P. BUBANI

FLORA PYRENAEA

per Ordines Naturales gradatim digesta

OPUS POSTHUMUM EDITUM

curante O. PENZIG, in Athenaeo Genuensi

Botanices Professore

Volumen Tertium

MEDIOLANI
ULRICUS HOEPLIUS EDIDIT
MDCCCCI.

QK 313.4
B82
1901
V 3

P. BUBANI

FLORA PYRENAEA

per Ordines Naturales gradatim digesta

OPUS POSTHUMUM EDITUM

curante O. PENZIG, in Athenaeo Genuensi
Botanices Professore

Volumen Tertium

MEDIOLANI
ULRICUS HOEPLIUS EDIDIT
MDCCCCI.

Mo. Bot. Garden,
1902.

Sub-Classis 4.ª THALAMIFLORAE.

Ord. 74. PHYTOLACCACEAE R. Br.

Mihi quidem magis naturalis hujus Ordinis situs videbatur post *Amarantaceas,* sed artificio vix concedi posset, e duplici florum involucro in nonnullis speciebus: *Amarantaceis* proxime collocantur quidem a Le Maout Decsn. *Botanique* (1868) p. 434.

Non distantem analogiam indigitavit Linnaeus, in Horto Upsal. 1748, p. 117, observans: « *Folia alterna, sed pedunculi e regione folii seu folio oppositi prodeunt e caule, ut in Saururo, Pipere, etc., quod indicat affinitatem familiae* ». Inque suis (incomptis) Methodi Naturalis fragmentis videmus *Phytolaccam* inter *Oleraceas,* in quo *Amarantaceae,* et *Salsolaceae* praedominant. De situ *Phytolaccae* criticam non moverunt Fabrice et Giseke ad Car. Linn. Praelect. in Ordin. Natur. plantr. (Hambrg. 1792).

Ordinis affinitas multa, imo po ior, est cum *Solanaceis*, ab Hallero recognita expressa hisce verbis: « *Ob affinitatem habitus cum Solaneis reliquitur* ». Hrt. agr. Gotting. (1753) p. 212.

Inter *Scleranthеas,* et *Polygoneas* locantur a Martius Consp. R. Veg. p. 16. Inter *Nyctagineas,* et *Chenopodiaceas,* sive *Salsolaceas* a Brongn. En. 1850, p. 160 et item ab Asa Gray. *Man.* ed. 5, p. 405. Ad hasce laudant Agardh Theor. p. 367, Germ. St. Pierr. Dict. 1870.

Phytolacca Tournef.

Phytolacca vulgaris (Brunfelsii) Dillen.

Brunf. Herbr. 2, p. 85, vel 81. Sanguinaria. Ph. decandra L. Sp., Koch p. 691, Moris Sard. 3. p. 353. Gaud. 3, n. 1070, DC. Dub. p. 399. Ph. macrostachya Willd. Herbr. ex Walprs. in Mey. Obs. bot. Schk. Handb. 2, t. 126, B:gel Amer. med. Bot. V. 1, t. 3, Sabb. Hrt. Rom. T. 5, t. 51, Lamk. Ill. t. 393, f. 1, fl. fr., Berger. Phyton. 2, p. 165 cum tab., Hayn. Term. bot. t. 34, f. 5, Mill. Linn. Syst. illustr. Cl. 10. Ord. 5 cum tabs., Roques Phytgr. med. T. 1, p. 305, t. 29, Smith Lepidopt. Georg. 2, t. 97, Plenck Ic. pl. med. T. 4, p. 58, t. 357, Dill. Hrt. Elth. 2, p. 318, t. 239, f. 309-310 fl. fr., Le M. Decsn l. c., p. 435, Barr. Ic. t. 150.

♃ Flor. Jul. Sept. Fruct. Sept. Oct. In extremis Pyrenaeorum potissimum, Cantabr., Catalan., locis mitioribus.

Legi in Pyr. Cantabr. *(Guipezcoa)* supra *Irun*, secus *la Bidassoa*, l. d. *Indalas,* die 6 Sept. 1844. Observavi ad *Bera, Varcarlos.* Planta hinc inde culta occurrit aliquando subspontanea, talemque vidi ad *San Lizier* Pyr. aurigr., ad Toulouse; ut prope *Tarbes* et *Vic* se eam vidisse mecum asserebat Deville.

Natura plus quam orgyalis; caulis saepe erubescens; racemus pulcher sub-nutans, florum pedunculi patentissimi, bracteolati. Folia quamdam cum *Solanaceis* affinitatem detegunt; quae Dillenius eis *Belladonnae* similia dixit, Hrt. Elth. l. c., p. 319. Sane non deneganda affinitas,

quamvis *Phytolacca* involucris simplicioribus gaudeat. Remotior semper a *Salsolaceis* cum quibus sunt qui conjungant. Locum Brunfelsii sibi omnino obscurum, ignotumque declaravit Moretti, nec eum interpretatum fuisse vidi ab antiquis.

Patria Virginia fuit, unde per Europam et Africam hinc inde migravit, ita ut *vulgarem* eam nuncupare minime dubitaverit Dillen. Fertur allatam esse Burdigalam anno 1770 ad vina coloranda; per Galliam meridionalem transvectam fuisse ab avibus fructus comedentibus seminaque ingesta disseminantibus: cf. notam St. Pierre de Lespéret apud Mirbel *Physiolog. végét.* 1, p. 353-4. Et fama fertur a Monachis primitus in Gallia cultam fuisse. Dicunt in Anglia ab anno 1650 tantummodo notam. Mihi vero, illico ab Americae detectu huc et illuc per Africam, et per Europam apparuisse probabile videtur.

Ord. 75. PORTULACEAE Juss.

In Cohorte *Alsinacearum* primus, forte collocavit Martius, Consp. Regn. Veg. p. 53 (1835).

Portulaca Varr., Plin. Antiquor.

Portulaca sylvestris (Dioscr.) Fuchs., Trag., Matth., Camer., Dodon., Grisley, Castell.

Dioscr. l. 2, c. 150. P. oleracea Haworth. Syn. pl. succul., Koch p. 278, n. 1, Bert. 5, p. 8, Gaud. 3, n. 1072, Moris Sard. 2, n. 457, DC. Dub. p. 195. P. maritima Gmel. (S., G.) It. ex Ledb. Ross. Schk. Handb. 2, t. 130, Flor. Graec. Sibthrp. C. 5, p. 44, t. 457, Lamk. Ill. t. 404, f. 1, Smith Lepidopt. Georg. 1, t. 39, Turp. Fl. med. T. 5, t. 283, Plenck Ic. pl. med. T. 4, p. 61, Sabb. Hort. Rom. T. 4, t. 59, Zannich. Vnz. p. 218, t. 262, DC. Pl. Crass. 2, t. 123, Le Maout Decsn. Botque., 1868, p. 442, Matth. p. 475, Camer. Epit. p. 258, Brunf. Herbr. 3, p. 102, fig. mal.; Fuchs. Hist. st. p. 113, Lob. Obs. p. 210, f. 2, Icon. t. 388, f. 2, Dod. Pempt. p. 661, f. 2.

⊙ Flor. Jun. Sept. Fruct. per Æstat.

Legi in Pyr. Catal. ad *Olot,* die 13 Aug. 1846. Habeo ex *Tarbes* a Deville.

Duas distinctas species simul confusas habuisse Linnaeum putavit Haworth, qui ad antiquos, Ruellio et Fuchsio ducibus, reversus in duas iterum separavit. Obstant Kunth Fl. Berol. ed. 2, p. 147, DC., Boreau *Fl. centr.* Fr. (1840) n. 303, Coss. Germ. *Par.* p. 153, God. *Fl. Jur.* p. 243, Low. *Man. Fl. Mad.* p. 303.

Vulgaris haec a me lecta gerit caules omnino prostratos; ramorum genicula ad foliorum insertionem cinguntur pilorum serie laxorum. Calycis laciniae manifeste, nec obtuse, carinatae sunt, et ita, ut quasi alatae dici possint: hinc vereor, ne duarum specierum distinctio a paucis sequuta, non sit recta, pone Naturam eruta. Semina vidi subrotunda, appendiculata, pulcre granulata, nigra.

Locum Brunfelsii ad *P. sativam* Haworth, sive *hortensem* Gesneri, retulit G. Bauh. Pin. p. 288, n. 1. « *Planta admodum parenchimatosa (nam fere libram aquae e libra herbae obtinuerunt!)* » Trattin. Arch. fasc. 3, p. 91, n. 110.

Montia (Vaillant 1727) Micheli.

Montia fontana (Camerarii, Thalii) L. Sp.

Portul. exigua Camer. Hrt. med. p. 131, et P. aquatica Thal. Harcyn. p. 91, G. Bauh. Pr. p. 118, n. 2, Koch p. 278, Bert. 1, p. 830, Gaud. 1, n. 296, Tenor. Fl. Nap. 3, p. 114, Osserv. ad n. 1179,

Wilson apud Hook. Bot. Miscell. 2 (1831) p. 138, n. 38, Wimm. Siles. p. 546, Moris Sard. 2, n. 458, Ledb. Fl. Ross. 2, p. 152, DC. Dub. p. 195. La Peyr. Herbr., partim.; Callitriche verna, C. minima, et pedunculata La Peyr. Herbr., item Coder Herbr., ut videtur e La Peyrouse. M. minor, et M. rivularis Godr. Gr. Fr., Koch Add. em. M. linearifolia d'Urvill. Mal.; M. lamprosperma Cham., ex Hook. Antarct. susp. etiam Torrey Explor. Surv., conf. Ledeb.; Laterifissum minus, et L. rivulare Dulc. Engl. Bot. v. 17 n. 1206, Curt. Fl. Lond. ed Grav. V. 3, t. 33, Cyrill. Pl. Neapol. fasc. 1, p. 31, t. 11, f. 1, Dietr. Fl. Bor. v. 10, n. 662, Schk. Handb. t. 20, Lamk. Ill. t. 50, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 220, t. 129, f. 2, Sturm Heft 11, Krock. Fl. Siles. p. 213, t. 30, Flor. Dan. t. 131, et t. 1926, Fl. Bat. v. t. 1042, Michel. Nov. pl. Gener. p. 18, ns. 1, 2, t. 13, f. 1, 2, Vaill. Bot. Paris. p. 10, n. 1, t. 3, f. 4, Chamiss. in Linnaea V. 6, ps. 564-5, t. 7, f. 1, et 2, lampr. Pluk. Phytogr. t. 7, f. 5, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 38, p. 777 vers. fig. intr., Chabr. Sciagr. p. 566, f. 6.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. per Æstatem.

Legi in Pyr. Catal. ad *Camprodon*, die 22 Jul. 1846.

Forte primus Koch, ut ipse dicit, Syn. ed 1, p. 252, corollam hujus plantae attentius, et exacte descripsit; caeteri botanici, aut male (a Ruppio, et Vaillant, qui pentapetalam voluerunt contra Dillenium Fabricium, et Michelium, qui jam monopetalam dixerunt, sive in Catal. Giss. (1719) Append. p. 114, ubi nova plantarum genera proposita sunt, alter, perperam tamen, corollam regularem declarans, in Enum. meth. pl. hrt. Helmst. ed. 1, 1759, p. 97-8, ed. 2, 1763, p. 177-9, postremus Gen. l. c.), aut imperfecte, et obscure de parvo flore, et tantum sub clarioribus solis radiis expanso, indeque minus faciliter explorando descripserunt. Excipiendi tamen sunt, magnus Hallerus, Helv. p. 132, n. 301, ac Krocker l. c., n. 196, qui sat bene corollam definierant, et iste bona quoque icone illustraverat.

De seminum lusibus in hac specie, quam unicam in genere existimat, Hook. fil., (sicque Asa Gray et Torrey) cf. illius Fl. Antarct. P. 1, p. 13, et P. 2, p. 278.

Cf. *Stellinam stagnalem* et *platycarpam*, sub quibus dico de *Anagallide aquatica* Trag. *Alsine fontana* Schwenckfeld, Stirp. Fossil. Sibs. Catal. (1601) p. 16, allata est, dubitanter, a Krocker, Siles. n. 483, ad *Fureram annuam* (*Corrigiolam litoralem* L.): sub ea *M. fontanam* ego video.

Ord. 76. SCLERANTHEAE Link.

Tribus 1.ª SCLERANTHAE.

Scleranthus L. Vocabulum hoc significat *Florem exsuccum*, quod vel de nullo flore, vel minus male de pluribus aliis floribus dicere debebat Linnaeus.

Est *Knavel* Germanorum, ex Trago, et ex Dodonaeo, nec nomen displicuit Rayo, Ruppio, Boerhaavio, Dillenio, Adansonio, Scopolio, *Knavelia* Heist., et parum abfuit quin restituerim, ex quo nomen *Scleranthi* absque necessitate confectum est, nec adeo proprium sit, et plura alia nomina barbara recepta, usitataque sint. Fuit etiam *Knautia* Heisteri, ex Fabric. Enum. pl. hrt. Helmst. p. 358, qui et *Knaveliam* dixit, Syst. pl. gen. p. 11.

Hoc genus habitu *Alsinacearum*, characteribus ambigens inter *Paronychieas*, *Elaeagneas*, *Portulaceas*, et *Salsolaceas*, difficilis ideo collocationis est: hanc heteromorphiam observandam praebent genera quoque *Ceratophyllum*, *Sibthorpia*, *Galax*, *Dantia*, *Loasa*, *Portulacaria*, *Phytolacca*, *Parnassia*.

Scleranthus perennis (Penae, Lobelii) L. Sp.

Pen. Lob. Adversr. p. 183, f. infr. Koch p. 281, n. 2, Bert. 4, p. 517, n. 2, Gaud 2, n. 967, DC. Dub. p. 199, n. 1. S. perenn., et S. neglectus Roch., Baumg. Fl. Trans. ns. 802, et 2249 (in Omiss.). La Peyr. Herbr.; S. marginatus Bert. Ann. Stor. Nat., ex ipso autore in litteris; et semper hujus loci habendus S. marginatus Guss. Sicil. Syn. p. 470, n. 2. Engl. Bot. v. 5, n. 352, Schk. Handb. t. 120, Fl. Batv. v. 4, t. 272, Fl. Dan. t. 563 vix, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 196, t. 126, f. 2, Lamk. Ill. t. 374, Rochel Pl. Bannat. rars. p. 35, n. 10, t. 3, f. 10, Dietr. Fl. Bor. v. 9, n. 630, Plenck Ic. pl. med. T. 4, p. 51, t. 344, Vaill. Bot. Par. p. 4, t. 1, f. 5, Breyn. (I. Ph.) Hist. Cocci rad. tinct. v. polon. (4.° 1731) cum tab. f. 1, Gmel. Fl. Sibir. 3, p. 39 in obs. ad n. 31, t. 6, f. 1. Ray Syn. p. 160, n. 2, t. 5, fig. a, b sub tab. numerat., cal. fr.; Lob. Icon. t. 428 f. 3, Camer. Epit. p. 691, Tabern. Krtb. p. 1215, f. 3, Icon. t. 834, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 378 f. 1.

♃ Flor. Jun. Aug. Fruct. Æstat. Oct. In montan., Pyr. medior. potissimum.

Legi in Pyr. or. ad *Mont-Louis,* die 8 Jul. 1836. Habeo a Deville lectum au *Caustères,* inter *Vieille d'Aure,* et *Barèges.* Observavi ad *Azcoitia* in vertice montis *Aldaburu;* circa *Luchon,* ad *Gèdre,* supra Balnea *de Panticosa,* supra *Castanesa, a Caranza.*

Speciem ab *annuo* non differre contendunt Angli, Bentham, Hooker (olim), Greville, Voigt.

Scleranthus annuus (Tragi) L. Sp.

Trag. St. h. p. 393. Koch p. 281, n. 1, Bert. 4, p. 515, n. 1, Gaud. 3, n. 966, Moris Sard. 2, n. 465, DC. Dub. p. 199, n. 2, Ledeb. Fl. Ross. 2, p. 156, n. 1. La Peyr. Herbr.; S. ann., et S. polycarpus Pourr. Herb. Matr. (e Galecia); et ut puto Grenier apud Billot Arch. Fl. Fr. Allmgn.; cf. et Boutigny in Bull. Soc. botq. Fr. 2, p. 768 (e specimine de Oloron), et DC., ex Coss. Voy. botq. Alg.; L. quoque ex Fenzl apud Ledebour Ross.; S. uncinatus Schur? S. verticillatus Tausch, et S. collinus Schur, ex Neilr.; S. biennis Reut. ex Thielens, S. Martini Gren. Arch. Fl. Fr. Allmagn.? S. bulaucanus Grandy, e specimine. Engl. Bot. v. 5, n. 351, Flor. Dan. t. 504, Dietr. Fl. Bor. v. 9, n. 629, Fl. Batv. v. 7, n. 556 vix, Le Maout Decsn. Botaniq. (1868) p. 441, f. super. extr., Gmel. Fl. Sibir. 3. p. 39, n. 31, t. 6, f. 2. Dod. Stirp. h. Comm. 1553, p. 120, Hist. pl. (gall.) p. 74, f. 3, Pempt. p. 115, f. supr., Lonicer. Nat. h. crt. 169, f. 1, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 444, Tabern. Krtb. 2, p. 1217 f. 2, Icon. t. 835, f. 1, Column. Ecphr. p. 295, et p. 294 fig. supr.

⊙ Flor. Maj. et per Æstat Fruct. Æstat. Oct.

Legi in Pyr. Cantabr. *(Guipuzcoa)* inter *Azpeitia,* et *Lojola,* in alveo fluminis *Urola,* die 19 Aug. 1857; in Pyr. septr. aurigr. ad *Salau,* die 21 Jul. 1862; in Pyr. or. montbs. *les Albères,* l. d. *Plà de l'arca,* die 26 Maj. 1860, itemve ibidem ad *le Perthus,* die 25 Maj. ejusd. anni, plantam juniorem; et legi in maritimis ad *Collioure,* die 7 Jun. 1837; denique retineo in Herbario juniorem plantam, lectam ad *Bourg-madame,* die 2 Maj. 1861, quam putaveram *S. polycarpum.* Et habeo lectam a Deville inter *Pierrefitte* et *Luz,* nec non in campis *a Sarraméa.*

S. uncinatus e Pyrenaeis *(du Port de Venasques)* mihi a Timbal demonstratus videbatur lusus *S. annui;* eumdem supra *Cauterets* indicat Timbal, *Excurs. Panticosa* 1868 p. 8; et in vallibus *de Juèla,* ac *Baños,* Pyr. Cat. *Excurs. Gar. Nog.* p. 73. Agitur, ut puto, de eodem lusu sub *S. uncinato* Loret, *Bull. Soc. botq. Fr.* 2 (1855) p. 221-2, e *Basibé* (cf. etiam *Bull.* c. T. 5, 1858, p. 656-7), ipsissimo ac meo judicio neglecto a Boutigny, l. *Bull.* s. c. p. 768-9, et ab iis, qui in eodem individuo calycis divisiones rectas et uncinatas viderunt.

Vitam plantae variare biennalem, perennem, quidam volunt; cf. Ascherson, Crépin.

Quae legi specimina *au Plà de l'arca* (1860) ut ea quae vidi individua ad *Elne* (ejusdem regionis) exhibuerunt *Scl. biennem* Reut., *Pl. vasc. Genèv.* ed. 2, p. 83, dubiam Godet *(Jur. Suppl.* p. 86) speciem, irrisam a Grenier *(Jur.* p. 269 Obs.); lusum *Scler. annui* a Thielens *(Bull. Soc. bot. Belg.* T. 7, 1868) declaratum.

Huic ego assentior, inspectis, consideratisque characteribus, habitu,

facieve plantae. Plures stirpem animadvertimus, legimus; sed eam uti speciem proponere, firmare, nequivimus. Inaniter ausus est Reuter, ut de quibusdam aliis ab hoc propositis speciebus a viris expertissimis dijudicatum est.

Scleranthus Delorti! Grenier.

Gren. Fl. Gall. Germ. exsicc. ed. Billot; huit. neuv. Cent. Février 1852, et apud Schultz F. Arch. Fl. Fr. Allmgn. p. 206, n. 4. S. polycarpus Chaix Herbr. ex Timb., Quibusd. aliis etiam, Sc. verticillatus Tausch, Sc. pseudo-verticillatus Lacroix.

⊙ Flor. Maj. Fruct. Jun. In Pyr. Atax., orient. cum *Olea*. Habui a Massot ex la *plage de Canet*. Observavi ad *Narbonne*, ad *Fontlaurier*.

Quo die speciem legerit Massot non dixit: mecum communicavit die 6 Sept. 1851. Nec scimus quo anno eam detexit Delort. Ego primitus ad *Narbonne* vidi gracilem vere 1839: insequente anno evolutiorem legi ad *Biterras*, die 9 Maj. 1840, ad *Roquehaute*, in loco plantarum ditissimo, et cum *Gramont* agri Monspeliensis aemulo; a nullo botanico ante me explorato, ubi inter alias perraras species, primus omnium in Gallia detexi, et legi *Ranunculum lateriflorum* DC., die 1 Jun. 1840. *Scler. Delorti* primus ego detexi, et legi annis 1832, 33, in Corsica, et in Etruria, ut dixi in *Dunalia* p. 90.

S. polycarpus Pouzolz *Fl. du Gard* p. 371, n. 3 mihi idem videtur: illius *S. humosus*, Ibid. n. 2, t. 3, reapse peculiaris diceretur species, affinior *annuo*, sed dentibus introrsum hamatis, radice forte bienni, habituque densiore distinctus. Provenit sat late per Pyrenaeos occidentales, sed non est ille a me lectus sub *Azpeitia*. Stirpem a me non bene examinatam, cujus speciminibus e Pyrenaeis careo, tantisper insuper dubiam omittere cogor.

Tribus 2.ª MINUARTIAE DC.

Loeflingia L. Cum *Polycarpeis* consociat Endlicher, Gen. pl. p. 960, n. 5210, innixus intimae fructus structurae sicque Brongniart: et Le Maout, et Decasn., *Botaniq.* (1868) cum *Alsinaceis* comprehendunt, in Tribu *Polycarpearum*, p. 440 (ut fecerat ad *Portulacastra* sua Horanin Ch. ess. p. 139.ᵈ ducibus Adanson, Bartling). Ego, habitui, forte nimium indulgendo, pone *Scleranthum* offero. Et Jussieu, ac St. Hilaire, in *Mém. Mus. Hist. Natur.* T. 2, p. 386, *Sclerantheas* ceu *Paronychiearum* sectionem, neque ceu proprium ordinem considerant, sed *Loeflingiam* sub Tribu *Scleranthearum* ponunt.

Generis affinitatem cum *Alsinaceis* confirmavit Cavanilles, Ic. descr. 2, p. 30, n. 162, quam perviderant Tournefort, Linnaeus, Jussieu. Magis perspicue ejus cognationem pervidit dilectissimus Linnaei discipulus Loefling, quem conferas It. Hisp. 114.

Loeflingia hispanica (Tournefort et Cupani) L. Sp.

Tournf. Elém. infr. c.; Cup. Hrt. Cathl. p. 7, lin. 6-7, Panph. Sic. 2, t. 253. Loefl. It. Hisp. et in Bossu It. Luisian. ed. Forster. 2 (1771) p. 89, Guss. Sic. Syn. p. 31, Bert. 1, p. 199, DC. Dub. p. 200. Alsin. minim. lusit. vern. capituls. echinats. Tourn. Herbr., ex Boiss. Voy. botq. Esp. n. 664, quae deget in Elém. botq. p. 209, in Jnst. r. hrbr. p. 243. Loefl. It. Hisp. p. 113, t. 1, f. 2, Linn. Act. Holm. (1758) p. 16, t. 1, f. 1, Cavan. Ic. descr. T. 1, p. 64, n. 103, t. 94, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 222, t. 129, f. 5.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In calidior. Pyr. Atax. oriental. solo arenoso, non procul a mari.

Legi in Pyr. or., ad *Roussillon*, secus flum. *Tech* contra *St. Jean pied de cors*, die 30 Maj. 1843, et sub *Montesquieu* l. d. *les Anglades* eodem die; inque sabulosis maritimis *de Canet*, unde habui quoque a Massot, die 21 Maj. 1842.

Planta generatim procumbens, saepius diffusa, raro adscendens. Folia subulata, applanata, in superiore paginula sulcata, edentula. Calyx pentaphyllus, corolla pentapetala, stamina tria! Et stamina aliquando quina reperiri posse facile crediderim, et iste numerus magis normalis videretur, eo magis si spectes calycinearum laciniarum symmetriam diversam; equidem florem pentandrum nunquam ego deprehendi.

Verum enimvero, *Loefl. pentandra* Cav. Ic. descr. T. 2, p. 39, n. 162, t. 148, f. 2 ab *hispanica* legitime distincta species est, non tantum staminibus perpetuo quinque diversa, quin etiam stilis perpetuo tribus, nec unico plus minus diviso, calyce quidquam diverso *sepalis tribus exterioribus versus mediam longitudinem bidentatis* (non apice biaristatis) ex Cav., foliis tenuioribus, statura minore; neque extra Hispaniam haec fuit reperta. Vidi ex Herbario ipsius Cavanilles, loco *Albufera* classico, in Herbr. hrt. bot. Matr. *Loefl. gaditana* Boiss., Reutr., Pug. (1852) p. 23; potius, non insita jam antecedente opinione, examinanda erit.

Ord. 77. PARONYCHIEAE St. Hilair.

Ordinis collocatio non efficitur sine ambagibus. Laudatur a quibusdam proximior *Amarantaceis* et *Salsolaceis*; ab aliis inter *Urticaceas* et *Halorageas* (Brébisson). Ad *Polygoneas* quoque ordinem accedere, non refragabitur: neque cum *Tamariscineis* propinquitas minus manifesta est.

Paronychieas subdividendas censent Hook. et Benth., Gen. pl. 1, p. 144, Tribum *Polycarpearum* ad *Alsinaceas* adjungendo. Aliae *Paronychieae* ad *Amarantaceas* appropinquatae laudarentur.

Tribus 1.ª HERNIARIEAE (DC.) N.

Ferriera Nob., *Paronychia* Clus., Juss. *Paronychia* Dioscor. l. 4, c. 54, foliis prae *Tithymalo Peplo* majoribus, non ullae graecae, aut europaeae speciei generis a Neotericis sic nuncupati pertinere potest. Fuerit nec ne *Polycarpon tetraphyllum*, ut contendit Anguillara *Sempl.* p. 264, vix ac ne vix credam; attamen dubio penes multos adhuc extante, donec altera potior deprehendatur interpretatio, ordinis denominationen mutare nolui. Sed nomen a Salmaticensibus et a Valentinis, absque ulla fide pro hocce genere a Clusio susceptum, fugit animus continuare, eumque dixi in honorem Antonii Ferrière hortolani Tolosani, qui in plantis pyrenaeis perquirendis maximi auxilii fuit La Peyrousio, patrono obsequens, plantarum amore flagrans, earum plures in difficillimis rupibus strenuissimus et impavidus ipse decerpsit, Pyrenaeorum Molineri.

Ferriera echinata (Bocconi, Tournef.) N.

Bocc. Sic. Mel. pl. 40-1, t. 20, fig. in med. sita: Tournef. Elém. botq. p. 401. Paron. 6 (innumr.). Paronychia echinata Lamck. Fr., DC. Dub. Gall. p. 198, n. 2, Moris Sard. 2, n. 463. Illecebrum echinatum Pers., Bert. 2, p. 729, n. 2. Flor. Graec. Sibthrp. C. 3, p. 39, t. 245, Villr. in Schrad. Journ. botq. V. 4 (1803) p. 409, n. 3, cum fig. in t. 4. Moris Hist. pl. Oxon. 2. Sect. 5, t. 29, fig. ult. sub. n. 5, Cup. Panph. 2, t. 237, ex Guss.

⊙ Flor. Apr. Maj. In Pyr. Atax., or., Catal rarior.

A la Sodrière de Fitou detexit Rouy; cf. *le Bull. Soc. botq. Fr.* V. 25 (1878) p. 249; ad *Paulilles* Timbal *Albers. or.* (1879) p. 19, inter *el Cap de Creus* et *la Selva,* nec non ad *la Sabolla,* reperta est, si fidimus Vayredae et Iremolsio.

Linnaeum, a Desfontaines (Atl. p. 204) observatione admoniti, praeterierunt Botanici.

Ferriera polygonifolia (Tabernem.) Nob.

Polyg. IV montan. Tabern. Krtb. 2, p. 1215, f. 2, ita rem judico. Paronychia polygonifolia DC. Dict., Fr. et cum Dub. p. 198, n. 3. Illecebrum polygonifolium Vill. Dauph., Bert. 2, p. 730, n. 3. Ill. polygnf. La Peyr. Hrbr.; I. montanum et I. argenteum Pourr. Chl. Narb. n. 631, Pourr. Hrtr. Matr.; P. trinervis Dulc. Schrad. Journ. 5 (1801) p. 410, n. 4, t. 4, Vill. Dauph. 2, p. 557, t. 16. Tabern. Icon. t. 834, f. 1, Barr. Icon. t. 726.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept. In editioribus.

Legi in Pyr. septr. aurigr. ad *Tignac,* die 18 Aug. 1840; in Pyr. or., *Capsir, au Bois de la Matte,* die 16 Jul. 1836; in Valle *de Llo,* die 16 Jul. 1839.

Hanc speciem varietatem sequentis, cum synonimis *Ill. italici* Vill., *narbonensis* Vill. et *longiseti* Bertol. It., ausi sunt declarare Webb cum Berthel. Phytogr. Canar. p. 163.

Wedelii (G. W.) Dissertatio inauguralis, respondente Fridemanno Schel-Hasso, edit. 2 Jenae, typis Bauhoferianis, 1674, in 4.°, enumerata a Seguier, in Biblioth. botan. p. 207, in capite Dissertationum botanicarum hujus auctoris, ab Hallero merito esclusa, non est botanici argumenti, monente jam Sandhagen (I. E.) Dissert. inaugur. De nominum plantarum mutatione utili aut noxa, praeside Laur. Heistero, Helmaestadii 1741, p. 23, not., non « *Botanici argumenti sed de morbo Paronychia* », inscripta, quem morbum tetigit Dioscorides l. 4, c. 54, de eo dixit Plinius Nat. 4, l. 24, c. 4, vel 5, etc. 19 vel 119, aliisque locis etiam; Theodor. Prisc. 1, 30, Galenus; et est *Panaricium* Apuleji.

Ferriera mediterranea (Clusii) Nob.

Clus. Hisp. p. 477-8. Paronychia hyspanica Clus., Schult. Syst. Vegt. V. 5, p. 518, n. 4 (excl. syn. Pourr.). P. argentea Lamk. Fr., Moris Sard. 2, n. 462, DC. Dub. p. 198, n. 4. Illecebrum Paronychia L., Bert. 2, p. 731, n. 4. I. Paron. L., Pourr. Herbr. Matr.; I. argenteum Pourr.; I. herniarioides N. Schkr. p. 23 (non Pourr., ut credidimus); Par. nitida Gaertn., Delile Fl. Æg. ill. n. 270, ex syns., sicque opin. Cambess. Babar. n. 237, I narbonense Vill. et I. Paron. ital. Vill. Flor. Graec. Sibthrp. C. 3, p. 40, t. 246, Vill. apud Schrad. Journ. 5 (1801) p. 411, t. 4, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 218, t. 128, f. 11. Clus. Rar. pl. h. 2, l. 6, p. 182, f. 1, Barr. Icon. t. 725.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. Atax. or. cum *Olea* frequens.

Legi in Pyr. Atax. ad *Fonfroide,* die 13 Maj. 1839; in Pyr. or., *Roussillon,* supra *le Boulou* et secus iter *de Pena* prope *le Vernet,* nec non ad *Collioure* (unde habeo a Deville quoque), diebus 13 Jun. 1843 et 17 Jun. 1840, ac 6 Sept. 1843.

Stipulae plerumque bifidae, aut bipartitae; eas quaternas declarabat Pourret in suo *I. herniarioide,* in quo credendum est stipulas adesse binas, ejusdem ac *mediterraneae* structurae. Bracteae variant obtusae et acutae.

De loco Bertoloniano supra citato minime dubito, quamvis setas interstamineas deesse in sua planta ille dicat, quae setae in mea conspicuae sunt. Credo hallucinationem passum fuisse Bertoloni; nam et Moris setas interstamineas in speciminibus Sardois describit, quae specimina cum Bertoloni communicata, ab hoc citantur, Fl. It. 2, p. 732.

I. herniarioidem Pourr. huc retuleram (1842), quia plantam abundantem reperii, legique etiam in locis a Pourret de sua stirpe indicatis, in Pyr. Corbar. ad *Fontlaurier*, *Fonfroide*, ubi, quantum compertum habeo, *F. serpyllifolia* non provenit. Sed Herbarium Pourret Parisiis observatum aliter demonstravit. Hunc Pourret locum existimavit Villar sistere varietatem *F. serpyllifoliae*, quam sententiam suscepit DC. Pr. P. 3, p. 371. Fateor, reperiisse me in Herbario Pourret. Matr. asserv., inque Herbr. Bolos. *F. serpyllifoliam* sub nomine *I. herniarioidis* Pourr., utrobique e speciminibus Pourret Moquin, e contra, specimine Pourretiano reperto in Herbario Poiret stetit pro *F. mediterranea*, ut jam ego opinatus fueram. Aliter rem dijudicavit Clos, *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 10 (1863) p. 100, hanc Pourreti vexatam plantam ad *F. niveam* referendo: de Moquin cf. eumdem hunc locum cit. p. 105.

I. Paronychia Dict. Sc. Nat. Paris, Dicotyl. Atl. t. 192, a Turpin, est icon perversa, utpote quae facie potius *F. echinatam* referat, characteribus vero speciei nullae adapta.

Locum Clusii ad plantam agri Narbonensis a Pourret acceptam (procul dubio hanc nostram) laudavit Villar, *Fl. Dauph.* 2, p. 557, in Obs. ad *F. polygonifol.* s. tr.

Huic potius speciei pertinere *Empetrum* (nonnullis *Prasoides*, aliis *Phacoides*) Dioscor. l. 4, c. 178, ratus sum. Hermolaus Barbarus opinioni meae ansam dedit, dum sub *Saxifraga*, quam eamdem ac *Empetrum* esse putabat, ipse scripsit: « *Veterem in Dioscoride picturam hujus herbae vidi, non plus foliis quam cirrhis minutis per ramos ex intervallo conditis, nec frequentibus: in cacumine surculorum flocci ceu arentes potius quam flosculi, subrubida radice, non sine fibris. Romae talis ostenditur in maritimis, ac montosis tantum non rubida radice, sed candida: flosculis quoque candidis* ». Corollar. l. 4, c. 625, ex edit. Venet. 1516, crt. 74 vers.

Sunt, ut scitum est, qui *Saxifragon* apud Dioscoridem apocryphum, vel dubiae fidei judicant, alii qui idem faciant cum *Empetro*, quod a Dioscoride relatum est nominari *prasoïdem* ex Sprengel quod *phacoidem* vertunt alii. Obstaret tunc Marcelli Vergilii observatio, qui putat, *Empetrum* aut *Phacoidem* sic dictum, quia « *Lentis figuram et speciem refert* »; voluitque simile *Marrubio Prasoidi* a Galeno vocitatum, quod revera nimium est, neque admitti potest: nam planta non extat ulla, quae *Lentem* et *Marrubium* una referat. Prudentius actum est a Matthioli, qui *prasioidem* illum, aut *phacoidem* si vis, ceu obscurissimum, interpretare fugit.

Desertis itaque observationibus Marcelli Vergilii, aliorumve, quae ad confusionem traherent, majore simplicitate re inspecta, eo considerato quod Discorides, aut quis ejus temporis, dicit de *Saxifragone Epithymo* (*Cuscutae*) simili, quod de florum capitulis dictum minime displicet, ego in *F. mediterranea* sisto, quae species in Graecia provenit, et quae, forte, in agro Romano, non satis adhuc explorata, reperietur. Quod si denique sententia haec minime sustinenda videatur, tunc erit altera

considerandа a Fraas evulgata de *Frankenia pulverulenta*, cum Dioscoridis, Plinii, Apuleji, Scribonii Largi locis. Sed quae movetur incertitudo! Proposita *Frankenia pulverulenta*, pari jure, nec. *Frank. laevis* rejicienda videtur; in scenam iterum apparet *Herniaria glabra* etiam, a Lonicero olim proposita, vel *H. hirsuta* ita a Trago nuncupata. Ast quocunque modo res dijudicetur, nunquam in favorem venient sententiae vel Tragi de *Asplenio Ruta muraria*, vel Dalechampii de *Globularia Alypo* aut Collinutii, Rondeletii et Lobelii altera (a Ruprecht (Fl. Ingr.) laudata) de *Crithmo maritimo*, non Caesalpini illa de *Salsolae* specie; remotius adhuc altera de *Sena* excogitata a Manardo (cf. Annot. in Mes. Simplic.).

Ferriera serpyllifolia (Barrelieri) Nob.

Barr. Ic. c. et p. 103. n. 1138 (ex Juss.). Paronychia serpyllifolia DC. Dict. et Fr., ac cum Dub. p. 198. n. 6. De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 671. P. capitata Koch ed. 1 et ed. 2. p. 280 (non Lamk. et excl. L. put. syn.): Fenzl in Ledb. Fl. Ross. 2. p. 162. part.? Illecebrum serpyllifolium Vill., Bert. 2. p. 735. n. 4. Ill. serpyll. La Peyr. Herbr. et I. capitatum. I. pubescens La Peyr. Herbr. et I. Paronychia La Peyr. Herbr. et Hist. abr. pl. Pyr. p. 125, n. 6, et I. villosum La Peyr. Ibid. n. 6: I. capitatum Asso Arag. Mant. praef. I. hernarioides Pourr. Chl. Narb. n. 630, Herbr. Paris. asserv. et Herbr. Matr. asserv.: I. alsinaefolium Pourr. in Herbr. Peig.: Par. capitata (cum Koch. Reichnb. pl. exsicc. ex Fiume n. 656) Gren. Godr. Fr.: P. argentea Spruce (R.) in Lond. Journ. of Bot. T. 5, p. 539 (e Pyr. med.): I. cephalotes M. a Biebrst., ex Griseb. Vill. apud. Schrad. Journ. 5 (1801) p. 413. n. 9: A., t. 4. A.; Hacq. Pl. alpin. Carn. p. 8, t. 7, f. 1; P. chionaea Boiss., ex Griseb. Rum. Bith. Addend.; P. imbricata Reichnb. ex Visian. Dalm. Barrel. Icon. t. 688, Bocc. Mus. piant. p. 22, t. 7 ead.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyren. editis, ad humiliora descendens in Pyr. Arag.; et ut videtur aliquando accidere in Pyr. Corbar. humil., ex Pourret loco, vel auctoritate.

Legi in Pyr Arag. inter *Jaca* et *Ipas*, die 10 Jun. 1845; supra *Castanesa* ad *Fonciamina*, die 18 Aug. 1853; in Pyr. or. ingressu Vallis *de Llo*, die 30 Jun. 1837. Habeo a Deville ex *Las Orses*, vallis *de Nistos*.

Caules ad nodos radiculas saepe emittunt.

Synonymon Asso, Stirp. Arag. Mant. praef. p. 5, mihi demonstravit loci autopsia ad *Jaca*, ubi nulla alia species vivit, quae a viro botanico cum hac commutari possit.

Inservit haec planta medicinae domesticae per Aragoniam contra sanguinis impetus (ut plures aliae), sicque hujus missionem evitant sumendo stirpis decoctionem e capitulis florigeris ad *Jaca*, *Jebra*, *Fiscal*, in *Sobrarbe*, etc., ubi planta *herma sangre* dicitur.

Ferriera nivea (Penae, Lobelii) Nob.

Pen. Lob. Adversr. p. 179-80 cum fig. (mala). P. capitata Lamk. DC. Fr. et Pr., Benth. Cat. P. nivea DC. Dict. et cum Dub. p. 198, n. 7, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 672, Gren. Godr. Fr. p. 611. P. aragonica Vest apud Schult. Syst. Veget. V. 5, p. 520, n. 8. Illecebrum niveum Pers. Syn., Bert. 2, p. 734, n. 6. I. capitatum Pourr. Herbr. Matr.; Par. cephalotes Stev. ex Iank. Dac. eur. n. 105; P. narbonensis erecta Tournef. Inst. p. 508 (et inde Elém. botq. p. 408) ex Pourr. in Herbr. Peig. cum Magnol. etc.

Lob. Icon. t. 420, f. extr., Barr. Icon. t 687, male.

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. Per region. mediterr. cum *Olea*, locisque calidioribus.

Legi in Pyr. Arag. ad *Benavarre*, die 11 Maj. 1846; in Pyr. Atax. montbs. Corbar. ad *Portels*, die 6 Maj. 1843; in Pyr. Catal. sub *el Perthus*, die 25 Maj. 1860. Observavi ad *Graus*, *San Cosme de Guara*, inter *Castejon de Arbanies* et *Vandalies*, sub *Sarsa* et *Loarre*, ad *Villeneuve* Corbar. Vidi ad *Lumbier* Pyr. Navarr., plantam huic similem.

in qua *sepala dorso aristata* erant, ut de sua *P. capitata* habent DC., Duby; iste character non conspicitur in *F. nivea*.

Perperam Mutel *P. niveam* DC. ad varietatem β *P. serpyllifoliae* DC. prius retulit, *Fr.* 1, p. 387, n. 6 et dein, mutatis verbis, l. c. p. 521, *P. serpyllifoliam* suam cum var. β ad *P. capitatam* amandavit.

Videtur duas distinctas species confudisse Linnaeus Sp. pl. p. 299 sub suo *Ill. capitato* n. 5; orientalem unam, quam dein illustrarunt Sibthorp, Bauer et Smith in Flor. Graec. Sibthrp. C. 3, p. 41, t. 247 et quae, forte, unica latet in Linnaeano Herbario; et cui spectant Diagnosis, nota, et habitatio in Oriente, l. s. c. spectanda: alteram, quae secum traheret omnia a Linnaeo prolata synonyma, ac patrias, oriente excepto; et haec illa est species, quae provenit in Italia, in Gallia Narbonensi, in Pyrenaeis et in Hispania (per regionem mediterraneam calidiorem), cui nomen *P. niveae* (a Pena, atque a Lobelio mutuans) indidit DC. in *Dict. Enc.* Lamarckiano T. 5, p. 25, n. 9. Ipse tamen DC. denominationem *niveae* a se ipso inditam parum tutam reddit, ex quo in Prodromo dubitavit, num in Occitania planta haec sponte proveniret, cf. l. c. 371 et *P. capitatae* retulit citationem *Flor. Franç.*: addo, quod Barrelieri figurae, t. 687 et 725, mihi admodum dubiae sunt et ita, ut secundam ab hac specie evellerim. Difficile dictu est etiam quamnam speciem habuerint DC., Duby pro *P.* eorum *F. capitata*, nisi forte reperiatur, ipsos eamdem speciem duplicavisse.

Ab *Ill. capitato* Flor. Graec. expungendum est putatum Tournefortii synonymon, ad Gallicam stirpem spectante.

Denique, curiosum mihi fuit adnotare quomodo Linnaeana putata planta *(Ill. capitatum)* paulatim ex *erecta* (L. Sp. ex Sauv.) in *erectiusculam* (Mill. *Dict.*, Reichard Syst., Willd. Sp.), in *surrectam* (Schult. Syst.), in *ascendentem* (Spreng. Syst., Mut. *Fr.*), ac in *suberectam* (DC. Pr. Mut. *Fr.*), postea in *procumbentem* (Fuss. Trans.), dein in *prostratam* transiverit (apud DC. et Duby) revertendo ad projectionem suam, primitus ab ipso DC. declaratam in *Dict.*

Bergeretia Nob., *Illecebrum* Rupp., Gaertn. fil. *Illecebrum* Romanorum, cf. Plin. Nat. h. l. 25, c. 13, vel 103, fuit planta edulis, indeque remotissima a quacunque vel Linnaei, vel Neotericorum stirpe ita noncupata. Nostram considerate, et si in petris nascitur, et si contusa sanat duritias, Plin. l. c. l. 26, c. 12, vel 79, et si *illecebras vitae* faveat, Plin. Ibid. l. 29, c. 1, vel 8; denique perfugite! Et ego, ne tam gravis erroris continuator increparer, nomen generis mutavi, eumque *Bergeretiam* dixi in honorem Joannis Bergeret, domo *Pontacq*, qui pluria in Florae pyrenaeae illustrationem contulit, potiore forte voluntate, quam successu. Habeat ille sibi modestissimam plantam, de qua dixit in sua *Flore des Basses Pyrenées* (impressa *Pau*, ubi admodum commoratus est) T. 2 (1803) p. 79-80.

Sprevi Heisteri *Serpyllariam* (cf. Fabric. En. pl. hrt. Helmst. ed. 2. p. 54), e nimia a *Labiatis* distantia.

Bergeretia uliginosa (Lobelii et Castoris Duranti) Nob.

Lobel. infr. c.; Polygala Cast. Durant., ex G. Bauh. Pin. p. 215. n. 5. Bertoloni de ea silet, ego illam confirmo. Illecebrum verticillatum L., Koch p. 280, Bert. 2, p. 728, n. 1, Moris Sard. 2. n. 464. DC. Dub. p. 197. Paronychia verticillata Lamk Ill., Gaud. 2. n. 571. Ill. verticill. La Peyr. Herbr.; Polygala repens Lobelii tempore et Tabernaem. Engl. Bot. v. 13. n. 895. Fl. Dan. t. 335, Fl. Batv. v.

3, t. 196. Gaertn. Fr. Sem. pl. 3. p. 36. t. 184. f. 10. Schk. Handb. t. 50. Lamk. Ill. t. 180. Dietr. Fl. Bor. v. 12. n. 860. Vill. apud Schrad. Journ. bot. 5 (1803) p. 409. n. 2, t. 4. Vaill. Bot. Par. p. 157, n. 1, t. 15, f. 7. Le Maout. Decsn. Botnq. 1868. p. 441. Lob. Obs. p. 227. f. 3, Icon. t. 416, f. 1. Castor. Dur. Herbr. ex edit. Venet. 1667, p. 352, f. 2. Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 489, f. 2. J. Bauh. Hist. pl. 3. l. 29. p. 378, f. 2. Chabr. Sciagr. p. 154, f. 4. Tabern. Krtb. 2. p. 1214 f. 1. Icon. t. 832, f. 1.

Generatim ⊙ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug.-Oct. Per region. oceanic. (humidiorem) frequentius.

Legi in Pyr. Cantabr. supra *Baigorry* l. d. *Gorge d'Isqueta*, die 29 Jun. 1841. Habeo a Deville ex *Argelez* et ex *Suillan* (qui postremus locus quidquam dubius est). Pulcre fructificantem observatam, laetissimus e Pyrenaei rediens *à la côte de Lannemezan*, die 6 Oct. 1841 quoque.

Nec folia, neque flores stricto sensu verticillata sunt, unde nominis specifici mutatio opportuna imo necessaria promit de lutulento scriptore, ut aeque de exigua stirpe et homine prodivit *Suffrenia filiformis!*

Polygala repens Lobelii, Dalechampii, Tabernemontani, a G. Bauhino inter synonyma ad hanc speciem relata, obscura admodum comitatur icone (florum fructumve defectu contemnenda), a qua prudentius abstinendum fuisset. Sed pejus actum fuisse arbitror ab iis, qui hancine prolationem ad *Polygalam depressam* attulerunt.

Perperam Fabricius l. s. c. una citavit ad *Serpyllariam* Heisteri, quae hujus loci est, duo J. Bauhini loca, quorum alter, Font-Boll., me judice, ad remotissimam pertinet speciem, *Stellinam stagnalem* N.

De vita plantae haud tute mihi constitit. Novi auctorum dissidia; fidem a Gmelin (C. Ch.) accepi, qui hanc edidit notam: « *Planta ex seminibus in horto culta omnino annua, nec perennis* » Fl. Bad. Als. 4, p. 183; et annuam absolute eam declararunt Brotero Fl. Lusit. p. 302, n. 1, Willd. En. p. 372, n. 3 (L.) Hrt. Canthr. ed. 13, p. 751. Perennem esse stirpem crediderunt Schkuhr, Wimmer, Desfontaines, Aiton, Kirschleger, Gaudin, Roemer, Schultes, De Candolle, Lestiboudois, Godron, Smith, Hooker, Arnott, Babington. Et annuam aut biennem dari quidam dubitarunt, Cosson, Germain, Godet; annuam aut perennem Dietr. Fl. March. p. 574.

Herniaria Gesn., Lobel., Dod., J. Bauh., Tournf., L. Quis hodie eis fideret in herniis?

Herniaria incana (Penae et Lobelii) Lamk. *Dict.*

Polyg. etc. Pen. Lob. Advrsr. p. 304 cum fig.; G. Bauh. Pr. p. 131, n. 4, qui ipse ad Monspel., ubi et nos legimus, speciem observabat. DC. Fr. 5. p. 375. n. 2293 b, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 183, n. 3. Gaud 2, n. 574. H. hirsuta *b* DC. Dub. p. 197, n. 3. H. hirsuta La Peyr. Herbr., quoad specim. un.; H. Besseri Fisch. ex Fenzl ap. Ledb. Ross. Janka et Dac. eur. n. 107; H. fruticosa Host A., ex Vis. Dalm., H. incan. et H. hirsuta (Pall. It.) M. a Bieb., ex Fenz s. c. Lob. Icon. 2, t. 85, f. 1.

♃ Flor. Maj. Jun. In Pyr. Atax. orient. cum *Olea*, solo calcareo, rara.

Habui *Narbonne* a Delort. Ad *Villeneuve* mont. Corbar. vidit Timbal.

H. incana Koch Syn. in Istria indicata pertinet ad *H. macrocarpam* Sibth. Sm., ex Grisebachi sententia, Spicileg. Fl. Rum. Bith. p. 216, cui spectat *H. incana β latifol.* Fenzl in Ledeb. Fl. Ross. 2, p. 161. *H. fruticosa* Host A. ed. 2, p. 318, n. 3, huc cum Visiani adducatur, sed excludantur Desfontaines et J. Bauhini ab illo prolatae auctoritates; descriptio potissimum ab Host ad litteram translata. Notandum quoque est hodie *H. fruticosam* Desf., non L., *H. Fontanesii* Gay nuncupari.

Lobeliana figura huic quam certissime spectat, nec est *H. fruticosae*, ut credidit Desf. Atl. p. 213, neque *H. alpinae*, ut putavit DC. *Fr.* 3, p. 406, et cum eo Gaudin, Fl. Helv., vel Grenier cum Godr. *Fr.* p. 613, apud hosce graviore errore, utpote qui Penae e Lobelii opus consulere et penitus comprehendere debuissent.

Locum illum Lobelianum non video G. Bauhini attentionem sibi vindicavisse, quem perperam cum *Ferriera mediterranea* comprehendit Dalechamp, Hist pl. Lugd. 2, p. 1124-5.

Suspicaverunt Lamarck *Dict.* T. 3, p. 124, n. 2, Pers. Syn. p. 292, n. 3, Obs., DC. *Fr. Suppl.* p. 375, denuo et Pr. P. 3, p. 368, n. 5, ad hanc speciem fortassis pertinere *H. lenticulatam* L. Sp., synonymis exclusis. Sed contendit Vahl *H. lenticulatam* L. esse *Cressam creticam* floribus orbatam, cf. Vahl. Litter. ad Willdenow in Schrad. *Journ. bot.* 1799, V. 1, p. 285; et haec eadem opinio relata est in *Engl. Bot.* v. 3, n. 206 sub *H. glabra.* Inspecta Linnaei specie plantar. facile percipitur, rem obscuram, synonymis commixtis, ibidem agitari.

Herniaria pyrenaea (La Peyrousii) Gay Coron. Endr. Pyr.

H. latifolia La Peyr. Herbr. Gay l. c. (1832) p. 36. H. latifolia La Peyr. Gren. Godr. Fr. p. 612.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. occid. med. editis.

Legi in Pyr. Arag. supra *Parzian* m.^e^ *el Mener*, die 18 Aug. 1845; supra *Voltaña* in summitate mnts. *Narain*, die 12 Jul. 1845. Accepi e Pyr. septr. med. lectam inter *St. Marie* et *Grippe* a Philippe. Observavi supra *Cauterets* et *Barèges*; prope *Sallent*, *a San Juan de la Peña*, *a la Peña de Uruel*, in m.^e^ *la Pena montanesa* (copiose), in m.^e^ *Turbon*; ex *Gabas* demonstravit Gaston Sacaze.

Planta caespitem densum saepe efficiens, ramosissima, diffusa, prostrata, interdum etiam repens, coloris sub-cinerei. Rami bipollicares, palmares, crebre nodosi, internodiis prae foliis plerumque brevioribus, qua parte terram tangunt parce pubescentes, caeterum valde hirsuti. Folia obovato-elliptica, utrinque hirsuta et per marginem ciliata, stipulata. Stipulae oppositae, ut cum foliis verticillum efficiant, cordato-acuminatae, membranaceae, albentes, ciliatae. Bracteae, ejusdem naturae ac formae. Flores herbacei, axillares, pedunculati, conglomerati, foliati, bracteati, subdecem in quovis glomerulo, parvi, hirsuti. Calycis laciniae extus hirsutissimae, omnino herbaceae, intus pallidiores, margine praeditae membranaceo. Stamina fertilia quinque cum totidem sterilibus (*petala* DC., pistilli erecti Duby). Ovarium glabrum, sicque capsula in qua semen unicum continetur, lenticulare, brunneum, nitidum, non bene maturum nigrum.

Multa est hujus speciei affinitas cum *H. hirsuta* L., a qua tamen videtur differre, vita constanter perenni, foliis bracteisque latioribus, habitu robustiore et statione sub-alpina. Hinc perperam, ut credo, cum *H. hirsuta* conjuncta fuit a Noulet, *Fl. bass. sous Pyr.* p. 245 et a Richard A. ex Hochstetter in Tent. Fl. Abyss. V. 1 (Paris 1847) p. 302.

Stirpem de qua agimus distinctam olim praedicavit DC., qui eam *Paronychiam pubescentem* nuncupavit, Fl. *Fr.* 3, n. 2288 et dein *H. hirsutae* adjunxit in Pr. P. 3, p. 368, n. 4 et cum Dub. p. 197, n. 3, jus primatus, contra La Peyrouse, ita amittendo. Sed nuperius Gay eam in clariorem lucem posuit et ceu sanctam speciem ab inferis evocavit.

Apud eum tamen non video qua ratione proferatur *ramorum pubescentia unilateralis*, et folia in utraque pagina *glabra*, aut *glabriuscula*.

P. pubescens DC., in Poir. *Dict.* T. 5 (1804) p. 303 non conspicitur, sub tomi initio, ubi *Paronychiae* tractantur, sed reperitur in *Suppl.* T. 4 (1816) p. 303, n. 17, ubi citantur DC. *Fr.* et *Syn.* p. 199, n. 2288 cum Candolleanis synonymis (putatis) *Illecebri maritimi* et *I. Lugdunensis* Vill. apud Schrad. *Journ.*, quae rectissime exclusa fuisse a Gay nullus dubitet. Et perperam DC., *Fr.* et *Dict.* *stipulas obtusas* praedicare; inque *Mém. Paron.* p. 10 suspicare *Hern. latifoliam* La Peyr. pertinere ad *H. cineream* suam.

La Peyrouse ceu primum speciei auctorem agnosco, sed illius nomen non anteposui, quia perlecta descriptione pernoscitur ipsum res nimis contrarias commiscuisse, cf. *Hist. abr. Pl. Pyr.* p. 127, n. 3, ita ut eum citare idem foret ac fontem erroris continuo sustinere. Annuam ipse dicere plantam, quae perennis est, et ferme fruticulosa; folia in utraque pagina glabra, et hoc veritati contrarium; figuram Plukenetii, Phytogr. t. 53, f. 3 adducere, quae mihi potius faciem offert *Ferrierae serpyllifoliae*, a Smith ad *Vroedeam maritimam* citata. Denique maritimam declarare stirpem, non ex observatione, pro certo, sed e falso Plukenetii synonymo; adde inter *Sphagna* cohabitantem, quod magis atque magis repugnat speciei in montanis, et subalpinis, saxosis, aut petrosis locis provenienti. Ejus Herbarium, vero, fidenter cito, istius speciminibus cum meis comparatis.

H. ciliata Babingt. *Trans. Linn. Soc. of Lond.*, *Engl. Bot. Suppl.* v. 3, n. 2857, visa insuper in Herbr. Ital. centr. ab ipso Babington missa e *Cornwall*, revera peculiaris species est, quam cum nulla alia Europaea confunderem relictis Hooker et Arnott, qui eam ceu *glabrae* varietatem considerant (*Brit. Fl.* ed. 8, p. 152, n. 1). Quidam dixerunt eam reperiri ad *S. Sebastian*.

Supra *H. pyrenaeam* reperta est a Castagne *Puccinia Herniariae* Montagn., quam iste descripsit in opere *Pl. cellul. nouv.* Cent. 7, in *Ann. Sc. Nat. Par. Ser.* 4, T. 5 (1856) p. 347, n. 20.

Herniaria hirsuta (Tragi, Cordi, Caesalpini) J. Bauhini, Ray, Zannich., L.

Empetrum Germanor., Trag. St. h. p. 527 credo, quamvis Ruprecht, Ingr., ut Sm., Spr., sequentis speciei voluerit. Cordus infr. citat. Caesalp. Herbr. Tornab. (1563) fol. 57, ns. 139–40, De Plants. l. 4, c. 20, p. 159. Koch p. 280, n. 2, Bert. 3, p. 20, n. 2 et 10, p. 477. Gaud. 2, n. 573, Loisl. Fl. Gall. ed. 2. p. 183. n. 2. H. hirs. et H. cinerea DC., DC. Dub. p. 197, ns. 3. 4 (excl. sub. n. 3 Fl. Fr. et La Peyr. prolaths.). H. hirsuta cinerea Moris Sard. 2, n. 461. La Peyr. Herbr., dempto specim.: H. annua Lagasc., de qua mox, ex archetyps. in Herbr. hrt. bot. Matr., H. permixta Jan., ex Visian. Dalm., Trevis., etc. Engl. Bot. v. 20. n. 1379, Dietr. Fl. Bor. v. 5, n. 306, DC. Mem. Paron. (1829) p. 10. t. 3 ciner., Zannich. Vnz. p. 138, t. 254. Cord. Hist. pl. ert. 98 a-b fig. ex Trag., J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 379, f. 1, Chabr. Sciagr. p. 455. f. 2.

⊙, ♃ Flor. Jun. et per Æstat. Fruct. Jul.-Oct.

Legi in Pyr. Arag. ad *Jebra* vertice monticuli *el Serraton*, die 20 Jun. 1845. Habeo a Deville e *Tarbes*.

Auctores generatim tribuunt vitam perennem *H. hirsutae*, quod non semper contingit ut absolute declarari possit. Scribit Gaudin: « *Mihi potissimum annua esse videtur* » l. c., et sunt qui speciem tantummodo annuam declarent, uti Auctores Fl. Wetter., Heller Vireeb., Baumgrt. Transilv. n. 241, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 668, Poll. Ver. n. 483, Lagr. Foss. *Fru. Gar.* p. 139, n. 1. Biennalem alii voluerunt, et Allioni

ita effatus est: « *Distinguenda ab H. glabra non modo foliis totis hirsutis, confertionibus, sed praesertim radice bienni* » Fl. Pedem. 2, n. 2057. Annuam et biennem occurrere vidit Lamk. *Dict.* 3, p. 124, n. 2 et talem declarant Coss. Germ. *Par.* Alii de illius vita varia dubitarunt, Spenner Friburg.

Perennem vero, sine ambagibus, declararunt Desf. Cat. hrt. Par., Fuss Grans., Caruel *Tosc.*, Drejer Hafn., Desfont. Fl. Atl., Savi Etr., Seb. Maur. Rom., Sm. *Engl. Fl.*, Hook. Br. Fl., Sadler Pesth., Bluff et Fingerh. Germ., Koch l. c., Boreau *Fl. centr. Fr.*, Delastr. *Vienn.*, Kirschl. *Alsat.*, Wimm. *Schles.*, Ledeb. Alt. et Ross. Reapse mihi, cum Bertoloni, visum est totam speciem variare vita annua, bienni, perenni, aliquando quasi suffruticosa: cf. etiam Grenier *Fl. Jur.* p. 267 Obs., God. *Jur.* p. 245, Crép. *Belg.* p. 82.

Quatuor probe distinctas species, et ego opinor, sub *H. hirsuta* confudisse olim Noulet, *Fl. bass. sous Pyr.* p. 245, *incanam* Lamk., *pyrenaeam* Gay, *hirsutam* J. Bauh. et *glabram* ejusd. Duas Lesson, in *Fl. Rochfrt.* p. 211, sub improprio nomine *H. annuae*, hanc scilicet *hirsutam*, et *glabram*, quas alteram alterius varietatem putabat Stackhouse, ut eas una confundebat G. Bauh. Pin. p. 281, n. 11.

Et DC. Duby, illi qui incaute *cineream* ab *hisuta* separabant, tres bonas species sub *H. hirsuta* commiscebant, hanc, *glabram* et *incanam*. Sprengel, Syst. Vegt. 1, p. 929 sub *H. vulgari* permiscere *H. hirsutam*, *glabram* et *incanam*, quomodo videre mihi videor factum esse a Gerard in Fl. Gallo-Prov. p. 336, et pro certo fecit Schwabe Anhaltin. p. 117. Sed hosce omnes longe superavit Decaisne, utpote qui sub *H. vulgaris* nomine, cum Sprengelio, simul colligavit *H. fruticosam*, *alpinam*, *glabram*, *hirsutam*, *cineream* et *incanam*, vitiosis certe observationibus, ut videre est in *Ann. Sc. Nat. Par.* Aud., Brongn. Dum. 1831, T. 22, p. 97-101.

Leo Dufour, in eodem Annalium volumine, defensionem suscepit *Hern. fruticosae* L., sed alias *Herniariae* species (dubio tantummodo patefacto quoad legitimitatem *H. alpinae*) sub uno complexas typo laudavit, de hoc ille persuasus, quod eadem species pro soli et loci natura, vel pro climate diversa facie sese efferebat, ab una in alteram formam transiens, nec perdurans. Quod nimium diffundi nequit sine vitio.

Et ego *H. cineream* (Cupani) DC., cum Bertoloni, Mutel et Moris non sejungendam ab *H. hirsuta* judico. Hanc ceu bonam speciem considerant Re ad Flor. Pedem. append. p. 16, Webb. It. Hisp. p. 46, Boiss. *Voy. botq. Esp.* n. 649, Kunze Chl. Austr. Hisp. n. 99, Tenor. Fl. Napol. 3, p. 252, Gussone Sic. Syn. et postremo Pl. vasc. Inarim. p. 134.

Haec mihi est planta junior, in arenosis, apricis surrecta proveniens, coloris quidquam pallidioris et statim florida. Amici mei quidam opinati sunt *H. cineream* DC. sistere plantae statum senescentem, quod, quam certissime, a veritate recedit. Et ego vidi in eodem loco ejusdem aetatis individua suberecta, ascendentia et prostrata. *H. cinereae* tribuunt *folia acuta*, quod potius lusus oculorum est e pilorum fasciculo ad apicem folii coacervato, nec hoc semper. Color cineraceus aliquando in eodem loco ad viridem transire percipitur, exsurgens tunc *H. virescens* Salzm., quae plantam minus hirsutam sistit. Et si denique planta est plus minus hirsuta, hispida, aut cineracea, hoc facile externis causis, soli, climatis

tribuitur, ut etiam pendere potest a majore plantae evolutione, scilicet adultioris. Florum quantitas aut eadem est in utraque forma, vel in utraque pari modo variat. *Cinerea* generatim *annua* est: eique locum Lagaseae jam adduxerunt DC., Dufour, confirmavitque Gussone. Huic formae videtur spectare *H. hirsut. segetum annua* Grisl. Virid. Lus. p. 49, ut quaedam Cupanii loca a Gussone, Sicil Syn. p. 292, n. 3 citata; denique *H. flavescens* Lowe Nov. et Man. Fl. Madr. p. 297 etiam. Caeterum non obstupesco, si a pluribus proposita, aut recepta est ceu peculiaris species, quum plurimis in locis a me reperta fuerit unica et constans forma, ut extra Pyrenaeos etiam observaveram ad Biterras, et mox in Pyr. ad *Huesca*, *Piedra-tajada*, *Murillo-Gallego*, etc.: sed occurrunt etiam loca ubi talis non perdurat et ad matrem revertit.

Herniaria glabra (Brunfelsii) J. Bauh., Seguier, L.

Brunf. Herbr. ed. Germ. 1532, n. 238, ex Moretti in Ill. Matth. Mem. 8. Koch p. 280, n. 1, Bert. 3, p. 18, n. 1. Gaud. 2, n. 572, DC. Dub. p. 197, n. 2. La Peyr. Herbr., H. scabrida Boiss. Voy. Esp., H. microcarpa Presl., Del. Prag., ex Guss. Sic. Syn.; H. rotundifolia Vis. pl. rar. Dalm., ex ipso Fl. Dalm. n. 1480. Engl. Bot. v. 3, n. 206. Flor. Dan. t. 529, Schk. Handb. t. 56, Fl. Bot. v. 9, t. 663, Gaertn. Fr. Sem. pl. 3, p. 179, t. 213, f. 7, fr. sem.; Plenck Ic. pl. med. T. 2, p. 62, t. 171, mal., Turp. Fl. med. T. 4, t. 193, Dietrich Fl. Bor. v. 5, n. 305, pl. pallid., Duchsn. Pl. ut. ven. Atl. t. 93, Boiss. Voy. botq. Esp. n. 647, t. 62, f. A. scabr. Matth. p. 953, Lonicer. Nat. h. ert. 220 D., Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. lign. 22, f. 193, l. ?, Dod. Pempt. p. 114, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 378, fig. 3. Camr. Epit. p. 690 mal., Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1126, f. 1.

⊙, ♃ Flor. Jun.-Aug. Fruct. per Æstat. In Pyr. occident., et orient. Legi in Pyr. or., *Roussillon*, secus *le Tech* sub *Ceret*, die 24 Maj. 1843; in Pyr. Catal. supra *Rosas* ad pagum *Palau*, die 28 Aug. 1846, sub forma quae *H. scabrida* Boiss. Habeo a Deville ex ripa *Adour* ad *Tarbes*. Observavi ad *St. Jean de Luz*, ad *Mane*, ad *Pau*.

Vita plantae varia, ut in praecedente specie: certe annua, aut a primo statim anno florida occurrit, ut observavi sive ad *Ceret*, sive ad *Olot*. Secus *el Segre* ad *Orgañia* biennem dari agnovi. Perennem multi vidimus, Desfontaines, Godet, Grenier, Schkuhr, Caruel, Crépin, Fuss, etc. Gerardi observationem refero: « *H. glabram in horto satam quotannis perire auctor est Conradus Gesnerus, Epist. 74. Nos H. glabram et hirsutam, in nostris regionibus perennantes observavimus* », Flor. Gallo-Prov. p. 336.

Adnotavit Leysser: « *Calyx saepe quadripartitus: stamina quatuor* », Flor. Hal. n. 256; imo ante eum Leers Herbornens. n. 189, quam observationem deinceps alii confirmarunt, vel repetiverunt.

Die 8 Aug. 1857 sub *Bilbao* et *Lejona* in arenosis plantam pervidi quasi intermediam cum *H. hirsuta*; offerentem, non tantum caules pubescentes, stipulas bracteasve setosas, sed etiam calycis apices, vel ejus margines superiores setulosos, ut et nonnullarum foliorum floralium partes interdum mucronulato-setosas, vel ciliolatas. Specimen praecipuum observatum Mieg, mecum comiti, tradidi.

Herniaria alpina Vill. Fl. Delphinens. (1785) p. 21.

Koch p. 280, n. 4, Bert. 3, p. 23, n. 3, Gaud. 2, n. 575 (excl. antiquor. prolatbs.); DC. Dub. p. 197, n. 5. La Peyr. Herbr.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. orient. editior., rara. Legi in summo m.[e] *Cambresdazes*, ut et in summitate Vallis de *Planes*, diebus 4 et 24 Aug. 1836. Vidi in Valle de *Llo*, et *au Llaurenti*.

Herniaria fruticosa (Barrelieri) L. Amoen. Acad. T. 4, p. 269, n. 21 (excl. Tournf. loco).

Barr. Ic. t. 713 et t. 715; cf. etiam Lamk. Dict. T. 3, p. 125 sub n. 5. Loefling It. Hisp. p. 72 et p. 128 n. 16 ac in Bossu It. Louis. ex edit. Forster. T. 2 (1771) p. 117 (excl. J. Bauh.); DC. Pr. P. 3, p. 368, n. 10, Willk. Pug., in Linnaea T. 30, 1859, p. 99, n. 20.

♃ Flor. Apr. Maj. Fruct. Jul. In Pyr. Arag. Catal. humilior., solo gypsaceo.

Legi in Pyr. Arag. sub *Barbastro* l. d. *las Clamores*, die 29 Mart. 1851; ad *Castellon-Roy*, die 22 Apr. 1851; in Pyr. Catal. marit. *al Cap de Creus*, die 3 Sept. 1860. Observavi ad *Alcarry* Pyr. Catal.

Tribus 2.ª RAYNAUDETIAE (DC.) N.

Furera Nob. *Corrigiola* L. *Corrigiola* est nomen maxime absurdum, a corrigia (*pedum ligatione* L. Phil. Bot. § 234), antiquius ab Ericio et Valerio Cordo adhibitum etiam cum nominibus *Polygononis* et *Polygonatonis* pro designando *Polygono aviculari*. Mehercule, non intelligo quo jure, qua philosophia, quo ductus judicio Linnaeus hoc nomen transtulerit ad hocce genus. Nimiam ego mihi metipsi fecissem violentiam, ne dicam injuriam, si eum adhibuissem: genus *Fureram* nuncupare placet in honorem Ludovici Furer, Senatoris Northusani, quem primum nominat G. Bauhinus inter eos, qui obiter notam tum Stirpem cum eo communicarunt, dum iste de unica tunc temporis nota specie loquutus est. Forte aliquis praetulendum duxisset nomen *Polygonifoliae*, cum Dillen Cat. pl. Giss. Append. p. 95. tab. 3: non dicam Ray, qui eam duplicavit, Hist. pl. p. 215, 213, sub nominibus *Polygonifoliae* et *Polygoni*. Forma foliorum reapse remota est, vel saltem absimilis a magis cognitis *Polygoni* speciebus, ne *aviculari* quidem excluso, et structura intima, vel parenchyma ipsorum foliorum ab iis *Polygoni* adhuc magis recedit: « *Favete, adeste aequo animo, et rem cognoscite* ».

Furera annua (Caesalpini, Fureri et Franci) Nob.

Caes. Herbr. Tornab. (1563) fol. 57, n. 138; Fur. et Franc. apud G. Bauh. Pr. p. 131, n. 3, Catal. Basil. p. 83. Corrigiola littoralis L., Koch p. 279, Bert. p. 501, n. 1, Gaud. 2, n. 730, Moris Sard. 2. n. 459, DC. Dub. p. 196, n. 1. Corr. litoral. La Peyr. Herbr., C. capensis Thunb. Cap. ex Spreng. confirm. ab Ecklon et Zeyh. Pl. Afr. Engl. Bot. v. 10, n. 668, Schk. Handb. t. 85, Gaertn. Fr. Sem. pl. p. 358, t. 75, f. 3, Lamk. Ill. t. 213, Fl. Dan. t. 334, Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 205, Fl. Batv. v. 8, t. 596. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 379 (excl. syn.) f. extr., Barr. Ic. t. 532 vix, Lindern Tournf. Alsat. p. 115, t. 2 vix, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 593, t. 29, f. 1.

⊙ Flor. Maj. et per Æstat. Fruct. Æstat. Oct.

Legi in Pyr. Cantabr. marit. ad *Biarritz*, die 18 Sept. 1841, in *Guipuzcoa* secus flumen *Urola*, inter *Azpeitia* et *Lojola*, die 19 Aug. 1857. Habeo a Deville ex *Tostat*, et ego observavi ad *Ibos*, *Labarthe*, alibique. Quidam suspicarunt Barrelieri locum s. c. spectare potius ad *F. perennem*, sed quum planta mater proveniens dicatur ad Lutetiam, Obs. p. 46, n. 472, tunc dubium aufertur, quamvis malam dicere iconem fas sit, fingentem nimis robustam et condensatam plantam.

Furera perennis (G. Bauhini) Nob.

G. Bauh. Herbr. ex Gmel. (C. C.) Hort. Carlsr. p. 79 not.* Corrigiola telephiifolia Pourr. Herbr. Matr. et Chlor. Narb. n. 382, in Mém. Acad. R. Toul. T. 3 (1788) p. 316, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 222, n. 3, Bert. 3, p. 502, n. 2 et 10, p. 482, Moris Sard. 2, n. 460, DC. Dub. p. 197, n. 2. Corr. telephiifl. et C. imbricata La Peyr. Herb.; et C. bifida La Peyr, in Herbr. Coder., C. littoralis var.

Benth. Cat. p. 73; C. littoralis Fl. Gr., C. glomerata Poeppig. Pl. Chil. ex Rhrb. Fl. Graec. Sibthrp. C. 3, p. 86, t. 292? Reichnb. Plant. cr. C. 2. t. 161. f. 291, Timb. et Gaut. de C. imbricata La Peyr. (1879) cum icone.

♃ Flor. Maj. et per Æstat. Fruct. Æstat. Oct. In Pyr. or. Catal. cum *Olea,* quam interdum non parum excedit.

Legi ad *Roussillon,* in maritimis ad *Port Vendres* et ad *Canet,* diebus 20 Maj. 1837 et 21 Maj. 1842; in Pyr. Catal. ad *Llansà,* die 6 Sept. 1860. Obtinui a Gautier e *Monté Péne* ad le Vernet. Observavi in *Cerdaña* ad *Urr;* vidi in *Lampurdan* abunde; ad *Bagnouls sur mer,* ad *Culera,* etc. Ad *Barcarès* invenit Le Grand., per montes Corbarienses alii. Hae duae species dum juvenes sunt, facie tam similes apparent, ut aegre inter se distinguantur, quod aliter se habet si adultae inspiciantur et maxime dum senescunt. Optimas ad eas distinguendas notas tradidit Gmelin, Fl. Bad. Alsat. p. 749, manca tamen illustratio est, deficiente Pourretiana denominatione.

Vix crederes hanc reperiri autographam ipsius Pourret notam in illius Herbario Matr. asserv.: « *An litoralis sola varietas?* » Item pessime Chantelat in Catal. pl. *Teste de Buch: « Cette plante ne diffère guère de la précédente (F. annua) que pour les fleurs depourvues de feuilles* », *Act. Soc. Linn. Bordeaux* T. 13 (1843) p. 209.

Synonyma ad *F. perennem* spectantia ex Decaisne (*Ann. Sc. Nat. Par.* T. 4 (1835) p. 358) sunt *C. litoralis* Flor. Gr. (contra Bertol., Gussone et Schult. confirm. a Moris), *C. capensis* Willd. Sp., Bartling *Linnaea* 1832 p. 626. Ast cur? quum videamus Willd. Sp. pl. Pentndr. p. 1597, n. 2 speciem annuam declarare, eamque a Thumbergio sumere, non solum, sed et videre! Item annua declaratur et a stirpe annua desumpta videtur icon Flor. Graec.

Character praecipuus, quo *Corr. imbricata* La Peyr. sustinetur a Gautier et Timbal, de nuculis (capsulis, perperam quibusdam) quinque striatis, ut in *F. annua,* nec tristriatis, ut in *F. perenni,* adeo validus mihi non est, dum considero, non strias tantum in nonnullis fructibus huiuscemodi numero variare, sed et capsularum valvas et inde loculos in quibusdam speciebus numero varias se offerre, ut vidimus in *Moehringia muscosa,* in *Alsinella procumbente,* in *Moenchia erecta,* inque proximiore cum *Furera Raynaudetia mediterranea* N.; ut variare loculos vidimus in baccis *Hederae, Paridis, Smilacis,* etc. Sunt plagae, per regionem mediterraneam humiliorem potissimum, quae vere subjacent subitis caeli immutationibus, quibus plantarum evolutio perturbatur; sive quia calor vehemens humidum solum illico exsiccat, vel frigus per aliquot dies pervicax stirpium evolutionem detorquet. Superveniunt inde formae, aut varietates in eodem loco, et pede non perduraturae; aliis species, sed falsae et irridendae, ut est illa *Corrig. imbricata,* aut *bifida* La Peyr.

Raynaudetia Nob., *Telephium* Tournf. Istud nomen fuit varii usus, sub quo militarunt praecipue species *Sedi;* sed *Cotyledonis* etiam et *Crassulae,* ac *Kalanchoes* quoque. Guilandinus et Caesalpinus, insuper *Coronillam scorpioidem Telephium* fecerunt, eique assentitur G. Bauhinus Pin. Lacuna, aliique (teste Dodonaeo) *Cochleariam officinalem;* Columna *Zygophyllum Fabaginem;* Buxbaum *Ammodeniam peploidem Telephium* vocarunt. Quidam Patrum *Telephium* viderunt in *Cerinthes* speciebus, quarum una figuratur pro *Telephio* (referente Balog) in percelebri Neapolitano Codice Dioscoridis, Vindobonae asservato. *Si-*

symbrium Thalianum Auctor. in quorundam mente sistit pro *Telephio* veterum, referente Dalechamp. Denique Imperatus pro *Telephio* legittimo suscipere nostram plantam, fallacissima procul dubio sententia. Cur genus Dioscoridis dixit Spreng. Gen. n. 1223?

Primi hanc pertractarunt speciem Pena Lobel. Adversr., si recte video; neque obstat si flores aureos dicunt, nam specimina exsiccata, nec viva, ab eis observata, petala in luteum colorem conversa ostendere potuerunt, ut jam observatum est a J. Bauhino l. infr. c. Illis stirpem exsiccatam misit Jac. Raynaudet Pharmacopola Aquisentiensis, qui eam exceperat e monte *Bonaventura*, non procul ab *Aix*. Ego genus huic consecratum volui, despecto Dulaci nomine.

Raynaudetia mediterranea (Penae, Lobelii a Raynaudet) Nob.

Helianthes, etc. Pen. Lob. Advrsr. p. 405. **Telephium Imperati** L. Sp., Koch p. 279, Bert. 3. p. 499, Gaud. 2. n. 729, DC. Dub. p. 193. T. Imper. La Peyr. Herbr.: Merophragma terrestre Dulc. Schk. Hanb. t. 85, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 221. t. 129. f. 4. Le Maout Decsn. Botanq. (1868) p. 441 fig. infrs. Lob. Ic. 2, t. 115, f. 1, Clus. Rar. pl. h. 2, l. 4, p. 67, f. 3, Imper. Histor. Natur. ed. Neapol. p. 758, f. infer., ed. Venet. p. 662, f. super., J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 13, p. 20, f. 4.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. Per region. mediterr. in calidior. cum *Olea*, vix super eam, transfugiens e finitima Hispania in latus septentr. Pyrenaeor. medior. ubi vix perdurat, nec inde descendit.

Legi in Pyr. or. ad *Estagel* et ad *la Virgen de Pena*, diebus 14 Jun. 1843 et 17 Jun. 1840. Habui e *Gèdre*, ab Hispania invectum (ut puto) a Bordère. Observavi supra la *Nouvell*e; in montibus *Corbariens.*; ad *El Seo de Urgel*, ad *Orgañia* in *Sierra de Loarre*, ad *San Cosme de Guara, a la Peña de Uruel*, ad *Iebra, a la Pena Montanesa*, ad *Salvatierra, Languessa, Rocafuerte*. Ad *Vereillhes (Corbrs.)* legit Gautier.

Colebatur haec planta Florentiae a Josepho Casabona, qui semina ad Clusium mittebat, anno 1584. In Anglia innotuit tantummodo ab anno 1739 ex Don; ab anno 1658 ex Aiton; enumeratur certe a Morison Hort. R. Mes. 1669 in p. 201. Sed hoc parum interest.

Tribus 3.a POLYCARPEAE DC.

Polycarpon Loefl. In Hist. pl. Lugd. 1, p. 144; a seminum (vel potius fructuum) copia *Polycarpon* denominata est *Scleranthi* species, quam *Scl. polycarpon* esse volunt, sed quae mihi *Scl. annuus* potius videtur, relicta disputatione de validitate Linnaeanae speciei hodie a plurimis denegata. Loefling et cum eo Linnaeus, nomen ad aliud genus transtulerunt, quamvis istud fructum simplicem, nec compositum gerat. Immutare tamen nolui, ego qui *Erucaginem* suscepi quoque.

Nec cum Adanson Latinorum *Anthyllidem* ullam huc adduxissem, quas aliusmodi interpretandas censeo.

Trichlidem Halleri gr. Hrt. Gotting., ad hoc genus citat DC. Pr. P. 3, p. 376, quae in eum bene cadit quoad primam Halleri speciem, l. c. p. 25; non pro secunda *Trichlide pentastemone* Hall. Ibid. p. 26, quae ad *Pharnaceum Cervariam* L. pertinet.

Polycarpon tetraphyllum (Anguillarae, Caesalpini) L. fil. Suppl.

Ang. Sempl. p. 264. Paronich., Caesalp., Herbr. Tornab. (1563) fol. 55, n. 130, De Plants. l. 6, c. 54, p. 260. Koch p. 281 et p. 1024, Bert. 1, p. 834, n. 1, Gaud. 1, n. 298, Moris Sard. 2, n. 466 (excl. omnino P. peploid. DC.); De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 673, DC. Dub. p. 199 n. 1, Nos Sch. cr. n. 16, Dunalia p. 94, Low. Man. Fl. Madr. p. 301. La Peyr. Herbr., P. diphyllum Cav. uberr. confirm. Ho-

losteum tetraphyllum Thunb. Capens. enf. a Eckl. et Zeyl. Pl. Afr.: Linum Radiola Bartal. Cat. Sien.: Loeflingia caspica Gmel. (S. G.) It. Fl. Graec. Sibthrp. C. 2, p. 4 t. 102 Engl. Bot. v. 15 n. 1031. Cav. Ic. descr. 2, p. 40, n. 165, t. 151. f. 1. Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 225, t. 129, f. 9, Kroek. Fl. Siles. n. 198, t. 32, Lamk. Ill. t. 51, Zannich. Vnz. p. 138, t. 203, Gmel. l. c. 3, p. 310, t. 65, f. 1. Matth. p. 1042 (in edit. 1554 desider.): Camer. Epit., p. 786, Pen. Lob. Advrsr. p. 195-6 fig. supr., Lob. Ic. t. 468, f. infr., Barr. Ic. t. 534, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1213, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 366, f. 2.

⊙ Flor. Maj. et per Æstat. Fruct. Æstat. in Octobr. Frequentius obvium per region. mediterraneam.

Legi in Pyr. or., *Roussillon*, ad *Port-Vendres*, et supra *Bagnouls sur mer*, diebus 13 et 29 Maj. 1837; in Pyr. Catal. ad *Gerona*, die 13 Maj. 1851, ad *San Feliu de Guixols*, die 8 Jun. 1860. Habeo a Deville ex *Aucun*. Observavi ad *Irun, Verra, Toulouse*.

Stamina plerumque tria, sed quatuor, quinque etiam viderunt Sibthorp, Moris. Tetrandrum aliquando egomet observavi ad *San Feliu de Guixols*.

Petala integra, aut sub-integra ego quidem vidi, nec ea emarginata cum Brotero, Savi, Pollini, DC., Duby, Mutel, Noulet, Bertoloni, Delastre, Gussone, Grenier, Koch aliisque, absoluta dicerem. Cosson et Germ. in *Fl. Par.* p. 30 de generis characteribus agentes petala integra, aut emarginata dicunt, quae in speciei descriptione plane emarginata ab eis declarantur! item egerat Boreau (1840), postea Lagr. Foss. (1847) etc. Ludit haec species foliis diphyllis et pentaphyllis etiam, saepius inaequalibus, ad apicem obtusis, aut sub-acutis.

Planta a me lecta in agro Ruscinonensi ambigit inter *P. diphyllum* Cav. et *alsinaefolium* DC., Bert. It. 1, p. 836, n. 2: ab hoc recederet staminibus tribus, nec quinque, cymisque laxiusculis, neque congestis. Petala in hac mea varietate aeque ac in typo vidi tum acutiuscula, integra, tunc obtusiuscula et erosula; semina reniformia. Forte lusus iste, quem etiam in agris Narbonensi, ac Biterrensi legi, imposuit DC. dum *P. alsinaefolium* indicavit inter *Cette* et *Narbonne* (Pr. 3, p. 376, n. 3), et reapse *P. alsinaefolium* DC. Duby existimatur a Grenier cum Godr. *Fr.* p. 607, pro varietate *P. tetraphylli*. Sed *P. alsinaefolium* a Bivona, Gussone, Bertoloni et Moris, praesertim, descriptum, quod egomet e Sicilia a Parlatore donatum possideo (nec nomen Corsica a Romagnoli, ex Algeria a Barrau) dubium mihi quidem est et suspicor ipsum cum planta a me modo adumbrata aeque trahendum fuerit ad *P. tetraphyllum*, quomodo jam de eo sententiam dedit Le Jolis, *Pl. vasc. Cherb.* in *Mém. Soc. Sc. Natur. Cherb.* T. 7 (1860) p. 292, qui in *P. alsinaefolio* videt maritimam et nanam formam *P. tetraphylli*. Redeo ad varietatem lectam in agro Ruscinonensi, quoad illius affinitatem cum *P. diphyllo* Cav., quae reapse planta tantummodo lusus est *P. tetraphylli*, ut jam ab anno 1832 agnovi, dum stirpem in Corsica legi; clarius adhuc die 21 Maj. 1837 in ipso Ruscinonensi litore; quibus in locis a mari secedens, et ad propinquos colles vergendo, occurrebant pedetentim intermediae formae, ut denique communis sese proderet typus. Quapropter laudo DC., Gussone, Bertoloni, Steudel, Ledebour, Moris, qui Cavanillesii plantam, visam a me ex ejus archetypis in Herbr. hrt. bot. Matr., ad *P. tetraphyllum* revocarunt, de qua re jam suspicatus erat ipse Cavanilles l. c.

Observo, quod forma ea, quae respondet *P. diphyllo* Cav., provenit in locis calidioribus Europae australis, utque mihi visum est, in solo potius sicco: repertum est *P. tetraphyllum* pentaphyllum ad *Toulouse*,

cf. Noul. *Fl. bass. sous Pyr.* p. 246, alienae, oceanicae, regionis, ubi calor, et evaporatio mitiores sunt, solus fertilis, humiditas saepius perdurans, luxuries plantarum sat conspicua. Hinc hujuscemodi variationes facile a solo et climate dependere percipiuntur. Considerent renitentes loca ubi invenitur *P. diphyllum* et quam rarum sit *P. tetraphyllum*, sub forma communi, in Hispania, ex hisce Cavanillesii verbis: « *Verum tamen notandum est, inter innumeras plantas, quas passim vidi, nullam me reperiisse foliis quaternis, quare si (P. diphyllum) eodem est cum Linnaeana specie, nomen specificum* **tetraphyllum** *improprium* ». Cav. l. c.; ut denique omnibus perpensis *P. diphyllum* e specierum censu dimittant, ut cito fecit Schultes ad Roem. Sch. Syst. Veget. Mant. in V. 2 (1824) p. 467 ex litteris a Bertoloni acceptis.

Polycarpon peploides (DC.) Nob. Sched. cr. n. 17 et in *Dunalia* p. 94.

P. pepl. DC. Pr. P. 3, p. 376, n. 4 (excls. syns. et patrias. praeter agr. Ruscmon.); DC. Dub. p. 199, n. 3 (excl. put. syn. Bivon.). Arenaria peploides La Peyr. Herbr.; P. latifolium in Nuov. Ann. Sc. Nat. di Bologna (1848) Bertoloni.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul.-Aug. In marit. Pyr. orientalium.

Legi in Pyr. or., *Roussillon*, ad *Port-Vendres*, die 4 Jun. 1843; in Pyr. Catal. ad *Cadaques*, die 1 Sept. 1860. Habui ex *Collioure*, ubi ipsemet vidi, a Massot. Observavi ad *la Selva*, *al Cap de Ras*, ad *Rosas*.

Habitus plantae varius, densus et laxus, ascendens, decumbens et diffusus; prout inter scopulos, inter frutices, vel inter herbas, solo magis humido, aut in apricis, et siccis planta provenit. Item radix, quae saepius sublignosa est, interdum ramosissima et intricata occurrit, alias simplex et tenuis detegitur. Caules tenues per dichotomiam ramosissimi, facillime abscinduntur. Folia generatim opposita, sed terna et quaterna occurrunt, obovata, obtusa, aut acutiuscula, carnosula, nitida, sub plantae exsiccatione facile flavicantia. Florum partes communiter quinariae (stilo excepto) rarissime hexamerae. Cymae densae. Sepala solemniter carinato-cochleata, marginibus albo-membranaceis. Petala vix calyce minora, pro illorum majore parte rosea, ungue albente, apice aliquando leviter emarginata, aut eroso-denticulata. Antherae sub-rotundae, aureae. Stilus unicus, centralis, perpendicularis; stigma trifidum, staminum filamenta fere adaequans (antheris non computatis); ovarium ovatum. Effoetum vidi Sept., quapropter semina non sine negotio examinare datum est, subspadicea et laevia sese obtulerunt. Odor herbae nullus. Sapor salsus, ingratus. Corollae patescunt sub solis radiis, clauduntur ipsis deficientibus.

Planta maritima; attamen ad *Cadaques* ascendit in collibus 40 et 50 metr. supra mare. Specimina cum meis identica ex ora Africae septentrionalis, insula *Galite* contra Algeriam, a centurione Berard lecta, vidi *Toulouse* in Herbr. Moquin Tandon, nunc Parisiis. Hoc serius novit Munby (1859), Catal. pl. Alger. p. 12.

Nonnulla critice de hac specie exposui de *P. Cupani* agens in littrs. ad Vieuss. (1839) p. 4 et *Dodecanth.* p. 14, n. 4; cf. etiam quae timide exposuit Bertoloni, Fl. It. 10, p. 470.

Ab hoc differt *P. Cupani* N., foliis minoribus, non adeo latis, minusve carnulentis; stipulis, bracteisque tantillum minoribus; sepalis cuspidatis; stigmate tridentato (non trifido): praecocior insuper est species, neque ceu maritima habetur.

Ord. 78. ALSINASTREAE (Du Mort., Camb.) Ruprecht.

Elatineae Cambessed. De hisce cf. Seubert et Regel, Act. Nat. Curiosor. T. 2, P. 1 (1845) p. 35, seq.; ad nostrum genus cf. praesertim ps. 37-41.

Alsinastrum Tournf., Vaill. De genere primo disceptavit Tournefort, *Hist. pl. Par.* (1698) p. 380, ubi citari video (absque pagina!) suas ipsius Instit. r. herbr., quas duos annos post publici juris fecit. In ipsius *Elém. botq.* (1694) de hujuscemodi plantis nullam reperire mentionem datum mihi est.

Elatines nomen adeo improprium deserui; et revera, quae cum *Pino* similitudo? et quae insuper differentia cum *Linaria Elatine?*, quae pro *Elatine* Dioscoridis a permultis habita est, aut cum *Linaria segetum*, quae ex aliorum sententia Dioscoridis locum sibi vindicaret. Reapse non multum Tournefortii et Vaillantii nomen laudabile est, quum *Alsine* alieni sit ordinis, sed Linnaeano nomine praestantius, quod insuper apud botanicos controversum fuisse inspicitur. Lonicerus et Tragus cum *Elatines* nomine figuram *Echinospermi vulgaris* dederunt; Lobelius, Rivinus *Linariae segetum*; alii *Linr. Elatines.*

Cordus in Dioscoridem, hujus *Elatinem* videbat in *Polygono dumetorum*. *Elatines* nomen tulit apud Brunfelsium *Chamaeclema hederacea*; apud Caesalpinum *Campanula*, *Specularia arvensis*; *Veronicae* variae apud alios.

SECTIO 1.ª **EUALSINASTRUM** (**Elatinella** Seub. et Reg.)

Alsinastrum macropodum (Gusson.) Nob.

Guss. Sic. Pr. 1 (1827) p. 475. **Elatine macropoda** Guss. Fl. Sic. Syn. p. 458, Bert. 4, p. 395, n. 1. Gren. Godr. Fr. p. 278. E. Fabri Gren. Obs. bot. p. 10, n. 4. E. macropoda et E. campylosperma Seub. et Reg. l. c. ps. 51 et 49, n. 8 et 6, E. Hydropiper var. pedunculata Moris Sard. 1, n. 189. Seub. et Reg. l. c., t. 3, f. 9-15. Gren. Obs. c. t. 2. f. super., et in Mém. Soc. Sc. Besanc. 1839, t. 2. Moris l. c., t. 20, f. 2.

⊙ Fl. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In mont. Pyr. Catalaunensium. Legi ad *Rosas* prope Stagnum, die 7 Jun. 1851.

Gregarium crescit in solo salso, plurimis maritimis plantis circumstantibus, quae loca uda colere solent. Statura vidi pollicari tantum. Florum pedunculos interdum praelongos observavi. Petala constanter quatuor; stamina octo; semina perpulcra. Sapor plantae herbaceus, vix notari meretur.

Alsinastrum octandrum (Vaillant) Nob.

Vaill. Bot. Paris ed. 1723, p. 4, n. 2. **Elatine Hydropiper** L. Sv., Koch. p. 137, n. 1. Seub. et Reg. l. c., p. 46, n. 5. E. hexandra DC. et cum Dub. p. 81, n. 2. Bert. 4, p. 396, n. 2. E. Hydropiper *b* Gaud. 3, n. 906. Rhizium curvum Dulac. Schk. Handb. t. 109, f. 1. DC. Ic. Gall. rar. t. 43, f. 1. Engl. Bot. v. 14, n. 955 et E. bot. Suppl. v. 1, n. 2670, f. 2, semen., Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 3, p. 34, t. 71 A., Reichnb. Pl. cr. C. 5, t. 443, f. 599, Seub. et Reg. l. c., t. 3, f. 1-8. Bellard. Add. in Acad. de Turin 1809-10, p. 403, t. 11, sub nom. Biroliae paludosae. Vaill. Bot. Paris. in fol., p. 5, n. 1, t. 2, f. 1, Bunb. Cent. 2, p. 30, t. 37, f. 2.

⊙ Flor. Jun. Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. septr. med. primo a Ramond indicatum.

Observarunt *au Lac de Lourdes* et ad *Cauterets*, cf. Dulac. n. 758; ad *Pau*, teste Gren. *Fr.* In Herbario Corbin desideratur! Dixerunt repertam etiam *à la Font des Eclops* supra *Mont Louis.*

SECTIO 2.ª **POTAMOPITHYS** Seub. et Reg.

Alsinastrum gallii-folio (Tournef.) Vaill. Bot. Paris ed. 1, p. 4, n. 1.

Tournf. Hist. pl. Paris (1698) p. 380, Inst. r. hrbr. p. 244 (Alsinastrum totum). Elatine Alsinastrum L., Koch p. 137, n. 1. Bert. 4, p. 397, n. 1, Gaud. 3, n. 908, DC. Dub. p. 81, n. 3. E. Alsin. La Peyr. Herbr.; Rhizium verticillatum Dulac. Seub. et Reg. l. c., p. 56, n. 10, t. 5. Gaertn. Fr. Sempl. 2, p. 142, t. 112, f. 4. Flor. Dan. t. 2239, Dietr. Fl. Bor. v. 8, n. 574. Vaill. Bot. Paris in fol., p. 6, n. 3, t. 1, f. 6, Bunb. Act. Acad. Petropol. T. 1 (1728) p. 243, t. 8, f. 2.

♃ ? Flor. Maj. et per Æst. Fruct. per totam Æstat. In Pyr. septr. med. humilior. Habeo ex *Bouconne*, supra *Toulouse*, ab Arrondeau. Observarunt au *Lac de Loùrdes*.

Primus speciei auctor est Tournefort, qui tamen eamdem speciem duplicavit, nominibus *gratiolae* et *gallifolii*. *Equiset. palustr. linar. scopar. fol.*, G. Bauh. Pr. p. 24, n. 1, evidenter ex citato Pinace a Linnaeo relato, ab hac specie fugit, utpote quod, annuente etiam Hagenbach, spectat ad *Hippuridem*, seu *Limnopeucem vulgarem*, cf. Fl. Basil. p. 1 et p. 380, n. 2, ubi confirmatum reperies quod antea jam statuerant Haller Helv. n. 1572, et Reichard, qui postremus in hoc peccavit, quod eumdem locum ad ambas differentissimas stirpes citaverit, Syst. pl. p. 10 et 2 p. 223, n. 2, imitatus a Gilibert Syst. pl. Eur. (1785), a Willd. Sp. pl.

Ord. 79. ALSINEACEAE Nob., ex Adans.

Caryophyllearum denominatio impropria est, nam vox *Caryophyllus Nucis folium* significans, nec *Dianthis*, neque ipso *Caryophyllo aromatico* convenit. Ideoque mihi illa *praestantior* visa est, quam ex Adanson, *Fam. pl.* 2, p. 250, suscipio, despecta etiam sequiore *Silenearum* nomenclatione.

Sub-Ord. 1. CERASTIEAE (Bartl.) N.

Ordinis subdivisionem innuit prius Schrank, *Naturf. Stücke* 23, p. 128-36, dein Prim. Fl. Salisb. ps. 103, 118. Obss.

Malaccion (Moench. 1794) Fries., ex St. Lager correct.

Malaccion aquaticum (Brunfels., Trag.) Fries Halland., a St. Lager emend., Nomencl. bot. 1881, p. 35.

Mors. gallin. mas, Brunf. Herbr., ex ed. Germ. 1532 auctorit. G. Bauh., efrm. Moretti in Matth. ill. Mem. 8; Mors. gall. n. 2, Trag. St. h. p. 385, n. 2. Koch p. 132. Fenzl apud Ledb. Fl. Ross. p. 416. Cerastium aquaticum L., Bert. 4. p. 758, n. 8. DC. Dub. p. 87, n. 7. Stellaria pentagyna Gaud. 3. n. 1003. Stellaria nemorum La Peyr. Her r.; Stellaria undulata Nob. Fl. Lucches. ined.; St. Pallasiana Lessing.; Malachium calycinum Willk.; Cerastium scandens Lejeun Spa.; C. maximum Gileb. Pl. Lith. ill. n. 252, C. deflexum Ser. in DC. Pr., ex Fenzl., Myosanthus aquaticus Desv. Obs. pl. Ang. Engl. Bot. v. 8. n. 538, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 63. Schrank Fl. Monac. t. 260. Fl. Batv. v. 2, t. 134. Berger. Phytonomat. p. 157 cum tab., Flor. Dan. t. 1337. Sturm Heft 63. Dietr. Fl. Bor. v. 3 n. 216. Schk. Handb. t. 125, cal., fr. sem., Willk. Ill. descr. pl. Eur. austr. occ. praecip. Hispan. p. 80. t. 54 Reichnb. Icon. C. 16. t. 237, f. 4967. Camer. Epit. p. 851, Dod. St. h. Comm. (1553) p. 56, Hist. pl. (gallic.) p. 40. f. 1. Pempt. p. 29. f. 1. Lob. Icon. t. 460. f. 1. Matth. Comm. ex ed. G. Bauh. p. 782. f. 2. Tabern. Ktb. 2. p. 1086, f. 2. Icon. t. 207. f. 1. Mentz. Pugill. t. 2. f. 3. Dalech. Hist. pl. Lugd. 2. p. 1232. f. 2.

♃ Flor. Jun. Aug. Fruct. Aug. Sept.

Legi in Pyr. Catalaun. humilior. sub *Gerona*, ad *las lagunas de Sils*, die 7 Jul. 1851. Habeo e *Tarbes* a Deville.

Cerastium Dillen 1719, L. De hoc genere cf. etiam Schultz F. in *Arch. Fl. Fr. Allmgn.* ps. 22, 54, 94, 125.

SECTIO 1.ª **ORTHODON** Ser.

Cerastium glomeratum (Caesalpini, Gesneri) Thuill. *Fl. Par.*

Cent. gen. hirs. rect. caulic. Caes. Herbr. Tornab. (1563) fol. 154, n. 419, De Plants. l. 6, c. 53, p. 260, quidquam Caruelo dubium. Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. aen. 11. f. 97. Koch p. 132. n. 1. Arrond. Cer. Toulous. p. 3, n. 2. C. vulgatum L. Mant. alter. p. 390, DC. Dub. p. 86, n. 1 Sm. Br., Bert. 4. p. 746. n. 1, Moris Sard. 1. n. 171. C. viscosum Gaud. 3. n. 1057. Gren. Cerast. et cum Godr. Fr. p. 267. Fenzl ap. Ledeb. Fl. Ross. p. 404. n. 20. C. vulgt. La Peyr. Herbr., partim et C. viscosum La Peyr. Ibid. partim.; C. semidecandrum Noul. Flor., teste Arrond. l. c., p. 4, diversa a mea sententia! C. minutulum De Moul. apud. Dur. pl. Astur. exsicc., teste Webb It. Hispan. p. 62; C. ...nense Hochstett. in pl. Schimp. Abyss., ex Rich. Tentam., Fl. Abyss.; C. semidecandrum Walt. Carol., C. hirsutum Muhl. Cat. et C. connatum Beck., ex Torrey New-York et cum As. Gray North Am., C. spathulatum Pers. et C. consanguineum Wedd. ex Rohrb.; C. rotundifolium Kit., ex Kanig. Engl. Bot. v. 11, n. 789, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 56, Fl. Dan. t. 1931, Fl. Batv. v. 4, t. 259. Coss. Germ. Flor. Par. p. 39. n. 1. Atl. t. 4. f. 3. 4. 5. Wight Ic. pl. Ind. or. 3. t. 948. Reichnb. Pl. cr. C. 3. t. 233. f. 385-6 et t. 234. f. 387 et Icon. C. 16. t. 229. f. 4970, Vaill. Bot. Par. t. 30. f. 3. J. Bauh. Hist. pl. 3. l. 29, p. 359. f. 1. Chabr. Sciagr. p. 449. f. 1. vix Moris. Hist. pl. Oxon. 2. S. 5. p. 551. t. 23. f. 10. Petiv. Hrbr. Br. p. 58, f. 5.

⊙ Flor. Apr.-Jul. Fruct. Maj. Aug.

Legi in Pyr. septr. med. ad *Toulouse*, die 22 Apr. 1853, ibidemve proxime ad *Blagnac*, die 3 Aug. ejusd. ann., ut et die 10 Apr. ad *St. Martin du Touch.*

Petala ad ungues pilosa dixit Grenier, suscipiendo a Des Moulins; hoc ego sic se habere confirmavi, solum quod pilos interdum paucissimos, vix apparentes conspexi: cf. etiam Ledeb.

Cerastium Riaei! Des Moul. pl. exsicc. Hispan.

Durieu (1836) n. 394. Gay It. Astur., etc. in Ann. Sc. Nat. Par. Ser. T. 6 (1836) p. 348, Gren. Godr. Fr. p. 269. C. ramosissimum Boiss. Elench. (1838), et Voy. botq. Esp. p. 105. n. 300, t. 31. f. A.

⊙ Flor. Jun. In Pyrenaeis, ex Reuter *Veget. Nouv. Castill.* (Genev. 1843) p. 24, lin. 19.

Ego eum potius *C. Duriaei* dicere maluissem.

Cerastium brachypetalum (Ducros) Desportes apud Pers. Syn. p. 520, n. 5.

C. barbatum Ducr. primus omnium (ex Gaudin) Not. ined. et Herbr. Koch p. 132. n. 2. Bert. 4. p. 753. n. 4, Gaud. 3. n. 1058, Arrond. Cer. Toulous. p. 5. n. 3. DC. Dub. p. 87. n. 5. C. brachyp. et C. tauricum Spr. Cald. Fl. Fav. Tent. (1879) cum observat. C. semidecandrum Berth. Cat., Chaub. Archiv., Bory Ch. Morée, Noul. Fl., Lagr. Foss. Tarn Garonn; C. lucidum Guss. ex Reichnb., aliisque (videas Guss. Syn. p. 510. n. 9). C. tauricum Spreng. est var. glandulosa ex Fenzl apud Ledb. Ross. DC. Ic. Gall. rar. t. 14, Sturm Heft. 63, Reichnb. Pl. cr. C. 3. p. 35. t. 234. f. 388, ibidemve p. 27. t. 230, fig. 381-2 strigos. vix, et Id. Icon. C. 16, t. 229, f. 4971. Fl. Dan. t. 2536, Coss. Germ. Fl. Par. p. 39, t. 4, n. 3, fig. 6, 7, 8.

⊙ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Maj.-Jul.

Legi in Pyr. Arag. ad *Iaca,* die 10 Maj. 1845.

Planta pallide virens, attactu mollis, nullimode rigidula, glandulosa, aut eglandulosa. Sepala margine albo cincta, oculo nudo vix apparente. Aug. De St. Hilaire (*Not. pl. phaner. Orléans*, p. 37, n. 55) loquitur de petalorum longitudine, deque calycis productione adaucta sub capsulae evolutione, indeque varia pro aetate plantae diversa. Stamina decem vidi: capsularum dentes decem, saltem generaliter; et capsulae evidenter calycem superant, neque eum tantum *vix*, ut voluerunt Bertol. (l. c., p. 69), Seringe, DC. Duby, Mut. *Fr.* p. 175, n. 5, etc.

C. luridum Guss. Pl. vasc. Inarim. p. 56, n. 4 cum hoc crescente, pentandrum dictum, pedunculis brevioribus praeditum et inde floribus confertioribus, mera *C. brachypetali* varietas existimandum est. Item *C. strigosum* Fries Nov. 2, Reichnb. s. c., est forma caespitosa, statu juvenili decerpta, monentibus Wimm. Grab. Fl. Siles. n. 650, quod caeterum non reluctatur ipse Reichenb., Fl. Germ. excursr. n. 4971.

Cerastium semidecandrum (Thalii, G. Bauhin.) L. Sp.

Alsin. hirs. min. G. Bauh. Pin. p. 251, n. 3. ex Mapp. Sm. et Gaud., et tunc Thal. Sylv. Hercyn. p. 12, lin. 10-2. Koch p. 133, n. 3, Gaud. 3. n. 1059. Wilson apud Hook. Bot. Miscell. 3 (1833) p. 117, n. 56. C. viscosum *b* Bert. 4, p. 749, n. 2, salt. part. C. varians *b* pellucid. Coss. Germ. Fl. Par. p. 38, n. 2. C. vulgatum La Peyr. Herb. pro parte; C. pellucidum Chaub. apud St. Am., Voy. et Agen et Archiv., Noul. Fl., Lagr. Foss. Tarn. Garonn. C. humile Davies, ex Wils.; C. holosteiforme Schur, ex Neilr. Alsine corniculata minor Bromel. Chl. Goth. p. 5 ? potiorem pro ea locum non percipio. Engl. Bot. v. 23, n. 1630, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3, t. 75, Chaub. apud St. Am. Fl. Agen. Bouq. t. 4, f. 2, Fl. Batv. v. 7, t. 549, Coss. Germ. l. c. t. 5, f. 7-10, Flor. Dan. t. 1212. Sturm Heft 63. Reichnb. Pl. cr. C. 2, p. 76, t. 181, p. 317 holosteif.; Ibid. f. 315-6 et C. 3, t. 230, f. 379-80 macilent; et t. 244, f. 399, 400-1 viscos. et Icon C. 16, t. 228, f. 4968. Dillen. apud Ray Syn. p. 348, n. 2, t. 15, f. 1, Vaill. Bot. Paris t. 30, f. 2.

⊙ Flor. Mart.-Maj. Fruct. Apr. Jun.

Legi in Pyr. septr. med. ad *Toulouse*, secus Garumnam, contra *Blagnac*, cum Noulet (qui eo hoc loco specimen jam mecum communicaverat), die 31 Mart. 1841; in Pyr. Arag. ad *Jaca*, die 12 Maj. 1845; in Pyr. Catal. ad *Berga*, die 17 Maj. 1861.

Cerastium glutinosum Fries! Halland. (*Noritias* deserimus).

Koch p. 133, n. 4, Arrond. Cer. Toul. p. 8, n. 5, ex parte; Gren. cum Godr. Fr. p. 268, C. semidecandrum Loisel. Gallig., partim., ex Gren. Iur.; C. varians a Coss. Germ. Fl. Paris, p. 38, n. 2 (absq. icon.); C. obscurum Chaub. apud St. Amans.; S. Grenieri. Schultz, ex Godet; C. viscosum Boureau Progr., ipso fat. Fl. centr. Fr. St. Am. Fl. Agen. p. 180, n. 2, Bouq. t. 4, f. 1. Reichnb. Iconogr. C. 16, t. 228, f. 4968 exter., cum fig. med. macilent.

⊙ Fl. Apr. Maj. Fruct. Maj. Jun.

Legi in Pyr. Arag. ad *Iaca*, die 10 Maj. 1845; in Pyr. Catal. ad *Gerona*, die 12 Maj. 1851; obtinui ex m.^e^ *Milabre* ad *Massac* (Corbier.) a Gautier.

Affinitas ei multa cum *C. brachypetalo*, a quo distinguitur vita praecociore, statura minore, panicula densiore, capsulis calyce fere duplo longioribus. Superiores bracteae sunt per marginem scariosae, item et sepala, apice quidem ubi erosula conspiciuntur; attamen barbulata etiam occurrunt (contra quorumdam effatum; cf. Koch, Grenier, Brébisson); hae barbulae ab extremitate viridi sepalorum prodeuntes, vix una aut altera a portione scariosa exiens. Stamina decem, sed et quinque tantum observavi pluribus in locis. Tota planta quidquam rigidula est, pallide virens insuper, multaque viscositate pollens.

Fatendum tamen est potiorem speciei affinitatem inesse cum *C. semidecandro*, cujus varietatem esse plurimis crediderunt; et reapse illa speciei varietas quae *C. macilentum* Fries (gracilis et glabra) cum modo citata specie junctionem ferme innuit.

Babington (*Annals and Mag.*, etc., cf. *Bull. Soc. Botq. Fr.* T. 6 (1859) p. 70-1) existimat *C. glutinosum* Fries unum et idem esse cum *C. pumilo* Curt. Fl. Lond. T. 2, t. 92; cf. etiam Mutel *Fr.* 1, p. 477, qui ad eamdem evenerat opinionem, hoc juncto cum *C. obscuro*: hanc eamdem sententiam tutatur Crépin *Fl. Belg.* (1866) p. 20. Dubium quoque est *C. atrovirens* Babingt., quod mox ab eo (*Edmonston Fl. of Shetl.* 1845, p. 29) varietas *C. trivialis* existimatum est, quodque ad *C. tetrandrum* adduci jubet Bromfield Fl. Vect., edntbs. Hooker et Saller p. 73 et mox ipse Babingt. *Man. Brit. Bot.* ed. 5, p. 56, n. 5, demum Lowe Man. *Fl. Madr.* p. 61, n. 3; sed ego, fidens Reichenbachii figuris, conspiciendis in Icon. c. t. 228 sub n. 4969, postremum hoc cum *C. glutinoso* consociandum fore duxeram. Non obstat God. *Fl. Bur.* p. 109, dummodo cum Reichenbach non comprehendatur *C. pumilum* Curt., Smithio *C. semidecandri* varietas.

Cerastium litigiosum De Lens!

Loisl. Fl. Gall. ed. 2, p. 323, n. 5, C. praecox Noul. Fl. bass. sous Pyr. 103, n. 3. C. campanulatum Noul. Add. corr. ad opus s. c. p. 10, n. 3. C. semidecandrum Loisel. Gall., partim, ex Gren. Jur., C. Lensei Schultz. C. varians var. grandiflor. Coss. Germ. Fl. Par. p. 38, n. 2. t. 5. f. 1-5.

⊙ Flor. Apr. Maj. Fruct. Maj. Jun. In Pyr. med.

Legi in Pyr. septr. humil. ad *Toulouse*, secus le *Canal du midi*, die 8 Apr. 1841; in Pyr. Arag. ed *Iaca*, die 12 Maj. 1845.

Parum viscosa planta, quae caules generatim rubescentes fert, itidemve aliquando folia in illorum media, ac inferiore pagina praecipue, quae minus ad apicem et per illorum marginem ita colorata conspiciuntur. Sunt insuper folia valide sulcata et sub-revoluta, nervo praedita valido, cum venis sub parallelis. Pedunculi longiusculi plerumque eveniunt, qui sub fructificatione reflectuntur. Sepala acuminata, margine scarioso evidenti circumacta. Petala ad tertiam illorum partem bifida calycem generatim excedentia. Stamina observavi quinque in individuis Aragonensibus, in quibus et viscositas plantae in ejus superiore parte ditior apparuit. Cum superiore specie, pariter ad *Iaca* observata et lecta non confundendam esse semper ratus sum, quam sententiam non omnes prae se tenent.

Cerastium tetrandrum Curtis Fl. Lond. fasc. 6, t. 31.

Koch p. 133. Bert. 4. p. 752. n. 3. Moris Sard. n. 173. Crep. Pl. rar. cr. Belg. fasc. 2. p. 12. C. alsinoides Loisel. apud Pers., inque Fl. Gall. ed. 2. p. 324. n. 9. Guss. Sicil. Synops. p. 509. n. 7! C. pumilum Gren. cum Godr. Fr. p. 269 (nec Curt). C. varians parviflor. Coss. Germ. Fl. Par. p. 38, n. 4 (excl. C. obscuro). C. pedunculatum Bab. ex Bromf. Vect. Curt. Fl. Lond. ed Grav. 3, t. 74. Engl. Bot. v. 3, n. 166, Flor. Dan. t. 2117, Sturm Heft 63, Reichnb. Icon. C. 16, t. 227, f. 4954.

⊙ Flor. Apr. Maj. Fruct. Jun. In maritimis Pyr. Cantabr.

Legi in arenosis ad *St. Jean de Luz*, die 11 Maj. 1841. Ad *Bayonne* legebat Gussone, qui cum Bertoloni specimina communicabat.

Cerastium triviale (Dodon.) Link En. hrt. Berol.

Dod. St. h. Comm. (1553) p. 59 et Hist. pl. (gallic.) p. 41, f. 2. Alsin. spur. 3 Dod. Pempt. p. 31. n. 3, sin. icon., ex Bauh'nis, confirm. Kickx Fl. Brux. n. 377. Koch p. 133. n. 5. Arrond. Cer. Toul. p. 3, n. 1. C. caespitosum Gilib. Exerc. phytog. p. 299, n. 55 (non W. Kit. an Richeri? ex Gilib.). C. viscosum Sm., Bert. 4, p. 749. n. 2 a. DC. Dub. p. 87. n. 2 (excl. putat. Chaub. syn.). C. vulgatum Fr. Svec., Bouché. Lagr. Foss. Tarn. Gar. p. 51. n. 5. Gren. Cer. et cum Godr. Fr. p. 270, Gaud. 3. n. 1056. Fenzl apud Ledeb. Fl. Ross. p. 408, n. 25. C. viscosum La Peyr. Herbr., partim. C. fontanum Baumg. et C. macrocarpum Schur., ex Griseb. It. Hungr. n. 78; C. longirostre Wich. et Wimm., Schles., ex Neilr., C. holosteoides Fries DC., C. Beeringianum Cham. Schl., Hook., C. pusillum Sér., C. Fischerianum Plur., ex Fenzl apud Ledb. Fl. Ross.; C. obscurum Trian., Planch., C. subspicatum Wedd., ex Rohrb. Engl. Bot. v. 11. n. 790. Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1. t. 57, Sturm Heft 63. Fl. Dan. t. 1645. Berger. Phytonomt. p. 117 cum tab. vix. Coss. Germ. Fl. Par. p. 37. n. 1. t. 4. f. 1. 2. Reichnb. Pl. cr. C. 3. p. 44. t. 245. f. 402-3. Icon. C. 16. t. 229. f. 4972. Pl. cr. C. 2. t. 181. f. 317-8 holost., ex ipso Fries Nov. ed. 2, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2. p. 231. t. 130. f. 6. Vaill. Bot. Par. p. 142. n. 2. t. 30. f. 1 mihi dubia. Lamk. Ill. t. 392. f. 1. a Vaill.; J. Bauh. Hist. pl. 3. l. 29. p. 359. f. 1 mal., Moris. Hist. pl. Oxon. 2. S. 5. p. 551. t. 23. f. 11. Petiv. Hrbr. Br. p. 58. f. 6.

⊙, ⊙⊙ ex DC., Koch, ♃ Hook. Flor. April., per Æstat. et ineunt. Autumn. Fruct. Æstat. et per totum Autumn.

Legi in Pyr. Catal. ad *Gerona*, die 14 Maj. 1851.

Caules aliquot inferne radicantes, ut viderunt Koch, Des Moulins, Lagr. Fossat, Godet, Fenzl, et ego quidem observavi. Variat glabrescens et pilis conspicue glandulosis, in Pyrenaeis: in aliis regionibus species maxime varia.

Quod dicit Arrondeau, l. c., p. 4, de emendanda Vaillanti prolatione, dixerant jam et brevioribus verbis St. Amans *Fl. Agen.* p. 182. forte ex Chaubard, mox ipse Chaubard aperte cum Bory *Morée* p. 128-9, *Pélop.* p. 29, n. 723. *Obs.*

Figura a Lamarck prolata in Ill. t. 392, f. 1 evidens imitatio est figurae Vaillantianae, tab. 30, f. 1. Hanc *C. semidecandrum* quidam referre volunt: ad *C. glutinosum* satis accomodam alii judicant: plures, Grenier quidem, eam *C. trivialis* potius volumus.

Cerastium pyrenaeum (Endress) Gay Coron. Endr. Pyr. p. 43.

Gren. cum Godr. Fr. p. 273. C. latifolium La Peyr. Herbr. utque Timbalio quoque visum est. Pourr. It. Gren. Monogr. Cer. (1841) p. 78. t. 9.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyren. orient. editissimis. Legi in summa Valle *d'Eynes*, au *Col de Nuria*, diebus 18 Aug. 1836 et 21 Aug. 1839. Vidi in editiore parte Vallis *Caranzà*. Reperiri quoque in m.[e] *Pic Moncalme* mecum testabatur Arrondeau, *au Llaurent* Tunb.

Affine *C. latifolio*, cum quo confusum est; diversum, optime observante Gay, « *pubescentia glandulosa, caulibus longioribus, foliis majoribus utrinque angustatis, pedunculis in fructu reflexis, petalis vix calyce superantibus et seminibus concentrice lineatis* ». Nec amplius addam de specie optime a Grenier illustrata.

Cerastium alpinum (Gesneri, Lhwyd) L. Sp.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmid. tab. aen. 11. f. 96. Lhwyd apud Ray Syn. stirp. Brit. ed. 1 (1690) p. 147, n. 5; ed. 2 (1696) p. 208. n. 7. Koch p. 135, n. 9, Bert. 4, p. 762, n. 10 a. Gren. cum Godr. Fr. p. 271, Gaud. 3, n. 106, Fenzl apud Ledeb. Fl. Ross. p. 411. n. 26. C. alpin. et C. lanatum DC. Dub. p. 87. ns. 11. 10. C. repens La Peyr. Herbr. s. l. et C. lanatum La Peyr. Herbr., cum C. tomentoso La Peyr. Herbr. Pourr. Iter. et C. atrato La Peyr. Herbr.; C. sericeum Pourr. Chl. Narb.; C. squalidum Ram. Pic du midi n. 111; C. alpin., C. lanat., Duf. Bouq. et C. acutifolium Duf. Lettr. Palass. montagn. maud., apud Bory St. Vinc. Voy. souterr. lettr. 3. p. 371 not., C. mutabile alpinum Gren. Monogr. Cer. p. 72. C. alpin. et C. arvense Benth. Cat. p. 69. 70. C. eriophorum Kit. ex Neilr. et C. transilvanicum Schur. referente eod. Neilr., C. Fischerianum Ser. in DC., ex Torr. et As. Gr. Engl. Bot. v. 7. n. 472. Sv. Bot. v. 11. t. 745. f. 1. Flor. Dan. t. 6 videt. et t. 979. Sturm Heft 64. Rochel Pl. Banat. rars. p. 33. n. 5. t. 2. f. 5, Reichnb. Icon. C. 16, t. 232, f. 4977 et f. 4976 lanat. La Peyr. Fl. Pyr. p. 18. t. 10 lanat.; Coll. Icon. Herbr. Pedm. fasc. 2, t. 45, Lightf. Fl. Scot. p. 242, latifol. t. 10 (nec t. 9 cum Hook.) f. inter.; Ray Syn. ed. 3. p. 349, n. 5, t. 15, f. 2 (Dillen.).

♃ Flor. Jun. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In montibus editis. Legi in Pyr. or. m.[e] *Cambresdazes*, inque Valle *d'Eynes*, diebus 27 Jun. 1837 et 12 Jul., 1 Aug. et 8 Aug. 1836. Habui e Pyr. sept. med. *Pic d'Anguelous* a Bordere; ex *le Pic du Midi*, ex *le Pic de Gabizos*, et supra *les Eaux Bonnes* lectum a Deville. Vivit in sommitate montis *Perdu* ex Ramnd.

Primus post Gesnerum speciei detector Lhwyd Ed., Pritzelio ignotus; de eo cf. Haller, Bibl. bot. 2, p. 111.

In prima (non in secunda) Synopsidis Rayanae editione Lloyd scribitur, cf. quae adnotavi sub *Thalictro alpino* p. 2296. Apud Ray Histor. hujus speciei historia desideratur.

Cerastium arvense (Caesalp.) L. Sp.

Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 154, n. 418, De Plants. l. 6, c. 53, p. 260. Cent. mont. 4. Koch p. 135, n. 11, Gren. cum Godr. Fr. p. 271, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 300. Fenzl ap. Ledeb. Fl. Ross. p. 412. n. 27. Rupr. Fl. Cauc. p. 233. C. arv. et C. strictum DC. Dub. p. 88. ns. 13. 14. Loisel. Gall. ed. 2. p. 324. ns. 12. 13. C. arv. 1 et 2? Gaud. 3. n. 1060 (cum Halleri fig. 1, int. 14). C. alpinum b Bert. 4. p. 762. n. 10. C. arvense La Peyr. Herbr. et C. viscosum La Peyr. Herbr. partim. cum C. alpino. stricto et glaberrimo La Peyr. Hrbr.; C. montanum A. Am. Bouq. Pyr. p. 18. n. 97? C. collinum Salisb. Pr. p. 300. n. 4; C. mutabile arvense Gren. Cer.; C. vulgare Berger. tab. infr. cit., C. pensilvanicum Hornem., DC., C. tenuifolium Pursh et C. elongatum Pursh, ex Torrey New-York; C. incanum Ledb., sententia Fenzl apud Ledb. Ross., C. angustifolium Kar. Kir., ex Fenzl in Ledb. Ross. Add. Em.; C. mendocinense Gillies, C. diversifolium Kunz., C. fasciculatum Bartl., C. arvensiforme Wedd., ex Rohrb. Sunt qui tam late speciem percipiant, ut een illius formas, vel varietates considerent etiam C. repentem L., C. tomentosum Host, Bertol., C. lanigerum Clem., C. caespitosum Kit. (non Gilib.), et. C. laricifolium Vill., cf. Neilr. in Maly En. pl. Austr. p. 261-2. Engl. Bot. v. 2. n. 93. Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2. t. 62. Schk. Handb. t. 125. Schrank Flor. Monac. t. 280. Fl.

Batv. v. 1. t. 13 Sv. Bot. v. 11. t. 745. f. 2. Scop. Fl. Carn. ed. 2. p. 322. t. 19. Berger. Phytonomat. p. 159, cum tab., All. Fl. Pedm. n. 1729. t. 88. f. 1. Sturm Heft 64. Dietr. Fl. Bor. v. 5. n. 320. Reichnb. Icon. C. 16. t. 234. f. 4980 et f. 4982. striat. Tenor. Fl. Nap. 4 p. 237-8. t. 141. f. 1. 2. Vaill. Bot. Par. 141. t. 30. f. 4. 5. Lamk. Ill. t. 392. f. 2. 3. J. Bauh. Hist. pl. 3. l. 29. p. 360. t. 1. Chabr. Sciagr. p. 449. f. 2. Tabern. Krtb. p. 513. f. 1.Icon. t. 233. f. 1. Lob. Icon. t. 446. f. 1.

♃ Flor. Apr.-Jul. Fruct. per Æstat. Frequentius obvium per Pyr. orientales.

Legi in Pyr. or. supra la *Llagone*, die 13 Aug. 1836; in Pyr. Catal. supra *Massanet*, l. d. *el Muchè*, die 1 Jun. 1843. Habeo a Deville ex *le Tourmalet*, et aliunde etiam.

SECTIO 2.ª **DICHODON** Bartl.

Cerastium refractum (Haller) All. Fl. Pedem. (1785) 2, n. 1728.

Hall. Emend. Stirp. Helv. 6 (1761) n. 44. It. Hist. st. Helv. n. 890 (cum Cerastiis!). C. trigynum Vill. Dauph. 1 et 4 (1786-9), Gren. cum Godr. Fr. p. 266, Fenzl apud Ledb. Fl. Ross. p. 396, n. 1. Stellaria cerastoides L., Koch p. 129, n. 2. Bert. 4, p. 652, n. 3, Gaud. 3, n. 1010, DC. Dub. p. 83, n. 9. S. cerast. La Peyr. Herbr., cum S. multicauli et S. radicante La Peyr. Herbr., C. trigynum Vill. Dauph. V. 1 (non Fl. Delphinal.); C. stellarioides Hartm. Scand., C. nivale Don Mns., ex Hook. Br. Fl.; Stellaria cerastoides Vill. Fl. Delphinens. (1785) p. 42. Smith Pl. ic. ined. fasc. 1, n. 15. Engl. Bot. v. 13, n. 911, Sturm Heft 64, Fl. Dan. t. 92, Jacq. Collect. p. 254. t. 19, Vill. Dauph. 4, p. 645. t. 46, Reichnb. Icon. C. 16, t. 221, f. 4915.

♃ Flor. Jul. Aug. ineunt. Fruct. Aug. Sept. In editioribus.

Legi in Pyr. or. in Valle *d' Eynes*, diebus 27 Jul. 1839 et 8 Aug. 1836. Habeo a Deville ex *le Lac d' Oncet*. Au *Glacier de Neouvieille* detexit Ramnd.; in *Vignemale* Deruelle.

Reapse saepius trigynum, sed tetra, et pentagynum plurimi deprehendimus, ut jam vidit Hallerus: florem tetragynum et capsulam quadrivalvem vidit ipse Villar! Et varius est plantae habitus, nam caulis tum unicus, alias plures, erecti, ascendentes, procumbentes, diffusi, radicantes et caespitosi. Nec pedunculi fructigeri sunt semper refracti; fructus vero semper recti ut eos describit Haller. Videntur hujus speciei formae quoque *C. elegans* Fisch. et *C. alpinum* Marsch a Biebrst.; cf. Bunge apud Ledeb. Fl. Alt. 2, p. 155-6, n. 4; sed hunc *C. ovati* Hoppe vult Fenzl ap. Ledb. Fl. Ross. p. 415, n. 31.

Moenchia Ehrh.

Moenchia erecta (Lobelii? Magnoli) *Flor. der Wetter.* 1, p. 219.

Lychn. exil., sive tenuifol. alter. Lob. Ill. p. 98? Magn. Bot. Monspel. p. 11. Als. vern. glabr. Koch. p. 131. n. 1. Bert. 2. p. 245. M. quaternella Ehrh. Phyt., Gaud. 1. n. 387, Moris. Sard. 1, n. 174. Sagina erecta L. Sp., DC. Dub. p. 81. n. 3. S. erect. La Peyr. Herbr.: Cerastium erectum Coss. Germ. Fl. Par., C. glaucum *g* Gren. Cer. et cum Godr. Fr. p. 267; C. quaternellum Fenzl. Dulc. Engl. Bot. v. 9, n. 609, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 19, Berger. Phytonomat. 2, p. 83 cum tab., Reichnb. Icon. C. 16. t. 227. f. 4953. Ray Syn. ed. 3. p. 344. t. 15. f. 1. Vaill. Bot. Par. p. 6. n. 1. t. 3. f. 2, Barr. Icon. t. 1165.

⊙ Flor. Apr. Maj. Fruct. abeunte Vere. Per regionem mediterr. minus rara. Habui e Pyr. septr. med. l. *Toulouse* adposito, ab Arrondeau, qui *Cer. Toul.* p. 10 dicit se Stirpem legisse *sur les bords du Touch, au dessous de St. Martin*. In nemore *Larramet* plures vidimus: exilem ego offendi per Pyren. orient., Catalaun., potissimum in *Monseny* et ad *S. Felix de Guixols*.

Speciem istam tantummodo varietatem *M. manticae* crediderunt Soy. Willem. l. infr. c., Savi Fl. Gorgon. n. 34, Gren. Godr. Fr. p. 267. Hanc opinionem adversantur Bertoloni, Puccinelli Syn. Fl. Luc. p. 97, Caruel *Pr. Fl. Tosc.* p. 91, n. 302; hisce plane assentior. Ast plantas genere dividere (*Moenchia* et *Pentaple* Reichenb.) maximi est ridiculi.

Putavimus, cum Requien (mecum voce Oct. 1836), Bertoloni, mox etiam Moris Sard., *M. erectae* spectare *Cerastium tenue* Viv. Cors. Diagn. p. 7. Supervenit Perreymond, *Cat. pl. phanér. Fréjus* (1833) p. 55, vel apud Guill. *Arch. botq.* T. 2. Paris 1834, p. 517, Viviani stirpem, non ad nostram speciem, sed ad *M. octandram* (Ziz.) Gay (in litteris sibi datis 1831) referens, existimans *M. octandram* ab *erecta* differre statura elevatiore, floribusve octandris. Hoc idem sentit Grenier, qui in Observ. gener. *Moench.* et *Malach.* (1829) p. 7, habet *Malachium octandrum* Gren., cui ceu synonyma refert *Moench. octandram* Gay, *Ann. Sc. Nat. Par.*, Salzm. pl. exsicc. et *Cerastium tenue* Viv. in Herbr. Mus. Paris. Ast *M. octandram erectae* varietatem esse suspicatum fuit a Grenier *Malach.* Tentam. et haud dubie talem existimarunt Moris Sard. p. 269, Soy. Willem. *C. mantic.* Nancy 1839, p. 1-6, Gren. cum Godr. *Fr.* p. 267, quibus ego accedo stirpe in meo Herbr. general. observata; consideratis characteribus, quibus eam fulcire conati sunt, visaque illius figura apud Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occ. praecip. Hispanicr. (p. 86) t. 57, f. C., in qua nil nisi *M. erectam* luxuriantem percipio.

Locum Lobelii, a nullo animadversum? huc attuli: meam retractabo sententiam, si quis potiorem demonstraverit collocationem.

Stellaria L.

SECTIO 1.ª **LARBRAEA** Fenzl.

Stellaria uliginosa (Tabernem.) Murr. Fl. Gotting. Pr. p. 55.

Tabern. Krtb. 2. p. 1089 f. infr.; Icon. t. 712. f. 2. Koch p. 131. n. 10. Bert. 4. p. 650. n. 5. Gaud. 3, n. 1009, Brot. Fl. Lusit. 2. p. 196. n. 3. Larbraea aquatica Aug. De St. Hilr., DC. Duby p. 82. St. Alsine La Peyr. Herbr. et Montia fontana La Peyr. Herbr., partim. Cerastium aquaticum La Peyr. in Herbr. Marchant. ex Timb. et Lor.; S. uliginosa et S. fontana Pourr. Herbr. Matr.; S. p. 54. n. 380. Asso Syn. Arag.; S. crassifolia Fl. Spa., ex Lestib. Belg.; S. hypericifolia Vitm. Sagg. (1773) p. 7; S. undulata Thunb. Japon., ex Asa Gray pl. Jap.; S. graminea var. alpin. Latourr. Herbr., ex Balb. Lyonn.; S. breviflora Gilib. Pl. Lith. ill. n. 243, Larbraea uliginosa Hook. Bor. Amer., Arenaria alsinoides Radd. et inde A. Raddiana Lerng., ex Low. Man. Fl. Madr. Engl. Bot. v. 15. n. 1074. Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 56, Krock. Fl. Siles. 2, n. 673, t. 4. Flor. Dan. t. 2535, Sturm Heft 1. Hoffm. Fl. Germ. ed. 1. p. 153, t. 5, Reichnb. Iconogr. C. 16. t. 226. f. 3669. Gilib. Exerc. phytolg. p. 294, n. 41 cum tab., Dietr. Fl. Bor. v. 6. n. 399. J. Bauh. H st. pl. 3. l. 29. p. 365. f. infer., Chabr. Sciagr. p. 450, f. 6, Moris. Hist. pl. Oxon. 2. S. 5. p. 550. t. 23. f. 8. Ger. J. Emac. p. 613. f. 2. n. 8.

⊙ Flor. Apr.-Jul. Fruct. per Æstatem.

Legi in Pyr. septr. auriger. ad *Ax*, die Jul. 1840. Habeo a Deville ex ripa *Adour* ad *Tarbes*.

Folia desinunt in apicem callosum et callus etiam observatur ad ipsius folii basim. Variat viridis et pallescens, foliis basi ciliatis, vel ciliis prorsus destitutis; quodque adhuc magis est, variat apetala, in quo statu saepe observavi sub *Mont-Louis* ad la *Cabanoza* secus viam.

Leersiana prolatio apud Koch (*St. Dilleniana* Leers herb. n. 423), si ad Floram Herbornensem refertur, fallax est, nam sub eo numero stat *Ranunculus auricomus*: ego correctam trado hoc modo: Leers Herbrn. p. 108, n. 331.

Stellaria graminifolia (Tragi) Salisb. Pr. p. 301, n. 3.

Trag. St. h. p. 328, n. 1. p. 229 fig. S. graminea Murr., Koch p. 130, n. 8, Bert. 4, p. 648. n. 1. Gaud. 3, n. 1008, DC. Dub. p. 83, n. 7, Fenzl apud Ledb. Fl. Ross. p. 391. n. 21. La Peyr. Herbr.; Larbraea graminea Godr. Alsat. et Lorrain., S. subulata Bober, DC., S. arvensis Mart. Mosq., S. longifolia Turcz., fide Fenzl., St. glauca Quibusd., cum St. Laxmanni Fisch., ex Trav. Engl. Bot. v. 12. n. 803, Fl. Batv. v. 1, t. 55. Dietr. Fl. Bor. v. 5. n. 330. Sturm Heft 63, Fl. Dan. t. 414 et t. 2110. Reichnb. Icon. C. 16, t. 224, f. 4911 et f. 4910. Dillen. Dod. St. h. Comm. 2, p. 49. Hist. pl. (gall.) p. 347. f. 1.

Frum. p. 183, Pempt. p. 563, Lob. Obs. p. 26. f. 2, Icon. t. 46, f. 1, Lonicer. Nat. h. ert. 104 A. Krth. ex Huffenb. 1688. p. 247, f. 1, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 422. f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3. l. 29, p. 361, f. 2.

♃ Flor. Maj. Jul. Fruct. per Æstat. In Pyr. med. et orientalibus. Legi in Pyr. septr. auriger. inter Balnea *de Carcanieras* et *Ussoun*, die 7 Aug. 1843. Habeo a Deville ex *Mauleon* (*Barousse*). Vidi copiosam ad *Ax*, ad *Mont-Louis*. Male definita species a DC. Synops. (n. 4439) et cum Duby l. c., nec adeo bene a Spreng. Syst.

Occurrit in Pyrenaeis parviflora (ad *Ax*, *Ribas*, *Camprodon*), grandiflora (ad *Prats de Mollo*, ad *Setcasas*), sed cum hisce lusibus fieri polgamo-dioicam ego non percepi: cf. Schummeli observationes apud Koch. In valle *d'Aure* reperitur plerumque parviflora in umbrosis, sicque ad *Montory*, ubi semper hermaphroditam observavi.

Stricto sensu non fuit, nec est bene denominata species. Specialia sunt Graminum folia!

SECTIO 2.ª **FENZLIA** Nob. (**Holostea** Fenzl.).

Stellaria ciliata (Fuchsii, Trag.) Gilibert (I. Em.) Pl. Lith. ill. n. 244 et Exerc. phytogr. 294, n. 42.

Fuchs. Hist. st. p. 136, Trag. St. h. p. 329, n. 2, sin. fig. S. Holostea L., Koch p. 130, n. 6, Bert. 4, p. 647, n. 3, Gaud. 3, n. 1005, DC. Dub. p. 82, n. 6. S. Hol. La Peyr. Herbr.; S. glauca Salisb. Pr. p. 301, n. 2 (a Steudel non consider.); S. connata Dulc. Engl. Bot. v. 8, n. 511, Curt. Flor. Lond. V. 2, t. 55, Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 1, p. 7, t. 5, Fl. Dan. t. 698 et t. 2650, Fl. Batv. v. 4, t. 253, Schk. Handb. 2. t. 122, Roem. Fl. Eur. fasc. 12, n. 3, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 19, t. 6, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 229, t. 130, f. 3, Dietr. Fl. Bor. v. 5, n. 322, Sabb. Hrt. Rom. 4, t. 74, Lamk. Ill. t. 318, Mill. Linn. Syst. illustr. Cl. 10 Ord. 3 cum tabs., Reichnb. Icongr. C. 16, t. 223. f. 4908. Fuchs. Icon. ed. 1545, t. 74, Camer. Epit. p. 743, Mentz. Pug. t. 7, f. 2.

♃ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Jun. et Jul. adeo tarde in editis, frigidisve. Legi in Pyr. Navarr. humil. inter *Lumbier* et *Sanguessa*, die 20 Maj. 1845. Habeo a Deville ex *Peyresourde.*

Caules fragiles, obscure tantum tetragoni. Folia superiora longiora atque latiora. Corymbus sub-dichotomus; pedunculi tenues (nec tamen filiformes), cum fructu nutantes. Petala conspicue striata. Capsula calyce quidquam brevior. Calyces et capsulae admodum breves sunt, hae nitidae, illi glaucescentes. Ego sepala obscure nervosa, potius quam enervia cum Koch, ejusque imitatoribus dicam. Caules, pedunculi, folia in nervo praecipuo et per marginem scabra; praeterea folia sunt superne nitidula, inferne glaucescentia.

Observavi tetrapetalam in valle *d'Aspe* et ad *Oloron*, quamvis aliae florum partes normales mansissent. Ad *Tournay* petalis subroseis se obtulit. Figura apud Maignan Comm. pl. Fuchs. ed. Gall. 1549, cap. 48, non adeo felix imitatio evenit, quum primo intuitu a *St. graminea* potius desumpta videatur. Potior est imitatio altera ex edit. Lugd. apud Arnollet 1549, p. 141. Iis praestat quae supra citatur anni 1545, vel ea ejusdem anni ed. germanicae, et Lyonn. 1558.

Qua ratione Linnaeanam reliquimus denominationem percipies legendo ea quae dicimus ad *Holosteum*, sive *Meyeram* Adans. p. 32.

Stellaria media (Brunfelsii) Vill. *Dauph.* 1 (1786) p. 226 et 4 (1789) p. 615, n. 1.

Brunf. Herbr. ed. Germ. 1532, p. 214, f. 2 ex Morett. in Ill. Matth. Mem. 8. Sunt loca Dioscr. l. 4, c. 86. Alsin., Plin. Nat. h. l. 27, c. 4, vel 8, a quibusdam adducta, quae me non suadent. Koch p. 129, n. 4, Bert. 4, p. 645, n. 2 et 10, p. 494, Gaud. 3, n. 1001, Moris Sard. 1. n. 176, Fenzl ap. Ledb. Flor. Ross. p. 377, n. 3. S. latifolia et S. media DC. Dub. p. 82, ns. 2, 3. La Peyr. Herbr., Cerastium

étroit (sic) La Peyr. in Herbr. March. ex Timb. et Lor.; Cerast. vulgatum Chaix Herbr. ex Timb.; Alsine avicularum Gater; A. bipartita Gilib. Ex. phyt.; Larbraea media Godr. Alsat. et Lorr.; S. neglecta Weih. et S. umbrosa Opiz apud Koch Syn. ex Guss. Inarim., ut jam pro S. neglecta statuer nt Spenn. Friburg. 3, p. 841, Guepin Suppl. ad ed. 3 Fl. Main., Loir. p. 32; S. flaccida Hook. Comp. Bot. Mag. 2 ex Hook. fil. Tasm.; S. monogyna Don, Wight. Arn. Pr. Fl. Ind. or., S. Elisabethae F. Schultz Arch.? S. Boreana Jord., S. pilosa Dulac., S. pallida Dumort. Belg. Engl. Bot. v. 8, n. 537, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 54, Fl. Dan. t. 525 et t. 438, Fl. Batv. v. 4, t. 282. Sturm Heft. 1, Schk. Handb. t. 85, Dietr. Fl. Bor. v. 5, n. 323, Hoffm. Fl. Germ. ed. 1791, t. 5, Reichnb. Icon. C. 16, t. 222, f. 4904 et f. 4905 neglect.; Wight Ic. pl. Ind. or. 3, t. 947, Plenck Icon. pl. med. 3, p. 37, t. 242. Matth. p. 1114, Camer. Epit. p. 850, Fuchs. Hist. st. p. 21, Trag. St. h. p. 385, Cord. Hist. pl. crt. 159 a f. 2, ex Trag.; Egenolph. Herbr. imag. crt. 32 b, f. med. et P. 2 crt. 19 b, f. infer.? Lonicr. Nat. h. crt. 167 C. f. 2; Lob. Icon. t. 459, f. 2 latifol. et t. 460, f. 2 med., haec cum Lob. Obs. p. 245, f. 3 ead., Tabern. Krtb. 2, p. 1086, f. 1 et 1087, f. 1, Icon. t. 706, 707, f. 2, Dod. Pempt. p. 29, f. 2 et p. 30 f. 2 latifl., Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1232, f. 3, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 363, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 550, t. 23, f. 4.

⊙ Floret et fructificat per totum ferme annum, ubique communis. Legi in Pyr. Arag. ad *San Victorian*, die 5 Sept. 1850. Habeo e *Tarbes* a Deville.

Variat haec species magnitudine petalorum, quae interdum ita diminuta reperies, ut vix ad dimidiam calycis partem pertingant; alias, quod rarius intervenit, calycem duplo superant et tunc efficitur illa *S. media β grandiflora* Tenor. Syll. p. 216, n. 3, sive *Alsine grandiflora* Tenor. *Fl. Nap.* Pr.; cf. etiam L. Fl. Lapp. n. 1865 et ad n. 237, p. 193 *β*, ac Hrt. Cliff. p. 145.

Fuere qui viderint stirpem petalis prorsus destitutam, Loefling, Kitaibel, Guépin, Sadler, Spenner, Ab. Ucria, Gaudin, Moris, Gussone, Gay, Babington, Brébisson, Reuter (apud Godet), Visiani, Fenzl et Ledebour. Lusum hujuscemodi iterum ceu speciem (ex Ucria) sustinet Boreau *Not. espec. pl. Fr. Angers* 1846, in *Bull. Soc. industr. Angers* p. 5; mox Iordan, Pug. (1852) p. 33. *St. Boreana* nuncupata, de qua diffidit Gren. *Jur.* p. 124.

Solemniter microphyllam et micropetalam observavi ad pedem rupium calcarearum in Pyr. Arag. inter *Canfranc* et *Villanua*.

E observationibus meis, ut e notis ab auctoribus traditis, collegi, *S. mediam* in climatibus, sive in locis frigidioribus, pauca edere stamina, quae plura evolvuntur in plagis, vel regionibus calidioribus, aut ubi individua pleniorem evolutionem nacti sunt (*S. latifolia* DC. sive *S. neglecta* Weilhe et Reichn., etc., quae *Alsine major* antiquor plur. Fuchs., Castell., Cupan., etc.); cf. ad rem Béraud *Obs.* 2 ad *pl. nouv. Fr.* p. 10, n. 3 (in *Mém. Soc. Agric.*, etc. *Angers.* 1847).

Stirpem se examinavisse dicit Goeckelius et non vidisse stamina distincta « *sed antheras tantum easque inter sese ita impleras, ut vix unicum stamen integrum clare ac distincte, multo minus omnia perspicue videre et quidem...... enumerare certe potuerimus* ». Dissert. inaugur. in Lynn. Syst., praes. Laur. Heistero (1741 Helmstd. p. 35). Mox idem Goeckelius, microscopii auxilio, dicit vidisse se « *stamina tria vel quatuor....., in quibusdam vero...... nulla prorsus stamina videre aut deprehendere potuisse* ». Ibid. p. 35. Denique, ex ipsius Goeckelii verbis colligitur, illum novisse stirpem diandram etiam, aut diverso staminum numero praeditam; « *tiro vero aut veteranus vel nullum prorsus, vel duo tria, vel quatuor tantum, vel alium staminum numerum a denario diversum inveniet* » l. c., p. 36.

In Carniola flores plerumque triandros vidit Scopoli, Fl. Carn. ed. 2, n. 376, qui inter generis notas habuit stamina 3-8, l. c., p. 224. Item triandram plerumque in Hallandia, in Helvetia inque locis frigidis; pentandram in Italia septentrionali et media; decandram in Italia meridio-

nali et Romae observavit Moricand Fl. Venet. p. 199. « *Stamina constanter decem numerantur* », Cyrill. Comm. (1784) p. 36, n. 27. Ea numero variantia in Italia quoque plures observarunt; cf. Seb. Maur. Prodr., Pollin., Fl. Ver., Bert. It., Moris Sard.

« *Stamina* 3-4-6 *ad* 10 » vidit Roth., Tent. Fl. Germ. 2, p. 369. Ultra quinque non vidit Haller. Gotting. p. 158.

Pentandra apparet in Silesia, ex Wimm. Grab. n. 623. Triandra et pentandra ad Petropolim, ex Sobolewsky Fl. Petrop. p. 75, n. 214, itemve ad Stuttgart, ex Schubert. In Bohemia « *stamina plerumque quinque antherifera; interdum tria, aut decem quinque sterilibus* (sic) », Schmid Fl. Bohem. C. 3, p. 102, n. 290. Unicum ad decem stamina numerari in Galicia A. testatur Besser, n. 525. Pentandram et triandram se vidisse in Hispania (forte in regione montana) testatur Loefling St. Hisp. p. 29, qui apetalam quoque observavit, ut jam dixi. In India occidentali semper triandra obvenit (qualis in Anglia et in Normannia frequenter observatur), teste Swartz Obs. bot. p. 118. Stamina saepius tria vel quinque inspexit Torrey *New-York* p. 97, n. 1: unicum ad decem Beck *Bot. Amer.* p. 51, n. 1: tria ad decem Asa Gray *Man.* p. 59, n. 1 vel ed. 5, p. 92, iterumve cum Torr. North. Am. p. 183. Stamina usque ad duodecim enumerarunt Spenner s. c., Gmel. Bad. Als. 1, n. 477.

Stirps decandra in Imperio Rossico visa tantum fuit in Tauria, inque Armenia.

Numerum varium staminum in hac stirpe animadverterunt Angli bene multi, Curtis, Lightfoot, Smith, Relhan, Withering, Hooker. Item observatum est ab aliis in aliis regionibus; cf. Reichard Syst. pl. P. 1, p. 476, Planer Ind. pl. Erfurt. 1788, p. 102, Villar Fl. Delphnls. (1785) p. 30, Roth Germ., Schrank Prim. Fl. Salisb. (1792) n. 296 cum docta observatione; Retz Fl. Scand. Pr. ed. 2, 1795, n. 377, Schultes Œstr. Fl. (1794) p. 151, n. 1, Afzelius et Wadsberg De Vegetab. Svecan. apud Roem. *Arch. bot.* 3, P. 1 (1803) p. 97, Obs. 4, Brot. Fl. Lusit. p. 476; Heller Fl. Wirceburg., Wahlenb. Sv., Hagenb. Basil., Gaud. Helv., Kirschleg. Alsat., Wulfen Nor., Delastr. Vienn., Flor. Dan. figs. cits., Mey. Chl. Hanvr., Boreau Fl. centr. Fr., Ledb. Fl. Ross., Wight et Arn. Pr. Fl. Ind. or., Lowe Man. Fl. Madr., Bréb. Fl. Norm. ed. 4, p. 54.

Praeeunte hyeme frigidissima stamina tantum tria mihi ostenderunt flores in agro Monspeliensi, Martii et Aprilis mensibus anni 1836. Gouan in eodem agro stamina variantia numero a tribus ad decem vidit; cf. Fl. Monspel. p. 227 (item pistillos dicit ille, quod vix ac nec vix quidem credo!). Ad *Toulouse* Pyr. septr. medior. plantam observatam sub autumni tempore triandram, tetrandram, pentandram reperii. In Pyr. Arag. ad *San Victorian* nonnullos flores triandros, alios tetrandros, aut pentandros, vel hexandros videre datum est. Ad *Oloron* Pyr. septr. occid., (die 2 Jun. 1857) planta loco umbroso observata ostendidit stamina tria, dum ibidem in calidiore loco vitam nactam tetrandram et pentandram conspexi. Flores tantummo di-triandros observavi ad *Bourgmadame* (*Cerdaña*), ineunte Maj. 1861. In agro Lucensi, Italiae, staminum numerus communior est quinque.

SECTIO 3.ª **HYLEBIA** Koch.

Stellaria nemoralis (Tragi, Caesalp.) Salisb. Pr. p. 301, n. 1.

Trag. St. h. p. 385, n. 2; Caesalp. Herbr. Tornab. (1563) fol. 154, n. 415. De Plnts. l. 6, c. 53, p. 260 (Centuncul. montan.). S. nemorum L., Koch. p. 129, n. 3, Bert. 4, p. 643, n. 1, Gaud. 3, n. 1002, DC. Dub. p. 82, n. 1. Cerastium aquaticum La Peyr. Herbr.; St. cordata Gilib. Pl. Lith. ill., n. 245. Engl. Bot. v. 2, n. 92, Fl. Dan. t. 271, Sturm Heft 73, Reichnb. Icon. C. 16, t. 222, f. 4906. Column. Ecphr. p. 289-90, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 550, t. 23, f. 2.

♃ Flor. Maj. Aug. Fruct. Jul. Sept., secund. loc. In montan. sylvat. Legi in Pyr. Aurigr. supra *Mijanes* ad *Artunan*, die 6 Aug. 1843. Habeo a Deville ex nemore prope *Barèges*.

Nomine *S. latifoliae* Pers. quidam designarunt lusum praecedentis speciei, inter quos fuisse existimo Bent. *Cat* p. 124. Alii vero, sub eodem nomine statum quemdam praesentis speciei distinxerunt: istis primi valideque obsteterunt Schultz Fl. Stargard. Suppl. (1819) p. 24, Gmel. Fl. Bad. Als. T. 4, p. 310; mox Koch Syn. ed. 1 et 2.

Meyera Adans., *Holosteum* L. et Auctor. *Holosteum* Dioscr. l. 4, c. 11, Plin. Nat. h. l. 27, c. 10, vel 65, videtur planta accedens *Plantagini albicanti,* forte *Pl. cretica*, forsan *Pl. pilosa*: et hanc potius significare speciem credidit Fee (in Pin. ex edit. Panck. T. 16, p. 324). Videtur mihi *Holosteum* Prospr. Alpin. Exot. p. 150-1 *P. albicantem* referre et huic speciei ille potius Dioscoridis locum adduxit. Sprengelio, in Hist. r. hrb. p. 160, lin. 9, Dioscoridis planta fuit *P. Coronopus* et ille idem Gen. pl. n. 378 *Holosteum* Auctor. Dioscoridis perperam dicere, utpote, qui in Comm. ad Dioscoridem, T. 2, p. 576, aliorum sententias referens, nullam reapse laudavit. Num Rabelais (*Pantagr.* l. 3, c. 50, ex ed. Charp. 1861, p. 307) habuerit pro *Holosteo* nostram speciem, vel cum Matthiolo *Juncum bufonium*, aut cum Professoribus Parisiensibus *Stellariam ciliatam*, vel ut quibusdam etiam placuit, Lobelio et Tabernemontano, *Asplenium septentrionale*, ne dicam cum aliis indoctis, sive potius inconsideratis, *Stellariam graminifoliam*, *Luzulam vernalem*, *Myosurum minimum* cum Lonicero, *Stellariam mediam*, aut *Cerastium arvense* cum Ruellio, denique *Hieracium Pilosellam*, hoc semper dubium manebit et parum interest. Nos persuasum habemus Dioscoridis plantam definiri non posse et certo certius nomen quam libentissime restituendum curavimus. Laudata Adansoni *Meyera* (*Fam. pl.* p. 257) mutanda erit denominatio *Meyerae* illius, Ordinis *Compositarum*, quae inscribitur in DC. Pr. P. 5, p. 670.

Meyera umbellata (Dalechampii) Nob. ex Adans.

Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1234, f. 1. Holosteum umbellatum L., Koch p. 129, Bert. 1, p. 832, Gaud. 1, n. 297, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 273, Gay J. Holost. Monogr. (1845) n. 1, DC. Dub. p. 81. H. umbell. La Peyr. Herbr.; St. ciliatum Opitz in litter., ex Wimm. Grab. Fl. Siles. n. 180, Stellaria triandra Debray, ex Kunth Berol. p. 126. Arenaria umbellata Clair. v. Man. H. polygamum C. Koch, Ledb. Ross., isto fatente Add. Em. A. glutinosa M. a Bieb. DC., H. glutinosum et H. liniflorum, Fisch. Meg. (hoc non Stev.) ex Ledb. Ross. cum Fenzl, Engl. Bot. v. 1, n. 27, Curt. Fl. Lond. V. 4, t. 57, Diev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 5, p. 26, t. 118. Flor. Dan. t. 1204, Schk. Handb. t. 20, Roem. Fl. Eur. fasc. 2, n. 4, p. 45, Kroek. Fl. Siles. n. 197, t. 31, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 231, t. 130, f. 5, Lamk. Ill. t. 54, f. 1, Fl. Batv. v. 8, t. 636, Rose Elem. bot. App. p. 445, t. 2, f. 4 ex Sm. Dietr. Fl. Bor. v. 5, n. 521, Duchsn. Pl. ut. vén. Atl. t. 91, Reichnb. Icon. C. 16, t. 221, f. 4901, Dill. Giss. p. 41, App. p. 130, t. 6, f. ant. ult. Tabern. Krtb. p. 543 f. 2, Icon. t. 233, f. 2, J. Baun. Hist. pl. 3, l. 29, p. 361, f. 1. Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 546, t. 22, f. 46.

☉ Flor. Mart.-Jun. Fruct. Apr.-Jul. In Pyren. regione mediterr. potissimum.

Legi in Pyr. Catal. editis ad *Eynes* sub celeberrimae vallis ingressu,

die 17 Jun. 1837; ad *Puycerda*, die 3 Maj. 1846. Habeo a Timbal e ripa Garumnae ad *Toulouse*, ubi ipsemet observaveram. Vidi frequentissimam per *Cerdaña* superiorem et mediam, ad *Alp*, *Das*, *le Martinet*, *Olot*, sicque in Pyr. Arag. ad *Peraruá*, *Graus*, *Benavarre*, *Barbastro*. Reperii abundantem circa *Iaca* etiam vidique alicubi per regionem inferiorem Pyr. Arag., ut indicavi, alibique. Specimina hispanica vix prae manibus habuisse Gay diceretur, quum in generis Monogr. (cf. *Ann. Sc. Nat. Paris*, Brongn. Descr. Ser. 3, T. 4 (1845) p. 30 dicat: « *In Hispania unice ut videtur circa Matritum (Loefling) et Caesaraugustam (Asso)* ».

In individuis Tolosanis, vivis observatis, vidi corollas denticulatas, erosulas, et planta diffusa conspiciebatur, neque erecta, ut illa quae vivebat in valle *d'Eynes*, alibique: sed habitum hujus plantae varium observabat jam G. Bauhinus Pin. p. 210 b, n. 4.

Petala alba halant rosea scripsit Bertoloni l. c. et ante; *Petala alba quandoque rubicunda* Heller Wirceb. p. 154, minus recte quidem, nam Hallero primo observante, mox et Baumgarten, Lips. p. 33, n. 82, Sut. Helv. ed. 2 Hegetschw. p. 95, Roemer l. c., petala juniora rosea, dum adulta fiunt alba eveniunt. Quapropter minus laudandus fuit Smith scribens: « *Petals white, with a tinge of red.* » *Engl. Fl.* p. 188; sicque Wimm. Grab. dicentes « *petala albida, raro pallide rosea* » Fl. Siles. n. 180. Nec imitandi quidem sunt Withering, Wulfen, Besser, Brébisson, Drejer, Schrader, Spenner, Lejeune, Boreau, aliique, qui flores niveos, albos, aut roseos, vel dilute rubentes descripserunt. Ast prae omnibus pessime actum est a Roemer, cum Schultes, Syst. Veg. V. 2, p. 858, n. 5, dicentibus *petala albida subinde rosea*. Adnotaverat G. Bauhinus l. c. « *communiter flos albus, aliquando sub-purpurascens* ». Miser Seringe distinxit varietatem *floribus roseis*, in DC. Pr. 1, p. 393, n. 5 β.

Vidi sub solis radiis corollas patentes, hinc temere actum est a Gay actores quosdam (Sowerby *E. B.*, Roemer Eur., Vahl Dan., Hooker Lond.) criticando, ex quo in illorum figuris petala patentia delinearunt; et Hallerum laudando, qui (Enum. p. 387) flores numquam *expansos* descripsit, quod et in Hist. st. Helv. n. 879 confirmavit describens petala ferme conniventia. Corrigendus itaque est Gayus dum scribit: « *Petala....... conniventia vel semiaperta (patentia nunquam qualia icones nonnullae exhibent)* » l. c. p. 31-2. Schkuhr etiam petala erecta et patentia delineavit, eumque *mediocrem* dixit Gay.

Capsulae figuram quinquevalvem apud Reichnb., nec sexdentatam, merito criticat Godet *Jur.* p. 105.

Holosteum Heuffeli Wierzbick, evulgatum a Reichenbach, Pl. ex sicc. Cent. 2, n. 2092, mihi *M. umbellatae* lusus videbatur; revera Gay, in sua Monogr. p. 30, ad hanc retulit, quam sententiam laudarunt Griseb. et Schenk St. Hung. n. 72, ipseque Reichenb. Icon. C. 16, p. 34, mox etiam Fuss Trans. n. 601.

Moehringa L., vel melius Clairville partim; Neotericor.

Moehringa muscosa (Dalechampii) L.

Dalech. Hist. pl. Lugd. 2. p. 1234 lin. 21, et cf. etiam p. 1235 fig. 1. Koch p. 126, n. 1, Bert. 4. p. 361, n. 1. Gaud. 3, n. 890. DC. Dub. p. 84. La Peyr. Herbr., partim et Spergula saginoides La Peyr. Herbr. partim et S. glabra La Peyr. Herbr.; M. bavarica Gren., ipso fat. Fr., M. flaccida Schloss. ex Neilr. Croat.; Arenaria sperguloides Mut. Fr., A. muscosa Medic. Obs. bot. in Mem. Acad. Mannh. V. 3

(1775) p. 202, quam vix ullus citavit, praetervisa quoque a Steudel. Strophium filiforme Dulac., Alsine saxatilis Lindern., A. muscosa Dalech. Schk. Handb. t. 108, Jacq. A. 5, p. 24, t. 449, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 31, t. 5, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 226, t. 129, f. 11, Reichnb. Icon. C. 16, t. 213, f. 4900, Lamk. Ill. t. 314, Scheuchz. It. alp. 2, p. 129 et 7, p. 508, f. 6. Lindern Hrt. Als. p. 41, t. 2, Column. Ecphr. p. 292, p. 290 fig. infel., J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 265, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, 551, t. 23, f. n. 12.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. septr. Atax. et in orient. praesert. meridionalibus.

Legi in Pyr. or. ad *Prads de Mollo* l. d. *la Roca Galinera*, die 22 Jun. 1840: in Pyr. Catal. inter *Ripoll* et *Ribas* l. d. *el Prat de Corva*, die 18 Jul. 1846. Observavi *al Pech de Bugarach*; abunde ad *Camprodon*, ad *Olot*, ad *Organia;* ad basim mts. *Cady* supra *Cornellana*, in m. *Pondis*, ad rupes *de Bordallat* supra la *Manera*. In Pyr. med. me vidisse non memini, nec ibidem legebat Deville. Rara certe species per Pyrenaeos, quae vix provenit in illorum septentrionali parte, copiosa nascens in orientali et meridionali regione, ferme ad ipsam *Oleam* pertingens (ad *Ripoll* et ad *Olot*); dum contrarium erat expectandum de stirpe per Europam septentrionalem abunde proveniente; cf. meas observationes sub *Veronica multifida*. Caules fragiles. Folia planiuscula, modice canaliculata, obscureque carinata; obscurius quidem, sed trinervata et inde character Kochianus *de foliis semiteretibus enerviis*, non erit ad litteram excipiendus.

Schkuhriana icon, desumpta e juniore et graciliore planta, habitum speciei in loco propitio crescentis non reddit. Fingit caules tres, parum ramosos, erectos; pedunculos, floresque erectos: insuper semen nimis rotundatum offert, cumque nimis pallidum pingit.

Moehringa trinervia (Gesneri? Camerar.? J. Bauhin.) Clairvill. *Man. Herbris.* p. 150.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmid. tab. lign. 18, t. 160? Camer. Hrt. med. philos. (1588) p. 11. Alsin. hirs. etc.? Adeundum ne ad J. Bauhinum? Koch. p. 127, n. 6, Webb. Berthel. Phytgr. Canar. p. 150. Nos Sched. cr. n. 35. Arenaria trinervia L., Fe t. 4, p. 658, n. 3, Gaud. 3, n. 1012 (excl. Tabern. figur.): Moris Sard. 1, n. 178, DC. Dub. p. 86, n. 23. Ar. trinrv. La Peyr. Herbr. A. nervosa Gater., A. trinervia *b* divaricata Salis Marschl. Kors. p. 71, Moehr. pentandra Gay; Stellaria dichotoma Baumgrt; ex Griseb. Schenk It. Hung. n. 70 ignor. Fuss; Strophium trinervium (sic) Dulac. Engl. Bot. v. 21, n. 1483, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. v. 2, t. 57, Fl. Batv. v. 6, t. 414, Fl. Dan. t. 429, Schk. Handb. t. 122, Dietr. Fl. Bor. v. 5, n. 324, Reichnb. Icon. C. 16, t. 216, f. 4943, Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occid. praec. Hispan. p. 87, t. 58 (pl. pentandr.). J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 363-4, f. 1, Chabr. Sciagr. p. 450, f. 1.

⊙ Flor. Apr.-Jul. Fruct. per Æstat.

Legi in Pyr. Arag. sub *el Puerto de Gavarnia*, die 8 Aug. 1850; in Pyr. or., *Roussillon*, supra *Collioure à Consolation*, die 2 Jun. 1837. Habeo a Deville e muris de *Ouzous*.

M. pentandra Gay falsa mihi est species. Quod Gay dicit de statura minore, de ramis valde apertis in sua putata specie, hoc nil valet. Si folia non sunt per marginem ciliata, itemve sepala, si flores inspiciuntur apetali et pentandri, cum staminum filamentis brevioribus, cur haec tanti facies? Pilos facile disparituros in plantis locis mitioribus obortis cuncti scimus: in memoriam revocate petala *Cerastii glomerati*, folia *C. ovati*, totum *C. alpinum*, etc., etc.; reliquae notae ab una eademve caussa, angustiorem evolutionem gignente, pendere videntur. De numero staminum diminuto, deque filamentorum longitudine contractiore, exempla non desunt et dedimus, in ejusdem Ordinis speciebus. Semina laevia non sunt in vulgari specie, quidquid dixerint Smith, Gaudin, Koch, Gay, Willkomm, Lagr. Fossat, Cosson, Germain, Grenier, Spenner, Boreau, Godet; ea vidimus plus minus scabra e parvis salientibus

punctis; quod revera solemnius patet in Gayana forma, citius, ut videtur, semina maturans: iste gradus differentiae tanti non est, ut ponderosus fiat. Caeterum seminum modificationes varias optime descripsit Moris l. c. p. 274.

Opportune hic evocantur observationes Fenzlii ad *Sabulinam Villari;* cf. Fl. Ross. p. 350-1 Ledebouri.

Supervacaneum existimo loqui de artificio Willkommiano sub exposita stirpium comparatione, l. c. p. 87, ubi *M. trinerviam* plantam erectam declarat, etc., etc. Petalorum defectus ad stirpem ceu speciem distinguendam nil valet. Relictis exemplis ab aliis Ordinibus petitis, quorum nonnulla egomet in ipsis Pyrenaeis observavi in *Veronica multifida*, *Viola sylvestri, Ghinia impatienti, Thlaspi Bursa pastoris, Ranunculis parvifloro, auricomo* et *flabellato*, proferamus exempla aliqua ex eodem *Cerastiearum* sub-Ordine, a me et ab aliis observata. Occurrunt apetala *Cerastium glomeratum* (et forte etiam *C. semidecandrum*, cf. Willich Ill. p. 27, n. 33) ex Koch, Des Moul., Guep., Visian., Ledebour, Tommasini; *Stellaria borealis* Bigel. ex Darling. *Cestr.* ac Fenzl apud Ledeb. Ross. p. 383, n. 8, et *St. parviflora* Banks cum Sol., Hook. fil. *New Zeel.* p. 25, n. 1; *St. decipiens* Hook. fil. Antarct., ex ipso l. c., p. 8, pariter ex Hook.; *St. uliginosa* Murr. sub *Mont-Louis* a me observata, ut in Tirolo australi a Facchini; *St. media* plurium observatione, ut jam diximus; *St. abortiva* Gay (Cl.) in Chil., auctore ipso adnotante; *Arenaria biflora* L., eveniens tunc *A. apetala* Vill., *A. lanuginosa* Rohrb. in *Linnaea* V. 37, p. 260; *Cherleria sedoides* L., ex Koch; *Alsinella procumbens* ex Jacq. En. Vindob., Curt. Fl. Lond., Pourquis *Mém. Acad. Somme. Alsinella chilensis (Lagina* Gay Cl.) Nob. e Chili ex auctoris, vel detectoris consideratione, etc., etc. Cf. Moq. *Térat.* p. 326-7, Hojer apud L. Amoen. Acad. 3, p. 396. Monente Asa Gray (*Man.* ed. 5, p. 93) *Sag. fontinalis* Short varietas tantummodo est apetala et 4-6 andra *Stellar. crassifoliae* Ehrh.

Iam Salis Marschlins adnotaverat: « *Rami divaricato-deflexi. Petala abortiunt modo omnia, modo nonnulla. Stamina fertilia 5, caetera plus minus rudimentaria. Folia non ciliata. Semina in meis a trinervia vulgari non differunt. Has observationes in planta culta feci, cum spontaneam non nisi defloratam vidi.* » *Korsik.* p. 71. Et Gussone, Fl. Sic. Syn. p. 495, petala aliquando obliterata percipere. Item Bertoloni plantam de qua agimus pro lusu abortivo speciei communis considerare, Fl. Ital. l. c. illamque varietatem *M. trinerviae* inscribere Webb. Phyt. Canar. 1, p. 150. Et eamdem sibi confecisse opinionem Aug. De St. Hilaire percepi e parva nota, quam ille benevole mecum communicabat vere 1837, de nonnullis speciebus mature florentibus in Pyr. or. Hoc idem senserunt alii, cf. Caruel *Pr. Fl. Tosc.* p. 88-9,

Ego vero, primo, 22 Jun. 1840 ad *Prats de Mollo*, distinctionem specificam Gayanam rejiciendam esse duxeram, considerans illam *M. pentandram* ceu stirpem in humilioribus, calidioribus, siccioribusque plagis enatam; quam opinionem ultra confirmavi spectata iterum planta in *Roussillon* ad *Ceret*, vere 1843; et iterum, atque iterum ad *Torla*, Pyr. Arag., ubi, die 5 Aug. 1850, *M. trinerviam* communem apetalam percepi; easdem observationes, felici opportunitate sese praebente, prosequutus in *Montsec,* Pyr. Catal.

Hisce pervisis et consideratis, mirabar reperiens (non dicam apud

Gren. Godr. *Fr.* p. 257, qui ut Gayo non displicerent falsam speciem admiserunt, aut apud Pouzolz, compilatorem ne quidem dicendum, *Fl. Depart. Gard* p. 142, n. 5) apud Fischer, Meyer, Avé Lallem. falsam speciem novis etiam conatibus provehi: « *M. pentandra Gay floribus apetalis, pentandris, vel septandris, sepalis latis ovatis, aliisque notis a M. trinervia differt. Semina a Cl. Delile accepta* ⊙ ». Ind. sept. semin. hrt. Petropol. Animadvers., ect. 1841, p. 5. Semina ego Delileo tradideram cum perpulcris speciminibus e *Collioure!*

Alia planta *M. trinerviae* affinis est *Arenaria oxypetala* Fl. Graec. Sibthrp. C. 5, p. 26, t. 437, de qua ita effati sunt Bory et Chaubard: « *Ar. trinerviae nimis affinis et vix diversa petalis calycem aequantibus.* » *Exped. Morée* p. 124, n. 575. Reapse haec vera *Arenaria*, et, ut mihi videtur, optima species.

Arenaria Chabr. 1666, Rupp. 1718, pro majore parte.

SECTIO 1.ª **EUTHALIA** Fenzl.

Arenaria breviflora (Brunfelsii, Fuchsii) Gilib. J. Enum. Pl. Lith. illustr. n. 249, Exerc. phytlg. p. 296, n. 47.

Mors. gall. min. Brunf. (forte in edit. germ.) ex G. Bauh. Pin. p. 250 b, n. 12, qui adducit quoque Trag. St. h. p. 385, n. 4 sin. fig., de hac re parum me suadens. Fuchs. Hist. st. p. 23. A. serpyllifolia L., Koch p. 128, n. 2, Bert. 4, p. 659, n. 4, Gaud. 3, n. 1014, Mor s Sard. 1, n. 179, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 293, DC. Dub. p. 85, n. 20. A. serpyll. La Peyr. Herbr.; A. Marschlinsii Koch Regensb. Flor. 1841, p. 509, ex Griseb. Rum. Bith. ut ex Pascher et Hausm.; A. Lloydii Jord. Pug. (et Lloyd. Ouest Fr.), ex Crépin.; A. varia Dulac.; A. uralensis Spr. Syst. 2, p. 396, n. 18 (e spec. Pall. in Will. Herbr.) ex Fenzl et Ledeb. Ross.; Spergula multicaulis Dillen. Giss.: Euthalia serpyllifolia Rupr. Fl. Cauc. Engl. Bot. v. 13, n. 923, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 58, Fl. Dan. t. 977, Fl. Batv. v. 7, t. 548, Schk. Handb. 1, t. 122 cal. fr. sem; Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 232, t. 130, f. 7, Tenor. Fl. Nap. 4, p. 222, t. 228, f. 3, Reichnb. Icon. C. 16, t. 216, f. 4941. Fuchs. Icon. ed. 1545, t. 12, Lob. Obs. p. 246, f. 2, Icon. t. 461, f. 1, Dod. Pempt. p. 30, f. 1, ex Fuchs. Lonicer. Nat. h. crt. 167 C. f. 1; Tabern. Krth. 2, p. 1087, f. 2 et Icon. t. 709, f. 1, cum 1088, f. 2, t. 710, f. 1; Pancov. Herbr., ex edit. Zorn. t. 1208 simil. Tabern., Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1233, f. 1, ex Fuchs., Gesn. Op. bot. ed. a Schm. t. aen. 11, f. 94?

⊙ Generatim dijudicatur, sicque eam ego existimo. ⊙⊙ vult Koch. Flor. Maj. et per Æstat. Fruct. Jun. Sept.

Legi in Pyr. Arag. sylva *de Turieto,* ad *Torla,* die 5 Aug. 1850; in Pyr. Catal. prope *San Feliu de Guixols,* l. d. *Candeill,* die 8 Jun. 1860. Habeo a Deville e *Cap-vern.*

Aren. leptoclada Guss. recipienda non erit ceu peculiaris species; nam in planta ad *Berga* observata, quae certe antiquorum speciem refert, characteres fere omnes *A. leptocladae* reperiuntur, si demas pedunculos cum fructu patulos, neque horizontaliter patentes: laudandus itaque est Reichenbach, qui Gussoni stirpem ceu communis plantae varietatem considerat.

Inanem *A. Lloydii* sustinet quoque Bréb. Fl. Norm. ed. 4, p. 59, n. 5: ast incassum, nisi ridicule.

Suscepto ramo plantae sterili, quis eum pro *Serpyllo* sumeret, aut saltem, quis hujus *Labiatae* folia secognosceet in *Arenaria* nostra, ut et in *Veronica serpyllifolia* Auctr.? *Alsine minima* Lobelii, vel Dodonaei, mihi pro hac specie parum placuerat: talis est figura, ut primo intuitu te vertat ad *Stellariam uliginosam,* aut ad *Montiam fontanam;* quibusdam etiam placuit pro *Stellaria media.* Mox spectata auctorum plurium auctoritate, vel judicio, G. Bauhini, Tournefortii, Hallerique, et quanta insuper ei similitudo insit cum Fuchsiana, de nostra specie, icone (quamvis

in pejus acta figura), considerata quoque neotericorum quorumdam de tali re ponderosa sententia, Kickx, Courtois, Smith, Gaudin, denuo etiam Meerbeck, *Rech. hist. crit. Dodon.* (1841) p. 298, nec non d'Avoine et Morren, illam et ego recepi iconem, a qua cae erum me abstinuissem. Cum eadem prolatione consociandam duco *Alsin. minorem* Dod. Stirp. h. Comm. (1553) p. 58 et Hist. pl. *(gall.)* p. 40, f. 3. A Tabernemontani illa secunda Pancoviana vix diversa est. Ambae Lonicerianae accedunt.

Arenaria ciliata (Ray) L.

Ray Syll. p. 59 et Hist. ex Haller: ego video in Syll. lin. 21 et in Hist. pl. 3. Suppl. p. 49), n. 21. Smith. Engl. Fl. 2, p. 310, n. 8, de Rayo silet, sed hujus auctoritatem e loci autopsia confirmavit Villar., Fl. Dauph. 4, p. 620, n. 2. Koch p. 128, n. 3. Bert. 4, p. 661. n. 5, Gaud. 3, n. 1013, DC. Dub. p. 86, n. 22. La Peyr. Herbr., A. ciliat. et A. multicaulis Mut. Fr.; ut Retz Scand. (ab hoc dempt. *b* norveg.). Engl. Bot. v. 25. n. 1745, Flor. Dan. t. 346, Jacq. Collect. T. 1, p. 245. t. 16. f. 2 et p. 248, t. 17, f. 1, Reichnb. Icon. C. 16, t. 217, f. 4912. Hall. Helv. t. 17. f. 3, Seguier Ver. p. 120, n. 9, t. 5. f. 2.

♃ Flor. Jun. Aug. Fruct. Jul. Sept. In editior. Pyr. medior.; septr., et auriger. praesertim.

Legi in Pyr. septr. med. edit. sub *le Port de Venasques*, die 19 Jul. 1838; in Pyr. Arag. ad *el Puerto de Canfranc*, die 13 Aug. 1858. Habui e m.^te^ *Gourzy*, supra *les Eaux Bonnes* a De Girard; ex Valle *de Louron*, ex *le Pic de Gabizos* et ex *Cousteres*, inter *Vielle d'Aure* et *Barèges* a Deville. Observavi praesertim *al Coll de Marcadu*, ad *Bielsa, au Port de Salau* et *de la Hourquette*. Vivit au *Vignemale* in monte le *Pic du midi* ex Ramd., aliisque; au *Pic de Ger* collegit Gaston Sacaze, etc.

Variat simplicior, erecta, caulibus pruinosis, foliis vix ac ne vix ciliatis, quomodo primo mihi ostenderunt specimina ex *le Pic de Sauvegarde*, Pyr. medior. ad *le Port de Venasques* visa apud Timbal, die 12 Maj. 1859; mox ea ex Valle *de Louron* ab optimo Deville f. sempr. r. collecta.

Locus Flor. Graec. Sibthorp., C. 5, p. 27, t. 438, a Bertoloni adductus, quum petala maxima ostendat, mihi non tutus videbatur.

A. gothicam Fries, a plurimis cum hac confusam, nuperrime Grenier in clariorem extulit lucem, distinctamque esse speciem demonstravit, *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 16 (1869) p. LXI.

Arenaria modesta (Assoi) Dufour Herb.

A. n. 382 Ass. Syn. Arag. (p. 55) ex Losc. et Pard. Ser. pl. Arag. p. 18; sed ablato Hall. loco. Duf. in litter. confirm.^e^ Grenier Alsinear. append. de Arenr. p. 36-7. n. 3 (innumer.) et Duf. Ann. Gen. T. 7, p. 291, ac Coup d'oeil topogr. sur Xatav. p. 11, DC. Pr. P. 1, p. 410. n. 93. A. viscosa Pourr. Herbr. Matr. asserv. A. conimbricensis Costa, Lista, etc., et pl. exsicc. apud Grau. Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr, occid. praecip. Hispan. p. 91, t. 62, f. A.

⊙ Flor. Apr. Maj. Fruct. Maj. abeunte et Jun. In Pyr. Arag., Catal. et orient. *(Roussill.)* locis calidiorib., solum calcar. praediligens.

Legi in Pyr. Arag. ad *Torba*, die 13 Maj. 1846; in Pyr. or. septr. *(Roussillon)* ad *Casas de Pena*, diebus 25 et 28 Maj. 1842. Observavi in m.^te^ *Bal* inter *Luesia* et *Biel*; ad *Villanua*, inter *Canfranc* et *Jaca*, ad *Sarsa, a la Gavonetta*, ad *San Cosme de Guara*, ad *Graus*, ad *Benavarre*, ad *Portè* vallis *de Caroll.*

Annua planta, interdum simpliciuscula, alias dense caespitosa, nunc tripollicaris, tunc palmaris et sesquipalmaris; tota superficie hispida pilis aut simplicibus, aut glandulosis, qui postremi praesertim solemniores conspiciuntur in superiore plantae parte, quae admodum viscosa evenit.

Color plantae subcinereus. Ramificatio primo tricho oma, superne dichotoma. Folia lineari-subulata, sub-recurva, parvis praedita punctis, nervoque unico tantummodo conspicuo. Sepala marginata, ciliolata, acuta, trinervata, nervis vero obscuris, ast non ego cum Grenier sepala enervia dicere queo; item quum ea acuta declaro sat dictum puto, nec percipio cur iste ea mucronata dixerit. Petala integra, calyce sub-longiora, alba. Antherae roseae. Stili primum erecti, mox sub-patentes; capsula ap pendiculata; semina sub-rotunda, reniformia, rugoso-granulata, sive pyramidulato-granula'a, nitida, brunnea.

Quamvis annua species sit, attamen illius facies aliquid *A. capitatae* secum fert. Affines quoque sunt species *A. hispida* L., *A. conimbricensis* Brot. et *A. marginata* Brot. Lusit. Est quoque *A. thymifolia* Fl. Graec. Sibthrp. C. 5, p. 29, t. 441 *A. modestae* proxima. Non sic *A. ciliata* (var. *multicaulis*), cujus locum Hallerianum ad suam speciem evocaverat Asso. Sed *A. modesta* Boiss. *Voy. botq. Esp.* p. 99, n. 286, foliis lanceolatis, sepalis enervis, capsula ovato-cylindracea dicta, profecto aliena debet esse species. Nostrae sat bonam ideam praebet Gesneriana figura de *Ar. breviflora.*

Arenaria grandiflora (Cupani) L. Sp.

Cup. Panph. Sicc. 2, t. 8. Koch p. 128, n. 5, Bert. 4, p. 669, n. 12, Gaud. 3, u. 1019, DC. Dub. p. 84, n. 6. La Peyr. Herbr. s. l. et A. mixta, A. saxatilis, A. triflora La Peyr. Herb.; cum A. montana La Peyr. Herbr., partim.; A. biflora L., Fenzl pl. exsicc. apud Moquin; A. gypsophiloides Pourr. et A. juniperina Pourr. Herbr. Matr.? A. saxatilis Colm. Cat. pl. Catal.? Alsine Spec. nov. Costa Pl. exsicc. apud Grau.; A. incrassata Lang.? All. Fl. Pedem. n. 1711, t. 10 fig. 1 et n. 1705, t. 89, f. 2 pl. evolutior., Scop. Carn. ed. 2, p. 316, t. 17, Reichnb. Icon. C. 16, t. 218, f. 4946, Lang. Descr. Ic. pl. novr., etc., p. 3, t. 4, f. 2, videtur.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug.' In editis, solo se delectans calcareo.

Legi in Pyr. septr. med. ad *St. Beat*, die 23 Jun. 1843 in Pyr., or. m.^e^ *Cambresdazes*, die 12 Jul. 1836, in Pyr. Arag. ad *Canfranc*, die 24 Maj. 1858. Habueram e *St. Beat* a Munby; obtinui e *Costabona* Pyr. or. a Massot; e Pyr. septr. med. lectam au *Col de Cots* et in *Montné* a Deville. Observavi in m.^e^ *Peña barry* supra *Salvatierra*, in m.^e^ *Aloña* contra *Oñate*; ad *San Juan de la Peña*, in *Sierra de Loarre*, *au Pech de Bugarach*. Species valde frequentior in Pyr. centr., abundat aux *Eaux Bonnes*, ad *Gavarnie*, circa *St. Beat*, in Valle *de Aran.*

Loca ab Hallero, Helv. n. 874, adducta, Ambrosinii et Bocconi, mihi aliena, unicuique obscura videbuntur. Primo, ego loca illa non consociarem; altera Ambrosini Phytolog. p. 37 (nec 34) spinosa dicitur et fingitur; Bocconi alia, Pl. rar., etc., p. 22, t. 12, f. 1, inermis, ostendit plantam facie similem *Alsinellae procumbenti*: dum Ambrosinii figura nos traheret ad ignotam plantam, forte exoticae originis, proximam *Anychiae dichotomae* Michx., sive *Queriae canadensi* L. Stirpem ruditer adumbrat Ambrosinius, Hort. Studiosr. p. 81, eamque inventam dicit ad Bononiam in m.^e^ *Paderno* a Zanoni I.; cf. et Ray Hist pl. 3, p. 501, n. 59. De hac re sermonem habui cum Bertoloni, qui suspicatus est agi de *Moenchia erecta.*

Ast mihi aliter videtur, qui nec huic, neque Hallero, non Zanoni de plantae indigenatu fidem praestare possum, ex quo percipio stirpem cum *Paronychieis* potius colligatam.

Natura speciminum archetyporum visorum in Herbr. Hrt. bot. Matrit., tute determinare nequivi, num *A. triflora* Cav. Ic. Descr.

V. 3, p. 26, n. 272, t. 249, f. 2, revera ad speciem de qua hic agimus pertineret.

SECTIO 2.ª **PORPHYRANTHA?**

Arenaria montana (Tournefort) L. Sp.

Myosot. lusitan. Linar. fol. magn. flor. Tournf. Elem. bot. (1694) p. 311 et Jnst. r. hrb. p. 245, synon. allat. etiam a Pourr. l. infr. c., confirm. a Ventenat ex Vaill. Herbr. Guépin Fl. Main. Loir. ed. 2. p. 302, n. 1004. Brot. Fl. Lusit. 2, p. 199, n. 3, Sering. Fl. Jardns. 3, p. 391, n. 3, DC. Dub. p. 85. n. 19. A. linearifolia Poir., Gratel. Fl. litor. Aquitan. n. 458. A. cerastioides Pourr. Fl. Gallec. c. in Herbr. suo Matr., inque Bolos Herbr.; A. lanceolata Less. Fl. Rochfrt.? A. grandiflora Bonamy Nann., ex Lloyd Loir. infr., A. linearifolia Poir. et A. intricata Dufour, Sering., ex ipso Sering. s. c. Venten. Jard. Cels. n. 34 cum tab.; Reichnb. Icon. C. 16, t. 219, f. 4951.

♃ Flor. Maj.-Aug. Fruct. per Æstat. In Pyr. occident. praecipua; rarius in Pyr. merid. Navarr. Arag.

Legi in Pyr. Cantabr. supra *Byriathu*, ad rupes contra *la Bidassoa*, die 10 Maj. 1841; sub *les Aldudes*, die 3 Jul. 1841. Habeo a Deville lectam inter *Pierrefitte* et *Luz*; circa *Luz* ipsemet observabam, ut ad *Barèges*, ad *Roncesvalle*, in m.^e^ *Bal* inter *Luesia* et *Biel*, supra *Urdos* vallis *Aspe*.

Habitus varius, ut eum offerunt plures plantae plerumque procumbentes. Nunc simplex, erectus, uniflorus; tunc ramosus, ramis ascendentibus; aliquando longe prorepens planta, ramos steriles praelongos diffusos portendens, floriferos vero erectos, fructigeros reclinatos gerens pedunculos. Item varia plantae statio, ad rupes, aut in solo exsoluto; in hoc vero proveniens generatim occurrit inter frutices et tunc rami florigeri longissimi evadunt, ut vidi praesertim in sabulosis ad mare.

Stirpem mari mediterraneo proximam ego non vidi ne ad Barcinonam quidem. Eam vivere ad *Gibraltar* testatur Kelaart, Fl. Calpens. Londin. 1846, p. 86.

A. montana Asso Syn. Arag. p. 55, n. 383, t. 2, f. 3 est icon pessima et obscura, quam nec recipere vellem, neque omnino excludere auderem.

Arenaria purpurascens (La Peyrouse) Ramnd. apud DC. *Fl. Fr.*

La Peyr. detexit anno 1773 et cum amicis communicavit ab anno 1796, descripsitque primo in Journ. de Mines ann. 6 (1798) T. 1. p. 66. DC. Dub. p. 85, n. 18. Gren. Godr. Fr. p. 262, Spreng. Pl. min. cogn. Pug. 1, p. 32. n. 58 et Syst. Vegt. 2. p. 398, n. 8, Loisel. Fl. Gall. ed. 2. p. 318. n. 8. A. cerastoides La Peyr. Herbr. et Hist. abr. pl. Pyr. p. 252, n. 8, Pers. Syn. p. 502, n. 14 Dufourea purpurascens Gren. Souv. des Eaux bonnes p. 12. A. lanceolata Pourr. It., Colmeir. Cat. pl. Catal.; Stellaria caespitosa Dufour Bouq.; Alsine purpurascens N. Sched. cr. n. 39; Arenr. gypsophiloides Pourr. It., ex Timb., sed ego renuo. D. . Ic. Gall. rar. t. 45.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In editior., meridional. praesertim.

Legi in Pyr. Navarr. m.^e^ *Escaure*, die 29 Jul. 1844; in Pyr. Arag. supra *Bielsa*, m.^e^ *Montinier*, die 28 Aug. 1845; *al Puerto de Gavarnia* semina legi, die 30 Sept. 1845; in Pyr. septr. aurigr. m.^e^ *Llaurenti*, die 31 Jul. 1839. Habui ex *le Pic du Gère*, Pyr. medr. occid. ab opt. de Girard.; ex Valle *d'Estaubé* ad *Gèdre* a Bordère (sub n.^e^ *A. cerastiifoliae* Ram.! male); a Deville ex *l'Estibe de Luz* et ex *le Pic de Gabizos*. Observavi *al Port de Plan*, au *Plan d'Aragnouet*, *à la Peña blanca* vallis *Venasques*, in m.^e^ *Basibé* supra *Castanesa*, *à la Peña montañesa*, in m.^e^ *Turbon*, in *Sierra de Guara* ad summit., in m.^e^ *el Forat* supra *Sallen*; au *Port de la Hourquette*, au *Port de Pailleres*; au *Pic de Ger* et de *Cesy* reperiit Gaston Sacaze; in *Vignemale* Ramd.

Parva, sed jucunda planta. Caules caespitosi, ramosissimi, procumbentes, ramis floriferis assurgentibus, productis, laxe foliatis; aut sterilibus brevibus, dense foliosis.

Folia oblongo-lanceolata, acuta, sub-coriacea, albida, per marginem scabrida, basi vix ciliolata, nervo medio manifesto, aliis valde obscuris, omnia tenuiter punctata.

Caules floriferi ascendentes, pollicares et ultra, pubescentes, sub-triflori, parce foliati, pedunculis bracteatis, cum pedicellis purpurascentibus. Bractearum margo membranaceus, itemve calycis sepala, quae sunt acuta, carinata, nervo medio valido praedita et ut folia punctata: sunt insuper sepala corollis breviora (Sprengel) neque longiora (DC., Dub., Mutel). Corolla e purpureo rosea, venulosa. Stili tres, capsula sex valvis, semina sub-reniformia, nitida brunnea.

Capsulam vidi dehiscentem per sex valvas ad medietatem capsulae usque, nec per tres tantum; unde evictus sum ad *Alsinem* cui, habitui, facieique simili *Alsini lanceolatae* nimium indulgens, adduxeram pertinere nequaquam posse. Hujusce capsulae figuram a DC. non probe delineatam video, nimis elongatam et offerentem apicem ejus dentatum, neque valvas ad medium dehiscentes: huic figurae, potius quam naturae, attendit Mutel, *Fr.* p. 168, n. 28.

Primus speciei detector (inter botanicos) et denominator fuit La Peyrouse, sed nomen specificum ab eo inditum non sustinui, quia *oideis* minime delector (reprobatis, sed eheu aliquando usitatis a Linnaeo; de more!); et minus adhuc comparationes istae adhibendae sunt in hoc ordine, in quo tanta est plurium specierum inter sese similitudo. Ad hoc; quis vestrum faciem *Cerastii* in modo dicta specie percipiet? Hanc *Cerastii* faciem magis prae se portendit *Ar. spathulata* Desf. Atl., cui Poiret, *Dict.* T. 6, p. 363, n. 9, nomen *A. cerastioidis* indidit.

Inter Devillei manuscripta denominationis historiam de hac specie inchoatam, sed non terminatam reperii. Ipse Deville, in suis Pyr. medior. septr. Catalogis, modo unum, modo alterum nomen praetulit. De suscepta denominatione satisfactus studium non impegi, ut ea absolverem, quae defunctus amicus inchoaverat.

Stirpem nostram Dufour tantummodo fructificantem reperiit, et ad *Stellarias* retulit. Grenier illius analysim ampliavit, et genus proprium ex ea, et ex *Arenaria*, sive *Sabulina cerastiifolia* constitui posse putavit, quod tamen et ipse candidus vir ultra sustinere nequivit.

A. ruscifolia Poir., *Dict.* T. 5, p. 365, n. 12, quam, ex auctoris descriptione, eamdem cum nostra esse speciem suspicatus fuerat Sprengel Pug. c., a me visam in ipso Poireti Herbar., *Toulouse* olim penes Moquin, diversam prorsus esse certior factus sum: quin etiam ipsa Poireti descriptio me ab hac unione deterruerat.

Arenaria tetraquetra (Burseri) L. Sp., ed. 1 et 2, Mut. *Fr.*

Burser apud. G. Bauh. Prodr. p. 105, n. 13: Burs. Herb. XI, n. 135 e Pyrenaeis. Loisel. Fl. Gall. et Dict. Sc. Nat. Par. T. 46 (1827) p. 512; Gay Ann. Sc. Nat. Par. T. 3 (1824) p. 43 α unifl. et T. 1 (1825) p. 88. DC. Dub. p. 85, n. 16 item α. A. imbricata Lag., Rodr. in Annal. Cienc. Nat. Madr. T. 5 (1802) p. 278, ex evid. descript., ut Gay quidem putavit et ego amplissime confirmavi ex Herbr. Hrt. Hrbr. Bot. Matrit. La Peyr., Herbr.: A. queriodes Pourr. Herbr. Matr. A. amabilis Bory ex Webb It. Hispan.; A. decussata Salisb. Pr. p. 299, n. 1. Gay l. c., t. 3, Reichnb. Icon. C. 16, t. 219 f. 4952.

♃ Flor. Aug. Fruct. Sept. Oct. In Pyr. Arag. editior.; ad rupes, vel in sol. calcareo.

Legi supra *Teglia* in m.ᵉ *Montinier*, die 28 Aug. 1845; in m.ᵉ *Peña blanca* supra *Venasques*, die 17 Aug. 1838. Habeo a Deville, loco incerto, an ex *le Port de Pinede?* Observavi in m.ᵉ *Turbon*, in summitate *de la Sierra de Guara.*

Planta caespitosa, contracta, pulvinata; in regione alpina proveniens, habitu facieque propria et firma praedita. Pedunculi terminales brevissimi, foliis stipati, uniflori, glabri. Sepala quatuor, ovato-lanceolata, acuta, per marginem membranacea, ciliolata, sub-quinquenervia. Petala quatuor, alba, sepalis plus quam dimidio longiora, obovata, integra, nervoso-striata. Stamina octo, alterne breviora et cum petalis quasi conglutinata, quae longiora petala superant, caetera cum petalis aequalia. Pistilli tres; ovarium ovale.

Provenit plerumque in editioribus, sed in m.ᵉ *Guara* vidi descendentem ad mitissimam regionem, ubi late vigebant *Buxus vulgaris*, *Genista horrida, Helleborus foetidus.* In ipsoque m.ᵉ *Guara*, praesertim, flores bene multos examinavi, eosque semper hermaphroditos reperii; cf. ad hoc Boiss. *Voy. botq. Esp.* p. 103-4, n. 294.

Varietatem distinxit Boissier (β) in El. pl. itin. Hispn. 1838, p. 22, n. 3 *granatensem*, cui ceu synonyma retulit *A. imbricatam* Lagasc. et *A. amabilem* Bory, de qua observat: « *A typo pyrenaico, cui habitu foliisque simillima, differt partibus floralibus quinis, nec quaternis, sepalis longioribus, magis acuminatis, dorso nervosissimis* (eheu!); *Hab. in Sierra Nevada ubi pulvinos densos, elegantissimos format.* » Boiss. l. c. Hanc α fecit in *Voy. botq. Esp.* p. 103, n. 294, addens pulcram figuram, t. 29 B.

Caeterum, hujus esse speciei *A. amabilem* Bory, *Florul. Sierr. Nevad.* n. 17, nos certiores fecerat Webb, It. Hispan. p. 62. Quanta autem mentis laevitate adnotaverit Bory: « *Elle pare les lieux nus de la montée de Velleta et y joue le rôle du Silene acaulis (caespitosa* Salisb., N.) *dans les Alpes* » cf. *Ann. gen. Sc. physiq.* T. 3. *Bruxelles* 1820 (par Bory St. Vinc., Drap., Vans Mons) p. 6, unusquique per se dijudicet: mihi talia e simplici externa facie eruta sub specie profunditatis nauseam cient, qui ipsam *Sil. caespitosam* ad mare in Norvegia fuisse repertam didici et qui video *Armeriam ruscinonensem* maritimam facie similem *A. alpinae*; *Herniariam fruticosam, H. alpinae.*

Intelligere nequeo, quomodo Webb in suspicionem ceciderit (It. Hisp. p. 62), *A. pungentem* Clemente, forte, constituere posse varietatem *A. tetraquetrae*, a qua distinctissima est et, ut dein recte monuit Boiss. *Voy.* c., p. 102, affinior potius *A. juniperinae.*

Arenaria capitata (G. Bauhini) Lamk. Fr.

G. Bauh. Pr. p. 105, n. 12 (ex monte superstante le Vigan, Cebenn.). Lamk. Fr. ed. 2 (1788). T. 3, p. 39, n. 11. Boiss. Voy. botq. Esp. p. 104. A. aggregata Losel., Gall., et in Dict. Sc. Nat. Par. T. 16 (1827), p. 513. A. tetraquetra *b* aggreg., Schreb. Nov. Act. Nat. curios., Ephemer. T. 4 (1770), p. 140, n. 7. Gay Ann. Sc. Nat. Par. T. 3 (1824), p. 44. DC. Dub. p. 86, n. 16. A. tetraquetra Asso Syn. Arag. p. 55, n. 381. Bert. 4, p. 656, n. 1. A. tetraq. var. La Peyr. Herbr.; A tetraq. Pourr. Herbr. Matr.: A. castellana Boiss. Reuter Pug., ex Reut. in Bull. Soc. Botq. Fr. 2, p. 640: A. querioides Pourr., ex Losc. et Pard. Arag., sed in meis notis Matriti exaratis superioris speciei dixi: an calami errore? Error certus est Ar. taxifolia All. (sic) citata a Dietr. Syn. pl. 2, p. 1562, n. 90. Reichnb. Icon. C. 16, t. 219, f. 4952, Gay l. c., t. 4. All. Fl. Pedm. n. 1718, t. 89, f. cum n. 1, infel. Magn. Bot. Monspel., p. 53 cum tab., e specimin. Cebennensi! Barr. Icon. t. 595 (amb. fig. parum felices).

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. Arag., inque oriental., calidior., solo plerumque calcareo.

Legi in Pyr. Arag. sub *Jaca*, secus flumen *el Gaz*, die 4 Jun. 1845.

Habeo e Pyr. oriental. a Bernard. Observavi sub *Asiessu*, *Baraques* et *Bernués*, ad *Carlat*, *Sassal*, *Jebra*, *Ainsa*, *Buil*, in m.e *Turbon*, *a la Peña de Uruel*, *al Pont de Suert*, *a la Sierra de la Pinilla* prope *Graus*, ad *Benavarre*, *a la Garonetta*, *Tremp*, *Orgañia*, in *Sierra de Cumiols*, *de la Torregassa*, *al Pla de Sierra* supra *Solsona*, in Valle d'*Andorra*, supra *Rià du Conflent*., inque montibus Corbariensibus.

Planta bipollicaris, palmaris, caespitosa, caulibus diffusis praedita, apice assurgentibus, valde inaequalibus. Folia rigida, cordiformia, apice acuto sub-revoluto; quidquam involuta, decussata, marginulo membranaceo circumdata, ad basim praecipue tantisper ciliata, punctata; subtus carinata, supra canaliculata et glabriuscula. Flores aggregati, veluti capitati, bracteati; bracteae et sepala evidenter ejusdem ac foliorum fabricae, solummodo quod angustiora sint, magis elongata, margine membranaceo evidentiore ornata, solemnius quidem ciliata, neque nervos tres in sepalis ego percipio. Petala alba, spathulata, calyce sub-longiora, longitudinaliter venoso-striata, ungue virescente. Stamina decem, alterne longiora et breviora, antherae pallidae. Stili tres; ovarium ovato-ellipticum. Pili per plantam undique sparsi crispi et intricati; unde color herbae cinerascens.

Vivit in regione *Oleae*, aut ad istius regionis oram, nunquam per regionem montanam editam, neque *A. tetraquetra* ad eam usque descendit. Unica tantum vice ambas species simul, aut proximas reperii, in m.e *Turbon*, ad *el portillo de la Muria*, die 14 Aug. 1853, immutatas facie, habitu et characteribus, semperque optime distinctas manere observavi. Et quum intermediam formam nullus viderit, ego hasce stirpes, contra Schreber, Seringe, Gay et asseclas, DC., Duby, Grenier, ceu legitimas species sustineo, quod mecum laudarunt amici Monspelienses Dunal et De Girard, quibus accessit expertissimus Requien. Ipse Gay dicere: « *On serait excusé par le juge le plus sevère si on voulait les considérer comme deux espèces* » l. c., p. 37. Unica haec *A. capitata* provenit in Italia, atque in Gallia; dum *A. tetraquetra* peninsulae Ibericae tantum incola videtur.

Gypsophila fasciculata Marg. et Reut., *Essai Fl. Ile Zant.* (1838), p. 31, n. 48, t. 1, faciem cum nostra specie similem portendit.

« *Ad febres intermittentes valere mihi narratum* » Asso s. c.

Ammodenia Gmelin (J. G.).

Ammodenia peploides (Penae et Lobelii; Clusii) Ruprecht Samoj. et Fl. Ingr. p. 186, n. 121.

Clus. Hist. pl. 2. l. 6. p. 184. Huic, etc. Detexit Clusius anno 1595. De Pena cum Lobelio dicam infra. Honkenya peploides Ehrh., Fenzl apud Ledeb. Fl. Ross. p. 358. Adenarium peploides Rafin. Journ., DC. Pr. P. 3, p. 366 in nota; et cum Dub. p. 86. Alsine peploides Wahlb., Koch ed. 1. p. 112, n. 4. Halianthus peploides Fries Halland., n. 127. Koch Syn. ed. 2, p. 121, Bromf. Fl. Vect., p. 74. Arenaria littoralis Salisb. Pr. p. 299. n. 1. A. peploides L., Sm. Engl. Fl. 2, p. 306, n. 1. Brot. Fl. Lus. 2, p. 198, n. 1, Hook. Br. Fl. ed. 1, p. 206, n. 1. H. oblongifolia Torr., Gray ex Fenzl est var., ut statuerat Hook. Fl. Bor. Amer. Spergula marina L. Lachs. Lapp. Engl. Bot. v. 3, n. 189, Flor. Dan. t. 624, Fl. Batav. v. 5, t. 379, Reichnb. Icon. C. 16, t. 213, f. 3670, Gmel. Fl. Sibir. V. 4, p. 160, n. 70, t. 64. Loesel Fl. Pruss. p. 12, n. 22, t. 2, imit. a Gilib. I. E. Exerc. phytog. ad p. 296, quamvis speciem tractare omiserit; Gerard Emac. p. 622, f. 1.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Sept. In littor. occidentali.

Legi in Pyr. Cantabr. marit. ad *Algortha*, die 8 Jun. 1853, iterumve die 30 Jul. 1857. Observavi ad *Bayonne*, ad *Fontarabia*, ad *San Sebastiano*.

Facies propria genus commendat. Folia per marginem cartilaginea, serrulato-ciliata. Flores e lutescente albi.

Pro genere novo optime quidem proposuit olim Ehrhart (*Honkenyam* 1788) dein Fries (*Halianthum* 1817) et Rafinesque (*Adenarium* 1818). Ehrharti nomen ad stirpem Ordinis *Tiliacearum* adduxit Willdenow, et huic denique mansit. Fries sibi primas prae Rafinesque vindicavit: revera ratio penes istum est. Sed omnes haec controversiae ablatae sunt, ex quo restituendum judicavimus, cum Ruprecht, Gmelinianum nomen.

Alsinem marinam Dod. Pempt. p. 39, f. 2, relatam a Courtois, confirmatam a Lejeune, nolui ego recipere. Eadem figura reperitur apud Lobelium, in Icon. t. 459, f. 2, mihi varietatem *latifoliam Stellariae mediae* exhibens; huic proxima respondit *Alsine major* G. Bauh. Pin. p. 250, n. 10, cui iste figuram illam Plantinianam retulisse percipitur, quae a quibusdam *Malachii aquatici* dijudicatur.

Dixeram Clusii, qui unicus a G. Bauhino citatur (Pin. p. 251, n. 6). Sed Angli (Ray, Hudson, Smith, *Engl. Fl.* 2, p. 306, n. 1) primores citant (cum G. Bauhino Pin. p. 282, n. 2) Penam et Lobelium, Adversr. p. 195, Icon. t. 468, f. 1, Ger. Emac. p. 622, J. Bauh. Hist. pl. 3, P. 2, l. 29, p. 374, f. 3, mala, sed a Lobeliana derivata figura.

Repetita ergo fuit eadem species a G. Bauhino, qui, evidenter, Clusianam enumeravit stirpem sine rei cognitione exacta; alteri addens quoque *Anthyllidem* Cast. Dur. (*Herbr.* ed. *Vnz.* 1667, p. 33), quae a Lobeliana non videtur recedere, ut non recedit Dalechampi altera, Hist. pl. Lugd. 2, p. 1381, f. 1, quamvis fidelissima non sit. Revera Lobeliana figura deficiente autopsia loci nullus ad nostram speciem afferre ausus fuisset: ipse Dillen in Ray Synopside eam quasi respuebat: « *Icon Lobelii et J. Bauhini parum exprimunt* (sic) *plantam* » ed. 3, p. 352, n. 12. Sed quis obsistere auderet iis? qui Floram patriam eximie illustrarunt, absolutamque omnibus modis praecellentissimi protulerunt.

Cherleria Haller. Genus libenter recipio, nec cum Fenzl, Endlicher, Grenier sequentis generis sectionem composui. Ad *Alsinem* relatam, cur *A. Cherleriam*, aut *A. Cherlerianam*, potius quam *A. Cherleri* non dixerunt?

Cherleria caespitosa (Lobelii, Parkinsoni) Salisbr. Pr. p. 300.

Perpusill. Sed. Lob. Ill. p. 101, Park. Theatr. p. 738, p. 737, fig. n. 11; cf. etiam Hall. Bibl. bot. p. 353, lin. 14. Ch. sedoides L. Sp., Koch p. 126, Bert. 4, p. 688, Gaud. 3, n. 1028, Wilson apud Hook. Bot. Misc. 3 (1833), p. 116, n. 48, DC. Dub. p. 83, Wulf. Fl. Nor. n. 929. Ch. sed. La Peyr. Herbr.; Alsine canaliculata Dulac. Engl. Bot. v. 17, n. 1212, Jacq. A. 3, p. 46, t. 284, Schk. Handb. 2, t. 123, Lamarck. Ill. t. 379, Reichnb. Icon. C. 16, t. 201, f. 4903, Hall. Opusc. bot. It. Helv. p. 298, t. 4, Helv. n. 859, t. 21, Seg. Veron. Suppl. p. 180, t. 4, f. 3. Pluk. Phytogr. t. 42, f. 8, Park. Theatr. p. 737, f. 5, n. 11, Moris. Hist. pl. Oxon. 3, S. 12, p. 471, t. 6, f. 14.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. In editior. Pyr. medior., orientalium.

Legi in Pyr. or. m.^s^ *Cambresdazes*, die 11 Jul. 1836. Habeo a Deville ex *le Port de la Pez*. Vivit au *Coll de Marcadu*; inque proximo *Neouvieille* m.^s^ ex Ramnd., Deville, etc. Observavi in summitatibus pluribus: citabo *Breca de Roldan*, *Basibè*, *le Port d'Oo* et de *Venasques*, *la Valle de Llo*, *le Canigou*, *le Mont Llaurenti*, *Caranza*.

« *Calyx one-leaved? yet deeply divided in the five segments. Stamens from a glandular disk: those opposite to the segments have on each side of their base a yellow gland* (*not* « *on the inner side* »); *the other filaments are placed between these lateral glands* (*not* « *at their back* »). »

Wilson apud Hook. *Bot. Misc.* Jul. 1828, p. 86. Quam de generis characteribus emendationem non novit Koch, utpote qui, in utraque Synopsidis editione, *omnes auctores non rite generis characteres exposuisse,* immerito reprehendit.

Stirpem oscitanter *Sedum* dixerunt Lobelius, Parkinson, Morison; quanto melius, pro tempore *Lychnidem* nuncupavit Pluken. Almg. p. 233, Phytogr. l. c.

Sabulina (Wahlenb.) N. *Alsine* Wahlenb. Cui speciei spectet *Alsine* Dioscorid. et Plinii, an *Stellariae mediae* ut plures crediderunt, vel cui alterae in hoc Ordine, vel extra eum etiam, assequi tute nequimus. Majore probabilitate a speciebus Wahlenbergiani generis fugit Patrum *Alsine*, de quo ego plane persuasus illam abjeci denominationem. Relinquo aliis curam demostrandi quomodo *Alsine* illa cum ipsius Dioscoridis *Helxine*, vel cum *Helxine cretica* comprehendi possit. Ego suscipio *Sabulinam* a Reichenbach pro nonnullis tantummodo generis nostri speciebus oblatam.

Sabulina laricifolia (Burseri) Reichnb.

Burser, ex L. Amoen. Acad. T. 4, p. 315 not. **Alsine laricifolia** Wahlenb. Carp. n. 433, Koch p. 123, n. 5. Arenaria laricifolia Vill., Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 320, n. 23, Gaud. 3, n. 1020, DC. Dub. p. 83 n. 4 *a*. Als. striata Gren. Godr. Fr. p. 253, Bert. 4, 680, n. 19. Ar. striata L., La Peyr. Herbr. et Ar. montana La Peyr. Herbr., quoad specimen, et Dianthus pungens Herbr. La Peyr., quod specimen unum Ar. liniflora Chaix Herbr. ex Timb., Wierzbickia laricifolia Reichnb. Vill. Dauph. 4, p. 629, n. 11, t. 47, f. 5, Jacq. A. 3, p. 39, t. 272, Gren. Mém. Doubs (1841) p. 33, t. 1, f. 1, Reichnb. Icon. C. 16, t. 211, f. 4932.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. oriental. editis.

Legi in Valle *de Llo (Cerdaña)*, die 16 Jul. 1839. Observavi in Valle *de Coroll*, au *Mont-Llaurenti*, *Caranza*, inque montibus supra *Setcasas*.

Huc a quibusdam relata est *Stellaria laricifolia* Scop. Fl. Carn. ed. 2, n. 541, t. 18, et *Alsine saxatilis laricis fol. flor. min.* Magn. Hrt. Monspel. p. 11 cum tab. (2); sed hae figurae mihi potius *Sab. recurvae* videntur. Caeterum eas ceu incertas habeo.

Sabulina Villarii! Reichn.

Villar. prolat. infr. cit. **Alsine Villarii** M. Koch Deutschl. Flor., Roch p. 123, n. 7, Fenzl apud Ledeb. Fl. Ross. p. 350, n. 11. Arenaria Villarii Balb. Miscell. 1, Bert. 4, p. 667, n. 10, Gaud. 3, n. 1018. Ar. austriaca DC., Dub. p. 84. n. 5 (excl. Jacq.). Ar. triflora Vill., La Peyr. in Herbr. March. (nec suo), ex Timb. et Loret., Ar. Helmii Fisch., ex Fenzl in Ledeb. Ross. Neumayera Villarii Reichnb. All. Pedem. 2, n. 1704, t. 64, f. 2 (petals. quidq. breviorbs.); Vill. Dauph. 4, p. 623, n. 6, t. 47, f. 4, mal. glabr. expr. pl., Reichnb. Icon. C. 16, t. 210, f. 4926 opt.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. Arag. editior., praedilig. sol. calcareum.

Legi supra *Bielsa*, in m.e *Montinier*, die 28 Aug. 1845. Observavi *a la Pena montañesa*, in m.e *Turbon*. Viderunt quidam in m.e *Gourzy* vallis *Ossau*; Timbal asserit se vidisse *au Port de Venasques*; Bentham (*Cat.* p. 61) ad *St. Beat*, quod vix credimus.

Planta flaccida, junior sature virens, adulta pallens contrario eventu nonnullarum congenerum specierum, quae in adul iore aetate saturatiores, quin etiam rubellae fiunt. Foliorum nervi et venae in viva planta non manifesta apparent, quae sub exsiccatione magis evidentiora eveniunt: in individuis evolutioribus, vivis etiam, conspiciuntur nervus primarius et sulci laterales alii et nervi alteri duo, si velis eos sic noncupare, ad

foliorum margines: magis adhuc manifeste trinervata sunt sepala. Florum pedunculi generatim terni; occurrunt quoque bini, aut geminati; ex hisce pedunculis unus ebracteatus est, alter, aut duo alteri bracteati reperiuntur. Petala erecto-patentia, neque basi patentissima, ut in quibusdam congeneribus percipimus; suntque semper obtusa et marginata. Status a me lectus respondet varietati β villosae Koch, a Gaudin etiam ex Alpibus Helvetiae descriptae.

Duby audacter citavi, e duarum apud eum specierum confusione, *S. austriacae* et *Villarii;* nec satis actum videtur si ab illius *A. austriaca* Jacquini prolatio dimittatur; manet nam inter characteres nota illa de *pedunculis longissimis binis.*

Sed agitur revera de speciebus distinctis? Planta mea Pyr. Arag., forte melius prae Allioni et Villari figuris, quadrat cum illa Jacquini, A. 3, t. 270 et parum recedit a Wulfenii icone, apud Jacquin Collect. 1, t. 18 (nom.[e] *Stellariae biflorae)*, quae tantummodo robustior mea, petalisque profundius incisis sese spectanda offert: hae figurae, ut notum est, ad *Sab. austriacam* spectant. Addendum: quod citatorum auctorum descriptiones (Jacq. A. 3, p. 39, Wulf. Collect. 1, p. 251) nihil contrarii denotant, si demas petala profundius incisa. Nec video in characteribus a strenuissimo Koch elaboratis vim tantam qua sustineri fidenter possit duarum specierum sejunctionem ac legitimitatem. Sed supersedeo, ex quo alpicola Gaudin, acutus Reichenbach, sagax Bertoloni, species sustinent.

Sabulina cerastiifolia (Ramond) Nob.

Ramd. apud DC. Fr. 4 (1805) p. 783, n. 4412. Alsine cerastiifolia Fenzl Alsin. 1833. Gren. Als. (1841), p. 34 et cum Godr. Fr. p. 254. Arenaria cerastiifolia DC., Dub. p. 86, n. 24! Dufourea cerastiifolia Gren. Act. Soc. Linn. Bord., vel Souvnrs. Eaux Bonnes p. 11-2; Als. glandulosa Dulac. Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occ. praec. Hispanier. p. 103, t. 67, f. A.

♃ Flor. Jul. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. septr. med. editis, semper rara.

Habeo ex *le Tourmalet* a D.[re] *Monceau*, ex *le Cirque de Troumouse* a Grenier: in hoc postremo loco prius detecta fuit a Ramond. Reperta quoque est in *Mont-laid,* vel *au Pic de Ger.*

Sabulina verna (Gesneri? Ray) Nob.

Gesn. Op. bot. ed. a Schm. tab. aen. 11, f. 98 laud. a Spreng. Diss.; Ray, de quo infra. Alsine verna Bartl. Beitr., Koch p. 124, n. 8, Fenzl apud Ledeb. Fl. Ross. p. 347, n. 10, excl. var. glacial.! Arenaria verna L., Bert. 4, p. 670, n. 13 (excl. Vaill.); Gaud. 3, n. 1012 et Append. p. 570, Wils. apud Hook. Bot. Misc. 3 (1833), p. 115, n. 46. De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 287, Ramnd. Pic du midi n. 114, DC., Dub. p. 84, n. 7. Arenaria tenuifolia La Peyr. Herbr., partim.; Ar. adpressa Gerard Fl. Gallo-Prov. ed. 2 MSS.; Alsine Thevennei Reuter: A. costata Bung., A. marginata M. a Bieb. A. paniculata Bung., A. mexicana Bart., A. hirta Wormsk., A. villosa Ledb, ex Ledb Ross. cum Fenzl; Tryphane verna Reichnb. Engl. Bot. v. 8, n. 512, Jacq. A. 5, p. 2, t. 404 et p. 22, t. 445. Sturm Heft 26, All. Pedem. 2, n. 1712, t. 26, f. 4, Pennant Tour in Wales 1, p. 19, t. 2, Ger. Fl. Gall. Prov. p. 405, n. 7, t. 15, f. 1, Flor. Dan. t. 1646 hirt., Reichnb. Icon. C. 16, t. 207, f. 4929, Gmel. Fl. Sib. 4. p. 153, n. 60, t. 61, f. 1, asser. Ledeb. Herm. Parad. Batv. p. 12, t. 6, Petiv. Hrbr. Brit. t. 59, f. 4, Pluk., Phytgr. t. 7, f. ex Sm., sed ego respuo.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. In montan. Pyr. medior. orientalium.

Legi in Pyr. septr. medr. Valle *d'Aure* supra *Azet*, l. d. *Plenier d'Arsuà*, die 13 Jul. 1852; in Pyr. or. ad *Mont-Louis*, die 5 Jul. 1839; in Valle *de Llo,* die 1 Aug. 1837, in Pyr. Navarr. editior. Valle *de Roncal* supra *Isaba*, m.[e] *Escaure*, die 29 Jul. 1844. Habeo a Deville ex *le Pic de Gabizos* et ex *Belembitz;* ex *le Pic de Ger* (vallis

(Ossau) a De Girard. Observavi circa *Torla* ad *el Puerto de Gavarnia*, supra *Sallent*, supra *Castanesa* et *Luchon*, etc.

Excludendus est e notis specificis character ille de *petalis calyce longioribus*, quia petala raro calycem excedunt. Foliorum et sepalorum nervi in plantis vivis vix conspicui, praesertim de foliis, si demas individua luxuriantia, evolutioribus, latioribusque praedita foliis. Semina irregularia, pyriformia, parte acutiore inflexa, muriculata. Pubescentia glandulosa solemnior est in superiore plantae parte, sed interdum minus conspicua apparet.

Als. rubella Wahlnb. Fl. Lapp. huc impellitur a Fenzl in Ledebour, et a Trautvetter, Fl. Jus. *Now.-Seml'j.* n. 51 (1871), ast incassum. In *Peña d' Escaure* vidi variantem caulibus dense caespitosis, iisdemve laxis, procumbentibus, ut alibi legi; itidem ludentem petalis vix calyce longioribus, aut eundem valde superantibus. Insuper cum individuis legitimis unum inveni petalis duplicatis, floribus sub-proliferis donatum, quod sane notandum est de planta loco alpestri, saxoso, tunc sub-sicco, nemorali vero, et ad septentrionem converso. Rarum semper in statu naturali phaenomenon, de quo cf. Moquin *Térat.* p. 217. Hoc idem a me observatum est in alia hujus Ordinis specie, scilicet in *Silene rupestri*, quam duplicatam reperii in Apennino Etruriae, prope *l' Abetone* ad *le Balze del Lago nero*, l. d. *Diaccio del lupo*, die 7 Aug. 1834. Observatum quoque fuit in *Alsinella procumbenti* a Douglas, inter *Staffort* et *Rugely* Angliae, cf. *Phytologist* 3, P. 3 (1850) p. 1000; in *Oxalide cernua* a Nicotra, in *Radiola Millegrana* a Borchard in *le Cap Ferret* Galliae occiduae; cf. *Bull. Soc. botq. Fr.* 6, p. 695; in *Ghinia pratensi* a Clusio, Balb. *Fl. Lyonn.* p. 49, n. 1; a Smith *Engl. Flor.* 3, p. 190, n. 4; a Boreau, aliisque; itemve in *Barbarea vulgari*; in *Paullinia marginata (Sapindacea)* a Casaretto in Brasilia, cf. Nov. stirp., Bras. Dec. 3, p. 28, n. 23; in variis *Ranunculorum* speciebus a plurimis, a me quoque! in *Chelidonio majore* ad Petropolin a Weinm. En. p. 54, in *Anemone alpina* a Butler inter *Saas* et m.^te *Moro* (Pedem.), in *Anagallide tenella* a Battersby ad *Kerry* (Angl.), ex Moggr. Fl. Ment. n. 51, in *Geo rivali* a plurimis, postremo a Koschownikoff.

De hac, deque sequente specie conferantur praecipue, Soy. Willem. *Obs.* (1828) p. 37, Tausch *Flora* (1830) n. 16.

Gmelinus in Flor. Bad. Als., tam. T. 2, p. 663, quam T. 4, p. 316, diceretur sumpsisse pro *S. verna* stirpem ab hac longe diversam, forte *Sabul.*, sive *Alsinem setaceam* M. et Koch; animadvertendum etiam est, quod in citatis locis non prorsus eosdem characteres suae plantae tribuerit.

Nullus mihi patet clarior auctor ante Rayum, qui speciem hanc descripsit in Hist. pl. T. 1 (1686) p. 1033, n. 11, quam prius indigitaverat Cat. pl. Angl. (ed. 1677) p. 35 lin. 4, postea vero Syn. st. Brit. ed. 1 (1690) p. 148, n. 4, ed. 2, p. 209, n. 4.

Synonyma Morison, Bles. p. 164, aut J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 338, a Plukenet, Almg. p. 22 spec. ult., citata, mihi obscura et admodum incerta visa sunt, eaque relinquo cum ipsius Plukenetii figura (Phytgr. t. 7, f. 3). Item prolationes Richeri ab Hallero, Bocconi a Vaillant exhibitae, ceu tutae haberi nequunt: caeterum Vaillantii locus a quibusdam huc adductus pertinet ad *Sabulinam*, *Alsin. setaceam* M. Koch et Boccone planta huc concredita pertinet forte ad *Alsinellam pro-*

cumbentem! Num species adhuc lateat in quibusdam antiquorum auctorum libris suspicari licet. Nos demonstrationem expectamus.

Sabulina recurva (Richer de Bellev.) Nob.

Rich. de Bell. Dess. touch. recherch. pl. Langd. t. 5 et Fig. pl. ex Gilib. Demonstr. botq. p. 52, n. 153 cum tab., ead. et videt. pl. descripta in MSS. nomine Alsin. minm. Carthus. maj. Als. mont., etc. Cupan. Hrt. Cath. p. 7, Panph. Sic. 2, t. 8. Alsine recurva Wahlenb. Helv., Koch p. 124, n. 10, Rupr. Fl. Cauc. p. 210. Arenaria recurva All., Bert. 4, p. 673, n. 14, Gaud. 3, n. 1021, Willd. Sp. pl. Decandr. p. 726, n. 28, DC. Dub. p. 84, n. 11. Aren. verna, A. hispida et A. uniflora La Peyr. Herbr. et A. cherlerioides Herb. La Peyr.; A. saxatilis Pourr. Herbr. Matr.; sic Gmel. Fl. Bad. Alsat 2, n. 667 ? Ar. linifolia Dufour Bouq. ? Ar. triquetra Chaix Herbr., ex Timb.; A. setacea Vivian. Herbr. est var. puberula, teste De Notrs. Reptr. Fl. Ligust. n. 289. Tryphane recurva Reichnb., Als. hirsuta Fenzl in Ledb Ross., ex Trautw. All. Fl. Ped. 2, n. 1713, t. 89, f. 3 medioer., Wulf. apud Jacq. Collect. 1, p. 244, t. 116, f. 1 (super.), nec ista optima, quoad flores, numero et magnit. ampliat.; capsula insuper. perperam 5-valvi descripta; Reichnb. Icon. C. 16, t. 208, f. 4930.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In editior. Pyr. medior. orient. Legi in Pyr. septr. auriger. ad *le Port de Paillères,* diebus 27 Jun. 1839 et 29 Jul. 1840; in Pyr. or. vertice editiss. mnts. *le Puig Carlit,* die 1 Sept. 1836. Habeo a Deville ex *le Pic du midi,* ex Valle *de Louron* et ex *Barèges,* hanc, ut puto, a Corbin lectam. Observavi in m.^e^ *Turbon,* in m.^e^ *Pequera* supra *Berga,* pluribus locis supra *Setcasas.* Vivit in m.^e^ *le Pic de Ger* vallis *Ossau?* sic Gaston Sacaze, ego indidem a De Girard habui superiorem speciem: sed forte ambae ibidem vivunt species. Ad *la Tour de la Massana* vidit Timbal.

Prolationem Collectan. Jacquin., ac haud exacte, diversimode citant Seringe, DC., Duby l. c. et Loisel. Gall. ed. 2, p. 320, n 21; Gaudin ad hanc speciem, nec non ad *Sabulinam fastigiatam* citavit, cum falso paginae numero ad *recurvam.*

Sabulina mucronata (Gouan) Reichnb.

Gouan Ill. p. 22 (non L. et excl. Haller. prolat.). Alsine rostrata Koch p. 125, n. 12?, ex purg. synon. Arenaria mucronata DC. Fr. et cum Dub. p. 85, n. 14, Gaud. 3, n. 1026. Ar. fastigiata Bert. 4, p. 676, n. 16, partim, et V. 10, p. 495. Ar. mutabblis La Peyr. Herbr., item in Her r. March., ex Timb. et Loret., et Ar. saxatilis Chaix in Herbr., ex Timb.; Alsin. brevifolia Jord. Obs. ex Willk.; Ar. multicaulis Pourr. It. ? Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occid. praec. Hispan. p. 105 (sub n. 3) t. 8, f. B, C.; Reichnb. Icon. C. 16, t. 206, f. 4923.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jun. Jul. Aug. Per region. mediterr. in montan., inque Pyr. septr. aurigr., ad rupes calcareas.

Legi in Pyrr. Navarr. sopra *Lumbier* l. d. *la Piedra,* die 23 Maj. 1845; in Pyr. septr. auriger. ad dirutam arcem *Lordat,* die 21 Jul. 1840. Observavi ad *el portillo de Leira* et sub eo ad Caenobium, inque m.^e^ *Navain;* item *a la mata de aire* supra *Baduin;* in m.^e^ *el Forat* supra *Sallent; a la Peña de Uruel;* ad *Benavarre;* in valle *de St. Arnac* ad *Lescherda;* in Pyr. Atax. ad *Axat.*

Folia per totam eorum longitudinem trinervata non video, sed basi tantum, saltem ut talia manifeste dici queant. Petala raro calycem attingunt, saepius breviora sunt; et petala sunt obtusa, sepala vero acuminata, vel acutissima. Antherae luteae.

Ad *Lumbier* dubitavi num revera perennis esset, vel biennalis potius planta. Non certe annua, ut dubitarunt DC., Duby et Seringe. Animadverti, quod DC., Duby etiam dicunt folia basi non ciliata, quae ego, in individuis Navarrensibus potissimum, vidi basi ciliata et undique scabra, pilis raris, rigidulis, glanduliferis vestita. Neque eumdem Duby correctum fuisse credas, quum ex DC. Syn. n. 4431 declaravit *pedunculos folio longiores.* Item, si ad Koch me vertam (qui *folia* ab-

solute *trinervia* declavit) observandum duco non recte dici sepala stria dorsali uninervia munita, nam nervi duo adstant virides, in calycis laciniis, in membranacea parte manifestissimi; et sepala, seu laciniae istae insuper sunt generatim petalis longiores.

Linnaeum exclusi (citatum adhuc a Gren. Godr. *Fr.* p. 251), ex quo apud eum agebatur de planta annua, ut recte animadverterunt Griseb. et Schenk Obs. pl. It. alpin. (1851) n. 18; cf. ipsum Linnaeum etiam in litteris datis ad Jacquin, Upsal. 9 Oct. 1769 (ed. Vindb. 1841, p. 105).

Sab. bannatica Heuff. apud Reichnb. Pl. exsicc. huic speciei nostrae affinis valde visa est. Sed *Alsine mucronata* Fl. Graec. Sibthrp. C. 3, p. 87, t. 293, est species prorsus aliena, vita praedita annua, sepalis longissimis, aristatis, petalis minutis, etc. Major hujus stirpis affinitas est cum *S. tenuifolia*, estque *A. tenuifolia* var. *brachypetala* Fenzl! ex Griseb. Rum. Bith. p. 198, n. 78, qui hanc ceu synonymon ei refert.

Sabulina fastigiata (Seguieri) Reichnb.

Als. fol. fascicults. tenuiss., durisq., petal. integr. Seguier Pl. Ver. 3. Suppl. p. 173. n. 4. Alsine Jacquini Koch p. 125, n. 13. Arenaria fasciculata Jacq. A., Gaud. 3, n. 1025 (excls. Wulf. apud Jacq. Collect. prol., nec non Gouan. illa); DC. Dub. p. 85. n. 13. Ar. fastigiata Sm., Sm. Engl. Fl. 2, p. 310, n. 7. Bert. 4, p. 676, n. 16, partim. Ar. fasciculata La Peyr. Herbr.; Ar. Jacquini Bert. It. V. 10 Spec. add. p. 519, n. 11; Als. fastigiata Trevis. (1842), Griseb. Rum. Bith. (1843), p. 198, n. 79; Ar. lateriflora Pourr. It.? Jacq. A. 2, p. 49, t. 182. Engl. Bot. v. 25. n. 1744. Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 225, t. 129, f. 7, (Als. mucronat.) videtur, Scop. Fl. Carn. ed. 2, p. 316, t. 17. Reichnb. Icon. C. 16, t. 205, t. 4919, Hall. Helv. n. 870, t. 17, f. 2.

⊙ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. In montan. Pyr. oriental., vix alibi. Legi ad *Mont-Luis*, diebus 11 Jul. 1839 et 10 Aug. 1837; in Valle *d'Eynes*, die 7 Jul. 1837. Observavi in Valle *de Aran*, ad *Senet* et ad *Sopeira*, ad *Canillos* vallis *de Andorra*, ad *Orgañia*, ad *Pequera* supra *Berga*.

Perennem facit Bertoloni, utpote qui ab Hookero seductus, hanc cum superiore specie ceu unicam consideravit.

Putatum synonymon *Ar. fasciculatae* Gouan, Ill. p. 30, silentio pressi, fidens Hookero, qui dicit, possidere se Gouani archetypum et a Jacquini specie homonyma distinctum asserit. Smith, Fl. Graec. Sibthrp. C. 5, p. 30, t. 442, hoc eodem nomine *Arenr. fasciculatae* descripsit plantam, quam ab *Ar. fasciculata* Jacq. sive *fastigiata Engl. Bot.* diversam autumat; et revera illius descriptio cum speciminibus nostris minime quadrat. Adducit Smith ad graecam plantam prolationem L. Syst. Nat. ed. 12, V. 2, p. 733 et *Arenr. fasciculatam* Gouan Ill., quam perperam relatam existimo, neque alterum locum sustinendum duco. Videtur mihi Smithianam descriptionem accedere potius *Ar. hispidae*, quam plantae a Gouan descriptae; hanc ad incudem revocavit Visiani et illustrare studuit in Fl. Dalm. 3, p. 177, n. 1537, t. 34, f. 1; sub nomine *Als. fasciculatae* Maly En. pl. Austr.

Sabulina tenuifolia (J. Bauhini) Reichnb.

J. Bauh., qui infra citabitur. Alsine tenuifolia J. Bauh., Seg. Ver., Koch p. 125, n. 11. Crép. Pl. rar. cr. Belg. fasc. 5, p. 18. Arenaria tenuifolia L., Bert. 4, p. 674, n. 5. Gaud. 3, n. 1023. Moris Sard. 1, n. 181. DC. Dub. 84, n. 10. Ar. tenuifolia La Peyr. Herbr., part.; Ar. pentandra Duf. Dagu. obs. pl. Esp.; Als. mucronata Bergr. Bas. Pyr.; Als. mediterranea Gren. Fl. Massil. adv. Suppl.; (ut Aren. mediterranea Ledeb. apud Link En.); Als. laxa Jord. et A. hybrida Jord., cum A. conferta Jord., variets. ex God. et Willk.; Als. mesogytana Boiss., Als. subtilis Fenzl (Ar. Pal.). Als. Lydia Boiss., ex Fenzl apud Fechi. Fl. As. min. p. 225; Als. intricata Mart. Tarn. ex Timb. Als. brevi-

flora Gilib. Exerc. phyt. Engl. Bot. v 4, n. 219, Fl. Dan. t. 389 vix et t. 175, ex Kunth Fl. Ber., Fl. Batv. v. 9, t. 643, Labr. Heg. Ic. Helv. fac. 23, t. 2, Reichnb. Icon. C. 16, t. 204, f. 4916 et fr. 4917 viscos. et t. 205, f. 4918, f. *a*, *b*, *c*. Seg. Pl. Ver. p. 418, n. 4, t. 6, f. 2, Vaill. Bot. Par. p. 7, n. 3, t. 3, f. 1, J. Bauh. *Hist.* pl. 3, l. 29, p. 364, f. 3, Chabr. Sciagr. p. 450, f. 3.

⊙ Flor. Vere et Æstat. Fruct. Maj. in Octobr. Communis ferme ubique, ast in Pyr. septr. mediis rarior.

Legi in Pyr. Navarr. ad *Pamplona*, die 12 Jun. 1844; in Pyr. Catal. *al Perthus*, die 26 Maj. 1860. Habeo a Baillet e *Pech David* ad *Toulouse*, nomine *Als. laxae* Jord.? a Deville e Pyr. septr. med., ut puto, sed locus in scheda non indicatur.

« *Capsula dehiscit apice trifido* » Borkhaus. (G.) Fascic. pl. Lippiens. (Gotting. 1775) p. 16, qui antea ad *Ar. trinerviam* et ad *Ar. breviflo-ram* adnotaverat: « *Capsula 6-fariam dehiscit* ». Unde emergit, ipsum inter primos censendum esse, qui genera haec neotericis indigitarunt: de adeo vulgari genere, aut generibus, negligentissimis Linnaeo et Jussiaeo.

Vidi flores triandros et pentandros in eodem individuo; decandros non vidi. Caeterum stamina plerumque quinque, occurrunt tria tantum in individuis exilibus. *St. pentandra* Dufour, invite quasi ab auctore in peculiarem speciem evecta est, ex quo in ea perceperit tantummodo calyces glandulosos, non striatos, et stamina quinque: cf. illius *Bouq. botq. de San Phelipp. et du Morent.* (Hispan.) apud Bory St. Vinc., Drap. et Van Mons *Ann. gener. Sc. physiq.* (Bruxelles 1820) p. 292, n. 6. Opportune huc evocantur Kroeckeri notae et icones, datae in Fl. Siles. T. 2, p. 61-2. Not. tab. 5, f. A, B.

Num *Ar. triandra* Schranck, Pl. nov. hrt. Monac. t. 30, foret tantum *Sab. tenuifoliae* varietas, illico suspicatus sum citatam figuram inspiciendo, Florentiae in Bibl. Palat. Hyem. 1833. Tausch ceu identicas hasce stirpes declaravit, Flora 1830, n. 16, quas non sine haesitatione conjunxit Des Moul. *Cat. pl. Dord.* (1840) p. 30. Sprengel, Dietrich, silentio praeterierunt Schranki stirpem: Seringe in DC. Pr. P. 1, p. 406, n. 57, dicit se vidisse plantam in Herbr. Balbis, quam pro distincta specie retinuit, dubitans tamen, num *S. tenuifoliae* varietas? Steudel, Nomencl. bot. ed. 2, p. 125. *Ar. triandram* Schrank retulit ad stirpem satis obscuram, nisi potius fictitiam, quae ei *Ar. mucronata* L., ⊙, Ital. et Gall. indig., cum syns. *Ar. tenuifoliae β pentandr.* Poll. (quae procul dubio a nostra divelli nequit), et *Als. mucronatae* L. et *Minuartiae tenuifoliae* Mart. (hanc desumens ab ipso Schrank s. e.), denique *Sab. mucronatae* Reichenb., quam libenter inter prolationes refero (Icon. c. f. 4918) *Sab. tenuifoliae;* unde accedendum iis videatur, qui a Steudel ultra compositam plantam ad nostram speciem afferunt, ut actum fuisse video a Fenzl apud Ledeb. Flor. Ross. 1, p. 342 sub sua *Als. tenuifolia δ brachypetala;* a Cosson, qui cum ea conjunxit *Als. tenuifol. florib. in capitul. collects.* Micheli Pl. exsicc.!, in Herbr. Vaillant: cf. Coss. *Pl. cr. rar. nouv. Par.* 1848, p. 4; ubi additum est: « *Ar. mucronatam* L. Herbr. a se visam nil aliud referre, nisi communem *Sab. tenuifoliam piloso-glandulosam*, et *Ar. tenuifoliam* L. Herbr. eamdem esse speciem, sed glabram.

Varietatem piloso-viscidam offendi in Pyr. Navarr. humil., itemve ad *Berga*, sed hic loci de superiore plantae parte tantum, quae variabat in eodem loco glabra, offerens insuper corollas breves, stamina numero diminuta, et capsulas calycem excedentes. Ad hoc opportune citatur Schultz, Suppl. Fl. Stargard. n. 37.

Mo. Bot. Garden,
1902.

Excitatus a Kochi observatione *S. tenuifoliam* attente observavi prope Biterras, Galliae, ad *Maraussan* (loco Pyrenaeis proximo). Reperii in statu qui habet (in quo vix aliqui pili glanduliferi in sepalis, neque alibi conspiciebantur) capsulas calyce longiores, quas calycem superare tantummodo in varietate *viscosa* (*Als. viscosa* Schreb.) ille asserit l. s. c., ut jam dixerat in Syn. ed. 1, p. 115, n. 17.

Eadem capsularum longitudo rursus inspecta ad *Causson* Pyr. aurigr., die 28 Aug. 1840, alibique etiam, in individuis eglandulosis variabilem esse iterum expertus sum. Caeterum res infida ista illico patet, si ad auctorum descriptiones etiam nos vergamus. Hooker, Lestiboudois describunt capsulas longitudine calycis; Roth, DC. et Duby, Gussone capsulas vix calycem superantes; itemve Heller, dein Spenner sepala.... capsulam subaequantia. Sm. *Engl. Fl.*, Gmelin Bad. Alsat., Gaudin, Mutel, capsulam calycem superantem. Villar dicit capsulam calycem adeo superare, ac iste petala devincit. Moris capsulam calyce saepe longiorem, raro breviorem describit. Denique, quum satis superque relatum existimem, Bertoloni describit capsulam tum calyce longiorem, tunc aequalem, sed breviorem etiam; ut eam omnino declarant Wimmer et Grabowsky. Postremo declarare possum, observationes meas cum illis convenire, quas ad rem instituit, ediditque Des Moulins l. s. c.

Ar. pubescentem Presl ad nostram speciem jam laudaverat Tausch *Flora* 1830, n. 16.

Spergularia (Pers. 1805), Presl Pr. Fl. Cechic. (1819) p. 94. Lebel *Revue Spergulr. Franc. Canar.* (in *Mém. Soc. Sc. Cherburg* T. 14 (1868). *Lepigonum* Wahlberg 1820. Genus inter *Paronychieas* et *Alsineas* intermedium: cf. *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 15 (1868 *Rev. bibl.* p. 143). Primis intime alligatum voluit Adanson, qui *Tissam* vocavit, *Fam. pl.* 2 (1763) p. 507 (non *Buda* (quae *Spergula*) ut dicit Juss. A. L. in *Dict. Sc. Nat. Par.* T. 50 (1827) p. 115); sed supersedendum, aut ita agendum judicavimus hujus ordinationem non sequuti: nobiscum stant Le Maout Decsn. *Botaniq* (1868) p. 439; istos Bartlingium (1830) non perpendisse injurium foret credere.

Spergularia salina (Dalechampi) Presl. Cech. p. 93.

Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1385. f. 1 medioer. S. media Pers., Fenzl apud. Ledeb. Fl. Ross. 2, S. 168, n. 5. Lepigonum marinum Bluff., Fingr. Compend. ed. 2, T. 1. P. 2, p. 93, n. 3. Lep. medium et L. marginatum Koch p. 121, ns. 3, 4. Lep. medium et Lep. marinum (sic). Thunb. et Wahlb. Gothob. ns. 303, 304. Lep. heterospermum Guss. et Lep. medium Wahl., Guss. Pl. vasc. Inarim. p. 51. ns. 1, 2. Arenaria marina Auctor., Bert, 4, p. 685, n. 22. Ar. media DC. Dub. p. 83. n. 3, Saml. Gibson in The Phytol. 13 Jun. 1842, p. 218. Alsine media et Als. marina (sic) Gren. Alsin.; Arenar. rubra Cambess. Balear., Moris Sard.; Ar. glandulosa Jacq. Hrt. Schoenbr., ex Less. Richard, Fl. Nouv. Zeeland n. 336, Ar. salina Kops Hallando; Ar. pentandra Banks et Soland. Ic. et manuscripta, ex Hook. fil. New Zeeland; Ar. Spergula Dufour (Léon), DC. Pr., ipso fat. Duf. Diagn. obs. pl. Esp.: Spergula marina (Dallech. J. Bauh.) et S. marginata Bartl.; Lepg. dubium Kdbg. et L. arenarium Guss. partim.; Sperg. littoralis et S. racemosa Dietr., Sprglr. ramosa Cambess. Brasilien Rohrb. Ar. halophila Bung., ex Fenzl apud Ledb. Ross. Lpg. lejospermum et L. neglectum Kindbrg. ex Crep. Belg. 1866. Flor. Dan. t. 740 et t. 2231 marin. et t. 2232 med., Kops, Hall. Fl. Batv. v. 5, t. 367, cum sem. marg., et Flor. Batv. v. 5, t. 354. Engl. Bot. v. 14. n. 958, Sv. Bot. v. 11, t. 743. DC. Ic. pl. Gall. rar. t. 48, Zannich. Vnz. p. 8, t. 155, f. 1, Ledeb. Ic. pl. Fl. Ross. Alt. t. 414 hal.; J. Bauh. Hist. pl. 3. l. 36, p. 722-3, f. 1, in aliis exemplrs. p. 720, f. 1, Chabr. Sciagr. p. 549, f. 5, Column. Ecphr. P. alter. p. 70-1, f. super., Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 551, t. 23, f. 15.

⊙ Flor. Maj. et per Æstat. Fruct. Jun. Octbr. Ad littora, inque locis salsis.

Legi in littore Cantabr. prope *San Sebastian* ad *Antigua* et ad *Lojola*, diebus 19 et 13 Sept. 1844. In Pyr. Arag. humilr. sub *le Castillo*

de Ayerbe, die 3 Jun. 1850. Observavi ad *Huesca*, ad *Pons*, *a las Salinas de Cardona*, ad *Rosas*.

Individua ad *Antigua* lecta ostenderunt semina alata et aptera; sed ambas hasce seminum formas in uno eodemque individuo mihi videre non contigit, ut se vidisse testantur Schimper apud Spenner Fl. Friburg. 3, p. 842, n. 1, Obs., Koch l. c. n. 3, Hohenacker et Fenzl. apud Ledeb. Fl. Ross. 2, p. 168, Lus. 1.

Legebam in solo sabuloso aprico, ubi caulis ad terram stratus et diffusus manebat; folia, in hac forma ex *Antigua*, brevia et tenuia, petala parva, rubra.

Specimina e *Lojola* eruta ferunt semina alata, sive marginata; vivebant in limosis, sub-umbrosis locis, inter herbas; caules saepius ascendentes ostenderunt, folia corrosa, petala albida cum margine roseo, apice et dorso saturatiora.

Vidi insuper plantam interdum grandem, pinguem et robustiorem, ut vix dubitarem ei referre *S. macrorrhizam* (Requien) Gren. Godr. Sulcus foliorum in superiore pagina ad ejus basim tantummodo inspiciebatur, generatim vix tertiam folii partem pertingens. Margo membranaceus in sepalis aveniis plus minus manifestus. Petala variabant (ut alibi quoque), calyce tum majora, tunc minora, quod saepius occurrebat. Superior plantae pars, pedunculi, calycesque piloso-glandulosi apparebant, sed semper inodori. Sapor plantae sub-salsus.

Quae ex *Ayerbe* provenit planta peculiarem ostendit faciem. Ramosissima est, diffusa, gracilis, foliisve praecipue tenuibus conspicua, stipulisve parvis, paniculis divitioribus, petalis minutis, seminibus apteris. Petala calycem non aequant, nec in ullo individuo eum superare vidi. Pedunculi deflorati occurrunt refracti, sed hoc non semper. Video meam plantam multam secum ferre similitudinem cum *Alsine patenti* Gay. Responderet ne *Spergulariae diandrae* (Guss.) Lebel? cf. *Ar. diandram* Guss. Sic. Syn. p. 501, n. 8, hodie *Spergulr. salsugineam* Fenzl (in Ledb. s. c., n. 3), denique *Lepigonum salsugineum* Kindb. Monogr. p. 42, n. 24, t. 3, f. 30.

Lepigonum capillare Kindberg et Lange (cui perperam relata fuit *Arenr. purpurea* Pers.) alienis ab hac nostra praedita est characteribus: de illa egit Lang. Descr. ill. pl. nov. p. 4, t. 5.

Non solum hic duas propositas stirpes ceu ejusdem speciei lusus consociavit Moris Sard. 1, p. 278, sed et *S. rubram* Pers. (*Alsin. rubr.* Wahlenb.), et *S. macrorrhizam* s. c., cum iisdem una comprehendendas censet, l. c., p. 279 sub n. 182. Postremae harum sententiarum favet Seubert, Azor. (1844) p. 45, n. 332, laudatque eam Bromf. Vectens. p. 76, n. 3; dederantque ante omnes DC., Duby l. c., p. 1025, ad insequentem reapse speciem illam adducendo. Non sic Lebel, qui *S. macrorrhizam* ceu speciem propriam sustinet, non solum, sed azoricam stirpem, cum Kindberg (n. 14) sub *S. azoricae* denominatione admittit.

Nos adhuc supersedimus: adnotantes, Morisium praecessisse Cambessedes, Balear. n. 84, uniendo *S. salinam* et *rubram*, addita var. γ sub qua offertur *Ar. fimbriata* Salzm. pl. exsicc. e *Tanger.*, quae evenit *Lep. fimbriatum* Kindeb. Monogr. n. 5, t. 1, f. 7.

Spergularia rubra (Caesalpini, G. Bauhini) Presl, Delic. Prag. p. 65, lin. 4, ex Pers. Syn. p. 504, n. 49.

Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 205, n. 568, De Plants. l. 4, c. 39, p. 170 ad fin. Herb. ad pariet. semin. Polyg.; G. Bauh. Pr. p. 119, n. 9, Cat. pl. Basil. p. 74; Pin. p. 251 *a*. n. 3. Fenzl apud Ledeb. Fl. Ross. 2. p. 167, n. 4. Lepigonum rubrum Thunb. et Wahlb. Gothoburg. n. 302. Koch. p. 121, n. 2. Arenaria rubra L., Bert. 4, p. 682, n. 21, (demt. var. *b*?), Gaud. 3. n. 1027, DC. Dub. p. 83, n. 2 et 2 p. 1025. Ar. rubra La Peyr. Herbr., Ar. membranacea Gater.; Spergularia rubra Godr. Alsin., Spria. campestris Aschers. item Spria. remotiflora Steud., cum Spria. confertiflora Steud. ex Rohrb. Spria. alpina Willk. Sert.?, Spergula purpurea J. Bauh. h., Ray Syn., Arenr. canadensis Pers. et Pursh., ex Hook. Fl. Bor. Amer., Sprglria. rupestris Cambess. apud St. Hil. Fl. Bras. merid. Fasciculus ruber Dulac. Engl. Bot. v. 12, n. 852, Fl. Batv. v. 7, t. 500, Schk. Handb. 1, t. 122 cal. fr. sem.; Fl. Dan. t. 2232? hanc potius fingere judicavi. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 36, p. 722. f. 3. vel p. 719. vers. f. 3, Loesel Fl. Pruss. p. 203, n. 557, t. 63, Zorn apud Panc. Herbr. t. 117.

⊙ Flor. Maj. et per Æstat. Fruct. Jun. Oct.

Legi in Pyr. or. *(Roussillon)* ad *Oms*, die Maj. 1843. Habeo a Deville, ut suspicari potest, lectam ad *Tarbes*; et certe ex *Pont-rieil* et ex *les Cousteres*, inter *Vieille* et *Barèges*.

Distinctam a *salina* existimo speciem, non solum quia constanter aptera semina ferat, quin etiam quod ipsa semina differentis sint figurae, scilicet in hac *S. rubra* piriformia, faciebus asperis; in *S. salina* lenticularia faciebus laevibus. Reliquae distinctionis notae laeves revera sunt, attamem ego eas satis considero, pace Hookeri, *Brit. Flor.* ed. 1, p. 208, n. 10, Cambessed. Balear. n. 84, Moris Sard. n. 182, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 283.

Forte huc spectat *Spergularia diandra* Le Grand (non Guss.?), *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 16 (1869) p. 387 reperta ad *Leucate*, non procul mare in Pyr. Atax. Stamina numero varia; quatuor tantum plures nostrum viderunt: probabiliter ad duo etiam consistunt.

Vidi Kindbergi opellam *Synops. gener. Lepigon.* 1856; et Monogr. 1863; quaedam consideravi etiam de Lebelii altera *Révis. genr. Spergular.*, et hae mihi videntur Jordaniano modo confectae; scilicet, existimo non tantas quomodo illi distinxerunt species, nobis a natura fuisse largitas et inde non serio illi excipiendi scriptores: videas quae scripsit Crépin, *Man. Fl. Belg.* 1868, p. 16 *Obs.* Nec in adjungendis antiquorum synonymis prorsus Kindbergio assentior.

Spergula Dodon. 1583, vel 1566. Frum. immo 1553. St. h. Comm. p. 64, denuncians ceu *Spergul.* Recentior.; *Buda* Adans.!

Spergula arvensis (Dodonaei) L. Sp.

Dod. St. h. Comm. 1553, p. 64, Hist. pl. (gall.) p. 44. Koch p. 120. n. 1. Gaud. 3. n. 1065 et 6. Append. p. 355, DC. Dub. p. 81, n. 1. Fenzl apud Lede . Fl. Ross. 2, p. 169, n. 2. S. arvensis *a* Moris Sard. 1, n. 183. S. arv. et S. sativa Bönning., Bert. 4. ps. 772 et 774 ns. 1, 3. La Peyr. Herbr., S. decandra Gilib. Exerc. phyt., S. laricina Wulf. Nor. Engl. Bot. v. 22, n. 1535 et 1536, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 64, Fl. Batv. v. 6, t. 427, Fl. Dan. t. 1533. Schk. Handb. 1. t. 125 Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 230. t. 130. f. 4. Lamk. Ill. t. 392. f. 1. Sv. Bot. v. 5. n. 308. Sat. v. Reichnb. Pl. cr. C. 6, p. 11. t. 512. f. 705 et 704 sativ. Dod. Frum. etc. p. 138–40. Pempt. ed. 1. p. 527. ed. 2. p. 537. secund. Courtois exprimens formam, quae S. sativ. s. c., Lob. Obs. p. 467, f. 1, Icon. t. 803, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1331, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3. l. 36, p. 722, f. 2, vel p. 719 vers. f. 2. Grew Anat. pl. t. 73 semen.

⊙ Flor. Jun. Aug. Fruct. Jul.-Sept., Octobr.

Legi in Pyr. Navarr. ad *Burguette* sub *Roncesvalles*, die 16 Jul. 1844; in Pyr. septr. aurigr., *Donezan*, ad *le Pla*, die 31 Jul. 1843. Semina ibidem decerpsi ad *le Puig* prope *Carcanières*, eodem die. Habeo a Deville ex *Oursbelille*. Observavi ad *Uston*; ad *Tarauz* et prope *Bilbao* sub forma *S. vulgaris* Bönning.

Folia in inferiore pagina sulco excavata. Pedunculi cum fructu refracti. Calyx inferne nigrescens. Seminum alae angustissimae; papillae in iis albidae, denique brunneae. Tota planta pubescens-glandulosa. In viva percepi levem perspirationis humanae odorem, qualem praecipue exalant viri genitalia: odorem istum e floribus exsilire comperii.

Sp. arvensis et *Sp. pentandra*, male definitae sunt a pluribus, inter quos denunciandi sunt praesertim Seringe, Loiseleur, DC. Duby, Noulet, Mutel, Mérat, Schmitz et Regel, Delastre. Isti, et Bertoloni quidem, qua sumus aetate!, folia verticillata dicunt, quae talia reapse non sunt: habentur nam duo foliorum fasciculi oppositi verticillastrum efficientes, uti plurium *Labiatorum* flores. Melius distributionem hanc definierat Koch (*sub-fasciculato-verticillatam*), quem immerito Bertoloni contempsit, veterum tenax imitator, nisi de Anglis ageretur. *Semina nuda* (scilicet ala membranacea destituta) de *S. arvensi* perperam dicere Loiseleur, et cum eo Mauri, Romur. pl. C. 13, p. 23, quae talia non semper capsula detinet, e plurium observationibus, meisque repetitis. Staminum numerus, nisi fallor, in utraque specie variat, nihilque vere constantis offert. Saepius tamen decem adstant in *S. arvensi*, quinque tantum in *S. pentandra*. In harum prima specie stamina sex ad decem ipse numeravi, quae a quinque ad decem variantia jam dixerat Scopoli, Fl. Carm. ed. 1 (1760) p. 499, n. 8, mox Pollich Fl. Palat. (1776) p. 453, n. 446. Sed et in *S. pentandra* stamina decem fertilia deprehendit Weber, Spicileg. Fl. Goett. (1778) p. 15, n. 49; eaque constanter decem viderunt Willden. Fl. Berol. Pr. (1787) n. 488, Leysser Fl. Hal. ed. altr. (1788) n. 443, Spreng. Hal. ed. 1, p. 140, Fenzl. l. c.

Caeterum *S. arvensis* et *S. pentandra* eodem tempore saepe florent, quidquid dicant Weber, Leysser, Willdenow, Loiseleur, Rebentisch, Koch, Delastre, Boreau, Schmitz et Regel, Noulet, Godet, Brébisson.

S. pentandra prae *arvensi* glabrior est, et ita Linnaeo videbatur (Mant. 2, p. 390): rem contrariam declarare Moench. En. pl. Hass. n. 376.

Illa insuper minor est, simplicior, minusque foliosa, seminibusve diversa. Pedunculi cum fructu refracti in utraque specie vidi, quae iterum erecta deprehendi in *S. pentandra* seminibus effoetis. Surculum in pagina inferiore foliorum a Koch depromto pro *S. arvensi* a *pentandra* (quae eo caret) distinguenda, revera ita se habere ego repetita observatione confirmavi, cum utriusque speciei individuis ad manus. Itemve bonae sunt notae e seminibus erutae a Koch. Haec dixi, ne quis suspicionem Weberi, Smith. Graec. Fr. n. 1079, confirmatam etiam in *Engl. Fl.* V. 2, p. 336-7, n. 1, vel a Moris Sard. 1, n. 183, Wirzen Diss. pl. offic. Fenn. (1837) n. 126; Hook. et Arn. *Br. Fl.* ed. 8, p. 154, me unquam laudaturum fore credat, neve hasce species, natura invita, in unam confunderem, ut fecit Host Fl. Austr., p. 561, n. 1.

Transitum *S. vulgaris* et *sativae* in unicam speciem (*arvensem*) egonet confirmavi ad *Lannemezan*, alibique.

Spergula pentandra (Richer de Belleval) L.

Rich. de Bell. figur. pl. ex Gilibrt. Demonstr. Lotqs. p. 53, n. 156, et species ad Montpellier abundt. Koch p. 120, n. 2, Bert. 1, p. 773, n. 2, Gand. 3, n. 1066, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 325, n. 2, DC., Dub. p. 81, n. 2, Fenzl apud Ledeb. Fl. Ross. 2, p. 169, n. 1. S. vernalis Willd. Fl. Berol. Pr. p. 158, n. 489; S. pentdr. et S. Morisoni Bor., Gren. Godr. Fr., Sp. viscosa Lag., ex Boiss., mox Reutero fidente repudiata. Flor. Dan. t. 1930, Fl. Batv. v. 12, t. 913, infel., Sturm Heft 12, Lamk. Ill. t. 392, f. 2. Dillen. Ephemerd. Nat. curiosr. (1717) Cent. 5-6, p. 275, t. 4, f. 1 (cf. Giss. p. 40); Moris. Hist. pl. Oxon. 2, Sect. 5, t. 23, fig. ante ult. cum numrs. 13, 14.

⊙ Flor. Apr. et per Æstat. Fruct. Maj. per Æstat et Autumno ineunte. Frequentius obvia per Pyren. orientales.

Legi in Pyr. or., *Roussillon* supra *Ceret* l. d. *Puig d'entreillas*, die

22 Maj. 1843. Habeo ex *Soues* a Deville, ex viciniis *de Toulouse* a Baillet; e *Perpignan* a Massot.

Alsinella N., ex Dillen, Gen. in Cat. hrt. agr. Gissens. p. 124, t. 6; partim, scilicet nonnulls. speciebs. excls. *Sagina* L., Auctor. et Wimm. *Schles.*

Sagina a saginando non est nomen aptum ad hujuscemodi plantas, nisi ad infima nos deferamus, mammiferis neglectis. *Alsinella* ut *Polygonella*, *Plumbagella*, *Centaurella*, *Valerianella*, *Dicranella*, *Ricciella*, sat aptum et opportunum nomen; laudante Heistero, qui hujuscemodi nomina ex optimis existimavit, Syst. pl. gener. p. 30, n. 21. Repudiari vero debent nomina diminutiva a dedicatione virorum clarissimorum proficiscentia, ut *Clusiella*.

SECTIO 1.ª **SPERGELLA** Reichnb.

Alsinella nodosa (Richer de Belleval, G. Bauhini) Nob.

Rich. Bellv. Fig. pl., ex Gilibrt. Demonstr. botqs. p. 53, n. 155 cum tab., admisitque etiam cum Hallero Gouan. G. Bauh. Pr. p. 118, n. 8, confirm. etiam Hagenbach. (planta missa e Scotia a Cargillo; ex Lusatia a Franco). Sagina nodosa Mey. E., Fenzl ap. Ledeb. Fl. Ross. p. 340, n. 5, Crép. Pl. rar. cr. Belg. fasc. 3, p. 12, Hook. et Arn. Br. Fl. ed. 8, p. 64, n. 7, Koch p. 119, n. 8, Coss. Germ. Fl. Par. p. 32, n. 1. Spergula nodosa L., Hook. Br. Fl. ed. 1, p. 216, n. 2, Gaud. 3, n. 1067, DC. Dub. p. 81, n. 3, Wulf. Fl. Nor. n. 943, Engl. Bot. v. 10, n. 694, Fl. Dan. t. 96, Fl. Batv. v. 6, t. 437, Dietr. Fl. Bor. v. 5, n. 346, Schk. Handb. 1, t. 125, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 59, Schrank Fl. Monac. t. 296, Reichnb. Icon. C. 16, t. 203, f. 4965, Gilib. Exerc. phytog. p. 297, n. 49, cum tab. Richeriana, Petiv. Mus. Brit. t. 59, f. 5, Pluk. Almg. p. 23, Phytgr. t. 7, f. 4, Loesel. Fl. Pruss. p. 204, n. 558, t. 64, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 36, p. 723-4; vel p. 720 vers. fig.

♃ Flor. Jul., Aug. Fruct. Aug. Sept. In marit. arenos. occident. rara.

Legi in littore Cantabrico ad *Algortha* sub *Bilbao*, die 30 Jul. 1857. Vidi ad *Bayonne*.

Specimina pyrenaea sunt prorsus glabra. Viderunt aliqui stirpem pilosam et glandulis onustam (*Sp. glandulosa* Bess.).

Obstupesco videns stirpem indicari *au Mont-Llaurenti*, a Jeanbr. Timb. p. 338.

Alsinella subulata (Lawsoni et Vaillanti) Nob.

Sax. gram. pusill. fols. brevirbs. crassiorbs. succulbs. Lawson. apud Ray Syn. ed. 1 (1690) p. 146, n. 4, Als. tenuifol., pediculs. flor. longiss. Vaill. Bot. Par. ed. 1723 (in 16) p. 5, n. 11. Sagina subulata Wimm., Koch p. 119, n. 7. Spergula subulata Sw., Bert. 4, p. 776, n. 5 et 5, p. 496, Gaud. 3, n. 1069, DC. Dub. p. 82, n. 5. Sagina Spergella Fenzl, Godr. Lorr. ed. 1, S. nivalis Fries, ex Hook. et Ann. (var. glabr.); S. Elliotii Fenzl, ex As. Gray var. Engl. Bot. v. 16, n. 1082, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3, t. 79, Sw. Vet. Act. Handl. (Act. Holm.) (1789) p. 45, t. 1, f. 3, Sv. Bot. v. 10, t. 708, Fl. Dan. t. 858, Reichnb. Icon. C. 16, t. 202, f. 4963.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. Rarissima species.

Moris Sard. n. 184. Obs. et cum De Notrs. Caprar. n. 46 sententiam Mertensi et Kochi sustinent, de unienda *A. subulata* cum *A. alpestri* Nob., cujus sisteret varietatem pubescentem. Wilson, apud Hook. *Bot. Misc.* 3 (1833), p. 118, n. 59, fatebatur sibi vires deesse ad probe distinguendas hasce putatas species, quas ceu distinctas dubitanter admisit Loisel., Fl. Gall. ed. 2, p. 326.

Sub nomina *Sag. Linnaei* Presl ambas species comprehendit Benth. Handb. De *A. subulata* scripsit Gay: « *A Pyrenaeis montibus Alpibusque abhorrere videtur, in quibus sola degit Spergula saginoides* (*A. alpestris* N.). » Gay It. Astur. Dur. § 7 in *Ann. Sc. Nat. Par.* T. 6 (1836), p. 124. Sed ipsam in Pyrenaeis degere vitam plures volunt:

ad *Biarritz* Loiseleur; ad *Bayonne* Mutel; in Pyr. septr. med. Bordères, mecum in litteris; ad *Mont-Louis* legebat Bernard, ex Gren. Godr. *Fr.*

Alsinella alpestris (Michelii) Nob.

Michel., ut infra declar. *Sagina saxatilis* Vimm. Koch p. 119. n. 6. *S. Linnaei* Presl. Fenzl apud Ledeb Flor. Ross. p. 339. n. 4. S p e r g u l a s a g i n o i d e s L., Bert. 4. p. 775, n. 1 Gaud. 3. n. 1068, Wilson apud Hook. Misc. bot. 3 (1833), p. 118. n. 58. DC. Dub. p. 82, n. 4. Spr. sagin. La Peyr. Herbr., partim. et Sp. nodosa La Peyr. Herbr., partim. Pourr. It.; Sp. decumbens Elliot Carol., ex Torrey, et As. Gray Fl.; Sp. laricina Lightf. Scot., ipso fat. in exempl. quod pro 2.ª edit. parabat. Sp. micrantha Bung. ex Fenzl; Als. n. 64. Gmel. Fl. Sibir. 4. p. 157 asserver. Sm. dub. Ledeb. Comm. Engl. Bot. v. 30. n. 2105, Sw. Vet. Act. Handl. (Act. Holm.) 1789, p. 44, t. 1, f. 2, Fl. Dan. t. 1577, Sv. Bot. v. 11, t. 765, Pollin. Fl. Ver. 2, n. 865, t. 1, f. 2, Reichnb. Icon. C. 16, t. 202, f. 4962 et f. 4963 *b*? cred, Flor. Dan. t. 12 (Stellr. biflor.) ex Hallr., Sm.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. Alpinam et subalpinam incolit regionem.

Legi in Pyr. septr. med. m.^{e} *d'Arlos*, die 19 Jul. 1843; in Pyr. septr. aurigr. editior. *au Port de Salau*, die 21 Jul. 1862; in Pyr. Arag. supra *Bucaruelo* ad *el Puerto de Gavarnia*, die 8 Aug. 1850. Habeo a Deville ex *le Port de la Pez* et ex *le Pic Fachon* (*Azun*).

Quoad speciei denominationem hoc observo: rejecto nomine *Saginae*, malae accomodationis, rejiciuntur denominationes ab eo deductae, ut de aliis alibi actum est. *Saxatilem* nostram speciem nuncupavit Wimmer, quae in pratis humentibus, inque muscosis locis, rarissime ad rupes vel inter saxa, provenit. *Linnaei* dixit Presl et cum eo Fenzl, nec non Gren. Godr. *Fr.* p. 247, Godet *Jur.* p. 100 extra rationem. *Laricinam* Hudson et Lightf. pessimo consilio, nulla cum *Larice* similitudine (ut et *Sabulina laricifolia* Reichnb. vix et ipsa toleranda fuerit).

Quoad primum speciei auctorem haec consideranda erunt. Sunt qui, cum Hallero, ei adducant illum Vaillantii locum, quem nos cum Loiseleur ad praecedentem speciem detulimus, cui laudavit Mérat, *Rev. Fl. Par.* (1842), p. 390, n. 11; et Coss. Germ. *Fl. Par.* p. 33, n. 2, reapse *A. subulatam*, nec *alpestrem* ferunt. *A. alpestris* apparuit primo, si recte video, anno 1748 in Michel. Cat. hrt. Caesr. Florent. (op. posthum. a Targ. edit.) p. 5, n. 12. Nos Auctorem opera posthuma non ab anno impressionis, sed a morte ipsorum auctorum deducimus! excepto quum (ut pro Gesnero non semel intervenit) Schedulae plantis adpositae alterum, vel superiorem annum declarant.

Arenaria, sive Spergula caespitosa Vahl. J. MNS., Fl. Dan. t. 2289, diceretur hujus *A. alpestris* forma nana.

Spergella macrocarpa Reichnb. Icon. C. 16, p. 26, t. 202, f. 4963 *b* mihi videtur semper nostrae speciei lusus, quod si aliter demonstratum fuerit, tunc exeat prolatio haec e loco s. c. et, cum ea, *Sperg. saginoides* Pollin., quam cum sua stirpe identicam declarat Reichenbach.

SECTIO 2.ª **ALSINELLAE GENUINAE** N.

Alsinella procumbens (Caesalpini) N.

Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 153, n. 413, De Plants l. 6, c. 46, p. 255 Sax 2. S a g i n a p r o c u m b e n s L., Koch p. 118, n. 2. Bert. 2. p. 242. n. 1, Fenzl ap. Ledeb. Fl. Ross. p. 338, n. 2. Gaud. 1. n. 388, Moris Sard. 1. n. 186, DC. Dub. p. 80. n. 1. S. procumb. La Peyr. Herbr., partim; et Spergula saginoides La Peyr. Herbr. partim; an et Sag. apetala La Peyr. Herbr.? addas Moehringiam muscosam La Peyr. Herbr., partim.; Sag. muscosa et Sag. filicaulis Jord.; S. bryoides Frol., ex Neil., S. viscida Steud. Engl. Bot. v. 13, n. 880, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3, t. 40, Schk. Handb. t. 27

pl. junior; Fl. Dan. t. 2103, Fl. Batv. v. 2, t. 142, Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 225, t. 129, f. 10, Lamk. Ill. t. 10, Berger. Phytonomt. 2, p. 81, cum tabula, Reichnb. Icon. C. 16, t. 201, f. 4959 et 200, f. 4955 brvoid. non repugn., Sturm Heft 30, Seg. Pl. Ver. p. 421, n. 10, t. 5, f. 3, Arduin. Spec. alter. p. 23, t. 8, f. 2, Dillen. Nov. pl. Genr. p. 126. t. 6, fig. 3 ult. Lindern. Hrt. Alsat. p. 204-5, t. 8, Ovid. Montalb. Hrt. botngr. Ind. p. 47 cum fig. et Icon. 3, p. 248 vers. ead. et p. 159 vers. satis.; Bocc. Pl. Sic. Mel. etc., p. 22, t. 12, f. 1 A, mea sententia.

♃ ? ⊙ Flor. Maj. et per Æstat. Fruct. Æestat. Nov.

Legi in Pyr. septr. sub *Prats de Mollo* ad pontem *de la Ballianosa* (d. *de los adios*), die 6 Jul. 1840. Habeo a Deville ex *le Chalet de Ferrère*; ex campis ad *Sarrouilles* et e muris humidis ad *Tarbes*. Insuper obtinui a Timbal ex *Consolation* supra *Collioure* cum nomine *Sag. muscosae* Jord., et ex *Toulouse au Béarnais* lectam sub illo *S. filicaulis* Jord., pro lusu speciei nostrae recognitae jam a Noulet.

Folia variant glaberrima et ciliolato-denticulata. De aliis hujus speciei lusibus cf. in primis Jacq. Stirp. Vindb. Enum. p. 26. Vidit iste apetalam, calyce pentaphyllo, stylis quinque, capsulave quinquevalvi praeditam; et cum Kramero (quo? non Guil. Henr. Elench. Veget. Animal. 1756) perennem observavit: inciditne in *Als. subulatam?*

Item stirpem floribus pentameris praeditam vidit Roth, Tent. Fl. Germ. 2, p. 201, itemve Fries, Fenzl.

De *Alsinellis* hoc generatim observandum tradimus: quod habitu, facieque non parum varient pro eorum aetate; juniores vix ramosae offerunt caulem gracilem, basi simplicem, erectum, ut vidi in ipsa *A. procumbenti* ad *St. Jean de Luz*, ad *Irun*, alibique: inde forte suspicio exorta apud Bentham, *Cat.* p. 116, de habenda *A. filiformi* (Pourr.) N. ceu *procumbentis* varietate, ut de *A. maritima* dijudicavit Salis Marschl., de *A. Cupani* Nob., *Sag. apetala* Auctor. (si veram prae manibus habuit?) Brotero, qui eam varietatem *A. procumbentis* voluit, Flor. Lusit. p. 214, n. 1. Et ego vereor, ne *Sag. procumbens* Savi, *Fl. Pis.* p. 195, comprehendat cum hac specie *A. Cupani* quoque. *Hyssopus Salomonis* Ovid. Montalb. (ridendus Bertol. Miscell. bot. 20, p. 7-8). *A. Cupani* dicitur; ego cum Haller Helv. n. 861, ad *A. procumbentem* potius eum sustineo. Item huc potius fero Bocconi locum ad *Sabulinam setaceam* evocatum a Vaillant.

Video relatam a Kramer, l. s. c. p. 36, n. 1, *Spergulam perenn. repent. fol. gramin. laete virent.* Haller. Jen. Rupp. 73 (edit. 1, p. 66), in Histor. Stirp. Helveticr. oblitam, aut saltem a me non visam. Deducta Ruppii synonymia, ageretur ne potius de *A. alpestri?* Dubium movet hujus auctoris observatio, *petala fugacissima,* raro conspicienda, floremve tetrapetalum declarans. Stat insuper Gaudini observatio: « *Radix (cultura sic me docente) omnino perennis* » p. 483.

Rem itaque ne absolute declaremus prudentia vetat. Quidam biennem dari testantur, nec inficiar; perennem non novi: talem voluerunt Lindern, Smith, Sadler, Bertoloni, Hooker, Moris, Gussone, Fenzl, Brébisson, Babington, Crépin.

Alsinella maritima (Cupani) Nob.

Cup. Panph. Sic. 1, t. 143, ex Guss. Sic. Syn. p. 209, n. 2. Sagina maritima Don. Bert. 3. Spec. add. p. 612, n. 9. Hook. Br. Fl. ed 1, p. 78, n. 3 et cum Arn. ed. 8, p. 63 n. 3. Moris Sard. 1. n. 187, Crép. Pl. rar. cr. Belg. fasc. 3, p. 9. S. stricta Fries, Nov. Fl. Sv. ed. alt. p. 58, n. 60 Koch p. 118, n. 5. S. procumbens *b* maritima Salis Marschl. Korsik.; S. debilis Jord., S. densa Jord. Engl. Bot. v. 31, n. 2195 (non n. 2193 cum Bert.); Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 4, t. 19, Fl. Dan. t. 2104, Jordan Obs. Pl. nouv. rar. cr. Franc. fragm. 3, p. 48, t. 3, f. A, 1-11, Reichnb. Icon. C. 16, t. 201, f. 1960, Sv. Bot. v. 8, t. 562, f. 2.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In maritimis utriusque littoris.

Legi in *Vizcaya*, sub *Bilbao*, contra *Portugalette*, die 8 Jun. 1853; ad *Canet*, *Roussillon*, die 21 Maj. 1843. Vidi ad *Rosas*, *Cadaques*.

Planta carnosula, glaberrima, vel saltem generatim talis; junior plerumque intense viridis, adultior pallida, vel interdum erubescens. Rami commnniter erecti, nam saepenumero haec stirps inter *Juncos*, vel inter alias herbas provenit; in apricis vero occurrunt rami erecti cum aliis ascendentibus; nec rarum est videre ramos plus minus patentes, aut etiam strictos, quamvis hoc rarissime interveniat; cf. etiam Crépin observationes *Man. Fl. Belg.* p. 17, n. 4; quapropter nequivi Friesii denominationem praeferre. Folia glabra, breviter apiculata, rarissime uno aut altero pilo in margine praedita; et margo cartilagineus potissimum ad foliorum basim conspicitur. Petala revera nulla ego vidi, eaque negant Fries, Koch, Moris, Bertoloni, Gussone. Non sic prorsus Angli plures, qui ea interdum apparere testantur. Quandoque stamina octo intervidit Don G.; cf. Sm. *Engl. Fl.* p. 240, n. 2. Petalorum itaque praesentia plane et omnino inficiari nequit. Semina reno-piriformia, applanata, tenuiter punctata, nigra.

Duas distinctas species, *strictam* et *maritimam* receperunt Grenier cum Godron *Fr.* p. 246, quas paucis, debilibusque characteribus invicem distinxerunt, ut puto, Lenormando indulgentes, cujus sententiam relatam vidimus in *Mém. Soc. Acad. Cherbourg* (1847) p. 291. Ad hanc normam specimina nostra strictius ad *A.* sive *Saginam strictam* Fries convertes. Sed ego de stirpium identitate dubitare nolim, ut de ea non dubitarunt Koch, Gussone (Inarim.), Hooker, Meyer (Fl. Hanov. p. 95, n. 3), Crépin, Caruel, Grenier in littrs. ad amicos, Babington, Brébisson.

Alsinella filiformis (Pourr.) Nob.

Sagina filiformis Pourr. Chlor. Hispan., ex Sering. apud DC. Pr. 1. p. 389. n. 3. Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 119, n. 3, Spreng. Syst. Vegt. p. 497, n. 5, Dietr. Synops. pl. p. 553, n. 9. Borer et Ball apud Sard., Hook., Tayl. Annls. of Nat. Hist. Lond. V. 2 (1839), p. 31 (de plnts. ex Sussex et Howth). S. filifrm. Pourr. Herb. Matr., s. l.; S. apetala Benth. Cat., Noul. Fl., Colmeir. Cat. pl. Catal., Willk. Sert. Fl. Hisp., Jord. pl. exsicc. apud Timbal; Schultz F. Arch. Fl. Fr. Allmgn. p. 249-50 et Flora 1852. n. 28, p. 433, n. 1; Boreau Fl. centr. Fr. (1840)?; an Peyr. Herbr.? Sag. procumbens La Peyr. Herbr., partim.: S. ciliata Gren. Godr. Fr., Zetterst. Pl. vasc. Pyr. principls. n. 202, non Fries. S. ambigua Lloyd. Fl. Ouest Fr.? p. 74, Crépin dubia an depressa Schultz. Jord. Obs. Pl. nouv. rar. cr. Fr. Fragm. 1. p. 24, t. 3. f. B.

⊙ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Maj-Jul.

Legi in Pyr. Cantabr. ad *Baigorry* et ad *Huart-cize*, die 19 Jun. 1841; in Pyr. or., *Roussillon*, supra *Ceret* ad *le Puig d'entreillas*, die 22 Maj. 1843; in Pyr. Catal. humil. ad *Gerona* die 17 Maj. 1851, secus *el Ter*; mox ad *Palau* prope *Rosas*, die 13 Jun. 1851; semina depromsi ad *Gerona*, die 30 Jun. 1860. Observavi ad *Oñate*, per Cantabriam abunde, praecipue circa *S. Sebastian* et *Bilbao*; ad *Toulouse*.

Caules interdum diffusi, quamvis ad terram non omnino strati. Sepala duo majora mucronulata percipio, hinc proximitas cum *A. ciliata* (Fries) N., sive *S. dichotoma* Heuff. (ipso fat. Bannat. 37), evidenter patet; sed ista caulibus semper diffusis, petalorumque praesentia differt. Apiculus sepalorum interdum oculos fugit, dum eum percepi inflexum observavi. Folia rariter sunt ciliata, solemnior in eis est apiculus, sive setaceus mucro. Tota planta glabra generatim reperitur. Semina basi contracta, superne dilatata et excavata, per totam superficiem granulata, punctata, coloris fusci, vel nigrescentis, ut demonstrarunt fructus ad *Gerona* lecti. Ea in sua *S. filiformi* « *versus basim uno latere contracta,*

laevia, limbo cellularum transversarum circumdata » describit Kunze Flora 1846, p. 627, n. 15.

In altera e Pourretianis Schedis legitur: « *Sagina filiformis L. ob synonymon Plukenetii* », et hoc intelligi nequit; subposuit Pourret nomen *S. filiformis* P. In alia scheda haec exarata est a Pourreti diagnosis: « *Caulibus erectis, ramosissimis, geniculatis; foliis linearibus glabris, pedunculis axillaribus, terminalibusque dichotomis* » Pourr. *S. filiformis* Pourr. dubitanter, sed perperam pro certo, relata est ad *A. maritimam* a Reichenb. et a Gren. Godr. *Fr.*; levis *A. procumbentis* lusus dijudicata est a Bentham, *Cat.* p. 116. Cum dubio ad varietatem β *A. Cupani*, (*C. apetalae* Auctr.) adducta est a Babingt. Prim. Fl. Sarn. p. 15.

Affinitas magna cum *A. Cupani*, a qua revera satis recedit, ut etiam intuentibus in figuras Arduini Specim. 2, t. 8, f. 1, Engl. Bot. v. 13, n. 881, Fl. Dan. t. 2102, Reichenb. Icon. C. 16, t. 200, f. 4958, patebit, vix illis, qui Gmelinum, Fl. Bad. Alsat. 1, t. 1, f. super. sibi praemonstratorem suscipient. Speciem, ei bene notam, varietatem *A. Cupani*, forte vix sibi notae, declarare ausus est Loret *Glanes*, in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 6 (1859) p. 774-5. Characteres additi a Noulet, *Add. correct. Fl. sous Pyr.* p. 10, de sua *S. apetala* magis atque magis nos evincunt ipsum eos sumpsisse ab eadem ac nostra cum Pourreti specie. Et ego vereor, ne *S. apetala* Schultz F. quoque, *Arch. Fl. Fr. Allmgn.* p. 137, eadem sit cum Nouletiana, aliisque in Pyrenaeis indicatis sub hoc nomine plantis. Suspicor et *Sag. strictam* Lebel *Rech. obs. pl. Manch.* (*Valognes* 1848) p. 9 ad *A. filiformem* quidem fuerit revocanda.

Item *S. erecta* Fl. Dan. t. 845 videtur mihi ex hac eadem nostra planta eruta: eam in inundatis freti *Grönsund* indicat Muller, dicitque petalis stilisque carentem et talem figurat; hanc stirpem varietatem *A. procumbentis* voluit Wahlenberg, Fl. Upsal. p. 61, n. 122; hujus sententiae suffragatorem non novi. Sed novi, qui fallacissime hanc figuram citaret ad *Moenchiam erectam* (Guss. Fl. Sic. Syn. p. 209).

Stirpem cum nostra admodum affinem, et primo intuitu quasi eamdem putaveram *Sag. patulam* Jord. *Obs. pl. nouv. rar. cr. Fr. Fragm.* 1, p. 25-8, tab. 3, f. A, Schultz F. *Flora* s. c. p. 434, n. 2, sed attentius considerata in eo videtur differre Jordani planta, quod pedunculos gerat superne piloso-glandulosos, itemve calycem, istumque constanter erectum, nunquam patulum, etiam cum matura capsula (teste Jordan), calycis sepalos duos externos apice apiculatos-inflexos, petala nunquam deficientia, solemnis vero habitu toto patulo, ramis apertis. Videntur etiam sepali et capsulae longiora et angustiora prae illis *A. filiformis*. Eam cum *A.*, sive *Sagina ciliata* Gren. cum Godr. *Fr.* p. 245 (non Fries, ut ipsi crediderant) eamdem esse speciem confirmavit Kirschleg., *Fl. Alsat.* 2, Add. rect. p. 427. Denuo non obliviscendum de *Sag. ciliata* Fries, quo cum *S. depressa* Schultz (illius varietate apud Koch), ex Benecken in *Bot. Zeitg.* 1845, n. 41, pertinent ad veram *A. Cupani*; cf. Duchartr. *Rev. botq. ann.* 2 (1846) p. 41-2; dum F. Schultz *Arch. Fl.* p. 301 (1861) n. 438 *S. depressam* Fr. Schultz, Prodr. Fl. Starg. Suppl. (1819) p. 10, identicam dicit cum *S. patula* Jord., cui accesserunt Michalet *Jura* p. 112, Gren. *Jur.* p. 116, recepta in capite *S. ciliata* Fries, Kirschl. *Fl. Vog. Rhén.* p. 79, Crép. *Man. Fl. Belg.* (1866) p. 17, n. 3: cf. quoque Godr. *Fl. Lorr.* ed 2, p. 117, n. 2 cum Not.

Vix a nostra speciem differentem judico *Saginam* (nomine specifico carentem) Lloyd *Not. Fl. Ouest Fr.* (Nantes 1851) p. 8. Sed illius varietas apetala, quid? Haerens considero quoque *S. Rodriguezi* Willk. Pl. Balear. (1876) n. 693.

S. filiformis ex *Rio Turia* prope Valentiam, a Kunze Chlor. austr. hispan. 1846, p. 3, n. 5 adnotata, non videtur eadem ac Pourretiana, in qua caules non sunt glanduloso-scaberuli, nec folia semper glabra: ad hoc semina suae stirpis diversimode a nostris describit Kunze, ut supra retuli; reapse ipse Kunze de identitate suae stirpis cum Pourretiana prudenter dubitavit.

Buffonia Sauvages, dein L. Cf. generis historiam enarratam a Fée, in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 4 (1857), p. 762-6. Lepide eam dictaverat Beckmann, Lex. Bot. p. 40.

Buffonia tenuifolia (Magnolii) Lamk. *Ill.*

Magn. Bot. monspel. p. 211, lin. 8. Bert. 2, p. 216 (excls. syns. aliqs. et oblit. ejus observatione); Gaud. 1, n. 368 (expurg. syn.), Koch p. 117. B. annua DC. Fr., et cum Dub. p. 80, n. 1. Pers. Syn. p. 150, n. 1 (emend. Pluk. prolat.). Lamk. Ill. (1791). p. 349. n. 1710. t. 87. f. 1 vix bon., Engl. Bot. v. 19. n. 1313, e spec. cult., sat.; Gaertn. Fr. Sem. pl. 2. p. 220, t. 129. f. 1. Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occ. praec. Hispner. p. 113, t. 72, f. B. Pluk. Phytogr. t. 75, f. 3.

⊙ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. Arag. Catal., orient., cum *Olea* quam superat.

Legi in Pyr. Arag. secus flum. *Ara* ad *Ainsa*, die 3 Jul. 1845; et die 13 Oct. 1845 secus idem flum. *Ara* ad *Fiscal*. Semina ex *l'Ainsa* detuli die 2 Aug. 1845. Denuo specimina legi in Pyr. Catal. humilior. ad *Cabannas* sub *Figueras*, die 9 Aug. 1860. Observavi ad *Voltaña*, *Mediano*, *Graus*, *Alquezar*, *Huesca*, *Benavarre*, *Selles*, *Pons*, *Solsona*, *Tremp*, per vallem *Segre*, ad *Gerona*, *Rosas*, etc.

Illico distinguitur a *B. perenni* Pourr. vita annua, habitu tenuiore, ac laxiore. Caulis e basi ramosus, ramis multis patentissimis, laevibus, dichotomis; distributio ramorum, foliorumve decussata quidem est. Caulis nodos inferne breves folia superant, dum in superiore parte, quum nodi sint longiores, et folia quidquam breviora, ista internodia non adaequant. Folia a basi dilatata, marginulo membranaceo praedita, per quem cilia plura conspiciuntur, quae cilia sensim rariora fiunt procedendo ad foliorum apicem. Sepala inaequalia, duo latiora breviora, duo angustiora longiora, marginulo membranaceo glabro circumsepta, in parte media nitida, ibidemve striata, striis parallelis, apice tantum convergentibus Semina sunt compressa, brunnea, in disco laeviuscula, nuda, per marginem circum circa verruculosa; verruculis inaequalibus, ferme per strias circulares dispositis.

Unde traxit vitam perennem ex DC. pro hac specie Koch l. c.? Vir clarissimus hallucinatione non caruit; cf. DC. *Fl. Fr.* 4, p. 768, Synops. n. 4378. Kochium imitavit Dietr. Syn. pl. p. 549, 1. Linnaeus omni auctoritate caret quoad hasce species (cum sequente); tribuit enim suae *B. tenuifoliae* vitam perennem, synonymisque cum insequente confudit, ita ut res evidens eveniat, ipsum duas species sub unica tantum comprehendisse denominatione.

Hoc non sedulo est animadversum a Pourret, qui *tenuifoliae* nomen perenni plantae, ex L., servavit. Melius egit Lamk. *Ill.* c., qui *Buff. tenuifoliam* sine ulla prolatione commisit, veluti si suam prorsus faceret.

Qua de re, non video necessitatem suscipiendi denominatiem Candolleanam multo seriorem. Bentham *Cat.* p. 65 duas enumerat species *annuam* et *perennem*, cum hisce nominibus ambas perperam Lamarckianas declarans.

In Vallesia *B. perennem* vivere dicit DC., repetitque Clairville *Man.* p. 43; et Gaudin plantam suam dubitanter (?) ceu annuam indicat. Koch junctim citat Gaudin Helv., et *Engl. Bot.* s. c. figuram; hinc Kochii stirpem potius ad *B. tenuifoliam* retulimus, cui speciei spectare arbitramur Anglorum planta. Item annuam designat suam *B. tenuifoliam* Bert., qui, ut Gaudinus egit, conturbatam protulit synonymiam. Puto tamen ipsos ante oculos versavisse *B. tenuifoliam.*

Magnolium haud claram harum specierum assequutum fuisse notionem facile est percipere. Ambae species vivunt in agro Monspeliensi. *Polygonum angustiss. gramin. fol. erectum,* Magn. Bot. Monspel. (1686), p. 211, ex descriptione, et loco *(Boutonet)* libentius *B. tenuifoliam* dicerem, nisi quis, recepta Gayi subtili distinctione, eam *B. macrospermam* nuncupari mallet. Sed *Herniaria angustiss. gramin. fol. erect.,* Magn. Hrt. Monspel. (1697), p. 97, sub qua superiorem prolationem ipse auctor citat, haec ex adposita figura, tab. 15, mihi pro *B. perenni* potius sese officit.

Buffonia perennis (Magnolii) Pourr. Chl. Narb. n. 198.

Magn. Hrt. Monspel. p. 97 (excl. Bot. Monsp.) t. 15. Pourr. in Mem. Acad. R. Toulouse T. 3 (1788) p. 309. Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 118, n. 2. Roem. Sch. Syst. Vegt. 3, p. 481, n. 2 (excls. syns., patriisq. nonnullis. ad super. spec. spectnths.); DC. Dub. p. 80, n. 2. La Peyr. Herbr. s. l., et B. tenuifolia La Peyr. Herbr.; B. perenn. et B. macropetala Willk.; B. macrosperma Timb. Excurs. Corbieres. Lamk. Ill. p. 349, n. 1711, t. 87, f. 2, Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occ. praec. Hispaner. p. 111-2, t. 71, f. A. B (haec macropet. luxur.).

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. Arag., Catal., or. Atax., cum *Olea,* solo calcareo.

Legi in Pyr. Corbar. (ubi a Pourr. indicatur) inter *Touchant* et *Vingrau,* die 11 Jun. 1052, et subtus ad *Sijean,* die 20 Sept. 1860; in Pyr. or. *(Roussillon)* ad *la Virgen de Pena,* die 17 Jun. 1840. Observavi ad *Viguezal, Murillo-Gallego, Aguero, Sarsa, la Virgen d' Izarbe;* ad *Villefranche du Conflent,* alibique.

Hanc speciem sub proprio nomine in Herbr. Pourretiano Matriti asservato non vidi: sed vidi ibidem stirpem ex Aragonia, quam ei retulerim, ast cui *tenuifoliae* nomen indiderat (dubitanter) Pourret, dum alia species, quae evidenter *B. tenuifolia* Lamk., absoluto *tenuifoliae* nomine salutabatur a Pourret. Plura testimonia detegunt ipsum in exilio caruisse sua Chloride Narbonensi, nec ea quae ibidem egerat memoriae sibi tradidisse: cf. relata sub *Trifolio nodifloro* Boccon. 1373. Hic addam, Pourreti MNS. frustra quaesitum fuisse Tolosae anno 1845, in Archivio Soc. Tolos., ut compertum habui a Moquin Tandon, quum de eo consulendo anxius fui. Repetitae a Timbal indagationes eum non detexerunt. Transiit in La Peyrousiana supellectili?

Adeo artificiosum sermonem composuit Willkomm ad falsam speciem sustentandam, ut qui in verba ejus, iconibus sepositis, intenderit, longe alienam de hisce plantis opinionem sibi conficeret. Neque ego sum suspicionis expers, *B. Willkommianam* Boiss. etiam, Willk. l. c., p. 113, n. 3, t. 72, f. A, sistere quoque *B. perennis* lusum, natura soli quidquam mutatas plantas.

Sub-Ord. 2. SILENEAE (DC., Braun) Nob.

Agrostemma L.

Agrostemma Githago (Dioscoridis) L. Sp.

Dioscr. l. 3, c. 105. Koch p. 117, Bert. 4, p. 731, n. 1, Gaud. 3, n. 1048. Lychnis Githago Desrouss. apud. Lamk. Dict., Moris Sard. 1, n. 152, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 266, DC. Dub. p. 80, n. 13. La Peyr. Herbr.; Lychn. sylvestris Caesalp., Lychn. arvensis Tabern. Anthemion foliosum Ruell. De Nat. Stirp. l. 2, c. 121, p. 581 lin. 19 et 31; cf. et l. 3, c. 51, p. 718 lin. 5. Engl. Bot. v. 11, n. 741. Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 61, Fl. Dan. t. 576, Fl. Batv. v. 3, t. 197, Schrank Fl. Monac. t. 31, Schk. Handb. t. 124, Sturm Heft 5, Sv. Bot. v. 7, t. 488, Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 1, p. 34, t. 22, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 12, t. 2, Lamk. Ill. t. 958, f. infr., Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 194. Reichnb. Icon. C. 16. t. 308. f. 5132. Plenck. Ic. pl. med. 4. p. 58. t. 356. Zannich. Vnz. p. 176. t. 281. Matth. p. 798. Camer. Epit. p. 554, Fuchs. Hist. st. p. 127, Trag. St. h. p. 127. f. 2, Brunf. Herbr. 1. p. 241, Dod. Fl. Cor. ed. 1. p. 48, ed. 2, p. 49. Pempt. p. 173. Lob. Obs. p. 23. f. 2. Icon. t. 38. f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 341, f. 2. Cub. Hrt. Sanit. ed. Germ. 1485, crt. 277. Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 438. Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5. p. 543. t. 21, f. 31.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. abeunte, Jul. Aug.

Legi in Pyr. Arag. ad *Jaca*, die 11 Jun. 1845. Ex campis ad *Tarbes* habeo a Deville.

Annua, sed biennalis ferme ex Darlington et Bromfield: hunc cf. Fl. Vect. p. 66, *Like*, etc.

Statura occurrit bipedalis et ultra. Odor florum est potius ingratus, maleficam plantam ferme denuntians. Occurrunt aliquando flores, in quibus laciniae calycinae petalorum laminam tres vices superant; et ego dubitare nequeo, *A. nicaeensem* Willd. laciniis calycinis longioribus, petalisque dilutioribus, non nisi inter lusus *Githaginis* censendam esse. In *Laredan*, ad *Agos*, e contra vidi petala calycinas lacinias excedentia, unde mihi harum partium variabilitas abunde patuit, quod caeterum in hoc ordine potissimum aliae species plures offerunt.

Hujus plantae semina noxia praecipue crediderunt ii, qui pro *Lolio*, cum Fuchsio, habuerunt. Longe ab hac opinione fuerunt alii, et Haller fidenti animo hoc tradidisse videtur: « *Semina vesca et innoxia.... dicta.* » Helv. n. 96.

Sed ego accepi a D. Sen patre medico ad *Graus*, semina pulverata, pueris administrata optimum praebere remedium contra lumbricos, quod mihi confirmare non sinit agrorum nostrorum, circa *Bagnacavallo*, nulla securitas. Acria esse semina expertus est Cordier; et virtutem illam probabilem reddit Fuchsii observatio asserens, apud Germanos ad impetigines et scabiei genera plura sananda adhibitum semen: cf. l. c., p. 130. *Usus ignotus* dicitur a Kroek. Fl. Sil. 2, n. 696; praestabat dicere *proprietatem ignotam.*

Coronaria Italor., Braun.

SECTIO 1.ª **EUCORONARIA** (Braun.) N.

Coronaria tomentosa (Dioscrids.) Braun. *Bot. Zeitng.* 1843.

Dioscr. l. 3, c. 104; Teophr. Hist. pl. l. 6, c. 7? nom. tant. Lychnidis. Lychnis coronaria Ruell. Lonicr. Caes., Lobel., Desr. apud Lamk. Dict., Koch p. 116, n. 4, DC. Dub. p. 79, n. 12. Rohrb. in Linnaea V. 36 (1869-70), p. 177. n. 1. Agrostemma coronaria L., Bert. 4, p. 734, n. 3. Gmel. Bad. Als. 2, n. 682, Gaud. 3, n. 1049. A. coronr. La Peyr. Hebr. Flor. Graec. Sibthrp. C. 5, p. 39, t. 452, Curt. Bot. Mag. n. 24, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 228, t. 130, f. 1, Fl. Batv. v. 12, t. 893, Reichnb. Icon. C. 16. t. 308, f. 5133. Matth. p. 821, Camer. Epit. p. 569. Brunf. Herbr. ed. Germ. 1532, p. 97 et p. 185. ex Morett., sed nescio an cum icone: Trag. St. h. p. 127, f. 1. Dod. St. h. Comm. 1553 p. 193, Hist. pl. (gall.) p. 117, Flor. Coronr. p. 43, vel ed. 2, p. 44, Pempt. p. 170, Lob. Obs. p. 184. f. 1, Icon. t. 334. f. 1.

⊙ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. med., septntr. potius, parumque diffusa.

Legi sub *Bagnères de Luchon,* eundo ad *Sierp,* die 20 Jun. 1838. Observavi alibi circa *Luchon* et ad *Mauvezin;* in Pyr. Catal. editior. ad *Mongarry.*

Quot vidi individua spontanea in Pyrenaeis, ea semper petala purpurea ferebant. Cf. quae in contrarium de floribus albis in planta spontanea scripsit Linnaeus Sp. pl., et pone eum neotericorum quidam etiam, DC. Fr., Boreau.

Jam Smith in Flora Graeca recte observavit: « *Flores in planta spontanea non semper albi, ut a Linnaeo traditur. In hortis frequentius saturate rosei, ut in icone Sibthorpiana, nec raro semipleni, quandoque albi, ore purpureo, pulcherrimi* » l. c., p. 40. Hujuscemodi florum variationes olim adnotaverat G. Bauhinus, Pin. p. 203, quem continuo rectissimum observatorem reperimus.

Plinii loca, Nat. h. l. 21, c. 4, vel 10 et c. 11, vel 39 et c. 26, vel 98 suscipere non ausus sum; alii fuerunt, qui ea receperunt.

SECTIO 2.ª COCCYANTHE Reichnb, Braun.

Coronaria Flos cuculi (Tragi, Loniceri) Braun *Bot. zetng.* 1843.

Trag. St. h. p. 403, Lonicer Nat. h. ert. c. 171 A. Lychnis Flos cuculi L., Koch p. 116, n. 3, Bert. 4. p. 737, n. 1, Gaud. 3, n. 1051, Moris Sard. 1, n. 155, DC. Dub. p. 79, n. 10, Rohrb. in Linnaea V. 36 (1869-70), p. 181, n. 4. Lych. Fl. cucul. La Peyr. Herbr., L. lusitanica Mill. Dict., ex Rohrb., Silene laciniata Gater. ex Lamck; Coccyanthe pratensis Rupr. Ingr.; C. Flos Cuculi Reichn.; Cuculus Heist. Cat. pl. hrt. Acad. Juliae (1732) p. 24; Cucularia Heist. ex Fabric. En. pl. hrt. Helmst. ed. 2, p. 186. Engl. Bot. v. 8, n. 573, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3, t. 76. Fl. Dan. t. 599, Fl. Batv. v. 1. t. 4. Schrank Fl. Monac. t. 172, Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 1, p. 20, t. 13, Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 195. Lamk. Ill. t. 391, Reichnb. Icon. C. 16. t. 306. f. 5120. Dod. St. h. Comm. 1553, p. 192, Hist. pl. (gall.) p. 116. f. 4. Pempt. p. 177, Lob. Ic. t. 451. f. 2, Clus. Rar. pl. h. l. 3, p. 292. f. 2, Tabern. Krth. 2, p. 677. Icon. t. 297, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 809. f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 540, t. 20 f. n. 8.

♃ Flor. Maj.-Aug. Fruct. Jun.-Sept.

Legi in Pyr. Catal. ad *Porté,* die 24 Jul. 1853. Ex viciniis *de Tarbes* habeo a Deville.

Fuit pharmacopola, qui *Florem cuculi* sumeret, sibi compararet, aliis venditaret pro *Centaurea minore* Officin., teste Vandamme Fl. Hazebrouch, Append. (1854) p. 229 Not.; et hoc nostris diebus visum est.

Viscaria Rupp., Roehl., Endl., Braun.

Viscaria alpina (Bocconi) Fries.

Bocc. Mus. piant. p. 75, excl. fig. Lindley Bot. Notiser, 1842, n. 10. Lychnis alpina L., Koch p. 116, n. 2. Bert. 4. p. 743, n. 1. Gaud. 3, n. 1053, Sm. Trans. Linn. Soc. V. 10, p. 342, DC. Dub. p. 79, n. 11, L. Laches. Lapp. (ed. a Sm.) V. 2, p. 19. Lychn. alpin. La Peyr. Herbr., L. frigida Schrank et L. svecica Lodd., ex Rohrb. Flor. Dan. t. 65, Sv. Bot. v. 10, t. 693, Engl. Bot. v. 32. n. 2254. Sturm Heft 51, Reichnb. Icon. C. 16, t. 307. f. 5130, Hall. Helv. n. 922, t. 17. Curt. Bot. Mag. t. 394, Lodd. Bot. Cab. t. 881 svec.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. In editioribus, e quibus raro tantisper descendit.

Legi in Pyr. or. m.ᵉ *Cambresdazes,* die 12 Jul. 1836, in Valle *d'Eynes,* die 10 Jul. 1839. Habeo a Deville ex *Eres-lids.* Observarunt au *Pic du Midi;* ego vidi *au Port d'Oo, au Lac de Nohedes, a la Soulane d'Andorre, au Port de la Hourquette* ad *Querigut,* in m.ᵉ *Llaurenti, de Caranza,* semper in latere meridionali, vel ad aquas mediterr.

Observavi fructus, quos quidam quinqueloculares, alii uniloculares declarant.

Fructus junior offert capsulam quinquelocularem, adultior unilocularem. Certum est, formamentum capsulae esse quinquevalve, cum septis interioribus manifestis, quae sepimenta maturascente fructu exarescunt, aut fere omnino se contrahunt, relinquendo zotheculam unicam, vel capsulam unilocularem, cum placenta centrali libera.

Melandryum Roehling, Endlich. Gen. pl. Suppl. Mant. 1842, p. 78, n. 5248, sc., Braun *Flor.* 1843.

Melandrum Plinii? sustinere non adeo.

Melandryum (nec *Melandrum*) scripsit Röhling, quod adduceret ad Plinii *Melandrya*, Nat. h. l. 9, c. 18, vel 15, quae vox *Quercus medullam* significat. Si ille directe correctiores Plinii editiones consuluisset, potissimum elaboratissimum illum Harduini *Melandrum* conscriptum reperiisset; cf. Plin. l. c., l. 26, c. 24, ed. Lemair. V. 7, p. 694. Reperies hic Sprengelii erratum (Hist. r. hrb. p. 203) de Clusii prolatione (p. 394, loco p. 293) imitatum a Desfontaines, evidenter inconsulto Clusio. Hujus percelebris auctoris sententia freti, quidam *Melandrum*, vel, ut apud alios legitur, *Melandrion* Plinii, *M. pratense* referre sustinuerunt. Lobelius (ut ipse novit Clusius) speciem *Sileni inflatae* affinem potius subjiciebat: ab his recessit G. Bauhinus, qui *Spiraeam palustrem* amplexandam fuisse ostendidit. Prudentius a quacunque sententia, quoad Plinii *Melandrum*, abstinendum esse reor, tanta obscuritate et incertitudine involutum percipitur, nullis ferme characteribus fulcitum.

Melandryum sylvestre (Tragi) Roehling.

Trag. St. h. p. 126, n. 4, sin. fig. Lychnis diurna Sibthrp. Oxon. n. 424, Koch p. 116, n. 7, DC. Dub. p. 79, n. 5. L. sylvestris Dod. Pempt., Hoppe, Gaud. 3, n. 1055, Noul. Flor. bass. sous Pyr. p. 91, n. 2. L. dioica a Bert. 4, p. 740, n. 3. L. dioic. diurna La Peyr. Herbr.; L. aquatica Pourr. et L. palustris Pourr. Herbr. Matr., Melndr. nemorale Heuff. Reichnb. Silene diurna Godr. Gren. Fr.; Mlndrum. rubrum Gke., Aschers. M. purpureum Rupr., Agrostemma sylvestre Don Cycl. Engl. Bot. v. 22, n. 1579, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3, t. 77, Schrank Fl. Monac. t. 79, Fl. Dan. t. 2172, Fl. Batv. v. 6, t. 408, Dietr. Fl. Bor. v. 12, n. 799, Schk. Handb. 1, t. 124, Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 3, p. 10, t. 57, Sturm Heft 23, Reichnb. Icon. C. 16, t. 304, f. 5126; et t. 303, f. 5124 nemoral. credo. Don. Fl. Coronr. p. 46, ed. 2, p. 47, Pempt. p. 171, f. 1, Lob. Obs. p. 181, f. extr. et Icon. t. 335, f. 2, Clus. Rar. pl. 4, l. 3, p. 2, n. 94, f. 1 quoad figur. Plantin. Camer. Epit. 739?, Tabern. Krtb. 2, p. 679, f. 2, Icon. t. 299, f. 2 et p. 740, f. 1. Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 541, t. 21 f. n. 23.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jul.-Aug. Per regionem oceanicam.

Legi in Pyr. Cantabr. ad *Araduy* die 16 Jun. 1841. Habeo a Deville ex *Landervieille.*

Flores diu aperti, rubri, aut purpurei, perpulcri, inodori.

Video pilos glanduliferos, neque simplices, ut eos declarat Koch, et cum eo alii.

Non adhuc certus sum hoc constituere legitimam speciem; porro talem non consideravit Gesner, quem cf. Hrt. Germ. crt. 269 *a* sub *Ocimoide* 1.ª; inter neotericos vide praecipue All. Pedm. n. 2, n. 1592. Marz. Pencat. *Piant. Vicent.* p. 31, Pollin. Fl. Ver. 2, p. 86 ad n. 883, Drev. et Hayn. l. c. 11, Sm. *Engl. Fl.* 2, p. 328-9, Edmonston Flor. *Shetl.* (1845), p. 28.

Sed consideratis plantis, earumque loca, cf. etiam Bromf. Fl. Vect. p. 65. *Jam,* etc.

Melandryum pratense (Tragi) Röhling.

Trag. St. h. p. 126, n. 3, sin. fig. Lychnis vespertina Sibth. Oxon. n. 425, Koch. p. 116, n. 6. L. dioica Auctor. pl., Gaud. 3, n. 1054, Moris Sard. 1, n. 156, DC. Dub. p. 79, n. 6. L. dioica *b* Bert. 4, p. 741, n. 3. L. dioic. L. vespertina La Peyr. Herbr.; L. pratensis Spreng. Hal., Mart. Mosq.; L. agria Ovid. Montalb. Hrt. botanogr. Ind. p. 56, L. macrocarpa Boiss., Reut.; Silene pratensis Godr. Gr. Fr.; Mlndrum. album Gke. Ascher., et M. divaricatum Fenzl, Rohrb., Agrostemma dicline Don. Cycl. Engl. Bot. v. 22. n. 1580, Flor. Dan. t. 792, Schrank Fl. Monac. t. 84!, Sturm Heft 23, Fl. Batv. 10, t. 752, f. A, Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 159, Reichnb. Pl. cr. C. 4, p. 5, t. 303, f. 476, et Reichnb. Icon. C. 16, t. 304, f. 5125; Plenck Ic. pl. med. T. 4, p. 57, t. 355, Michel. in Till. Hrt. Pis. p. 105, t. 41, f. 1, Zannich. Vnz. p. 173, t. 186, f. 2 et t. 282, Berger. Phytonomat. 2, p. 23 cum tab., Schk. Handb. t. 124, Bory, Dur. Expl. Sc. Alger. t. 80, f. 1-3 (cum var. macrocarpa fig. 4-10). Matth. p. 997 vix., Ovid. Montlb. Icon. 2, p. 134 cred., J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 342, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 541, t. 21 f. n. 21.

⊙ Koch, sed credo magis perdurare, et perenne cum aliis plurimis dicendum; non male forte ⊙, aut ♃ Lagr. Foss. Tarn. Gar. p. 47. Flor. Maj. et per Æstat. Fruct. Æstat., Autumn. ineunt.

Legi in Pyr. Arag. supra *Barassona a la Sierra de Castro*, ad rupes calcar., die 16 Apr. 1851. Sub forma *macrocarpa* obtinui a Gautier ex *Ortril* ad *l'Etang de Leucates*. Petalis diminutis, virescentibus accepi a Vayreda sub nomine *Silenis virescentis* L. e *Requereno* Pyr. or.

Plantam foeminam, absque maris adjumento, semina perfecisse adseruit quispiam apud Roem. et Ust. *Bot. Mag. St.* 11, p. 185 (London, 1790, H-t.).

Hermaphroditum interdum occurrit, quale observatum est a plurimis, Linnaeo, Retz, Giliberto, Mattuschka, Brotero, Relhanio, Smithio, Hookero, St. Amansio, Pollinio, Schwabeo, mihique. Varietatem floribus roseis vidit Boreau, *Fl. Centr. Fr.* (1840), n. 255, pallide carneis ego, talem quoque alibi viderunt alii: in Anglia Smith; in Italia Bertoloni; in Germania Koch, etc.

Placuit Linnaeus scribens: « *Mas calyces fere cylindraceos gerit, foemina autem ovatos.* » Hrt. Cliffrt. p. 171. Ego addam; quod dum hermaphroditem occurrit, tunc formam cylindraceam calyces ostendunt: sed suspicor, tum capsulas esse steriles.

Flores vespere aperiuntur, tunc, nocteque odorati; mane adhuc aperti multum odoris dimiserunt, donec superveniente sole claudantur et inodori evadant.

Capsulas in hac specie magnas, ovato-rotundatas, observavi ad *Narbonne*, die 2 Maj. 1857, iterumve ad *Mane*, die 27 Jun. 1862: facile in suspicionem veni, *M.*, sive *Lychnidem macrocarpam* Boiss. Reut. Diagn. pl. Hisp., Bory, Dur. l. c., non esse specifice distinguendam a communi planta, et laetatus sum videns eum hujus postremae speciei varietatem declaratum fuisse a Léon Dufour in opella, Madrid 1808-54. Bordeaux (1856) p. 23. Fatendum vero est hujuscemodi plantam primo imposuisse Michelio, ut ea sit quae figuratur apud Tilli s. c., citata a Gussone, Sic. Syn. p. 504, n. 1, ad *Lychn. divaricatam* Reichnb. et suam.

Silene Lobel. Obs. (1756) Gaertn., Neotericor. Quoad sectiones cf. Endlicher Gen. pl. Suppl. 2, p. 77-8, cui vix accedendum duxi.

« *Silene nomen plane fictitium, cujus prima mentio fit in Lobelii* Hist. p. 242 (1576), *ascriptis auctoritatibus Theophrasti, qui nusquam id nomen habet et Aldroandi* (Aldrovandi), *qui, tunc temporis saltem, nihil ediderat* » Spreng. Gen. pl. n. 1910. An Lobelii error ex Aldrovandii litteris prosilivit? Contra hujus nominis adoptionem praestantius *Viscaginem* cum Caesalpino dicendum, conclamavit Haller (Th. Em. magni

Halleri fil.), dubia contra Sect. 7 Philosoph. Bot. Lin. Manip. 1, p. 10 (1753). Re perpensa non fui persuasus de hac suscipienda sententia, nomenque *Silenem*, invitis quamvis Hallero et Dillen, retineo; eo magis quia poetica vocis origo, et quidam ejus significatus (inquinans) non repugnat generis speciebus plurimis.

SECTIO 1.ª **BREVICALYCES** Nob.

Silene alsinoides Pourret! Herbr. Matr. asserv. Primus speciei auctor videtur Asso Mant. 1781!

Petrocoptis pyrenaica Braun MNS., Walpers Reprt. Bot. System., Braun Flora Bot. od Zeitng. 1843. p. 269, Godr. Gr. Fr. p. 222, Rohrb. in Linnaea V. 36 (1869-70), p. 189. Lychnis pyrenaica Berger Fl. Bass. Pyr. 2, p. 267, n. 4, Loisel. Gall. ed. 2, p. 327, n. 5, DC. Dub. p. 79, n. 9. Lychnis n. 1098, Asso Arag. Mant. p. 168, ex descript., et loco San Juan de la Peña, a me confirm. die 29 Maj. 1850 et a Willk., die 2 Jul. ejusd. anni: cf. Sert. Fl. Hispn. 472 sub Valeriana long flora. et n. 145 de hac ipsa specie. L. nummularifolia et L. nummularia La Peyr. Herbr. cum L. pyrenaca La Peyr. Herbr. (Asso l. c.); L. fruticulosa Benth. in litter. ad Hook. Journ. of Bot. 2; Silenopsis Lagascae Willk., et Petrocopt. Lagascae Willk. Ic. descr.; Siln. saxicola et S. glaucifolia Lagasc., ex archetyps. in Herbr. Hrt. Bot. Matr.; Agrostemma pyrenaea Don Cyclop. Sweet Brit. Fl. Gard. Ser. 2, V. 3, t. 202 mal.; Bot. Mag. V. 60, t. 2360 medioer. (Dietr. 3269). Willk. Ic. descr. pl. nov. cr. Eur. austr. occ. praecip. Hispancr. p. 30-2, t. 19, 20 ben. et t. 21. Lagascae, foliis lanceolatis, ben. (de hac forma cf. Ler. Lev. Deux Excurs. p. 37).

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jun.-Aug. In Pyr. occident., mediisque, montan., editisve, frequentius per Cantabriam septentrionalem.

Legi in Pyr. Cantabr. ad rupes *de Eruzate*, die 1 Jul. 1841, in Pyr. Navarr. supra *Isaba* ad antrum *de Usumundoa*, die 26 Jul. 1844; in Pyr. Arag. *al Montsec*, die 3 Jun. 1846. Habui ex *les Eaux Bonnes* a De Girard; et ibidem e rupibus *du Col de Tortes* a Gaston Sacaze; ex *la Péne de Serret (Azun)* a Deville; e Valle *de Venasques* editiore a *Paul* Boileau. Viderunt plures *au Pic du midi*. Ego observavi in m.^te^ *Navain*, supra *Viniès*, in m.^te^ *Peña-barry*, supra *Salvatierra*, ad *San Juan de la Peña*, inter ipsas lapides marmoreas *del Pantheon de los Reyes de Aragon; a la Peña de Uruel*, ad *Murillo Gallego, au Pic Sarrance*, ut prope *Urdos* et *Bedous*, vallis *Aspe*; ad *Montory*; copiose in vertice montis *Haya* supra *Irun*, et alibi per Cantabriam. Adnotabat Deville vidisse pulcherrimam stirpem se quoque *à la Garre de Casterari* et *au Tech de Lidou*.

Caules diffusi ascendentes, ad nodos valde fragiles, apice floriferi, floribus laxe dichotome-paniculatis, vel fasciculatis. Folia ipsa sub-spathulata, superiora sub-cordata, in caespite denso minora, in laxo majora, adstantibus foliis emarcidis in caespitibus senioribus; caeterum folia glabra et glauca, ut tota planta: generatim, occurrunt nam aliquando folia raris, longisque pilis ciliata. Hae folia, quae flaccida sunt, quamvis mollia prorsus dici nequeant, carnosula raro eveniunt, ut ea sese obtulerunt in individuis *al Montes* lectis, in quibus conspicui quidem erant calyces rubri. Calyx clavatus, aut ovoideo-campanulatus, obtuse decem-angulatus. Color petalorum generatim albus, raro pallide roseus; petalorum limbus varius, emarginatus, erosus, planus aut patens; appendices acutae, parumper revolutae; quidquid interveniat, reprobandus est Asso, qui dixit petala integra. Filamenta staminum albicantia, uti pistilli; antherae roseae. Odor florum laevissimus. Capsula ovoidea, quinque-angularis, aut elliptica, prismatica, unilocularis, cum placenta centrali. Semina reniformia, rotundata, rugulosa, tenuiter punctata, sena aut plura, prius fulva, dein nigra; arillata? Ceu genus proprium non

placuit, considerata quoque affinitate plantae cum *Silene legionensi* Lagasc., *rupestri* L., *cordifolia* All.

Silene rupestris (Gesneri? G. Bauhini) L. Sp.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmid. tab. lign. 18, f. 156, G. Bauh. Pr. p. 118, n. 3. Koch p. 115, n. 24, Gaud. 3, n. 992, Bert. 4, p. 619, n. 41, Gmel. Bad. Alsat. 2, n. 658, DC. Dub. p. 77, n. 17, La Peyr. Herbr., excl. var.; Gypsophila alpina Berger. Bass. Pyr. p. 243, n. 2 ! Oncerum rupestre Dulac. Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 31, t. 6, Sturm Heft 22, Reichnb. Icon. C. 16, t. 288, f. 5091. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 360, f. 3 credo: neque percipio quomodo, nisi err. calam., ad Sabulinam linifloram laudaverit Gaudin; Chabr. Sciagr. p. 449, f. 4.

♃ Flor. Jun. Aug. Fruct. Jul. Sept. In montan. editis, vel subalpinis.

Legi in Pyr. septr. aurigr. supra *Ax*, ad *Perles*, die 11 Aug. 1840; in Pyr. or. ad *Mont-Louis*, die 8 Jul. 1836. Habeo a Deville ex *Artigueher* et ex *Bauleste* et *Albi* (Azun). Vivit in *Vignemale*, ex Ramond, *Pic de midi; à l'Estibe de Luz, au Lhieris.* Ego vidi supra *Gavarnie, au Cirque*, et ad *le Port;* supra *la Cour* l. d. *Rivehaute;* in m.^e^ *Cagire*, ad *le Port de Salau*, ad *Mongarry;* supra *les Eaux chaudes*, ut supra *Sallent*, ad *Torla*, ad *Balnea de Panticosa*, et super ea *al Col de Marcadu*, etc. Observantibus Lagasca et Rodriguez (*Ann. Cienc. Nat. Madrid* T. 5 (1802) p. 277) bona est ad hanc speciem J. Bauhini figura, quam cum Linnaeo retulimus; sed excludenda erit Flor. Dan. figura t. 4, a Linnaeo pariter citata, quae ad *S. quadridentatam* eis potius pertinere videbatur. Mihi vero pro neutra planta placet. Quidquid denique de hac postrema icone statuatur, Hispanicorum consilio non attenderunt Gmelin, Bad. Als., Loisel. Gall. ed. 2, p. 310, n. 14, Pollin. Ver. 2, n. 836, Spenn. Trib. 3, p. 380, n. 1, Gaudin, Bertoloni etc. qui ambas modo citatas figuras una adduxerunt: bonumque consilium item nihil fecisse video Blytt, qui Pl. vasc. circa Christianiam (1844) p. 14, eam Fl. Dan. figuram ad *S. rupestrem* pertinaciter citavit, ut confirmaverat Hornem., Nom. Fl. Dan. (1827).

Silene quadridentata (Gesneri) DC. *Fr.*, Pers. Syn.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmid. tab. aen. 11, f. 94. DC. Dub. p. 77, n. 16. S. quadrifida L., Koch p. 114, n. 22. Bert. 4, p. 621, n. 43. Gaud. 3, n. 993. Godr. Gr. Fr. p. 213. Heliospermum quadrifidum Griseb. Rum. Bith. p. 182, in notis ad H. pudibundum n. 43. S. rupestris var. La Peyr. Herb., etiam in Herb. March. ex Timb., Lor.; Arenaria montana La Peyr. Herbr., partim; Lychnis quadridentata Murr., Willd. Sp. (L. Syst.). Oncerum quadrifidum Dulac., H. quadrifidum Reichnb., Saponaria Fenzl, S. scabra Kit. et S. pusilla W., Kit., ex Rohrb., S. tenella Huet pl. Neapol., S. vel Hel. Monachorum Vis., Panc., antea H. pusillum Vis. Dalm. Jacq. St. 2, p. 13, t. 120. Waldst. Kit. Pl. rar. Hungr. 3, p. 235, t. 212. Reichnb. Ic. C. 16, t. 269, f. 5081 et f. 5082 pudib., et f. 5080 pusill. cred. Item Pl. cr. C. 9, t. 878, f. 1176 et 879, f. 1177 pudib. Seg. Ver. Suppl. p. 186, t. 5, f. 1. Sweet Fl. Gard. 5. t. 40. Bot. Cat. t. 90, Vis. Panc. Pl. Serb. Dec. 2, t. 8.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. med. editior., solo calcareo.

Legi in Pyr. Arag. supra *Bielsa* et *Xarierre*, ad rupes *de Montinier*, die 5 Aug. 1853. Habeo a De Girard ex *le Pic de Ger;* ex *Labatsere à Philippe;* ex *la Houle du Marboré*, *le Pic de Gabizos* et *le Cirque de Gavarnie* a Deville. Observavi in m.^e^ *Cagire à l'Estibe de Luz, au Tourmalet*, ad *Sallent*, etc. In m.^e^ *L'Hieris* plures viderunt amici.

Planta glabra, tenella, delicatula, modesta, facie pulcra, ad rupes umbrosas, humidulas potissimum proveniens. Petalorum lamina revera quadridentata neque quadrifida, ut ipse fatetur Linnaeus Mant. alter. p. 385. Hinc Murray, Reichard, Willdenow, Gilibert denominationem, cum DC. et Duby, Tenore et Host correctiorem praetulimus.

Infirma videtur sejunctio *Heliospermatis* (sive *Silenis pusilli* Visian. Dalm. 3, p. 171, n. 1522, cui ille alterum Reichenbachii et Waldst. Kitaibeli locum refert. Cf. etiam *S. Tommasinii* Visian. apud Reichnb. Icon. C. 16, t. 277, f. 5064.

Silene caespitosa (Gesneri) Salisb. Pr. 302, n. 7.

Gesn. Mons fractus et Epist.; cf. Epist. med. ad Fabrae., Tiguri 19 Jul. 1560 (ed. Frosch 1577 crt. 89 *b*), ubi de Museo florido loquutur. S. acaulis L., Koch p. 115, n. 25, Bert. 4, p. 640, n. 56, Gaud. 3, n. 995, Gmel. Bad. Alsat. 4, p. 309, Ramd. Pic du midi n. 115, DC. Dub. p. 75, n. 1. S. acaulis L. La Peyr. Herbr., S. acaul. et S. exscapa All. Pedem., Loisel. Gall., Genn. Pl. Lagur. C. 3; S. bryoides Jord.; Cucubalus acaulis Spach Suit. Buff., sed ante eum Gunn. Norveg.; Oncerum acaule Dulac. Engl. Bot. v. 16, n. 1081. Lghtf. Fl. Scot. p. 227, t. 12. Fl. Dan. t. 21. All. Pedem. 2, n. 1583, t. 79, f. 1 n. 1584, f. 2, Jord. Pl. nouv. rar. crit. Franc. fragm. 5, p. 36-8, t. 1, f. C, D, Reichnb. Icon. C. 16, t. 270, f. 5054, Willk. Ic. pl. Eur. austr. occid. praec. Hispner. p. 70, t. 51, f. B et f. A. bryoid. Dill. Hrt. Elth. p. 206 tab. et fig. innumer., Bot. Mag. t. 1081. Verl. Plnts. alpns. p. 239 t. colr. f. 2. Clus. Pann. A. p. 324, n. 7 sin. ic., Rar. pl. h. l. 3, p. 286, n. 9, it. sed apud eum 2 Pon. Bald. p. 341, t. 2 et 3 et Bald. ed. ital. p. 199 fig. cum descr. ps. 199-200. Pon. Bald. ex edit. basil. (1608) p. 89-90. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 37, p. 768, vel 760. Chabr. Sciagr. p. 560, f. 3. Barrel. Ic. t. 379. 380.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. In editior., editissimis etiam.

Legi in Pyr. or. m.^e *Cambresdazes*, die 11 Jul. 1836. Habeo a Deville ex *le Pic de Gabizos*. Vivit in montibus *Vignemale* et *Neouvieille* ex Ramnd.; ex summa *Maladetta* mihi demonstrabat Bianchi optic. ad *Toulouse*. Ego vidi *au Cirque de Gavarnie*, supra *Balnea de Panticosa*, in m.^e *Arnouillas*, supra *Sallent*, in vertice *du Mont-rouge* supra *Salau*, *au Port de la Roquette*, *au Port d'Oo*, ad *Basibè*, *au Puig Carlit*, *au Mont Llaurenti*, *a Caranzà*, etc.

Evidens est *S. exscapam* All. statum hujus speciei constituere minus evolutum, in editiore, frigidioreque loco enatum. Loiseleur illum in speciem reviviscere conatus est, Fl. Gall. ed. 2, p. 311, n. 18, ei tribuens flores dioicos, et capsulam subrotundam, quae res commentitiae sunt. In individuis locorum editiorum, in quibus caulis brevissimus, et valde contractus erat, ego observavi stamina in quovis flore vix evoluta, contracta, exigua, quae stamina in individuis ejusdem montis, sed in locis minus editis, magisque mitibus enatis, indeque felicioribus, plane evoluta et extra corollae faucem valde exporrecta conspiciebantur. Capsulae, quae primo cylindraceae sunt, dum perfectiorem evolutionem adeptae fuerint, ferme subrotundae fiunt. Allionii citatae figurae referunt reapse status de quibus effatus sum, et quos in Pyrenaeis late hinc inde observavi. Avè Lallemant, De quibusd. pl. Ital. bor., et Germ. austr. rarior. (1829), loquitur et ipse p. 12, n. 19, de varietatibus duobus hujus speciei, sed quum dicat de var. *a* vulgari, eam *corolla receptaculo peculiari inserta* donatam; de var. *b* exigua hanc *corolla receptaculo communi inserta* praeditam, ego hominem indoctum fatuumque praetermisi.

Alioquin opportunam ad hoc Pourreti sententiam gaudeo me posse afferre, eo magis ex quo sepultam, ut ita dicam, penes Bolos in litteris, quas ejus pater a Pourret acceperat: « *De esta variedad (minori) Allioni a echo su Silene excapa, para distinguirla sin duda solamente de otra planta que tiengo crecida in parajes humedos, y sombrios en donde se alarga mas; pero no veo otro fundamento para justificar la mutacion que ha echo.* » Pourr. in Litter ad Bolos (sin. ann.).

Ad nostram speciem spectare videtur *Caryophyllus omnium humillimus et minimus*, Moris. Hrt. Blesens. (1669), p. 42 et p. 247, patria et Pyrenaeis indicatis; obscuratur haec sententia a vita, in p. 42, annua declarata. Nollem ego me vertere ad *Dianthum proliferum*. Retulendus hic loci foret ne *Caryoph.* Moris. Hist. pl. Oxon. P. 2, Sect. 5, p. 562,

n. 11, t. 25? Sed ista figura non convenit, et auctor citat Clusii Rar. pl. Historiam, l. 3, p. 282, *Caryoph. sylvestr.* 1 cum fig., qui *Dianthi arenarii* est.

Haec species inter Phanerogamas ex illis est, quae in Europa ad majorem celsitutem geographicam perveniunt. Reperta in Pyranaeis ad *le Pic de Nethou*, in *Vignemale*, *a las tres Sorores* (*Mont perdu*) ad summitatem du *Port d'Oo*, locis 3000 metr. et amplius celsitatis; observata est a Saussure in m.^e *Bianco* ad 1780 tes., sive 10680 ped. Paris. supra mare. In editissimis visa etiam a Schlagintweit, quos cf. *Unters. phys. geogr. Alpen* p. 588.

Descendit quidem in Pyrenaeis etiam ad sub-alpina loca, non tamen ad montana, minusque ad mare; ut in Norvegia; eam viderunt in m.^r *Kunnen*; cf. Lessing *Reise nach den Loffoden* p. 44.

Denominationem Linnaeanam absurdam depuli; Salisburianam recepi: menti volitabat *S. muscosa*, ex Gesnero, Pona, J. Bauhino, Boccone, Barrelieri, Tournefort. *S. caespitosa* Stev. commode *S. Steveni* nuncupari potest.

SECTIO 2.ª **ATOCION.**

Silene inflata (Brunfelsi) Sm. Br.

Brunf. Herbr. 3. p. 129. Daubenkropf Trag. St. h. p. 126. n. 5, sin. icon. Koch p. **112**, **n. 12**, Gaud. 3. n. 990, Moris Sard. 1. n. 157, Will., Godr. Monogr. Sil., Algér. p. 6, DC. Dub. **p. 75, n. 2**, Ledeb. Fl. Ross. p. 304, n. 4, Crép. Pl. rar. cr. Belg. fasc. 3, p. 8. S. infl. et S. uniflora Bert. 4, ps. 629, 632, ns. 49, 50 (excl. syn. de S. marit. Sm. sive S. uniflora *a* Bert. l. c., n. 50). La Peyr. Herbr. et S. maritima La Peyr. Herbr. et S. Armeria Herbr. La Peyr., partim.; S. Thorei Dufour, Gren. Godr. Fr., Willk.; S. uniflora Darracq Herbr., non Roth.; S. glareosa Jord., Willk.; S. puberula et S. brachiata Jord., ex Carion Saon Loir.; S. vesicaria, S. rupicola Jord. ex Crép. et S. oleracea Bor. ex eod. Carion; S. venosa Asch.; Cucubalus maritimus Pourr. Chl. Narb. n. 393? S. microloba Schott ex Vis. Oncerum glareosum, O. alpinum et O. globosum Dulac. Engl. Bot. v. 3, n. 164, Flor. Dan. t. 914, Bull. Herb. Fr. t. 321, Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 2, p. 43, t. 50, Schk. Handb. 1, t. 121, Lamk. Ill. t. 377, f. 2. Reichnb. Icon. C. 16, t. 299, t. 5120 et t. 300, excl. fig. exter. (S. angustifol.) credo. Tenor. Nap. 1, p. 233, t. 38, Balb. Nocc. Fl. Ticin. p. 199, t. 1, Sabb. Hrt. Rom. T. 6. t. 29, Dietr. Fl. Bor. v. 4, n. 239, Fl. Batv. v. 11, t. 802, Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occ. praec. Hispaner. ps. 38, 39, t. 23 glareos. et t. 24 Thor., Plenck. Ic. pl. med. T. 4, p. 54, t. 349, Zannich. Vnz. p. 173, t. 117 et t. 301, f. extr., All. Specim. p. 33, t. 5, f. 3. Polemonium Dod. St. h. Comm. 1553. p. 349, Hist. pl. (gall.) p. 332, f. 1, Pempt. p. 172, fig. quidquam a praec. diversa, Lobel. Obs. p. 184, f. 1, Icon. t. 340, f. 2, Clus. Rar. pl. 1, l. 3, p. 293, f. 2 Plant., Dalech. Hist. pl. Lugd. 2. p. 1186, J. Bauh. Hist. pl. 3. 1. 29, p. 356 fig.

♃ Flor. Maj. in Æstatem. Fruct. Æstat. in Octobr.

Legi in Pyr. Arag. humilior. ad *Huesca*, die 8 Jun. 1850; in Pyr. or., *Roussillon*, ad *Perpignan*, die 11 Maj. 1843. Varietatem legi in Pyr. Cantabr. marit. ad *San Sebastian*, die 1 Jun. 1841; item ad *San Jean de Luz*, diebus 15 Maj. et 30 Aug. 1841. Habeo a Deville sub diversis formis, e *Tarbes*, ex *la Houle du Marboré*, et ex *Albi (Azun)*: a Gautier ex *la Sidrière de Leucate*, accedens *S. maritimae* With.

Varietatem floribus rubellis legi vere 1843 inter segetes agri Ruscinonensis; ei nomen *S. inflatae var. carneiflorae* (ridendum) fecit Le Grand.; eamdem (calyce, corolla, genitalibus rubellis) vidi etiam per Cantabriam merid. ad *Elgoibar*, *Eibar*, *Ermua*, *Byriathu* solo ferruginoso, alibique. Lusum hunc novit quoque G. Bauhinus, cf. Pin. p. 205 *Lychn. sylv.* 1: graviter eum tractavit Timbal, *Excurs. St. Paul, Casal de Pena* (1872?) p. 25.

In littore Cantabrico legi varietatem eam quam primus detexit descripsitque Thore (*Chlor. Land.* 1803, p. 172 *Cucubal. Fabar.*, *Promenad.* 1810), illustravit dein Dufour apud Aud., Brongn. et Dur. *Ann. Sc. Nat. Paris* T. 5 (1825), p. 84, n. 2 *S. Thorei* denominans, quam denominationem accepere Gren. Godr. *Prosp. Fl. Fr.* (1846) p. 7, ubi

stirpem legitimam esse speciem sustinuerunt, ut iterumve Godr. cum Gr. *Fr.* p. 204. Sed in collibus circumstantibus, ubi mea specimina legi, observabatur typus cum suis formis intermediis; et planta in ipsa arena maritima enata non semper uniflora conspiciebatur; ita ut pro distincta specie minime ego eam salutare queam.

S. maritima Wither., Sm., Hook. (si bene eam judico e figuris *Engl. Bot.* v. 14, n. 957 et Fl. Dan. t. 857), cum hoc lusu, sive cum varietate *Thorei* confusa, diversa est planta; idem sibi confecisse judicium Moris videtur, ex Obs. adposita, l. c., p. 247. Re ita se habente excludendae sunt e *S. uniflora* Bertoloni prolationes omnes ad hanc *S. maritimam* spectantes, ab eo evocatae sub var. α suae *S. uniflorae*, quam caeterum bene multi ceu varietatem tantummodo *S. inflatae* internoverant. Non me praeterit tamen, Hook. et Arn. *Br. Fl.* ed. 8, p. 59, n. 3 *S. maritimam* Withr. nonnihil dubiam habere.

Vivit per regionem mediterraneam calidiorem, inque humilioribus regionis oceanicae rarius, speciei nostrae singularis lusus totus hirsutus. Miror Gallos varietatibus eheu nimium indulgentes, eum neglexisse: citavit Bentham *Cat.* p. 122.

Ego illum observavi in Pyr. sept. med. Atax.; ad *Toulouse* et ad *Jacai*; in Pyr. Arag. ad *San Victorian*, et infra. Oevus reperitur in solo duro, inculto, meridiano soli exposito, inque fundo potius calcareo. Puto eum referre *Cucubalum maritimum* Pourr. et illam varietatem in Scotia detectam, de qua loquitur Lawson in *the Phytologist* 1846, p. 589, cujus longe abest, quin iste primus detector habeatur.

Plantam tantummodo hispidulam, neque hirsutam vidi ad *Hecho.*

Fugiebat Courtois nomen *Polemonii caerulei* (*fl. albo*) pro interpretanda Dodonaei planta. Fatendum est iconen Plantinianam de hac specie minus feliciter suscepisse. Sed ad Dodonaei locum *Polemonium caeruleum* tantummodo proferre, ut fecit Courtois, haec certe hallucinatio est.

Silene conoidea (Clusii) L. Sp.

Clus. Hispan. p. 338-9. Gouan Fl. Monspel. p. 240. n. 3 et Hort. Monspel. p. 216 n. 4. Desf. Fl. Atl. p. 351. Gmel. Bad. Als. T. 2. p. 253 in nota sub S. conica n. 656. Sm. Engl. Fl. 2. p. 295 sub n. 5. Bert. 4. p. 606. n. 28. Sov. Willem. Godr. Sil. Alger. p. 9. Loisel. Gall. ed. 2. p. 315. n. 46. DC. Dub. p. 75. n. 5. S. conica La Peyr. Herbr. partim. Reichnb. Icon. C. 16. t. 276. f. 5062. Clus. Rar. pl. h. l. 3, p. 288, f. 2, Lob. Obs. p. 183. f. extr., Icon. t. 339. f. 2. Ger. l. Emac. p. 470. n. 7. Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 818, f. 1.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. Per regionem mediterr. cum *Olea,* quam parum superat.

Legi in Pyr. Arag. inter *Abai* et *Jaca*, die 1 Jun. 1845. Observavi ad *Liadena, Jaca, Sasal,* sub *Solsona,* etc.

Linnaeus, Gouan, Persoon, Bertoloni folia glabra dicunt, quae in nostris individuis tenuiter, molliterve pubescentia sunt; et plantam pubescentem plures declarant. Pili glanduliferi in superiore plantae parte potissimum observantur. Petala emarginata, neque bifida; coronata, dentibus in uno quoque petalo binis, horum altero sub-bidentato; petala non tantum rosea, sed etiam intense rubra occurrunt. Capsula in viva planta subrotunda, conica sub compressione specimum fit. Semina cinerea, pulcre granulata.

Extra Pyrenaeos ad *Beziers,* ut in agro Balneocaballensi, vidi petala apice subciliata.

Abstinui me a Kochi prolatione cujus in diagnosi lego *petala integra crenulata.*

S. conica Fl. Graec. Sibthrp. C. 5, p. 16, t. 423, mihi quoque videtur species a nostra distincta. Sed non ita dicerem de *S. conica Engl. Bot.* v. 13, n. 922, quae eamdem ac meam referre visa est. Una cum Sibthorpiana figura citant Bertoloni p. 607, n. 29, Visian. Dalm. 3, n. 1513, Dietr. Syn. pl. 2, p. 1569, n. 48 (ad *S. conicam*, cum Jacq. A. t. 253).

Harum specierum affinitas procul dubio magna est, adeo ut aliquis de specifica earum differentia dubitaverit. Smith prius (*Engl. Bot.* l. c.) *S. conicam conoideae* varietatem suspicare, dein ceu vix distinctas declarare in *Engl. Fl.* 2, p. 295, consilio denique mutato in *Engl. Fl.* 4, p. 267. Sprengel una conjunxit, Syst. Vegt. 2, p. 407, n. 42.

Figuras ad duas differentes species a Linnaeo citatas unicae tantum stirpi retulit Wildenow, Decandr. p. 698, n. 20. Alii eas commutaverunt. Morisoniana (Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, t. 36, f. 6) a Linnaeo olim ad *S. conicam* relata, suscepta est a Reichard Syst. pl. 2 (1779) p. 350, n. 16 et ab Asso, Syn. Arag. n. 376, cum Linnaeo Mant. alter. p 385, pro *S. conoidea*. Sed ista nobis non placet figura, et Morisoni alteram potius retinendam censemus, de *Lychn. sylv. calycls. striats. turgids. majore*, Ibid. p. 543, n. 33, t. 21, f. 12, n. 33, quae ea est quae a Desfontaines adducitur. Novit difficultatem de harum plantarum synonimia Jacquin, qui, Fl. Austr. 3, p. 30 sub *S. conica*, relatis tantummodo prolationibus L. Syst., et sua Enum. Stirp. Vindob. (ubi ad Obs. n. 38, in p. 242 Morisoni primam s. c. figuram excluserat), cum *Lychn. conica* Scop., denuo sic exclamavit: « *Synonyma alia omitto, ne in errorem incidam.* ».

I. Bauhini prolationes, Hist. pl. 3, l. 29, p. 349 a Desfontaines pro utraque specie oblatas nolim ego submisse recipere; nam vereor, ne aut de patria, aut in stirpium descriptione quidquam erratum fuerit ab illo; nisi ab aetate plantae diversa, vel aliquantulum phantasiae indulgendo, duas sibi finxerit species vir caeterum doctissimus, reique herbariae expertissimus. Denique referam Linnaei verba ad Jacquin in litteris datis Upsaliae 26 Mart. 1775 (ex edit. Vindb. 1841, p. 147): « *Tua est Silene conica; alia quaestio est, utrum Morisoni synonymon ad conicam S. conoideam pertineat; alia etiam quaestio, utrum hae plantae sint species, aut varietates. Dillenius has ambas voluit esse diversas.* »

Silene glauca (Caesalpini) Salisb. Pr. p. 302, n. 5.

Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 152, n. 411, De Plants. l. 6, c. 44 (Lychn. 2, p. 253). S. Armeria L., Koch p. 113, n. 18, Bert. 4, p. 590, n. 15, Gaud. 3, n. 996, DC. Dub. p. 78, n. 34. S. umbellata (sed reapse flores umbell. non sunt) Gilib. Pl. Lithuan. illustr. n. 263, Exerc. Phytolog. p. 307, n. 72. S. Armer. La Peyr. Herbr., partim. S. orientalis Auctr. Neapol. ? ex Pasquale. Engl. Bot. v. 20, n. 1398, Fl. Dan. t. 559 vix, Sturm Heft 21, Reichnb. Icon. C. 16, t. 284, f. 5079, Fl. Batv. v. 12, t. 911. Lob. Obs. p. 242, f. 3, Icon. t. 454, f. 1, Dod. Pempt. p. 176, f. 1, Clus. Rar. pl. h. l. 3, p. 288, f. 1, Tabernem. Krtb. 2, p. 680, f. 1, Icon. t. 300, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 809, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 542, t. 21 f. n. 26.

⊙ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. oriental., Catalan. praecipue.

Legi in Pyr. Catal. Valle *Segre* sub *el puente d'Arseghel*, die 16 Jul. 1846.

Dentes coronam efficientes excurrunt per petalorum ungues, ut in *Saponaria.*

In Plantiniana icone petala emarginata tibi cogitatione depinge.

Lychnid. sylvestr. 2 Clus. Hispan. p. 335, 337-8 (fig. in p. 337) cum *Lychn.* 1 Clus. Rar. pl. h. s. c. primus simul comprehendere G. Bauhinus, Pin. 205 β, n. 6. Haller, Helv. n. 916, sub *S. glauca* primum Clusii locum retinere, alterum, Histr., praeterire; alii diversimode egerunt et reapse postremus locus tutior est, eumque ego retinere malui, relicto primo, de quo nec Boissier, *Voy. botq. Esp.* usus est. Notandum est, quod illa Clusii figura (Itin. Hispan.) in opera Rar. pl. h. non transivit.

Silene annulata (Dillenii) Thor. Chl. Land. p. 173.

Dill. Hrt. Elth. infr. cit., saltem ita visum est. Evocat ille Magnolium mihi dubium. Koch p. 439 (Add. em.); Lloyd Loir. infer. p. 37, Ouest Fr. p. 72. S. clandestina DC. Dub. p. 77. n. 20. S. cretica Bory, Chaub. *Morée* n. 557. an. L.? Godr. Gr. Fr. p. 215, Lagr. Foss. Trn. Gar. p. 46, n. 5. S. tenuiflora Guss. Sic. Syn. 2. Add. em. p. 823. Bert. 4, p. 610. n. 33, forte cum S. cretica Bert. p. 612. n. 35. Moris Sard. 1, n. 159. S. rubella La Peyr. Herbr., DC. Fr., Loisel. Gall., Noul. Fl. sous Pyr., Wulf. Nor.; S. clandestina Mut. Fr., non Jacq., S. linophylla Dufour; S. cretica Berger. Bass. Pyren.? S. anglica Chaix Herbr., hanc ex Timbal; S. noctiflora Gater. Oncerum rubellum Dulac. Reichnb. Icon. C. 16, p. 72, t. 282 *b*, f. 5076 *b*. Dill. Hrt. Elth. 2, p. 422-3, t. 314, f. 404-5.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. mediis.

Legi in Pyr. Navarr. contra *Sanguessa* sub *Rocafuerte*, die 15 Maj. 1845. Habeo ex *St. Séver* ad *Tarbes* a Deville, ex viciniis *de Toulouse* a Noulet. Observavi ad *Came*, ad *Peyrehorade*, ad *Argeles*, ad *Lourdes*, ad *St. Béat*, plerumque in campis *Lino* satis.

Pars plantae inferior plus vel minus puberula conspicitur. Caulis tenuis, gracilis, valde flexilis, similis, praeter nodos, cauli *Lini usitatissimi*, cum quo familiaris esse solet, nec statura cedit. Folia inferiora puberula, et magis adhuc evidenter ciliata, ovato-oblonga, spathulata, superiora angusta et linearia. Inflorescentia dichotoma subcorymboso-paniculata, pedunculis alaribus, terminalibusque. Calyces decem-striati, glabri, tumentes, sed basi semper attenuati, etiam sub capsulae maturatione, quum globuloso-conici fiant. Petala brevia, bifida, lamina intense rubra, fauce coronata. Capsula tenuissime rugulosa, in calyce ferme sessilis, scilicet carpophoro brevissimo supportata. Semina reniformia, rugulosa.

Recipio Dillenii figuram, sed fateor me de illa non prorsus satisfactum esse. Hinc plurium dubium de nostrae plantae identitate cum *S. cretica* L., qui Dillenium, et ex eo Magnolium citat. Iste mihi admodum dubius est, ex ipsa Dillenii observatione, qui offecit, descripsisse Magnolium flores minimos, Hrt. Monspel. p. 127. Graecae stirpis ego adeo imperfectum vidi specimen, ut ex eo nullum proferre judicium ausus sim. Sed rejicio absque mora *S. creticam* Flor. Graec. Sibthrp. t. 422, in qua nec facies identica, et ex observatione Grisebachi, Rum. Bith. p. 178, n. 34, calyx et capsulae pedicellus, sive carpophorus quidquam longiora.

Quantum a veritate recesserint ii, qui nostram stirpem *S. rubellam* judicarunt, illico patuit consulentibus Dillenii alteram ab ipso Linnaeo citatam figuram; agitur de longe distincta specie hodie optime illustrata a plurimis auctorum figuris, iconibusque optimis Flor. Graec. Sibthrp., Delile Ægypt., Moris Sard., etc.

Quomodo stirpem nostram in *S. clandestinam* inciderunt DC. Dub.? extante optima Jacquini figura, Collect. Suppl. t. 3, f. 3, quam ipsi citare ausi sunt!

Redundantia nominum evenit illa *S. linophylla* Duf., inter amicos evulgata. *S. noctiflora* Gater. Montaub. (et Herbr., ex Lagr. Foss.) antiquior denominatio est (anni 1789), sed fallax, quum ita prius denominata fuerit species Europae septentrionalis.

Silene inaperta (Brunyer? Magnolii) L. Sp.

Lychn. visc. min saxat. Brun. Hrt. Bles. ed. 2, 1655, p. 61? Dubitante Dillen et merito. Tutior est Lychn. sylvestr. minim. flor. muscos. Magnol Bot. Monsp. p. 171. Hit. p. 127. Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 309, n. 8, DC. Dub. p. 77, n. 21, Godr. Gr. Fr. p. 212 (excl. syn. Bertol.), Low. Man. Fl. Madr. p. 54, n. 5. S. corymbifera Bert. 4, p. 591, n. 16. S. polyphylla Vill., La Peyr. Herbr. et S. catholica La Peyr. Herb.; S. vilipensa Kunze Flora 1840, S. inapert. et S. polyphyll. Pourr. Herbr. Matr.; Cucubalus hispanicus Pourr. Ibid. est lusus parvus et condensatus, S. filiformis Lowe Nov. Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occid. praecip. Hispan. p. 53, t. 38, f. A. Dillen. Hrt. Elth. 2, p. 424, t. 315, f. 407.

⊙ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. or., Catalan. potissimum. Legi in *Roussillon* sub pago *el Tech*, die 30 Jun. 1840; in Pyr. Catal. sub *Figueras*, ad *Vilasagra*, die 11 Aug. 1860. Observavi ad *el Seo de Urgel*, ed *Sumaneja* supra *Manresa*, in *Monseny*, in *Lampurdan*, ad *Cadaques*, *Llansa*, *Culera*, ad *San Feliu de Guixols*, *Gerona*; in *Roussillon* ad *le Boulou*, in *Conflent*, ad *Molight*, *aux Corbières*, etc.

Planta inferne tenuissime pubescens, vix glandulosa, superne viscosa: folia omnia puberula, hinc perperam planta glabra declarata fuit a DC. Duby; nec est exactus Godron describens totam plantam indutam pilis rigidis, brevissimis, nam caules superne glabri sunt. Caules absolute ramosi non erant dicendi, nec adeo frequenter e basi ramosi cum ipso Godron, et minus adhuc semper, ut eos descripsit DC. *Fr. Suppl.* p. 604; sed superne potissimum ramosi. Planta in solutiore solo enata elatior evenit, fitque superne ramosissima, non vero inferne, ubi ramosa tantummodo facta est, si ibidem obtruncata, aut secta fuerit. Petala angusta, profunde emarginata, inclusa, generatim; non *cordata* cum DC. Duby, neque *inaperta* cum Dillenio dicenda sunt. Perperam petala rosea dicuntur a Godron: ea interdum e calyce exporrecta vidi, lamina bifida, flavo-virente, inferne intensius colorata. Caeterum illam petalorum exiguitatem comitatur staminum imminutio, nam planta pentandra, neque decandra a me observata est. Semina reniformia, valde compressa, granulata, carina applanata eadem ac seminis latitudine, et amplius etiam, quum ipsius carinae margo duriusculus longiorem seminis partem constituat.

Ratio dubitandi, cum Lowe, de Dillenii loco non extat.

S. corymbiferam Bertoloni retuli pone De Notaris demonstrationem, quam iste Genuae mihi redeunti ab exilio comiter fecit, die 8 Mart. 1847. Et Bertolonii descriptio sententiam nostram plenissime confirmat. E contra, respuenda est *S. scabra* Bert. 4, p. 614, n. 37, relata a Godron, laudante Gay apud Coss. *Pl. nouv. cr. midi Espagne* (1849) p. 32, quae est planta perennis, caespitosa, scabra, etc., etc.

S. multicaulis Guss. Pl. rar. t. 35, sive *S. inaperta* Flor. Graec. Sibthrp. C. 5, p. 14, t. 420, Bert. 4, p. 614, n. 38, a nostra specie toto caelo differt, nec miraberis dum videas Bertoloni Dillenii figuram suae plantae male accomodari fatentem; sed Smithium absque ulla observatione eamdem adduxisse iconem, hoc procul dubio miraberis.

Silene bicolor (Boelii) Thor. Chl. Land. (1803) p. 174.

Lychn. exil. ex agr. Bayon., Boel., Lobel. Ill. p. 98? Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 309, n. 9, DC. Dub. p. 77, n. 19. S. dicolor Hoffm. (a Thouin) Phyt. Blatt. 1803. p. 38. S. portensis Lloyd Loir. infer. (1844) p. 37, Id. Ouest Fr. (1854) p. 72, Des Moul. Cat. Dordogn. Suppl. (1846) p. 17, Bory Chaub. Morée n. 565? Boiss. Voy. botq. Esp. n. 256, Godr. Gr. Fr. p. 211. La Peyr. Herbr.; S. portensis Bonamy Nann., Pourr. Herbr. Matr., St. Am. Agen., etc. S. picta Pres. Syn., non Desf. DC. Ic. Gall. rar. p. 13, t. 43, Reichnb. Icon. C. 16, t. 282, f. 5074 dubia.

⊙ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jun.-Aug. In Pyr. Cantabr. maritim., septentrionalibus praesertim.

Legi ad *Biaritz*, l. d. *la Chambre d'Amour*, die 27 Maj. 1841. Habeo *Bayonne* a Deville.

Non adeo viscosa planta est. Calyces decem-nervii, glabri, dentibus ovatis, obtusis, ciliatis. Petalorum lamina bifida, intus e carneo alba, extus rosea.

Opinatus est Koch, Syn. ed. 1, p. 106, ed. 2, p. 115, hanc referre *S. polyphyllam* L. spec., cujus characteres in hac nostra occidentali planta ego non video.

Sprengel, Syst. Veget. 2, p. 412, n. 109, stirpem nostram ad *S. portensem* L. retulit, Candolleo forte indulgens, quem plures imitarunt; ut e supra expositis abunde patet. Sed haec quoque mihi diversa sese ostendit e characteribus a Linnaeo datis, nec non e fusione illius descriptione apud Brotero, Fl. Lusit. 2, p. 192, n. 14. Item et gravius reprehendenda est unio *S. polyphyllae* L., cum *S. clandestina* Jacq. immissa ab Otto apud DC. Pr. *S. bicolor* Reichnb. Icon. pl. cult. et colendr. (1822) n. 72, p. 6, cum tab. f. 2, mihi dubia apparuit, ita ut eam citare ausus non sim; nec parum haesitavi dum superius allatam ipsius Reichenbachi figuram alteram citavi.

Silene Saxifraga (Matthioli, Gesneri) L. Sp.

Matth. infr. cit., nisi antea. Gesn. Op. bot. ed. a Schmid. tab. aen. 11, f. 93 C. (Gesn. obiit 1565). Koch p. 114, n. 21. Bert. 4, pl 616, n. 39, Gaud. 3. n. 994, Visian. Dalm. 3, n. 1510, DC. Dub. p. 77, n. 18. La Peyr. Herbr. et Gypsophila Saxifraga La Peyr. Herbr.; Oncerum cuspidatum Dulac. Waldst. Kit. Pl. rar. Hungr. 2. p. 178, t. 164, Reichnb. Icon. C. 16, t. 285, f. 5086, Seg. Ver. p. 431, n. 14, t. 6, f. 1, Bot. Cat. t. 454. Matth. p. 979, Lob. Obs. p. 233, f. 2, Icon. t. 428, f. 1; Barr. Ic. t. 997, Bocc. Mus. Piant. 71 simil.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jun.-Aug. In montan. editis, praesert. ad rupes calcareas.

Legi in Pyr. septr. ad *St. Beat*, die 28 Jun. 1843. Habeo a Deville ex *Angous*, *à la base du Pic du midi d'Arrens*. Vidi ad *Azat* et supra *Casas de Pena*, loca pro certo parvae elevationis.

S. Saxifraga Waldst. Kit. Pl. rar. Hungr. 2, p. 177, t. 163 videtur reapse differre a planta generatim sub hoc nomine diffusa. Illam sub nomine *S. Waldsteinii* illustravit Griseb. Rum. Bith. p. 179, n. 36; sub eo *S. Kitaibeli* distinxit Visiani, Flor. Dalm. 3, n. 1511, referentes, merito, ad vulgatiorem stirpem *S. petraeam* Waldst. Kit. *S. Saxifraga Kitaibeli* figuratur quidem apud Reichenb. l. s. c. f. 5085.

Silene nicaeensis (Tournf., Cupan.) All. Fl. Pedm.

Tournf. infr. cit., Cupan. Hrt. Cathol. p. 118, Lychn. marin. etc. Bert. 4, p. 624, n. 45, Moris Sard. 1. n. 165. Soy. Will. et Godr. Sil. Algér. p. 29, DC. Dub. p. 76, n. 14. Schrank Comm. de pl. Sieber. (1820) n. 24. S. ramosissima Desf. Atl.? Willk. Ic. descr. Pl. Eur. Austr. occid. praec. Hispaner. p. 55, n. 17, t. 39, f. A videtur varietas, ut eam dijudicavit Kunze, Chlor. austr. Hispan. n. 46. S. sedoides Cambess. Balear. n. 80; nonne Jacq.? Saponaria crassifolia Pourr. Herbr. Matr. All. Fl. Pedm. 2, n. 1576, t. 44, f. 2, Reichnb. Icon. C. 16, t. 228, f. 5065. Bocc. Mus. Piant. p. 170, t. 118 (Lychn. mar. et L. hirs).

⊙ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jun. Aug. In littore Catalauniae.

Legi ad *Rosas*, diebus 4 Jun. 1851 et 22 Aug. 1846. Observavi *al Puerto de Llansa*, prope *San Feliu de Guixols* in littore *de San Pol*, ad *Tosa, Palamos, Lloret de mar.*

Planta plumbeo-virens, pubescenti-glandulosa, admodum viscosa, ventorum vi communiter arenis induta, quas tenaciter detinet. Radix profunde se projiciens. Folia carnosula et facile fragilia. Flores primo mane aperti, adveniente sole cito clausi. Petala sub-ochroleuca, vel si mavis, plumbea, lamina subtus saturatiore, ut in *S. mutanti*; ea marcescendo fuscescere vidi.

S. discolor Fl. Graec. Sibthrp. C. 5, p. 8, t. 410, a Bory et Chaub. *Morée* p. 123, n. 569, unicis quantum video, huc adducta, mihi parum tuta visa est prolatio.

In Pourretiana scheda hoc relatum est synonymon: « *Lychn. balear. viscos. saxatil. tereti crass. fol., floribus albidis* » Salvador, quod in Tournf. Instit., nec in ejus Corollar. percepi. Scimus e Desfontaines, Gussone, Boissier certum esse Tournefortii synonymon pro hac specie *Lychn. marit. Gadens. angustifol.* Tournf. Herb., Inst. r. herbr. p. 338, quae prius exierat in *Elem. botq.* p. 281 (1694), ante Cupani (1696).

Silene elegans Link.! apud Brot. Fl. Lusit. 2, p. 185, n. 5.

Willk. Ic. descr. Pl. Eur. austr. occid. praecip. Hispanicr. p. 71, n. 23, t. 52, f. A. S. Borderi Jordan, S. punctata N., ex improviso, ad amicos. Oncerum tenue Dulac (Haut. Pyr. ps. 637-8).

♃ Flor. Aug. Fruct. Sept. In Pyr. Arag. editior. ad rupes calcar.

Detexi et legi supra *Bielsa* et *Xavierre* in m.^e *Montinier*, die 28 Aug. 1845. Habeo a Borderes, ex *le Port de Gavarnie*. Observavi *a la Peña Montañesa,* inque m.^e *Turbon.*

Planta caespitosa, palmaris, tenella, pallida, inferne glabra, superne pubescens, viscidula, pilis articulatis praedita. Radix lignosa, in rupibus saepius profunde intromissa, pallida, saporis sub-acris. Obliviscatur dubium de vita hujus plantae annua penes Link l. c. Caules plures, 6-10-15 et ultra, palmares, basi glabri, superne puberuli et sub-viscosi. Folia inferiora copiosa, obovato-spathulata, elongata in petiolum, vel si mavis, basi longe contracta et angustata, in ima illorum parte quidquam dilatata, amplexicaulia, per marginem ciliata, vel etiam ciliis destituta, glabra aut sub-glabra, flaccida, uninervia, obscure venata, punctata, nitida; folia caulina successiva abbreviata et angustata, ciliis praedita longiusculis ad basim, superne ciliolata tantum; punctata etiam prae inferioribus magis, apice quidquam recurva. Inflorescentia sub-paniculato-corymbosa; pedunculi solitarii, aut geminati, oppositi, uniflori, visciduli. Bracteae pallidae, pubescentes, prasertim vero per marginem ditissime ciliatae. Calyx sub-clavatus, intus et extus pubescens, et hic lineis fuscis decem striatus, sub-obovatus dentibus obtusis, late albo-marginatis, ciliatis; in istis calycis dentibus convergunt striae intermediae. Petala coronata, unguibus eorum pubescentibus, per duas aut tres lineas (carpophori longitudine) basi coalita, superne bifida, laminae facie albenti, dorso roseo-pallido, striato, ita ut aliquis petala potius roseo-striata, aut venoso-reticulata diceret. Odor florum laevis, cum illo *S. italicae* similis. Stamina alterne longiora, omnia cum petalorum unguibus coalita, ubi istae simul coeunt; scilicet inferne; stamina brevia stant e regione laminae petalorum, longa cum istis intermedia conspiciuntur; suntque

omnia glaberrima; ubi s amina libera, vel a petalis soluta degunt, inspicitur anulus glandulosus, nitidus et sub eo striae multae ad receptaculum usque productae, quae striae staminum ac petalorum originem denotant; et revera earum quindecim enumeravi, ita ut de peculiari staminum et petalorum origine nullum superesse possit dubium: ast omnes hae striae glabrae mihi visae sunt, nec quae petalis respondent pubescentes. Eamdem observavi structuram in floribus *Silenes ciliatae* DC.

Ovarium pedicellatum, ovatum; capsula, immatura observata, suum gerebat pedicellum (carpophorum, tecaphorum, sive basigynum velis) fere trilinearem, qui in juniore flore vix bilinearis est, excrescens ergo sub floris, fructusve evolutione. Semina, non bene matura vidi, reniformia, granulata.

Quo anno eam legi nomine *S. punctatae* salutavi.

Proxima species in methodica plantarum distributione sunt *S. graminea* Vis. Fl. Dalm. 3, p. 166, n. 1509, t. 34, f. 2 et *S. Boryii* Boiss. *Voy. botq. Esp.* 94, n. 264, t. 25, f. A, cum *S. tejedensi* Boiss. Ibid. n. 265, f. B (si reapse haec a *S. Boryii* distincta species est?).

Adducunt ad hanc speciem Willk., Lang, Hisp. Pr. p. 655, *S. punctatam* meam (olim ad amicos), et *S. Borderi* Jord., nulla de horum synonymorum auctore mentione; ii qui *le Bull. Soc. bot. Fr.* alioquin evocare solent. Mox ipsi, p. 671, *S. Borderi* per Hispaniam inquirendam fore portendunt.

SECTIO 3.ª **OTITES.**

Silene Muscipula (Penae, Lobelii et ejusdem anni Clusii) L. Sp.

Pen. Lob. Adversr. p. 189-90, Clus. Hispn. p. 338-40 vix. Bert. 4, p. 613, n. 16, Nos Sched. cr. n. 36, Soy. Will. Godr. Sil. Algér. p. 43, DC. Dub. p. 77, n. 25. La Peyr. Herbr.; S. stricta Noul. Fl. bass. sous Pyr. p. 84, n. 2; S. pendula Pourr. It., ego credo. Reichnb. Icon. C. 16, t. 283, f. 5077. Lob. Icon. t. 453, f. 1. Clus. Rar. pl. h. l. 3, p. 289, f. 1 offer. stat. ramosiss., Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 818, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 349, f. 3, omn. par. felictr.

⊙ Flor. Maj. Jun. Jul. Fruct. Jul. Sept. In Pyr. med. or., mediterr. praecipue.

Legi in Pyr. septr. med. supra *Toulouse* l. d. *le Tuco de Clermont*, die 8 Sept. 1840, qui locus proximus est *Venerque*, unde specimen ab ipso Noulet obtinui: legi insuper in Pyr. Arag. ad *Jaca*, prope *Ipas*, die 10 Jun 1845; in Pyr. Atax. sub *Frassinet*, die 21 Maj. 1839. Copiosam observavi stirpem per montes Corbarienses; vidique in Pyr. merid. ad *Ayerbe, Berganuy, al Puente de Montañana, à la Conca de Tremp*, etc., nec dereliquendae sunt *Narbonne* et *Ampurdan*.

Laborem et verba multa contrivit olim Noulet, ut denique orbi botanico demonstraret se nec *S. Muscipulam*, neque *S. strictam* cognoscere. Mox in *Addit. correct.* p. 9, editis jam a me Schedulis criticis, insalutato magistro, sese clam correxit.

S. stricta L. neque ad *Tolosam* (*Guipuzcoa*) provenit.

Silene italica (Caesalpini vix, Cupani) Pers. Syn.

Caes. De Plants. l. 6, c. 49. Viscag. 1, partim.; Cupan. Hrt. Cathol. p. 119, lin. 12-3. Koch p. 110, n. 5 (excl. var. 1), Bert. 4, p. 599, n. 22. Godr. Gr. Fr. p. 218. S. ital. et S. congesta DC. Dub. p. 78, ns. 31, 32? S. nutans Gouan. Fl. Monspel., S. spathulaefolia Jordan.?; S. pilosa Spr. et nemoralis Waldst. Kit. sunt ejusdem speciei formae, ex Heuffel, En. pl. Banat. n. 275. cfrm. Neilreich. S. floccosa Fic. ex Rohrb. Cucubalus mollissimus W. Kit., ut omnibus notum est. Waldst. Kit. Pl. rar. Hungr. 3, p. 276, t. 248 et p. 277, t. 249 nemorl.: Jacq. Obs. P. 4, p. 12, t. 97, Flor. Graec. Sibthrp. C. 5, p. 20, t. 429, Reichnb. Pl. cr. Cent. 3, t. 292, f. 465 et 254, f. 416 nemoral. et t. 264, f. 426 pilos.; Icon. C. 16, t. 295, f. 5110 et t. 297, f. 5111 nemor.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. Atax. oriental. cum *Olea*, quam superat; occurrens aliquando in Pyr. septr. mediis.

Legi in Pyr. septr. auriger. ad *Campagnac*, die 2 Aug. 1843; in Pyr. or., *Roussillon*, supra *Ceret*, ad *la Cascade del bauze*, die 16 Maj. 1843; ibidemve ad *el Salden Fruch*, die 17 Maj. 1843. Habui a Timbal e *Roussillon*, locis *la Consolation*, supra *Collioure* et *Casas de Pena* et ex *les Albères au Col de Baladou*. Debeaux indicat au *Pic du Midau* et ad *Barèges*. Observavi sat copiosam per montes Corbarienses et agrum Ruscinonensem; nec rara obvenit per Pyr. Atax. ad *Fontan*, *Escouloubre*. Species mire ludibunda, ut mihi quidem comperit.

S. congestam DC. Dub. huc ausus sum afferre. *S. nemoralem* cum aliis libentissime hujus *italicae* varietatem considero, cujus similitudinem cum nostra specie ipsi Flor. Hungr. auctores cognoverunt: et Hornemann ita de illa effatus est: « *Cucubalus italicus var. viscidus: missus ab illustr. Kitaibel sub nomine S. nemoralis, sed ab Cucubalo italico non diversus, nisi caule superne viscido et petalis subtus concoloribus.* » En. pl. Hafn. Suppl. 2, p. 5. Ipse Koch simillimam stirpem dicit cum *S. italica*, l. c., n. 6. Inspectio figurae Fl. Hungr. t. 249 mihi recordavit specimina a Timbal accepta, quae ille absque nomine specifico tradidit: et figuram Flor. Graec. ad *S. nemoralem* adduxit Griseb. Rum. Bith. p. 173, n. 20; separavit hasce stirpes Ledebour, sed subjunxit: « *S. nemoralis vix diversa ab antecedente (italica)* » Fl. Ross. p. 324; sed rem sine mora judicavit Heuffel l. s. c.

S. crassicaulem Willk. et Costa pro lusu luxuriante *S. italicae* libenter haberem, e specimine Timbaliano *des Alberes*, et absque hoc etiam e notis traditis, Vayr. Pl. not. *Fl. Catt.* p. 35, t. 2.

Eam in *Monte serrato* legebat Costa, descripsitque Willk. Pug. n. 9; quaedam de ea a Costa relata reperiuntur in *Ann. Sc. Nat. Par.* Ser. 4, T. 3 (1860) p. 104-5, desumpta ex Indic. sem. hrt. bot. Barcin. (1859?). Suspecta item mihi est *S. rosulata* Soy. Willem., Godr. Bory et Dur. *Expl. Sc. Algér.* t. 82.

Veritus sum, ne *S. nutans* St. Amans, *Bouq.* p. 216, n. 89 adducenda foret ad *S. italicam*, videns *S. nutantem* in ejusdem auctoris *S. conica*, Ibid. n. 90.

Sub sua *S. nutante* Gouan, Fl. Monspel. p. 240, n. 2, quae hujus loci est, nos clamat Prof. ille monspessulanus ad *Lychnid. muscos montan. alb. latifol.* Magnol, Bot. Monsp. p. 168, qui *Polemonium petraeum Gesneri* J. Bauhini evocat, Hist. pl. 3, l. 29, p. 351, f. 2, quam pro *S. nutante* potius recipiendam esse concedimus. Tutum pro nostra specie Magnoli locum non cognovimus.

Neque ad nostram speciem ausus sum afferre *Lychnid. sylvestr. alb.* 1 Clus. Rar. pl. h. l. 3, p. 293 sine figura; quem tantum citavi, ut agnoscatur a me non praetervisum fuisse locum, quamvis ab eo judicando me abstinuerim. Ergo, donec clariora nobis pateant, speciei auctores ii manent, quos supra designavi. Caesalpini locus partim ad sequentem speciem spectat.

Silene nutans (Egenolphi, Tragi) L. Sp.

Egenolph. Herbr. imag. crt. 35 figr. inter.; hanc potius quam praecedentem speciem significare puto: Fl. Cuc. 2 Trag. St. h. p. 403, n. 2, sin. icon., ex G. Bauh. Koch p. 140, n. 7 et Add. emend. p. 439, Bert. 4, p. 593, n. 18, Gaud. 3, n. 997, Nos Sched. cr. n. 37, Soy. Will. Godr. Silen. Algér. p. 47, Sm. Engl. Fl. 2, p. 296, n. 8, DC. Dub. p. 76, n. 13. La Peyr. Herbr., et S. paradoxa La Peyr.

Herbr., Berger. Bass. Pyr.; S. Amblevana Lej. Spa, ex Lestib. Belg.; S. infructa W. Kit., S. lagunensis Sm. Ch. apud Buch Basch Canar., S. Broussonetiana Schott ined. in Herbr. Font., ex Webb Berth. Canar.; S. livida Willd., Koch Syn., et inde S. rubra Vest Bot. Zeitg.; S. viridiflora Pourr. It., ex Timb., S. submutans Miq. ex Rohrb., Oncerum nutans Dulac. Engl. Bot. v. 7, n. 465, Flor. Dan. t. 242, Schrank Fl. Monac. t. 319, Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 5, p. 19, t. 114, Hayn. Term. bot. t. 13, f. 5, Schk. Handb. 1, t. 122, Waldst. Kit. Pl. rar. Hungr. 3, p. 237, t. 213 (form. glabr.), Reichnb. Pl. cr. C. 3, t. 265, f. 427 infract.; et Reichnb. Icon. C. 16, t. 295, f. 5108 et t. 294, f. 5106 livid., et Ibid. t. 255, f. 417 livid., et Pl. cr. C. 3, t. 256, f. 418 pelidn.; Dietr. Fl. Fl. Bor. v. 5, n. 328, Fl. Bat. t. 1186, Schub. Icons. 23, f. 2. Gesn. Op. bot. ed. a Schmid. tab. lign. 18, f. 155, Lonicer. Krtb. ex Uffenb. 1688, p. 456, f. 2, Clus. Pann. A. p. 330-1 fig., et Rar. pl. Hist. l. 3, p. 291, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 351, f. 2 cred., Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 535, t. 20, f. 4.

♃ Flor. Maj-Jul. Fruct. per Æstatem.

Legi in Pyr. aurigr. supra *Ax* secus iter de *Ascou*, die 27 Jul. 1840. Varietatem petalis, ac genitalibus rubris legi in Pyr. or. sub m.^e *Cambresdazes*, die 12 Jul. 1836, inque *Roussillon* supra *Ceret*, l. d. *la Cascade del bauze*, die 16 Maj. 1843. Speciei typum habeo a Deville ex *les Buttes de Sers* ad *Barèges*.

Flores noctu, et primo mane odori.

Pluries mihi obvenit haec species ludens genitalibus, petalisve a rubro-violaceis, aut rubris tantum, sive per Pyrenaeos orientales in m.^e *Cambresdazes* ad illius basim, aut in Valle *d'Eynes*, vel supra *Ceret*; item in Pyr. Cantabr. m.^e *Azolla* inter *Lizarza* et *Lizasca*, nec non ad *Bilbao*, *Durango*, *Tolosa*, *San Sebastian* alibique: in hisce postremis locis vidit quoque Willkomm, ut in Valle *Baztan*, eique retulit *S. pelidnam* Reichnb., et cum dubio *S. spathulaefoliam* Jord. *Cat. gr. Jard. Dijon* 1848 (p. 31, n. 38), quam inter formas *S. italicae* potius ruere existimavi. Cf. Willk. Sert. p. 22, n. 139.

Vidi ego in Herb. Delort (*Narbonne*) plantam exsiccatam e *Roussillon* a Gugé donatam, nomen ferentem *S. viridiflorae*: specimem imperfectum mihi tamen indicium obtulit *S. nutantis*. *Sil. insubriam* Gaud. (n. 998 et Appnd. p. 570), a Koch, Bluff et Finger ad *S. italicam* relatam, Bertoloni, e Comolli specimine, ad *S. nutantem* duxit.

Quaedam nostrae speciei specimina legi ad *Ax*, die 31 Jul. 1840, ut ea ad examen revocarem: in eis vidi capsularum dentes revolutos: locus in quo specimina illa legi erat apricus, siccus, calidissima die. Istis individuis sepositis in capsula ferrea aliis plantis ad studium opportune collectis, postera die quum ea examinanda suscepi, valde miratus sum inspiciendo capsulas clausas, ex erectione dentium. Illico dubium exortum est, num erecto dentium capsularum proveniret ab humiditate collecta e perspiratione plantarum in capsula ferrea clausarum: et quum fructus *S. nutantis* alternatim siccitati et humiditati exposuissem, vidi capsulae dentes fieri patentes et recurvos sub siccitate, erectos et invicem approximatos cum aeris humiditate. Lux nihil actionis habere in istis plane persuasus fui; sunt revera capsularum dentes, seu valvae hygroscopicae.

Quum ita res se habeat non video quomodo specie sejungi possint individua, quae meliorem nullam separationis notam offerunt et cum Seringe in DC. Pr. 1 (1824) p. 377, n. 123, Bert. It. l. c. (minus bona tamen observatione addita ad p. 595 de *S. pelidna*), Neilreich Croat. p. 206, Ascherss. et Kan. Pl. or. n. 2420; contra Desf. Cat. hrt. Paris (1829) p. 264, Host Fl. Austr. p. 527, n. 7, Koch l. c., p. 111, n. 8, Reichnb. l. c., Tenor. Syll. p. 215, n. 25, Visian. Dalm. 3, p. 169, n. 1516 (qui tamen veritatem subolfecit), Baumgrt. Trans. p. 402, n. 820, itemve Fuss. n. 539, etc., etc., *S. lividam* Willd. ceu simplicem *S. nutantis* lusum, ab externis et fortuitis caussis in plantam inductum considero.

Recte DC. hanc hygrospicitatis, vel hygrometricitatis proprietatem in vegetalibus perpendit, capsularumque motionem in plurimis stirpibus huic nostrae similem dari exposuit in sua *Physiol. Vég.* p. 81, lin. 1 seq. Modum contrarium sub humiditatis actione promit illa *Anastatica hierochuntica* quae tunc partes omnes non claudit sed aperit, phaenomeno vere singulari cum *Œnothera tetraptera* Auctor., ex Defrance *Bull. philomatq.* tantum communi, ut scimus, quod, dempta phabula vulgi, graviter ab Ammanno cum Nebelio (Char. pl. natur. 1700, p. 546) criticata, a Linnaeo poetice condemnata (Hrt. Cliffrt. 1737, p. 328) et ante eos ceu Monachorum dolum increpata a Bellon, Observ., seu It. orient. l. 2, c. 86 (ed. Paris 1588, p. 320), neque ad Hiericum proveniens, efficit de hac stirpe, deque *Brunyera tetraptera* N. s. c. aliquid vere mirandum; cf. DC. l. c., p. 18 et ps. 613-4, et cf. etiam Cossoni notam, Cat. pl. Palest., inlatam etiam in *Bull. Soc. Botq. Fr.* T. 4 (1857) p. 278, de *Asterisco pygmaeo* Coss. et Dur., sive *Saulaza Hierochuntica* Michon *Voy. relig. Or.* 2, p. 383, quae planta, fortasse mera *Asterisci Morisoni* N. varietas, habenda potius est pro *Rosa Hierochuntica* antiquorum, nam observatum est a Sauley et Michon (Catal. pl. observ. Syr.!, Palest., redactrbs. Cosson et Kralik, Paris 1854, p. 10) quod in nonnullis stemmatibus veterum familiarum, quarum genealogia subit ad tempus Crucigerorum, reprehesentatur iste *Asteriscus*, neque *Anastatica* pro modo dicta *Rosa Hierochuntica.*

Recordanda quoque est historia de *Plantagine cretica*, de *Selaginella circinnata.*

Clusii prolationem correctam de Pann. A non exhibuit Haller; clare vix ullus. In Clusiano opere cit. p. 330, per error. signatur n. 332.

Silene otitis (Caesalpini) Sm. Br., St. Lagr.

Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 150, n. 404. De Plants. l. 6, c. 49, p. 257 Viscag. species. Koch p. 111, n. 11, Bert. 4, p. 583, n. 9, Gaud. 3, n. 991, DC. Dub. p. 75, n. 3, Led. Fl. Ross. p. 309, n. 15. La Peyr. Herbr.; S. exaltata Friv. in Regensb. Flora 1835, p. 333 ex Griseb. Rum. Bith.; S. volgensis Spr., Otth., S. effusa Otth., S. pseudo-otites Bess., S. parviflora Pers. (omnes cum suis Cucubalis) ex Ledb. Ross. Adde S. densifloram D'Urville, ex Rohrb.; Cucubalus dioicus Salisb. Pr. Engl. Bot. v. 2, t. 85, Flor. Dan. t. 518, Fl. Batv. v. 8, t. 637, Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 158, Roem. Fl. Eur. fasc. 3, n. 8, Reichnb. Icon. C. 16, t. 289, f. 5094-5 (Ait. et pseudot.); Plenck Ic. pl. med. T. 4, p. 53, t. 348, Zannich. Vnz. p. 114, t. 145. Pen. Lob. Adversr. p. 190, f. 1, exter., Icon. t. 453, f. 2, Clus. Hisp. 344-5, Rar. pl. Hist. l. 3, p. 295, f. 1, Mentz. Pug. pl. t. 1, f. 2, Petiv. Hrbr. Br. t. 57, f. 11, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 684, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 350, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 536, t. 20 f. n. 5.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jul.-Aug. Per region. mediterr. infer., forte Navarr. except.

Legi in Pyr. Arag. ad *l'Ainsa*, die 8 Jul. 1845. Observavi ad *Savinianigo, Jaca, Mediano, Perarua* supra *Graus*, inter *Lupinier*, et *Ortilla*, ad *Fonsec, Cardona.*

Incauti Seringe, DC., Duby Spreng. Syst. Veg. 2, p. 413, n. 117, speciem dixerunt Persooni Ench. Hos imitavit Bung. apud Led. Alt. Caulis inferne pubescens, superne saepe viscosus. Flores masculi calyces clavatos gerunt: flores staminei subovati, praesertim sub maturatione capsulae. Quamdam florum differentiam in alterutra planta observaverat G. Bauhinus, Pin. p. 206, n. 10.

Planta foemina in Pyr. Arag. prae mascula rarior et statura minor. Stirpem floribus hermaphroditis praeditam viderunt Scholler, Fl. Barb. p. 106, n. 346, Pollich Flor. Palat. n. 416, Roth Tent. Fl. Germ. 2, p. 492, Pollin. Fl. Ver. 2, n. 842; et Heller Fl. Wirceb. p. 454, n. 2,

Wulf. Fl. Nor. n. 911. « *Flores in nostris non semper dioici* » dixit Sm. Graec. Pr. n. 1014: cf. etiam Weinmann Obs. bot. ad Fl. Ross. *Bull. Soc. Natur Mos* 1837, n. 7, p. 61, n. 65, Schwab. Fl. Anhaltin. p. 193, n. 6.

Patet et hermaphroditos flores vidisse Haller (in Rupp. Fl. Jen. p. 125 et Helv. n. 920); quam plantam insuper e Tataria indicat, cujus diagnosim offert in En. pl. hrt. agr. Gotting. p. 151 (p. err. p. 165) lineis ultimis, revera sistit *Otites* varietatem, neque speciem propriam, ut ipse percepit Haller, mox lusum hermaphroditum *Otitidis* declarans, Helv. n. 920 *a, B*. Bunge et Ledebour, Altaic. et Rossic. Flor. nullam de Halleri synonymo mentionem fecere; late per Rossiam hanc speciem vivere ipse tamen testatur Ledebour. Gilibert (l. Em.) Pl. Lith. ill. n. 261 et Exerc. phytolog. p. 365, n. 68 ceu speciem describit suum *Cucubalum hermaphroditum*, concludens demum cum hac observatione: « *An simplex varietas Cucubali otidis?* » Flor. Lith. ill. p. 61. Caeterum Gilibert in Linnaei Syst. pl. Eur. mox edito T. 3 (sic) p. 470 de suo *Cuc. hermaphrodito* mentionem non fecit; ut puto a Schollero, forte a Reichard, Syst. pl. P. 2, p. 343, n. 22, consilio suscepto.

SECTIO 4.ª **VISCAGO.**

Silene gallica (Caesalpini) Auctor., Soy. Willem.

Caes. Herbr. Tornab. 1563. fol. 152, n. 409, De Plnts. l. 6, c. 52, p. 259. Koch p. 109, n. 1, Bert. 4, p. 572, n. 1, Moris Sard. 1, n. 168, Gaud. 3, n. 1001, Soy. Will., Godr. Sil. Algér. p. 12, Low. Man. Fl. Mader. p. 50, n. 1. S. quinquevulnera Benth. Cat. p. 122. S. anglica, tridentata, lusitanica, gall. et quinquevuln. DC. Dub. p. 76, ns. 6-10. S. quinquevulnr., S. cerastoides et S. stricta La Peyr. Herbr.: S. conica La Peyr. Herbr., partim.; S. sylvestris Gater.: S. cerastoides Berger. Bass. Pyr.. Noul. Fl.; S. lusitan. et S. quinqvlnr. Colmeir. Cat. pl. Catal., et Recuerd. bot. Gallic.; S. littoralis Jord. ex evid. descript. S. jucunda et S. cruentata Jord., cf. Flora 1849, n. 30, p. 477, n. 36; S. articulata Viv. Lib. ex Coss.; Oncerum gallicum Dulac. Engl. Bot. v. 17, n. 1178 et v. 2, n. 86, Curt. Flor. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 53, Fl. Batv. v. 11, t. 443, Flor. Dan. t. 1643, Reichnb. Icongr. C. 16, t. 272, f. 5054 et f. 5055, sylvestr. Schott, credo. Dillen. Hrt. Elth. 2, p. 419, t. 310, f. 399 et p. 420, t. 311, f. 401, Vaill. Bot. Par. p. 121, n. 11, t. 16, f. 12, Zannich. Vnz. p. 175, t. 227; Viv. Lib. Specim. p. 23, t. 12 (var. calyc. maj.) cred. Barr. Ic. t. 1028, f. 3 et 4 (p. err. 6).

⊙ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jun.-Aug. In calidioribus, praesert. mediterraneis.

Legi in Pyr. Catal. humilior. ad *Gerona*, die 15 Maj. 1851. E viciniis *de Bayonne* habui a Darracq, *de Tarbes* a Deville; e *Port Vendres* a Timbal, sub nomine *S. littoralis* Jord. Observavi ad *Irun, San Sebastian*, *Azpeitia*, *Durango*, *Bilbao*; vidi ad *Tarbes*, ad *Argeles de Bigorre*, ad *Montoussé*, *Bagès*, *Toulouse*, *Salau*, etc., et frequentius per region. mediterr. Ex *Vic (Bigorre)* vidi *Tarbes* in Herbr. Corbin.

Species in Pyrenaeis quoque varias offerens formas, summeque ludibunda. Occurrit plus minus ramosa, erectiuscula et prostrata, pubescens et hirsuta; viscositas in calyce prae aliis partibus evidentior semper est; petala majora et minora, lamina integra, aut dentata, plus vel minus intense colorata, aut maculata, a roseo ad rubellum puniceumque colorem. *S. quinquevulnerae* a *gallica* distinctae tribuunt DC., Duby, l. c., n. 10, spicam distichami, false; et Loiseleur, Gall. ed. 2, p. 311, n. 13, *petala integerrima* item sine fundamento; sed praetereundi sunt omnes ii, qui arte compositas vel praeconcepta voluntate phrases specificas ediderunt, ut Mutel, Host, Reichenbach, Jordan, Dietrich.

Stirpis variabilitatem probe agnoverunt Bentham l. c., Soy. Willem. *Obs.* p. 32, Noulet *Fl. bass. sous Pyr.* p. 87-8, n. 4, Moris Sard. l. c., Bory Chaub. *Pélop.* n. 672, Koch l. c. et Syn. ed. 1, p. 100, n. 1,

Guss. Sic. Syn. p. 482 sub n. 1, Des Moulins *Cat. pl. Dord.* 1840, p. 28, Lowe l. c.; quorum observationes primo in agro Biterrensi, cum Pyrenaeis finitimo, vel in ipsis Pyrenaeis iterum iterumve confirmavi. Hinc aberravisse Bertolonium puto, dum in Fl. Ital. l. c. p. 574 plurium specierum distinctioni iterum favit, quas ille obscuris tenuibusque rationibus frustra sustinere conatus est. Item de seniore Gussone dicendum, cujus distinctiones de *S. Giraldi* Guss., *Candollei* Jord., *littorali* Jord. et *anglica* L. in Pl. vasc. Inarim. elaboratas, (1854) p. 36-9, n. 1-4 aeque fatuas declarare minime dubito. Inter hasce varietates vero notabilior, spectandaque est *S. Giraldi* l. c. n. 1, t. 1, f. 2 *c, d,* glabritie generali, filamentis exceptis, insignis.

S. gallicam ad *Montoussé* Pyr. septr. medior. spontaneam speciatim observavi; locus iste editior prae *Tarbes* ab hac urbe parum distat, et ejusdem regionis est. Nullum mihi superest dubium, nulla alia consideratione caeteroquin obstante, quin hujus speciei fuerit *S. tridentata* Ramd. DC., Dub., de qua re suspicionem habuit Mutel etiam, *Fr.* p. 145, n. 8, et opinati sunt Soy. Will. et Godr. Et eo magis, ex quo figurae Clusii (Hisp. p. 345), Lobelii (eadem), Tabernemontani (Ic. t. 297) accedunt valde, sive recipiuntur citius ab auctoribus pro formis *S. gallicae*, quam *S. tridentatae*, cui Desfontaines amandare studuit, Fl. Atl. p. 349, vel *S. permixtae* Jord., quam ex ripa *Adour* ad *Tarbes*, sub nomine *S. tridentatae*, vidi in Herbr. Corbin, et cujus frustulum mihi benevole concessum est ab hujus viri nepti.

Specificam denominationem recepimus de stirpis natura aeque ac Gallorum mente variabili.

Silene nocturna (Magnoli) L. Sp.

Magn. Bot. Monspel. p. 169, p. 170 fig. Bert. 4, p. 575, n. 4, Moris Sard. 1, n. 167, Gren. Obs. botq. 1838, p. 13, Soy. Will., Godr. Sil. Algér. p. 19. S. noct. et S. brachypetala Robil. Cast., Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 312, ns. 25, 26, DC. Dub. p. 76, ns. 11, 12, La Peyr. Herbr., S. undulata Pourr. in Herbr. Peig.? (citans Act. Tolos. 3); S. apetala Host. ex Vis. Dalm. Plura alia synonyma dedit Webb It. Hispan. p. 63, a Steudel referta. Flor. Graec. Sibthrp. C. 5, p. 6, t. 408 (forma quae neglect. Tenor.); Tenor. Fl. Nap. 1. p. 238, t. 230, f. 3 et f. 1 a. c, ex Bert., qui Ten. S. neglect. jungit; Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occid. praec. Hispaner. t. 50, f. C, Reichnb. Icon. C. 16, t. 274, f. 5058–9, Jord. Obs. pl. nouv. cr. Fr. fragm. 5, p. 30-2, t. 1 A, B. noc*. bracf., Dill. Hrt. Elth. 2, p. 420, t. 310, f. 400. Barr. Icon. t. 1027, f. 1, Cupan. Panph. Sic. 2, t. 151.

⊙? Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. Per region. mediterr. cum *Olea*, inque Cantabr. calidior. ad *Bilbao*.

Legi in Pyr. Corbar. ad *Fonfroide*, die 13 Maj. 1839; in Pyr. or., *Roussillon*, ad *Reynes*, die 26 Maj. 1843; ad *Bagnouls sur mer*, die 13 Maj. 1837, denique in Pyr. Catal. marit. ad *San Feliu de Guixols* l. d. *San Pol*, die 16 Jun. 1860. Observavi sub *Roca fuerte* contra *Sanguessa*, ad *Jaca*, in *Sobrarbe*, ad *Benavarre*, *Sarsa*, *Gerona*, in *Roussillon* copiosam.

Caules flexiles, nec fragiles. Folia carnosula, saepe sub-concava; bracteae magis prae foliis ciliatae. Calyces in planta adulta non cylindracei, sed ovales: infida caeterum nota in hisce plantis quae dum florent, aut si unisexuales occurrunt, gerunt calyces cylindraceos, vel elongatos, qui in crescente capsula ovatus, tumidus et proportione acta abbreviatus apparet. Capsula sub-sessilis. Flores noctu et primo mane aperti et odoratissimi, sub sole clausi et inodori.

Huic speciei pertinere existimavi *S. undulatam* Pourr. in Herbr. Peig Barcinonae asservatum. Citat ibidem Pourret Act. Tolos. 3, ubi

reperitur sua *Chloris Narbonensis*, in qua nulla de hac specie mentio apparet; et *S. littoralis* Pourr. e littore Barcinon., Chl. Narb. n. 1095, *S. nicaeensis* potius dijudicaretur. Suspicor illam *S. undulatam* Pourr. suppressam fuisse a La Peyrouse, qui Pourreti Chloridem Narbonensem mutilam edidit.

In varietate, quae *S. brachypetala* Rob. Cast. haec praecipue adnotavi, quae omnino ei peculiaria non sunt. Tota planta mollis; caulis inferne, itemve folia ad eorum basim hirsuta; caeterum herba pubescens, lenta, modesta. Caulis non est simplex, ut eum declarant DC., Duby, Mutel, sed ramosus. Folia inferiora obovata, spathulata, obtusa, paulatim ascendendo angustiora fiunt, apice manifeste acutiusculo. Calyces ovato-cylindracei, neque absolute cylindracei, ut eos descripsit DC. *Fr.*; caeterum clausi, petala et genitalia occultantes, quum vix unum aut alterum stamen prodeat in junioribus floribus; calycini dentes elongati, per marginem membranacei, ciliati; pallidi sunt sulci per calycis tubum excurrentes. Petala parva, angusta, lamina bifida; virescentia, mox lurida. Stamina glabra. Capsulae item glabrae, insidentes in carpophoro pubescente; dentibus earum patulis. Semina orbiculato-reniformia, lateribus depressa, dorso sulcata, superficie transversim regulariter striato-corrugata, fuscescentia.

Non esse bonam speciem declaravit jam Grenier, *Obs. botq.* 1838, p. 12, n. 7; noviter Willk. l. s. c. p. 68, qui duram aggressus est demonstrationem de *S. permixta* quoque varietate *S. nocturnae*. Iis proxima est *S. Giraldi* Guss. Inar., ex *Pompei* accepta a Prof. Pedicino.

Silene permixta (Pourret) Jordan.

S. mutabilis Pourr. Herbr. Paris. asservat. et ut quidam credunt Linnaei etiam. Jordan Pug. plantr. novar. praesert. Galliear. (1852) p. 32. S. brachypetala Bert. 4, p. 608, n. 30, cum S. nocturna *b* Bert. Ibid. p. 576. S. neglecta Tenr. Nap., Guss. Sicil. Synops. p. 482, n. 3. S. nocturna var. micrantha Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occid. praecip. Hispanicr. t. 50, f. A ben. et f. B (brachyp.) forte ex eadem planta, Ten. Fl. Nap. 4, t. 230, f. 1 a–e cred.

⊙ Flor. Maj. Jun. ineunte. Fruct. Jun. Reperitur potissimum in Pyr. Atax. et orient. humilior.; occurrit rarius per Cantabr. maritimam; rarissime in Pyr. septr. med.

Legi ad *Canet*, die 21 Maj. 1842; in Pyr. Cantabr. sub Bilbao contra *Portugalette*, die 30 Jul. 1857. Habui ex *Narbonne* a Delort; e viciniis *de Tarbes* secus *l'Adour* de Herbario sui patrui magni a Virgine *Louisa Corbin*. Forte ex eodem loco proveniunt specimina reperta in collectione Deville, absque scheda. Speciem vidit Timbal ad *Casas de Pena*.

Tota puberula. Caulis tunc simplex, alias dichotomus, divaricato-ramosus. Flores noctu tantum expansi. Sub hora meridiana, nubilo etiam caelo, petala involuta observavi; istaque, brevia, pallida, subviridia. Semina reniformia, rugoso-muriculata. Loca maritima praediligit. Ad *Canet* stirpem comitabantur *Alsinella maritima*, *Thlapsi procumbens*, *Juncus acutus*. Nullus maximam cum *S. nocturna* affinitatem denegabit. *S. neglecta* Tenr. cum hac *permixta* eadem videtur.

Silene ciliata (Pourret) DC. *Fr.*

Pourr. Chl. Narb. ns. 1093, 1094, in Her ariis ultra discindens. DC. Dub. p. 77, n. 23. Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 312, n. 27. Godr. Gr. Fr. p. 207 (non Willd.). S. Pourreti Poir. Dict. Suppl. T. 5 (1817) p. 151, n. 89. S. geniculata Dufour Lettrs. Palass. mtgn. maud. apud Bory St. Vinct. Voy. souterr. Lett. 3, p. 362 not. S. stellata La Peyr. Hist. abr. pl. Pyr. p. 245, n. 7 et Herbr. S. geniculata et

S. [illegible] Pourr. Chl. Narb.; S. pyrenaica Pourr. in Herbr. Matr.; S. vallesia Ramnd. e specim. viso in Herb. Moquin Tand., non L., All.; S. arvatica Lag. Variedades, ex ipso sub S. geniculata Gen. Sp. pl. et ex archetypis visis in Herbr. Hrt. Bot. Matrit., Oncerum ciliatum Dulac. Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occid. praecip. Hispanicr. p. 58, n. 21, t. 52.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. In editis.

Legi in Pyr. septr. auriger. ad *la Cuma d'Angarzià*, die 28 Jul. 1851; in Pyr. or. Valle *d'Eynes*, die 25 Jul. 1836. Habeo a Deville ex *Aiguecluse*, a Massot e monte superstante *Prats de Mollo*. Observavi au *Pla d'Aragnouet*, ad *Torla*, *Bielsa*, *las Paulles*, supra *Castanesa*, in m. *Esquierry*, au *Pla Guillem*, *au Canigou*, alibique.

Primus, ut mihi videtur, inanes Pourreti distinctiones contemsit DC. *Fr.* 4, P. 2 (1805) p. 756, n. 4351, eumque laudarunt, vel susceperunt La Peyrouse, Poiret, Loiseleur, Bentham, Dufour.

Non novi locum Tournefortianum tute ad hanc speciem reducendum.

Sub novo *S. pyrenaeae* nomine adnotavit Pourret: « *Sub alio nomine, cujus non recordor, hanc speciem tradidi in 3 Tom. Act. Tolos.* » cf. iterum quae dixi sub *Trifolio nodifloro* Boccone.

S. legionensis Lagasc. Gen. Sp. pl., visa in Herbr. Hrt. bot. Matr. ex ipsius auctoris archetypis, adeo nostrae speciei affinis est, ut diceretur status plantae elatior. Sprengel ceu synonymon supposuit, Syst. Vegtb. 2, p. 408, n. 46.

Hanc speciem in Archipelago indicat Tchihatcheff, Fl. As. min. 2, p. 193, n. 51, cui ego nullam praestiti fidem. Commutavitne ille cum *S. Graefferi* Guss., probabilius per illam regionem reperienda? Hanc cum nostra identicam volunt Rohrbach in *Linnaea* V. 36 (1869-70), p. 262, Cesati *Rel. bot. piant. Maj. Morr.* (1873) p. 10; eis obsto, ut Morettio obstetit Gussone, Pl. rars. ps. 170-2.

Lychnanthus Gmel. (S. G.) Nov. Act. Acad. Petropol. V. 14 (1759) p. 525, *Cucubalus* Dalech., Tournf., Auctor. *Cuculus*, vel *Cacubalus*, aut *Cucubalus* Plin., Nat. h. l. 27, c. 8 vel 44, cum Brunfels, Anguillara, Dodonaeo pro *Solano nigro* recognosci debet. Respuenda itaque est Penae, Lobelii sententia (Adversr. p. 104), relata etiam a Dalechamp. (Hist. pl. Lugd. 2, p. 1429), confirmata quoque a Sprengel (Hist. r. hrb. p. 203) de eo interpretando pro insequente Alsinea, cui S. G. Gmelini nomen sancte feliciterque restituimus.

Lychnanthus scandens (Penae, Lobelii, Clusii) Gmel. (C. Chr.) Fl. Bad. Alsat. 2, p. 250, n. 654.

Pen. Lob. Advrsr. p. 104, et ejusd. anni Clus. Hispan. Cucubalus baccifer aut bacciferus Auctor., Koch p. 108, Bert. 4. p. 569, Gaud. 3, n. 989, DC. Dub. p. 75. Lychnanthus volubilis Gmel. (sic) Link Handb. 2, p. 245. Cuc. baccifrs. La Peyr. Herbr.; C. Plinii Dalech.; Tournf. Inst., Mapp. Als. Dillen apud Ray Syn., Hrt. Rom.; Scribaea divaricata Wetter. Fl. 2, p. 96, ut Gmel. Bad. Alsat.; nec Ser. baccifera quomodo citatur a Koch Syn. Engl. Bot. v. 22, n. 1577, Dietr. Fl. Bor. v. 5, n. 289, Gmel. It. 1, p. 71 et Act. Petropol. s. c. t. 17, f. 1, Fl. Batv. v. 12, t. 901, Gaertn. Fr. Sem. pl. p. 376, t. 76, f. 7, Lamk. Ill. t. 377, Mill. Icon. t. 112, Sebb. Hrt. Rom. 6, t. 34, Reichnb. Icon. C. 16, t. 302. Clus. Hisp. p. 413-5, Rar. pl. Hist. 2, l. 6, p. 183, f. 2, Dod. Pempt. p. 403, Lob. Obs. p. 136, f. 3, Icon. t. 265, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1429, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 15, n. 175, f. 1.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. Per region. oceanic. facilius obvius.

Legi in Pyr. septr. med. ad *Oo*, die 11 Aug. 1838. Observavi ad *Asas* vallis *d'Aspe*; in Pyr. septr. auriger. ad *Jouelà*; in Pyr. Catal. ad *Prats* contra *Puycerda*, copiose circa *Luchon*.

Tribus 2.ª DIANTHEAE (Braun) N.

Saponaria Tragi et Auctor.

SECTIO 1.ª EUSAPONARIA N.

Saponaria vulgaris (Dioscoridis?) Camer. Hrt., J. Bauh. Hist. pl., Cornut. Enchr. bot. Par., Pall. It.

Dioscr. l. 2, c. 192? Saponaria officinalis L. Sp. ex Rchb., Koch p. 108, n. 2, Bert. 4, p. 532, n. 3, Gaud. 3, n. 972, Moris Sard. 1, n. 150, DC. Dub. p. 74, n. 2, S. offic. La Peyr. Herbr., S. officinarum Ovid. Montalb. Hrt. botanogr. Ind. p. 80, S. nervosa Gilib. Exerc. phyt., Silene Saponaria Fries Lindbl. Bot. Not. 1842 n. 10, Wimm. Schles. Engl. Bot. v. 16, n. 1060, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3, t. 73, Flor. Dan. t. 543, Schk. Handb. t. 121, Sturm Heft 6, Schrank. Fl. Monac. t. 114, Sv. Bot. v. 5, t. 338, Berger. Phytonomt. p. 23 cum tab., Bull. Herb. Fr. t. 257, Turp. Fl. Med. T. 6, t. 311, Fl. Bata. v. 10, t. 742, Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 190, Reichenb. Icon. f. 16, t. 24, f. 5, Sabb. Hrt. Rom. T. 6, t. 33, Savi Mat. med. p. 18, t. 14, Plenck Ic. pl. med. T. 4, p. 52, t. 346, W. W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 388, Zannich. Venz. p. 172, t. 285. Lamk. Ill. t. 376, f. 1, Woodv. et Hook. Med. Bot. V. 3, p. 581, t. 205. Egenolph. Herbr. imag. ert. 19 b, fig. inter. mal. et ita Trag. St. h. p. 990, Fuchs. Hist. st. p. 780, Dod. Coronar. 75, ed. 2, p. 78, Pempt. p. 170, Lob. Obs. p. 180, f. 2, Icon. t. 314, f. 2, Ovid. Montlb. Icon. 2, t. 126. Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 822, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 31, p. 521, f. 2 mal. seu lusus, it. l. 29, p. 346 fig., Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 548, t. 22, f. 52 et 53 lusus.

♃ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Aug. Sept.

Legi in Pyr. Catal. ad *El Seo de Urgel*, die 4 Jul. 1846.

Caules (nam saepe in caespite plures) erecti, aut declinati, ita ut ii imitandi non sint, qui cum Koch, Moris, Bertoloni, Ledebour, Brébisson in phrasi specifica *caulem erectum* dicunt.

Flores potius fasciculato-paniculatos, cum Seringe in DC. Pr. et cum DC., Duby dicerem, quam aut *en tête serrées* cum Godr. Lorr. 1, p. 119, vel cum Loiseleur, Delastre, Koch, Godet et imitatores *fasciculato corymbosos*, aut *fasciculatos* tantum cum Brotero.

Variant flores, in eadem panicula etiam, rosei, carnei et albi; illorum odor parum gratus vix *Dianthi* affinitatem detegit. Calyces glabri, saepius rubro colore suffusi; quomodo eos *villoso-luteolos* dixerunt DC. Duby? Calycis tantum dentes sunt ciliati, et tubus scabridus, quae scabrities adhuc manifestior est in bracteis quae copiosae sunt: tubus calycinus evidenter etiam de flore inflatus magis adhuc evenit sub capsulae maturatione, quapropter Smith laudare nequeo qui adhuc inter specificas notas posuit *Calycem cylindricum*, *Engl. Fl.* 2 p. 284: item peccarunt alii, Hooker, Arnott, Babington, etc. Linnaeum sequuti. Petala tum retusa, tunc emarginata, sive lamina lobata. Eadem est structura petalorum in hac specie ac in illis *S. Ocymoide* et *eleganti*; cornua, sive dentes ex ungue petalorum provenientia ceu organa propria (nectaria) consideravit Hoffm. (G. Fr.) in Obs. Bot. 1787, p. 6, n. 6; saltem ego mentem suam ita percepi ex illius verbis: « *Nectaria inter ungues petalorum, calyce longiores, locata, earumque longitudine, apice in duo cornicula quasi fissa.* » Hoffm. l. c. Hae cornua evenerunt neotericorum corona, qui tamen ceu organa propria, recte, non descripserunt.

Antheras pallide flavas describunt; eas atro-violaceas hinc inde per Pyrenaeos vidi, praesertim vero in Pyr. Catal.: eodem tinctas colore in Alpibus reperiit Gagnebin ad *Pertuis*, teste Haller Helvet. n. 908. Videtur hujuscemodi antheras ceu *sphacelosas* descripsisse Hoffm. Obs. s. c. p. 6, n. 6. Pistilli ejusdem structurae ac illis *S. elegantis*, de qua mox. Radix saporis potius ingrati materiem extractivam propriam (*Sa-*

poninam) continet, subdulcem. Ejus decoctio inservit huc et illuc per Europam ad pannos quadantenus mundandos, praesertim eos qui delicato tinguntur colore. Verum prae *Saponaria* praestantior est *Gypsophilae Struthii* radix, e qua eumdem principium eduxerunt. Dulcior est in hac planta caulis, amara folia, inter utraque radix.

Sunt qui mordicus sustineant hanc esse *Struthium* Hippocratis, Dioscoridis, Plinii. Codex Rer. medicar. Dioscoridis, Florientae Bibl. Laurent. Plut. 73, n. 16, sub nomine *Herbae Lanariae* figuram offert plantae, quae diceretur *S. officinalis*. Levinus Lemnius, Herbr. Arbor. Bibl. explic. c. 10, existimabat hanc esse *Herbam Borith* Ebraeorum; sed Langius (I. M.), Dissert. Bot. Theol. de Herba Borith (1703 Altod.), Hille et Olaus Celsius, Hierob. p. 451, tam Herbam *Kali*, quam saponem inde deductum *Borith* nomine salutatam fuisse arbitrabantur. Hiller, Hierophyt. P. 2, p. 67-9 eamdem ut dixi tutaverat opinionem (1725), fassus *Struthion*, seu *Lanariam* veram, sui aevi botanicis ignotam fuisse speciem, l. c., p. 68.

Sed ne suscipiant, quaesumus, botanici *Lanariam* Aitoni pro planta *Haemodorea*, sed retineant *Argolasiam* Juss.

SECTIO 2.ª **BAOTIA** Neck. N.

Saponaria Ocymoides (Dioscoridis) L. Sp.

Dioscor. l. 4, c. 28, cum Lobel., Dalech., Spreng.; Miuro Anguillr. Sempl. p. 170. Koch p. 108, n. 3, Bert. 4, p. 530, n. 1 et V. 5, p. 628, Gaud. 3, n. 974, Gmel. Bad. Alsat. 4, p. 300, n. 642*. DC. Dub. p. 74, n. 3. La Peyr. Herbr.; S. ocymifolia Salisb. Pr. p. 302, n. 2; S. minor Quorund., ex J. Bauh.; S. viscosa Dulc. Jacq. Austr. append. p. 39, t. 23. Sturm Heft 39, Reichnb. Icon. C. 16, t. 243, f. 1994, Cav. Ic. descr. 2, p. 29, t. 134. Lob. Obs. p. 185, f. 1, Icon. t. 341, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1429, f. 2. Camer. Epit. p. 739 dubia. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 344, f. 2.

♃ Flor. Apr.-Aug. Fruct. per Æstat. Obvia potissimum per montes calidiores.

Legi in Pyr. Arag. ad *Benavarre*, die 18 Maj. 1846. Habeo a Deville ex *Cazau Frechet* et ex *Cadeac* et ex *Vieille d'Aure*. Observavi in Valle *de Roncal*, ad *Vinies*, *Graus*, *Torva*, *Monsec*; ad *St. Béat*, etc.

Radix crassa, herba molliuscula, paniculae florentes pulcrae, flores amoene rosei, aut rubri. Statio in rupibus, aut in declivibus plantam sane spectandam offert.

Non ego flores *fasciculatos* dicerem cum Seringe in DC. Pr. et cum DC. Duby; vel cum Godr. Gren. *Fr.* p. 225 *en grappes dichotomes*; aut cum Koch *corymbosos paniculatos*. Sunt flores paniculato-trichotomi, extremis ternis, binis, aut solitariis, cum ejusdem paniculae pedunculis et pedicellis patentiusculis, invicem intricatis. Pedunculi et calyces generatim e rubro fusco colorati, suntque insuper glandulosi. Dentes colorati ad faucem petali (coronam efficientes) excurrunt decolorati in unguem ipsius petali veluti laminae praetenues, ad medietatem unguis quidquam dilatatae, sub illius fine iterum angustatae.

Verbum *emarginatum* de petalis (a Koch) adhibitum, mihi reliquendum videtur, quia in illis nullam percipio emarginaturam.

Hanc Devillei notam, cum plantis repertam, transcribam (ad specimina e *Cazau Frechat*): « *Les graines diffèrent; celles de échantillons recueillis à Vieille Aure sont luisantes, bronzées d'abord, noirâtres ensuite. Celles des échantillons de Cazau Frechat sont plus claires, couleur carmélite, ternes, et non luisantes. Les granulations sont allongées, tandis*

que celles des autres sont arrondies, disposées en stries beaucoup plus régulières. »

Neotericorum quidam *S. calabricam* Guss. ceu speciem propriam admittere recusat.

Sap. alsinoidem Vivian. Cors. diminutam formam nostrae speciei esse primus forte pernovit Requien et cum amicis candide, de more, sententiam suam aperuit. Hoc sustinuerunt mox Salis Marschl. *Korsika*, Moris Sard., Bert. It.

Nuncupata jam fuit haec species a quibusdam *S. minor*, et forte primo Dalechamp, nisi praetereundum esse existimaverim auctorem, qui, fratribus Bauhinis primis observantibus, eamdem speciem, in eodem opere triplicavit (vulgo Hist. pl. Lugd.). Recepto cum supra citatis auctrbs. pro hac specie *Ocymoide* Dioscor., ut verum fatear, non adeo fidenter, nomen specificum cum littera O majuscula, ut Linnaeus aliique fecerunt, scripsi: sed non omnes, dedita opera; plures incuriose egerunt. Video Desfontaines, in Plin. ex edit. Lemair., Nat. h. l. 25, c. 58, *Echio primo* Plinii hancine indigitavisse speciem. Vix ego crederem compilatorem Plinium sibi aliquid certi finxisse de stirpe cujus suppeditationem cum vino effici scribebat, nec amplius.

Saponaria elegans (Seriolae) La Peyr. Herbr.

Cucubalus pendulus a D.re Seriola in Herbr. Bolos. La Peyr. Hist. abr. pl. Pyr. p. 2[illegible], n. 5 et Suppl. 57. Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 203, n. 2. Spreng. Syst. Veget. 2, p. 374, n. 3. S. caespitosa DC. Rapport. (1804) p. 10 sine phras., Sering. Fl. Jardns. 2, p. 355, n. 5, DC. Dub. p. 74, n. 5. S. caespit. Benth. Cat. (excl. syn. S. luteae et bellidifoliae La Peyr.); Porr. Herbr. Matrit. Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occid. praec. Hispanicr. p. 36, t. 22.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Sept. In Pyren. Navarr. et Arag. edítior., rarius in proximis montibus Pyr. septr., ad rupes, vel in solo calcar., meridiem versus.

Legi in Pyr. Navarr. Valle *de Roncal* m.e *Escaure*, die 29 Jul. 1844; in Pyr. Arag. valle *de Venasques* m.e *la Peña blanca*, die 9 Aug. 1838. Observavi in m.e *el Forat* supra *Sallent*, *a la Peña d'Uruel*, ad *Bucaruelo*, *a la Peña Montañesa*, in m.e *Turbon*, in *Montsec* supra *Estall*. Reperierunt alii *a la Pena d'Aucupat*, ad *Anouillas* et supra *Gavarnie*. Spruce vidit *au Col d'Estaubé*, cf. *Lond. Journ. bot.* 5, p. 537.

Radix simplex, lignosa, alte in solum sese immittens. Caules caespitosi, ramosissimi, ramis inferne lignosis, densissime intricatis, pulvinum efficientibus, inferne foliis emarcidis tectis; et tunc caules quadrangularem formam nanciscuntur: succedunt caules floriferi plures annotini, subpalmares, rubentes, apice floriferi, et tanta copia, ut plantam integram spectatu pulcherrimam efficiant.

Folia crebre approximata, decussata, in ramis sterilibus et infra in fertilibus linearia, subulata, basi ciliata, per marginem denticulato-scabra, subtus uninervia, apice obtusiuscula, patentia, rigida, nitidula, undique crebre punctis minutis notata. Rami floriferi pollicares, palmares et ultra, parce foliosi, laeviusculi. Flores fasciculato-capitati, aut sub-umbellati, multis bracteis stipati, coloris rosei, non sine aliquo et *Rosae* odore. Bracteae, pedunculi et calyces pubescentes; superiores bracteae praesertim ciliatae. Calyces tubulosi, medio inflati, plerumque erubescentes, plus minus evidenter 15-sulcati, dentibus eorum sub-acutis, ciliatis. Petalorum cornua, coronam efficientia, linearia, pallida, tertiam limbi partem sua longitudine superantia: limbus venulosus, patens et re-

flexus, obovatus. In *Montsec* petalorum limbus lobulato-denticulatus observabatur. Petalorum unguis inferne bialatus, cujus extrema pars efficit cornua illa extra faucem producta. Staminum filamenta triquetra, angulis ad apicem obtusioribus. Stili subulati, ovarium ovato-oblongum, pedicellatum. Capsulae mihi videbantur quadrangulares.

Habitus *S. luteae*, facies *Silenes caespitosae*; huic, salva proportione partium, praesertim similis ante florum evolutionem.

Nomen La Peyrousianum, prae Candolleano recentius, praetuli, quia jam ante hoc stabat *S. caespitosa* Fl. Graec. Pr. (1806), quae injuria dicta est *S. Smithii* a Seringe in DC. Pr., quum in summa dicenda potius fuisse *S. Sibthorpii*. Aliis quoque rationibus denominationem a se datam sustinet La Peyr. *Suppl.* c., quae non malae essent, nisi ipse in *Hist. abrég.* s. c. synonymon DC. retulisset! Nempe, quando nomen absque diagnosi nihil faciendum est? quando nomen non dat characterem, quando species intelligi nequit! Epithetum *caespitosae* valet pro diagnosi de stirpe nostra in Pyrenaeis indicata. Ergo vana fuerunt illa La Peyrousei verba.

SECTIO 3.ª **SMEGMATHAMNIUM** Fenzl, N.

Saponaria bellidifolia (Columnae) Smith. Spicileg.

Columm. Ecphr. p. 152, 153 fig. Bert. 4. p. 536, n. 5, Mut. Fr. 2, p. 143, n. 7, La Peyr. Hist. abr. pl. Pyr. p. 239, n. 6. La Peyr. Herbr., et S. lutea La Peyr. Herbr. Smith Spicileg. t. 5. Portenschl. En. pl. Dalm. p. 14, t. 6, f. 2, Reichnb. Icon. C. 16, t. 244, p. 4992. Barr. Ic. t. 498. Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 539, t. 36, f. 3 innumer. (in text. n. 16).

♃ Flor. ?. Fruct. ?. In Pyr. septr. med. editior. rariss., imo dubia.

Reperta dicitur in rupibus praeruptis *au Lac d'Oncet*, sive *Lac bleu*: foret ista La Peyrouse auctoritas.

Perperam Grenier, cum Godr. *Fr.* 2, p. 56, a Serres consilio suscepto, *S. bellidifol.* La Peyr. ad *Valerianam heterophyllam* retulerunt. *S. lutea* ex La Peyrouse auctoritate in Pyrenaeis indicata, e revisione La Peyrousiani Herbarii facile dejicitur.

Vaccaria Dod., Medik.

Vaccaria vulgaris (Tragi, Cordi, Gesneri) Host. Fl. Austr. (1827) p. 578, Roehling.

Trag. St. h. p. 130, Cord. hist. pl. crt. 104 a, b, f. 1; Lychn. monachr. Gesn. Hrt. Germ. crt. 266. Saponaria Vaccaria L., Koch p. 108, n. 1, Gaud. 3. n. 973, DC. Dub. p. 74. n. 1. Gypsophila vulgaris Sibth. Sm. Gr., Bert. 4, p. 519, n. 1 et V. 5, p. 677. Moris Sard. 1. n. 149. Sap. Vaccr. La Peyr. Herbr. S. vaccaria Cavan. Praelect. p. 134, n. 333; S. perfoliata Gilib. Exerc. phyt.; Roxb. quoq. a Wight, Arn. Ind. or., V. pyramidata Gaertn. (K. F.); V. segetalis Giske. Flor. Graec. Sibthrp. C. 4, p. 73, t. 380, Bot. Mag. t. 2290, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 234, t. 130, f. 9, Reichnb. Icon. C. 16, t. 245, f. 4991. Dod. Pempt. p. 104, f. 2, Tabern. Krtb. 2, p. 1253, f. 1, Icon. t. 866, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 357, f. infer., Lob. Obs. p. 190. f. 2, Icon. t. 352. f. 2, Gesn. Op. bot. ed. a Schm. t. lign. 22, f. 197 s.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul.

Legi in Pyr. or., *Roussillon*, ad *Ceret*, die 3 Jun. 1843. Semina legi in Pyr. Cantabr. humilior. ad *Zarauz*, die 24 Aug. 1857.

« *Calyx, capsula et totus habitus Gypsophilae omnino, nequaquam Saponariae sunt.* » Sm. Fl. Gr. c. Multis nostrum ceu peculiare genus placuit; cf. etiam Gaertn. (G.), Meyer (B.), Scherb. (J.) *Fl. der Wet-*

teran (1800) 2, p. 88, Meyer (G. F. W.) Fl. Hanov. excursr. (1849) p. 90, Wimmer *Schles.* (1857) p. 569.

V. grandiflora Jaub., Spach Ill. pl. or. 3, p. 40, t. 231 ad *V. vulgarem* iterum revocandam esse puto; nam unica illa nota de petalis valde magis elongatis non est certe in hoc Ordine bona ad peculiarem speciem sustinendam.

Gypsophila L.

SECTIO 1.ª **STRUTHIUM** Hippocr.?

Gypsophila Struthium (Hippocrati?) L. Sp.

Hippocr. Nat. mul. p. 571? Theophr. Hist. pl. l. 6, c. 7? Condysi Arabum? cf. Dalech. Histr. pl. Lugd. p. 822, Salmas. Homonym. cap. 51, p. 60 b; cf. et Stapel. in Theophr. p. 720 seq. Willd. Sp. pl. Decandr. p. 664, n. 8. Sapon. n. 4 G. Bauh. Pin. p. 206 et Luteola cretica G. Bauh. Pin. p. 100, n. 2. Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occid. praecip. Hispan. I. p. 33, t. 17 et p. 34, t. 18 [illegible]

♃ Flor. Æstat. Fruct. sub fine Æstatis in Autumn. In Pyr. Arag. Catal. humilior., calidioribusq., solo gypsaceo!

Legi in Pyr. Catal. prope *Pons* ad *el Plan de la Sierra*, die 1 Sept. 1853. Habui ex *Saganta* ab Iserne. Vidi ad *Barbastro.*

Nonne *Leontice Leontopodium* (Moiadé) (*Berberidea*), vulgo in oriente usitatum ad lanas detergendas, et ad lintea lavanda foret verum antiquorum *Struthium!* cf. ad rem Virey Observ. in Persiae et Asiae minoris vegetabilia, *Journ. Pharmac.* T. 9 (1823) p. 210 e T. 17 (1831) p. 205, vid. et T. 13, p. 203. Negavit firmiter Guibourt. Caules *Anabasis aphyllae* (*Salsolacea*) apud orientales adhibentur quoque ad lintea lavanda, sed haec planta sibi nomen *Struthii* vindicare nequit, eo quod non sunt ejus radices, quae in hunc usum adhibentur; insuper, non lanae sed lintea tantummodo, ex ipsa aquis immixta, lavantur; cf. Virey l. s. c. Drupas *Sapindi Saponariae* (melius *saponacei* dicendi), *S. marginati*, nec non *S. rigidi* et *laurifolii*, praestantissimum praebere saponem ad lintea lavanda pernotis stirpibus in Antillis, in Malabar, inque America meridionali, unusquisque cognoscit. Item celebratur cortex *Albizziae saponaceae* (Plum.) N., ex Nova Guinaea, Cochinchina et insula Amboina ceu efficacissime saponaceus. Et semen saponaceum in Abyssinia valde usitatum praestat *Phytolacca abyssinica*, ex Decaisne, teste Delile *Ann. Sc. Nat. Par.* T. 20 (1843) p. 88.

Molina (I.) *Sagg. Stor. Natur. Chili* (ed. 2 in 4.) p. 162, loquitur de stirpibus generis *Quillajae* (*Q. Smegmadermos* et *Molinae* DC. Pr. P. 2, p. 547, e Rosacearum Ordine), quarum cortex ad supra praedicatos usus in Chili latissime adhibetur. Leguminosa species etiam, *Prosopis dubia* Kunth, legumen saponaceum ad lintea lavanda in Nova Granata offert. *Gypsophila Arrostii* Guss. (melius *G. Caesalpini* nuncupanda) apud Calabros et Siculos in usum venit ad lanas detergendas, unde Imperatius eorum sequutus est sententiam, qui pro *Struthio* Dioscoridis eam acceperunt; cf. Imper. Hist. Nat. ed. Nap. p. 752, 758 fig.; ed. *Venz.* p. 661. Item praestat per Europam septentrionalem *Gypsophila fastigiata*, in qua etiam *saponinam* detexerunt, ut eam reperierunt in *Convolvulo Jalapa*, in *Arnica montana*, in *Polypodio*. *Lychnidis chalcedonicae* flores quoque valere ad lanas detergendas multi credunt; cf. inter antiquos Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 820. Item *Silenes*

inflatae radicem late adhiberi in Etruria ad modum *Saponariae*, testatur Targ. A. *Cors. Bot. Med. farmac.* (1847) p. 287. Non novi alium de hac stirpe eamdem rem proferentem, quae experientia comprobanda erit, ut de *Melandrio pratensi* a nonnullis laudato.

Memoriae tradit Gesnerus, Hrt. Germ. ert. 266, *Resedam Luteolam* a quibusdam habitam fuisse pro *Struthio*: inter hos fuisse Lacunam hispanum omnibus compertum est. Quibusdam *Struthium* fuit *Valeriana rubra*, quos inter Ulysses Aldrovandi denunciatur a Lobelio, Obs. p. 184. Pro *Struthio* Cordus, Hist. pl. ert. 124, describit, et figurat *Peucedanum Ostruthium* Koch; reapse non dicit hoc antiquorum *Struthio* respondere. *Struthium* descriptum a Guiland. in litter. ad Maximi l. 2. Caes. 1512 indicatum ab Honorio Belli in litteris ad Clusium (2.ª, Rar. pl. h. 2, p. 304) quid?

Pro hac nostra *Gypsophila Struthio* Sprengel, Hist. r. hrb. p. 44, interpretatus est *Struthium* Hippocr. Nat. mul. p. 571 in Andros insula Graeciae habitantem dictum. Reperitur nostra planta in m.^e *Ararat* ex Bunge Plant. Abichian.; prope Odessam, repetente Ledebour Fl. Ross. p. 395, n. 13; in Armenia Rossica, ex Tchihatcheff, Fl. As. min. p. 204, n. 4. Num revera horum auctorum planta eadem sit cum hispanica nostra, ego haereo.

Sed Sibthorp, nullibi in Graecia reperta *Gyps. Struthio*, neque indidem ei demonstrata, pro *Struthio* Dioscoridis *Saponariam vulgarem*, dubitanter, interpretatus est, veterum plurium (Fuchsii, Loniceri, Tragi, Thalii, aliorumque sententiam prosequutus, cui quoque se accomodavit Sprengel, Comm. in Dioscr. 2, p. 478, qui prius, Hist. r. hrb. p. 174, ut de *Struthio* Hippocratis egerat, pro *Gyps. Struthio* steterat. Et, me Hercule, quomodo recipi poterit pro *Struthio* Dioscoridis stirpem in Graecia aut non repertam aut ibidem rarissimam, quum Dioscorides loquatur de planta vulgaris notitiae et usus! Diversum a *Struthio* Dioscoridis est *Struthium* Theophrasti, nec sustineri potest idem cum *Struthio* Hippocratis eamdem speciem esse. *Struthium* Theophrasti unum et alterum pro *Dipsaco fullonum* et pro *Saponaria vulgari* interpretanda sinit Paulet in Stack. *Ill. Theophr.* p. 55. Hoc proximum *Centaureae Cyano* dijudicavit Caesalpinus, quem conferas in opere De Plants l. 13, c. 52, p. 539, et alibi etiam l. 6, c. 48, p. 257.

Quidquid denique clarius statui possit, hoc certum est, radicem *G. Struthii* utiliter sumi pro oeconomico usu, quidquid in contrarium dixerit Paulet, qui unumquemque hujus plantae usum effici negavit, l. c., p. 55. Sed teste etiam Loefling, It. Hispan. p. 73, Hispani meridionales (ex *la Mancha*), hodierni etiam hac radice ad vestimenta lavanda utuntur, non minore prae sapone utilitate, *Xabonera* apud eos vocitata. Hoc quidem confirmatur ab Asso, Stirp. Arag. Syn. p. 52, n. 361.

Cognovisse nostram stirpem Matthioli non credo; sed video virum prudentem de *Struthio* veterum non bene guarum, cautum fuisse, dum de eo verba quaedam scripturae mandavit; cf. illius Comm. in Dioscr. p. 587.

Gypsophila repens (Gesneri) L. Sp.

Gesn. Op. bot. ed. a Schm. tab. aen. 11, f. 93, Burs. Herbr. XI, n. 126, Koch p. 101 n. 1, Bert. 7, p. 522, n. 3, Gaud. 3, n. 968, DC. Dub. p. 71, n. 2, La Peyr. Herbr.; G. erecta Jord. et Fourr. Jacq. A. 5, p. 4, t. 407, Schrank Fl. Monac. t. 284, Ge-n. 76, loci autops.; G. fastigiata Asso Enumr. rard Fl. Gallo Prov. p. 409, t. 15, f. 2, Reichnb. Icon. G. 16, t. 240, f. 5000, Pluk. Phytogr. t. 75, f. 2. Barr. Mus. Plant. p. 23, t. 5.

♃ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyren. med. praecipue, cum flumin. glareis ad *Oleam* usque descendens.

Legi in Pyr. septr. med. ad *Oo*, diebus 5 et 15 Jul. 1838. Habui ex *le Pic de Ger* supra *les Eaux Bonnes* a De Girard; a Deville ex *Mont-Sacon*. Obtinui e rupe *Caruby* Vallis *Galba* (*Capsir*) a Gautier. Observavi secus flumina *Ara*, ad *Fiscal*, *Gallego* ad *el Puego*; ad Balnea *de Panticosa*, ad *Gavarnie*, in m.^t *Esquierry*, in Valle de *Aran*, sub *le Port de Salau*, in monte *Llaurenti*, alibique.

SECTIO 2.ª **DICHOGLOTTIS** Fisch., Mey.

Gypsophila purpurea (Dalechampi, Gesneri) Gilibert (J. Gm.) Pl. Lith. ill. n. 246 et Exerc. phytolog. p. 295, n. 45.

Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1191, f. 2; Gesn. Op. bot. ed. a Schm. tab. aen. 11, f. 95, ex Spr., Car. min. G. Bauh. Basil. p. 51. G. muralis L. Sp., Koch p. 102, n. 5, Bert. 4, p. 525, n. 6, Gaud. 3, n. 970, DC. Dub. p. 71, n. 3, Fenzl apud Ledb. Fl. Ross. p. 288, n. 1. G. mural. La Peyr. Herbr. et Spergula nodosa var. flor. purpur. La Peyr. Herbr. Flor. Graec. Sibthrp. C. 4. p. 74, t. 381. Fl. Dan. t. 1268. Schk. Handb. 1. t. 120 (pets. integrs.); Sturm Heft 1. Dillen. in Ephemer. Nat. curios. C. 6, p. 273. t. 4. Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 3. t. 2. Dietr. Fl. Bor. v. 3. n. 215 serot., Lamk. Ill. t. 375 f. 1. Reichnb. Icon. C. 16, t. 239. f. 4998 serot. et f. 4997 mur. J. Bauh. Hist. pl. 3. l. 29, p. 358, f. 1 mal., Mentz. Pug. t. 7, f. 4.

⊙ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. septr. med., auriger. praesertim.

Legi prope *Tignac* et sub *Orges*, diebus 10 et 28 Aug. 1840. Habeo a Deville ex *Oursbelille*. Observavi sub *Tarbes*, ad *Pamiers*, ad *Toulouse*. Ad *St. Ant. de Galamus* ex Pourr.

Petala in Pyr. auriger. saepius emarginata, raro sub-integra, rarissime crenata vidi. Quidquid autem fuerit de petalorum indole ludibunda, vidi egomet *Gyps. serotinam* Hayne, Willd. En. hrt. Berol. p. 464, in Reichnb. Pl. exsicc. C. 1, n. 72, nec ullam intercedere differentiam hanc inter et nostram percepi. Folia internodiis longiora et breviora occurrunt in eodem individuo; qua de re laudo illos qui putatas ab aliis species invicem non distinguunt: cf. ad rem Wallr. Ann. bot. p. 58, qui optimam exhibuit criticam; videas insuper Fries cum Broberg Fl. Halland. n. 409, Kunth Fl. Berol. ed. alter. p. 110, Schultz Fl. Stargard. Suppl. (1819) p. 24, Meyer Fl. Hanov. excurs. p. 89, n. 3, Fenzl s. c., Godet Jur. p. 87, Lindemann, Dietr. Fl. March. p. 682 (tandem conversum).

Icon Florae Graecae offert specimen plantae luxuriantis, facieve non parum mutata. Vidi hujus nostrae stirpis specimina e Pyrenaeis aurigeris quoque, a Moquin anno 1842 collecta, quibus iste nomen fecerat *Exaci filiformis*, manu propria! Linnaeus quidem, contrario sensu, *Gentianaceam* plantam *Saginam virginicam* denominavit (Sp. pl. p. 185, n. 3); haec postea evenit *Centaurella verna* Michx.; sed Linnaeum in errorem induxerunt Clayton et Gronovius, circumstantiis prorsus alienis ab illis quibus Moquin error, omnibus perpensis, maxime pudendus, contemnendusque efficitur.

Diosanthos, ex Theophr. (Hist. pl. l. 6, c. 1 et 6), Saint Lager *Nomencl. bot.* (1880) p. 87, not. 28, *Dianthus* L. et asseclarum. Cf. Timbal Monogr. specier. gallicr. et pyren. 1881.

Ast *Diosanthos* Theophrasti certumne est ad nostri generis speciem pertinere? Fraas, Fl. Class. p. 104, sub *D. arboreo* L., Sibth. cum sistit.

Quidam Botanicorum sese verterunt ad *Dianth. Caryophyllum* Auctor. *Diosanth. fragrantem* Nob., in Graecia non provenientem ideoque patribus ignotum, ut apud eos non extit notitia de *Agrostemmate Flore Jovis* quidquid jactaverit Sestini. Fugimus quoque ab *Agrostemmate coronario*, ad quam fuerint qui attulerint *Flox* Theophrasti, nomine tantummodo indicatam.

Dodonaeus, Fl. Coronr., ed. 2, p. 69, Ruellium non bene percepit, de Hist. strp. p. 140, lin. 21, qui recte *Caryophyllum aromaticum* Dioscoridi, ut Galeno ignotum fuisse dixit. De Ruellio investigando minime sollicitus Targioni Ant. (Cenn. fior. var. piant. 1835, p. 290) Dodonaei dicta ignaviter imitatus est.

Dianthi vocabulum, ab inepta Linnaei mutilatione in falsam significationem delapsum, inter majores celeberrimi viri errores, castigandum, et dejicendum erat; Botanicorum incuria, vel inscitia, nimio plus provectum fuit (ab anno 1737 ad 1880); usque donec ab insigni philosopho et philologo Saint-Lager denunciatum e damnatum est.

Diosanthos Theophr., *Flos Jovis* latine conversum, ad *Agrostemmatis* speciem (Graeci).

SECTIO 1.ª **ARMERIASTRUM** Sering.

Diosanthos proliferum (Lobeli) St. Lager.

Lob. Ic. t. 449, f. 1, ejusd. Kruydb. 534. Dianthus prolifer Vill. Dauph., Koch p. 102. n. 1, Bert. 4, p. 549, n. 4, Gaud. 3, n. 980, De Notrs. Repertr. Fl. Ligust. n. 232, DC. Dub. p. 72, n. 1. La Peyr. Herbr., partim.: Tunica prolifera Scop., Fisch. Mey. Lallem. Ind. sem. hrt. Petropol. 1839; Kohlrauschia prolifera Kunth Ber. p. 109, Mey. Hanov. p. 88; Cylichnanthus prolifer Dulac. Engl. Bol. v. 14, n. 956. Flor. Graec. Sibthrp. C. 4, p. 84, t. 394, Dietr. Fl. Bor. v. 12, n. 800, Flor. Dan. t. 221, Flor. Batv. v. 4, t. 318, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 9, t. 5, Reichnb. Icon. C. 16, t. 247, f. 5009. Timb. l. c., p. 5, n. 1, t. 1, Seg. Pl. Ver. p. 433, t. 7, f. 1. Tabern. Krtb. 2, p. 669, f. 3, Icon. t. 290. f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 335, f. 1.

⊙ Flor. Æstate. Fruct. Jul.-Oct.

Legi in Pyr. Arag. ad *Torla*, die 7 Aug. 1850: varietatem flor. alb. legi in Pyr. septr. med. ad *St. Beat* contra *la Marbrière*, die 30 Jun. 1840. Habeo a Deville ex *Mauleon (Barousse)*.

Planta glaberrima non est, folia enim sunt ciliolato-scabra: semina granulata, non tamen muricata, ex observatis in speciminibus e *Torla*. « *Squamae interiores involucri, nec non exteriores calycis, numero subinde variant.* » Sm. Fl. Gr. c. Idem jam observaverat Haller Helv. n. 901, confirmaruntque dein alii, denique Koch *Flora* 1830, p. 665, n. 42, et hoc mihi quoque abunde patuit. Comparatio de horum florum physionomia quodammodo simile illae nonnullarum *Armeriarum*, denunciata a Villar, *Fl. Dauph.* 4, p. 596, n. 6, a Bertoloni l. c., p. 551 sub *D. velutino*, indicata fuit a Lobelio ipso, stirpem nostram *Armeriam proliferam* denominando.

Ad *Dianthi* speciem, supra *Cauteret* observatam, quaedam adnotavit Spruce, quae opportune huc referri posse existimavi: « *This differs from D. prolifer gathered at St. Sever, in the membranous bases of the leaves being connate for a distance equalling about twice their breadth, and in the strongly tuberculate seeds: the closely allied D. velutinus* (Guss. secund. exempl. in Herbr. Hook.) *has the seeds muriculata* (*beset with sharp pointed excrescences*), *the leaves smooth at the edges, and the stems more or less downy. The seeds of D. prolifer are always somewhat tuberculate, and are therefore incorrectly described by Koch as smooth.* »

Spruce (R.) apud Hook. *the London Journ. of Bot.* T. 5 (1846) p. 422. Reapse ego quidem semina laevia in hujus postremae speciei speciminibus pyrenaeis non vidi.

Primus Haller, Helv. p. 393, n. 901, rectam de *D. diminuto* L. sententiam edidit. Mox Linnaeus ipse, Mant. alt. p. 384, dubium patefecit, num potius considerandus foret ceu varietas *D. proliferi*. Absolutam sententiam, sub hodierna generali denominatione *D. proliferi* emisit Villar, relato Linnaeano synonymo; nec alium ante eum hoc egisse compertum habui. Judicium hocce sero confirmavit Smith Fl. Gr. c. hisce verbis: « *Varietas in solo steriliore haud infrequens; capitulo unifloro, est D. diminutus L. Sp. et Willd.* » Sed Willdenow adnotaverat: « *D. diminutus est forte sola varietas praecedentis (proliferi)* » Sp. pl. Decandr. p. 674, n. 8, cf. etiam Reichard. Syst. pl. 2, p. 334, n. 6. Ipso Smith teste (*Trans. Linn. Soc. Lond.* 2, p. 295, n. 7) desideratur specimen *D. diminuti* in Linnaeano Herbario.

Figuram Fl. Dan. t. 221 mihi recipere non libuit.

Diosanthos velutinum (Desfontaines) St. Lager.

Dianth. dimin. Desf. Fl. Atl. p. 345, sec. Herbr., ex Guss. Dianthus velutinus Guss. Ind. sem. h. Boccadifalco (1825), Id. Sicil. Synops. p. 477, n. 2. Bert. 4. p. 551, n. 5. Moris Sard. 1. n. 147. De Notrs. Repert. Fl. Ligust. n. 233, Koch p. 103, n. 2. D. prolifer La Peyr. Herb. partim? D. diminutus Munby Fl. Alger. (adhuc 1847); Tunica velutina Fisch. Mey. Hall. Ind. sem. hrt. Petropol. 1839. Guss. Fl. rar. p. 166, t. 32. Reichenb. Icon. C. 16, t. 247. f. 5010. Tenb. l. c., p. 5, n. 2. t. 2.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. or., *Roussillon*, et Catal., cum *Olea*.

Legi in *St. Jean Pla de Cors* ad *Vivies*, die 3 Jun. 1843 in maritimis Catal. ad *San Feliu de Guixols*, die 14 Jun. 1860. Observavi ad *Narbonne au Pech de l'aquelo* et *à Villeneuve*; ad *Perpignan*, ad *Castello de Ampurias*, ad *Figueras*.

Caulis revera glaber in speciminibus lectis, inque observatis ad *Castello de Ampurias* et prope *Figueras*. Item video in speciminibus Corsicanis a me, et a Requien lectis, quamvis ista reapse non semper glaberrima sint. Costantiora in hac specie sunt folia per marginem laevia (si eorum basim excipias), calyces intra involucrum pedicellati et semina tuberculato-aspera, sive muriculata, quae omnia reperiuntur in stirpe, quae in Pyrenaeis quidem vivit.

Dubia tantisper sunt specimina e *San Feliu de Guixols*, quae si e seminibus muricatis huc adducuntur, e foliis per marginem serrulatis ad *D. proliferum* traherentur. In iisdem calyces non sunt prorsus glabri, sed aliquot pilis, vel scabritie scatent, in costis praesertim, vel in eorum superiore parte.

D. prolifer Flor. Gr. ad hanc speciem laudatur a Reichenbach Icon. c. p. 43; Gussone, l. c., n. 1, inter utramque speciem ferme ambigere iconem dicit, sed Bertoloni ad superiorem speciem absque mora retulit, et hanc sententiam confirmavit Griseb. Spicil. Fl. Rum. Bith. p. 185, n. 48, qui sub *T. velutina* F. M., n. 49, Reichenbachi iconem adduxit, sed ejus synonyma expunxit.

D. glumaceus Bory Chaub. Morée Add. emend. p. 340, n. 548, cum tab. in p. 343, *D. velutino* affinis est, sed isto robustior, florum capitulis grandioribus gaudens, petalis majoribus, eorumve limbo crenulato.

Diosanthos armerium (Lobeli) St. Lager.

Lob. Kruydeb. 534. Dianthus Armeria L. Sp., Koch. p. 103, n. 3, Bert. 4, p. 547, n. 3, Gaud. 3, n. 979, Moris Sard. 1, n. 146, DC. Dub. p. 72, n. 2. D. Armr. La Peyr. Herb., D. fasciculatus Gilibrt.; D. Armeriastrum Wolfn. ex Janka Dac. eur. n. 59, confirm. a Neilr.; D. armerioides Raf., ex Spr., Torr. et As. Gr., Cylichnanthus Dulac. Engl. Bot. v. 5, n. 317, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 4, t. 56, Fl. Dan. t. 230, Schk. Handb. t. 121, Sturm Heft 23, Reichnb. Icon. C. 16, t. 249, f. 5011. Timb. l. c., p. 7, n. 1, t. 4, Seg. Ver. p. 437, t. 7, f. 4, fl. involucr. Lob. Icon. t. 448, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 335, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 810, f. 2.

⊙ Flor. Jul. Aug. Fruct. Sept.

Legi in Pyr. Navarr. ad *Villanueva de Aezcoa*, die 19 Jul. 1844. Habeo a Deville ex *Salechan*.

Petalorum lamina interior amoene rubra, ad faucem albido-maculata et punctata, extus luride rubra.

D. corymbosus Fl. Graec. Sibthorp. C. 4, p. 85, t. 395 foret hujus *D. armerii* forma ramosior et divaricata, ex Griseb. Rum. Bith. p. 188, n. 54. Haec sententia me non suasit. Vix et pro hac specie nomen *Armeriae* bonum. Receptum pro genere *Plumbaginearum* ab hac stirpe repellendum.

Diosanthos barbatum (Dodonaei) St. Lager.

Dod. Flor. Coronr. ed. 1 (1566) p. 68-9 fig., ed. 2. p. 70-1. An Barbarica Ruelli? Nat. Stirp. l. 3, c. 77, p. 768, lin. 38. Dianthus barbatus L. Sp., Koch. p. 103, n. 4, Bert. 4, p. 541, n. 1, DC. Dub. p. 72, n. 3. La Peyr. Herbr.; D. compactus Kit.? ex Janka Dac. eur. n. 58 et ex Neilr. Hungr. Slav., D. japonicus Thunb., ex Rhorb., Cylichnanthus barbatus Dulac. Flor. Batv. v. 12, t. 921, Reichnb. Icon. C. 16, t. 248, f. 5013, Pereboom Mat. veg. Dec. 3, t. 26, f. 1, Loisel. Herb. Amat. Ser. 2, t. 44 (petls. duplicts.); Curt. Bot. Mag. t. 207, Sabb. Hrt. Rom. T. 6, t. 25. D'Orbign. Dict. univ. Hist. Nat. Dicot. t. 10 n'm. artificiose Thunb. Ic. pl. Jap. 3, t. 23, Van-Houtte Fl. Serr. t. 1172, ex Rohrb., Timb. l. c., p. 6, n. 3, t. 3. Dod. Pempt. p. 176 fig. suprs., Lob. Kruyd. 6, fol. 333, ex Icon. t. 448, f. 1, Clus. Rar. pl. Hist. l. 3, p. 287, Tabern. Krtb. 2, p. 667, f. 2, Icon. t. 285, f. 1, Renealm. Specim. p. 48, 47 fig., Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 810, f. 1.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. med., praecip. septentrionalibus.

Legi in Pyr. septr. med. ad *l'Hospice* supra *Luchon*, die 14 Jul. 1838; in Pyr. aurigr. *à la Soulane d'Andorre*, l. d. *les allées étroites*, die 3 Jun. 1840. Habeo a Deville ex *Nerpruign*. Vidit au *Pic de Midau* Debeaux. Observavi copiosum in Valle *Arbust* et *Luchon*; supra *St. Béat* sub m.^e *Cagire*; ad *Urdos*, in vallibus *d'Aspe* et *d'Aure*, *à l'Estibe de Luz*, in m.^e *Buchat* supra *St. Girons*, *au Llaurento*. In Pyrenaeis meridionalibus me vidisse non memini.

Caulis superne puberulus. Folia, bracteae, et quidem calycis dentes ciliolato-asperi. Laeviter, sed grate olent flores. Lamina petalorum ad faucem sub-livida, pilosula, in media sui parte amoene albido-punctata. Antherae plerumque cesaneae. Habitat in sub-alpinis nemorosis, interdum ad montana descendens.

Armeria, vel *Barbarica* Ruell. huc mihi placeret: inquirant num confirmanda fuerit.

Diosanthos atrorubens (Tragi) St. Lager.

Caryoph. sylv. Trag. St. h. p. 577, fig. in p. 576, ego credo. Dianthus atrorubens All. Ped., Koch p. 103, n. 6, Gaud. 3, n. 977 c. V. 6, p. 355. D. carthusianorum Kunth Fl. Berol. ed. 2, p. 407. var. La Peyr. Herbr. partim. Colmeir. Cat. pl. Catal.; D. ferrugineus Pourr. Herb. Matr.; D. Allionii et Neilr., item D. sanguineus Vis. Fl. Dalm., ex Neilr.; D. carthus. *b* Godr. Gr. Fr. e revis. Gren. de pl. accept. a Deville et D. atrorubens Eorund., D. congestus Bor.; D. carthus. et D. vaginatus Timb. Jacq. Ic. rar. 3, t. 467, e pl. cult., Colla Ic. Herb. Pedem. fasc. 1, t. 34, f. 2, Reichnb. Pl. cr. C. 6, t. 538, f. 735 vix et t. 533, f. 729 diutin. et t. 539, f. 736 capit., glaucoph. vix; adde Icon. C. 16, t. 251, f. 5017 diutin. et f. 250, f. 5016 *b* sanguin., Visian. Fl. Dalm. 3, n. 1494, t. 35, f. 1 cred., Timb. l. c., ps. 7, 8, ns. 5, 6, t. 5, 6 (demt. an. 5 Reichnb. prol. cum ic.).

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. med. et orientalibus.

Legi in Pyr. septr. auriger., *Donezan*, ad *Mijanes*, die 17 Aug. 1843. Deville legebat *à la Hourquette*, seu in colle *d'Aspin* et in Valle *de Louron* ad *Genost*. Observavi ad *Pech-David*, in Valle de *Louron* ad *Genost*, ad *Bielsa*, ad *Mongarry*, et hinc inde per Pyrenaeos oriental.

Pili in petalorum lamina pauci: odor florum debilis; color sature rubens, sero tantum atrorubens. Ex alpestribus ad sicciora, calidioraque loca descendens, depauperatur in formam, quae *D. carthusianorum* Auctor. quorund., ac Timbali, Nouleti et Serres.

Magna est penes Bertoloni confusio de suo *D. Carthusianorum* (Fl. Ital. 4, p. 542, n. 2, ut antea in Amoen. Ital. etiam), sub quo et hanc Allionii speciem permiscet. Receperunt ceu pyrenaeum ex Pourret *D. ferrugineum*, et a Pourret ex *Narbonne* figuram dedit Reichenb. Pl cr. C. 6, t. 537, f. 734, ut Pl. exsicc. C. 23, n. 2292, ex Godron.

Nolim ego admittere ceu speciem stirpem dubiam, mihi, ut amicis meis, ex viciniis *de Narbonne* ignotam. Specimina Pourretiana sub hac denominatione e Valle *d'Eynes* Pyr. or., absque ulla dubitatione ad *D. atrorubentem* refero, cujus videtur forma floribus minus densis Reichenbachii planta mox citata.

SECTIO 2.ª DIOSANTH. NOBILES (Caryophylli SERING.) NOB.

Diosanthos Fuchsii! Nob.

Fuchs. Hist. st. p. 352 fig. Dianthus Seguieri Chaix apud Vill. Dauph.! Koch p. 101. n. 8, (excl. var. *d*); De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 236, Godr. Gr. Fr. p. 232, Ledeb. Fl. Ross. p. 277, n. 9, Timb. Massif d'Arbas p. 86 F. D. asper Willd. En. Hrt. Berol. p. 465, n. 4, DC. Dub. p. 72, n. 7 (expuncta var. *b*). D. serratus DC. Fr. Suppl. p. 601. n. 4317. D. collinus Gaud. 3, n. 978 (conncills. syns. rejects.) et V. 6 Append., p. 355; fortasse cum D. controverso Ejusd. 3, n. 986? (nl velis D. variabil.). D. Carthusianorum, var. x Bert. 4. p. 543, n. 2. D. serrat. La Peyr. Herbr. partim et D. alpinus! La Peyr. Herbr., cum D. sylvestri La Peyr. Herbr.; D. Carthusianorum, D. ericetorum, D. fimbriatus et D. rupestris Pourr. Herbr. Matrit.; D. geminiflorus Loisel. Gall. cef. et Bert. p. 556, D. arenarius Colmeir. Cat. pl. Catal. p. 22 e loco Monseny, forte etiam D. sylvestris Colmeir. Ibid.; D. alpestris Quinusdam; D. sylvaticus Hoppe et Timb.; D. neglectus Timb. (D. Fischeri Spr.), D. dentosus Fisch., D. versicolor Fisch., D. dentatus Fisch. et D. tataricus Fisch., insuper D. caucasicus Marsch. a Bieb. ex Ledeb. et ex Regal.; D. lancifolius Tausch. Cylichnanthus ciliatus Dulac., D. Fischeri Spr. DC., D. discolor Sims., D. caucasicus Sims., DC., D. guttatus M. a Bieb., DC., D. pratensis M. a Bieb., DC., chloroleucus Fisch., D. ochroleucus Fisch. apud Link. En., D. ibericus Willd., DC., D. Willdenowii Link. En., ex Ledeb. Fl. Ross.; D. trifasciculatus Kit., ex Lindem. D. controversus Gaud., Helv. 3, n. 986, e loco autoptico accepi ab opt. Gaud. pro varietate D. Fuchsii recipiant qui velint, ego nequeo. Et latius speciem explicavit Rohrbach, in Linnaea V. 36 (1869-70) p. 670, n. 2, habito D. sinensi L. pro planta typica. Flor. Dan. t. 1694; Sturm Heft 26, 27, 28; Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 197 carthus. videtur. Seguier Pl. Ver. p. 438, n. 7, t. 8. Reichnb. Pl. cr. C. 6, t. 543, f. 740 et 741, et t. 546, f. 743, 744 dentos.; Icon. C. 16, t. 253, f. 5023 Segr. et t. 253, f. 5022 collin. et t. 254, f. 5024 asper. et t. 254, f. 5021 trifasc., daec Neilr. credo, Sims Bot. Mag. t. 1162 disc. et t. 795 caucas., Timb. l. c., ps. 9-10, ns. 7, 8, ts. 7, 8, 9 et p. 25-6 ic. negl. Fuchs. Icon. ed. 1545, t. 199 et Fuchs. ex edit. Arnoll. (1549) p. 348, t. 1. Dod. Pempt. p. 176, f. 3, sic mecum reperto, idem ac Lobel. Kruyd. 1. p. 531 Icon. t. 445, f. 1, et Clus. Rar. pl. h. l. 3, p. 282.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. med. orient., montan. et editior., praesert. meridionalibus.

Legi in Pyr. or. supra *Arles*, *à la Tour de Batera*, die 12 Jun. 1843; in Pyr. Catal. ad *Olot*, die 13 Aug. 1846, ad *Sarrià*, die 16 Jul. 1860; supra *Setcasas* l. d. *Triadé*, die 28 Jul. 1846. Habeo a Deville lectum ut videtur, ad *le Port de Peyresourde*; a Massot ex viciniis pagi *Tech* et ex *Costabona*. Observavi ad *Tona*, *à la Preste*, inter *Muya* et *Vich*, l. d. *Col Suspina*; in *Monseny*, ibidemve copiosum praecipue circa *Spinelvas*; ad *Gerona*, vidique etiam ad *Marignac*.

Pulcra, sed admodum varians planta differentes offerens facies, diversas simulans species. Variat praecipue statura tripollicari et ultra pedali, foliis latitudine et colore viridibus aut glaucis, copia florum ab

uno ad quinque congestorum in pedunculis variae longitudinis; in hisce petalorum lamina plus minus producta, barbata, maculata, aut colorata inspicitur; vidi interdum ad medietatem laminae puncta atrofusca in speciem lineae crebre continuata, quasi genitalium corona, aut honos essent, et quoad colorem ad citrinum usque descendens. Nota de petalorum lamina inciso-biserrata adeo constans non est, ut suscipi possit inter specificos distinctionis characteres, cum Reichnb. Cent. l. c. p. 31 de *Ds. Seguieri* et *aspero*. Et petalorum dentes plus minus profundi occurrunt. Multum etiam variant calycinae squamae, quae interdum tubum adaequant, interdum illum vix pro media illius parte attingunt; illorum aristas constanter patulas, directione aequatas observavi ad *Camprodon;* aliquando coloratas offendi.

Sunt in hac specie caules modice scabri; folia subtrinervia, serrulata, denticulis superne rarioribus, sed evidentioribus; calycis dentes pilosi; florum odor, nec tam suavis est, neque adeo acutus ac in *D. variabili (monspessulano* Auctor.).

Bertoloni observatio: « *Plantae serotinae, vel septentrionalium locorum propriae magis vergunt in varietatem x* » l. c. p. 547 lin. 2-4, non est inconcussa, nam haec species per Pyren. orientls. merids., Catals., loca interdum calidissima inhabitat. Caeterum jam dixi de plurium specierum confusione sub *D. Carthusianorum* Bert. *D. Seguieri* et *D. asperum* adhuc separant DC. cum Duby, Colla.

Separat cum DC., a'iisque, *D. alpestrem* Balbis adhuc Bertol. p. 565, n. 16, quamvis Balbisii stirpem, e specimine ipsius auctoris cum *D. Seguieri* comprehendere non dubitaverit Koch l. c., et quem, pariter e speciminibus Balbisianis, num ad *D. asperum*, vel ad *D. nitidum* si traheret dubius steterit Seringe apud DC. Pr. 2, p. 358, n. 30.

Sit necne haec Balbisii planta bona species ultra inquirendum est; sed *D. serratus* La Peyr. *Hist. abr. pl. Pyr.* ad eum relatus a Bertoloni, e specimine Pyrenaeorum (ut puto orientalium) a Bonjeannio accepto, a meo non diversus judicatus est a me ipso, quando, mense Sept. 1846 sub auspiciis Prof. Boisgiraud, iterum La Peyrousei Herbarium consulere mihi benevole concessum est.

D. Seguieri Chaix apud Villar, Flor. Delphinal. (1785) p. 40, et *Fl. Dauph.* 1, 3 aut 4 locis omnibus notis, quidquam dubius sese offert e Villari descriptione, *Dauph.* 3 aut 4, p. 594, n. 2, in qua caules et folia glabra dicuntur et istorum vaginae per caules trilineares, limbo molli duas lineas lato, inflorescentia similis illius *D. scabri* Chaix, *hirti* Vill. (non Lamk.), calycis squamis saepe tubum attingentibus, corollae diametro pollicari, limbo profunde secto; quae omnia, quamvis agatur de specie admodum variabili, attamen in eam non intrant. Caeterum harum stirpium junctio dubia fuit Gaudino, et *D. Seguieri* Chaix apud Vill. reliquit Bertoloni. Quod si palam foret, sub nomine *D. Seguieri* descriptam fuisse a Villar speciem ab illa Seguieri diversam, tunc Chaix nomen in capite pro ea nullo pacto tolerandum foret; sed hoc non adeo probabile videtur, ex quo Galli ipsi rem a Koch statutam acceperunt et confirmarunt. Agitur forte de Villariana descriptione minus accurata.

D. collinus Waldst. Kit. huic nostro a multis adductus, distincta videtur species Bertolonio, qui, ut apparet, non e specimine, sed ab icone eum judicavit, ne dicam pone Hosti auctoritatem, Fl. Austr.

p. 520, n. 5; cf. Bert. It. 4, p. 547, lin. 4 seq. Et ita ego prius senseram inspectis figuris sive Flor. Hungar. t. 38, vel Reichnb. Pl. cr. C. 6, t. 542, f. 739, aut Icon. C. 16, t. 253, f. 5022; quod judicium confirmare vix auderem hodie, perlecta Auctorum descriptione, p. 36, perpensa insuper ejus similitudine cum *D. asperi* figura apud Reichenbachium ipsum.

D. liburnicus Bartl., Koch p. 104, n. 7, a Bertoloni inter synonyma suae varietatis x s. c. *D. Carthus.* citatus, appropinquat potius *D. atrorubentem*; ei pertinent *D. Balbisii* Sering. et *D. glaucophyllus* Reichnb. (non Hornem.) C. 16, t. 250, f. 5015 et probabiliter, ex Ledb. Fl. Ross. p. 277, *D. pseudobarbatus* Bess.

Suspicor *D. tenerum* Godr. Gr. *Fr.* p. 240, indicatum in Pyrenaeis ad *Venasques* et ad *la Font de Comps*, ipsum quoque spectare ad *D. Fuchsii*; inde, ex Loret, ei pertinet *D. fallens* Timb. in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 5, p. 329 (1858) et T. 11 (1864) p. 147-8, ubi dicitur communis inter *Venasques* et *Sarlé*; cf. etiam *Bull.* Ibid. p. 145 stirpis descriptionem a Timbal ampliatam nec non Monogr. p. 19, n. 19 cum t. 25, ubi nihil ab unione proposita te deterrebit. Pertractavit cum Timbal secundum *D. variabilem*. *D. neglectus* Timb. incumbit in specimina nostra e *Triadé* et Pyren. or. a Massot accepta.

Affinis cum nostro mihi visus est *D. vaginatus* Vill., Reichnb. Pl. cr. c. p. 25, t. 535, f. 731, 732, Icon. C. 16, t. 251, f. 5018, quibusdam (Visian. Dalm., Neilr., Schur. et Heuf.) var. *D. Carthusianorum* L., reapse cum *D. atrorubenti* comprehendendus.

D. sylvestrem Wulf. Pyrenaeorum incolam plures crediderunt, ut puto ex infida La Peyrouse auctoritate, *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 241, n. 8, cujus errorem mihi Herbarium demonstravit, ut erravisse novi Massot, qui sub hoc nomine specimina *D. Fuchsii* nobis quidem tradidit. Item ad nostram speciem pertinere arbitror quem *D. neglectum* ad *Baquenls* vivere dicit Godron cum Gr. *Fr.* p. 236, sive e contracto specimine judicium desumptum fuerit, vel alicujus falsam sententiam ceu bonam suscipiendo. Haec planta contracta in Caucaso etiam observata est: *D. montanus nanus* Mey. (C. A.) Ind. Caucas. p. 211.

Plantinianam iconem non removeam: eam ad *D. arenarium* laudarunt Belgae: sed hoc erit animadvertendum *D. arenarium* Flor. Belg. ad *D. gallicum* spectare, fide Mignot et Lestiboud. *Belgiq.* 2 p. 370, quae species est maritima, dum a Dodonaeo et a Clusio stationem plantae in montanis et a mare remotis declaratam conspicimus. Eamdem figuram ad *D. virgineum* Plur. Auctr., ad *D. rupestrem* Pourr. Lamk., scilicet, attulit Sprengel, h. r. hrb. p. 396, in quam sententiam cessit Timbal quoque, l. c., p. 19.

Item ad *D. Fuchsii* vix ego dubitarem afferre illam *Dianthi* figuram conspiciendam in Egenolph. Herbr. imag. 2 crt. 3, f. 1. Lonicer. Nat. h. crt. 284 B, f. 1?

Diosanthos deltoideum (Lobelii) St. Lager.

Lob. Kruydb. 530, ex ipso in Icon. t. 444, f. 1. **Dianthus deltoides** Sm. Brit. p. 462, n. 4, Koch p. 405, n. 12, Bert. 4, p. 564, n. 15, Gaud. 3, n. 983 et V. 6 Append. p. 355, Id., [illegible] p. 74 n. 15, La Peyr. Herbr.; D. biflorus Mer. Fl. Par. ed. 2 ex Grav. in litteris, ad Dubv., [illegible] Mer. Par. ed. 4, p. 465, n. 7, [illegible] Godr. Gr., [illegible]; D. crenatus Gilib. Exerc. Phytolog., D. insignitus Timb.; Cylichnanthus deltoides Dulac. Engl. Bot. v. 1, n. 61 Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 5, t. 33, Flor. Dan. t. 577 gracilior, foliisv. angustior.; Roem. Fl. Eur. fasc. 1, n. 4.

Liboscl. et Trin. p. 21, t. 7, Fl. Batav. v. 8, t. 578, Sv. Bot. v. 7, t. 477, Dietr. Fl. Bor. v. 4, n. 254 Reichnb. Pl. cr. C. 6, p. 15, 519 f. 713 et 550, f. 748 glauc., et Icon. C. 16, t. 263, f. 5040 et 5041 glauc. Dill. Hrt. Elth. 2, p. 400, t. 298, f. 384 glauc., Timb. l. c., p. 11, n. 9, t. 10, 11. Clus. Rar. pl. h. l. 3, p. 285, f. 1, Ger. Emac. p. 593, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, 329, f. 4.

♃ Flor. Jun.-Sept. Fruct. Jul.-Oct. In montan. editis.

Legi in Pyr. septr. med. Valle *d'Aure* supra *Soulane*, l. d. *Spieuca*, die 15 Jul. 1852; ad *le Portillon* Vallis *Aran*, die 11 Jul. 1838; in Pyr. Arag. supra *Bielsa* et *Parzian*, m.^e^ *el Mener*, die 18 Aug. 1845. Habeo a Deville ex *l'Estibe de Luz*.

Caules saepe ramosissimi, ramis ascendentibus, pubescenti-scabridis. Folia inferiora brevia, basi angustata, apice obtusata, superiora elongata, omnia lineam, aut sesquilineam lata et per marginem scabriuscula. Flores sub-solitarii, occurrunt aliquando in luxuriantibus individuis bini ex eodem nodo prodeuntes. Squamae calycinae sub-binae, ellipticae, aristatae, ciliolatae, sub-coloratae, calyce dimidio breviores; arista subulata, striata, striis e dorso squamae provenientibus. Calyx coloratus, admodum striatus, dentibus ejus ciliatis. Petalorum lamina purpurea, obovata, antice denticulata, ad faucem anulo fuscescente cum maculis pilisque decoloratis praedita. Odor florum vix ullus.

Transitus ad *D. glaucum* videtur obvius; Timbalio potius morbosa plantae sordes.

D. insignitus Timb. l. c., p. 16, n. 17, t. 20, quantum percipere, vel considerare queo, ad *D. deltoidem* appropinquat. Si huic firmatum viderim, non reluctarem.

Linnaeo haec species nequit tribui; quia eam, invita natura, in duas dilaceravit plantas. Smith libenter ceu denominatorem indico, nam primus forte stirpem in integrum restituit, quam jam Dillenius quoque nimium subtiliter diviserat.

D. pyrenaeum Pourr. Chl. Narb. n. 425. *D. deltoides* voluit DC. *Fr.* 4, p. 744, n. 4322, in quam sententiam proclivem fuisse Poiret, patet ex *Dict. Suppl.* T. 4 (1816) p. 123, n. 2. Hosce imitavit Colmeir. *Cat. Pl. Catal.* Non ego! Vidistis *D. velutinum* Guss. declaratum varietatem caule simplici, seminibus punctatis *D. deltoidis* a Mérat? *Fl. Par.* ed. 4, p. 465, n. 5. Sero de hoc se poenituit Mérat quem conferas *Rev. Fl. Par.* p. 276. Idem in hoc postremo opere *D.* suum ***biflorum*** **non renuit.**

Diosanthos rupestre (Pourreti) St. Lager.

Cf. Lamk. Fr. 2, p. 535, n. 15 (excl. Dnth. virgineo L.), item Salisbr. Pr. p. 303, n. 9, et forte L. Suppl. pl. p. 240 (detract. Clusii prolat. et moder. loci indicat.). Dianthus pungens Poir. Dict. T. 4, p. 526, n. 32, Benth. Cat. p. 75. DC. Dub. p. 73, n. 13. D. virgineus Plur. Auctr., Koch p. 106 sub n. 14. DC. Dub. p. 73, n. 14 (exl. var. *b* subacaul.), Timb. Excurs. St. Paul, Cas. de Pena p. 21 et l. c. D. brachyanthus B. Boiss. Voy. bot. Esp. p. 85, n. 239, Godr. Gr. Fr. 2, p. 235, Willk. Ic. pl. Eur. austr. occid. praecip. Hispaniae. p. 11, n. 5. D. Caryophyllus *b* uniflor. Lagr. Foss. Tarn. Gar. p. 43, n. 4. D. pungens La Peyr. Herbr., partim. et D. diminutus La Peyr. Herbr., quoad specim. unum et D. prolifer La Peyr. Herbr., partim.; D. subuniflorus Pourr. Herbr. Matrit.; D. narbonensis Timb. Herbr. et Diagn. 1851, D. brevistylus Timb. ined. (1879), et l. infr. c. et D. corbariensis Timb., olim ad amicos. Willk. l. c., t. 5 (var. Ruscinon. et forma genuina B.), Lamck. Ill. t. 376, f. 2 laud. a Timb.; Timb. l. c., ps. 23, 24, ns. 22, 23, tabs. 30, 31.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jul. Aug. Ad rup. calcar. per region. mediterr. cum *Olea*, quam aliquando superat.

Legi in Pyr. Navarr. supra *Irurzun* ad *las dos Hermanas*, die 17 Jun. 1844; in Pyr. Arag. *a la Pena de Uruel* supra *Jaca*, die 28 Maj. 1850. In Pyr. or. supra *Arles* ad turrim *de Batera*, die 12 Jun. 1843; et prope *Ceret* ad la *Cascade del Bauze*, die 19 Maj. 1843 et in m.^e^ *la*

Clape agr. Narbon., 4 Jun. 1839. Ex *les Albères* habui a Masset, e m. *Alaric* a Timb., e nemore *Fourques* (*Corbières*) a Gautier, ex *Requesens* habui a Vayreda sub nomine *D. Requieni*. Observavi ad *Sarinianigo, Lumbier, Voltana, San Cosme de Guara, San Juan de la Peña*, sub *le Pert'us* (*Albères*) ad Turrim *de la Mussana*, ad *S. Victor* mont. Corbariensium, ad *St. Ant. de Galamus*; in m. *la Clape* ad *Narbonam*, unde eduxi pro Herbr. generali.

Rhizoma superne validum, densos caespites frequenter donans. Caules palmares, sesquipalmares, in nodis inferioribus scabridi. Folia rigida, trinervia, per maginem serrulata, scabrida, superiora margine scarioso evidentiore praedita, internodiis valde breviora, sub exsiccatione per marginem revoluta, quo fit ut denticuli marginales occultentur.

Squamae sub-calycinae quatuor (non duo tantum), quarum duae exteriores angustiores, longiusque mucronatae; interiores obtusae; et squamae omnes adpressae, mucrone tantummodo patulo.

Videtur Linnaeus squamas calycinas exteriores ceu bracteas animo sibi finxisse.

Reapse cum *D. coronario* Lamk. (*Caryophyllo* Auctr.) affinitatem habet; sed pace Chaubard et Lagraze Fossat, illorum identitatem ego non admittam. Habuerunt plures pro *D. pungenti* L., a quo repugnat, eo quod in hoc indigitantur: « *Calycis squamae calyce paulo breviores et petalorum laminae longitudine unguium* », Mant. alter. p. 240. Primus, forte, Gay *D. pungentem* Botanicor. Gallor. a Linnaeano avertere; cum cf. in Dur. It. Austr. *Ann. Sc. Nat. Par.* Ser. 2, T. 6 (1836), p. 333 not. Denuo Boissier speciei nostrae novum imposuisse nomen existimatum est; sed illam esse, cui Pourret denominationem *D. rupestris* imposuit plane compertum habui quo die apud Bolos hancine notam detexi: « *Muchos lo llaman asi* (*D. virgineum*): *pero en las ultimas ediciones de Linneo se ha adoptado por el mi antiquo nombre de D. rupestris, ques no conviene en la figura de Dillen* » Pourret in Litteris ad Bolos, *Nombre de las plantas remitidas Annot., y Correctiones*, sine anni tempore. Nomen *D. rupestris* apparuit in Linnaei Suppl. p. 240, sed planta allata est ad *D. Caryophyllum* β, quam Smith et Willdenow ad *D. virgineum* attulerunt. Ego affirmare non auderem, *D. brachyanthum* Boiss. A inter formas censendum esse speciei nostrae: habeo e *Guadarrama* a Dufour: in Pyrenaeis non vidi.

D. virgineus L. Sp. pl. 590 α (nec β sub qua varietate recognitum hodie est latuisse *D. caesium* Sm., figuratum ante omnes perspicue a Dillen, Hrt. Elth. 2, t. 298, f. 385, quam figuram dum optimam declaraverat Seringe in DC. Pr. 1, p. 362, n. 76 ad *D. caesium*, eam, inconsulto, paulo antea ad *D. virgineum* dubitative retulerat) videtur species admodum affinis, distincta tamen a *D. rupestri*, eam dijudicando sive e characteribus, sive a Dillenii nimium remota figura, quamquam hanc ad varietatem, neque ad suum speciei typum citavit Linnaeus. Et *D. virgineus* L. α (non Gouan, nec DC.) habetur pro peculiari specie a Godron, distincta a *D. sylvestri* Wulf., a *D. siculo* Guss. et a *D. Caryophyllo* L. Ei retulit Godron *D. rupestrem* L. Suppl., ex Smith, *D. Caryophyllum* Gouan Herbr., non L., *D. Caryophyllum* ζ *tenuiflorum* Moris Sard., patria ei indigitata Gallia mediterranea, Corsica; cf. Godroi Notam de *D. virgineo* L. impressam *Nancy* 1846, reperiendam etiam in *Mém. Soc. R. Sc. Lettr. Arts. Nancy* et *Fl. Fr.* cum Gren.

ad p. 238. *D. virgineum* olim in Gouan Herbr. visum ad *D. subacaulem* Vill. amandavit DC. *Fr. Suppl.* p. 603; item facere Godr. cum Gr. *Fr.* p. 235. *D. virgineus* Loisel. Fl. Gall. ed. 1, p. 251, ed. 2, p. 306, n. 14 videtur confectus e libris, nulla forte rei cognitione. In eo sequentem speciem videt Timbal, l. c., p. 19, laudatque Reichenbachi figuram, t. 266, f. 5049.

Diosanthos pungens (Du Chesnei) St. Lager.

Du Chesne, ex L. Mant., infr. cit. Dianthus pungens L. Mant. altr. p. 240, Sm. Trans. Linn. Soc. Lond. V. 2, p. 301, Godr. Gr. Fr. p. 234, Timb. Excurs. St. Paul. Cas. de Pena p. 21. D. hirtus Benth. Cat. p. 75 e specim. vis. in Herbr. Delile; D. subulatus Timb., D. virgineus *α* monspess. Reichnb. Willk. Ic. descr. Pl. nov. cr. Eur. austr. occid. praec. Hispaner. p. 13, n. 7, t. 6, f. B, Reichnb. Icon. C. 16, t. 266, f. 5049 *α* monspess.; Timb. l. c., ps. 12, 13, ns. 11, 12, tabs. 14, 15.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. Atax. or. Catal. Arag., locis calidior., solo plerumque calcar., rupestri quidem, nec tantum sabuloso maritimo.

Legi in Pyr. Atax. *al Cap de Buch*, die 14 Jun. 1842; supra *Sijean*, die 29 Jun. 1879; in Pyr. or., *Conflent*, ad *Villefranche*, die 14 Jun. 1837. In Pyr. Arag. ad *Sarsa*, die 9 Jun. 1858, ad *Anies*, die 8 Jun. 1858, ad *Aguero*, die 28 Jun. ejusd. ann.; ex *Leucate* dedit Timbal. Observavi supra *Castanesa* ad *Basibè*.

Variat statura palmari, pedali et amplius. Caulis tunc simplex; tunc ramos plurimos floriferos offerens. Variant petala angusta et latiuscula, dum latiuscula occurrunt apice obtusa, aut erosula, vel dentato laciniata; si angusta sunt, eorum apex acutus, saepiusque integer occurrit. Petala sub exsiccatione saturatiora fiunt.

D. integer Visian. (cui spectat fig. 5042 Reichnb. s. c.) mihi dubius mansit, quamvis illius specimina viderim in Herbr. Ital. centr.

D. ciliatus Guss., cujus varietas *racemosa* Visiani, indicatur in *Montsec* a Willkomm in litteris ad Costa, est species ab hoc *D. pungenti* prorsus aliena, quam ego e Pyrenaeis non vidi.

D. hirtus Vill., Reichnb. Ic. C. 16, t. 264, f. 5043 est cum nostra hac specie propinquus.

Et haec de qua agimus species multum negotii facessit Spruce, qui de ea ita effatus est apud Hooker, *The Lond. Journ. of Bot.* T. 5 p. 428: « *Dianthus*........ n. 51. *Collect. in Pyr. merid. med. ad Panticosa. This includes two plants, a smaller and a singleflowered one and a larger branched plant, which I joined on examination, but am now disposed to keep apart. The former I refer to D. hirtus* (sic) *Vill.; the latter approaches closely to D. brachyanthus* (sic) *Boiss., but has not the calyx ventricose at the base as in that species. I am informed by M. J. Gay, that he gathered the very same plant, in the same locality, twenty-three years ago, and that he has since kept it in his Herbarium without any accurate determination. M. Planchon has compared the two with examples in the Hookerian Herbar., and considers them both forms of D. hirtus Vill.* »

Diosanthos attenuatum (Tourneforti) St. Lager.

Car. sylv. repens multifl. Tournef. Hrbr. (non G. Bauh. Pr. et Pin.) ex Sm.; Salvad. Hrbr., ex Pourr. Dianthus attenuatus Sm. Trans. Linn. Soc. Lond. T. 2, p. 301, n. 16, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 306, n. 15, DC. Dub. p. 73, n. 9. D. lusitanus Brot. Lus. 2, p. 177, n. 7. La Peyr. Herbr. et D. Caryophyllus La Peyr. Herbr., partim, et D. serratus La Peyr. Herbr., partim et D. pungens La Peyr. Herbr., partim et D. pyrenaeus Pourr., La Peyr. Herbr., partim; D. catalaunicus Pourr. Herbr.

Matr. D. arenarius Pourr. Herb. [illegible] p. 12, n. 10, ts. 16, 17.

♃. Flor. Jun.-Aug. Fruct. Aug.-Oct. In Pyr. Arag., Catal., orient. Legi in Pyr. or. *Conflent* ad *Thues*, die 27 Jul. 1837; sub *Prats de Mollo a la Ballamosa*, die 30 Jun. 1840; in *Roussillon* ad *Argelles* et ad *Collioure*, diebus 5 Sept. 1843 et 7 Jul. 1837; denique ad *Llers* Catalauniam, die 12 Aug. 1860. Habui iterum ex *Collioure* a Moquin, ex *Perpignan* a Massot. Observavi ad *San Cosme de Guara*, in valle *Andorra*, ad *Fontpedrouse*; supra la *Selva* m.^e *San Salvador*, ad *San Pedro de rodas*, ad *Rosas*, etc.

Herba glauca, caules scabriusculi et magis adhuc folia, quae per marginem serrulata sunt. Calyx attenuatus, qui character in planta fructificante magis adhuc elucet, quum tunc calyx in speciem subuli attenuatus sese offerat. Capsula brevi carpophoro, seu pedicello sustentata. Gratus et in hac specie est odor florum.

Et haec quoque species plurimum variat habitu ac facie prout ad rupes, ubi plerumque vivit, in solo arenoso, aut in fertiliore prevenit. Caules tunc in caespitem densum coacervati, alias rari. Squamae calycinae frequentius sex; sed vidi quatuor, et binas tantum, tuncque grandiores. Item petalorum laminae variant majores et minores, latiores et angustiores, integrae et marginatae, ac plus minus profunde crenato-serratae, et fere laciniatae, neque non fimbriatae, ut vidi apud Godron in speciminibus Pyrenaeor. oriental.: haec tam late variandi indoles in petalis animadversa quoque fuit a Grenier, ut videre est in suis *Obs. Bot. Besanç.* 1838, p. 11, n. 5. Genitalia quoque tum faucem vix excedunt, tunc illam valde superant. Nec minus variabilis sese offert species caulium productione, copia foliorum et florum, calycis longitudine spectatis: denique est stirps mirimode varians.

In scheda *D. catalaunici* scripsit Pourret: « *Hunc pro D. arboreo perperam habui in Act. Tolos.* » 3: infert quidem synonymon hocce: *Car. catalaun. fruticos. angust. rigid. pungentibusq. fol. floribus albidis* Salvador Herbr., quae phrasis apud Tournefort frusta inquiritur. In Chloride Narbonensi vero, qualis pone La Peyrousei mutilationem nobis substitit, nulla de *D. arboreo* mentio amplius apparet.

D. lusitanicus Brot. Phytogr. Lus. sel. p. 173, n. 73, t. 70 huc adducitur a Seringe in DC. Pr., a Sprengel Syst. Veg. 2, p. 377, n. 27 (reapse turbide), a Dietr. Syn. pl. 2, p. 1546, n. 43, a Godron cum Gren. *Fr.*, a Willk. Sert. Fl. Hispn., obstante Boissier, *Voy. botq. Esp.* n. 236; porro, specimina hujus stirpis a me visa ostenderunt diversam plantam, robustiorem, laxiorem, petalorum unguibus longioribus praeditam, laminisque majoribus, bracteis alienis, calycibusque, basi praesertim, tumidioribus.

Diosanthos Requieni! St. Lager.

Dianthus Requieni Godr., Gr. Fr. p. 23[illegible]. Timb. in Bull. Soc. botq. Fr. T. 11 (1864) p. 14[illegible]. D. multiceps Costa. Willk. Pug. in Linnaea V. 30 (1859-60) p. 88 n. 7. [illegible] Timb. cum D. Requieni; [illegible] Willk. Ic. descr. Pl. Eur. austr. occid. praec. Hispaniae. p. 16 n. 10, t. 9, f. A. [illegible] p. 14 [illegible] 13, 14. figs. 12, 13.

♃. Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. In Pyr. Arag., Catal. sub limite *Oleae*, solo calcareo.

Legi in *Sobrarbe* ad *l'Ainsa*, transacto flumine *Ara*, die 3 Jul. 1845, ad *San Victorian*, die 27 Jul. 1853 et in m.[e] *la Pena de la Mula*, die 20 Jul. 1861; mox ad *Berganuy*, die 12 Aug. ejusdem anni. Habui ex *Berga*, ubi egomet juniorem observavi, medio Jun. 1861, ab opt. *Grau*. Observavi sub *Torla*, sub *Bielsa*, supra *Castanesa* ad *Basibé*; reperitur quoque in Pyr. orient.

Calycis dentes sunt ciliolati. Petalorum lamina tum grandiuscula, tunc parva, dentato-laciniata; sub-integra quoque occurrens. Pistilli plus minus exporrecti, reperiuntur interdum longissimi. Petala plerumque rosea, aliquando albentia offenduntur.

An revera *D. hispanicus* Assoi? Boiss. *Voy. botq. Esp.* n. 240. Assoi descriptio est laxissima et figura mala, ut vix valeant ad rem sistendam, nisi subvenerit planta autoptica e *Monte Torero*, etc. Tum solum agnoscetur, num ludat et ipsa petalorum lamina dentata, caulibus plus quam bifloris et statura elatiore, ut tutius synonymon istud firmare possimus; Asso habes Syn. stirp. Arag. p. 53, n. 371, t. 3.

Caeterum *D. hispanicum* Assoi fugere a *D. rupestri* Pourr. primus declaravit Dufour *Bouq. bot. de S. Phelip. et de Moxent.* (Hispaniae) apud Bory St. Vinc., Drap., Van Mons *Annls. génrls. Sc. physiqs.* T. 7 (*Bruxell.* 1820) p. 309, n. 55, dein Boiss. *Voy. botq. Esp.* p. 87, n. 240, postremo Willk. l. c., p. 12 in Obs., qui stirpem ceu peculiarem et propriam speciem tractandam esse existimavit, p. 8, t. 9, quomodo Boissieio quoque visum est.

Characteres et regio me suaserunt agi de una eademque specie sub Godroni et Costae plantis; et hoc me duxit ad Requien potius ceu speciei detectorem salutandum.

Diosanthos sylvestre (Tabernemontani? Cherleri) St. Lager.

Tabern. infr. citat.; Cherl. ad G. Bauh., cf. Pr. (1620) p. 104, n. 3. Dianthus sylvestris Wulf. in Jacq. Collect. et Flor. Noric. p. 471, n. 903, Koch p. 106, n. 14, Gaud. 3, n. 982. D. sylv. et D. virgineus Godr., Gr. Fr. ps. 237-8. D. Godronianus Jord., Timb. l. c., p. 22, n. 21. D. longicaulis Timb. Excurs. St. Paul. et Pena, D. saxicola Jord., ex Gren. Jur., cum D. juratensi Jord. (iste var.); D. sylvaticus Gren. p. err., nunq. correct. Caryophyllus virgineus Tabern. l. infr. c. Jacq. Ic. rar. p. 8, t. 32 et Fl. Austr. 5, p. 54. Append. t. 15, Hoppe apud Sturm Heft 28, Timb. l. c., tbs. 28, 29, Reichnb. Ic. C. 16, t. 262, f. 5039 Schleich., t. 267, f. 5048 Scheuchz. et f. 5050 caryophllds. Seg. Ver. p. 435, n. 3, t. 7, f. 3. Tabern. Krtb. p. 666, f. 2, n. 4. Icon. t. 283 f. exter.

♃ Flor. per Æstat. Fruct. Aug. Sept. Per region. mediterr. promptius occurrens, solo calcareo.

Pulcra specimina habeo a Baillet lecta ad *Conques* (Aude). Juniorem offendebam per montes *Corbarienses*, eisque finitimis, delabente vere 1852.

Diosanthos gallicum (Thorei) St. Lager.

Dianthus arenarius Thor. Chlor. Land. p. 174. Dianthus gallicus Pers. Syn. p. 495 bis. anceps.: sibi fidens DC. Fr. Suppl. p. 602, n. 1325; DC., Duby p. 73, n. 18, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 307, n. 17. La Peyr. Herbr. DC. Icon. Gall. rar. p. 12-3, t. 41 medioer. non me satisfaciunt flores.

♃ Flor. Maj. in Sept. Fruct. Jun. in Octobr. In marit. Cantabr. potissim. septentrionalibus.

Legi ad *Saint Jean de Luz*, *Hendaye* et *San Sebastiano*, diebus 13 Maj., 9 Sept. 1841; et die 8 Sept. 1844; ad *Zarauz*, die 24 Aug. 1857. Observavi sub *Bilbao*, ad mare.

Rhizoma tum simplex recte descendens, saepius ramosum, plures

emittens caudiculos prorepentes, e quibus hinc inde exeunt cauliculi annotini floriferi, aut tantum foliiferi. Cauliculi pollicares, sesquipedales, ascendentes, glauci.

Folia semipollicaria, aut pollicaria et sesquipollicaria, recta, subarcuata, subulata, glauca, inferiora quidquam prae superioribus obtusa, supra canaliculata, per marginem serrulato-scabra; dantur aliquando folia superiora acutiuscula.

Flores occurrunt solitarii et paniculati, pallide rosei, aut rosei, rarius rubro-violacei; suntque fragrantes. Pedunculi etiam in luxuriante planta uniflori. Squamae calycinae ovatae, mucronatae, interiores angustiores, a foliorum forma et natura minus recedentes; interiores latiores, minusque membranaceae. Calycis dentes saepius inaequales. Petalorum laminae dentato-multifidae, area intermedia obovata, glabriuscula; interdum barbatae, quales ad *San Sebastiano* percepi.

Antherae aristatae, loculis inferne distinctis. Perperam Koch, Syn. p. 107 sub n. 18, petala semper imberbia praedicare, foliaque obtusa, caulemve uniflorum. Patet ipsum pauca, nec adeo solemnia specimina inspexisse. Candolleana descriptio etiam (Ic. Gall. rar. p. 12) videtur confecta ad minus pulcra minusque evoluta individua, utpote quae aliis quoque mendis peccet.

Variant petala colore sublilacino, lilaceo, carneo; et ferme albo etiam: variat in eis lamina plus minus basi maculata et pilosa, apiceque tenuius laciniata, ut et latitudine et angustia. Valde angustam laminam observavi sub *Lejona* in flore ad mare decerpto, in quo petala non quinque tantum, sed septem aderant, diminuto revera staminum numero, quae octo tantum inspiciebantur; observavi quidem calycis dentes in hoc flore irregulares: dissectum exsiccatumque florem pro Herbario seposui et conservo.

Optima species a Sprengel, Syst. Veg. 2, p. 381, n. 76, a Dietr. Syn. pl. 2, p. 1550, n. 101, perperam ad *D. arenarium* allata. Septentrionalis ista ab occidentali nostra videtur praecipue distincta, quia tota gracilior, foliis angustioribus praedita, squamis calycinis brevibus, obtusioribus, petalorum laminis solemnius pinnatifidis et multipartitis, magisque barbatis. Patria, denique, septentrionaliore, neque semper stationis maritimae incola, a qua nostra species non recedit, quantum ego perspectum habui. *D. arenarium* videas apud Dietr. Fl. Bor. v. 7, n. 491, *Sv. Bot.* v. 3, t. 613, etc. Galli, cum Thore s. c., pulcram speciem pro *D. arenario* susceperant, et sub hoc nomine describitur et figuratur a DC. l. c.

Maxima est *D. gallici* affinitas cum *D. variabili* Seg., cujus num foret tantummodo varietas solo arenoso, maritimo enata dubitavi. Reapse calycinae squamae quidquam breviores, et humilior generatim planta est, magisque caespitosa foliisve quidquam rigidioribus notanda; quae num sint constantes et sufficientes differentiae, ulterius observandum erit. Neque suspicione careo *D. monspeliacum* β foliis caulibusque abbreviatis e *St. Jean de Luz* a Seringe, in DC. Pr. p. 365, n. 110, citatum, hanc de qua agimus speciem potius referre.

Diosanthos variabile (Seguieri) Nob.

Seg. Pl. Ver. p. 437, n. 4, 5, fidn. Poll Fl. Ver. 2, n. 812, ast certa syns. exclus.: loca a Seguier citata, a Bertoloni praetermittuntur. Dianthus monspeliacus L. Sp. Koch. p. 107 n. 20. Bert. 4.

p. 559 n. 11, Gaud. 3, n. 985 et V. 6, p. 355, Spreng. Pl. min. cogn. Pug. 2 (1815) p. 63, n. 119, Benth. Cat. p. 75 (excl. La Peyr. Syn.), DC. Dub. p. 74, n. 21 (excl. Clus.). D. monspel. La Peyr. Herbr. et D. Carthusianorum var. fauc. pict. barb. La Peyr. Herbr.! D. plumarius Quorund., St. Am. Bouq., Pourr. P.: D. monspel. et D. plumarius Berger Bass. Pyr., D. benearnensis Lor.; et D. aragonensis Timb., Bull. Soc. bot. Fr. et Timb. l. c.; D. saxicola Jord.; D. caespitosus Reliq. Kit., ex Neilr. Croat.; D. ambiguus Salisb. Pr. p. 30, n. 7, nom. pess. de spec. opt.; Cylichnanthus fimbriatus Dulac, Reichnb. Ic. C. 16, t. 258, f. 5031 et f. 5032 specios. ex Sering., Sturm Heft 28, Tenor. Fl. Nap. T. 4, p. 208, t. 228, f. 2 var. lux., Loret in Bull. Soc. bot. Fr. T. 5 (1858) p. 327 tab. 1 (benear.) form. contr., Verl. Plantes alpines p. 119 et p. 292 f. 1 tab.; Timb. l. c., p. 17, n. 18, t. 21 et p. 18, t. 22, 23, 24 varts.

♃ Flor. Æstate. Fruct. Jul. Oct. In montan., mediterr. praesert., solum calcareum praediligens.

Legi in Pyr. Navarr. sub *Zubiri*, die 4 Jul. 1844; in Pyr. Arag. ad *Otto* vallis *de Broto*, die 10 Aug. 1850; in m.^e *el Mener* supra *Bielsa* et *Parzian*, die 18 Aug. 1845. In Pyr. septr. Cantabr. ad pagum de *Behorleghy*, die 24 Jul. 1841; in Pyr. or. sub *Prats de Mollo au Bauze de Vaze*, die 30 Jun. 1840, ad *Frontomeau*, die 20 Jul. 1836, inter *Font-pedrouse et Prats de Baraques* stirpem hybridam die 15 Jul. 1837. Observavi ad *Villabona*, *Tolosa*, *Lourdes*, *Agos de Bigorre* (ubi aderat etiam lusus petalis albis), ad *St. Girons*, *Ustou*, *Mongarry*, etc.? Habui ex *Labarthe* a Baillet, a Deville ex *Mont-Sacon*, *Oncide*; *Pic de Pan* et ex *les Traverses de Marsous (Azun)* a Deville.

Variare hanc speciem plurimum in Pyrenaeis novit Bentham, et ego quidem abunde.

Variat statura, copia caulium, latitudine et longitudine foliorum, illorumve textura molliore aut densiore; insuper petalorum limbo barbato, imberbi, valde et profunde laciniato, aut tantummodo lacinulato-serrato, ut vidi ad *Villanueva de Aezcoa* Pyr. Navarr., aut denticulato tantum, ut legi in m.^e *el Mener*, in quibus speciminibus conspicua quidem sunt statura humilis, vix palmaris, calyx caesio coloratus, petalorum lamina parva, serrata, area in illa non punctato-pilosa, sed glabra et parce striata. Ni eam viderim in loco natali, et nisi eam penitus prosequutus fuissem, acceptam pro peculiari specie fortassis eam non divinavissem. Huic formae accedunt varietates a Loret et a Timbal ceu species descriptae. Timbal specimina *D. benearnensis* prae manibus habuit, in eisque calycis squamas omnino virides vidit, quod dolose praeterivit Loret l. c. Supervacaneum est dicere quam varius occurrat petalorum color, interdum fere totus albus.

Admodum lusitare stirpem vidi ad *Lumbier*, et praecipue florum numero, involucris productis et abbreviatis, petalis sub-integris et fimbriatis, glabris et barbatis, rubris et subalbidis, ad hoc genitalibus exporrectis, aut inclusis, vel masculis valde exporrectis, aut iis inclusis et brevissimis, stilis admodum elongatis, pubescenti-glandulosis. Et vidi ad *Seteasas*, Pyr. Catal. lusionem pistillis undique, sed praesertim superne, pubescentibus, in quibus speciminibus stamina semper glabra manere observavi, die 3 Aug. 1846: non deerant in eodem loco individua, quorum pistilli omnino glabri inspiciebantur. Alterum lusum observavi ad *Salau* Pyr. aurigr., in quo laminae pars integra admodum brevis erat, laciniae ejus vero tenuissimae, valdeque productae; pistillus admodum exporrectus conspiciebatur. Plures in eodem loco occurrebant flores petalis intense violaceis.

Notabilis forma, petalis potius dentatis quam fimbriatis ea est quam legi *au Bauze de Vaze*, in qua adnotavi: caules scabridos, folia planiuscula, saepius trinervia, rarius quinquenervia, serrulata, glauca; pe-

talorum laminam dentatam dentibus aliquis profundis; aream laminarum sub tertia illarum parte punctis saturatioribus circumpictam, in cujus centro pili aliquot aderant, sed copia variantes. Odor florum in hac varietate gratus, sed laevis; petalorum color generatim intense ruber, herba glaucescens. Caespites parum densos ad rupes efficiebat, in terra soluta natus hic *Dianthus* vix stipatus creverat. Appropinquat varietati, quae *D. Waldsteini*.

Sub eadem specie, huic varietati affinia versantur individua ad *Font-pedrouse* lecta, omnibus partibus contractiora, petalis minoribus, barba obsoleta notatis, lamina dentata, facie potius *D. attenuatum* referentia, ex quo hybridam exiisse stirpem suspicatus etiam sum. Verum enimvero, specimina lecta in solo macro, glareoso, eadem non inspiciebantur in pinguiore solo ibidem proximo, ubi stirps originem suam palam ostendebat. De hac stirpe effati sunt Godron, Willkomm, Loret, Bucquoy, Timbal; hunc potissimum cf. l. c., p. 20, t. 26, Willk. Pug. n. 8 in *Linnaea* V. 30, p. 89.

Legi prope *Behorleghy* in Cantabria, observavique ibidem sub arce *St. Jean Pied de Port*, iterumve in Pyr. Navarr. m.' *Anciolia* sub *Zubiri*, die 22 Jul. 1844, varietatem petalis imberbibus, cum iis barbatis commixtam; in omnibus color florum sature rubens erat. Huic varietati (β) retulit Koch *D. plumosum* Spreng. Pug. n. 121, synonymon jam a Pollini relatum, et *D. Waldsteinii* Sternb. *Bot. Zeitg.* 1826. Late mihi patuit, nimium praecipiter asseruisse Bentham, *Cat.* p. 75, *D. monspessulanum* occurrere semper petalis plus minus barbatis in Pyrenaeis. *D. plumosus* ad nostram speciem confirmatur ab ipso Sprengel, Syst. Veget. 2, p. 379, n. 51, qui, forte, e m.' *Baldo* specimina a Pollini accipiebat.

E lusibus hujus speciei, alter susceptus a quibusdam fuit pro *D. plumario* L., ab aliis pro *D. superbo*; priorum quosdam supra citavi; inter postremos censendus erit Ramond, loquutus de suo *Œillet frangé Observ. faites dans les Pyren.* (1789) cap. 9, p. 165.

Specificum Linnaei nomen pessimum; nam mecum observantibus Dunal et De Girard, neque ad Monspelium, nec cum *Olea* haec reperitur species. An *Superba in agro Narbon. montos.* indigitata a Pen. Lob. Advrsr. p. 189 huc spectat? Atqui considerate *Chrysanthemum monspeliense* L., in *Leucanthemum cebennense* mutavisse DC., Pr. 6, p. 48, n. 17.

Diosanthos superbum (Fuchsi, Tragi) St. Lager.

Fuchs. Hist. st. p. 353. Trag. St. b. p. 575. Dianthus superbus L. Sp. Koch p. 107, n. 19. Bert. 4, p. 562, n. 13. Gaud. 3, n. 984. Noul. Fl. bass. sous Pyr. p. 80, n. 4. Zetterst. Pl. vasc. Pyr. princip. n. 200. DC. Dub. p. 74, n. 22. La Peyr. Herbr., D. plumarius Gunn. ex Koch Fl. ber. ed. 2, p. 108, D. multinodus Gelib. Fl. Lith. illustr. n. 251, D. Wimmeri Wich. ex [illegible], D. [illegible] Sieb. et Zuccar., non L. ex Rohrb., Cylichnanthus plumarius Dulac. Flor. Dan. t. 578, Jacq. Obs. P. 1, p. 40, t. 25. Roem. Fl. Eur. fasc. 8, n. 3. Sturm Spenlbg. fasc. 5, 2, t. 17, Reichenb. Icon. C. 16, t. 259, f. 5032. Lossel. Herb. gen. Amat. t. 21, cum Delaun. Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. [illegible] [illegible] fasc. 1, t. 2. Fuss. Fl. Eur. t. 314. Schrank Fl. Monac. t. 247. Gmel. Fl. Siber. 4, p. [illegible] Sv. Bot. v. 7, n. 436, Timb. l. c., p. 24, n. 24, t. 32, Fuchs. Icon. ed. 1545, t. 200. Clus. Pann. A. p. 322-3 fig. et Rar. pl. h. l. 3, p. 284 f. inter., Lobel. Ic. t. 451, f. 1. Dod. Pempt. p. 175. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 331, f. 3.

⚇, ♃ Flor. abeunte Jul. in Sept. Fruct. Aug. Oct. In Pyr. septr. med., occid. locis humilioribus.

Legi sub *Pau à la côte d'Arbus*, die 2 Oct. 1841; in Pyr. septr. aurigr. ad Pamiers, die 10 Aug. 1851. Habeo ex viciniis *de Tarbes* a

Deville, ex *Toulouse*, ad *Venerque* lectum, a Noulet, qui mecum asseruit vidisse se specimina, et credo ex *Escaledice* Pyr. septr. medior. Ex *Cauterets* ego vidi in Herbr. Lagr. Fossat. Accepi quoque ex *Montmorin* a Baillet. Abunde ego observabam ad *Rebenac*, *Belaire*, *Oloron*, in Valle *d'Aspe*, ad *Bagés*, *Pont Seauzon*, *Sarrana*; ad *Serignac*, *St. Sauveur*, *Lourdes*, *Pierrefitte*. E Pyr. or. non novi, ideoque *D. plumarium* Pourr. e *Salvanaire* huc, cum Timb. Reliq. Pourr. p. 46 afferre nolui; item praetereo *Bouysses* (Corbar.) e Cros. apud Timb.

Quidquid scripserit Philippe (*Fl. Pyr.* p. 117 Obs.) haec species communis est per Pyrenaeos septentrionales medios, humiles, ubi eam late observavimus Deville, Dulac et ego.

Recte Deville (MNS.) et Loret animadverterunt stirpem quidquam seriorem esse pro *D. variabili*. Item rectissime observavi a Deville *D. superbum* prae *variabili* ad humiliora loca descendere.

Ad *Pau* fugit Bergeret, qui ibidem spontaneum non dicit, *Fl. Bass. Pyr.* 2, p. 250, n. 10.

Velezia L.

Velezia rigida (Burseri) L. Sp.

Burs. apud. G. Bauh. Pr. p. 103, n. 2 (l. 6, c. 4). Bert. 4. p. 539, Willd. Sp. Pentndr. p. 1329, DC. Dub. p. 80, Flor. Graec. Sibthrp. C. 4, p. 80, t. 390, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 226, t. 129, f. 12, Lamk. Ill. t. 186, Reichnb. Icon. C. 16, t. 246, f. 5007, Buxb. Cent. 2, p. 41, t. 47. Barr. Icon. t. 1017 vix et 1018 mediocr., Bocc. Mus. Piant. p. 50, t. 43, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 352, f. 2 (a Cherlero allata pl. e Nismes.); Chabr. Sciagr. p. 445, f. 1.

⊙ (nec ♄, Steud. ed. 1 et 2). Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In calidior. region. mediterr., solo plerumque calcareo.

Legi in Pyr. Navarr. ad *Lumbier*, die 12 Jul. 1853. Observavi ad *Verdun*, in *Sobrarbe* humilior., ad *San Cosme* de *Guara*; vidi ad *Narbonne*, ad *Sijean*, etc.

Alsinaceae repudiatae.

Moehringia polygonoides (Seguieri) Mert. Koch *Deutschl. Fl.*, *Arenaria* Wulf. apud Jacq. Coll. 1, t. 15, *A. obtusa* All. Pedem. t. 64, f. 4, ex *Prats de Mollo* staret in Herb. Gay, teste Gren. Godr. *Fr.* 256. Hoc mihi non constitit, ut non constitit Xatarto, La Peyrousio, Massoto, aliiques, a quibus de re notitiam petii. Massot per litteras sollicitatus ita respondidit: « *Je n'ai aucun renseignement à vous donner sur cette espèce.* » *Perpignan*, die 2 Apr. 1853.

Lychnis Flos Jovis (Gesneri hrt.) Desr. apud Lamk. *Dict.* Vidisse se in Pyrenaeis hanc speciem asserit Gmel. Fl. Bad. Als. 2, p. 288 not., reapse botanicorum unicus. Nil aliud ego credere possum, nisi plantam e cultura aufugam eum illusisse.

Lychnis laeta (Gery Edw.) Ait. Non adhuc clare constat ipsam regionem Pyrenaeorum attigisse.

Saponaria orientalis (Tournef.) L. Fidentes Gouanio, qui ad *Collioure* stirpem se legisse dictitavit, receperunt ceu Pyrenaeam hanc speciem DC. *Fr.*, La Peyr. *Hist. abr. pl. Pyr.*, Mut. *Fr.*, Godr. *Fr.* Dictum etiam est deinceps a Requien lectam fuisse sive ad *Elne*, sive ad *Perpignan*, unde vir comes, a me postulatus, stirpem demonstrare nequivit. Gouani auctoritas mihi nullius ponderis est, ex quo plures ab eo falsas

editas sententias deprehendi. Ego persuasus sum nusquam in Pyrenaeis hanc vivere speciem, nisi cultam.

Dianthus coronarius (Manfredi) Lamk., *D. Caryophyllus* Auctor. Inter pyrenaeas plantas enumeratur a La Peyrouse, *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 241, n. 7. Inspectio illius Herbarii demonstravit, ipsum prius stirpem commiscuisse cum *D. attenuato*; mox seorsim seposuisse sub nomine *D. glacialis* L. s. l. et, ut pertimescendum est, e speciminibus non spontaneis. Ad *Bayonne* indicatur a Godron cum Gren. *Fr.*, p. 239, ibidemve ad veteres parietes, ac muros ferme dirutos, quod indicium donat de planta culta extra hortos vagante, qualem pulcram et exoptatam stirpem egomet offendi ad *Toulouse*, *Martres*, *Peyrouse*, *St. Pé*, *Stigon* Pyr. septr. medior., alibique etiam Cantabriam versus: et qualem amicus semper f. r. Deville vidit, legitque ad *Campan*, *Trebons*, *sur les vieux murs*, *sub-spontanée*, petalis duplicatis. Caeterum suspecta mihi quoque planta, forma, seu lusus e cultione exortus.

Ord. 80. FRANKENIACEAE St. Hilaire.

Frankenia L.

Frankenia pulverulenta (Penae, Lobelii) L. Sp.

Pen. Lob. Advrsr. p. 196 f. infer. Bert. 4, p. 229, n. 3. Moris Sard. 1, n. 113. Schultes i Syst. Vegt. V. 7. P. 4, p. 63, n. 1 (excl. Gaertn. prol.). DC. Dub. p. 70, n. 1. La Peyr. Herbr. s. l. Franca pulverulenta Vis. Dalm. Suppl. Engl. Bot. v. 31, n. 2222. Fl. Graec. Sibthrp. C. 4, p. 37, t. 344. Lamk. Ill. t. 262, f. 3. Turp. in Dict. Sc. Nat. Atl. Dicot. t. 189. Zannich. Vnz. p. 164, t. 66. Lob. Icon. t. 468, f. infer.; Clus. Hispn. p. 479-80, Rar. pl. Hist. 2, l. 6, p. 186, f. 2 et Lob. Icon. t. 421, f. 1 ex Clus. item. Dod. Pempt. p. 276, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1381, f. 3. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 374, f. 1, Zanon. Istor. bot. p. 164, t. 66, ex ed. Mont. p. 115, t. 79.

⊙ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept. In salsis, inque maritim. Pyr. Arag., Catal. oriental.

Legi in Pyr. Arag. ad *Huesca*, die 7 Jun. 1850. Communis est ad *Piedra-tajada*, ad *Salinas de Cardona*; et per maris mediterranei litus hic et illic facile obvia venit.

Caulis et folia in inferiore pagina pulverulenta, plurium *Salsolacearum*, *Globulariearum*, *Orchidearum* more. Petalorum laminae roseae, ungues virescentes. Sapor herbae manifeste salsus. Porro, dum mare procul vivit, in solo salso tantummodo spontanea reperitur.

Franchia dicendum foret genus, *Franca* a Micheli fundatore, nuncupatum in honorem Doctoris Franchi. Linnaeus abitrio, et contra sui ipsius leges, Phil. Bot. § 238, 239, in *Frankeniam* mutavit, ut placeret amico Professoris Upsaliensis Franklin, qui auctor fuit valde exigui operis, *Speculum botanicum*, quod simplex plantarum Catalogus est, hodie prorsus oblitus.

Primi speciei detectores videntur Pena et Lobel Adversar. 1570, aut 1576, quorum haec species est *Anthyllis marina*, perperam, a Sprengel, Hist. r. herb. p. 403 ad obscuram illam *Camphorosmam acutam* adacta. Clusius speciem pertractavit in suo opere It. Hisp., anni 1576, sub nomine *Anthyllidis valentinae*, et, ut videtur, fortasse jam decennio ante detectam; cf. citat. opus in p. 7 et in p. 479-80. Et ante Clusium stirpem novisse Plaça videtur, quapropter, omnibus perpensis, haec species melius *Franchia pulverulenta* (Plazae apud Clusium) N. nuncupanda foret. Sed cf. etiam Lob. *Kruyd.* fol. 553.

Reperta in Sussexia (Angliae), in littore Cantabrico desideratur, ut et in Galliae littore oceanico. Illuc ex navigationibus inductam inferres. Smith in *Engl. Fl.* 2, p. 186-7, n. 2, eam dicit rarissimam (*very rare*), praeter Dillen et Hudson nullam amplius auctoritatem citans.

Hodie se surripuit: cf. Bab. *Man. Br. pl.* ed. 5, p. 42, n. 2. Videte quam male patriam in Anglia australi ex Hook., indicaverit Boiss. *Voy. bot. Esp.* n. 230.

Frankenia intermedia (Bocconi) DC. Pr. 1, p. 349, n. 5.

Polygon. maritim. foliis serpyll. Boccon. Herbr. in Mus. Hrt. Paris., teste Guss. Sic. Syn. p. 428, n. 1, DC. Dub. p. 70, n. 3, Bert. 4, p. 229, n. 2, Schultesii Syst. Vegtb. V. 7, P. 1, p. 66, n. 6. F. hirsuta Desf., Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 233, n. 2, Spreng. Syst. Vegtb. 2, p. 134, n. 8. F. laevis *b* Moris Sard. 1, n. 141. F. laevis hirsuta et F. Nothria L. Herbr. ex Low. Man. Fl. Madr., cum F. caespitosa sua Prim. Madr. Flor. Gr. Sibthrp. C. 4, p. 36, t. 343, Michel. Nov. pl. gen. p. 23, n. 3, t. 22, f. 2. Cup. Panph. Sic. 1, t. 186.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Aug. In marit. Pyr. Atax. orientalium. Legi in littore Atax. *de St. Lucie*, die 8 Jun. 1839. Observavi ad *la Escala, al Cap de Creus*.

Num sit reapse peculiaris et propria species, a sequente firmiter distincta, hoc ego asserere non auderem. Negant Webb, Moris, Lowe.

Frankenia laevis (Reinaudeti) L. Sp.

Reinaud. ad. Pen. Lobel. ex istis Adversr. p. 180, f. infer. Bert. 4, p. 227, n. 1 et V. 5, p. 623, Moris Sard. 1, n. 141 a; DC. Dub. p. 70, n. 2, Schultesii Syst. Vegtb. V. 7, P. 1, p. 65, n. 5. F. caespitosa Lowe Nov. huc potiss. Engl. Bot. v. 3, n. 205, Gaertn. Fr. Sem. pl. 3, p. 38, t. 184, f. 12. Lamk. Ill. t. 262, f. 1, Pereboom. Mat. veg. Dec. 1, t. 7, f. 4, Guettard Mem. Acad. (1742) t. 9 ex Desf., sed non inveni. Michel. Nov. pl. gen. p. 23, n. 1, t. 22, f. 1, non placet. Lob. Icon. t. 422, f. 2. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 377 f. infer. ex Lobel.; Id. l. 35, p. 703 (p. err. 705) f. 2. Baxb. Cent. 1, p. 29, n. 3, t. 47, f. 1, ex M. a Bieb et credimus, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1124, f. 2. Barr. Ic. t. 714 videtur, sed thymifoliae volunt.

♃ vel ♄ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jul. Aug. In maritimis. Legi in littore Cantabr. ad *Fontarabie*, die 22 Sept. 1844. Observavi ad *St. Jean de Luz*, al *Passaje*, ad *San Sebastian*, etc., inque locis mediterranei littoris plurimis.

Animadvertendum est de hac stirpe, quod non calyx omnino, nullimode vero caulis dici possunt glabri; iste praesertim conspicue puberulus est: hoc idem observaverat jam Soy. Willem. in speciminibus Cantabricis, adnotavitque in opella *Obs. quelq. pl. Franc. Nancy* (1828) p. 31, n. XIV, quod dumtaxat nimium prolixis verbis dixit. Caulis basi suffruticulosus, in plures ramos, istosque ramosissimos, tenuesque solutus. Folia opposita, aut fasciculato-congesta, superne lucida, glabra, inferne pallida, tenuiter pubescentia, margine revoluta et adeo, ut vix, nisi arte, haec pagina percipi possit; ima pars folii dilatata (petiolus membranacea, ciliolata, approximata cauli; fasciculus foliorum, ramus abortivus, saepe in eorum axillis degens. Petalorum squamula, in dentis formam, est membranula (nectarium) a basi ad faucem petali pertingens, in canaliculum involuta, apice desinens in dentem obtusiusculum, quod ipsius canaliculi continuatio est. Capsulam generatim trivalvem in hac specie vidit Gaertner, qui eam quadrivalvem deprehendit in *Fr. pulverulenta* L., inque *F. revoluta* Forsk.

F. laevem et *thymifoliam* cum *intermedia* DC. tanquam unius speciei lusus considerat Webb, It. Hispan. 66 et cum Berthel. Phyt. Canar. p. 131, t. 16, sub *F. capitatae* nomine. Quomodo autem *capitatae* nomen protulerit de stirpe, quae comprehenderet formam floribus axillaribus.

solitariis, ut saepius saepissime haec nostra gerit, doleo hoc illum explicatum non reliquisse. Ipse in Phytogr. Canar. describere *flores ad apices ramorum glomeratos 1-3 sessiles.* » Relinquo quod dixerit *flores glomeratos*, et dein unicum tantum interdum reperiri indicaverit, sed quum criticam de Linnaeanis et Candolleanis faciebat (*laxi* et *intermedia*) formis proscriptis, pro integra specie valde improprììs, eam aequali jure in eum de novo nomine a se electo unusquisque retorquet. Ita ut, si illius sententia denique recipietur, nomen ab inventore primo speciei conficiendum erit novum.

Auderem proponere sub hac specie *Empetrum* Anguillar. *Sempl.* p. 301. Dubia sane planta, cum *Sanamunda* 2.ª Clusii (*Passerina canescens* Schousb.) conjuncta a G. Bauh. Pin. p. 463, n. 5 et cum *Cruoro* Caesalpini (*Passerina hirsuta*) in eodem loco ab eodem G. Bauhino proposita, qui diceretur Anguillarae plantam pro harum postrema specie potius habuisse.

Ord. 81. DROSERACEAE DC.

Benthamio, *Flor. Hongkong.* (1861) placuerunt *Droserae* in *Saxifragarum* Ordine collocatae, cum quo affinitatem inesse multam jam alii perviderant.

Drosera L., St. Hilaire (Aug.) Pl. Brés. Parag. (1824) p. 253.

Non muto hoc nomen in *Rorellam*, quomodo ex Cordo, Dodonaeo, Tabernemontano, fecerunt Ruppius, Haller, Ludwig, Gilibert, Allioni, aliique, quia nomina ista eamdem significationem habent; et si restituenda foret denominatio generica vetustior e duobus verbis confecta, sese praeberet *Ros Solis* cum Gesnero, Dodonaeo etiam, G. Bauhino, Morison, Tournefort, Burmann, Adanson, Scopoli, quod de nominibus genericis tolerari nequit, nisi ad illustrissimo viro dedicationem.

Drosera rotundifolia (Egenolphi) L. Sp.

Egenolph. Herbr. imag. P. 2, ert. 4 f. infer. Koch p. 97, n. 1. Bert. 3, p. 562, n. 1. Gren. 2, n. 740, Buss. Chard. Nancy p. 58, n. 1. Wilson apud Hook. Bot. Misc. 2 (1831) p. 112, t. 25, 10. Dub. p. 68, n. 1. La Peyr. Herbr., D. capillaris Poir. Dict. ex Hook. Bor. Amer. contra a Torr. et Asa Gr. Engl. Bot. v. 13, n. 867, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 5, t. 24. Fl. Dan. t. 1028, Sowb. Handb. 1, t. 87 optime. Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. 3, p. 40, t. 74. Bull. Herb. Fr. t. 181, Coss. Germ. Fl. Par. p. 67, n. 1, t. 9, f. 1, 2. Dietr. Fl. Bor. v. 5, n. 293, Lamk. Ill. t. 220, f. 1. Fl. Batav. v. 7, t. 512. Reichenb. Icon. C. 13, t. 24, f. 4522. Plenk Ic. pl. med. T. 3, p. 41, t. 247, f. 1, Le M. Decsn. Botaniq. (1868) p. 104. Lonicer. Krtb. ex Uffenb. (1688) p. 559 fig. Lob. Obs. p. 472 f. infr. Icon. t. 811 f. exter., Trag. St. b. p. 528, t. 3 inal., et alsq. pl. denom. nec descript. Durant. Herbr. ed. Rom. 1585 p. 401, ed. Venz. 1667, p. 384 f. infer., Tabern. Krtb. 2, p. 1202, f. 1. Icon. t. 816, f. 2. Thal. Sylv. Hercyn. t. 9, f. 1, Barr. Ic. t. 251, f. 1. Lonicer. Nat. h. ert. 222 B. f. 1. Petiv. Herbr. Br. t. 65, f. 10. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 37, p. 753, v. 761, f. 2.

♃. Generatim judicata: quibusd. ⊙ aut ⊙⊙ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Jul. Sept.

Legi in Pyr. septr. aurigr. supra *Ax*, inter *Bazerca* et *Guillemur*, die 5 Aug. 1844. Habeo a Deville ex le *Lac d'Escoubous*. Pace Decaisne, non semper inter *Sphagna*, in iisque parasitica.

Lamarcki figura sat bona est, ast pistillos tres tantum (nec sex), fructusve nimium distantes offert. Pistilli per paria degunt. De vita plantae quaedam apud Bromf. *Fl. Vect.* p. 56.

Pluries in Pyrenaeis hanc exploravi plantam, sed nunquam percipere potui ullam foliorum contractionem, quamvis ea sive aculo, vel

aculeis, aut diversimode tentavissem. Hoc tantum observavi, quod in nonnullis foliis latebat deprehensus insectus; ita ut plaudeam Rothio (cf. Tent. Fl. Germ. T. 2, p. 372, et videas citata loca, germanice scripta, ubi hujuscemodi observationes referuntur), et ceu rectam retineam sequentem St. Amansii notam: « *Les feuilles de cette plante se replient sur les insectes, qui viennent sucer l'humeur glutineuse dont elles sont enduites. Il paraît que ce mouvement s'opère par un mecanisme analogue à celui du Dionaea Muscipula L. Voyez à cet égard les ingénieuses reflexions de M.r Broussonet dans le Journal de Physique, Mois de Mai 1787.* » St. Am. *Bouq. Pyr.*, etc. in *Fragm.* etc. (1789) p. 206. Hoc idem retulit iste in *Fl. Agen.* p. 128, n. 1 sub eadem specie, citans observationes a se in Pyrenaeis factas. Item legitur in Smith *Engl. Fl.* 2, p. 122, n. 1, forte ex Younger (W.) in litteris ad eum datis, die 6 Jul. 1787, cf. *Mem. corresp. of Smith* (1832) p. 247. Idem argumentum tetigit Boume, Disput. med. de plants. irritab. (1794) p. 43 n. LX, qui tamen me felicior non fuit; Whatelyi et Godroni experimenta, irritabilitatem plantae sustentantia, refert Withering *Arrng.* Br. pl. ps. 412-3 not.

Attendendum quidem est Vauchero, *Hist. physiol. pl. Eur.* p. 320; et Trecul, qui putant, non ex foliorum irritabilitate, sed ab insecti agitatione rem confici, videlicet hujus vim mechanicam afferre implicationem setarum viscosarum inter sese; et ita ego rem senseram: huic subjice Bromfield, Fl. Vect. p. 56. Demum felicior omnium in hoc prosequendo argumento fuit Nitschke, *Bot. Zeitng.* 1860, n. 26-7-8; cf. *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 7 (1860) p. 184-5 ubi referuntur hujus auctoris conclusiones Rothianas affirmationes sustinentes, foliorum irritabilitate experimentis late comprobata.

Drosera longifolia (Cordi?, Lobeli et Penae) L.

Cord. V. Hist. pl. ert. 86 a fig. a Lobeliana non divell. Lobel. Kruyd. fol. 988 et cum Pena Adversr. p. 454. Koch p. 97, n. 2, D. anglica Huds., Wilson apud Hook. Bot. Misc. 2 (1831) p. 412, n. 26, Husson Chard. Nancy p. 64. n. 4, Gaud. 2, n. 742, DC. Dub. p. 68, n. 3. La Peyr. Herbr. s. l.; D. intermediae var. elatior Planch., ex Griseb. Br. West. Ind. Isl.; D. americana W.; Rorella longifolia Gilib. Exerc. phyt. Engl. Bot. v. 13, n. 869, Coss. Germ. Fl. Par. p. 67, n. 2, t. 9, f. 3, 4. Bull. Herb. Fr. t. 184, f. II., Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 3, p. 42, t. 75, f. D., Lamk Ill. t. 220, f. 2. Dietr. Fl. Bor. v. 5, n. 294, Flor. Dan. t. 1093, Fl. Batv. v. 7, t. 513. Reichnb. Icon. C. 13, t. 24, f. 4524 et 4525 obov. vidt., Plenk Ic. pl. med. T. 3, p. 42, t. 247, f. 2, Le M., Decsn. Botanq. (1868) p. 404 f. postr., sem. Lob. Icon. t. 811 f. med., Gesner Lunar. p. 68 fig. dubia; Thal. Hercyn. p. 116, t. 9, f. 2, Barr. Icon. t. 251, f. 2, Petiv. Hrbr. Br. t. 63, f. 12, Moris. Hist. pl. Oxon. 3. S. 15, p. 620, n. 3, t. 4 f. intr. supr.

♃ Generatim dijudicata. Flor. Jun-Aug. Fruct. Jul. abeunte — Sept. In Pyr. occid. et septr. mediis.

Ex le *Lac d'Espingo* Vallis *Arbuste*, mihi demonstravit Galant. Rarissima certe per Pyren. species, quibus denegatur a Timbal, *le Llaur* p. 348.

De *Dr. obovata* M. et Koch *Deutschl. Fl.* 2, p. 502, Huss. *Chard. Nanc.* p. 61, n. 3, mihi non satis nota, sileo. Hussenot ei referre maluit Thalii locum s. c., et inde J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 37, p. 761 fig. sinistr., vel p. 753 in aliis exemplaribus, quae eadem est ac Thalii figura reversa; insuper pessimam illam Barr. Ic. t. 251, f. 2, et *Engl. Bot.* n. 867 (hanc forte p. err. loco 868). Video Koch, Planchon, Ruprecht, Cosson et Germain dijudicavisse hancine putatam speciem pro varietatae tantummodo *D. longifoliae*; et Reichenb. Fl. Germ. excursr. 3, p. 711, n. 452 eam ceu hybridam stirpem consideravisse, eamque *D. rotundi-*

folio-longifolium nuncupavisse: cf. ad hoc opportunas Grenieri observationes exaratas in *Jur.* p. 91-2.

Drosera intermedia (Dodonaei) Hayn. apud Schrad. *Journ.* 1801.

Dod. Pempt. ed 1, 1583 p. 471 f. infer., nec descript. St. Hil. (Aug.) Droserac. Prael. ... in Mém. Mus. Hist. Nat. Par. T. 11 (1824) p. 347, n. 7 descr. opt. Koch p. 98 n. 3 Hussen. Chour. Nanc. p. 59, n. 2. DC. Dub. p. 68, n. 2. D. longifolia Plur. Auctor., Bert. 3 p. 563 n. 2 ?, Gren. 2, n. 741. Walk. apud Hook. Bot. Misc. 2 (1831) p. 412, n. 24. Schk. Bucher. bot. 1 p. 267 n. 790 Handb. p. 259 n. 790. D. longifl. Pourr. Herbr. Matr.; D. americana Muhl. Cat.; D. foliosa Ell. Sk. ex Torrey New York. Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 3, p. 43 t. 75 B. Schk. Handb. 1 t. 87. Fl. Dan. t. 2108, Dietr. Fl. Bor. v. 5, n. 295. Engl. Bot. v. 13, n. 868, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 5, t. 22 Coss. Germ. Fl. Par. p. 67, n. 3, t. 9. f. 6, 7, Reichnb. Icon. C. 13, t. 24. f. 4523. Dod. Pempt. ed. 2, p. 474, f. infer., Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1212 f. infer., Petiv. Herbr. Br. t. 63 f. 11. Moris. Hist. pl. Oxon. 3, S. 15, p. 620, n. 2, t. 4 f. n. 2 supra.

♃. Flor. Aug. Sept. Fruct. Sept. Oct. In Cantabr. inque Pyr. septr. mediis.

Legi in Cantabria supra *St. Jean de Luz* l. d. *Burdinqu quetà*, die 13 Sept. 1841; prope *Biarritz* ad *le Lac de la Jara, ou de la Negresse*, die 11 Sept. 1857. Habeo a Deville e *Tarbes*, et ex *Cap-vern.* Observavi ad *le Lac de Braindos* prope *Bayonne*; ad *Labarthe*, ad pontem *du Riu Perouse* l. d. *la Cote de Lannemezan* (die 6 Oct. 1841), ad *le Lac de Lourdes*, etc. Cum observatoribus praestantissimis, retineo pro planta perenni, nec video rationem dubitandi de hoc cum Duby. Schnizlein Fl. Wurtemb.

Multo minus hasce species annuas declarare possem cum Haller, DC., Delastre, Lorey et Duret, Reichenbach, Dietrich A., Brotero, Lejeune, etc. Scapus ascendens, florente adhuc planta vix foliis longior, ea plus minus superat fructibus onustus, recte jam observantibus Dreves et Hayne.

Planta delicata, cujus corolla prae foliis irritabilitate pollere diceretur. Legi dum ejus petala patebant; seposita illico in capsula ferrea, luce orbata flores cito constrinxit, dein in cubiculo sub die iterum reversa et in aqua collocata, flores nedum apertos ostendidit.

Observavi monstrum, scapis (vulgo) tribus in unum fasciatis, racemos tres apice ferentem.

Gaertneri prolatio ita ab Hussenot declarata est: Gaertn. Fr. sem. pl. p. 291, t. 61, f. 2, C, D caps., F. sem. sinistr. posit et G, H, sem. bene, sed excls. in F. semina dextrors. posita, quae *D. rotundifoliae* et excls. A, B capsulis, quae nullius speciei sunt, scilicet falsae. Dodonaei figuram (evidentem) laudarunt etiam Dreves et Hayne; ast descriptio, Courtois quoque observante, profecto in *D. rotundifoliam* cadit.

Enneadynamis Gesn. *Gramen Parnassi* Dioscor. l. 4, c. 32; cum Dodonaeo, ad insequentem speciem infigere magnum certe deliramentum est. Non novi auctorem, qui stirpem in Parnasso indicaverit, nec ex hoc monte specimen ullum vidi, in ditissimis collectionibus quoque. Planta locorum uliginosorum est. Profecto hilariter lusitavit Murray (I. Andr.), « *Quis quaeret Musas in ranarum domicilio?* » poetice dictum in Opusc. 2, p. 326, n. 19. Melius factum ratus sum Gesneri denominationem supponendo.

Genus non adhuc stabiliter collocatum; nimiumque Botanicos vexans; cf. Bennett in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 17 (1870) *Rev. bibl.* p. 175. De hoc aliquid referre, lubeat. Affinis *Swertiae* videbatur DC., etiam

in Pr. P. 1, p. 320: qui in *Fl. Fr.* ad *Capparideas* suas, inter *Resedam* et *Droseram* infixerat; ad *Gentianeas* relata est in *Handb. des Natürl. Pflanzensystems* p. 210-1. Dubitavit Bartling (Ord. Natur. p. 287) num inter *Tamariscineas* comprehendendum foret. Ad *Cistineas* refert Reichenbach, Fl. Germ. excursr. 3 p. 710.

Seorsim post *Droseraceas* subjecit Endlicher Gen. pl., (item fecerunt Le M., Decsn. Botq. 1868), ut Botanicis indigitarent problema solvendum: illum duces habuisse St. Hilaire (Aug.), et Link patet ex horum clariss. virorum operum consultatione: St. Hil. (*Mém. du Mus.* T. 11 (Par. 1824) p. 64-6), et Link ad *Droseraceas* jam apportaverant (Handb. 1831, p. 266). Dubitanter tam ad *Droseraceas*, quam ad *Saxifrageas* retulit Meisn. Gen. pl.

Ruprecht Ingr. p. 202, imitans Batsch Tabul. affinit. Regn. Veget. cognatum cum *Hypericineis* fecit; ad quas laudarunt Don, Lindley, Grisebach, Roeper, ut infra repetam, accedente quoque Horaninow. « *Tota fere planta sub lente pellucido-punctata et lentiginosa! Structura fructificationis partium omnino cum Hypericinis convenit Parnassia, atque nervatione foliorum, calycis, petalorumque.* » Don *Char. affin. of. cert. Gener. Flor. Peruv.* in *Edinb. new Philos. Journ.* T. 10 (1830-1) p. 114; et inter *Hypericineas* voluerunt Lindley *Vegetab. Kingd.* p. 406, Griseb. *Grundr. Syst.* t. bot. (1854) p. 89, n. 1 (in nexu *Guttiferarum*), ad quas tantummodo parapetalis, vel staminodiis fasciculatis, seminibus exalbuminosis appropinquant.

Maluisset potius inter *Helleboreas* collocari Loiseleur, *Dict. Sc. Nat.* T. 38 (1825) p. 2.

Parapetala (stamina abortiva Dunal, DC., Duby) multum habent analogiae cum squama nectarifera *Ranunculacearum*; et quamvis petalis opposita, attamen ab iis distincta sunt; et Linnaeus *Ranunculaceis* affinem senserat, itemque jam Vaillant; denuo Linnaeus Praelect. in Ordin. Natur., ed. Giseke (1792) pone *Violas* in *Campanaceis* (Ord. 29) fixit, p. 393, rationibus datis in p. 401.

Ad *Saxifrageas* amandandum genus ex Smith, R. Brown, Lindley (antea), Royle, Drude, Planchon, quod iste mecum voce confirmavit; haec sententia mihi minime spernenda videtur, considerata quoque Andrewsi observatione ad *Saxifragam occidentalem*, cui altera adjungenda est *de S. diversifolia* etc. N., suo loco a me relata. Interim ego vulgatiorem sequutus sum sententiam; recognita quoque affinitate cum *Sauvagesiis* cui favent etiam Wight, Torrey, Asa Gray, Richard, Hooker, Arnott, Brongniart.

Consobrinum *Lentibulariis* genus censebat Agardh, Theor. Syst. pl. p. 80-3.

Generis Monographiam dedit Drude in *Linnaea* V. 39 (1875), p. 239 seq.

Enneadynamis Polonorum (Cordi, Gesneri) Gesner. Hrt. Germ. crt. 261 a lin. 4.

Cord. Hist. pl. crt. 152 vers. f. 2, Gesn. l. c. et alibi etiam, ut exponam. **Parnassia palustris** L. Sp. ex Tournf., Koch p. 98, Bert. 3, p. 505, Gaud. 2, n. 731, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 220, Wither. Arrng. Br. pl. ed. 7, 2, p. 404, Drud. l. c., p. 307, n. 1, DC. Dub. p. 68. Parn. palustr. La Peyr. Herbr.; P. ciliata Gilib. Exerc. phyt., P. tenuis Vahl et P. obtusiflora Rupr., ex Drude. Engl. Bot. v. 2, n. 82, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 4, t. 35, Flor. Dan. t. 584, Schk. Handb. 1, t. 86, Schrank Fl. Monac. t. 144, Fl. Batv. v. 1, t. 63, Sturm Heft 13, Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 4, p. 15, t. 85, Libosch. et Trin. p. 23, t. 8, Dietr. Fl. Bor. v. 2, n. 143, Turp. in Dict. Sc. Nat. Dico-

Sylva. Atl. t. 186, Mill. Linn. Syst. illustr. C. 5. Ord. 4 cum tabs. Sv. Bot. v. 3. t. 172, Trattin. Thes. t. 6, Loisel. Fl. gen. Fr. t. 33 pulcherr., Plenck Ic. pl. med. T. 3, p. 38, t. 246, Sabb. Hort. Rom. T. 4 t. 77, Gaertn. Fr. Sem. pl. p. 287 t. 60, f. 1 Zannich. Ven. p. 204, t. 51 Le M. Descr. s. c. p. 106, Verl. Plnts. alpns. p. 225, f. 2. Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. Lign. 17, t. 145 f. et Hist. pl. fasc. 1, p. 9, t. 4 f. n. 11, Reliq. Rudbeck. p. 34 Lagun. in Dioscor. ed. 1566 l. 4, c. 31 Lob. Obs. p. 330, f. 1, Icon. t. 603, Dod. Pempt. p. 564, f. 3 Moris. Hist. pl. Oxon. 3, s. 12 p. 505, t. 10 f. n. 3, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 31, p. 537, f. 2 mala.

♃ Flor. Æstat. Fruct. Jul. in Octobr.

Legi in Pyr. septr. aurigr., *Donezan*, m.^s *la Maura*, die 14 Aug. 1843. Habeo a Deville e *Tarbes* viciniis.

Foecundatio plantae a Withering, Sprengel (C.) potissimum bene observata est; hunc laudat Gris., quem cf. *Compt. Rend. Acad. Sc. Par.* T. 67 (1868) p. 913 seq., et in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 15 (1868) *Rev. bibl.* p. 217. De ea dixit quoque Vaucher perbelle, in *Physiolog. Pl. Eur.* p. 324.

Droseracea repudiata.

Aldrovanda vesciculosa (Monti) L. « *In Pyr. or. près des Bains de Molight (Pourr.)*, La Peyr. *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 173, et in eodem loco, ex eadem auctoritate, Mut. *Fr.* 1, p. 127, Gren. Godr. *Fr.* p. 193; sed ego credere nequeo. Inquirenda potius species in Pyr. Catal. humilior. *a las Lagunas de Sils.*

Ord. 82. VIOLARIEAE DC.

Viola Virgil.?, Moris., L. Cf. St. Hilair. (Aug.) Pl. Brasil. Parag. p. 271.

Viola fruticans (Barrelieri) N. ex Barr.

Barr. Ic. t. 563. V. arborescens L., Roem. Schult. Syst. Vegtb. V. 5. p. 380. n. 77. DC. Dub. p. 64, n. 11. Moggr. Fl. Menton. t. 76.

♄ Flor. Apr. Maj. et iterum Oct. Nov., teste mihi Delort. Fruct. Jun. in littore Atax.

Legi *à la Redoute de Montaudieu*, sub *Narbonne*, die 6 Jun. 1839. Ex *St. Lucie près la Cantine* accepi a Delort.

Floret Oct. Nov. petala producens, sed sterilis manens; floret Mart. Apr. absque petalis, et tunc fructus perficit, in Apr. et Maj. usque; cf. etiam Timbal *Etud. Flor. Aquit. Viol.* p. 5.

Magis affines species, ex Moggridge, sunt *V. decumbens* L. e C. B. Spei, et *V. arborea* Forsk e *Yemen*; quae postrema forte varietas illius est, ex DC. Pr. p. 300, n. 55.

Falsum Linnaei nomen repello quod, caeterum non minus inepte, a Matthiolo, Calzolari, Camerario, Ovidio, Montalbano *Violae montanae* inditum fuit.

Viola rupestris (Matthioli) Schmidt Flor. Bohem. 3 (1794) p. 50, n. 249.

Viola bianca Anania, etc. Matth. Comm. a Dioscor. ed. 1585. T. 2. p. 1240 sin. fig. ex Faccttani et ex Bertoloni. Ruprec. Fl. Cauc. p. 153. V. pyrenaea Ramnd. apud DC. Fr. (1805) 4. p. 805, n. 4457 (non 5 Suppl. ubi legitur nota desumpta forte a specie aliena); DC. Dub. p. 63, n. 4. Roem. Schult. Syst. Vegtb. V. 5, p. 304, n. 40 a DC. s. c. V. arenaria DC. Fr. 4. p. 803, n. 4463 et 5, p. 617, Koch p. 94, n. 11, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 131, n. 8, Gren. Godr. Fr. p. 178. V. Allionii Pio Bert. 2, p. 707, n. 7 et 5. p. 613. V. pyren. La Peyr. Herb. et V. nummularia La Peyr. Herbr.; V. glauca M. a Bieb. Fl. (quamvis sint qui nolint); V. canina *b* alpin. minor, La Peyr. Hist. abr. pl. Pyr. p. 122, n. 4 *g*

Gaudin?, B. a Kirschl. et variet. V. caninae volunt Rossici Trautv., Regel, Herder., V. insularis Gren. Godr. Schmidt Neve Bohm. Abhdl. 1 Th. p. 60, n. 97, f. 10, Reichnb. Icon. C. 13, t. 2, f. 4492 *b* V. palustr. parv. sed. stigm. uncin.! Id. t. 9, f. 4500, Allionii; et f. 4499 rupestr. Item Pl. cr. C. 1, t. 72-73, f. 142-6 Allion., arenr., Kirschl. Viol. Rhen. p. 10 a, t. 1, f. 6. Mut. Fr. p. 119, n. 5, t. 7, f. 39, Pio Viol. p. 20, n. 27, t. 1, f. 2.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In editior., mediis potissimum. Legi in Pyr. septr. med. m.^e d'*Arlos* sub *le Casteillet*, die 19 Jul. 1843: sub *le Port de Canfranc*, die 25 Maj. 1850; in Pyr. Arag. Valle *de Venasques*, m.^e *la Peña blanca*, die 19 Jul. 1838. Habui ex *le Lac d'Oncet, au nord*, a D.^re Monceau; ex *le Cirque de Tremouse* et ex *Supeyre* ad *Gedre* a Borderes.

Magna huic speciei inest affinitas cum *V. canina*; cf. etiam La Peyr. *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 122 et *Suppl.* p. 40. Non vero *V. palustri*. Sed *V. alpina* Weber *Alpen Pflanz.* 1, t. 79 ab hac nostra vix mihi diversa videtur. *V. pyrenaeam* Ramnd. (praetermissam a Godr. Gr. *Fr.* l. c.) Loiseleur l. c., p. 130, n. 2, deductus forte a DC. *Fr. Suppl.* p. 617, ceu varietatem *V. palustris* consideravit, eamdemque sequutus est sententiam Mutel, l. c., p. 118, n. 2, qui mox eam delineandam curavit pro alpina forma *V. hirtae*. DC. eam describens similem *V. odoratae* declaravit; dein describens lusum alpinum minorem *V. caninae, Suppl.* p. 617, optime quidem, faciem *V. pyrenaeae* ei inesse dixit. Ille idem DC., qui antea, in eadem pagina (recte observante La Peyrouse) ullam adesse similitudinem inter hasce species negabat! ne dicam insuper, illum ipsum valde dissimilibus speciebus plantam a se primo tractatam incaute insciteque comparavisse. *V. arenaria* autem pro varietate *V. caninae* habita jam fuit a Gmelin, Bad. Alsat. 4 (1826) p. 631, et mox a Sprengel, Fl. Hal. ed. 2 (1836) p. 311, a Bluff et Fingerh. Compend. Fl. Germ. ed. 2 (1836) curbs. Nees et Schauer T. 1, p. 402, ut et a Kirschleg. Alsat. p. 83 c.

Notandum est quod a Bluff et Fingerh. in prima Fl. Germ. edit. (1825) p. 317, n. 647, *V. arenaria* DC. bene ceu synonymon *V. Allionii* (α) declarata fuerat.

Grenieri sententia (*Jur.* P. 3, p. 45), huc trahi quoque deberet *V. sciaphylla* Koch (p. 90, n. 7).

Viola lancifolia (Witheringi) Thore Chlor. Land. 1803, p. 357.

V. can. var. 3 Wither. Bot. Arrang., ex Smith. Br. et Engl. Fl. In 7.^a Wither. edit. citatur Engl. Bot. 445; Gren. Godr. Fr. p. 179. V. lactea Sm. Fl. Brit. 1 (1800) p. 247, n. 5; Engl. Fl. p. 304, n. 5 (quibusd. prolaths. excls.). V. pumila *a* DC. Dub. p. 64, n. 9, Hook. et Arn. Br. Fl. ed. 8, p. 48, n. 5. V. flavicornis Sm., Lebel, Recherchs. obs. pl. nouv. rar. Manche (1848) p. 6 ex descript. V. montana Thuill. Par., ex Coss. Germ., quibus var. (*b*) V. caninae nostra species est, ut Brebissono, ex Babingt. V. canina L. Laches. Lapp.? ita videbatur Sm. Engl. Bot. v. 7 (1798), n. 445; Reichnb. Pl. cr. C. 1, t. 96, f. 204, Icon. C. 13, t. 16, f. 4507. Dietr. Flor. Bor. v. 5, n. 356 (cum n. 357 in tab. p. err.), nisi e V. stagnina deducta fuerit.

♃ Flor. Apr. Maj. Fruct. Maj. Jun. In humil. Pyr. occidentalium. Legi in Pyr. Cantabr. supra *Irun* monte *Haya*, die 24 Maj. 1844. *Nomen* Smithianum *antiquius, sed incongruum* declaravit Grenier *Fr.*, et recte.

V. lancifoliam Thor., a *lactea* Sm. distinctam voluit Boreau, *Fl. centr. Fr.* ed. 1 (1840) p. 77, n. 218, 219; sed diagnoses ab eo compositae nec exacte comparativae, neque validae sunt. Cf quae circa nostram speciem dixerunt quidem Koch p. 92 sub n. 12, Bert. 2, p. 707, et Du Mortier quoque, qui nomen corripit, vertendum potius in *V. lanceaefoliam, Opusc.* 1873, p. 402-3.

Viola canina (Rudbeckii) Nuperior.

V. sylv. minor Rudb., Bromel. Chlor. Goth. (1694) p. 122 [illegible] Fr. p. 180. V. canina *b* Bert. 2, p. 701, n. 5. V. [illegible] V. sylvestris Lamk. Fr. 2. p. 680. n. 17? V. Schultzii Bill. ex Hornsch., [illegible] V. Muehlenbergii Torr. ex A. Gray Man. ed. 5. et V. Willkommii De Roem. Fl. Batv. v. 11, t. 857, [illegible] n. 25 [illegible], Flor. Dan. t. 1329 Reichnb. Pl. cr. C. 1, t. 74, fig. 150, 151, 152, 153 et C. 7, t. 601 f. 820 flores, et Icon. C. 13, t. 10, t. 4501; Dill. in Ray Syn. ed. 3, p. 364, n. 5 et p. 479, [illegible] t. 24 f. 1, quae a Smith ad [illegible] V. flavicornem citatur, speciei nostrae varietas, Kirschl. Viol. Rhen. t. 2, f. 8, 9 et t. 1, f. 6 var. min., Fl. Dan. t. 2646.

♃ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Maj.-Jul.

Legi in Pyr. Arag. humil. sub *la Puebla*, eundo ad *Barassona*, die 17 Apr. 1857; ad summitatem montis *Guara*, die 18 Jun. 1850. Vidi ad *Byriathu* Cantabriae.

Hujus speciei varietates sunt ex Clire Mosq. *V. stricta* Koch (non Hornm.) et *V. lancifolia* M. a Bieb.

Speciem libentius tribuo Rudbeckio et Bromelio, ex quo majore difficultate sustinerem notam fuisse Merret, eamque latuisse sub *V. canin. fl. alb.* Pin. rer. natur. Brit. (1667) p. 125. Nec majore fiducia assererem vidisse illam G. Bauhinum, quam dijudicavisset varietatem *V. sylvaticae min. fol. mucr. obt. strictior.*, Pin. p. 199 *a*, n. 2. Sed perpendenda est *V. caerul. mart.* J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 32, p. 543-4 fig., quae cum *canina* nostra quadrare videtur.

Viola sylvatica (Tragi et Dodonaei) Fries Mant. Fl. Sv. 3, p. 121, n. 103 (Fl. Hall. false citata!).

Trag. Stirp. h. p. 558 f. infer. ut mihi videt.; Dod. Pempt. ed. 1 et 2, p. 156 f. infer.; et. et Ejusd. auctor. Kruydeb. fol. 231, ex Kickx Brux. n. 229. V. sylvestris Fatr., Koch p. 91, n. 12. De Not. Repert. Fl. Ligust. n. 211. V. canina *d* Bert. 2, p. 702, n. 5 forte et *a* [illegible] pro magna saltem parte, et pro majore parte V. canina Gaud. 2. n. 539. V. canina Auctor. plur. La Peyr. Herbr. et V. odorata La Peyr. Herbr. dempto specimine; V. Kroeker. Berger. Bass. Pyr.? V. neglecta Schmidt Bohem.? V. nemoralis Jord., ex God.; V. degener Schwägger. V. canina *d* lucorum Reichnb. Pl. cr. C. 1, t. 75 f. 154-5? V. canina A. Kirch. Viol. Rhen., V. canina Lonicer.? Nat. h. cr. 180 [illegible] Engl. Bot. v. 9, n. 620, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3, t. 51, Fl. Batv. v. 6, t. 458, Schrank Fl. Monac. t. 179 Flor. Dan. t. 1453, Sv. Bot. v. 5, t. 290, Sturm Heft 11, Rivin. Pentp. irreg. t. 120 f. extr., Savi Mat. med. p. 41, t. 42, Reichnb. Pl. cr. C. 1, t. 94, f. 200-1 et t. 95, f. 202-3 Rivin. et C. 7, t. 601 f. 821, 822 flors. et Icon. C. 13, t. 12, f. 4503 et f. 4502 Rivin.; Kirschl. Viol. Rhen. t. 1, f. 1. 2. V. can. (Lonicer.) Tabern. Krth. 2. p. 681, f. 3; Icon. t. 304, f. 2. Lobel. Kruydb. p. 724, ex Kickx, et, ut credo, Icon. t. 609, f. 1, Barr. Ic. t. 695, Moris. Hist. pl. Oxon. 2. S. 5. p. 474. t. 7. f. 2.

♃ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Jun. Jul.

Legi in Pyr. septr. med. ad *Urdos*, die 30 Apr. 1845; et sub *le Port de Canfranc* ad *Paglietta*, die 21 Maj. 1858; in Pyr. or., *Roussillon*, m.^e *de Ceret* ad *el Puig de la neu*, die 1 Jun. 1843; in Pyr. Catal. ad *Berga*, die 18 Maj. 1861. Habeo a Deville ex *Saranilles*, *Semeac*, *Visken*, *Oncide*, *Calletes*, *Louez*, *Rebis clou*, *Lintz*, *Gavarnie*, *Tarbes*, plerumque ad nemora: insuper ex *le Port de Peyresourde*, et ex Pyr. occident. infer., loco stricte non indicato.

Hanc et insequentem speciem floribus in Peloriam conversis vidit, delineavit descripsitque Pasquale.

Contraria a mea sententia *V. canina δ* lucorum Reichenb. reputatur a Koch var. major *V. caninae*, cui refert Drejer, Fl. Hafn. exc. n. 267, Fl. Dan. figuram.

Locus Tragi a quibusdam adducitur potius ad *V. sylvestrem* Gesn. (*hirt.* A.), cui et Loniceri alter citatus forte spectat.

Viola odorata (Homer., Hippocr., Theophr., Theocr., Vergil.?, Dioscor., Plin., etc.) Trag., Renealm., L. Sp.

Homer. Odyss. 5. v. 72. Hipp. Nat. Mul. p. 570. Theophr. Hist. pl. l. 6, c. 6 et 7 et alibi quoq.; Theocr. Id. 1. v. 132; 10. v. 28. Mosch. 2. v. 66. De Vergil. cf. Fl. Virgil., Dioscr. l. 4. c. 120. Plin.

Nat. h. l. 2, c. 6, vel 14, sed iste, forte, et V. sylvestrem Gesner. (hirt. Auctor.) una comprehendebat, etc., etc. Koch p. 90, n. 9, Bert. 2, p. 698, n. 4, Gaud. 2, n. 536, Moris Sard. 1, n. 137, DC. Dub. p. 63, n. 5, Ledeb. Fl. Ross. p. 249, n. 21, Rupr. Fl. Caucs. p. 150. V. maderensis Lowe, ex Webb Parol.; conf. ab ipso Low. Man.; V. suavis M. a Bieb. et V. alba, Besseri etiam, quibusd., et Neilr. Croat.; V. imberbis Leight, testantbs. Anglis. V. officinarum Rupp.; V. nigra (ex Theophr., Verg. et Plin.) Brunf.; V. purpurea (ex Theophr. et Plin.) Rueil. De Nat. Stirp. l. 3, c. 127. p. 811; V. martia Gallor. ex eod. Ruell., V. sarmentosa M. a Bieb., ex Ledeb. Ross. Engl. Bot. v. 9, n. 619, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 28, Fl. Dan. t. 309, Bull. Herb. Fr. t. 169, Fl. Batv. v. 6, t. 413, Schrank Fl. Monac. t. 362, Sv. Bot. v. 1, t. 8, Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 1, p. 10, t. 7, Dietr. Fl. Bor. v. 2, n. 96 et v. 6, n. 397 suav., Turp. Fl. med. 6, t. 348, Plenk Ic. pl. med. T. 7, p. 22, t. 640, Woodv. Hook. Med. bot. V. 2, p. 251, t. 89, Reichnb. Pl. cr. C. 5, t. 465, f. 657 suav., Icon. C. 13, t. 8, f. 4498 et f. 4495 suav., Rivin. Pentp. irreg. t. 119, f. 1 incert., W., W. F. N. ab Esenb. Pl. offic. t. 380, Sturm Heft 11 et 31, Zannich. Vnz. p. 277, t. 270. Brunf. Herb. 1, p. 137, f. 1, Trag. St. h. p. 558 fig. suprs., Fuchs Hist. st. p. 311, Dod. Pempt. p. 156 figurae suprs. Matth. p. 1180. Camer. p. 910, Lob. Ic. t. 608, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 32, p. 542, Dorsten. Botan. crt. 297, C. 2, Lonicr. Nat. h. crt. 180 A., Renealm. Specim. p. 141, p. 140 f. infr.

♃ Flor. Mart. Apr. Fruct. Jul. Aug.

Legi in Pyr. Arag. ad *San Victorian*, die 5 Apr. 1851: ad *Castanesa*, die 22 Aug. 1853. Habeo a Deville e *Tarbes*, et ex nemore de *Soues*.

Stolonifera planta est, et flores suaviter olent, forte *V. suavis* plurium Botanicorum. Laevem Violae odorem facile est percipere per totam plantam, e foliis praesertim emanantem, ut mihi palam fuit, legenti plantam ad *Castanesa*. Quam *V. suavem* M. a Bieb. exhibuit Reichenbach ls. cs. a nostra non recedere stirpe existimavi, quae res bene cadit aliorum quoque sententia, cf. Ledeb Fl. Ross. p. 250 β. Pedunculi sunt quadrangulares: sepala glabra, per marginem membranaceum etiam: non video petala superiora rotundato-obtusa, sed omnia, cum infimo etiam, emarginata, oblongo-obovata, cum intermediis eorum barbatis. Flores variant sature violacei (nigri Patrum), albido-lilacini, sub-caerulei et albi: petalo unico manifeste striato, ei propinquioribus minus conspicue: variant petala superiora omnia, aut aliqua tantum integra, non emarginata. Vidi ad *Toledo* Pyr. Arag. et ad *St. Liestra*, petalis albis, calcare excepto, quod violaceum erat, reapse coloris diluti: dari calcar omnino album vix dubito. Videbis abstoloniferam et contractiorem in locis siccioribus sterilibusque, non unico in plantis stoloniferis exemplo.

Viola sepicola Jord. Fragm. 7 (1849), p. 8, vel *V. Tolosana* Timb. *Viol.* Aquit. (1853), p. 7 (ad *Lardènne près Toulouse*, extr. Pyren. region.), quae eadem planta est ex Thielens, Pl. crit. 1868, mihi ceu *V. odoratae* varietas sese ostendit. Nec aliter sentio de *V. multicaulis* Jord., sive *V. vineali* Bor., quam in speciem propriam recepit Gren. *Jur.* p. 83, laudavit Timbal. Item sub *V. odorata* comprehendo specimina quaedam lecta in Pyr. septr. med. humil. ad *Toulouse* secus *le Touch*, die 7 Apr. 1853, quae satis accedunt *V. odorato-hirtae* Reichnb. Icon. C. 13, t. 7, f. 4497 *b*. Ambigit ista reapse inter *V. odoratam*, cujus habet stolones floresque odoratos et *V. hirtam*, cujus gerit petala emarginata, semper?, intermedia constanter barbata. Caeterum petali inferioris lamina concava, petala omnia prae illis *V. odoratae* longiora: foliorum, ac petioli hirsuties varia. Fortasse huic formae accedit *V. perennis* Miégeville, *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 12 (1865), p. 340; ad *Heas* vivens, cui legitimitatem specificam denegare facile est.

Sed fuerunt, inter Neotoricos etiam, qui *V. odoratam* et *hirtam* una confunderent, inter quos Targioni (Ott.) *Instit. bot.* T. 2 (1813), p. 177, n. 281. Novi quidem ex attenta Targionii e La Peyrousei Herbariorum inspectione et studio, ipsos non bene cognovisse *V. odoratam!*, imo La Peyrouse eam prorsus ignoravisse. Oh quanta inter eos famae, honorum et errorum similitudo!

Perspicuam harum specierum elucubrationem exposuit Cheshire apud Irvin. *Phytolog.* (1855-6) ps. 494-7; cf. quoque Baker Ibid. 2 (1857-8), ps. 176-7.

Fructificationem e floribus inferioribus sub apetalis observavit Timbal Lagrave, *Etuds. Fl. Aquit. Viol.* p. 1 seq., de qua observatione mox dicam sub *V. sylvestri*. Hic loci observare lubet, quod hujuscemodi observatio praeterfugit Granelio, quamvis iste de *V. odorata* tantum examen, longamve historiam suscepisset; praeterfugit etiam Pio, qui totum genus peculiari studio prosequutus est: et si florum differentias cognovit Vaucher, notabiliores notas quae ad foecundationem attinent, in hisce speciebus non animadvertit: cf. Vauch. *Physiol. pl. Eur.* p. 310. Rem vero de hac specie primi indigitavisse mihi videntur J. Bodaeus a Stapel, Not. et Comm. in Theophr. Hist. pl. l. 6, c. 6, p. 653 (1644), ubi floribus succedere dicit: « *pensiles cauliculi* (sic, nec scriptum est capituli), *qui per maturitatem in tres partes dehiscunt* » a lin. 7 ult. Mox J. Bauhinus s. c. dum scripsit: « *ex aliis pedunculis ad radicem oriuntur rotunda capitula in tres carinas dehiscentia semine plena* »; dein Ray I. Hist. pl. l. 19, p. 1049 eadem J. Bauhini verba referens observavit hoc *notatu dignum et singulare*. Clarius adhuc Parkinson scribere: « *But these heads (capsulae) rise not from where the flowers grew, as in another plants that I know, but apart by themselves.* » Parad. Londin. (1656), p. 282. Hanc camdem observationem reperii in fastuoso Ripae opere, Hist. univ. plants. proposit. specim., Patavii 1718, eamque referam: « *Quo evanescente* (flore) *ex aliis pedunculis* (*quod notatu dignum et singulare est in hac planta*) *ad radicem oriuntur subrotunda capitula in tres carinas dehiscentia, semine plena parvo, rotundo* » l. c., p. 127. Ast nostris diebus doluit ea legere, quae inepte de *V. mirabili* effatus est Wahlenberg, qui existimavit flores foemineos absque staminum connubio suos edere fructus: cf. Fl. Upsal. n. 546. Denique putem de hac specie, potius quam de *V. sylvestri* hoc memoratu dignum scripsisse Dorsten, l. s. c.: « *Quando autem deflorere incipit, acquirit juxta radicem semen candidum ac granulosum.* »

Viola alba (J. Bauhini) Besser. Galic.

V. mart. fl. alb. odor. et non odor. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 32, p. 543, intertexta cum varths. aliarum specierum. Koch p. 90 sub n. 9, Lagr. Foss. Tarn. Gar. p. 38, n. 2. V. Besseri Rupr. Fl. Caucs. p. 151. V. virescens Jord. ex Christ., Gren., Godr., V. ambigua W., Kit. Quorumd sententia. Reichnb. Icon. C. 13, t. 6, f. 4498.

♃. Flor. Apr. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. septr. med. humilioribus.

Legi supra *Toulouse*, secus *le Touch*, die 7 Apr. 1853. Habui ex *St. Geniz* a Timbal; a Deville ex viciniis de *Tarbes*: Dulac (*Hauts. Pyr.* n. 516) indicat *au Chateau de Gramont* ad *Aste* ex Philippe (*Fl. Pyr.* p. 98).

Parce stolonifera generatim est. Folia ima interdum magna portendit, cordata et hirta, saepius in inferiore pagina fuscescentia. Petala in fundo, ac in calcare caerulescentia: intermedia semibarbata conspiciuntur, sed glabra quoque occurrunt. Flores suavi non carent odore.

Des Moulins, *Dordogn.* (1840), p. 24, Kirschleg. *Alsat.*, Steud. Nomencl., Griseb., eos sequuntur, qui hanc varietatem dixerunt *V. odoratae*, cui speciei reapse admodum affinis est haec *V. alba*. Horum primus notas eduxit, quibus innixus cur speciem et ipse non receperit

vix intelligitur; vir caeterum subtilitatum inquisitor, reapse individuorum, nec integrarum specierum, pueriliter studiosus.

Viola sylvestris (Brunfelsii) Gesner. Hrt. Germ. crt. 286, lin. 13, seu *Violae* lin. 7.

Brunf. Herbr. 1, p. 137. f. 2, aliis V. sylvatica Fr., Sprengelio V. palustris; dubie, si velis, mihi tamen potius species nostra. V. hirta L. Sp., Koch p. 89, n. 5, Bert. 2, p. 695, n. 2, Gaud. 2, n. 587, De Notrs. Reprt. Fl. Lig. n. 208, DC. Dub. p. 63, n. 3. V. hirt. La Peyr. Herbr. et V. odorata La Peyr. Herbr., quoad specimen unum; V. palustris et V. trachelifolia et V. odorata (hanc partim) Pourr. Herbr. Matr.; V. odorata *b* hirta Vis. Dalm. 3, n. 1467, conveniens cum Schimp. et Spenn., cum Hegetschweiler nec non et Kirschleg. V. Martia. V. scabra Braun Bot. Zeitng., ex Kunth. Fl. Berol. ed. 2; V. suavis Bor. Bogr.; V. Foudrasii Jord., ex Carion Saone Loir.; V. collina Bess. et V. obscura Schur., V. ambigua Waldst. Kit., ex Neilr. Croat., V. permixta Jord. Engl. Bot. v. 13, n. 894, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3, t. 52, Fl. Dan. t. 618, Sv. Bot. v. 8, t. 543, Dietr. Fl. Bor. v. 5, n. 358, Fl. Bat. v. t. 1021, Sturm Heft. 11, Reichnb. Pl. cr. C. 1, t. 44, f. 92, 93 collin. et f. 94 hirto fratern. Icon. C. 13, t. 6, f. 4493 et t. 3, f. 1, 2 cum tab. 4 et 5, quae tot ejusdem speciei formae videntur; cum tab. 7, f. 4497 collin., Tenor. Nap. 5, p. 322, t. 219, f. 2 Dehart.; Riv. Pentpt. irr. t. 119, f. 2 ex Sm. Lob. Icon. t. 609, f. 1 et ex eo Kruyd. fol. 714, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 475, t. 35, f. 4.

♃ Flor. Mart.-Maj. Fruct. Jul. Aug.

Legi in Pyr. Arag. supra *San Medardo* l. d. *el Cerillo*, die 19 Apr. 1851; in *Villaba* et *Castanesa*, die 17 Aug. 1853; alibi quoque, ut mox explanabo.

Pedunculi apice pilosuli, de reliqua eorum parte ludentes glabri, parceque pilosi. Reperiuntur generatim bracteae longe a flore remotae, ast non semper. Sepala ciliata dicuntur a DC. Duby, a Boreau, quod vix sustineri potest, nam ego illa versus basim tantum ciliata conspexi; eorum superficies vero externa pilosula est, in ima praecipue parte, ubi sepala in quamdam producuntur appendicem, quae glabra certe non est in individuis pyrenaeis a me observatis. Non flores, neque planta tota inodora prorsus declarari possunt, ita ut putem ea luminibus orbo viro submissa, ipsum *Violae* speciem illico dignosciturum fore a laevissimo totius plantae odore sed e floribus potissimum exsiliente. Et hoc probabilem reddit unionem *V. collinae* M. a Bieb. a quibusdam laudatam, cui adhuc obstant Ledeb. Fl. Ross. p. 249, n. 20, Songeon. Perrier.

Comprehendo sub hac specie plantam, cui Jordan nomen *V. scotophyllae* fecit, cujus varietas floribus albis valde accedere mihi visa est varietati *lactiflorae V. hirtae* figuratae a Reichnb. Icon. C. 13, t. 4. f. 4493, 6, 7. Diversas alii protulerunt sententias; Kirschleg. *Fl. Alsat.* 2. *Add. rect.* p. 423 et *Fl. Vog. Rhen.* p. 58, *V. scotophyllam* Jord. cum *V. alba* Bess. potius jungendam esse dicit, itemque opinatur Contej. Fl. Montbelg. 124, sicque Michal. *Hist. Natur. Jur.* p. 103. Obs., Godet *Fl. Jur. Suppl.* p. 23, non aliter ac Schultz *F. Arch. Fl. Fr. Allmgn.* p. 172. Stirpem subjiciendam fore *V. odoratae* putabat Moggridge, quem cf. *Fl. Menton.* sub n. 54, addita etiam *V. floribunda* Ejusd. Jordan. Non ita a Carion, *Saon. Loir.* p. 22, qui *V. odoratae* formam in ea videt.

Stirpem a Timbal dono datam possideo, ex *le Touch* supra *Toulouse* et ex *Nailloux* flore caeruleo praeditam. Egomet ad *Toulouse* flore albo atque caeruleo ludentem, non semel deprehendi.

Idem Timbal largitus mihi quoque est plantam ex *Lardenne*, cui nomen *V. suavis* Bor. an M. a Bieb.? subjecit, et hanc quoque lusum *V. sylvestris* existimo.

Item prae oculis habeo et sub *V. sylvestri* comprehendo quam stirpem idem Timbal inter amicos *V. multicaulis* nomine salutabat, quae forma admodum accedit *V. hirtae* varietati *hirsutae* Reichnb. Ibid. t. 6, f. 4493.

Agitur, forte, de hybrida stirpe exorta e *V. sylvestri* et *V. alba* (primae habet laminam petali inferioris emarginatam et concavam; petala lateralia semibarbata, habitumve multicaulem, vel multicipitem; secundae faciem, foliorum inferiorum formam, hirsutiem et herbae colorem). Ipso Timbal comite egomet plantam legi supra *Toulouse*, secus *le Touch*, die 27 Apr. 1853. Petala gerit, quoad colorem, in fundo albida, ad extremam unguis partem violacea.

Alteram semper ejusdem speciei varietatem me legisse credo secus Garumnam ad *Blagnac*, die 3 Apr. 1853, et haec quae certo nullum expirabat odorem sub hora tertia pomeridiana, proxima admodum est *V. hirtae* L. *revolutae* Heuff., Reichnb. Ibid. t. 5, f. 4493, simulque *V. ambiguae* Waldst. Kit. Pl. rar. Hungr. 2, p. 208, t. 190, quae lusus *V. hirtae* existimabatur a Koch Syn. ed. 1, p. 83, n. 4, mutato dein consilio, et pro peculiari specie recognita, in ed. 2, p. 90, n. 8. De hac *V. ambigua* ad *V. sylvestrem* confirmatam tandem (1868) a Neilreich Croat. p. 194 conf. etiam Reichnb. Ibid. t. 7, f. 4494. Ast *V. ambigua* diverse a Pannoniis ipsis dijudicata est; a Janka ad *albam* relata. Caderet ne in eam *V. sciaphila* (Salis Marschl.) Koch Ibid. n. 7 a Loret *Glanes* in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 6 (1859) p. 112, ad *Gèdre* et ad *As* indicata? Sed certe cadit in *V. hirtam*. *V. campestris* M. a Bieb., quae plurium consensu cum *V. ambigua* W., K. identica est sterilibus. Caeteroquin *V. sciaphilam* ad *V. sylvestrem* ita appropinquat Kirschleg. *Veg. Rhen.* p. 58, veluti si huic alligare studeret.

De floribus cum petalis sterilibus, deque apetalis fertilibus suas observationes evulgavit Timbal-Lagrave, *Etud. genr. Viola* (1854) p. 5 et seq., quae observationes reapse novae non sunt, diligentissimae utique et commendabiles. Unusquique nostrum mirabitur eas ceu novas amplissime laudatas fuisse a Prof. Filhol in *Mém. Acad. Sc. etc. Toulouse* Ser. 4, T. 4, *Bullet. Janr. Ferr.* (1854, 9 Febr.) p. 120. Dari flores tardivos apetalos fructificantes in *V. sylvestri* indigitaverat jam Linnaeus Hrt. Cliffort. p. 427, n. 5. Nobis autem propinquior Curtis (laudatus a Lightfoot Fl. Scot. 2. Append. p. 1109 et a Withering., Arrng. Br. pl. ed. 7. 2, p. 325) qui observationes de floribus tardivis apetalis fructiferis edidit in Flor. Lond., fasc. 1 ad t. 63, 64, de *V. odorata* et *sylvestri seu hirta*; dicens insuper Curtis, dari flores cum petalis perfectis fructus perficientes. Quae observationes relatae quidem sunt a Withering *Bot. arrang.* ed. 3 (1796), p. 260 et ex Hooker in Britannia a Mackay, Fl. Hibern. 1836, p. 31 sub n. 1, ibidemve ab aliis etiam. De *V. odorata* praesertim non fugit hoc Schkuhrio, *Handb.* 3, p. 186, n. 4740, lin. 10, nec Sprengelio, Fl. Hal. Tentam. nov. (1806) p. 80, n. 267, ut non fugerat Sturmio, Heft 11, ab ipso Sprengelio cum aliis quoque citato (Curtisio et Schkuhrio).

Postea Bastard, *Suppl. Fl. Main. Loir.* (1812) p. 28 idem edidit, cumque laudarunt notissimi, per Galliam potissimum scriptores, DC. *Fl. Fr.* 5 (1815) p. 617, n. 4455, Poir. *Dict. Suppl.* T. 5 (totius operis 13, 1817), p. 482 *b Obs.* 1. Et hoc clare aperteque descripsit quoque Gingins Lassaraz, *Mém. Fam. Violariées* (1823), p. 11, *La plus part*, etc.; mox et Holandre *Fl. Moselle* (1829), 2. *Add. rect.* p. 543 et sic Hoppe de sua *V. umbrosa* (quae in *V. collinam* et cum hac in nostram *V. sylvestrem* cadit) *Flora* 1830 p. 521, n. 23; dicamus iterum Holandr. *Mos.* ed. 2 (1842), p. 76 et sub eodem tempore Kirschleger *Notic.*

Violets. Vallée Rhin (1840), p. 4, lin. 12 et. seq., Boreau *Fl. centr. Fr.* ed 1 (1840), p. 75 *Obs.*, Delastre *Fl. Vienne* (1842), p. 107, n. 2 et p. 108 *Not.*; Coss. Germ. *Fl. Paris* (1845), p. 110 *Not.* 1, Kirschleg. *Fl. Als.* ps. 77, 80, 84.

Eamdem rem perviderunt et declararunt alii, in jam citatis speciebus, videlicet Gaudin l. s. c., Walcker *Oxfordsh.* (1833), p. 59, Webb cum Berthel. Phytgr. Canar. T. 3, P. 1, p. 110, Reichnb. Fl. Germ. excurs. 2 (1832), n. 705, Guss. Fl. Sic. Syn. 2 (1852), p. 256, n. 2. Itemve Monnier (A.) Notam edidit apud Guillem. *Arch. botq.* 1 (1833), p. 412-5, qua palam fit ipsum hujusce rei plenam suscepisse notionem, observationibus a se late factis in speciebus tam indigenis, quam exoticis *Violarum* e Sectione *Nomimii* DC., nec non in *V. ericetorum* Schr., sive *sylvatica* Recentior., quod staret cum iis quae rudiler exposuerunt Leers, Fl. Herborn. (1775), p. 189, n. 684, et Roth. Tentm. Fl. Germ. 2, ps. 269-70 de eadem *V. sylvatica,* eis *canina,* deque *V. montana.* Laudavit Monnier Fée etiam illius observationes commemorans. *Distrib. prix ann.* 1832-3 (Strasbourg 1834), p. 15, itemve Colla Herbr. Pedem. p. 259-60; cf. etiam Bernardin St. Pierre, de hoc laudatum a Guillemin l. c., p. 413 Not. Reperies quoque optimam rei tractationem apud Spach *Suit. Buff.* T. 5 (1856) p. 494 ab ult. lin.: sed cf. etiam Müller (Dan.) in *Botanische Zeitng.* (1857) n. 43, col. 729-33, tab. 11 C. *Sur la fécondation des fleurs incomplètes de quelques espèces de Violettes,* et Treviranum *Verand.* (1857).

Hanc eamdem egerat animadversionem Boenninghausen Prodr. Fl. Monast. Westph. (1824) de sua *V. canina,* fortassis cum nostra *V. sylvatica* identica, in qua distinxit varietatem, sic ab eo dictam, degenerem p. 71, n. 309 floribus inferioribus petaliferis sterilibus, apetalis fructiferis. De hac specie, deque *V. montana* hoc idem prius adnotaverat Roth, Tentam. Fl. Germ. 2, p. 269-70 et p. 271 (anno 1789).

Nec eadem annotatio fugerat americanis etiam; Torrey de Violis loquutus haec tradit. « *The species with subterraneous stems produce late in the season, apetalous flowers on short stolons or scapes, which are often concealed beneath the surface of the ground, but bear perfect fruit.* » *Fl. New-York* (1843) p. 69. Accessit summus ille Asa Gray, quem videas in *Gen. Fl. bor. Amer. illustr.* (1848) p. 186, inque *Unit. Stat. expl. exped.* (1854, eodem ac Timbal anno) p. 85, n. 6 sub *Viola kauensi.* Hosce praecesserat Nuttal (1818) *Gen. of North Amer. plants.* V. 1, p. 147.

De *V. mirabili,* vero, ferente flores apetalos fructiferos, antiqua est observatio, primo, ut videtur, indigitata ab Hoffmanno Mauritio, Flor. Altodorfiana Delic. hort. (1660), p. 55 (innumer.), dein minus subtiliter exposita a Dillen. Cat. pl. Gissen. cum Append. (1719), p. 36 (tam de Cat., quam de Append. p. 36); mox clarius et diffusius in Hort. Elth. 2, p. 408-9. Hosce subsequutus est Linnaeus, Hort. Cliffort. l. c., n. 2. Fl. Svec. ed. 1 (1745), p. 257, n. 719, ed. 2 (1755), p. 306, n. 789 (Stockh); addam It. Œland p. 81 (1741) (quod imperfectum vidi et possideo). Denuo diligentius hanc observationem prosequutus est Jacquin. Flor. Austr. 1, p. 15, et post eum Gilibert, Pl. Lithuan. Illustr. (1785), n. 221, vel apud Uster Delect. Opusculr. bot. V. 2 (1793) p. 377, ut et Exerc. phytolog. 1 (1792), p. 276, n. 6 sub sua *V. apetala.* Sed cognoverunt sero Botanici dari in hac specie corollatos flores etiam,

fructus atque semina maturantes. Dolet inter hosce minus accuratum extitisse optimum Balbisium, qui triviali sermone scripsit: « *Flores e radice, semina in cacumine fert.* » Adnot. in Fl. Taurin. (1806), p. 3. Indulgeo auctori Fl. Sv. ed. 2, n. 968, pro imperito quo et ille quidem usus est sermone (1831).

Idem ferme accidit in *Impatienti noli tangere*, in qua flores terminales, visu luxuriose evoluti, steriles tamen sunt, dum laterales parvi, ferme clausi fertiles eveniunt. Hoc non tam clare dixit Bertoloni, nec adeo correcto sermone descripsit Gaudin, ut de aliis taceam. Hoc idem observatum est in quibusdam speciebus americanis ejusdem generis; et animadversum est quoque in *Oxyde Pliniana* a Treviranо, Michalet aliisque. Item *Glycine monoica* L. Sp. pl. p. 1023, n. 2 flores inferiores imperfecte evolutos promit, qui tamen fructus perficiunt, quomodo non contigit de floribus visu perfectioribus, unde Linnaeus in hujusce speciei descriptione adnotavit: « *Nuptiae leges* (pessimo sermone) *ut in Viola mirabili* » l. c., p. 1024. Sicque in *Cryphiacantho barbadensi* Nees (*Ruellia clandestina* L.) exeunt primi flores tam occultati et parvi, ut Linnaeus hallucinationem passus scripserit « *cum non florere, attamen fructus ferre* » Hrt. Upsal. p. 179, n. 2, qui idem dixit de *Specularia perfoliata*, eodem modo ludente, Ibid., p. 40, n. 3.

Et hoc idem observatum est in aliis generibus et speciebus Ordinum differentium, videlicet in *Amphicarpaea* Elliot, *Neurocarpo* Desv., *Camarea* St. Hilair., *Janusia* Juss. Adr., *Heteromeride* Spach, etc. Nec non in speciebus *Ipomaea pede tigridis*, *Commelina benghalensi*.

Opportune quidem huc revocantur observationes de *Vicia*, deque *Lathyro amphicarpis*. Cf. ad rem etiam Muller, quem refert Irvine in *Phytolog.* 2 (1851-8) ps. 617-8. Et liceat hic loci citare quoque Deanei (in *Physiologist London* 1845, V. 2, p. 664-6) observationes de *Oxyde Pliniana* (*Acetosella* Auctor.), deque *Viola canina* (sic, probabiliter *sylvatica*) quamvis iste rem ad fabulam usque ampliaverit, negans, non tantum corollam, sed stamina etiam ipsumque pistillum, floribus a se obscurissime et quasi mystice descriptis, e quibus exsilire se vidisse dicit capsulas seminibus perfectis onustas.

Viola palustris (Grisley et Bobert) Grisley! Virid. Lusit., ex edit., Vandelli p. 106, n. 1486, L. Sp.

[illegible]

♃ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. med. et oriental.

Legi in Pyr. septr. auriger. m.ᵉ *Actuman* contra *le Roc blanc du Mont-Llaurenti*, die 16 Aug. 1843; in Pyr. or. Valle *d'Eynes*, die 27 Jun. 1837. Habeo a Deville e *Lientz*.

SECTIO 2.ª **DISCHIDIUM** Ging.

Viola biflora (Gesneri) L. Sp.

[illegible]

florum Spach Suit. Buff. Flor. Dan. t. 46, Krock. Fl. Siles. 2, n. 1488, t. 43, Reichnb. Icon. C. 13, t. 1, f. 4489, Curt. Bot. Mag. t. 2089, Rivin. Pentp. irreg. t. 121, f. 1. Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. aen. 8, f. 70, Clus. Pann. A. p. 356-7 fig., Rar. pl. hist. l. 3, p. 309 f. infer., J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 32, p. 544-5 fig.

♃ Flor. Maj.-Aug. Fruct. Jul.-Sept. In editis.

Legi in Pyr. or. m.^e *Cambresdazes*, die 12 Jul. 1836. Habeo a Darracq ex *les Eaux Bonnes*; a Deville ex *Cauterets*. Observavi in utroque latere *du Port de Gavarnie*, in m.^e *Esquierry*, in Valle de *Louron* inque editiore parte Vallis *d'Aure*; ad Balnea *de Panticosa*, in editiore parte Vallis, *Venasques* supra *Mongarry*, etc. In m.^e *Izas* vidit Asso (En. n. 190).

SECTIO 3.ª **MELANIUM** DC.

Viola cornuta (Dodartii?, Tournefort) L. Sp.

Dod. Icon. ex Desf. Atl.; in magnis iconib. non vidi: V. pyren. longius caud. Teucr. fol. Tournf. Elem. bot. p. 333. Gmel. Fl. Bad. Als. 3, p. 525 Obs., Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 133, n. 17, Gaud. 2, n. 549, Sering. Fl. Jardns. p. 411, n. 16 (expuncts. syns.); DC. Dub. p. 64, n. 14, Rupr. Fl. Cauc. p. 161, lin. 3. La Peyr. Herbr. et V. valderia La Peyr. Herb. quoad specimen unum? V. corn., V. grandiflora et V. calcarata Pourr. Herbr. Matr., e Pyrenaeis! V. calcarata Asso Enum. n. 189 e loci autops. el Formigal de Sallen. Mnemion cornutum Spach Suit. Buff., V. orthoceras Ledeb.?, ex Rupr. Vill. Cat. method. pl. Jard. Ecol. Strasb. (1807), p. 288, t. 5, pl. gracilior.; Sims Bot. Mag. t. 791, Reichnb. Pl. cr. C. 3, p. 58, t. 267, f. 429 e specim. Pyr. et Icon. C. 13, t. 20, f. 4514.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. med. et orient. montanis editisque.

Legi in Pyr. septr. med. ad *Luchon*, die 26 Jun. 1838; ad *Oo*, die 5 Jul. ejusd. ann.; in Pyr. aurigr. Valle *de Savignac*, die 24 Jul. 1840. Habui ex viciniis *de Barèges* a De Girard; ex *les Eaux Bonnes* mihi demonstravit amicus optimus Marloth; ex *le Lac d'Estaing* habeo a Deville. Observavi ad *Cauterets*, ad *Gavarnie*, in Valle *de Louron* et *de Aran* supra *Ustou*; in Pyr. Catal. ad *el Puerto de Salau*, in *Monseny*, in *Cerdaña*, etc.: ad *Salvanaire* indicat Pourr.; in summ. Vallis *Llaudure (Capsir)* legebat Gautier.

Caulis inaequaliter costato-alatus, sulcatus, alis tenuissime denticulatis; pedunculi magis regulariter quadrangulares, glabriores. Folia irregulariter crenato-dentata, ciliata, sed nec cilii, neque pili in nervo, a La Peyrouse indicati (*Hist. abr. pl. Pyr.* p. 124, n. 15), sunt res constantes. Petalorum laminae patentissimae, planae, laterales ad unguem replicatae et barbatae. Petalum inferius ad unguem tenuius barbatum, quasi velutinum, sulco intermedio minus vestito, descendens in calcar, et tunc gradatim ferme omnino glabrum. Stigmata pulcherrima urceolata, sed irregulariter, quia superior eorum pars, atque oris apertura magis ad latus vergit: adstant fasciculi pilorum laterales. Stamina duo inferiora calcarata, ipso tenuissimo calcare prae filamento et anthera 3-4-duplo longiore: filamenta basi dilatata, ad cujus dilatationis margines pilos, vel barbulas conspicies.

Variat petalis sub-aequalibus; coloreque in illis dilutiore. In statu verae Peloriae, qualis Leersio sese obtulit *V. odorata* (cf. Fl. Herborn. n. 683) speciem nostram non vidi. Reichenbachii figurae, erutae e contracto vel juniore specimine, male habitum plantae offerunt et inter hujus auctoris deteriores habendae sunt.

In Atlante speciem indicavit Desfontaines (Fl. 2, p. 313) nec offecit DC. Pr. p. 301, n. 70: illinc specimina videre mihi non contigit et quasi incredulus substiti. Stirpem atlanticam *V. Mumbyanam* a Boiss.

et Reuter nuncupari video. Sed cur inepto homini dicatur species, quum iste nil boni de ea contulerit, utpote qui, diverso errore in Flor. Alger. Syngenes.! p. 99 plantam *V. calcaratam* L. perperam declaraverat? Si revera de bona specie agitur, dicatur potius *V. atlantica*, aut *V. Fontanesiana*.

Vivit in Graecia, inque Serbia? Ei refert Janka (n. 52) *V. Orphanidis* Boiss. et *V. prolixam* Pancic.

Inter dubias Helvetiae cives enumeravit Wegelin (En. 1837), ut eam parum fidentes indicarunt Haller, Suter, Hegetschweiler, Gaudin, omnes Ray auctoritatem adducentes, qui stirpem in m.^s *Jura* se invenisse asseruit. In eamdem ac Gaudini opinionem inducor, lusum *V. calcaratae* ab eximio illo viro sumtum fuisse pro Tournefortiana specie. Porro, quum non Michalet, nec Grenier, neque alius, quantum scimus, *V. cornutam* in *Jura* reperierit, laudandus, imitandusque est Koch, qui ab hac recipienda specie in Flora Germ. et Helv. sese abstinuit. Sed quaeso, qualis Rayi locus? Non Histor. pl. nec Syll., nec in Syllog.; neque Cat. St. extr. Hallucinationem passus est Seringe videns apud Steudel synonyma illa a se relata huc citari, quae reapse ad *V. calcaratam* referuntur.

Viola cenisia (Allionii) L. Sp.

All. Rar. Pedem. stirp. Specim. prim. (1755) p. 14. Koch p. 96, n. 26, Bert. 2, p. 710, n. 10, Gaud. 2, n. 550, Moris Sard. 1, n. 139, DC. Dub. p. 65, n. 15, Gren. Godr. Fr. p. 180, La Peyr. Herbr. s. l. et V. valderia La Peyr. Herbr. excl. specim., V. pyrenaica Pourr. Herbr. Matr., nec non et apud Bolos.; V. integrifolia Dulac. All. Pedem. 2, n. 1641, t. 22, f. 6, eadem ac illa Specim. prim. p. 14, t. 3, f. 4, Reichnb. Icon. C. 13, t. 19, f. 4513 et f. 4512.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. In Pyr. med. orient. editioribus.

Legi in Pyr. or. m.^e *Cambresdazes*, ad summitatem, die 28 Jun. 1837; supra *Set-Casas* ad *el Cly de Ter* et ad *Costabona*, diebus 28 Jul. et 3 Aug. 1846. Habui ex *le Port de Plan*, *Riumajou* Vallis *d'Aure*, ubi egomet videram, de Herbr. Parentau a Montané; ex *las Orses* a Deville; ex ***Esquerdas de roja***, Pyr. or., a Massot. *Au Pic de Tourmalet* detexit Leo Dufour, die 7 Aug. 1863, teste Debeaux *Herbr.* p. 15. Ex ***le Pic de la Vache***, Pyr. Catal. obtinui a Gautier.

Quae forma in Pyrenaeis vivit respondet varietati β plur. Auctor., scilicet *V. valderiae* All. Pedem. 2, n. 1644, t. 24, f. 3. Haec gerit ima folia ovata, superiora oblonga, tomentoso-pubescentia; sepala obscure trinervia, pubescentia. Calcar petala superat, quod calycis longitudine apud Auctores praedicatur. Petala generatim magna, pallida. Odor florum in ea laevis.

V. cenisiam Lagasc. Rodrig. *Anal. Cienc. Nat.* Madr. T. 5 (1802), p. 270 pro identica cum Linnaeana specie non receperunt. Webb, It. Hispan. (1838) p. 68 *Maemion Lagascae* nuncupavit stirpem a duobus auctoribus una descriptam! ; Boissier, Elench. 1838, p. 18, n. 26, eam *V. nevadensem*, meliore judicio, appellavit, confirmavitque *Voy. bot. Esp.* n. 210.

Primus speciei detector et auctor sese ostendit Allioni, qui nullum citat virum, a quo speciem ille acceperit, unde inducitur, ipsum in loco natali eam detexisse et legisse. Ipse Haller, Helv. n. 565, non Scheuchzer, neque alium Allionio antiquiorem citat, indicans tantum *Emendat.* suam (1759) n. 170, quod opus posterius Allioniano prodiit. Ast magnus luctator emicat Gesnerus cum sua illa *Viola*, quae delineata inspicitur in illius Op. bot. ed. a Schmid. tab. aen. 8, f. 71.

Viola elegans (Gesneri, Camer.) Spach, Kirschl. *Viol. Rhen.* (1840) p. 18, n. 6, *Fl. Vog. Rhén.* p. 62, n. 7.

Gesn. Hrt. Germ. ert. 286. V. nigr. persim. mont. lut. sylv. lin. 7-8 (ult. Violar.). V. lutea Sm., Sm. Engl. Fl. T. 1, p. 306, n. 8, **Koch p. 95, n. 23, Bert. 2, p. 714, n. 12.** V. Bubanii! Timb. Lagr. in Act. 19. Sess. Congr. Sc. Franc. (Toulouse 1852) p. 280-1. V. grandiflora Vill. Cat., non L., Gay, Coron. Endress. Pyr. p. 48, Gaud. 2, n. 547. V. hispida La Peyr. Herbr. s. l.! et V. grandiflora La Peyr. Herbr.: partim., s. l. V. valderia La Peyr. quoad specimen! V. montana La Peyr. Herbr. partim.! V. sudetica Colmeir. Cat. pl. Catal.; V. grandfl. et V. calcarata (e Monte Signato) Pourr. Herbr. Matr.; V. lutea *b* Gren. cum Godr. Fr.; V. calaminaris Lej. ex Crép. (Contra Wirtg., qui adhuc separat). Vill. Cat. method. pl. Jard. Strasb. (1807) p. 288, t. 5, Engl. Bot. v. 11, n. 721, Reichnb. Pl. cr. C. 2, t. 171, f. 302 vix et Icon. C. 13, t. 23, f. 4519 petals. luts. variisq. cred. Rivin. Pentp. irr. t. 121, f. 2, ex Sm. Camer. apud Clus. Pann. A., p. 358-9 fig., Rar. pl. h. l. 310 f. super., Petiv. Herbr. **Brit. t. 37, f. 10.**

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. med. orient. editioribus. Legi in Pyr. or. supra *Arles* ad turrim *de Batera* (unde Gayus quoque vidit), die 12 Jun. 1843. Habui ex *Montné de Luchon* Pyr. septr. medior., a Timbal.; ex *le Port de Peyresourde* á Deville; ex *Luchon* (sed evidenter super hanc urbem) quoque a Baillet. Vidi *a Costabona.*

V. grandifloram Palau y Verder. *Part. pract. Bot. Linn.* T. 6 (1787) p. 752, n. 12, hujus speciei esse putem. Reperitur sub ea haec observatio: « *Es muy semejante a la V. calcarata, pero deve separarse de ela:* (et hoc bene; sed subjunxit) *aunque las dos provienen de la V. tricolor* » quod pessime dictum est, suscipiendo a Linnaei Mant. 1, p. 121, vel a Gilibrt. Syst. pl. Eur. T. 4, p. 450, n. 17, aut a Reichard Syst. pl. 3, p. 968, n. 17; nec fallacem observationem dimisit Willd. Sp. pl. Pentndr. p. 1169, n. 25. Caeterum valde intricata est historia *V. grandiflorae* L., quam iste fallaciter Pyrenaeis tribuit: cf. Bert. p. 715.

Maxime affines cum nostra specie sunt *V. calcarata* L., Reichnb. Icon. C. 13, t. 18, f. 4510 et *V. declinata* Waldst. Kit., Reichnb. Ibid. t. 20, f. 4515.

Specificum *V. luteae* nomen pro certo minus aptum est, ablatum *V. biflorae*, impositum speciei, quae in quibusdam regionibus (in Pyrenaeis praecipue) flores vix unquam luteos profert: insuper dum species *Violae* fert flores tum violaceos, tunc luteos, ego sumerem potius hunc secundum colorem pro exceptione, sive varietate, quam pro normali plantae statu. Nec tolerandam puto denominationem a quocunque speciei lusu, varietate, exceptione desumptam, utpote quae fallacissima evenit, errorisque occasio. Hisce rationibus ductus ego speciem *versicolorem* dixeram, quod nomen nulli speciei reapse mansit, sed, controversum, facile reliqui. Timbal, cum quo de hac re disceptavi, mihi dicatam speciem voluit, non quia primus in Pyrenaeis eam viderim, sed quia mecum persuasus fuit, nomina huic speciei indita castiganda fore. Incaute La Peyrouse, *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 123, n. 12 cum *V. hispida* Lamk. commiscuit, quae affinior speciei sequenti, cum *V. rothomagensi* Desf. eadem est. Ne dicam, insuper, male versavisse speciem nostram La Peyrouse in suo Herbario, ut ex allatis prolationibus manifestum fit. Hisce perpensis stirpem *decipientem* nuncupavi, quia tam e totius speciei variabilitate, sed potissimum e colore florum vario facile ei fuit Botanicos in insidias delabi. Superveniente denique Kirschlegerianae opellae notitia, huic accessi. Quocunque modo mihi nullimode species tribuenda erat, quia nec ejus detector, neque descriptor primus fui, et non nisi privatim quidquam ad illius illustrationem, nec magni nomenti, contulerim.

Viola tricolor (Brunfelsii, Ruelli) Dod. Coron. et Pempt.

Brunf. Herbr. 2. p. 73 et 3. p. 29. Ruell. De Nat. Stirp. l. 2. c. 135. p. 505 [illegible] Koch p. 94 n. 21, Bert. 2, p. 717, n. 14, Gaud. 2, n. 546, Moris Sard. 1, n. 140. De Notrs. Repert. Fl. Ligust. n. 217, DC. Dalb. p. 65, n. 19, Ledeb. Fl. Ross. p. 256, n. 37. La Peyr. Herbr. et V. [illegible] La Peyr. Herbr. ? V. montana Gilib. et V. subalpina Laterr., ex Bull. Fl. Lyon. [illegible] V. bicolorem Garb. ipso declar., Pursh. et Pourr. It. et am. V. versicolor Salisb. Fr. V. [illegible] Schott et V. alpestris Jord., cum V. agresti, Sagoti, luteola, rurali, segetali, gracilescente, Paillouxi, Jord., arvali e specimibs. hinc inde visis, nec non ex aliorum sententiis, inter quos Guepin, qui Fl. Main. Loir. ed. 2 Suppl. (1850) p. 30 primus forte. V. segetalem, Jord. ad V. tricolorem [illegible] reduxit. Mnemion tricolor Spach Suit. Buff., V. tenella Muhl. ex Torr. et As. Gr., V. [illegible] Kit. et V. Lloydii Jord., cum V. sabulosa DC., ex Breb. Norm., V. Degeerina Prod. Ross. ? V. [illegible] Kit. ex Spr. et ex Trautv. atque opinor V. [illegible] Forb. et V. [illegible] Schweg. Engl. Bot. Suppl. v. 2 n. 2693 et n. 2712, ut Engl. Bot. v. 18. n. 1287. Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1 t. 30, Flor. Dan. t. 623 et t. 1748, Sv. Bot. v. 1. t. 11. Sturm Heft 11. Fl. Batav. v. 1 t. 10 et v. 5. t. 291 Schrank Fl. Monac. t. 51, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2. p. 139. t. 112 f. 1, Dietr. Fl. Bor. v. 2. n. 96, Reichnb. Icon. C. 13, t. 21 fig. ae sub n. 1347, Plenck Ic. pl. med. T. 7, p. 23 t. 641, Sav. Mat. med. p. 42. t. 28 W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 387 Woodv. et Hook. Med. bot. V. 2 p. 254 t. 90 Sabb. Hort. Rom. T. 7. t. 85. Rivin. Tetrp. irreg. t. 122. Morth. p. 1182. 1183, Camer. Epit. p. 912-3, Dod. Coron. p. 17, Pempt. p. 158, f. 1, Stirp. h. Comm. p. 184 et Hist. pl. [illegible] p. 112 Lob. Ic. t. 611, f. 1, 2, Obs. p. 335, f. 1 tantum, Fuchs. Hist. St. p. 803, Trag. Stirp. h. p. 561. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 32, p. 546, f. 2, Dorst. Bot. crt. 156 C., Lonicr. Nat. h. crt. 181 D.

⊙ Flor. Mart. in Octobrem. Fruct. Apr. in Autumnum fere totum. Legi in Pyr. Arag. ad *Torla*, die 5 Aug. 1850; in Pyr. or. sub *Mont-Louis* ad pagum *Sautae*, die 31 Apr. 1861 (sub forma *V. alpestris* Jord.); ibidem in *Roussillon* ad *Bellegarde* sub forma quasi *V. bellidioidis*, die 20 Maj. 1843; ibidem *au Perthus*, die 26 Maj. 1860. Habeo a Deville e *Campan*, ex *Ours Belille*, atque e *Tarbes*. Accepi a Timbal e *Bagneres de Luchon* sub nomine *V. segetalis* Jord., ex *Nailloux* sub eo *V. agrestis* Jord., ex *Toulouse* sub altero *V. Timbalii* Jord.; insuper e Pyr. Arag. basi *de la Maladetta* cum nomine *V. monticolae* Jord.; denique *Villeneuve* (*Corbières*) a Gautier, sub nomine *V. parvulae* Tinb.

Si quis oblectandi gratia aliquid curiosi videre cupit adeat Alex. Jordan *Obs. pl. nouv. critq. Fr. Fragm.* 1. 2 in *Ann. Soc. Linn. Lyon.* Maj., Juill. 1846, et alibi etiam, Pugill. pl. 1852, ps. 14-28 ad *V. lepidam* usque! ubi longam *Violarum* seriem novarum descriptas, multasque figuratas reperiet, sed caveat a nausea, cui iste Jordani furor ducit: rideat et transeat. Inter hasce Jordanianas species habemus in Pyrenaeis indicatas *V. segetalem* (a Timbal acceptam), indicatam ad *Argeles* Pyr. septr. medr.; *V. flavescentem* in m.^e^ *Canigou* Pyr. or.; *V. monticolam* (a Timbal susceptam) inter *Bagneres de Bigorre* et de *Luchon*; *V. luteolam* in Pyr. centr. Quae forma in La Peyrousei Herbario degit pertinet ad *V. Timbalii*, item sentientibus Clos et Loret etiam *Revis. Herbr. La Peyr.* p. 24, qui *V. arvensem* La Peyr. *V. agrestem* Jord. referre dicunt.

Violae repudiatae.

Viola mirabilis (Hoffm. M.) L. In Pyrenaeis, quantum scio, non fuit reperta. Degit in Herbr. La Peyr. s. l. In *Hist. abr. Pl. Pyr.* p. 122 spontaneam dicit inter *Merens* et *Ax*, loco a me repetite perviso, sed ubi stirpis vestigium non percepi.

Viola nummularifolia (Boccon.) R. Sch. ex All. In Pyrenaeisi mediis viveret ex Mut. *Fr.* p. 464 qui Ramond. Petit. Thomas. Xatart. Gay auctoritate fretus eam admisit, ut pone Pourret nutum admiserat La Peyr. *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 122, n. 6. Sed *V. nummularia* La Peyr. Herbr. pertinet, ut diximus, ad *V. rupestrem*, tum ceu speciem, alibi ceu varietatem *V. caninae* habitam a La Peyr., cujus cf. etiam *Suppl.* p. 40.

Ord. 83. CISTINEAE Dunal.

De hoc Ordine cf. Observationes exaratas a Planchon, in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 9 (1862) p. 509 seq.; a Clos. Ibid. p. 519.

Cistus Theophr., Tournf.

SECTIO 1.ª **ERYTHROCISTUS** Dunal

Cistus crispus (Clusii) L. Sp.

Clus. Hisp. p. 138-9 fig. Bert. 5, p. 346, n. 5, Timb. Cist. Narb. p. 15, DC. Dub. p. 57, n. 2. La Peyr. Herbr.; C. vulgaris Spach, Ann. Sc. Nat. Par. 1836, C. incanus Pourr., ex Timb. Cav. Ic. descr. pl. 2, p. 57, n. 190, t. 174, Reichnb. Icon. C. 13, t. 38, f. 4564, Swee' Cistin. n. 32, Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occ. praecip. Hispancr. 2, p. 18, t. 78, Clus. Rar. pl. Hist. l. 1, p. 69, f. 2. Lob. Obs. p. 549, f. 1 et Icon. 2, t. 112, f. 1 Clusiana, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 226, f. 1 Clus. inv., J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 13, p. 3, 4 cum fig., ut ego existimo, hinc et Chabr. Sciagr. p. 195, f. 4.

♄ Flor. Maj. Jun. Fruct. Aug. In Pyr. Atax. et orientalibus humilioribus.

Legi in Pyr. Corbar. ad *Fontfroide*, die 21 Maj. 1839; in Pyr. Catal. marit. ad *San Feliu de Guixols*, die 8 Jun. 1860. Habui lectum prope *Narbonne* a Delort. Observavi ad *Estagel, Pasiols*, prope *la Bisbal*, in *Roussillon*; abunde ad *Palmos*, etc.

Petala, generatim intense rubra, occurrunt aliquando rosea. Planta odore suavi, balsameo pollens.

Dunal, DC., Duby diagnosis laudari nequit; nam nec folia *lineari-lanceolata* sed *obovata-lanceolata* sunt, neque trinervia semper occurrunt, quin aliquando superiora *quinquenervia* conspiciantur: nec credas videre semper flores ternos, quaternos, umbellatos, quos solitarios, vel binos, ternos, quaternos, aut glomeratos reperies.

Cistus albidus (Gesneri, Clusii) L. Sp.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmid. tab. aen. 3, f. 22, Clus. Hisp. p. 134-6, p. 135 fig. Bert. 5, p. 345. n. 4. Moris Sard. 1, n. 122, De Notrs. Reprtr. Fl. Ligust. n. 190, Timb. Cist. Narb. 14, DC. Dub. p. 57, n. 3. La Peyr. Herbr.; C. vulgaris *d* Spach, Ann. Sc. Nat. Par. 1836. Reichn. Icon. C. 13. t. 39, f. 4565, Willk. Ic. descr. Eur. austr. occ. praec. Hispancr. 2, p. 17, t. 77. Clus. Rar. pl. Hist. l. 1, p. 68, f. inter., Lob. Obs. p. 548, f. 1, Icon. 2, t. 111, f. 1, ut Dod. Pempt. p. 191, f. 2, ex Clus., Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 225, f. 1 ead. invrs., J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 13, p. 3 fig., Chabr. Sciagr. p. 95, f. 3.

♄ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. Arag., Catal., orient., Atax. cum *Olea*, quam interdum superat, solo plerumque calcareo.

Legi in Pyr. Arag. ad *San Cosme de Guara*, die 15 Jun. 1850; in Pyr. or., *Roussillon*, prope *Ceret*, *al Sal den Truch*, die 18 Maj. 1843. Semina decerpsi ad *Palau*, Pyr. Catal., die 29 Aug. 1860. Stirpem hybridam, *C. albido-crispum* deduxi e *Fontfroide*, supra *Narbonne*, die 21 Maj. 1839. Observavi ad *Limoux*, *Axat*, ad *Villeneuve*; in Pyr. Arag. ad *Murillo Gallego*, et alibi; in *Roussillon* hinc inde.

Pluries per *Lampurdan* et ad *Cadaques* obvia venit varietas microphylla: rarissime altera petalis albidis. Perperam Dodonaei locum a Clusio susceptam figuram) ad *C. monspeliensem* transtulit Courtois, Comm. in Dod. Pempt. In adnotationibus vero plures comprehendit species Dodonaeus, quas non bene perpensas habuit, vel potius ab aliis desumptas tractavit.

In montibus Corbariensibus obveniunt saepe stirpes hybridae ex hoc *Cisto* et ex *C. crispo*; praecipue ad *Fontfroide*, ut ante me etiam observarunt Pourret, Delile et Delort.

In hunc *C. albido crispum* Del. cadit *C. Augusti* Timb., Gaut., quem obtinui ex *la Girbaude* ad *Massac* a Gautier.

Hujuscemodi ibridis valde similis est *C. undulatus* Dun., quem ex *Sebenico* Dalmatiae figurat Reichnb. Ibid. t. 38, f. 4564 *b*; ex Gallo-Provincia Willk. l. c., t. 79, f. C., describens eum in p. 21 sub nomine *C. polymorphi* γ. *C. albido-crispum* Del. describit Grenier, cum Godr. *Fr.* p. 163, cui *C. pulverulentum* Pourr. et *C. incanum* Pourr. (contra Timb.) reducendos esse contendit Clos: cf. hujus *Pourret et ses Cistes* in *Mém. Acad. Sc.*, etc. *Toulouse* Ser. 5, T. 2 (1858), ps. 255-6-7-8; denique Timb. l. c., p. 20-1 et Reliq. Pourr. 82-3.

Nostra planta communiter utuntur Catalaunici e *Cadaques* ad utensilia culinaria detergenda, quod de planta dense tomentosa et innocua commendandum erit.

Cistus Pouzolzi Delil., Gren. Godr. *Fr.* p. 163, Pouzolz *Fl. Depart. Gard* p. 98, t. 1 (innumer.) repertus etiam ad *Narbonne*, mecum lusus *C. monspeliensis* dictitabatur a Touchy, qui dicebat, vidisse se stirpem redeuntem ad typum, a quo, ut figura demonstrat, tantummodo recedebat habitu densiore, foliis quidquam latioribus et crispis. Ast Timbal minime dubitat eum declarare hybridam prolem e *C. albido* et *monspeliensi*, cui sententiae potius accedendum esse duco. Huic respondet *C. varius* Pourr., ex Clos, *Pourr. et ses Cist.* l. c., p. 253, quod judicium confirmavit Timbal, l. c., p. 30 sub suo *C. albido-monspeliensi*, postremo retractato et pro legitima specie recepto, addito ceu synonymo *C. Pouzolzii* Del.: cf. Reliq. Pourr. p. 100 Not. et p. 120 Not. 1.

SECTIO 2.ª **LEDONIA** DUNAL.

Cistus salvifolius (Dioscoridis) L. Sp.

Dioscr. l. 1, c. 126 Cist. foem.; non Plinii. Koch p. 85, n. 2, Bert. 5, p. 346, n. 6, Moris Sard. 1, n. 123, Gaud. 3, n. 1202, Timb. Cist. Narb. p. 16, DC. Dub. p. 57, n. 4. La Peyr. Herbr. et C. corbariensis La Peyr. Herbr.; C. petiolatus Martr. Herbor. Tarn (1855) p. 6, forma erect., luxur. et C. narbonensis Martr. Ibid. p. 8, forma contractr. microphyll. Ledonia pedunculares Spach. Ann. Sc. Nat. Par. 1836; L. platyphylla et L. arrigens Jord. Flor. Graec. Sibth. C. 5, p. 78, t. 497, Cavan. Ic. descr. 2, p. 31, n. 149, t. 137, Wulf. in Jacq. Collect. 2, p. 120, t. 8, Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occ. praecipue Hispanicr. 2, p. 37, t. 91, 92, Sweet Cist. n. 54, Reichnb. Icon. C. 13 t. 36 f. 4559 et f. 4560, Moggr. Fl. Menton. t. 35. Clus. Hisp. p. 140-2 in p. 141 fig., Rar. pl. Histr. l. 1 p. 70. Lob. Obs. p. 549, f. 2, Icon. 2, t. 112 f. 2 Clusiana, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 226, f. 2, Duh. Arbr. Arb. 1, t. 65 a Matth., Matth. p. 177, Camer. Epit. p. 95, Cord. Hist. st. l. 5 apud Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. P. 1, p. 4 cum Gesnr. Ibid. tab. aen. 3, f. 23, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 13, p. 4, f. 2, Chabr. Sciagr. p. 96, f. 1.

♄ Flor. Maj. Jun. Fruct. delabente Jun. in Jul. In humilior. etiam Cantabricis.

Legi in Pyr. Catal. ad *Gerona*, die 14 Maj. 1851, ubi die 16 Jul. 1860 semina quidem decerpsi. Habeo ex *Bayonne* a Perris lectum. Observavi ad *Biaritz*, ad *San Sebastian*, *Pamplona*, *Benavarre*, *Olot*, *Axat*, prope *Toulouse*, *San Cosme de Guara*, etc.

Frequentius obvenit per regionem mediterraneam, ubi *Oleam* quidquam excedit.

Variat admodum habitu, qui dum in nemorosis et umbrosis locis erectus et elatus est; in apricis prostratus, diffusus; in siccis contractus contortusque reperitur. Folia etiam multum variare solent, quae interdum similia illis *Salviae officinalis* reperies, alias brevia, lata, coriacea,

intense viridia, ita ut ab istis valde recedant. Occurrit planta microphylla in locis siccioribus. Flores ante anthesim replicati inter folia absconduntur. Petala in viva planta apparent alba, ungue luteo, in extrema sua parte saturatius; staminaque lutea; pistillus junior e viridi albidus, adultus flavescit, postremo fuscatur. Sed petala marcescendo et ubi humi collabuntur, tota lutea eveniunt, et ita, ut ea vix alba unquam fuisse crederes. Item observatum est a Cavanilles in *C. populifolio*, aliisque; cf. suas Icon. descr. 3, p. 8; imo, in hoc isto *C. salvifolio* a Pourret, ut perlegi in MNS. *Proj. Histor. gener. Cist.* n. 8 (1783) meo tempore *Toulouse* reperto. Sed videri mihi videor, ex observatione facta tantummodo in speciminibus siccis flores luteos, vel luteo-sulphureos, de hac deque insequente specie dixisse Bory cum Chaub. *Pélop.* p. 83, n. 819, 820, itemve olim Pourret de hoc, deque *C. aurifolio* in MNS. modo cit. n. 10; et forte ante omnes Dalechampius et J. Bauhinus s. c.

C. petiolatus Martr. sc. ceu hybrida planta e *C. populifolio* et *salvifolio* dijudicatur a Timbal.

Jacquini et Cavanillesii figurae, nescio quo fato, in *C. monspeliensem* ceciderunt apud Dunal in DC. Pr. p. 265, n. 19; cujus operis errorem imitarunt plures, Dietr. Syn. pl. 3, p. 247, n. 11, Parl. *It.* 5, n. 1358, Sering. *Fl. Jards.* p. 429, iste quoad Jacq. tantum.

Cistus populifolius (Clusii) L. Sp.

Clus. Hispn. p. 157-9. fig. in p. 158. Loisel. Fl. Gall. ed. 2. p. 279, n. 8 (excl. Pourr. syn.). Timb. Cist. Narb. p. 18. DC. Dub. p. 58, n. 10. La Peyr. Herbr.; Ledonia populifolia Spach. Ann. Sc. Nat. Par. 1836. Cav. Ic. descr. 3, p. 8, n. 237, t. 215. Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occid. praec. Hispaner. 2, p. 39. t. 94. Sweet Cist. n. 23. Clus. Rar. pl. Hist. l. 1, p. 78, f. 1, Lob. Obs. p. 554. f. 1, Icon. 2, t. 121, f. 1, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 233, f. 2. J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 13, p. 9, f. 1, an et f. 2? an hybrida? Chabr. Sciagr. p. 97, f. 3, 4 eaedem.

♄ Flor. Maj.-Jul. Fruct. per Æstatem. In Pyr. Atax. et orient. cum *Olea* et aliquando super eam etiam.

Legi die 13 Maj. 1839 in Pyr. Corbar. ad *Fontfroide*, unde et a Delort habeo. Observavi supra *Sijean*, lateque in montbs. Corbars. inferiorbs. Sed certe per errorem haec mediterranea stirps prope *Toulouse* indicatur a Benth. *Cat.* p. 72

Ex *Linares*, ut e Regno Valentino, nec non e *Tanger* Afr. septr. specimina degunt in Herbr. Pourr. Matr. asserv., ubi in altera e schedis receptum Clusii locum transcripsit. Aliam plantam, sub nomine *C. hybridi* Pourr., absque loci indicatione, vidi in eodem Pourret Herbr. cum citatione *P. Act. Tolos.* et cum synonymo *Led. latifol.* 2, *Clus. Hist.* 1, p. 78 (scilicet *Led. latifol. min.*), et haec planta reapse valde similis est *C. populifolio* L. Cf. Pourr. Chl. Narb. n. 340, in *Mém. Acad. Toul.* T. 3 (1788) p. 312, itemve citatum MNS. Pourr. *Proj. Histor. gener. Cist.* (1783) n. 6, ubi var. β *C. populifolii* a Pourret inscribebatur. Denique videas Timbal, *Cist. Narb.* p. 23 et Reliq. Pourr. p. 87-8, qui *C. hybridum* Pourr. ejusdemve *C. corbariensem* hybridum existimat, ei *C. salvifolio populifolio*, a quo fortasse non recedit illa J. Bauhini figura secunda, neque adeo etiam *C. petiolatus* Martr. *C. corbariensem* Pourr., de quo cf. Benth. *Cat.* p. 72, Sering. *Fl. Jard.* p. 422, habui ex eodem loco *Fontfroide* a Delile, probabiliter sub autumni tempore lectum; eumdemve ex *la Pinède de Durban* (Corbr.) a Gautier.

Cistus longifolius Lamarck! *Dict.* 2, p. 16, n. 12 (1786).

Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 379, n. 7. DC. Dub. p. 58, n. 9. C. nigricans Pourr. Chl. Narb. n. 338, in Mém. Acad. Sc. Toul. T. 3 (1788), p. 311 et MNS. Proj. Hist. gen. Cist. (1783) n. 15 et Herbr. Paris. asserv. *Ledonia heterophylla* Spach, Ann. Sc. Nat. Par. 1836; *C. monspeliensi-populifolius* Timb. Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occ. praecip. Hispanicr. 2. p. 33, t. 89 foliis nimium latis, vix cum nostra quadrans.

♄ Flor. Maj-Jul. Fruct. per Æstatem. In montibus Corbar. Pyr. Atax.

Legi ad *Fontfroide,* die 21 Maj. 1839. Vivere ad *Cascastel* testatur Gay Coron. Endr. Pyr. Hoc mihi visum est probabile; attamen stirpem ibidem ego non animadverti.

Perrara stirps, forte planta hybrida e *Cistis monspeliensi* et *populifolio,* ut suspicatus erat Delort, qui in eam perscrutandam sedulam operam dedit. Hancine sententiam sustinet Timbal, *Cist. Narb.* p. 25, pones quem plantam ita designatam conspicies: *C. monspeliense-populifolium* Timb. In Reliq. Pourr. vero (p. 92) Timbal in *C. crispo-longifolium* sese transtulit; iste qui in p. 119 in pristinam sententiam restitit.

Folia margine fimbriata dicuntur a Pourret! Chlor. Narbon. non MNS. c., qui ad suam plantam amandavit *Ledum monspel. folio longiore et triplo latiore,* J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 13, p. 11 a lin. 22, in Chloride; quem locum in MNS. non refert.

Cistus monspeliensis (Soleri Æthii) L. Sp.

Soler. Aethii medici, etc. Schol. etc. Lugd. 1540 in 16°, p. 282-3. Koch p. 85, n. 1. Bert. 5, p. 339, n. 1. Moris Sard. 1, n. 124. Timb. Cist. Narb. p. 19. DC. Dub. p. 58, n. 6. La Peyr. Herbr.: Stephanocarpus monspeliensis Spach, Ann. Sc. Nat. Par. 1836. Flor. Graec. Sibthrp. C. 5, p. 75, t. 493, Gaertn. Fr. sem. pl. p. 371, t. 76, f. 10, Sweet Cist. n. 27, Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occid. praec. Hispanicr. 2, p. 29, t. 186, Reichnb. Icon. C. 13, t. 37, f. 4561. Clus. Rar. pl. Hist. l. 1, p. 79, f. 1. Lob. Icon. 2, t. 119, f. 1 ex Clusio, Matth. p. 180 var. cuta ex Moretti, quod mihi vix verisimile videtur. Cord. Stirp. h. l. 5 apud Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. P. 1, p. 14 sin. fig. J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 13, p. 10, f. 2 vix bene, Chabr. Sciagr. p. 98, f. 1.

♄ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jul. Aug. Per region. mediterr. cum *Olea.*

Legi in Pyr. or., *Roussillon*, ad *Oms*, die 13 Maj. 1843; semina e planta ad *Gerona* spontanea eduxi, die 18 Jul. 1860. Observavi ad *Benavarre*, *Olot*, *Bagnolas*, etc. Facile obvius venit per *Lampurdan* microphyllus.

Wulfeni apud Jacquini Collectan. et Cavanillesi Icon. descr. prolationes a Bertoloni tam ad hanc specie quam ad *C. salvifolium* adductae, pertinent reapse ad hanc postremam speciem.

Cistus florentinus Lamk., *Dict.* 2, p. 17, n. 18, est ne diversa species? Primo sub ingressu meo in agro Monspel. Autumn. 1835, pro stirpium separatione steti, inflorescentia praecipue spectata, quae laxior mihi sese ostendidit prae illa plantae in Etruria, ad ipsam urbem Florentiae, et in Corsica visae, et lectae. Bertoloni *C. florentinum* et *C. affinem* suum apud Gussone in *C. monspeliensem* compegit, sed ipsum specimina monspeliensia prae manibus habuisse non liquet. Item Visiani, Fl. Dalm. 3, p. 148, n. 1403 et Caruel *Prodr. Fl. Tosc.* 59, n. 205, judicium a Bertoloni desumentes, satis factum reputarunt locum Lamarkii nuditer ad *C. monspeliensem* confirmare, dum Seringe, *Fl. des Jardns.* p. 429, *C. florentinum* a Bentham et ab Arnolt ex *la Grenota* Catalaun. acceptum, quem identicum cum eo a me in Pyrenaeis lecto credo, ceu varietatem *C. monspeliensis* distinguit, in quam sententiam sistendum esse reor. Bentham, *Cat.* p. 72, suspicatus erat

C. florentinum hybridam esse plantam e *Cistis monspeliensi* et *salvifolio*. Ego in agro Florentino, ac in agro Monspeliensi unicam tantum speciei formam vidi, sive *C. florentini* sive *C. monspeliensis*, neque hybriditatis suspicionem animo comprehendere potui. Revera *C. florentinus* figuratus a Sweet *Cist.* n. 59 ceu stirpem eo modo suspectam sese offert; unde provenerit non est dictum, neque illius fructus describuntur.

C. florentinus Pourr. in Herbr. Paris. asserv. apparet ceu hybridus e *C. monspeliensi* et *salvifolio*; sed sub eodem nomine Parisiis vidi plantam, quam hybridam potius dixissem e *C. monspeliensi* et *crispo*. Timbal *C. florentinum* Lamk. dubitanter retulit ad suum *C. salviaefolio-monspeliensem*, l. c., p. 27. Cambessedes, Balear. ns. 57, 58 veluti diversas enumerat species, sicque Spreng. Syst. Vegtb. 2, p. 585, ns. 16, 17, Don Hrt. Cantabr. ed. 13, p. 361, etc., quos alii, ut jam dixi, et insuper Grenier *Fr.*, Dietr. Syn. pl., etc. ne minime quidem distinguunt.

SECTIO 3.ª **LADANIUM** Spach.

Cistus laurifolius (Camerarii? Clusii) L. Sp.

Camer. Epit. p. 97, ita mecum reputo. Clus. Hispn. p. 155, 156 fig. et p. 157, Rar. pl. h. l. 1. p. 77, Led. 1, si vis excepta figura, in qua folia angustiora repraesentantur. Loisel. Fl. Gall. ed. 2. p. 379, n. 1. Timb. Cist. Narb. p. 13, DC. Dub. p. 58, n. 11. La Peyr. Herbr.; Ladanium laurifolium Spach. Ann. Sc. Nat. Par. 1836. Sweet Cistin. n. 52, Reichnb. Icon. C. 13, t. 37, f. 4563. Willk. Ic. descr. pl. austr. occ. praec. Hispaner. 2, p. 41, t. 95. Munting Phytogr. p. 9. t. 42. Lob. Obs. p. 553 fig. et Icon. 2, t. 120, f. 2 † ex Clusio, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 233, f. 1, Clus. invrs., J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 13, p. 9, f. 3, Chabr. Sciagr. p. 97, f. 5.

♄ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. Arag. Catal., or. Atax. cum *Olea*, et super eam, regionem oceanicam quoque attingens.

Legi in Pyr. septr. auriger. cum atax. conterminis ad Balnea *de Carcanières*, die 31 Jul. 1843; in Pyr. or., *Conflent*, ad *Thues*, die 27 Jul. 1837. Observavi ad *Torla*, *Biel*, *San Cosme de Guara*, circa *Castanesa*, ad *Arduné*, *Villaller*, ad *Narbonne* et per montes Corbarienses et Ruscinonenses.

Cistus cyprius Pourr. Herbr. Matrit. et MNS. *Proj. Hist. gen. Cist.* (1783) n. 11, cui ab eo relatum est *Ledon latifolium creticum* J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 13, p. 9, f. 3, s. c., mihi videbatur mera varietas *C. laurifolii*. Ceu speciem propriam recepit Dunal in DC. Pr. P. 1, p. 266, n. 26, eum tribuens Lamarck, qui in *Dict.* 2, p. 16, n. 14 supra citatum J. Bauhini locum ei retulit et insuper alium Clusii *Ledon β Cyprium* Rar. pl. Hist. l. 1, p. 78 (sine icone), quod aeque ad suam speciem attulerat Pourret in MNS. c. Perperam Dunal, DC. Duby eamdem Clusii figuram, Rar. pl. h. l. 1, p. 78, f. 1, quae *C. populifolii* procul dubium est, iterum ad hunc *C. laurifolium* afferre, cui citant etiam Sering. *Fl. Jard.* p. 425, Dietr. Syn. pl. 3, p. 248, n. 19.

Item Grenier, cum Godr. *Fr.* 161, male ad *C. laurifolium* hanc adducere Clusii figuram, quam dum iterum, p. 165, ad *C. populifolium* citare contendit, ejus designationem vertebat in p. 78, f. 12.

Figura Camerari a me supra dubitanter allata, alii forte, cum Matthioli prolatione ad sequentem stirpem adducendam fore existimabunt. Plantiniana figura, vel ejus imitationes, potius ad insequentem speciem deferuntur.

Cistus Ledon (Matthioli?) Lamk. *Dict.* 2, p. 17, n. 16, qui Hrt. R. Par. dicit, ut ego Dod. Pempt.

Mém. p. 184 contra Moretti opinionem, ed. Brixen. 1842. p. 47. Figuram non descriptionem Sprengel, qui textum ad [illegible] relinqueret. Loisel. Fl. Gall. ed. 2. Sering. Fl. Jard. p. 197. DC. Bot. p. 38 n. 7. C. glaucus Pourr. ex Lamk. Duham. Arbr. Arb. p. 168. t. 65 a Mutel [illegible]. Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occ. praecip. Hispaniae. 2. p. 52. t. 88. Clus. Hispan. p. 158 fig., Rar. pl. Hist. l. 1. p. 77 fig., non descriptio, quae forte C. laurifolii; Dod. Pempt. p. 192 fig. ex Clusio, et Lob. p. 555 [illegible] 2 t. 120, f. 2 et Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 233, f. 1 (quibusdam C. ladaniferi).

♄ Flor. Jun. Jul. Fruct. per Æstat. Per montes Corbarienses ad *Sijean*, *Touchant*, etc.

Legi ad *Cascastel*, die 8 Jun. 1852, ubi Endress quoque legebat; lectum inter *Villeneuve* et *le Col d'Estrem* obtinui a Gautier.

Interim in speciem recepi, sed suspicor, cum Benth. *Cat.* p. 72, hybridam prolem esse e *Cistis monspeliensi* et *laurifolio*. Ego illum reperi, sive in agro Monspel. ad *Murviel*, vel per montes Corbarienses, ubi hae duae species magna manu crescunt; observavique saepius proximum *C. laurifolio*, ferme ad matrem stantem. Inquirendum, num solus remote a putatis parentibus, vel saltem uno aut altero reperiatur; observandumque erit, num semina perficiat? DC. *Fr. Suppl.* p. 621 suspicionem projecerat de probabili plantae hybriditate; item Dunal eamdem prae se fecerat opinionem, eo magis quia nunquam in plantam fructificantem inciderat, ut mecum postrema vice iterum asserebat, die 4 Apr. 1854. Adde, quod observationes a Martins quoque editae, *Herboris. midi Franc.* 1855, p. 27, hanc hybriditatis suspicionem augent, quam denique non amplius dubiam, sed in certam sententiam sibi convertit Timbal, *Cist. Narb.* p. 29, qui stirpem *C. laurifolio-monspeliensem* nuncupavit: cum cf. quoque in Reliq. Pourr. p. 95 ac p. 119, et p. 36, n. 4, ubi *C. ladaniferum* Pourr. It., alteram formam, *C. monspeliensem laurifolium* nuncupandum censet: et p. 120, n. 2, ubi *C. varium* Pourr. pro *C. monspel. laurifol.* explicat: videas etiam Timb. *Excurs. Corbiers.* (1874) p. 6.

Foecunditatem plantae plurimum in hisce stirpibus faciendam esse me monuit optimus ille Requien, asserens *Cistorum* hybridas proles nunquam capsulas, nec semina maturare; e contra *Helianthemorum* ibridas fructus ac semina saepissime matura proferre. Interest in tanta stirpium affinitate magnum hocce discrimen novis iteratisque observationibus aut confirmare, aut inficiari.

Ferunt *C. Ledon* indicatum *Rairus* contra *Ceret* a Tournefort; ego eum frustra ibidem quaesivi, die 10 Jun. 1843, neque incolae de illius existentia in eo loco ullum dederunt indicium, quamvis eos curiose explicateque de re postulaverim.

Cistus rosmarinifolius (Clusii) Pourr. Chl. Narb. n. 344, inque Herbr. Salvador.

Clus. Hispan. p. 164, 165 fig. Led. 8. Pourr. in Mém. Acad. R. Toul. T. 3 (1788), p. 313, ac MNS. Proj. Hist. gen. Cist. (1783) n. 19 (in Archiv. Acad. Sc. etc. Toulouse, et Reliq. Pourr. p. 100, n. 19. Parl. Fl. It. 5, n. 1359. C. fastigiatus Guss. Fl. Sic. Syn. 2. p. 13. n. 9. Bert. 5. p. 340 n. 8 (pelet. observ. et excl. Clus. illo syn.). C. Clusii Dun., Cambess.; Halimium rosmarinifolium Spach. Ann. Sc. Nat. Par. 1836? Cistus Libanotis Brot. Lusit., Asso Arag., Desf. Atl.; Helianthemum Libanotis Colm. Cat. pl. Catl. Helianthemum foliis Rosmarini splendentibus incanis. Tournef. Elém. bot. p. 216, 1 n. 3, Instit. r. herb. p. 250, n. 3, ex Herbr. Salvador. Willk. Ic. descr. pl. austr. occ. praec. Hispaniae. 2. p. 55. t. 101, Sweet Cist. n. 32. Clus. Rar. pl. Hist. l. 1, p. 80, f. 2, Lob. Obs. p. 556 f. inter. et Icon. P. 2. p. 123 f. inter., ex Clus. Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 235, f. 3. J. Bauh. Hist. pl. 2. l. 13. p. 11-2 fig., Chabr. Sciagr. p. 98, f. 4. Barr. Icon. t. 294 obscur. Cup. Panph. Sic. 1. t. 19, Raffin. t. 35 ex Guss.

♄ Flor. Apr. Maj. Fruct. Jun. Aug. In Pyr. Arag. et Catal., humilibus calidisque locis.

Legi in Pyrenaeis Aragonensibus supra *Altasona*, inter *el Grau* et

la Puebla, diebus 31 Mart. et 17 Apr. 1851. Observavi ad *Barbastro*, *Cardona*.

Huic affine est *Helianthemum splendens* Pourr. in Herbr. Salvador, quod antea inter *Cistos* comprehenderat Pourret. Num *Cist. Bourjeanus* Coss. idem foret cum hac Pourreti specie dubitavi, dum ejus specimina vidi Florentiae in Herbr. Ital. centr.: hoc confirmare synonymon non dubitavit Clos, *Pourr. et ses Cistes*.

Led. 7 Clus. Hisp. p. 163, vel Rar. pl. Hist. l. 1, p. 80, f. 1, ad nostram speciem a quibusdam relatum minus placet Boissiero (*e foliis omnibus canescentibus et hispidis*); mihi etiam parum, sive hoc spectato charactere, vel e parvitate petalorum. Ex hoc Clusii *Ledone* suum *C. Clusii* fecit Dunal, quem fidenter citavi, existimans, hanc Clusianam plantam varietatem tantum esse ipsius Clusianae alterae citatae. Sed *Halimium Clusii* Spach, cum Dunali prolatione, *Suit. Buff.* T. 6, p. 63, est ne diversa species? Miraberis ipsum Spach citavisse *C. Libanotidem* β Lamk. *Dict.* tam ad hanc speciem, quam ad suum *Halim. rosmarinifolium* l. c., p. 62. Animadvertas etiam, quod capsula sui *H. rosmarinifolii* a Spach trivalvis describitur: caeterum ipse fatetur Spach se stirpis specimina incompleta tantummodo prae manibus versavisse: fortasse aliquis tutiorem ad nostram speciem judicaret *Hal. Clusii* Spach.

Controversus est *C. stenophyllus* Link, En. pl. hrt. Berol. 2, p. 74, n. 766, quem Dunal in DC. Pr. 1, p. 266, n. 26 ducit, dubitanter, ad *C. cyprium*, et quem ego, cum Spreng. Syst. Veget. 2, p. 585, n. 14, ad *C.* hunc nostrum potius amandandum duco, quamvis semina e Lusitania advecta non dicat Link.

Cistus Libanotis L. quid? De eo ne verbum quidem facit Griseb. Fl. Rum. Bithyn. Qualis est *Cistus* Libano speculiaris? Est ne illa Linnaei denominatio erronea? Nonne inconsideratus fuit Linnaeus, quum plantam e sola Hispania a Loefling acceptam, cui retulit Barrelieri figuram t. 294, *Libanotidem* nuncupavit? Denique agitur de *Cisti*, aut de *Helianthemi* specie apud Linnaeum? Prosequenda eorum videtur sententia (Lamark, Desfontaines, Salisbury, etc.) qui *C. Libanotidem* L. eumdem ac nostrum existimarunt; inter quos Salisbury, Prodr. p. 368, n. 12, consilio a Lamarck suscepto, eum *C. rosmarinifolium*, ut jam fecerat Pourret, nuncupavit.

Quod si demum palam fiet nostram speciem inter variabiles stirpes censandam fore, tunc laudem meretur Lamarck, qui, *Dict.* 2, p. 18 (nec 17 Willd.), n. 20, hoc percepisse dignoscitur. Iste tria Clusii synonyma conferruminavit *Ledon*. 6, 7, 8, a qua sententia ego vix abhorreo.

Hujus speciei nostrae est *Helianthem. angusto Rosmarinifolio* Juss. apud Barrel. Obs. p. 52, n. 534, quod caeterum ad supra citatam Barrelieri iconem apposuit Jussieu.

Flores in suo *Ledone* 8 exiguos dicit Clusius, quos tales in icone reapse non delineavit. Ergo de hoc illa est corrigenda Clusii descriptio.

« *Les Cistes.... ne fleurissent jamais que depuis le lever du soleil jusqu'à midi* » Timbal Not. ad Cist. Pourr., in opella Reliq. Pourr. p. 79, edita anno 1875!

Helianthemum Val. Cord., Tournef. Miller, Recentior. Cf. Link apud Schrad. *Neu. Journ. Bot.* 1, p. 109, Richard *Mat. med.* 2, p. 746, St. Hilair. (Aug.) Pl. Brasil. Parag. p. 323.

SECTIO 1.ª **HALIMIUM** DUNAL.

Helianthemum umbellatum (Gesneri) Mill. *Dict.*

Gesn. Op. Bot. ed. a Schmied. tab. aen. 3, f. 25. Bert. 5, p. 351 sub n. 8, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 381, n. 3, DC. Dub. p. 53, n. 1, Coss. Germ. Fl. Par. p. 109, n. 6. Cistus umbellatus L., La Peyr. Herbr.: Halimium umbellatum Spach. Ann. Sc. Nat. Par. Willk. Ic. descr. austr. occid. praec. Hispancr. 2, p. 52, t. 100. Led. 10, Clus. Hispan. p. 164, 167 fig. et p. 168, Rar. pl. Hist. l. 1, p. 81, Lob. Obs. p. 557, f. 2, Icon. 2, t. 124, f. 1 Clusiana, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 236, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 13, p. 12, f. 3, Chabr. Sciagr. p. 98, f. 6.

♄ Flor. Apr. Maj. Fruct. Aug. In Pyr. or. septr. humilior. calidior., solo calcareo sabuloso.

Legi ad *Regleille*, die 31 Aug. 1843. Habui ex *Sahorre* a Massot. Observavi ad *Prades du Conflent.*

Citatus Clusii locus perperam a quibusdam, inter quos a Bertoloni, adducitur ad *Cistum rosmarinifolium*. Cum G. Bauhino, Tournefort, Linnaeo, Lamarck, Dunal, Cosson, Germain, Boissier, ad *H. umbellatum* sistimus; potissimum quia capsularum dentes tres, nec quatuor in icone percipimus.

Haec species citius quam a climate, vel a regione, multum suscipere vitae incitamentum videtur a statione, sive a statu physico soli, potius quam chemico; hunc solutum, vel sabulosum postulare diceretur, sive siliciosum, ut credam e Cosson et Germain, sive calcareum, ut est ad *Regleille*. Aliter quomodo intelligere aut explicare poteris loca ejus tam dissita, remota et interrupta?

SECTIO 2.ª **MYCOA** NOB. (**Tuberaria** DUNAL).

Helianthemum plantaginifolium (Mycoi) Nob. ex Tournf., Lamk. *Dict.*, Poir. Barb.

Salisb. Pr.: denominatione a Pourret etiam suscepta in En. Helianthemor. n. 39 in MNS., cui titulus est Proj. Hist. gener. Cist. (1783). Myco apud Dalech., ut infra declaratur. H. Tuberaria Mill. Dict., Bert. 5, p. 365, n. 8, Moris Sard. 1, n. 132, Benth. Cat. p. 83, DC. Dub. p. 59, n. 4. Cist. Tuber. L. Sp., La Peyr. Herbr.: C. plantaginifolius Salisb. Pr. p. 368, n. 16; Tuberaria perennis Spach. Ann. Sc. Nat. Par. 1836; H. globulariaefolium Pers., ex Link. Cavan. Ic. descr. 1, p. 65, n. 106, t. 97, Reichnb. Icon. C. 13, t. 25, f. 4528, Willk. Ic. descr. austr. occ. praec. Hispancr. 2, p. 69, t. 110 et p. 71, t. 111 Tuber. globulariaef. Willk., credo. Moggr. Fl. Menton. t. 74. Bot. Mag. t. 4873 forma globularifl., Sweet Cist. n. 18 et n. 46 lignos., Buxb. C. 3, p. 33, t. 63. J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 13, p. 12, f. 4 et p. 13, f. 1, 2, Chabr. Sciagr. p. 99, f. 1, 2, 3.

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. Catal. humilior. calidior., inque Cantabr. merid. extremis, supra *Aranido*, ad *Bilbao*.

Legi in Pyr. Catal. supra *Sta. Coloma*, eundo ad *Arbucias*, die 29 Jun. 1851; inter *Lloret de mar* et *Massanet de la Selva* l. d. *las Caraques*, die 6 Jul. ejusd. anni. Observavi in nemore *de Llangostera.*

Tuberaria major Myconi et *Tubr. minor Myconi* Dalech. Hist. pl. Lugd. T. 2 (1586), p. 1099 cum iconibus sunt certe hujus loci; neque ego antiquiorem auctorem prae Myco (nec Mycon) cognosco, nam liquido non patet stirpem prius ad Pisas detectam fuisse et de *Hydrophyllo* Pamphili apud Athenaeum magna est semper incertitudo.

Si quis perlegerit apud Dalechamp. p. 1100, quibus rationibus *Tuberaria* dicta fuit haec planta, profecto ridebit nomen hocce penes doctos acceptum fuisse, adeoque perduravisse. Planta tuberis prorsus carens, saepe ubi tubera crescunt reperta est! Et nomen *Tuberariae* genericum, nec specificum tantum inducebat Spach, malo generi pessimum donans nomen! Pudeat nos tandem aliquando similia absurda veterum nomina

recipere et propagare, quae a crasso et ab ignavo vulgo projecta, temere et inepte a scriptoribus suscepta sunt.

Helianthemum guttatum (Gesneri, Clusii) Mill. *Dict.*

Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. aen. 3, f. 27, Clus. Hisp. p. 153, n. 2, sine ic. Bert. 5, p. 366, n. 9, Moris Sard. 1, n. 133, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 199, Guss. Sic. Syn. 2, p. 22, n. 17, Benth. Cat. p. 83, Koch p. 85, n. 1. H. guttat. et H. eriocaulon Dun., DC. Dab. p. 59, ns. 6, 7. Cist. gutt. La Peyr. Herbr.; H. heterodoxum Dunal apud DC. Pr., ex Webb Berthel. Phytogr. Canar.; H. alyssoides Pesn. Cat. ex Lloy Loir. infer.; H. serratum Friv. Herb. Rum. Griseb.; Mér. Par., ex Coss. Germ., ut C. serratus Cav. ipsius; Tuberaria annua Spach, Ann. Sc. Nat. Par. 1836; Xolantha racemosa Rafinesq. Caratt., etc. 1810; de qua cf. Bert. Ann. Sc. Nat. 1 (1829) p. 248. Flor. Graec. Sibthrp. C. 5, p. 79, t. 498. Engl. Bot. v. 8, n. 544 (ic. nec descr.), item Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 67, Cav. Ic. descr. T. 2, p. 57, n. 191, t. 175, f. 1, Willk. Ic. descr. pl. austr. occ. praec. H spancr. 2, p. 73, t. 112, 113, 114 cum vartbs., Duchesn. Pl. ut. ven. Atl. t. 89, Schk. Handb. 2, t. 143, Roem. Fl. Eur. fasc. 11, n. 2, Reichnb. Icon. C. 13, t. 25, f. 4526 et 4527, Viv. Fl. It. fragm. p. 13, t. 14, f. 1, Rafinesq. l. c., p. 73, 74, n. 185, t. 18, f. 1 (pl. petls. elaps.). Fl. Bat. v. 16, t. 1221, var. extipul., tenuifol. Pona Bald. p. 19, ed. Basil. (1608) p. 8, Column. Ecphr. 2, p. 78, p. 77 f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 13, p. 14, f. 1 et p. 15, f. 1 (var. eriocaul.), Chabr. Sciagr. p. 99, f. 5 et p. 100, f. 2.

⊙ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jun.-Aug. Loca calidiora incolit.

Legi in Pyr. Cantabr. supra *Baigorry* l. d. *Speica-reca*, die 29 Jun. 1841; in Pyr. or., *Roussillon*, inter *Argeles* et *Collioure*, die 5 Jun. 1837; in Pyr. Catal. supra *la Jonquera* ad arcem *de Bellegarde*, m.^e d.^e *Priorat*, die 20 Maj. 1843. Habeo a Deville ex *la Gleiziette d' Ouzous*. Vidi copiosum per Cantabrian, abunde vero in Valle *Bastan* sub *San Esteban*; in *Laredan* contra *Argeles*, ad *Lourdes*, ad *Toulouse*, etc.

Species ab Europa media ad meridiem diffusa, reperienda potissimum in locis calidioribus, ascendens interdum ad montana, legique (ad *Speica-reca*) ubi cum *Ericis* occidentalibus luxuriabat *Castanea vulgaris*. Sed generatim est planta regionum humiliorum Pyrenaeorum occidentalium et orientalium, magis diffusa in Pyren. merid., quamvis abundet per Cantabriam humilem ferme totam. Perperam certe ab auctoribus Flor. Batav. declaratur species mediterranea tantummodo.

Late proveniens per regionem oceanicam mihi occasionem praebuit confirmandi extra regionem mediterraneam quod de speciei polymorphia perspectum habueram sive in Pyr. orient., sive extra eos per agrum Narbonensem, Biterrensem et Monspeliensem. Vidi simplicem et ramosam vel dichotomam, stipulatam et exstipulatam, foliis latioribus et angustioribus, nec non et longitudine admodum variis; petalis integris, iisque dentatis, majoribus, minoribus (linearibus ad *San Feliu de Guixols*), in iisque varia macula in petalis, quae prorsus immaculata etiam obveniebant (ad *Azcoitia*, *le Perthus*, *Gerona*, etc.), dum alibi minuta macula ad grandem opperiebantur. Forte idem *H. punctatum* Willd. En. (circa *Dax* a Duby indicatum) ceu hujusce ejusdem speciei lusus censendum cum Boissier est. Verum enimvero *H. eriocaulon* Dun. certe *H. guttati* varietas est, et hoc assero pone amplissimas observationes pluribus in locis factas. Forma intermedia apparet illa eadem, quae figuratur a Schkuhr, in qua folia stipulata conspiciuntur, flores parvi et caules pilis patentibus pilosus.

Anno 1843 quaedam legi specimina ad *Bellegarde* conspicua statura procera, foliis latis, petalis immaculatis, facie *H. plantaginifolii*; videtur istud referre eam plantam, quam quidam *H. plantagineum* denominant. Altera varietas huic opposita, sed aeque insignis, statura minore, foliis valde angustis, floribus exiguis, petalis acutis, dentatis, pallidis, immaculatis, obvia mihi primum fuit ad *Clara du Conflent*, autumno 1843, dein ad *la Grenota* Pyr. Catal., die 8 Jul. 1851. Forte ista ea planta

est, quam Thibaud, Persoon et Dunal peculiari denominatione *H. inconspicui* salutarunt.

Probabile mihi etiam videtur *H. macrosepalum* Salzm., cujus specimina e collibus Tingitanis ab ipso Salzmann dono data possideo, lusum alterum insignem esse semper hujus nostrae speciei, cui jam sunt qui retulerint. Sed neque recens distinctio de *H. scorpioidi* Coss., *Ann. Sc. Nat. Par.* et *Pl. nouv. cr. midi d'Esp.* (1849) me suadet (mox 1852, p. 149 ab eo correcto in *H. echioidem* Pers., sive *heterodoxum* Dunal, ex Reuter), et miror propositum fuisse ceu speciem propriam ab homine, qui speciei mutabilitatem caninam bene agnoverat.

Planta anglica, demptis figuris, quae e stirpe continentis effictae sunt, est *H. Breweri* Planch. in *Lond. Journ. of Botan. Dec.* 1844, n. 36, p. 618 cum tab. (V. 2, t. 21).

Dicere nequiverim, num sufficiente ratione suffulti Planchon speciem everterint Hook. et Arn. *Brit. Fl.* p. 45, n. 2, Benth. *Handb. Br. Fl.* p. 107.

SECTIO 3.ª BRACHYPETALUM Dun.

Helianthemum niloticum (Lobelii) Benth. *Cat.* p. 83, ni quis ante eum *ledifol.* cum hoc junxerit.

Lob. Obs. p. 552. f. 2. Moris Sard. 1. n. 136. H. ledifolium Willd. En. Bert. 5, p. 369 n. 10. DC. Dub. p. 59, n. 10. Cistus lanuginosus Viv. Libyc. Specim. p. 28 (Spreng. n. 42). H. ledifol. Hook. Br., Spach Cist., ut Pourr. Herbr. Matr.; H. nilot. et H. ledifol. cum H. villoso Thib. apud Pers. nec non H. lasiocarpum Desf. Cat. hrt. Paris., ex Webb Berthel. Phytgr. Canar. p. 117. H. aegyptiacum Friv. Herbr. Rum. ex Griseb. Engl. Bot. v. 34. n. 2414. Sweet Cist. n. 41 fol. nimium latis. Vv. l. c. t. 14, f. 3. Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occ. praec. Hispaner. 2. p. 86. t. 120-I. Lob. Icon. 2 t. 118. f. 2. Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 229 fig. ex Lob.. J. Bauh. Hist. pl. 2. l. 13. p. 14. t. 2.

⨀ Flor. Maj. Fruct. Jun. In Pyr. Atax., Arag. Catal., orient. cum *Olea*.

Legi in Pyr. Catal. anno 1851 loci oblitus: habeo ex *Crabit* agri Narbonensis a Deville. Observavi circa *Narbonne* et insuper ad *Huesca*, *Ortilla*, inter *Castejonde Arbanies* et *Vandalies*.

H. lasiocarpum Desf., quod libenter cum Webb ad hanc reduxi speciem e maxima stirpium similitudine, ceu legitima species sustinetur a Clos, *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 13 (1866), p. 407.

Helianthemum salicifolium (Clusii) Tournef., Pourr. *Proj. Hist. gener. Cist.* (MNS. 1783) n. 84, Pers. Syn.

Clus. Hispan. p. 153-5, Rar. pl. Hist. l. 1, p. 76, f. infer. Koch p. 86, n. 4, Bert. 5, p. 370, n. 11 (excl. Lagasc.); Moris Sard. 1. n. 135. Gaud. 3. n. 1209. Guss. Fl. Sic. Syn. 2. p. 23 n. 19. Spach Ann. Sc. Nat. Par. S. 2, T. 6 (1836), p. 360 et Seit. Buff. T. 6 (1838), p. 18. Spreng. Syst. Vegetb. 2 p. 589, n. 35. H. denticulatum Thib. et H. salicifol.. Benth. Cat. p. 84. DC. Dub. p. 60. ns. 11. 12. Pourr. Herbr. Matr.; H. refractum Friv. Herbr. Rum., ex Griseb.. H. tripetalum Moq. ex Timb.. Bull. Soc. botq. 1868. Cav. Ic. descr. T. 2, p. 35. n. 156. t. 144. Flor. Gr. Sibthorp. C. 5. p. 80, t. 499, Sweet Cist. n. 71. Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occ. praec. Hispaner. 2. p. 89. t. 123. f. A. et p. 92. t. 123. f. B. interm. Reichnb. Icon. C. 13. t. 28, f. 4538 et f. 4539 retrotract. Seg. Pl. Ver. Suppl. p. 197. t. 6. f. 3. Lob. Obs. p. 552. f. 1 ex Clus., Icon. 2. t. 118. f. 1. Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 228. f. 3 J. Bauh. Hist. pl. 2. l. 13. p. 13 f. extr. ex Clus.. Chabr. Sciagr. p. 99. f. 4. Caput [illegible]

⨀ Flor. Apr. Maj. Fruct. Maj. Jun. Per regionem mediterraneam cum *Olea*, quam vix aliquando superat.

Legi in Pyr. Arag. ad *Jaca*, die 3 Maj. 1845. Observavi in Pyr. Navarr. ad *Pamplona*, *Rocafuerte* contra *Sanguessa*; in *Sobrarbe* infer.; ad *Pons*, *Salinas de Cardona*, *Narbonne*, etc.

Caulis in pauperioribus tantum individuis simplex et erectus, generatim e basi ramosus, ramis patentibus et ascendentibus. Folia rugosa,

nervis venisque valde conspicuis praedita, per marginem revoluta. Bracteae sub-incisae rariter occurrunt. Folia, stipulae et bracteae, ejusdem formae, integra generatim dici possunt, ita ut verbum denticulatum vix aliquando proprium sit, uno aut altero plantae organo spectato: sed dantur revera folia denticulata et bracteae plus minus incisae. Petiolus obscure canaliculatus cum depressione per faciem superiorem ramosa excurrente supra nervum et venas. Pedunculi patentes, unde flores patuli, capsulae tamen erectae fiunt. Petala pallida, sulphurea, numero quina, aut trina et quaterna tantum. Stilus erectus, incrassans, stigmate ampliore terminatus. Semina fulvo-rosea.

Sunt qui s. c. Lobelii figuram, reapse Clusianam, ad superiorem speciem adjungere velint, eo quod referat pedunculos breves, nec patulo-arcuatos. Sed ego nolui, contra Tournefort, L., Allioni, Lamarck, Bertoloni, cum Boissier Clusianam prolationem ad superiorem speciem afferre. G. Bauhini, Tournefortii et Linnaei sententiae primus oppugnator fuit Desfontaines, utpote qui, Flor. Atl. p. 424, ab *H. salicifolio* locum Clusii a Linnaeo citatum expungi voluit; et sic Link apud Schrad. *Neu. Journ. Bot.* 1, p. 115, ad superiorem laudans speciem. Sub eodem tempore DC. alienae speciei (*Malacensis*) illum esse existimaverat, *Fl. Fr.* 4, p. 820-Not. Fatendum porro est, rem quadam difficultate non carere: cf. Moris Obs. p. 215. Adducendumne in scenam *H. sanguineum?*

Paventibus Sprengel, Moris, Spach, Gussone, Bertoloni, Mutel, Boissier, Grenier, *H. denticulatum* cum *salicifolio* libenter una comprehendo. *H. intermedium* Thib. etiam mihi quidem cum Sprengel, Spach, Bertoloni, Dietrich, Parlatore, lusus videtur *H. salicifolii.* Nec formam calycis post florationem constantem esse percepi (contra Benth. *Cat.* p. 84), qui vidi sepala oblongo-lanceolata, et ovata in eodem individuo, prout, vel mox sub flore, aut cum fructu fere maturo observavi: nec dari in *H. salicifolio* semina perpetuo alba dum matura (cum Bentham ex Delile, l. c.) compertum habui; imo mihi facile persuadeo ea immatura et morbosa, fere ex abortu vidisse minora et alba Delile, quidquid referre placuerit Balbisio etiam in *Flor. Lyonn. Suppl.* p. 12 a Roffavier edito. Semina dum bene evoluta, et probe matura, constanter e roseo fulvescentia sese praebere credo: caeterum cf. Morisi observationes confirmatas a Boissier, *Voy. Bot. Esp.* n. 186; et menti meae infixa est Soja *hispida* Moench, varians seminibus flavescenti-viridibus, albis, roseis, aut nigris, teste Hasskarl, commemorandique sunt *Phaseoli*, etc., etc.

Retulit ad hanc speciem Bertoloni *H. sanguineum* Lagasc. etiam, sed perperam, nam haec est pulcra et optima species, ut mihi demonstrant specimina Matritensia ab optimo Dufour mihi benevole donata, cujus notitia non caruerunt Dunal, Sprengel, Koch aliique. Jam Sprengel, Syst. Vegtb. 2, p. 589, n. 36 ei retulit *H. retrofractum* Pers., quod nomen in capite susceptum est a Boiss. *Voy. Bot. Esp.* 64, n. 187. Quidquid fuerit, satis superque liquet, consideravisse Bertolonium plantam austriacam Hostii, et Reichenbachi, de Hispanica prorsus ignarum.

SECTIO 4.ª FUMANA Dun.

Helianthemum Fumana (Caesalpini, Clusii) Mill. *Dict.*

Caes. *Herbr. Tornab.* 1563, fol. 230. n. 648. De Plnts. l. 9, c. 45. p. 396, Clus. Pann. A., p. 59-60, Koch p. 86, n. 2, Bert. 5, p. 355, n. 3, Moris Sard. 1, n. 131, Gaud. 3, n. 1203. DC. Dub. p. 60, n. 14, Benth. Cat. p. 85. Cist. Fum. L., La Peyr. Herbr. et C. alpinus La Peyr. Herbr.; Hel. ericaefolium Pourr. in Herbr. Bolos; H. juniperinum Schloss., ex Neilr. Croat.; Fumana vulgaris Spach, Ann. Sc. Nat. Par. 1836; F. procumbens et F. Spachii Gren. Godr. Fr.: Jacq. A. 3 p. 29, t. 252, Desf. Fl. Atl. p. 414. t. 105, Cav. Ic. deser. 2, p. 56, n. 188, t. 172, Sweet Cist. n. 16, Reichnb. Icon. C. 13, t. 26. f. 4531 et f. 4530 ericoid.; Zann. Vnz. p. 136, t. 116, Clus. Rar. pl. Hist. l. 1, p. 75, f. 2, Barr. Ic. t. 286 et 446, cum t. 445 etiam.; J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 13, p. 18, f. 1 (sed f. 2 respuo); **Chabr. Sciagr. p. 102, f. 2 reapse non optima.**

♄ **Flor. Maj. Jun. Fruct. Jul. Aug. In calidioribus, vel locis soli** meridiano potius expositis, terram praediligens calcaream.

Legi in Pyr. Navarr. humil. inter *Lumbier* et *Liadena*, die 19 Maj. 1845; habeo a Deville ex *la Gleiziette d'Ouzous*, ex *le Ger du Troubat* et ex viciniis *de Tarbes*. Observavi ad *Pamplona*; copiose ad *Jaca*, *Fiscal*, in *Sobrarbe*, per Pyr. Catal. Atax.; vidi quoque ad *Mane*, *Toulouse, St. Girons*, etc.

Observatum fructificantem ad *Durango*, die 23 Jul. 1857, vidi prostratum et semina capsulae apertae placentis adfixa: serius tamen semina exsolvi vidi ad *Bilbao*, die 3 Aug. 1857, prope dirutum coenobium *de los Capucines*.

Quapropter nihil est quod objicere possim Benthamio, qui *H. procumbentem* Dun. (*H. coridifolium* Chaix Hrbr. ex Timb.), nil nisi *H. Fumanae* varietatem consideravit, imitatus a Boissier, *Voy. bot. Esp.* n. 189. Stirpem illam in agro Monspeliensi anno 1836 late observavi, legique, nec unquam contra Benthami sententiam mecum declamavit amicus et magister optimus Dunal.

Haec species et *Inula ensifolia* (quae ad Carpathos, inque Pedemontio occurrit) sponte crescunt in Gothlandia, testibus Rosen et Wahlenberg, Gothl. pl. rars. in Nov. Act. Upsal. T. 8 (1821) p. 239 et p. 250. Quae facta perpendenda sunt a Geographiae botanicae studiosis, cum aliis plurimis, quae furorem disceptandi de hisce temperare deberent.

Helianthemum thymifolium (Clusii).

Clus. Hisp. p. 149-50 fig. Non video ubi melius sisteretur. Bert. 5, p. 375, n. 15. H. glutinosum *Benth. Cat.* p. 85, Moris Sard. 1, n. 129, Duf. (L.) Diagn. obs. pl. Esp. in Bull. Soc. botq. Fr. T. 7 (1860) p. 223 cum H. laevi Ibid. p. 225; DC. Dub. p. 60, n. 17. Fumana viscida Spach Suit. a Buff. 6, p. 12. Cistus thymifolius L. Sp., Bory Chaub. Morée n. 685, Pelop. n. 826. C. thymifol. L., La Peyr. Herbr.; Pourr. in Herb. Lorrente ex Duf.; H. laevipes Sieb. Herb. Cret., ex Cambess. Balear. n. 64. Fumana viscida Spach. Ann. Sc. Nat. Par. 1836, F. glutinosa Boiss. Fl. or., ante Asch. et Kan.! Pl. *or.* (1877). Flor. Graec. Sibthrp. C. 5, p. 81, t. 500, Cav. Ic. *deser.* 2, p. 36, n. 158, t. 145, f. 1, 2. Sweet Cist. n. 83 et n. 102, Reichnb. Icon. C. 13, t. 29, f. 4543 et t. 30, f. 4544 et t. 29, f. 4542 et f. 4544 laeve, hanc vix. Tenor. Fl. Nap. p. 299, n. 236, t. 47 et 4, p. 314. t. 145 Barreln. Moggr. Fl. Menton. t. 75, f. A. et B. Barrl. et C. junipr. Clus. Rar. pl. Hist. l. 1, p. 73 deser., p. 72 f. infer., Lob. Obs. p. 551, f. 3, Icon. 2, t. 115, f. 2 Clus., Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 228, f. 2 Clus. invrs. J. Bauh. Hist. pl. 2. l. 13. p. 19. f. 4, Chabr. Sciagr. p. 101, f. 3; Barr. Icon. t. 446 et t. 443 et t. 439 et t. 441.

♄ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. Atax., Arag. Catal., or., cum *Olea*.

Legi in Pyr. Arag. humil. ad *Graus*, die 29 Maj. 1846. Observavi ad *Narbonne*, *Limoux*; in Pyr. Arag. ad *Murillo-Gallego*; in Catal. ad *Pons*, *Solsona*, *Rosas*; ad *Perpignan*, *Roussillon*, etc. Sub forma *laevi* Cav. obtinui a Gautier ex collibus ad *Salces*, Pyr. or.

Parum abfuit quin Desfontaines primus stirpes ab aliis sejunctas

una comprehenderit, quum scripserit de forma quae *H. thymifolium* « *Varietas omnimo videtur Cisti glutinosi L., cui simillimum* » Fl. Atl. p. 420. Sed revera, qui primus Linnaeanas modo citatas species simul conjunxit fuit Lamarck *Dict.* (non *Fr.!*) 2 (1786), p. 25, n. 51, quem laudavit Cavanilles l. c., p. 36. Postea vero plures speciem bene intelligere, inter quos peculiarem merentur laudem Bentham *Cat.*, Bory, cum Chaubard *Morée,* Moris *Sard.*, Spach *Suit. Buff.*, Boiss. *Voy. botq. Esp.,* Bertoloni *It.*

Sed incaute Bentham, et cum eo plures, ceu specificum nomen illud *glutinosi* praetulit, nec *thymifolii*, quod ut et antiquius penes ipsum Linnaeum est, a Clusio et a Barrelieri susceptum, praestat etiam eo quod e foliorum forma desumptum omnibus varietatibus aeque convenit; non sic viscositas, interdum prorsus deficiens.

Nequit in capite ceu denominator suscipi Badarò (in Moretti *Il Botan. Ital.* (1826) p. 13, n. 83), qui ille quoque speciem duplicavit sub nomine *H. viridis,* Ibid. n. 82.

H. laeve Pers., *Cist.* Cav. Ibid. p. 35, n. 157, f. 1, sistens statum plantae laevem mihi e Pyrenaeis ignotum: ceu peculiaris et propria species laudatur a Boissier, l. c. Add. Corr. p. 720.

SECTIO 5.ª **PSEUDO-CISTUS** Dun.

Helianthemum alpestre (Clusii).

Clus. Pann. A. p. 62-3 fig. et p. 59-62, p. 61 fig. Bert. 5, p. 358, n. 4 (excl. H. ital.), forte cum H. marifolio Bert. Ibid. p. 360, n. 5! (quibusd. synms. expuncts.). H. oelandicum Wahlenb. Sv. ed. 2, n. 503, Koch p. 86, n. 3, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 202, Benth. Cat. p. 86 (excl. var. *d*. Griseb. Rum. Bith. p. 232, n. 8. H. alp. et H. canum Dun. in DC. Pr. ps. 276-7, n. 62, 63, DC. Dub. p. 61, ns. 20, 23 (excl. putat. La Peyr. syn.). H. can. et H. oeland. Gaud. 3, ns. 1204-5. H. canum Moris Sard. 1, n. 126. H. italicum et H. canum Parl. Fl. Ital. 5, ns. 1368-9. Cistus oelandicus Jacq., Gmel. Fl. Bad. Alsat. 2, n. 801. C. marifolius Anglor. Plur., Sm., etc., Sm. Engl. Flor. 3, p. 23, n. 1 (excl. Dill.), Wils. apud Hook. Journ. of Bot. 1 (1834), p. 261, n. 6. C. can. et C. oeland. et C. marifolius et C. origanifolius La Peyr. Herbr.; C. piloselloides Duf. (non La Peyr.) et H. sericeum Duf. Lettr. Palass. apud Bory St. Vinc. Voy. souterr. p. 201-2, de primo etiam Boiq. p. 38, n. 34 ex Auctor. Herbar. inspectione; C. hirsutus Chaix Herbr. ex Timb. (form. can.); H. serpyllifolium Pourr. Cist., H. Pourret Timb.: sic opinor., H. Allionii Tin., ex Parl. Jacq. A. 4, p. 54, t. 399 et 3, p. 42, t. 277, Crantz A. fasc. 2, p. 103, t. 6, f. 1, All. Fl. Pedemn. 2, n. 1664 A., B., l. 45, f. 3, Scop. Fl. Carn. ed. 2, p. 375, t. 23, Sv. Bot. v. 7, t. 499, Sweet Cist. ns. 56, 85 et n. 74 pulchell. cred., Flor. Dan. Suppl. t. 18, forte e specim. cult., Seg. Pl. Ver. Suppl. p. 195, t. 6, f. 2 vix, Reichnb. Pl. cr. C. 1, t. 1, f. 1. 2, Icon. C. 13, t. 28, f. 4536 et t. 27, f. 4534, Engl. Bot. v. 6, n. 396, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 5, t. 41. J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 13, p. 18, f. 2 et p. 17, f. 2, Chabr. Sciagr. p. 102, f. 3 et 1, ex Clus. Rar. pl. Hist. l. 1, p. 74, f. 1 et p. 73, f. 2.

♄ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept.

Legi in Pyr. septr. med. in Valle *du Lys* et supra *Montauban* ad *le Portillon,* diebus 10 Jul. et 2 Aug. 1838; in Pyr. Arag. editior. Valle *Venasques a la Peña blanca*, die 19 Jul. 1838. Habui ex *le Pic de Ger* a De Girard; e Pyrenaeis (nec amplius) a Dufour, sub nomine *H. piloselloidis* La Peyr.?; ex *le Col de Cots, le Pic de Gabizos,* sub *Praquères* et, ut MNS. indicaret, ex *le Pic d'Arbizon* a Deville; item a Bordère e *Gèdre.* Accepi insuper ex Pyrenaeis orient. *de la Sedelle de la Manera* a Massot. Adnotavi me speciem vidisse *au Pec de Bugarach.*

Conferantur hinc inde Auctorum observationes, All. Fl. Pedem., Pollin. Ver., Rohl. cum M. Koch Deutschl. Fl., Boiss. *Voy. Esp.,* quae observationes, ut meae me docuerunt, speciei lacerationem ventant.

Autoptis decidendum, num *C.* n. 94. Asso Enum. t. 6, f. 3, hujus sit loci, ut ipse suspicatus est Asso.

H. canum Benth. *Cat.* p. 86 num hujus loci quoque? Synonyma pluria non conveniunt, et semina, quamvis dubitanter, nigra dicta hancine prolationem incertam reddunt.

Seguieri prolationem vix suscipiendam esse duxi, contra Smith, Pollini et Bertoloni; Gaudini dubiam. Pro distinctissima specie habita est a Crantz. Austr. fasc. 2, p. 104, qui tecta planta in m.' *Schneeberg*, incolumi in horto per 6 annos observata, optime cum Seguieri descriptione et figura (quam nos reprehendimus) quadrante, suadet ad attentam rei inquisitionem et revisionem.

Item *C.* n. 97. Asso Enum. in Oryct. etc. p. 169, descriptus a Jussieu apud Barrelieri opus Icon. p. 51, n. 522, cum fig. in t. 440, mihi plane ignotus est, cum judicans e descriptione, vel etiam e citata figura. Huic tamen *H. alpestre* accedere visum est.

Obscurum est quoque *H. pilosellloide* (La Peyr.) Gren. *Souv. botq. Eaux Bonnes* (1837) p. 3, qui speciem laudat, sed qui mox cum Godr. *Fr.* (1848) p. 171 sub *H. cano* Dun. injecit, pari ac Timbali sententia, quem cf. Reliq. Pourr. p. 64.

Huic speciei nostrae pro certo amandari debet *C. marifolium* St. Am. *Bouq. Pyr.* p. 225, n. 116. Curiosum est audire hominem, qui nomen specificum corripuit veluti si non e *Teucrio Maro*, sed a *Myrto Veneris* desumptum fuisset, veluti si *myrtifolium*, nec *marifolium* nomen illud sonaret.

Helianthemum italicum (Barrelieri) Pers. Syn., ex Barrel.

Barr. Icon. t. 366. DC. Dub. p. 61, n: 22, Seb. Maur. Rom. Pr. p. 177, n. 594, Mut. Fr. p. 112, n. 10. H. Chabraei Pourr. Herbr. Matr. H. eriosepalum Sweet. Reichnb. Icon. C. 13, t. 27, f. 4532, Sweet Cistin. n. 76.

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. Arag. humilior., inque Catal., cum *Olea.*

Legi in Pyr. Arag. ad *Jaca* in alveo fluminis *el Gaz*, die 4 Jun. 1845. Observavi ad *Xavierre, Jebra, Fiscal*, in *Sobrarbe*, ad *Benavarre, Tremps*, in *Roussillon.*

Planta juvenis parva, caespitem densum efficiens, caulibus numerosis praedita, foliis parvis, angustis, canaliculatis, valde congestis, utrinque viridibus. Caules sub fructuum maturatione valde elongantur. Vidi ad *l'Ainsa* insigniter micropetalum.

Non dubito quin *C. italicus* Asso Mant. Arag. p. 170, n. 1104 sit eadem ac species nostra; quum eam in locis ab eo citatis m.'' *Uruel* et *Guara,* abunde viderim.

Helianthemum penicillatum (Pourreti) Thibaud apud Dun. in DC. Pr.

C. Helianth. polymorph. angustifol. Pourr. Herbr. Paris. asservat. DC. Dub. p. 61, n. 21. H. oelandicum *d* Benth. Cat. p. 86. H. italicum *g* microanth. Gren. Godr. Fr. p. 171. H. canum Timb. Excurs. Corbièrs. ?

♄ Flor. Apr.-Jul. Fruct. per Æstat. In Pyr. Catal. cum *Olea.*

Legi ad *Gerona*, die 26 Jun. 1860. Observavi ad *Pontus*, *Oriol*, *Sarrià*, ut ad *Aisobal*, *Bagà*, *Berga.*

Pilos hinc inde furcatos gerit, petala parva; calycem valde hirsutum. Paucae mihi sese obtulerunt capsulae maturae seminibus onustae.

Cui plantae haec respondeat apud Pourret *En. Helianth.* in MNS. *Proj. Histor. genr. Cist.* (1783) ausus non sum asserere; majore tamen fiducia illius *H. Seguieri* n. 32 huc evocarem.

Quum viderim hanc speciem per Pyren. Catal. communem, neque sub nostra denominatione adnotatam apud ejus Florae scriptores, quum-

que reperierim apud Costa *Lista*, etc. *H. montanum* Visian. var. *micranthum* Willk. in litter. ad Costa sat frequentem declarari in Catalaunia (raro audaciae exemplo, nam evidenter sub *H. montano* Vis. Dalm. 3, p. 146, n. 1459 plures latitare species illico percipitur), tunc in suspicionem veni nostram speciem latere sub illa Willkommi determinatione. Hoc tutius asserere cuperem pone ipsius Visianii plantae inspectione, scilicet illius sub citata varietate latentis, anno 1850 descriptae, quod admodum difficile erit, nam, non solum parcissimus est Visiani in suis speciminibus communicandis, quin etiam ea non nisi repugnanter (a me una et altera vice excitatus) suspiciose et quasi pavide aperit.

Haec planta cum *H. alpestri* et *piloselloide* sub *Rhodace Chamaecisto* comprehenditur a Spach *Ann. Sc. Nat. Par., Suit. à Buff.* T. 6, p. 404; item ad *H. alpestre* ceu varietatem retulit Mut. *Fr.* p. 112, n. 8. Griseb. et Schenk, Pl. itin. alpin. (1851) n. 21 cum *H. italico* conjungunt et revera ab eo vix recedit *H. italicum* Reichnb. Pl. exsicc. Cent. 23, n. 2263. Gren. cum Godr. *Fr.* in *Obs.* dicit de *H. italico, oelandico, alpestri, penicillato*: « *Species Gallicae non specifice distinctae.* » Vereor ne recte dixerit! In *Flor. Jur.* p. 78 *Obs.* legitimitatem *H. italici* minus respuenda ei videbatur, eo quod non animadvertebat in *Jura H. italicum* foliorum pilis omnibus simplicibus.

Helianthemum piloselloide (La Peyrouse) Dunal in DC. Pr.

La Peyr. infr. cit. Dun. l. c., p. 284, n. 121. Cistus piloselloides La Peyr. Herbr. et Hist. abr. pl. Pyr. p. 301, n. 14 (excls. syns.).

♄ Flor. ?. Fruct. ?. In Pyr. septr. med. editis.

Viderunt nostris diebus *au Pic de Ger* Grenier, si verum iste tetigit, quod non credo (vide p. praeced.); in m.^e^ *Esquierry*, in m.^e^ *Cagire*, ad *Bentaillon* et *au Port de Béret*, nec non *au Tausch* (Corbar.), Timbal, quod in ejus fide relinquimus. Mihi prorsus fugit, qui plantam in Herbr. La Peyr. perspectam ad alienam afferre speciem nequivi.

Helianthemum marifolium (Barrelieri) Pourr. MNS. *Proj. Hist. genr. Cist.* (1783) n. 36, DC. *Fr.*

Barr. Icon. t. 441. Benth. Cat. p. 86, DC. Dub. p. 61, n. 24, Mut. Fr. p. 112, n. 7 et p. 459. H. piloselloides Pourr. Herb. Matr.? H. dichroum Kunze Flora 1846! Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occ. praec. Hisp. 2, t. 158, Reichnb. Icon. cr. C. 4, t. 394, f. 578, Icon. C. 13, t. 28, f. 4535; Mut. Fr. Atl. t. 6, f. 34; Dill. Hrt. Elth. p. 177, t. 145, f. 173.

♄ Flor. Maj. Jun. Fruct. ?. In Pyr. Navarr. Arag. et cum hisce finitim. Catal., locis humilioribus.

Legi in Pyr. Arag. Navarr. contra *Sanguessa* ad *Rocafuerte*, die 16 Maj. 1845. Observavi ad *Huesca*, ad *Barbastro*: prope *Sogarò* indicat Vayreda.

Folia generatim magis solemniter prae meis individuis cordata observarunt amici Dunal et Requien; taliaque finguntur a Reichenbach s. c. et a Mut. *C. marifolius* Cav. Ic. descr. 2, p. 34, n. 155, t. 143 a meo videtur diversus: eum e loco Cavanillesi autoptico in Herbr. Hrt. bot. Matr. frustra quaesivi. Bory Chaub. *Morée* n. 683 *H. marifolio* sustinent potius *C. nummularium* Cav. Ibid. n. 154, t. 142: hos laudo.

Magna affinitas hoc nostrum devincit cum *H. Serrae* Cambess. Balear. n. 66, t. 2. Bertoloni videt *H. marifolium* in stirpem ad Veronam obvia, quae mihi *H. alpestris* var. videtur; reapse Veronam patriam de suo

C. marifolio citavit Linnaeus Sp. pl. p. 741; sed citavit quoque Massiliam et Helvetiam, quam Willd. Sp. mutavit in Hispaniam, ubi speciem legimus; de Massilia, patria nostrae plantae, nullum est dubium. Certe Linnaeanus *C. marifolius* stricte consideratus sive e characteribus, e synonymis intricatis, patriis, denique adumbratione, confusionem magnam ingenerare debebat, ut accidit; eo modo ut penes differentes auctores diversum de illa planta judicium emerserit. Major botanicorum pars *C. marifolium* L. vidit in *H. alpestri* var. *cana*, primo forte Lamarck *Fr.* et *Dict.* 2 (1786), p. 20, n. 31, mox alii et alii, inter quos Link, qui de *Helianthemi* genere observationes edidit apud Schrader *Neu. Journ. Bot.* (1803) p. 114, quem conferas sub *C. marifolio* et *dichotomo*, in p. 114.

Helianthemum erectum (Clusii) N. ex J. Bauh. infr. c.

Clus. Hisp. p. 146-7 fig. H. lavandulaefolium Pourr. En. Hel. n. 79 in Proj. Hist. genr. Cist. (MNS. 1783), et Pourr. in Salvad. Herbr. ann. 1793, DC. Fr. et cum Dub. p. 61, n. 25, Dun. in DC. Pr. 1, p. 278, n. 75. C. Helianthem. lavandulaefol. Pourr. Chl. Narb. n. 352 in Mém. Acad. Toul. 3 (1788), p. 314. C. racemosus Asso En. n. 101; C. lavandulaefol. Link ap. Schrad. Neu. Journ. Bot. 1, p. 117. Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occ. praec. Hispaner. 2, t. 153, f. A., B., Jacq. Ic. rar. t. 96; Id. Collect. Suppl. p. 115, t. 10, f. 2, Cav. Ic. Descr. 2, p. 33, n. 152, t. 140. Clus. Rar. pl. Hist. l. 1, p. 72. f. 1. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 13, p. 5. f. 4 (e Provincia a Rauwolf (L.) accepta planta); Chabr. Sciagr. p. 96, f. 5. ex Clus., ut Lob. Obs. p. 551, f. 1, Icon. 2, t. 114, f. 1 et Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 227, f. 3. utque Tabern. Krtb. 2, p. 1469 f. infer., Icon. t. 1055. f. 1, Barr. Icon. t. 288.

♄ Flor. Jun. Jul. Fruct. In Pyr. Arag. Catal. humilior. calidior. solo gypsaceo.

Legi in Pyr. Catal. inter *Pons* et *Villanova*, die 19 Jun. 1861. Observavi ad *Barbastro*.

Nervus foliorum validus; stipulae scariosae; odor florum potius ingratus.

H. Thibaudii Pers. dicitur eadem ac nostra species, cujus sisteret varietatem *corsicanam*, ex Gren. Godr. *Fr.* p. 169. De ea nulla fit mentio apud Bertoloni Fl. It.

SECTIO 6.ª **EUHELIANTHEMUM** Dun.

Helianthemum vulgare (Dioscoridis? Tragi) Park. Theatr. p. 656, Ray Syn., Gaertn., Pers.

Dioscr. l. 3, c. 50? vult Matthioli. Panacia in Dioscor. Cod. Florent. in Bibl. Laur. Plut. 73, n. 16 et speciem Panacem chironium dicunt Itali. Subest Trag. St. h. p. 221. Koch p. 86 n. 5. Benth. Cat. p. 88, Parl. Fl. Ital. 5, n. 1371. H. vulg. et H. roseum De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. ns. 204-5. H. vulgr., H. ros. et H. Berterianum Bert. It. 5, ps. 380, 386-7, ns. 19, 21, 22. H. vulg., grandiflorum et roseum DC. Dub. p. 62, ns. 29, 30, 37. H. vulg. et H. grandifl. Gaud. 3, ns. 1206-7. Cistus Helianthemum L., La Peyr. Herbr. et C. hirsutus La Peyr. Herbr.; cum C. hirto La Peyr. Herbr.! C. hispidus Pourr. Cist. et H. marifolius Pourr. Ibid., H. roseum Pourr. Herbr. Matr.; H. Plinii Clus. Pann. A., sed istud. Nat. h. l. 24, c. 17 vel 102, reapse Helianthes obscurissima planta est; H. Tragi Lobel.; H. germanicum Trag.; H. calcareum, H. glabriusculum Kit. et Cistus denticulatus Reliq. Kitaib., ex Neilr. Croat.; C. suffruticos. stipul., etc. Asso Enumr. n. 98, t. 6, f. 1, roseum; H. surrejanum Mill.; C. hirtus Gilib., non L. Engl. Bot. v. 19, n. 1321 et v. 31, n. 2208 et n. 2207 surrej., Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 68, Flor. Dan. t. 101, Sv. Bot. v. 6, n. 391, Schrank Fl. Monac. t. 69. Dietr. Fl. Bor. v. 4, n. 220 grandifl.; Gaertn. Fr. sem. pl. p. 371, t. 76, f. 11. Loisel. Herb. gener. Amat. Ser. 2, t. 11 ros., Reichnb. Icon. C. 13, t. 30, f. 4547 et t. 32, f. 4550 serpyllifol. et t. 31, f. 4548 et f. 4549 grandifl. et t. 34, f. 4557 ros.; Sweet Cist. n. 34 et n. 37 sulphur. et n. 55 ros. et n. 69 grandifl. et n. 80 nummular. All. Fl. Pedm. 2, n. 1675, t. 45, f. 4 ros.; Viv. Fl. Ital. fragm. p. 6, t. 8, f. 2, Zannich. Vnz. t. 21 gracil. Scop. Fl. Carn. ed. 2, p. 377, t. 25 grandifl., Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occ. praec. Hispaner. 2, p. 112, t. 139-40-1-2 vars. et roseam etiam; Sabb. Hort. Rom. T. 4, t. 78, Loes. Fl. Pruss. t. 8, Dill. Hrt. Elth. 1, p. 177, t. 145, f. 174 surrej. (petals. angusts.). Crantz A. fasc. 2, p. 101, t. 6, f. 3 serpyll. Cord. Hist. pl. crt. 89 *b*, f. 2 ex Trago, qui perperam tetrapetalum delineavit; Seguier Pl. Ver. Suppl. p. 193, t. 6, f. 1 grandifl.; Michel. Cat. hrt. Flor. append. p. 141, t. 6, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 13, p. 15, f. 2. Matth. p. 744, Camer. Epit. p. 501, Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. lign. 16, f. 143, Dod. Hist. pl. (gall.) p. 470, f. 2, Lonicer. Nat. h. crt. 121, f. 1, Clus. Rar. pl. h. l. 1, p. 73, f. 1, Lob. Icon. 2, t. 117, f. 1.

♄ Flor. Apr. Jun. et per Æstat. Fruct. Jul. in Octobr. Praediligit calcareum solum.

Typum speciei, si velis, legi in Pyr. Catal. ad *Porté*, die 22 Jul. 1851; iste rarus est in Pyr. mediterr.; eumdem legi in Pyr. or. septr. supra *la Manera*, l. d. *Pla de l'Alop*, die 2 Jun. 1840. Varietatem *grandifloram* legi in Cantabr. m.^e *Orion* et ad *Eruzate*, diebus 1 Jul. et 31 Jul. 1841, eamque vidi *au Pic de Behorleghuy*, ad *Sallen*, *au Port de la Hourquette*, *a Caranzà*, alibiq. Varietatem *roseam* legi in Pyr. Navarr. humil. supra *Lumbier*, l. d. *la Piedra*, die 27 Maj. 1845 et in Pyr. Arag. editis supra *Parzian* m.^e *Mener*, die 18 Aug. 1845. Lusum foliis subrotundis legi ad *Madres*, die 3 Aug. 1837. Habui ex *les Eaux Bonnes* a Darracq; ex m.^e *St. Aventin* ad *Luchon*, var. *ros.* a Timbal: insuper habeo a Deville ex *Hybarette*, *la Gleiziette d'Ouzous*, *le Pic de Gabizos* et ex *le Col de Cots*; denique a Gautier ex *L'Orme sec* ad *Massac* (Corbar.) sub fallaci nomine *Hel. apennini* DC.

In speciei typo stamina sub solis occasu, ad *Azcoitia* die 28 Maj. 1853, a me observata, circa pistillum approximata reperiebantur; acu irritata sese expandebant corollam versus; mox appropinquante nocte, e constrictione calycis corollae claudebantur, et cum eis stamina, non propria vi mota, utpote quae a passa irritatione quasi viribus fessa apparuerunt: hoc melius agnovissem si sepala et petala eripuissem. Cf. et Hopei observationes apud Sm. *Engl. Bot.* l. c. Eumdem staminum motum percepimus in *Ruta tenuifolia*, in quibusdam *Saxifragis*.

In Pyrenaeis quoque multum ludere solet haec species, ut alibi alii observarunt: cf. All. Fl. Pedm. n. 1674, Sering. *Fl. Jardns.* p. 431.

Varietatem petalis pallide flavis, sulphureis, vel etiam albicantibus vidi in Pyr. Catal. *Monseny* praesertim; mox et *a la Conca de Tremp*: dein *à Vieille d'Aure* Pyr. septr. medior., in quo postremo loco, ad extremam illorum partem sulphurea, aut alba, ad unguem prorsus alba conspiciebantur: dum ad *Luz* e contra petalorum lamina alba, unguis vero lutea aut crocea, vel dilute sulphurea inspiciebatur, itemve ad *St. Girons.* Observatum supra *el Puente de Montañana* secus ripas *de la Noghera Riva-gorzana* multas obtulit foliorum quoad latitudinem diversitatem, potissimum vero plures florum lusus; nam petala ibidem a colore pallidissime flavo ad sature fulvum, vel aurantiacum transibant, et insuper ab albo ad roseum rubrumque sese vertebant colorem, quod item observare contigit ad *Solsona* et ad *Berga*, ubi praesertim petala e luteo in roseum colorem conversa vidi.

Unguis petalorum generatim saturatior est, vel magis conspicue coloratus, et ita, ut dum in petalis aurantiacis (qui color luteae tincturae extremus, sive saturatior est) rubellus fieret, in petalis rubris, e contra, aurantiacus proderet.

Dicam de varietate *grandiflora*, cui spectat *C. maximus Helianthem.* Pourr. It., quam sunt qui adhuc pro peculiari specie habeant.

Caules in ea plerumque ascendentes, interdum omnino prostrati: folia vix margine revoluta, superficie plus minus vestita, inferne albicantia (utrinque viridia in *Jura* ex Godet), et nervo valido percursa, superne viridia, sulco dirempta; caderet ergo in hanc *C. tomentosus* Scop. l. c., p. 376, t. 24, Sm. *Engl. Fl.* et *Engl. Bot.* v. 31, n. 2208. Occurrunt aliquando in hac forma pili fasciculati, vel stellati pauci in pagina foliorum inferiore, a Deville observati conspiciendique in suis

speciminibus ex *le Col de Cots;* hosce revera perraros occurrere animadverti. Et calyx plus minus hirsutus, pilis tum simplicibus, tunc stellatis, nervis in eo valde prominentibus. Petala magnitudine varia, saepius ad unguem macula crocea picta. Antherae basi et apice emarginatae. Stilus basi flexus, stigma incrassato-capitatum, ovarium subrotundum, pubescens, capsula matura triquetra. Cito cadunt petala, serius stamina et stilus, persistente calyce. Reperiebam praecipue in rupibus calcareis, locisque editis Pyren. Cantabr. Contigit mihi videre in loco natali, m.^e *Orion*, transitum ab hac varietate ad typum, ita ut res mihi evidens evenerit. *Cistus* n. 99 Asso Enum. in Oryct. etc. p. 169, forte, huic de qua egimus varietati respondet, quod ferme confirmat ipsius Asso nota Ibid. relata in p. 183. Stirpem ceu speciem invitus enumeravit Schrank, Prim. Fl. Salisb. n. 485.

H. surrejanum (Dill. in Ray Syn. et Hrt. Elth.) Mill. adhuc pro peculiari specie sustentatum a Smith, *Engl. Fl.* 3. p. 25, n. 4, varietatem *H. vulgaris* jamdudum declaratum fuit ab Hudson (Angl. ed 2, p. 233, n. 4 δ) et jam pridem a Withering (W.) *Arrng. Br. pl.* ed. 7, T. 3 (1830), p. 664-5. Hujus et Christyi considerationes mihi quoque ita suadent, ut stirpem e censu specierum delendam esse credam.

H. roseum altera quidem et pulcra varietas est *H. vulgaris,* ab Allioni et a Badarò per regionem mediterraneam Liguriae (ad Nicaeam et ad Uneliam), vel proxime *au Mont-Gros*, a Verlot *Herbr.*, a me frequenter per Pyrenaeos Aragonenses observata, ad *Jaca, Verdun,* in *Sobrarbe,* non tantum cum *Olea,* sed in sub-alpinis etiam, videlicet *a la Peña d'Uruel, à la Peña Montañesa,* in m.^e *Turbon*, alibique. Reperta quidem est in adverso Pyrenaeorum latere in Valle *d'Aure*, ad *Lourdes*, ad *St. Aventin* prope *Luchon;* in Pyr. septr. editior. visa a La Peyrouse quoque in montibus *Qucuques* et *Endretlis;* a DC. *au Port de Pinede,* forte ex his a Willk. l. c., p. 116 in Pyrenaeis indicata. *H. vulgare* petalis luteis per Pyr. Arag. perrarum vidi ad *Jaca* petalis ad medietatem vitellinis, ad extremam suam partem sulphureis. Caeterum in varietate *rosea*, petala variant e pallide rosea (ab albo, etiam considerata DC. observatione in stirpe e *Gavarnie, Fl. Fr.* 4, p. 822, n. 4498), ad colorem sature rubrum. *C. roseum* suum quasi invitus ab *H. vulgari* sejunxit Allioni, qui suspicione non caruit agi tantummodo de varietate *H. vulgaris*, quod dubium clare expressit Pourret in scheda Herbarii sui Matriti asservati, idque declaravit quidem Dunal in DC. Pr. p. 283, n. 108, donec Bentham ad suum typum reconduxit, annuentibus Gren. Godr. *Fr.*, Seringe s. c., insalutato La Peyrouse, qui primus hanc ediderat sententiam *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 303.

Rara tamen semper sunt exempla de plantis, quae flores luteos in rubros, aut vicissim convertant. Hoc ad annum 1815 compertum non habebat DC. cf. *Fl. Fr.* 5, p. 625, lin. 9-11.

Cistus mutabilis Jacq. Ic. rar. t. 99 non est hujus loci, et merito exclusit cum Dunal l. c. Tunc palam fit erravisse Asso, dijudicantem stirpem Pyrenaeorum cum Jacquiniana identicam: cf. Asso En. n. 98, p. 169 et p. 183.

C. roseus Jacq. Hrt. Vindb. 3, p. 37, t. 65 extipulatus mihi ignotus est. Sed *H. Jacquini* Willk. Ic. descr. c. 2, p. 107, t. 136, cui ille affert *H. roseum* Bert., reapse stipulatum, varietati de qua modo diximus, et potissimum specimini a Timbal accepto, accedere videbatur.

In Pyr. Catal. sub *Figueras* eundo ad *la Escala*, prope *Villacolum*, die 10 Aug. 1860, legi plantam, quae species mihi videbatur distincta ab *H. vulgari*, forte *H. croceum* Pers., in quod injeci jam, Dodecanthea p. 11, n. 2, *H. pomeridianum* Dun. *Bouq. medit.* p. 6, t. 4. Spectata vero variabilitate *H. vulgaris*, visisque in eo etiam hinc inde pilis stellatis, si dubium de legitimitate *H. crocei* exortum est, majus me cepit dum specimina haec mea considerabam. In hac Catalanica stirpe video tomentum in caule valde intricatum; folia superne solemniter sulcata, marginibus exquisite revolutis, tomentum folii in superiore pagina efficitur e pilis longiusculis, ramosis, qui pili in inferiore pagina densiores, breviores, magis ramosi ac stellati conspiciuntur. Petala sunt sulphurea, basi macula crocea insignita, et genitalia quoque quasi crocea. Planta omnibus partibus minor prae *vulgari* H., scilicet folia, petala, genitalia etiam diminuta diceres. Figurae quae huic plantae magis accedunt sunt Reichenbachiana, Icon. C. 13, t. 23 (sic l. 33) f. 4551 et All. Pedm. t. 45, f. 1; addam etiam *H. barbatum* Pers., Sweet *Cist.* n. 73.

Recedunt vero altera Reichenbach figura Ibid. t. 32 (sic) f. 4552 et magis adhuc Desfontainesii illa, Fl. Atl. t. 110.

Fortasse *H. croceum* quoque polymorpha species est (vid. Parl. l. c., p. 634, lin. 5 seq.); nisi potius, ut quibusdam, modo etiam Gussone interdum, visum est mera *H. vulgaris* varietas: cf. Spach et potissimum Boiss. Fl. orient. p. 447. Et si consideras in eodem genere junctionem *H. cani* et *oelandici* in *alpestrem*, non miraberis, si parum factis characteribus notisque supra expositis, stirpem ceu peculiarem speciem non distinxi. Eamdem ac meam plantam judicavi *C. Helianthemum dubium* Pourr. Herbr. Paris. asserv., e *Narbonne.*

Praeeunte nocte frigida, miti etiam, caelo patenti, non nebuloso, primo statim mane observavi ad *St. Girons*, mense Jun. 1862, flores *H. vulgaris* et *Ranunculi rapacei* (*bulbosi* Auctr.) pendulos, petalis in formam cylindricam approximatis, qui flores mox, adveniente sole, erigebantur et explicabantur. Hisce similibusque exemplis consideratis de *Euphorbiaceis* variis, de *Convolvulis*, de *Cruciferis* plurimis, haec spiritum meum observatio commovit. Dum animalia pluria, homo vero solemnius, copulam a sole subtrahere nituntur, noctu, vel abditis locis coitum ineuntes, flores, generatim in tota vegetabilium cohorte, solem tanti acti testem gloriose petunt. Caeterum humiditas organis foecundationis, in plantis, infesta est.

Helianthemum hirtum (Cherleri) Pourr. En. *Helianth.* in *Proj. Hist. gen. Cist.* (MNS. 1783), Pers. Syn.

Cher. apud J. Bauhin., infra cit.; Magnol. Bot. Monspel. p. 68, lin. 23. Benth. Cat. p. 89, DC. Dub. p. 62, n. 32. Cistus hirtus L., Link. apud Schrad. Neu. Journ. Bot. (1806) p. 117. Cavan. Ic. descr. pl. T. 2, p. 37, n. 159, t. 146, Sweet Cist. n. 109 vix.; Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occ. praesentio, citavique Lamk. etiam, Dict. 2, p. 24, n. 50, ad C. barbatum suum, nec hispidum, ut clamat Hispaner. 2, p. 22, t. 147. J. Bauh. pl. 2, l. 13, p. 20, f. 2. Chabr. Sciagr. p. 101, f. 4, ita cum Magnol DC. Fr. n. 4497.

♄ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. orient. cum *Olea*.

Legi in Pyr. or., *Roussillon*, inter *Casas de Pena* et *Estagel*, solo calcareo, die 14 Jun. 1843.

Calyces fuscescentes, e venis rubris, quae venae in speciebus affinibus potius virides generatim sunt.

Reapse non repugnat *H. majoranaefolium* DC. *Fr.* et cum Dub.

p. 62, n. 38, ad hanc speciem ceu varietatem, relatum a Gren. Godr. *Fr*, p. 169: eum hybridum ex *H. polifolio* et *hirto* existimabat Benth. *Cat.* p. 87 *b*; cf. etiam Laranbergue in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 5 (1858), p. 26, qui, de more, praetermisso Bentham, eamdem exponit sententiam.

Cistus hirtus Flor. Graec. Sibthrp. C. 6, p. 1, t. 501 alienam, pro certo, a nostra sistit speciem. Neque mihi placet *H. hirti* figura apud Reichnb. Icon. C. 13, t. 33, f. 4551, quam reapse ad *H. croceum* citant, sed quam ego potius ad *H. vulgare* converterem.

C. suffruticosus, etc., Asso Enum. in Oryct., etc. p. 168, n. 92, cum Barr. Icon. t. 488, spontaneus dictus ad *Huesca*, *Pueyo*, huic *H. hirto* affinis videtur, sed extipulatus. Quid? Barrelieri planta etiam, italica dicta, cf. Obs. p. 59, n. 511, ab Italis meis neglecta, illustrationem exposcit.

Helianthemum polifolium (Plinii?) Hook. *Br. Fl.*

Plin. Nat. h. l. 24, c. 10, vel 48. Cist. foem. ex Feé, cui ferme assentior, sed Dioscoridem excludo. Koch p. 87, n. 6, Bert. 5, p. 387, n. 23, Parl. Fl. It. 5, n. 1373, cum seq. H. piloso? H. apenninum DC. Fr., Gaud. 3, n. 1208, Sering. Flor. Jard. p. 435, n. 3. H. apenn. et H. pilosum Benth. Cat. p. 87. H. pilos., H. apenn. et H. pulverulentum DC., atque H. polifolium DC. Dub. p. 62, ns. 33-6. Cist. apenn. L., La Peyr. Herbr. et C. polifolius L. et C. pulverulentus La Peyr. Herbr.; H. candicans Pourr. Herbr. Matr., H. rhodanthum Dun. in DC. Pr.; H. lusitanicum Mill. ex Link.; H. virgatum Willk. (var. a me lecta ad Berga); H. velutinum Jord. Pug.; et ut quibusdam placet H. calcareum Jord. quoque, cf. Gren. Jur. p. 78, H. hyssopifolium, H. lavandulaefol., H. Stoechadifol. et H. hispidum Tenr., ex Parl.; H. capitatum Nutt. Hrb., Phil., ex Torr., As. Gr. All. Fl. Pedem. 2, n. 1672, t. 45, f. 2. Engl. Bot. v. 19, n. 1322, Sweet Cist. n. 49 pilos., n. 62 apenn., n. 88 polifol., n. 48 linear., n. 100 lanceol. cred. et n. 7 rhodant., Reichnb. Icon. C. 13, t. 35, f. 4556 necet. vix et 4556 Icon. et t. 33, f. 4553 et f. 4554 et t. 34, f. 4555; Willk. Ic. descr. pl. Eur. austr. occ. praec. Hispancr. 2, p. 103, 106, 108 (virg., pulver.) tabs. 132-3 et t. 135 virgat. et t. 137-8 pulver., Dill. Hrt. Elth. p. 175, t. 145, f. 172, Camer. Epit. p. 502 dub., Tabern. Krtb. 2, p. 1474, f. 3, Icon. t. 1062. Mentz. Pug. t. 8, f. 3, Pluk. Phyt. t. 23, f. 6, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 13, p. 17, f. 1, Chabr. Sciagr. p. 100, f. 6.

♄ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept. Per region. mediterr. in locis humilior., rarum extra eam in Pyr. septr. auriger. et rarius adhuc in mediis.

Legi in Pyr. Arag. ad *Jaca*, die 4 Jun. 1845; in Pyr. Catal. contra *Berga*, *a la Sierra de Neret*, die 17 Maj. 1861 (*rhod.*, *virgat.*); in Pyr. septr. auriger. inter *Foix* et *la Velanette*, ad *Roca fisada*, die 18 Jun. 1843; in Pyr. Atax. m.^e *la Clape*, die 16 Maj. 1839. Habeo a Deville ex *la Gleiziette d'Ouzous* et ex *Ripeyre* supra *Gèdre*; a Delort ex *Narbonne*.

Varietatem *rhodantham* viderunt ad *St. Aventin* supra *Luchon* Timbal aliique.

Forma quae *H. pulverulentum* vivit ad *Bilbao*, ex Willk. Sert. Fl. Hispan. p. 18, n. 115, eique respondet *H. calcareum* Jord.: haec reperitur etiam in *Roussillon*.

Habitus plantae, foliorum latitudo, in iisque margo plus minus revolutus et tomentum, variant. Ceu polymorpham speciem jam noverat Allioni, quamvis ex ea falsam speciem eduxerit l. s. c. Cf. Heller, Fl. Wirceb. (1810) p. 551, n. 2, sub suo *H. albo*, De Notrs. Reptrt. Fl. Ligust. n. 207.

In *Montsec* Pyr. Arag. vidi petala tum angusta, acuta, tunc magna et lata, vulgo florem grandiflorum: lusum petalis acutis percepi etiam ad *Lumbier*, Pyr. Navarr., die 28 Maj. 1845.

H. rhodanthum valde affine *H. pulverulento*, vel *polifolio* dixerat ipse Dunal. In hoc videbis petala plus minus colorata, rubella, rosea, albida, aliquando pallidissima et talia, ut unusquisque ad speciei typum cum facile adducat. Probabiliter eamdem plantam indigitavit Koch l.

c. sub sua var. γ, sed quum sub ea adduxerit *Cist. mutabilem* Jacq. Ic. rar. t. 99, quem pro nostra planta non recipiendum ducimus, tunc supersedeo. Varietas haec minus rara est in Pyr. Arag., sed etiam in Catal. reperitur visa a me supra *Pons* et ad *Gerona*, lectaque ad *Berga*, ubi in eam animadvertens vidi pedicellos hinc inde in spiram plus minus contortos, alabastra grandiuscula, approximata, pendula, petala generatim grandia, quae tamen in eadem varietate valde diminuta reperii ad *Cardona*, die 2 Jun. 1861; hanc petalorum diminutionem comitatur universalis plantae gracilitas.

Ego vero abhorreo a Spachiana sententia, *Suit. à Buff.* p. 28 seq., qui sub illo *H. variabili* plantas congessit mihi probe distinguendas, ut certo certius *H.* hocce *polifolium* et *hirtum* ab *H. vulgari*; huic opinioni favet Bernhardi (cf. *Bot. Zeitng.* 21, 2, 687), a qua non omnino alienus apparet ipse Koch: plane suscepit eam Dietr. Syn pl. 3, p. 253, n. 51.

Cist. polifolium Chantr. Herbr. et *Cat.* tam ad hanc speciem, quam ad *H. vulgare* retulit Gren. *Cat. Doubs.* p. 16 et p. 15: an quia duarum specierum specimina mixtim in Chartransi Herbario reperiit?

Cistus n. 100 Asso Enum. in Oryct. etc. p. 169 ad *H. polifolium* accedere diceretur, sed descriptio valde imperfecta est, nec ulla citatur figura, et tantum Tournefortii synonymon, *Helianth. foliis major. fl. alb.* Tournf. Inst. r. hrb. p. 248, quod ubi quis citaverit non video.

Locum Dod. Pempt. p. 193, et inde Clus. Hispan. p. 151, Rar. pl. Hist. l. 1, p. 75, f. 1, Courtois pro *H. vulgari* vindicari voluit, quem Lejeune, cum antiquis plurimis, faventibus D'Avoine et Morren, ad *H. polifolium* sistendum duceret. Figura obscura ab utraque specie prudenter dimittitur, quamvis, forte, minus pertimescenda est, si ad *H. vulgare* adducatur. Supervacaneum erit dicere, quod locorum incertitudo non dirimitur si spectes auctorum adumbrationes, quae ut concinnae, ita parum clarae sunt. Citavi potiores Sweetii figuras: comparari quoque possent pro forma *apenn.* ns. 66, 95, 55, 26; pro forma *polifol.* ns. 51, 29; pro forma *pilos.* ns. 91, 38, praecipue.

Staminum irritabilitatem in hac specie etiam experimento confirmavi; haec scalpello distracta illico ad statum erectum redibant, ut mox reverterent ad statum illum patentem, a quo scalpelli violentia deducta fuerant. An hujuscemodi rei notitia adduxit Pourret ad notam illam de *Staminibus sentientibus* in duobus *Helianthemi* speciebus n. 354 et n. 356 (p. err. 316) suae *Chloridis* Narbonensis? Caeterum haec *Helianthemorum* irritabilitas e longo tempore innotuerat Desfontaines, ab eo sic declarata: « *Les étamines du Cistus Helianthemum L. s'éloignent très sensiblement du centre de la fleur, lorsqu'on les irrite avec la pointe d'un épingle; souvent il suffit de les toucher legèrement pour produire cet effet. Nous avons observé des mouvements semblables dans celles de la plupart des autres espèces, qui composent ce genre nombreux.* » Desf. *Observats. sur l'irritabil. des organes des plantes* in *Mém. de l'Acad. des Sc.* 1787, p. 469 Not. Nihil vere notandi ad hoc protulit, vel addidit Vaucher, quem conferas si libet *Physiol. pl. Eur.* p. 300-1.

Cistineae repudiatae; addita Capparidea.

Cistus incanus (Dioscr., Anguill., Matth., Caesalp. Herbr. Tornab., etc.) L. La Peyr. *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 299, n. 6 speciem ad *Quillan* re-

periri dicit, quod omni verisimilitudine caret: in ejus Herbar. desideratur. DC. *Fl. Fr.* 4, p. 812 et cum eo Dunal in Pr. p. 264, n. 7 patriam ei agrum Narbonensem etiam indicunt. Non vidi ego in agro Narbonensi, nec in Ruscinonensi, neque in Gerundensi: et de loco ad *Narbonne* prudenter dubitavit Grenier, cum Godr. *Fr.* p. 162. Nullus indidem mihi demonstravit, neque sese reperiisse jactitavit. De illius existentia in Pyrenaeorum regione maritima Ataxensi-Catalaunica nihil adhuc certi constat.

Cistus alyssoides (Vaillant) Lamk. cum illius varietate rugosa, *Helianthemo rugoso* Dunal. La Peyr. *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 300, n. 10 non solum admisit e *Bayonne* (ubi tantummodo reperitur ultra flumen *Adour* ad *St. Esprit*), habuitque in herbario cum loco: « *Parmi les pierres au midi près le anciennes mines d'Estehau à Baigorry* » ubi nos nec speciei vestigium reperiimus; sed in Pyr. or. quoque eum vivere vitam dixit, quod et Grenier de varietate *rugosa*, loco *Collioure?* Pourr. dubitanter citato, admittere non recusavit, *Fl. Fr.* p. 161. Pulcram speciem sperabam fore ut absolute firmare possem in Pyrenaeorum regione, sed eam per totum Cantabriae littus incassum perquisivi, nulla de ea reperienda ad oras maris mediterranei mihi fiducia extante.

Helianthemum laevipes (Rayi?) Willd. Sine mora excludo. Degit in Herbr. La Peyr. s. l., ut plerumque fit de speciminibus dolose in Herbar. pyren. inlatis. In *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 300, n. 11, si loca ibidem citata intuearis, aut inverisimilia, vel parvae fidei digna judicabere. DC. *Fr.* 4, p. 816 prope *Narbonne* indigenam speciem proclamat, et sic Mutel, Grenier (ex eo) *Fr.* p. 74, ubi non vidimus, qui rem intime scrutavimus.

Capparidea repudiata.

Capparis spinosa (Dioscor.) L. Interdum culta occurit, aliquando hinc inde subspontanea, sed non perdurans. Reperta est ad vineas (supra *Collioure*, a *Vilaseca*; ad *le Boulou* a Lemonier ex La Peyr.), aut ad muros (ad *Ceret* semel visa ab Escofet), ast pro stirpe agri Ruscinonensis indigena haberi nequit, ut quidam crediderunt. Ego vidi ad *Cardona* in muro horti cujusdam late crescentem cum *Crithmo maritimo*, quod aeque inter acetaria huc et illuc colitur per Pyrenaeos meridionales. Stat mihi prae oculis La Peyrousei observatio (*Hist. abr. pl. Pyr.* 2, p. 369) et speciem hanc, quam ille exclusit, nec ego admittam.

Ord. 84. CRUCIFERAE (Ray 1686) Adans., Juss.

Forma Cotyledonum inconstans observata est; cf. Reichenb. Pl. cr. C. 4, Spicileg. Fl. Eur. p. 65, Coss. et Chat. in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 7 (1860), p. 252-3.

De *Cruciferarum* divisione generatim recepta, sed relinquenda, disceptavit Maly in *Flora* (1845) n. 23, p. 253-7 cf. Duchartr. *Rev. botq.* (1846) p. 304-6, Chatin *Nouv. Distr. des Crucif.*, *Compt. Rend. Acad. Sc.* T. 30 (1850), p. 104-6, Moq. Tand. cum Webb *Considerats. sur les fleurs des Crucifer.* in *Mém. Acad. Sc. Toul. Ser.* 3, T. 5 (1849),

p. 364-87, Fournier, *Compt. Rend. Acad. Sc.* T. 61 (1865), p. 423. De totius Ordinis distributione eumdem Fournier cf. in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 12 (1865), p. 306-9.

De stipulis bracteisque in hoc ordine observandis cf. Norman *Obs. morph. végét.* in *Ann. Sc. Nat. Par.* Sér. 4, T. 9 (1858), p. 105-41, ne oblitis Sm. *Engl. Fl.* 3, p. 188, lin. 11 seq., Spenner *Fl. Friburg.* 3, p. 924 Obs.

De affinitate cum *Papaveraceis* non adeo magna, ut visui apparet, vid. Mirbel apud Aud. Brongn. Dum. *Ann. Sc. Nat. Par.* T. 6 (1825), p. 266.

Pluraque magna consideratione digna reperies apud Le Maout et Decsn. *Botaniq.* 1868, ps. 415 seqs.

Tantis declamationibus, exemplisque parum commotus, deficiente totius Ordinis pleniore notitia, ego distributionem generaliter receptam, paucis mutatis, sequi malui.

Sub-Ord. 1. SILIQUOSAE.

Tribus 1.ª CARDAMINEAE (DC.?) Nob.

Cardamine Dioscor., Nob.; *Nasturtium* R. Br., Auctor.

Cardamine genus nuncupo recta a Dioscoride proficiscens, nec cum Moench, Meth. p. 262, *Cardaminum* scribo, neque cum eo Ruellio tribuo.

Dimitto Moenchii prolationem, ex quo *Radiculam* Dillenii separavit, quam prorsus ejusdem hujus generis esse et ego censeo. De *Sisymbrio* Dioscoridis dicam ad *Phrynem* meam.

SECTIO 1.ª **NASTURTIUM** Plinii.

Cardamine fontana (Dioscoridis, Plinii) Lamk. *Fr.* 2, p. 499, Gater. *Montaub.*, Du Mont-Cours.

Dioscr. l. 2. c. 155. Plin. Nat. h. l. 20. c. 13, vel. 50, l. 19, c. 8, vel 44. Nasturtium officinale R. Br., Koch p. 37, n. 1. Bert. 7, p. 35, n. 1. Moris Sard. 1, n. 87, Gaud. 4, n. 1485. Boreau Fl. centr. Fr. (1840), n. 121. Sisymbrium Nasturtium aquaticum La Peyr. Herbr.; Sis. aquaticum Matth.; Sis. Cardamine Fuchs., J. Bauh. Hist. pl.; Nasturtium aquaticum Trag., Dod. Pempt., Grisl. Virid. Lusit.; Sv. Bot.; N. Dodonaei Lej. et Court. Belgiqu.; N. fontanum Aschers. Engl. Bot. v. 12. n. 855, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. **V. 3, t. 98, Flor. Dan. t. 690, Bull. Herbr. Fr.** t. 302, Fl. Batv. v. 10. t. 732. Dietr. Fl. Bor. v. 10. n. 688, Schrank Fl. Monac. t. 376, Sturm Heft 43, Sv. Bot. v. 9. t. 624. Reichnb. Pl. cr. C. 9. t. 849, f. 1132 siifol., Icon. C. 12, t. 50. f. 4359-60, Plenck Ic. pl. med. T. 6. p. 24. t. 525. W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 401. Turp. Fl. med. T. 3, t. 138, Sav. Mat. med. p. 26. t. 54, Sabb. Hrt. Rom. T. 4. t. 31. Woodv. Hook. Med. Pot. V. 3, p. 398, t. 141. Matth. p. 487, Camer. Epit. p. 269. Fuchs. Hist. st. p. 723. Trag. St. h. p. 82. f. 2. Dod. Pempt. p. 592. Dorst. Botan. crt. 197 D., Lonier. Nat. h. crt. 114 B. f. extr., J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21. p. 884 fig. Lob. Obs. p. 105. f. 3. Icon. t. 309. f. 1. Egenolph. Herbr. imag. crt. 32 b fig. exter., Dorsten. Botn. crt. 197 D., Lonier. Nat. h. crt. 114 B., f. 2. Villing. De virib. herbr. Basileae 1559, crt. 50. Æmil. Macr. Virib. Herbr. crt. 30. Cod. Paris. ex Lenorm. fol. 38 vers.

♃ Flor. Vere et per Æstat. Fruct. Jun.-Oct.

Legi in Pyr. Catal. ad *Gerona*, die 13 Maj. 1851. Habeo a Deville e Pyr. septr. mediis.

Dodonaei, scilicet Plantiniana figura, ad *Nasturtium siifolium* Reichnb. laudant Lejeune, d'Avoine et Morren; sed istud non sustinenda species est, judicio eorum, qui in eam perpenderunt. Mox Lejeune cum Courtois, reapse parum fidentes, confecerunt illorum *Nast. Dodonaei*, *Fl. Belg.* 3, p. 385; rectius Kickx eamdem Dodonaei iconem ad nostram

speciem reliquerat, Fl. Bruxell. n. 513. Item locum Matthioli *Ghiniae amarae* (*Cardamine* Auctr.) perperam esse voluit Sternberg, ad Sept. Matth. etc. p. 5, 10, ab inepto Loss serviliter imitatus.

SECTIO 2.ª **BRACHYLOBOS** DC.

Cardamine amphibia (Tragi) N.

Sin. 6 Trag. Krtb. p. 77. Nasturtium amphibium R. Br., Koch p. 37. n. 4, vel melius Add. em. p. 436, Bert. 7, p. 41, n. 5. Gaud. 4, n. 1488, DC. Dub. p. 28, n. 5. Cochlearia amphibia Ledeb. Fl. Ross. p. 160, n. 15. Sisymbrium amphibium L., La Peyr. Herbr. s. l.; Radicula palustris Cavan. Praelect.; Roripa amphibia Bess. Volhyn. Cochl. aquatica Mey. C. A. apud Ledb. Alt., cum ejusd. C. natante, quae var. (N. natans DC.). Sisymbrium integrifolium Gilib. Exerc. phyt. Engl. Bot. v. 26. n. 1840. Flor. Dan. t. 984 fol. sub integr., Sv. Bot. v. 10, n. 697. Fl. Batv. v. 6, t. 405. Sturm Heft 43. Dietr. Fl. Bor. v. 9, n. 625. Reichnb. Icon. C. 13, t. 51, f. 4363 et t. 52 figurae variae varietates., Deless. Ic. sel. 2, t. 15; var. natns. Lob. Icon. t. 319, et ex eo Kruidb. fol. 393, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 1090. f. 1. Tabern. Krtb. 2, p. 792 f. infer., Icon. t. 408, f. 1, G. Bauh. Pr. p. 38. f. 1. J. Bauh. pl. 2, l. 21, p. 867, f. 4, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 237, f. ult. n. 4.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Aug. Sept. Rara in Pyrenaeis species. E *Toulouse,* Pyr. septr. medior., accepi ab Arrondeau.

Species ista menti meae obveniebat mihi perlegenti hanc C. Gesneri notam: « *In Soleirolii Annotationibus in Ætium legi Nasturtii genus, luteo flore, foliis Sisymbrii Cardamines, Lugduni se vidisse in horto Franciscanorum, qui Anitones nominant.* » Gesn. Epist. ad J. Bauhin., Tiguri 6 Jan. 1564, ed. Basil. ann. 1591, p. 112.

Cardamine montana (G. Bauhini) N.

G. Bauh. Pin. p. 98. n. 5. excl. syns. ex DC. Syst. Nasturtium pyrenaicum R. Br., Koch p. 39, n. 9. Bert. 7, p. 44. n. 7, Gaud. 4. n. 1489. DC. Dub. p. 28, n. 4. Sisymbrium pyrenaicum L., Gmel. Bad. Als. 3, p. 63, n. 1001. S. pyren. La Peyr. Herbr.; Radicula pyrenaica Cav. Praelect. 2. n. 1952; Roripa pyrenaica Spach, Suit. Buff. Lachn., Act. Helv. 4. p. 291, t. 15; All. Specim. p. 40, t. 7, Fl. Pedem. 1, n. 1013, t. 18, f. 1, Sturm Heft 45, Rochel Pl. Banat. rars. p. 49. n. 29. t. 13. f. 28, Reichnb. Icon. C. 12, t. 54, f. 4366.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. mediis orientalibus montanis.

Legi in Pyr. septr. aurigr. supra *Ax,* anno 1840 (die non indic. in sched.); in Pyr. or. ad *Mont-Louis,* die 9 Jul. 1836. Habeo a Deville lectam inter *Luz* et *Gavarnie.*

Cardamine palustris (G. Bauhini) N.

G. Bauh. Pr. p. 38. f. 2, descr. exclud., ut et G. Bauh. Pasil. p. 27, e falsis adduct. syns. Nasturtium palustre DC. Syst., Koch p. 38. n. 7, Bert. 7. p. 40. n. 4, Gaud. 4. 1487. DC. Dub. p. 28. n. 3. Sisymbrium palustre Leyss., La Peyr. Herb.; S. pusillum Vill. Dauph., S. riparium Schleich. pl. exsicc.; S. amphibium Chaix Herbr., ex Timb.; S. hybridum et S. pusillum Thuill. Par. confirmata a Coss. Germ. Fl. Par.; S. pilosum Banks et Soland. ex Hook. New Zeal., cum Nasturt. semipinnatifido Hook. Journ. Bot., S. capillaceum Gilib. Exerc. phyt.; N. sylvestre Rich. A. (non Br.) ex eod. Hook.; N. hispidum DC. (idens Poir. et Desv.), ex Asa Gray Man. Bot.; Roripa nasturtioides Spach Suit. Buff.; Brachylobus palustris Desv. Obs. (1818), ante Clairv. Man. Val. (1819) a DC. Syst. tantum citato. Engl. Bot. v. 25. n. 1747. Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3. t. 97, Flor. Dan. t. 409 et t. 934. Sv. Bot. v. 10, n. 694. Sturm Heft 43, Fl. Batv. v. 8. t. 580, Dietr. Fl. Bor. v. 9. n. 627. Vill. Fl. Dauph. 3. p. 341. n. 3, t. 39 pl. min. felic. evol., Reichnb. Icon. C. 12, t. 53 (nec 54, Bert.) f. 4362, Schk. Handb. 2. t. 187. J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 866-7, f. 1, Chabr. Sciagr. p. 287. f. 6, male a DC. citati. Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 237, t. 7, f. 3 infr.

☉ Generatim dicitur et credo: ⚇ Koch. Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept. Per region. mediterran. facilius tibi obvia veniet, ad montana etiam ascendens.

Legi in Pyr. or. supra *Mont-Louis à la Buerda de Gervés,* die 21 Jul. 1837. Habeo a Deville ex *Bordères,* et, ut MNS. indicat, ad *Tarbes* quoque lectam. Observavi sat frequentem ad *Pamplona,* itemve ad *Toulouse.*

In hac specie foecundatio non efficitur, saltem semper, ejaculatione pollinis; antherae vicissim in stigmatis oram se jacent, quam lambent, et mox secedunt, filamentis sub hoc actu auxiliantibus, sese incurvando et recurvando. Hoc saltem est quod vidi.

Inter Devillei plantas quaedam specimina reperii ad *Tarbes* lecta, quae huic *C. palustri* valde proxima, ab ea illico sese distinguebant statura majore, habitu erectiore, foliis grandioribus, petalis productioribus, siliquis longioribus.

Non pauca sunt in eis *C. sylvestris* (cujus varietatem voluerunt Coss. Germ. *Par.* p. 86, n. 4); nec multum aliena judicari sinunt a *Cardamine fontana* et a *Ghinia amara* etiam (*Cardamine* Auctor.). Puto hanc esse plantam cui nomen *Nasturtii ancipitis* ex Wahlenberg fecit DC. et cum eo neoterici plures, Koch, Reichenbach, Boreau, Meyer (G. F. W.), Godron, Brébisson, Godet, Jungst, Dietrich.

Aliquid subdoli mihi haec planta ostendit; eam video in Floris ubi *C. palustris* et *sylvestris* progerminant; hinc facile in Wimmeri et Grabowskii sententiam caderem, qui eam ceu hybridam progeniem considerarunt, e citatis parentibus obortam; cf. Fl. Siles. 2, p. 259 et Wimm. *Schles.* (1857) p. 508.

Figuram Fl. Dan. t. 984, a me cum aliis fidenter citatam ad *C. amphibiam*, video relatam ad *N. ancipitem* a Bert. It. 7, p. 40, n. 3.

Cardamine sylvestris (Fuchsii) Nob.

Fuchs. Hist. st. p. 263. Eruc. sylvestr. (non Icon.). Nasturtium sylvestre R. Br., Koch p. 38, n. 6, vel potius Add. em. p. 437, Bert. 7, p. 37, n. 2, Gaud. 4, n. 1486, Willson apud Hook. Journ. of Bot. 1 (1834) p. 264, n. 21, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 130, DC. Dub. p. 28, n. 2. Sisymbrium sylvestre La Peyr. Herb., partim: S. tenuifolium L. Sp., non Herb., ut volunt Chaub. et Lagr. Foss. Tarn. Gar. Sisymbrianthus sylvestris Chevall. Fl. Par. 2 (1826) p. 907; Sisymbrella sylvestris Spach Suit. Buff.; Eruca sylvestris Fuchs. Engl. Bot. v. 33, n. 2324, Curt. Fl. Lond. V. 3, t. 96, All. Fl. Pedem. n. 1012, t. 56, f. 2, Fl. Dan. t. 1881, Dietr. Fl. Bor. v. 9, n. 626, Fl. Batv. t. 1017, Sturm Heft 43 et 15. N. anceps, ex Koch l. poster. cit. Reichnb. Icon. C. 12, t. 55, f. 4368 et f. 4369. Schk. Handb. 2, t. 187 siliq. et sem., Sv. Bot. v. 10, n. 695. Camer. Epit. p. 334, Tabern. Krtb. 2, p. 836 f. inter., Icon. t. 447, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 866, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 3, S. 3, p. 231, t. 6, f. 17.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept. Rara species per Pyrenaeos.

Legi in Pyr. Catal. secus *el Ter* ad *Gerona*, die 22 Maj. 1851. Habui e viciniis de *Narbonne vers Raonnel* a Delort. Vidi ad *Olot*.

Locum Columnae *Sisymbr. tenuifol. montan. lut.* Ecphr. p. 269, f. 1, cum descr. in p. 266-7, Moris. l. c., p. 230, t. 5, f. n. 13, non ausus sum recipere, quia ille mihi potius *C. laevigatae* sese offecit. Cf. quae dicam in Chaubard et Lagreze Fossat, quoad *Sis. tenuifolium* L.

Cardamine laevigata (Willdenowi) Nob.

Willd. Sp. pl. Tetradyn. p. 500, n. 27. Nasturtium sylvestre *d* rivulare. Koch p. 38, n. 6. Sisymbrium laevigatum Willd., Benth. Cat. p. 122. Fourn. in Bull. Soc. botq. Fr. T. 12 (1865). p. 410. T. sylvestre *d* longesiliquosum Noul. Fl. Bass. sous Pyr. p. 48, n. 2, ex loci autops., ut ex Herbr. S. sylvestre La Peyr. Herbr., partim.; S. sylv. var. Serres Fl. Toul.; S. asperum var. siliqs. glabr.! Walk. Arn.; N. asperum var. Fourn., N. tenuifolium Lagr. Foss. Tarn. Gar. partim? N. rivulare Reichnb. (Roripa); Roripa sylvestris *b* bipinnatifida Mey. Fl. Hanv. Reichnb. Icon. C. 12, t. 53, f. 4365.

⊙? ♃? Flor. Æstat. Fruct. Aug. Oct. In Pyr. med. et orient., Catal.

Legi in Pyr. or. ad *Fontpedrouse*, die 15 Aug. 1836; in *Cerdaña* ad *Bourgmadame*, die 10 Jul. 1837; in Pyr. Catal. inter *Setcasas* et *Villalonga*, die 4 Aug. 1846; inter *Rosas* et *Castello de Ampurias*, die 12 Jun. 1851. Habeo a Deville ex *Azerein* et ex viciniis de *Tarbes*. Observavi inter *Monrejau* et *St. Gaudins*, ad *Martres*, ad *Toulouse*; et

ad *Ceret*, *la Jonquera*, *Figueras*, *Bolla*, *Olot*, *Camprodon*, *el Seo de Urgel*, *Rosas*, etc.

Calyx patulus; petala spathulata; antherae acutae, apice generatim recurvo; reapse antherae sub-cordato-oblongae, in cornum abientes; stigma integrum.

Individua inter *Maurillas* et *Ceret* observata, nec non ea quae vidi in Pyr. Catal., gerebant caulem rachidemque angulosa ac flexuosa, et insuper, cum pedunculis, scabra conspiciebantur; et haec scabrities in parte inferiore caulis magis sese spectanda praebebat. Siliquae vero laeves, quamvis ovaria et juniores siliquae asperae apparerent. Devilleana specimina, Tarbellica praecipue, offerunt caulem modice scabrum, siliquas vero solemnius. Quis denegare posset maximam cum insequente specie affinitatem?

Quidquid egerit DC., Syst. 2, p. 633, e fallaci Sprengeliano specimine? vel ex illo Poll. Fl. Ver. 2, n. 1311, planta haec cum *Brassica tenuifolia* minime confundi potest.

Cardamine aspera (J. Bauhini, Rumbau) N.

J. Bauhin. apud fratr. G. in Phytopin, (isto fat.) p. 149, n. 13, ut mox Rumbau apud G. Bauhin. Prodr. p. 39, n. 3. Nasturtium asperum Boiss. Voy. botq. Esp. p. 28, n. 82. Sisymbrium asperum L. Sp., DC. Dub. p. 44, n. 10, Sisymbrella aspera Spach Suit. à Buff.; Cardamine virginica L. Herbr., ex DC. J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 858, f. 3, Chabr. Sciagr. p. 275, f. 2.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. Per region. mediterr. in calidior., interdum ad loca edita ascendens. Ad *Toulouse* non amplius indicavit Noul. *Fl. anal.*

Legi in Pyr. Navarr. humil. contra *Sanguessa*, die 18 Maj. 1845. Observavi ad *Verdun*, *Benavarre*, *Torla*; et sub *Canfranc* contra *Villanova*; ad *Jaca* et ad *Loarre*; inter *Berga* et *Cardona*, l. d. *la Mara de Deo del bosc.*

Caulis plerumque diffusus, rarius ascendens, vel suberectus, ramis angulosis, flexuosis, glabris, aliqua vero asperitate hinc inde insignitis. Folia tenuiter et eleganter secta dum planta in siccis provenit, in aquosis vero lobi latiores fiunt, minus elegantes: hi lobi sunt generatim paralleli, sub specie legis compositae, quae pulcritudinem quamdam plantae conciliat.

Sepala e viridi-lutea. Flores parvos cum DC., Duby, Mutel, Noulet, Lagrèze, Fossat, non dicam, quin eos majusculos potius declaraverim. Petala pro tertia parte calycem superant; lutea et venulosa sunt. Siliquae cylindraceae, asperae, stilo acuminatae.

Caulis, et adhuc magis siliquae, scatent glandulis quibusdam, unde scabrities manifesta in hisce partibus exoritur. Perperam plantam perennem declaravit Gerard, Fl. Gallo-Prov. p. 360, n. 10, abductus a J. Bauhino, qui ita descriptionem suam aggreditur: « *Statim e radice lignosa* » perperam.; imitantibus tamen Moris. Hist. pl. Oxon. 2, p. 216, n. 6, Ray Hist. pl. p. 808, n. 2.

A superiore specie probe distingui credo, habitu etiam, qui in *C. aspera* laxior est, quamvis pedunculos beviores, in infloratione, gerat.

Primus ad *Nasturtium* (sive *Cardaminem* nostram), et recte, ut opinor, hanc speciem retulit Boissier l. c., nec Cosson, ut iste se jactitat, *Voy. botq. Alg.* in *Ann. Sc. Nat. Par. Botq.* Sér. 4, T. 5 (1856), p. 52, quamvis agatur de insigni, et necessario, scribentibus de plantis mediterraneis, Boissieri opere.

Barbarea Lobel., Dod., R. Br.

Barbarea vulgaris (Fuchsii) R. Br.

Fuchs. Hist. st. p. 746. Koch p. 39. n. 1. Bert. 7, p. 75. n. 1 (excl. var?). Gaud. 4, n. 1517. DC. Dub. p. 28, n. 1. Spach Suit. a Buff. 6, p. 419 (1838). Erysimum raphanifolium Pourr. Herbr. Matr.! Barbr. arcuata Opitz. Reichnb., Bonningh. etc. plurium hodie sententia, videlicet Fries Nov., Wimm., Grab. Siles., Kunth Berol., Mey. Hanov., Weinm. Petr., Neilr. etc., addita et B. taurica DC. Syst.; B. praecox Hook. Bor. Amer., ex Asa Gray Man.; Campe vulgaris Dulac., B. rivularis Mrtr. Tarn.? B. lyrata Gilib. Exerc. phyt. mox Aschers. Engl. Bot. v. 7, n. 443, Fl. Dan. t. 985, Schrank Fl. Monac. t. 302, Fl. Batv. v. 6, t. 450, Sv. Bot. v. 3, t. 194, Dietr. Fl. Bor. v. 6, n. 421 et n. 422 arcuat., Schk. Handb. 2, t. 183 siliq. sem.?, Sturm Heft 43?, Torr. Gen. pl. Amer. bor. p. 147, t. 62, Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 21, t. 522, Reichnb. Icon. C. 12, t. 47, f. 4356 et f. 4355 strict. Fuchs. Icon. ed. 1545, t. 433, Tabern. Krtb. 2, p. 843 f. supr., Icon. t. 451, f. 2, Dod. Pempt. p. 712, quae D'Avoin. et Morr., fingit formam strictam Trag. St. h. p. 101 f. exter., Lonicer. Nat. h. ert. 165 C., J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 868-9 fig., Petiv. Hrbr. Br. t. 46, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 230, n. 11, t. 5, f. n. 11.

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jul.

Legi in Pyr. Navarr. prope *Pamplona* ad *Agnezea*, die 23 Jun. 1844. Habui a Deville lectam ad *Tarbes*; a Timbal in Valle de *Venasques*. Videntur juniores siliquae adpressae, quae maturiores patentes fiunt. *B. vulgarem* ad *Montrejeau* observatam, foliis inferioribus ad auriculas sub-ciliatis, superioribus glaberrimis, laciniis sub-ovatis, statura insuper proceriore, certum mihi est pro typo speciei haberi posse. Sed *B. vulgaris* ad *Pamplona* lecta petalis calyce sesquilongioribus, neque eo duplo longioribus, illisve oblongo-cuneatis, siliquis potius cauli adpressis, ad hoc foliis parumper minus fissis, strictius pro *B. stricta* Andrz., Koch, Reichenbach, sese offert; ei quidam referunt s. c. Schkuhri figuram. Facies porro *B. vulgaris* et cum citatis iconibus satis congruens. Video *B. strictam* Andrz. indicatam in eadem regione Pyr. mediterr. mont. ad *Panticosa* a Willk. Sert. Fl. Hisp. p. 7, n. 48.

Caeterum *B. strictam* Andr., cujus figuram habes apud Dietr. l. c., n. 423 et Fl. Bat. t. 1013, quidam ceu simplicem *B. vulgaris* varietatem considerant, inter quos enumerare libeat Mut. *Fl. Fr.* 1 (1834), p. 510; Spach s. c. Boreau *Fl. centr. Fr.* (1840) p. 48, n. 127, Delastre *Vienne* (1842) p. 96, n. 1, Lloyd *Loir. infr.* (1844) p. 17, Lagr. Foss. *Trn. Gar.* (1847) p. 23, n. 1, Bertol. l. c. (1847) p. 6, Hook. et Arn. *Br. Fl.* ed. 8, p. 25, n. 1. Addatur quod a quibusdam, Wahlenberg, Schkuhr, Sturm, Boenninghausen, sumpta est pro eadem *B. vulgari*: ita ut mihi ista inter bonas Sprengelii sententias videatur, qui plantam, probabiliter ei bene notam, synonymon *B. vulgaris* declaravit, Syst. Vegetbl. 2, p. 894, n. 1. Nonne formae *strictae* est Tabern. *Krtb.* 2, p. 843, f. 2, Icon. t. 452, f. 1? *B. vulgarem* Vallis *Venasques* sub nomine *B. siculae* mihi dedit Timbal: Grenier de hac denominatione persuasus non mansit, nam in nota sub *B. intermedia* Bor. adposita, *Flor. Jur.* p. 50 Obs. istam Pyrenaeorum plantam *B. intermediam* potius convertendam duceret, dum Timbal, cum Baill., *Exers. Cagir.* p. 25, n. 21 a *B. vulgari* non amplius semovendam putat. Paulatim apud Gallos etiam pro *B. vulgari* apud hos, pro *B. praecoci* apud alios agnoscetur.

Retulit ad hanc speciem Bertoloni (et cum eo Caruel *Pr. Fl. Tosc.* n. 94) *Erysimum Barbarea* Savi *Fl. Pis.* 2, p. 101, quae prolatio mihi pro qualibet specie relinquenda erit, nam firmiter credo sub illa Saviana denominatione duas confundi species, hanc et sequentem, ambae in agro Pisano, ut et in Lucensi contermino, facillime reperiendae.

Barbarea praecox (Dalechampi) R. Br.

Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 646, f. 1? ex DC. Syst. videtur. Koch p. 40, n. 1. Bert. 7, p. 79, n. 1, Gaud. 4, n. 1518. Moris Sard. 1, n. 93, DC. Dub. p. 28, n. 2. Erysimum praecox Sm. et Er. Barbarea La Peyr. Herbr.; E. napifolium Pourr. Herbr. Matr.; B. patula Fries. (Godr. Gr. Fr.), ex Le Maoût Decsn. et ex God.: B. brevistiyla Jord. ex Perard.; B. verna Mill., B. vernalis Aschers., Campe praecox Dale. Engl. Bot. v. 16, n. 1129, Sturm Heft 66, Roem. Fl. eur. fasc. 14, n. 4, Dietr. Fl. Bor. v. 6, n. 424. Fl. Dan. t. 1759, Fl. Bat. t. 1176, London Encycl. of plants f. 8978, Reichnb. Icon. C. 12, t. 49, f. 4358. Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 230, n. 12. t. 15, f. 12, siliq.: fl. plen., Petiv. Engl. Herbr. t. 46, f. 2.

⊙, ♃ DC. Flor. Apr.-Jun. Fruct. Jun. Jul.

Legi in Pyr. Arag. edit. supra *Sallent*, *al Formigal*, die 25 Jul. 1850; in Pyr. or., *Roussillon*, ad *Ceret*, l. d. *Sal den Truch*, die 18 Maj. 1843. Habeo a Deville ex *Tarbes*; ex *Prats de Mollo* a Massot.

Cilii ad auriculas foliorum describuntur a Gaudin (1829); ceu characterem speciei posuit eos Des Moulins (*foliis...... margine inferne ciliatis*), ut videre est in *Act. Soc. Linn. Bordeaux* T. 6 (1833, 3 Sept.) p. 158, commemorat etiam Salis Marsch. *Korsik.* (1834) p. 75, etc. Non erat ergo, de re sat nota, tantum clamorem agendum, ut fecit Fresenius, *Cat. Jard. Francf.* 1835, cf. *Bibl. univ. Genèv.* Nouv. Sér. T. 4, 1836, p. 193.

Additum est a Salis Marschl. l. c. inter distinctionis notas a superiore specie, siliquas multo longiores, stilum autem breviorem.

Legi *al Formigal de Sallent* varietatem prostratam, *B. prostratam* Gay, loco edito, saxoso, aprico enatam. Haec facie accedit *B. siculae*, cujus tamen characteres non fert. Sed veritus sum, ne hujus *B. praecocis* foret *B. sicula* Godr. Gren. *Fr.* p. 92, characteribus arte compositis, locis in Pyrenaeis militaliter indicatis: et eo magis ex quo vidi Grenier (ut dixi sub praecedente specie) retracta illa *B. sicula*, ad *B. intermediam* Boreau, de qua mox, potius accedere quoad plantam Pyrenaeorum. Vidimus Huet quoque, *Pl. nouv. Pyr.* 1853, p. 7, *B. siculam* in Valle *d' Eynes* indicare; ab hac judicanda nos abstinemus. Sed quoad *B. pyrenaicam* Jord. Diagn. Add. corr. p. 349 hanc cum nostra e *Formigal*, absque mora ad *B. praecocem* reducimus.

B. praecocem per eamdem regionem oceanicam variantem ego vidi, sed specierum differentium dubium non percepi.

Generatim ceu biennalem plantam habemus: perennem dixit R. Br. apud Ait. Hrt. Kew. 4, p. 109, ut perennem declaraverat Morison. An talis culturae submissa evenerit?

Quidam ex America ad nos inlatam fuisse putant, ex Bromfield Fl. Vect. p. 33: contrarium potius accidisse mecum reputo.

Barbarea intermedia (Boreau et Carion) Bor.

Bor. Fl. centr. Fr. (1840) p. 48, n. 128, Godr. Gr. Fr. p. 91. B. angustana Boiss. Diagn. p. 69, ex Godr., ut ex Coss. Voy. botq. Alg. B. stricta Lej. et Curt., ex Crép., B. pyrenaica Jord.

⊙ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Jun. Jul. In Pyren. septr., occid., med., humilioribus.

Legi in Pyr. septr. med. editis ad *Gavarnie*, die 6 Jun. 1879 sub forma *pyrenaica* Jord. Habeo a Deville ex *Sénseac*. Vidi (seniorem) ad *Tardets*, ad *Montrejau*, ad *Ax*, in *Cerdaña*, alibique; *au Llaurenti* vidit Timbal. Eam vivere circa *Toulouse* et in nemore *Larramet* declarant Noulet, Timbal, aliique.

Individua quaedam siliquis laxis praedita, nec sub-adpressis, vidit Crépin *Man. Fl. Belg.* (1866) p. 46.

Praecoci proxima, a *vulgari* remota, non intermedia: denominatio jamdiu fulminata, non adhuc plane extinta.

Dubitavit demum Grenier, *Jur.* p. 50, *B. siculam*, *Fr. Fr.* 1848, in Pyrenaeis indicatam, ad *B. intermediam* spectare. Porro, specimina a Timbal accepta sub nomine *B. siculae* (e *Venasques*) ad *B. vulgarem* quam certissime pertinent. De *B. sicula* Loret *Glanes*, e locis ab eo citatis, parem sententiam profero.

Turritis Lobel. (1591), Dillen.

Turritis stricta (Dalechampi, Thalii) Hist. Flor. Austr. 2, p. 268.

Dalech. Hist. pl. Lugd. 2 (1586), p. 1168, f. 1; Brass. sylv. longifl. 1. Thal. Sylv. Harc. (1588) p. 16. T. glabra L., Koch p. 40, Bert. 7, p. 111 et 10, p. 508, DC. Dub. p. 28. Arabis perfoliata Lamk. Gaud. 4, n. 1508. T. glabr. La Peyr. Herb.; T. major Wijnhouts in Herbr. Dilligem. (1633) ex Coudres Comm. 2 in Dod. Pempt.; T. multiflora La Peyr. Hist. abr. pl. Pyr., fide Noulet. T. macrocarpa Nutt. ex Torrey Explor. Surv.; Arabis multiflora (La Peyr.) DC., Engl. Bot. v. 11, n. 777, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3, t. 99, Flor. Dan. t. 809, Sv. Bot. v. 6, t. 346, Dietr. Fl. Bor. v. 10, n. 687, Gaertn. Fr. sem. pl. 2. p. 297. t. 143. f. 8. Lamk. Ill. t. 563. f. 1 siliq. sem. Sehk. Handb. 2. t. 185. Fl. Batv. v. 9, t. 714, Sturm Heft 43, Reichnb. Icon. C. 12, t. 41, f. 1346. Moris. Hist. pl. Oxon. 2. S. 3, p. 211, n. 23, t. 2, n. 22, Petiv. Herbr. Br. t. 47, f. 10.

⊙ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In montan. Pyr. medior. orientalium.

Legi in Pyr. or. supra *Ceret*, die 1 Jun. 1843. Habeo a Deville ex *Vallée d'Azun* et ex *Soués*. Observavi supra *Lourdes*, supra *Luchon*, in Valle *de Roncal*, ad *Bielsa*, etc.

Icon Plantiniana, *Turrita* Lobel. Icon. t. 220, f. 2 (non 229 DC.), sive *Turrita vulgatior* Clus. Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 126, f. 1 huc relata a G. Bauhino, a Morison, a Tournefort, a DC., a Gaudin, a Wittering, a Smith, ab Host aliisque; icon a qua se abstinuerunt Haller, Lamarck, Villar, Roth, Bertoloni, Kirschleger, mihi quidem repugnat. Si hujus speciei revera est, pro certo e naturali plantae statu non fuit desumpta. Ego ad *Turritam hirsutam* potius eam sisto.

Maxima hujus speciei affinitas cum *Turrita*, ita ut ab hac vix divelli queat: stat *A. pseudo-turritis* ei facie similis; cf. Coss. in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 10 (1863), p. 9.

Denominatio communiter recepta impropria est, quum planta glabra non sit, inferne hirta; nec senio hirsutiem illam omnino exuat, ut contendit Noulet *Fl. bass. sous Pyr.* p. 51, n. 2, qui et plantae affinitatem cum *Diplotaxide* (*Brassica*) valvis nervo valido diremptis superficie tenus quoque observavit, praetervisa praestantiore nota de seminibus biseriatis, ut in hac. *Perfoliatam* alii dixerunt, Lamarck, Necker, male quidem, nam folia amplexicaulia sunt, neque perfoliata, cujus rei pauca exempla habemus in quibusdam *Crassulis*, nisi et hae quoque potius *foliis connatis* praeditae dicendae sunt (*C. perfossa*, *perforata*, *marginalis*, *Umbella*, etc.). *Glaucam* nuncupavissem hanc speciem, nisi jam inditum ab Host nomen *strictae* plane recipiendum duxissem.

Turrita N. *Arabis* L. et Auctor. Inter Botanicos primum a Matthioli et ab Anguillara usitatum nomen ad designandum *Lepidium Drabam*; postea a Dodonaeo ceu synonymon habitum suae putatae *Drabae* Patrum (Pempt. p. 713), quae reapse *Iberis umbellata* Auctorum respondet. *Arabis* Camerarii videtur *Phryne*, seu *Sisymbrium strictissimum*. Vocabulum a Lobelio et a Dalechampio usitatum pro *Turrita*

alpina, suscepit Linnaeus pro genere de quo modo agendum erit, sine consideratione. Ego ne novum sine necessitate inducerem, sumpsi illud *Turritae* primitus a Plateau et a Clusio impositum duabus hujus generis speciebus, quamvis reapse non omnibus. *Turrita* significat formam turris, vel metae, aut pyramidis, quam non male plantae sub hoc genere militantes referre solent. *Turritis* affine genus alio modo desinens ita denominatum maneat, dum supervivat. *Arabidem* Pseudo-Dioscoridis et inde Linnaei dixit Sprengel, Gen. pl. n. 2562.

SECTIO 1.ª **ALOMATIUM** DC.

Turrita brassicaeformis (Thalii) N.

Brass. sylv. fol. Betae Thal. Sylv. Hercyn. p. 17. Arabis brassicaeformis Wallr. Sched. cr. p. 359, Gay in Ann. Sc. Nat. Par. T. 7 (1826), p. 421, referente Monard; Gaud. 4, n. 1504, Koch p. 40, n. 1. Erysimum alpinum Baumg. Trans., DC. Syst. et cum Dub. p. 46, n. 8, Bert. 7, p. 92, n. 8. Ar. pauciflora Grimm.; Ar. rigida Dulc. Vill. Dauph. 3, p. 330, t. 36, Reichnb. Pl. cr. C. 2, t. 192, f. 333, Icon. C. 12, t. 192. f. 4333.

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. Occurrit rara in editis, solo calcareo.

Legi in Pyr. Catal. supra *Berga* inter *Spinalret* et *Corbera*, die 27 Maj. 1861. Speciem hanc circa *San Salvador* ad *Jaca* indicat Asso Mont. Arag. p. 174, n. 1120; vivit ad *Gabas*, *l'Hospitalet* Pyr. aurigr. et *Belcaire*, ex Loret, *Glanes* in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 6 (1859), p. 90. Mihi obvia fuit circa *Camprodon.*

Turrita vernalis (Lobelii) N.

Lob. Obs. p. 180, f. 1, Icon. t. 333, f. 2. Arabis verna R. Br., Koch p. 41, n. 3, Bert. 7, p. 118, n. 1, Moris Sard. 1, n. 90, DC. Dub. p. 29, n. 1. Hesperis verna L. La Peyr. Herbr. Flor. Graec. Sibthrp. C. 7, p. 38, t. 611, Reichnb. Icon. C. 12, t. 33, f. 4321. Tabern. Krtb. 2, p. 695, f. 1, Icon. t. 311, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 880, f. 1, Chabr. Sciagr. p. 279, f. 5, Barr. Icon. t. 875, 876.

⊙ Flor. Apr. Maj. Fruct. Maj. Jun. In Pyr. or. cum *Olea*, rarissima.

Habui ex *Collioure* supra *Consolation* a Penchinat et a Timbal. Adultiorem plantam ego ibidem vidi, nec non ad *Cadaques*. Timbal ad *Cerbère* quoque eam observavit.

Turrita alpestris (Caesalpini, Penae et Lobelii) N.

Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 200, n. 554, De Plants. l. 8, c. 81, p. 369, lin. 3-4. Viol. lut. montan. Pena. Lobel. Advrs. p. 463, f. 1. Arabis alpina L., Koch p. 40, n. 2, Bert. 7, p. 119, n. 2, Gaud. 4, n. 1501. Gmel. Bad. Alsat. T. 2, p. 83, n. 1015, DC. Dub. p. 29, n. 2. A. alpin. La Peyr. Herbr.; A. Clusiana Schrank.; A. canescens Broechi ex Reichnb., cui assentior. Arabidium alpestre Spach. Suit. Buff. Flor. Dan. t. 62, Schrank Fl. Monac. t. 244, Sv. Bot. v. 11, n. 773, Lamk. Ill. t. 563, f. 1, Sturm Heft 12, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 33, t. 2, Reichnb. Icon. C. 12, t. 37, f. 4327 et f. 4328 crisp. Lob. Icon. 2, t. 261, f. 1, Clus. Pann. A., p. 460-2, Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 125, f. 1, 2; J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 880, f. 2.

♃ Flor. Apr.-Jul. Fruct. per Æstat., secundum loca: nam ex editis ad rupes umbrosas inferiores, vel ad muros descendere solet, ut La Peyrouse quoque observavit.

Legi in Pyr. septr. med. m.^e *d'Arlos* et ad *St. Beat*, diebus 19 et 20 Jul. 1843; in Pyr. or. Valle *d'Eynes*, die 27 Aug. 1836. Habeo a Deville ex *l'Estrem de Sales*, ex *le Pic de Ger* a De Girard. Vidi *Durango* ad parietes; itemve ad *St. Beat*, ad *Luz*, ad *Mongarry*, etc.

Sunt qui perperam citent (cum DC. Syst., Pollin. Ver., Gaud. s. c.) Lob. Ic. 2, t. 207, f. 1 ubi reperitur figurata *Lalda communis*.

A. albida De Notrs., Reprt. Fl. Ligust. n. 145, a Bertoloni praetervisa, ab hac *T. alpestri*, ut puto, divellenda non erit. Et alii sunt, qui *A. albidam* Stev. ceu speciem admittant, inque Apennino eam vivere dicant. De hac stirpe diversum datum est judicium: cf. potissimum quae scripta reliquit Rupr. Fl. Cauc. p. 70 nec non Bert. l. c., p. 122.

Turrita auriculata (Buxbaumii) N.

Buxb. Cent. 2, p. 35, t. 33, f. 2? ex DC. Dub. Syst., et ut videtur aeque. A. auriculata Lamk. Dict., Koch p. 41, n. 4, Bert. 7, p. 122, n. 3, Gaud. 4, n. 1506, DC. Dub. p. 29, n. 3. A. ovirensis Pourr. Herbr. Matr. et A. dubia Pourr. Ibid., A. thlaspoides Wulf. Nor. All. Auctr. p. 13, t. 2, f. 2 A.-E. ramosior et robustior prae mea. Vill. Duph. 3, p. 319, t. 37 ramosior et siliquis crassioribus. Waldst. Kit. Pl. rar. Hungr. T. 1, p. 59, t. 59, Sturm Heft 43, Reichnb. Icon. C. 12, t. 39, f. 4334, Dietr. Fl. Bor. v. 12, n. 854.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In montan. Pyr. Arag. potissimum obvia; rara in Pyr. Cantabr. et orientalibus.

Legi in Pyr. Navarr. ad *Lumbier* supra *l' Ermita*, die 24 Maj. 1845; in Pyr. Arag. ad *Cenarbe*, die 2 Maj. 1845; in m.^e *la Peña d' Uruel*, supra *Jaca*, die 28 Maj. 1850, supra *Jebra* in m.^e *Serraton*, die 20 Jun. 1845; supra *Fiscal*, in m.^e *Canzias*, die 24 Jun. 1845. Habui de Herbr. Coder ab ejus filio, pro certo e Pyr. orient. et probabiliter ex *la Font de Comps*, ubi speciem alii observarunt. Ego vidi in Pyr. Catal. m.^e *Cady* ad *Corneillana*. Observavique *au Fortalet de Urdos*, ad *Bedous*, supra *Canfranc*; in *Sierra de Castro*; ad summitatem *de la Sierra de Guara*, in *Sierra de Loarre*, ad *Benavarre*, in nemore *de Pechera* supra *Berga*. Supra *Cauterets* vidit Guittau; *au Pich de Lhieris* Philippe, *a la Combe de la Salle, Corbrs.*, Gautier.

Planta pallida; e pubescente a natura scabrida facta. Petala erecta, in extrema eorum parte tantummodo sub-patentia, cuneato-linearia, sive ad unguem angustata, coloris albidi cum laevi quadam flavedinis tinctura. Siliquas juniores purpurascentes observavi in individuis ex *la Peña d' Urquel*, ubi solus non parum ferruginei continet; item caulis et rachis huc et illuc colorata mihi sere offecerunt.

A. Aucheri Boiss. (Auch. Eloy Herbr. orient. n. 97) huic nostrae *T. auriculatae* nimium affinis videbatur, et ita, ut de illius legitimitate dubitaverim.

Turrita saxatilis (Villari) N.

Vill. Prosp. Fl. Dauph. 1779, p. 39, ab ipso Allion. citat.: A. nova et hoc nomen tantum Vill. Fl. Delphinal. 1875, p. 70, eodem ac Fl. Ped. anno. Arabis saxatilis All., Koch p. 41, n. 5, Bert. 7, p. 123, n. 4, Gaud. 4, n. 1505; DC. Dub. p. 29, n. 4. A. saxt. La Peyr. Hebr. Vill. Dauph. 3, p. 349, n. 4, t. 37. Reichnb. Icon. C. 12, t. 39, f. 4335.

⊙ Generatim: ⊙⊙ All., Koch, Godet. Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. Aragn. editior. In Pyr. or. Valle *d' Eynes* indicat Benth. *Cat.* p. 61. Exploratissima a me Vallis ista stirpem non offecit.

Legi *a la Peña Montañesa*, l. d. *el Pinar*, die 15 Jul. 1845. Observavi in m.^e *Turbon* et *a la Sierra de Loarre*. Fertur ipsa vivere *au Pic de Lheris* et in m.^e *Tourmalet*.

Planta annua, erecta, pedalis et bipedalis, simplex aut ramosa, coloris pallidi, per totam superficiem, si demas rachidem et siliquas, pube ramosa induta. Folia inferiora basi angustata, caulina auriculata, omniaque plus minus denticulata. Flores parvi ochroleuci, calycibus lutescentibus setosis, petalis cuneato-linearibus erectiusculis. Neque haec

unica generis species est, quae exeat e duobus illis florum coloribus (albo aut roseo) a DC. Syst. et Pr., aut tribus (albo, roseo et caeruleo) a Bertoloni Fl. Ital. 7, p. 118 hujus generis speciebus tributis: exemplo sint *T. ochroleuca* N., *T. stricta* N. adulta.

Siliquae sunt nitidae, nervoso-sulcatae, tenues, longissimae, laxae, patentes, vix e stigmatum vestigiis apiculatae. Semina (uniserialia) ovali-oblonga, brunnea, marginulo vix cincta, ala membranacea in eis revera nulla, quae tamen *anguste alata* dicuntur a Koch.

Turrita vagans (Guiland., Cortus.) N.

Guiland. et Cortus. ex G. Bauh. Pr. p. 42, c. 9, f. 2. Arabis Gerardi Koch p. 41, n. 6? A. hirsutae var. quibusdam; Turritis hirta Kroek. Fl. Siles. V. 2, P. 2, p. 94, n. 1092. Reichnb. Icon. C. 12, t. 42, f. 4343 (a) videt., Dietr. Fl. Bor. v. 11, n. 731. G. Bauh. in Matth. edit. p. 432 fig. ead. ac illa Pr.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jul. Aug. In montan. per region. mediterraneam.

Legi in Pyr. Navarr. Valle *de Aezcoa*, inter *Villanueva* et *Arribe*, l. d. *Echòa*, die 19 Jul. 1844. Habui de Pyren. orient. ex Herbr. Coder ab ejus filio.

Facie appropinquat *Turritam bellidifoliam*.

Mea planta ex *Echòa*, cujus semina matura non possideo, ambigit inter *A. sagittatam* DC. et *A. Gerardi* Koch: primae potiores characteres; secundae faciem secum ferens: forte varietas tantummodo *T. hirsutae?* Coderiana magis appropinquat *T. bellidifoliae*, accedens potissimum *A. arcuatae* sive *Arabidi bellidifoliae β Soyeranae*, God. Gr. Fr. p. 105, quam hirsutie partium longe superat.

Sed fatendum mihi erit, me *Arabidem Gerardi* non bene notam habere, ita ut judicium meum adjungere nequeam, seu cum iis qui eam parvi faciunt, vel cum illis, qui ceu legitimam speciem sustinent: cf. etiam Timbal, *Explorat. de Montolieu* (1875) p. 14.

Non novit Koch *A. glastifoliam* Reichenbachi (Icon. C. 12, t. 43, f. 4343): cf. Syn. p. 42, lin. 33; in qua tanta est cum mea planta similitudo, ut de specierum diversitate legitima dubitari possit.

Bauhiniana prolatio et inde veterum ab ea derivatae prolationes, ad sequentem adducuntur speciem a DC., Sm., Gaud., Moris.

Turrita hirsuta (Caesalpini et Gesneri) Nob.

Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 195, n. 539, De Plants. 8, c. 67, p. 361; Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. lign. 13, f. 115, t. (inter.). Arabis hirsuta Scop. Fl. Carn., Bert. 7, p. 124, n. 5, Moris Sard. 1, n. 91, Gaud. 4, n. 1509, I (excl. apud Moris et Gaud. G. Bauh. loc.), Gren. Fl. Jur. p. 52, Ledb. Fl. Ross. p. 118, n. 6. A. sagittata et A. hirsuta Koch p. 42, ns. 7, 8, DC. Dub. p. 29, ns. 5, 6 (excl. a n. 5 var. b). A. recta La Peyr. Herbr., dempto specimine, et A. integrifoli La Peyr. Herbr., et A. alpina var. La Peyr. Herbr.? insuper Turritis hirsuta L. La Peyr. Herbr. et T. Arab. multiflora La Peyr. Herbr.: Turr. bellidifolia Pourr. Herb. Matr. (excl. pl. e montib. Aquilinis). A. hastata Pourr. It.; A. virgata Loisel. Gall. ed. 2 (excl. var. b); A. sagittata DC., Colmeir. Cat. pl. Catal.; A. incana Reut. et A. sudetica Tausch ex Gren. Jur. Engl. Bot. v. 9, n. 587, Schk. Handb. 2. t. 185, Flor. Dan. t. 1040, Jacq. Ic. rar. 126, Schrank Flor. Monac. t. 248, Reichnb. Icon. C. 12, t. 41, f. 4342 e t. 42, f. 4343 b. sagittat., Zannich. Vnz. p. 266, t. 170. Fl. Bat. t. 1018. Lobel. Kruydb. fol. 262. Icon. t. 220, f. 2. Clus. Rar. pl. h. 2, l. 5, p. 126, f. 1 reaps. par. bon., Moris. Hist. pl. Oxon. 2. S. 3, p. 219, t. 3, f. 5 ex Sm., sed mutuata a G. Bauh. Pr. p. 42, f. 2, quam repellimus.

⊙ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Jun. Jul.

Legi in Pyr. or. supra *Mont-Louis au Bac de Bolchera* et ad pontem *de la Llagone*, diebus 18 et 23 Jul. 1837. Habeo a Deville ex *Arreau* et ex *Cadeac*.

Turrita collina (Cupani?) N.

Cup. Panph. Sic. 3, t. 48? ex Guss. Syn. 2, p. 172, n. 6. Arabis muralis Bertol. Rar. Ligur. Decad., Arn. It., Fl. It. 7, p. 135, n. 12 (demt. var.); Moris Sard. 1, n. 92, Gaud. 4, n. 1510, Crép. Pl. rar. cr. Belg. fasc. 2, p. 14. Ar. hirsuta var. Cambess. Balear.; A. scabra Loisel. Fl. Gall. ed. 2 et Turritis hirsuta var. c. Vill. Dauph., ex Mut. et Godr. Gr. Fr.; Turr. hirsuta E. et T. saxatilis Chaix. Herbr. ex Timb.; T. minor Pourr. Herbr. Paris. asserv.? Reichnb. Icon. C. 12, t. 40, f. 4339, Tenor. Fl. Nap. 4 in Syll. p. 93 A., B., t. 164, f. 2, 3.

⊙ Bert., ♃ DC., Koch, Tenr., Crép., Gren., God. Flor. Apr. Maj. Fruct. Jun. Jul. ineunte. In Pyr. Arag. or., rarissima.

Legi in Pyr. Arag. m.^e *Turbon*, ad antrum vulgo *el Grallero*, die 17 Jul. 1861, adultiorem; suspectam num potius sequentis. Habui e viciniis *de St. Paul de Fenhouilledes* ad rupes pontis, vulgo *el Pont de la fou* a Massot, qui se vidisse quoque asserebat ad *St. Antoine de Galamus*, ubi et Timbal percepit. Pourret in scheda plantae s. c. locum habuit *Bugarach*, dummodo cum insequente non commutaverit Massot, vel ego in Revis. Herbr. Pourr.

Turrita stricta (Rayi) Nob.

Hesperis etc. Ray Stirp. Eur. extr. Br. Syll. p. 296 (non 266 Vill.). Arabis stricta Huds. Angl., Koch p. 43, n. 11, Gaud. 4, n. 1512, DC. Dub. p. 29, n. 8. Sisymbrium arenosum La Peyr. Herbr., Cardamine petraea Pourr. It. Engl. Bot. v. 9, n. 614, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 4, t. 78, Reichnb. Icon. C. 12, t. 39, f. 4337. Wither. Arrang. Brt. pl. ed. 7, V. 3, p. 779, t. 23. Turritis Ray Vill. Dauph. 3, p. 326, t. 38 videtur, icon rudis, siliquis breviors. et crassiors. delineata.

♃ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Maj.-Jul. Frequentior obvia per Pyren. merid. editos, solo praesertim calcareo. Rara in Pyr. or. et occidentalibus.

Legi in Pyr. Navarr. supra *Pamplona* m.^e *S. Cristobal*, die 17 Jun. 1852; ad *Lumbier* sub *l'Ermita*, die 23 Maj. 1845; in Pyr. Arag. supra *Fiscal*, m.^e *Canzias*, die 24 Jun. 1845. In Pyr. Atax. *au Pech de Bugarach*, die 17 Jun.; in Pyr. or. ad *St. Antoine de Galamus*, die 14 Jun. 1852. Observavi ad *le Portalet de Urdos* vallis *Aspe*; *ad Gédre* et ad *Gavarnie*; *au Pic de Ger* vallis *Ossau* detexit Gaston-Sacaze; et ego vidi in m.^e *Aloña* supra *Oñate*, ad *San Juan de la Peña, a la Pena de Uruel*, ad *Viguezal*, *Jaca*, in m.^e *Peña barri*, supra *Salvatierra*, in summitate *Sierra de Guara*, *a la Sierra de Loarre*, abunde per montes Corbarienses, etc.

Caulis nitidulus, variat inferne glaber, aut pilis raris, patentibus aspersus. Folia inferne numerosa, per caulem pauca, illa profunde sinuato-dentata, aut pinnatifida, generatim sature viridia, in pagina superiore nitida, in inferiore pallida, primaria interdum subtus erubescentia, aut sub-violacea; raro aliquot pili deficiunt in foliis extremis, quae idcirco glabra omnino dici nequeunt. Calycis sepala margine membranacea, colorata, flavescentia, more petalorum. Petala erecto-patentia, cuneata et in unguem sensim attenuata, coloris in viva planta subochroleuci, sive ex albido parumper flavescentis, qui color augetur sub plantae exsiccatione. Siliquae juniores longitudinaliter venulosae, rugosae, quae venulae in siliquis adhuc viridibus vix apparent.

Non dubito ad hanc speciem reducere *A. affinem Thalian.* e *San Juan de la Peña* Asso Mant. Arag. p. 173, n. 1119, quia hanc autopsia loci confirmavi illa pulcherrima die, quae fuit 29 Maj. 1850. Similitudinem illam cum *Phryne Gesneri* N. tetigit etiam Hooker: « *Habit of Sisymbrii Thaliani.* » *Br. Fl.* ed. 1, p. 303, n. 1.

Arabidem, sive *Turritam arenosam* N. in Pyrenaeis adhuc ponunt Galli, fidentes La Peyrouse: vidistis hujus *A. arenosam* supra relatam.

Cardam. alpin. min. 2 Tabern. *Krtb.* 2, p. 845, f. infer. (in Iconibus desideratur), e *Baldo*, ut videtur, eruta, quamdam ostendit cum nostra specie similitudinem, sed a Clusiana figura desumpta, Pann. A. p. 458, addita vero tertia figura e minore specimine fructificante, pertinet reapse ad *T. bellidifoliam* in *Baldo* monte a plurimis observatam. DC. Syst. 2, p. 239, n. 47 opportune citavisset tum Clusii istud opus, tum Tabernemontanum, cum quo familiaritatem sibi inhibire voluit.

Turrita arcuata (Reynieri) N.

Reyn. Mém. Suiss. T. 1, p. 171. Arabis arcuata Shuttlw., Godet. Fl. Jur. p. 38. Suppl. p. 12. A. ciliata R. Br.? Koch p. 42, n. 9, Bert. 7, p. 126, n. 6, Gaud. 4. n. 1511. DC. Dub. p. 29, n. 9. A. alpestris Schleich., Gren. Flor. Jur. p. 53. Reut. Cat. pl. Gen. ed. 2, p. 12 (Gaud. loc. demt.). A. Soyeri Reut. et Huet Pl. nouv. Pyr. (1853) p. 3. A. bellidifolia Soy. Willem. Obs. pl. Fr. (1828) p. 17, n. 6, Jacq. Obs. 1, p. 22, t. 12 (excis. syns.), ex Gren. apud Schultz F. Arch. Fl. Fr. Allmagn. Fevr. 1853. p. 273; var. *b* Soyer. Godr. Gr. Fr. p. 105. Ar. bellidifolia La Peyr. Herbr. et A. stricta La Peyr. Herbr. s. l. et A. recta Herbr. La Peyr., quoad specimen.; addita etiam A. integrifolia La Peyr. in Herbr. March. ex Timb. et Lor.; Turritis alpina Pourr. Herbr. Matrit.! A. cenisia Reut. quoq. ex Gren. Reichnb. Icon. C. 12, t. 40, f. 4338.

⊙ Flor. Maj.-Jul. Fruct. per Æstat. In editis, editissimisque Pyr. mediorum.

Legi in Pyr. septr. ad *le Port de Venasques*, die 31 Jul. 1838; *a la Sierra d'Azet* Vallis *d'Aure* l. d. *Sarujes*, die 21 Jul. 1852. Habui ex *le Vallon de Courbette* a Galant; ex *le Pic Montegù* a Philippe; ex *Clarabide, Bareilles* et *Cousterès* a Deville. Vidimus in m.^e *Esquierry*, alibique supra *Luchon*, in m.^e *Cagire*. Debeaux detexit *au Pic de Midau*.

Huc refert Grenier *Ar. hirsutam* Gaudin quoque, quam quoad n. I, p. 313, sive descriptione, vel iconibus spectatis, ad *T. hirsutam* retuli, et sustineo, contra Reuterum etiam. De caeteris Gaudini varietatibus, II, III, IV, judicium proferre non audeam.

Probabiliter sub *Ar. bellidifolia* in Pyr. orient. indicata a DC. Pr. et cum Dub. p. 30, n. 18, aut haec species, vel *T. vagans* latet. *A. lucens* Dulac, cum syn. *A. bellidifoliae* Jacq. pertinet forte ad *T. hirsutam*. Veram *T. bellidifoliam* (Clus.) e Pyrenaeis nec vidi, neque ab experto botanico mihi denunciata est.

Turrita serpyllifolia (Villari et Liottardi) Nob.

A. serp. Vill. Prosp. hist. pl. Dauph. 1779, p. 39 ex ipso Fl. Dauph. 3 infr. c.; sed in Fl. Delphinali 1785 non reperitur. Lamk. Dict. 1. 1783, p. 220. n. 10 ex Delphinatu a Liottard. Arabis serpyllifolia Vill., Koch p. 43, n. 12. Bert. 7, p. 129, n. 8, Gaud. 4, n. 1507, DC. Dub. p. 30, n. 12. A. ciliata *b* Willk. Sert. Fl. Hispan.? (non Koch) p. 7, n. 52; A. flexuosa Dulc. Vill. Dauph. 2, p. 318, n. 2 t. 37 f. extr.; Tenor. Fl. Nap. 4 in Syll. p. 93 et 5, p, 70, t. 164, f. 1 etiam e speciminibus vis. Reichnb. Icon. C. 12, t. 39, f. 4336

⊙ DC., Gaud., Koch: ♃ Bert. Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. Navarr. Arag. Catal. ad rupes calcar. Videtur reperta fuisse quoque in Pyr. septr. med. editis cf. Godr. Gr., Dulac.

Legi in Pyr. Navarr. Valle *de Roncal* m.^e *Escaure* ad summitatem, die 29 Jul. 1844; in Pyr. Catal. supra *Berga*, m.^e *Queralt*, die 22 Maj. 1861; e Valle *de Rouda* Pyr. Arag. accepi a Timbal. Observavi in m.^e *Peña barry* supra *Salvatierra*, ad *Gedre*. Locum suae plantae *la Peña d'Uruel* citat Willkomm.

Semina videntur anguste alata, veluti lineola saturatiore cincta: ea *margine membranaceo destituta* describit Bertoloni, quia marginulus coloratus est. Plures habent pro biennali planta: sustinet Bertoloni stirpem se agnovisse perennem: profecto rem ita se habere plura montis *Queralt*

individua mihi demonstrarunt; quapropter incautus fuit Godron, quum radicem inesse huic speciei perennem praecise denegavit, cum Gr. *Fr.* p. 101. Laetor me vidisse denique a Grenier, *Fl. Jur.* p. 55, speciem declarari perennem.

Num *A. bellidifolia* Asso Mant. Arag. p. 173, n. 1118 (indicata in m.^e^ *Uruel* et ad *San Jean de la Peña)* ad hanc, vel ad aliam melius adduceretur speciem assequi tute nequivi.

SECTIO 2.ª **LOMASPORA** DC.

Turrita ochroleuca (Gesneri) N.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. aen. 14, f. 121. Arabis Turrita L., Koch p. 45, n. 18, Bert. 7, p. 133, n. 11, Gaud. 4, n. 1513, DC. Dub. p. 30, n. 16. Ar. Turr. La Peyr. Herbr.; A. pendula Pourr. It.? Jacq. A. p. 10, t. 11, Engl. Bot. v. 3, n. 178, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V, 5, t. 51, Sturm Heft 45, Reichnb. Icon. C. 12, t. 44, f. 4345. Clus. Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 126, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 881, f. 2, Barr. Ic. t. 353 (nec 853 DC., Pollin., Gaud.); Bocc. Mus. piant. p. 81, t. 72, Petiv. Hrbr. Brit. t. 47, f. 11, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 211, t. 2, f. 3, n. 23.

⚇ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Jun. Aug. In montan. region. oceanicae, facilius obvenit.

Legi in Pyr. septr. med. inter *Bedous* et *Urdos*, die 30 Apr. 1845; inter *St. Béat* et *Eup*, die 28 Jun. 1843. Habeo a Deville ex Valle *Barousse*. Observavi in *Lavedan* supra *Argeles*, circa *Luchon*, in Valle de *Aran* etc.; vidique in Valle *de Roncal*, ad *Villanueva de Aezcoa*, in Pyr. Catal. ad *Mongarry* alibique.

Siliquae qua parte a sole feriuntur citius lividae fiunt.

Ad hanc speciem spectare judicavi specimina nonnulla imperfecta *Arabidis* cujusdam visa in Herbr. Corder. ad *Prades*, quae praestabant parenchimate densiore, pubescentia majore quasi velutina, foliorumve dentibus magis approximatis. Forte status plantae junioris.

Non novit Smith (cf. *Engl. Fl.* 3, p. 214, lin. 23-4) secundam (1569 Crautzii stirpium Austriacarum editionem! cf. etiam idem Smith opus ad p. 202, Reichard etc.

Chaubard in suo Fragm. 1830, p. 6 ad *T. ochroleucam* referre maluit *Ar. sagittatam* β *sub-glabratam* DC. Dub. Gall. p. 29, n. 5: cf. etiam Mut. *Fr.* p. 72 Obs. ad n. 16.

Obs. « *In the curved and remarkably long, and drooping seed-vessels this species approaches the Ar. pendula (a native of Siberia), and the N. American A. falcatam; but in both of those the pod is very acute on the margin, non incrassated.* » Hook. in Fl. Lond. c.

Ghinia N.; *Cardamine* Æt., Lobel. (1576) L.

Vidistis *Cardaminem* Dioscoridis synonymon illius *Sisymbrii alterius* (cf. p. 146). Nomen *Cardamines* a renatis litteris quidam inter botanices scriptores speciebus diversis, Ordinis *Cruciferarum*, adposuerunt, inter quos fuit Clusius, qui eo usus est ad designandas species generum diversissimorum, e quibus duas neotericorum hujus nostri generis species (*G. trifoliatam et G. pratensem)*, quarum secunda Lobelio, Gerardo, Tabernemontano quoque *Cardamines* fuit, opinione apud plures eorum temporum botanicos extante, hanc esse *Sisymbrium alterum* Dioscoridis.

Nomen *Cardamines* provenit ab herbae gustu, quod *Cardaminum*, id est *Nasturtium* sapit; ita Dioscorides. Jam Brunfels, Matthioli, Anguillara, Caesalpinus, aliique putarunt *Cardamum* Graecorum et inde

horum *Nasturtium*, *Lepidium sativum* referre, quam opinionem nos quoque libenter suscepimus. Hinc patet, quantum a Tournefortio, Linnaeo et asseclis recedamus, dum illi nomen susceperunt relicta quacunque de origine ejus inquisitione. *Vella* Galeni nimis dubia est, ut fidenter tuteque sumatur. Inde novum in genus infero nomen, dicoque percelebri viro Lucae Ghinio Foro-Corneliensi, qui, tametsi vix aliquid de re herbaria praelo mandaverit, adeo inter coaevos inclaruit, ut ad eum veluti ad summum Botanicae et Herbariae artis magistrum, de rebus dubiis, aut difficilibus plures undique confugerent. Professor saeculi XVI insignis in tunc celeberrimis Bononiae et Pisarum Scholis, Pisani horti fundator (anno 1544) et director studiosissimus (utque conjicitur Musaei Pisani etiam creator), famam sui auxit comitate, consiliis et auxiliis erga studiosos sollicitus, quorum aliquos ad Herbariorum confectionem induxit; felicique alumnorum cohorte, inter quos supra caeteros eminent Odonus, Caesalpinus, Matthiolius, Anguillara, Maranta, Calceolarius, Solenanderus, Aldrovandus, Fallopius; ita ut, Lonicero longe praestantior, pater rei herbariae in Italia salutari mereatur. Vir denique multis virtutibus et vasta eruditione praestantissimus, tantam de se famam, atque aestimationem cumulavit statuitque, ut posterae aetates quoque illum magna prosequutae fuerint veneratione. *Ghiniae* Schreberi (Gen. n. 42) Aubleti nomen jure, merito restitutum est.

Ghinia alpina (G. Bauhini) N.

G. Bauh. Pin. p. 105, n. 11 (excl. Clus.). C. alpina Willd. Sp. pl. Tetrad. p. 481, n. 2, Koch p. 46, n. 2, Bert. 7, p. 13, n. 2. Cardamine bellidifolia Crantz, DC. Dub. p. 31, n. 2, Gaud. 4, n. 1494, Benth. Cat. p. 66. C. alpina La Peyr. Herbr. Wulf. in Jacq. Misc. p. 148, t. 17, f. 2, Engl. Bot. v. 33, n. 2355, All. Pedem. 1, n. 949, t. 18, f. 3 mal., Sturm Heft 28, Reichnb. Icon. C. 12, t. 25, f. 4296.

♃ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Jul. Sept. In editioribus.

Legi in Pyr. septr. aurigr. ad *la Cuma d'Angarzin*, die 28 Jul. 1851; in Pyr. orient. summitate montis *Carlit*, die 1 Sept. 1836. Habeo a Deville ex *le Lac de Miquelon*, ex *le Turoun de Casterè*, lectamque supra *les Eaux Bonnes*. Vidi *a la Brecа de Roldan*, loco difficili plantarumque fere deserto: item *au Port de la Hourquette*, etc.

Magna est cum insequente specie similitudo et affinitas, cum qua conjungendam esse praedicarunt Haller, Gmelin, Bad. Als. T. 4, p. 480, innixus iste observationibus a se factis per Helvetiam et per Pyrenaeos; Chaubard quoque *Fragm. bot. cr.* 1830, p. 6.

Habitus harum stirpium varius prout plantae in editissimis aut in subalpinis, in saxosis aut herbidis, in apricis aut in umbrosis vel in rupibus proveniunt, solo sub-sicco aut madido vel humenti.

Ast notam distinctionis bonam cum Villar haberi in siliquis sustinet Soy. Willem. *Obs. pl. Fr.* (1838) p. 18, cui nos quoque accedimus; infidam vero e foliorum auriculis depromi merito, declarat Salis Marschl. *Korsik.* p. 76.

Haec ad subalpina rarius descendit; frequenter folia integra, carnosula, lucida portendit.

Card pumil. bellidifol. alpin. Gerard I., *Herbal.* (1633) p. 260, f. infer., imitatio est Clusianae figurae de *Plantula Cardamines alterius aemula* Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 129 fig. extr., quae *Sinapi pumilum alpinum* dicitur infra ad marginem descriptionis ab ipso Clusio. Hancine imitationem ostendit ipsa Gerard figura, declaravitque iste idem l. c.,

p. 261, n. 8. Haec prolatio merito allata fuit ad *Turritam bellidifoliam* a Jacq. Obs. bot. 1, p. 22, neque ad *Sp. bellidifoliam* reducenda erat vel directe, aut intorte, ex Gerard prolatione ad hanc speciem allata, ut fecit quidem DC. Syst. 2, p. 249, n. 8, qui ad *Turritam bellidifoliam* cum accuratissimis auctoribus locum Clusii, qui fons Gerardianae elocubrationis fuit, suo loco retulerat, l. c., p. 239, n. 47, mox diversissimum de eadem figura usum faciens sub nostra specie ad varietatem suam *β alpinam*, sub qua item excludenda est altera Clusianae iconis imitatio a Morison oblata.

Ghinia resedifolia (G. Bauhini) N.

G. Bauh. Pr. p. 45, n. 4, f. 2. **Cardamine resedifolia** L., Koch p. 46, n. 3, Bert. 7, p. 15, n. 1, Gaud. 4, n. 1495. DC. Dub. p. 31, n. 3. Jeanbr., Timb., Le Llaur. p. 158. C. resedifol. La Peyr. Herbr., Benth. Cat., dempto All. syn.; C. runcinata Pourr. Herbr. Matr. pro minore parte ! C. hamulosa Bert., Puccin. varietas judicata est a Caruel Fl. Tosc. Pr. n. 146; C. heterophylla Host, Dulac. Wulf. apud Jacq. A. append. p. 38, t. 21, All. Pedem. 1, n. 950, t. 57, f. 2, Sturm Heft 28, Hook. Exot. Fl. V. 1, n. 51, Reichnb. C. 12, t. 26, f. 4300. G. Bauh. in Matth. Comm. edit. p. 380, f. 1; Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 222, n. 3, t. 4 f. n. 3, e Bauhiniana. Bocc. Mus. piant. p. 51, t. 46, f. inferior.

♃ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Aug. Sept. In editioribus.

Legi in Pyr. or. summit. editiore *du Puig Carlit*, inque m.ᵉ *Cambresdazes* et Valle *d'Eynes*, diebus 1 Sept., 11 et 13 Jul. anni 1836. Habeo a Deville ex *le Port de la Pez*.

Folia admodum variantia divisione illorum; raro lucida et carnosa obveniunt; talia observavi *au Port de Plan*.

Ghinia impatiens (J. Gerardi) N.

Sium min. impat. Ger. Herb. p. 260. **Cardamine impatiens** Ray. Hist., L., Koch p. 46, n. 5, Bert. 7, p. 21, n. 9, Gaud. 4, n. 1500. DC. Dub. p. 32, n. 11. C. impat. La Peyr. Herbr., C. apetala Gater., Gilib. Pl. Lith. ill. n. 172. Exerc. phytol. p. 239, n. 28, C. parviflora Chaix Herbr. ex Timb. Engl. Bot. v. 2, n. 80, Fl. Dan. t. 1339, Sturm Heft 45, Schk. Handb. 2, t. 187 fl. fr. sem., Reichnb. Icon. C. 12, t. 26, f. 4302. J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 886, f. 1, Alpin. Exoter. p. 332, 331 fig., Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 221, n. 1, t. 4, f. 1, Pourr. Ic. t. 155.

⊙ DC., Sm., Hook., Bert.; ⊙⊙ Koch, Wimmer, Coss. Germ., God. *Flor.* Maj.-Jul. Fruct. Jun.-Aug.

Legi in Pyr. septr. med. supra *Oloron* ad *Curmenson*, die 19 Maj. 1858. Habeo a Deville lectam ad *Tarbes*, ubi comite amico f. r. ipsemet observavi; ex *las Escaldas* Pyr. or. a Massot. Observavi ad *Villanueva de Aezcoa*, in Valle *d'Aure*, circa *Luchon*, in *Cerdaña*, etc. Flores vidi apetalos, observatos praecipue ad *Tarbes*, *Oloron*, *Curmenson*.

In Hrt. Bot. Monspel. cum petalis saepius prodire testatur Giboin *Fragm. Phys. vég.* (*Strasbrg.* 1813) p. 13. Per regionem caucasicam quoque generatim petala portendit, teste Marsch. a Bieb. Fl. Taur. Cauc. 3, p. 437, n. 1281; item ad Petropolim ex Rupr. Ingr. n. 45, et sic in regione Altaica, ex Ledebour Fl. Alt. 3, p. 41, n. 7; itemve in agro Wirceburg, fide Helleri, Fl. 2, p. 97, n. 1; et ita in Galicia austr. ex Bess. Prim. n. 797 in m.ᵉ Jura ex God. p. 40, ad Basileam ex Hagenb. Fl. 2, p. 158, n. 1 nec aliter intervenit in Silesia ex Krock. Fl. Siles. n. 1050, in Helvetia, ex Gaudin l. c., p. 299 Obs., in Transilvania ex Baumgarten En. Stirp. Trans. 2, n. 1395, in agro Posoniensi, ex Lumnitz. Flor. n. 646, in agro Agenensi, St. Amans. Flor. p. 264, n. 1; in Etruria, ex Savi Bot. Etr. 2, p. 187, in Austria ex Crantz A. p. 44, in Germania ex Schrank, Schkuhr aliisque; in Carniola e Scopoli, Fl. Carn. ed. 2, T. 2, n. 816.

Petala ista aliis raro sese ostenderunt. Vaillant duos annos post quam frustra quaesiverat ea tandam reperiit; videas etiam Coss. Germ. *Fl. Par.* p. 85, n. 4, qui in illo agro petala saepe deficere dicunt. Et speciem plerumque flores apetalos gerentem multi se vidisse asserunt; in Helvetia Haller, aliique; in m.° *Jura* Godet; in agro Badensi Gmelin; in Halensi Sprengel; in Friburgensi Spenner; in Hafniensi Drejer; in Alsatico Kirschleger; in Brandeburgensi Dietrich; in Silesiaco Wimmer et Grabowsky; in Germania Roth, Reichenbach, Bluff et Fingerhhutz, aliique; in Hungaria Sadler; in agro Veronensi Pollini; in Belgio Lejeune, Lestiboudois, aliique; in Gallia media Boreau, Delastre, Lagrèze-Fossat, aliique; in septentrionali Godron; in Anglia Hudson, Withering et alii.

Quidam petala facilis inventus sibi finxerunt; cf. Lamarck *Dict.* 2, p. 183, n. 7, Villar *Dauph.* 3, p. 359 *Not.*

In nonnullis vero plagis petala ista neutiquam apparere testantur, quoad Sveciam, Linnaeus, Fl. Svec. ed. 2, n. 588, ut in Gothlandia, idem It. p. 26; ast prope mare in Svecia reperta fuit planta cum petalis a Wahlenberg, Fl. Svec. ed. 2, n. 735. In Palatinatu petala non animadverterunt Pollich; ad Herbornam Lesser, ad Goritiam Scopoli, ad Noricam Wulfen, prope Frankfurt ad Moenum Reichard, in Lithuania Gilibert, in agro Bonnensi, Schmitz et Regel Fl. p. 363 *a.*

Si rem bene percipio, hanc mihi fingo conjecturam: stirpem in regionibus australibus, vel alibi in locis calidioribus, petala promptius prodere. Huc sisto; ne mihi cum Faeciolato, repetant: « *Nimio plus habet otii, qui tam exilia sectatur.* » Epist. 133.

Ghinia sylvatica (J. Bauhini) N.

Card. J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 889 a lin. 43. Card. n. 472 *b* Hall. Helv. Cardamine sylvatica Link. apud Hoffm. Phyt. Blätt. (1803) p. 50, Koch p. 46, n. 6, Bor. Fl. centr. Fr. (1840) p. 52, n. 138. Mey. Fl. Hanov. excurs. p. 44, n. 3, Schultz Fl. Stargard. Suppl. (1819) n. 37, n. 56? Johnston apud Jard. Hook. Tayl. Annals. of Nat. Hist. V. 2 (Lond. 1839) p. 235. God. Jur. p. 41, Reut. Cat. pl. Gen. ed. 2. p. 15. Irvin. Phytol. 2 (1857-8) p. 566. Gren. Jur. p. 57. DC. Dub. p. 31, n. 8, C. parviflora Noul. Fl. (1837), an et Retz Scand. ed. 2, n. 807? Flor. Batv. v. 8, t. 628, Sturm Heft 45, n. 13. Reichnb. Icon. C. 12, t. 26, f. 4303, Fl. Dan. t. 735?

⊙ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Jun.-Aug. Ad nemora montana, vel in umbrosis, sylvaticis potius quam rupestribus.

Legi in Pyr. septr. med. Valle *de Marignac* ad *las Cascadas*, die 5 Jul. 1843. Habui ex *le Vernet* supra *Toulouse* a Noulet. Observavi in nemore *de St. Lary* vallis *d'Aure*, in Valle *de Luron* ad *Bordères*, in Valle *du Luchon* raram; rariorem per Cantabriam: abundat *au massif d'Arbas*, ex Timb., qui vidit eam ad *Esterry* quoque Pyr. Catal.

Petala calyce parum longiora. Stamina vidi constanter sex tetradynama, qualia declarat Haller, Nomencl. (1769) p. 44, n. 472 β not. Odor et sapor herbae Nasturtini. Siliculae prae illis *Gh. hirsutae*, patentiores, quidquam tenuiores etiam.

Luxuriantem vidi in Valle *de Louron* ad *Bordères*, evidenter e superstante nemore descensam, ad pedem rupis viventem; in ea statura pedalis, caulis flexuosus, striato-sulcatus, undique, sed basi praecipue hirsutus, folia copiosa illa *Cardamines fontanae* ferme aemulantia, sed flaccida semper, petiolis suis sulcatis, marginibus elevatis, versus basim ciliatis; racemus princeps bipollicaris, tetradynamus. *Card. intermedia* Flor. Dan. t. 1762 huic speciei admodum accedere mihi visa est: eam referunt ad sequentem speciem. Iconem vero Fl. Dan. t. 735,

offerentem plantam robustiorem, facieve diversam, ad *G. hirsutam* potius amandandam esse censebant Gaudin, Smith; sed Nolte, Nov. Fl. Hols. p. 63, n. 335, Bess. En. Volhyn., Hornem. Nom., Meyer Fl. Hanov. exers. c. eam ad *G. sylvaticam* laudant. De re parum persuasus a quacumque Fl. Dan. prolatione hic me abstinendum fore duxeram.

Varietatem *S. hirsutae,* neque speciem propriam esse, contendunt, cum Hallero, Spreng. Hal., Pollin. Ver., Wimm. Grab. Siles., item Wimm. Schles., Gaud. Helv., Kunth Berl., Spenn. Fl. Friburg., Fries, Hook. et Walk. Arn. in Beech. *Voy.* et *Br. Fl.,* Asa Gray *Man.* ed. 5, Coss. Germ. Paris., Lloyd *Loir. infr.*, Carion *Saon. Loir.*, Bert. It., Neilr. Croat., Caruel *Pr. Fl. Tosc.*, Iungst, quibus non attendendum esse duxi.

Ghinia hirsuta (Camerarii) N.

Camer. Epit. p. 270. Cardamine hirsuta L., Koch p. 47, n. 7, **Bert. 7, p. 23, n. 10** (excls. prolatbs. ad super. spec. spectnbs.); Nolte Nov. Fl. Holsat. p. 64, n. 336, Gaud. 4, n. 1499 a; Link apud Hoffm. Phyt. Matt. (1803) p. 52, **Moris Sard. 1, n. 88,** DC. Dub. p. 31, n. 7, Irvin. Phytol. 2 (1857-8) p. 566. Card. hirs. La Peyr. Herbr. et C. parviflora La Peyr. Herb. s. l.; C. sinensis Hochst. in pl. Schimp. Abyss. ex Richard A. Tentam. Fl. Abyss.; C. pensylvanica Mühlenb. Cat. et C. virginica L. ex Hook. Bor. Amer., cum C. tereti Mchx. confirm. a Wight. et Arn. Ind. or.; C. antiscorbutica Banks et Soland. MNS., C. glacialis DC., C. propinqua Carmich. Linn. Trans., ex Hook. fil. Antarct., qui et C. pensylvanicam, virginicam etiam laudat, et C. nivalem Gill. MNS. varietatem ejusdem speciei declarat; additis C. intermedia Hook. et C. heterophylla Hook. in Fl. Tasm.; C. debilis Banks et Soland., DC., Sisymbrium heterophyllum Torst. Pr., ex Hook. New Zeeland. Engl. Bot. v. 7, n. 492. Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 95, Fl. Batv. v. 2, t. 126, Sturm Heft 45, n. 14, Schk. Handb. 2. t. 187, Fl. Dan. t. 1762 ex Nolt. et Mey., mihi dubia., Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 18, t. 1. Scop. Fl. Carn. ed. 2, T. 2. p. 21. t. 38, Reichnb. Icon. C. 12, t. 26, f. 4304, Zannich. Vnz. p. 49. t. 225. Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 659. f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 388 fig., Chabr. Sciagr. p. 282. f. 4. Barr. Ic. t. 455.

⊙ Flor. Mart.-Maj. Fruct. Vere.

Legi in Pyr. Arag. humil. ad *Graus*, die 1 Apr. 1851. Habeo a Deville e *Tarbes.*

J. Bauhinus perperam in capite flores purpureos dixit, quos mox albos describit.

Planta est fragilis dum eam e terra evellis; sed cito compressionem et distensionem multe patitur. Petala interdum minora conspiciuntur.

« *Stamina semper quatuor* » Trevir. in litter. ad Koch l. c., ut etiam in Syn. ed. 1, p. 44, n. 7. « *Stamina quatuor deficientibus brevioribus* » Gilib. Pl. Lith. illustr. n. 173, ut jam declararunt Haller, Linnaeus, Smelousky, Smith, Godet, Babington, Lejeune, aliique. « *Stamina saepissime quatuor, breviora deficientia; sed occurrunt interdum flores pentandri, vel tetradynami in eodem racemo cum floribus tetrandris mixti.* » Fisch., Mey., Avé Lallemt. Ind. sem. hrt. Petropl. 1840. Animadv. bot. p. 49; cf. *Ann. Sc. Nat. Par. Ser.* 2, T. 16, p. 49 et videas descriptionem Wulf. Fl. Nor. p. 604, n. 1151, iconem Schkuhrii et observationem Pontederae, Epist. Diss. T. 2, p. 22.

Ego in Pyr. Arag. vidi stamina generatim quatuor, duobus brevioribus deficientibus; sed vidi non tantum in Aragonia quam ad *Lann* Pyr. occid. septr. et ad *Montory, Touchant, Toulouse,* stamina quinque ut illi viderunt et ut vidit Scopoli, qui scripsit: « *Filamenta sena uno quandoque deficiente.* » Fl. Carn. c. p. 22, n. 817. Marschall a Bieberst., Fl. Taur. Caucas. 2, p. 109, n. 1282, notatum reliquit vidisse se flores tetrandros, quandoque diandros, tetradynamos nunquam, hinc iste a nobis quidquam recedit. In Cantabria vero (die 11 Aug. 1842) stamina sex reperii in individuis ad *Baigorry* obviis, et stamina item sex ferebant individua ad *Irun, Azcoitia, Durango, Pau, Tarbes, Montory*

et alibi etiam observata: item Weber in Hercynicis et Holsaticis individuis stamina sex numeravit; cf. Fl. Goett. (1778) p. 19, n. 64, et videas quoque Roth Tent. Fl. Germ. T. 2, P. 2, p. 120, Schollr. Suppl. Fl. Barb. n. 1061, Schrank Prim. Fl. Salisb. n. 613, Bess. Fl. Galic. A. n. 799, Guss. Fl. Sic. Syn. 2, p. 168, n. 1.

Et Bertoloni vidit in eodem individuo stamina variantia numero 4-5-6, cf. Amoen. Ital. p. 165; itemve mihi videre contigit in individuo Tolosano domum allato, die 27 Mart. 1853. Hoc idem Smith testabatur a Ducros (cf. *Engl. Fl.* 3, p. 189), et observatum quidem est a Lowe *Man. Fl. Madeir.* p. 25. Scribit Borkhausen, Tent. dispos. Fl. Germ. p. 60, n. 281 (Obs., speciem tetrandram a se visam esse, sustinens quoque se filamenta minora castrata percepisse.

Ad Bononiam Italiae stamina generatim quatuor percepi; ad *Bagnacavallo* stamina quatuor vel sex, raro quinque; tetrandram quoque vidi stirpem, staminibus minoribus deficientibus ad *Scarena* agri Nicaeensis, die 8 Mart. 1857; et cito in Provincia ad *Le Muy*, die 15 Mart. generatim tetrandram, sed pentandram etiam percepi; ad *Draguignan* quidem tetrandram saepius (16 Mart.) repertam, sed et pentandram, aliquando etiam hexandram.

Viderunt aliqui stirpem apetalam.

Engl. Bot. figuram ad *C. sylvaticam* afferre malunt Nolte et Babingt. *Man. Br. Bot.* ed. 5, p. 25, n. 2.

Ghinia amara (Thalii) N.

Thal. Sylv. Hercyn. p. 106. Nasturt. aquat. amar. lin. 27. Cardamine amara L., Koch. p. 47. n. 9, Bert. 7, p. 30, n. 15, Gaud. 4, n. 1498, DC. Dub. p. 31, n. 5, Retz Fl. Scand. Pr. ed. 2, n. 840. C. amar. La Peyr. Herbr. partim, C. monticola Timb. Flor. Dan. t. 148 laudatur a quibusdam, mihi non placet. Vill. Fl. Dauph. 3, p. 362, t. 39, Engl. Bot. v. 14, n. 1000, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 88, Sturm Heft 45, Dietr. Fl. Bor. v. 10, n. 677, All. Fl. Pedem. 1, n. 954, t. 56, f. 1, Schrank Fl. Monac. t. 361, Reichnb. Icon. C. 12, t. 27, f. 4305, Schk. Handb. 2, t. 187, Zan. Hist. ex edit. Mont. p. 66, t. 45. G. Bauh. Prodr. p. 45 sin. descr. f. 1. In Matth. edit. non video; J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 885 fig., Petiv. Herbr. Brit. t. 47, f. 1.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. per Æstat. In humidis montium ad fontes, rivulos, locis plerunque umbrosis, nisi editior., Pyren. oriental. potissimum.

Legi in Pyr. orient. supra *Mont-Louis*, die 20 Jul. 1836, l. d. *le Bois de la Matte.* (Capsir).

Relatam Fl. Dan. figuram ad varietatem *G. amarae* laudant Nolt. Nov. Fl. Hols. sub n. 335, Meyer. Fl. Hanov. excurs. p. 45, n. 6. Mihi haec figura vix satisfecit demonstrans potius annuam plantam.

Figuram J. Bauhini (2, p. 885), ab ipso repugnanter oblatam, nolui ego citare.

Ghinia pratensis (Galeni? Brunfelsi) Nob.

An Vella Galen. Simplic. medic.? ad Paterniac.; Brunf. Herbr. 1, p. 218. Cardamine pratensis Rupp., L. Sp., Koch p. 47, n. 8, Gaud. 4, n. 1497, DC. Dub. p. 31, n. 6, Godet. Fl. Jur. Suppl. p. 13. C. prat. et C. Matthioli Bert. 7, ps. 27, 29, ns. 13, 14, Gren. Fl. Jur. p. 56. C. prat. La Peyr. Herbr. et C. amara La Peyr. Herbr. partim; C. crassifolia Pourr. Chl. Narb. n. 244 et Herbr. Paris. et Matr.; C. dentata Schult. et Besser; C. granulosa All. Pedem.? C. rivularis Schur: C. lilacina Hook. Compan. Bot. Mag. 1 et C. tenuifolia Hook. Journ. Bot. 1, hae varietates sistunt, ex Hook. fil. Tasman.; C. nemorosa Lej. ex Lestib. et Crép.; C. herbivaga, C. praticola et C. udicola Jord.; forte et C. monticola, cum C. orophila Timb., C. rivularis Schur ex Kanitz. Nasturtium pratense Trag., N. agreste Fuchs.; N. aquaticum Hrt. Eystets., C. integrifolia Gilib. Exerc. phyt. Engl. Bot. v. 11, n. 776. Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3, t. 95. Flor. Dan. t. 1039, Schrank Fl. Monac. t. 219, Fl. Batv. v. 1, t. 27, Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 1, p. 23, t. 15, Naumb. in Roem. Arch. bot. 2, p. 11, t. 2. Dietr. Fl. Bor. v. 10, n. 678, Sv. Bot. v. 5, t. 350, Sturm Heft 8 et 85, Reichnb. Icon. C. 12, t. 28, f. 4308. Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 18, t. 517, Turp. Fl. med. T. 2, t. 97, Woodv. Hook. Med. Bot. V. 3, p. 396, t. 143. Trag. Stirp. h. p. 8, f. 1 ex Brunf., Fuchs. Ic. (ed. 1545) t. 185. Clus. Rar. pl.

Hist. 2, l. 5, p. 128, f. 2 et p. 129, f. 1 flor. dupl. siv. plens., J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 889, f. 1, Fuchs. Hist. st. p. 325. Matth. p. 488 infloresc. mala; Lonicr. Nat. h. crt. 159 C., f. 3. Camer. Epit. p. 266 dubia; Dod. St. h. Comm. 2, p. 177, Hist. pl. (gall.) p. 434, f. 2 (Sisymbr. Cardam.); Lob. Obs. p. 106, f. 2 et 3, Icon. t. 210, f. 1 et f. 2.

♃ Flor. Apr.-Jul. Flor. Maj. et per Æstatem.

Legi in Pyr. septr. med. ad *Toulouse* secus *le Canal du midi*, die 20 Apr. 1853, unde fructificantem habui a Timbal, lectam die 15 Maj. ejusd. anni; in Valle *d'Aure* supra *Azet*, die 13 Jul. 1852, in Pyr. Cantabr. ad *Byriathu*, die 23 Maj. 1879. Habeo a Deville ex *Tarbes* et ex *Mont-Sacon*. Observavi ad *Pamplona*, *Puycerda*, *Lourdes*, etc.

Caulis vix inferne teres, superne compressiusculus, cum striis plus minus copiosis et manifestis. Petala lilacina venis saturatioribus picta; si albida, tunc venae minus saturae. Ne dicat quis cum Koch, Bertoloni, Cosson et Germain, stamina corolla dimidio breviora, quia de lamina tantummodo, nec de toto petalo cum ungue suo hoc dici potest; stamina duo breviora vix faucem superant. Nec placet stigma capitatum dictum a DC. Syst. et cum Duby, ab Hook. Br. Fl., a Noulet, Mutel, Ledebour sive ad generis characteres, vel speciatim de nostra stirpe, quia stigmata depressa inspiciuntur, neque orbicularia nec hemisphaerica.

Sapor herbae amarus; species inter validiora remedia antiscorbutica censenda, quae virtus ab iis etiam recognita ei est, qui illius efficaciam ceu nervinum medicamentum, a Ray, a Robinson et a Baker praedicatam, denegant.

Individua alpina humiliora, crassiora, elegantiora sunt; ex hisce statuit suam *C. crassifoliam* Pourr.; huic formae accedunt ea specimina quae legi supra *Azet*, aliaque humilia, tenuia, laxiuscula, quae obvenerunt in *Cerdaña* vere 1861.

Caeterum, ipse Pourret de sua specie dubitavit, utpote qui in scheda Herbarii Matr. asservati ita scriptum reliquit: « *An Cardamines pratensis sola varietas?* ». Longe ergo a veritate aberravit Timbal, quum *C. crassifoliam* Pourr. synonymon *G. raphanifoliae* declaravit: cf. *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 17 (1870), p. 108.

Card. nemorosa Lejeun. Spa et *C. latifolia* Lej. Ibid., monente Lestiboudois, *Botanogr. Belgiq.* p. 325 hujus speciei nostrae varietates duas constituunt; cf. etiam Crépin *Man. Fl. Belg.* 1866, p. 48, n. 1. Nec mihi tuta videtur sejunctio *C. granulosae* All., quam ceu formam *S. pratensis* consideravit Spenner Fl. Frib. 3, p. 920, ceu simplicem ejus synonymon recensebat Spach, *Suit. à Buff.* T. 6, p. 441. Aliunde, futiles judico nuperrime in Gallia declamatas species s. c.

Synonymon Matthioli inconsiderate in *Gh. hirsutam* impulit DC. Syst. 2, p. 259, n. 28. Ast *Card. Matthioli* Moretti *Difes. illustr. Matth.*, Comoll. *Fl. Com.* 5, p. 157, n. 1230, iste praecipue distinguit a *Gh. pratensi* caule caespitoso, racemo composito, floribus albis; unusquisque vestrum percipit, quae vis et natura characterum sit ista. Bertoloni eam vult facie a *Gh. pratensi* diversam, l. c., p. 30, quod ei non concedo; idem Bertoloni perperam foliorum lacinias foliolas arbitratur nuncupare et corymbum compositum declarare. Neque caules prae illis *Gh. pratensis* breviores sunt, nec petala minora; et petala omnino et perpetuo alba in *Gh. Matthioli* a Bertoloni praedicata, sub-rosea offenduntur, nervis notata viridibus, prodeuntibus e macula in fundo petalorum inspicienda; quae caeterum venae non totam petali laminam attingunt, quum ad mediam earum partem decoloratae fiant. Nota etiam

est septentrionalibus *Gh. pratensis albiflora, C. Hayneana* Welw., Reichnb. Ic. l. c. γ, quae ex Schur Sert. n. 209 varietas est *C. pratensis*, eademque ac *Matthioli* planta, ex Fuss. Trans. n. 264.

In specimine ad *Toulouse* lecto habetur folium gemmiferum, quod phaenomenon in hac specie animadverterunt jam Cassini, *Journ. Physiq.*, Maj. 1816, p. 408, vel *Bull. Soc. Philom. Par.* (1816) p. 71, aut *Opusc. phytolog.* 2 (1826), p. 340-43; dein Spenn. Flor. Friburg. 3, p. 920, n. 1, et Aug. St. Hilair. *Observ. sur les bourg. advent. et le Card. latifolia* in *Ann. Sc. Nat. Par.* Sér. 3, T. 9 (1848), p. 19, qui rem tetigerat etiam in suo opere *Morphol. végét.* p. 222. Lusus iste reapse descriptus et figuratus erat ab anno 1792 a Naumburg s. e.; cf. etiam Goldbach *Mém. Soc. Nat. Moscou* T. 5, p. 137, Vaucher *Hist. physiol. pl. Eur.* p. 184, Dreux ex Bruinsm. Fl. Fris. (1840) p. 100 not., Trém. Savat. *Pl. Charent.* p. 26; Savi P. apud Meneghini in Parlat. *Giorn. bot. Ital.* 1 (1844), p. 109-10, not. 2, Godron *Monstr. obsrv. plusieurs. Crucifer.* 1845, Kirschleg. *Notes. botqs.* (4, 1845) p. 2, n. 2 t. f. 6, 7, *Flor. Als.* 1, p. 45 Not.; etiam C. A. Meyer. ex Spach. Caeterum res nota Anglis. Aug. St. Hilaire suam plantam observabat ad basim montis *Canigou* cum gemmis fortuitis; cf. l. c. Annalium, et insuper *Compt. Rend. Acad. Sc.* T. 25 (1847), p. 373-5. Hoc idem observatum est a Moretti in sua *C. Matthioli*, vid. *Giorn. Istit. Lombard.* T. 2 (in 4, 1850), p. 213 cum tab. f. B.; in *Gh. raphanifolia*, referente St. Hilaire; in *Cardamine fontana*, in *Droseris* quibusdam itemve in *Gloxiniis* et *Begoniis* nonnullis, *Rochea falcata* etc.

Bulbi isti, de quibus agimus, ejusdem naturae et situs sunt ac illi *Dentariae bulbiferae, Ficariae, Saxifragae bulbiferae, S. stellaris* L. Fl. Lapp., *S. hypnoidis, Liliorum bulbiferi* et *tigrini, Ornithogali bulbiferi, Ixiae bulbiferae, Ari bulbiferi, Dareae bulbiferae, Cystopteridis bulbiferae; Pleuridii nitidi* (Musc.) ex Bescherelle. Itidemve observati sunt in *Kardanoglyphe nana*, Peruviana Crucifera, ex Schlecht. Pl. Lechlerian., *Linnaea* V. 28 (1856), p. 473 Adn.; in *Cicutaria bulbifera*, in *Begonia bulbifera*, in quibusdam *Dioscoreis*; in aliis *Filicibus*.

Quid simile offert omnibus notum Moluccanus *Bryophyllum calycinum*; et insuper *Polygonum viviparum, Allia plura, Woodwardia radicans, Tetraphis pellucida, Webera annotina, Ornithogalum thyrsoides, Eucomis regia, Malaxis paludosa*, etc.

Ghinia raphanifolia (Fagonii) Nob.

Cf. Herm. infr. cit. Cardamine latifolia Vahl Symb. bot. 2, p. 77, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 84, n. 10, Noul. Fl. bass. sous Pyren. p. 39, n. 2, DC. Dub. p. 32, n. 12. C. latifl. La Peyr. Herbr.; C. raphanifolia Pourr. Chl. Narb. n. 263 et in Herbariis suis Paris. et Matr., inque Herbr. Bolos. inque It. Pyr., cum multifida Pourr. Herm. Parad. Batav. p. 203, t. 69 (nec t. 204 ut citat Loisel. cum Willd. Sp., Pers. Syn., Lamk. Dict.).

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. per Æstatem. In editis ad humiliora interdum descendens, fluminum ac torrentium opera.

Legi in Pyr. septr. med. Valle *de Cassou*, die 23 Jul. 1838: in Pyr. or. ad *Mont-Louis*, inque Valle *d'Eynes*, diebus 10 Jul. 1836 et 8 Jul. 1839. Habui lectam sub *le pas de Rolland* a Colomies: a Deville ex *Nistos*. Planta in plurimis locis copiose crescens abundantem praecipue reperii in Pyr. septr. auriger. Juvat tamen quaedam loca ab aliis vix scrutata de stirpe eximie pyrenaeo-iberica indicare, nam inter commenta ponas repertam esse in Calabria a Thomas, ut fert DC. Syst.

2, p. 262, n. 33. Vidi ad *Paglietta* vallis d'Aspe; ad *Cambo* Cantabr., itemve ad *Bilbao;* et ad *Astigarraga* secus amnem *Urumea;* in nemore de *Oza* supra *Hecho* Pyr. Arag., ad *Mongarry* Pyr. Catal., ad *St. Sauveur.* Caeterum locus natalis hujus perpulcrae speciei est ad fontes, vel ad aquas frigidas et puras Pyrenaeor. editiorium: semina vero descendunt cum aquis et stirpem diffundunt in humilioribus locis ad fluminum ripas hinc inde, in regione rub-pyrenaea, vel extra etiam, ut mihi quidem observare contigit sub *l'Hospitau* secus *le Ger,* die 24 Jul. 1843; ad *Toulouse* a Noulet, ad *Malause, Tarn. Garonn.* a Lagr. Foss. *Fl.* p. 25.

Dentaria Lobel., Tournef.

Dentaria digitata (Matthioli, Gesneri) Lamk. *Dict.*

De Matthiolo infra dicimus. Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. P. 1, fasc. 1, p. 1, t. 1, f. 1; et Collect. p. 105 b, Hrt. Germ. p. 279 b, lin. 3. Koch p. 29, n. 4, Gaud. 4, n. 1492, DC. Dub. p. 32, n. 1. D. pentaphyllos Scop., ex Clus., G. Bauh.; Bert. 7, p. 6, n. 4. D. pentaph. La Peyr. Herb.; D. quinquefolia J. Bauh. Sturm Heft 48, Reichnb. Icon. C. 12, t. 31, f. 4316, Garid. pl. Aix p. 152, t. 29. Matth. p. 965. Camer Epit. p. 704, Clus. Pann. A. p. 451-2 et p. 454. Hist. pl. 2, l. 5, p. 122, f. 1 et 2, J. Bauh. Hist. pl. 2. l. 21, p. 900. Dod. Purg. p. 382, 383 fig., Dod. Pempt. p. 162, f. 1.

♃ Flor. Maj. Fruct. Jun. Jul. Rarior. in Pyr. occid., mediisque.
Legi in Pyr. septr. occid. paulo supra *Urdos*, die 25 Maj. 1850. Habeo a Deville ex *Lhieris:* ex montibus *de Madres* ab Ab. Arcéns, qui *Carcanières* degebat.

Prima Matthioli figura apparuit in editione a nobis citata. Sed in prima quoque suorum Commentariorum in Dioscoridem ipsum loquutum esse de hac stirpe reor, eamque esse credo, quam vocat *Saniculam* e m.^e S. Valentino Goritiae, ed. *Venz.* 1544, p. 298 D.

Dentaria pinnata (Gesneri) Lamk. *Dict.*

Gesn. Collect. p. 105 b, Hrt. Germ. ert. 279 b, lin. 6: Caesalp. Herbr. Tornab. 1563, fol. 199. n. 551, De Plnts. l. 15, c. 33, p. 585. Koch p. 49, n. 6, Bert. 7, p. 7, n. 5, Gaud. 4, n. 1491. DC. Dub. p. 32, n. 3. La Peyr. Herbr.: D. heptaphylla (ex Clus.) G. Bauh. Pin. et Basil. p. 91, Vill. Dauph.: D. pentaphylla et D. heptaphylla Chaix Herbr. ex Timb.; D. major Caesalp.; D. intermedia Sond.: D. enneaphyllos Ass. Enum. n. 143? Lamk. Ill. t. 562. f. 1; Sturm Heft 48, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 5, t. 2. Reichnb. Icon. C. 12, t. 32, f. 4319, Tenor. Fl. Napol. 4 in Syll. p. 91 et 5, p. 98, t. 241, f. 1. Sabb. Hort. Rom. T. 4, t. 30, Garid. pl. Aix p. 152, t. 28. Clus. Pann. A. p. 452, 453 fig. et p. 454. Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 123, Dod. Purg. p. 382, n. 2, p. 384 fig., Dod. Pempt. p. 162, f. 2. Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. P. 1, fasc. 1, p. 2, t. 1, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 901 (p. err. 899) f. 2.

♃ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Jun. Jul. In sylvis editis, solum calcareum praediligens.

Legi in Pyr. septr. med. ad summitatem mon'is *le Pic de Gard,* die 1 Jun. 1843. Habeo a Deville lectam in nemore de *Montalene* ad *Sost.* Observavi ad *Villanuera de Aezcoa, San Victorian; au Port de la Glère,* in m.^e *Cagire, au Roc de Benal,* in *Monseny,* etc.

Denominationes Lamarckiana anteriores vel incongruae, vel aliqua exceptione inquinatae, relinquendae sunt.

Tribus 2.ª CHEIRANTHEAE Nob.

Matthiola R. Br.

Matthiola sinuata (Gesneri) R. Br. apud Ait. Hrt. Kew.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. lign. 13, f. 111 A. D. Sic. ex Spr. et DC., sed parum evidenter. Koch Add. em. p. 435, Bert. 7, p. 101, n. 4, Moris Sard. 1, n. 97, DC. Dub. p. 27, n. 3. Chei-

ranthus sinuatus L., La Peyr. Herbr.; M. vulgaris *g* Spach, Suit. Buff. Engl. Bot. v. 7, n. 462, Flor. Graec. Sibthrp. C. 7, p. 37, t. 640, Reichnb. Icon. C. 12, t. 45, f. 4350. Clus. Hisp. p. 333-5, Rar. pl. Hist. l. 3, p. 294, f. 1, Pen. Lob. Adversr. p. 141, Icon. t. 330, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 875-6 fig., Chabr. Sciagr. p. 279, f. 4.

⊙. ⊙⊙ Flor. Jun. et per Æstat. Fruct. Jul.-Oct. In maritimis, orientalibus praesertim.

Legi in Pyr. Catal. ad *Escala*, die 24 Jun. 1851. Habeo ex *Bayonne* a Deville, ex *Biaritz* a Darracq. Observavi ad *Canet, al Puerto de Llansà*, in littore *San Pol* ad *San Feliu de Guixols*.

Vitam plantae variam novit quidem Dunal, et ego etiam saepe e fortuitis circumstantiis stirpis diuturnitatem diversam fieri percepi.

M. incanam cum *sinuata* conjunxit Spach *Ann. Sc. Nat.* et *Suit. Buff.* T. 6, p. 403, 404, 405, quod num bene aut male actum fuerit ulteriores docebunt observationes. Hanc sibi confecisse opinionem Gerard mihi patuit pervolventi MNS., quod pro edit. 2.ª suae Florae Gallo-Provinc. iste parabat.

Ego *M. incanam* (Dioscr.) R. Br. pluries vidi in muris vetustis Cantabriae, ad *Portugalette, Santurce, St. Jean de Luz*, etc.; sed nunquam a me reperta fuit in rupibus maritimis: semper ubi horti proximi aderant, vel fuerant coenobia. Quae frustula decerpsi ad *Portugalette* flores duplicatos gerebant, coloris varii, a rubro-coccineo descendendo ad album. Siliquas, quae sub-cylindriceae declarantur a DC. Pr. p. 133, n. 1, et cum Dub. p. 26, n. 1, ego compressas esse, cum accuratioribus auctoribus, comprobavi: caeterum eglandulosas et tenuissima pube adpressa undique indutas conspexi.

M. eglandulosam Vis. Dalm. ad *sinuatam* referre vix dubito.

Matthiola tristis (Barrelieri, Bocconi) R. Br.

Barr. Ic. t. 803 et t. 999, f. 2 ex Desf., Bory, Chaub.; Bocc. Mus. Piant. p. 148, t. 111. Bert. 7, p. 105, n. 7. Boiss. Voy. botq. Esp. p. 22, n. 60. DC. Dub. p. 27, n. 4. Cheiranthus tristis L., Bory. Chaub. Morée p. 342, n. 881 a. Ch. fruticulosus L. Sp. ed. 1; Ch. tristis, aut Ch. lavandulaefolius, aut Ch. noctuolens Pourr. Herbr. Matr. Flor. Graec. Sibthrp. C. 7, p. 35, t. 637, Reichnb. Icon. C. 12, t. 46, f. 4348.

♄ Flor. Mart.-Jul. Fruct. Jul.-Sept. In Pyr. Navarr. Arag. Catal. cum istis finitimis, locis humilioribus calidiorib., calcareum solum praediligens.

Legi in Pyr. Navarr. ad *Lumbier*, diebus 19 Maj. 1845 et 12 Jul. 1853: semina decerpsi ab individuis inter *Liadena* et *Lumbier* viventibus, die 12 Aug. 1844. Observavi ad *Sanguessa, Domeño, Tiermas, Artiada, Llano, Graus, Barbastro, Pons.*

Planta generatim palmaris, facie modestissima, pubescens, cinerascens, aspera in caulibus, mollis in foliis, asperior in siliquis maturis.

Plura strata concentrica in rhizomate observavi, de stirpe, quae interdum, visu judicata, non amplius quam vitae biennalis diceretur. Caules saepius suffruticosi, ramos multos plerumque emittunt herbaceos. Folia linearia, involuta, inferiora vix aliquando denticulata, caetera integra, congesta. Racemi laxiusculi, gerentes flores subsessiles. Isti primo mane grate olentes, die pleno inodori, noctu suaveolentes, grato *Cheiranthorum* odore, laevi tamen, neque, ut interdum, in nonnullis harum specierum intervenit, acuto. In schedis Pourretianis hasce reperii adnotationes: « *Flores pulcherrimi noctu suaveolentes.* »; « *Odor suavissimus Vanillae.* » Calyx basi bisaccatus, pyramidulato-elongato.

Petala lurida, sive coloris sordide purpurascentis, livida, lamina in

sua parte media linea saturatiore picta, per marginem undulato-crispa, unguibus e viridi lutescentibus. Siliqua longissima e tereti compressa, lobis stigmatis incrassatis, septoque producto terminata, unde fit, ut ad apicem breviter obtuseve tricuspidata appareat. Semina ala membranacea irregulari cincta, scilicet ala ad apicem magis producta, ad basim excavata, ut placentae fiat locus; haec excavatio formae subcordatae conspicitur.

Forte aliquis disputaret, num revera sit *M. tristis*, ex quo siliquam, non apice acutam, sed breviter tricuspidatam gerat. Nostrae plantae conveniunt characteres *M. lunatae* DC. Syst. et Pr. p. 135, n. 22, nisi quod vita hujus sit annua.

Porro mihi arridet Bory, Chaubard sententia, *Morée Add. emend.* s. c., *Pélop.* p. 43, n. 1060, qui putant *M. lunatam* DC., nec non illius *M. parviflorum*, meros lusus esse *M. tristis*, quod equis rationibus eos sustinere mihi visum est. Videtur ergo nostra stirps variare annua, biennalis, perennis, et suffruticulosa, siliquis subacutis, iisque bi-tri-cuspidatis. In caeteris nil notabile percipitur.

Inquirendum etiam erit, quibus firmis characteribus inter sese differant *M. coronopifolia*, *tristis* et *varia*, nam Bertoloni (anno 1847) dubium projecit, neque incassum, fuerit nec ne potius *altera alterius varietas*; Fl. It. 7, p. 107; quod idem habet, mutatis verbis Visiani, Dalm. 3 (1852), p. 125, sub specie propriae observationis. Interim videmus *M. variam* DC. expedite ad *tristem* relatam a Spach, *Suit. Buff.* 6 (1838), p. 402.

Adductae figurae Barrelieri et Bocconi bene habitum plantae referunt, sed imperfectae, neque tutissimae sunt, quia fructum non exibent. Barrelieranae insuper aut ex toto, aut partim (t. 803) in hoc peccant, quod flores pentapetalos effingunt.

Sententia Fée, in Plin. edit. Panck. t. 13, p. 462, pertinet ad hanc speciem *Hesperis* Theophr. de Caus. l. 6, c. 25, Plin. Nat. h. l. 21, c. 7, vel 18, annuente Desfontaines in Plin. ed. Lemair. T. 7, p. 29.

Cheiranthus R. Br. (*Cheiranthum*, veluti si dicas florem facile et hilariter ad manus; nec manibus similem, ut immodica severitate criticavit Heister, Syst. pl. genr. p. 22. *Kerri*, e voce arabica manum significantem, sed officinale et medicum nomen, pace ejusdem Heisteri, minus laudandum censeo, quia non pro generico, nec pro specifico nomine excipiendum. Caeterum, quidam *Cheiri* scripserunt, alii *Keiri*, quod melius *Kheyry* scribendum fuisset. *Keirin*, mauritana voce a nonnullis dicitur, teste Ruellio, Nat. Stirp. l. 3, c. 64, p. 745, lin. 34. Fatendum quoque erit, *Cheiranthum* confectum ex arabica voce una et altera graeca, digredere a recepta Philosophiae botanicae lege § 223, quod dogma sat clare expresserat Ludwig hisce verbis: « *Ad nomina generum summorum construenda vocabula graeca et latina adhibeantur, et si illa componi debent, tunc, aut graeca, aut latina iterum conjungantur.* » Instit. Regn. veget. (1742!) p. 65, § 189 luculentis exemplis additis.

Quoad specificam plantae denominationem plura quoque consideravi. *Cheiri* jam liquet quibus rationibus mihi repugnet. Sumpsissem nomen a Linnaeo desumptum *Ch. fruticulosi* Smith Fl. Brit., ubi unio duarum specierum a Linnaeo perperam distinctarum ferme laudatur; sed de-

nominatio, quae ad Linnaeum evocat, ab hoc diversimode adhibita, sive Sp. pl. ed. 1.ª, aut Mant. 1.ª, varieque ab auctoribus interpretata, a Smith insuper inumbrata, ex quo Graec. Pr. 2, n. 23 duas species cum Linnaeo palam enumeraverit (ns. 1549, 1550) nec eas retractaverit in *Engl. Fl.* 3, p. 203-4, ceu controversa mihi respuenda fuit. Speciem *muralem* nuncupavit Salisb. Pr. p. 271, ex Lamarck, sed nomina a statione secundaria rejicimus, et eo libentius, si ea in honorem non reperimus. Potuissem dicere *Ch. fruticulosum* N., sed *luteae* est antiquior de specie denominatio, nec mala.

Cheiranthus luteus (Hippocratis, Dioscoridis) Dulac, *Hauts. Pyr.* n. 592.

Hippocr. ex Spreng. Antiq. bot. p. 10 et Hist. r. hrb. p. 45; Dioscor. l. 3, c. 128. Ch. Cheiri L., Koch p. 37, Bert. 7, p. 95, Moris Sard. 1, n. 95, Gaud. 4, n. 1519, DC. Dub. p. 27. Ch. fruticulosus L. Mant., La Peyr. Herbr.; Willson apud Hook. Journ. of Botan. 1 (1834), p. 316, n. 14. Engl. Bot. v. 27, n. 1934, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 5, t. 50, Loisel. Herb. gen. Amat. V. 8, Bull. Herb. Fr. t. 349, Fl. Batv. v. 4, t. 295, Sturm Heft 45, Dietr. Fl. Bor. v. 12, n. 853, Reichnb. Icon. C. 12, t. 45, f. 4347. Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 21, t. 523, Turp Dict. Sc. Nat. Dicotyl. Atl. t. 182. Matth. p. 877, Brunf. Herbr. 1, p. 136, Fuchs. Hist. st. p. 458, Lob. Obs. p. 179, f. 1, Icon. t. 330, f. 1, Dod. Flor. Coronr. p. 22, Pempt. p. 160 f. infr., Dorsten Botan. ert. 81 A., J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 872, Barr. Ic. t. 1228 mihi dubia.

⊙, ♃, ♄ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Jun. Jul.

Legi in Pyr. or. humil., *Roussillon*, ad *Ceret*, die 29 Maj. 1843. Habeo a Deville ex *Mauleon (Barousse)*.

Ch. fruticulosum L. Mant., quem Bertoloni, Amoen. Ital. (1819) cum hoc conjunxit, et cum eo DC. Syst., Hook. *Br. Fl.*, Koch Syn., Spach *Suit. Buff.*, Moris Sard., Mérat *Paris.*, nunc Gay in *Erysimor.* quorumdam diagnosi (1842) p. 11 ad *Erysimum murale* Desf. trahit: hoc postremum ad *Er. lanceolatum* ceu simplicem synonymon retulerat DC. Syst. 2, p. 503, n. 22, aliique cum eo. Rem hanc nos judicare non audemus, eamque aliorum studio committimus.

Tribus 3.ª MALCOLMIEAE (Sisymbrieae DC.) N.

Malcolmia R. Br. *Malcomiam* scripsit hujus generis auctor; sed genus dicatum Malcolmio, aliter ac R. Brown melius inscribitur, ut caeterum, veluti si emendandum proponeret, adnotavit inter parenthesim Nees ab Esenb. (C. G.) in Rob. Brown *Verm. Bot. Schrift.* T. 5, Regist. p. 468.

Malcolmia africana (Bocconi) R. Br. apud Ait. hort. Kew. ed. 2, T. 4, p. 121, n. 2.

Bocc. Sicil. Mel. p. 77, t. 42, f. 1. DC. Syst. 2, p. 439, n. 1, et cum Dub. p. 42, n. 1. Hesperis inodora Ass. Arag. n. 621 ex Echeand., neque abnuerim: H. Jasa in quibusd. hrts., M. stenopetala Bernh., Ledb., ex Herder. Waldst. Kit. pl. rar. Hungr. S. 3, p. 306, t. 277, Reichnb. Icon. C. 12 t. 57, f. 4371. Wintrl. Hrt. Hungr. Pest fig. 1. Buxb. Cent. 4, p. 26, t. 41.

⊙ Flor. Mart.-Jun. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. Arag., Catal., or. Atax. cum *Olea*, solo calcareo.

Legi in Pyr. Arag. ad *Mont-Aragon* prope *Huesca*, die 19 Jun. 1850. Observavi ad *Murillo-Gallego*, *Fonteillas*, *Ayerbe*, *Placencia*, *Barbastro*, *Solsona*, *Cardona*, per montes Corbarienses ad *Portel*, etc.

Nollem ego dicere calycem persistentem cum ipso R. Brown et asseclis, DC. Syst. et Prodr., Duby, Mutel; nam calyx tandem decidit

maturascente siliqua. Petala interdum insignita macula ad faucem intense purpureo-violacea, unde species crucis evidenter exoritur; caeterum petala rosea cum venulis plus minus intensis.

Erysimum polyceratum Pall. It. tam huic speciei, quam *Phryne rigidae* (Pall.) N., cui pertinet, citatur a Ledeb. Fl. Ross. p. 170 et p. 183.

Malcolmia parviflora (G. Bauhini) DC. Syst.

G. Bauh. Pr. p. 103, n. 5, loco ad Terracinam indicato. Bert. 7, p. 111, n. 4, Moris Sard. 1, n. 99, DC. Dub. p. 43. n. 3, Guss. Sic. Syn. 2, p. 186, n. 1. Hesperis ramosissima Loisel. Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 77, n. 6. H. africana La Peyr. Her r., partim (excl. specim. Raphani sativi); Cheiranthus minimus Pourr. Herbr. Matr., aut Ch. parviflorus Pourr. Hrb. Matr.: Ch. ramosissimus Bory Chaub. Morée n. 1064?. Sisymbrium nanum Timb., Gaut. Loisel. l. c., t. 11, DC. Icon. Gall. rar. t. 35.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In littore orientali rara.

Legi in littore Ruscinonensi ad *Canet*, die 21 Maj. 1842. Habui a Timbal et a Gautier ex insula *Courreye* ad *Leucate*.

Prolationem G. Bauhini praetervideruut itali mei Sebastiani, Mauri, Bertoloni, Moris, De Notaris, Savi, Gussone.

Malcolmia littorea (Penae, Lobelii) R. Br.

Pen. Lob. Advrsr. p. 141 cum fig. Bert. 7, p. 110, n. 3, Boiss. Voy. botq. Esp. p. 23, n. 65. Reichnb. Icon. C. 12, t. 56, f. 4373. Lob. Obs. p. 179, f. 2, Icon. t. 330, f. 2 et t. 331, f. 1, Clus. Rar. pl. Hist. l. 2, p. 298, f. 2. Dod. Pempt. p. 160 f. supr., Tabern. Krtb. 2, p. 694, Icon. t. 311, f. 1.

⊙, vel ⊙⊙ Flor. Vere. Fruct. ?. In littore Atax. et orientali, rara.

Primus in littore, vel in Gallia Narbonensi indicavit Clusius, Hisp. p. 335, mox Pena et Lobelius s. c., si vis sub eodem tempore.

Antoniana N. *Hesperis* Recentior. *Hesperis*, sive *Viola matronalis* sic dicta eo quod noctu magis oleat, inque hortis a matronis culta (cf. Plin. Nat. h. l. 21, c. 7, vel 18), num fuerit *Hesperis matronalis* L., vel potius *Matthiola tristis*, aut alia species arduum est bonis argumentis statuere; cf. ad hoc Fournier observationes in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 13 (1866), p. 220-3. *Hesperis* Theophrasti, De Caus. l. 6, c. 25 et inde illius imitatoris Plinii l. s. c., a quibusdam et denuo Fournier quoque, l. c., p. 222, existimatur *Matthiola incana*, aliis ut jam dixi *Matthiola tristis*.

Hesperis L. (ab Adanson falso Plinio adjudicata) eveniret *Julienne* Gallorum (Lamk. *Dict.*), si commode latine verti posset ridiculum verbum et nisi praestantior sese officeret *Antoniana* Italorum, quo nomine apud nos prototypa generis species diutine salutatur. Hujus speciei specificum a Linnaeo inditum nomen respuimus, plurimum factis rationibus a Fournier jam pridem expositis; Clusianam amplectimur denominationem *Deilosma* Andrz.: fuit genus male digestum.

Antoniana sylvestris (Fuchsii) N.

Fuchs. Hist. st. p. 457 et 459. Hesperis matronalis Lamk. Dict., Koch p. 50, n. 1, Bert. 7, p. 115, n. 2. Gaud. 4, n. 1532. DC. Dub. p. 43, n. 2, Ledeb. Fl. Ross. p. 171, n. 2. H. sylvestris Clus. Pann. A. p. 335, lin. 4-ult., Fournier. l. c., p. 342. H. matron. La Peyr. Herbr. et H. inodora La Peyr. Herbr.; H. sibirica Chaix Herbr. ex Timb.; Reichnb. ex Neilr. Croat., qui addidit etiam H. runcinatam W. Kit.; e H. nivea Baumgrt., ex Fusse, fide Griseb. Schenk It. Hungr. n. 84; H. elata Hornm., H. Steveniana DC. et H. verna Pall. Ind. Taur., ex Ledeb. Ross. Engl. Bot. v. 11, n. 731, Jacq. A. 4. p. 25, t. 347, Flor. Dan. t. 924 et t. 921 (var. hortens.); Fl. Batv. v. 12, t. 923, Lamk. Ill. t. 564, f. 1, Tenor. Fl. Nap. 4, in Syll. p. 92, t. 163 var. heterophyll., Reichnb. Icon. C. 12, t. 59, f. 4377 et 4378, Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 27 (fl. violac.), Hall. in Rupp. Jen. p. 78 not., t. 1, Gmel. Fl. Sibr. 3, p. 259, n. 18, t. 58 (cum t. 56) f. media. Lonicer. Nat. h. crt. 180 vers. D. fig. (non descr., quae Matth. incan.); Trag. St. h. p. 567, Camer. Epit. p. 342, videtur, sed flor. luteoli dicti! Dod. St. h. Comm. 1553, p. 187, Hist. pl. (gall.) p. 114, f. 2, Pempt. p. 161 f. supr. Fuchs. Icon. ed. 1545, t. 257 et t. 259, Clus. Pann.

A. p. 335-6 fig., Rar. pl. Hist. l. 3, p. 297, f. 1, Lob. Obs. p. 175, f. 1, Icon. t. 323, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 878, f. 1, 2.

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jul. Per region. oceanic. mediam potiss. frequentius obvia.

Legi in Pyr. septr. med. ad *Bagneres de Luchon*, die 20 Jun. 1838. Habeo a Deville e *Tarbes*.

Flores alii odoratos, alii inodoros dixerunt: raro occurrunt per totum diem odori, ut eos percepi in Valle *d'Aure*. Generatim mane et die inodori, vespere odorem exsiliunt suavem; sub horis vespertinis primo eos odoratos percepi in m.° *Usturri* prope *Tolosa* Cantabriae. Agnoverunt hanc inconstantiam Lamarck, *Dict.* T. 3 (1789), p. 321, n. 1, Crantz Austr. fasc. p. 35 Obs., Smith Fl. Br., *Engl. Flor.* 3, p. 208, Wither. *Arr. Br. pl.* ed. 7, 3, p. 778.

Mirum, Linnaeum specie distinxisse stirpes, quum jam Clusius de *Hesperide inodora* ingenue dixerit: « *Solo floris odore, cujus in hac nullam gratiam percipere potui, differunt.* » Clus. Hist. c. p. 297. Forte primi Afzelius et Wadsterg *H. inodoram* et *matronalem* Auctor., unius speciei lusus esse agnoverunt, De Veget. Svecan. observ. Upsal. 1785, p. 30; hoc tamen solemniter statuit Lamarck l. c.

Ex hujus specie varietatibus, quae variae dantur, plures confectae sunt falsae species, quarum digestionem reperies apud DC. Syst. 2, p. 450, n. 6; et apud Neilr. in Maly Austr. p. 235-6: hunc potissimum considerabis, ne oblito Ledebour l. c.

Reperii huc et illuc plantam mulcatam *Erysiphe.*

Antoniana laciniata (Burseri) N.

Burser apud G. Bauh. Pr. p. 103, n. 2 (ex Provincia). Hesperis laciniata All. Pedem., Koch p. 50, n. 4, Bert. 7, p. 113, n. 1, DC. Dub. p. 43, n. 1. H. lacin. et H. spectabilis Fourn. Bull. Soc. botq. Fr. s. c. p. 336, n. 5 et n. 6. H. glutinosa Visian. Pl. rar. Dalm. et H. secundiflora Boiss., ex Vis. Dalm. n. 1418; H. aeruginea et H. purpurascens Jord., et H. Visiani Fourn. l. c., n. 8. All. Fl. Pedem. 1, n. 985, t. 82, f. 1, Reichnb. Icon. C. 12, t. 58, f. 4375.

⊙ Flor. ?. Fruct. ?. In Pyr. orient. admodum rara.

Habeo ex *la Font de Coms*, lectam a Coder, ab ejus filio. Ad *St. Ant. de Galamus* detexit Timbal.

Phryne N. *Sisymbrium* Neotericorum ab eo, vel ab eis veterum et Patrum longe remotum: cf. Ruell. De Nat. Stirp. l. 1, c. 20, p. 100, lin. 21 seq.

Sisymbrium 1 Dioscor. l. 2, c. 154 forte *Menthae arvensi* respondet: num de eodem *Sisymbrio* loquutus fuerit Theophrastus, Hist. pl. l. 1, c. 5 et inde Plinius Nat. h. l. 19, c. 10, vel 57, *Sisymbrium* quod in *Calaminthum* degenerat, sive in *Menthae* speciem, profecto improbabile non est. Et *Sisymbrium* Theophrasti, Hist. pl. 16, c. 1 et 7, *Mentha* putatur; quin immo in Italia *Mentha sylvestris* a nonnullis *Sisimbrio matto* vocatur; cf. Pollin. Fl. Ver. 2, p. 250, Bert. It.; ut a quibusdam aliae *Menthae* species, *M. aquatica*, *M. Pulegium* in Italia *Sisimbrio* aut *Sisembrio salvatico* vocitantur. Una aut altera ex hisce speciebus ad coronas texendas inserviebat:

« *Cumque sua dominae date grata Sisymbria myrto,*
Textaque composita juncea vincla rosa. » Ovid. Fast. 4, v. 869-70.

Sisymbrium vero 2. Dioscor., l. c., c. 155, ego quidem, cum praestantissimis botanicis, pro *Cardamine fontana* recepi. *Nasturtium*

autem Dioscoridis, l. 2, c. 184, *Lepidium sativum* sistere non dubitamus. Liquet ex hoc, nomina generica *Sisymbrii* et *Nasturtii*, ut vulgo hodie recepta sunt, vel rectificanda, vel commutanda fuisse.

Sisymbrium in veteribus comoediis meretricula fuit ex Varrone (loco mihi ignoto, sed cf. Bod. a Stapel in Theophr. Not. et Comm. p. 600, a lin. 28); vel planta Veneri dicata. Ut aliqua de hac re memoria renovetur, ego generis nostri nomen mutavi in *Phrynem*, in obsequium pulcherrimae Veneris a Praxitele adamatae, cujus mirabilem formam et pulcritudinem judicum severitatem vicisse historiae narrant. Nec carent vi stimulante aphrodisiaca plures hujus generis species; et *Mentha* a Plutonis pellice nomen sumpsit ex Strabone, Geogr. 8; cf. et I. Pompon. Fortun. Comment. in lib. 10 Columellae. Habentur et isti Ovidii versus:

« *Foemineos artus in olentes vertere menthas*
Persephone licuit. » Metam. 10, v. 729-30.

Sed alii alias obtulerunt etymologias.

Pulcritudine ac gratia, non pudicitia et severitate, celebrantur *Phyllis, Dejanira, Deidamia, Glyceria, Dionaea, Serapias, Chryseis, Calypso, Maria Antonia*, aliaeque ad tot genera plantarum denominanda adhibitae. Ipsaque Flora lasciviae ac voluptatum damnatis illecebris inclaruit, eique honores publici decreti sunt: Cf. Ovid. Fastorum L. 5, v. 277 seq.

Phrynium Willd. (Gen. n. 14) alienam habet significationem.

Phrynion vero, inter synonyma *Poterii* apud Dioscr. (l. 3, c. 15, v. 17), quod *Astragalus Arnacantha* M. a Bieb. et Bung., sive *A. Poterium* Pall., nec DC. censetur, non video qua ratione (ranam significans) in contentionem traheretur.

De hoc genere cf. Fournier in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 12 (1865), p. 187-90 et p. 250-3.

SECTIO 1.ª TONGUEA Endl. (ex Webb.).

Nec mihi unquam satisfecit ceu genus, neque eum laudat Fournier l. c., p. 189.

Phryne Columnae! N.

Column. Ecphr. p. 266 et p. 268 fig. Pachypodium Columnae Webb It. Hisp. p. 75. Sisymbrium Columnae Jacq., Koch p. 52. n. 5, Gmel. Fl. Bad. Als. 4, p. 493, Roth. Tent. Fl. Germ. 3, p. 133. De Notrs. Reprt. Flor. Ligust. n. 164, DC. Dub. p. 44, n. 8. S. Column. et S. altissimum Bert. 7, ps. 60 et 62, ns. 10. 12. S. Column., S. Loeselii et S. altissimum La Peyr. Herbr.; S. altissimum. S. Loeselii et S. orientale Pourr. Herbr. Matr.; S. orientale L. Sp., ex Bory Chaub. Morée. S. altissimum L., cum ejusdem S. orientali Nuperior. sentent. confirm. Jacq. A. 4. p. 12, t. 323, Reichnb. Icon. C. 12, t. 75, f. 4407, Walth. Hort. p. 135, t. 22. Buxb. Cent. 5. p. 26, t. 51, Moris. Hist. pl. Oxon. 2. S. 3, p. 219, n. 4, t. 3 f. n. 4.

⊙, nec ⊙⊙ cum Koch. Flor. Apr.-Jun. Fruct. Maj.-Jul. Per region. mediterr. humilior. calidiorem.

Legi in Pyr. or., *Roussillon*, ad *St. Féreol*, die 13 Maj. 1843. Ex *le Pech de l'agnelo* ad *Narbonne* reperii inter Devillei plantas, cum scheda ignotae manus. Observavi ad *Sanguessa*, *Ayerbe*, *Benavarre*, *Barbastro*, etc.; abunde circa *Narbonne* et in *Roussillon*.

Nescio quomodo factum sit ut reperiatur apud Koch *L. Sp. 655*, tam in 1.ª, quam in 2.° Synopsidis editione, quem errorem absque emendatione ille reliquit.

Linnaeus speciem duplicare, nonnullaque ejus synonyma distrahere. Distraxit quidem DC., qui Columnae locum ad nostram speciem, nec non ad *S. Loeselii*, sive ad suam *Leptocarpaeam Loeselii* DC. Syst. retulit in Syst. p. 469, n. 16 et p. 202.

Pertinuit Smith, Graec. Pr. 2, n. 1540, duas confundi species apud Jacquin: hoc ductus consilio, Bertoloni ansam suscepit, ut iterum, natura invita, *Sis. altissimum* a *S. Columnae* separaret, quamvis, redeunte me ab exilio, delabente Martio 1847, in hoc eum intentum reperto, ab hac sententia removere, de re liquida disceptans, valideque ei obsistens, curaverim. Fecit, sed insidens characteribus futilibus, de specie adeo variabili, declarans *bonam* Waltheri incompletam figuram, loquutus de stirpe a se semel, aut saltem unico in loco *all' Acquasola* Genuae observata.

SECTIO 2.a **VELARIUM** DC. (Gallor., nec Plinii, ut DC. dicit!).

Phryne vulgaris (Fuchsii) N.

Fuchs. Hist. st. p. 592. Sisymbrium offinale Scop. Carn., Koch p. 51, n. 1, Bert. 7, p. 54, n. 6. Moris Sard. 1, n. 100, Gaud. 4, n. 1527, DC. Dub. p. 43, n. 1. Erysimum officinale L., La Peyr. Herbr.: E. vulgare G. Bauh. Basil. p. 28, Pin. p. 100, n. 1, E. runcinatum Gilib. Exerc. phyt. Engl. Bot. v. 11, n. 735, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 89, Sv. Bot. v. 3, t. 158, Bull. Herb. Fr. t. 259. Flor. Dan. t. 560, Fl. Batv. v. 2, t. 116, Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. V. 2, p. 6, t. 29, Sturm Heft 5, Dietr. Fl. Bor. v. 6, n. 425, Reichnb. Icon. C. 12, t. 72, f. 4401, Sabb. Hort. Rom. T. 4, t. 37, Woodv. Hook. Med. Bot. V. 3, p. 406, t. 147, Zannich. Vnz. p. 96, t. 287. Matth. p. 572?, Trag. St. h. p. 102, f. 1, Pen. Lob. Adversr. p. 69, Lob. Icon. t. 206, f. 1, Dod. Pempt. p. 714, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 21, p. 863 fig., Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 218, t. 3, f. 1. Lonier. Nat. h. ert. 165 A.

⊙ Flor. Maj. et per Æstatem. Fruct. per Æstat. et Autumno ineunte.

Legi in Pyr. Catal. ad *Olot*, die 13 Aug. 1845. Habeo a Deville, ut puto ad *Tarbes* lectum.

Varietas hispida communis est in Sardinia, teste Moris l. c., p. 163. Ego legi varietatem ferme glabram, notandam praesertim de siliquis, circa *Olot*, ubi proximus inspiciebatur status ubicunque communis. Legi ibidem monstrum in quo florum involucra in folia mutata conspiciuntur. Secus *le Gave* ad *Lourdes* individua luxuriantia glabrioraque inspiciebantur, vere 1879.

Species oblita in Benth. *Cat.*, quamvis communissima sit.

Ego laudo eos, qui Matthioli prolationem reliquerunt, nam figura illa ad *Phrynem laxatam* forte melius converteretur. Fugimus a Sprengeli sententia (Diss. de Germ. r. hrb. Patr.), qui Fuchsii figuram ad *Phr. Loeselii* adducendam censet.

Cur a Patrum locis me abstinuerim dicam potissimum dum de *Conringia*, Neotericorum *Erysimo*, agam.

Herba commendata est in raucitate et depressione vocis, vulgo apud Gallos *Herbe au chantre*. Racine instabat apud amicum Boileau, ut hujus herbae usui se committeret: cf. litteras datas 25 Jul. 1687, ex edit. *Panth.* (Didot 1838) p. 501 *b*.

Phryne subulata (Dioscoridis ?, Matthioli ?, Caesalpini) N.

Dioscr. l. 2, c. 187 ?, Matth. ? Caesalp. Herbr. Tornab. 1563, fol. 195, n. 538, De Plants. l. 8, c. 64. Ir. 3, p. 361. Matthioli in primis editionibus percipi nequit. Sisymbrium polyceratium L., Bert. 7, p. 53, n. 5, Moris Sard. 1, n. 102, Gaud. 4, n. 1528, DC. Dub. p. 45, n. 14. S. polycer. La Peyr. Herb.: S. hirsutum Lagasc. in Herbr. Hrt. Bot. Matr., inque Herbr. Dufour. et inde DC. Syst. 2, p. 478, n. 34. Jacq. Hrt. Vindb. p. 34, t. 79, Reichnb. Icon. C. 12, t. 73, f. 4403, Sabb. Hrt. Rom. t. 4, t. 38. Matth.

p. 573 majore prae super. specie fiducia, Camer. Epit. p. 344. Lob. Obs. p. 103, Icon. t. 206, f. 2. Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 653, f. 2.

☉ Flor. Maj. et per Æstat. Fruct. Æstat. in Octobr. In Pyr. Arag., Catal., oriental., Atax., locis calidior., *Oleam* non derelinquens.

Legi in Pyr. or., *Roussillon*, inter *Estagel* et *Casas de Pena*, die 14 Jun. 1843: sub forma *S. hirsuti* legi in Pyr. Arag. ad *Loarre*, die 3 Jun. 1858. Habui lectam ad *la Madonna de Pena* a Massot. Observavi ad *Pons, Rivesaltes, Narbonne*, etc.

Non omnes foliorum lobi dentati; folia sensim ascendendo minus secta et superiora integra sunt; siliquae erectae vel patentes; occurrunt individua erubescentia. Recte Bertoloni dixit herbam glabram, vel parce pilosam, quamvis melius dixisset eam plus minusve pilosam, vel hirsutam.

Non intelligo qua mente, dum Clos de infloratione *Cruciferarum* loquutus est, *Sisymbrium hirsutum* Lagasc. quaesiverit, nec recta *S. polyceratium* L. citaverit: cf. Clos in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 2 (1855), p. 501-3.

Suspectum e primo intuitu mihi fuit *S. hirsutum* Lag., mox adhuc magis ad *Torva, Ayerbe, Montmesa*, Pyr. Arag., quum in eum iterum intendi. Hoc varietatem *Ph. subulatae* primi declararunt Webb et Berthel. Phytgr. Canar. p. 76 in Obs. ad *Chamaeplium*. Non iisdem oculis rem vident Losco y Pardo, Ser. inconfect. Pl. Arag. p. 6.

S. fugax Lagasc. El. et Nov. gen. et sp. 20, n. 259 item variat glabrum et pubescens in ipsa Hispania, teste Cosson *Notic. pl. midi Esp.* (Paris 1851) p. 95. Qui Cosson ibidem *S. runcinatum* Lagasc. l. c. aeque variantem glabrum et hirsutum exponit, cui postremae formae adducit *S. hirsutum* Lag. Sed aut ille erravit de loco huic postremae stirpi praescripto, aut tota haec putata species *runcinata* ad *Ph. subulatam* spectat, a qua caeterum tantummodo diversa apparet siliquis solitariis, nec ternis, quam notam lusum naturae quoque in hac specie offerre plures agnovimus. *Ph. vulgarem*, e contra, reperiri interdum glabram jam supra relatum est, ita ut non necessarium habeamus alia quoque ejusdem Ordinis exempla proferre.

SECTIO 3.ª **SOPHIA** N.

Phryne multisiliquosa (Bobarti) N.

Erysim. cornicul. perenn. D. Bobart, Pluk Almg. p. 138, l. 6. Sisymbrium austriacum Jacq. A., **Koch p. 51**, n. 2. S. acutangulum DC., Bert. 7, p. 57, n. 8, Gaud. 4, n. 1522. S. multisiliquosum Hoffm., Haller. Fl. Wirceb. 2, p. 103, n. 7. S. acutangul., S. taraxacifolium DC. et S. austriac. DC. Dub. p. 44, ns. 4, 5, 6. S. acutangul. La Peyr. Herbr., part.m, et S. erysimifolium Pourr., La Peyr. Herbr. et S. obtusangulum (ter) La Peyr. Herbr. et Brassica (innomin.) La Peyr. Herbr.; S. erysimifolium Pourr. Chl. Narb. n. 1107 et Pourr. Herbr. Matr. et Sinapys pyrenaica Pourr. Herb. Matr.; S. austriac. et S. taraxacifolium Benth. Cat.; S. latifolium et S. sagittatum Gouan, visa in Herbr. Bolos. Jacq. Hort. Vindb. 3, p. 50, t. 97. Reichnb. Pl. cr. C. 3, t. 247, f. 406, Icon. C. 12, t. 79, f. 4412 et t. 77, f. 4410 et t. 78, f. 4411, Jacq. A. 3, p. 35, t. 262, All. Fl. Pedm. n. 960, t. 55, f. 1. Vill. Dauph. 3, p. 341, t. 38. DC. **Ic. gall. rar. p. 11, t. 37 gracilior.**

⚇ Flor. Maj.-Aug. Fruct. per Æstat. Planta per Pyrenaeos vulgaris.

Legi in Pyr. or. ad *Mont-Louis*, diebus 13 Jul. 1836 et 23 Jun. 1837. Habeo a Deville ex *le Ger de Troubat*.

Obvium mihi venit ad *Salau* hujus speciei monstrum sepalis petalisque foliaceis.

Ceu alpina species dijudicatur a Timbal, *Excurs. Panticos.* etc. 1868, p. 2! Occurrit ad *Toulouse* etiam. Pourretianam stirpem peculiarem sistere speciem contendit Timbal.

S. taraxacifolium DC. perperam ceu varietatem *Ph. Columnae* inscripserunt Bory, Chaub. *Pélop.* p. 43, n. 1049. Non sic Ledebour.

Phryne hispanica (Jacquin N. I.) N.

Jacq. Collect. 1, p. 69. Sisymbrium hispanicum Jacq., DC. Syst. 2, p. 463, n. 6, Pr. p. 191, n. 6. Jacq. Ic. rar. t. 124.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jul. In Pyr. Catal. rara.

Legi ad *Isona (Conca de Tremp)*, die 30 Jun. 1861.

S. laxiflorum Boiss., visum Florentiae in Herbr. Ital. centr., ex Hispania, mihi videbatur eadem species: de eo egit Boissier *Voy. Botnq. Esp.* n. 86, t. 6. Affinitas cum superiore maxima.

Phryne laxata (Tabernemontani) N.

Erysim. 2 Tabern. Krtb. 2, p. 840, f. 2. Sisymbrium Irio L., Koch p. 52, n. 4, Bert. 7, p. 58, n. 9, Gaud. 4, n. 1523, Moris Sard. 1, n. 101, DC. Dub. p. 44, n. 7. Descurainia Irio Webb. Berthel. Phytogr. Canar. p. 73; S. erucaefolium Gilib. Exerc. phyt. Sisymbr. gallicum Willd. En.; S. Irio et S. Loeselii Chaix Herbr. ex Timb.; S. filiforme Dulc. Erys. Irio Rupr. Fl. Caucas. Jacq. A. 4. p. 11, t. 322, Engl. Bot. v. 23, n. 1631. Curt. Fl. Lond. ed. Grav. v. 3, t. 102, Reichnb. Icon. C. 12, t. 75, f. 4408. Columm. Ecphr. p. 264-5, Tabern. Icon. t. 840 ex DC.; mihi tab. 449, f. 1. DC. cum Krtb. commnt. Mont. Ist. bot. p. 82, t. 32 fig. media, ed. Monti p. 107, t. 75 fig. in med. sita: Petiv. Herbr. Brit. t. 46, f. 4, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 218, t. 3, f. 3.

⊙, ⊙ Koch Flor. Apr.-Jul. Fruct. per Æstatem.

Legi in Pyr. or. ad *Mont-Louis,* die 9 Jul. 1837. Habeo e *Tarbes* a Deville.

De esclusione denominationis vulgo receptae pro necessitate mox dicemus ad *Conringiam.*

SECTIO 4.ª **DESCUREA** (sic, ex Guettard) C. A. Meyer.

Phryne Sophia (Brunfelsi) N.

Brunf. Herbr. 3, p. 170. Sisymbrium Sophia L., Koch p. 52, n. 7, Bert. 7, p. 65, n. 15, Gaud. 4, n, 1525, DC Dub. p. 44, n. 11, Mey. apud Ledeb. Fl. Alt. 3, p. 135, n. 5. S. Soph. La Peyr. Herbr. (excl. specim. Artemisiae, forte A. biennis Willd?). Sophia (ex Guettard) multifida Gilib. Exerc. phytolog. p. 243, n. 40: reapse Descurea (sic) Guett. Obs. 2, p. 164, S. Lobelii Rupr.; S. tenuissimum Kar., Kir. est stat. exilis ex Ledb. Ross. Engl. Bot. v. 14. n. 963, Fl. Dan. t. 528, Fl. Batv. v. 1, t. 47, Sv. Bot. v. 3, t. 203, Bull. Herb. Fr. t. 271. Reichnb. Icon. C. 12. t. 74, f. 4405, Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 25, t. 526, Zannich. Vnz. p. 252, t. 305, Dietr. Fl. Bor. v. 6, n. 429. Fuchs. Hist. st. p. 2, Trag. Stirp. h. p. 338, Dod. St. h. Comm. 1553, p. 145, Hist. pl. (gall.) p. 89, f. 1. Pempt. p. 133, f. 2, Lob. Obs. p. 426. f. 1, Icon. t. 738, f. 2 (nec 1 DC.); J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 886, f. 2.

Flor. Maj. in Æstat. Fruct. Æstat., Autumno ineunte.

Legi in Pyr. or., *Roussillon,* inter *Ceret* et *Arles,* l. d. *la Cabanaza,* die 26 Maj. 1843; in Pyr. Catal. ad *Puycerda,* die 2 Maj. 1861. Species est ad *Mont-Louis* et per *Cerdaña* frequens.

De speciei geographica distributione, quam apud DC. Alph. ne minime animadvertis, cf. Fournier in *Bull.* s. c. T. 11 (1864), p. 358-64.

Phryne tanacetifolia (Matthioli ?, Zanoni) N.

Matth. Comm. ed. Valgr. 1554. p. 279, f. 3 vix mihi videtur Zanon. Istor. bot. p. 86, t. 33. Sisymbrium tanacetifolium L., Bert. 7, p. 64, n. 14, Gaud. 4. n. 1526, DC. Dub. p. 44, n. 12. Huguenina tanacetifolia Reichnb., Koch p. 53. Sis. tanacetifl. La Peyr. Herbr. Leptobasis pinnatipartita Dulac. Reichnb. Pl. cr. C. 10, t. 999, f. 1330. Icon. C. 12, t. 81, f. 4415. Zan. Hist. ed. Mont. p. 103. t. 72, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3. p. 231, t. 6, f. n. 19.

♃ Flor. Jul. Fruct. Aug. In Pyr. med., potius rara.

Legi in Pyr. septr. aurig. sub *le Port de Salau,* die 21 Jul. 1862. Habui ex *le Pic de Gard* a Duchartre. Parentau vidit in m.ᵉ *Cagire;* speciatim deget *au Pic de la Sellette* ex Timb.

SECTIO 5.ª **ARABIDOPSIS** DC.

Phryne Gesneri! N.

Thal. Hercyn. 84, t. 7 f. D., ut videtur a Gesnero mutuata: cf. Gilib. Ic. Rich. Bellevali. Sisymbrium Thalianum Gay apud Monnard. Observ. Crucifer. in Ann. Sc. Nat. Par. T. 7 (1826), p. 399 not.!, vel Mém. seors. impress. p. 11 not. 1!, Koch p. 53, n. 10, Bert. 7, p. 48, n. 2, Gaud. 4, n. 1530, Hook. Br. Fl. ed. 1. p. 306, n. 4. Arabidopsis Thaliana Rupr. Flor. Cauc. p. 86. Arabis Thaliana L. Sp., Moris Sard. 1, n. 89, Wils. apud Hook. Journ. of Bot. 1 (1834), p. 304, n. 22, DC. Dub. p. 30, n. 11, Reichnb. Pl. cr. C. 4 (1825), p. 66, n. 86, Schrank Prim. Fl. Salisb. n. 624. Ar. Thal. La Peyr. Herbr.; A. scabra Gilib. Exerc. phytolg.; A. parviflora Raf., ex Torrey New York.; A. arcuata Dulc., Stenophragma Thalianum Celak. Engl. Bot. v. 13, n. 901, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3, t. 100, Dietr. Fl. Bor. v. 9, n. 601, Fl. Batv. v. 5, t. 385, Fl. Dan. t. 1106, Sturm Heft 11, Schk. Handb. t. 185, Reichnb. Icon. C. 12, t. 60, f. 4380, Gilib. Exerc. phytolog. p. 235, n. 21 cum tab., Lindern Hrt. Alsat. p. 36 cum ic, Pollich Flor. Palat. 2. n. 636 cum tab. Dalech. H st. pl. Lugd. 2, p. 1131, f. 1, Petiv. Hrbr. Br. t. 48, f. 1, 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 870, f. 2, Chabr. Sciagr. p. 277, f. 4, Barr. Icon. t. 269, 270, Pluk. Phytgr. t. 80, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 235, t. 7, f. 5.

⊙ Flor. Mart.-Maj. Fruct. Maj.-Jun.

Legi in Pyr. Catal. ad *Gerona,* die 14 Maj. 1851; ad *el Perthus,* die 26 Maj. 1860. Habeo a Deville e *Tarbes,* e *Cauterets* et ex *Mont-Sacon.*

Hirsuties caulis in illius inferiore parte, ciliique in foliis sunt plus minus conspicui, quin etiam interdum omnino deficiunt, occurrente planta prorsus glabra etiam, quod in agro Lucensi, inque agro patrio, ad *Bagnacavallo,* intervenire vidi. Ergo, epithetum *pilosum* in capite characterum cum Bertoloni, Ledebour, non erit certe laudandum.

Specimina Devilleana e *Mont-Sacon* peculiarem faciem portendunt, quasi *Pinguiculae,* cujus ferme ea dixisses, si, abrepta extrema parte florifera, aliquis tibi obtulisset.

Haec est *Aizoon Telephium* Dalech. et *Pilosella siliquata major* Thalii s. c. (1588); et dum Dalechamp et Thalius mihi apparuerant primi speciei auctores, hanc *Thalii,* nec *Thalianam* nuncupatam toleravissem. Perlectis vero Thalio et J. Bauhino, dimissis obscuritatibus de Brunfelsio deque Lobelio a Thalio citatis (de altera specie), hoc clare patet, stirpem ex agro Monspeliensi J. Bauhinum ad Gesnerum misisse, qui eam cum *Myagris* adsociandam esse judicavit, cujus iconem Thalius dedit e specimine a Gesnero commodato. Ego speciem Gesneri dixi, me referens potius ad ejus judicem, quam ad collectorem.

Interim dicam, reprehendendos eos esse qui cum Reyger Gedan., Schrank Prim. Salisb., Heller, Schkuhr Handb., Willd. Sp., Lejeune, Fries cum Broberg, Gaudin, Baungarten, Smith, Bromfield, Carion, Fuss, Hooker, *thalianum* neque *Thalianum* scripserunt! Et mirum sane de Reyger, qui nominis originem declaravit, Fl. Gedan. T. 2, p. 11. Singularis est Torrey, *New-York* p. 60, n. 2, scribens *Sisymbrium Thaliana!* Minus damnandus Beck, *Bot. Amer.* p. 29, n. 3, qui et proprium nomen *beckii,* nec *Beckii* scripsit de *Bidente Beckii* Torr., Beck. l. c., p. 207, n. 6.

SECTIO 6.ª **BRAYA** Sternb. et Hoppe.

De hac *Phrynes* sectione, cf. Fournier in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 10 (1863), p. 5-8 et alibi etiam ubi de *Sisymbrio* egit. Ceu genus repudiatur etiam a Trautvetter.

Praetuli *Brayae* denominationem, quam celebrem reddiderunt Koch et Grenier. Necessario me abstinui a *Descurainia* Webb, Berthel. Phy-

togr. Carar. p. 72, quae comprehendit plantas facie alienas, veluti *Ph. laxatam.*

Potuissem evocare *Lochneriam* Heisteri, ex Fabric. En. pl. Hrt. Helmstd. ed. 2, p. 295; verum enimvero iste unicam tantum speciem, *Ph. bursifoliam,* illic enumeravit.

Phryne pinnatifida (Halleri) N.

Hall. Emend. 3 (1860), n. 231, Helv. n. 481. Braya pinnatifida Koch Syn. ed. 1, p. 50, n. 2, ed. 2, p. 54, n. 2. Descurainia pinnatifida Webb It. Hisp. p. 75, Des Moul. Notic. Sisymbr. bursifol. La Peyr. (Bord. 1845) p. 19, n. 2. Arabidopsis pinnatifida Rupr. Fl. Caucas. p. 86. Sisymbrium pinnatifidum DC. Dub. p. 45, n. 16, Bert. 7, p. 51, n. 4 (excls. nonnulls. syns.); Gaud. 4, n. 1531, Zetterst. Pl. vasc. Pyr. princlpls. p. 17-8, n. 84. S. dentatum All. Loisel. Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 79, n. 4. S. bursifolium La Peyr. Herbr. partim, inque Herbr. March. omnino ex Timb. et Lor., ut Chaix. Herbr. ex Timb.; addas Cardaminem heterophyllam La Peyr. Herbr.; C. runcinata Pourr. Chl. Narb. n. 245 ex DC., Loisel., Des Moul., Duchartre; Timbalio Ghiniae raphanifoliae var.; mihi autem dubia et ex Herbr. Pourr. Matr. asserv., tantum pro majore parte nec tota; et C. parviflora Pourr. Herbr. Matr. et Sisymbr. bursifolium Pourr. Herbr. Matrit. et It. Pyr., ut et Dufour Lettrs. Palass. Monts. mauds. ex Herbr. hujus, loco plantae adnotato le Col de Poumerou. All. Fl. Pedem. n. 1001, t. 57, f. 3, Vill. Dauph. 3, p. 345, t. 39, Lamk. Ill. t. 563, f. 3, Reichnb. Icon. C. 12, t. 73, f. 4404, reapse non optime.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In editior. Pyr. medior. et orientalium.

Legi in Pyr. Catal. supra *Porté* ad *le Puig Morain*, die 22 Jul. 1851; in Vallibus *d'Eynes* et de *Planés*, diebus 17 Jun. et 28 Jun. 1837. Habeo a Deville ex *Mont-Sacon* et ex *le Turou de Casterès.* Vivit in m.^e^ *le Pic du midi* ex Ramnd. Ego stirpem offendi supra *Barèges*, in m.^e^ *Esquierry, au Port de Venasques* et *de Vieille*, *au Port de la Hourquette, a Costabona* et *au Mont-Llaurenti.*

Olim dubitavi, num revera *Cardamine runcinata* Pourr. pertineret ad *Phrynem pinnatifidam*, ut cum DC. multi crediderunt: en quae adnotavi ex Pourret volvens Herbarium suum Matriti asservatum: « *Cardamine runcinata Pourr., Card. alpina minor, Resedae foliis, Tournef. Inst. r. hrb. p. 225? — Etsi nimium affinis, tamen diversa a C. resedifolia. Nota. Synonymon Tournefortii ad Cardaminem resedifoliam* (citatum) *mihi C. runcinatae Pourr. In summis montium jugis.* Cf. *Sisymbrium bursifolium* » Pourr. Herbr. Matr. Ego sub Pourretiano nomine duas diversas species reperii, non tantum in Herbario Bolos, sed in ipso Pourretiano Matriti asservato, inter quas praestabat revera *Phryne pinnatifida,* sed nonnulla specimina mihi potius videbantur *Cardamines,* seu *Ghiniae resedifoliae* majoris, luxuriantis et robustioris.

Sisymbrium pinnatifidum DC. Syst. 2, p. 481, n. 38, ut jam *Fr.* 4, p. 667, n. 4161, Bert. It. 7, p. 51, n. 4, duas item differentes species comprehendit, apenninam unam, alteram alpinam et pyrenaeam. Quum Koch citaverit DC. absque exceptione, palam est, ipsum Candolleani erroris ne suspicionem quidem percepisse.

Caruit perspicacitate Bertoloni, dum loco cit. p. 52 subjunxit: « *speciem duplicem adspectum prae se ferentem* », quum illico facile sit plantas pro diversis legitimisque speciebus distinguere, quas in Italia vel Allioni Fl. Pedem., vel Zanoni, et post hunc Puccinelli, Fl. Lucch. p. 341, n. 3 cum tab., bene figurarunt. Apennina species ea est, quae figurata fuit a Zanoni, *Istor. Bot.* p. 88, t. 34, mox in edit. Monti p. 104, t. 73. Habui in Herbr. meo generali, e longo tempore, nomine *Sisymbrii apennini,* quod nomen in *Phr. apenninam* converti; vid. *Dunaliam* p. 89. Denominationem *Erucastri Zanoni* a Ball impositam, Herbr. Ital. centr., vel *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 7 (1860), p. 251, non

suscipiendam duco, quia non bonam genere et quia novi speciem jam ante alios notam fuisse Caesalpino, perinde ut liquet ex ejus Herbr. Tornab. 1563, fol. 195, n. 544. Quis judicabit *Sisymbr. bursifolium* Cambess. Balear. n. 38? et alterum Pallasii It.?

Pace Fournieri, *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 12, p. 410, mihi persuadere nequeo repertam fuisse a Pourret in Pyr. or. Valle *d'Eynes Ph. bursifolium* (Cupan., Dillen.) N. Item sentit Grenier *Bull.* etc. T. 13, p. 383.

Phryne Peyrousiana! N.

Sisymbr. bursifol. var. Sissoy, Clarabide, Lhieris, La Peyr. Herb., ut mihi visum est. Descurainia Peyrousiana Des Moul. l. s. c. p. 17, n. 1 (excl. pl. e Valle d'Eynes).

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. med. editioribus.

E Pyr. septr. med. l. indicato *autour du lac de la Glaire, près Barèges* habui a Philippe, qui in sua *Fl. Pyr.* 53 a superiore specie non separat.

Facies plantae similis est illius *Arabidis*, seu *Turritae Boryii* (Bor., Boiss.) N., quam habeo ex Hispania.

Quum vir cui dicata fuit *Descurenia* fuerit Descurain, quod nomen gallica voce educitur *Descuren*, hinc *Descureniam* latine dicere debuissent, nec *Descurainiam*: prae caeteris vero ita nomen istud scribere debuisset Des Moulins, qui *Peyrusianam*, nec *Peyrousianam*, recte inscripsit speciem. Guettard, qui primus, Obs. pl. 2 (1747), p. 164, putatum genus Franc. Descurainio dicari voluit, de *Ph. Sophia*, *Descuream*, minus bene, ut opinor, et ille scripsit.

Alliaria Fuchsii, Tragi, Loniceri, Matthioli, Camerarii, Dodonaei, Caesalpini, Tabernaemontani, G. Bauhini Basil. p. 32, J. Bauhini, Rayi, Heisteri, Adansoni, Scopoli, Andrzej., Link, Hooker et Arnott, Babington, Röper, C. Koch, Bromfield, Brébisson, Kirschleger, Dietrich A., Fuss.

Alliaria officinalis (Plinii? Fuchsii) Andrzej. *Crucifer.* in DC. Sist.

Alectorolophus Plin.? Nat. h. l. 27, c. 5, vel 23; Fuchs. Hist. st. p. 104. DC. Pr. p. 196, n. 1 et cum Dub. p. 45. Gaud. 4. n. 1533. Sisymbrium Alliaria Scop., Koch p. 53, n. 9. Erysimum Alliaria L., Bert. 7. p. 90, n. 7. E. Alliar. La Peyr. Herbr.; Er. alliaceum Salisb. Pr.; Alliaria Matthioli Dalech., Rupp. Hesperis Alliaria Lamk., Lestiboud. Belgq.; Sis. truncatum Dulac. Engl. Bot. v. 12, n. 796, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3, t. 101, Flor. Dan. t. 935 (non 953 ut citant Gaud., K., ed. 1 et 2, Meyer). Fl. Batv. v. 6. t. 419, Schrank Fl. Monac. t. 128, Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 3, p. 12, t. 58, Dietr. Fl. Bor. v. 8, n. 539 (p. err. 538 in tab.); Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 21, t. 521, Bull. Herb. Fr. t. 338, Turp. Fl. med. T. 1, t. 17, Reichnb. Icon. C. 12, t. 60, f. 4379, Woodv. Hook. Med. bot. 3, p. 407, t. 148, Schk. Handb. 3, t. 183 fr. sem. Fuchs. Icon. ed. 1545. t. 57, Trag. St. h. p. 86, Matth. p. 843, Camer. Epit. p. 589, Lonicer. Nat. h. crt. 160, vers. D., Lob. Obs. p. 285, f. 3. Icon. t. 530, f. 1. Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 911, f. 1, 2, Mor's. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 232, t. 10, f. 6, Dod. Pempt. p. 686, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 883 fig. (889 DC. p. err.).

⊙, ♃ DC. Flor. Apr.-Jun. Fruct. Jun. Jul.

Legi in Pyr. Arag. supra *Fiscal*, m.^e^ *Canzias*, die 24 Jun. 1845.

Video siliquas quadrangulares, cum nervis salientibus, neque teretes, cui falso characteri innixus speciem ad genus *Sisymbrium*, sive *Phrynem*, laudavit Koch Syn. ed. 1 et 2. Hinc cum Kunth Fl. Berol., Wimm. Grab. Siles., Link *Handb.*, Balb. *Lyonn.*, DC., Andrzej., M. a Bieberst. Taur. Caucas., Dietrich, Bonninghausen, Muller, Schaefer, De Notrs., Gussone, Des Moulins et Du Rieu *Dordogn.*, Babingt. Prim. Fl. Sarn., Bromfield Vectens., Hohenacker, Meyer (C. A.), aliisque, ceu genus proprium recepi, quum et habitus plantae et folia indivisa et flores albi

et calyx patulus et semina oblonga longitudinaliter striata et peculiaris quoque odor et penes antiquos etiam nomen, peculiare diutine servatum, genus videantur commendare ac sustinere.

Mihi suspicio manet hanc esse *Alectorolophum* Plinii, ut jam crediderunt Pena et Dalechampius. Penes botanicos praevaluit Anguillarae Hallerique opinio: cf. hanc Flor. p. 288.

Quidam Herbolarii hanc speciem pro *Scordione* venditarunt, ast perperam: cf. Ruell. De Nat. Stirp. l. 3, c. 60, p. 738, lin. 20, qui illos merito reprehendit.

Conringia Heister. *Erysimum* Neotericor., non Patrum.

Erysimum Theophr. De Caus. l. 2, c. 17 et l. 4, c. 16, et Hist. l. 8, c. 1 est frugi genus, permultis *Polygonum Fagopyrum*. *Erysimum* Dioscorid. l. 2, c. 187, cum illo Theophrasti luctans, clare non intelligitur, attamen ad *Phrynem vulgarem* crebro adducitur ab istis, ad *Ph. subulatam* potius ab aliis (cui Fraas, Fl. Class. p. 119, ipsum Theophrasti *Erysimum* inducit); a paucis ad *Phr. laxatam,* nulli speciei fidenter a nostrum plurimis. Plinium vero sub hoc nomine, ut sub illo *Irionis,* diversas confudisse species inter sese luctantes clare aperuit jam Ruellius, De Nat. Stirp. l. 2, c. 9, p. 539-41, nec non Dalechampius in Plinium p. 579 *a, kk,* confirmavitque Harduinus.

Nomen itaque ambagibus circumventum, reformatores hodierni intulerunt in genus, quod nullum jus considerationis sibi vindicare potest inter Patrum scripta. Inlatum in *Phrynem* nostram, accedendo ad G. Bauhinum, Tournefortium et Boerhaavium, tolerabilius fuisset.

Iisdem permotus rationibus Ruprecht, Flor. Ingr. p. 92, nostro generi nomen *Erysimastri* indidit. Mihi vero opportunius visum est *Conringiam* Heisteri restituere, Ind. pl. hrt. Acad. (Helmst. Jul. 1730) Nov. pl. gen. p. 34 et eo libentius quo omnes ab eo sub sua *Conringia* relatae species in Neotericorum *Erysimum*, seu *Cheiriniam* Link En., recta adveniunt.

SECTIO 1.ª **CHEIROPSIS** C. A. Mey.

Conringia turritoides (Tragi) N., ex Lamk.

Viol. sylv. lut. Trag. St. h. p. 560, n. 2. ex G. Bauh. Erysimum cheiranthoides L. Sp., Koch p. 51, n. 1, Bert. 7, p. 81, n. 1, Gaud. 4, n. 1536, DC. Dub. p. 45, n. 3. Er. cheir. La Peyr. Herbr. E. parviflorum Pers., Dulac; Ch. erysimoides et Ch. scapigerus Willd. Pr. Ber. Jacq. A. 1, p. 16, t. 23. Flor. Dan. t. 731 et t. 923, Engl. Bot. v. 14, n. 942, Fl. Batv. v. 3, t. 212. Spach Suit. Buff. Atl. t. 54, f. 1 fl. fr. sem., Schk. Handb. 2, t. 183, Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 297. t. 143. f. 7. Reichnb. Icon. C. 12, t. 63, f. 4383, Dietr. Fl. Bor. v. 6, n. 426. Lob. Obs. p. 112, f. 1. Icon. t. 225. f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 894, f. 1. Tabern. Krtb. 2, p. 840, f. 3, Icon. t. 449. f. 2. Petiv. Hrbr. Brit. t. 45, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 229, t. 5, f. 3, n. 7.

⊙ Flor. Æstate. Fruct. Aug. Octobr.

SECTIO 2.ª **ERYSIMASTRUM** C. A. Mey.

Conringia stricta N.

L. Fl. Sv. ed. 2, n. 602 (excls. syns.). Erysimum strictum Fl. d. Wetterau, Koch p. 55, n. 3, E. virgatum DC. Dub. p. 45, n. 2, Gren. Fl. Jur. p. 48 (e loco Creux-du-Van). E. virgat.? juranum Gaud. 4, n. 1534, forte cum E. longesiliquoso Gaud. n. 1535. E. cheiranthoides Benth. Cat. p. 77. Colm. Cat. pl. Catal., e loci autopsia ex la Valle de Andorra; E. cheirifolium Godr. cum Gren. Fr. partim?, nam et E. odoratum comprehenderet. E. hieracifolium Reichnb., Mey. Hanv. (L. Sv., non Herbr.); Cheiranthus angustifolius Gilib. Exerc. phyt. Reichnb. Pl. cr. C. 1, t. 12, f. 24-6, Icon. C. 12, t. 64, f. 4388, Dietr. Fl. Bor. v. 6, n. 427, Fl. Dan. t. 229, Schk. Handb. 2, t. 183 hieracifol.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. Arag. Catal., orient., locis calidioribus.

Legi in Pyr. or., *Roussillon*, sub *Oms*, secus *Riu Cerda*, diebus 23 Maj. et 10 Jun. 1843. Semina eduxi ex individuis de *San Julian*, vallis *Andorre*, die 8 Jul. 1846. Observavi ad *Jebra*, ad *Fiscal*, ad *Sarsa*, *a la Peña montañesa*, in m.^e *Turbon*, in *Sierra de Loarre*, *al Seo de Urgel* sub *Solsona* (hic loci rariter), sub *Gerona*, ad *Campdurà*.

Mea planta videtur potius annua quam biennis, neque in ea vidi folia inferiora runcinata, saltem non adeo manifeste. Ejus pubescentia fit e pilis trifidis, si illam caulis excipias, in quo cum pilis trifidis mixtim inspiciuntur pili bifidi et simplices etiam. Herba vivens laete viridis, exsiccata cinerascens; statura plantae est pedalis, bipedalis; caulis tum simplex, tunc superne ramosus, valde foliatus, cum foliis evolutioribus mixtim hinc inde foliis longe minoribus. Petalorum lamina cuneato-obovata; siliquae compresso-quadrangulares, stigmatibus praeditae tenuibus, sed obtusis; mox in adultioribus siliquis stigmata crassiuscula et biloba sese offerunt. Semina oblonga, minutissime punctata, coloris constanter fusci.

Oculatissimus Requien inspiciens plantam a me collectam, eam illico recognovit pro *E. virgato* DC.

E. virgatum Godr. Gr. *Fr.* p. 87, pro certo nitide non est expositum, et vereor ne plures comprehendat species, inter quas nostram praecipue video in var. β jurana a Gaudin desumpta. Sed suspicionem dimittere nequeo sub eorumdem auctorum *E. cheiranthifloro*, p. 88, comprehendi cum *Conringia odorata* quidquam iterum nostrae *C. strictae*.

Fortassis *Er. Kuntzeanum* Boiss., Reutr., Willk. Lang. Hisp. Pr. 3, n. 4714, cum nostra specie ludificatur.

Conringia polymorpha (Clusii) N.

Clus. Pann. A. p. 337-8 fig. Erysimum lanceolatum R. Br., DC. Dub. p. 46, n. 6. De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 170. E. cheiranthifolius Pers., Koch p. 57, n. 9. E. lanceolatum et E. pumilum Gaud., Bert. 7, ps. 85. 88. ns. 56, (excep. syns. spec. seqs.). E. pumilum et E. ochroleucum? Gaud. ns. 1540. 1541. istud non adeo clare. E. ochrol. et E. pumil. Godr. Gr. Fr. p. 89. E. repandum?? La Peyr. Herbr. et Cheiranthus erysimoides Jacq. La Peyr. Herbr. et Ch. dubius? La Peyr. Herbr.; Ch. helveticus Pourr. Herbr. Matr.; E. ochroleucum DC. Dub. l. c., n. 7 etiam? E. pyrenaicum Jord. Diagn.? etc. p. 176. Ch. alpinus Pourr. It. Jacq. A. 1, p. 48, t. 74. Reichnb. Pl. cr. C. 2, t. 147-8, f. 274-7, Icon. C. 12, t. 67, f. 4393 et t. 66, f. 4392 pumil.; All. Specim. p. 44, t. 9, f. 2, 3. Pona m. Bald. p. 232 fig., quae in editis lats. frustra quaeritur, Clus. Rar. pl. Hist. l. 3, p. 299, f. 1, Zan. Istor. bot. p. 110, t. 45, in edit. Mont. p. 124, t. 86-7, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 873, f. 2.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. per Æstat. Per region. mediterr. potissimum cum *Olea*, sed et valde supra eam, ad subalpina quoque, utriusque lateris, ascendens.

Legi in Pyr. or. humil., *Roussillon*, ad *Ceret*, diebus 22 Maj. et 12 Jun. 1843; in editis, ad *Prats de Mollo*, l. d. *Roca Galinera*, die 22 Jun. 1840; in m.^{ss} *Cambresdazes* et vertice montis *Puig Carlit*, diebus 11 Jul. et 1 Sept. 1836; hisce in locis sub forma *pumila*. Habeo a Deville ex *Mont-Sacon* et ex alio loco, cujus memoria fugit opt. Devilleo, sub qua e *Comadella* misit Vayreda; ex *Argelès sur mer* a Naudin. Ad *Lourdes* indicat Dulac, *Fl.* n. 591: in m.^e *Cagire* Timb.; ego in Pyr. septr. humil. me vidisse non recordor.

Rhizoma plerumque horizontale vidi; caulis aereus erectus, pedalis, sesquipedalis, in alpinis humilior; simplex, aut superne valde ramosus. Planta in alpinis plerumque caespitosa evenit, floresque grandiores generatim fert, sed pace Allioni, Sauter, Murith, Gaudin, Reichenbach,

Godron, Fuss, aliorumve pro specie peculiari recipere ego nequiverim. Hoc considerare sufficiat, quod putata species, *C. pumila*, non provenit nisi in editioribus montibus regionis mediterraneae et adriaticae, dominans communem plantae statum, in quem per gradus descendendo revertit.

Alia varietas huic proxima videtur *Er. pusillum* Bory Chaub. *Morée* p. 190, n. 876, t. 33, f. 2, quod a forma alpina *C. polymorphae*, vel ab hac specie diversum tantummodo judicavi, quia in illo flores minores petalorumve ungues dorso pilosae. Prolationem Candolleanam ad *C.*, vel *Erysimum murale* Desf. (ab ipso praecipue illustratum) trahit Gay in opella *Erysimor. quor.* etc. Paris. 1842, p. 14; sed ego malui ad hanc nostram relinquere speciem.

E. cheiranth. β *lanceolatum* Reichnb. Icon. c. f. 4393 β noluissem ad nostram hanc afferre speciem; recte quidem, nam video eum adductum ad *C. odoratam* a Mey. Fl. Han. excursr. p. 50, n. 4.

Hallerianam prolationem apud Gaud. n. 1541 (Helv. n. 449, t. 14, f. 4), cui Haller adjungit s. cs. Allioni figuras, ego quidem non recepi, non quia a Bertoloni usitatam non viderim pro nostra specie, sed, porro, quia non placuit. In exemplari meo, Hist. stirp. Helveticor., quod e dono Auctoris Bellardio pertinuit et ubi plantae Hallerianae fere omnes ab isto interpretantur, species illa absque interpretatione remittitur. In Nomenclatore Halleriano, quem pariter optime adnotatum vel illustratum possideo (e libris olim Maille), forte ab illo Abrahami Thomas non absimilem (cf. Vill. *Fl. Dauph.* 2, p. 532) *Hesperis* ea Halleriana pro *Cheirantho dubio* Sut. interpretatur, qui nos duceret ad *Ch. ochroleucum* DC., quem cf. Syst. 2, p. 181, n. 3, vel *Er. ochroleucum* Gaud., sub quo tamen aliquid nostrae plantae latere vehementer suspicor.

Conringia australis (Cupani, Bocconi) N.

Cupan. Hrt. Cath. p. 201, lin. 22 ex Guss.; Bocc. Mus. pnt. p. 148, lin. 8, t. 111, f. 4 (tab. ult.). Erysimum australe Gay Erysimor. Diagn. p. 6, n. 11. Godr. Gr. Fr. p. 88. E. canescens DC. Syst. et cum Dub. p. 46, n. 5 (sed expurgetur). E. helveticum Benth. Cat. p. 77; E. longifolium Guss. ex Boiss. Voy. botq. Esp., vel ex ipso Guss., qui Gayum citat. E. acuminatum N. in 1.º MNS.; Cheiranthus erysimoides Pourr. Herb. Matr.; Cheiranthus alpinus (in montanis) Chaix Herbr. ex Timb. All. Fl. Pedem. 1, n. 988 (expurg. syn.), t. 58, f. 2.

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. Arag., Catal., orient., locis calidioribus, solo calcareo.

Legi in Pyr. Arag. humil. ad *Torres*, inter *Graus et Benavarre*, die 26 Maj. 1846; in Pyr. Catal. supra *la Conca de Tremp*, m.' *Carreu*, die 25 Jun. 1861; et *al Forat des tres pons* supra *Orgaña*, die 25 Jun. 1846. Huc refero plantam ex *le Ger de Troubat* repertam in collect. Deville, aliaque specimina s. l.: speciem ad *Heas* (ex Philippe) vivere dicit Dulac, *Fl.* n. 590. Vidi ad *Cardona*. Timbal in montibus *les Albères orientales* observabat.

Species cum superiore multa affinitate devincta, a qua primo oculorum ictu disjungitur foliis multo angustioribus et longioribus, stiloque longiore. Revera eamdem stirpem ludentem foliis latiusculis et una angustis vidi in *Montsec* Pyr. Arag.; et stili longitudo mihi vix bonam distinctionis praebet notam, quum eum pro aetate diversa variantem viderim; scilicet, vidi stilos sub maturatione siliquarum in eas sese confundere.

Florum odorem pleno die exploravi, illumve ingratum pluries expertus sum. Sed quum flores minus grate olecessent *al Forat des tres pons*,

ii *al Carreu* gratia expertes non erant. Folia generatim revoluta, superiora praesertim acuminata, integra vel subdentata variant. Caulis aliquando, detracta pubescentia, rubidus. Petala venosa venaturis concoloribus. Vix siliquae quadrangulares, sed potius e cylindraceo compressae.

Vereor ne pro *Er. australi* apud auctores variae concurrant diversae species. Mea potissimum quadrat cum planta e *Luc* prope *Toulon* dono data a Müller Herbr. Ital. centr. Forte *Er. nevadense* Reuter ejusdem speciei modificatio est: cf. *Linnaea* (1856) T. 28, p. 355.

Etiam *Cheir. semperflorens* Schousb. multam cum *Conringia australi* ostendit similitudinem. Et species affinis est quidem *Er. leptophyllum* Andrz. in DC. Pr., Ledeb. Alt., quod ex Siberia a Steven missum vidi in Herb. Requien, habuique ex Hrt. Bot. Bonon. ab anno 1828. Neque procul distare videtur *C.* sive *Er. diffusum* Ehrh., *canescens* Roth. Cat. figuratum a Reichnb. Icon. C. 12, t. 69, f. 4394.

Clare non percipitur hujus speciei historia, ex quo stirps cum affinibus aut commixta est, aut obscure tractata. Ego nullum synonymon ei adaptum video apud G. Bauh. Pin. p. 98-9 sub *Eruca*, aut p. 201-2 sub *Leucojo non bulboso*. Videtur planta a Boccone designata l. c., quam DC. etiam ad suum *E. canescentem* retulit. Illum non citat Gussone, qui nos ad antiquiorem (anno tantum) adducit auctoritatem, Cupani. Ni fallor Bertoloni comprehendebat nostram speciem sub suo illo *Er. lanceolato*, quod ego caute ad *C. polymorpham* citavi.

Huc relegandum censeo *Er. helveticum* DC. *Fr.*, Benth. *Cat.*, DC. Duby, Loisel. Gall. (quod iste habuit suo nomine *Cheiranthi hieracioidis* γ, δ, Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 76, n. 8), Mut. *Fr.* ex Maille. Gallorum istud *Er. helveticum* omnino praeterlapsus est Godron agens de *Erysimis* gallicis *Fr.* ps. 87-90.

Petam: cui speciei melius quam huic adduceretur *Leucojum orientale, Helichrysi folio* Tournf. Coroll. p. 16? Et locus Zanoni huc potius sisteretur?

Qui primus speciem nostram evidentiore sermone tractavit, fuit Gerard, Fl. Gallo-Prov. p. 363, n. 7. Synonyma vero ab eo relata melius est excludere, nullo excepto, quum in istis eligendis minus felicem fuisse virum caeterum perspicacem, persuasus sim. Citavit eum DC. sub suo *E. canescenti*, Syst. p. 501, n. 2, sed cum tali falsa synonymorum turba, ut, nisi autoptae subvenerint, nunquam ad ejus plantae cognitionem devenissemus.

SECTIO 3.ª

Conringia orientalis (Clusii) Andrzej.

Clus. Hispn. p. 408-10, p. 409 fig. An Perfoliata alter. Trag. St. h. p. 183, n. 2? Erysimum orientale R. Br., Koch p. 58, n. 13, Bert. 7, p. 93, n. 9 (excl. *b*). Gaud. 4, n. 1543. E. perfoliatum Crantz. DC. Dub. p. 46, n. 9, De Notrs. Reprt. Fl. Lig. n. 171. Brassica orientalis L., La Peyr. Herbr., partim. et Br. alpina La Peyr. Herbr., quoad specimen e Castanesa? Br. alba Gilib. Exerc. phyt., C. perfoliata Link En. Jacq. A. 3, p. 45, t. 282. Engl. Bot. v. 26, n. 1804. Schk. Handb. 2, t. 186 fl. fr. sem., Dietr. Flor. Bor. v. 11, n. 732, Reichnb. Icon. C. 12, t. 61, f. 1381. Clus. Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 127. f. 1. Lob. Obs. p. 215, f. 3, Icon. t. 396, f. 2, Dod. Pempt. p. 626, f. 2, Tabern. Krth. 2, p. 1140, f. inter., Icon. t. 759, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 835, f. 3; et 4? (non 23 DC.); Chabr. Sciagr. p. 272, f. 2 (eadem ac 3 J. Bauh.), Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 525 fig., Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 210, t. 2, f. 19-20.

⊙ Flor. Maj.-Jul. Fruct. per Æstat. Per region. mediterr., potissimum in calidiorib.; attingit quoque Pyr. septr. auriger.; solum praediligit calcareum.

Legi in Pyr. Atax. *à la Garigue d'Escouloubre*, die 2 Aug. 1843; in Pyr. or. humil., *Roussillon*, supra *Salces*, die 14 Jun. 1840. Observavi ad *Roca-fuerte* contra *Sanguessa*, ad *Jaca*; supra *Orlu*; ad *Rià du Conflent*; vivit ad *Sogarò*, ex Vayreda.

Pars caulis superior sub anthesi refracta, fructificans erecta; flores, generatim, ochroleuci potius quam albi (*Brassica alba* Gilib. cum antiquis plurimis); semina granulata.

Nomen specificum vix tolerabile, nimium circumscriptam speciei stationem indicans: sed illud *perfoliatae* pejus: praetulit DC. cur? ille, qui naturam, sive characterem harum foliorum non novit tantum, sed aliis quoque docte explicavit demonstravitque!

Tribus 4.ª BRASSICEAE DC.

Brassica Cicer., Caton., Plin., L.

Brassica humilis (Tourneforti) DC., ni velis dicere potius Boissieri.

Sisymbr. repand. *b* DC. Cat. hrt. Monspel. p. 62. Sed ante omnes Tournef. ut infra declarabitur. DC. Syst. 2, p. 698, n. 16, Pr. 1, p. 215, n. 16 et cum Dub. p. 51, n. 6, Delile Sem. hrt. Monspel. (1836) p. 23, Boiss. Voy. botq. Esp. p. 35, n. 100. Sisymbrium valentinum L.? Pourr. Herbr. Matr.; Diplotaxis humilis Godr. Gr. Fr.. D. saxatilis DC. Syst. (2, p. 636, n. 13) ex Boiss., cui faveo.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. per totam ferme Æstatem. In Pyr. Arag. edit., solo calcareo.

Legi supra *Fiscal*, in m.te *Canzias*, l. d. *Cambrillo*, die 24 Jun. 1845; *a la Peña Montañesa*, die 15 Jul. 1845. In m.te *Turbon* eam vivere vix dubito.

Radix alba, sublignosa, simplex napiformis, vel interdum ramosa; intus albescens, gentium sapore sub-aeri. Caules saepe plures in eodem caespite brevissimi, foliis crebris stipati, unde facies plantae vulgo acaulis. Folia in spiram dispersa; creberrima, carnosula, pinnatifida, laciniis quidquam surrectis, tum glabra, tunc ad laciniarum apicem et per marginem raris pilis induta, petiolo plus minus longo insidentia, subtus convexa, superne planiuscula, cum marginibus quidquam salientibus. Pedunculi bipollicares, palmares, pedales etiam, axillares saepius erubescentes, nitidi; rachide cum floribus brevi (scilicet floribus sub-approximatis), sub fructificatione elongata. Flores magni et pulchri in pedunculorum apice sub-congesti, insidentes in pedicellis prae illis brevioribus, et tum erectiusculi; qui pedicelli sub maturatione siliquae quidquam elongantur, in quibus tunc apex incrassatus manifestior fit; insuper qui pedicelli erectiusculi erant flores gerentes, hi patentes fiunt fructigeri, matura siliqua recurvati quoque inspiciendi. Calyx e viridi lutescens, apice pilosiusculus. Corolla sulphurea, avenia, calyce duplo longior, apice sub-crispatulo, sive tantillum undulato. Genitalia lutescentia, dimidium corollae limbum et amplius attingentia: antherae altera facie convexiuscula, altera sulcata: stigmata crassiuscula, stilo in flore lineam longo, sesquilineam in siliqua perfecta. Siliqua matura pollicaris, patentissima, erubescens, uti pedicelli et pedunculi saepius conspiciuntur, nitida, compressa, punctulata, nervo saliente in unaquaque valva praedita, stilo apiculato, continens semina uniserialia, sub-ovata, compressa. Cotyledones incumbentes, canaliculato-complicati.

Maxima ejus affinitas cum *B. monensi* Huds. a qua illico distinguitur, scapo, ut vocant, nudo, foliis ad laciniarum apicem frequentius piliferis, calyce ferme omnino glabro, petalis aveniis, siliquis longioribus, patentibus, rostro sterili, denique statione montana, nec maritima, qualis ex Dillen Hrt. Elth. p. 136 et ex Anglis denunciatur de *B. monensi*, ne dicam insuper et odore herbaceo: cf. Sm. *Engl. Fl.* 3, p. 220, n. 5.

Ab affini quoque *B. repanda* DC. differt foliis non omnino glabris et magis sectis, floribus fortasse majoribus, siliquis tenuioribus, crassiore stilo terminatis erecto, patulis, valvisque non carinatis.

Ad *B. humilem* adduxit Boiss., *Voy. botq. Esp.* l. c. *Diplotaxidem saxatilem* (Tournf.) DC. Syst. et Pr. de qua ipse DC. dixit: « *Species inter Diplotaxidem et Brassicam ferme media* », Syst. 2, p. 636, n. 13, repetite in Pr. 1, p. 283, n. 13. Et hoc sane memorandum est! Visis speciminibus illius speciei e m.^e^ *St. Victoriae* Provinciae, huic unioni faveo, qua excipitur etiam *Sisymbrium monense* L. Sp. ed. 2.^a^, non 1.^a^ (exclus. Dillen. et patria Anglia). Contracta planta plerumque talis (verno tempore) retro *le Pic St. Loup* agri Monspeliensis, collecta, in qua quaedam peculiaris facies adparet, ansam sejunctioni harum stirpium dedit apud Gallos, dum agebatur de una eademque specie, plus vel minus evoluta, sive contracta aut proceriore. Recepta ergo cum Boissier harum stirpium unione, fugit DC. auctoritas a nostra planta, quae Tournefortii subdita sese fatetur. Est enim *Eruca perennis* e *rupe Victoriae* Tournf. Herbr., ut ipsi norunt galli, inter quos DC., qui ante incomptum Garidel, citare debuisset Schol. Botan. ed. a Sherardo (1689) p. 81, lineas ultimas.

Brassica tenuifolia (Herbarior.).

Fuchs. Histr. stirp. 262, cum Smith, contra Sprengel, quem cf. Diss. de Germ. r. hrb. Patr. p. 18. Diplotaxis tenuifolia DC., Koch p. 61, n. 1, Bert. 7, p. 70, n. 3 (excl. var. B et prolat. Gouanii), Gaud. 4, n. 1544, Moris Sard. 1, n. 114, Guss. Sicil. Syn. 2, p. 192, n. 2, DC. Dub. p. 53, n. 2. Sisymbrium tenuifolium L., La Peyr. Herbr. et S. murale La Peyr. Herbr., partim; Eruca monensis Dill. Elth., Diplot. monensis Lagr. Foss. Tarn Gar.; Sisymbrium monense L. Sp. et Mant., non Herbr., haec fide Lagr. Foss., cui obstamus. Engl. Bot. v. 8, n. 525, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 96. Bull. Herb. Fr. t. 335. Sturm Heft 68, Flor. Batv. v. 4, t. 310, Dietr. Fl. Bor. v. 7, n. 450, Reichnb. Icon. C. 12, t. 82, f. 4420, Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 34. Zannich. Vnz. p. 95, t. 178. Matth. p. 531, Id. in edit. 1554, **p. 267, f. 3 vix,** Fuchs. Icon. ed. 1545, t. 146. Willing. De viribs. Herbr., Basileae 1559 crt. 31 (p. err. 21), mutata parum, repetita fig. crt. 35, Lobel. Obs. p. 105 (p. err. 109 et DC. unde? p. 101?) f. 1. Icon. t. 203, f. 2, Dod. Pempt. **p. 707, f. 2, semper ead. Plantiniana et mala figura;** Camer. Epit. p. 307, **J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 861 fig., Lonicr. Nat. h. crt. 164 D., f. 1?**

♃ Flor. Ver., Æstat. et Autumno ineunte. Fruct. Maj.-Nov. Per Pyrenaeos non adeo communis.

Legi in Pyr. Atax. humil. ad *Leucate*, die 17 Sept. 1860. Habeo a Deville lectam ad *St. Bertrand*; e *Perpignan* a Massot.

Variat petalis magnis; iisque apiculatis aut obtusis, integris vel laceris.

Locum Zannichelli quidam (Host. Syn. ed. 1, Bert. Am. Ital.) *Br. decumbentis* fecerunt; hos emendavit Moretti Vincent. Append. n. 56; DC. Syst. hinc et illinc praeteriit.

Figura Matthioli conspicienda in edit. anni 1554 diversissima est ab ea aliarum editionum, illamqe retuli sub aliena fide, quamvis mihi non placeat. Maluissem eam videre citatam ad *Phrynem multisiliquosam* N. sin. fig.: Nostrae speciei adducerem *Rucul. marin. major.* Trag. St. h. p. 103 speciei sequenti vero *Rucul. marin. minor.* Trag. p. 104, p. 103 fig.

Specificam tenuifoliae denominationem corripiebat Wulfen, Fl. Nor. n. 1170.

Quoad hanc speciem in *Sisymbrium monense* L., sive *Brass. monensem* conversam, et *Cardaminem sylvestrem* N. in *Brassicam* seu *Sisymbrium tenuifolium* L. mutatam cum Chaubard et Lagr. Foss. *Tarn. Gar.* (1847) ps. 20 et 26, hoc fundamento caret. Si novatores isti consuluissent Fuchsii et Dillenii figuras a Linnaeo citatas, ne dicam melius, characteribus et patriis specierum attendissent, sin etiam Floram Anglicam, prae omnibus politiorem consuluissent, ab inani temeritate Anglorum corrigendorum hac in re se abstinuissent et novitatem hanc, profecto ridiculam, dereliquissent.

Ex iisdem auctoribus insuper *Sinapis Erucastrum (Brassica* L.) comprehenderet (cf. l. c., p. 18) *Brass. monensem, Cheiranthon* et *Cheiranthifloram* DC. Pr. Credunt errore evenisse, quo modo citata planta L. Sp. pl. ferat schedam *Br. monensis.*

Sed *B. monensis* Fl. Angl., *Engl. Bot.* n. 962 peculiaris species est; et vera *Br. Cheiranthos* sive *erysimoides* Pourr. apparuit sero in *Engl. Bot. Suppl. pl.* n. 2821, nec identitatem ullam inter utramque admiserunt Angli, neque admitti potest. Ergo et haec quoque alia irrirenda novatio est, cujus suspicio prima exiit e calamo Gaudiniano.

Ab exemplari, quod possideo, Iconum Fuchsianarum s. c., olim Ovidii Montalbani, percipio istum *Erucam* antiquorum vidisse in *Br. tenuifolia,* quum in calce iconis illum Columellae versum attulerit, quod ita scripsit: « *Excitat ad venerem tardos Eruca maritos* »; quod perperam Ovidii dixit. Nil malitiae in hoc: in die amoenitatis calamum in cubiculo sumpsit, versumque, ut menti apparuit, scripsit.

Brassica decumbens (Car. Stephani) N.

« Alia Eruca Junio promens ad Parisios inter vineas crescens. » C. Steph. De re hort. ex ed. Paris. 1554, p. 69. edit. Gryph. 1536, p. 66: ego credo. Br. muralis. Diplotaxis muralis DC., Koch p. 62. n. 2, Gaud. 4, n. 1515, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 183. DC. Dub. p. 53, n. 3. Coss. Germ. Fl. Par. p. 92. n. 2. Caldes. Fl. Fav. Tentam. (1879). D. tenuifolia *k* Bert. 7, p. 71, n. 3. Sisymbrium monense et S. Barrelieri Thuill. Fl. Par. confirm. a Coss. Germ. Par. S. Erucastrum Latour. Chl. Lugd. ex Balb. Fl. Lyonn. Engl. Bot. v. 16, n. 1090, Schk. Handb. 2, t. 181. Sturm Heft 68, Gouan Ill. p. 42, t. 20, Reichnb. Icon. C. 12, t. 82, f. 4417. Barr. Ic. t. 131.

⊙, ⊙⊙ Flor. Maj. per Æstat. et ineunte Autumno. Fruct. Æstat., Autumno.

Legi in Pyr. Arag. *Sobrarbe* ad *l'Ainsa,* die 13 Sept. 1850.

DC. et Duby vix intelligendi sunt: dicunt siliquas sessiles, erectas et stilum brevem subfiliformem. Hujuscemodi res reperiuntur in DC. Syst. 2, p. 634, n. 9. Prodr. p. 222, n. 9. Cum prima nota significare voluit defectum tecaphori in hac specie; sed secunda nota praecisione caret; ambae male sonant.

Sisymbrium murale Savi Fl. Pis. 2, p. 99 aut ex toto, vel pro maxima saltem parte pertinet ad superiorem speciem, quod etiam in DC. Syst. 2, p. 634, n. 9, dictum velim.

Accedere ego nequeo Bertoloni et Visiani sustinentes hujus cum superiore specie junctionem: Bertoloni citavi; cf. Visian. Fl. Dalm. 3, p. 134, n. 1431.

Contendunt Bory Chaub. *Pélop.* p. 43, n. 1050 *Sisymbrium ceratophyllum* Desf. Fl. Atl. 2, p. 82, t. 155 hujus speciei constituere varietatem siliquis brevioribus foliisve pinnatifidis, unde DC. *Nasturtium*

(seu *Cardaminem* N.) fecit; sed revera non *Sisymbrium*, ut ipsi clamitant, quamvis reapse a sua *D. murali* valde distraxerit DC.

Arduum mihi foret illam suscipere sententiam: ast quocumque modo, potiorem adhuc affinitatem cum *B. murali* percipio in ipsius Desfontainesii *S. coronopifolio* Fl. Atl. Ibid. (p. 82) t. 154, cujus DC. in alteram *Nasturtii* sui speciem constituit. Hasce Desfontainesii species Munby, a plurimis semper adjutus, in Catal. pl. Alger. 1859 iterum sub *Sisymbriis* enumeravit, ei, ut videtur, plane ignotas.

Videmus ad hanc speciem adductam a DC. Syst. c. *Eruc. minor. monspess.* etc. Chabr. Sciagr. p. 276, f. 5 (quam ille p. err. signat 62); et videmus ab eodem DC. in prolatione Barrelieri, Obs. p. 44, exclusam J. Bauhini citationem, quae eamdem figuram offert, et quae certo certius cum illa Chabraei ad *B. vimineam* pertinet, cui speciei ipse DC. citat in Syst. 2, p. 635, n. 12, correcto errore *Fl. Fr.* 4. n. 4154, ubi locus iste relatus perperam erat ad *B. decumbentem*. Errarunt itaque ii, qui DC. indulgendo aut Chabraei prolationem (Bertololoni), aut istum, cum J. Bauhino (Gaudin, Smith) ad *B. decumbentem* retulerunt. Porro: non fuit consilium malum, quod inter Botanicos imitatores non invenerit, derelicta necessaria diligentia. In eumdem errorem versavisse Moris palam fit ex eo quod, citato DC. Syst. ad *B. vimineam*, figuras J. Bauhini et Morisoni, ejus filiam, exclusas voluit. Morisonianae figurae numerus apud DC. exactus non est: sed hoc rem non mutat.

Perennem etiam occurrere ferunt Coss. Germ.

Brassica brevicaulis (Wibeli) N.

Wib. Primit. Fl. Werthem. (1799) Additam. p. 348. Diplotaxis brevicaulis Bluff. et Finger. Compend. Fl. Germ. ed. 1, p. 153, n. 1901. D. viminea Bluff. et Fing. Compnd. ed. 2 ex Nees et Schauer T. 2. p. 102, n. 3, Koch p. 62, n. 3 (excl. plurs. locs.), Godr. Fl. Lorr. ed. 2. p. 50 (dolosa quamvis descriptione). Sisymbrium brevicaule Wib., Heller Fl. Wirceb. Suppl. (1815) p. 61. S. vimineum Gmel. Fl. Bad. Alsat. 4, p. 488, n. 1003 (excls. syns. praeter Wibelianum). D. glabra Dulc.! Sturm Heft 68.

⊙ Flor. Æstat. Fruct. Aug.-Nov. In Pyren. Cantabr. ad mare. Legi ad *Guetary*, die 16 Sept. 1841. Observavi ad *Secoi*, *Orio*, *Lejona*.

Caules cylindracei, pedunculi vero sub-compressi et siliquae e tetragono compressae.

Distinguitur ab insequente specie, quae cum *Olea* habitare solet, habitu grandiore, peculiari quadam facie, herba teneriore, caule magis ascendente, per longiorem tractum foliato, foliis valde minus incisis, lobo terminali maximo, obovato-rotundato, obtuso, floribus aliquantulum majoribus, siliquis forte brevioribus et turgidioribus, totiusque herbae odore et sapore, ut visum est, acutioribus.

Vivit constanter inter arenas, nec solum calcareum, ut *Brass. viminea*, videtur exposcere, quam ego regionis circummediterraneae indigenam tantummodo credo.

Br. Prolongi Boiss. *Voy. botq. Esp.* p. 33, n. 94 parum ab hac nostra recedere existimo.

Non me latet, *Sis. vimineum* Gmel. *formam parvam B. decumbentis* tantum dijudicavisse Spenner, quem videas in Flor. Friburg. 2, p. 950 Obs.

Brassica viminea (Gesneri, G. Bauhini) Boiss. Pl. Aucher. orientls. n. 257 et *Voy. botq. Esp.* n. 93.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmid. tab. aen. 13, f. 111, G. Bauh. Pr. p. 39, n. 2. Richer de Belleval Ic. pl. delin. anno 1598 in exempl. Deless., olim Rubien, hodie Inst. Scient. Paris. *Diplotaxis viminea* DC., Bert. 7, p. 74, n. 4, Moris Sard. 1, n. 115, DC. Dub. p. 53, n. 4. Sisymbrium murale var. s. l. La Peyr. Herbr. Reichnb. Icon. C. 12, t. 84, f. 4416 ben., sed petal. tantisp. majoribus. J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 862, f. 2, Chabr. Sciagr. p. 276, f. 5, Bocc. Sic. Mel. p. 18, 19, t. 10, f. 2 C opt., Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 229, n. 8, t. 5, f. 5 cum n. 9.

⊙ Flor. Mart. et per Æstat. Fruct. Maj.-Oct. Per region. mediterr. locis humilioribus, calidioribus, solo calcareo, vix extra.

Legi in Pyr. Atax. montbs. Corbariensibus ad *Cascastel*, die 5 Jun. 1852. Habui *Narbonne* a Delort. Observavi ad *Fiscal*, ad *Nacià* Pyr. Arag.; ad *Alfaraz* Catal. Reperitur ad *Toulouse*, ubi invectam fuisse puto. Species mihi mediterranea, unde alibi migravit cum hortorum, vel cerealium seminibus.

Noulet legitimitatem hujus speciei in dubium ponere: « *Cette plante n'est probablement qu'une variété de la précédente* » (*Br. decumbentis*, *Fl. Bass. sous Pyr.* p. 47, quam sententiam sustinuit adhuc in *Fl. anal. Toulous.* (1861) p. 15. Ante eum Gerard Fl. Gall. Prov. p. 359, n. 5 species inter sese sola magnitudine differre dixerat. *B. vimineam* ceu legitimam speciem noluit admittere Steudel, Nomenc. Bot. ed. 2, p. 517 *b*, lin. 11.

Si quis hodie perlegerit Candolleanam descriptionem de hac specie, Syst. Veget. 2, p. 635, n. 12, profecto, eam confectam non crederet a viro, qui plantarum organographiam sedulo inquisivit et pertractavit, in operibus specialibus etiam. Nec omnino correcti sunt Cosson et Germain, auctores caeterum accurati et commendandi, in speciei nostrae adumbratione; si eam nec praecedentem pertractarunt: cf. *Fl. Paris.* p. 92, n. 3. Non carent mendis Bertoloni et Moris; tolerabiliter rem tractavit Guss. Sicil. Syn. 2, p. 195, n. 5.

A J. Bauhini figura non est divellenda plantae adumbratio, ut voluit Vaillant, Bot. Paris. p. 50, n. 2, et cum eo alii.

Brassica erucoides (Doldii) Boiss. pl. Aucher. or. n. 255 et *Voy. botq. Esp.* n. 95.

J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 860 a Doldio. *Diplotaxis erucoides* DC. Syst. 2, p. 631, n. 5, Bert. 7, p. 68, n. 2, Moris Sard. 1, n. 113, DC. Dub. p. 53, n. 1. Sisymbrium murale var. caulesc. La Peyr. Herbr.; Sinapis raphanifolia Pourr. Herbr. Matr.? Euzomum eru oides Spach Suit. Buff. Jacq. Hrt. Vindb. T. 2, p. 80, t. 170, Reichnb. Icon. C. 12, t. 84, f. 4422, Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 35. Chabr. Sciagr. p. 276, f. 2, Barr. Icon. t. 132.

⊙ Flor. Apr. Æstat., ac ineunte Autumn. Fruct. per Æstat. et per Autumn. In Pyr. Atax., orient., Catalaun. praesertim, solum calcareum potius expetens.

Legi in Pyr. Atax. inter *las Palmas* et *Fitou*, die 14 Jun. 1840; supra *la Nouvelle*, die 23 Jun. 1879; in Pyr. Catal. ad *Rosas*, die 25 Aug. 1846. Habui a Delort e *Narbonne*, ubi stirpem sat diffusam observavi. Communis est ad *Berga*; facile obvia ad *Besalu*, *Figueras*, *Perpignan*, *Sijean*, *aux Corbières*.

Caulis interdum erubescit, sicque calyx, corolla et genitalia, vix folia: erubescit aliquando tota planta in siccioribus et tunc contractior remanet. Reapse huic plantae facies peculiaris denegari nequit; sed longe abest quin Spachio accedamus. Imo, ex nostrae speciei studio, senseram plurium neotericorum generum junctionem exorituram.

Sinapis valerianaefolia Pourr. Herbr. Matr. e *Gibraltar*, huic similis, conferatur cum *Brassica*, sive *Diplotaxide virgata* DC.

Haec est *Eruca romana seu Gentilis siliqua angusta foliolata*, J. Bauh.

l. c., qui plantam a Doldio accepit: ergo iste inter botanicos primus speciei detector excipiendus est.

Ad *Gerona* obvia fuit monstrositas sepalis, petalis et genitalibus in folia conversis, quorum numerum, dispositionem, simplicitatem aut connexionem, acuto scalpello acutisque oculis indagare non fui curiosus. Item ad *Gujà* sub *Gerona* accidere vidi, ubi interdum, cum staminibus contractis, inspiciebantur pistilli mutati in speciem siliculae ellipticae, abortivae, insidentis in pedicello e medio floris exsurgente, cum ea aequilongo, vel etiam longiore. Haec florum monstrositas facilius in sepalis ac in petalis quam in generationis organis, ut facile est devinare, efficiebatur.

Brassica Tournefortii! Gouan.

Sinap. hispan. min. Raphanifol. Tournf. Inst. p. 227, lin. penult. (dicamus et Elém. botq. p. 191. lin. 10), ex Juss. apud Gouan infr. c., hodie quoq. confirm. DC. Syst. 2, p. 602, n. 23. Pr. p. 216, n. 23 (excl. forte var.); Bert. 7. p. 157, n. 13! C. sabularia Moris Sard. 1, n. 107. Eruca erecta Lagasc. Cat. hrt. Matr. p. 20, ex DC., Sisymbrium setosum Ledeb. apud Spreng., fide Ledeb. Fl. Ross., Br. fruticulosa Xat., Naud., Debeaux, Gautier. Gouan Ill. p. 44, t. 20 A videtur.

⊙ Flor. Jun. et per Æstat. Fruct. Jul.-Sept. In Pyr. Catal. mare versus, solo arenoso.

Legi prope *Rosas* l. d. *Caneillas*, die 14 Jun. 1851, seminaque ad *Rosas* legi, die 22 Aug. 1860; ad *Lloret de mar*, die 14 Sept. 1853. Incipit transacto monticulo St. Antonii contra *Culera*, illico communis planta eveniens ad *Llansà*, *la Selva*, *Cadaques*, *Rosas*, *Monjoi*, *San Feliu de Guixols*, etc. Sed neque ad ipsam *Culera* vidi, nec ad *Parabou*, non per Pyr. or. sept., vulgo *le Roussillon*, ubi repertam fuisse stirpem compertum minus habueram ad Naudin usque, monentem inveniri ejusdem speciei parvum specimen a Xatart dono datum Mus. Par. cum nomine *Br. fruticulosae* (!). Idem Naudin ad *Perpignan* unicum specimen macrumque invenit, unde semina eruit pro hortulo suo ad *Collioure*. Postremo ad *le Vernet* prope *Perpignan* obtinui a Gautier.

Planta glauca, pilis conspersa aliquot rigidis, sub-patentibus in foliorum primorum inferiore pagina, parum per marginem inque illorum petiolis, vix in ima caulis parte. Folia carnosula et fragilia, in inferiore pagina glauca et inde pallidissima, ima plura, lyrato pinnatifida, pauca in superiore caulis parte lanceolata, quaedam intermedia dentata, haec rariora. Rami patescunt, divaricati etiam fiunt, tenues, quasi viminei sunt, paucifolii (ima basi excepta) paucisque floribus et inde fructibus donati, qui fructus insident in pedunculis demum patentibus. Petala calycem duplo superant, sulphurea, visu unicolora; acutius inspecta venae quidquam saturatiores in eis conspiciuntur.

Stamina breviora ascendentia. Semina rotunda, fusco-ferruginea, granulato-scabra, rugulosa. Radix potius dulcis; odor et sapor herbae gentis omnino est. Interdum petioli et foliorum nervi, nec non calyces rubro colore suffusa reperiuntur. Habitus plantae similis cum *Br. adpressa*, cum qua saepe mixtim vivit, cui tamen statura cedit, quum *B. Tournefortii* sesqui-bipedalis, raro ad tres pedes pertingat, vix unquam amplius.

Inter congeneres potissimum accedit *B. Gravinae* Tenor. (*Fl. Nap.* t. 62); appropinquat etiam, saltem quoad faciem, *B. fruticulosae* Cyrill. pl. Neapol. fasc. 2, p. 7, t. 1. Sed *B. sabularia* Brot. Phytogr. Lusit. (t. 43) alia certe species est, de qua graviter hallucinatus est Moris,

l. c. Sed *Erucastrum varium* Dur. *Explor. Scient. Alger.* t. 74 multam cum mea planta similitudinem ostendit.

Porro, pro *Tournefortii* suscepi, quamvis Gouan flores minores, siliquarum rostrum longiorem delineaverit, illorumque pedicellos etiam longiores describat, et caulem simplicem et hirsutiem plantae majorem offerat, quae omnia generatim melius cadunt in planta Italica. Et Rossica eadem? cf. Ledeb. Fl. p. 217, n. 4.

Brassica montana Pourr.

Chlor. Narb. n. 181, in Mém. Acad. R. Toulous. T. 3 (1788), p. 308, Timb. Reliq. Pourr. (1875) p. 114, Id. Deux Excurs. Corbièrs. or. (1875) in Mém. Acad. Toul. Ser. 7, T. 7, p. 462.

⊙, vel ⊙⊙ Flor. Maj. Fruct. Jun. In montbs. Corbar., orientalibus, rarissima.

A San Victor et *à la Serre de Salabert*, itemve *de Artigues, au Tauch*. Habui a Timbal, e m.^e^ *San Victor*, a Gautier e m.^e^ *Tauch (Corbrs.)*.

Specimen mancum (quandam faciei similitudinem offerens cum *Alliaria officinali*) vidi in Herbr. La Peyrouse, qui eam praeterivit in suis scriptis. Peculiarem esse speciem semper judicavi, injuria a Systematicis omissam. Ut eam inquirerem montem *San Victor* potissimum adivi Jun. 1877; ibidemve et circa hunc montem loca varia sedulo, ast incassum, exploravi. Me felicior Timbal ea potitus est: ex hujus descriptione phrasim redigo.

Planta quinque, sex decimetr. Caules 1-4 sub striati, glauci, fragiles. Folia carnosa, glauca; inferiora petiolata, lyrata, lobata; suprema amplexicaulia, integra; media ovato-elliptica, dentata. Racemus terminalis, sub anthesi modice protensus. Sepala patentia, florum pedunculo breviora, e viridi flavescentia. Petalorum laminae orbiculatae, unguibus eorum iis duplo longioribus. Antherae apiculatae. Stilus conicus, stigma capitatum. Siliquae patulae, mox arcuatae; laeves, nitidae, sub-tetragonae, valvarum dorso carinato praeditae, torulosae. Semina ovoidea, laevia, fulva.

Eamdem a Timbal plantam habuit Vayreda, qui animo fluctuavit (*Pl. notbls. Fl. Catl.* (1879) p. 22) num revera a *Br. oleracea* distincta?

Brassica erysimoides (J. Bauhini) Pourr. Chl. Narbon. (1788) n. 180, et Herbr. Matr.

J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 858, f. 2. B. Cheiranthos Vill. Fl. Delphinat. (1785) p. 71, Fl. Dauph. 3 (1788), p. 332, n. 4 (expurg. synon.); Bert. 7, p. 156, n. 12, Moris Sard. 1, n. 104 (excl. Columm. loc.), Boiss. Voy. botq. Esp. p. 39, n. 110. Br. Cheiranth. et Br. cheiranthiflora DC. Dub. p. 51, ns. 10. 11, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 70, ns. 10, 11. Sinapis Cheiranthos Koch p. 60. n. 3. Godr. Gren. Fr. p. 73. Sinap. Erucastrum Lagr. Foss. Tarn. Gar. p. 18, n. 3 (excls. syns. plurms.). Sisymbrium obtusangulum, quartum, La Peyr. Herbr. et var. caule subnudo La Peyr. Herbr. et var. alpina La Peyr. Herbr. et var. petiolis nudis La Peyr. Herbr. et Sisymbr. acutangulum var. alpina La Peyr. Herbr. et bis. partim, et S. acutangulum cum syn. Brassicae montanae DC. (quod bene stat) La Peyr. Herbr.: denique Sisymbr. vimineum? La Peyr. in Herbr. March., ex Timb. et Loret., cum Turritide setosa La Peyr. Herbr.; et haec quoque in Herbr. March. ex Timb. et Lor. B. Tournefortii Colmeir. Cat. pl. Catal.? Bolos Herbr.: B. monensis Lagasc. Lista Sers.? ex Babingt. Sarn.; B. pyrenaica Jord.? Diagn. p. 187, et B. racemiflora Jord. p. 184; Sinapis setigera Gay in Dur. pl. Astur.? ex Boiss. l. c.: Erysimum arvense Thore Chl. Land. p. 284; Erucastrum Cheiranthos Noul. Fl. Erucae genus hirsut. e Pyren. Tournf. Herbr., ex Boiss.; Sinapi pinnatipartitum Dulc. Vill. l. c., t. 36 fig. imperf.; Engl. Bot. Suppl. v. 3, n. 2821, All. Pedem. 1, n. 963, t. 82, f. 1. quidque dubia; Dietr. Fl. Bor. v. 6, n. 430 et v. 12, n. 857 cheiranthifl., Reichnb. Icon. C. 12, t. 91, f. 4432-3, Willd. Hort. Berol. fol. n. 19. Chabr. Sciagr. p. 275, f. 1.

⊙⊙, ♃ Flor. Maj. et per Æstat. Fruct. Jul.-Oct. In editis et montanis, unde ad humiliora mare usque aliquando descendit.

Legi in littore Cantabr. prope *Biaritz*, die 27 Maj. 1841; in editior. Cantabr. ad rupes supra *Behorleghuy*, die 25 Jun. ejusd. anni; in Pyr. septr. med. m.e *Esquierry*, die 11 Aug. 1838; in Pyr. or. *Valle d'Eynes*, die 7 Jul. 1837; ad *Port-Vendres*, die 20 Maj. ejusd. anni. Habeo a Deville ex *le Pic du midi* et ex *Cauterets*, absque scheda, sed ut e notis MNS. conjicere licet. Non rara in montanis, rarior in calidioribus locis, sed aliquando obveniens, ut mihi sese obtulit contra *Ceret*, sub *Oms*, secus *Riu Cerda*.

Setae in ima caulis parte interdum nullae; sepala ante anthesim apice setosa, dein pilis deciduis glabra, ut in aliis quidem affinibus speciebus intervenit, utque de *B. viminea* primitus observatum est a Gerard, Fl. Gall. Prov. p. 359, n. 5.

« *Calyces sub-hirsuti antequam adoleverit* (planta), *glabri evadunt vigente planta.* » Petala in plaga Cantabrica vidi variantia sive violaceo, sive luteo colore venata, aut prorsus avenia: reapse juniora generatim avenia occurrunt, adultiora autem conspicue venosa fiunt. Siliquae non bene maturae tres valvarum nervos non ostendunt, qui nervi in maturis siliquis evidentes sese offerunt.

B. cheiranthiflorum ab *erysimoide* specifice adhuc sejungere maluit Dietrich, a characterum futilitate minime deterritus. Dicit in *Br. erysimoide*, sive *Cheirantho* folia radicalia (sic) profunde lyrato-pinnatifida, caulina pinnatifida, laciniis linearibus, elongatis, integerrimis, vel subdentatis; in altera folia radicalia (semper) sinuato-pinnatifida sub-lyrata, caulina pinnatifida laciniis lanceolatis, abbreviatis integerrimis vel dentatis. Quis *Cruciferam* talibus innixam characteribus sustinebit? Sprengel, Syst. Vegtb. 2, p. 911, ns. 20, 21, ad utramque stirpem adjicere *calyces clausos!*

Cf. quae in Lagr. Foss. perloquutus sum in p. 1938, ubi addendum erat: Hanc esse veram *B. Erucastrum* L. contendisse Jordan apud Billot Adnot. in 27-28 Centur. pl. exsiccatr.; cf. Bill. *Arch. Fl. Fr. Allmgn.* (1859) vel *Annot.* (1855) p. 173-5 et *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 7 (1860), p. 127. Leo Dufour, e contra, *Diagn. pl. Hisp.* Ibid. p. 222, *B. Erucastrum* L. synonymon censet plantae annuae, petalisve albidis donatae, quae ab eo *Eruca Erucastrum* (oh bone Deus!) dicitur. Video Jordani sententiam criticatam a Kirschleger, *Bull.* Ibid. p. 376-7, qui putat, duas sub Linnaeana denominatione latere species, scilicet *Erucastrum Pollichii* Spenn. et *Br. Erucastrum*.

Specimen Pourretianum vidit DC. in Herbario L'Heritier sub nomine *Brassicae erysimoidis*; dum plantam Chloridis Narbonensis ad insequentem speciem trahit Timbal; qui *B. cheiranthiflorum* Pourr. extare dicit (in littrs. dats. 25 Sept. 1875) affinem *B. valentinae* Reut., a DC. diversam.

Brassica obtusangula (Matthioli) Bertol. Fl. Ital.

Matth. Comm. ed. Valgr. 1554, p. 267, nec videtur ante. Bert. 7, p. 158. n. 14. B. Erucastrum Haller ex Herbr. Allion., L. Sp. ex Gay, Sov. Willem. in Ann. Sc. Nat. Par. Ser. 2, T. 2 (1834). p. 116-7, Gaud. 1. n. 1552 a. Diplotaxis Erucastrum Godr. Gr. Fr. p. 81. Sisymbrium obtusangulum Schleich., DC. Dub. p. 44, n. 3. Erucastrum obtusangulum Reichnb. exsicc., Koch p. 61, n. 1. Sisymbr. obtusangul. La Peyr. Herbr., partim: et var. hirsuta. cum altera var. caule stricto La Peyr. Herbr.: Sis. gallicum et S. obtusangulum Loisel. Gall.; Sis. neglectum Chaix Herbr., ex Timb.: Conirostrum obtusangulum Dub. Gaud. l. c., t. 4, Sturm Heft 66. Reichnb. Icon. C. 12. t. 89. f. 4429. Matth. p. 531. Camer. Epit. p. 307. Tabern. Krth. 2. p. 837, f. 1, Icon. t. 448, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 2. l. 21. p. 862. f. 3. Chabr. Sciagr. p. 276, f. 6. Lob. Obs. p. 102 (revera 106), f. 1, Icon. t. 204. f. 2, Dod. Pempt. p. 708, f. 2.

♃ Flor. Maj. et per Æstat. Fruct. Æstate in Octobr.

Legi in Pyr. or. *Conflent*, supra *Prades*, ad dirutum coenobium St. Michaelis, die 23 Sept. 1843 et die 4 Oct., quo fructum decerpsi. Varietatem notandam legi in Pyr. Arag. ad *Jaca*, secus flumen *Gaz*, die 29 Maj. 1858. Habeo a Deville lectam ad *Barèges*, ut ejus notae indicant, stirpem in *Lavedan* communem.

Specimina ad *Jaca* lecta gerebant flores dilute luteos, obsolete venosos, parumper odoratos. Haec ad *Jaca* lecta varietas forte ea est planta, quam Willkomm, Sert. Fl. Hispan. p. 9, n. 68, habuit pro *Br. ochroleuca* Soy. Willem., seu *Erucastro Pollichii* Spenn., dictam a se visam prope *Tiermas* et inter *Jaca* et *San Juan de la Pena*, e quo postremo loco, tam late indicato, mea proveniunt specimina. Solemnis vero varietas, in qua racemi basi tantum bracteati, sepali horizontaliter etiam patentia, stamina longiora, nec semper pistillo adpressa, imo aliquando et ipsis patentibus. Caeterum, duas species per Pyrenaeos facile obvias distinguit Timbal quoque, loquutus et de formis intermediis, *Excurs. Corbiers.* (1874) p. 9.

Ego antiquorum figuras huc firmare ausus sum, quamvis de una aut altera a me citata icone diversimode judicatum sit ab aliis et expressim a Soyer Willemet, qui illam J. Bauhini, meo sensu ab aliis non sejungendam, ad modo citatam *B. ochroleucam* trahi juberet, ut jam voluit Spenn. Fl. Friburg. 3, p. 946. DC. Syst. hasce figuras inter duas species (Syst. 2, p. 465, n. 9, p. 600, n. 20) dispertivit.

Obvium mihi fuit ad *Solsona* hujus speciei monstrum proliferum, in quo e centro floris pedunculi prodibant ferentes flores simplices, vel eos quoque proliferos, qui postremi flores, in pedunculo communi interdum alternantes, gerebant bracteam ad eorum pedicellum confectam sepalo, quod ab ejus officio illud quoque aberraverat; alias, pedicelli umbellatim dispositi inspiciebantur, aequales aut inaequales, gerentes ad basim calycem quadrisepalum involucri officium fungentem. Flores conspiciebantur normales vel abnormales, confectos petalis ter quinque, ferentes stamina quatuor ad septem. Denique hoc etiam non omittendum duco, quod solvebantur in novos pedicellos non tantum pistilli, sed stamina etiam, quandoque petala ipsa disparebant, ut sese mutarent in pedicellos, manentibus semper sepalis ejusdem structurae, sub forma bractearum ad hujus prolificationis basim, forma et magnitudine quidquam mutatis.

Brassica adpressa (Tragi? Hermanni) Boiss. *Pl. Aucher. or.* 275 et *Voy. botq. Esp.*, Visian. Dalm.

An Sinap. 5 Trag. St. h. p. 103? Herm. Parad. Batv. p. 155, t. 39. Hirschfeldia adpressa Moench. Webb It. Hisp. p. 72, Godr. Gr. Fr. p. 78. Erucastrum incanum Koch p. 61, n. 3. Sinapis incana L. Sp., Bert. 7, p. 168, n. 3, Gaud. 4, n. 1556, Moris Sard. 1, n. 110, Guss. Sic. Syn. 2, p. 202, n. 6. DC. Dub. p. 52, n. 4. Stylocarpum incanum Noul. Fl. bass. sous Pyr. p. 35. Sinap. incana La Peyr. Herbr.; S. heterophylla Lagasc. ex Herbr. Hrt. Bot. Matr.; S. geniculata Desf. Atl., Herbr., teste Guss. Sic. (1843, ignorans Munb. Cat. 1859!); S. taurica M. a Bieb. Suppl., Erucaria hircanica DC. Syst. et E. persica Hrtor., ex Fisch. Mey. Ind. sem. hrt. Petropol. 1835; E. aleppica M. a Bieb., ex Ledb. Ross. Myagrum hispanicum Quibusb.; Strangalis adpressa Dulac., H. incana Low., Melanosinapis incana Kirschl. Vog. Rhen. Jacq. Hrt. Vindb. 2, p. 79, t. 169, Engl. Bot. Suppl. v. 3, n. 2843, hirsut.; Brot. Phytgr. Lusit. sel. V. 2, p. 205, t. 172, Reichnb. Icon. C. 12, t. 85, f. 4423.

⊙ Flor. Maj. et per Æstat. Fruct. Jul. in Autumn. exordientem. Per region. mediterr. cum *Olea*, raro extra eam, ut puto, emigrans.

Legi in Pyr. or. *Conflent* ad *Prades*, die 25 Sept. 1843. Habeo a Deville absque loci indicatione in scheda plantae, sed e MNS. conjicio

lectam fuisse ad *Lascazeres*, cum Cerbin. Observavi ad *Pamplona*, ad *Ustarroz* vallis *Roncal*, etc., communis eveniens in Pyr. Atax., or. Catal. humilior.

Sinapis Patrum, Ruellii, Tournef., L. Genus arctissime *Brassicae* affine, cui potissimum adjungendum esse prototypa species, *S. nigra*, innuit. Quidam, Koch, Noulet, Cosson cum Germain, Meyer (G. F. W.), Godron, Babington, Godet, Reuter, Kirschleger (Alsat.), Boissier, Rochel, Ledebour, Fuss, Asa Gray, cum *Brassicis* componunt. Sed quod genus *Sinapis* dici potest abrepta *Sinapi* Hippocratis, Theophrasti, Dioscoridis, Nicandri, Plinii!? Genus antiquitate sancitum, maxime a specie principe in re oeconomica et medica continuo adhibita, abolere nolui, utens quodam severitatis retinaculo, vel in obsequium erga eos, qui *Sinapidem* typicam stirpem per longum aevum considerarunt.

Oh quam insipienter emissa est *Melanosinapis* a Sch. Sp. Frib.!

Sinapis nigra (Bibl. Sacr., Hippocr., Theophr., Dioscr., Nicandr., Plinii) L. Sp.

Matth. c. 13, v. 31-2; c. 17, v. 20? Marc. c. 4, v. 31-2, Luc. c. 13, v. 19 et c. 17, v. 6, Hippocr. Napy, Theophr. hist. l. 7, c. 3, 6, Dioscr. l. 2. c. 183, Plin. Nat. h. l. 19, c. 20, 22, vel 87, Nicandr. Ther. v. 878, Alex. v. 531. Bert. 7, p. 166, n. 2, Gaud. 4, n. 1553, DC. Dub. p. 52, n. 1. Brassica Sinapis Noul. Fl. bass. sous Pyr. p. 32. n. 3 (reapse optime denom.). B. nigra Koch Deutschl. Fl. 4 (1833). Syn. ed. 1, p. 55, n. 4, ed. 2, p. 59, n. 4, Boiss. Pl. Aucher. or. 268, Coss. Germ. Fl. Par. p. 94. n. 4. Engl. Bot. v. 14, n. 969, Fl. Dan. t. 1582, Sv. Bot. v. 14, n. 969, Fl. Batv. v. 4, t. 250. Dietr. Fl. Bor. v. 8, n. 524, Reichnb. Icon. C. 12, t. 88, f. 4427, Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 22, t. 524, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 403, Turp. Fl. med. T. 5, t. 241. Roques Phyt. med. T. 3, p. 1, t. 113, Woodv. Hook. Med. bot. V. 3, p. 403, t. 146. Matth. p. 562, Camer. Epit. p. 332, Dod. Pempt. p. 706, f. 2, Lob. Obs. p. 100, f. 1, Icon. t. 202, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 855, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 215, t. 3, f. 1.

⊙ Flor. Jun-Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. occid., med., praesertim regione oceanica.

Legi in Pyr. Cantabr. (*Vizcaya*) ad *Portugalette* et ad *Avando* contra *Bilbao*, diebus 18 et 20 Jun. 1853. Non raram per Cantabriam, observavi ad *Toulouse*; ad *Luesia* Pyr. Arag.

Hanc degere speciem in Herbr. L. sub nomine *S. incanae* testatur Lowe *Man. Fl. Madr.* p. 27, n. 2.

Ex Wedelio Exerc. 6 Dec. 7 est *Faecula Coa* antiquorum, ex gr.

Qualia lassum.
Pervellunt stomachum, siser, alec, faecula Coa. Horat. Satyr. l. 2, S. 8, v. 8-9

Pro qua crassiorem vini Coi sedimentum alii interpretarunt.

Sinapis arvensis (Dioscoridis? Brunfelsii).

Dioscr. l. 2, c. 142? ex Matth. aliisque. Brunf. Herbr. 3, p. 139. Koch p. 60, n. 1, Bert. 7, p. 172, n. 6, Moris Sard. 1, n. 109, Gaud. 4, n. 1554, De Notrs. Reprt. Fl. Lig. n. 179. S. arvens. et orientalis L., DC. Dub. p. 52, ns. 2, 3. La Peyr. Herbr. s. l.; S. Schkuhriana Reichnb., ut ego opinor, quidem, contra Willk. Sert. et Loret Glanes., nobiscum stat Koschownikoff; S. villosa Mérat Par.; S. Schlosseri Heuff. ex Neilr. Croat.; S. erucaefolio G. Bauh.; Brassica Sinapistrum Boiss. Voy. botq. Esp.; Sinapistrum arvense Spach Suit. Buff.; Erucea arvensis Noul. Fl.; Hesperis arvensis Cav. Praelect. 2, n. 986. Ramphospermum orientale Andrj. Engl. Bot. v. 25, n. 1748, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3, t. 103. Fl. Dan. t. 753, Schk. Handb. 2, t. 186, Fl. Batv. v. 2, t. 147, Dietr. Fl. Bor. v. 6, n. 431, Reichnb. Icon. C. 12, t. 86, f. 4425. Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 36. Matth. p. 451. Camer. Epit. p. 343. Fuchs. Hist. st. p. 257, Egenolph. Herbr. imag. crt. 32 f. inter.?, et Pr. 2, crt. 2 b f. inter., Lob. Obs. p. 99, f. 1, Icon. t. 198, f. 2. Dod. Pempt. p. 675, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 844. Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 542, f. 1.

⊙ Flor. Maj.-Jul. Fruct. per Æstatem.

Legi in Pyr. Navarr. ad *Pamplona*, die 9 Jun. 1844. Monstrum ad *Liadena*, die 11 Aug. 1844, floribus degeneribus.

Notanda sane ea est varietas, quae siliquas fert hispidas, *S. orientalis* Murr., ex L.? Sed nisi potiorem notam invenerint, qua distinguant *S. orientalem* ab *arvensi*, quam dari non credo, separatio ista admitti nequit.

Ludentem siliquis glabris et retrorsum hispidis hanc stirpem in eodem individuo observavi ad *Torla* Pyr. Arag., die 9 Aug. 1850, adnotavique, quod dum ima pars caulis hispidior est, tum siliquae, si nonnullae tantum ex illis hispidae sunt, eae tales conspiciuntur, quae in inferiore racemi parte degunt; et si pro parte solum hispidae sunt siliquae, tunc tantummodo illorum inferior pars hispida reperitur: eamdem hanc legem observant petioli, foliorumve nervi. *S. arvensis* generatim siliquas hirtas fert ad *Durban* montium Corbariensium, itemve in Valle *d'Aure*, sed in istis quoque locis mixtim cum aliis reperii individua siliquis hirsutis, hispidis et glabris, ut in Sardinia vidit Moris, in Germania Roth, in Rossia Ledebour, in Sicilia Gussone, alibique alii.

Praeclari auctores, Pollich Fl. Palat., Roth Tentam. Fl. Germ., Sm. Brit., Balbis Addit. ad Flor. Pedem. et Miscell. bot., M. a Bieberst. Taur. Caucas., Hagenb. Basil., Bertol. Am. It., Guss. Sicil., Moris Sard., De Notrs. Reprt. Fl. Lig., Reichnb. Icon., Kirschl. Alsat., Godet Jur., Babington, descripserunt hujus speciei siliquas modo glabras, aut hirsutas et hispidas. Neque siliquarum costae, in planta exsiccata praesertim conspiciendae, praebent bonam distinctionis notam; et si characteribus Candolleanis fidimus (Pr. p. 219, n. 19) profecto specimina Navarrensia ad *S. orientalem* potius adducerentur, quod vetant et classicorum descriptiones et figurae citatae et plurium meaque experientia, ne ab *arvensi* separem; ne dicam, insuper, nimis composita distinctionis elaboratio, ut ad duas species natura abhorrente adducamur.

Siliquis vero glabris, aut hirsutis, vel hispidis et hirtis, pubescentibusve, ac pilosis etiam, pilis simplicibus et glandulosis, variant *Turrita auriculata*, *Pteroneurum graecum* DC., *Ghinia impatiens*, *Matthiola sinuata* ex Tenore, *Matth. glandulosa* ex Gussone, *Malcolmia arenaria*, *Malc. intermedia* Mey., *Malc. Bungei* Boiss., *Antoniana sylvestris*, *Phryne vulgaris*, *Phr. Columnae*, *Ph. brachypetala* (*Sisymbr.* Fisch. Mey.), *Diplotaxis crassifolia* DC., *Cordylocarpus muricatus*, *Enarthrocarpus lyratus* DC. (*Raphanus recurvatus* Del. Ægypt.), *Brassica adpressa*, *Schrankia rugosa*, *Schr. orientalis* (*Rapistrum orientale*), *Sinapis nigra* ex Borkhaus., *Sin. dissecta* (cf. etiam Gennar. Cent. pl. Ligust. n. 11), *Eruca sativa*; *Drabella alpina* ex R. Br., *Drabll. aizoides*, *Drbll. frigida*, *Drbll. rupestris*, aliaeque *Drabellae* plures, ex Lindblom (*Linnaea* 1839) et praesertim observationibus Liljeblandi in Nov. Act Upsal. T. 6 (1799); et insuper, adnotata praecipue *Drabll. Macleani* Hook. et *Drbll. Brackenridgei* Asa Gray, ex Asa Gray *Unit. Stat. Explor. exped.* 1854, ps. 52, 53, ns. 2, 3 et ex Hook. Fl. Bor. Amer.; addatur *Drabll. nemoralis*, in Rossia, ex Herder; *Clypeola Jonthlaspi*, *Adyseton altaicum*, *Biscutella raphanifolia*, *Bisc. laevigata*; *Bisc. apula* ex Bory Chaub. *Pélop.* n. 1034, *Bisc. auriculata*, *Lepidium campestre*, *Isatis costata* C. A. Mey., *Is. praecox* Kit., *Is. littoralis* DC., *Is. canescens* DC., *Is. Candolleana* Boiss., *Is. dasycarpa* Ledeb., *Vesicaria arctica* Richrd., etc., etc., ut de foliis sileam, in quibus cum hujuscemodi naturae fructu, maxima patet omnibus analogia, utque exempla praeteream eruta e fructibus (ex gr. e capsulis) plantarum Ordinum differentium.

Non me fugit iconem Brunfelsianam *Raphanistri innocui* voluisse Spreng. Diss. de Germ. r. hrb. Patribus p. 6.

Sinapis alba (Æmilii Macri) L. Sp., ex Camer., Gerard., Besl.

Æm. Mac. De virib. hrb. cap. 35 cum fig. obscura. Koch p. 60, n. 2, Bert. 7. p. 174, n. 7, Gaud. 4, n. 1555, Moris Sard. 1, n. 111, DC. Dub. p. 52, n. 5. La Peyr. Herbr. s. l.; S. hispida Laterr. Bord. ex Godr. Gr. Fr.; Brassica alba Boiss. Pl. Auchr. orient. n. 272, et Voy. botq. Esp.; Sinapistrum album Chevall. Fl. Par.; Leucosinapis alba Spach Suit. Buff.; Eruca alba Noul. Fl. Engl. Bot. v. 21, n. 1677, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3, t. 104, Fl. Dan. t. 1393; Sturm Heft 8, Gaertn. Fr. Sem. 2, p. 299. t. 143, f. 4, Dietr. Fl. Bor. v. 8, n. 523, W. W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 402, Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 22, t. 524, Reichnb. Icon. C. 12, t. 85, f. 4424. Matth. p. 563, Camer. Epit. p. 333, Fuchs. Hist. st. p. 538, Trag. St. h. p. 101, f. 1, Dorsten. Bot. fol. 270 A-B, Lonicer. Nat. h. crt. 164 vers. C. Lob. Obs. p. 100 f. intr., Icon. t. 203, f. 1 et 2, t. 277, f. 2, Dod. Pempt. p. 707, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 856, Fuchs. Ic. ed. 1545, t. 307. Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 216, t. 3, f. 3, n. 2.

⊙ Flor. Apr.-Jul. Fruct. Jul. Aug.

Legi ad *Narbonne*, die 4 Jun 1852. Vivit ad *Tolosa* Cantabror., observavique ad *Toulouse, Mont-Giscar, Villa Savary, Martres.*

Pili per plantam interdum copiosi, neque hanc sub-glabram dicerem cum DC., Duby.

Koch Syn. ed. 1, p. 55, n. 2, ut ed. 2 s. c. prateriit hispiditatem siliquarum, quae siliquae quum sint manifeste compressae, ab eo cylindraceae dicuntur, et dum obscurae atque irregulariter nervosae sese offerunt, eas valvulis quinquenervis efformatas dicit. Declarat quoque folia hujus speciei, hujus Ordinis quidem *pinnata!* quis mihi demonstrabit petiolulum et foliola?

Num haec planta ex hortis migrans indigenatum per Pyrenaeos acquisiverit, profecto dubitari potest. Rara huc et illuc occurrit, nec unquam longe a pagis, vel ab hortis, aut procul ab itineribus a me observata fuit.

Sinapidem Apic. Opson. condim. l. 1, c. 9, 24, l. 2, c. 5; hujus potius loci esse vult Dierbach Fl. Avic. p. 68, n. 101. Item eam Æmilii Macri s. c. hic laudant alii, quos sequitur etiam DC. Syst. 2, p. 620, n. 28: neque abnuit Florae Veronensis auctor Pollini, quem conferas V. 2, n. 1319.

Eruca Tournef.

Eruca sylvestris (Theophr., Dioscor., Plin., Vergil., Martial.) Fuchs. Icon., ed. 1545, t. 147.

Theophr. Hist. pl. l. 1, c. 9, l. 7, c. 3, vel 4. Dioscr. l. 2, c. 169, Plin. Nat. h. l. 20, c. 13, vel 19, Verg. Mor. v. 85, Mart. Epigr. l. 10, Ep. 48, v. 10. Herba salax. Er. sativa Matth., Koch p. 62, Bert. 7, p. 161, Gaud. 4, n. 1546, DC. Dub. p. 53. Brassica Eruca L., Moris Sard. 1, n. 108, Gmel. Bad. Alsat. T. 4, p. 515! B. Eruc. La Peyr. Herbr. s. l., et Sinapis erucoides La Peyr. Herbr.; E. grandiflora Cav. Prael. 2, n. 955, E. Ruchetta Spach Ann. Sc. Nat. et Suit. Buff. T. 6, p. 355; E. stenocarpa Boiss. Reut. Pug., ex Coss. Voy. botq. Algr. Flor. Graec. Sibthrp. C. 7, p. 43, t. 646 et t. 647. Reichnb. Icon. C. 12, t. 84, f. 4521, Bull. Herb. Fr. t. 313, Sabb. Hort. Rom. T. 4, t. 33, Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 26, t. 529. Fuchs. Hist. st. p. 539, Lob. Obs. p. 101, f. 2, Icon. 204, f. 1, Dod. Pempt. p. 708, Dorsten. Bot. crt. 115 A., Matth. p. 530, Camer. Epit. p. 306.

⊙ Flor. Ver., Æstat. et etiam Autumno ineunte. Fruct. Æstat. Autumn. Per region. mediterr. in locis calidioribus facile obvenit.

Legi in Pyr. Navarr. humilior. ad *Sanguessa*, die 5 Maj. 1845.

Citata Fl. Gr. tabula 1.ª sistit varietatem *siliquis glabris petalis retusis;* secunda, formam *siliquis hirtis, petalis emarginatis;* ambae faciem stirpis a me per Pyrenaeos visae bene referunt, secunda tamen melius ad individua mea e *Sanguessa* accomodata est.

E. hispida DC. Syst. et Pr., nec non *E. vesicaria* Cav. (*Brassicae* L., Asso) ad eamdem hanc speciem retulit Spach l. c., unde trahitur, quod tres *Erucae* species, cum novem varietatibus, a DC. propositae, inanibus distinctionibus demptis, sive hortulanis relictis, ad unicam tantum converterentur speciem.

Non video qua ratione laudanda *sativa* dicatur species ulla, et minus adhuc haec, cui patria notissima per totam ferme regionem mediterraneam est.

Eruca Ruchetta Spach considerari potest ceu idem nomen repetitum, e graeco et latino quidquam corruptum, vel ab italico idiomate desumptum, infeliciter. Haec planta in aevum famam tulit ceu virtutis aphrodisiacae pollens, unde Bruyerinus: « *Hanc cibis Sacerdotum et Franciscanorum et Benedictinorum abdicandam omnino decernimus, maritisque in Venerem pigris excolendam tradimus.* » De re cibar. l. 8, c. 22, p. 485; nescius bonus vir quantum sub religiosa veste sint igneae Veneris concupiscentiae et quam acrius adhuc incitentur. Quidquam de hoc jocose jeci in *Flor. Virgil.* p. 48.

Sub-Ord. 2. SILICULOSAE.

Tribus 5.ª COCHLEARIEAE (DC.) N.

Cochlearia Dod., Lamk., Neoter.

SECTIO 1.ª **EUCOCHLEARIA.**

Cochlearia vulgaris (Herbarior., Dodonaei) Grisl. Virid. Lusit. (ex ed. Vand. p. 28, n. 376).

Dod. St. h. Comm. (1553) p. 146. C. officinalis L., Koch p. 71, n. 1, DC. Dub. p. 37, n. 6. C. boetica Pen. Lob. Advrsr. p. 156, C. Dodonaei Dalech.; C. rotundifolia Ger. J., C. flagrans Gilib. Exerc. phyt., C. groenlandica L., confirm. ab Hook. et Arn., cum C. danica L., C. oblongifolia DC., ex Traut. Engl. Bot. v. 8, n. 551, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 5, t. 49, Fl. Dan. t. 135, Fl. Batv. v. 2, t. 108, v. 34, n. 2403 groenl. et v. 9, n. 696 danic. Trattin. Arch. fasc. 1, p. 15, n. 236 cum ic., Lamk. Ill. t. 558, f. 1, Reichnb. Icon. C. 12, t. 16, f. 4260, Turp. Fl. med. T. 3, t. 125, Sabb. Hrt. Rom. T. 1, t. 13, Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 14, t. 512, Woodv. Hook. Med. bot. V. 3, p. 393, t. 142, Schub. Icons. t. 33, f. 3. Dod. Hist. pl. (gall.) p. 89, f. 2, Pempt. p. 594, f. 1, Lob. Obs. p. 156, f. 1, Icon. t. 293, f. 2, Camer. Epit. p. 271, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 22, p. 942 fig., Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 308, t. 20 f. n. 1.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In maritimis Cantabriae.

Legi ad *Irun*, die 25 Maj. 1844. Vivit copiosa praesertim sub *Bilbao*. Icon Plantiniana reapse mala, quia offert folia caulina opposita, integra, ovata. Dedit *Cochleariam Dodonaei* Dalech. Hist. pl. 2, p. 1320, sed cum meliore figura.

Multam specimina mea ostenderunt similitudinem cum *C. anglica* (Lob.) L., si speciem bene percipio e figuris *Engl. Bot.* v. 34, n. 2403 et Fl. Dan. t. 329, vel e paucis speciminibus in Herbariis visis. Ast cf. Hook. et Arn. *Brit. Fl.* ed. 8 (1860), p. 29, n. 1, Babingt. etc.

Planta eximie antiscorbutica. Ea praestantiorem adhuc existimat Bertoloni fil. *Cardamine,* seu *Ghiniam asarifoliam* (Ambros.) N., cujus acerrimum saporem nos quoque experti sumus, in plantis vivis ex Apenninis eductis (lectis *all'Acero*), die 17 Aug. 1871.

Praetuli *vulgaris* denominationem usu spectato, non speciei per orbem diffusione.

Cochlearia pyrenaea DC.!

DC. Rapport. Voy. botq. 2, 1808. DC. Syst. 2, p. 365, n. 10, Koch p. 71, n. 2, Nos Sched. cr. n. 65, DC. Dub. p. 37, n. 7. C. officinalis Gaud. 4, n. 1483. C. officinalis La Peyr. Herbr.; C. officin. *b* Benth. Cat., Loisel. Gall., Mut. Fr., Godr. Gr. Fr. Deless. Ic. sel. T. 2, t. 48, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 399 (nomine C. officinalis).

⊙ Flor. Æstat. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. sept. med. editis.

Legi sub m.^e *Esquierry*, contra *Medassolles*, l. d. *Astos d' Oo*, die 11 Aug. 1838. Habeo a Deville, e Pyrenaeis certe, sed loca varia in unica scheda citantur. Vidi supra *Barèges* inque superiore parte Vallis *Aran*.

Hanc dubitanter ceu speciem propriam proposuit DC. Syst., quod dubium non occultavit Delessert; dimisit tandem DC. in Pr. et cum Duby Gall. Pro specie a *C. officinali* distincta receperunt dein Duchartre, Reichenbach, Koch, contrarium praedicantibus La Peyrouse, Sprengel, Bentham, Loiseleur, Chaubard, Mutel, Nolte, Meyer (Ern., qui plura synonima sub *C. vulgari* compegit: sunt ista: « *C. officinalis* L., EM., *C. pyrenaica* DC. Syst., *C. groenlandica* Wither.? et alior.?, non L.?, *C. septentrionalis* Schlechtend. patr. (non DC. Pr., ex Schlecht. fil. et Chamiss. in Linn. 1, p. 27), *C. oblongifolia* DC. Pr.?, *C. tridactylites* DC. it., *C. lenensis* DC. it. » Mey. De pl. Labrador. p. 86, n. 176. Demum et Koch Add. corr. p. 1019 eam non amplius ceu speciem considerandam fore censebat, eique accedebat Gay in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 9 (1862), p. 422. *C. officinalis* β Smith, *Engl. Fl.* 3, p. 175, n. 1, in montanis Scotiae potissimum proveniens, forte eadem est planta cum *pyrenaea* nostra; cf. et Wither. *Arrng. Br. pl.* ed. 7, 3, p. 761.

Ex his quae colligere potui videre mihi videor *C. vulgarem* habendam esse pro maritima stirpe; *C. pyrenaeam* pro montana. Porro identicam cum montana stirpe in maritimis non reperii; quod tanto magis facio, quum saepe viderim in regione Pyrenaeorum Cantabria plures montanas species putatas ad mare usque non mutatas descendere; exemplo sint *Primula suaveolens*, *Wahlenbergia hederifolia*, *Campanula patula*, *Globularia saxatilis*, *Senecio lanceolatus*, *Galium saxatile*, *Eryngium Tournefortii*, *Carvi flexuosum*, *Seseli vulgare*, *Sphondylium proteiforme*, *Sanguisorba major*, *Saxifraga occidentalis*, *Arenaria montana*, *Adyseton montanum*, *Aconitum Napellus*, *Allium suaveolens*, *Lilium pyrenaeum*; denique ipsa *Thymelaea odorata*, ex mea et amici Darracq observatione, sicque *Melissa montana*, ex mea quoque et Gay notitia; et *Trifolium caespitosum* ex Endress, referente Mutel *Fr.*, quae quum reperiantur hinc inde per humiliorem maritimam stationem penes Cantabros, in proximis eminentibus montibus desiderantur!

Si quis ergo Geographiae botanicae studiosus adhuc citare vellet *C. vulgarem* Grisl. inter exceptiones de maritima stirpe longe a mari enata (cum DC. *Rapport.* 2 *Voy.* 1808, p. 87) animadvertat, quod, quamvis de hoc siluerint omnes auctores s. c., attamen sub planta a DC. ibidem nomine *C. officinalis* citata, latere *C. pyrenaeam*, quae ergo pro indicata exceptione minime valeret.

SECTIO 2.ª KERNERIA Moench. (Kernera Medick).

Cochlearia saxatilis (Camerarii) Lamk. *Fr.*

Camer. Epit. p. 338, Koch Add. em. p. 438, n. 5, Bert. 6, p. 591, n. 1, Gaud. 4, n. 1482, Sering. Fl. Jardns. p. 546, n. 3, C. saxat. et C. auriculata Lamk.?, DC. Dub. p. 37, ns. 1, 2. Myagrum saxa-

tile L., Gmel. Bad. Als. V. 3, p. 11, n. 962. M. saxat. La Peyr. Herbr. et M. alpinum et Lèpidium cristatum La Peyr. Herbr.; Kernera sagittata Miègeville (1867); Gonyclisia saxatilis Dul. Jacq. A. 2, p. 17, t. 128 (non t. 111 Gaud.); Schrank Fl. Monac. t. 372, Reichnb. Pl. cr. C. 7, t. 648, f. 873 auricul. et Icon. C. 12, t. 17, f. 4264-5, Berger. Phytonomat. 3, p. 410 (non vidi: cit. DC.). Pon. M. Bald. p. 185 et apud Clus. Rar. pl. Hist. P. 2 (in calce) p. 338, G. Bauh. Pr. p. 48, n. 6, f. 2 et p. 49, f. 1, Id. in Commentr. Matth. edit. p. 427, f. 4, p. 428, f. 1.

♃ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. medior. oriental. rupestr., solo plerumque calcareo degens.

Legi in Pyr. septr. med. sub *le Lac d'Oo,* die 5 Jul. 1838. Habeo a Deville ex *Mont-Sacon, le Pic de Gabizos, le Pene de Caubarole;* a Massot ex *la Font de Comps* Pyr. or.

Distinctio in species duas, nedum in varietates, sustineri nequit. Variant folia omnia latitudine, eorum incisura, speciatim vero per caules annotinos variant auriculata et exauriculata, auriculis plus vel minus conspicuis; et hoc occurrit etiam in uno eodemque individuo. Racemi tum simplices, tunc compositi; folia acuta et obtusa, glabra et ciliata.

C. auriculatam Lamk. *Dict.* 2, p. 165, n. 6 plerique ad hanc afferre speciem mos habent; cf. et DC. Syst. 2, p. 360, n. 2. Rectius Desvaux, meo judico, eam dijudicavit, dum, *Obs. pl. Angrs.* (1818) n. 317, *Calepinae Corvini*, seu *C. Ruellii* potius voluit. Miraberis inspiciendo eamdem prolationem ad utramque speciem relatam ab auctoribus, quos gravissimos reputavere, DC. Syst., Koch Syn.

C. decipiens Willk. dicitur spontanea inter pagum *Panticosa* et *balnea* ad flumen *Gallego,* infra pagum *Bajo,* ubi Junio fructificat. Hanc ego lusum *C. saxatilis* judico, spectata characterum distinctionis laevitate: adumbratur ceu « *Stirps habitu foliorumve forma cum C. saxatili β auriculata Lamk. (sic) persimilis, sed siliculis longioribus angustioribusque, constanter ovalibus vel oboratis facile distincta.* » Willk. Sert. Fl. Hispn. p. 12, n. 79. Item *C. polysperma* Costa, ex *Berga* Pyr. Catal., diversa tantum pedicellis minus patentibus, siliculis majoribus et multispermibus, cf. Willk. Pug. n. 4, ceu species propria mihi non sese enunciat et puto perperam annuam mox Costa eam dixisse; cf. *Ann. Sc. Nat. Par.* Ser. 4, T. 13 (1860), p. 105, ex Costa Ind. sem. hrt. bot. Barcin. 1859?, Willk. in *Linnaea* V. 30 (1859-60), p. 86.

Lepidium cristatum La Peyr. reperitur inter synonyma *Senebierae squamosae* penes Kunth Fl. Berol. ed. 2, p. 56: habitum prius pro *Lepidio campestri* a Walk. Arnott; novissime Clos et Loret, *Revis. Herb. La Peyr.* p. 51, eum ad *Thlaspidium alliaceum* afferre maluerunt.

Drabella N., *Draba* Auctor. Nomen *Draba* ceu genericum hic laudari nequit, quum *Draba* Dioscoridis in hoc genere non comprehendatur; hinc ego quidquam mutavi et plantas parvulas, vel annuas, *Drabas* Botanicorum plurium praecedentis aevi, *Drabellas* denomino.

SECTIO 1.ª **AIZOPSIS** DC.

Drabella ciliaris (Gesneri) N.

Gesn. Hrt. Germ. crt. 280 vers. lin. 26. Alia spec. etc. **Draba aizoides** Auctor. Koch p. 67, n. 1, Bert. 6, p. 465, n. 1, Gaud. 4, n. 1467, Zetterst. Pl. vasc. Pyr. Principls. n. 112, DC. Dub. p. 35, n. 1. D. aizoides La Peyr. Herb.; D. aizoon, D. aizoides et D. ciliaris Pourr. Herbr. Matr., partim. D. involuta Agard in Herbr. Haens.! ex Webb It. Hisp. p. 77, D. elongata Sternbrg., D. lasiocarpa Roch., forte var. brevistil. ex Neilr. Hungr. Slavon. D. ciliaris Plur. L., W., Salisbr. Dr. stylosa Dulac.; D. cuspidata Bert, est var. siliculs. hispids., ex Caruel; item credo de illa Freyn et Gaut.

Jacq. A. 2, p. 55, t. 192, Engl. Bot. v. 18, n. 1271, Sturm Heft 60, Reichnb. Icon. C. 12, t. 15, f. 4254, Gerard Fl. Gallo-Prov. p. 344, n. 2, t. 13, f. 1, Scheuchz. It. alpin. 2, p. 130, n. 11 et 7, p. 509, tab. fig. 8, Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. lign. 13, f. 112, Clus. Pann. A. p. 490-1, Rar. pl. Hist. 2, l. 4, p. 62, f. 2, Lob. Icon. t. 381, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 306, t. 20, f. 9.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In editioribus.

Legi in Pyr. septr. med. m.e *d'Arlos au Casteillet*, die 19 Jul. 1843; in m.e *Cambresdazes* Pyr. or., die 11 Jul. 1836. Habeo a Darracq e summa *Pambecibé*; a Deville ex *le Port de la Pez* et ex *le Lac de Pochergues*. Ex le *Pic de Ger*, ut ex m.e *Gourzy* mihi demostrarunt Gaston Sacaze et Darracq. Ego observavi *a la Breca de Roldan*, circa *la Maladetta*, supra *Barèges* et supra *Balnea de Panticosa*, *al Puerto de Salau*, in *Sierra de Guara*, *a Caranza* in m.e *Canigou*, etc.

Non video differentiam essentialem cui fidi possit pro sejunctione plantae Pyr. or. ab ea Pyr. medior., nomine pro prima *D. cuspidatae*, ex Marsch. a Biebrst., ut vellet Godron cum Godr. *Fr.* p. 122, ut jam de planta reperienda in montibus supra *Bayonne*, minus exacte forte, statuit Mut. *Fr.* pl. Addit. p. 428, n. 16. Forte *D. aizoides laevis* in m.e *Yzas* ab Asso indicata (En. n. 138) hancine refert varietatem.

Denominatio Linnaeana vulgo recepta non placet; provenit ab incerta similitudine, vel vage desumpta fuit. Eam a Columm. Ecphr. 2, p. 62 mutuavit Linnaeus, qui sero (Mant. 1, p. 91) falsam condens speciem potiorem alteram emisit nomenclationem, laudatam a Salisb. Pr. p. 266, n. 1.

Drbll. lasiocarpa (Rochel) diversa ab hac nostra judicatur species a M. a Bieberst., Host, DC., Koch, Fuss.

Drabella Dedeana! N.

Dedé in Herbr. Fouché (e rupibus circa Pamplona) teste Boissier. Draba Dedeana Boiss. et Reut.; Boiss. Voy. botq. Esp. Add. corr. p. 718, Lev. e. Ler. Deux Excrs. p. 185. Curt. Bot. Mag. V. 31 (1875), t. 6186, ex Lev. Dr. aizoon, Dr. aizoides, Dr. ciliaris Pourr. Herbr. Matr., partim. Dr. Zapateri Willk. Icons., ex Janka et ex Levier in litteris confirman., cum Dr. Mawii Hook fil.

♃ Flor. Apr. Maj. Fruct. Maj. Jun. In Pyr. Navarr. Aragon. montan. rupestribus.

Legi in Pyr. Navarr. supra *Pamplona*, ad rupes supra *Agnezca*, occidentem versus, die 23 Jun 1844; in Pyr. Arag. vertice montis *la Peña d'Uruel* (ad *Jaca*), die 28 Maj. 1850: itemve in vertice montium *la Sierra de Loarre*, die 4 Jun. 1858.

Pulcra species, pulvinum quasi efficiens, foliis densis, emarcidis virentibus onusta. Folia oblonga, vel oblongo-linearia, utrinque glabra et viridia, setis rigidis per marginem tantum pectinato-ciliata, inferne carinata. Pedunculi pubescentes, valdeque etiam, item et pedicelli, qua nota praesertim, stilove diametro transversario siliculae valde minore a *D. ciliari* distinguitur.

Petala cordato-emarginata, alba nec flava (Boiss.), animadvertente Levier, a quo specimina accepi ex *los Picos d'Europa*.

Siliculae ellipticae, undique pilosae, pilis per eorum marginem ita cilia rigida efficientibus. E foliis versus basim attenuatis et e stilo diametro transversario silicula breviore, videtur accedere ad *D. rubellam* (*Dr. Sauteri* Koch p. 67, n. 7), quae species variat pedunculis glabris, iisdemve pubescentibus; cf. eam apud Reichnb. Ic. C. 12, t. 15, f. 4252 et Sturm *Heft* 60; attamen utraque species ab invicem distincta judicatur.

Altera stirps nostrae affinis est *Drbll.*, seu *D. cuspidata* M. a Bieb., et dixissem etiam Mut. *Fr.* 1 Add. p. 428, quae ad *Bayonne* provenire dicitur, nisi a Darracq certior factus fuerim, supra *Bayonne*, vel in montibus huic urbi proximioribus et editis, provenire *D. ciliarem*, nec peculiarem aliam huic affinem speciem.

Verum enimvero, cum nostra propinquior et forte eadem est *Draba* illa, e *Pena Gorveya Vizcaya*, quam *cantabricae* nomine salutavit Willkomm, Sert. Fl. Hisp. 11, n. 77.

SECTIO 2.ª **LEUCORDRAEA** DC.

Drabella frigida (G. Bauhini) N.

G. Bauh. Pr. p. 51, n. 3, fig. 1. Draba frigida Saut. Bot. Zeitg., Koch p. 68, n. 6, Gaud. 4, n. 1171, Bert. 6, p. 473, n. 9. D. stellata et D. laevipes DC. Dub. p. 36, ns. 4, 5. D. stell. La Peyr. Herbr. et D. nivalis La Peyr. Herbr., partim; D. tomentosa Dufour Bouq. ex Herbr. inspect. Dulac; D. incana et D. hirta Pourr. Herbr. Matr.; et Chaix Herbr., hic ex Timbal.; D. toment. et D. stellat. Colmeir. Cat. pl. Catal.?, D. stellata Loisel. Gall., D. Chamissonis Don, ex Walp. Reprt. Deless. Ic. Select. 2, t. 46 B. hirs. et Ibid. A. glabr., sed. vix bene caulibus omnino superne aphyllis, Sturm Heft 60, Reichnb. Pl. cr. C. 3, t. 213, f. 359, Icon. C. 12, t. 13, f. 4341.

♃ Flor. Jun Jul. Fruct. Jul. Aug. In editioribus, ad sub-alpina descendens.

Legi in Pyr. septr. med. m.ᵉ *Esquierry*, die 27 Jul. 1838; in Pyr. Arag. vertice mnts. *Diera* et in m.ᵉ *Montinier* supra *Bielsa*, diebus 23, 28 Aug. 1845; in Pyr. or. *au Puig Carlit*, inque vallibus de *Planes, Eynes, Llo, Cambresdazes* et *Mont-Louis*, diebus 1 Sept. et 4 Aug. 1836; ac 10 Jul. et 16 Jul. 1839; et 23 Jul. 1836; denique 29 Apr. 1861. Habeo a Deville ex *le Cirque de Gavarnie, le Mont-Perdu, le Pic du midi, Clarabide.* Insuper e Pyr. orient. editior. a Dunal et ex m.ᵉ *Canigou,* ubi abundat, a Boutigny.

Varietas, quae *D. laevipes* DC., distinguitur glabritie pedunculorum, pedicellorum ac silicularum, quae siliculae nitidae, saepius longiores, subcontortae offenduntur, interdum cum pedicellis et cum pedunculis fuscescentes fiunt. De hac stirpe loquutus est Ball in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 7 (1860), p. 247-8, qui *D. frigidam* cum *D. tomentosa* una sub eodem typo comprehendere ille quoque vellet; cf. l. c. et Ibid. p. 228. Hanc *Drabellam tomentosam* in rupibus Pyr. med. ad vallis *d'Aure* montem *Pene blanque* legisse Marchant contendunt DC. Syst. 2, p. 346, n. 33 et Dub. p. 36, n. 3. Ast ego in Hrbr. March. *D. frigidam* tomentosam, neque Wahlenbergi, plantam, vel speciem affinem ab hac sejungendam vidi. Item suspecta mihi est *D. tomentosa* indicata a Ramond in m.ᵉ *Neouvieille*, nisi in Godron Grenier, *Fr.* p. 123, sententiam cedere velimus, qui *Dr. tomentosam* Wahlenbergi quoque cum *D. frigida* consociandam esse, (ut sero Ball jussit) censerunt et statuerunt. Caeterum validitatem specificam *D. tomentosae* dubiam habuere Bert. It. 6, p. 475, aliique.

Drabella variabilis N.

Draba Wahlenbergi Hartm. Scand. ed. 2. Koch p. 69, n. 9. fortassis cum Dr. Johannis Host, Koch Ibid. p. 68, n. 8? D. nivalis Plur. Auctr., Bert. 6, p. 471, n. 6, Gaud. 4, n. 1172 (quibusd. syns. excls.). D. Johannis et D. Wahlenbergi Zetterst. Pl. vasc. Pyr. princip. ns. 114 et 115? D. nivalis La Peyr. Herbr., partim, Colmeir. Cat. pl. Catal.? Spruce apud Hook. Journ. of Botan. T. 5 (1846), p. 428?, D. sclerophylla Dulac? (nec Gaud.), D. lactea Adams, D. helvetica DC., D. lapponica DC., D. pygmaea Turacz., D. Wermskjoldii Fisch. hanc?, ex Ledeb. Ross. Fl. Dan. t. 2417 nival. cred. et 2420 Wahlenb. dub., Sturm Heft 60, Reichnb. Pl. cr. C. 1, t. 386, f. 367-9 carinth. et 387, f. 370-1 laevig. et C. 8, t. 778, f. 1045-7 nival.; et Icon. C. 12, t. 13, f. 4238 nival. et t. ead. f. 4246 carinth. et t. ead. f. 4239 laevig.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In editioribus Pyr. medior. orientalibus.

Legi in Pyr. or. m.[e] *Cambresdazes*, die 11 Jul. 1836. Habeo a Deville e Pyr. septr. med., ast loco speciatim non indicato. Reperta est a Ramond *au Pic de Neouvieille.*

SECTIO 3.[a] **HOLARGES** DC.

Drabella incana (Rayi) N.

Ray Hist pl. 1 (1686). p. 789, n. 6. Draba incana L., Koch p. 70. n. 12, Bert. 6, p. 475. n. 10, Willk. apud Hook. Journ. of Bot. V. 1 (1834). p. 263, n. 16. D. contorta Ehrh., DC. Dub. p. 36. n. 6. D. incana et D. confusa Gaud. 4, ns. 1477, 1476. D. borealis DC. est var. ex Torr. et As. Gr. Engl. Bot. v. 6, n. 288, Flor. Dan. t. 130, Reichnb. Pl. cr. C. 8, t. 769, f. 1029-32 et 770, f. 1033 haec var. Icon. C. 12, t. 11, f. 4249 et f. 4248 dubia, Sturm Heft 60. Pluk. Phytogr. t. 42, f. 1, Petiv. Herbr. Brit. t. 48 f. 3, 4, Gmel. Fl. Sibir. 3, p. 272, n. 42, t. 66, Ledeb. dubia: cf. Fl. Ross. p. 152, n. 31.

⚇. ♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. In editior. Pyr. septr. medior., rara.

Habui ex *Gèdre* a Bordère, ibidemve ego vidi, die 8 Jun. 1862, postea ad *Gavarnie* (6 Jun. 1879). Reperii in collect. Deville, ut credo, e Pyr. septr. med., sed sine scheda.

Drabella nemoralis (Tournefort.) N.

Alyssum cappadocicum Tournf. Herbr., ex DC. Syst. 2, p. 351, n. 47 (Dr. lut.). Draba nemoralis Ehrh., DC. Syst. 2, p. 351, n. 48 et cum Dub. p. 36, n. 7, Bert. 6, p. 478, n. 12. Dr. lutea DC. ex Lindbl.; it. Dr. lutea Gilib. Pl. Lith. ill. n. 159. Exerc. Phytolog. evidentr., et Dr. pseudo-muralis Schur. ex Fuss. Sturm Heft 60, Reichnb. Icon. C. 12, t. 12, f. 4236, Sv. Bot. v. 11, t. 767, Desf. Chax pl. Cerolt. Tournf. p. 67, t. 51 vix pontic.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In montan. Pyr. or. rara.

Legi ad *Mont-Louis*, die 20 Jun. 1837. Habui ex m.[e] *Canigou* a Dunal; ex Valle *d' Eynes* a Jambon.

Drabella Columnae N.

Column. Ecphr. ps. 274, 272 fig. Draba muralis Auctor., Koch p. 70, n. 11. Bert. 6, p. 476. n. 11, Gaud. 4, n. 1475. Gmel. Fl. Bad. Als. T. 3, n. 966. Moris Sard. 1, n. 81. DC. Dub. p. 36, n. 8. D. mur. La Peyr. Herbr.; D. ramosa Gater. Montaub. Engl. Bot. v. 13, n. 912, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 4, t. 76, Sturm Heft 60, Gmel. l. c., t. 1 f. extr., Dietr. Fl. Bor. v. 7, n. 452, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 25. t. 6, Scop. Del. Fl. Faun. Insubr. P. 2, p. 29, t. 15, Reichnb. Icon. C. 12, t. 12, f. 4235, G. Bauh. Pr. 50, n. 2 cum fig., J. Bauh. Hist. pl, 2, l. 22, p. 939, f. 1, Chabr. Sciagr. p. 295, f. 5. Rich. de Bellev. Fig. pl. ex Gilib. Demonstrs. botqs. p. 66, n. 187 et Exerc. Phytolog. tab. ad p. 225. non descr., Barr. Ic. t. 846, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 305, t. 20, f. 5, Petiv. Hrbr. t. 18, f. 5.

⊙ Flor. Apr. Maj. Fruct. Maj. Jun. Per region. mediterr. in calidior., nullibi frequens.

Legi in Pyr. or. *aux Albères*, prope *le Perthus*, die 26 Maj. 1860. Habui ex viciniis *de Prats de Mollo*, a Massot. Observavi ad *Vignezal.*

Occurrit frequentius cum staminibus quatuor; alii duo tantum stamina, sex quidam reperierunt, quod rarissime intervenire videtur. Quocumque modo non in limite veritatis stetit Scopoli declarans « *Stamina quatuor, nec plura* » l. c.

Reperii in opella « *Note à la description du Clypeola cyclodontea Delil. p. 8* » hanc Moquini notam: « *M. Delile a remarqué, que cette plante (Drabella Columnae) sauvage aux environs de Montpellier, n'a constamment que quatre étamines.* » Quasi observationis auctor fuisset Delile, nec ante cum ullus.

Petala flavescentia visa interdum a Roth, Tent. Fl. Germ. 3, p. 72, a me nunquam talia animadversa sunt.

Hanc esse Dioscoridis *Drabam* dicit Jussieu (A. L.) *Dict. Sc. Nat.* T. 13 (1819) p. 476! Sed unde error? E lapsu calami in G. Bauhini Pin. p. 108 *b*, n. 1 secund., ubi relatus est Columnae locus, *Drab. minim. mural. Dioscoridis* (sic), dum in ipsius Columnae opere (Ecphr. p. 274) non *Dioscorides*, sed *discoides* (sic) legitur; nulla insuper Dioscoridis mentione penes Columnam de hac specie, qui bene novit illam Anazarbei plantam, quum *Drabam Dioscoridis* (ut Caesalpinus et Castor Durante fecerant) apulam dixit (Ecphr. p. 270), opinione apud eum quoque extante, ne foret caput illud (non Dioscoridis) apocriphum.

SECTIO 4.ª **EROPHILA** DC., vel **GANSBLUM** Brunf., Gesner.?, Adans.

Drabella verna (Brunfelsi) N.

Brunf. Herbr. 2, p. 38 f. infer. Draba verna L., Koch p. 70, n. 14, Bert. 6, p. 469, n. 5, Moris Sard. 1, n. 82, Gaud. 4, n. 1468, Wils. apud Hook. Journ. of Bot. V. 1 (1834), p. 263, n. 16, Ledeb. Fl. Ross. p. 155, n. 42. Erophila vulgaris DC. Syst. et cum Dub. p. 36 et V. 2, p. 1023. Dr. vern. La Peyr. Herbr.; Eroph. majuscula Jord., E. glabrescens, E. brachycarpa, E. hirtella, E. stenocarpa, E. medioxima Jord. ex Car. Saon Loir. et ex Gren. Jur.; E. minutissima DC. ex Griseb. Rum. Bith.; Draba vulgaris Dill.; Er. Draba Schimp. et Spenn. insipient.; E. minima C. A. Mey. ex Trautv. Now. Semlj. Engl. Bot. v. 9, n. 586, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 86, Fl. Dan. t. 983, Sv. Bot. v. 5, t. 298, Schk. Handb. 2, t. 179, Schrank Fl. Monac. t. 359, Liloseh. et Trin. p. 39, t. 13, Dietr. Fl. Bor. v. 9, n. 599, Berger. Phytonomat. p. 13 cum tab., Hayn. Term. bot. t. 25, f. 2, Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 284, t. 141, f. 8, Drev. et Hayn. Chl. pl. Eur. T. 5, p. 21, t. 115, Sturm Heft 4, Fl. Batv. v. 6, t. 480, Krock. Fl. Siles. 2, P. 2. p. 8, t. 28, Reichnb. Icon. C. 12, t. 12, f. 4234 et f. 4233 praec., Seguier Pl. Ver. p. 375, n. 2, t. 4, f. 3, Lamk. Ill. t. 556, f. 1, Scheub. Icons. t. 33, f. 2, Lob. Obs. p. 249, f. 2, Icon. t. 469, f. 1, Dod. Pempt. p. 112, f. 2, Thal. Hercyn. p. 84, t. 7, f. E., Tabern. Krtb. 2, p. 1087, f. 3, Icon. t. 708, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 22, p. 937, f. 2, Petiv. Hrbr. Br. t. 48, f. 6, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1:14, f. 1.

⊙ nisi potius ⊙⊙ dicenda. Flor. Mart.-Maj. Fruct. Maj. Jun.

Legi in Pyr. Arag. ad *Canfranc*, die 1 Maj. 1845; in Pyr. Catal. supra *Berga*, ad summitatem mnts. *Queralt*, die 24 Maj. 1861. Habeo a Deville ex *Tarbes*, ex ripis *Arret* et e *Gedre*, hanc a Bordère missam.

Notam genericam, apud plures, de *silicula compressa* in *Drabella* relinquendam ego censeo, quum reperiatur aliquando in hac specie silicula formae navicularis, aut semilunarias, alias vero tumidula (in aliis speciebus etiam) a plurimis nostrum visa. Viderunt etiam quidam siliculas suborbiculatas, e qua forma confecerunt illam *Erophilam praecocem*, vel *Drabam*, quam Van Hall in calce operis Syn. Gr. Belg. (1821) p. 149, n. 25 Obs. *Drabam Boerhaavii* denominandam proposuit. Cf. ad hoc rectas Royer observationes expositas in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 17 (1870) *Sess. extraord.* p. LVI lin. ult. et p. seq.

Et sunt qui *folia subdentata, aut subincisa* describant, quod de superiore foliorum parte tantum (a medietate ad apicem) intelligi debet; nam folia ad basim integra ego vidi, quod certe est generalis saltem casus. Dantur etiam folia integra, a plurimis visa. Laminam petalorum semper profunde bilobam observavi. Tota planta interdum erubescit. Pili in hac stirpe variant simplices et furcati, bifidi et trifidi, ut ego quidem, cum aliis observatoribus, plane confirmare possum.

Prodit aliquando planta delabente autumno, ut flores hyeme, aut vere proferat; tunc si quis eam biennalem dicere velit non abnuerim, quamvis non laudarem.

Exhilaravit nos Jordani notitia annuntiantis (*Remarq. exist. Soc. esp. affin.* 1873-4, p. 13), hodie *Erophilarum* species ducentas circiter definire se posse.

Petrocallis R. Br.

Petrocallis pyrenaea (J. Bauhini) R. Br.

Burs. pastor. min. simil. ex m.e Sfrigel, etc. J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 22, p. 938 column. a lin. 46. Koch p. 66, Bert. 6, p. 479, Gaud. 4, n. 1478, DC. Dub. p. 35, Spach Suit. à Buff. T. 6, p. 498. Draba pyrenaica L., La Peyr. Herbr. Jacq. A. 3, p. 16, t. 228, Sturm Heft 65, Allion. Specim. p. 1, t. 1. f. 1. Pedem. n. 894, t. 8, f. 1 ead. Crantz A. fasc. 1, p. 13, n. 4, t. 1, f. 5, Reichnb. Iconogr. C. 12, t. 16, f. 4256, Bot. Mag. t. 713, Loddig. Bot. Cat. t. 635.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In editior., medior. praesertim Pyr., ad rupes calcareas.

Legi in Pyr. Arag. supra *Tellia* m.e *Montinier*, die 28 Aug. 1845; *a la Peña Montañesa*, l. d. *Astivieglia*, qui est in vertice, die 15 Jul. 1845. Habui ex *le Pic d'Anis* a Dufour, e Pyr. med., l. non indic., plantam lectam a Frizac dabat Moquin: habeo insuper a Deville ex m.e *Neouvieille*. Observavi in valle *d'Aure* editiore, *au Port de Plan* et *de la Hourquette*, in m.e *Turbon*, *au Llaurenti*, etc. Supra *les Eaux Bonnes* legebat Gaston Sacaze, *au Pic de midi* plures observarunt, etiam Deville noster; *à la Houle du Marbore* alii etc. E Pyr. or. specimen vidi a Vayreda lectum.

Caespitem densissimum, ramosissimum, ramis valde implexis, plerumque planta offert, spectanda quoque foliis congestis, trifidis, nitidis, ciliolatis, floribus pulchellis, sepalis pro majore parte membranaceis, petalis violaceis, aut roseis, venosisque, insidentibus in pedunculis brevibus hispidulis, apice ramosis, cymosis, sub-umbellatis, quibus mox succedent siliculae elegantes. Spectabilis insuper stirps, quae in summitatibus rupestribus, saxosis, praeruptis proveniens, eas exornat, pulcritudine, florumque odore.

Videntur adultiora folia exuere cilia quibus, per marginem, dum juniora erant, ambiebantur.

Dantur revera folia inferiora quinquefida? Jacquin in speciminibus austriacis frustra quaesivit; Allioni in Fl. Pedem. p. 244 expresse dicit: « *folia semper trifida, nec unquam 5-fida sunt* »; eaque quinquefida nunquam vidit Bertoloni, p. 480.

Folia sub-triloba, vel trifida tantum, cum Crantz, declararunt Baumg. et Fuss Trans. ns. 1297 et 341; et sic Wulf. Nor. n. 1131.

Ego folia in Pyrenaeis pluries observavi eaque trifida tantum, quinquefida nunquam vidi, quod quadrat cum Tournefortiana phrasi « *Alyssum pyrenaic. perenn. minim. foliis trifidis* », *Elem. botq.* p. 186 (spec. ult. *Al.*), Inst. r. hrb. p. 217. Suspectus ergo mihi est Linnaeus scribens « *Folia inferiora 5-fida* » Syst. Nat. ed. 12, p. 432, n. 3, ut videtur, a Gerard mutuans, Fl. Gall. Prov. p. 344, n. 4; item suspecti mihi sunt Villar, qui dixit « *feuilles....... découpées en trois, ou cinque segments:* » *Fl. Dauph.* 3, p. 282, n. 3, vel Lamk., *Dict.*, 2, p. 327, n. 5, ea trifida, aliquando quinquefida praedicans; et DC. Syst. ea repetens 3-5-fida, ps. 330-1, Pollini etiam declarans folia *3- raro 5-fida*, Fl. Ver. 2, n. 1230; Bluff. et Fingerh. cum N. ab. Esenb. et Schauer Comp. Fl. Germ. T. 2, p. 16, attexentes folia 3-5-fida, itemve Mut. Fr. 1, p. 91, Spreng. Syst. Veg. 2, p. 862, Dietr. Syn. pl. 3, p. 644, Spach l. c., Endl. Gen. pl. n. 4879, qui omnes dederunt laevitatis indicium, descriptionibus cum libris, non ad plantas confectis!

Clypeola Juss.

Clypeola monosperma (Penae et Lobelii) Lamk. *Fl. Fr.* 2, p. 462 et p. 484 (repet.).

Pen. Lob. Advrsr. p. 74, f. 2. Clypeola Jonthlaspi L. Sp., Koch p. 66, Bert. 6, p. 518, Gaud. 4, n. 1461, Moris Sard. 1, n. 64, Guss. Sic. Syn. 2, p. 145, DC. Dub. p. 35. Cl. Jonthl. La Peyr. Herbr., Cl. microcarpa Moris, C. gracilis Planck., ex Choulette, Fragm. Fl. Alger. exsicc.; C. pyrenaica Bordère? Alyssum minimum Vill. et Chaix Herbr., ex Timb. Cavan. Ic. descr. p. 22, n. 36, t. 34, f. 2, Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 283, t. 141, f. 6, Lamk. Ill. t. 560, f. 1, Reichnb. Icon. C. 12, t. 12, f. 4230, Zannich. Vnz. p. 148, t. 274, Sabb. Hort. Rom. T. 4, t. 1 hemer. Lob. Icon. t. 215, f. 1, Column. Ecphr. p. 281 et p. 284 f. extr., Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1183, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 22, p. 935, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 248, t. 9, f. ult. n. 9.

⊙ Flor. Apr. Maj. Fruct. Maj. Jun. Per region. mediterr., interdum in Pyr. merid. ad editiora loca perveniens.

Legi in Pyr. Navarr. supra *Lumbier*, l. d. *la Piedra*, die 23 Maj. 1845; in Pyr. Catal. ad arcem *de Bellegarde*, die 20 Maj. 1843. Ex *Mato-Stagine* ad *Massac* obtinui a Gautier. Reperta est abunde ad *Bayonne* a Darracq et *a S. Leon* ubi ego cum mercibus inlatam, nec vero indigenam puto.

Ego folia generatim potius *acutiuscula* cum Gaudin (subspathulata Lamk. l. c.) quam cum DC. Syst. et asseclis *acuta* dixerim.

Persuasum habeo, siliculas variare, non tantum magnitudine, sed etiam glabras aut hirsutas; hinc distinctionem duarum specierum (*C. Gaudini* Trachel et *C. Jonthlaspi* L.) a Trachel, *Flora* 1831, n. 43 propositam, non admittendam esse reor. Dum siliculae hirsutae aut hirto-scabrae reperiuntur, tales habentur aut in disco tantum (quales coram habeo in speciminibus e *Lumbier)*, aut in eo inque margine, ut observavi in individuis loco edito, alpino enatis *(a la Peña de Mondaruego* Pyr. Arag.) viventibus in consortio cum *Aretia alpina*, *Onopyro carlinaefolio*, *Bupleuro pyrenaeo*, sive in humilioribus stationibus eorumdem Pyr. Arag. (ut vidi ad Graus), vel ut sunt ea quae ad *Bellegarde* legi. Aliter differentiam nullam percipio inter modo citata specimina, quae in Herbario meo Pyrenaeorum servantur.

C. pyrenaicam Bordère, in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 14 (1867), P. 2, p. 53, e Pyr. septr. medior. regione alpina ego non vidi: characteres in quibus proclamata species insidet non esse momentosos satis superque observatio me docuit in ipsorum Pyrenaeorum regione sub-alpina meridionali, ut jam dixi, considerata quoque helvetica stirpe.

Salis Marschl., *Korsik.* p. 78, promit varietatem *leiocarpam*, patet inde, ipsum lusus de quibus diximus bene perspectos habuisse; et Koch novit siliculas variare margine hirto-ciliatas eoque glaberrimo. Et post hosce alii. Egomet in agro Monspeliensi vidi siliculas ludentes modo undique hispidas, tunc ferme glabras, aut per marginem, vel in disco tantum plus minusve pilosulas. Quibus observatis secedendum est a Moris, qui Fl. Sard. p. 115 de characteribus specificis agens scripsit: « *Silicul. disco subpubescenti, margine ciliato* », quod in descriptione absque restrictione confirmavit. Forte in diversis plagis altera aut altera varietas frequentior, vel etiam constans sese praebet observatori, neque ubicunque varietates occurrunt, ut omnibus perspicue res pateat. Videtur in Europa magis meridionali frequentior de hac specie occurrere status siliculis indutis, scilicet haec esse varietas facilius reperienda in plagis calidioribus,

Specimina Gautieriana, cum nomine *A. petraeae* Jord., pusillam plantam meis oculis offerunt.

Et mihi quidem valde suspecta est *C. microcarpa* Moris, *C. gracilis* Planch., *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 5 (1858), p. 494, a nostra specie distincta silicula sub-elliptica ac semine majore. Supervenit *Cl. Bruhnsii* Grunn, *Pl.* Bakuens. (1867) n. 15 huic affinis dicta, ast notanda, racemo magis elongato, pedicellis a basi patentibus, siliculis minoribus, angustissime marginatis!?

De *Jonthlaspi minimo spicato lunato* Garid. *Aix* p. 255, t. 56 silent Galli, itemve DC. Syst. et Prodr. Video iconem sistere elatiorem stirpem, foliis acuminatis praeditam floribusve majusculis, siliculis ellipticis integrisque. Si talis in natura revera existit planta non dubito quin sit species a vulgatiore distincta, quam tunc *C. Garideli* nuncupanda foret.

Non vidi necessitatem vertendi nomen genericum in *Fosselinian*, cum Scopoli, Introd. in Histor. Natur. n. 1457, annuentibus Allioni, Necker et Medik. Sed libenter postposui specificum illud *Jonthlaspi*, quod *Violam Thlaspi* sonat. Fatendum tamen est Lamarckianum quoque hodie vix laudandum esse quia notam genericam repetit, cuicunque generis speciei communem.

Adyseton Adans.?, Scop., Medik. Gen. pl. 73, t. 1, f. 16, Moench Meth. p. 266; *Alyssum* Auctr. *Alysson* Dioscor. l. 3, c. 95 videtur potius *Farsetiae* species, ut quidam cum Dodonaeo reputarunt *F. clypeata*, cui speciei adduxit Sibthorp quoque, quamvis non absque haesitatione hoc fecerit: alii in eo viderunt *Biscutellam* quandam, fructuum descriptione potissimum considerata, sed nulla in hoc genere species folia rotundata fert. Quocunque modo nemo quisquam *Alysson* Dioscoridis ad quodcunque Neotericorum *Alyssum* reducendum esse somniavit.

Alysson Galeni fugit quoque a nostro genere et pro *Marrubio* recognitum est. I em *Alyssum* Plinii sine mora ab hisce removeo, eumque, cum aliis, ad *Rubiam erraticam* sisto. « *Alyssum dictum quoniam rabiem canum defendat.* » Ruell. De Nat. Stirp. l. 1, c. 20, p. 113, lin. 44. Nulli herbae reapse aptum nomen. Quibus rebus consideratis consilium duxi nomen inconsiderate susceptum respuere, idque mutare in *Adyseton* ex Adanson, *Fam. pl.* 2, p. 420, Scopoli, Fl. Carn. ed. 2, T. 2, p. 13, aliisque supra citatis auctoribus. Sed video *Adeseton*, ut puto idem ac illud quod *Aduseton* alii scribunt (Adans. *Fam. pl.* 2, p. 420 et p. 413), relatum inter synonyma *Alyssi* Dioscoridis, et vereor ne *Adyseton* sit tantum ejusdem vocis modificatio scripturae. Suspectum quidem mihi est *Adyseton* Adansoni, num potius ad *Clypeolam* spectet: ergo melius nostrum Scopolii dicendum. Movet ergo haec innovatio quamdam criticam, cui facilem medalam praestabit alterutrum e nominibus a Desvaux editis.

SECTIO 1.ª ODONTARRHENA Mey.

Adyseton alpestre (Gerardi) N.

Ger. Fl. Gallo-Prov. p. 37, n. 7, t. 13, f. 2. Alyssum alpestre L. Mant., Koch p. 63, n. 4, Bert. 6, p. 491, n. 7, Gaud. 4, n. 1465 (excl. *b*); DC. Dub. p. 34, n. 2. Odontarrhena alpestris et O. ob-

ovata Mey. (C. A.)? Ledeb. Fl. Ross. ps. 142-3, n. 2 et 4. A. alpestre La Peyr. Herbr.; A. thymifolium et A. serpyllifolium Pourr. Herbr. Matr. A. nebrodense Tin., Bert. ejusdem speciei forma judicatur. A. minutiflorum Boiss., A. sauranicum Andrz. A. obtusifolium Stev. Odontarrhena obovata Mey., O. surculosa Schtt., ex Fenzl apud Tch.; A. spathulatum Adams est var. obovat. ex Ledeb., qui O. tortuosam Mey. quoque induxit. All. Pedem. n. 888, t. 18, f. 2 (nec 1 cum Gaud., Bert.); Sturm Heft 66 (excl. f. 1 L.); Reichnb. Icon. C. 12, t. 20, f. 4275, Waldst. Kit. Pl. rar. Hungr. 1, p. 94, t. 91 tortuos.

♃ Flor. Maj.-Aug. Fruct. Jun.-Sept. In editior. ad montana descendens, per region. mediterraneam.

Legi in Pyr. Arag. supra *Voltaña* in summo monte *Navain,* die 12 Jul. 1845; in Pyr. or. secus ripam sinistram torrentis ad *Bourgmadame (Cerdaña),* die 11 Aug. 1837; ex eodem loco habui a Vayreda sub nomine *Al. serpyllifolii.* Observavi *a las Dos Hermanas, a la Pena Montañesa,* in m.e *Turbon* et *Sarrate* ad *Castanesa,* in *Sierra de Loarre, a la Conca de Tremp,* in *Sierra de Cumiols,* ad *Orgañia.*

Gerardi et Allioni s. c. figurae habitu et foliatione satis cum nostra stirpe convenientes, minus bonae sunt si spectes siliculas, quas referunt elliptico-acutas, dum in speciminibus pyrenaeis illas video ovato-retusas, quae forma esset silicularum *Ad. nebrodensis* (Cupan.) Tin., quod incassum ab *alpestri* separare hodie contendunt. Si addas folia in nostra stirpe cuneata, nec subrotundo-obovata et siliculas triplo, nec subaequilongas, quae dantur etiam inter notas *Ad. nebrodensis*, profecto de hujus speciei identitate cum *Ad. alpestri* dubitabere et stirpem pyrenaeam potius ad Cupanii speciem convertes, quod ego tamen facere nolui, veritus ne ille qui identitatem stirpium declaraverit, ex innumeris speciminibus, offerentibus formas unam in alteram gradatim transientibus, sententiam suam firmaverit.

Adyseton argenteum (Belluccii) N.

Bell. apud Zanon., cf. hujus e l. Mont. p. 16, t. 11; et Id. Mont. in Zan. Miscell. Taur. T. 5, p. 73, hunc locum ex Allioni. Alyssum argenteum Vitm. Summ. pl. T. 4 (1796), p. 30, Bert. 6, p. 493, n. 9, Koch p. 64, n. 5, Griseb. Rum. Bith. p. 277, n. 87. Odontarrhena argentea Ledeb. Fl. Ross. p. 141, n. 1. Al. majoranaefolium Pourr. Herbr. Matr.; A. alpestre Fl. Graec., A. sibiricum Willd., DC. part., ex Ledeb. cum O. obtusifolia Mey. (C. A.) et C. Koch. Waldst. Kit. Pl. rar. Hungr. p. 5, t. 6, mural.; Flor. Graec. Sibthrp. C. 7, p. 21, t. 623. All. Pedem. n. 901, t. 54, f. 3. Sturm Heft 48 et 66, f. 1, L. semen: Reichnb. Icon. C. 12, t. 20, f. 4278 et f. 4277.

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. Arag., Catal., locis calidior., cum *Olea.*

Legi in Pyr. Arag. ad *Graus*, die 30 Maj. 1846; in Pyr. Catal. ad *Orgañia*, die 26 Jun. 1846. Observavi ad *Torres, Benavarre, a las Conques de Tremp*, ad *Abeilla* et supra *a la Sierra del Py.*

Planta quasi suffruticosa, palmaris, pedalis, ramosa, incanescens, rigida et scabrida, radice praedita crassa, dura et tortuosa. Inferiores, vel diutini caules lignosi, caeteri herbacei, annotini, ascendentes, pubescentes, sub-cinerei, facile rumpibiles.

Folia obovato-lanceolata, aut spathulata, sive longe cuneata, subacuta, quidquam apice recurva, superne cinerascentia, inferne incana, in spiram laxam disposita, inferiora minora magisque approximata. Flores racemosi-corymbosi, pulcre lutei, parvi, copiosissimi, odoris potius ingrati. Pedicelli tenues, sub-patentes, silicula generatim longiores. Sepala lutescentia. Petala sub-retusa (ea integra describit Bertoloni, vix emarginata Allioni), calyce pro tertia parte longiora. Sectio *Odontarrhenae* apud Meyer (Fl. Alt.) filamentorum longiorum alas in dentes obtusos productas fert. Siliculae obovato-ellipticae, quidquam tamen forma varia-

bules videntur (sub-orbiculatae, ovatae); ovulum in quovis loculo unicum et pendulum vidi. Semina (immatura observata) visa mihi sunt [illegible] margine circumventa.

Tota planta incano-pubescens (reapse non argentea), pubescentia pulvere stellata, forma illius infestissimi insecti *Pediculus pubis* dicti. Libenter ab ovibus comedi sane comperii.

Species quae non deest in nonnullis Europae borealis et orientalis plagis, reperitur in Pyrenaeis meridionalibus, desideratur in septentrionalibus; vivit hic et illic per Hispaniam et per Italiam, Galliam universam fugiens. *Al. alpestre* β Gaud. p. 246, n. 1465, quamvis speciei nostrae synonyma ferat, huc non ausus sum citare: illud varietatem *A. alpestris* confirmaverat jam Koch, quod me fugerat. Sed *Al. alpestre* Fl. Gr. ante Fenzl etiam (apud Tchihat. Fl. As. min. p. 302) [illegible] retuleram: obliviscenda ergo erit nota de hoc reperienda apud Bertoloni l. c., p. 492.

Figura Allioni s. c. (nec t. 55 ut quidam et cum eis Bertoloni citat) ab ipso Visiani citata, sistit plantam longe majorem, sed facie a nostra non diversam, ita ut primo oculi ictu, pro hujusce speciei gigante vel ejus planta matre dijudicetur. Revera et ego in spontaneis individuis folia pollicaria, qualia describit DC., Syst. 2, p. 304, n. 5, vel figura Allioni l. c., nunquam vidi.

Al. murale W. Kit. stirpem pyrenaeam bene refert, sed ab ea videtur quidquam differre siliculis rotundioribus, seminibus ala evidentiore cinctis, colore herbae viridiore.

Figura Reichenbachii 4277 effingit stirpem siliculis sub-orbicularibus, stylo brevi, ala seminum angustissima, pilis stellatis multo magis complicatis praeditam: non diversae speciei videtur altera Reichenbachii figura, 4278, *Al. murale*, in qua siliculae obovatae delineantur. Num *Al. [illegible]* Reichnb. quoque, Ic. c. t. 20, f. 4279 traduci queat ad nostram speciem, ut opinatur Bertoloni l. c. p. 494, quis credet? Ego in hoc diversissimam video speciem, ita ut ab unione abhorream.

SECTIO 2.ª **MEYERANA** N. (**Alyssum** Mey.).

Adyseton cuneifolium (Tenore) N.

[illegible] Tenor. Fl. Napol. 1 in Pr. p. XXXVII etc. Alyssum cuneifolium Ten., Bert. 6, [illegible] n. 5. Als. diffusum DC. Dub. (non Ten., nec DC., Syst.) p. 31, n. 4. Al. montanum La Peyr. [illegible] [illegible] Bentk. Cat., Boiss. Voy. botq. Esp. n. 125 (cf. etiam p. 718). Tenor. [illegible] [illegible] 2.

♃. Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. Arag. Catal. orientalibus editis.

Legi in m.^e *Cambresdazes*, diebus 11 Jul. et 1 Aug. 1836. Observavi in m.^e *Turbon*, supra *Castanesa* ad *Basibé*; in montibus supra *Setcasas* et supra Nuria, unde pulcherrima specimina obtinui a Gautier, loco ind. *le Col de la Fosse du Géant*.

Proximum *Ad. montano*, cum quo diu confusum fuit. Sunt revera characteres parum prominentes, sed eis vim donat peculiaris quidem habitus et plantae facies, quod magni facere veri botanici consueverunt et ita, ut cum characteribus tenuissimis species fidenter statuere in more habuerint.

Hancine stirpem non omnino identicam cum *Ad. montano* perceperat

Gaudin., utpote qui specimina pyrenaea (et ipsum Pyr. orient. Catal. totum peragrasse palam est) densiora magisque incana pro alpinis servat, cf. Fl. Bad. Als. T. 3, p. 36. Similia se vidisse in Helvetia ipse asserit, quod alpicolis submitto, ut speciem attentis oculis inquirant.

Al. montanum ab Asso Mant. Arag. p. 172-3, n. 1114 indicatum ad *Huesca*, in *Sierra de St. Domingo*, ad *San Juan de la Peña*, forte in hanc cadit speciem.

Adyseton montanum (Lobelii?, Camerarii) Scop. Fl. Carn. ed. 2, T. 2, p. 14, n. 803.

Lob. Cryptit. p. 207 [illegible] 4, n. 1464. DC. Dub. p. 34, n. 3. Al. arenarium Heuff. Fl. Banat., [illegible] A. trichostachyum Rupr. Caucas., ex Trautv. Now. Semlj. Jacq. A. [illegible] Tenor. Fl. Nap. T. 4, p. 91 [illegible] Helv. [illegible] 22 [illegible] Curt. Bot. Mag. [illegible] p. 281 et p. 280 [illegible] f. 4. n. 6.

♃ Flor. Maj.-Jul. et saepe iterum Autumno ineunte. Fruct. Æstat. Autumn. Per region. oceanicam.

Legi in littore Cantabr. ad *St. Jean de Luz*, die 11 Maj. 1841; in Pyr. sept. auriger. ad *le Port de Paillères*, die 29 Jul. 1840. Habeo ab amico Darracq ex *Bayonne*, ab optimo Bualè ex *Latga Yergous*, Pyr. septr. medior. Observavi ad *Zarauz* alibique per Cantabriam praesertim.

Al. diffusum Tenor. (hujus varietatem apud Bertoloni, cui accedimus) cum *A. montano* item uniendum censuerat Boiss. *Voy. bot. Esp.* p. 44, addito quoque *A. atlantico* Desf.; ast mox, Add. corrig. p. 717, sua planta sedulo revisa, in *A. atlanticum* convertebat, hoc a Linnaeana specie diversum esse contendens.

Identitatem stirpis Tenoreanae cum *Ad. montano* sustinuit, anno 1846, Jordan quoque, *Obs. pl. nouv. rar. critiq.* Fragm. 1, p. 10-2; sed suspicor ipsum mox nimium subtiliter et inaniter, de more, suum illud *Al. flexicaule* sejunctum dedisse, l. c. p. 12, tab. 1 f. E.

SECTIO 3.ª PSILONEMA (Mey.) N.

Staminum filamentis abmarginatis, edentulis; quatuor ex eis appendiculatis.

Adyseton orbiculare (G. Bauhini) N.

G. Bauh. Pr. p. 107 [illegible] n. 2. [illegible] p. 209, t. 180 [illegible] Magn. Bot. Monspel. p. 291 [illegible] Al. montanum Brot. Fl. Lus. ex ipso in [illegible]

⊙ Flor. Mart.-Jun. Fruct. Maj.-Jul. Per regionem mediterraneam cum *Olea*.

Legi in Pyr. Navarr. ad *Villaba* prope *Pamplona*, die 8 Jun. 1844; in Pyr. Arag. ad *Jaca*, die 16 Maj. 1845. Observavi ad *Barbastro*.

Planta obscure virens, rigida, scabrida, pilis induta stellatis, interdum ramosissima. Caules diffusi, saepius basi valde ramosi, ramis ascendentibus, palmaribus, sesquipalmaribus. Folia obovata-elliptica, basi in pe-

tiolum producta, surrecta. Racemi primum densi, quasi depressi, mox evoluti, elongati, laxi, ferentes siliculas sub-patentes. Calyx deciduus. Petala emarginata, lutea, senescendo pallidiora, albentia. Staminum filamenta omnia abmarginata et edentula, scilicet cylindracea, majora etiam exappendiculata, sed minora dum reapse edentula sunt, gerunt antice, contra ovarium, setulam, quae videtur filamento bifido constare, altero interno sine anthera, et hoc quidem latius prae filamento antherifero applanato ex antico ad posticum, brevius prae filamento antherifero, apice obtuso et erosulo: antherae sub-reniformes.

Considerata staminum fabrica conjeci, plantam auctorum septentrionalium, nomine *A. campestris* abeuntem, diversam esse speciem a mediterranea. Siliculae orbiculares, pistillo quadruplo aut quintuplo longiores, vix cum DC. Duby sextuplo, in eis loculum alterum monospermum, alterum dispermum, cum ovulis pedicellatis, pedicello breviores percepi. Pili per caulem, inque foliorum pagina inferiore potissimum inspiciendi prodeunt e quadam protuberantia, ita ut, vulgo, dicerentur pili bulbosi vel tuberculosi.

Quantum mihi videre contigit, primus fuit Mattuschka, qui speciei characteres percepit.

Moris vix excludere dubitavi, quia illius descriptio et regio omnino cum mea planta conveniunt, si demas *staminum filamenta alia supra medium dentata*, quod forte ab alio (a DC. Syst.?) mutuavit; et ita Gaudin, qui plantam, e *Balaruc* Gall. occitan. a Gay acceptam, cum eadem differentia descripsit.

Characteres e fabrica staminum eductos ceu constantes habeo, neque mihi fides est Hartmanno, qui de *Al. tortuoso*, quod *Adyset. tortuosum* Baumgrt., vel *alpestre* ita effatus est: « *Anne varietas A. montani? variat enim filamentis denticulatis et nudis.* » En. Pl. Hrt. Hafn. (1837) p. 3.

Species nostra melius quadrat cum *Al. minimo* L. Sp., sed synonyma allata sunt revere exacta? Illud Sauvagesii cum Lamarck respuo. Primus forte speciem bene intellexit DC. *Fr.*, Syst. et Pr., ast synonymiam non bene expurgatam injecit: patet enim ipsum perperam existimavisse eamdem speciem aeque in septentrionali Europa quam in meridionali provenire, et inconsulto Linnaeum adduxisse hujus errores non percipiendo, qui plures sunt sub *Al. campestri* Sp. pl. p. 909, ita ut prorsus relinquendus fuerit si ad incudem revocetur. Cf. Meyer (C. A.) *Das Al. minutum* in *Mém. Acad. Sc. St. Petersb.* Ser. 6, T. 6, P. 2. Sc. Nat. T. 4 (1840), p. 1-22.

Al. campestre Schk. *Handb.* 2, t. 181 alienum est a mea planta, praesertim quia offert appendices laterales duas ad basim staminum breviorum. Eum vix afferre dubitem ad *Al. calycinum*, cui speciei et DC. retulit Syst. Vegt. 2, p. 315, n. 30; confirmavitque Hagenb. Fl. Basil. 2, p. 152, n. 2, Spenn. Fl. Fribrg. 3, p. 954, n. 3, Meyer Fl. Hanov. p. 56, n. 2; neque video qua ratione de hoc dubitari possit cum Gaudin 4, p. 242.

Item facile me abstinui a prolatione Florae Graecae de *Al. campestri* cujus characteres adhuc magis explanati a Grisebach. Rum. Bith. p. 274, n. 78, a nostra stirpe procul dubio eam removent. *Al. minimum* Willd. etiam, Griseb. Ibid. n. 79, cum Reichnb. Icon. C. 12, t. 18, f. 4268, pusillum, siliculis emarginatis, glabris, staminibus minoribus dentatis, illico pro specie a nostra diversa sese offert.

Figurae Reichenbachii de *Al. campestri*, Icon. c. t. 18, f. 4270, 4270 *b*, offerentes stamina majora appendiculata, qualia de illorum *Al. campestri* describunt Moench Meth. Suppl. (1802) p. 87-88, Roth Tent. Fl. Germ. 3, p. 74-5, Bert. 6, p. 485-6, itemve figura Reichenb. Pl. cr. C. 8, t. 737, f. 980, a superioribus diversa, fingens stamina duo minora cum filamentis appendiculatis, ad nostram speciem referri nequeunt.

Quid sibi voluerit Asso St. Arag. Syn. p. 85, n. 200, ubi sub *Al. campestri* affert Pourr. Ic. t. 908, n. 2, dicens: « *Ab Al. calycino specie non differt* » sane non intelligo: neque magis intelligo Hispanicorum Botanicorum longe praestantissimum pariter sub suo *Al. campestri Al. calycinum* quoque comprehendentem, ea identica existimantem, ut videre est in opere *Descr. de las plantas* etc. Madrid 1802, V. 2, p. 402, n. 913, Lamarckium imitatum, *Fl. Fr.* 2 (1778), p. 477, n. 508 et *Dict.* 1 (1783), p. 97, n. 7, ut videtur, e fallaci comparatione de planta spontanea cum culta. Paulatim expiravisse et oblivisci velim hanc falsam sententiam, post nimium adhuc contractis St. Hilaire verbis, *Morphol.* p. 375, lins. 24-7.

Neutra e Kochii phrasi de *Al. campestri* et *minimo*, Syn. p. 65, n. 9, 10, in meam plantam bene cadit.

Moenchia campestris Roth. Tent. Fl. Germ. 2, P. 2, p. 74, *Adyseton campestre* Baumgrt., Transylv. n. 1312, ut *Al. campestre* Host Fl. Austr. 2, p. 248, n. 13, istud laxius etiam definitum, una semper et eadem, ut puto, species iterum suscipienda illustrandaque erit.

Broteri locum penes systematicos considerari non video.

Adyseton calycinum (Clusii) Scop. Fl. Carn. ed. 2, T. 2, n. 802.

Clus. Pann. A. p. 472-3. Alyssum calycinum Auctr., non L., Koch p. 65, n. 8, Bert. 6, p. 483, n. 1. Gaud. 4, n. 1462, Moris Sard. 1, n. 86, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 126, DC. Dub. p. 34, n. 6. Psilonema calycinum Mey. (C. A.) l. ad. supr. spec. c. p. 15. Al. calycin. La Peyr. Herbr.; Al. campestre Schk., Bess., M. a Bieb.; Al. Schlosseri Heuff.? Al. calycinum var. virgat. et mox. A. virgatum Timb. Excurs. Garonn., Noguer. p. 88, A. ruderale, sabulosum, vagum Jord., ex Gren. Jacq. A. p. 20, t. 335, Sturm Heft 48, Schk. Handb. 2. t. 181, Fl. Batv. v. 5, t. 384, Fl. Dan. t. 1704. Krock. Fl. Siles. 9, P. 2, p. 39. t. 32, t. 141. f. 4. Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 282, t. 141, f. 4, Reichnb. Icon. C. 12, t. 18, f. 4269, Lamk. Ill. t. 559, f. 1, Schub. Icons. t. 33, f. 1. Clus. Rar. pl. h. 2, l. 5, p. 133 f. infr., Camer. Epit. p. 558, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 22, p. 928, Barr. Ic. t. 908, f. 2 et 912, f. 2 e pl. fruct., laudante Moris.

⊙ Flor. Mart.-Jun. Fruct. Jun. Jul.

Legi in Pyr. Arag. ad *Jaca*, die 9 Maj. 1845. Habeo a Deville ex Valle de *Louron*.

Multum a superiore recedit, in primis pallidius est, statura minore, tardius generatim floret, caules simpliciores gerit, folia angustiora, flores pallidiores, qui, insuper, dum evolvuntur, vel adhuc in suis alabastris inclusi, minus depressi degunt et minus amplam circumferentiam porrigunt. Potissimae vero differentiae sunt, permanentia calycis cum fructu, et stamina minora utrinque appendice setacea praedita (non unica anteriore et latiore), genitalia tenuiora, denique alia est utriusque speciei silicula.

An staminum appendices illae habendae potius pro glandulis receptaculi magis evolutae?

De identitate plantae Jacquinianae cum mea minime dubito, quamvis ille describat *filamenta omnia simplicissima, nec* (in eis) *dentis vel squamae vestigium* l. c. p. 20; ast stamina et pistillum aucta et seorsim in eadem tabula delineata ostendunt appendiculas illas duas setaceas ad

latera staminum brevium, quales nos in utroque filamento breviore inquisivimus et vidimus. Petala quidquam intensius colorata offert praecitata Jacquini icon.

Al. hispidum Losc. y Pard., siliculis tantillum modificatis, vix specie diversum judicabere.

Ad. calycinum et *Ad. orbiculare* spontanea in Hispania certo certius proveniunt et forte largius quam alibi. Quoad Cavanilles, ego in Herbar. Hrt. Bot. Matr. oculos injeci, ut viderem quid Cavanillesii errore ibidem percipere possem. Reperii ambas citatas species ab ipso Cavanilles optime distinctas.

In scheda vero, quae jacet cum *Ad. orbiculari* (sub nomine *Al. campestris*) scripsit Cavanilles: « *Filamenta absque dentibus, sed duo solitaria habent utrinque setam arcuatam, stamine paulo breviora, receptaculo inserta.* Nota: *Calyx diu persistens cum fructibus.* » Sed reapse cum fructibus etiam vix evolutis calyx nullus aderat. Videntur specimina de quibus talia observabat Cavanilles lecta fuisse in agro Parisiensi, diebus 14 Jun. 1782, ac 1 Jun. 1787; et reapse ad *Ad. orbiculare* non pertinere. Adeo magis mirandum, acutissimum et eximium virum res istas tam male digessisse, ut mox scriberet: « *La grande semejanza que hay en el tallo, petalos y fruto del las plantas llamadas por Linneo Al. campestre y calycinum, me ha obligado a reunirlas en una sola, como lo hizo Lamarck, mayormente non conviniendo todos los Autores en el caracter diferencial de los dientillos de los estambres.* » Cavan. Prael. insupr. spec. cit. n. 913, ubi sub *Al. campestri* duo nomina miscuit, adjuncta tam imperfecta et obscura adumbratione, ut percipi nequeat quamnam stirpem reapse descripserit, nisi artificiose utramque simul composuerit. Mirandus etiam est idem praeclarissimus auctor, qui, quum mox ad citatam suam plantam sese referre vellet, *Al. calycinum*, neque *campestrem* citavit et characterem de calyce persistente magni fecit, scribens de *Eruca vesicaria* sua (et DC.), quae fuit *Brassica vesicaria* L.: « *Esta planta se distingue de las otras Cruciferas por tener el caliz permanente como el Al. calycinum, y las Clypeolas.* » Cav. Prael. p. 426, n. 956. Ita, et dolet dicere de viro, quem plurimi semper feci, eamdem notam, quam paulo antea spreverat, dein uti ponderosam et ipsum protulisse.

Lobularia Desv.

Lobularia maritima (Gesneri) R. Br. in *Denh. Clapp. Narr.* 1826. Desv.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. aen. 14, f. 120. Desv. Journ., Koch p. 65, Webb Berth. Phyt. Canar. 1, p. 90. Koniga marit. R. Br., Bert. 6, p. 481, Moris Sard. 1, n. 83, Spach Suit. à Buff. T. 6, p. 491. Alyssum maritimum Lamk., DC. Dub. p. 35, n. 7. Al. marit. La Peyr, Herbr.; Glyce maritima Lindl., Lobulr. intermedia Webb, Berth. Canar. Engl. Bot. v. 25, n. 1729, Flor. Graec. Sibthrp. C. 7, p. 19, t. 621, Reichnb. Icon. C. 12, t. 18, t. 4266, Sturm Heft 48, Sabb. Hrt. Rom. t. 4, t. 19, Curt. Bot. Mag. t. 101. Pen. Lob. Advrsr. p. 75, f. 1 infel., Lob. Ic. t. 215, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1393 f. infer., Barr. Ic. t. 844 et t. 907, f. 1 et 908, f. 1 et 911, f. 1. Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 291, t. 16, f. 1 vix bona.

♃ Flor. Mart., per Æstat., in Autumn. quoque. Fruct. Æstat. Autumno. In Pyr. Atax., orient. Catal. cum *Olea*, a mare etiam non parum secedens. Rariss. per oram oceanicam.

Legi in *Roussillon* ad *Bagnouls sur mer*, die 9 Sept. 1843, in littor. Cantabr. ad *Irun*, die 20 Maj. 1879. Observavi quinque et sex leucas a mare remotam; ad *Sebrà*, *Bascara* (ad flumen *Fluvià*), ad *Figueras*,

circa *Salces*, *Fitou*, etc. In Italia communis reperitur circa Pisas; provenit ad Faventiam.

Plantam crassifoliam prorsus factam observavi in littore de *Rosas*, die 27 Sept. 1853. Bertoloni sese abstinuit a prolatione figurae Florae Graecae, quae sistit pinguiorem plantam, glabriorem, foliis latioribus, majoribusque floribus onustam; videtur insuper illa icon e specimine plantae erectae desumpta, attamen si descriptionem considero, profecto aut Naturae lusum, vel celatoris, sive pictoris vitium potius quam speciei diversitatem cum nostra admitterem. Et ego ad *Irun* plantam erectam legi, similemque ad *Bayonne* vidi.

Ptilotrichum Mey. (C. A.) Boiss. *Voy. botq. Esp.* p. 45.

Ptilotrichum Peyrousii! N.

La Peyr. infr. indic. Alyssum La Peyrousianum Jord. Obs. pl. nouv. rar. critiq. Fragm. 1 (1846), p. 3, t. 1 A. Al. halimifolium La Peyr. Hist. abr. pl. Pyr. p. 371, n. 3 (quoad locum tant.), Benth. Cat. Colm. Cat. pl. Catl.; Al. Perusianum Gay Herbr. ex Godr, cum Gr. Fr. p. 118, ita ab eis denominatum quoque Al. concavum Pourr. Herbr. Matr.

♄ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. Arag., Catal., orient., ad limitem *Oleae,* plerumque ad rupes calcar. proveniens.

Legi in Pyr. Arag. *a la Sierra de Castro*, l. d. *Peña Roja* supra *Barasona*, die 16 Apr. 1851; in Pyr. or., *Conflent*, ad *Villefranche*, 14 Jun. 1837; in Pyr. Catal. supra *Berga* ad *Corbera*, die 27 Maj. 1871. Vidi ad *Abeilla (Conca de Tremp)*, in *Cerdaña* inferiore Valle *Segre* ad *Beliver*, ad *Orgañia, al Forat des tres pons*, in m.^e^ *Cady* et *Pondis*, et ad *Bagà*, secus *Llobregat* in rupibus.

Suffruticulus elegans, pallidus, quasi clandestine et pudice e rupibus exiens, vel inter frutices abditus. Caules plures saepe emittunt ramos, fertilibus admodum super alios elongatis. Folia sub-spathulata, sub-plicata (*concavum* P.), interdum quasi concava, per ramos floriferos minora et angustiora. Flores copiosi, racemosi, in racemorum apicibus spectandi, nam cito sepala et petala dimittunt, racemo tunc laxato, pedicellos longiusculos et patulos offerente.

Sepala tenuiter marginata. Petala majuscula. Stamina edentula. Siliculae sub-ellipticae. Semina sub-marginata. Pubescentia copiosa, fasciculato-stellata, colorem cinereum, superficiem quasi pulverulentam efficiens. Odor florum vix ullus, plantae vero prorsus nullus, neque notabilis est ejus sapor.

Difficile est dictu quid sibi voluerint Loiseleur et Mutel, Fl. Gall. ed. 1, T. 2, p. 53, n. 2, *Fr.* 1, p. 89, n. 11, cum synonymis Linnaeanae speciei et loca vel *Narbonne* Loiseleur ubi *Pt. macrocarpum* vivit et in Pyrenaeis ex La Peyr., quod duceret ad nostram speciem: vel Mutel *Perpignan (de Parades)*, evidenter *Prades du Conflent,* cum aliis locis quae ad *Pt. halimifolium* spectant, et cum descriptioue ambigua et laxissima.

Pt. longicaule Boiss. *Voy. botq. Esp.* p. 47, n. 130, t. 11, distinguitur a nostro caule longiore, superne ramoso, corymbis vel cymis minoribus, neque fructificantibus elongatis, petalis minoribus, siliculis basi rotundatis, brevissime apiculatis, pedunculum parum superantibus, pro majore parte plerumque sterilibus.

Ptilotrichum spinosum (Lobelii) Boiss. *Voy. botq. Esp.* n. 129.

Lob. Obs. p. 109 (reapse 113) f. 2. Koniga spinosa Spach. Suit. Buff. T. 6, p. 493. Alyssum spinosum L., Sp., DC. Dub. p. 35, n. 8. Jord. Obs. pl. nouv. rar. cr. Fragm. 1 (1846), p. 10, t. 1, f. D. fl. fr. sem. Lob. Ic. t. 217, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1182, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 22, p. 931 f. extr., Barr. Icon. t. 808.

♄ Flor. Maj. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. Atax. (Corbariens. potiss.) et orientalibus.

Legi in mont. Corbar. *el Reacefat* contra *Villeneuve*, ad verticem montis, die 8 Jun. 1852; ex *Torruella de Mongri* misit Vayreda. Observavi ad *Pader*, in m.^e *la Clape*, ad *St. Ant. de Galamus, Casas de Pena.*

Stamina edentula; non nisi inconsulta natura de characteribus genericis agentes DC. et Duby proclamarunt *filamenta omnia aut nonnulla dentata*, ut mox conficerent sectionem denunciatam *Staminibus edentulis!*

Variantem floribus albis et roseis vidit Bory De St. Vinct. in *Sierra Nevada* Hispaniae; cf. illius Florul. (1820) in Bor. Drap. Vans. Mons. *Ann. genrls. Sc. Physiqs.* (edit. *Bruxell.)*; item Boissier s. c.

Ptilotrichum macrocarpum (La Peyrouse) Boiss. *Voy. botq. Esp.* p. 45.

Alyss. halimifol. La Peyr. Herbr.! non Hist. abr. pl. Pyr. contra DC. Dub. 2, p. 995, qui absolute de La Peyr. judicant. Alyssum macrocarpum DC. Syst. 2, p. 321, n. 41 et cum Dub. p. 35, n. 9 (excl. l. Villefranche). Alyssum halimifolium Moggr. Fl. Menton. n. 4 cum tab. Jord. Obs. pl. nouv. rar. cr. Fragm. 1 (1846), p. 8, t. 1, f. C. fl. fr. sem., Deless. Ic. sel. 2, t. 41.

♄ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Aug. In Pyr. septr. aurigr., Atax., orient.?, solo calcareo.

Legi in Pyr. aurigr. inter *Foix* et *la Velanette* ad *Roca fisada*, die 18 Jun. 1843. Observavi contra arcem *de Ussun*, supra *Quillan*, prope *Axat*, ad *San Victor* mont. Corbar., *a la Roca falconera* sub *Bugarach.* Ex *el Puyg de la Goyesa* habeo in Hrbr. Gener.

Petalorum lamina orbiculata, subito in unguem contracta. Stamina sub-aequalia, vix tetradynama apparent; filamenta simplicia, sive edentula. Pistillus sub-obliquus, interdum ad stamina inclinans; siliculae juniores villosulae, adultae glabrae, obtusae. Pili tomentum plantae efficientes stellati.

Veritus ego sum, ne cum *P. spinoso* ejusdem esset typi, vel hujus tantum varietas. *P. macrocarpum* observavi in montibus Corbariensibus, potissimum ad rupes montis *San Victor*, ubi humus copiosus; *P. spinosum* e regione hujus in monte *Recaufat*, loco asperiore, steriliore; caeterum regio, clima et solus calcareus in utroque loco eadem. *P. macrocarpum* cum *spinoso* adsociandum fore dixerat jam Tausch (*Flora* 1830). Mox Spach speciei legitimitatem aeque negavit, non solum de hac specie, quin etiam de *Ptilotrichis halimifolio* et *pyrenaeo*, ut videre est in sua *Suit. à Buff.* T. 6, 1838, p. 494-6.

Ast *P. macrocarpum* legitimam esse speciem mecum sustinebant carissimi, aestimatissimi et exoptatissimi olim amici, nunc eheu defuncti, Dunal, Delile, Requien, De Girard; et ego in eorum sententiam cessi.

Ptilotrichum pyrenaeum (La Peyrouse) Boiss. *Voy. botq. Esp.* p. 45.

La Peyr. ut infra explanabo. Alyssum pyrenaicum La Peyr. Herbr. et Hist. abr. pl. Pyr. p. 371, n. 1, Suppl. p. 91, DC. Dub. p. 35, n. 10, Jord. Obs. pl. nouv. rar. cr. Fragm. 1 (1846), p. 9. Alyssum fruticosum Herbr. Coder.

♄ Flor. Jun.? Fruct. ?. In Pyr. or. *Conflent*, rarissimum.

Habui e loco autoptico *la Font de Comps* a Jonquet, a Duchartre P. et a Coder filio.

Suffrutex elegans, caule spithamali, basi valde ramoso et intricato, cortice rugoso, ramis superne congeriem foliorum gerentibus, e quibus cauliculi annotini floriferi exsurgunt. Folia inferiora obovata, obtusa, integra, repanda, in petiolum longe angustata, superne tomentosa, subtus adhuc magis incana, ferme velutina. Folia ramorum floriferorum valde minora, minus in illorum basi angustata, integra, aut saepius in vegetioribus ramis uno aut altero dente ad latera insignita. Inflorescentia corymboso-cymosa, dives a decem ad viginta et plures etiam flores: petala alba. Calyx laxus, texturae mollis, quasi diaphanus, sepalis basi aequalibus. Petalorum unguis brevis, angustus, lamina ampla, rotundata, calycem duplo excedens et prae affinibus speciebus grandior. Staminum filamenta edentula. Siliculae ellipsoideae, utrinque acutatae, stilo longo, persistente terminatae, superficie pubescente. Tota planta albescens, pubescentia e pilis simplicibus stellatisve composita.

Optima, meo sensu, species male olim judicata a DC. *Fr. Suppl.* p. 594, et iterum perperam simillima *P. halimifolio* et *macrocarpo* dicta in Syst. Vegtb. 2, p. 322, n. 42, ut Spach, de quo jam dixi, praetercam.

Non bene liquet, quis primus speciem detexerit, num Coder, nonne Xatart, an La Peyrouse? cui postremo tamen honos major est, quia primus speciem distinxit, descripsit, evulgavit, sustinuit, pingendam quoque curavit (tab. 50 Fl. Pyr.) quamvis iconem non ediderit; revera quum ipse dixerit: « *on ne l'a trouvé qu'à la M. de Conat* », suspicare facit stirpem a se lectam non fuisse: attamen si et quae sequuntur de statione plantae perlegeris, stirpem a La Peyrouse in rupe visam fuisse forte non inficiabere. Quidquid fuerit, sueta arrogantia Duchartre de loco *la montagne de Conat* Duby reprehendere, sustinens: « *Cette localité (la Font de Comps) est la seule exacte, celle donnée par Duby, d'après Xatart, est entierement fausse* » Duch. P. in scheda Herbr. mei. *Font de Comps* degit in m.^e *Conat!*

Vesicaria arctica Richrd. faciem habet *Ptilotrichi.*

Lunaria Gesner (Hrt. Germ. partim) L.

Lunaria odorata (Gesneri evidentius) Gesn., Clus. Lamk. *Fr.*

Gesn. de Lunar. p. 26-7 fig., vel altera ed. p. 49 fig.; Thal. Sylv. Hercyn. p. 74. Lun. rediviva L. Sp., Koch p. 66, n. 1, Bert. 6, p. 509, n. 1, Gaud. 4, n. 1459, DC. Dub. p. 33, n. 1. L. rediv. La Peyr. Herbr. L. rhomboidea ex Pourr. in Herbr. Matr., qui L. annuam L. (falsam) Lun. oblongam appellare maluisset. L. graeca Antiquis quibusd., ex Gesn.; L. flagrans (sic) Gilib. Exerc. phyt. Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 288, t. 142, f. 1 (1), Lamk. Ill. t. 561, f. 1, Fl. Dan. t. 2241, Sturm Heft 48, Reichnb. Icon. C. 12, t. 23, f. 4290. Lob. Icon. 2, t. 278, f. 1, Clus. Rar. pl. Hist. l. 3, p. 297, f. 2.

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. septr., occident., med., rara in Pyr. or. septr. (reperta ad *Salvanaire*).

Legi in Pyr. med. Valle *de Lys,* die 21 Jun. 1838. Habeo a Darracq lectam ad *Cambo* Cantabror.; ex Valle *Barousse* a Deville.

Tribus 6.ª TEESDALEAE (Thlaspideae) DC.

Thlaspidium (Dillen.) N.; *Thlaspi* Dillen et Neotericor., forte et *Thlaspi* 1 Plinii.

Nomen *Thlaspi* non recepi, quia Dioscoridis species, quae prima hanc tulit denominationem, *Bursa pastoris* est, cui nomen suum restituam. *Thlaspidium* genus de quo agendum est dixi, e jam nimium usitatum, vocabulo aliquantum attemperato, qua in re eamdem sequutus sum legem ac de *Valerianella, Centaurella, Alsinella, Drabella*, etc., ut ab aliis, vel a me actum est. Scilicet a similitudine quadam cum plantis typicis, vel ad usitatum jam nomen commemorandum. Caeterum *Thlaspidium* vetus est vocabulum, diversimode a botanicis adhibitum; ad fixum genus coercere volui et laetor meae sententiae, quamvis timidum, assentatorem me habere Ruprecht, Flor. Ingr. p. 108. Inspice etiam *Thesidium* Sondr.

SECTIO 1.ª **NOMISMA** DC.

Thlaspidium arvense (Plinii? Tragi) N.

Plin. Nat. h. l. 27, c. 13, vel 113 Thlasp. 1? Sed non Dioscorid.! Trag. St. h. p. 81, Nast. 4, cum fig. in p. 87. **Thlaspi arvense G. Bauh. Basil. 30, Koch p. 73, n. 1,** Bert. 6, p. 536, n. 1, Gaud. 4, n. 1451. DC. Syst. 2, p. 375, n. 3. et cum Dub. p. 38, n. 1. Thl. arv. L., La Peyr. Herbr., dempto specimin.; Th. baicalense DC. Syst. et Pr., ex Spr. Syst. et Kunth Berol. ed. 2, p. 49, confirm. a Mey. ac Ledb. Ross.; Th. lutescens Gilib. Exerc. phyt. Engl. Bot. v. 24, n. 1659, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 87, Sv. Bot. v. 3, t. 214, Fl. Dan. t. 793, Fl. Batv. v. 1, t. 68, Liboseh. Trin. p. 27, t. 9 stat. fol. quas. laciniats., Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 280, t. 141, f. 3 (1); Lamk. Ill. t. 557, f. 1, Dietr. Fl. Bor. v. 12, n. 825, Spach Suit. Buff. Atl. t. 54, f. 2 fl. fr. sem.; Reichnb. Icon. C. 12, t. 5, f. 4181, Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 18, t. 515. Cord. Hist. pl. crt. 108 a cum fig. ex Trag., Matth. p. 567, Camer. Epit. p. 337, Dod. Pempt. p. 712, f. 2. Lob. Obs. p. 108, f. 1, Icon. t. 212, f. 2; Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 293, t. 17, f. 1, n. 14, I. Bauh. Hist. pl. 2, l. 22, p. 923, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 662, f. 2.

⊙ Flor. Maj. Æstat. et Autumn. ineunte. Fruct. Æstat. et per Autumno. In Pyrenaeis inter communes plantas non erit enumerandum.

Legi ad *Mont Louis* Pyr. or., die 29 Apr. 1861; in Pyr. Catal. ad *Puycerda*, die 3 Maj. 1846. Habui ex *Bareilles* a Deville. Vidi ad *Torla, al Portillo de Fenès* et ad *Porté* vallis *Caroll*; ad *Toulouse*.

Non caret omnino quodam odore alliaceo haec species, cui affine est *Thlaspidium alliaceum* (Aldrov.) N. De Trago cf. quae dicam in p. 243.

SECTIO 2.ª **PTEROTROPIS** DC.

Thlaspidium cordatum (Clusii? Thalii) N.

Clus. Pann. A. p. 468-9 mihi dubium: laudant Lumn., Host. Thal. Hercyn. (non descr.) t. 7, f. C. Thlaspi perfoliatum L.. **Koch p. 73, n. 3, Bert. 6, p. 543, n. 6, Gaud. 4, n. 1450, Moris Sard. 1,** n. 68, DC. Dub. p. 38, n. 3 (correct. citat. Barrel.). Thl. perfoliat. La Peyr. Hebr. dempto specim.; qui mox Thl. neglectum jecit; Th. oleraceum Tabern., Th. erraticum Jord., ex Crép. Belg., tandem, Fl. Bad. Als. T. 3, p. 28, t. 1, Sturm Heft 65, Dietr. Fl. Bor. v. 7, n. 451, Engl. Bot. v. 33, n. 2354, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 4, t. 73, Reichnb. Icon. C. 12, t. 5, f. 4183. Clus. Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 131, f. 2, 3 ab Host laudatae figurae (Austr. 2, p. 230-1), Ger. Em. p. 266, Tabern. Krtb. 2, p. 851, f. 3, Icon. t. 462, f. 1. Column. Ecphr. p. 278, 276 fig. inter. J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 22, p. 938, Barr. Ic. t. 815 (nec 915 Dub.), Thal. Herc. stirp. ic. t. 7, f. C. (inter.), Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 294, t. 17, f. 15 et 16.

⊙ Flor. Mart.-Jun. Fruct. Maj.-Jul.

Legi in Pyr. Arag. ad *Jaca* et ad *Barbastro*, diebus 3 Maj. 1845 et 29 Mart. 1851. Habui a Deville ex *Arreu*; reperiique apud eum ex *Nailloux (Loraqués)*.

Numerus ovulorum et seminum constans non est in unoquoque siliculorum loculo; generatim quaternarius, occurrit ternarius et binarius.

Quam figuram Tragi et ex eo Cordi, ad *Thl. arvense* firmavi, hujus *cordati* quidam volunt, inter quos DC. Syst. 2, p. 378, n. 9.

Dissentio etiam a plurimis, qui Clusii prolationem, cum Buxb. pl. Hal. p. 317, ad *Thlspd. alpestre* referunt, ut DC. Syst. 2, p. 380, n. 11; sed me suasit Host, ne dicam et abstinentia Gaudini, qui, invito Hallero, Clusii figuras potius ad *Thl. cordatum* adamavit, ut olim Lumnitz. Fl. Poson. n. 636, Kramer Elench. Vegetbl. animal. etc. p. 189, n. 2, et nostris diebus Smith, *Engl. Fl.* 3, p. 172, n. 2.

Nomen specificum *perfoliati*, ab antiquis plurimis in illorum phrasibus etiam usitatum, hodie absurdum refellere minime dubitavi. Non solum folia perfoliata non sunt strictu sensu considerato, sed nec visu quidem talia apparent, quae per caulem superum manifeste amplexicaulia sunt, basique cordata, unde denominationem plantae desumpsi.

Thlaspidium alpestre (Tabernemontani) N.

Tabern. Krtb. 2, p. 852, f. 1. Thlaspi alpestre L., Koch p. 73, n. 5, Bert. 6, p. 541, n. 4. Gaud. 4, n. 1149, Gren. Jur. p. 69, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 97, DC. Dub. p. 38, n. 5. Thl. alpestre La Peyr. Herbr. et Th. montanum La Peyr. Herbr., Pourr. It.?, cum Th. arvense La Peyr. Herb., quoad specim. unum; Th. montan. an alliaceum melius in Pyrenaeis, Pourr. Herbr. Matr.; Th. arenarium et Th. vogesiacum Jord. ex Griseb. et Schenk.; Th. ambiguum Jord., ex Kirschl. Als. et Th. sylvestre Jord. ex Carion Saon. Loir., an et Th. virens Jord. Fragm. cum Th. occitano Jord., ex Hook., Arn.? Th. Gaudinianum Jord. Reut.; Th. Lereschei Reut. et Michlt. Jur., a Gren. et a God. confirm. Th. calaminare Lejeun.? Engl. Bot. v. 2, n. 81, Sturm Heft 65. Reichnb. Icon. C. 12, t. 5, f. 4184. **Tabern. Icon.** t. 463, f. 1, Petiv. Hrbr. Br. t. 50, f. 11. J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 996 fig. **ambig. an montani.**

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In montan. editis Pyr. medior., orientalium.

Legi in Pyr. septr. medior. m.^e^ *Esquierry*, die 21 Jul. 1838; in Valle *d'Eynes* Pyr. or., die 8 Jul. 1839; ad pagum *Ivarals* prope *Puycerda*, die 3 Maj. 1861. Habeo e *Gédre*, lectum a Bordère, a Deville. Ex *la Molina* (*Cerdaña*) sub nom. *Thl. virgati* Gr. G. misit Vayreda, qui dicit reperiri etiam ad *Barrasana, Nuria*, etc.

Num planta Pyr. or. respondeat *Th. virgato* Gren. Godr. *Prosp., Fl. Fr.* p. 144, cui referunt *Th. brachypetalum* Jord. et *Th. alpestre* Vill. (non L.), et cujus est *Th. montanum* (ex *la Serre de Buc*) La Peyr. in Herbr. March., ex Timb. et Loret in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 7 (1860) p. 68, hoc asserere non audeam, e natura speciminum, quae mihi ad manus venerunt. Per ea quae in illis percipere possum a *Thaspidio alpestri* non separaverim.

Thl. virgati specimen e cultura, quod a Grenier penes me degit, plantam (fortasse in situ umbroso educatam) valde productam offert, quam a nostra specie differre vix credo: nec characteres ab auctoribus dati me in illorum sententiam trahunt.

Nonne huc spectat *Thl.* n. 140 Ass. En. p. 174, a Losco et Pardo non explanatum?

Teesdalea R. Br.

Teesdalia verna (Lobelii) N.

Lob. Cruydb. fol. 262 ex Icon. ejusd. T. nudicaulis R. Br., Koch p. 75. T. Iberis DC., Gaud. 4, n. 1456. T. Lepidium DC., Moris Sard. 1, n. 67. T. nudicaul. et T. Lepid. Bert. 6, **ps. 574-5, ns. 1, 2,** Lowe Man. Fl. Madeir. p. 33, ns. 1, 2. T. Iber. et T. Lepid. DC. Syst. 2, p. 392, ns. 1, 2. Spreng. Syst. Vegtb. T. 2, p. 865, ns. 1, 2, DC. Dub. p. 39, ns. 1, 2 et P. 2, p. 1024. Thlaspi procumbens La Peyr. Herbr. et Thl. nudicaule La Peyr. Herbr., dempto frustulo, et Iberis nudicaulis La Peyr. Herbr.: T. varriflora Lagr. Foss. Miscell. ined.; Thl. montanum Gater. Herbr., Thl. coronopifolium Berger. Phyton.: Iberis polymorpha Pourr. Herbr. Matr.: Folis nudicaulis Dalc.; Alyssum serpyllifolium Lindrn. Hrt. Als. p. 111, t. 5 poss., Nasturtium petraeum Tabern. Engl. Bot. v. 3, n. 327. Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 93, **Fl. Dan. t. 323, Schk. Handb. 2, t. 179, Fl. Batv. v. 6, t.** 418. Sturm Heft 11, Dietr. Fl. **Bor. v. 10, n. 676 (form. Iber.); Krock. Fl. Siles. 2, P. 2, p. 36, t. 31,** Guss. Pl. rars. p. 261, t. 46.

f. 1. Berger. Phytonomast. 3, p. 28 cum tab., Reichnb. Pl. cr. C. 4, t. 398, f. 583-4, Icon. C. 12, t. 5, f. 1188-9, Sv. Bot. v. 11. t. 732, Schub. Iens. t. 33, f. 6. Lob. Icon. t. 221, f. 2, Dod. Pempt. p. 103, f. 2, Tabern. Krth. 2, p. 842, f. 1, Icon. t. 451, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 22, p. 937, f. 1, Magn. Bot. Monspel. p. 187, p. 186 fig. (confirm. aut. loc.), Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 301, t. 19, f. n. 5.

⊙ Flor. Vere. Fruct. Apr. abeunte, Maj.-Jun., Julioque ineunte, secundum loca.

Legi in Pyr. or. *Roussillon,* inter *Collioure* et *Argeles,* inque super. mont. *la Massana*, diebus 22 ei 25 Maj. 1837; in Pyr. Catal. supra *Massanet,* l. d. *el Muché,* die 1 Jun. 1843. Habeo e *Narbonne* collect. a mihi ignoto, qui Devilleo miserat; ex *Bagnouls sur mer* a Massot. Viderunt in nemore *Larramet* ad *Toulouse*. In Pyrenaeis loca calidiora regionis mediterraneae potissimum inhabitat.

Formam, vulgo apud Botanicos *T. Lepidium* perscrutavimus cum Delile, die 26 Mart. 1839 ad *Gramont*, Monspelium prope. Vidimus et bene cognovimus hanc plantam plurimum variare, non tantum statura, quin et iis in organis e quibus characteres ad duas species distinguendas desumpti fuerunt. Foliorum lobi variant acuti et obtusi, ita ut Benthami observatio, *Cat.* p. 124, ceu bona nobis sese demonstraret. Petala inspeximus aequalia et inaequalia; scilicet inaequalia exterioribus majoribus in floribus primordialibus, subaequalia et aequalia in floribus successivis.

Contrariam a nostra observationem evulgavit Noulet, ex Chaubard *Fragm.* 1830, p. 5: « *On a déjà fait remarquer, que les premières fleurs ont des pétales égaux, tandis que les dernières, plus petites, les ont inégaux.* » *Fl. Bass. sous Pyr.* p. 62. Quam observationem male relatam fuisse, sive conversam prorsus credo.

Numerus staminum valde inconstans est a duobus ad sex; plerumque quatuor reperiuntur: interdum stamina duo simul connexa conspeximus. Videntur generatim primi flores evolutiores, successivi pauperiores, postremi magis imperfecti et steriles. Pedunculus tum nudus et simplex, tunc ramosus et parce foliatus. Vidit etiam Boreau in Gallia media parvula individua simpliciora, foliaque integra rotundata gerentia, *Fl. centr. Fr.* ed. 1840, p. 66 *Obs.* ad n. 186 (ei forma *T. Iberis*). Villositas plantae mere fortuita est.

In individuis ad *Ceret* observatis vidi stamina generatim sex et petala sub-aequalia; item extra Pyrenaeos in m.^e^ *Rinaldo* supra Florentiam, ubi nonnulli flores reapse stamina tantum quatuor gerebant.

Pluries vidi in inferiore parte montium sicciore, calidiore, subaprica, formam quae *T. Lepidium* dicitur, et in ejusdem montis superiore parte, umbrosiore, humidiore, frigidiore, ubi consequenter lentior et commodior vegetatio fit, alteram formam, *T. Iberidem*. Et Salis Marschlins: « *In regione superiore pygmaea, scapo simplicissimo nudo, foliis integerrimis* (ut Boreau), *anguste linearibus, spathulatis; in fruticetis pinguioribus submontanis nuper combustis....... scapi caulescunt et ramos et folia gerunt multo majores* (sic) *runcinato-pinnatifida. Petala nunquam vere aequalia, quam ob rem Ch. Loiseleur recte cum T. Iberide jungere censeo.* » *Korsik.* p. 79. Attamen, quantum mihi videre contigit, generatim forma quae *T. Lepidium* refert reperitur cum *Olea*, altera, quae *T. Iberis*, in montanis super *Oleam* occurrit.

Hinc bene actum fuisse arbitror (a Gerard, Fl. Gallo-Prov., Soyer Willem., Loisel. Gall., Chaub. *Fragm.* et ex hoc Noul., Mut. Dauph. (cf. *Fr.* 1 *Addit.*), Lagr. Foss. l. c., Salis Marschl. *Korsk.* et aliis, illas, falso,

putatas species una comprehendendo. De *T. caulescente* Reichb., item cum istis jungenda, cf. Lowe Obs. apud Holl *List. of pl. of Madera*, in Hook. *Journ. of Botan.* P. 1 (1834), p. 42, ut de *Lepidio scapigero* Wallr. Sch. cr. sententiam dixit Koch, etc.

Nomenclationem *T. variiflorae* ipse Lagrèze Fossat postposuit in *Fl. Tarn. Gar.* p. 30, sumendo aeque incorrectam illam *T. nudicaulis* R. Br. Sed cur illam sine necessitate commemoraverit, hoc non intelligitur. Ego denominationem illam obliviscendam esse duxi; quia planta variiflora, stricto sensu, aliquid abnormis penes me significat, quod idem est ac si dicerem nomen absurdum usitari nequi, et ego mox occultavissem, si aut somnians, aut delirans, in meo cubiculo, e meo calamo illud exiisset. Item fallax damnandaque est Browniana nomenclatio, quae a tanto viro cum Linnaeo repeti non debebat. Denique, quum viderim nullum aptum, vel absque errore donatum nomen speciei, de qua agimus, novum dedi, considerata anni tempestate, in qua potissimum planta exsurgit vigetque, floret, fructificat etiam; raro enim fit, ut delabente hyeme, vel adveniente aestate vigens aut venusta stirps reperiatur.

Biauricula N. *Iberis* Auctorum. Respuo Linnaei nomen, quia *Iberis* Dioscoridis aliena planta est, nec adeo proprium nomen unquam extra locum adhiberi debuisset. Genus ita a Linnaeo false denominatum *Arabidem* nuncupavit Adanson, *Fam. pl.* 2, p. 422, ex Dodonaeo Pempt. p. 713, ut ille dicit. Ast Dodonaeus ibidem hocce nomen absolute huic nostro generi non dedit, loquutus et de origine graeca et latina, quae non satis constant; et si aliquid de hac voce agere studes, e scriptis, veris, vel apocriphis, Dioscoridis, non nisi *Drabae* synonymon ex *Arabide* facies. Dixerunt etiam, *Arabidem* vocatam stirpem ex Arabica regione provenientem, dum reapse ad Linnaei tempora usque nulla generis species arabica innotuerat. Patet ex hisce, quam parum castigatus fuerit ipse Adanson quoque rem istam pervolvendo.

De *Iberide* Democritis fuse disceptavit Salmasius, De Homons c. 17 sub *Lepidio*. Ego *Iberidem* Democratis ad *Lepidium Iberidem* olim spectare judicavi, quod hodie, cum L. et neotericis, *L. virginicum* etiam nuncupatur.

Exclusa itaque possibilitate comprehendendi cum nostris plantas a Patribus *Iberides* dictas, genus ita ab auctoribus nostri aevi adhuc falaciter denominantum, *Biauriculam* voco, denominatione suscepta ab illis siliculae carinis in auriculae formam productis.

Biauricula spathulata (Tournefortii) N.

Tournf. Herbr. et Topogr. ex La Peyr. Iberis spathulata Berger. Pourr. It., Ramnd. Pic du Midi n. 109, in Mém. Mus. Hist. Nat. Par. T. 13 (1825), p. 268, DC. Syst. 2. p. 404. n. 2 et cum Dub. p. 40, n. 1. Ib. carnosa Willd. Sp. pl. Tetrad. p. 455. n. 9, Loisel. Fl. Gall. ed. 2. T. 2. p. 63. n. 7. La Peyr. Hist. abr. pl. Pyr. p. 369, n. 3 et Suppl. p. 91. Ib. carn. La Peyr. Herbr.: I. capacefolia Pourrr. Chl. Barb. n. 628, I. crassifolia Pourr. Herbr. Matr.; Hutchinsia rotundifolia e Monte de Nuria Colm. Cat. pl. Catal.? Berger. phytonom. icon., quam DC. videtur citare, ego non vidi.

⊙ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In editior. Pyren. medior. orientalium.

Legi in Pyr. septr. med. Valle *d' Aure* superiore, *à la Sierra d' Azet*, l. d. *Saruges* et supra *Aragnouet* l. d. *Serra pelada*, diebus 21 Jul. et 16 Aug. 1852; in Pyr. or. m.^e^ *Cambresdazes, le Col de Nuria* versus, inque Valle *d' Eynes*, diebus 1 et 27 Aug. 1836. Habeo a Deville ex *Monné* et ex *le Pic de Gabizos*.

Humilis planta, simplex aut ramosa, carnosula, nec fragilis; ejus radix est tenuissima. Caulis e basi saepe ramosus, glaber aut sub-pilosus, viridis aut purpurascens, pollicaris-tripollicaris, cum ramis intricatis. Folia spathulata, integra vel sub-integra, saepius basi ciliata vel undique glabra, viridia aut subtus rufescentia, carnosula. Flores sub-umbellati, sive cymae corymbosae prae planta ditissimae. Pedunculi glabri aut puberuli, et cum calyce plus minus colorati. Calyx glaber, marginatus. Petala sub-violacea, exteriora, de floribus item exterioribus, prae aliis majora (vulgo radiantia), nam interni flores petala parva inaequalia ferunt. Staminum filamenta pallida, aut violacea, itemve stilus. Antherae flavae. Siliculae in hemisphaericam formam potius degentes, subrotundae, apice fissae, lobis acutis, parum remotis, a stilo plus vel minus superatis; loculi monospermi, hinc prorsus hujus generis est, sed adnotanda erit, ut bene animadvertit Jordan, densitas septi placentarii in siliqua. Centrales flores plerumque abortiunt.

Dicit DC. *Fl. Fr.* 4, p. 717, n. 4267 stirpem variare *caulibus solitariis aut numerosis;* nescirem quomodo planta annua dare posset caules *numerosos*, et ego sat dictum putavi declarando stirpem caule tum simplici tunc ramoso praeditam. Item perperam folia *integra* et *integerrima* a DC. declarata, in Syst. c. Itemve flores purpurei, folia petiolata, corymbus de fructu planus, dicta a Ramond l. c. ego laudare nequeo. Folia glaberrima, integerrima, petiolata, inferiora sub-rotunda, opposita, petala externa interioribus vix majora a Loiseleur praedicata, contra veritatem saepe dicta, aut contra veram plantae organographiam ita declarata, ad confusionem pariendam potius emissa sunt. Brevis nec parum incorrecta percipitur quoque Mutelii descriptio, *Fr.* p. 102, n. 1. Etiam La Peyrousei descriptio minus castigata est, attamen bene ille emendavit Willdenow, qui speciem perennem et flores albos descripserat. Speciem mediocriter descripsit Poiret, *Dict. Suppl.* T. 3, p. 134, n. 20. Praestantius omnium Jordan *Obs. pl. nouv. rar. critqs. Fragm.* 6 (1847), p. 35-6.

Ib. spathulatam Berger. ex DC. s. c. non vidi in Phytonomat. exemplari a me apud humanissimum Delessert pervoluto; iconem vero *I. rotundifoliae* Berger. Phytonomt. ad stirpem pyrenaeam nullo modo appropinquari vellem.

Ib. carnosa Waldst. Kit. Pl. rar. Hungr. 2, p. 213, t. 194, Visian. Dalm. 3, p. 112, n. 1366, cui iste, perperam, Host (Fl. Austr. 2, p. 226, n. 3) imitatus, cum Willd. Sp., et *Ib. spathulatam* Berger. vel DC. retulit, est species a pyrenaea nostra aliena, proximior potius plantae a me anno 1858 in *Sierra de Loarre* lectae, scilicet *B. Benthamianae.*

Synonyma et observationes quae sequuntur e Pourretiano Herbario a me deprompta sunt, eaque criticae submisi: « *Thlaspi montanum serrato cepaefolio flore purpurascente umbellato Barr. Ic. t.* 848 *Obs. p.* 38, *n.* 635. » « *Thl. alpin. folio rotundior. carnoso, flore purpurasc. Tournf. Inst. r. hrb. p.* 213. » « *Cur nomen mutarit La Peyrouse, qui plantarum mearum editor fuit?* » « *Iberis carnosa La Peyr.* » Mutarunt Willd. Sp. et La Peyr. cum eo, reapse aequa ratione, quum jam exstiterit *Ib. cepaeaefolia* Wulf. apud Jacq. Miscell. 2 ab anno 1871. Nunc vero, si libuerit, quum *Ib. cepaeaefolia* Wulfen ad aliud genus migraverit (*Hutchinsiam*, vel *Lepidium* velis), tunc aliquis ansam sumeret ad Pourretianam denominationem restituendam.

Non vero sustinenda sunt putata synonyma ab eo relata, quae ad *Hutchinsiam cepaeaefoliam*, ita ab eo denominatam (nec *Iberidem* DC., ut citat Koch Syn. ed. 1 et 2 ad suum *Thlaspim cepaeaefolium*) merito retulit DC. Syst. 2, p. 386, n. 2. Videmus denique Pourret ipsum antiquius nomen suum non restituisse, Willdenowianum non agnovisse, novumque iterum confecisse.

Synonyma Tournefortii revera ad hanc speciem pertinentia haec sunt: *Thlaspi pyrenaicum foliis rotundioribus* (ex La Peyr.), *rotundiusculis* (ex DC.) *crassis minimum* Tournf. Herbr., ex La Peyr. *Suppl.* c. et DC. Syst. Aliud retulerat synonymon La Peyr. in *Hist. abr.* etc., scilicet *Thlaspi alpinum Portulacae folio*, Tournf. Topogr. Haec Tournefortii loca La Peyrousei fide praesertim retuli; illud Herbarii Tournefortiani confirmavit DC. Nec video speciem indigitatam fuisse a Tournefort in Elém. botq., vel in Inst. r. hrb.; nam et ego persuasus sum *Thl. alpin. fol. rotundior. carn. flor. purpurasc. Elém.* p. 182, Inst. p. 212, lin. ult., optimo jure adduci ad *Hutchinsiam rotundifoliam*. Sed certo certius hocce synonymon simul ad duas differentes species inferri nequit, ut fecit DC. Syst. 2, p. 385, n. 1 sub modo citata *Hutchinsia*, et p. 403, n. 19, secunda vice, sub *Biauricula nana*, seu *Iberide* All.!, cui speciei quoque perperam adduxisse Bertoloni, It. 6, p. 556, n. 7, facile est percipere.

Biauricula Devillei N.

Iberis Bubanii Deville (L.) Note sur une nouvelle espèce d'Iberis par M. Louis Deville (Tarbes, Imprimerie Perrot-Prat 1859) ps. 1-3, Bull. Soc. botq. Fr. T. 7 (1859). p. 69. Verlot Plantes alpines (1873) p. 218, t. 31, f. 2 (infr. intr.).

⊙ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. abeunte, Aug. In Pyr. septr. med. Valle *d'Azun* detexit Deville, die 29 Aug. 1858, l. d. *Belembits* prope *Arrens*.

Amplam speciminum seriem ab ipso detectore dono datam possideo, quorum prima mecum communicabat *Tarbes*, die 2 Sept. 1858.

Speciem illustravit defunctus amicus, eheu immaturo exitu ereptus. Notam ille edidit in nullo Botanices Repertorio usque adhuc repetitam et cujus exemplaria omnia ab eo relicta ad me devenerunt. Horum unum et alterum, alterumve vicissim, quis optaret, vel cui aequo animo distribuerem assequi conjectura vix possum. Quamobrem opportune factum duxi integrum reportare opusculum. Latine eum vertere nolui, magisque suave mihi fuit ex carissimi auctoris autographo illum transcribere.

« *Fleurs disposées en grappes ombelliformes aussi denses avant qu'après l'anthèse. Sépales ovales, légèrement marginées, souvent coloriés sur les bords. Pétales obovales-oblongs, atténués en onglet; les extérieures très-grands. Silicules suborbiculaires, convexes sur les deux faces, élargies et cordiformes à la base, à peine rétrécies au sommet. Ailes des valves grandes, dépassant leur largeur au sommet, rétrécies inférieurement, distinctes jusqu'à la base. Lobes de l'échancrure ovales, aigus, non soudés avec la base du style qui les dépasse un peu au sommet, et formant avec lui un angle peu ouvert, presque parallèle. Feuilles un peu charnues, rétrécies inférieurement en pétiole cilié, obtuses, linéaires ou linéaires-spatulées, à 2-4 dents obtuses, quelquefois entières, à la fin caduques. Tige rude, hispide (caractère qui se trouve plus ou moins prononcé dans toutes*

les parties vertes de la plante, laquelle présente aussi, ça et là, des espèces de papilles), quelquefois simple, le plus souvent ramifiée au dessus et très-près du collet, à ramifications dressées ou étalées, feuillées jusq'au sommet. Racine assez longue, pivotante. Fleurs violettes.

Hab. Belembits, près Arrens, dans le vallée d'Azun (Hautes Pyrenées) ou je l'ai récolté en fleur et en fruit, le 28 Août 1858.

Obs. Cet Iberis qui m'avait paru dès l'abord présenter des différences sensibles avec l'Iberis Bernardiana, Godr. et Grenier Fl. de Fr. 1, p. 138 (Biauricula Benthamiana N.) a été soumis par moi, notamment à M. Grenier et à mon ami le Docteur Bubani.

D'après M. Grenier il ne serait que l'Iberis Bernardiana.

Tel n'est pas, au contraire, l'avis de Bubani, dont j'ai donné le nom à ma plante et qui sans contester la grande affinité des deux espèces, persiste à penser néanmoins, qu'elles sont parfaitement distinctes.

Malgré ma déférence pour M. Grenier, un examen approfondi m'a porté à préférer à la sienne l'opinion de Bubani, opinion qu'il m'écrit être aussi celle de M. Timbal-Lagrave, et il me semble, qu'on peut préciser de la manière suivante les charactères, qui distinguent l'Iberis Bubanii du Bernardiana.

Il en diffère: par les pétales beaucoup plus grands;

Par la silicule moins grande, au contraire, moins allongée, plus orbiculaire-cordiforme, moins rétrécie au sommet, à lobes moins étroits, moins allongés, aigus sans être acuminés, moins écartés. La silicule du Bernardiana a de 4 ½ 5 mill. de haut, sur quatre de large; celle de l'I. Bubanii de 3 à 4 de haut, sur quatre de large;

Par le style court, qui dans le Bernardiana dépasse de beaucoup les lobes de l'échancrure;

Par les feuilles plus larges, moins longuement atténuées à la base;

Par la tige droite, moins abondamment rude hispide;

Par le port distinct de celui du Bernardiana et son aspect moins charnu;

Enfin, et si les auteurs de la Flore de France n'ont pas commis d'erreur en présentant l'Iberis Bernardiana comme annuel, en ce que l'I. Bubanii serait bisannuel.

Tarbes le 1.er Mars 1859.

L. Deville. »

Speciem praetermisit Dulac in sua *Flora des Hautes Pyrenées* anno 1867 edita.

Semina quidquam prae illis *B. Benthamianae* minora in sua specie dijudicavit Deville, ut declaravit in scheda, quam in Herbario retineo. Ubi retineo quoque totius *B. Devillei* figuram calamo delineatam, additis seorsim utriusque speciei siliculis figuratis.

Biauricula Benthamiana! N.

Vidi e rupibus de Balour, Pyr. septr. occ. lectam a Bentham, in Herbr. Gast. Sacaze. I. Benthamiana Boiss. et Reut. Pug. pl. nov. Afr. bor. Hispan. (1852) p. 12. Iberis Bernardiana Godr. Gr. Fr. p. 138, Schult. F. Arch. Fl. Fr. Allmgn. p. 275. I. nana La Peyr. Herbr.

⊙ (non semper). Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Sept. In Pyr. occid. med., praesert. merid., Navarr. Arag., solum praediligens calcar., sed in solo quoque ferrugineo provenit ex De Girard.

Legi in Pyr. Navarr. supra *Irurzun a las dos Hermanas*, diebus 15 et 17 Jun. 1844; in vertice montis *Escaure* Vallis *de Roncal*, die 29 Jul. 1844; in Pyr. Arag. *Sierra de Loarre* ad summitatem, die 19 Jun. 1858. Habui ab anno 1836 (die 24 Nov., Monspel.) ab humaniss. et f. r. De Girard, lectam ab eo ad *les Eaux Bonnes*, unde etiam Gaston Sacaze mihi dono dedit, qui eamdem speciem quoque donabat ex *la Bouchouse* m. *Louvie*, cum nominibus *I. pyrenaicae* p. s. G. 1841 *voir lettr. de Jussieu*, *I. pseudo-violaceae* Gast. 1848, sive *I. Gastoni* Lacroix *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 2 (1855), p. 456-7, quae mihi videtur eadem species, perennis, elatior, ramosior facta. Vivit in *Monney* ad *Cauterets* ex La Peyr. Herbr., ex Schultz F. et ex Philippe; et *au Pic du Midi d'Arrens*, unde specimina s. n. reperii in Deville Herbr.

Humilis, vix spithamalis planta. Caules e radice plures, angulati, scabri. Folia oblongo-spathulata, integra aut dentibus sparsis obtusissimis praedita; carnosula insuper et modice per marginem totum ciliolata, quod semper non intervenit, quum reperiantur interdum folia undique glabra. Sepala duo, quae videntur inferius posita, sub-saccata; in omnibus margo membranaceus. Petala ex albido rosea. Siliculae cornua sub-divaricata.

Haec illa est pyrenaca *Biauriculae* species, quae ignota Botanicis dijudicabatur a Bentham, ab anno forte in quo iter suum pyrenaeum confecit (1825), quamvis in suo Catal. eam non commemoraverit: de illa vero dixit in litteris ad Hooker datis mens. Aug. 1839, quas relatas confer apud hunc *Journ. of Botan.* 2 (1840), p. 112. Relictis ita iis, qui speciem antea viderant, legerant, sed male denominaverant, vel de ea fluctuantem ediderant sententiam, *Benthamianam* cum Boiss. et Reuter, nec *Benthamii!* nuncupare malui. Sed comparanda erit species cum *Ib. carnosa* (non Willd.) Waldst. Kit. Pl. rar. Hungr. 2. p. 213, t. 194, quae, ex icone, adeo nostrae plantae similis mihi videbatur. Hungarica planta a DC. omnino praetervisa fuit.

I. pectinata Boiss. *Voy. botq. Esp. Add. corr.* p. 720 affinis nostrae speciei est, ast ab eo cito distinguitur statura majore, petalis quidem majoribus et pallidioribus, siliculis magis glandulosis, earumve auriculis valde magis productis. Illam eamdem esse speciem cum *B.*, sive *Ib. Lagascana* DC. opinatus est Spach, teste Cosson, *Not. pl. nouv. critqs. midi Esp.* (1849) p. 27.

Iberis petraea Jord. *au Pic d'Anie* ab auctore indicata, *Diagn. Espec. nouv. méconn.* (1864) p. 274, si eadem planta est, ut videtur, quae a Bordère lecta est in Pyr. Arag. *al Puerto de Gavarnie* et quam possideo, ad hanc eamdem *B. Benthamianam* relegare non dubito, cujus reprehesentat statum illum, quem *I. Gastoni* dixerat Lacroix. Solemne est in hac forma, ut bene observat Jordan, quod rosulas foliorum post florationem e collo emittit, quas in *B. Devillei*, nec Devilleo, nec in tot ejus speciminibus apud me observare contigit.

Biauricula Dunalii! N.

⊙ Flor. Sept. Oct. Fruct. Oct., Nov.? In Pyr. Catal. marit. ad *Tosa*, *Lloret de mar.*

Legi ad *Lloret de mar*, die 15 Sept. 1853. Copiosam observavi ad *San Feliu de Guixols.*

Planta amoena, pedalis, bipedalis et ultra, simplex aut ramosissima, ramis floriferis divaricatis, floribus rubellis (raro albis), inodoris: tota glaberrima, saepe erubescens, crescens in solo glareoso, tam in agris, quam ad nemora.

Caulis non est basi ramosus, nisi e passa violentia; caeterum striatus e foliorum limitibus per caulem excurrentibus, totus tenuissime punctatus, fragilis, potius tenuis quam robustus, saepe purpurascens. Folia tenuia, linearia, longa, plerumque reflexa, superne canaliculata, uti caules punctata, apice saepe erosa. Pedunculi fructigeri in racemum laxiusculum dispositi, qui, florente planta, in corymbum umbelliferum degebant, basi quidquam crassiusculi, in superiore sua parte scabridi et veluti lepidoti, seu papillosi; senio patentissimi. Calyces patentes, colorati. Corollae amoenae, majusculae, radiantes maximae, rubroviolaceae. Stamina rarius tota flavida, generatim filamentis purpurascentibus praedita, antheris luteis. Pistillus ampullaeformis, stigmate lutescente, aut toto unicolore, pallido. Siliculae subrotundae, ad apicem paulum constrictae, auriculis patentibus. Semina fusca, brunnea, per marginem fere totum condensata.

Speciei affinitas sat evidens est cum *B. linifolia*; major vero cum *B. Prostii* (Soy. Will.) N.

Primus Dunal, anno ante me (1852), delabente Augusto, quum ad amicum suum Campodera revisendi amplexandique gratia *Lloret de mar* se contulisset, speciem animadvertit: quae causa est qua magistro et amico longe omnium praestantissimo et venerando, libentissime et aequo animo speciem dicavi.

Biauricula ciliata (Allioni) N.

Iber. cil. All. Austr. Fl. Pedem. p. 15. n. 919. I. ciliata Bert. 6, p. 557, n. 8, DC. Syst. 2, p. 402, n. 16 et cum Dab. p. 40, n. 3. Reichnb. Icongr. C. 12, t. 7, f. 4192.

⊙ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug.? In Pyr. Arag. Catal. paulo super *Oleam*, calcareum solum praediligens.

Legi in Pyr. Arag. ad *San Cosme de Guara*, die 14 Jun. 1850; in Pyr. Catal. ad *Organia*, die 23 Jun. 1846; ad *Isona (Conca de Tremp)*, die 27 Jun. 1861. Observavi supra *Talarn* contra *Santa Engracia* et ad extremum Catalauniae finem sub *Espluga freda*.

Haec species facie appropinquat *Ib.* seu *B. linifoliam*, a qua potissimum eam sejungit silicularum forma. Caeterum est annua planta, erecta, sub-pedalis, superne praesertim piloso-glandulosa, facieque pulcra. Caulis simplex, vel e basi ramosus, superne in plures ramulos subfastigiatos, floriferos divisus, inferne cito denudatus, per totam plantae superficiem ad angulos scabrido-pilosus. Folia carnosula, ima longe spathulato-linearia, sensim ascendendo per caulem linearia fiunt, apice semper quidquam latiore, caeterum sub-integra, vel saepius omnino integra, uninervia, plerumque versus basim ciliata. Florum corymbi juniores densi, planiusculi, mox laxati et quidquam protracti; demum maturascente fructu corymbi stipantur et formam subhemisphaericam sumunt. Pedicelli in superiore parte scabridi. Flores generatim albi, juniores, veluti si dicam alabastri, violacei, scilicet talia sepala et petala sese offerunt sub prima aetate; haec organa mox decolorantur. Et genitalia quidem violacea exsurgunt. Sepala per marginem membranacea, ciliolata. Petala radiantia calyce sub-quadruplo longiora. Stilus longus, silicularum

auriculas etiam excedens. Siliculae ovato-rotundatae, auriculis praedita brevibus, acutis, rectiusculis potius quam divaricatis, integris, glabris.

Biauricula linifolia (Tournf.? Garid.) N.

Tournefort.? Garid. Aix, infr. c. Iberis linifolia L., Bert. 6, p. 558, n. 9, De Notrs. Reprt. Fl. Lig. n. 91, DC. Syst. 2, p. 401, n. 15 et cum Dub. p. 40, n. 4. Reichnb. Icon. C. 12, t. 7, f. 4193. Garid. Hist. pl. Aix p. 459, t. 105.

⊙ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. In Pyr. orient. et Catal. speciem provenire asserunt.

Ferunt in Pyr. Catal. repertam esse a Tremols, inter *Blancs* et *Tosa*.

Antiquorum prolationes a DC. relatae pertinent ad *B. umbellatam*, quae melius, ex Moench, *B. corymbosa* nuncupanda foret. Sola Tournefortiani Herbarii inspectio nos certiores faciet num *Thlasp. lusitan. umbell., gramin. fol.* Elém. botq. p. 182, vel Inst. r. hrb. p. 213, pertineat revera ad hanc speciem, ut voluerunt L., Lamarck et DC. Tutior interim est Garidel, quod idem valet ut si dicam primas Candollei prolationes, Mattioli, Dalechampii, J. Bauhini expungendas esse.

Biauricula pinnatifida (Penae et Lobelii) N.

Pen. Lob. Advrsr. p. 75 cum fig. quae 2. Iberis pinnata L., Gouan Hrt. Monspel., Koch p. 76, n. 5, Bert. 6, p. 562, n. 12, Gaud. 4, n. 1454, DC. Dub. p. 40, n. 6 a. Ib. pinnat. La Peyr. Herbr.; I. pectinata Pourr. Herbr. Matr.; I. bicorymbifera Godr. Gr. Fr., demonstr. Timb. in Mém. Acad. Toul. (1855). Thlaspi pinnata (sic) Noul. Fl. Reichnb. Icon. C. 12, t. 7, f. 4195. Lob. Ic. t. 218, f. 2, Tabern. Krtb. 2, p. 851, f. 2 supr., Icon. t. 461, f. 1, Dalech. Hist. pl. Lugd. 1, p. 655, t. 2, Barr. Icon. t. 1306, f. 1.

⊙, nisi potius cum Grenier ⊙⊙ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jun. et per Æstat. In Pyr. or. et Atax., cum *Olea*.

Legi in Pyr. Catal. humilior. ad *Gerona*, diebus 13 et 24 Maj. 1851. Vidi ad *Sarrià*, ad *Durban*.

Planta saepe e basi ramosissima. Caulis puberulus: folia sub-carnosa, superne canaliculata, pilosula, ex inferiore pagina evidentius ciliata. Flores ante anthesim violacei generatim apparent!, qui dum explicati sunt albi fiunt. Antherae pulcre aurantiacae. Odor florum potius ingratus.

Pinnata non sunt, sed pinnatifida folia, quod primus exacte expressit (prae Sauvag. Meth. folior. 1751) Gerard Fl. Gall.-Prov. (1761) p. 355, n. 5. Memini de hoc me cum optimo Dunal verba fecisse, ejusque approbationem tulisse.

Biauricula resedaefolia (Pourr.?) N.

Iberis resedaefolia Pourr. in Herbr. La Peyr.?, Timb. Reliq. Pourr. p. 72 cum Ic. I. amara var. foliis sub-lyratis, etc. La Peyr. Herbr. et Hist. abr. Pl. Pyr. p. 369, n. 2 *g* et *d*.

⊙ Flor. Jul.? Fruct. Aug. In Pyr. septr. med. atax. editioribus. Vidit Timbal (in litteris) ad *Salvanère* et *au Llaurenti*.

In Pourretiana scheda legitur « *Species media inter Ib. amaram et pinnatam: hab. a Sedeillan.* » Specimen La Peyrousianum, cum hoc identicum putatum, provenit ex *Endretlis*.

Pourretiana planta, ante Timbal, a nullo recognita, nec commemorata fuit: ego eam adumbrare studuissem e specimine viso in Herbario La Peyrouse, sed me detinuit status illius, fructu deficiente, et spes reperiendi plantam per Pyrenaeos, quod aliter evenit. Addam, quod

nullum plantae vestigium unquam videre mihi contigit in Herbariis gallicis, nec in illo quidem Musaei Parisiensis, in quo alias Pourretianas *Cruciferas* datum est inspicere.

Legitimam statuere speciem putavi: sed quum postea plura *B. panduraeformis* individua viderim, per regionem mediterraneam potissimum crescentia, tenuiora, laxiora, pallidiora, accedentia figurae a Timbal perhibitae de *E. resedifolia,* in suspicionem veni, num sub hac lateret potius status alter *B. panduraeformis.*

Hisce accedit *Biauriculae* species quaedam a Deville lecta, die 4 Aug. 1859, *au Pic du midi d'Arrens.* Planta simplex est, sub-palmaris, puberula, raris praedita foliis, conspicua copia silicularum in apice caulis congestarum; ejus folia appropinquant tenuiora folia *B. panduraeformis,* vel ea *B. pinnatifidae* prae hisce postremis tamen minus angusta minusve secta. Siliculae cum illis hujus speciei comparatae auriculas acutiores et patulas offerunt, iis *B. panduraeformis* potius similes.

Biauricula panduraeformis (Pourreti) N.

Iberis panduraeformis Pourr. Chl. Narb. n. 625 in Mém. Acad. R. Toulous. (1788) T. 3, p. 320. Ib. pandur. Pourr., Timb. Excurs. St. Paul et Casas de Pena (1872?) p. 14, Gren. Jur. P. 3, p. 42. I. Forestieri Jord. apud Verlot Catal. grains recolt. en 1849 Jard. bot. de Grenobl. Adnot. p. 21, n. 27 et Jord. Diagn. Espèc. nouv. meconn. p. 287. I. bicorymbosa Godr. Gr. Fr. 1, p. 141. I. pinnata *b* DC. Pr. p. 180, n. 13 et cum Dub. p. 40, n. 6. I. amara La Peyr. Herbr., quoad specim. unum, itemve Pourr. Herbr. Matr.; an I. latifolia Pourr. It.? I. ceratophylla Reut., ex Gren.

⊙ et ⊙⊙ Flor. Maj. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. med. et orient. frequentius, vero in meridionalibus, unde forte cum Cerealibus planta sese diffudit.

Legi in Pyr. septr. *Valle d'Aure* ad *St. Lary,* die 27 Jul. 1852; in Pyr. Arag. ad *Jaca,* die 4 Jun. 1845; ad *Benavarre,* die 13 Maj. 1846; in Pyr. Catal. ad *el puente de Montañana,* die 13 Jun. 1846; semina decerpsi supra *Camprodon* ad *Baget,* die 23 Jul. ejusd. anni. Habeo a Deville ex *Lens;* ex *Bagnères de Luchon* a Timbal, e rupe ad *Campo (Corbière?)* a Gautier, cum nomine *Iberidis latifoliae* Pourr.; et ab eodem ex campis de *Noubieil* prope pagum *Cubières,* formam graciliorem. Observavi in Pyr. Navarr. ad *Lumbier;* in Pyr. Arag. ad *Jebra, Fiscal, San Cosme de Guara,* in *Sobrarbe;* in Pyr. Catal. copiose in *Cerdaña;* vidi ad *Barèges,* ad *Castillon* et prope *St. Girons;* Debaux vidit sub *le Pic de Midau.*

Planta interdum ramosissima habitu inverse pyramidali, statura pedali, sesquipedali; vidi eam apice sectam ad foliorum axillas ramos edere, floresque copiosos gerentem, ita ut tota florifera veluti si ramus unicus foret evenerit. Caulis tum simplex, alias basi et superne ramosus, striatus, itemve pedunculi striati, in quibus et pubescentia major est. Occurrit saepe axis plantae erubescens. Folia crassiuscula, quidquam per caulem varia, generatim per superiorem marginem parce dentata; ciliato-puberula, senio lutescentia. Flores foetent, suntque coloris e carneo albi; dum evolvuntur dispositi in corymbum planum, mox unusquisque racemus (e centro elongatus) formam plus minus ovatam, aut ovato-elongatam sumit, in qua postrema dispositione degunt siliculae, quae horizontaliter sistunt; suntque superne concavae, subtus parumper convexae, nitidae et per marginem saepius erubescentes; formae autem lato-ovatae, auriculis acutis praeditae, quas aequat stilus superstes. Semina sub-rugosa, fulvescentia.

Video Jordan, *Obs. pl. nouv. cr. Fragm.* 6 (1845) p. 67. t. 1, f. X, descripsisse et figuravisse *Ib. panduraeformem* silicularum auriculis obtusissimis! eum repudiavi.

Videtur mihi cum hac nostra admodum propinqua potius *Ib. affinis* Jordan quoque, in agro Lugdunensi proveniens, de qua cf. Jordan Diagn. c. p. 289. Ista *panduraeformis* synonymon declaratur a Grenier, l. c., et laetor, quia hoc pervideram.

Ex Hispania primus attulit Vahl, unde indigenam esse stirpem nullus dubitet: sed planta huc et illuc per Galliam quoque sese offerens, usque adhuc, quantum compertum habui, e Pyrenaeis cum Cerealibus eam migravisse reor. Susceptam Pourretii denominationem confirmare nequivi in illius Herbario Matriti asservato, ubi speciem sub *panduraeformis* nomine frustra quaesivi, invenique tantummodo stirpem ibidem cum nomine *Iberidis amarae affin. panduraeformi* Pourr. Herbr., quae reapse mihi vera *Ib. panduraeformis* Pourr., sive *crenata* Lamk. *Dict.* est (*Dict.* 3, p. 223, non 213 DC., n. 12).

Vidi dein *Ib. panduraeformem* Pourr. in hujus Herbr. Parisii asservato, sed specimina ibidem degentia, monstrosa potius quam legitima, non adeo tute rem confirmarunt. Reapse degenerare vidi plura hujus speciei individua; et faciem paullo a communiore per Pyrenaeos statu offerunt specimina *Ib. affinis* ex *la Charente* a Duffort accepta.

Biauricula amara (Tragi) N.

Thl. aliud gen. Trag. St. h. p. 85, n. 3, ex G. Bauh. Iberis amara L., Koch p. 76, n. 1, Bert. 6, p. 561, n. 11, Gaud. 4, n. 1.53, DC. Dub. p. 40, n. 8. I. amara La Peyr. Herbr.; Thlaspi amarum Tabernem., Crantz A; Th. amara (sic.) Noul. Fl., I. arvatica Jord., ex Timb. et Gren. Engl. Bot. v. 1, n. 52, Dietr. Fl. Bor. v. 12, n. 855, Reichnb. Icon. C. 12, t. 7, f. 4197, Rivin. Tetrp. irreg. t. 112, Schk. Handb. t. 179 fr. (sub nomine linifol.), Fl. Bat. t. 1116. Tabern. Krtb. 2, p. 851, f. 4, Icon. t. 462, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 22, p. 925 f. inter., Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 293, t. 17, f. 18.

⊙ Flor. Jun. in Æstat. Fruct. Aug. Oct. In montanis.

Legi in Pyr. or. Valle *de Llo*, die 14 Aug. 1836. Habui ex *St. Sauveur* a De Girard, sed specimen non adeo clarum est et forte ad superiorem pertinet speciem.

Poiret in *Dict. Enc. Ill. Gener.* 3, p. 111, n. 1 de figura 1.ª, tab. 557 *Iberidem* seu *Biauriculam umbellatam*, vel *corymbosam* evocavit, quae figura, silicula potissimum spectata, ab hac specie fugit. DC. de figura illa nullum usum fecit. Bertoloni ad *B. amaram* citavit. Ego inter hanc et *B. panduraeformem* ambigo.

Biauricula sempervirens (Dalechampii) N.

Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1180, f. 1; Doldius apud G. Bauh. Pr. p. 48, n. 4. Iberis sempervirens L. Sp., Loisel. Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 63, n. 10. I. garexiana All., Bert. 6, p. 655, n. 5. DC. Dub. p. 40, n. 9. I. semperv. La Peyr. Herbr.; I. arbuscula Spach Suit. Buff.; I. saxatilis e montibus de Nuria Colmeir. Cat. pl. Catal.? Ib. serrulata Vis., ex Ianka. Flor. Graec. Sibthrp. C. 7, p. 18, t. 620, All. Fl. Pedem. ns. 919, 920, tbs. 40, f. 3 et 54, f. 2, mel. Reichnb. Icon. C. 12, t. 7, f. 4198 et t. 8, f. 4199, Rivin. Tetrp. irreg. t. 110, f. inter. Barr. Ic. t. 734.

♄ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Aug. Sept. In montan. Pyr. medior., orient., solo praecipue calcareo.

Legi in Pyr. or. m.ᵉ *Cambresdazes*, die 12 Jul. 1836. Habeo a Deville ex *le Lac d'Estrem.* Observavi supra *Barèges*, circa *Panticosa*, in *Sierra de Loarre*, ad *San Cosme de Guara.*

« *Ib. garexiana All. me judice non differt ab Ib. sempervirenti L.* » Boiss. Pl. Aucher. orient. n. 377, in *Ann. Sc. Nat. Par.* S. 2, T. 17

(1842), p. 180. Hoc ante eum suspicaverant, aut statuerant Lamk. *Dict.*, Willd. Sp., DC. *Fr.*, Bert. Am., Pollin. Ver., Spreng. Syst., etc.

Biauricula saxatilis (Lobelii? Columnae) N.

Lob. Obs. p. 109, f. 1 dubia. Certus est Columna infra citatus. Iberis saxatilis L. Amoen. et Sp., Koch p. 75, n. 1, Bert. 6, p. 552, n. 2. Gaud. 6, Append. p. 358. DC. Dub. p. 40, n. 10. Ib. saxat. La Peyr. Herbr., I. arbuscula *b* Spach Suit. à Buff. Ib. Zanardinii Vis., ex Iank. Gouan. Flor. Monspel. tab. 1.ª innumer., Lamk. Ill. t. 557, f. 2, Bot. Mag. t. 1642, Reichnb. Icon. C. 12, t. 8. f. 4200, Garid. pl. Aix p. 460, t. 101. Columm. Ecphr. p. 277. f. 1, Lob. Ic. t. 217; f. 1 ?, Moris. Hist. pl. Oxon. 2. S. 3, p. 298, t. 18, f. 4, n. 31 Column. imit.

♄ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. med., meridional. praesert., inque orientalibus, solo calcareo.

Legi in Pyr. Arag. *a la Peña Montañesa*, l. d. *Astiviella*, die 15 Jul. 1845; in Pyr. septr. Atax. cacumine montis *le Pech de Bugarach*, die 17 Jun. 1852: indidem a Gautier obtinui. Habeo a Deville ex *le Pic de Gabizos*; ex *Beillocen montant a la Font de Comps, Conflent*, a Duchartre P.; itidemve de Herbr. Coder ab ejus filio. Observavi in summa *Sierra de Guara*, in *Montsec* supra *Estall*, in m.^e^ *Turbon* Pyr. Arag.; in m.^e^ *Costabona* Pyr. or. Vivere in m.^e^ *Tausch* (Corbar.) testatur Timbal.

Planta interdum prorepens, saepius congesta, caudiculo valido fulta, ceu fruticulus habita a multis, ramis plurimis intricatis dense foliatis saepe onusta. Caudiculi pubescunt, itemve rami. Folia obtusa et glabra occurrunt interdum in eodem individuo cum foliis acutis et ciliatis, qua de re, varietas β apud DC. (Syst. 2, p. 396) spernendum artificium est: generatim vero folia ciliolata sunt.

Petala subviolacea, rosea, aut aliquando albida; et genitalia colorata sunt, itemve siliculae saepissime.

Suspecta mihi semper fuit *Ib. vermiculata* Willd. Sp. pl. Tetrad. p. 454, n. 6, quam a *saxatili* praecipue distingui voluit foliis glabris, vel ciliatis tantum, eamque ceu peculiarem speciem sustinere conatus est Brocchi, *Bibl. Ital.* T. 29 (1823), p. 88, a qua sententia non fugit quidem Andrzeiowsky, ex DC. Pr. Dubiam vero de ejus legitimitate jecit Marsch. a Bieb. Fl. Taur. Cauc., nec ceu speciem receperunt eam DC. Syst. et Pr., Spreng. Syst. Veg., Tenor Syll., Brign., mox Ledebour Fl. Ross. 1 (1841), p. 166, n. 3, ubi sub *Ib. saxatili* citatur *I. vermiculata* Marsch. a Biebrst., cum Herbr. Willden. n. 11, 872, redeundo sic ad Pallas, qui stirpem *Ib. saxatilem* dixerat in Ind. Taur. Caucas etc. in Nov. Act. Petropol. T. 10, p. 314.

Sed, quod magis est, videmus apud Spach, *Suit. Buff.* T. 6 (1838), p. 562 *B. saxatilem* conjunctam cum *B. sempervirente*, cujus tantummodo varietas judicatur, ut suspicatus erat Pers. Syn. 2, p. 186, n. 6. Huic sententiae acquiescere nequeo. Plura synonyma ad hanc putatam varietatem induxit Spach, inter quae *Ib. vermiculata* reperitur et insuper *Ib. conferta* Lagasc., Deless. Ic. sel. 2, t. 54. Stirpem hanc prius *Ib. glaucam* nuncupaverat Lagasca, quod parum interest; sed opportunum est scire, me ipsam vidisse ex ipsius Lagascae archetypis ad *Arvas* lectam, hodie servatam in Herbr. Hrt. bot. Matr., et persuasum me habere et ita ut mihi nullum maneat dubium ipsam distinctissimam et optimam constituere speciem. Retulit etiam Spach, cum DC. Syst., Clus. Hist. 2, l. 5, p. 132, f. 2, quae figura ab illa Lobelii non multum recedens, mihi quidem valde dubia fit e descriptione concinna et icone

e planta culta aeque desumpta, cujus semina ex Hispania Clusio misit Jac. Plateau. Num eis locus aptior fuerit judicent ii, qui Floram Hispanicam penitus assequuti sunt. De origine plantae Lobelianae non clare constat, et figura diffidentiam movet, num agatur potius de forma speciei praecedentis, veluti *garexiana*. Altera Morisoni icon a Spach cum DC. Syst. pariter citata, Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 298, t. 18, f. 32, haec infelix Lobelianae figurae imitatio, vel e planta culta desumpta, male delineata, nec bona descriptione fulcita, citari nequit ab iis, qui in figuris auxilium ad plantas agnoscendas, non ad confusionem pariendam quaerunt. Denique opinor: hasce postremas figuras et quas eis similes dederunt Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1181, f. 3, J. Bauh. Hist. pl. 2, t. 22, p. 931, f. 1, temere huc fuisse adductas, cui potius sistendam esse duxi Morisoni illam a me supra allatam, quae e Columna imitata est; de ea usum fuisse DC. non vidi qui Columnam citavit.

I. garexianam Scop. Del. Fl. Faun. Insubr. p. 16, t. 7 ad *B. sempervirentem* quidam, alii ad *B. saxatilem* adduxerunt. Incerta revera icon de planta, quae culta in Hrt. Bot. Ticin. faciem cicurem ita suscepit et ambiguam ut pro neutra specie primo intuitu placeat: si vero consideras semina ab Allioni missa fuisse et, ut videtur, nomine *Ib. garexianae*, cf. Scop. l. c., p. 17, eam facile dicas ad *I. sempervirentem* esse adducendam; sed vetant caules valde cicatrisati et folia acuta quamvis latiuscula sint, et silicularum auriculae obtusae, ita ut pone studium ad *B. saxatilem* potius adduceretur. Agitur de speciebus, quae ambae in Pedemontio crescunt; forte hortulanorum incuria commutatio seminum facta est; nisi quaedam alterutrius speciei individua cum specierum affinium aliis mixtim educata, quidquam hybriditatis secum tulerint.

Gouani icon refert plantam tripollicarem; ipse autem in descriptione, Fl. Monspel. p. 178, eam dicere vix bi-pollicarem. Parum laudabile, pro certo, est, proferre figuras, quae mensuram in descriptione indicatam pro tertio superant.

Biscutella Lobel.? L. *Perspicillum* Heist. Design. plantr. etc. (1731) p. 28 et p. 31.

Biscutella est vocabulum Lobelianum, ut pervidit Dillen, Hrt. Elth. 2, p. 382, lin. 17, qui caeterum locum non indicavit. Linnaeus suum dixit: ex DC. Syst. Lobelii locum non erues. Ego reperii ad iconem speciei incertae *Biscutellae*, quae habetur in Lobelii Iconibus t. 214, f. 2, vel primo ex ipso Lobelio in suo *Kruydb.* fol. 257. Tum placide incedi sub Dilleniana fide.

SECTIO 1.ª **JONDRABA** DC.

Biscutella auriculata (Bobartii? Sutherland) L. Sp.

Bobartii? Sutherland Hrt. med. Edimb. (1683) p. 334, n. 5; cf. quae infr. declar. Bert. 6, p. 520, n. 1. DC. Dib. p. 41, n. 1. B. auricul. et B. erigerifolia DC. Syst. 2, p. 407, n. 1 et p. 408, n. 2. B. apula Asso Arag. Mant. praef. p. 3? ad Huesca indicata. Schk. Handb. 2. t. 182, DC. Mém. Bisc. t. 1, f. 1 et 2 fl. silic., Deless. Icon. sel. 2, p. 17, t. 55, Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 278, t. 141, f. 1 (supr.); Reichnb. Pl. cr. C. 7, t. 602, f. 823 et 603, f. 824, Icon. C. 12, t. 8, f. 4207. Lamk. Ill. t. 560, f. 2 (non 570 DC.).

⊙ Flor. Maj. Jun. ineunte. Fruct. Jun. Jul. exeunte. In Pyr. Arag. humilioribus et Catalaunicis.

Legi in Pyr. Arag. ad *Benavarre*, diebus 13, 18 et 27 Maj. 1846; semina ibidem quoque decerpsi die 5 Jun. ejusdem anni. Observavi ad *Graus, Huesca, Solsona, Uriols*, in *Monseny*.

Similis est facie *B. ambiguae* DC., a qua illico distinguitur vita annua, statura generatim minore, habitu robustiore, caule magis foliato, petalis majoribus, ut sileam de calycibus basi bicalcaratis, deque glandulis tori valde proeminentibus, e quibus characteribus alienae sectionis cum DC. evenit. Speciem constanter inter segetes, raro in fluminum glareis crescentem reperii.

Radix gracilis, napiformis, albescente parenchimate confecta, amara. Caulis sesqui-bipedalis, farctus, flexibilis, inferne hispidus, superne glabrescens et glaucescens, ramosus, superioribus praesertim ramis patentibus; ad paniculam glaber; pedicelli quoque basi glabri, sed in superiore sua parte hispiduli. Folia ima oblongo-lanceolata, vel spathulata, sinuato-runcinata, prae caeteris obtusa et profundius dentata; successiva basi auriculata, acuta potius, acutiusque dentata; suprema amplexicaulia, angusta, subintegra, acuta, plerumque revoluta; omnia vero pilis rigidis hispida, praecipue per marginem et in nervo principali, inferiora adhuc prae superioribus magis, in quibus postremis cum minore hispiditate glaucescentia major observatur; in imis foliis nervi magis adhuc adparent.

Sepala pallida, duobus majoribus obtuse calcaratis (minoribus ecalcaratis), omnibus per marginem membranaceis. Petala sulphurea, unicolora, venulosa, venis obscure viridibus, odore foetido pollentia. Genitalia virescentia, ejusdem ferme ac calycis coloris. Staminum filamenta duo minora subulata, quatuor alia a basi ad medium dilatata, falciformia, superne, de more, subulato-cylindracea. Siliculae magnae, generatim ad *Benavarre* punctis elevatis, obtusis, lepidotis scabridae et veluti crasse pruinosae, occurrunt raro laeves; illorum margo sub-membranaceus per stilum quidquam ascendens, maturascentibus siliculis saepe rubidus eveniens; quod rarius intercedit in ipsarum silicularum disco, ut inde tota silicula erubescat. Semina rugulosa.

Citatae Reichenbachi figurae, de Cent. 7, in hoc peccant, quod prima (f. 823) offerat silicularum apices obtusangulos et distinctos; altera (quae sequitur) folia omnia ad paniculam usque serrata; reapse varietates speciei effingere voluit Reichenbach. cf. l. c., p. 4. Sed melior est figura ejus Cent. 12, quamvis imperfecta, ast partes quas effingi curavit ad veritatem expressae sunt.

Evidens est Linnaeum Sp. pl. 2, p. 911, n. 1 et magis adhuc Reichard, Syst. pl. 3, p. 240, n 1, Lamarck Dict. 3, p. 617, n. 1, Willd. Sp. pl. Tetrad. p. 472, n. 1, Desf. Fl. Atl. 2, p. 73, sub hac specie confusa retulisse synonyma hujus et sequentis speciei. Nullus dubitet, ipsos prae oculis habuisse plantam nostram, quam recte intellexerunt, neque in duas dilaccrarunt species, ut tardius fecit DC., qui planta in natura observata, minus felicioribus in Herbario actis observationibus, eam perperam in duas species sejunxit, ut s. c., primo in *Biscutell*. Monogr., mox et in Syst. ac Pr.; vim a Lagascae consiliis sumens, ne dicam et a Dufour, qui stirpes ceu specifice distinctas consideravit in illa sua opella *Bouq. bot. de San Felipe et de Morente*, apud Bory St. Vinc., Drap. Vans-Mons. *Annls. generls. Scncs. Physiqs.* T. 7 (*Bruxell.* 1820), p. 208, n. 19. Ast meae quidem observationes de siliculis tum punctis

elevatis in disco scabridis, tunc laevibus, dum rejiciunt potiorem sed falsam distinctionis notam, confirmant stirpium unionem a Sprengel Syst. Vegtb. 2 (1826), p. 857, n. 3, a Cambessèdes, En. pl. ins. Balear. (1827) p. 37, n. 34, a Webb, cum Berthel. Phytogr. Canar. p. 94, a Boiss. *Voy. botq. Esp.* p. 55, n. 160, a Gren. cum Godr. *Fr.* p. 134 propositam, aut laudatam. Webb cum Berthel. praesertim perspicuam hanc ediderunt observationem, sub *B. auriculata* L.: « *Ab (hac) quam siliculis nunc laevibus, nunc punctatis, undique per Hispaniam et Lusitaniam et in insulis Canariensibus legimus, ullo modo sejungenda est B. erigerifolia DC., quae variatio est tantum typi vulgati, neque pro varietate habenda.* » l. c., p. 94 ad *Jondrabam sulphuream* Moench. Reperimus etiam a Desfontaines adnotatum ad nostram speciem « *Silicula glabra, saepe punctato-echinata* » Flor. Atl. c. Item Brotero, de *B. auriculata* agens, eam « *silicula glabra, rarissime scabriuscula* » praeditam descripsit, Fl. Lusit. 1, p. 573, n. 1. Cf. et aliorum observationes de *B. raphanifolia, laevigata* et *apula.*

Lusus foliorum inferiorum bene observaverat et descripserat Lamarck, qui e silicularum superficie diversa duas tantum distinxit varietates, pro tempore laudandus. Nimiam specierum summam in genere *Biscutella*, a fallaci charactere e superficie siliculae desumpto non duraturam, agnoverat Tausch *Flora* (1830). Nunc, dum nomen specificum *erigerifoliae* cadit, vix oporteret dicere, quam parum proprie, vel indefinite, non solum hujuscemodi plantis, sed unicuique speciei datum fuerit. Sed *parce sepulto.*

Thlaspid. ann. fl. pallid. lut. Tournf. Inst. r. hrb. p. 214, huic speciei a DC. Syst. relatum libenter recipimus, qui aliud synonymon antiquius, tute pro hac specie recipiendum vix novimus. Sunt tamen coram *Leucojum hieracifolium capsulis biscutatis maximis, flore sulphureo*, Hrt. Oxon., Pluk. Almag. (1696) p. 215, et *Thlaspi biscutatum flore sulphureo* Hrt. Oxon. hujus Horti Oxoniensis, quem Bobartio tribuunt (cf. Hall. Bibl. bot. 1, p. 474), duae extant editiones, ambae in 8.º, anni 1640 una, 1658 altera.

Cultam speciem jam ab anno 1683 Edimburgi a Sutherland (cf. Hrt. med. Edimb. p. 334, n. 5) indicat Aiton, Hort. Kew. ed. 2, T. 4, p. 76, n. 1, quod confirmant Sweet Hort. Suburban. Lond. (1818), p. 143; et Don Hrt. Cantabr. ed. 13, 1845, p. 422, n. 1; et iste plurimi valet, nam si primi hujus generis sectionem *Jondrabam* tunc temporis bene illustratam non agnoverunt, postremus, adjuvantibus Pursh, Lindley et Sinclair, rem actam bene perspectam habebat, ne dicam et alios e Schkuhrii atque Lamarckii figuris, rei securitatem satis praebuisse.

Leucojum montanum Columm. Ecphr. a L. et supra citatis Reichard, Lamarck, Desfontaines, Willdenow) auctoribus adductum ad *B. auriculatam*, illud de quo nil dixit, rectius, ut opinor, Bertoloni, ad insequentem speciem, sub sua *B. hispida* reducere maluit DC. Syst. Errorem confirmavit adhuc Desfontaines in Cat. pl. hrt. Paris. ed. 3 (1829), p. 224. Columnae locum seorsim consideravit G. Bauhinus, Pin. p. 107 *b*, n. 3, ei adjungens suum illud *Thlaspid. biscut. villos. flor. calcar. donat.* Prodr. p. 49, n. 8, quod absque mora ad *Bisc. cichoriifoliam* sequentem confirmandum censeo, e loco unde stirpem a Bursero habuit, quamvis ibidem proxime *B. auriculatam* quoque vivere pernotum sit.

Biscutella cichoriifolia (Columnae? Burseri) Loisel. *Not.* p. 167.

Column. Ecphr. 2, p. 59 et p. 61 fig?; Burs. ad G. Bauh. Pr. p. 49, n. 8, de quibus supra dictum est. Loisel. Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 56, n. 3 (excls. syns. La Peyr.); DC. Dub. p. 521, n. 2, Godr. Gr. Fl. p. 135. B. hispida Pher., Bert. 6, p. 521, n. 2. B. hispid. et B. cichoriifolia Loisel., DC. Syst. 2, ps. 408, 409, ns. 3, 4. B. auriculata La Peyr. Herbr.; Jondraba cichoriifolia Webb cum Berthel. Phytogr. Canar. p. 94 in Obs. ad. I. sulphuream; B. longa Dulc., B. dilatata Vis., B. hirta Pourr. hrt. Matrt. DC. Dissert., Mém. Biscut. n. 4, t. 2 et n. 3, t. 1, f. 1. Reichnb. Pl. cr. C. 7, t. 604 hispid. et t. 605. f. 605 cichoriifol., e Pyrenaeis, Vis. Specim. Dalm. p. 14, t. 5, qui Sims Bot. Mag. t. 2444 laudat. Barr. Ic. t. 1219, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 247, t. 9, f. 6 cum n. 7.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In montan. Pyr. medior. et orientalium.

Legi in Pyr. or. ad *Fontpedrouse,* diebus 15 Jun. 1837 et 4 Jul. 1839. Dabat Moquin e viciniis *du Lac d'Oo*, Pyr. septr. medior., lectam a Frizac. Observavi ad *Casarillas* supra *Luchon*; *a la Peña montañesa,* inque m.^e *Turbon* Pyr. Arag.; copiosam in Valle *d'Alp* Pyr. Catal.

Receptam stirpium unionem laudavit etiam Timbal, Herb. Chaix p. 49.

Et ego confirmo s. c. Barrelieri figuram. Sed *Jondraba alyssoides lutea angustifolia* t. 230 a DC. quoque huc relata, a qua se abstinuit Bertoloni, nec mihi fidenter adhibenda videtur. Ad eam nullam percepi observationem in citato Barrelieri opere, a Jussieu edito.

SECTIO 2.ª **EUBISCUTELLA** (DC.) Nob. **THLASPIDIUM** DC.

Biscutella laevigata (Ponae) L. Mant. (vita plantae correcta) 2, p. 255.

Thlaspi etc. Pon. Bald. apud Clus. Rar. pl. Hist. 2, p. 326 pl. in pag. ult.; et Lunar. lut. Dalech. Pon. Ibid. p. 344 a lin. 7, ed. Ital. p. 14 et p. 211, ed. Basil. (1608) p. 5 pl. ant. ult. et p. 98, lin. 12. Bert. 6, p. 526, n. 5 a, Koch p. 76, n. 2 a, itemve Gaud. 4, n. 1457, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 88. Gmel. Fl. Bad. Als. T. 3, p. 16, n. 987, Roth Tent. Fl. Germ. 3, p. 98. DC. Dub. p. 41, n. 5. La Peyr. Herbr., partim.; B. variabilis *g* Loisel. Gall. ed. 2; B. perennis *b* Spach Suit à Buff.; B. coronopifolio Colmeir. Cat. pl. Catal.!; item All. Pedem., ex De Notrs., qui eam var. *b* facit. B. didyma Chaix Herbr. et Timb.; B. pratensis Timb.! Excurs. Gar. Nog. Jacq. A. 4, p. 20, t. 339, DC. Ic. Gall. t. 38 Waldst. Kit. Pl. rar. Hungr. 3, p. 353, t. 228, Reichnb. Icon. C. 12, t. 8, f. 4203, Column. Ecphr. p. 283 cum p. 285 fig. extr., Barr. Icon. t. 253, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, t. 9, f. 8 innum. e tribus media et tertia, fruct. sem.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In montan., editis etiam.

Legi in Pyr. septr. med. m.^e *Esquierry*, die 21 Jul. 1838. Habeo a Deville s. l. sed e Pyrenaeis septr. med., ut credere possum e notis extra Herbr. repertis. Vivit supra *les Eaux bonnes* e Gaston Sacaze. Observavi ad *St. Sauveur, Barèges*; et supra *Setcasas* Catalaun.

Hanc siliculis vel omnino laevibus, vel asperitatibus stellatis praeditis observavit ad *Chinon (Tourraine)* Boreau: cf. *Excurs. botq. Chinon* p. 7, vel *Fl. centr. Fr.* (ed. 1, 1840) p. 65, n. 183, quod aliorum quoque observationes de hac specie confirmant; cf. Koch, Zetterst. *Pl. vasc. Pyr. principls.* p. 27, n. 125, God. *Fl. Jur.* p. 60, quamvis ego cum illis unionem *B. saxatilis* cum *laevigata* non recipiam.

Tabula 94 Flor. Monac., a DC. adducta, adeo abhorret, ut citari nequeat.

Biscutella saxatilis (Gesneri? Clusii) Schleich. pl. exsicc. DC. *Fr.*

Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. lign. 13, f. 114 ic. pl. integr.; Clus. Pann. A. p. 172, 471 fig. Gaud. 4. n. 1458. De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 87, DC. Dub. p. 42, n. 8. B. intermedia Gouan Ill. p. 42. B. laevigata *g* Koch p. 77, n. 2, Bert. 6, p. 527. n. 5. B. laev. var. La Peyr. Herbr. et B. picridifolia. B. longifolia, denique B. coronopifolia La Peyr. Herb.; B. variabilis a Loisel. Gall. ed. 2; B. pyrenaica Huet., B. alpicola Jord., Timb.! DC. Mém. Bisc. n. 24, t. 10. Tenor. Fl. Nap. T. 4 in Syll. p. 89. t. 162, f. 2. Reichnb. Pl. cr. C. 7, t. 619, f. 840, Icon. C. 12, t. 8, f. 4205. Clus. Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 133 f. supr., Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, t. 9, f. 8, innumer., e tribus 1.ª

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In montanis et editis.

Legi in Pyr. or. m.[e] *Cambresdazes*, die 11 Jul. 1836. Habeo a Deville lectam, ut notae indicant, *à la Houle du Marboré*; a Massot e *Costabona*, ubi egomet vidi, qui in m.[e] *Canigou*, *a Caranzà* quoque offendebam; Gautier dabat e Valle *de Nautel*, Pyr. or.

E speciminibus Vallis *d'Eynes* confecit illam suam *B. pyrenaeam* Huet, *Pl. nouv. Pyr.* (1853) p. 3. Dubitanter sequentia antiquorum synonyma proposuit DC. Syst. 2, p. 415, n. 21: Penae Lobel. Advrsr. p. 74, f. 1, Icon. t. 214, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1818, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 22, p. 935, f. 1, Barr. Icon. t. 900 et t. 1227. Reapse e manca apud auctores adumbratione, satius puto hasce figuras oblivioni mandare, eo magis quia de illis nec expertissimus specierum monographus ausus est absolutum pronuntiare judicium.

Ego *Biscutellas* cum DC. pro majore parte recipio, qui non moveor a contrariis sententiis Loiseleuri, Koch, Spach, Boissier, Meyer, Bertoloni, Boreau, Fuss, quorum primus sub sua *B. variabili*; Koch, Bertoloni et Meyer, eorum judicio spectato, stirpes sub improprio *laevigatae* nomine comprehendunt hanc et superiorem speciem, ut olim fecisse Morison ego arbitror, spectatis l. c., p. 248, ns. 10, 11 et sub hisce figuris; Boissier sub *B. saxatili* sua, non Schleich., Spach sub *B. perenni*, una comprehendunt vel *B. laevigatam*, *coronopifoliam* et *saxatilem*, aut cum *laevigata lucidam*, *saxatilem* et *ambiguam*, sive species omnes hujus nostrae sectionis, flocci facientes omnia ea, quae in sua Dissert. Monograph. s'atuit, in Syst. et Pr. confirmavit DC.

Biscutella ambigua (Gesneri?) DC.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmid. tab. lign. 13, f. 114, part. concis. (non pl. integr. supern.). DC. Dub. p. 41, n. 7. B. laevigata *b* Koch p. 77, n. 2, item Bert. 6, p. 526, n. 6, B. laevigata Costa List. et Pl. exsicc. apud Grau; B. perennis *g* Spach Suit. à Buff., B. pinnatifida Jord. Diagn. p. 311.

♃ Flor. Jun. e per Æstat. Fruct. Jul. et Autumno ineunte. In Pyr. Aragon., Catal., or.; cum *Olea* eam plerumque offendebam.

Legi in Pyr. Arag. *Sobrarbe* ad *l'Ainsa*, die 6 Jul. 1845. Observavi sub *Fiscal* ad *Canovas*, *Voltaña*, et abunde per Pyr. Catal. et orientls. infers.

Satius placuit ceu speciem propriam retinere, quum prae *laevigata* etiam majore polleat statura, folia gerat longe magis hispida, magis incisa e per marginem revoluta. Denique quia eam *Oleae* comitem, nec supra eam reperierim. Si in eadem linea, perpendiculariter protensa, hanc et *laevigatam* vidi, postremam istam in editis montium reperii, *ambiguam* ad pedes eorum, nulla harum extante in intermedia parte montis.

Typographorum errore in *Biscutellarum Dissert.* ad p. 9, tab. XI, loco tab. IX impressum est, cui rei non attenderunt Duby, Mutel, Godron, ac DC. ipse, Syst. 2, p. 415, n. 20, ut false textum inspiciendo, nec tabulam consulendo citarent tabulam 11 illius Dissertationis, in qua tabula 10 ultima est operis.

Tribus 7.[a] DORELLEAE N. (Camelineae DC.).

Dorella Caesalp., *Linistrophum* Schrank; *Camelina* Ruelli, Crantz et Auctor. *Myagrum* Dioscr.?

Camelina, seu parvum *Linum* itemve *Linostrophum*; veluti si dicas ad *Linum* vergens, sunt nomina incongrua quia neutiquam *Lino* similes sunt hae plantae, neque cum eo quadam affinitate conjunctae, non usu quidem cum *Lini* proprietatibus praestantioribus convenientes. Videtur *Myagrum* Dioscoridis, quod si hic loci restituere nolis, caveas ne illud inconsiderate ad *Myagrum* Recentiorum perstringas. Videtur mihi, Plinius, Nat. h. l. 27, c. 12, vel 81, *Myagrum* Anazarbei aliquantulum obscuravisse, eum declarans *herbam ferulaceam*; attamen a Dioscoride ipsum rem sumpsisse sat liquet. Fugio a Fraasi sententia, qui pro *Myagro* Dioscoridis et Plinii *Nesliam paniculatam* interpretandam sinit, Syn. Fl. Class. p. 120; neque tute huc adduci existimo *Irionem Plinii*, Nat. h. l. 18, c. 10, vel 22.

Dorella oleifera (Theophrasti, Dioscoridis? Egenolph., Ruellii, Tragi) N.

Theophr. Hist. pl. l. 8, c. 3. Erysimum, ex Dod., Thal., Hard., Spr.; Dioscr. l. 4, c. 115?; Lipar. 5 Trag. St. h. p. 655 et Sesama Ejusd. Ibid. cum fig. De Ruell. et Egenlph. infr. Camelina sativa Gaud. Helv. 4, n. 1480, Koch p. 72, n. 1, Bert. 6, p. 589 (excl. var. *b*); De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 113, DC. Dub. p. 46, n. 1. Myagrum sativum G. Bauh. Pin.!, La Peyr. Herbr., Ass. Arag. Mant., ex autops. loc.; M. sylvestre G. Bauh. Basil. p. 27, M. perenne Chaix Herbr., ex Timb.; M. glabrum Gilib. Exerc. phyt.; Cochlearia sativa Cavan. Praelect. 2, 917, sed excl. C. sagittata Crantz, quae Nesliae paniculat. Camelina Ruell. De Nat. St. l. 2, c. 30, p. 431 lin. ult. et p. 432 ad lin. 5, et l. 3, c. 126, p. 839, lin. 25, Linostrophum sativum Schrank Prim. Salisb. Engl. Bot. v. 18, n. 1254, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 4, t. 77, Flor. Dan. t. 1038, Sturm Heft 4, Dietr. Fl. Bor. v. 11, n. 757, Cav. Ic. descr. p. 47, n. 72, t. 66, Arduino Mem. p. 89, t. 17, Reichnb. Icon. C. 12, t. 24, f. 4292 et f. 4293; Turp. Fl. med. V. 2, t. 88, Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 4. Matth. p. 1172, Camer. Epit. p. 902, f. 1, Lob. Obs. p. 111, f. 3, Icon. t. 224, f. 2, Dod. Pempt. p. 532, Egenolph., Trag. St. h. p. 515, Ryff in Dioscor. Ruell. ed. 1543, p. 235 et 344, in ed. 1549, p. 350, Lonier. Nat. h. ert. 151 A-B, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1137 fig. extr., J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 892.

⊙ Flor. Maj. abeunte, Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug.

Legi in Pyr. Arag. ad *Jaca*, die 3 Maj. 1845; in Pyr. or. ad *Mont-Louis*, die 26 Jun. 1837.

Specimina ad *Jaca* lecta, eo quod ab illis Pyr. or. videbantur diversa herba pallidiore, caulibus pedunculisque glabriusculis, magisve glaucis, sepalis insuper hirsutis, petalis majoribus, albidis, siliculis majoribus praedita; insuper, quum ad ea satis quadrarent descriptiones et figurae, sive Mey. apud Ledebour Fl. Alt. 3, p. 177, n. 1 et Deless. Ic. sel. 2, t. 69, Reichnb. Icon. C. 12, t. 24, f. 4293, pro *Camelina microcarpa* Andrz. habueram. Sed quum iterum, ineunte Maj. 1846, stirpem in *Cerdaña* attentius observavissem, agnovi nullam specificam distinctionem educi posse, qua species firmarentur ex iis individuis in citatis locis collectis; ita ut, omnibus bene perpensis, ad communem speciem cuncta libentius revocem.

Suspecta revera mihi est illa *C. microcarpa* Andrz., Dietr. Fl. Bor. v. 11, n. 759; deque *Cam. dentata* Pers., Fl. Dan. 1842, Dietr. l. c., n. 758, Fl. Batv. v. 8, t. 579 (*Myagro foetido* G. Bauh. Pr. p. 51, f. 2, dubia species Fries, Broberg, Hallnd. p. 593, mihi non satis nota, judicium pronunciare non audeam, ne laevi brachio scribens, verba sine pondere omittam. Hoc tantum proferre liceat, videri mihi plantam verisimiliter originis orientalis, cultam ad oleum extraendum cum seminibus *Lini*, hinc inde diffusam, fortasse varietates protulisse quae pro totidem speciebus susceptae sint.

Novi Lindemann haerentem, num *C. dentata*, *microcarpa* et *sativa* jure merito sejungerentur.

Praetermisi *Pseudomyagrum* Camer. Epit. p. 901 (diversum a planta homonyma Matth. p. 816), quia si characteres *Dorellae* potius ostendit,

faciem *Isatidis*, e contra, prae se fert. Alii absque haesitatione hoc quoque citarunt, Sm.

Tribus 8.ª SUBULARIEAE DC.

Subularia L.

Subularia aquatica (Sherard) L. Sp.

Sher. apud Pluk. Alm. p. 180', t. 188, f. 5. Koch p. 73, Wills. apud Hook. Journ. of Botan. 1 (1834), p. 262, n. 13, Cosson Not. pl. rar. nouv. cr. (Par. 1850) p. 52, DC. Dub. p. 55. Engl. Bot. v. 11, n. 35, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 4, t. 75, Schk. Handb. 2, t. 180, Lamk. Ill. t. 556, f. 3, Fl. Dan. t. 35, Sturm Heft 9, Reichnb. Icon. C. 12, t. 12, f. 4232, Torrey Gen. pl. Amer. bor. p. 163, t. 71. Petiv. Herb. Brit. t. 48, f. 8, Moris. Hist. pl. Oxon. 3, S. 8, p. 229, n. 29, t. 10 fig. ult., Buxb. Act. Petropl. 2, p. 369, t. 23, f. 1.

⊙ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. orient. rarissim.: itemve in Pyr. septr. med.

Sub *le Puig Carlit* detexerunt legeruntque Reboud et Guinard, diebus 23, 24 Aug. 1849, l. specialiter dicto *Stangliarg* ad piscatorum tuguria: specimina quaedam ab eis accepta mihi dono dabat amicus Augustin *Jambon*. Alia specimina ex eodem loco reperii in collectione Deville, ei tradita a D.re Manceau et a Baillet.

Stirpem vivere etiam ad *le Lac de Castillan, au pied de la Sierre de Casteillan*, in limite Pyr. septr. aurigr., testatur Huet, *Pl. nouv. Pyr.* etc. 1853, p. 8; *au Lac de Lourdes* invenit Miegeville, teste Dulac *Fl. Hauts. Pyr.* n. 561,

Reperta demum in Pyrenaeis, per Galliam rarissima, in montibus Vogesis tantummodo inventa, sat frequens in Europa boreali et occidentali et in Oriente, profecta ad Americ. septr., rarissima in Belgio, dubiae existentiae in Hollandia, desiderata in Italia et in Helvetia, inventa quoque in America boreali, multum negotii facesseret iis, qui ejus geographicam distributionem ad eorum leges cohibere contenderent.

In toto *Cruciferarum* ordine vix invenitur planta, quae majorem habitus et faciei similitudinem cum hac portendat, quam *Claytonia spathulata* Duglas, Ordinis *Portulacearum*, Hook. *Bor. Amer.* p. 226, n. 9, t. 74.

Annua certe planta; cf. Crép. *Pl. rar. cr. Belg.* f. 2, p. 16, qui falsam Cosson sententiam depellit.

Dicam de nomine. Foret *Subularia* Ray (1690), ex Spreng. Gen. pl. n. 2538; sed ego aliter judico de *Subularia* Ray Syn. ed. 1 (1690), p. 210, cujus figuram videmus in capite citati operis, referentem potius *Isoetidem lacustrem*, cui caeterum citant. Porro magnus fuit Ray error, quum hasce tam dissitas plantas sub *Subularia* comprehendit, tum quando primum de nostra specie egit in Syn. ed. 2 (1696), p. 281, posteaquam (anno 1692) Plukenetius ex Sherard stirpem tractaverat.

Genus *Consanam* nuncupavit Adanson, *Fam. pl.* 2, p. 420 et p. 542, sine sufficienti ratione, ab obscura et negligenda *Subularia* Dilleni, Musc. p. 542, t. 81, commotus. Haec visu tuta definiri nequit. Mallem tamen cum Vallot et Lemon. *Dict. Sc. Nat. Par.* T. 51 (1827) p. 225-6, eam ceu *Littorellam lacustrem* mendose relatam respicere, quam cum aliis et cum Jussieu (A. L.) Ibid. T. 19 (1821) p. 208 pro *Isoete* quacumque male descripta et figurata habere, adeo ab *Isoetaceis* structura

illa abhorret. Haec jam scripseram, quum mihi tandem ad manus venit opus a Smith editum *Select. correspond. Linn.* etc., in quo (V. 2, 1831, p. 136, not. 5) Smith nos certiores facit, illam Dillenii plantam ipsissimam esse *Littorellam lacustrem.* Ipse jam Dillen, itinere per *Wales* peracto, stirpem attentius inspexit et sciens factus est eam magna affinitate devinci cum *Plantagine,* quam observationem cum Linnaeo communicavit, in litteris ad eum datis, Londini 21 Jul. 1730 (ex eadem Smith collectione T. 2, p. 149). Quae res reperiuntur indigitatae quoque a Smith in *Engl. Fl.* V. 4, p. 130; sed Gallis ignotae manserunt.

Tribus 9.ª LEPIDINEAE DC.

Thlaspi Dioscoridis, *Capsella* Medik. ex Caesalp., Ventn., Recentior.

Thlaspi Bursa pastoris (Dioscoridis, Plinii; Mainardi) L. Sp.

Dioscr. 2, l. 185, Plin. Nat. h. l. 27, c. 13, vel 113 Spec. 1.ª et descriptione quidquid resecta; Mainard. Ferrar. Epist. l. 5; 3, Herbarior. Capsella Bursa pastoris Medik., Moench Meth., Koch p. 79, n. 1, Bert. 6, p. 534, Gaud. 4, n. 1452, Moris Sard. 1, n. 70, DC. Dub. p. 47. La Peyr. Herbr. et Th. perfoliatum La Peyr. Her. r., quoad specimen.; Th. polymorphum Gilib. Exerc. phytolog.; Bursa pastoris Matth., Lob., Dalech., Wiggers.; Capsella polymorpha Cav. Prael. 2, n. 930; C. gracilis Gren. in Bull. Soc. botq. Fr.? C. rubella Reut., sive C. rubescens Persoon.; C. alpestris Miégev.; C. stenocarpa Timb. (agrestis Jord.) et C. bifida, cum C. ruderali Jord.; C. pastoralis Dulc., C. pastoris Rupr., C. virgata Jord. et **C. praecox Jord.; et C. hispida Hopkirk, Bull. Soc.** botq. Belgiq. 1870, Lepidium Bursa pastoris Willd. Berol. Pr.3; Th. simplicifolium Mart. ex Clirc. Engl. Bot. v. 21. n. 1485, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 94, Fl. Dan. t. 729, Sv. Bot. v. 4, n. 273, Bull. Herb. Fr. t. 223, Dietr. Fl. Bor. v. 9, n. 600, Fl. Batv. v. 2, t. 137, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 23, t. 5. Sturm Heft 66, Gaertn. Fr. sem., pl. 2, p. 281, t. 141, f. 3 (2), Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 18, t. 516, Berger. Phytonomat. 2, p. 45, cum tab., Reichnb. Icon. C. 12, t. 11, f. 4229, Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 16, Zannich. Vnz. p. 43, t. 214. Matth. p. 569. Camer. Epit. p. 340, Trag. St. h. p. 215, Fuchs. Hist. st. p. 611, Brunf. Herbr. 3, p. 30 fig. extr., Dorsten. Botn. crt. 54 C, Lonicer. Nat. h. crt. 139 B, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 22, p. 936, Moris. **Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 304, t. 20 f. 1., n. 2, Egenolph. Herbr.** imag. crt. **8 b f. exter., Lob. Obs. p. 110 (re ipse 114) f. 1, Icon. t. 221, f. 1, Dod. Pempt. p. 103, f. 1; Herbar.** Magunt. ed. 1484, crt. 28, Dond. Herbr. Vincent. (1491) crt. 28, Cub. Hrt. Sanit. (ed. Germ. 1845) crt. 67.

⊙ Floret ferme per totum annum, et per medium saltem fructificat. Legi in Pyr. Arag. ad *Huesca,* die 1 Oct. 1850. Habeo a Deville e *Tarbes,* a Timbal e *Toulouse* sub forma quae *C. rubella* Reutr. Occurrit aliquando apetalum.

Cotyledones *incumbentes*, neque *accumbentes* (DC.) primo forte observante Sendel, Not. apud Aud. Brongn. Dumer. *Ann. Sc. Nat. Par.* T. 3 (1824) p. 122 et Monard cum Gay Ibid. T. 7 (1827) p. 401 et Not. 1. Perperam Bertoloni l. c., p. 533 in Candolleanum errorem perduravit, evidenter defectu observationis et studii.

In DC. Syst. 2, p. 384, lin. 30 p. err. scriptum est *structura:* corrige *statura.*

Vidi in Herbr. Pourret Matrit. asserv. « *Thlaspi microcarpum Pourr. à Olot. Thl. caule ramosissimo, floribus tetrandris, siliculis minimis obcordatis, stilo persistente, foliis radicalibus panduraeformibus, caulinis variis, sub-amplexicaulibus* », et hanc eamdem stirpem vidi etiam ex *Olot* in Herbr. Bolos, in eaque cospexi racemum praelongum, flores numerosos, siliculas vix pulicis magnitudinem attingentes: dubium supervenit foret ne planta perennis, et tunc res perpendenda fuisset.

Sed eamdem plantam ad *le Port Juvenal* observavit Touchy et annuam esse comperiit: publicavit eam Godron, *Florul. Juven.* (1854) p. 58, *Thl. Bursa pastoris L. var. microcarpam silicul sexies minoribus* nuncupando, nulla de Touchy aut de Delile mentione, quorum specimina tractavit; more hominis, qui ea celat, quae ab aliis detegi non

posse fidet. Mox ego, extra Pyrenaeos, in agro patrio (ad *la Piere*, die 7 Maj. 1860, ad *Reda* e meis praediis, die 27 Maj.) nonnulla individua hujus circiter formae vidi, scilicet elata, gracilia, ferentia siliculas valde diminutas, cum quibus proxime adstabant alia minora, sed robustiora, siliculas communis magnitudinis ferentia, naturae lusum evidenter demonstrantia. Wiggers, Primit. Fl. Holsat. p. 47, n. 503 (aliis Kersten, Praeside, 1780) *Bursam* in genus evexit, proximumque *Lepidio* declaravit; quomodo jam perviderat Willdenow l. c.

Pro *Thlaspide* Dioscoridis, alii (Anguillara, Dodonaeus, Lobelius, Rayus) *Thlaspidium arvense*; quidam (Desfontaines, Fée in Plinium) *Lepidium campestre* interpretarunt, cui postremae sententiae ansam dedit Plinii descriptio, aliquantulum resecta, ita ut de siliculis videatur ille dixisse quod ad semina attinet. Zanoni, vero, pro illo habebat *Lepidium perfoliatum* (G. Bauh. Pr.) L. Sp.; eum cf. in *Istor. bot.* p. 191-6. Non nostram speciem certe in eo videbat C. Gesner, sin aliter, ad Oeonem non scripsisset (Tiguri 3 Ap. 1565) « *Bursa pastoris antiquo nomine caret.* » Epist. med. ert. 73 *a*. Ego, cum aliis multis, *Thlaspidem* Dioscoridis huc sustineo, nomenque genericum cum Linnaeo restituo; eosque reprehendo, qui nominibus duobus substantivis latinis, consimilibus, speciem bene denominare putarunt.

Thlaspi procumbens (Magnolii) Wallr. Sched. cr. p. 349, n. 287.

Magn. bot. Monspel. p. 185, 184 fig. (certiss. mihi ex autops. loci etiam). **Capsella procumbens** Fries, Koch p. 79, n. 2. Hutchinsia procumbens Desv. Journ. bot., Bert. 6, p. 571, n. 6, DC. Dub. p. 39, n. 5. Lepidium procumbens L. Sp. et Mant. alter. p. 224, Gaud. 4, n. 1441 cred.! Moris Sard. 1, n. 71. Hinterhubera procumbens Reichnb., e schedul. visa inter pl. exsicc. Cent.; Stenopetalum incisum Hook. fil. et Capsella australis Mueller, ex Hook. fil. Tasm., C. elliptica Mey., Ledeb. Wallr. l. c., p. 549, t. 3, Sturm Heft 66, Reichnb. Icon. C. 12, t. 11, f. 4221, Lamk. Ill. t. 556, f. 2.

☉ Flor. Mart.-Maj. Fruct. Apr.-Jun. In salsis, ad mare praecipue in Pyr. orientalibus.

Legi in Pyr. Catal. humil., salsis, ad *Castellò de Farfaña*, prope *Balaguer*, die 23 Apr. 1851.

In viva planta odor gravis, sapor acerrimus; et color herbae saepe fuscus. Folia facile decidua, sed quocunque modo excusari nequit Linnaeus, *scapum* in hac specie *nudum* describens, Sp. pl. 2, p. 898, n. 5: ipse Magnolii figuram citavit! ramos quinque foliatos et floriferos exhibens.

Vix credere possum *Hymenolobum divaricatum* Nutt. et Gr. *Fl. North. Amer.*, Hook. Icon. pl. 3, n. 277, specie a nostro differre: et quum noverim in hoc dari individua simpliciora et erecta, vereor ne *Hymenolob. rectum* Nutt. MNS. apud Hook. l. c. sistat tantummodo ejusdem speciei statum, qui jam ante *Hymenolob. procumbens* Nutt. MNS. ex auctore citato fuerat.

Genus *Hinterhubera* pro *Thlaspide* (aliis *Capsella*) *pauciflora* et *procumbenti* composuerat Reichenbach in schedul. plantr. exsicc. tr. C. 23, n. 2256, sed nec genus, neque hocce nomen ullus, quod sciam, laudavit. Ipse Reichenbach, in Icon. C. 12, p. 15 illud dimisit enumerans supra citatas plantas inter *Capsellas* cum Fries et Koch; relicta quoque *Noccaea*, qua usus erat in sua Flor. Germ. excursor. p. 663 pro *Thl. procumbenti* et pro quibusdam veris *Lepidiis*.

Hornungia Reichnb., *Hutchinsia* Nuper., vix R. Br. Quis non repudiaret R. Browni *Hutchinsiam*, e tribus speciebus, a tria diversa genera pertinentibus?

Hornungia petraea (Columnae) Reichnb. Fl. Sax. 367 ex Meyer.

Columm. Ecphr. p. 274, 273 fig.; G. Bauh. Pr. p. 105, n. 9. Mey. (G. F. W.) Flor. Hanov. excurs. r. p. 64. Hutchinsia petraea R. Br., Koch p. 79, n. 3, Bert. 6, p. 569, n. 5, Wils. apud Hook. Journ. of bot. 1 (1834) p. 263, n. 19, DC. Dub. p. 39, n. 4. Lepidium petraeum L., Gaud. 4, n. 1443, Moris. Sard. 1, n. 72. Lep. petr. La Peyr. Herbr.; Astylus petraeus Dulac. Jacq. A. 2, p. 19, t. 131, Engl. Bot. v. 2, n. 111, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 4, t. 74, Crantz A. fasc. 1, p. 9, t. 2, f. 4, 5, Sturm Heft 65, Reichnb. Icon. C. 12, t. 6, f. 4190. Pluk. Phytogr. t. 206, f. 4, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 301, t. 19, f. 6.

⊙ Flor. Mart. Maj. Fruct. Apr.-Jun. Per region. mediterr. facilius obvenit.

Legi in Pyr. Arag. ad *Cenarbe*, die 2 Maj. 1845. Habeo a Deville lectam inter *Luz* et *Gèdre*. Observavi sub *Gèdre*; in Pyr. merid. ad *Lumbier*, in Valle *de Roncal*, in Valle *de Broto* sub *Servisé*, in m.^e^ *Canzias* supra *Fiscal*, sub *el Puerto de Canfranc*, etc.

Vix crederetur, hominem qui sibi famam inter Botanicos (distantes, non proximos) comparavit, confudisse hanc speciem cum *Thlaspi procumbenti*, ut fecit Gouan (Ill. p. 40) in agro Monspeliensi; et hoc adeo evidenter, ut ab Austriaco Botanico reprehenderetur! cf. Jacq. l. c., p. 19.

Lepidium Dioscor., R. Br., vel si mavis Nuperior.

SECTIO 1.ª **LEPIDIASTRUM** (DC., cum **Dileptio** DC.) N.

Lepidium alpinum (Gesneri) L. Sp.

Gesn. Epist. med. ad Fabric., Tiguri 19 Jul. 1560, ex edit. Frosch crt. 89 b, Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. t. aen. 16, f. 159? Gaud. 4, n. 1442. Hutchinsia alpina R. Br., Koch p. 78, n. 1, Bert. 6, p. 567, n. 4, DC. Dub. p. 39, n. 3. La Peyr. Herbr.; Hutch. brevicaulis Hoppe, ex Hausm., Facch.; Nasturtiolum alpinum Gesn., N. minimum Ovid. Montalb. Hrt. botanogr. Ind. p. 63 et Alysson minimum Ejusd. Ibid. p. 11; Astylus alpinus Dulac. Jacq. A. 2, p. 23, t. 137, Schrank. Fl. Monac. t. 216, Sturm Heft 20, Crantz A, fasc. 1, p. 8, t. 1, f. 3, Lamk. Ill. t. 556, f. 3, Reichnb. Icon. C. 12, t. 11, f. 4222 et f. 4223. Clus. Pann. A. p. 455, 459 et 457 fig., Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 128, f. 1 pl. robustior et diffusior. Tabern. Krtb. 2, p. 845, f. 2, Icon. t. 454, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1180, f. 2, Ovid. Montalb. Icon. 3, p. 103 vers. et p. 304, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 22, p. 918 et 919, f. 1.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jul. Aug. In editis, editissimisque.

Legi in Pyr. or. m.^e^ *Cambresdazes*, die 11 Jul. 1836. Habeo a Deville ex amoenissimo *Pont d'Espagne* supra *Cauterets*, et ex *le Lac Cailloua*. Observavi ad *Gavarnie*, ad *le Port de Plan*, ad *Balnea de Panticosa*, supra *Salau* l. d. *Cascade d'Ilias*, supra *Mongarry*, *a Caranza*; in editiore parte Vallis *Ossau* vidit Gaston Sacaze au *Tourmalet*, et in *Vignemale* Ramd., etc.

Hutch. Haverswaldi, Willk. Sert. Fl. Hisp. ps. 14-5, n. 91, reperta in *Peña Gorreya*, *Vizcaya* et praecipue ad rupes lateris septentrionalis, mere lusum luxuriantem hujus speciei nostrae constituit, quem non procul a l. c., in m.^e^ *Aloña* contra *Oñate* egomet observavi, ne dicam me quoque legisse in c. m. *Cambresdazes*. De illa stirpe ita effatus est Willkomm: « *Proxima Hutch. alpinae R. Br., a qua caule folioso* (sic), *foliis multijugis, segmentis mucronatis, floribus multo majoribus* (quod in fide ejus relinquimus) *primo intuitu facile distinguitur.* »

Lepidium Iberis (Democratis?) L., Sp., melius Ducau.

Lepid. Democr.?, cf. p. 217. Ducau in Ferrouss. Journ. Sc. Nat. Sct. 2, V. 2 (1824) p. 347, Gmel. Bad. Als. 3, p. 22 Not., N. Sch. cr. n. 67, Schk. Handb. 2, n. 1787. L. **virginicum** L. Sp., Godr. Gr. Fr. p. 151, Lowe Man. Fl. Mader. (1857) p. 34, n. 1. Cynocardamum virginicum Webb Berthel. Phytogr. Canar. p. 97, Spach Suit. à Buff. T. 6, p. 554. L. incisum Roth Nov. Catal., non Marsch. a Biebrst., ex Fischer et Mey. L. Iberis Nonnullr. et Willd. Herbr., nec. Spreng., ex Schlecht. et De Chamiss. in Linnaea 1826, p. 31, n. 4, qui et L. Pollichii Roth Tentm. Germ. huc fidenter trahunt, sed constanter hexandr. dicitur! L. pseudo Iberis Targ. Herbr. Thlaspi virginicum Cav. Prael. 2, n. 933. Schk. Handb. 2, t. 180, Reichnb. Icon. C. 12, t. 10, f. 4216, Torrey Gen. pl. Amer. bor. p. 167, t. 73. Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 311, n. 2, t. 21, f. 2, Sloan. Jam. 1, p. 195, n. 7, t. 123, f. 3.

⊙ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. Cantabr. merid. rar., plerumque ad ferri officinas.

Legi inter *Azpeitia* et *Rustilla*, die 16 Aug. 1857; ex viciniis *de Bayonne* habui a Darracq. Occurrit ad *Guethary*. Ferunt repertum fuisse ad *Argeles (Lavedan)* ubi ego stirpem non vidi (cf. Dulac *Fl. Hauts. Pyr.* n. 542). Reperii inter plantas Devillei absque loci indicatione.

Spernendam sententiam edidit Godron, cum Gr. *Fr.* p. 151 Obs., dum dixit *Lepidium* hocce nil aliud esse, nisi *L. ruderale* petalis donatum. Hoc idem olim suspicaverat Darracq, qui eum perperam statura elatius prae caeteris speciebus gallicis declaravit et reapse eum denominavit *L. majus*, *Notic. Fl. envir. Bayonne*, apud Morès *Vues historiqs. descriptivs.* etc. ed. 2 (1846) p. 454, n. 63, inque *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 15 (1868) p. XIII, n. 4.

L. micropterum Miquel (F. A. G.) Stirp. Surinam. sel. p. 106, t. 32, vix pro differente specie reciperem. Item et ego sentio de *L. inciso* Roth, cum Fisch Mey. s. c., Mey. (C. A.) apud Led. Fl. Alt. 3, p. 193, n. 7, figuratum a Ledebour in Icon. Pl. Ross. Atl. C. 1, p. 22, t. 92 sub nomine *L. micranthi* Ledeb. Trahit ad *incisum* Sprengel (Syst. Vegt. 2, p. 869, n. 47) *L. obovatum* Kit. et *L. angulosum* d'Urvill., quod secundum ex Spach pertineret ad *L. vesicarium* L., cf. *Suit. à Buff.* s. c. p. 550 in not.

Opinor plures fore, qui *Iberidem* Democratis ab illa Dioscoridis sejungere nollent: eo magis ex quo Democratis notae ad stirpem perennem commodius adducunt.

Lepidium graminifolium (Dioscoridis, Plinii) L. Sp.

Dioscr. l. 2, c. 205, Plin. Nat. h. l. 25, c. 8, vel 49. Koch p. 78, n. 6, Bert. 6, p. 582, n. 4. Gaud. 4, n. 1140, Moris Sard. 1, n. 73. Guss. Sic. Syn. 2, p. 153, n. 3, Nos Sch. cr. n. 66, Schk. Handb. 2, n. 1785. L. Iberis DC. Dub. p. 49, n. 8, Benth. Cat. (excl. L. prol.). La Peyr. Herbr., partim. et L. Iberis Bull. Fl. Par., La Peyr. Herbr., Pourr. in Herbr. Peig., Cambess. Balear., Host Austr. etc.; Thlaspi Pollichii Poir Dict.; Loisel. Gall., ex Godr. Gr. Fr.; L. graminifol. et L. Iberis Baumgr. Transylv.; L. suffruticosum Friv. Herb. Rum. ex Griseb. Flor. Graec. Sibthrp. C. 7, p. 15, t. 617, Cav. Ic. descr. 2, p. 41, n. 166, t. 151, f. 2, Lamk. Ill. 556, f. 1, Sturm Heft. 68, Reichnb. Icon. C. 12, t. 10, f. 4218, Bull. Ic. t. 5, t. 380, Dietr. Fl. Bor. v. 7, n. 454. Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 14, Zannich. Vnz. p. 147, t. 43. Matth. p. 293, Camer. Epit. p. 184 et p. 377 forte huc spectant, Lob. Obs. p. 111 (reaps. 115), f. 1, Icon. t. 223, f. 2, Dod. Pempt. p. 715, Tabern. Krtb. 2. p. 848, f. 2, Icon. t. 457, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 311, n. 1, t. 21, f. 1.

⊙, ♃ Flor. Jun. in Autumnum. Fruct. Jul. in ser. Autumnum. Anno 1845-6 hyemali tempore dulcissimo per totum hyemem floruit et fructificavit.

Legi in Pyr. Arag. ad *Huesca*, die 28 Sept. 1850. Habeo a Deville sine loci indicatione.

Hexandrum saltem generatim est, nec ut superior species diandrum, a qua insuper silicula acuta, neque emarginata potissimum distinctum. Qua de re gravissime errarunt ii qui cum Hallero, Helv. n. 507, hasce species una confuderunt.

Lep. graminifolium (cujus denominationem longe abest quin laudemus, sed quam in tanta rerum nominumve confusione permutare noluimus) habet folia ima lyrato-pinnatifida, quamobrem non percipio unde exierit sequens Cavanillesii observatio: « *Nunquam vidi folia radicalia pinnato-lyrata, qualia Linnaeus attribuit L. graminifolio* » Cav. l. c.; nisi quod individua senectute ferme confecta, vel specimina imperfecta in Herbario asservata, clarissimi viri attentionem sibi tantummodo conciliaverint, quamvis agatur de specie per Hispaniam longe communi. Alibi etiam ipse Cavanilles *(Descr. de las plants.* etc. V. 2, 1802, n. 924) de *L. Iberide* scribere: « *Linneo dixo que esta specie tener solo dos estambres; nos otros la hemos visto en nuestro Jardin con seis.* » Videre mihi videor actum apud eum de eadem specie in horto educata.

Smith in Flora Graeca optime hanc speciem illustravit, quam DC. nunquam, Galli serius intellexerunt, vel absque erroribus eam exposuerunt, praeter St. Amans, qui sub *L. graminifolio* L., *Flor. Agen.* p. 260, n. 4, opportunam hanc subjecerat observationem: « *Cette espèce, confondue par la plupart des Botanistes Français avec le L. Iberis L., en diffère essentialement par sa racine vivace et par ses fleurs hexandres* » l. c., p. 261. Nec parum hallucinatus est Noulet, *Fl. bass. sous Pyr.* p. 56, n. 3 sub sua var. *b*, referens *L. Iberis* L., staminibus ex abortu plerumque duobus. Et ipse qui *L. graminifolium* perennem cognoverat, quique *L. Iberis* annuum declarari agnoverat, pone St. Amans, aliter agere debuisset.

Specierum differentiam recte percepit Balbis, utpote qui, Append. ad Catal. stirp. hrt. Acad. Taur. (1813) 1814, p. 13, n. 48 scripsit: « *Verum Lepid. Iberis L. non habemus in regione nostra.* »

Haec species videtur *Saxifraga* Nonnullor. e veteribus scriptoribus: cf. Cod. Rer. medicr. Florent. in Bibl. Laur. Plut. 73, n. 16.

Burs. pastoris 4 Trag. Stirp. h. p. 214 sin. ic. a G. Bauhino praeteritam, huc ego adducerem.

Fatendum est, aliquid incongrui habere, certam Dioscoridis *Iberidem* hic postponere, incertam Democratis ad praecedentem speciem sustinere.

Lepidium ruderale (Brunfelsii) L. Sp.

Brunf. Herbr. 3 f. infer., laud. a Moretti et a Sprengel. Koch p. 78, n. 5, Bert. 6, p. 580, n. 5. Gaud. 4, n. 1439, DC. Dub. p. 48, n. 6, Schk. Handb. 2, n. 1786, Ledeb. Fl. Ross. p. 204, n. 8. La Peyr. Herbr. et L. graminifolium La Peyr. Herbr., partim; L. ibericum Schrad., ex Fisch. Mey. Trautv. Ind. 3 sem. hrt. Petrpl. (1837) p. 39; L. apetalos Gilib. Pl. Lith. ill. n. 164; Thlaspi angustifolium Fuchs. Engl. Bot. v. 23, n. 1595, Fl. Dan. t. 184, Fl. Batv. v. 1, t. 45, Sv. Bot. v. 5, t. 321, Sturm Heft 68, Dietr. Fl. Bor. v. 9, n. 624, Schk. Handb. 2, t. 180 fr. sem., Reichnb. Icon. C. 12, t. 10, f. 4215. Lob. Ic. t. 214, f. 1; Dod. Pemp. p. 713, f. 1, Fuchs. St. h. p. 307, Lonicer. Nat. h. Annot. crt. 352 vers. f. infer., Pancov. Herbr. ed. Zorn. t. 694 et t. 698 proxim. Lonicer. et Fuchsio. Trag. St. h. p. 83, f. 2. Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 301, n. 7, t. 19 f. n. 7 (nec t. 21, f. 3 cum aliis recip.). Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 662, f. 3, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 22, p. 914.

⊙, ⊙⊙ Flor. Apr. et per Æstat. Fruct. Æstat. Autumno ineunte. In Pyr. Arag. Catal., orient., Atax., locis calidioribus.

Legi in Pyr. Arag. *Sobrarbe* ad *l'Ainsa*, die 22 Jul. 1845. Observavi prope *el puente de Montañana*, ad *Puycerda*, *Port-Vendres*, *la Nouvelle*, *Narbonne*, etc.

Vita plantae forte variat annua aut biennis, saltem ita mihi visum est ad *l'Ainsa*, itemve in Alsatia Kirschlegero; in calidioribus, vel maritimis plagis herbam valde foetentem expertus sum. Ad *l'Ainsa*, in *Cerdaña*, ad *Narbonne* plantam apetalam et diandram vidi, qualem ge-

neratim Botanici eam definire assueverunt, ut e primis fecit Guettard *Obs.* pl. 2 (1747) p. 447.

Stirpem tetrandram petalisque instructam observarunt Gouan Ill. p. 40, n. 3; Scopoli, ita effatus est: « *Planta apud nos nec diandra, nec apetala. Petala etiam in Austria vidi, eademque in Helvetia Cl. Hallerus* » Fl. Carn. 2, p. 13. Quam observationem in Austria cito confirmavit Roth, Tentm. Fl. Germ. 2, P. 2, p. 92 Obs. Ast quoad Haller, spectata saltem Flor. Helv. in Enum., Hist. et Nomencl., inque Fl. Jen. Rupp. edit. ab eo data, denique in Hort. et agr. Gotting. illustratione, nullam de hac re mentionem inveni et dubito num revera alibi hanc ediderit observationem Hallerus, qui stirpem absolute apetalam in suis diagnosibus declaravit, talemque in descriptionibus confirmavit; et quod ille dicit de staminibus *Iberidis* n. 6 in Emen., Actuar. ad Stirp. Helv. hist., evidenter dictum est de *L. graminifolio.* Oportet credere, sero hancine observationem in litteris ad Scopoli esse communicatam.

Videmus in edit. Hegetschw. Flor. Helv. Suterianae 2, p. 57 repetitam primam notae Scopolianae partem, sed attentissimus Gaudin stirpem absolute apetalam et diandram in Helvetia *(apud nos)* novit.

Sed supervenerunt Gmelin, Fl. Bad. Als. 3, n. 970, describens « *Petala nulla quandoque minutissima, vix conspicua. Stamina duo, rarius quatuor ad sex* »; et DC., Syst. 2, p. 540, n. 20, dicens « *Flores minimos, nunc apetalos nunc petala quatuor obovata gerentes* », ubi et *stamina a duo ad quatuor* interdum conspici est dictum. Item Withering, *Bot. Arrang.* ed. 3, p. 568, dicere petala tunc adesse, alias deficere, et stamina duo aut quatuor apparere, itemve Wahlenb. Fl. Upsal. n. 417, Hell. Fl. Wirceb. 2, p. 84, n. 3, Succow Fl. Mannheim. 2, p. 30, iste stamina etiam sex numerans, Boreau Fl. centr. Fr. (1840) n. 178, Bréb. *Norm.* ed. 4, p. 34, God. *Jur.* p. 61.

E contra Smith Fl. Br., iterumque Engl. Fl. diandram et apetalam stirpem declarare, sicque Hooker Br. Flor. et Bor. Amer., ut ejus fil. in Fl. Tasm. et Asa Gray Man., atque cum Torrey North Amer., Nacc. Fl. Venet., Host Austr., Mut. Fr., Wulfen Nor. Babingt. Br. Bot., Bess. Galic. A., Dietr. A. March., Lond. Hamb., Ledeb. Ross.

Videmus Borkhausen, Tentam. dispos. Fl. Germ. p. 60, n. 281 declarare, invenisse se stamina tantum duo completa, ast sibi visum adesse rudimenta aliorum filamentorum, quod num amore systematis ipse dixerit, aliquis dubitare audebit.

Videte quo usque pervenit scriptoris fatuitas: « *Petala (si unquam adsunt), perexigua, flavescentia.* » Hangenb. Bas. 2, p. 145, n. 3.

Planta in Flor. Dan. depicta quidquam magis crassiuscula apparet, foliaque ferme omnia magis secta offert. Specimina ad *Montevideo,* lecta ab Arag. De St. Hilaire, alia praestare foliis omnibus multifidis, alia foliis superioribus integris, nos monet Cambessèdes apud eumdem St. Hilaire Flor. Brasil. merid. T. 2, p. 127, qui hanc postremam formam cum Europaeis simillimam recognovit. Video apud illum citari pone speciei denominationem Chamiss. *Fl.*, forte lapsu calami loco *Linnaeae*, et *L. bonariense* L. Sp., DC. Syst. cum *ruderale* conjunctum. Dubitarunt De Cham. et Schlecht., *Linnaea* V. 1 (1826), p. 31, n. 2, num. *L. pubescens* DC. Syst. et Pr. (e Para) foretne tantum et illud hujus nostrae speciei lusus? Caeterum, quum de foliorum variatione repetitum a nobis aliquid fuerit, libeat quoque Sprengeli observationem referre. « *Ad*

Volgam obvia est varietas foliis omnibus integerrimis. » Syst. Vegetb. 2, p. 869, n. 48. Figurae Camerarii inter sese identicae, ad hanc speciem afferre quidam maluerunt; eas ad superiorem firmare placuit, eo magis quia in stirpis descriptione flos tum lacteus tunc albus dicatur a Camerario.

Laudata fuit haec planta ad *Acanthiam lectuariam* (Italis *Cimice*) fugandam: hanc efficaciam ego non satis comprobare potui.

SECTIO 2.ª **LEPIA** DC.

Lepidium Magnolii! N.

Thlaspi villos. capsuls. hirsutis Magn. Bot. Monspel. p. 250 (non G. Bauh. Pr.) et Magn. Nov. Char., opus posthumum (1720) p. 244. Lepid. hirtum Benth. Cat. p. 95, Godr. Gr. Fr. p. 150. Thlaspi hirtum L. Sp., pl. 2, p. 901, n. 5 (excl. Bauhinis et patria Italia), Gouan Hrt. Flor. et Illustr. p. 40, n. 2. Thl. campestre *b* Vill. Dauph. ex Godr. Gr. et sic revera videtur. Reichnb. Icon. C. 12, t. 9, f. 4213 vix.

♃ Flor. Maj. Jun. ineunte. Fruct. Jun. In Pyr. Atax., orient. cum *Olea*, solo calcareo, rarum.

Legi in montbs. Corbariens. ad *Touchant*, secus iter *de Vingrau*, die 11 Jun. 1852. Observavi in contermino *Roussillon* ad *St. Ant. de Galamus*, alibique.

Planta perennis, sub-palmaris, molliter pubescens, sub-cinerea, in solo calcareo, saxoso, saepius sicco proveniens; dum fructificat inter congeneres magnitudine fructuum insignis. Radix valida recte descendens; ima pars caulis in planta adulta fibris praeteritorum foliorum emarcidorum induta, plures generatim promens caules aereos simplices, ascendentes, obliquos, aut erectos. Folia inferne in rosulam disposita, pubescentia, obovato-oblonga, integra aut sinuata, quandoque etiam lyrata (sed non serrata), in petiolum longe excurrentia; caetera folia basi auriculato-sagittata, auriculis acutis; caeterum oblonga, modice dentata, dentibus plus minus acutis et patulis, occurrentia aliquando integra. Racemus fructigerus valde elongatus, pedunculis de fructu patentissimis, inferiores siliculas gerentibus istas ferme longitudine aequantibus, superiores eas non attingentibus; omnibus conspicue hirtis. Calyces subpatentes, ad basim praecipue hirti, sepalis marginulo membranaceo praeditis. Petala alba calycem manifeste excedentia. Siliculae magnae oblongae, basi quidquam angustae, caeterum ovales, apice perspicue emarginatae, stilo eos siliculae lobos obtusos subaequante; facie interna concaviuscula, exteriore convexa et hinc hirsutiores, valvulis carinatis, a medio ad apicem in speciem auriculae abeuntibus, qua parte ad stilum pertingunt. Semina obovata, tenuiter tuberculata, fusco-ferruginea. Hirsuties plantae admodum variabilis est, in foliis inferioribus praesertim, quae interdum glabrae occurrunt.

Huic speciei affinis videtur *L. nebrodense* (Cupan.) Guss., Bert. Figuram G. Bauhini, inspiciendam in Prodr. p. 47 inque Matt. ed. p. 430, f. 1, hanc postremam potius referre speciem dixerim, spectatis potissimum auriculis foliorum obtusis et stilorum longitudine.

DC. *Fr.*, Syst. et Pr., ut omnes auctores generatim fecerunt, confudit synonyma varietatis cujusdam *Lep. campestris* (quam *L. Smithii* dicere maluerunt) cum hac specie, cui et Bauhinorum loca retulit, quae sunt adhuc tutius firmanda. G. Bauhinus Prodr. p. 47, n. 3 s. c. descripsit plantam suam ex Horto Patavino, dixitque se Monspessuli

eamdem vidisse; sed ego vereor, ne ipse ceu identicas judicaverit stirpes, quae tales revera non erant. Nos monet J. Bauhinus, Hist. pl. 2, l. 22, p. 922, stirpem allatam fuisse ex Italia a fratre G. Bauhino, ubi *L. nebrodense* in Sicilia, nusquam, quantum adhuc scimus, *L. Magnolii*, repertum est.

L. hirtum DC., *L. Magnolii* dico: *L. hirtum* Vill. evenit *L. Villarii* Godr. Gr.; *L. hirsutum* Sm., *L. Smithii* Hook. Denique hoc declarare sat ago: quum multas auctorum confusiones de hac specie, a nullo bene usque adhuc exposita, saltem quoad illius historiam et criticam, perceperim, et quum antiquum Florae Gallicae nomen non parum obscuritatis, vel ambiguitatis secum trahat, melius actum reputavi illam derelinquere denominationem et speciem ab ejus primo inventore nuncupare.

Lepidium heterophyllum (Gouan) Benth. *Cat.* p. 95!

Thlasp. campestre *b* Gouan Ill. p. 40 (quoad pl. e Valle d'Eynes, excl. G. Bauh. syn.). Thlaspi heterophyllum DC.? cum Dub. Gall. p. 38, n. 6, Loisel. Gall. ed. 2, T. 2, p. 61, n. 12, Timb. Excurs. sourcs. Gar. et Noguer. (1872?) p. 88. L. occidentale Gay ined. ex Godr. Gr. Fr.; L. humifusum (Thlaspi Loisel.) Requien, Bert.?

♃ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Aug. Sept. In editior. Pyr. orient., aurigerisque cum istis finitimis.

Legi in Pyr. or. supra *Portè al Cortal-rosò*, die 25 Jul. 1851, in Valle *d'Eynes*, die 25 Jul. 1836. Vidi *a los Prats des avallanques*, die 8 Jun. 1837. Observavi *au Port de Paillères* anno 1840. Bentham se stirpem vidisse dicit in Pyr. septr. med., sed loca specialia non citavit in litteris datis ad Hooker; cf. *Journ. of Botan.* 2, p. 118. Reperiit Timbal in Pyr. Catal. Valle *de Baños*.

Siliculae sunt lepidoto-scabrae, minus tamen prae illis *L. campestris*. Sapor herbae cum eo *L. sativi*, aut *L. latifolii* similis.

Primus nostri aevi stirpem indigitavit Gouan qui ceu simplicem varietatem *L. campestris* consideravit. Descriptio ab eo data diceretur confecta ad specimina pyrenaica, eaque e Valle *d'Eynes* ipse citat. Videtur tamen ille confudisse cum varietate minore et e basi ramosa *L. campestris* ad *Gramont* (agri Monspeliens.) et ad *St. Martin* (ejusdem agri) ab ipso quoque reperta. Huic varietati tantum, nec speciei pyrenaicae spectare puto synonymon G. Bauhini a Gouan relatum l. s. c. *Thlaspi arvense vaccariae incano folio minus*, G. Bauh. Pr. p. 49, n. 2, Pin. p. 106, n. 5, quod judicium desumo ab ipsius G. Bauhini descriptione.

Nunc ad speciei affinitates veniam, vel de prolationibus datis dicam.

Thl. heterophyllum DC. Dub. videtur reapse hujus loci; et Boiss. *Voy. botq. Esp.* p. 51, n. 146 hanc firmare identitatem minime dubitavit. Ast judicium tantummodo e libris erutum, quum descriptio sit manca, tantillum incertum evenit.

L. humifusum Req., DC. Dub. p. 48, n. 5, Bert. 6, p. 586, n. 6, a Duby valde distractum, a Loiseleur ad nostram speciem magis appropinquatum, quum ex eo fecerit suum *Thl. humifusum* l. c., p. 59, n. 2, visum primum a me apud Requien ex Corsica, acceptumque e m.^e *Reposo*, aliquid peculiaris secum fert, praesertim in siliculis, quae villosulae; in foliis, quae integrae sunt; et praecipue in caule omnino prostrato: videbatur mihi etiam stilus in silicula quidquam brevior. Quoad folia stat Salis Marschlins observatio: « *folia radicalia dentata, caulina denticulata* » *Korsic.* p. 80, quae stirpem Corsicanam ad Pyrenaeam ap-

propinquat; nec semper aeque dentata conspiciuntur folia in individuis pyrenaeis, ut in corsicanis variantia monet Salis Marschlins, ac Bertolonii quoque descriptio, p. 587; et ego quidem specimina variantia foliis integris et dentatis in eodem loco deprehendi. Siliculas *L. humifusi* demum pubescentiam cito dimittere testatur Bertoloni, nec dicam eas absolute glabras esse cum DC. Duby et Mutel, quia hoc esse contra veritatem scriptum plures abunde comperiimus; cf. etiam Godr. cum Gr. *Fr.* p. 152. Habitus in nostra stirpe aliquando omnino prostratus: ita ut, si extrema ista appropinquabere, maxima pro certo exsurgit inter utramque stirpem similitudo, ut de illarum differentia dubitaveris; interim vides Boissierum Requieni plantam ceu varietatem Gouanianae speciei considerare.

Videtur species distincta, ast multa cum nostra affinitate devincta, cum superiore quoque, *L. nebrodense* (Cup.) Guss. Descriptio *L. Smithii* apud Boreau, *Fl. centr. Fr.* 2 (ed. 1840) p. 64, n. 180, vel Lloyd *Loir. infr.* p. 24, aut *Ouest Fr.* p. 46, ut etiam Brébiss., *Fl. Norm.* ed. 4, p. 35, n. 7, cum nostra planta quadrat et Boreau, ut Lloyd et Brébisson (isti Guépin evocando) *L. heterophyllum* Benth. ceu synonymon adduxerunt, quod synonymon confirmarunt Coss. Germ. in *Fl. Par.* p. 102, lin. 44, nec non Hook. et Arn. *Br. Fl.* ed. 8, p. 38, n. 5, hocce glabriorem plantae statum declarantes.

Sed planta Scotica et Anglica a me visa in Herbr. Requien inque Herbr. Ital. centr. Florent., hic a Ball missa, a *L. heterophyllo* nostro recedit et cum *L. campestri* majorem habet affinitatem; vidi insuper in illa stilos prae hisce longiores et siliculas vix tuberculatas, quas res non satis perspicua habuit Loret, ut videre est per ea quae scripsit in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 13 (1866), p. 448-9.

Accedamus ad Schultz F. Iste in sua Flor. exsicc. (1840) intr. p. 3 ita *L. heterophyllum* composuit (praeposita phrasi specifica, quam omitto): « *L. heterophyllum* Benth. *Cat.*, *L. campestre* var. β Mut. *Fr.*, *L. hirtum* Mut. Ibid., quoad loca *Dauphiné*, *Gap* (Serres), *l'Epiney*, *Thlaspi heterophyllum* Mut. Ibid. »; distinguens varietates tres: α *alpestrem*, cui pyrenaeam reducit plantam, β *campestrem* quam arvorum Galliae et Britanniae praesertim dicit et γ *pratensem*, cui patria est Delphinatus (*Gap*, Serres), ei referens *L. pratense* Serres! *L. hirtum* Chaix. Conferatur, si libet, serior nota Mutelii (1842) de *L. heterophyllo* in *Mém. Soc. Sc. Lille* (1842) p. 156; Godr. Gr. *Fr.* p. 149-50, rem ferme ut modo exposuimus exceperunt, novo Gayi prolato synonymo, nec non *L. Smithii* Hook., *Engl. Bot.* v. 26, n. 1803.

Putat denique Cosson sub *L. heterophyllo* Boiss. duas latere distinctas species, quas ille separandas contendit nominibus *L. granatensis*, (*L. Dhayensis* Munby) et *L. petrophili* Coss. *Pl. nouv. cr. midi Esp.* (1852) p. 148-9. Utri harum spectet *L. calycotrichum* Kunze, Flora 1840, p. 756, sive Chlor. Austr. Hisp. p. 77, n. 833, visis hujus stirpis speciminibus imperfectis hoc dijudicare vel affirmare non ausus est Cosson.

Quae omnia nimiam subtilitatem olentia ad incudem revocare fas erit. Non ego obstupescerem, si quis harum stirpium studium feliciter aggressus, etiam culturae auxilio suffultus, nobis enunciaret *L. campestre* esse speciem polymorpham, comprehendens ferme totas memoratas, in hoc capite, stirpes.

Lepidium campestre (Fuchsii) R. Br.

Fuchs. Hist. st. p. 306 Thlaspi latifolium! Koch p. 77, n. 5, Bert. 6, p. 584, n. 5, Gaud. 4, n. 1437, Wils. apud Hook. Journ. of Bot. 1 (1834), p. 263, n. 17, Benth. Cat. p. 95 (La Peyr. syn. excl.); De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 107, DC. Dub. p. 48, n. 3. Thlaspi campestre L., La Peyr. Herbr., et Th. nudicaule La Peyr. Herbr., quoad frustulum; et Th. hirtum La Peyr. Herbr.; Thl. theriacale Ovid. Montalb. Hrt. botanogr. Icon. 2, p. 9 et p. 124 vers.; Th. incanum Gilib. Exerc. phyt.; L. procumbens Gay, ex Lenormann in Herbr. Salzm.; Thl. vulgatius J. Bauh. Engl. Bot. v. 20, n. 1385, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 92, Fl. Dan. t. 1221, Fl. Batv. v. 9, t. 683, Reichnb. Icon. C. 12, t. 9, f. 4214. Fuchs. Icon. (ed. 1545) t. 174, Matth. p. 566, Camer. Epit. p. 336, Dod. Hist. pl. (gall.) p. 436, f. 2, Pempt. p. 712, f. 3, Lob. Obs. p. 108, f. 2, Icon. t. 213, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 294, t. 17, f. 3, n. 14; Tabern. Krtb. 2, p. 849, f. 3, Icon. t. 458, f. 2, Lonicer. Krtb. ex ed. Uffenb. 1688, p. 363, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 22, p. 921 f. supr., Petiv. Hrbr. t. 50, f. 7, 8, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 662, f. 1, Trag. St. h. p. 87.

⊙, ⊙⊙ Flor. Apr.-Aug. Fruct. Jun. et per totam Æstatem.

Legi in Pyr. or. ad *Mont-Louis,* diebus 9 et 13 Aug. 1836 et 22 Jun. 1837. Habeo a Deville e *Genost* et ex ripa *Adour* ad Tarbes.

Stilus in juniore silicula non est brevissimus (Bentham), quia dum ista maturescit talis apparet silicularum auriculis evolutis, eumque occultantibus.

Planta plerumque erecta, variat habitu ramoso, caespitoso, diffuso, sub quo statu sistit *L. procumbentem* Gay. Refert ne hanc formam *L. heterophyllum* Guépin *Fl. Main. Loir.* ed. 2, p. 282, n. 936?, quod nec ad *L. Smithii*, neque ad *L. heterophyllum*, cum Guépin, adducendum foret.

L. Villarii Godr. Gr. *Fr.* p. 150, quod possideo dono datum ad Deville a Grenier, quodque non exacte definitum reperio a Godron (racemo fructifero brevi, foliis imis coriaceis, toto glabro, etc.); comparatum insuper cum *L. heterophyllo* et *Magnoli*, a quibus longe abest, neque cum *campestri* cum quo maxima affinitate devincitur, vivat in longum aevum si poterit; mihi labida ejus vita videtur.

L. campestre, e contra, ex Africa septentrionali a Bove? in Herbr. Ital. centr. visum mihi sese ceu peculiarem speciem offerebat.

L. cristatum La Peyr. Herbr. (*Hist. abr. pl. Pyr.* p. 366, n. 9), duce Bentham, perperam ad *L. campestre* reduxit Godron, cum Gr. *Fr.* p. 149, p. err. insuper *aristatum,* loco *cristati* scribens.

In icone Fuchsiana vidit Sprengel (Diss. de Germ. r. hrb. Patr. p. 12) *Thlaspidium arvense.*

Est Tragi figura, St. h. p. 87 *Thlaspi*, quam quidam hujus loci vellent et quam ego ad *Thlaspidium arvense* retuli, p. 214; quae postrema species concinne indigitata est a Trago, Ibid. p. 81 sub alio quoque nomine: hoc de auctore nostro minus moveret, et revera et ipsum, quamvis praestantem virum, p. 84, lin. 15-7: imo ego referam: « *Duo postrema quae attigimus Nasturtii genera....... Porro utrumque sub Thlaspidio comprehenditur.* » Non vidi icone Tragi, pro quavis specie, usum fuisse DC.

SECTIO 3.ª **CARDARIA** (ex Spach, nomen DC.) N.

vel melius **DRABA** Dioscr. N.

Lepidium Draba (Dioscorid., Plinii) L. Sp. pl. ed. 1, 2, p. 645, n. 14 (excl. var. β).

Dioscr. l. 2, c. 186; Dryophonon Plin. Nat. h. l. 27, c. 9, vel 49; Ruell. De Nat. Strp. l. 2, c. 29, p. 429, lin. 39 et c. 89, p. 539. Koch p. 77, n. 1, Bert. 6, p. 577, n. 1, Moris Sard. 1, n. 75, DC. Dub. p. 18, n. 1. Cochlearia Draba L., La Peyr. Herbr., Cardaria Draba Desv. Ang., C. Cochlearia Spach Suit. à Buff. (pessim. dict.). Jacq. A. 4, p. 8, t. 315, Engl. Bot. v. Suppl. v. 1, n. 2683, Sturm Heft

68, Reichnb. Icon. C. 12, t. 9, f. 4211, Zannich. Vnz. p. 161, t. 148, f. 3. Fl. Bat. 1081. Matth. p. 57! Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. aen. 14, f. 126, Camer. Epit. p. 341, Clus. Pann. A. p. 460-1 fig., Rar. pl. h. 2, l. 5. p. 124 f. infr., Lonicer. Krtb. ex ed. Uffenb. (1688) p. 507 f. infr., Barr. Ic. t. 213, f. 1, 2, Lob. Obs. p. 111 (reapse 115), f. 3.

⊙ DC., Bert. ♃ Moris, Koch. Flor. Apr. Maj. Fruct. Maj. Jun. Legi in Pyr. Navarr. humil. ad *Sanguessa*, die 15 Maj. 1845. Longe frequentius per regionem mediterraneam.

Ne obliviscaris quae de hac specie adnotarunt eximius Cavanilles, *Descripc. de las plnts.* etc. 2 (1802), p. 407, Obs. ad n. 921; Gmelin, Fl. Bad. Als. 4, p. 478 Obs., iste revera sequioris momenti; Spach *Suit. Buff.* 6, p. 542-3.

Lepidium Dioscoridis! Anguillar. Sempl. p. 120 (ital.).

Dioscr. l. 2, c. 205, Plin. Nat. h. l. 19, c. 9, vel 51 et ex G. Bauhino etiam l. 20, c. 17, vel 70. Hippocr. Ulcer.? p. 876 ex Spr. h. r. p. 206, n. 15. Lep. latifolium G. Bauh. Pin. p. 97, n. 1, Koch p. 78, n. 7, Bert. 6, p. 579, n. 2, Gaud. 4, n. 1441, Moris Sard. 1, n. 74, DC. Dub. p. 49, n. 7, Ledeb. Fl. Ross. p. 206, n. 15. L. latifol. La Peyr. Herbr.; L. majus Cord., Cardaria latifolia Spach et ex hoc L. affine Ledeb. hrt. Dorpat., assentiens Ledeb. Ross.; L. sibiricum Hrtr. (non Pall.): L. Plinii Dod., L. Æginetae Tabern.; L. magnum Fuchs., L. Piperitis Matth., L. Pauli J. Bauh. Quae nominum, nec spernendorum, divitiae! Engl. Bot. v. 3, n. 182, Fl. Dan. t. 557, Fl. Batv. v. 2, t. 137, Sv. Bot. v. 8, t. 638, Sturm Heft 68, Reichnb. Icon. C. 12, t. 10, f. 4219, Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 15. Matth. p. 609, Camer. Epit. p. 378-9, Fuchs. Hist. st. p. 484, Trag. St. h. p. 88, Cord. Hist. pl. crt. 124 b, f. 2 ex Trag.; Brunf. Herbr. 3, p. 120 (Piperites, ex Moretti in Matth. illustr. Mem. 8), Lob. Obs. p. 172, f. 4. Icon. t. 318, f. 2, Dod. Pempt. p. 716, f. 1, Tabern. Krtb. 2, p. 847, f. 2 (nec. L. Æginatae p. 456 DC.), Icon. t. 456, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 312, t. 21, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 22, p. 940.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept.

Legi in Pyr. Navarr. humil. ad *Salinas de Montreal*, die 13 Aug. 1844. Observavi ad *Verdun*, in *Sobrarbe*; ad *Irun, Bilbao.*

Radix valida. Caulis sub-flexuosus, flexibilis, non fragilis. Folia crassiuscula, nimium remota ab illis *Lauri nobilis* cum quibus fuerunt comparata (*foliis laurinis, sed mollibus* Plin.); stamina sex. Siliculas pilosas, aut villosas cum Moris potius quam cum Koch pubescentes dixerim. Et siliculae juniores eae sunt quae generatim aliquot scatent pilis, quos adultae etiam in plantis spontaneis non dimittunt, ex observationibus in Cantabria a me actis, die 4 Aug. 1857. Siliculas vero prorsus glabras vidi in plantis cultis in Hrt. Bot. Bonon., die 17 Aug. 1871, et talia quoque vidit Spach in Hrt. Paris., *Suit. à Buff.* T. 6, p. 546-7, lin. 3 ult.

Locus in umbrosis, succulentis, humidis a DC. Syst. et cum eo a Duby et fere ubique designatus, certe in Pyrenaeis longe abest quin confirmetur, ubi haec planta raro hic et illic occurrit, et in Pyr. septr. adhuc rarius, interdum in collibus siccis et ad rudera proveniens. Reapse saepius in salsis et in maritimis, rarius in montanis reperienda.

Cultum pro *Cochlearia vulgari* acceptumque pro ea vidi penes quosdam Pharmacopolas Hispanos.

Aëtheonema R. Br. Ita, nec *Æthionema* scribendum fore contendunt.

Aëtheonema saxatile (Gesneri) R. Br.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. aen. 14, f. 118. Koch p. 80, Bert. 6, p. 547, n. 1, Gaud. 4, n. 1445, Guss. Sic. Syn. 2, p. 158. DC. Dub. p. 49. Thlaspi saxatile L., La Peyr. Herbr., cum Lepidio emarginato et Iberide pyrenaica La Peyr. Herbr. Jacq. A. 3, p. 21, t. 236, Schk. Handb. 2, t. 180, Reichnb. Icon. C. 12, t. 11, f. 4227 et 4228. Column. Ecphr. p. 279 et p. 277 f. inferior, Barr. Icon. t. 845. Zanon. Hist. ed. Mont. p. 213, t. 164, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 297, t. 18, f. 10, n. 29 e Col.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. per Æstatem. In montan. ad rupes calcareas regionis mediterr. facile obvenit, quae planta rarior occurrit per Pyr. oceanicos.

Legi in Pyr. Arag. m.^e *Turbon*, die 17 Jul. 1861 ad montis summitatem; itemve supra *San Cosme de Guara*, die 17 Jun. 1850; in Pyr. Atax. *à la garique d'Escouloubre*, die 2 Aug. 1843. Ex *le Portalet de Urdos* mihi demonstravit Galant: ego observavi ad *Pamplona*, *Liadena*, in Valle *de Roncal*, in *Sierra de St. Domingo*, ubi jam viderat Asso, Arag. Mant. praef. p. 6; hinc inde per Pyr. or.

Sat singularis planta in Europa, quae in eodem racemo pedunculos defloratos et absque fructuum, jam collapsorum, vestigio, eosdemve cum placentis adnexis, aliosque cum siliculis maturis aut non maturis, alterosve cum floribus bene evolutis, iisdemve adhuc in suis alabastris una ferat. Forte e lenta plantae evolutione hoc fit, de stirpe perenni, quae ad rupes, inter saxa, aut lapides, locis glareosis, confragosis et aridis vitam vivere solet, texturam crassiusculam adepta.

Semina granulata ex Schkuhr descripsit Gaudin; ea melius adumbravit Bertoloni, l. c., p. 549. Illa dixisse alveolata Godron, *Fr.* p. 142, quis laudabit? Erant revera prae oculis?

In *Sierra de Guara* plura individua offendi parva, contracta, foliis ovatis praedita, latis etiam, quae forte aliquis novitatum studio (invita veritate) flagrantissimus, tantillum artificii etiam adhibitum, pro nova specie non sine clamore jactavisset. Plantam ego observavi et praetergressus sum. Mox vidi varietatem hanc jam observatam a Boissier et opportune ab eo adnotatam bonaque icone condecoratam in suo opere *Voy. botq. Esp.* p. 52-3, n. 151, t. 14 figurae.

In *Sierra de Loarre* vidi robustiorem factam, foliisve latis onustam, floribus vero minutis praeditam, cum siliculis magnis, loculis plerumque trispermis: semina in quovis loculo plura, non Schkuhr, nec nos, neque Gaudin vidimus.

Opinatur Timbal ad hanc spectare speciem *Iberidiam pyrenaicam* Miegev. in *Rev. Cath.*, *Tarbes* 1878, p. 780. Potiorem proferre sententiam et ego nequiverim; ambo incerti manemus ex quo non omnia congruunt.

Senebiera Poir. Tribus propria *Senebierearum* cum Meisner et Endlicher, seu *Brachycarpearum* cum Koch mihi quidem nimis subtilis nec necessaria visa est, et genus sub *Lepidineas* comprehendo, ut alii quidem maluerunt.

SECTIO 1.^a **NASTURTIOLUM** DC.

Senebiera didyma (Newbery) Pers. Syn.

Newb. ex Huds. Fl. Angl. ed. 2 (1778) p. 280, n. 4. Koch p. 80, n. 2, Bert. 6, p. 530, n. 1. Sen. pinnatifida DC. Syst. 2, p. 513, n. 5 et cum Dub. p. 47, n. 1, addita S. pectinata DC. Syst. Ib. n. 4. Lepidium didymum L. Hoffm., Phyt. Blatt. (1803) p. 41. S. pinnatif. La Peyr. Herbr., S. pinntf. et S. pectin. DC. Syst. et Pr., ex Kunth Syn. pl. Æquin., confirmans Asa Gray Unit. Stat. Expl. exped. p. 63. L. anglicum (a Doctore Newbery) Huds. (1778); Coronopus pinnatifidus Dul., Engl. Bot. v. 1, n. 248. Sturm Heft 68. DC. Mém. Crucifr. p. 72, t. 1, f. 1 et in Mém. Soc. Hist. Nat. Par. ann. 7 (1799), p. 144. t. 9. Flor. Dan. t. 2593, Sant. Viagg. Tosc. T. 2, p. 18, t. 1. Reichnb. Icon. C. 12. t. 9. f. 4309, Torrey Gren. pl. Amer. bor. p. 165, t. 72.

⊙ Flor. Apr.-Jun.; iterumve Aug. Sept. Fruct. aestivis et autumnalibus mensibus fere totis. In Pyr. Cantabr., a mare etiam remota, facilius obvenit.

Legi ad *Socoi*, die 8 Maj. 1841. Observavi ad *Came*, *Ernani*, *Tolosa*, *Lizasca*, *Azcoitia*, *Lojola*, *Arduain*, *Fontarabia*, *San Sebastian*, *Orio*, etc.

Jam Hoffmann (G. Fr.) genus peculiare, a *Lepidio* distinctum, commendabat. Non video ego in *Chenopodio,* seu *Vulvaria multifida* (Dillen.) N. faciem *Senebierae didymae,* ut praedicavit Moquin *Chenop.* p. 43.

Et ego vereor, imo credo, hanc esse advenam stirpem, paucis ab hinc annis per Europam diffusam, ex quo nulla ejus extat notitia penes Botanicos ante Linnaei aevum, ignota in Anglia oculatissimis et strenuis Ray, Sherard et Dillen; in Gallia Tournefort et Vaillant; in Italia Micheli. Et pro advena planta habita est a DC. Syst. c. p. 524 et ab ejus filio, *Geogr. botq.* 2, p. 629, 653, 723; quam sententiam exceperunt Fries Nov. Fl. Svec. p. 201, lin. 1-4, Gaudin l. c., Godron, *Fl. Juven.* ed. 2, p. 37.

SECTIO 2.ª **CARARA** DC. (ex Caesalpino).

Senebiera Ruellii! N.

Ruell. De Nat. Stirp. l. 2, c. 62, p. 493, lin. 43, Ibidemve c. 134, p. 594, lin. 6. S. coronopus Poir. Dict., Koch p. 80, n. 1, Bert. 6, p. 531, n. 2, DC. Dub. p. 47, n. 2. Coronopus Ruellii Dalech. All. Pedm., Gaud. 4, n. 1434, Moris Sard. 1, n. 77. Cor. Ruell. La Peyr. Herbr. et Bunias La Peyr. Herbr. et B. glomerata La Peyr. Hist. abr. pl. Pyr. p. 362, n. 2, ex ipso Suppl. p. 89; C. squamatus Aschers.; C. procumbens Gilib. Exerc. phyt. Engl. Bot. v. 24, n. 1660, Fl. Dan. t. 202, Schk. Handb. 2, t. 181, Fl. Batv. v. 3, t. 227, Sturm Heft 68, Detr. Fl. Bor. v. 7, n. 492, Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 293, t, 142, f. 5, Sv. Bot. v. 11, t. 733, Reichnb. Icon. C. 12, t. 9, f. 4210, Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 9, Zannich. Vnz. p. 192, t. 115. Matth. p. 851, Camer. Epit. p. 596, Gesn. Op. Bot. ed. a Schmed. tab. aen. 14, f. 119, Tabern. Krtb. p. 302, f. 4, Icon. t. 103, f. 2. Lob. Obs. p. 240, f. 1, Dod. Pempt. p. 110, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 22, p. 919, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 670, f. 1, Petiv. Hrbr. Br. t. 40, f. 6, Moris. Hist. pl. Lugd. 2, S. 3, p. 302, t. 19, f. n. 9.

⊙ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Jul.-Sept.

Legi in Pyr. Navarr. ad *Pamplona,* die 19 Aug. 1844. Habeo ex *Tarbes* a Deville. Observavi ad *Mane,* prope *St. Girons* ad *Audinat;* ad *Toulouse.*

Petalorum lamina patentissima.

Suspicabatur Ruellius hanc plantam respondere forte *Pedi milvino* Colum. Re rust. l. 12, c. 7, pro quo fuisse qui *Thalictri* speciem sumpserint, testatur Anguillara *Sempl.* p. 240. Puto *Pedem milvinum* Columellae a nemine fidenter interpretari posse. Dicit Columella: « *Battis et ejus coliculum, qui milvinus pes appellatur.* » Re rust. l. 12, c. 7 (edit. Aldin. 1533 crt. 210 vers.). Inde ratio ad intelligendum potius *Crithmum maritimum,* pro quo plures eam interpretarunt, una cum *Bati hortensiana* Plinii: quamvis reapse cum Gesnero exclamari possit: « *Columella...... qualis sit non explicuit* » apud Cord. pl. Hist. (1514) p. 198.

Coronopus vero Theophrasti, Dioscoridis, Plinii, nostris quoque diebus Desfontaines et Fée (in Plin. ed. Lemair. T. 7, p. 203; ed. Pank. T. 14, p. 153, ad *S. Ruelli* spectare existimant, cui sententiae longe abest quin accedamus, videntes potius illam Patrum plantam, addito Galeno etiam, in *Plantagine Coronopo,* ut jam alii bene multi existimarunt. Fraas, Fl. Cl. p. 62 se impegit in *Lotum ornithopodioidem* Auctorum.

Vidistis Stapelium pro *Coronopo* Theophrasti delineavisse depauperatam *Trigonellam monspeliacam* (p. Oper. nostr. vol. II, p. 482). Ad hoc cf. etiam Sm. *Engl. Fl.* 3, p. 179.

Sub-Ord. 3. NUCAMENTACEAE.

Tribus 10.ª ISATIDEAE DC.

Isatis Dioscor., Linn.

Isatis tinctoria (Hippocratis, Dioscorid., Plinii) L. Sp.

Hippocr. ex Spr. h. r. hrbr. p. 45, Dioscr. l. 2, c. 215 (etiam 216 vellet Fée); Plin. Nat. h. l. 20. c. 7, vel 25 et l. 22, c. 1, vel. 2, Avicenn. Res mud. l. 2, c. 2. Koch p. 81, Bert. 6, p. 512, n. 1, Gaud. 4. n. 1432, DC. Dub. p. 49, n. 1. La Peyr. Herbr.; I. alpina Thuill. Par. confirmata a Coss. Germ.; I canescens DC. Dub., ex Bory Chaub. Pélop. n. 1000; hoc confirmatur a Godr. Gr. Fr. I. sylvestris Veterum plurium *cum eorum* I. sativa, I. glauca Gilib. Exerc. phyt., I. campestris Stev. confirmata a Ledeb. Ross., cum I. maeotica DC. Syst. et Pr. Schk. Handb. 2, t. 188. Engl. Bot. v. 2, n. 97, Sturm Heft 3, Sv. Bot. v. 1, t. 35, Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 294, t. 142, f. 6, Lamk. Ill. t. 554, f. 1, Reichnb. Icon. C. 12, t. 4, f. 4177, Arduin. Mem. di osservaz. (1766) p. 1, t. 1, Trautvett., Samer et Isat. in Mem. Acad. Sc. St. Petersb. T. 4 (1841), p. 313, n. 18, t. 2, f. 17, Sabb. Hrt. Rom. 4, t. 5. Matth. p. 635, 634, Camer. Epit. p. 410 et 409, Lonicr. h. crt. 149 A, Fuchs. Hist. st. p. 332 et 331, Trag. St. h. p. 256, Lob. Obs. p. 190, f. 1. Icon. t. 352, f. 1, Dod. Pempt. p. 79, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 22, p. 989, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 499, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 286, t. 15 f. ultima ns. 10, 11.

⊙⊙ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jun.-Aug. In Pyr. or., *Cerdaña* potissimum: vix alibi.

Legi in *Cerdaña* inter *Villeneuve* et *Urr*, die 12 Jul. 1839. Habeo a Deville ex *Tarbes*, sed, ipse monens, e cultura aufugam. Observavi in Valle *de Aran*, contra *Escougou*: apparet aliquando ad *Toulouse*. Colitur praesertim in Aragonia et in Catalaunia et ex cultura hic et illic per Pyrenaeos migravisse reor.

Individua a me visa potius referunt plantam cultam quam spontaneam. Arduinus in *Mem.* cit. ei tribuit ceu spontaneitatis limitem regionem mediterraneam tantum; hodie ceu planta subindigena enumeratur etiam in Floris Anglicis et Galliae occiduae, cf. ad hoc etiam DC. (Alph.) *Géogr. botq.* 2, p. 651.

Arduinus nil dixit de plantae cultura apud Hispanos, quae late fit: ipseque Hispanorum nomen *Pastel* (apud *Castillanos*) praeteriit, qui longam nominum seriem, Italicorum, Anglorum, Gallorum, Germanorum, Arabicorum, retulit.

Neslia Desv.

Neslia paniculata (Gesneri? Camerarii) Desv. *Journ.* et *Obs. Angrs.*

Camer. Epit. p. 902, f. 2, Gesn. Op. bot. ed. a Schm. tab. lign. 13, f. 115 C?? (exter.). Koch p. 82, Bert. 6, p. 592, Gaud. 4. n. 1429, Moris Sard. 1, n. 80. DC. Dub. p. 47. Myagrum paniculatum L. La Peyr. Herbr.; Sphaerocarpus Heister, ex Talric. En. pl. hrt. Helmst. ed. 2, p. 51. Flor. Dan. t. 204, Gaertn. Fr. sem. p. 2, p. 285, t. 141, f. 9, Dietr. Fl. Bor. v. 11, n. 760, Reichnb. Icon. C. 12. t. 24, f. 4291, Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 2, Schk. Handb. 2, t. 178, C. Bauh. Pr. p. 52, n. 4 cum fig., Loes. Fl. Pruss. p. 174, t. 56, Richr. de Bellev. fig. pl. ex Gilibrt. Demonstr. botqus. p. 66, n. 188. Gilibrt. Exerc. phytolog. 1, p. 227, n. 5 cum tab. (nec credo Rapistr. rugos., cui aliqui ferunt).

⊙ Flor. Apr. Maj. Fruct. Maj. Jun. Per region. mediterr. calidior., solo calcareo.

Legi in Pyr. Arag. ad *Jaca*, die 3 Maj. 1845. Vidi ad *Pamplona*, ad *el Perthus*.

Planta pallida, sesquipedalis vel bipedalis, pubescens, pilis ramosis, stellatis etiam induta. Folia non prorsus integra (DC. Syst. et cum Duby); inferiora enim aliquot raris denticulis praedita conspicies; in eis nervus medius validus, saliens, margo vero ad auriculas revolutus.

Gesneriana figura C. ab altera cruce signata forte non sejungenda et una simul ad *Turritam hirsutam* reducendae.

Nomen generis *Vogeliae* Medic. Gen. nov., reapse longe antiquius, invaluit pro *Vogelia* Lamk. *Ill.*, Ordinis *Plumbaginearum*. Heisteri illud s. c. vivere nequibat pro *Crucifera*, a Michelio pro *Riccia* adhibitum.

Tribus 11.ª ZILLEAE DC.

Calepina Adans.

Calepina Ruellii! N.

Ruell. De Nat. stirp. l. 2, c. 105. p. 563. lin. 20. C. Corvini Desv. Journ. et Obs. Ang., Koch p. 82, Bert. 6, p. 600, Gaud. 4. n. 1430, DC. Dub. p. 54. Myagrum erucoides Pourr. Herbr. Matr.! et Iberis divaricata Pourr. Herbr. Matr.! M. irregulare Asso Syn. Arag.; M. bursifolium Thuill. Par. visum in ejus Herbr. a Coss. Germ.; Cochlearia auriculata Lamk. D.et. hue potius ex Desv.; Cochlearia (?) saxatilis *g* Chaub. Fragm. cr. (1830) p. 5, qui antea C. Corvini Choul. laudaverat! Neslia erucaefolia Noul. Fl. Flor. Graec. Sibthrp. C. 7, pl. 17, t. 619, Waldst. Kit. Pl. rar. Hungr. 2, p. 111, t. 107, Wntrl. Hrt. Pest Ind. fig. 2, Sturm Heft 68, Murr. in Nov. Comm. Gotting. 1777, T. 8, p. 12, t. 3, Reichnb. Icon. C. 12, t. 2, f. 4163. J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 895, f. 1, Buxb. Cent. 1, p. 2, t. 3, f. 2, Barr. Icon. t. 1252 et 894, f. 1, Gesn. Op. bot. ed. a Schm. tab. aen. 14, f. 119.

⊙ Flor. Apr. Maj. Fruct. Jun. Per region. mediterr. locis humilior. et calidior.; reperta quoque fuit ad *Toulouse* a Benth. et a Noul., sed forte invecta? itidem ad *Peyrehorade?*

Legi in Pyr. Arag. ad *Jaca,* die 2 Maj. 1845.

Aliquid alliacei, vel nasturtini etiam in odore et sapore ejus percipitur; sed odor iste non est adeo acerrimus, ut de sua *Valeriana pratensi* praedicat Ruellius.

Eques Corvinus, qui cum Barrelieri litterarum et scientiae commercium habebat, serius accessit; hinc male ei dicata fuit species, quam ego primo ejus auctori restituendam curavi. Prius *Burseri* dixeram, ast mox *Ruellii,* eo quod nullibi fidentius citatum Ruellii locum traherem.

Tribus 12.ª ERUCAGINEAE (Buniadeae DC.) N.

Erucago Tournef. *Bunias* R. Br. et Neotericor. *Bunias* Dioscor. l. 2, c. 136. Quid? Attendamus etiam ad Diphilum Siphnium, in Athen. l. 9, c. 8, et ad Plinium, Nat. h. l. 20, c. 4, vel 11, ad Galenum quoque, De alim. fac. l. 2, c. 61; et semper magis magisque a nostro genere recedimus. Sprengel, Comm. in Dioscr. 2, p. 460-1, incidit in *Brassicam campestrem*; ego intelligerem potius *Br. Rapae* varietatem cultam, quam sententiam corroborat Columella canens, De cultura hrtr. v. 422: « *Quaeque amiterninis defertur Bunias arvis.* » Ed. Aldin. 1514, crt. 190 *b.*

Erucago vocabulum est, quo primus usus est Columna pro *Reseda Phyteuma,* susceptum dein a Tournefort pro nostro genere. Ceu specificum pro specie in Europa sat diffusa adhibitum fuit a Linnaeo, relicto illo *echinati* a Dalechampio suggesto, ut altero *cristati,* forte omnibus potiore.

Placuit mihi Tournefortii sententia, laudata quoque ab Adanson, *Fam. pl.* 2, p. 423, a Moench, a Cavanilles, a Ventenat, a Desvaux aliisque, qui vocabulum illud aptius ad *Cruciferam* designandam existimarunt et huic nostrae potissimum adposuerunt. Iis eo magis assentior, ex quo Columna nomen *Erucaginis* non absolute ad *Resedam Phyteuma*

imposuerat, sed addito adjectivo *apulae*, veluti si alias esse alibi *Erucagines* ipse non abnueret. Non est, insuper, Columna Pater scientiae, a quo auctoritas nominum sumi necessario debeat. Licuit, et licebit instauratorum vocabula in potiorem vertere usum.

Erucago segetum (Gesneri) Tournef. *Elém. botq.* p. 199, Inst. r. hrb. p. 232, Magn., Seg.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. lign. 13. f. 113. Bunias Erucago L., Koch p. 82, Bert. 6, p. 617, Gaud. 4, n. 1431, Moris Sard. 1, n. 57, DC. Dub. p. 55. Bun. Eruc. La Peyr. Herbr.; B. macroptera Reichnb. ex Bert. et Visian. Dalm.; B. arvensis Jord.e x Griseb. et Schenk It. alp.; Erucago monspeliensis Cavan. Prael. n. 913; Er. campestris Desv., E. dentata Moench., E. runcinata Hornem. Sinapi echinatum J. Bauh. Jacq. A. 4, p. 21, t. 340, Schk. Handb. 2. t. 189, Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 291, t. 142, f. 2 (1); Reichnb. Icon. C. 12, t. 1, f. 4159 et f. 4160 asper. et f. 4161 macropt., Sabb. Hrt. Rom. T. 4, Boiss. Pl. Eur. t. 460. Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 647, f. 1, G. Bauh. Pr. p. 41, n. 7 cum fig., J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 858, f. 4, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 232, t. 6, f. 9, n. 24.

⊙ Flor. Apr. Maj. Jun. Fruct. Jul. Aug. Frequentior in calidioribus, per regionem mediterraneam.

Legi in Pyr. Catal. ad *Gerona*, die 15 Maj. 1851; et *au Perthus*, die 26 Maj. 1860.

Habui ex *Narbonne* a Timbal, sub nomine *B. macropterae*, sed eadem est quae provenit ad *Toulouse*. Observavi item ad *Camprodon*, *San Feliu de Guixols*, *Cerbera*, *Perpignan*, etc.

Tribus 13.ª RAPHANEAE DC.

Raphanistrum Morison, Tournef.

Raphanistrum Landra (Anguillarae) N.

Anguill. Sempl. p. 113. Raphanus Landra Moretti Fl. insubr. ined. apud DC. Syst. 2. p. 668, n. 5, Prodr. p. 229, n. 5, Bert. 7, p. 179, n. 8, Poll. Fl. Ver. 2, p. 381, n. 1271 et 3, p. 803, Genn. Cent. pl. Ligust. in Mem., Actis Acad. Taur. Ser. 2, T. 4 (1854), p. 253. n. 5. Rphns. Raphanistrum var. floribus luteis La Peyr. Herbr.; R. maritimus b Bréb. Norm. Pollin. 1. 33, t. 4, f. 9, Deless. Ic. sel. 2, p. 27, t. 94, Reichnb. Icon. C. 12, t. 3, f. 4173.

⊙ Flor. Maj. et per Æstatem. Fruct. Jun. in Octobr. In Pyr. orient. cum *Olea*; inque med. septr. humilior. et in Cantabr. merid.; sed per regionem oceanicam, ut puto, advena.

Habui ex ripa Garumnae ad *Toulouse* a Timbal, ibidemve secus *le Canal du midi* ego observavi; vidique sub *Bilbao*, ad *Algortha*, ex *Mundaca* (penes Mieg.); ad *Collioure*, *Port Vendres*, etc.

Lomentum in viva planta laeve, dum exsiccatur strias et sulcos longitudinales promit; hinc patet quae auctorum descriptiones et icones fuerint ab exsiccatis speciminibus desumptae.

Raphanistrum innocuum (Caesalpini, Lobelii) Medic. apud Uster. *N. Ann.* 2, p. 39.

Caes. Herb. Tornab. 1563, fol. 93, n. 533, De Plnts. l. 8, c. 56, p. 355, Lob. Cruydb. fol. 237 ex ips. Ic. Raphanus Raphanistrum L., Koch p. 84, n. 2 et p. 1019, Bert. 7, p. 177, n. 1, Gaud. 4, n. 1458, Moris Sard. 1, n. 55, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 79, DC. Dub. p. 55, n. 2. Raphs. Raphnistrm. La Peyr. Herbr.; R. stylosus Dulc.; R. longistylus St. Lagr.; R. cornutus Gilib. Exerc. phyt.; Deerandea unilocularis Delarbr. Auvrgn. ed. 2. Engl. Bot. v. 12, n. 856, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3, t. 105, Flor. Dan. t. 678, Flor. Batv. v. 10. t. 774, Dietr. Fl. Bor. v. 6, n. 432, Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 300, t. 143, f. 6, Schk. Handb. 2. t. 188, Sv. Bot. v. 9, t. 623. Reichnb. Icon. C. 12, t. 3, f. 4172, Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 20, t. 519, Sabb. Hrt. Rom. T. 4. t. 13, L. Amoen. Acad. T. 6 (1789, ed. 2), p. 448-51, t. 5. Lob. Ic. t. 199, f. 1, Columm. Ecphr. p. 261, 263 fig., Camer. Epit. p. 233, Tabern. Krtb. 2, p. 793, f. 1, Icon. t. 408, f. 2. J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 851, f. 1. Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 265, t. 13, f. 1, 2; sed mihi potius p. 266, 13, f. 9, n. 4.

⊙ Flor. per Aestatem. Fruct. Jul.-Oct.

Legi in Pyr. Cantabr. ad *Lecumberry*, die 23 Aug. 1841; in Pyr. septr. auriger. ad *le Pont de Perles*, die 21 Jul. 1840; in Pyr. Catal. ad *Camprodon*, die 24 Jul. 1846. Habeo a Deville ex *Campan.*

Lomenta in viva planta articulata, sed laevia, scilicet longitudinaliter non striata, nec sulcata, ut sub exsiccatione eveniunt.

Petala, in Pyrenaeis, generatim sulphurea cum venis violaceis, parum infra corollae faucem ab unguibus prodeuntibus; ad faucem color sulphureus in album mutatur, ita ut areola extet albida cum venis violaceis et limbus sulphureus pariter cum venis violaceis.

In Valle *d'Aure* generatim prodit floribus albis, vel dilutissime subviolaceis, cum venis violaceis, idest saturatioribus; sed obvium venit ibidem ad *Tramesaigues* petalis flavis, cum iisdem venis violaceis.

Dubia sane est *Lampsana* Dioscoridis, de qua inter olera, sine descriptione, meminit Dioscorides, l. 2, c. 142; attamen ego potius, cum Matthioli *Sinapidem arvensem* quam *Raphanistrum* hocce, cum Columna, in illa video. Haec ratio fuit, qua ductus Moenchi denominationem Gaerterianae *(Raph. Lampsanae)* praetulerim. Est *Lampsana flore melino* Tabern., non *Rapistrum Al. mel.* quomodo citat DC.

Schrankia Medick. *Rapistrum* Tournef. et Nuperior. *Rapistrum* Colum. De Re rust. l. 9, c. 4 *(Rapistri olus)* habetur pro *Brassica Napo.* Hocce vocabulo Brunfels aliique a renatis litteris usi sunt praesertim ad designandas species generis *Raphanistri*; sequiore adhuc consilio a Boerhaave (Hort. Lugd. Batav. p. 406, ed. Rom. 1727, ed. Lugd. Batv. ejusd. ann. P. 2, p. 2) ad genus de quo agimus cum Tournefort translato, re ne minime considerata ab istis, ut generatim a recentioribus. Genus vero *Schranckiam* nuncupare Medic., Gen. p. 42, t. 1, f. 10, laudatus a Moench, Meth. p. 263, quibus libenter assentior. Fugit *Schrankia* Willd. Sp. *Papilionacea* eadem, ut ajunt, cum *Leptoglottide* DC.: nec opportunum est reddere vitam *Cardylocaryae* Besseri, ex Steven, aut *Arthrolobo* Andrzeiowsky (*Crucifer.* ined.). Siliculam, vel lomentum dispermum in hoc genere primi observarunt Halenses, Knaut (En. pl. Hal. et Meth.), mox Buxbaum (En. accur. Hal.): hanc laudem, injuria, ad Morison transvexit Ruppius.

Schrankia rugosa (Gesneri? Doldi) Medic. apud Uster. *Neu. Ann.* 2, p. 39.

Gesn. Op. bot. ed. a Schm. tab. aen. 14, f. 125?, Dold. apud G. Bauh. Pr. p. 37, n. 2. **Rapistrum rugosum** All. Pedem. (1785), Koch p. 83, n. 2, Bert. 6, p. 606, n. 3, Moris Sard. 1, n. 59, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 82, DC. Dub. p. 54, n. 2. Cakile rugosa L'Herit. apud DC. Fr., Gaud. 4, n. 1427. Myagrum rugosum L., La Peyr. Herbr. s. 1.; M. procumbens Pourr. Chl. Narb.? M. perenne Gater. Montaub. et Herbr., ex Lagr. Foss. Tarn Gar.; Raphanistrum dispermum Rupp. Jen. p. 65; Rapistrum monospermum G. Bauh. Pr., non Basil. p. 27, nec Pin. (ubi duas una confudit species), J. Bauh. Hist. pl. partim. R. orientale DC., non Boiss. ex Trautv. Now.-Semlja, M. hispanicum Brot. et M. clavatum Poir. ex Webb Berth. Canar. All. Fl. Pedem. n. 940, t. 78, Reichnb. Icon. C. 12. t. 2. f. 4168 et f. 4171. Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 44. Berger. Phytonom. 3, p. 131 cum ic. (ex DC., volumine mihi ignoto). J. Bauh. Hist. pl. 2. l. 21, p. 845 f. (excl. fruct. laterl.); Chabr. Sciagr. p. 273. f. 3 item.; Mapp. Als. p. 266 cum icone.

⊙ Flor. Apr. et per Æstatem. Fruct. Æstat. Octobr. Per regionem mediterr. cum *Olea* potissimum reperitur; sed obvenit, rara quamvis, etiam per regionem oceanicam in calidioribus.

Legi in Pyr. Navarr. ad *Pamplona*, die 9 Jun. 1844. Observav ad *Bilbao*, *Irurà*, *Hernani*; *Bardòs*, *Toulouse.*

Nouletiana observatio de fructibus aliquando sub maturatione glabris (*Fl. bass. sous Pyr.* p. 63) non est exacta, nam ad ipsam *Toulouse* egomet (die 6 Apr. 1859) reperii stirpem fructibus adhuc junioribus tum hirsutis, tunc glabris, ut in Sardinia vidit Moris, in eodem loco (*Rap. glabrum* Host, Reichnb.): addatur, reperiri quidem lomenta adulta pilosa, ut observavi ad *Sanguessa*, *Jaca*, *Benavarre*, *Castello de Ampurias*, *Berga*, ut percipiatur rem hanc esse omnino fortuitam, neque ab aetate plantae pendere: cf. etiam Ledeb. Fl. Ross. p. 224.

Teste DC. denominatio speciei, Allioniano more, prius acta est a Bergeret l. c.; sed tertium Bergereti volumen mihi ad manus non fuit.

Num haec species, obvia mihi ad *Narbonne* inque montibus Corbariensibus habitu prostrato fucum fecerit Pourret, ut ceu novam speciem fortuitum distingueret statum, nomine *Myagri procumbentis*, Chlor. Narbn. n. 785, ego sane crederem. Lusus alter, saepe cum hoc commixtus, occurrit caule subnudo, lomenti articulo inferiore abortivo, totoque lomento villoso, et iste est *M. stylosum* Gochn. in litter. ad DC., cf. hujus *Fr. Suppl.* p. 598, vel Syst. 2, p. 432-3. Nunc percipitis qua ratione idem cum meo judicio Timbali illud, Reliq. Pourr. p. 133, non declaravi.

Ad *Castello de Ampurias* unum et alterum articulum fertile observavi.

Tribus 14.ª CAKILINEAE DC.

Cakile Serapion, Anguillr., Tournef.

Cakile Serapionis! Lobel. ex Anguillr., Dalech., Gaertn., Besser.

Serap. Simplic. c. 65. C. maritima Scop. Carn., Koch p. 83 a; Bert. 6, p. 613, n. 1, Moris Sard. 1, n. 56 a, Guss. Sic. Syn. 2, p. 142, DC. Dub. p. 42. C. marit. La Peyr. Herbr.; C. americana Nutt. Gen., ex specim. Canadensi et C. cubensis Humb., Bonpl. et Kunth, ex Webb It. Hisp. p. 17; C. aegyptiaca Juss. (Ar.), C. aequalis L'Herit. apud DC. Syst., ex Richrd. (A.) apud Ramon de la Sagra Cuba (1845) p. 21; C. edentula Hook. Bor. Amer. (Bunias edentula Bigel. Bost.), ex Torrey New York; C. monosperma Lang., Eruca maritima Dalech. ex Mycò. Engl. Bot. v. 4, n. 231, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 5, t. 48?, Flor. Batv. v. 2, t. 87, Fl. Dan. t. 1168, Sv. Bot. v. 6, t. 407. Hayn. Term. bot. t. 17, f. 13, Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 287, t. 141, f. 12, Reichnb. Icon. C. 12, t. 1, f. 4158, Lang. Descr. Ic. pl. rar. etc. p. 5, t. 7, Zannich. Vnz. p. 45, ts. 13, 177, 193. Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 49, Lob. Obs. p. 110 (reaps. 114) f. infer., Icon. t. 223, f. 1, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1395, f. 1 et p. 1394, f. 3. G. Bauh. Pr. p. 40 f. inter., J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 867-8, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 231, t. 7, f. 20.

⊙ Flor. Jun.-Sept. Fruct. Aug.-Oct. In maritimis tantum.

Legi in Pyr. Cantabr. *(Guipuzcoa)* littore *de San Sebastian*, die 8 Sept. 1844. Habeo a Deville ex *Bayonne*.

Offendes aliquando plantam habitu sub-simplici et erecto, frequentius ramosissimo, ramis distortis, procumbentibus, caespitosam simulantem stirpem. Item variat statura a paucis pollicibus, vel a spithama ad sesquipedalem et bipedalem attitudinem. Ludunt etiam folia rarius integra, saepius profunde pinnatifida, et quae in inferiore caulis parte degunt prae caeteris magis secta reperiuntur. Petala tum dilute purpurea, tunc violacea, adeo colore descendunt, ut et alba quoque hic et illic (revera raro) occurrant. Numerus seminum in siliculis fortuita res est.

Cak. latifolia Poir. *Dict. Suppl.*, sive *C. aegyptiaca* Willd. Sp., habetur pertinaciter a Bertoloni, Ibid. p. 615, n. 2, pro peculiari specie: cf. de ea Fl. Dan. t. 1583, Lamk. *Ill.* t. 554, f. 2.

Gussone, Pl. vasculrs. Inarim. p. 16, illius legitimitatem specificam denegavit (olim rejectam a Desfont., Vahl, Fries, Broberg, DC.), cui

obsistere vix auderem, considerans stirpem a Bertoloni describi foliis minus sectis fructibusque majoribus, quod in luxuriante planta facile intervenire vidi: et planta cultura tentata non persistit, referente G. Bauhino Pin. p. 99, a. 10. Animadvertendum est, quod huic formae citant Poiret Gaertneri figuram, Bertoloni Fl. Londin. (nobis dubiam), plures Fl. Dan. t. 1583.

Cruciferae repudiatae.

Turrita petraea (Ray) N. *Arabis* Auctor., DC. Syst. et Pr. (2, p. 230, n. 31 ε; 1, p. 145). Varietatem hujus speciei vivere in Svecia, Arvernia et Pyrenaeis *(runcinatam)* asserit, ille qui in *Fl. Fr.*, ut et Lamk. *Dict.* de Pyrenaeis siluerat. Vestigia hujus plantae e Pyrenaeis nullibi vidi; imo video Godron, cum Gr. *Fr.* p. 761, e Flora Gallica eam eripuisse.

Ghinia thalictroides (Bocc.) N. *Cardamine* Auctr. Indigenam Pyrenaeorum dixerunt DC. *Fr.* 4, p. 681, n. 4191, La Peyr. *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 376, n. 3; mox ipse denegavit DC., Syst. 2, p. 266, n. 42.

Dentaria bulbifera (V. Cord.) L. Viveret *En los Pirineos de Cataluña* ex Ortega in Quer *Esp.* 5, p. 205, Pal. y Verdr. *Part. pract. Bot. Linn.* T. 5, p. 88, n. 2, Colmeir. *Cat. pl. Catal.* p. 9. Hae tres auctoritates penes me nihil valent.

Conringia repanda (Morisoni?) L. Duby Gall. 2, p. 995 fatetur stirpis indigenatum « *in Gallia non satis certum* »; et Godr. cum Gr. *Fr.* p. 157 eam excludi voluerunt, dicentes, e *Prats de Mollo* ipsos non cognoscere (ibid. indicat Benth. *Cat.*) nisi *Conr. polymorpham*, iis *Erysimum ochroleucum* et *pumilum*. Massot, in litteris mecum datis 2 Apr. 1853, dicit horum alterum existimavisse olim Gay idem ac *Er. virgatum* DC., *Coringia stricta* N., cui ipse Massot refert plantam e *Prats de Mollo*, degentem in Herb. Xatart sub nomine *Er. cheiranthoidis*. Et hoc verisimile est.

Brassica Barrelieri! (Diplotaxis DC.) Expedite pyrenaea dicitur a Colmeir. *Cat. pl. Catal.* p. 16. Non caret quadam probabilitate haec indicatio, de stirpe in Hispania sat late diffusa. Sed in Pyrenaeis locum nobis indicent: sin aliter, eam expellimus.

Armoracia lapathifolia (Brunf.) Gilibrt. In Pyrenaeis Catalaun. et Aragon. ceu indigena indicatur a Quer *Fl. Esp.* 4, p. 379. Ego ad *Setcasas*, ubi et Quer peragravit, cultam tantum vidi, sicque huc et illuc per Pyrenaeos, ubi indigenatum non est adepta, quidquid de loco *Perpan* ad *Toulouse* dixerit etiam Tournon.

Vesicaria utriculata (Tournf.) Lamk. Excludo plantam a La Peyr. *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 373, n. 11 ad *Melles* vivere dictam. Non mihi ibidem obvia venit, neque deget in Herbario Parentau, nec in illo Marchant, qui montium seriem circa *St. Béat* proximam acriter perlustrarunt. Stirps in amatorum hortis saepe educata, una aut altera vice ex iis aufuga illusit hominem, qui illusionem amabat.

Noccaea rotundifolia (Tournf.) Moench. In m.^e^ *Canigou* supra *St. Martyn* eam degere vitam asseruit La Peyr. *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 365, ubi frustra perquisivimus Jonquet, Coder et ego; stirpem DC., Godron et Grenier e Pyrenaeis ignotam derelinquendam esse ratus sum, minime commotus de hoc, quod dicere libuerit Colmeir. *Cat. pl. Catal.* p. 11

eam reperiri in montibus *de Nuria*, ubi procul dubio commutata fuit cum *Biauricula spathulata* N.

Deltocarpus monospermus (G. Bauh.) N. (*Myagrum perfoliatum* Auctor). Hunc fortuitu huc et illuc prodiisse, non vere indigenum et diuturnum, mihi visum est.

Ord. 85. RESEDACEAE DC.

Cf. Aug. De St. Hilair. *Mém. sur la structure et les anomalies des Résédacées* in *Annal. Sc. d'Orléans* V. 13 (1845) et *Ann. Sc. Nat. Par.* T. 7 (1837), p. 371-6; Tristan *Affinit. Resedac.* in *Ann. Mus. d'Hist. Nat.* T. 18 (1811), p. 392-403; potissimum vero Mueller *Monograph. Resedac., Zurich* 1857.

Reseda Plin., L., Muell. l. c., p. 96.

SECTIO 1.ª **LEUCORESEDA** DC. cum Duby.

Reseda Plinii! Antiquor. plur., Pen. Lob. Advrsr. p. 76.

Plin. Nat. h. l. 27, c. 12, vel 106. Ipse ad Ariminum vidi! Dioscr. l. 4, c. 150? R. alba J. Bauh. Hist. pl., L., Muell. p. 100, n. 1. Moris Sard. 1, n. 148, Boiss. Voy. bot. Esp. p. 75, n. 216. DC. Dub. p. 67, n. 4, Muell. Mongr. 100. R. suffruticulosa L., Bert. 5. p. 29. n. 5. Hook. Br. Fl. ed. 1, p. 218, n. 3 et cum Arn. ed. 8, p. 41, n. 3. R. Hookeri Guss. et R. alba L., Guss. pl. vasc. Inarim. p. 28, ns. 4. 5, Addit. p. 401. R. alb. La Peyr. Herb.?; R. gigantea Pourr., ex Webb It. Hispn.; Eureseda alba Spach Suit. Buff., R. maxima Lob., R. candida Dalech. Flor. Graec. Sibthrp. C. 5. p. 46, t. 459. Muell. l. c., t. 6. fig. 86, Jacq. Icon. rar. 3, t. 471, Engl. Bot. Suppl. v. 1, n. 2628, Reichnb. Icon. C. 12, t. 101, f. 4449 et f. 4448 et f. 4447, Wight. Ill. Ind. bot. t. 15, Sabb. Hrt. Rom. T. 8, t. 56. Lob. Obs. p. 110 (reapse 114) f. inter., Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1199, f. 2, Icon. t. 222. f. 1. Barr. Icon. t. 587, Bocc. Sic. Mel. p. 77, p. 76 fig., de tab. 41, f. 3.

⊙, ⊙⊙, ♃ (hoc rarius). Flor. Maj. in Æstatem. Fruct. Jul.-Sept. In calidior. Pyr. Atax., orientalibus.

Habui *Narbonne* a Delort, ex *Canet (Roussillon)* a Massot. Observavi *a la Nouvelle*, ad *Bagnouls sur mer*, in Pyr. Catal. Valle *Segre* ad *el Martinet*.

Non est contemnenda haec Fabricii observatio: « *In omnibus floris partibus magis regularis et minus inconstans est quam reliquae Resedae nostrae (R. lutea, Luteola, odorata)* » En. ph. Hrt. Helmst. ed. 2, p. 201.

Aliquantulum intricata et inde obscura est hujus speciei historia apud antiquos et apud Linnaeum ipsum; cf. ad rem Hook. *Br. Fl.* et *Engl. Bot. Suppl.*, Moris, Boissier, Bertoloni, Gussone, denique Mueller. Sed quantum ad illius auctorem principem pertinet, laetatus sum me eam offendisse ad *Cervia* et *Cesenatica*, Sept. 1831, denique ad ipsum Ariminum, die 3 Aug. 1851, unde ipse Plinius novit, caeterum a veteribus plurimis recognita, Caesare Odono, Aldrovando, Anguillara, Dalechamp, etc. Est *Reseda fruticosa* ex Arimino, quae *Sesamoides majus* Lucae Ghino erat, ab Ulisse Aldrovandi ad Generum demonstrata, hunc cf. Hrt. Germ. crt. 266.

Sesamoidem magnum Dioscoridis hanc referre speciem disertis verbis primus sustinuit Caesalpinus, De Plnts. l. 9, c. 34, cui suffragarunt plures: mihi vero incerte haec videtur sententia, de planta laxe a Dioscoride adumbrata, quae aeque bene cadit in aliam Graeciae speciem, scilicet in *R. mediterraneam* Jacq., *R. Jacquini* Reichnb.

Lobelianam figuram quidam ad *R. vulgarem* trahunt et forte non

errant: porro, nec in una, neque in altera specie capsulae pendulae dantur.

Reseda gracilis (Vahlii) Nob.

R. undata Vahl Symb. 2, p. 52 (vix L., scilicet non sine confus.). R. Gayana Boiss. Voy. bot. Esp. p. 76, n. 218, Muell. p. 111, n. 4. R. suffruticosa et R. fruticulosa Willk.; R. crispa Pourr. Hrbr. Matr.? Boiss. l. c., t. 21, Muell. l. c., t. 6, f. 89.

⊙, ⊙ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. Arag. humilior. calidioribusque.

Legi ad *Pedra tajada,* die 24 Jun. 1850; sub *el Castillo de Artasona,* die 14 Jun. 1858. Observavi ad *el Llano de puens pulin rosel.*

Planta gracilis, sesquipedalis, erecta mono- vel pluricaulis, pallida, glabrescens.

Radix plerumque biennalis, fusiformis, gracilis. Caules ascendentes, erecti, vix obliquati, conspicue striati. Foliorum laciniae undulato-crispae, acutae. Racemi elongati, graciles, interdum plures speciem paniculae offerentes. Bracteae acuminatae, verruculoso-serratae, canescentes. Flores breviter pedicellati. Calyx exiguus, quinquepartitus, persistens. Petala quinque, parva, subaequalia, cuneato-laciniata, albentia. Nectarium crenulatum. Stamina pauca. Pistillos generatim tres vidi. Capsulae sub-pyriformes, semina minuta, reniformia, flavida, quae oculis nudis vix tuberculata percipies. Calyces et capsulae plerumque verruculosa occurrunt; rarius tales conspiciuntur aliae plantae partes, si demas foliorum marginem, qui frequenter verruculosus sese offert. Florum odor vix acceptus, sapor herbae ingratus.

Ad Linnaeum, cum Bert. It. 5, p. 32 et cum Muell. in DC. Pr. P. 16, S. 2, p. 558, n. 5, redire nolui, non tantum e falsa Barrelieri icone huc relata, Sp. pl. p. 644, n. 6, sed potissimum quia pistillos ad quinque dari dixerit, et praecipue quod « *Capsulae hujus generis maximae* » ab eo dicantur, longe a veritate, pro certo. Vahl sese obtulit, qui speciem absque errore exposuit. Nec Gayana denominatio excipienda erat, quum non satis liqueat, quid iste in speciei illustratione contulerit.

R. gracilis Tenr., e censu specierum exacta, hodie pro *R. vulgaris* varietate recognita est.

SECTIO 2.ª **RESEDASTRUM** DC. Dub. (cur non **Phyteuma?**).

Reseda Phyteuma (Dioscorid.?, Plinii) J. Bauh. Hist. pl., R. Hist. pl.

Dioscr. l. 4, c. 128?. Plin. Nat. h. l. 27, c. 12, vel 99. Koch p. 96, n. 1, Bert. 5, p. 33, n. 6, Gand. 3, n. 1078, Muell. p. 135, n. 14, DC. Dub. p. 66, n. 1. La Peyr. Herbr.; R. aragonensis Losc. y Pard. ex Texidor Apuntes 1869; Phyteuma monspeliens. alter. foliis min. laciniat. Lob. Ill. p. 146 (ex agr. Monspel.)! R. laciniata Dulac. Jacq. A. 2, p. 20, t. 132, Gaertn. Fr. sem. pl. p. 369, t. 75, f. 7, Lamk. Ill. 410, f. 3, Muell. t. 7, f. 98, Reichnb. Icon. C. 12, t. 99, f. 4443, Duchsn. Pl. ut. vén. Atl. t. 82, Pen. Lob. Advrsr. p. 220 f. infer., Icon. t. 718, f. 1, Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. aen. 8, f. 66, Column. Ecphr. p. 267-9 fig. extr., G. Bauh. Pr. p. 42, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 386, f. 1.

⊙ Flor. Mart. Apr. in seram Æstat. et etiam ineunte Autumno· Fruct. Maj. in seriorem Autumnum.

Legi in Pyr. Arag. ad *Jaca,* die 10 Maj. 1845. Habeo a Deville lectam secus *Adour* ad *Tarbes.*

Sine haesitatione hanc intelligunt pro *Phyteumate* Dioscoridis Sprengel, Fraas, Mueller aliique permulti cum antiquis plurimis. Hoc judicium

mihi ceu incertum sese offert, quum *folia Struthio minora* dicantur a Dioscoride. Plinius speciem non adumbravit.

Phyteum. Monspel. et *Sesamoid. quorumd.* Gesn. s. c. a Bertoloni trahitur ad *Astrocarpum Clusii*, Fl. It. 5, p. 35, n. 7, perperam certe, nam iconem ego attente examinavi, neque haec postrema species in agro Monspeliensi provenit.

Variabilem esse agnovi, ast non credo me cum illius lusibus confudisse *R. mediterraneam* Jacq., sive *R. Jacquini* Reichnb. Muell. p. 141, n. 16, quae Pyrenaeos prope, in montibus Cebennensibus quoque, reperta est: volunt inventam esse quoque ad *Mende*, secus *le Tarne*, prope *Agen*; tum mediterraneae denominatio sponte censurae se objicit.

Reseda vulgaris (Lacunae, Caesalpini) G. Bauh. Basil., Magnol., Ray Hist., Tournef., Seguier, etc.

Sesamoid. magn. Lacun. in Dioscr.; Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 230, n. 646, De Plnts. l. 9, c. 34, p. 388 Sesamds. alter. R. lutea Dalech., J. Bauh., Moris., L. Sp., Koch p. 97, n. 2, Bert. 5, p. 26, n. 3 et V. 10, p. 496, Gaud. 3, n. 1077, Moris Sard. 1, n. 117, DC. Dub. p. 67, n. 3, Muellr. p. 183, n. 41, cum n. 42. R. lut. La Peyr. Herbr. et R. undata (Gater., Habl.) La Peyr. Herbr.?, R. clausa Muell., ipse fat. in DC. Pr., R. latifolia Tabrn. Ic. Engl. Bot. v. 5, n. 321, Jacq. A. 4. p. 28, t. 353, Bull. Hrb. Fr. t. 281, Fl. Batv. v. 9, t. 707, Dietr. Fl. Bor. v. 11, n. 778, Reichnb. Icon. C. 12, t. 100, f. 4446, Turp. in Dict. Sc. Nat. Dicot. Atl. t. 187, Muell. l. c., f. 18-31, 37, 54, 60, 74 etc. Lamk. Ill. t. 410. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1199. f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 467 fig. ab hoc imit., Pluk. Phytgr. t. 55, f. 4. Petiv. Hrbr. Br. p. 37, f. 11, Tabern. Krtb. p. 320 f. infer.. Icon. t. 111, f. 2.

♃ Flor. Apr. abeunte et per totam Æstatem. Fruct. Aug. Sept.

Legi in Pyr. Arag. ad *Broto*, die 7 Aug. 1850; in Pyr. Catal. contra *Pons*, transacto amne *Bergos*, l. d. *Costa blanca*, die 22 Jun. 1861. Habeo a Deville ex *Arreau*.

Variat laevis et scabrida foliorum segmentis per marginem plus minus undulatis, glaucedine magis aut minus conspicua. In editioribus passim, sed ad *la Nouvelle* etiam, vidi variantem pedunculis brevibus, floribus minoribus subalbidis, foliisque magis sectis, ut et a Zetterstedt observatum est, quem conferas, *Pl. vasculrs. Pyr. principls.* n. 159. Ambigit, ut mihi videtur, inter varietates ϰ, λ Mull. p. 191.

R. undatam La Peyr. Herbr. (locis s. cts. *St. Béat, Baréges*) cum dubio adduxi, quia sepala 5 et 6, stigmata 3 et 4 in ea animadverti; et flores videntur fuisse albi, sed loca obstant, ut recipiatur pro *R. Plinii*, cui afferre maluerunt Coss. et Loret.

Specimina a me lecta ad *Costa blanca* multum prae se ferunt varietatis γ *strictae* Muell. p. 188, sed folia simpliciora gerunt. Notanda etiam sunt in hac mea, caulis prorsus erectus, pedicelli tenuissimi et longiusculi, flores exigui; ad hoc viriditas plantae intensa, habitusque tenerior, laxior, gracilior.

Mueller citat etiam *R. vulgarem* G. Bauh. Pin. p. 100, n. 2, quae forte (expurgata synonymia) in sequentem speciem melius cadit. Fidentius ego e Bauhiniano Pinace ad *R. vulgarem* adducerem *R. maximam* p. 100, n. 1, aliquantulum correctam.

SECTIO 3.ª **LUTEOLA** DC. cum Dub.

Reseda Luteola (Plinii, Vitruvii) L. Sp.

Plin. Nat. h. l. 23, c. 5, vel 26, 27; Vitruv. Architect. l. 7, c. 14. Koch p. 97, n. 3, Bert. 5, p. 24, n. 1, Gaud. 3, n. 1076, Moris Sard. 1, n. 119, Muell. p. 202, n. 48, DC. Dub. p. 67, n. 5. La Peyr. Herbr., R. undulata Gilib. Exerc. phyt.; R. glauca Eichw., ex Ledeb., Luteola resedoides Fuss. Engl. Bot. v. 5, n. 320, Flor. Dan. t. 864, Sv. Bot. v. 2, t. 82, Fl. Batv. v. 4, t. 308, Dietr. Fl. Bor. v. 6.

n. 420, Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 4, p. 37, t. 99. Reichb. Icon. C. 12, t. 99, f. 4442, Sabb. Hrt. Rom. t, 7, t. 57, Arduin. in Mem. Osserv. etc. 1, p. 83, t. 16, Schk. Handb. 2, t. 129. Matth. p. 1307, Camer. Epit. p. 356, Trag. St. h. p. 362, Lonicer. Nat. hist. crt. 155 D, Lob. Obs. p. 190, f. 3, Icon. t. 353, f. 1, Dod. Pempt. p. 80, Tabern. Krtb. p. 319 fig., Icon. t. 110, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 822, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 465, f. 2.

⊙ Flor. Æstate. Fruct. Aug. Sept.

Legi in Pyr. Navarr. ad *Pamplona,* die 10 Jul. 1850.

Stigmata adesse quatuor vult Koch (Syn. ed. 1 et 2) et sic ii, qui cum eo deambulant. Stigmata tria descripserunt Tournefort, Haller, Arduino, Desfontaines, Pollich, Savi, Brotero, Dreves et Hayne, Smith, Mutel, Hooker, Arnott, et ita revera res se habet, confirmatque Mueller. Stilos tres, pericarpium tricorne, de genere *Luteola* cum Tournefort restituto, describit Spach, *Suit. Buff.* T. 7 (1839), p. 103, qui mox in speciei descriptione, p. 104, declaravit pericarpium quadricorne (quae cornua stili fuerant), contra veritatem et solemni contradictione. Item Lagrez. Fossat, *Fl. Tarn. Garonn.* (1847) p. 40, stilos quatuor, capsulas hexangulares describere, quod dum scribere conaretur botanicus calamus pro certo horresceret, veluti de perjurio; ut nefas fuit hominem botanicum talia perlegentem ea non correxisse.

SECTIO 4.ª **GLAUCORESEDA** DC. cum Duby.

Reseda glauca (Burseri) L. Sp.

Burs. apud G. Bauh. Pr. p. 42, n. 1 (innumer.). Burs. Hrb. IV, 88. Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 336, n. 6. DC. Dub. p. 67, n. 6, Muell. p. 196, n. 45. Luteola glauca Webb It. Hispan. p. 67, Otia Hisp. Pentas 2, p. 19. La Peyr. Herbr.; R. filiformis Pourr. Herbr. Matr. Muell. l. c., t. 9, f. 121. Pluk. Alm. p. 317, t. 107, f. 2 mala, nec rudis tantum (Muell.): Moris. Hist. pl. Oxon. 3, S. 15, p. 601, n. 1, t. 1, f. 8, n. 1.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. In Pyr. med. orient. ab editioribus descendens in fluminum glareis, ubi floret Maj. Jun., fructificatque Jul.

Legi in Pyr. septr. med. ad *Oo,* die 12 Jul. 1838, in Pyr. or. m.ᵉ *Cambresdazes,* die 24 Aug. 1836. Habeo a Deville ex *Gavarnie* et ex *le Pic d'Espielounsère (Azun).* Observavi in alveo *le Gave d'Aspe* ad *Urdos,* ad *Cauterets,* supra *Gèdre,* sub *le Port de Salau,* in m.ᵉ *Llaurenti;* in alveis fluminum *Aragon* ad *Jaca, Ara* ad *Fiscal, Galleyo* ad *el Pueyo, la Noguera* ad *Mongarry.*

Planta palmaris, pedalis, caespitosa, ramosissima, diffusa, fragilis, glaberrima, glauca. Radix cylindracea, crassiuscula; interdum sub-lignosa. Folia linearia superne canaliculata, subtus 4-5 nervia illico acuta facta, ad basim saepius uno aut duobus dentibus pallidulis, altero utrinque, praedita, sub forma stipulae. Racemi longi, flores ferentes parvos, pallide flavos (non *albos* Gren. Godr. *Fr.* ex Lamk., DC. et La Peyr.), valde elegantes, in laxam spiram per rachidem dispositos, quae, ut caulis, obscure striata conspicitur, nec omnino erecta est, sed potius in subuli modum parumper flexa.

Pedicelli lineam longi ad basim bracteati; bracteola pugioniformis, acuta, saepius pedicellis brevior. Sepala sex (nec quinque ut volunt DC., Duby, Mutel, Grenier), brevia, subacuta, subaequalia, marginata. Petala sex valde inaequalia, superiora duo unguem habent fere disciformem, e qua, quasi e dorso, evolvitur lamina palmiformis, in quatuor tantum lacinias divisa, raro quinque, quae lacinulae acutae sunt, alterum horum petalorum alteri pro media sui parte super impositum, ambo ad florem applicita; petala duo lateralia media angustissima, unum

aut alterum dentem ferunt; inferiora vero petala inter omnia tenuissima, setacea et integra sunt. Stamina generatim quindecim, antheris latis, sub-globosis, filamentis diu persistentibus praedita. Stigmata video quatuor, neque duo tantum cum DC., Duby. Rectius ergo, cum L. Sp. pl., Bergeret scribere: « *Fleurs à quatre pistilles* » *Fl. Bass. Pyr.* 2. p. 276, n. 3. Stat haec La Peyrousei observatio: « *Elle a souvent cinq pistils.* » *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 268: ego vero illud saepe *(souvent)* excluderem, persuasus de hoc, quod non nisi rarissime species pentagyna occurrat. Capsula non est sub-globosa (DC., Duby, Muell), sed sub-hemisphaerica, pedicellata; insuper octagona, verruculosa, ad oram constricta, intus unilocularis. Semina reniformia, laevia.

Inter petala superiora et stamina (quae in squamam nectariferam dilatatam inseruntur) adest corpus quoddam semilunare, viride in ejus centro, per marginem late membranaceum, quod discum apud Spach, *Suit. à Buff.* T. 7, p. 97, ut p. 93: revera pars floris difficilis explicatu, de essentia et officio ejus, nisi credere velimus ipsam ita efficere, ut petala superiora, quae supra florem sese projecerent, generationis organa a nimia petalorum superiorum compressione protegant. Eadem est floris fabrica in *R. Plinii, vulgari, Luteola,* solemnior vero observatur in *R. Phyteuma.* Organum hoc nectarium prius dijudicatum ab Aug. De St. Hilaire, a Smith, figuratur a Tristan l. c., t. 21, N. 2. f. 56. Seringe *intermedium glandulam* dixit, eamque descripsit et figuravit *Fl. Jardns.* p. 436-7, t. 8, f. 5, 7. Ceu simplicem unguium petalorum productionem censendum esse contendit Mueller p. 39, contra St. Hilaire, Richard, qui ceu petalum duplicatum eum denique considerarunt. Ab aliis vage discum nuncupatur. Forte primus Willich, Chr. Lud., Anot. 1782, apud Reichard Syll. Opusculor. botancr. 168, § 8 hocce organum consideravit, recteque interpretavit. Iste petala integra declarat, sed eis appositum dicit ornamentum capillaceum in duobus summis petalis pluribus laciniis divisum, in petalis mediis paucis laciniis dissectum, vix in petalis inferioribus subdivisum: cf. etiam quae ad rem exposuerat idem Willich in opella De pluts. quibusd. observts. (1762) p. 22, t. XXXXI. Organum istud ceu staminis oppositi duplicationem considerare licet, ut opinati sunt R. Brown, Tristan, Dunal, quem potissimum confer in opere *Considér. fleurs* (1829) ps. 23-4; et videas quae paullo supra declaravimus ubi de ejusdem naturae organo in *Adysetone orbiculari* egimus ad p. 207.

Caeterum genus *Reseda* valde anomalum, non tantum numero partium, sed forma quoque varians, parce subdividendum, nec in varia genera dilacerandum, ut, natura abhorrente, actum est a Tournefort, Boerhaave, Haller, Magnol, Necker, Webb, Spach, Rafinesque. Sagaces Linnaeus et Ludwig: hos cf. Gen. ed. 6, n. 608; ed. 2, n. 929.

Post G. Bauhinum exiit haec species ceu nova in Schol. Bot. R. Paris. (1689) p. 84, mox in Tournef. *Elém. botq.* (1694) p. 337, lin. 2.

Oligomeris glaucescens Cambessèd. apud Jacquem. Pr. rar. Ind. or. (1834-44) p. 24, t. 25, sive *Oligom. dispersa* β Webbiana Muell. p. 215, n. 1, aut *O. subulata* Boiss., Muell. in DC. Pr. P. 16, S. 2, p. 587, n. 5, *Reseldella subulata* Webb Berthel. Phytogr. Canar. 3, p. 107, t. 11, non male refert, quoad faciem, *R. glaucam* Pyrenaeorum. Reperta ad amnem *Tchinîb* prope urbem *Kadabad,* in Ægypto inferiore, mihi ea

videtur, indole cum pyrenaea stirpe non absimili, e montibus descendere consuescere.

Astrocarpus Necker, Mueller l. c., p. 218.

Astrocarpus sesamoides (Tournef.) Gay.

Sesamds. fruct. stell. Tournf. Elém. botq. p. 337 (excl. G. Bauh. prol.), itemve Inst. r. hrb. p. 421. Gay apud Coss. Germ. Wedd. Cat. pl. Paris. p. 32 et apud Schultz F. Arch. Fl. Fr. Allmagn. (1842) p. 33. Muellr. p. 219, n. 1. A. sesamds. a DC. Dub. p. 57; *d* Muell. in DC. Pr. l. 16, S. 2, p. 554, forte cum *e* quoq. Reseda sesamoides L. La Peyr. Herbr., Benth. Cat.; Asterocarpus multicaulis Dulac., A. interruptus Bor.? et. R. pygmaea Scheel.? A. pyrenaeus Bill. Annot. DC. Ic. Gall. rars. t. 40, quoad fig. 3. Muell. l. c. t. 10, f. 130.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. In editior. Pyr. medior. et orientalium.

Legi in Pyr. septr. med. m.^e^ *Esquierry*, die 21 Jul. 1838. In Pyr. or. supra *Mont-Louis* ad Lacus sub *le Pic Carlit*, die 14 Jul. 1836. Habeo a Deville ex *Monné*, a Gautier e summitate Vallis *Lladure*. Observavi in Vallis *d'Aure* editiore parte, nec rarus est per Pyr. med. septr. editos, ex observationibus quoque Devillei; ego vidi etiam ad *Barèges*, in m.^e^ *Peña blanca*, vallis *Venasques*, supra Balnea *de Panticosa*; ad *le port de la Glère*; in m.^e^ *Llaurenti*, in Valle *de Llo*, in m.^e^ *Canigou*.

Difficile dictu, quid fuerit *Sesamoides* Plinii, Nat. h. l. 22, c. 24, vel 64, ab Harduino incognita planta declarata. Audaciores Sprengel et Desfontaines cum sequutus, primum Plinii *Sesamoidem* pro *Astragalo sesameo, mediterraneo* N. interpretarunt (perperam *Astr. sesamoidem* scribens adhuc Desfontaines cum Sprengelio), quamvis a *Sesamo* Patrum, *veterum* G. Bauhin. Pin., cui simile dicit Plinius, *Astragali* species illa toto caelo differat. Postea Plinii *Sesamoidem* (iterum Sprengel Hist. r. hrb., nec Comm. in Dioscr.) *Resedam albam*, sive *Plinii*, esse voluit Desfontaines, non animadvertens hanc speciem luculenter haberi in Plinii *Reseda* l. 27, suo loco citata, quam idem ipse Desfontaines, cum aliis interpretibus, pro *R. Plinii* recognovit, vel adnotavit. Non considerans insuper Desfontaines, quod si aliud Plinii *Sesamoides Resedae* species fuisset, illud cum *Reseda*, neque cum *Erigeronte*, sive *Senecione vulgari*, ipse Plinius comparavisset. Haec dixi, ne quis crederet denominationem speciei nostrae ad Plinium me convertens suscepisse, quum eam, pro stirpe cum *Resedis* stricte affine, a *Sesamoide* Dioscoridis mutuatam, receperim. Non inficiar pluria de hisce a Dioscoride sumpsisse Plinium, sed adeo obscurata et contorta, ut una percipi et comprehendi mihi non videantur, qui cum Harduino existimo *Sesama* Plinii ceu incerta seponenda esse.

Video Ryff et Egenolphum in Dioscor. p. 359, ed. Gesner. 1549, p. 366 pro *Sesamoide magno* Dioscor. offerre *Helleborum foetidum* male delineatum, cui sententiae accessit Salmasius, qui sibi hanc confecerat opinionem, *Sesam. magn. et Helleborum nigrum Theophrasti et Dioscoridis idem prorsus esse*; De Homon. c. 50.

Astrocarpus Clusii! Gay.

Clus. Hisp. p. 346-7. Gay apud Coss. Germ. Wedd. Cat. pl. Paris. p. 32, Coss. Germ. Fl. Paris. p. 70 et iterum Gay apud Schultz Fl. Arch. Fl. Fr. Allmgn. (1842) p. 33, Boiss. Voy. botq. Esp. Add. corr. p. 721, Muellr. p. 222, n. 2. A. sesamoides *b* DC. p. 67; *a* Muell. in DC. Pr. P. 16, S. 2, p. 552, forte cum *b* et *g*. Reseda Clusii Biehler Pl. nov. Herb., Spreng. Cent. (Halae 1807) p. 21, n. 41 (a

Muell. praeterv. loc.). R. sesamoides Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 336, n. 1, Bert. 5, p. 34, n. 7 (excl. loc. Gesn.); Moris Sard. 1, n. 120? De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 189. R. purpurascens L., Brot. Fl. Lusit. 2, p. 307, n. 5. R. purpurasc. et R. canescens L., jam Gay. primo mihi monente De Girard in scheda Herbar. mei generalis. R. sesamoides Pourr. Herbr. Matr.; Astrocarpus suffruticosus Lang. est var., ex Texidor Apuntes (1869): A. cochlearifolius Nyman? DC. Ic. Gall. rar. p. 12, t. 40 (excl. fig. 3); All. Pedm. n. 1618, t. 88, f. 3 (oblit. in prol. Fl. Paris. fig.). Reichnb. Icon. C. 12, t. 99, f. 4441. Muellr. l. c., t. 10, f. 131. Clus. Rar. pl. Hist. l. 3, p. 295, f. 2, Lob. Obs. p. 190, f. 4, Icon. t. 353, f. 2, Parkins. Herb. 1, p. 636.

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In littore Cantabr. rar.
Habui ex *Bayonne* a Deville, ad quam urbem ego speciem legi ultra flumen *Adour*.

Ord. 86. NYMPHAEACEAE Salisb.

Cf. Planchon *Études sur les Nymph.* in *Ann. Sc. Nat. Par.* Sér. 3, T. 19 (1853), p. 17-63; Reichnb. Icon. C. 17, p. 31 (1845) Adnot. ad *Hydrocharideas*; Agardh (B. A.) Act. Acad. Caes. Leopold. Carol. V. 13 (1826), p. 87, qui Sectionem Monocotyledonalium *Macropodam* instituit, in quam cum hoc genere intrant *Najadeae, Alismaceae, Hydrocharideae* et *Podostemoneae*; Trecul *Ann. Sc. Nat. Par.* Sér. 3, T. 4 (1845), p. 286-339.

Butomaceis proximae et affines, ante eas collocatae fuerunt a Kunth Flor. Ber. ed 2, T. 2, p. 286. Et mihi quidem semper arrisit locus harum plantarum proximus *Hydrocharideis*, ut jam placuit Juss. Gen. pl. p. 68. Itidem rem cogitatione et mente complectitur Horaninow, instituto suo *Liriophytarum*, Ord. 4.° *Nymphaealium*, Char. ess. Fam. Ord. 1847, p. 59, sub quo alligantur *Vallisneriaceae*, *Nymphaeaceae*, *Cabombaceae*, *Sarraceniaceae* et *Nepenthaceae*. Cohors IX *Vitellinger*. Mart. Consp. R. Veg. p. 38 comprehendit *Cabombeas*, *Nelumboneas* et *Nymphaeaceas*, degetque inter *Monimieas* et *Malpighiaceas*. Apud Torrey et Asa Gray *Flor. North. Amer.* haec inspicitur series: *Berberidearum*, *Cabombacearum*, *Ceratophyllearum*, *Nelumbiacearum*, *Nymphaeacearum*, *Sarraceniacearum*, *Papaveracearum*.

Gradiationem obliquam praestitit Agardh (J. G.) in Theor. Syst. pl. (1858) sub suis *Apogesoneis* comprehendens cum *Nymphaeaceis Lemnaceas* et *Gentianeas*. *Nymphaeineas* suas, cum *Cabombeis*, inter *Ranunculaceas* et *Piperaceas* locari jussit Brongn., *En. genr. pl.* 1859, p. 156, quem eumdem Ordinem inter *Ranunculaceas* et *Droseraceas* voluerunt Le Maout, cum Decsn. *Botanq.* 1868, p. 400; inter *Podophylleas* et *Sarraceniaceas* Sm. et Hook. *Intr. to Botn.* p. 276, eodem ac Asa Gray judicio inter *Berberideas* et *Sarraceniaceas*, *Bot. of Unit. Stat.*, ed. 5 (1878), p. 54 seq.

Nelumbium inter mono- et dicotyledoneas plantas ambigere dixit Gaertner, Fr. Sem. pl. p. 74, addens: « *Sed verissime ad priores pertinet.* » Idem Auctor de *Nymphaea alba*, l. c., p. 72, embryonem monocotyledoneum describit. Item *Trapa natans*, Adansonio primo suspicante, *Fam. pl.* 2, pag. 83, Gaertnero monocotyledonalis est planta l. c., p. 128; inter quas locavit Duchesne; istaque Monocotyledoneis alligata a Jussieu, Gen. pl. p. 68, cito educta est a Ventenat *Tab. Regn. Veg.* 3, p. 309: in hac cotyledon altera vix apparet ut in *Hiraea*.

Aliter sentiebat Endlicher, cf. Gen. pl. p. 898-903 et p. 1197. Cae-

terum cf. ea, quae docte exposuit DC. Syst. 2, p. 41 Obs., quaeque cum iis conformia ediderunt Mertens et Goldbach, *Mém. Soc. Imp. Moscov.* T. 6 (1823), p. 187; Trevisanus, De germin. *Nymph.* et *Euryal.* (1853), in *Bot. Zeitng.* V. 11, et antea (1831) Symb. phyt. ps. 60-2; Rupr. Fl. Ingr. p. 45; nec ea spernenda sunt, quae edidit Hussenot, *Chard. Nancy* (1835) p. 34-36.

Nymphaea Dioscor., Plinii (partim), Neck.

Nymphaea alba (Theophr., Dioscor., Nicandr., Plin., Galen.) Matth., Dod., Camer., etc.

Theophr. Hist. pl. l. 4, c. 11; l. 9, c. 13, Dioscr. l. 3, c. 138, Nicand. Ther. v. 887, Galen. Fac. med. 5, 213. Plin. Nat. h. l. 25, c. 7, vel 37, l. 26, c. 7, vel 18. Koch p. 29, n. 1, Bert. 5, p. 329, Gaud. 3, n. 1197, Wilson apud Hook. Journ. of Bot. V. 1 (1834), p. 260, n. 4, Moris Sard. 1, n. 39, DC. Dub. p. 20. La Peyr. Herbr. s. l.; N. neglecta Hausleutner? ex Wimm. Schles.; N. candida Fuchs., Trag. Engl. Bot. v. 3, n. 160. Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 4, t. 65, Flor. Dan. t. 602, Sv. Bot. v. 2, n. 92, Sturm Heft 30, Schk. Handb. 2, t. 142, Schrank. Fl. Monac. t. 345, Dietr. Fl. Bor. v. 11, n. 765, Fl. Batv. v. 7, t. 539, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 21, t. 5, Reichnb. Icon. C. 17, t. 67 et 68 var. minor., Gaertn. Fr. sem. pl. p. 72, t. 19, f. 1 (1); Plenk Ic. pl. med. T. 5, p. 44, t. 429, Turp. Fl. med. T. 5, t. 247 et Id. in Dict. Sc. Nat. Dicot. Atl. t. 179, Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 100, Duchsn. Pl. ut. ven. Atl. t. 32. Matth. p. 893, Camer. Epit. p. 634, Brunf. Herbr. 1. p. 37, Fuchs. Hist. st. p. 535, Trag. St. h. p. 695, Lob. Obs. p. 324, f. 1, Icon. t. 595, f. 1 et 2, t. 279, f. 2, Clus. Rar. pl. Hist. 2, l. 4, p. 77, f. 1, Dod. Pempt. p. 585, f. 1, Cord. Hist. pl. crt. 98 b et crt. 99 a fig.; Herbar. Magnt. 1484, crt. 98, Petit., Donil. Herbr. Vincent. 1491, crt. 98. Le Grand. Herb. etc. de Ras. Avicenn. etc. Paris 1520, vel prope, par Jean Petit crt. 76 b, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 38, p. 770, v. 762, Lonier. Nat. h. crt. 177 A, fig. 1.

♃ Flor. Æstate. Fruct. Aug. Sept.

Legi in Pyr. Cantabr. *(Vizcaya)* sub *Algortha*, die 9 Jun. 1853; habeo a Deville ex *le Lac de Lourdes,* ubi et ipse inspexi. Observavi *au Lac de la Jeva* et *de Braindos,* prope *Bayonne.*

Nymphona Veterum, Marcell. Vergil., Matth. *Nuphar* Sm. (1806), quae melius cum Spreng. Gen. pl. n. 2174 Dioscoridis diceretur? Reapse ita denominatus fuit flos plantae.

Nymphona lutea (Theophrast., Dioscorid., Plin.) N.

Theophr. Hist. pl. l. 9, c. 13, Dioscr. l. 3, c. 139, Plin. Nat. h. l. 25, c. 7, vel 37. **Nuphar luteum** Sm., Koch p. 30, n. 1, Bert. 5, p. 331, Gaud. 3, n. 1198, Wilson apud Hooker Journ. of Bot. V. 1 (1834), p. 261, n. 5. Moris Sard. 1, n. 40, Plenck l. s. c. p. 61, n. 2, Gren. Fl. Jur. p. 30, DC. Dub. p. 20, n. 1, Crép. pl. rar. cr. Belg. fasc. 5, p. 22. Nymphaea lutea (Fuchs. Trag. Matth. Lob.) La Peyr. Herbr. Nuphar vulgaris Spach Suit. Buff., N. vogesiaca Huss.; N. minor et N. rivulare Du Mort. ex Crép.; N. minim. Gmel., N. pumilum Moneg., N. Spennerianum Kirschl., hoc ipso fat. Vag. Rhen. var. N. Kalmiana Pursh, ex Asa Gray; Nymphanthus europaeus Desv. Obs. Angrs. Engl. Bot. v. 3, t. 159, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 4, t. 66, Flor. Dan. t. 603, Fl. Batv. v. 1, t. 56, Sv. Bot. v. 4, t. 266, Dietr. Fl. Bor. v. 11, n. 766, Schrank Fl. Monac. t. 20, Sturm Heft 30, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 21, t. 5, Gaertn. Fr. Sem. pl. p. 73, t. 19, f. 1 (2); Schk. Handb. 2, t. 142. Spach Suit. à Buff. t. 87, f. 2 anal. sem. ex Mirbel; Plenck. Ic. pl. med. T. 5, p. 44, t. 430, Reichnb. Icon. C. 17, t. 63, Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 99, Bot. Mag. t. 124 Kalmian.; Spenn. in Fl. od. Bot. Zeit. 10, 1, p. 114, t. 1, 2 var. pumil. Matth. p. 894, Camer. Epit. p. 635, Brunf. Herbr. 1, p. 36, Fuchs. Hist. st. p. 536, Trag. St. h. p. 69, Cord. Hist. pl. crt. 99 a-b fig., Lob. Obs. p. 324, f. 2; Icon. t. 594, f. 2, Clus. Rar. pl. Hist. 2, l. 4, p. 77, f. 2, Dod. Pempt. p. 585, f. 2, Lonier. Nat. h. crt. 177 A. f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 38, p. 771, vel 763.

♃ Flor. Æstate. Fruct. Aug. Oct.

Habeo a Deville ex *le Lac de Lourdes*, ubi egomet vidi. Observavi quoque ad *St. Peè* sub *St. Béat,* ad *le lac de la Jeva* prope *Bayonne,* ad *Leucate* Pyr. Atax.

Nymphonae nomine tota planta designabatur penes antiquos: nominibus vero *Nuphare,* vel *Nenuphare* et *Blephara* flores significabantur, ut constat ex Dioscoride. Sed nomen verum foret *Nilnufar,* unde *Nilufar* ex Arabibus; de hoc cf. Salmas. de Homonym. c. 112; quo

vocabulo reapse prius *Nelumbium speciosum* salutatum est, et postea aliae *Nymphaeae*. Videtur huius loci *Nimphaea* Theophrasti, quae ita intelligebatur a Boerhaave, Ind. Lugd. Batav. 1710, ed. alter. p. 281, et a Salisbury.

Ord. 87. PAPAVERACEAE DC.

Tribus 1.ª HYPECOEAE N. cum L., Matth. et Decsn.

Remarques sur l'affinité des Papaveracées avec les Crucifères par M. Mirbel, apud Aud. Brongn. Dum. *Ann. Sc. Natur. Par.* T. 6 (1825), p. 266-71.

Hypecoum Dioscor., Tournef. Digynum faciunt Linnaeani, qui alias *Papaveraceas* Europaeas monogynas declarant!

Hypecoum procumbens (Dioscorid.) L. Sp.

Dioscr. l. 4, c. 68. Benth. Cat. p. 91, Bert. 2, p. 218, n. 1 (excl. Clus.), Moris Sard. 1, n. 50 (expunct. prolathს. antiquor.); DC. Dub. p. 23, n. 1. H. albescens Rap., Balans. Pl. exsicc. Alger., ex Coss. Voy. bot. Algr. Flor. Graec. Sibthrp. C. 2, p. 46, t. 155, Guss. Pl. rars. p. 77, t. 14, Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 161, t. 155, f. 4, Lamk. Ill. t. 88, Schk. Handb. t. 27, Reichnb. Icon. C. 13, t. 9, f. 4464. Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. lign. 13, f. 109, Matth. p. 1309 an sequens? (planta a Cortuso missa); Camer. Epit. p. 520, Pen. Lob. Advrsr. p. 330?

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. Atax.; or.? cum *Olea*. Legi ad urbem *Narbonne,* die 11 Maj. 1839.

Species a Bentham bene definita, qui characteres e forma petalorum ac staminum (non satis expensa ad suum tempus usque) feliciter ac perspicue eruit. Filamenta e basi dilatata, sensim ad antheras usque attenuata. Haec planta glaucescit quidem, sed minus prae *H. glaucescenti* Guss., quod vix credo sustineri possit ceu simplex varietas *H. procumbentis*, ut maluerunt Moris Sard. p. 85, Boiss. *Voy. botq. Esp.* n. 48, Coss. *Bull. Soc. botq. Fr.* 2 (1855), p. 242, Gren. Godr. *Fr.* p. 62.

Synonyma veterum ferme omnia (forte nec illo Matthioli excepto) ab auctoribus ad hanc speciem relata, sequentis *grandiflori* potius esse existimavi. Unio *H. littoralis* Wulf. et Jacquin cum *procumbenti* laudata a Neilreich, in Maly Enum. pl. Austr. p. 229 (confirm. Croat.), me non suadet. Fortasse *H. littorale* Reichnb. l. c., f. 4465 ab hac postrema specie non fugit: ast de Wulfenii planta vereor, ne exoticae originis in littore Istriae fortuito olim disseminata fuerit.

De *H. littorali* dixerunt quidam. Tommasini a Bertoloni expetitus (cf. It. 2 (1835), p. 220) sententiam suam ita aperuit: plantam, forte, in Dalmatia a Verdonio lectam, aliquo sphalmate a Wulfen littoris austriaci declaratam fuisse. Anno 1861 eamdem rem tetigit Tommasini (in periodico *Verhandl. zool. bot. Ges. Wien*) de Dalmatia non ultra loquutus (edita Visiani Flora) veram plantae originem ignotam declarans, in littorali austriaco non amplius repertam stirpem confirmans. *H. littorale* Desf. Fl. Atl. p. 147, enumeratum quidem a Munby sub Desfontainesii fide, a Poiret ceu planta Maurusiaca non confirmatur: videas quoque *Dict. Suppl.* 3, p. 82.

Non ego auderem dicere de hac specie ipsam vivere in *aqua ita calida, ut vix quis calorem pati possit*, ut ex J. Bauhino, Hist. pl. 2, l. 21, p. 900, praecipiter interpretato, ausus est divulgare Loiseleur, *Dict. Hist. Nat.* T. 22 (1821) p. 343. Nam *prope lacum, non longe a Balneo*, idem non est hac si dixisset in ipso rivulo aquae thermalis: stirps quae locis siccis sese delectatur, abhorret a loco a Loiseleur tam absolute indigitato; ideoque *H. procumbentem* inter species phanerogamas aqua thermali irrigatas inscribere ego nolui, dum earum plures enumeravi sub *Samolo aquatico*.

Hypecoum grandiflorum (Clusii) Benth. *Cat.* p. 91.

Clus. Hist. p. 406-7 fig. et p. 408. Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 118. n. 2, DC. Dub. Pr. 2, p. 1007, Bert. 2, p. 471, lin. 5 (in obs. H. glaucesc.). H. procumbens Asso Arag., La Peyr. Herbr., Moggr., H. procumb. L. var. Pourr. Herbr. Matr., H. glaucescens Bory Chaub. Pélop. n. 282, nec Guss., ex Boiss. Voy. botq. Esp. n. 49, contra Cosson, qui non sejungit Guss. plantam. Moggr. Fl. Menton. t. 26 cred. Clus. Rar. pl. h. 2, l. 5, p. 93, f. 2, Lob. Obs. p. 429, f. 1, Icon. t. 714, Dod. Pempt. p. 449.

⊙ Flor. Apr.-Jul. Fruct. Jun.-Aug. In Pyr. Arag., Catal., orient., locis humilioribus.

Legi in Pyr. or. sub *Font-pedrouse*, die 3 Sept. 1836, ibidemve in *Roussillon* ad portam *de Canet* (ubi olim Tournefort!), ad *Perpignan* extra portam, qua itur ad *Elne*, nec non ad *Elne* ipsum, diebus 11 Maj. 1842 et 27 Maj. 1837; denique prope *le Boulou*, die 19 Jun. 1840. Observavi ad *Benavarre*, *Alerre*, in *Cerdaña*, inferiore potissimum; ad *la Jonquera*, qui locus proxime *Bellegarde* degit, ubi Tournefort in Topograph. speciem se vidisse declarat. Ad *Tararach* legebat Gautier.

Planta glaucescens, fragilis, inter segetes (ubi saepius reperitur et unde sese diffudit) erecta, elata, sesquipedalis etiam et ultra; in apricis suberecta, ascendens, diffusa, statura longe minore. Caulis in viva planta vix ac ne vix striatus; foliorum petioli superne applanati; folia tenuiter punctata, punctis glandulosis more *Crassulacearum*, sed facies et textura plantae *Corydalis* est. Glaucescentia ejus certe variabilis; insignem eam observavi de foliis in pagina superiore admodum glaucescentibus et quasi cinereis ad *Nacià*, *Gerona*.

Quidam dum adsignarunt characteres *Papaveracearum*, sub quibus genus istud comprehendebant, eos ita composuerunt, ut haec Tribus non apprehenderetur, evidenter de ea obliti; cf. DC., Dub. p. 21, Mut. *Fr.* p. 39, Gren. *Fr.* p. 57.

Mirum, Pourret dijudicavisse hanc speciem varietatem *H. procumbentis*, quum pateat ex ejus notis ipsum stirpem prope inspexisse, vel in eam animum intendisse. Sic ille scriptum reliquit in suo Herbr. Matr. asservato: « *Stilus unicus, brevissimus et fere nullus; stigmata duo, cylindrica, crocea. Staminum filamenta subulata, plana, hyalina, basi lutea. Lacinia media petalorum intimorum nectarii vicem gerit (scrupulosus nimium ne sis, Lector), et margine fimbriata est.* »

Optimam speciem ceu varietatem *H. procumbentis* eam consideravisse Aunier (*Notic. voy. botq.* in *Ann. Soc. Linn. Lyonn.* 1836, p. 4) hoc vix memoratu erat, nisi hoc idem dubium antea jecissent DC. Dub. l. c. et postea ceu absolutam sententiam edidisset Grisebach, Rum. Bith. 2, addita p. 543, quibus accedere videtur Moggridge l. c. Clusium ejusque imitatores, seu iconem Plantinianam huc potius, quam ad *H. procumbentem* sistere malui. Forte duas simul confudit species Clusius;

ast pro certo habeo, ipsum *H. grandiflorum* potissimum prae manibus versavisse et finxisse.

Hypecoum pendulum (Pena et Lobelii) L. Sp.

Pen. Lob. Adversr. p. 231, f. 1. Koch p. 33, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 118, n. 3, DC. Dub. p. 23, n. 2, Schultz (C. H.) Pollichia (1842-3?) p. 43, in exempl. seors. distrib., Gren. Godr. Fr. p. 63 (excl. patr. Paris!). Mill. Icon. t. 250, f. 1. Lob. Icon. t. 743, f. 2, Pancov. Herbr. ex edit. Zorn t. 969. ex hoc; Tabern. Krtb. p. 141 f. infr., Icon. t. 65, f. 2, Barr. Icon. t. 352.

⊙ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Maj.-Jul. In Pyr. Atax., orient., Catal., Aragonensibus.

Legi ad *Narbonne* (unde et a Delort accepi) sub *le Pech de l'agnelo*, inter segetes, die 13 Maj. 1839. Observavi in mntbs. Corbariensibus ad *Pusiols*; in Pyr. Catal. ad *Castellò de Farfaña, Solsona*, ad Ayerbe (Arag.).

Petala interiora tripartita, lacinia media longiore spathulaeformi, glandulosa, quod evidentius fit per marginem ipsius dilatationis spathulaeformis; et eadem interiora petala punctis nigrescentibus notata saepius inspexi. Staminum filamenta e basi membranaceo-dilatata, quae dilatatio ad antheras sensim diminuitur (quod ita fit in omnibus filamentis); antherae ferme capillares. Stigma bilobum.

Habitus plantae erectus, qua nota praesertim, nec non lobis foliorum elongatis, illico distinguitur ab *H. caucasico*, ramosiore, late divaricato, foliisve admodum contractis praedito; et ut recte observat Ledebour, Fl. Ross. p. 94, stilis divergentibus, cum stigmatibus persistentibus; dum stigmata in *H. penduli* capsula (reapse maturiore tantum) dilabuntur.

Chelidonium Dioscor., Plin.; G. Bauh., Tournef., L.; nec *Chelidonia* placeret cum Schrank, Prim. Fl. Salisb. p. 134.

Chelidonium majus (Theophr., Dioscr., Plin., Theocr., Nicandr.) Ruell., Fuchs., Trag., Matth., Dod., Caesalp.

Theophr. Hist. pl. l. 7, c. 14, Dioscr. l. 2, c. 211, Plin. Nat. h. l. 25, c. 8, vel 50, Theocr. Id. 13, v. 40, Nicandr. Ther. v. 857, Galen. Koch p. 32, Bert. 5, p. 309, Moris Sard. 1. n. 49, Gand. 3. n. 1190, Sering. Fl. Jardns. p. 569, DC. Dub. p. 23, Ledeb. Fl. Ross. p. 91. La Peyr. Herbr.: Ch. ruderale Salisb. Pr.; Chelidonia major Plin.; Ch. officinarum Ernd. Virid. Wars.: Ch. grandiflorum DC. ex Ledeb., Ch. luteum Gilib. Exerc. phyt. Engl. Bot. v. 22, n. 1581, Fl. Dan. t. 542 et 676, Sv. bot. v. 1, t. 67, Bull. Herb. Fr. t. 61, Schrank Fl. Monac. t. 120, Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 1. p. 27, t. 18; Fl. Dan. t. 2054 magis laciniat.; Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 16, t. 1, Schk. Handb. 2. t. 140, Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 184, Mill. Icon. t. 92, f. 1, Hayn. Term. bot. tab. libr. inser. 2, f. 15. Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 164, t. 115. f. 5, Plenck Ic. pl. med. T. 5, p. 32, t. 419, Fl. Batv. v. 3, t. 238, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 408, Turp. Fl. med. T. 2. t. 113, Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 46, Roques Phytogr. med. T. 2, p. 616, t. 111, Woodv. Hook. Med. Bot. V. 2. p. 388, t. 140, Reichnb. Icon. C. 13, t. 10, f. 4466 et 4467, Zannich. Vnz. p. 61, t. 212. Matth. p. 628, Camer. Epit. p. 402, Fuchs. Hist. st. p. 864-5. Trag. St. h. p. 107, Brunf. Herb. 1. p. 236, Dod. Pempt. p. 48 et St. h. Comm. 1553, p. 32, Hist. pl. (gall.) p. 24, f. 1, Lob. Obs. p. 140, f. 1, Icon. t. 460, f. 2. Clus. Rar. pl. h. 2, l. 6, p. 203, f. 1, Emil. Macer. De virib. Herbr. c. 52, Herbar. Magunt. 1484, crt. 44 fictit., Dond. Herbr. Vicent. 1498, crt. 85, Le Grand Herbr. de Ras. Avicenn. etc., Paris 1520, vel prope, Jean Petit crt. 33 b. fig. 3, itemve ex edit. Jacq. Opuerto, Cuba Hrt. Sanit. ed. Germ. 1485, crt. 85, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 482 fig., Dorsten. Botncrt. 78 C, Lonicr. Nat. h. crt. 165 D. Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 257, t. 11, f. 2.

♃ Flor. Apr. in Jul. Fruct. Maj. Aug.

Legi in Pyr. Arag. ad *Torla*, die 3 Aug. 1851.

Laudabunt antiquorum denominationem ii qui non meminerint illorum *Ch. minus* alieni ordinis fuisse speciem, scilicet *Ficariam vernam!*

Glaucium Tournf.

SECTIO 1.ª **GLAUCIA GENUINA** (Endl.) N.

Glaucium flavum (Theophr., Dioscor., Cat.) Crantz A. (1769).

Theophr. Hist. pl. l. 8, c. 13, Dioscr. l. 4, c. 66. Moris Sard. 1, n. 47, De Notrs. Reprt. Fl. Lig. n. 71, DC. Dub. p. 22, n. 1. G. luteum Scop. Fl. Carn. (1772), Koch p. 32, n. 1, Bert. 5, p. 312, n. 1, Gaud. 3, n. 1191. Chelidonium Glaucium L. La Peyr. Herbr.; Papaver aratilis Ruell. Nat. Stirp.; P. corniculatum Fuchs., P. luteum Catull. Carm. Engl. Bot. v. 1, n. 8, Curt. Fl. Lond. ed. Grav., V. 4, t. 64, Fl. Dan. t. 585, Sv. Bot. v. 3, t. 171, Fl. Batv. t. 1061, Reichnb. Icon. C. 13, t. 11, f. 4468, Spach Suit. Buff. Atl. t. 55, f. 2, fl. fr. sem., Roques Phytogr. med. 2, p. 618, t. 112, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 409, Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 86, 87, Zannich. Vaz. p. 114, t. 166, Matth. p. 1061, Camer. Epit. p. 805. Fuchs. H. st. p. 520, Dod. Pempt. p. 448, Clus. Rar. pl. h. 2, l. 5, p. 91, f. 1, Cord. Hist. pl. ert. 1314 fig., Dod. Purg. p. 336 (non 536 DC.); J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 398, Lonicr. Nat. h. ert. 82 C-D, Trag. St. h. p. 123, Lob. Obs. p. 141, f. 1, Icon. t. 270, f. 2.

⊙, ⊙⊙ Flor. Jun. Jul. Fruct. per Æstatem, seriorem etiam.

Legi in Pyr. Catal. maritim. ad *Rosas,* die 14 Jun. 1851. Habeo ex *Bayonne* a Deville. Observavi ad *Toulouse.*

Non esse tantum maritimam stirpem (ut in Germania plures observarunt), sed, per regionem mediterraneam praesertim, longe a mare quoque reperiri, recte jam significavit Matthioli; cf. Epist. med. l. 5 Epist. 1 (ex edit. Prag. 1561, p. 320, ex ed. Lugd. 1564, p. 534); qui ideo severitatem judicii sui in Amat. Lusit. (Cens. 61), qui ad Lovanium se vidisse retulerat, sane revocare potuisset. Quapropter miramur, nostris diebus adhuc aliquos extare, qui cum Dioscoride ceu maritimam speciem eam designent, ut Willkomm *Strand und Stepp. Iber. halb.* (1852), qui ad Matritem eam indicari dum vidit horruit. Anno 1834, die 3 Jun., stirpis specimina legi in agro Florentino, ad sinistram Arni ripam descendendo, prope *Ugnano,* loco a Caruel non adnotato.

Synonyma Patrum a me relata, an et *Ceratitin* Plin. Nat. h. l. 20, c. 19, vel 78 fortasse aliquis ad sequentem speciem potius adduceret. In nostra hac specie succus vix lutescens, aquosus potius et incolumis in viva planta observatur, qui in insequente absolute *croceus* declaratur a Dioscoride (sub *Glaucio).*

Glaucium corniculatum (Dioscoridis) Curt. Fl. Lond.

Dioscr. l. 3, c. 90; Gesn. Op. bot. ed. a Schmid. tab. lign. 16, f. 141 videtur. Koch p. 32, n. 2, Moris Sard. 1, n. 48, DC. Dub. p. 23, n. 2. G. phoeniceum Gaertn., Bert. 5, p. 314, n. 3. Engl. Bot. v. 20, n. 1433, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 64, Schk. Handb. 2, t. 140, Mill. Icon. t. 143, Flor. Graec. Sibthrp. C. 5, p. 72, t. 489, Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 165, t. 115, f. 6, Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 85, Reichnb. Icon. C. 13, t. 11 et t. 12, f. 4470. Clus. Hisp. p. 403-4, Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 91, f. 2, Dod. St. Hist. Comm. 1553, p. 425. Hist. pl. (gallic.) p. 295 fig. (spec. 2), Pempt. p. 449, f. 1 ex Clus., Lob. Obs. p. 141, f. 2, Icon. t. 271, f. 1 Plant. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 399, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 273, t. 14, f. 2.

⊙ Flor. Mart.-Jun. Fruct. Maj.-Jul. In Pyr. Arag., Catal., or., Atax., cum *Olea.*

Legi in Pyr. Arag. prope *Huesca* ad *San Gorje,* die 11 Jun. 1850; in Pyr. Atax. mtbs. Corbariens. ad *Villeneuve,* die 8 Maj. 1843. Observavi ad *Graus, Barbastro, Perpignan, Casas de Pena,* etc.

Vidi ad *Tremp,* ad *Cardona,* ad *Pons,* Pyr. Catal., petala non omnino phoenicea, basi atro-fusca, ad medietatem eorum phoenicea, venata, reliqua ampliore petali parte lutea, ferme flava, in quam venae illae phoeniceae quasi in penicillum irregulariter irrumpebant: observabam ad *Huesca* petala in eorum media et externa parte tota phoenicea.

Lusum hujuscemodi observatum fuisse credo a Webb et Berthelot, qui de *G. intermedio* Link apud Buch Canar. ita effati sunt: « *Plantam Canariensem semper, nisi in Fuerteventura, flavifloram vidimus, et quanquam pro specie habuit, novumque ei indidit nomen Celeb. Linkius, vix tamen varietatis titulo, ac ne vix denominandam censemus.* » Webb Berth. Phytogr. Canar. 3, p. 57. Item cum nostra specie conjungendum esse reor *G. rubrum* Fl. Graec. Sibthrp. l. c., t. 488, nec non *G. tricolor* Bernhrd. Reichnb. Pl. cr. C. 3, t. 227, f. 376, sive Icon. c. f. 4470; ut hybridum inter superiorem speciem et hoc *corniculatum* mihi quidem habendum videtur *G. fulvum* Sm., Sowerby *Exot. Bot.* p. 11, t. 7, graviter pertractatum a DC., Syst. 2, p. 95, n. 2, Pr. 1, p. 122, n. 2.

Ad *Touchant*, Pyr. Corbar., die 12 Jun. 1852, vidi petala aut tota punicea, aut basi punicea, superne fulva et flava, macula ad unguem atra. Non ego pro bona specie recipiam *G. aurantiacum* De Martr. Don. Flora n. 11, 21 Mart. 1856, p. 171. Varietates quasdam hujuscemodi respexit quoque Ledeb. Fl. Ross. ps. 92-3, n. 2.

Glaucium Dioscoridis hic adducimus, abjecta Jussieui (A. L.) sententia, qui *Argemonem mexicanam (Echtrum trivialem* Loureir?) potius pro eo intelligendam esse contendit in *Dict. Sc. Nat. Par.* T. 19 (1821), p. 31.

Sequentia Matthioli et Gesneri loca a DC. (Syst. 2, p. 96, n. 3) derelicta, meminisse libuit.

Papav. corniculat. flor. rubro, Matth. Epist. med. l. 5, Epist. 1, ed. Prag. 1561, p. 320, ed. Lugd. 1564, p. 534, ed. G. Bauh. 1598, p. 182; *Glauc. Papaver. cornicul. simillim., radice succo luteo praegnante, florib. ex nigro, luteo rubroque permixtis* (alias floribus purpureis) etc. Gesn. Hrt. Germ. crt. 160 vers. lin. 21-2 (1561): addamus *Papaver corniculatum* Pall. It. Nomen specificum *corniculati* vix ac ne vix quidem hodie retinendum: cf. Sm. *Engl. Fl.* 3, p. 7.

Haec species in plurimis Europae borealis locis obvia, reperta tantum in Calabria Italiae, in Gallia australi, nec media, communis in peninsula Iberica, uti videtur; sat frequens in Africa septentrionali et in Canariis, in Serbia et in oriente; et *Glauc. violaceum* repertum in Anglia, in Gallia australi, in Hispania, in Lusitania, in Barbaria, in Ægypto, in insula Cypri Graeciae, in Tauria merid., in Armenia; non in Italia: sunt facta serio perpendenda ab illis, qui audacter Geographiae botanicae leges intelligere, aliisque explicare conantur. Ego vero opinor, speciem orientalem e campis cerealium huc et illuc sese diffudisse, eamque posteros adhuc magis dispersam inventuros fore arbitror.

SECTIO 2.a **ROEMERIA** (Medick., Endl.) N.

Glaucium violaceum (Gesneri) Juss.

Papav. flor. violac. Gesn. Hrt. Germ. crt. 271, lin. 13 (ex Hispan.); Op. bot. ed. a Schm. tab. lign. 16, f. 142. Sm. Engl. Fl. 3, p. 7, n. 3, Hook. Br. Fl. ed. 1, p. 256, n. 3. G. hybridum Dumnt. Cors. Botan. cultivtr. ed. 2, T. 4, p. 472, 3, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 376, n. 4, Fée Comm. Plin. h. Nat. l. 27, c. 59, not. 81. Roemeria hybrida DC. Syst. 2, p. 92, n. 1 et cum *Dub.* p. 22. Chelidonium hydridum L., La Peyr. Herbr. Engl. Bot. v. 3, n. 201, Flor. Graec. Sibthrp. C. 5, p. 73, t. 490. Clus. Hisp. p. 403 et p. 405-6. Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 92, f. 2, Lob. Obs. p. 141 f. infer., Icon. t. 272, f. 1, Dod. Pempt. p. 449. f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3. l. 30, p. 399, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 274, t. 14, f. 3.

⊙ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Maj. in Jul. Per region. mediterr.; frequentius vero in Pyr. Atax. et oriental., *Oleam* raro deserens.

Legi ad *Narbonne*, die 11 Maj. 1839; in Pyr. or., *Roussillon*, ad *Rivesaltes*, die 8 Maj. 1843. Observavi ad *Sanguessa*, *Liadena*, inter *Verdun* et *Asso-Beral*, ad *Santa Engracia*, *Benavarre*, in campis *de la Garonetta*, ad *Solsona*, *Cardona*, ad *Rià du Conflent*.

Siliquam trivalvem plerumque observavi, raro bivalvem cum totidem stigmatibus; quadrivalvem mihi videre non contigit.

Genus *Roemeriam* artificiale judicavi, eumque dimisi. Æstivatio calycis imbricata, capsula teretiuscula, vix quadrivalvis, placentae filiformes demum liberae, et semina reniformia bona mihi tantummodo visa sunt ad sectionem sistendam. Sepala et petala eadem cum *Glaucio*, sicque stamina, cum pistilli structura. Siliquae (vel capsulam siliquaeformem velis) bivalves, trivalves, quadrivalves (et hoc rarissime quidem occurrere videtur), inconstantem lusum, neque naturae nutum demonstrant: cf. etiam Bory, Chaub. Observationes, quamvis amplificatas, in *Expéd. Scient. Morée* p. 145, vel *Pélop.* 32, n. 806 ad *Chelidonium*. Stigmata, vel stigmatis lobi tot habentur, ut puto, quot siliquarum valvae. Hoc non animadvertit Hooker, qui de generis characteribus agens, l. c. scripsit « *stigma bilobum* » et siliquam bi-tri-quadrilocularem, cum totidem et amplius valvis. Evidenter characteres generis *Glaucii* segniter tunc ille transcripsit.

Abs re etiam non esse puto hoc addere; adesse apud DC. ipsum illam *Roemeriam bivalvem* e Mesopotamia, Syst. 2, p. 93, n. 3, Prodr. p. 122, n. 3, cui siliqua bivalvis perpetuo inest; et cf. etiam Smith, *Engl. Fl.* 3 (1829), p. 8, ubi *Roemeria* criticatur, quamvis non animadverterit Smith, siliquas non tantum tri-quadrivalves a DC. dictas, sed et bivalves in generis characteribus: caeterae Smithii observationes bonae.

Nomen specificum *violaceum*, a colore petalorum desumptum, indicatum a Gesnero, Clusio, Lobelio, Dodonaeo, Gerardo, Durante, Dalechampio, Bauhinis, Tournefort, a Jussieu denique inditum, praeferre malui et miror Dumont Cosset Linnaeanum falsissimum confirmare voluisse, invitis quamvis Jussieu, Smith ac Sibthorp; et sic etiam auctorem *Theoriae botanicae* illuc praetulisse pro suo *Roemeria*, quum non agatur de planta hybrida, sed de naturali et legitima specie, nomen incongruum repellente. Gravius certe penes DC. actum est, qui dum stirpem novo genere nobilitare conatus est, eam falsa denominatione deprimebat.

Meconopsis Viguier. Iis potius accedendum esse reor, qui *Stylophorum* Nutt. a *Meconopside* non sejungunt.

Meconopsis cambrica (Burseri) Viguier, *Monogr. Pav.* etc. p. 48.

Burs. apud G. Bauh. Pr. p. 92, n. 1 (e Pyrenaeis primitus nota species); an Burser II'. 45? mox in Anglia, ante ann. 1641. a Johnson Th., refer. Wither. Arrng. Br. pl. ed. 7, 3, p. 652 not. Hook. Br. Fl. ed. 1. p. 256 et cum Arn. ed. 8. p. 17, DC. Dub. p. 22. Stylophorum cambricum Spreng. Syst. Veg. 2. p. 570, n. 1. Papaver cambricum L., Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 378, n. 8, Sm. Engl. Flor. 3, p. 12, n. 6. Argemone cambrica Gaertn. Fr. sem. pl. p. 288, Desportes in Dict. Sc. Nat. Par. T. 2 (1816). p. 481. Papv. cambr. La Peyr. Herbr. Engl. Bot. v. 1, n. 66, Viguier l. c., tab. fig. 3, caps. stigm., Dill. Elth. p. 300, t. 223, f. 290. Robert. Ic. t. 11, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 279, t. 14, f. 12, Park. Theatr. p. 469, f. 4.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Per region. oceanic. in montanis sylvaticis, vel in locis umbrosis, vix regionem mediterr. attingens; solum calcareum praediligit.

Legi in Pyr. Cantabr. ad *la Source de la Nive* et ad *Arreghuy*, diebus 1 et 20 Jul. 1841; in Pyr. septr. med. ad *Bagnères de Luchon*, die 19 Jun. 1838. Habui ex *les Eaux Bonnes* a De Girard, ex *Arrens* a Deville. Observavi in m.^{e} *Izarris* et m.^{e} *Sagnu* supra *Azpeitia*; ad *Barèges*, ad *Aràs de Bigorre*, in Valle *de Aran*, sub *le Port de Salau*, *al col de la Trappe* supra *Ustou*; ad *Roncesvalles*, *a la Regata d' Estaboa* (vallis *Aezcoa*), ad balnea *de Panticosa*, circa *Torla*, etc. Vidi in Herbr. Pourr. Matr. asserv. l. ind. *Bugarach*, quod vix crederem; probabilior est alter ad *Salvanaire* in suo It. Pyr. declaratus. Timbal vidit in Valle *de Baños* Catal.

Nomen specificum partis studio (Dillenianae prae Bauhiniana) a Linnaeo susceptum, a neotericis servatum, quamvis primitus in Pyrenaeis detecta fuerit species.

Papaver Vergil., Plin., Tournef. Cf. Cesati Animadversiones in *Papaver.* charactrs. specifics., Iconograph. Stirp. Italicor. univers. fasc. 1. Elkan Lud. Tentam. Monogr. *Papaver.*, Regiom. Boruss. 1839, in 4.º, Viguier, *Histoire Pavots, Argem.* 1814, 4.º.

Papaver nigrum (Homer., Theophr., Dioscor., Plin., Nicandr., Theocr., etc.) Brunf. (ex Plinio), Herbr. 3, p. 221, l. 5, Sering. *Fl. Jardns.* p. 579, n. 2.

Homer. Ilias l. 8, v. 306, Theophr. Hist. pl. l. 9, c. 13, Dioscr. l. 4, c. 65, Papav. 3?, Plin. Nat. h. l. 19, c. 8, vel 53 et l. 20, c. 18, vel 76, Nicand. Ther. v. 851, Alex. v. 431, Theocr. Id. 7, v. 157. P. somniferum Gmel. Fl. Bad. Alsat. T. 2, p. 478, n. 794. Moris Sard. 1, n. 46 *a* (nec *b*). P. somnifer. (excl. var. *b*) et P. setigerum DC. Syst. 2, p. 81, ns. 18, 19, Prodr. 119, ns. 20, 21 et cum Dub. p. 22, ns. 8, 9 (ab hoc expuncta var. *b*). P. setigerum Bert. 5, p. 326, n. 7, Gess. Pl. vasc. Inarım. p. 7, n. 6. P. somnifer. La Peyr. Hrbr., P. sylvestre Dod. St. h. Comm., Dalech., P. hortense Huss., P. commune Herbr. ex Dod. Engl. Bot. v. 30, n. 2145? Bull. Herb. Fr. t. 57, Lamk. Ill. t. 451, Reichnb. Icon. C. 13, t. 17, f. 4481, Deless. Icon. sel. V. 2, p. 3, t. 7, Redout. Ch. bells. plants. t. 93, Sabbat. Hrt. Rom. T. 4, t. 62, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 405. Dod. Stirp. h. Comm. 1553, p. 122, Hist. pl. (gall.) p. 292, f. 2, Pempt. p. 445, f. 1 et p. 446. Lob. Icon. t. 274, f. 1 et 2, Ger. J. Herbal. p. 369, f. 2 et p. 370, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1710, f. 1, Egenolph. Herbr. imag. crt. 24, f. 1.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. oriental. cum *Olea*, locisque calidioribus.

Legi in *Roussillon* secus *Riu Cerda*, in ejus alveo, sub *Oms*, die 23 Maj. 1843. Vidi ad *Estagel* et ad *Collioure*, unde habui a Naudin, obtinui insuper a Gautier e nemore *de Fourques*.

Setae copia variant; interdum omnino deficiunt; et petala magnitudine varia; semina vero semper nigra inspexi et talia continuo occurrere mecum testabatur Coder.

Lusus est ut puto, quem legi in alveo citati torrentis, e planta culta obortus, cum quo e superstantibus montibus una vigebant *Brassica erysimoides* et ex propinquis hortis *Lepidium sativum*. Vix mihi admittenda videtur eorum opinio, qui in *P. setigero* DC. vident (ut jam DC. Syst. et nunc Koch Syn. ed. 1 et ed. 2, p. 32, n. 6), vel recognoscere credunt typum spontaneum *Papaverum* cultorum. Planta huc et illuc per Europam obvia facie spontaneitatis, ut haec nostra est, mihi sese offert ceu *P. somniferum* vulgatius cultum, respondens varietati α DC., nec β, quae videtur species diversa.

Duarum specierum distinctionem jam Miller, *Dict.* ed. 8, 1768, ns. 8, 9 (pag. innumr.), et a Gmelin solemnius patrocinatam Fl. Bad. Als. c. ps. 478-80, ns. 794-5, dubiam visam et admissam a DC., Syst. et Pr., infirmatam observatione, ut judicio, parum attenta a Koch Syn.

ed. 1 et 2, a Visiani *Consider. gen. sp.* p. 48, inconsiderate rejectam ab Elkan s. c. p. 30, n. 10, a Cosson et Germ. *Fl. Par.* p. 73, n. 1, a Boreau *Fl. centr. Fr.* (ed. 1840) n. 109, a Godet *Fl. Jur.* p. 27, a Brébiss. *Fl. Norm.* ed. 4, p. 15, bonis argumentis mecum sustinuit amicus et magister optimus Dunal.

Suscipimus ergo *P. somniferum* et *P. officinale* Gmel. Bad. Alsat. sub quo vis nomine, vel nominibus ab instauratoribus huic vel alteri datis. Postremum hoc, quod ex Plinio aliqui (J. Pompon. Fortun., Tragus, Gesner, Dodonaeus, aliique) *P. album* dixerunt, inter quos Heller Flor. Wirceburg. 1810, T. 1, p. 546, n. 5, qui, ut apparet, ea quae ante eum egerat Gmelin (1806) ignoravit, sequente observatione ab Hallero firmatur: « *Plantam cultam constantissimam semper observari.* » Mirandum erit, in Supplemento etiam, Heller perfracte de Gmelino siluisse, quem ignotum sibi fuisse credere nequeo. De Hallero autem siluit DC. Syst., ut siluerunt, quantum video, praestantiores botanici omnes. Nec hoc aequum est.

Patet me inter eos esse, qui nullam praestiterunt fidem Lobelio (Obs. p. 142) et Penae (cum Lob. Advrsr. p. 111), asserentibus semina alba dedisse individua seminibus praedita nigris: laudaturum, e contra, Ardoynum (Sant. Pisaur.) definite scribentem: « *Papaver duarum est specierum; quidam.... habens semina alba,.... quidam nigra.* » De venenis (1562 Basil.) l. 3, c. 54, p. 185.

Papaver Rhoeas (Theophr., Dioscr., Galen., Theocr., Vergil. ?, Plin.) Ruell. Nat. Stirp. p. 806, Dod., Lob., Lonicr.

Theophr. Hist. l. 9, c. 13, Dioscr. l. 4, c. 64, Galen. Facult. Simpl. med. 7, 12, Plin. Nat. h. l. 20, c. 18, vel 76, Theocr. Id. 11, v. 56 et Id. 3, v. 29 (petal. tant.); Verg. G. 1, v. 212? Fl. Virg. p. 89-90. Koch p. 31, n. 4. Bert. 5, p. 324, n. 6, Gaud. 3, n. 1194, Moris Sard. 1, n. 45, Elk. l. c. n. 8. P. Rhoeas et P. Rubiaei DC. Dub. p. 22, ns. 6, 7. La Peyr. Herbr. P. uniflorum Balb. ex Le Joly Cherbr. (!), P. trilobum Wallr., ex Irmisch.; P. commutatum Fisch., Mey. ex Elk.; P. agreste Egenolph; P. intermedium Bech, Guss. Inarim.; P. atropurpureum Gilib. Exerc. phyt., P. syriacum Boiss. ipso decl. Fl. or.; P. Dodonaei, P. erraticum et P. Fuchsii Timb. Herbr. Toul. cum P. caudatifolio Ejusd. Engl. Bot. v. 9, n. 645, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 66, Flor. Dan. t. 1580, Fl. Batv. v. 4, t. 293, Schrank Fl. Monac. t. 29, Sv. Bot. v. 8, t. 519, Sturm Heft 17, Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 185, Flor. Graec. Sibthrp. C. 5, p. 74, p. 491, Spach Suit. Buff. Atl. t. 55, f. 1 fl. fr. sem.; Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 12, t. 1, Zannich. Vnz. p. 203, t. 261, Turp. Fl. med. T. 3, t. 134, Plenk. Ic. pl. med. T. 5, p. 31, t. 418, W., W., F.!, N. ab Esenb. Pl. offic. t. 406, Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 64, Reichnb. Icon. C. 13, t. 15, f. 4479 et f. 4478 intermed., Woodv. Hook. Med. Bot. V. 2, p. 387, t. 139. Math. p. 1057, Camer. Epit. p. 802, Brunf. Herbr. 3, p. 52, Egenolph. Herbr. imag. P. 2, crt. 7, f. inter., Fuchs. Hist. st. p. 514. 516, Trag. St. h. p. 120, Lob. Obs. p. 143 fig., Icon. t. 275, Dod. Stirp. h. Comm. p. 423, Hist. pl. (gall.) p. 294, f. 1, Pempt. p. 447, Dorsten. Botan. crt. 209 B, f. 1, Lonicer. Nat. h. crt. 81 B Egenolphiana; Cod. Par. ex Lenorm. fol. 56 a, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 39, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 439 figurae et p. 440, f. 1.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul.

Legi in Pyr. Arag. ad *Jaca*, die 7 Jun. 1845; ad *Huesca*, die 8 Jun. 1850. Habeo a Deville e *Tarbes*.

Petala in viva planta punicea, sub exsiccatione obscure rubra fiunt.

Obvius mihi venit petalis albis ad *le Boulou* Pyr. or., die 3 Jun. 1843; et ibidem prope ad *Arles*, die 17 Jun. ejusdem anni lusum foliis serratis, simplicibus, aeque pinnatifidis: ab hoc paulatim inceditur ad *P. trilobum* Wallr. dubium Koch, recognitum ab Irmisch. Spenn. Fl. Frib. 3, p. 980 Not. hoc voluit *P. dubii* formam, non *Rhoeadis*, ut dicit Gren. *Fr.* p. 58. Ad *Pamplona* prope *el Batueco* vidi individua aliqua quorum pedunculi pilis prorsus destituti erant, quod morbosi, herpetici ferme status (ut ita dicam) mihi videbatur (die 8 Jul. 1853).

P. uniflorum Balb., e specimine a Soleirol viso in Herbr. Zeyheri, sequentis speciei potius judicatur a Spenner.

Laudo Bertoloni videns eum priorem reliquisse sententiam (cf. Pl. Gen. ed. 1, p. 105) de habendo *Papav. Rhoeade integrifol. hispan.*, Barr. Ic. t. 1191 pro *Seriola aethnensi* ante inflorescentiam forte, male delineata; quod judicium incuriose ceu perspicax laudatum fuit a DC. Syst. p. 85, n. 2 et iterum Pr. p. 120, n. 26. Nullum mihi superest dubium, quin citata Barrelieri icon referat lusum *P. Rhoeadis*, ut ipse Bertoloni hodie eam declarat, l. c., p. 325. Peculiarem ex hac forma speciem confecerat Viguier, Monogr. p. 38, n. 2, de qua vix persuasus est ipse DC., quamvis eam dimittere ausus non fuerit, ut videre est Syst. et Pr. locis cts.

Porro errarunt Moris, Bertoloni et Gussone referentes ad *P. parviflorum* Lamk. (ceu var. *x* p. 322) Bert.; ceu spec. propr., *P. obtusifolium* Desf. alii *P. Rubiaei*. Minus eos reprehenderem si Viguieri Monographiam consuluissent, ex quo, e figura quoad capsulam fallaci (neque ipsius Viguieri descriptioni respondente, quae figura perperam optima declarata est a DC. Syst. et Pr., et quam Viguier in textu citare oblitus est!) in hocce judicium incidissent: cf. Moris Sard. n. 44, Guss. Sic. Syn. 2, p. 7, n. 6, Pl. vasc. Inar. p. 7, n. 3. Ast ex Viguieri descriptione, nec non e loci autopsia, facile ducti sumus ad *P. Rhoeadem*: hoc cito mecum confirmavit Delile, immo ipse Viguier, quem, ineunte Mart. 1846, ad rei revisionem revocavi. Hanc sententiam primi ediderunt Spenner Fl. Friburg. 3 (1829), p. 979, n. 2 α, mox Roehling cum Mert. et Koch *Deutsch. Fl.* 4 (1833), p. 22, eamque confirmavit Koch Syn. ed. 1, p. 30, ed. 2 s. c., qui specimen monspeliense e loco autoptico a Delile lectum dono accepit. Plerumque (non semper) accessu facilis erat Delile et puto, ipsum de hac planta cum Pouzolz verba facientem judicium suum aperuisse, ab hoc susceptum, *Flor. du Depart. du Gard* p. 37, n. 3, illaudato Delile. Videtis *P. Rubiaei* Vig. relatum ad *P. obtusifolium* Desf. a Moris, Sard. 1, n. 44 β, quod caeterum cadit in eam *P. parviflori* varietatem *x* Bert. s. c. Alienam ab istis sibi confecerat opinionem Dunal, qui ratus est, *P. Rubiaei* sistere plantam hybridam, fortuito exortam, inter *P. Rhoeadem* et *hispidum*. Reapse illa Viguieri figura folia praecipue hujus postremae speciei sat bene refert. Remanet tum dubium, num illa Viguieri planta semel tantummodo apparuerit, nosque eam dijudicavisse ab individuis in loco autoptico observatis, alienigenis, pone Delilei nutum. Certum est Viguier stirpis specimina cum amicis non communicavisse, loquutus semper de planta rarissima! Mecum ad suum Herbarium gloriose non accessit. Ea neglexi quae de *P. Rubiaei* verbis pinxit Timbal, *Albers. or.* p. 37.

Refero s. c. Dodonaei h. st. Comm. et Hist. pl. figuram, qua G. Bauhinus, Pin. p. 171, n. 13, pro insequente usus est specie; et suscipio ejusdem Dodonaei subsequentem figuram pro *P. parvifloro*, quam ad *P. Rhoeadem* adduci jussit G. Bauh. l. c., n. 10. Haec mea secunda prolatio aliquantulum dubia videri potest, propterea quod Dodonaeus describit elatam et robustam plantam. Sed loquitur de stirpe indigena, non sicut prima communi, et petala minora fingit. Quae quum majora fingantur in prima icone, quae insuper valde magis prae altera similis est acceptissimae figurae in Pemptadibus insculptae, tum fidenter judicium meum sorti committo. Tutius res jam acta esset, si in citatis iconibus extaret fructus exacta delineatio.

Existimavit Sprengel, Comm. in Dioscr. T. 2, p. 600, *Rhoeadem*

Dioscoridis ob capsulas oblongas et semina rufa ad *P. parviflorum* potius spectare, videns *P. Rhoeadem* in insequente Dioscoridis capite, ubi agitur de *Papavere sylvestri*, in quo revera semina dicuntur qualia.reapse non sunt in nostra specie, ni velimus colores omnes intensos, fuscos, caeruleos, violaceos, colorem quasi nigrum apud veteres significare.

« *Ægyptii in suis hieroglyphicis hoc flore usi sunt, cum hominis imbecillitatem signare vellent.* » Brunf. Herbr. T. 3 (posthum.), p. 53.

Herba nutriuntur parvae sues in *Godshill*, ex Bronfield Fl. Vect. p. 23, n. 4.

Papaver parviflorum (Tragi) Lamk. *Fl. Fr.* 3, p. 173.

Argemone exigua Trag. St. h. p. 119 sin. fig. P. dubium L., Koch p. 32, n. 5, Bert. 5, p. 322, n. 5, Gaud. 3, n. 1195. Gren. Fl. Jur. p. 32, DC. Dub. p. 22, n. 5, Elk. l. c., n. 7. P. breviflorum Gilib. Exerc. phytolog. p. 338, n. 16. P. Lamottei Boreau et P. Lecoquii Lamott., ex Grenier, qui P. modestum Jord. et P. collinum Bogenh. huc laudat, sicq. Godet; P. segetale *b* Spenn. Friburg.; P. laevigatum M. a Bieb. ex hoc confirmatum a Koch, Elk. et Ledb., P. arenarium M. a Bieb., P. bipinnatum C. A. Mey., P. obtusifolium Desf. et P. Decaisnei Hochst. et Schimp. ex Elk. Jacq. A. 1, p. 17, t. 25, Flor. Dan. t. 902, Engl. Bot. v. 9, n. 644, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 65, Schrank Fl. Monac. t. 229, Schk. Handb. 2, t. 140, Sv. Bot. v. 7, t. 457, Fl. Batv. v. 8, t. 594, Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 186, Reichnb. Pl. cr. C. 4, t. 303, f. 533 laevigat.; Icon. C. 13, t. 15. Dod. St. h. Comm. p. 424, Hist. pl. (gall.) p. 294, f. 2. Morison Hrt. Bles. (1669) p. 20 et p. 233, Hist. pl. Oxon. 2 (1715), S. 3, p. 279, n. 11, t. 14, n. 11.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. Obvenit frequentius per regionem mediterraneam.

Legi in Pyr. or., *Roussillon*, contra *Ceret*, secus *el Riu Cerda*, die 18 Maj. 1843. Habeo a Deville, ut puto, ad *Tarbes* lectum, ubi ipsemet stirpem vidi: ex viciniis *de Toulouse* varietatem capsula quidquam breviore, sub nomine *P. modesti* Jord., a Timbal. Observavi a *Villanova de Aezcoa*, ad *Cardona*; ad *Lourdes*.

Admodum variat in Pyrenaeis statura, hirsutie, petalis magnis, angustis, parvis et insuper puniceis, coccineis, roseis: petalis albis eum non offendi; cf. Elkan. *P. collinum* Bogenhard apud Bischoff Adnot. ad delect. semin. hrt. bot. Heidelbergens. 1849, fortassis est status humilior, contractior, gracilior hujus nostrae speciei. Dixeram, quum mox vidi Grenier, *Fl. Jur.* p. 33, de eo sententiam decernere. Item huc refert Grenier *P. Lecoquii* Lamott. *Not. bot. Pap. dub.* p. 5. distinctum praecipue, ut ajunt, stigmatibus marginem disci attingentibus. Id peculiarem esse speciem mavult Timbal, monens ipsud a Chaix jam esse distinctum, cf. in *Herb. Chaix* p. 65. Prope *Toulouse* ad *Pech David* (a Noulet etiam recognitum) et ad *Casas de Pena*, *Roussillon*, a se observatum fert Timbal, quibus in locis stirpem facie peculiari ita donatam, ut attentione dignam judicarem, ego certe non animadverti, qui commode ad *P. parviflorum* retuli specimina in agri Ruscinonensis calidiore parte lecta, ad hunc lusum proxime accedentia.

Nullam denominationem bonam tulit haec species. Cur *breviflora?* quomodo *dubia?* quare *parviflora?* Attamen ex affinitate cum *Rhaeade* et inde ex hoc facili comparatione, Lamarckianam suscepi denominationem, obliterans Morisoni illam, quam in MNS. dederam, dum de Trago mihi non satis compererat. Certe, huc refero s. c. Tragi locum, reperiendum apud G. Bauh. Pin. p. 171, n. 13 sub *P. errat. minore*, considerato a Linnaeo, Reichard, Willdenow, Poiret, DC., etc. ceu varietatem *P. Rhoeadis*. Citat etiam G. Bauhinus *P. errat. min.* Tabern. Ic. t. 575 (vel Krtb. 2, p. 966, f. 2), in qua figura cum nulla inspiciatur capsula, tunc ista nil valet icon. Fuchsianam figuram a G. Bauhino

ibidem quoque citatam *P. Rhoeadis* esse libenter ego quoque, cum aliis, confirmo.

Non me latet aliquos extitisse, qui *P. parviflori* afferre maluerint prolationem Chabraei, Sciagr. p. 460, f. 5, inter quos habemus Gren. Godr. *Fr.* p. 59; sed figura ista suscepta e J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 396, f. 1, evidenter pertinet ad *P. hispidum,* cui speciei jam fuerunt qui merito recteque attulerint.

Video Gussone, Sic. Syn. 2, p. 7, n. 5, Morisium sequutum, speciem nostram tractavisse sub nomine *P. pinnatifidi* cum Morisoni synonymo a nobis supra laudato. Agitur de varietate speciei nostrae, ut recte agnovit judicavitque Bertoloni, immo, ut rectius ipse Gussone antea dijudicaverat, in Fl. Sic. Pr. Suppl. p. 172.

Papaver hispidum (Tragi) Lamk. *Fl. Fr.* 3, p. 174.

Argemn. etc. Trag. St. h. p. 120, lin. 1 et p. 131, Gesn. Op. bot. ed. a Schmid. t. lign. 16, f. 140 vix. P. hybridum L., Koch p. 31, n. 3, Bert. 5, p. 316, n. 1, Moris Sard. 1, n. 41, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 66, DC. Dub. p. 21, n. 3, Elk. l. c., n. 5. P. hybrid. La Peyr. Herbr. et P. dubium La Peyr. Herbr.; P. apulum Tenor. ex De Notrs.; P. argemonoides Cesat. ex Bert., confirmatum a Visiani. Engl. Bot. v. 1, n. 43, Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 188, Cesat. Iconogr. Stirp. italicar. fasc. 1, fig. 3, Reichnb. Icon. C. 13, t. 14, f. 4476. Lob. Obs. p. 144, f. 1, Icon. t. 276, f. 1, Tabern. Krtb. 1, p. 83, fig. supr., Icon. t. 30, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 440, f. 3, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 396, f. 1, Chabr. Sciagr. p. 460, f. 5, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 278, t. 14, f. n. 9.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul.
Legi in Pyr. Arag. ad *Huesca,* die 8 Jun. 1850.

Opportune a Tournefort (Inst. r. hrbr. p. 238) denominationem speciei mutavit Lamarck, repudians falsam Linnaei nomenclationem.

P. argemonoidem Cesati fidens Bertolonio et Visianio, Dalm. 3, p. 99, n. 1336, retuli: sin aliter hanc citationem cavissem, eo quod inspectio figurae Cesatianae me non suadet. Forte aliquid artificiosi in hac est, ex quo specimen ab ipso Cesati e Brixia visum in Herbr. Ital. centr. unionem ab aliis propositam mihi recipiendam esse suasit, quidquid dixerint vel De Notrs. l. c., aut Comoll. Pr. Fl. Com. V. 4, p. 129, n. 978. Accepi demum ab ipso Cesati *P. apulum* Tenr. (quibusdam varietatem *P. hispidi*), cui ille suum *P. argemonoidem* ceu synonymon adjecit.

Papaver clavatum (Brunfelsi) Gilib. (I. Em.) Exerc. phytolog. (1792) p. 339, n. 17.

Brunf. Herbr. 3, p. 52, Elk. l. c., n. 6. P. Argemone L. Sp., Koch p. 31, n. 2, Bert. 5, p. 318, n. 3, Gaud. 3, n. 1192, Moris Sard. 1, n. 42, DC. Dub. p. 21, n. 4. P. Argem. La Peyr. Herbr.; P. clavigerum Lamk. Fr. Engl. Bot. v. 9, n. 643, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 66, Fl. Dan. t. 867, Schk, Hand. 2, t. 140, Schrank Fl. Monac. t. 313, Fl. Batv. v. 1, t. 15. Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 187, Sv. Bot. v. 8, t. 538, Reichnb. Icon. C. 13, t. 14. f. 4475, Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 66. Lob. Obs. p. 144, f. 2, Icon. t. 276, f. 2, Tabern. Krtb. p. 83 f. infer., Icon. t. 31, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3. l. 30, p. 396. f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 440, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 278, t. 14, f. n. 10.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In Pyren. inter plantas communes censeri nequit.

Legi in Pyr. Arag. ad *Jaca,* die 4 Jun. 1845; in Pyr. or., *Roussillon,* alveo fluminis *Tech,* supra *le Boulou,* die 30 Maj. 1843. Observavi ad *Jebra, Luesia, Fuen calderas, Solsona, Berga;* vidimus ad *Toulouse,* in *Roussillon,* alibique.

Legi quoque in Pyr. Catal. sub *Solsona* lusum capsulis quidquam brevioribus, caule ramosiore atque rigidiore, die 13 Jun. 1861.

Mihi suadere nequivi hanc esse *Argemonem* Dioscr. l. 2, c. 208, cui radix rotunda, succo croceo madida. Antiqui plures nomen *Arge-*

mones diversis tribuerunt speciebus, quod hodie unicae maximeque incertae plantae vix ac ne vix quidem servari potest, ut pro genere Americano usurpari nequit.

Papaver pyrenaeum (Ponae) Willd. En.

Pona Bald. p. 100 fig. Ramnd. Pic du midi n. 154, Bert. 5, p. 319, n. 4, DC. Dub. p. 21, n. 1. P. aurantiacum Loisl. Fl. Gall. ed. 2, p. 376. n. 1. P. pyren. et P. aurant. Vig. Monogr. ps. 144-5, ns. 13 et 12. P. alpinum La Peyr. Herbr. et Hist. abr. pl. Pyr., ac P. suaveolens La Peyr. Suppl.; Argemone pyrenaica L., La Peyr. Hist. abr. pl. Pyr.; P. alpinum Pourr. Herbr. Matr.; P. alpin. *e* Fisch., Meyr., Trautv. Ind. 3 sem. hrt. Petrpl. (1837), p. 43; P. alpin. *b* Gren. Godr. Fr., Dulc., P. nudicaule 1 Elk. l. c. Reichnb. Pl. cr. C. 8, t. 743, f. 986, Icongr. C. 13, t. 13, f. 4472, Seguier Pl. Ver. p. 416, n. 2, t. 4, f. 4, Pluk. Phytgr. t. 247, f. 3, Barr. Ic. t. 764.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. abeunte, Aug. In editior. Pyr. medior., orientalium.

Legi in Pyr. or. Valle *d'Eynes,* diebus 25 Jul. et 28 Aug. 1836. Habeo a Deville ex *Vignemale,* e summitate Vallis *Maulet* a Gautier. Vidi ex *le Pic du Midi;* observavi in montibus supra *Setcasas* et *au Puig Carlit, a Caranzà, au Mont-Llaurenti.*

Distinctio quaecunque a colore petalorum petita futilis omnino est, quia petala variant pro aetate diversa, saepissime in eodem individuo conspicienda lutea, flava, aurantiaca, rubra, punicea, saturatiora etiam et magis adhuc obscura sub eorum exsiccatione, ut de *Meconopside cambrica* quoque observatum est. Et variant petala magnitudine, latitudine praesertim; insuper et numero, quum aliquando quina et sena conspexerim. Petala alba nunquam in hac specie vidi. Odor florum submoschatus.

Tribus 2.ª CORYDALEAE Parlat.

Corydalis (Matth. 1554, Castor Durante, Camerar.) DC., Parlat. Hoc est synonymon *Fumariae* penes Graecos; cf. Dioscoridem. Num apud illos comprehenderentur species sub hoc nomine militantes apud Neotericos, num eae iis ignotae fuerint, vel aliter denominatae, vereor ne unquam extricari possit. Mihi vero *Corydalidis* nomen recipere non horruit.

SECTIO 1.ª **CAPNITES** DC.

Corydalis solida (Braunschweigii, Brunfelsii?, Fuchsii) Billberg. *Sv. Bot.*, Hook., Babingt.

Brunf. Herbr. 1, p. 47, Braunschw. antea ex Spreng.; Fuchs. Hist. st. p. 91, f. 2. Koch p. 33, n. 2, Gaud. 4, n. 1590, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 101, n. 2. C. bulbosa DC. Fr. et cum Dub. p. 24, n. 3, Bert. 7, p. 293, n. 3, Gay Coron. End. Pyr. p. 59. Fumaria Halleri Willd., La Peyr. Herbr. et F. bulbosa La Peyr. Herbr. s. l.; Bulbocapnos Halleri Spach Suit. à Buff., C. tenuis Schott., ex Vis. Dalm. Suppl., F. intermedia Mérat., C. densiflora Presl. mera var. est ex Asch. et Kantz. Engl. Bot. v. 2, n. 1471, Flor. Dan. t. 1224, Fl. Batv. v. 1, t. 17, Sv. Bot. v. 8, t. 531, Dietr. Flor. Bor. v. 2, n. 107, Spach Suit. à Buff. Atl. t. 116, 117, Reichnb. Icon. C. 13, t. 7, f. 4462. Curt. Bot. Mog. t. 231. W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. 3, t. 91, Withing. Arrng. Br. pl. ed. 7, 3, p. 823, t. 29, Moggr. Fl. Menton. t. 53. Fuchs. Icon. ed. 1445, t. 51, f. infer., Trag. St. h. p. 766-7 fig., Villingan. de Virib. herbr. Basilea (1559) cap. 41 cum fig., Lob. Obs. p. 439, f. 2. Icon. t. 759, f. 2. Dod. Pempt. p. 327, f. 2, Tabern. Krtb. p. 94, f. 2, Icon. t. 39, f. 1 vix, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1294, f. 2. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 26, p. 205, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 261, t. 12, f. 8.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In nemoribus, sylvisque editis Pyr. medior. orientalium.

Legi in Pyr. or. m.ᵉ *Cambresdazes,* die 12 Jul. 1836. Habui a Deville ex *le Lac de Gaube,* ex *Gavarnie* et ex *Pandelles (Azun);* ex *Alzo (Cerdanya)* a Vayreda. Reperitur ad *Leix,* ubi e superstantibus

montibus descendisse putavi. Vidit in Valle *d'Yzas*, Pyr. Arag. Willk., Sert. Fl. Hisp. n. 39: ad *Salvanaire* Pourr.

De Berg. (Ern.) *Flora* (1839) p. 354, cf. Brongn. Guillem. *Ann. Sc. Nat. Par.* Sér. 2, T. 13 (1840), p. 62, in suspicionem venit, redeundum esse ad Linnaeum, una comprehendendo *Corydalides cavam, solidam* et *fabaceam*, consideratis modificationibus et gradubus, sive transitionibus partium, quibus una stirpes colligandas esse indicium prodit. Ego in Pyrenaeis unicam tantum percepi speciem, vel si mavis formam. Fuerunt qui dixerint vidisse se *C. cavam* in Pyr. septr. med. editior., sed iis ego fidem praestare nequivi; item ex Deville MNS. percipio, eum quoque de illius existentia in Pyrenaeis minime persuasum fuisse. *Melles*, *Bouts*, *Luchon* sunt loca a La Peyrouse indicata, *Hist. abr. pl. Pyr.* 2, p. 400, n. 1, quae ad litteram sumpsit Gren. cum Godr. *Fr.* p. 64, et unde, forte, deduxit etiam Bentham stationem in *Pyr. centr.*, *Cat.* p. 73. Sed loca a me et ab amicis bene explorata hancine stirpem non ostenderunt, neque eam offert Herbarium La Peyrouse, ut apparet, e locis s. cts. Videmus *C. cavam* indicari in *Monseny* ex Salvador a Costa *Lista*, etc., cujus hominis auctoritas penes me valet minus nihilo. Nec magis me suadent loca nuperius indicata: *Esquierry*, in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 11 (1864), p. LXXVIII, *le Pic du midi* ex Debaux, *Herboris.* p. 16, referente etiam Dulac, *Fl. Hauts. Pyr.* n. 626, quia persuasum habeo penes hosce quoque *C. solidam* fucum fecisse pro *C. cava* (Egenlph.) Wahl.

Reperiri *C. pumilam* (Host) ad *le Vernet*, Pyr. or. sub *le Canigou*, in litteris mihi datis asseruit Aug. De St. Hilaire. Species nostra, quae ex editis aliquando ad inferiora loca descendit, spontanea in m.^e *Canigou*, merito perecelebrem illusisse virum non est quod dubites.

Cum dubio retuli Brunfelsii figuram, nec me latet, novissime etiam, Moretti, cum altero ejusdem Brunfelsi loco, p. 48, ambo ad *C. cavam* attulisse.

SECTIO 2.ª **CAPNOIDES** DC.

Corydalis claviculata (Dioscoridis?, Plinii?, Dodon.) DC. *Fr.*

Isopyron Dioscr. l. 4, c. 119, ex Sibth. Spreng. DC. et Fée: mihi dubium: item Capnos Plin. Nat. h. l. 25, c. 13, vel 98, quibusdam; vel Isopyron Plin. Ibid. l. 27, c. 11, vel 70, ex Fée mihi admodum incerta sunt, ita ut ad Dodonaeum confugiam, St. h. Comm. 1553, p. 15. Koch p. 35, n. 8. DC. Dub. p. 25, n. 5. Fumaria claviculata L. Wilson apud Hook. Journ. of Bot. 1 (1834), p. 264, n. 25. Sm. Engl. Flor. 3, p. 253, n. 2. Flor. Dan. t. 340 credam, sed offert corollas minores, ex albido carneas, neque flavidas. Flor. Batv. v. 3, t. 166, Reichnb. Icon. C. 13. t. 5. f. 4457, Engl. Bot. 2, t. 103. Dod. Hist. pl. (gall.) p. 18, f. 2, Pempt. p. 60, Lob. Obs. p. 438, f. 2. Icon. t. 758. f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 26, p. 204, f. 1, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1295 fig., Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 260. t. 12, f. 3.

⊙ Flor. Jun.-Aug. Fruct. per Æstatem. Per region. mediterr., *Oleam* multum saepe excedens, rarius occurrens per region. oceanic. et forte non nisi inlata.

Legi in Pyr. Navarr. sub *Arribe* Vallis *Aezcoa*, ad rupem vulgo *Piedra roja*, die 19 Jul. 1844. Lectam supra *Mont-Louis* (fortasse in *Cerdaña*) a Coder habui ab ejus filio; ad *St. Ant. de Galamus* vidit Pourr.; ad *St. Paul de Fenouilhedes* Timbal. Degit in Herbr. Parentau ex m.^e *de l'Artique* ad *Sacoube* supra *St. Béat.*

Planta delicata, glauca, pallida, cujus caespites adhuc steriles referunt *Corydalidem luteam*, rami floriferi *Fumariam capreolatam*.

Caulis quadrangularis; petioli vero triangulares, cirrhosi et cirrhiferi; folia planiuscula; bracteae sub-virides, apice lutescentes. Sepala duo mi-

nuta, cordiformia, angulata, acuta. Petala pallida, flava, exteriora ad apicem albescentia, crispato-undulata; interiora minora, apicibus macula atrofusca notatis. Stigma veluti cristatum, cum stilo facile caducum. Siliquae generatim trispermae, semina sub-reniformia, nigra, nitida, parce sub vitro sese granulosa offerentia. Vivit plerumque inter lapides, locis nec omnino sylvaticis, nec semper prorsus apricis.

Ceratocapnos umbrosa Dur., cum Bory *Exped. Sc. Algér.* t. 78 tam similem praebet faciem cum *C.* nostra, uti monstrosum fuerit hujuscemodi plantas ceu diversi generis species declarare.

Porro dubia sunt Patrum loca, nec percipio cui speciei tute firmari queant. Forte *Capnos* Plinii majore jure sibi vindicat *Fumaria capreolata*, ut penes quosdam *Isopiron* Dioscoridis, cf. Fraas Fl. Class. p. 125.

Sarcocapnos DC. Genus parum firmiter constitutum, habitu potius quam characteribus commendatum, nam nulla *Fumaria* datur vere perennis.

Sarcocapnos enneaphylla (Barrelieri) DC. Syst.

Barr. Ic. t. 42, cf. Obs. n. 865. Parlat. Monogr. Fumar. p. 95, n. 1, DC. Dub. p. 25. Corydalis enneaphylla DC. Fr. Suppl., Loisel. Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 102, n. 6; Fumaria enneaphylla L., La Peyr. Herbr.; Aplectrocapnos boetica Boiss. ex Roem., non sic Willk. Lamk. Ill. t. 597, f. 4. Bocc. Mus. Piant. p. 83, t. 73 e Barrelier.

♃ Flor. Apr. Maj. et per Æstatem. Fruct. Æstate et ineunte Autumno. Per region. mediterr. cum *Olea*, quam aliquando superat.

Legi in Pyr. Navarr. supra *Lumbier* l. d. *la Piedra*, die 23 Maj. 1845; in Pyr. or. ad *le Conflent*, ad *Villefranche*, die 14 Jun. 1837. Observavi *a la Peña Montañesa* et *a la Peña de la Mula*, supra *Serravillo*, ad *San Cosme de Guara*, in *Sierra du Castro*; in Valle *Segre al Forat des tres pons*, supra *Sopeira* l. d. *Pas da Scala*.

Pulchella planta caespitem admodum intricatum saepeque densum, in rupium fissuris inque muris efformans, spectabilis herba pallida, glauca, floribus copiosis, amoenis, albido carneis, cum maculis roseis aut ochroleucis in illorum apicibus. Capsularum valvae dorso trinerves, cum margine, qui totam ambit valvam. Pedicelli post foecundationem torquentur et flectuntur, ut semina a capsulis in loco opportuno explodant.

Hoc genus rejiciendum esse mecum sustinebat Aug. De St. Hilaire, qui observabat numerum ovulorum varium se praebere, quapropter nota de *fructu dispermo* vim suam amittit. *Aplectrocapnos* Boiss., Reut. est planta floribus ecalcaratis.

Citat ad hanc speciem DC., Syst. 2, p. 129, n. 1, *Fumar. radic. fibros., foliis ad petiol. sinuatis, crassioribus, ex Hispania,* Pluk. Alm. p. 162 et ex eo citat quoque Parlatore; ast haec prolatio mihi ceu incerta sese offert, quum et *S. crassifoliam* ex Hispania viderim. Fidentius recipiamus *Fumar. Hispanic. saxatil. foliis amplioreb. cordats. semine compresso,* Tournef. *Elém. botq.* p. 334, quam ex Herbario Tournefortii citat DC. Syst., ad Instit. r. hrb. p. 422 se referens DC.

Ord. 88. FUMARIACEAE DC.

Androeceum considerarunt Caruel, Duchartre noviter in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 14 (1867), p. 228-30.

Fumaria Ruell., Fuchs., Trag. Tournef., Hammer Monogr. *Fumar.* Upsala 1857.

SECTIO 1.ª PLATYCAPNOS DC.

Fumaria spicata (Gesneri) L. Sp.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. aen. 9, f. 81, n. 2. Bert. 7, p. 312, n. 7; DC. Dub. p. 25, n. 1. Platycapnos spicatus Bernhrd. in Linnaea (1833), Parlat. Fumar. p. 90. La Peyr. Herb.; F. tenuifolia Tabern. Reichnb. Icon. C. 13, t. 1, f. 4450, Sabb. Hrt. Rom. T. 7, t. 53. Clus. Hisp. 374-5, Rar. pl. Hist. 2, l. 6, p. 208, f. 1, Lob. Obs. p. 438, f. 1, Icon. t. 757, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1294, f. 1, Tabern. Krtb. p. 86, f. 4, Icon. t. 33, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 26, p. 203, f. 1, in eodem loco ad Cette ego quidem legi.

⊙ Flor. Mart.-Jun. Fruct. Apr. abeunte, Jun., Jul. In Pyr. Atax. orient. cum *Olea*, locisque calidioribus, solo plerumque calcareo.

Legi in Pyr. Arag. ad *Barbastro*, die 29 Mart. 1851. Observavi ad *Touchant* mont. Corbar., ad *Narbonne*, in littore *San Pol* ad *San Feliu de Guixols*, ad *Balaguer*, *Pons*, *Cadaques*, *Llansà*.

Minus bene flores purpurei dicuntur a DC. Duby.

Est certe hujus loci, e descriptione et loco natali (Gall.-Provinc. et Gall. Narbon.), *Fumaria tenuifolia semine compresso, Lini instar*, Moris. Hrt. Mesens. (1669) p. 77 et p. 266, quam prolationem praetermiserunt DC. et Monographi; gravius de DC., qui *infamem* Cast. Duranti figuram citare ausus est, cf. C. Dur. *F. minor*. Genus *Platycapnos* patrocinatur iterum Abb. Chaboisseau in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 10 (1863), p. 289. Nos surdi fuimus.

SECTIO 2.ª SPHAEROCAPNOS DC.

Fumaria capreolata (Plinii ?, Caesalpini) L. Sp. (absque specimine ejus in Herbario !).

Capnos Plin. Nat. h. l. 25, c. 13, vel 98? Caesalp. De Plnts. l. 6, c. 77, p. 272 Fum. 2.ª; G. Bauh. Pin. p. 143, n. 2, ex Herbr. Burser. in Mus. Upsal. asserv. teste Hammer. Koch p. 35, n. 1 et Add. corr. p. 1017, Parlat. Fumar. p. 76, n. 7 (non ex integr.), Bert. 7, p. 306, n. 3, Gaud. 5, n. 1595, Moris Sard. 1, n. 51, Desf. Atl. 2, p. 25. La Peyr. Herbr.; F. pallidiflora Jord.; F. speciosa Jord., Noulet. Fl. anal. Toulouse; F. Boraei Jord. quoq.? Engl. Bot. v. 14, n. 943, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3, t. 107, Sturm Heft 62, Fl. Dan. t. 2359, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 162, t. 115, f. 2. Hamm. p. 24, n. 9, t. 3, f. 1, Reichnb. Icon. C. 13, t. 4, f. 4456, Savi Mat. med. p. 14, t. 1, f. 1, Wither. Arrng. Br. pl. ed. 7, 3, p. 824, t. 30. Tabern. Krtb. p. 85, f. 2, Icon. t. 32, f. 2.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In calidioribus.

Legi in Pyr. or., *Roussillon*, ad *Ceret*, die 16 Maj. 1843; in Pyr. Catal. ad *Rosas*, die 4 Jun. 1851. Habeo a Deville sine loco, sed, ut suspicari licet, lectam aut ad *Vic*, aut ad *Tarbes*. Observavi ad *Toulouse*, ad *St. Jean de Luz*, ad *Tardetz*, *San Sebastiano*, *Bilbao*, *Pamplona*, etc.

Stigmata capitata.

Varietatem legi ad *Rosas* insignem colore florum, petalis purpureis apicibus atropurpureis, et petalis ochroleucis apicibus atropurpureis in eodem individuo; sepala semper albida. Speciosiores sunt flores atropurpurei, quos tales primum inspexi quo die, delabente Aprili 1851, a *Cer-*

bera proficiscens Barcinonam petii: vidi tunc plantas spectandas floribus intense purpureis. Haec varietas nota fuit Parlatoreo, cf. l. c., p. 81, lin. 12.

Ad *San Feliu de Guixols* haec species generatim flores albentes gerit, apicibus atropurpureis; sed vidi ibidem individua in quibus flores seu petala, dorso rubro-colorata erant.

Jam e longo tempore suspicor, duas penes multos botanicos extare confusas species, quarum altera *F. murali* Sonder responderet, de qua mox agam. Certe, nec descriptiones omnes ab auctoribus datae in nostra specie Pyr. orient. quadrant, neque figurae *Engl. Bot.*, Flor. Lond., DC. Ic. Gall. rar., Reichnb. Icon. omnino in eam bene cadunt. Accepi a Requien plantam e viciniis Lutetiae Parisiorum; haec habebatur a Parisiensibus pro *F. capreolata* L., ut vides adhuc apud Coss. Germ. *Fl. Par.* p. 77, n. 1, t. 3, f. 11, 12, a qua, meo sensu, specie differt.

Icon Candolleana, Gall. rar. t. 34, neutram harum bene exprimit, a vera *capreolata* admodum distans, a stirpe Parisiensi magnitudine florum potissimum recedens. Video tamen Coss. Germ. l. c. et Cosson *Fl. Par.* ed. 2 (1861), p. 98, n. 1, duas tantummodo unius speciei distinguere varietates, primam *pedunculis recurvatis* praeditam cui referunt citatam DC. iconem; secundam cum synonymis *F. Bastardi* Bor., *muralis* Gr. Godr., *confusae* Jord., ita ut videantur et illi paulatim incedere ad sequentem speciem. Agnovit etiam Graham quidquam confusionis extare sub *F. capreolata*, cui et illum non satis medelae induxisse arbitror, cum illas a se visas plantas in varietates tantum distingueret: cf. praecipue ejus *Report.* 3 *Soc. Edinb.* (1840) p. 106. Sed cf. Babingt. *Journ.* etc., vel *Man. Br. Bot.* ed. 5, ps. 17-8 et mox Hook. et Arn. Br. Fl. ed. 8, p. 603.

Fumaria muralis Sonder, e viso specimine.

Koch Syn. ed. 2 Add. corr. p. 1017, n. 2, Babingt. Man. Br. Bot. ed. 5, p. 18, n. 3. F. capreolata *g* Parlat. Fumar. p. 78, n. 7. F. media Plur. Auctor., Moris Sard. 1, n. 52, Hamm. p. 29, n. 11, var. *g*. F. serotina Guss. ined., F. Petteri Koch antea, non Reichnb.; F. Wirtgeni Mey. Hanov.? an Koch? F. officinalis Savi (P.) Gorgon.; ead. Bert. It., F. Bastardi Bor., Boiss., Reutr., Bréb. Flor. Dan. t. 2473, Reichnb. Icon. C. 13, t. 4, f. 4454 exter. (F. officin. var. scandns.) mihi videtur. Fl. Bat. t. 1062?

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. Per regionem oceanicam facilius obvia.

Legi in Pyr. septr. med., *Lavedan*, ad *Argeles de Bigorre*, die 17 Jun. 1862; in Cantabr. merid. *(Vizcaya)* supra *Bilbao* ad *los Mulines*, die 12 Jun. 1853. Observavi ad *Gédre*, ad *Tarbes*, unde a Deville habui, qui ad *Bordères* etiam legebat.

Planta ex ope foliorum petiolis sub-cirrhosis scandens, diffusa, tenella, glaucescens, pallida, fragilis. Foliorum laciniae obovato-incisae, occurrunt sub-recurvae. Pedicelli erecto-patentes, racemi demum laxi. Bracteae cum sepalis conformes, pedunculo perpetuo breviores. Sepala majuscula, ovalia, acuta, ex altera praesertim parte serrato-lacinulata, carina virescentia, corolla quidquam angustiora. Corollae pallide carneae, vel albescentes, apice rubellae, atrosanguineae etiam, aliquando virides; calcar ad collum quidquam constrictum. Nuculae sub-rotundae, apiculatae, mox e planta eductae, laeves.

Fumaria Gasparrinii! N.

F. flabellata Gaspar. in Rendic. Accad. Sc. Nap. V. 1 (1842), p. 51, Guss. Pl. vasc. Inarm. p. 14, n. 6, Fl. Sic. Syn. 2, p. 238, n. 2, Hamm. Mongr. p. 41, n. 20. F. capreolata *b* Parlat. Fumar. p. 77,

n. 7. F. flabell. Guss. pl. exsicc. et F. alexandrina Guss. et Tenor. pl. exsicc.; forte etiam F. palmata Guss. pl. exsicc. Babingt. in Trans. Bot. Soc. Edimb. 1849, p. 34 ad F. capreolat. figurae, quoad sepala et calcar, ex Guss. s. c., Hamm. s. c. t. 5.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In Cantabr. meridionali.

Legi ad *San Sebastian*, die 26 Jun. 1857. Observavi ad *Azpeitia*. Character de nucula ad apicem utrinque faveola notata non apparet nisi dum nuculae ipsae ad exsiccationem incedunt.

Si verum est quod pone speciminum examen asserunt Parlatore et Bertoloni, speciem duplicatam fuisse a Gasparrini nominibus *flabellatae* et *alexandrinae*, tunc neutra harum denominationum absolute sumi potest. Ab hac mea fugit *F. Gasparrini* Babingt., Dietr. Syn. pl. 4, p. 892, n. 8, quae in *F. vulgarem* ruit, ex Parlatore.

Fumaria media (Sabbati) Loisel. Notic. p. 101.

Sabb. Hrt. Rom. T. 7 (1784), t. 54. Loisl. in Dict. Sc. Nat. Par. T. 17 (1820), p. 514, Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 100, n. 2 (excl. Vaill.). F. officinalis *b* Arnott. MNS. apud Hook. Br. ed. 1, p. 317, n. 2, Chaub. Fragm. bot. (1830) p. 10, Coss. Germ. Fl. Par. p. 77, n. 2 *b*, Hamm. p. 10, n. 1? Bert. 7, p. 302, n. 1 *k* partim. F. intermedia Loisel. Herbr. apud Requien; F. capreolata Thuill. ex Coss. Germ. Par. Reichnb. Icon. C. 13, t. 2, f. 4453, Bull. Herb. Fr. t. 189? quamvis fructus exappendiculatos ostendat.

⊙ Flor. Maj.-Aug. Fruct. per Æstatem. Frequentius per regionem oceanicam.

Legi in Pyr. septr. auriger., *Donezan*, ad *Mijanes*, die 1 Aug. 1843. Observavi ad *Ernani*, *Azpeitia*, *Azcoitia*, *Oñate*, *Ayerbe*; in Valle *d'Aure*, ad *Tarbes*, unde a Deville habui; ad *Martres*. Ad *Rivesaltes*, *Roussillon*, vidit Le Grand, ad *Casas de Pena* plures.

Species intermedia inter *F. vulgarem* et *densifloram*, primae adhuc affinior.

Planta ad *Mijanes* lecta statura generatim sesquipedalis; in eà laciniae foliorum cuneiformes, incisae, petioli sub-capreolati. Flores rosei apicibus atropurpureis. Bracteae denticulatae, vel subintegrae, in inferiore parte constanter integrae, apice acuminatae, persistentes. Sepala dentato-laciniata, acuta. Nuculae turbinato-depressae, apiculatae, apiculo reapse minimo, quem in nonnullis fructibus bene maturis et exsiccatis percipere amplius nequiverim.

Haec species ultra observata in individuis Cantabricis ostendidit: folia aperta, foliola cuneiformia plana aut recurvata, latitudine quidquam variantia; petiolos capreolatos, bracteas longiusculas, attamen pedunculo breviores; sepala lata, cordiformia, per marginem denticulata, apice sub-integra, eodemve acuminato. Flores sunt aliquantulum majores prae illis *F. densiflorae*, pallide rosei, apicibus atrorubentibus.

F. mediam non esse bonam speciem sed *F. vulgaris* varietatem existimarunt Walk. Arn. *Edimb. New philosoph. Journ.* (1828), Hooker *Brit. Fl.* ed. 1 (1830), p. 317, n. 2? (dubito ex quo se refert ad *F. mediam* DC., quae spectat ad *F. agrariam*, quaeque in Angl. non provenit), Chaubard l. c. Hosce sequuti sunt Mérat *Fl. Par.* (ed. 1836), p. 566, n. 1, Noul. *Fl. bass. sous Pyr.* p. 28, n. 1, Visian. Dalm. 3, p. 98, n. 1334, Lagr. Foss. *Tarn. Gar.* p. 15, n. 1, Boiss. *Voy. bot. Esp.* p. 21, Gren. Godr. *Fr.* p. 68, Delastr. *Vienn.* p. 87, n. 2, Mey. Fl. Hanov. p. 34, n. 2, Boreau *Fl. centr. Fr.* (ed. 1840) n. 117, God. *Fl. Jun.* p. 30; aliique plures, inter quos prior fuit Reichenbach, Pl. cr. C. 1, p. 92, qui eam tunc suspectam habebat, non vero postea, utpote qui in Cent. 13, p. 1 *speciem constantissimam* declarat.

Quidquid dixerit Parlatore de speciminibus autenticis a se late visis, peto, num habenda nec ei fides? quum declaraverit, se numquam vidisse petiolos cirrhescentes in specie, quae eos tales communiter fert et reapse fert in ipsis Loiseleuri archetypis a me supra memoratis, visis Avenioni, apud Requien, die 19 Febr. 1844!

Ego suspicaveram *F. Wirtgeni* Koch p. 1018, n. 5 hanc *mediam* referre; sed cedo Meyero, qui cum *murali* eamdem esse affirmat, Fl. Hanov. p. 34, n. 3. Eamdem illam plantam ad *F. tenuifloram* Fries adducit Hamm. p. 13, n. 2, t. 1, f. 2. *F. mediae* conjungendas esse putat Brébisson *F. pallidifloram, speciosam, Boraei* et *confusam* Jord.

Fumaria agraria (Magnolii) Lagasc. Gen. Sp. pl. (1816) p. 21, n. 282.

F. maj. florib. dilut. purpurs. Magn. Bot. Monspel. p. 100. Koch Add. corr. p. 1017, n. 3, Bert. 7, p. 305, n. 2, Parlat. Fumar. p. 72, n. 6 (excl. var. *b*?); De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 75. F. media DC. Syst. et Pr. et cum Dub. p. 25, n. 2, Savi Pugill. piant. Tosc. p. 10. F. major Badar., Castagn. Catal. pl. Marseille (1845) p. 13 (in edit. Derbés, 1862, desideratur). F. officinalis *b* Moris Sard. 1, n. 53, Torrey New York p. 49. Reichnb. Pl. cr. C. 10, t. 902, f. 1222, Icon. C. 13, t. 4, f. 4455, Guss. Pl. vasc. Inarim. p. 13, sub n. 4, t. 2, f. 2, Hamm. Monogr. p. 38, n. 17, t. 4, f. 4, Mill. Icon. t. 136, f. 2 mihi videtur, Vaill. Par. p. 56, n. 2, t. 10, f. 4.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. Per regionem mediterraneam, locis calidioribus.

Legi in Pyr. or. ad *Roussillon*, sub *Oms*, secus *Riu Cerda*, die 23 Maj. 1843; inter *Ceret* et *Maurillas*, die 20 Maj. 1843. Observavi ad *Liadena*; ad *Narbonne*, *Perpignan*, etc.

Forte praestat inter affines fructibus quidem majoribus.

Locum Vaillantii, incaute ad *F. mediam* a Loiseleur citatum, suspectum Noulet, num potius *F. capreolatae*, *Fl. bass. sous Pyr.* p. 28, n. 1, clam sumendo a Mérat Fl. Par., jam ab anno 1843 ad *F. agrariam* adducendum fore ego agnoveram, quum subsequente anno hoc confirmavit Parlatore, ex inspectione ipsius Vaillantii Herbarii.

F. Petteri Wierzb. Pl. Banat. fortasse non immerito pro synonymo speciei nostrae dijudicatur a Griseb. Schenk, It. Hungr. n. 96.

Fumaria vulgaris (Plinii? Herbarior.) J. Bauh., Grisley Viridar. Lusit. ed. Vand. n. 526, Park., Ray.

Plin. Nat. h. l. 25, c. 13, vel 99? Herbar. Magunt. 1481, c. 16 fig. fict., Dond. Herbr. Vincent. 1491, c. 61; F. officinalis L., Koch Add. corr. p. 1017, n. 4, Gaud. 4. n. 1593, Bert. 7, p. 301, n. 1 (a); itemve Moris Sard. 1, n. 52; Parlat. Fumar. p. 53, n. 1 (excl. Dioscor. et F. media, ac F. densiflora); DC. Dub. p. 25, n. 4. F. media Savi Pug. ex Caruel; DC. plurium sententia: F. angustifolia Gilib. Exerc. phyt. fide Ledeb. Ross. Engl. Bot. v. 9, n. 589, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 100, Flor. Dan. t. 940, Fl. Batv. v. 2, t. 127, Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 1, p. 24, t. 16, Sturm Heft 2 et 62, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 24, t. 2, Coss. Germ. Fl. Par. p. 77, n. 2 (excl. var. *b*) t. 3, f. 78 fl. fr. Hammr. p. 9, n. 1 (syns. expurgts.) t. 1, f. 1, Reichnb. Icon. C. 13, t. 3, f. 4454, Rivin. Tetrp. irreglr. t. 1, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 410, Turp. Fl. med. V. 4, t. 173, Sv. Bot. v. 1, t. 42, Savi Mat. med. p. 14, t. 1, f. 2, Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 35, t. 545, vix., Woodv. et Hook. Med. Bot. V. 3, p. 458, t. 264, Zannich. Vnz. p. 104, t. 247. Matth. p. 1158, Camer. Epit. p. 890, Brunf. Herbr. 1, p. 99, Fuchs. Hist. st. p. 338 (acced. med.); Trag. St. h. p. 110 vix., Lob. Obs. p. 437, f. 3, Icon. t. 757, f. 1, Dod. Pempt. p. 59, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 26, p. 201, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1292, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 261, t. 12, f. n. 9.

⊙ Flor. Febr. et Vere. Fruct. Apr.-Jun.

Legi in Pyr. or., *Roussillon*, ad *Ceret*, die 24 Maj. 1843. Habeo a Deville ex *Aureillan* et ex *Tarbes*, cum observatione Massey, qui speciem frequentiorem occurrere in campis *Fabae* satis animadvertit.

Sub exsiccatione interdum colorem violaceum adipiscitur.

Quot errores habentur sub *F. officinali* Bory Chaub. *Pélopon.* p. 45, n. 1115! *F. Wirtgeni* Koch p. 1018, n. 5 mera est *F. vulgaris* var., ex Asch. et Kanitz Pl. or. n. 2068.

In Helvetia Conradi Gesneri tempore admodum rara occurrebat, nunc ibidem frequentissima facta est: cf. Gaud. l. c. Eadem observatio hic cadet de *Linaria Cymbalaria,* Basileae Bauhinorum tempore exotica, nunc illius urbis muros exornante. Idem hodie intervenit in Pyrenaeis de *Veronica Buxbaumii*, quae dum inter vivos versabatur La Peyrouse rara occurrebat et quae nunc admodum sese diffundit. Item de aliis multis speciebus huc et illuc contigit, inter quas, exempli gratia, liceat recordare *Xanthophthalmum segetum* et *Digitariam humifusam* in Scania intrata, ex Fries; *Bidentem bipinnatam* ad Monspelium; *Barkhausiam*, sive *Crepidem setosam* in Valle Garumnae; et in eodem agro Tolosano *Delphinium verdunense* hodie admodum multiplicatum; *Geranium pyrenaeum* in Lotharingia ex Kirschleg. *Alsat.* 2, *Tordylium apulum* in Etruria; nullum vestigium extat in Herbr. Micheliano de *Ziziphora capitata*, quae nunc ex agro Florentino ultra citroque progreditur; *Poam pilosam* in Germania, ex Wallroth.

Locum Dioscoridis, vulgi rumori indulgentes, susceperunt Parlatore et Hammer; reapse ad *F. densifloram* illum spectare arbitror. Miror, tam cautum et in perpendendis antiquis alioquin insignem Ruprecht, ipsum quoque *Fumariam officinalem* Dioscoridis dixisse, Fl. Ingr. p. 61; nec verum est quod ille dicit « *Genus limitibus hodiernis primus distinxit Boerhaave.* »

Fumaria densiflora (Dioscoridis) DC.

Dioscr. l. 4, c. 108 omnino ex Sibthrp. sub F. parviflora Fl. Gr., quae pro certo huc pertinet. DC. Cat. hrt. Monspel. (1813) p. 113, Syst. 2, p. 137, n. 9, Pr. p. 130, n. 9 et cum Dub. p. 25, n. 7, Boiss. Voy. botq. Esp. sub n. 59, Crép. Pl. rar. cr. Belg. fasc. 3, p. 13. F. micrantha Lagasc. Gen. Sp. pl. (1816) p. 21, n. 281, Koch Add. corr. p. 1018, n. 7. F. prehensibilis Kit. Ind. pl. hrt. Pesth (1812) p. 10! cum F. calycina Kit., quibusd. Pannoniis testanths. F. officinalis *g* densifl. Moris Sard. 1, n. 53. F. officinalis var. Spreng. Syst. Vegtb. T. 3, p. 119, n. 1, item Heuff. Pl. Banat. F. spicata *b* Chaub. Fragm. botq. (1830) p. 10. F. micrantha et F. officinalis *b* Bert. 7, ps. 309, n. 5 et 302 *b*, n. 1, Parlat. Fumar. p. 60, n. 2 et p. 55, n. 1. F. micrantha Rodrig. in Herbr. hrt. bot. Matr.; F. officinalis L. media s. l. Pourr. Herbr. Matr.; F. rostellata Knaf Flora (1840), ex Aschers. et ex Neilr. Hungr. Slavon.; F. innominata Ziz. ad Koch, ab anno 1810! F. phragmites Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1292, f. 2! F. calycina Borb. Flor. Graec. Sibthrp. C. 7, p. 63, t. 668, Engl. Bot. Suppl. v. 4, n. 2876, Coss. Germ. Fl. Par. p. 78, n. 5, t. 3, f. 9, 10 fl. fr., Moris l. c., t. 6, Fl. Dan. t. 2462, Hook. Icon. p. 4, n. 363 cum tab. (excl. f. A.); Hamm. p. 21, n. 7, t. 2, f. 2.

⊙ Flor. Mart.-Jun. ineunte. Fruct. Apr.-Jun. Per regionem mediterraneam calidiorem, solo se delectans calcareo.

Legi in Pyr. Atax. monts. Corbariens. ad *Portel*, die 6 Maj. 1843; in Pyr. or. ad *Roussillon*, sub *Oms*, secus *Riu Cerda*, die 23 Maj. 1843. Observavi ad *Pamplona*, *Sanguessa*, *Lumbier*, *Liadena*, *Berga*, *San Feliu de Guixols* l. d. *Candeill*, alibique.

Species (inter mihi notas) media inter *F. vulgarem* et *parvifloram*. Caules quadrangulares, pedunculi cylindraceo-clavati; folia quasi replicata; spica sub-densa; bracteae pedunculo longiores; nuculae solemniter apiculatae, apiculo sub-lacero. Observabat Dunal hanc speciem sub exsiccatione plerumque affici colore rubro-violaceo, quod rariter intervenit in aliis speciebus; attamen hoc semper non ita evenire sub diligenti exsiccatione, certum est e mea experientia. Figura Florae Graecae in hoc vitiosa est, quod flores offerat differentis magnitudinis; caeterum Lindley optime speciem novit et descripsit; excepto quod nomen a Smith impositum mutare noluit.

Accepimus a Moris, speciem hanc olim habitam ab Allioni in Fl. Pedem. pro *F. spicatae* varietate, eodem modo quo, visam aut non visam, plantam nostris diebus declaravit amoenus ille Chaubard l. c.

Si quis hanc speciem *prehensibilem* deprehendet, tunc ille Kitaibeli nomen restituat, quod nos ceu minus correctum deponimus. Subeunt Kanitzii notulae, quibus edocti sumus, Kitaibeli stirpem alienam esse speciem, ut ego suspicaveram; cf. *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 11 (1864) *Rev. bibliogr.* p. 170. Nonne Kitaibelii planta *F. media?* DC. ad *agrariam* contulit. Ast Pannonii quidam huc eam confirmant. Specimen e *Buda Korach* a Borbas penes me, stirpem demonstrat *F. confusae* Jord. propinquiorem et inde *F. mediae.*

Vidi Monspelii olim in Herbr. Salzmann (quod forte dein correctum est) varietatem densifloram *F. parviflorae* pro nostra specie designatam: in hunc errorem fortassis alii etiam inciderunt, sive ex Salzmanno (plantarum exsiccatarum negotiatore), sive proprio eorum errato. Unde magis atque magis patet, quam diversae fuerint botanicorum sententiae de hac specie eis nota, aut ignota. Quibus mihi videtur locum dedisse ipse DC., qui *densifloram* suam describens primum *spicatae*, postea *mediae*, dein *parviflorae*, demum *vulgari* comparavit, collocans eam, insuper, in Systemate inque Prodromo, post *F. Vaillantii,* ut denique obscuritas et confusio augerentur.

Si corripiendus fui in proponendo Dalechampii loco de *F. capreolata* suscepto etiam a Smith, eum amovite tum cum praestantiorem detegistis, Candolleanis binis merito derelictis!

Fumaria parviflora (Dodonaei) Lamk. *Dict.* 2, p. 567, n. 2.

Dod. St. h. Comm. 1553, p. 14. Koch p. 36, n. 4 et Add. corr. p. 1018, Bert. 7, p. 310, n. 6 et 10, p. 509, Moris Sard. 1, n. 51, Gaud. 4, n. 1594? Parlat. Fumar. p. 64, n. 3, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 101, n. 4, DC. Dub. p. 25, n. 5. La Peyr. Herbr., partim et F. officinalis La Peyr.? F. tenuifolia Sym. ex Sm. Engl. Fl. et E. Bot.. Roth Catl. 2, ex ipso Catl. 3, Pourr. Herbr. Matr. et It. F. glauca Jord. Pug.; F. leucantha Viv. Cors., primo mecum assentiens Requien, dum actum ab Anglis adhuc nobis ignotum. F. vulgr. minr. tenuifol. Moris., Fabric. Primit. Fl. Butisb. (1743) p. 20. Sv. Bot. v. 8, t. 574, Sturm Heft 62, Engl. Bot. v. 9, n. 590 et Suppl. v. 4, n. 2877; cf. etiam Babingt. Trans. bot. Soc. Edimb. 1810, p. 35; Coss. Germ. Fl. Par. p. 78, n. 4, t. 3, f. 15, 16 fl. fr.; Reichnb. Pl. cr. C. 1, t. 50, f. 102, Icon. C. 13, t. 1, f. 4451, Hamm. p. 16, n. 4, t. 2, f. 3, Vaill. Par. p. 56, t. 10, f. 5. Dod. Hist. pl. (gall.) p. 18, f. 1, Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. aen. 9, f. 81, Bocc. Mus. piant. p. 107, t. 81, p. 144, t. 102 R, R.

⊙ Flor. Mart.-Maj. Fruct. Apr.-Jun.

Legi in Pyr. or., *Roussillon*, sub *Oms*, secus *Riu Cerda*, die 23 Maj. 1843.

Sepala parva, cordato-abbreviata, dentato-lacinulata. Flores carnei, albentes et albi quoque.

Nonnullae Bertoloni prolationes ad *F. Camerarii* evidenter transferri debent. Et dubius est Gaudini locus, quum ex observatione ab eo facta, sive in Vaillantii figuris (cujus fig. 5 cum dubio ille citat; cum laude f. 6), sive ad Reichenbachii alteram, l. c., p. 442 Obs., dubium ille mihi moverit, num sequens potius species ei ad manus fuerit. Item male Moris figuram Vaillantii 6, nec 5 citare.

Ambas Bocconei prolationes a Bertoloni relatas malo huic speciei relinquere, potius quam earum primam (*Mus.* p. 107, t. 81) cum Parlatore afferre ad *F. Camerarii*, cui minus obstarem, si Boccone alteram (*Mus.* p. 144, t. 102) ad hanc adduxisset speciem. Utramque stirpem circa Romam indicat Boccone; sed donec vera *F. Camerarii* ibidem reperta fuerit, nec Bocconei figurae neque adumbrationes ab eo datae sinunt, alienum a Bertoloni proferri judicium.

Videre mihi videor, *F. albicantibus floribus* Herold. ad Matthioli, in litteris datis Norimbergae 14 Mart. 1559 (cf. Matth. Epist. med.,

ed. Prag. 1561, p. 210, ed. Lugd. 1564, p. 350) nostram *F. parviflorum* significare. Puto antiquorum plures hanc cum *F. vulgari* confudisse: nam reliquas species serius, ex oriente potissimum, per Europam adparuisse reor. Harum alterutra forte, in diverso climate se repetens, alienas variasque assumpsit formas, hodie pro totidem speciebus enumeratas.

Fumaria Camerarii! Nob.

F. alter. tenuior, syriac. Camer. Hrt. med. p. 62. G. Bauh. Pin. p. 143, n. 4! F. Vaillantii Loisel. Notic. p. 102, Fl. Gall. ed. 2, T. 2. p. 101, n. 5, Koch p. 35, n. 3 et Add. corr. p. 1018, n. 6, Parlat. Fumar. p. 66, n. 4, DC. Dub. p. 35, n. 6, Boiss. Voy. botq. Esp. n. 58. F. parviflora St. Am. Agen p. 183, n. 3, Chaub. Fragm, botq. cr. (1830) p. 10, Noul. Fl. bass. sous. Pyr. p. 28, n. 2, Lagr. Foss. Trn. Gar. p. 15, n. 2 (omnes sub Chaubrd. nutu, qui et Bory secum traxit, Fl. Pélop. p. 45, n. 1116, falsas agitans sententias), F. spicata Bess. En., fide Ledeb. Ross. F. parviflora La Peyr. Herbr. partim; Wight l. infr. c., F. Laggeri Jord. Pug. et F. Chavini Reut., ex God. et Gr. Reichnb. Pl. cr. C. 1, t. 50, f. 103, Icon. C. 13, t. 1, f. 4452, Wight Ill. Ind. bot. t. 11 A. credo; laudavitque meam sententiam Parlatore, cui figuram istam demonstravi. Coss. Germ. Fl. Par. p. 77, n. 3, t. 3, f. 13, 14 fl. fr., Vaill. Bot. Paris. p. 56, t. 10, f. 6 (per err. b Parlat.); Hamm. p. 14, n. 3, t. 1, f. 3.

⊙ Flor. Apr.-Maj. Fruct. Maj. Jun. Per regionem mediterraneam in calidioribus minus rara.

Legi in Pyr. Arag. humil. ad *Jaca*, die 7 Jun. 1845. Habui e Pyr. orient. de Herbr. Coder, ab ejus filio. Observavi ad *Salsàs*, *Tiermas*, *a el Seo de Urgel.*

Caulis ramosissimus, generatim ascendens. Foliorum laciniae elongatae et planae. Sepala parva, angustissima. Petala rosea, pallida tamen. Nuculae ex orbiculato-compressiusculae, angulis lateralibus duobus obtusis; evidenter apiculatae, apiculo sub-obtuso. Grenier cum Godron, qui *Fr.* p. 169 nuculam non esse apiculatam declarant, sub *F. murali* describere *nuculam apiculatam* et mox de ea dicere: « *la silicule est celle de la Fum. Vaillantii* » l. c., p. 67!

Boreau, *Prodr. Fl. centr. Fr. Nancy* 1835, p. 34, ait odorem quemdam foetidum, subcimicinum vivam *F. Camerarii* ab aliis speciebus distinguere; sed mox ipse Boreau, *Flor. centr. Fr.* ed. 1840, p. 44, n. 118, stirpem tantummodo interdum foetidam describere. Viventem plantam repetitis vicibus investigavi, nec odorem illum cimicinum ego percepi; neque alius declaravit.

Synonymi Camerarii defensionem relinquo Parlatoreo; interim, loco a Botanicis non repugnato, speciem Vaillantii hanc ultra nuncupare nefas esset. Cognovit eam G. Bauhinus? Ita opinatus est Parlatore, sed obstat negatque Hammer, qui dicit *F. minor. fol. oblong.* G. Bauh. Pin. p. 143, ex Herbario Burseri, ostendere *F. spicatam*. Hanc postremam una cum *F. parviflora* confusam degere in Herbario Bauhini nos monet DC. Syst. 2, p. 131, Not. 2. Ambae species ad Basileam repertae sunt.

Abhorreo a Friesii et ab Aschersoni sententia, qui hanc ceu superioris formam considerant: cf. Nov. Fl. Svec. n. 214 et *Verhandl. des Bot. Vereins. d. Prov. Brand., Heft* 5, ps. 214-24.

Oh quanta est in hoc genere stirpium farrago, de quibus Monographi etiam, visis auctorum speciminibus autenticis, diversum ediderunt judicium! Lusit in istis procul dubio Natura, sed ludunt adhuc magis ii, qui eam interpretari, exponere, quin etiam explicare aggrediuntur, quorum magna pars per obscena vagatur.

Ord. 89. POLYGALEAE Juss.

Ordinem statuit Jussieu (A. L.) *Ann. Mus. Paris.* T. 14 (1809), sed eum subol fecerat Labillardière, cf. Nov. Holland. pl. Specim. 2 (1806), p. 24 Obs. ad genus *Comosperma.*

Polygala Dioscor.?, Plinii?, G. Bauh., Moris., L. Num *Polygalon* Dioscoridis, l. 4, c. 140, *Polygala* Plin. Nat. h. l. 27, c. 12, vel 96, neotericorum generi respondeat, ut cum Trago plures crediderunt, hoc tute asseri nequit. Quidam in eo viderunt (et cum isti stat Sprengel) *P. amaram;* Fée *P. vulgarem* potius interpretatur; Fraas *P. ramulosam:* illum cf. in Plin. ed. Panck. T. 16, p. 336, istum in Fl. Class. p. 115. Amato Lusitano *Polygalon* Dioscoridis fuit *Sarothamnus vulgaris,* cf. Matth. in eum crt. O,5. Si nomen genericum corrigendum foret, aliudque substituendum, illud *Ambarvalis* in praesto sit.

Specierum vegetationem diverso effici modo, in speciebus europaeis quidem depromsit Grenier, *Fl. Jur.* P. 3 (1875), ps. 35-7.

SECTIO 1.ª **CHAMAEBUXUS** Gesn.

Polygala Chamaebuxus (Gesneri et Val. Cordi) L. Sp.

Gesn. de Stirp. coll. (ex edit. 1587) crt. 67 b, lin. 1 (ante, 1553, in Kiberi Lexic.), V. Cord. Sylv. Obs. crt. 221, lin. 4. Koch p. 100, n. 8, Bert. 7, p. 324, n. 7, Gaud. 4, n. 1599, Crantz A. fasc. 5, p. 439, n. 4. P. Vayredae Costa, Vayr. Apunts. Fl. Catal. 1, p. 32, t. 1. Chamaebuxus alpestris Spach Suit. Buff. 7, ps. 125-8. La Peyr. Herbr.; Chamaeb. polygaloides Schur, Fuss. Jacq. A. 3, p. 19, t. 233, Sturm Heft 13, Reichnb. Ic. C. 28, t. 1351, f. 3 et 2 fl. roseis Curt. B. Mag. t. 316. Clus. Pan. A. p. 47-8 fig., Hist. p. 104-5 fig., J. Bauh. Hist. pl. 1, l. 5, p. 524.

♄ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jul. Aug., ex observationibus in Apenninis actis, utque testatur Gmel. Bav. Als. 3, n. 1065.

Habui a Vayreda ex *el Coll de Carreras en el Vall del Bach* (die 7 Jul. 1885).

La Peyr., *Hist. abr. pl. Pyr.* 2, p. 402, speciem ad *Ceret* reperiri dixit, Asso, En. Arag. n. 153, in m.ᵉ *Uruel.* La Peyrousei locum valde dubium judicavimus Gren., Godr. *(Fr.* p. 199) et ego qui speciem antea in Flor. Pyrenaea non admiseram, de Asso quoque diffidens.

Specimina Catalaunica a Bolos cum Pourret communicata, ut de iis judicium haberetur, pro varietate speciei per Europam inventu facilis declarata fuerunt a Botanico Narbonensi, cui plenissime assentior.

De florum colore vario in nostra specie videas percelebrem G. Bauhinum, Pin. ed. 2, p. 471, n. 3; Ray Hist. pl. 2, p. 1733, Tournf. Inst., Gmel. l. c., Bert. l. c., Pollin. Ver. 2, n. 1363, qui *Chamaeb. flor. purpur. rubent.* Sep. Ver. 3, p. 311, non aliter quam speciei varietatem fecit, ut actum fuerat a Roth, Germ. 2, p. 158, de Bergeni (Flor. Francofurt. p. 236, n. 2) stirpe.

Proinde, de notis a Costa atque a Vayreda datis silere prudentis est, ne derelictis blandimentis, plura dicendo, res ab eis acta in ridiculum vertatur.

SECTIO 2.ª **EUPOLYGALAE.**

Polygala rupestris Pourret!

Chlor. Narb. n. 897 in Mém. Acad. Sc. Toulous. T. 3 (1788), p. 325. P. saxatilis Desf. Fl. Atl. 2,

p. 128, DC. Dub. p. 69, n. 1. Pourr. Herbr. Matr. et Herbr. Peig.; La Peyr. Herbr., P. monspeliaca Ass. Arag. n. 656?, P. juniperina Cavan. et P. linearis Lagasc. ex Haens.; Herbr. ex Webb It. Hispn. p. 66; de juniperina teste etiam Willk. apud Kunze Chlor. Austr. Hispan., linearem negant DC., Boiss.; Isophus saxatilis Spach Suit. à Buff. Desf. l. c., t. 175, Reichnb. Icon. C. 28, t. 1351, f. 1.

♄ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. Atax. et orient. cum *Olea*, locisque calidioribus, solum calcareum exposcens.

Legi in Pyr. Atax. m.^e *la Clape* l. d. *la Redute de Montaulieu*, die 6 Jun. 1839; in Pyr. Catal. supra *Organia* ad fontem *Bordonera*, die 20 Jun. 1846. Vidi in Valle *Segre, al Forat des tres pons.*

Rhizoma subterraneum durum, saepe validum et perdurans, qua parte lignosum est fatuum; cortice autem dulcis gratique saporis, gratioris etiam prae *Piso sativo*, cui similis. Unde non parum nos affecit haec Pourret notitia: « *Barcinonae omnino ab omnibus adhibetur pro Polygala officinali* » sic in Herb. Peig. Plures ex hoc rhizomate prodeunt caules herbacei, annotini, decumbentes, longi, ramosi, pubescentes, per rupium rimas, aut saxorum interstitia interdum grassantes, paucis in hisce ramis foliis donatis, quae folia in ima plantae aereae parte copiosa sunt, sine ordine, ut videtur, degentia, lineari-lanceolata, acuta, sub-mucronata, glabra, quasi glauca, parvisque notata punctis. Flores racemosi (*racemoso-capitati* Desf.), racemis extra axillaribus, paucifloris; penduli, facile secedentes, praesertim de fructu cito decidui, in pedicellis incrassatis, pubescentibus super impositi, suffulti bracteis puberulis, caducis. Corolla rosea, carina cristata, alae ellipticae, parce venosae, per marginem albentes. Staminum phalanges ciliatae. Capsula glabra, punctis parvis notata, semina pubescentia.

Vidi ad rupes et inter saxa, ideoque unumquodque nomen bonum: antiquius Pourretianum est, et aptius eum quidem dicerem; nam mihi videtur, planta primum in rupibus enata, dein ad istarum fragmenta descendere et inter saxa crescere.

In suo Herbario Matriti asservato sequentia haec synonyma relata vidi a Pourret, sed perperam: *P. acutior. foliis monspel.* G. Bauh. Pin. p. 215 et *Onobrychis tertia purpur.* Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 491. Harum prima pertinet ad *P. monspeliensem*: secunda a *rupestri* quoque aliena, proximior videtur *P. vulgari*.

Polygala Caesalpini! Nob.

Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 175, n. 478, De Plnts. l. 8, c. 14, p. 326 Fruticul. linifol. fl. purpur. B. Boissieri Coss. Not. pl. midi Esp. (1851) p. 100, sed nomen incongruum. P. rosea Boiss. Voy. botq. Esp. p. 81, n. 226, Gren. Godr. Fr. 1, p. 194 (exels. prolatbs. omnibus). P. rosea Plur. Botner. Etrur.; P. vulgaris Savi Mat. med., Bert. It. part.; P. comosa Willk. Sert. Fl. Hisp. n. 131 (ex la Peña de Uruel). P. nicaeensis Quibusd., Savi Mat. med. t. 23; Reichnb. Icon. C. 28, t. 1349, f. 2, 3.

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. Catal. cum *Olea.*

Legi ad *Gerona*, die 15 Maj. 1851; supra *Solsona*, in nemore *Paillarés*, die 11 Jun. 1861.

Planta palmaris et ultra, floribus praedita majusculis, amoene roseis, neque in racemum valde divitem dispositis. Caules palmares, sesquipalmares, floriferi, erecti, aut ascendentes, puberuli, versus summitatem, neque hoc semper. Folia inferiora obovato-angusta, glabra; quae per caulis potiorem partem degunt linearia, vix, vel obscurissime marginata, aut etiam (ad *Solsona*) ciliolata. Flores exeunt congesti, mox laxantur; generatim rosei, aliquando carnei. Pedunculi breves, bracteati; bracteae duae oppositae, pedunculum sub flore aequantes, coloratae, caducae. Stipes ovarii sub anthesi eo potius brevior. Alae latae, basi angustatae,

apice rotundatae, quinquenerves, nervis lateralibus ramosis, anastomosantibus, medio validiore, virescente. Radix amara est, folia fatua, flores vix odori.

Boissier (*Voy. botq. Esp.* n. 228) et Moggridge consideratis (hujus figura potissimum *Fl. Menton.* t. 77), nequeo, cum Caruel, speciem nostram *P. nicaeensem* Risso nuncupare. Si ista bona species est, de quo et ego dubito, arctius adhuc ad *P. vulgarem* appropinquat. Certum est *P. nicaeensis* nomen tum hanc, tunc alteram tulisse speciem.

Cur nomen dederim novum, nec Cossonianum praetulerim, e dictis, et a me actis patet. Caeterum nulla ratio, nulla auctoritas suadet de receptione nominis *nicaeensis.* Profecto speciei notitia aevum nostrum praecedit. Auctoritas Rissoana fugax et inde despicienda est, ex quo Risso stirpes diversas sive Kochio, sive Reichenbachio tradendas commiserit. Surgit Moggridge, *Contr. Fl. Ment.* n. 77, qui alienam prorsus a Caesalpini specie sub Risso nomine promit stirpem (identicam, ut puto, cum *P. nicaeensi* Boiss. et Ardoino), quae a *P. vulgari elongata* Rochel Pl. Ban. rars. n. 40, t. 17 fortasse non differt; et cui, ex autopsia loci *La Calle, P. vulgarem* Desf. Atl. advehere non dubitat Boissier. Verum enimvero, tum cum (1839) Boissier haerebat, num specie differrent *P. Caesalpini* et *P. major* Jacq., hujus mancam notitiam habebat.

Demum ego opinor, Risso recognita suae *P. nicaeensis* futilitate, unam aut alteram stirpem sub illo nomine circumduxisse.

In Tournefortii operibus non percipio. Degit in Salvadori Herbario?

Nollem huic speciei afferre *Pol. rubris florib.* Lobel, Icon. t. 417, f. 1, quae tamen et pro *P. vulgari* minus adhuc suadet, quaeque probabiliter *P. majoris* erit.

Quamvis Savi, Bot. Etr., 4, p. 5, n. 1005, dicat de sua *P. majore alas* ferre *corolla breviores,* attamen suspicionem dimittere nequeo, ipsum nostram stirpem potius prae manibus versavisse, quam conturbavit aliquid ei alieni ex auctorum libris perpera adponendo, mala ductus determinatione. Erit quidem excludenda Saviana prolatio e *P. majore* apud Bertoloni, It. 7, p. 316, n. 2. E contra, Italorum quidam (Bertoloni, Visiani, Facchini) stirpem de qua agimus *P. vulgaris* formam esse censerunt.

P. linifolia pontica magno flore purpureo vel albo Tournef. Herbr. n. 1016 reprehesentatur e speciminibus imperfectis; attamen *P.* hanc *Caesalpini* potius quam aliamquamque dijudicabere. Vix ab eadem hac planta divellerem *P. acutioribus foliis monspeliac.* (a Magnol acceptam et evidenter perennem) Tournef. Herbr. n. 1015, qualem hodie reperimus: nam evidens est, Herbarium Tournefortii quidem magnas passum fuisse perturbationes, dum in eum componendum adhibita fuerunt oculi et manus minus perita minusve diligentia et inde inopportuna. Citatam hanc postremam phrasim G. Bauhini decidere scimus in *P. monspeliacam,* quae hodie in Tournefortii Herbario degit sub phrasi J. Bauhini, *P. coloris obsoleti, foliis angustissimis* n. 1019.

Polygala vulgaris (Tragi) G. Bauh. Pin. p. 215, n. 2? (sed vereor et *P. comosam* comprehendisse, unde melius dicitur Vaill.).

Trag. St. h. p. 571. Koch p. 99, n. 3, Bert. 7, p. 314, n. 1 (révisis syn.); Gaud. 4, n. 1596, Moris Sard. 1, n. 141, partim.; Soy. Willem. Obs. pl. Fr. p. 30, De Notrs. Réprt. Fl. Ligust. n. 222, DC. Dub. p. 69. n. 2. La Peyr. Herbr., excl. var., et P. amara La Peyr. Herbr. partim? P. vulgar., P. major (G. Bauh. Basil. p. 62) et P. incarnata Pourr. Herbr. Matr.? P. monspeliaca DC. Ic. gall. rar. p. 3.

t. 9. Polygalon Tragi J. Bauh. Font-Bollens. l. 4, p. 194, P. angustifolia Gilib. Exerc. phyt. Engl. Bot. v. 2, n. 76, Flor. Dan. t. 516, Sv. Bot. v. 10, n. 712, Bull. Herb. Fr. t. 177, Dietr. Fl. Bor. v. 4, n. 276, Gaertn. Fr. Sem. pl. p. 294, t. 62, f. 1, Schrank Fl. Monac. t. 325, Fl. Batv. v. 3, t. 198, Coss. Germ. Flor. Par. p. 57, n. 4 (excl. var. *b*), t. 8, f. A., Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 37, t. 548, Turp. Fl. med. T. 5, t. 277 et in Dict. Sc. Nat. Atl. Dicot. t. 174, Lamk. Ill. t. 598, f. 1, Reichnb. Plant. cr. C. 1, t. 25, fig. 52-3 et t. 24, fig. 48-9 et Icon. C. 28, t. 1346, f. 1, 2, Spach Suit. à Buff. Atl. 120 fig. I. M., Duchsn. Pl. ut. vénén. Atl. t. 114, Rochel Pl. Banat. rars. p. 55, n. 40, t. 17, f. 37 (form. elongat.), Zannich. Vnz. p. 214, t. 38, Vaill. Bot. Paris. p. 160, t. 32, f. 1 ! videtur potius P. major. Lonicer. Nat. h. ert. 183 A, Dod. St. h. Comm. 1553, p. 54, Hist. pl. (gall.) p. 38, f. 2, Pempt. p. 253, Lob. Obs. p. 228, f. 1, Icon. t. 416, f. 1, Zanon. Descr. piant. nuov. p. 2 et p. 7 fig. (innumer.); J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 386, f. 3, 4, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 491, f. 1, 416, f. 2.

♃ Flor. Maj. in Æstatem. Fruct. Jun. Septr.

Legi in Pyr. Cantabr. marit. prope *Biaritz*, l. d. *la Chambre d'amour*, die 27 Maj. 1841; et eodem die ad *Guetary*; ad *St. Jean de Luz*, die 8 Maj. 1841; in Cantabr., *Guipuzcoa, Azcoitia,* die 25 Maj. 1853; in Pyr. septr. med. Valle *d'Aure* ad *Olon*, die 24 Jun. 1852 hanc varietatem notandam ceu molliorem, diffusam, pilosiusculam, *elongatam* Rochel. Habeo a Deville e nemore de *Visken*, ex *Cap-vern*, ex *Ripagne* (inter *Pragnères* et *Gédre*). Subeunt alia specimina absque loci indicatione ab ipso Deville.

Planta identica cum illa ex *Olon* abunde crescit in nemusculis Cantabricis foliis quidquam angustioribus generatim praedita.

De *P. oxyptera* Reichnb. seorsim recipienda cf. Gren. *Fl. Jur.* p. 99-100.

Lusus caule, sive rachide fasciata obvius mihi venit in agro Bonon. ad *Gaibolla*, die 31 Maj. 1855.

P. major (Clus. Pann. A.) G. Bauh. Pin. p. 215, n. 1, cum Jacquiniana eadem ferme habenda est, quapropter reprehendendus Willdenow, Spec. pl. Diadelph. p. 875, n. 6, ut Poiret *Dict.* 5, p. 486, n. 1, qui cum L. et Reichard, hunc G. Bauhini locum adhuc sub *P. vulgari* citarunt. Attamen observo, quod loca Gerardi, a G. Bauhino evocata, non omnia ego reciperem, qui *P. rubris floribus* Ger. Herb. p. 563, f. 3 et *P. purpur.* Ibid. p. 564, potius ad *P. vulgarem* sisterem, quidquam a Smith quoque discedens (*Engl. Fl.* 3, p. 257).

Polygala depressa (Sherardi) Wenderoth.

Sherard, ex Ray. Synps. ed. 3, p. 287 (bis) n. 3, Blackstone Specim. botan. (1746) p. 76. Koch p. 99, n. 5, Godr. Fl. Lorr. p. 97, ed. 2, p. 102, n. 5. P. serpyllacea Weyhe, Gay Coron. Endr. Pyr. p. 44-5, Spenn. Fl. Friburg. 3, p. 867, n. 2, P. Lejeunei Bor., Contej. Monbeil. p. 241, P. vulgaris var. e Mey. Fl. Hanov. excursr. p. 84, n. 2 (itemve Hook., Arn., Babin.). P. amara La Peyr. Herbr., partim; P. austriaca Pesn. Cat. ex Lloyd. Lo r. infr.: P. vulgaris minor, aut flor. minore. aut. flor. vario Pourr. Herbr. Matr.; P. parviflora Thuill. ined., P. repens Mérat Fl. Par., P. austriaca radicans Mér. Par. ed. 2; P. oxyptera Mér. Par. ed. 4. P. alpestris var. florib. luts. Lejeun. Rev. Spa. ex Gay It. Dur. Astur., P. Timbali Legr., P. mutabilis Dumort, P. badensis Schimp. in litter. ad Spenn., P. ciliata Lebel. var.? Wender. Schrift. d. ges. Natur. Martig. p. 1, t. 1, Reichnb. Icon. C. 28, t. 1347, f. 1, Coss. Germ. Fl. Par. p. 56, n. 3, t. 8, f. B, Vaill. Bot. Paris. p. 161, t. 32, f. 3, Hayn. Arzneigew. XIII, t. 24, f. 4.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. Per regionem oceanicam facilius obvia.

Legi in Pyr. Cantabr. sub *le Col d'Ispeghuy*, die 29 Jun. 1841; in Pyr. septr. med. Valle de *Marignac*, die 5 Jul. 1843. Habeo ex *Capvern*, *Bergons*, *Extrem de Sales* et ex *Lhieris* a Deville. Obtinui e *Montgaillard (Corbièr.)* a Gautier. Observavi ad *Sauveur*, *Barèges*, *Roncesvalles*, *al Formigal de Gallen*, ad *Camprodon*, etc. Viderunt in sylva de *Bouconne* Tolosani, legitque in valle de *Aezcoa* optimus Uriarte, qui Pamplonae mihi demonstravit: quidam in Valle *Llo* et *a la Cabanasse* eam indicant.

Observante Du Mortier, *Bouq. littor. Belgiq.* 1869, caules qui primi

prodeunt folia opposita gerunt, quae alterna proveniunt in ramis annorum subsequentium. Sed iste *P. serpyllaceam* separat, plurimis peritisque botanicis invitis.

Varietatem floribus albis observavi ad *San Marzial* Cantabr., supra *Irun,* die 19 Maj. 1853, item ad *Alvistur* supra *Tolosa,* die 21 Maj. ejusdem anni. Floribus vero albidis et roseis ludebat ad *Azcoitia;* floribusque pallidis ad *Lano,* inque m.[e] *Arghivela.* Et quum hoc idem effici viderim per Cantabriam septentrionalem ac meridionalem, de *P. vulgari,* quae ibidem floribus pallidis facile obvenit, tunc variationes hujuscemodi, e soli natura, aut etiam e climate humidiore pendere judicavi.

P. montan. minim. Myrtifol. Tournef. Herbr. n. 1017, qualis hodie conspicitur in Mus. Paris., componitur e duobus speciebus; specimen superius et duo inferiora pro *P. austriaca* haberem; ast specimen in medio situm *P. depressae* dijudicaberis; in quam pariter mihi visae sunt cadere *P. pontic. supin. myrtifol. flor. caerul.* et alia *flor. purpur.* Tournf. Herbr. ns. 1022, 1029.

P. Lejeunei Contej. a Kirschl., *Vog. Rhén.* p. 66, ceu varietas *P. vulgaris* (nec *depressae)* consideratur, dum ipsa *P. Lejeunei* Bor. varietas *P. comosae* declaratur a Godr. *Fl. Lorr.* ed. 2, p. 101.

Polygala calcarea (Gesneri?) Schultz (F. W.) *Bot. Zeitng.* 1837.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. lign. 4, f. 31? Amarella Gesn. Epist.? Koch p. 100, n. 6, Gren. Godr. Fr. p. 196, Bab. Man. Br. Bot. ed. 5, p. 41, n. 2. P. amarella Crantz, Gren. Fl. Jur. P. 3 (1875), p. 32. P. amara Colmr. Cat. pl. Catal. p. 21 (e loci cts. Monserrat, etc. ubi egomet plantam inspexi); itemve Asso Arag.; P. amara L. var. florib. min. orbs. Pourr. Herbr. Matr.? (ex Olot); P. amara Reichnb. Fl. excursr., Engl. Bot. Suppl. et sunt qui dicunt Linnaeani Herbarii quoque; P. austriaca La Peyr. Herbr., partim; P. buxifolia Riss. Fl. Nice? P. amarella (Gesn.) Crantz. ?, Coss. Germ.; P. vulgaris foliis subrotundis Pourr. It. Flor. Dan. t. 1196 laud. Don Engl. Bot. Suppl. v. 2, n. 2764, Coss. Germ. Fl. Par. p. 56, n. 2, t. 7, f. 4, 5, 6, Vaill. Par. p. 161, n. 3, t. 32, f. 2, Reichnb. Pl. cr. C. 1, t. 22, f. 43, 44 et t. 24, f. 50 cred., Icon. C. 28, t. 1349, f. 1, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. 2, t. 411, Schub. Icons. t. 36, f. 4 (demt. b, verae P. amarae).

♃ Flor. Apr.-Jul. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. mediis et orientalibus, solo calcareo.

Legi in Pyr. Arag., ad *Sobrarbe,* sub *San Victorian,* ad *los Mulines,* die 4 April. 1851; in Pyr. Catal. humil. inter *Cardura* et *Gerona,* die 14 Maj. 1851; in Pyr. septr. aurigr. *au Port de Pailleres,* die 29 Jul. 1840. Habeo ex *Lheris* a Deville, ex ripa amnis *Ariège* contra *Portet* a Timbal. Vidi ad *Cardona,* ad *Esterry, au Llaurenti,* ad *Castanesa,* ad *Gédre,* in Valle *de Aran,* alibique.

Caules palmares, sesquipalmares, floriferi ascendentes, puberuli, caeterum caules diffusi, prostrati, valde elongati. Folia inferiora obovato-spathulata, glabra, sub-plicata, quae per caulem fertilem degunt linearia, parva, vix et obscurissime ciliolata. Flores majusculi, primum congesti, mox laxati, plerumque caerulei, variantes rosei et albi. Pedunculi breves, bracteati; bracteae duae oppositae, pedunculum sub flore aequantes, ciliatae, caducae. Stipes ovarii sub anthesi eo longior. Alae latae, trinervosae, nervis ramosissimis, anastomosantibus. *Arilli lobis lateralibus acutis dimidiam seminis longitudinem ferme aequantibus,* Coss. Germ., nam ego semina non vidi. Radix amara, folia fatua; vix odori sunt flores.

P. vulgaris Tournf. Herbr. n. 1018 videbatur *P. calcarea,* sed specimina manca absolutum proferre judicium non siverunt.

P. Vaillantii Bess. En. pl. Volhyn. etc. p. 73, n. 1566, e Vaillantii loco relato huc adduceretur, nec characteres dati adversantur. Aliter

existimarunt ii, qui eam cum *P. oxyptera* Reichnb. identicam reputarunt et inde *P. vulgaris* varietatem fecerunt.

Veritus sum, ne *P. amara,* quae species admodum polymorpha est, comprehendat hanc quoque *P. calcaream*. Ita sentit Bertoloni etiam, qui qualemcumque stirpium distinctionem rejecit: et reapse characteres, a praestantissimis etiam botanicis dati, vere ponderosi et firmi non videntur, ita ut alteram stirpem alterius varietatem tantum consideraverit Kirschleg. *Fl. Als.* p. 91-2.

E regione alpina Caucasi occidentalis intermediam stirpem novit Ledebour, cf. Fl. Alt. p. 272, n. 8 *β*.

P. amarella plurium Auctor. in hanc cadit speciem; item suspicor de *P. nicaeensi* Boiss. *Voy. botq. Esp.* 21, n. 228 (non Risso). Nec aliter opinor de *P. alpestri* Timb., quae ab eo, *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 11 (1864), p. 14, indicatur ad *Basibè* Pyr. or. Arag. supra *Castanesa*, ubi ego *P. calcaream* vidi, cui item reducenda erit *P. alpina* Songeon et Bernier, apud *Bill. Ann. Fl. Fr. Allmgn.* Hisce addenda quoque est *P. nivea* Miégeville, in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 12 (1865), p. 141.

Autoptis, insuper, dijudicandum erit, num *Polygala* e monte *Pilat* agri Lugdun. commemorata a Babb. *Fl. Lyonn.* Add. p. 873 sub fine, ea quoque pertineat ad *P. calcaream*, ut mihi suspicio exorta est. Idem dubium proferre audeo de *P. rotundifolia* Gilibert. (I. Em.) Exerc. phytolog. (1792) p. 269, n. 50, ad Grodnam praecipue, sed et in agro Lugdunensi examinanda, quam Ledebour l. c. ad *P. amaram* adnectit.

Polygala amara (Thalii) L. Sp., vel potius Jacquin En. Vind. et A.

Thal. Sylv. Hercyn. p. 88, lin. 5 Sax.; G. Bauh. Pin. p. 215 sub n. 2 Tabern. dubio. Koch p. 100, n. 7, Bert. 7, p. 321, n. 5 (quibusd. synons. expuncts.); DC. Dub. p. 69, n. 3, partim. Gren. Fl. Jur. P. 3 (1875), p. 34. P. amar. et P. altpestris ? Gaud. ns. 1597-8 (expurg. synon.). La Peyr. Herbr. partim et P. vulgaris var. La Peyr. Herbr. ? cum P. austriaca La Peyr. Herbr., partim; P. parviflora Pourr. Herbr. Matr.; P. austriaca Coss. Germ. Par., P. vulgaris *g* Soy. Willem. Obs. Jacq. A. 5, p. 6, t. 412, Crantz. Austr. fasc. 5, p. 439, n. 3, t. 2, f. 4, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 18, t. 4, Dietr. Fl. Bor. v. 4, n. 277 amar. et n. 278 austr., Reichnb. Fl. cr. C. 1, t. 21, f. 40-1 et 22, f. 42 et 23, f. 45 alpestr.; Icon. C. 28, t. 1438, f. 3, 4 et 1347, f. 3 alpestr., Schrank. Fl. Monac. t. 324, Coss. Germ. Fl. Par. p. 56, n. 1, t. 7, f. 1, 2, 3, pl. elatior., Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 36, t. 547, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. 3, t. 69 dubia. Tabern. Krtb. 2, p. 1213, f. 3, Icon. t. 831, f. 1, nisi potius P. vulgaris forma.

♃ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Jul. ad finem Æstatis. In editis editioribusque.

Legi in Pyr. septr. aurigr. *a la Sulana d' Andorra,* die 3 Aug. 1840; in Pyr. or. Valle *d' Eynes*, die 27 Jun. 1837. Observavi pluribus in locis, inter quae memorare placet Balnea *de Panticosa* et *la Sierra de Guara* ad summitatem.

Contendunt Des Moulins et Durieu: « *Les feuilles amères avant la floraison sont insipides pendant le reste de la végétation annuelle.* » *Catal. pl. Dordogn.* p. 26.

Nonne J. Bauhini figura in Hist. pl. 3, l. 29, p. 362 pertinet ad speciem huic nostrae proximam?

Polygala monspeliaca (Cherleri) L. Sp.

Cherler, ex J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 388 cum sat bona fig. Moris Sard. 1. n. 142 (excl. Fl. Graec.), Bert. 7, p. 319, n. 4 (excl. Fr. Gr., cum imitbs. et DC. Ic. Gall. rar.); DC. Dub. p. 70, n. 4 (excl. DC. Ic. rar.), cf. quoque Guss. Syn. 2, p. 242, n. 2. La Peyr. Herbr.; Tricholophus monspeliacus Spach Suit. Buff. T. 7, p. 116 (excl. DC. prolat.). Brot. Phytgr. Lusit. 2, p. 216, t. 176, Link. Hoffm. Fl. Port. p. 278, t. 55, Reichnb. Pl. cr. C. 1, p. 27, t. 26, f. 57-8, Icon. C. 28, t. 1345, f. 1. Bocc. Mus. pnt. p. 141, t. 99, Cup. Panph. 1, t. 185, ex Guss.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. Per regionem mediterraneam cum *Olea* potissimum, sed quam aliquando excedit; occurrit quoque in Cantabr. meridionali.

Legi in Pyr. Arag. ad *Jaca* sub *Baragues,* die 17 Jun. 1845; semina legi ad *Huesca,* die 8 Jun. 1850, et in Cantabr. littore infra *Bilbao* ad *Algortha,* sub arce *Galéa,* vulgo *el Farol,* die 10 Aug. 1857. Observavi ad *Lumbier,* ad *Loarre;* ad *Durban,* mont. Corbariensium.

Vivit in nemusculis siccis locisque sterilibus haec planta parva, tripollicaris, palmaris, gracilis, elegans et delicatula, radice tantum annua praedita, qua optima nota a plurimis speciebus, cum quibus inconsulto confusa est, optime distinguitur.

Caulis aut unicus simplicissimus, erectus, aut unicus cum principali ramo erecto, lateralibus a basi patente ascendentibus; omnes leniter striati, sparse puberuli.

Folia lineari-lanceolata, acuminata, mucronulata, per marginem scabrida, ciliolata, sub-revoluta; caeterum erecta, spissa, in spiram laxe disposita, ima breviora, latiora, obtusiora, omnia, inferiora praesertim, facile caduca, quomodo non tantum in speciebus annuis facile intervenire novi, sed in perennibus ipsis, unde de lusu auctorum circa *P. microphyllam* L., Willd., merito questi sunt auctores Florae Lusitanicae, Link et Hoffmansegg. 1, p. 280, animadvertentes, residua foliorum pro foliis suscepta fuisse, unde folia minima perperam declarata. Rachis, pro planta, longa, simplex, puberula, in qua flores minuti, laxi, erecti, patentes, penduli, pro aetate eorum diversa visuntur; pedunculi breves, cum flore erecti, mox patentes, fructigeri aucti et penduli, caeterum subsecundi. Bracteolae tres, membranaceae, dorso virentes, intermedia longiore, omnes peracta anthesi caducae. Sepala anteriora tria, angustissima, brevissima; alae obovato-oblongae, basi angustatae, pallidae, trinervosae, nervo medio utrinque venuloso, lateralibus externe tantum venosis, nec venulis anastomosantibus, flores superantes, mucronatae. Capsularum alae denuo spurco-carneae, nervis viridibus tunc evidentioribus, medio longiore in mucronem producto; eas nimis obtusas Reichenbach (D. E.), nimium acutas Link Hoffm., finxerunt. Corolla cristata, carnea (nec *pallide caerulescens* cum Moris, nec *alba* cum Bertoloni), pallida, macula rubro-fusca sub crista notata, quae crista albescit. Stigma galeato-tubiforme, sub bilabiatum, hians. Capsula compressa, cordato oblonga, margine membranaceo insignita duplici, faciebus punctata; tecaphorum brevissimum. Semina ovalia, adpresse pilosa, caeterum nigrescentia.

Hanc *Polygalae* speciem J. Bauhinus, Ray, Boccone, Magnol, Sauvages primi bene distinxerunt et hos sequutus est Linnaeus, moxque Gouan, qui subtiliter in varietates plures diremit. Male eam agnovisse Gerardum patet, eo quod *Polygalae vulgaris* varietatem dixerit, cf. Fl. Gall. Prov. p. 281; in hunc errorem inciderunt etiam Crantz A. fasc. 5, p. 438 Obs., Borkhausen, cf. Roem. *Arch. f. d. Botanik* T. 1, fasc. 1, p. 46; dicamus etiam Lamk. *Fr.* 2, p. 453. Eamdem falsam sententiam suscepit Poiret, *Dict.* T. 5 (1804), p. 487, graviorem eam reddens citatione secundi synonymi Tournefortiani, Coroll. p. 10. Consulto Garidelium praeterii, *Aix* p. 372, quia non satis liquet quamnam plantam, si aliquam, prae manibus habebat, dum egit de illa *P. acutior. fol. monspel.*

Willdenow, Sp. pl. Diadelph. p. 874, n. 8 pauca Linnaeo addidit, sed quae addidit satis demonstrant ipsum *P. monspeliacam* veram nunquam vidisse et forte *P. depressam* Wender. prae oculis habuisse.

Jam Link et Hoffmansegg, inspecto Willdenowi herbario, ita effati sunt: « *Planta Willdenowi, quam in ipsius herbario inspicere licuit a nostra (monspeliensi) utique differt, major est, foliis latioribus et floribus majoribus, caeruleis, nec, postquam nostram vidit, amplius a viro clarissimo pro P. monspeliensi habetur.* » *Fl. Port.* p. 279. Eam ad *P. oxypteram* Reichnb. traxit Spreng. Syst. 3, p. 166, n. 43. Verum est, quod *P. monspeliaca Fl. Port.* perennis declaratur, quod ego per errorem incidisse puto, nam figura aliter demonstrat et cum mea omnino convenit planta: fatendum etiam est speciei descriptionem laxa manu exaratam esse. Et Brotero l. c. adducit hanc Link et Hoffmansegg prolationem, sed expresse declaratur ab eo « *Radix..... annua in cunctis hujusce speciei individuis a me in Lusitania observatis.* » Veluti si aliquid opponendum censeret assertioni a citatis botanicis, inconsulto, datae. Caeterum, maluissem ego reperire apud Brotero magis expurgatam synonymiam, vel prolationes; potissimum vero illas Willd. Sp., Lamarck *Enc.* (reapse Poir.), DC. Ic. gall. rar., praeterire debuisset, neque voluissem apud eum legere de hac specie, quod « *nimium affinis P. vulgari* » sit, et tantummodo dictum quod *diversa videatur* ab ea, ita ut quae de stirpe bene egit, aliquantulum infregerit.

Sed venio ad DC. Iste in *Fl. Fr.* ex aliorum potius, quam e propria speciei notione de ea loquutus est. In Icon. Gall. rar. autem palam est ipsum *P. vulgaris* varietatem pro *monspeliaca* finxisse et synonyma fortuitu jecisse: postea vero, Hrt. Monspel. Cat. p. 134, n. 168, hallucinationem suam fateri nolens, bona malis commiscuit; in Prodr. p. 325, n. 47, denique, in errore perduravit et cum eo fideliter incessit Duby in Bot. Gall. Videtur DC. dum de *P. monspeliaca* loquutus est, partim bona de ea protulisse auctores quosdam consulens, partim mala finxisse e manca speciei cognitione. Et miror La Peyrouse, qui criticandi DC. desiderio flagrabat, possidens in Herbario veram speciem, alienam ab ea adduxisse DC. figuram, absque ulla critica observatione, in *Hist. abr. pl. Pyr. Add. corr.* p. 640 ad p. 401, n. 4. Reapse et iste perperam cum Willdenow speciem perennem dixerat, l. c., p. 402.

P. glumacea Flor. Graec. Sibthrp. C. 7, p. 66, t. 670, a Moris, Bertoloni, Bory Chaub. *Pélop.* n. 1119 adducta, mihi potius relinquenda videtur.

Quid fuerit *P. monspeliaca* Asso, Syn. Arag. n. 656, suffruticosa dicta, quum iste *P. vulgarem* Ibid. seorsim enumerat, n. 654, difficile est devinare, nisi gravi errore, Candolleano more, habita hujus postremae speciei varietate pro altera specie, ex una eademve planta duas et ille confecerit species; nisi, forte, *P. rupestrem* contrectabat. *P. monspeliaca*, vere, Schult. *Œstr. Flor.* (1794) p. 108, n. 4 facili negotio a nostra specie excluditur et ad *P. vulgarem* reducitur. *Pol. acutior. fol. monspel.* Vaill. Bot. Paris. p. 161, n. 5 videtur mihi *P. austriaca Flor. Paris.* Coss. et Germ., scilicet *P. amara* nostra.

Polygala exilis (Danthoni) DC. Cat. hrt. Monspel.

Danth. ined. Loisel. in Journ. bot. 2 (1810) p. 360. DC. l. c., p. 52 et p. 133, n. 167 et cum Dub. p. 70, n. 5. Bert. 10, Sp. add. p. 521, n. 18. P. parviflora Loisl. Notic. p. 104. Fl. Gall. ed. 2, T. 2,

p. 103, n. 5 (non Poir.). P. linearis Lagasc. Gen. Sp. pl., ex DC. Pr. et ex Boiss. Voy. botq. Esp. p. 81 sub n. 225, quibus assentio. Boissieud Fl. Eur. 1, t. 474, f. 1, Reichnb. Pl. cr. C. 1, p. 28, t. 28, f. 61, Icon. C. 28, t. 1345. f. 2.

⊙ Flor. ineunte Jul. Aug. Fruct. abeunte Jul. Aug. In Pyr. Arag., Catal. humilior. cum *Olea*.

Legi in Pyr. Arag. ad *Sobrarbe*, contra *l'Ainsa*, l. d. *Cienfuentes*, die 22 Jul. 1845. Observavi ibidem ad *la Buerda*; dein infra ad *Liguerry*, *Graus*, *Benavarre*, *Villacampa de Ribagorza*, *Luesia*; *Organia*, *Gerona*.

Planta pollicaris, bipollicaris et ultra, delicatula, glabra, facie verecunda.

Caulis raro sub-simplex et bipollicaris, saepius vero ramosissimus, 3-5-pollicaris et ultra etiam, erectus, ramis sub-patentibus, rigidulis, asperulis. Folia linearia, crassiuscula, magis superne sulcata, quam inferne carinata, sparsa, vel potius laxe spiraliter disposita, erecta, facile caduca, primordialia brevia, obovata, obtusa, inferne rubella; caeterum plus minus obtusa omnia. Rachis elongata fert flores plures scarsos, in laxum racemum dispositos, parvos, rubellos, erectiusculos. Bracteae tres exiguae ad pedunculorum insertionem, eaeque coloratae, caducae. Pedunculi basi praetenues, ad apicem sensim incrassati, primo cum flore erectiusculi, mox patuli, demum cum capsula arcuati, denique caduci. Corollae crista multifida, rubella, alia duo petala vix carnea, apice rubella: porro non bene flores albos dixit Loiseleur. Stamina cum alis adnata. Pistillus cum stili apice uncinato. Alae spathulatae, uninerviae, corolla longiores, capsulas longitudine subaequantes. Capsula turgidula, obcordata, lobis scilicet inaequalibus, punctata, semina duo obovalia, hirsuta, nigra continens.

Constituit sectionem propriam *(Microlophium)* penes Spach, *Suit. à Buff.* T. 7, p. 125, valentissimi viri artificium sane deplorandum.

Figuram Zannichelli, *Vnz.* t. 85, non ego tam pronus cum Bertoloni recipio, radicem quidquam robustiorem percipiens, veritus ne potius *P. vulgaris* tenuiorem illa referat statum. Si ipsum Zannichelli consulueris, ad p. 215, reperies et illum haesisse in declaratione de plantae vita: « *Non sappiamo s'ella sia perenne, ovvero annuale.* » Inquirenda iterum planta in insula *di Por di Lio*, antequam Zannichellio nostro species tribuatur.

Ord. 90. CORIAREAE DC.

Coriareae, vel *Coriarineae* Chatin, *Limnanth.* et *Coriar.* (conjunctae) in *Ann. Sc. Nat. Par.* Sér. 4. T. 6 (1856), p. 271-2; Maxim. *Coriar. Ilic.* (1881) ps. 1-5, declarata affinitate potiore cum *Simarubaceis*. Affinitates plures, situs difficillimus; cf. etiam Le Maout, Decsn. p. 371.

Coriaria Nissol (1711).

Coriaria vulgaris (Plinii) Niss.

Plin. Nat. h. l. 24, c. 11, vel 54-5. C. myrtifolia Willd. Sp. pl. Dioec. p. 818, n. 1, Bert. 10, p. 376, DC. Dub. p. X ij., Maxim. l. c., p. 7, n. 1. C. myrtifol. La Peyr. Herbr.; C. tinctoria Dulc. Niss. Mém. Acad. Sc. ann. 1711, p. 317, t. 12, Schk. Handb. 4, t. 334, Lamk. Ill. t. 822, Turp. in Dict. Sc. Nat. Atl. Dicotyl. t. 288-9, Reichnb. Icon. C. 15, t. 160, f. 4820, Roques Phytogr. med. T. 3, p. 303, t. 134, Targ. Oss. bot. Dec. 6, p. 17, t. 4 (n. XIX) f. 7-12; Duh. Arbr. arb. p. 179, t. 73. Pen. Lob. Adversr. p. 413, f. 1, Lob. Ic. 2, t. 98, f. 2.

♄ Flor. Maj. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. med. et orient. calidior., meridionalibus praesertim.

Legi in Pyr. or. ad *Roussillon*, ad *Ceret*, die 18 Maj. 1843. Habeo a Deville ex *Sarrouilles*, qui dixit se vidisse quoque ad *St. Sever de Rustan* et ad *Castelnau*. Observavi ad *Tremp*, *Berga*, *Perpignan*, etc.; vidique ad *Pech David*, ad *St. Martory*, supra *Toulouse*.

Hermaphrodita obvenit Medicko; cf. Act. Acad. Theodor. Palat. T. 3 (Manhemii 1775) p. 193. Vidit quoque Targioni (Ott.), l. c., p. 58, in planta culta flores omnes hermaphroditos, quos aut unisexuales, aut polygamos plures vidimus. Nulli tamen status ille ita imposuit, ut Turrae, qui speciem voluit et distinxit nomine *C. hermaphroditae*: cf. Turre, *Farset.* et Animadv. apud Calogera *Nuov. Racc. opusc. sc. filos.* T. 14 (1766), p. XLII. Hanc Systematici oblivioni mandarunt.

« *Cum haec planta semina habeat nigra coriariis inserviat, vires venenatas exarat, facile adducor ut credam esse Nauteam Plauti* »; *Alsinar.* *Act.* 5, Sc. 2, v. 44-5. « *Nauteam bibere malim, si necessum est, quam illam obsculare. Moveor auctoritate Testi* « *Nautea, inquit, herba granis nigris, qua coriarii utuntur, a nave ductum nomen, quia nauseam facit permutatione T. in S.* » Asso Syn. Arag. p. 143, n. 964. Cf. S. Pomp. Fest. de Verbor. signific. (Amstelod in us. Delph. 1700) p. 269.

Ast Festus videtur mihi rem composuisse intempestivam, quando pro *Nautea* herbam interpretatus est: sunt qui potius credant *Nauteam* fuisse dictam aquam e coriis, quae peculiarem naturam reciperet sive e coriis ipsis, sive e substantiis cum quibus coria parabantur. « *Nautea est aqua de coriis, vel quod est verius, aqua de sentina dicta a Nautis.* » Nonn. Marcell. de propr. sermones (ed. Paris Bey) 1583, p. 5, ed. Plantin. Ant. 1565, p. 39. Haec potior mihi videtur sententia, relicto Festo, qui ad confusionem augendam mox retulit quoque: « *Labeo in commentario juris pontificii ait Nauteam rubidum quiddam esse, quo pontificum vestimenta quaedam colorant.* » l. c. aliaque, quae supervacaneum foret referre. Illa vero Nonnii Marcelli postrema explicatio potior nobis quidem visa, non refragatur cum aliis Plauti locis, ubi legitur:

« *Nam omnium unguentûm odor prae tuo, nautea est.* Curcul. Act. 1, Sc. 2, v. 5; vel Casina ultimi versus:

Verum qui non manibus, clare, quantum poterit, plauserit,
Ei pro Scorto supponatur hircus unctus nautea. »

Et « *Paulus in Artemone unguentum quod naribus mulionum nauteam fecisset* » memorat Festus, dummodo Paulum pro Plauto perperam non scripserit. Quibus perpensis, videri mihi videor, agi, vel tunc temporis memoratam fuisse rem bene notam et dicerem vilissimam ac nauseosam, vel non de herba sermonem fuisse. Hanc *Nauteam* Junius Hadrianus in Nomenclatore pro *Tamo communi* interpretavit. Alii eam cum *Anagyride* 1.ª Dioscoridis (*A. foetida* Ger. I. et Nuperorum) eamdem esse crediderunt: cf. Camer. I. Symb. Emb. Re Herbar. (1654) n. 18. A quibus interpretationibus magis magisque abhorremus.

Neque *Nautea* reperitur apud Plinium memorata. Professores Monspelienses antiqui primi existimarunt, testibus Gesnero Hrt. Germ., Pena et Lobelio s. c., *Rhus*, vel *Rhoim* Plinii secundam esse potius ipsam *Cor. vulgarem*, neque *Rhoem Coriariam*, cum *Rhoe mascula* Plin., ut alii interpretes crediderunt. Verum est semper, quod Plinius describit herbam illam cubitalis altitudinis, quod generatim neutri speciei con-

venit et solummodo aliquando in *C. vulgarem* sat apte cadit, dum planta secatur pro usu oeconomico, quae lente mox vegetat tuncque statura humili per latam superficiem occurrit, ita ut non abs re videatur in hoc statu visa et descripta planta esse a Plinio, de illius integra evolutione ignaro.

Ord. 91. ACERINEAE DC.

Acer Verg., Plin., Moench. Cf. Blume Rumph. 3, p. 192.

Acer campestre (Theophrast., Plinii, Columell.) Dalech. ex Plin. et Dodon., L. Sp.

Theophr. Hist. pl. l. 3, c. 11, Plin. Nat. h. l. 16, c. 15, vel 26? Rumpotinum Colum. l. 14, c. 1, l. 24, c. 18, Koch p. 149, n. 4, Bert. 4, p. 355, n. 4, Gaud. 6, n. 2309, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 332, DC. Dub. p. 99, n. 2. La Peyr. Herbr.; A. tenuifolia Cord. V., A. minor Dod. latin., A. trilobum Gilib. Exerc. phyt. Engl. Bot. v. 5, 304, Flor. Dan. t. 1288, Schrank Fl. Monac. t. 250; Sv. Bot. v. 6, t. 409, Fl. Bat. t. 1166, Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 166, t. 116, f. 1 (2), Schk. Handb. 4, t. 353, f. 8 fol., Du Ham. Arbr. arb. p. 28, t. 10, f. 7 fol., Lamk. Ill. t. 844, f. 1, Reichnb. Icon. C. 15, t. 162, f. 4825, Tournf. Inst. hrb. t. 386, f. 1. Trag. St. h. p. 1123. Gesn. Op. bot. ed a Schmied. tab. aen. 19, f. 164 et P. 2, fasc. 1, p. 16, t. 9, f. 19, Dod. Pempt. p. 840, f. infer., Tabern. Krtb. 2, p. 1386, f. 2, Icon. t. 973, f. 1, Lonicr. Nat. h. crt. 36 B, J. Bauh. Hist. pl. 1, l. 8, p. 166.

♄ Flor. Apr. Maj. Fruct. Maj. Jun.

Legi in Pyr. Arag. ad *Asso-Beral,* die 30 Maj. 1845; in Pyr. septr. med. *St. Béat* inter et *Eup*, die 26 Jun. 1843. Habeo e *Cauterets* a Deville.

Ita definiendum propono: *A.* foliis palmato-quinquenerviis, quinquelobis, lobis lateralibus longe minoribus, ex illorum nervis sub-dependentibus.

A las dos Hermanas, Pyr. Navarr., obvium mihi fuit cortice suberoso.

Rumpotinum Columellae pro hac specie habemus, late in Italia adhibita ad vites sustentandas. Diversam coluerunt sententiam fratres Bauhini, qui pro illo *Acer italum* interpretarunt. De *Acere* Vergilii dixi in *Fl. Virg.* p. 14.

Acer monspessulanum Dalechampii! J. Bauh., Neotericor.

Hist. pl. Lugd. p. 95 (p. err. 83). Koch p. 149, n. 5, Bert. 4, p. 359, n. 6, Moris Sard. 1, n. 213, DC. Dub. p. 99, n. 4. La Peyr. Herbr.; A. Ibericum M. a Bieb. (ex Tausch, conf. a Ledeb. Ross.) et A. illyricum Jacq. fil., ex Reichnb. excurs.; confirm. a Spach Revis. gen. Acer. n. 20. A. creticum Friv. Herbr. Rum. ex Griseb.; A. rectangulum Dulac. Trattin. Archiv. fasc. 1, p. 10, n. 20 cum ic; Duh. Arb. arb. p. 28, t. 10, f. 8 fol., Reichnb. Icon. C. 15, t. 162, f. 4826, Schk. Handb. 4, t. 352, f. 9 fol. J. Bauh. Hist. pl. 1, l. 8, p. 167-8, Chabr. Sciagr. p. 61, f. 6, Pluknt. Alm. p. 7, Phytogr. t. 251, f 3.

♄ Flor. Apr. Fruct. Maj. Jun. In calidior. Pyren. medior., orient., regionis mediterr. potissimum.

Legi in Pyr. orient. humil., *Roussillon*, ad *Montesquieu*, die 30 Maj. 1843. Vidi ad *Vinies.*

Dixi in *Flora Virgiliana*, p. 14, quam incerta sint Plinii *Acera*, quorum alterum quidam huc trahere conati sunt, quodque nos potius ad *A. latifolium* referre malimus.

Acer platanoides (Gesneri) Munting Phytgr., L. Sp.

Gesn. Hrt. Germ. crt. 289 vers. Koch p. 149, n. 3. Bert. 4. p. 253, n. 2. Gaud. 6, n. 2366. DC. Dub. p. 99, n. 5. A. pseudoplatanus La Peyr. Herbr.; A. rotundum Dulac., A. montanum Gesnr., A. Lobelii Ten. et A. laetum Mey. C. A., ex Parl. It. Flor. Dan. t. 2586, Sv. Bot. v. 2, t. 86. Schk. Handb. 4, t. 351, Reichnb. Icon. C. 15, t. 164, f. 4828, Mill. Icon. t. 8, f. 1, Duchsn. Pl. ut. vén. Atl.

t. 83; Guimp. Abbild. t. 211, Tenr. Mem. cum tab. et Fl. Napol. t. 199, Scheub. Icons. t. 50, f. 9. Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. P. 2, fasc. 2, p. 14, t. 1, n. 17, Camer. Epit. p. 63 (correct. descript.); Muntg. Phytgr. fol. 57, f. 11, Pen. Lob. Advrsr. p. 443, ramul. excl., itemve in Lobel. Ic. 2, t. 199, f. 1, ead.

♄ Flor. Maj. Jun. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. septr. med. facilius obvium.

Habui a Philippe e Pyr. septr. medior. Valle *Campan, Gripe*; ex Valle *de Aran* ab Iserne. Degit in Herbr. La Peyr. ex *Gédre.*

Acer italum (Anguillarae) Lauth. *Acer.* p. 32, n. 8 (1781).

A. 2 spec. Ang. Sempl. p. 79; A. crispum Schwencks. Siles. (1601) p. 7, ex Vill., mihi vald. dub. A. opulifolium Vill. (1786), Koch p. 149, n. 2, Gaud. 6, n. 2308, DC. Dub. p. 99, n. 3. A. Opalus (Ait.) Bert. 4, p. 357, n. 5. A. opulifol. La Peyr. Herbr.; A. hispanicum Pourr. Chl. Narb. n. 1 et Herbr. Matr.; et A. Opalus Willd. (sic) Pourr. Herbr. Matr.; A. montanum Parkins.; A. tomentosum Dulac., A. aetnense Tin., Tod. Pl. exsicc., ex Parl. It. Trattin. Archiv. fasc. 1, p. 7, n. 13, cum tab., Gaud. l. c., t. 3, Tenor. Fl. Napol. T. 3, p. 372, n. 889, t. 100. D'Orbign. Dict. univ. Hist. Nat. Dicotyl. t. 24, Reichnb. Icon. C. 15, t. 163, f. 4827. Ovid. Montalb. Hrt. botangr. Ind. p. 66, lin. 10, Icon. p. 224, vers. 225.

♄ Flor. Apr. Maj. Fruct. Aug. Sept. Per regionem mediterraneam, tum in montanis, quam infra: rarissime obveniens per regionem oceanicam Pyrs. Aragonsbs. propinquam.

Legi in Pyr. Arag. ad *Canfranc,* die 1 Maj. 1845; contra *Parzian,* ad medium montem *el Mener,* die 18. Aug. 1845. Habeo a Deville ex *Sia.* Observavi ad *Roncesvalles,* in Valle *de Roncal, al Trueno de Viniès, a la Carbonera,* ad *Fontpedrouse,* ad *Prats de Mollo,* etc.

Insignis est arboris statura, praecellens facie in sylvis, cortice lignoque, pro oeconomico uso, utiliter adhibendis. Folia juniora pubescunt. Racemi sunt laxi et penduli, rachis ad divisionem pedunculorum pilosa, caeterum glabra. Staminum filamenta glabra; fasciculum pilorum vidi in floris centro, ubi pistillum evidentem non percepi. Samarae interdum ternae, quaternae quoque dantur. Videas si in individuis fructificantibus pedunculorum basis quidquam erigitur, apice tantummodo nutante, dum floriferus totus nutat pedunculus.

Gesneri prolationes a Villar, *Fl. Dauph.* 3, vel 4, p. 802, n. 3, relatae mihi potius dimittendae videntur, saltem ultra modum incertae sunt. Item locus Schwenckfelti dilabitur, considerato defectu speciei nostrae in Silesia.

A. neapolitanum Tenor., cum Boiss. El. pl. nov. Hispan. p. 19, quod praesertim ad pagum *Pueyo,* secus flumen *Gallego* Pyr. Arag. vivere dicit, separat Willk. Sert. Fl. Hispn. n. 210, dicens ab *A. italo* distinctum « *fructibus multo majoribus, germinibus semper dense velutinis, alis valde divergentibus.* » Sic: de germinibus, scilicet, pone fructus loquutus!

Acer latifolium (Theophr.?, Plinii?, Tragi) Clus. Pann. A.

Theophr. Hist. pl. l. 3, c. 11? Plin. Nat. h. l. 16, c. 15, vel 26? Trag. St. h. p. 1125. A. pseudoplatanus L. Sp., Koch p. p. 149, n. 1, Bert. 4, p. 351, n. 1 et 5. p. 624, Gaud. 6, n. 2307, DC. Dub. p. 98, n. 1. A. platanoides La Peyr. Herbr.; A. procerum Salisbr. Pr.; A. quinquelobus Gilib. Exercit. Phytlg.; A. major Cord. V., Gesn. Hrt. Germ.; A. montanum Pen. (non Gesneri); A. villosum Presl., Tenr., Dulac. Engl. Bot. v. 5, n. 303, Flor. Dan. t. 1575, Schrank Flor. Monac. t. 391, Flor. Batv. v. 4, t. 300, Drev. et Havn. Ch. pl. Eur. T. 3, p. 19, t. 62, Spach Suit. à Buff. Atl. t. 18, f. 2, fl. fr., Duh. Arbr. arb. p. 27, t. 9, Turp. in Dict. Sc. Nat. All. Dicot. t. 163, Reichnb. Icon. C. 15, t. 164. f. 4829, Schk. Handb. 4, t. 352, f. 1, 2 b. Gesn. Op. bot. a Schmied. P. 2, fasc. 1. p. 15, t. 8, n. 18 et tab. lign. 19, f. 163 et tab. aen. item f. 163. Clus. Pann. A. p. 8 sin. fig., quae Rar. pl. Hist. l. 1, p. 9-10 l.a; Pen. Lob. Advrsr. p. 443, Icon. 2, t. 199, f. 1, Dod. Pempt. p. 840 f. supr.

♄ Flor. Maj. Junioque ineunte. Fruct. Jun. Aug. In Pyr. septr. med., vel orient. edit. rarum.

Legi in Pyr. Catal. supra *Berga*, vertice mnts. *Queralt*, die 24 Maj. 1861. Habeo a Deville lectum in nemore supra *Barèges*.

Generis foeminini non fecit Clusius, ut indicavit G. Bauh. Pin. p. 431 ad n. 1.

Dulac huic et *italo* eosdem assignat characteres, non diverso et in nomine specifico auxilio. Revera sectione dividit, tum filamentis staminum villosis, tum glabris.

Loca Patrum non parum incerta esse fatendum quidem est. Sed quum Plinius una cum Istria de sua *Aceri* secunda specie citaverit *Rhaetiam* quoque inter species quas Flora Tergestina offert *(monspessulanum, italum* et *latifolium)*, tum hoc nostrum potissimum designavi, quae species est ad montana magis trascurrens.

Ord. 92. AMPELIDEAE Humbldt., Bnpl., Kunth.

Vitis Verg., Varr., Cat.

Vitis vinifera (Bibl. Sacr., Homer., Theophr., Theocr., Vergil., Dioscr., Galen., Hesiod., Athen.) Dorsten., Lonicr., Matth., Camr., Lob., L.

Ampelos Bibl. Sacr. Genes. c. 40, v. 9, 10; c. 49, v. 11; c. 9, v. 21, etc. Homer. Odyss. 9, 110 et 133; 24, 246, Theophr., Dioscr. pluribs. locs., item Vergil., Theocr. Id. 5, v. 109, Id. 4, v. 8, Galen. De alim. fac. 2, Hesiod. Op. v. 570, Op. et dies v. 611. Athen. Deipns. l. 2, c. 1. Koch p. 150, Bert. 2, p. 674, Gaud. 2, n. 565, Moris Sard. 1, p. 326. DC. Dub. p. 101, n. 1. La Peyr. Herbr.; V. sylvestris Ruell., non Matth., nec Trag. Flor. Graec. Sibthrp. C. 3, p. 36, t. 242, Jacq. Icon. rar. t. 50, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 108, t. 106, f. 2, Schk. Handb. 1, t. 49, Turp. Fl. med. T. 6, t. 347, fructig. et Turp. in Dict. Sc. Nat. Dicot. Atl. t. 160 item.; Plenck Ic. pl. med. T. 2, p. 40, t. 144, Woodv. Hook. Med. Bot. V. 1, p. 144, t. 57, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 369 et t. 370 fruct. vars. Duh. Arbr. Arb. 2, t. 106 a Matth. Matth. p. 1320, Camer. Epit. p. 1003, Fuchs. Hist. st. p. 84, Trag. St. h. p. 1056 e pl. cult. Egenolph. Herbr. imag. crt. 37 b fig. inter., Dorsten. Bot. crt. 298 D, Lonicer. Nat. h. crt. l. 8 C, Dod. Pempt. p. 415, Cod. Paris. ex Lenorm. fol. 58 vers. (fig. tant. nec nomen!).

♄ Flor. Maj. Jun. Fruct. Sept. Oct. In Cantabr. potissim. frequentior.

Legi in Pyr. Navarr. ad *Escarros* sub *Ochagavia*, di 23 Jul. 1844.

Frutex iste abundat per Cantabriam mediam et inferiorem, plurimis in locis frequentissimus, ut et ad *San Jean Pied de Port*; etiam ad *Organia*, ubi specimem legi, vineas coli non vidi, ibidemve rarae reapse huc et illuc plantae occurrunt ad muros et in locis calidioribus.

De illius varietatibus longe lateque disseruere Kerner *Le Raisin* 1803-15, Jullien *Vignobles* 1816, Demerson *Hist. natur. Vign.* 1826, Babo *Weinstock* etc. 1844, Keller 1838, etc.

Speciatim pro una et altera regione *Roxas* Clemente pro Boetia 1807, Acerbi *Viti Ital.* 1825, Dierbach pro Regionibus Rhenanis, in *Linnaea* 1828, ps. 73-83, Bertoloni, aliique; sed citati isti mihi visi sunt praestantiores; cf. Pritz. Thesaur. etc. ed. 1, ps. 463-4. « *Noe...... bibens vinum inebriatus est.* » Bibl. Sacr. Gen. c. 9, v. 2. Sic incipit *Vitis* historia.

Ord. 93. TILIACEAE Juss.
(Malvacearum trib. 1.ª Parl. It.)

Tilia Theophr., Vergil., Plin., L. Quoad illius inflorescentiam cf. Brunner (fil.) in *Ann. Sc. Nat. Par.* (1846).

Tilia grandifolia (Theophr., Plinii) Ehrh. *Beitr.*

Theophr. Hist. pl. l. 3, c. 10, l. 5, c. 4; Plin. Nat. h. l. 16, c. 14, vel 25, Til. foem. Koch p. 145, n. 1, Bert. 5, p. 335, n. 2. T. platyphyllos Scop., Gaud. 3, n. 1200, DC. Dub. p. 94, n. 2. T. europaea Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 378, n. 1. T. europ. L. grandifolia La Peyr. Herbr.; T. vitifolia Host, confirmata a Neilr. T. sativa Trag., T. rubra DC., Tenr. et T. corallina Host, ex Parl. It. ut antea Sm. Engl. Bot. Suppl. v. 2, n. 2720, Bull. Herb. Fr. 175, Schrank Fl. Monac. t. 14, Schk. Handb. 2, t. 141, Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 150, t. 113, f. 3, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 5, t. 40, Reichnb. Icon. C. 16, t. 316 et 317, cum. t. 318 quidq. dub.; et t. 319, f. 5140 vitifol. cred., Nouv. Duham. T. 1, p. 226, t. 50, Venten. Mém. Inst. Sc. T. 4 (ann. 11 Reip.), p. 6, t. 1, f. 2, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 429, f. A., Dietr. Fl. Bor. v. 12, n. 831, Hayn. Arzn. 3, t. 48, Duchsn. Pl. ut. vénén. Atl. t. 87, Spach in Ann. Sc. Nat. Par. S. 2, T. 2, p. 336, t. 15, f. 6 moll. Fuchs. Hist. st. p. 862, Icon. ed. 1545, t. 498 (laud. a G. Bauh.); Trag. St. h. p. 1110 mal.; Tabern. Krtb. 2, p. 1397 fig., Icon. t. 982, f. 1, Dod. Pempt. p. 838 fig. referens formam cordifoliam. J. Bauh. Hist. pl. 1, l. 8, p. 133 fig. et p. 137, f. 2.

♄ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug.

Legi in Pyr. septr. med. supra *Bagnères de Luchon*, eundo ad *l'Hospice du Port de Venasques*, diebus 14 Jul. et 29 Aug. 1838.

Fuchsii icones ad insequentem speciem evocat Smith, *Engl. Fl.* 3, p. 21.

Tilia sylvestris (Plinii) Trag. St. h. p. 1111, n. 2, Desf. Hrt. Paris.

Plin. Nat. h. l. 16, c. 14, vel 25 Til. mas. Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 378, n. 2. T. parvifolia Ehrh. Beitr., Koch p. 145, n. 2, Bert. 5, p. 336, n. 3. T. microphylla Ventn., Gaud. 3, n. 1201, DC. Dub. p. 94, n. 1. T. europaea L. parvifolia La Peyr. Herbr. s. l. T. europaea Bull. Fl. Par., et Herbr. Fr., T. minor Gesn. Hrt. Germ., T. ulmifolia Scop.; T. intermedia Tenr.? (non Heyn.) ex Parl., T. stipulata Gilib. Exerc. phyt. Engl. Bot. v. 24, n. 1705, Flor. Dan. t. 553, Schk. Handb. 2, t. 141, Bull. Herbr. Fr. t. 176 et Fl. Par. T. 4, t. 208, Reichnb. Icon. C. 16, t. 311, f. 5137 et t. 312 et t. 314 f. supr., Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 29, t. 3, Dietr. Fl. Bor. v. 12, n. 832, Pienck Ic. pl. med. T. 5, p. 36, t. 424, Ventnt. in Mem. Inst. Sc. T. 4 (ann. 11 rep.) p. 5, t. 1, f. 1, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 429 f. B, Turp. Fl. med. T. 6, t. 341, Hayn. Term. bot. t. 32, f. 3, Michel. in Till. Hrt. Pis. p. 165, t. 49, f. 3, Matth. p. 174, Camer. Epit. p. 93, Dub. Arbr. Arb. 2, t. 95, a Matth., Dorsten Botan. crt. 285 C, Lonicer. Nat. h. crt. 33 C, ex Egenolph. Herbr. imag. P. 2, crt. 6 fig. intr., Tabern. Krtb. 2, p. 1396, f. 2, Icon. t. 981, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 1, l. 8, p. 157, f. 1, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 89, f. 1.

♄ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept.

Legi in Pyr. septr. med. supra *Bagnères de Luchon*, diebus 31 Jul. et 17 Sept. 1838. Habeo a Deville lectam supra *Tarbes*, ubi facile reperitur.

Occurrit huc et illuc foliis contaminatis praesentia *Erinei tiliacei* Pers. Si Tragum pervidisset Parlatore (It. 5, n. 1184) Scopolium antiquiorem denominatorem non salutavisset.

Ord. 94. MALVACEAE R. Br.

Tribus 1.ª HIBISCEAE Endl.

Hibiscum Dioscr., L.

Hibiscum roseum (Caesalpini) Thore apud Loisel. Fl. Gall. ed. 1, P. 2 (1807), p. 434, n. 1.

Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 245, n. 697, De Plnts. l. 14 sub c. 30, p. 561. Thor. apud Desv. Journ. botq. 1 (1808), p. 194, Bert. 7, p. 285, n. 1, DC. Dub. p. 93, n. 2. La Peyr. Herbr. s. l., H. palustris Pourr. Herbr. Matr., ut prius Thor. Chl. Land. Savi Flor. Ital. p. 1, t. 1, Reichnb. Icon. C. 15, t. 182, f. 4861, Zannich. Vnz. p. 159, t. 89, 90.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. occidentalioribus, humilioribusque rarum.

Habui lectum sub *Bayonne, au marais de Pontots* (ubi nunc disparuisse dixerunt) ab optimo amico D.re Campan. Vivere ad *Barthe de l'Estunar* testabatur horticultor René; fertur inveniri etiam prope *Biaritz, au lac de Brindos,* ubi tamen ego die 15 Sept. 1857 stirpem incassum perquisivi.

Ei refert Savi, cum Zannichelli, *Althaeam hortensem* seu *peregrinam* Dod. Pempt. ed. 1, p. 644, ed. 2, p. 655, quam ad *H. palustrem* potius spectare nos quoque cum aliis credimus. Sub varietate β Bertoloni citat *H. aquaticum* DC. *Fr.* ac Pr. et *H. palustrem* Savi Bot. Etr. Spach *Suit. à Buff.* 3, p. 378 sub *H. palustri* L., Cavan. Monad. Diss. 3, t. 65, f. 2, *H. roseum* Thore adducit. Sed DC. *Fr. Suppl.* p. 626-7 tres una confundi species queritur, *H. roseum, H. palustrem* L. et *H. aquaticum* DC., sive *palustrem* Savi, nec Linn.

Reapse *H. paustris* Savi *Fl. Ital.* p. 5, t. 2 diversa videtur species, quae facile se distingui sinit foliis serratis nec crenatis, pedunculis basi bractea instructis, corollaque alba. In Hetruria spontanea haec species reperta est; cf. DC. Pr. p. 450, n. 54, sed hoc non confirmat Caruel.

Bis peccavit Spach l. c. citans *H. roseum* Thore *Chlor. des Landes;* et referens hanc speciem ceu synonymon ad *H. palustrem* L. (ut dixi), quae diversa planta est.

Tribus 2.a MALVEAE Endl.

Lavatera Tournef. (1706) L.

SECTIO 1.a **OLBIA** Medick.

Lavatera Olbia (Penae et Lobelii) L. Sp.

Pen. Lob. Advrsr. p. 294.-f. 1. Bert. 7, p. 269, n. 2, Moris Sard. 1, n. 201, DC. Dub. p. 93, n. 2. L. trimestris La Peyr. Herbr.; Althaeastrum Heisteri. ex Fabric. En. pl. hrt. Helmst. ed. 2, p. 275. Jacq. Hrt. Vindb. 1. p. 30, t. 73. Cavan. Monad. Dissert. 2, p. 86, n. 148, t. 32, f. 2, Lamk. Ill. t. 582, f. 1, Nouv. Duham. T. 7, p. 9, n. 1, t. 5, Reichnb. Icon. C. 15, t. 177, f. 4855 dub. Lob. Icon. t. 653, f. 2, Pluk. Phytgr. t. 8, f. 1 vix.

♄ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. orient. Catal. non procul a mari.

Legi in Pyr. Catal. ad *Rosas*, diebus 11 Jun. 1851 et 28 Aug. 1846; observavi ad *Cadaques, Culera, Cerbera.*

Statura bipedalis, orgyalis et ultra etiam aliquando; folia ima interdum tam magna reperies ut manum digitis apertis computatis adaequent. Cortex tenax non minus ac in *Althaea vulgari*, cum qua comparavi viventes; ita ut aeque ac ista utile filum ad opus textile praebere valeat. Folia saepe triloba. Rami floriferi saepius simplices. Flores speciosi, manifesti pedunculati, nec sessiles ut eos declarant DC. Duby. Corolla, seu petala rubra, striata, striis saturatioris coloris; sunt et petala ad unguem pubescentia, ut pubescunt staminum phalanges; admodum pubescentia sunt quoque calyces capsulaeque, in quibus pili breves et velutini; calyx in parte interna, qua corollam respicit, sub glaber est, et glabra sunt stigmata. Pili fasciculati per caulem huc et

illuc conspiciuntur; mollities magna fit in superiore parte caulis e pilorum copia.

Cavanillesi citata figura perfecte non quadrat cum mea planta, quum repraesentet foliorum lobos nimis acutos, serraturas argutas, calycisque exterioris venas nimium spissas, simplices et extra veritatem valde regulares.

L. Cachemiriana Cambessèd. apud Jacquem. Pl. rar. Ind. or. p. 29, t. 32 huic speciei nostrae valde affinis est.

L. hispida Desf. Fl. Atl. p. 118, t. 171 est planta cum nostra arcta affinitate devincta, vel paucis characteribus distincta. Eamdem esse cum *L. Olbia* speciem existimavit olim Poiret, *Dict. Suppl.* T. 3, p. 309, n. 11, dein Godron, cum Gr. *Fr.* p. 293 (1848), mox Cosson *Voy. bot. Alg.* in *Ann. Sc. Nat. Par.* Sér. 4, T. 1 (1854), p. 222, a quibus consilium duxit Munby, ut in suo Catal. Pl. Alger. (1859) p. 6, Desfontaines stirpem hispidiorem statum *L. Olbiae* declararet, ut actum quidem est a Parlatore, *It.* 5, p. 85 β. *L. hispidam* in Corsica legi, eamque cum *Olbia* conjungere non auderem, quantum specimina offerunt. Nam illa a me lecta est anno 1832, antequam magister meus Dunal me ad penitiorem plantarum observationem assuefaceret. *L. Olbia* Reichnb. malim ad meam stirpem referre, quam cum Bertoloni ad Desfontainesi alteram adducere.

SECTIO 2.ª **AXOLOPHA** DC.

Lavatera maritima (Clusii) Gouan Ill.

Clus. Hispn. p. 90-2. Bert. 7, p. 273, n. 7, Moris Sard. 1, n. 202, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 314, DC. Dub. p. 93, n. 4, Parlat. Fl. It. 5, n. 1201. L. hispanica Mill. Dict.; L. rotundifolia Lamk. Gouan Ill. p. 46, t. 21, f. 2, Cavan. Monad. Diss. 2, p. 88. n. 152, t. 32, f. 3, Reichnb. Icon. C. 15, t. 178, f. 4856, Planch. Fl. Serr. Jard. Eur. T. 10 (1855), p. 103, n. 1007 vix adeo cultur. mutat., Moggr. Fl. Menton. t. 6. Clus. Rar. pl. Hist. 2. l. 4, p. 24. f. 2, Lob. Obs. p. 373, f. 2, Icon. t. 654, f. 1, Tabern. Krtb. 2, p. 1153, f. 1, Icon. t. 770, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 23. p. 950, f. 1, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 592, f. 3 vix, Barr. Ic. t. 428.

♄ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. Atax. orient. cum *Olea*, ad rupes calcareas, mare versus, nec procul ab hoc.

Legi in Pyr. Atax. m.^e *la Clape*, die 16 Maj. 1839. Vivit ad *Bagnouls sur mer, aux Corbières, al Cap de Creus,* alibique.

Calycem triphyllum declarat Gouan, et species *Malvae* declarata fuit haec nostra planta a Lindley, *Bot. Reg.* V. 24 (1838) *Miscell. not.* p. 75, n. 140. Revera calyx est profunde divisus, sed ejus laciniae basi conjunctae calycem monophyllum constituunt: hinc ego, dum haec generum divisio, revera parvi momenti, manet et accipitur, *Lavateram* potius, nec *Malvam,* hanc Clusii speciem sustineam.

Petala in *L. maritima* non sunt certe per aestivationem spiraliter contorta, ut ea indicat DC. Pr. p. 429 et cum Duby p. 90, accedentibus Godr. Gr. *Fr.* p. 287, Gren. *Jur.* p. 135, Moris l. c., p. 288, Koch p. 141, Schmitz, Reg. Fl. Bonn. p. 389, Mut. *Fr.* 1, p. 191, Coss. Germ. *Par.* p. 51, etc. etc., de *Malvaceis* generaliter agentibus; utque in hoc ordine generatim intervenire putant Jussieu, *Cours Elém. botq.* (1846) p. 250 et p. 261 et p. 471, Richard A. *Nouv. Elém. botq.* ed. 7 (1846), p. 815, n. 187, DC. Alph. *Intr. Etud. botq.* (1835) 2, p. 115, Bartl. Ord. Nat. (1830) p. 345, Spach *Suit. à Buff.* T. 3 (1834), p. 341, Duch. *Elém. botq.* (1867) p. 985, Le Maout et Decsn. *Trait. génér. botq.* p. 346, ed. 1877, p. 1159, sive convoluta, Endlich.

Enchir. p. 510, aut contorta, Vauch. Phys. pl. Eur. p. 404: nam in nostra stirpe per aestivationem, vel sub praeflorationis tempore, petala imbricata reperiuntur!

Cavanilles, l. c., Gouan criticat, quia iste describit flores parvos, pedunculos longitudine foliorum et calycem exteriorem triphyllum. Hosce errores correxit DC. *Fr.* 4, p. 834; attamen ad majorem rei accurationem addere mihi liceat: observavisse me saepe corollas magnas, calycem duplo superantes, neque parvas *facie M. rotundifoliae,* quales declarat Gouan; pedunculos longitudine reapse varios, tunc petiolo breviores tum folium ipsum valde excedentes; quod mihi demonstravit, nec Cavanilles accuratum fuisse pedunculos petiolo breviores absolute dicendo, itemve Moris et Parlatore eos *petiolo longiores,* aut Moggridge generatim folio longiores vel Bertoloni semper *folio breviores* describentes. Verum est tamen, quod saepe locis sylvestribus, foliorum evolutio misera fit, sed dum folia ad perfectam eorum evolutionem, vel luxuriantia fiunt, tunc proportio pedunculi valde minus excedit. Quapropter, mihi videtur, Cavanillesius nostram speciem tantummodo cultam in Hrt. Bot. Paris. vidisse, ante quam supra citatum opus ederet, ibidemve luxuriantem reperiisse, qualem nos quoque in hortis fieri vidimus: vel si specimina plantae spontaneae prae manibus habuerit, ea selectiora, luxuriantia fuisse. Caeterum, quantum cultura mutatur haec species, cuicumque demonstrat s. c. Van Houtte cum Planchoni figura, quae fingit plantam ramis coloratis praeditam, foliis glabris et viridibus donatam, corollisve ampliatis, eorumque fundo saturatiore: ampliata sunt quoque petala in Moggridge figura luxuriantem offerens ramum.

Althaea frutex Clus. Hispan. et Hist. ad suam *A. frutescent. fol. rotundior. incano* affertur a G. Bauhino, Pin. p. 316, n. 4 et cum eo a Tournef. Inst. r. hrb. p. 97; non percipio pro qua specie suscepta fuit a Jussieu, qui apud Gouan, Ill. p. 46, hujuscemodi synonymon a *L. maritima* excipere voluit. Ego vero in ipsius Clusii figuram ac descriptionem intendens, minime dubito hujus plantam, ceu synonyma ad *L. maritimam* confirmare, ut non dubitavit Desfont. Fl. Atl. 2, p. 118. Plene satisfactus video Clusium *flores purpureos* prius descriptos, Hisp. p. 90, eos in *dilute purpureos* correxisse, Hist. l. c. Porro erravit Linnaeus, illum G. Bauhini locum referendo ad *Lav. trilobam,* a qua specie jure merito exclusus est a Cavanilles, qui ad nostram speciem rectissime confirmavit, ut fecerat quidem Lamk. *Dict.* 3, p. 431, n. 3. *Alth. hispanica folio rotundiore* Tournef. Ibid. ad *L. maritimam* relata est a Pourret in Herbr. suo Matr. asserv.; perperam, quia hoc est verum *L. trilobae* synonymon, ut testantur Lamk. Ibid. p. 430, n. 2.

Habui a Vayreda, e *S. Aniol de Uija,* plantam illam, quae ei *Lav. marit. incana* (insimul varietas et species), *Apunts. Fl. Catal.* 2, p. 70, t. 2. Haec ultra et attentius perpendenda ac illustranda erit, quod ab unico specimine, tantummodo florifero, assequi nequit; *Lav. sylvestri* Brot. propinqua, nisi haec eadem.

Althaea Dioscor.?, Plinii, Cavan.

Si ex *Althaea* Dioscoridis, deque *Hibisco* Theophrasti unicam conficimus plantam, duce Dioscoride, qui dicit « *Althaeam a nonnullis Hibiscum appellari* », eam efficiemus caule praeditam molli, foliis *Cyclaminis,* floribus mellinis, sive luteis, quae nobis potius *Sida Abutilon*

apparebit; stirps, quam, insuper, Theophrastus ceu raram potius indicat, utpote quae in Arcadia inque Laconia reperiri dicatur. Revera ego *Hibiscum* Theophrasti, Hist. pl. l. 9, c. 15 et 19, ab *Althaea* aevi nostri removendum duco, quomodo jam plures a renatis litteris faciendum esse censerunt. *Althaea* vero Dioscoridis dubia quidquam manet e synonymo *Hibisci* ei relato, nec non e descriptione foliorum, quae eam vix separandam suaderet ab *Hibisco* Theophrasti. Attamen tam fidenter solemniterque susceptum nomen a botanicis, medicis et pharmacopolis, vulgo statutum, a doctis plurimis asseveranter confirmatum, a Plinio adhibitum, audacis esset immutare.

Althaea vulgaris (Dioscorid.?, Plinii, Galeni) Clus. Pann. A. p. 502, n. 1, Camer., Thal., Ray.

Diosc. l. 3, c. 153?, Plin. Nat. h. l. 20, c. 21, vel 84, Galen. Fac. Simplic. med. 6, 5. A. officinalis L., Koch p. 143, n. 1, Bert. 7, p. 246, n. 1, Gaud. 4, n. 1581, Moris Sard. 1, n. 205, DC. Dub. p. 92, n. 1, Bromf. Fl. Vect. p. 82, La Peyr. Herbr. Engl. Bot. v. 3, n. 147, Flor. Dan. t. 530, Fl. Batv. v. 4, t. 278, Schk. Handb. 2, t. 142, Bull. Herb. Fr. t. 373, Cavan. Mondlph. Diss. 2, p. 93, n. 161, t. 30, f. 2, Dietr. Fl. Bor. v. 4, n. 280, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 258, t. 136, f. 3 (1); Reichnb. Icon. C. 15, t. 173, f. 4849, Sabb. Hrt. Rom. t. 1, t. 46, Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 31, t. 538, Duchsn. Pl. ut. vén. Atl. t. 86, Turp. Fl. med. T. 4, t. 191, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 417, Savi Mat. med. p. 18, t. 3, Woodv. Hook. Med. bot. V. 3, p. 552, t. 198, Zannich. Vnz. p. 10, t. 236. Matth. p. 925, Camer. Epit. p. 667, Brunf. Herbr. 3, p. 132, Fuchs. Hist. st. p. 15, Trag. St. h. p. 371, Egenolph. Herbr. imag. crt. 1, vers. fig. inter., Dorsten. Botan. crt. 5 C-D, Lob. Obs. p. 373, f. 1, Icon. t. 653, f. 1, Dod. Pempt. p. 655, f. 1, Clus. Rar. pl. Hist. 2, l. 4, p. 24 fig. supr., Codex Paris. ex Lenorm. fol. 49 rect., Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 590 fig., Durant. Herbr. ed. Rom. et Venet. p. 20, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 5221, t. 19, f. n. 12.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Sept.
Legi in Pyr. Catal. ad *Rosas,* die 26 Aug. 1846.
Staminum irritabilitatem describit Bromfield s. c.

Althaea narbonensis Pourret! apud Cavan.

Cav. Monadlph. Diss. 2, p. 94, n. 163, t. 29, f. 2 et Descripc. de las plantas etc. 2, n. 1116, DC. Dub. p. 92, n. 2. A. cannabina *b* Bert. 7, p. 249, n. 3. Jacq. Collect. 2, p. 275, n. 214, Icon. rar. 1., p. 14, t. 138.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. Atax. et Arag., cum *Olea,* solum exposcens calcareum, semper rara!

Accepi a Timbal, ex *Soupetz (Aude).*

Ex agro Narbonensi mihi demonstravit Delile, identicam cum illa, quae in agro Monspeliensi provenit, a me quoque ibidem lecta, et ab amicis Dunal et De Girard accepta. Eamdem ad *Huesca* provenire monet Cavanilles, ubi ego illam non percepi; sed tutius Timbal scribit se eam vidisse ad *Soupets* agri Narbonensis.

Forte haec eadem est planta, quam ex *Huesca* cum Asso communicavit L'Héritier, quamque adumbratam et figuratam ab Asso reperimus in sua Enumer. Stirp. in Arag. nov. detectr. p. 175, n. 150, t. 5, f. 1.

Porro affines sunt species *Alth. taurinensis* (Bauhinorum) DC., Reichnb. Icngr. C. 15, t. 174, f. 4848; et *A. multiflora* Reichnb. Ibid. f. 4847 *b.* Et *cannabina* etiam, a qua, pace Bertoloni, Parlatore et Visiani, Dalm. Suppl. p. 136, facile distinguimus.

Praetereundum duxi locum Cupani, Hrt. Cath. Suppl. p. 6, adductum (cum dubio) a Parl. *Fl. It.* 5, p. 96 *β.*

Althaea cannabina (Vergilii?) L. Sp.

Hanc potius pro Vergilii Hibisco interpretari malim: cf. Fl. Virgil. p. 62-3. Koch p. 143, n. 2, Bert. 7, p. 249, n. 3 (excl. var. *b*); DC. Dub. p. 92, n. 3. La Peyr. Herbr., Malv. hirs. cannab. hispan.

Grisl. Viridr. Lusit. p. 60; Alcea cannabina G. Bauh., Cupan. Jacq. A. 2, p. 1, t. 101, Cavan. Monadlph. Diss. 2, p. 94, n. 162, t. 30, f. 1, Schk. Handb. 2, t. 192, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 258, t. 136, f. 3 (infr.); Reichnb. Icon. C. 15, t. 173, f. 4847, Sabb. Hrt. Rom. T. 1, t. 48, Clus. Rar. pl. Hist. 2, l. 4, p. 25 f. infer., Lob. Icon. t. 656, f. 1.

♃ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Aug. Oct. In calidioribus, ergo per regionem mediterraneam praesertim.

Legi in Pyr. Arag. ad *Fiscal*, die 13 Oct. 1845. Observavi sub *Rocafuerte* contra *Sanguessa*, *a la Fortunada* sub *Satinas*, ad *Graus*, *Toracilla* etc., vidimus ad *Toulouse* sub *Pec David* etc.

Inattente Bertoloni Cavanilles citavit adducendo pro hac specie numeros ad superiorem speciem ducentes, quos aeque ad eam, repetendo, citavit.

Suspicor hujus speciei esse *Althaeam rusticam* Ruell. De Nat. Stirp. l. 3, c. 72, p. 760, lin. 31, quamvis ex *Alcea* Dioscoridis pro majore parte desumptam, quae, fortasse, cum hac *cannabina* melius incedit. *A. cannabina* desideratur in agro Parisiensi, ubi *Malvae Alcea* et *moschata* Auctor., quae inter sese locum Dioscoridis disputare videntur, late ad Lutetiam proveniunt.

Althaea hirsuta (Dalechampi) L. Sp.

Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 594, f. 2. Koch p. 143, n. 3, Bert. 7, p. 251, n. 4, Gaud. 4, n. 1582, Moris Sard. 1, n. 204, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 319, DC. Dub. p. 92, n. 4. La Peyr. Herbr.; Alcea villosa Dalech., J. Bauh.; Alc. hirsuta G. Bauh. Pin., Cupan.; Malva Alcea Bartal. Sien. Engl. Bot. Suppl. v. 2, n. 2764, Jacq. A. 2, p. 44, t. 170, Reichnb. Icon. C. 15, t. 172, f. 4846, Cavan. Mondlph. Diss. 2, p. 95, p. 164, t. 29, f. 1, Bor. Dur. Explor. Sc. Alger. t. 69, f. 3 carpell. J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 23. Append. p. 1067, f. 2, Chabr. Sciagr. p. 300, f. 3, Barr. Icon. t. 1169 hirsut. pl. omiss.; corolla grandior ficta.

⊙ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. In calidioribus, praesertim vero mediterraneis.

Legi in Pyr. Navarr. ad *Huarte* supra *Pamplona*, die 13 Jun. 1844. Observavi ad *Iruleguy*, ad *Lordat*, *Villanueva de Aezcoa*, *Campo*, *Solsona*, *Cardona*, *Benavarre*. Vivit ad *Motrico* ex Mieg.; inter *Bagneres* et *Lourdes* observabat, ast non legit, Deville; ego ad *Toulouse*, nec non ad *St. Girons* per region. oceanic. offendebam.

Planta generatim ramosissima, diffusa, prostrata. Flores rosei. Corollae raro apertae saepius clausae offenduntur, quamobrem non subscribam Parlatore (*It.* 5, n. 1206) describenti corollam, seu *petala patentia.*

Alcea villosa Dalech. s. c. a botanicis recepta, non ego percipio quomodo *figura bona* declarata sit a Desfontaines, Fl. Atl. 2, p. 114, quum ostendat folia ima nimis secta, superiora aliqua sub-integra et integra etiam, corollae limbum patentem, et plantam referat valde ramosam erectam, quae omnia in spontanea planta mihi videre non contigit.

Barrelieri icon fingit corollam multo majorem prae speciminibus meis, insuper glabram offert plantam. Reapse etiam Desfontaines corollam magnitudine variam describit: « *Corolla nunc calycem vix superans, nunc duplo, triplove longior* » l. c., p. 115.

Jacquini figura offerens plantam habitu erecto donatam, pedunculis brevibus, petalis non emarginatis, videtur varietas insignis speciei nostrae, si tamen septentrionalis planta cum meridionali identica est species.

Malva Vergil., Plin., L.

SECTIO 1.ª BISMALVA Medick.

Malva Hornemanni! Nob.

Hornem. Parad. Batav. p. 4, t. 2. M. Tournefortiana L. Sp., Willd. Sp. pl. Mondlph. p. 791, n. 53, Godr. Gr. Fr. p. 289. M. trifida Dufour (L.) Diagn. obs. pl. Esp.; in Bull. Soc. botq. Fr. T. 7 (1860), p. 246. M. tenuiss. maritim. Gallo-Provinc. Tournf. Herbr., ex Boiss. Voy. botq. Esp. Cavan. Mondlph. Diss. 2, p. 74, n. 122, t. 17, f. 3, Asso Syn. St. Arag. p. 90, n. 647, t. 5, f. 1 hispan.

⊙ Flor. abeunte Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. Arag., Catal. humilior. calidioribusque.

Legi sub *Huesca* in nemore *Pebredo*, vulgo, sed *Prevedo*, die 22 Jun. 1850; in Pyr. Catal. inter *Pons* et *Villanova*, die 19 Jun. 1861. Observavi ad *el Llano de pueyo pullin rossel*, ad *Pedra tajada*, ad *Castillon Roy*.

In locis sterilibus occurrit simplex et erecta, caeterum generatim ramosa, diffusa etiam, procumbens vel ascendens observatur. Foliorum laciniae angustae et acutae. Pedunculi folio longiores. Sepala verruculosa, acuminata. Petala apice denticulata, magna, pallide rosea. Carpella lateraliter rugosa, in superiore carinae parte muriculata, undique glabra. Pubescentia plantae fit e pilis fasciculato-stellatis.

Ceu maritimam stirpem considerarunt Tournefort, Lamarck, Cavanilles; reapse solo sub-salso sese delectatur; sed longe a mari stant loca a me supra citata.

Alc. tenuifol. humil. marit. Gallo-Prov. etc. Schol. Bot. p. 223, Pluk. Phytogr. t. 44, f. 4, Almg. p. 13 huc affertur: ego vero eam potius pro *M. moschatae* forma laciniata proponerem. Sin aliter nomen *M. Hornemanni* non retinerem, qui, pro tempore, speciem diligenter luculenterque pertractavit dum Tournefortii auctoritas ceu primitia adeo perspicua non est.

M. maritima Lamk. *Fr.* n. 757 a Cavanilles adducta, ut puto, excludenda est.

M. hispanica Ass. s. c. est synonymon *M. Hermanni*, ipso fatente Asso En. p. 175. Sed sunt, qui eam aliter judicent, habeantque pro *M. stipulari* Cav.; cf. Losc. y Par. Ser. pl. Arag. p. 21.

M. geraniifolia Pourr. ex *Aranjuez*, in Herb. suo Matr. inspicienda, est haec eadem nostra *M. Hermanni*; adnotavit sub ea Pourret: « *M. geraniifolia, quae comprehendit M. trifidam Cav., M. Tournefortianam L. et M. aegyptiacam L.* » Sed *M. aegyptiaca* L. peculiaris species est. *M. trifida* Cav. (Dissrt. Mondlph. 5, p. 280, n. 406, t. 137, f. 2) calyce diphyllo tantummodo a *M. Hermanni* distincta, fortassis hujus meram constituit varietatem. Ceu species propria enumeratur a DC. Pr. p. 431, n. 25; a Spreng. Syst. Vegetbl. 3, p. 92, n. 60 ad *M. fastigiatam* Desv., quae *M. moschatae* varietas censetur, adducitur.

Malva moschata (Dioscorid.?, Plinii?, Caesalpini) L. Sp.

Dioscr. l. 3, c. 154? Plin. Nat. h. l. 27, c. 4 vel 5? Caes. Herb. Tornab. 1563, fol. 244, n. 694 (nec 699 Parl.); De Plnts. l. 14, c. 34, p. 562 Alc. parv. sylv. Koch p. 142, n. 2, Bert. 7, p. 265, n. 8, Gand. 4, n. 1587, DC. Dub. p. 91, n. 3. La Peyr. Herbr. et M. Tournefortiana La Peyr. Herbr. (Pourr. l., et M. sylvestris La Peyr. Herbr. (inque Herbr. March. testibus Timb. et Lor.). denique M. rotundifolia La Peyr. Herbr.; M. ribesifolia Pourr. Herbr. Matr.; M. laciniata Lamk. Dict., M. maritima Lamk. Fr., M. sylvestris var. Coder Herbr.; M. sylvestris Caesalp. Herbr.; M. Orsiniana Tenr., ex Parlat., M. dissecta Timb. Excurs. St. Paul.?, quam L. dicit, Alcea pinnatifida Gilib. Exerc. phyt.

Engl. Bot. v. 11, n. 751, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 99, Flor. Dan. t. 905, Fl. Batv. v. 10, t. 793, Cav. Mondlph. Dissert. 2, p. 76, n. 126, t. 18, f. 1, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 256, t. 136, f. 1, (7), Reichnb. Icon. C. 15, t. 169, f. 4841, Sims apud Curt. Bot. Mag. v. 49, t. 2298, ex Sm. Column. Ecphr. p. 148, p. 147 fig., J. Bauh. Hist. pl. 2. Append. p. 1067, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 527, t. 18, f. 4.

♃ Flor. Jun. in Æstat. Fruct. Aug. Sept.

Legi in Pyr. Cantabr. ad rupes editas mts. *Orion*, die 31 Jul. 1841; supra *Lizarza* in m.[e] *Azurdajo*, die 9 Jul. 1857, et supra *Tolosa* inter *Leaburu* et *Castello*, die 10 Jul. 1857; in Pyr. septr. med. prope *Luchon* ad *Jozet*, die 21 Aug. 1838, in Pyr. or. ad *Fontpedrouse*, die 27 Jul. 1837. Habeo ex *Salechon (Barousse)* a Deville.

Vidi hujus speciei lusus maxime notandos praesertim quoad foliorum divisiones. Si rem bene percepi, folia minus divisa occurrunt in locis pinguibus et umbrosis, quae magis laciniata eveniunt in apricis et siccis. Varietas illa, quae *M. laciniata* Desr. apud Lamk. *Dict.* suscepta est interdum pro *M. Hermanni*, cui caeterum facie accedit, eadem est ut puto ac illa, quam nomine *M. Tourneforti* dedit Timbal, *Albers. or.* p. 47. Sed *M. laciniata* Savi *Due Centur.* p. 121 in *Mugello*, Apenn. Etr., a me quidem ibidem observata, a communi typo non recedit; fortasse *M. laciniatae* Desr. respondet potius ea planta, quam ibidem descripsit Savi p. 122 sub nomine *M. tenuifoliae* e m.[e] *Argentaro* Etruriae. Caeterum *M. moschata* in Pyrenaeis admodum frequens est planta, ubi plurimas offert varietates, diversas species simulantes. Inter hasce, provenit ad *Erize*, supra *Pamplona*, quaedam hujus speciei varietas, quae cum *M. fastigiata* Cavan. plurimum similitudinis offert.

Ad *St. Girons* vidi lusum corollis albicantibus. Observavi aliquando per Cantabriam flores petala tantum quatuor gerentes, itemve vidi supra *Ustou* Pyr. auriger. Petala erant aequalia. Calyx interior quinquefidus, laciniis tribus aequalibus, duobus inter hasce positis inaequalibus, quarum una angusta et acuta; latior et emarginata altera, ita ut videretur confecta e duabus laciniis conferruminatis. Calyx exterior regularis reperiebatur.

« *Ex Malva Alcea videtur emersisse, sed minora et magis partita evadunt folia et suaveolentior flos.* » Sic Linnaeus Amoen. Acad. T. 3, p. 51.

Malva ovata (Dioscorid.??, Brunfelsi) Dulac. *Flor. Haut. Pyr.* (1867) p. 232, n. 717.

Dioscr. l. 3, c. 154??, Brunf. Herbr. 2, p. 76, ed. 1531, p. 72. M. Alcea L., Koch p. 141, n. 1 (excl. sub var. *g* M. fastigiat. C v.); Bert. 7, p. 262, n. 7, Gaud. 4, n. 1588, Moris Sard. 1, n. 191, DC. Dub. p. 91, n. 2. M. Alc. La Peyr. Herbr. M. cannabina Pourr. Herbr. Matr.? M. Bismalva Bernh.?, Alcea palmata Gilib. Exerc. phyt. Cav. Mondlph. Diss. 2, p. 75, n. 125, t. 17, f. 2, Flor. Dan. t. 1882, Sv. Bot. v. 9, t. 601, Dietr. Flor. Boruss. v. 3, n. 192, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 254, t. 136, f. 1, Lamk. Ill. t. 582, f. 1, Tenor. Fl. Napol. 2, p. 199, n. 518, t. 64, Poll. Fl. ver. 2, p. 437, n. 1345, t. 3, f. 6, Bot. Mag. t. 2297 et t. 2793, Moren. Fl. Batv. v. 12, t. 888, Reichnb. Icon. C. 15, t. 169, f. 4842 et t. 170, f. 4842 b, ac 1843; et t. 171, f. 4844 a-b; Scheub. Icons. t. 35, f. 5. Matth. p. 927 vix, Camer. Epit. p. 669, Fuchs. Hist. st. p. 79-80, Trag. St. h. p. 365, Gesn. Op. bot. ed. a Schmid. tab. lign. 22, f. 191, n. 5, Dod. Pempt. p. 656 figr. infr. dubia (Descript. ad Alth. cannabin. confecta suspicatur Court.); Tabern. Krtb. 2, p. 1155, f. 1, Icon. t. 771, f. 2.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyrenaeis non est communis species, degens potissimum in Pyr. orientalibus.

Legi in Pyr. Catal. prope *Camprodon* ad pagum *Cavalièra*, die 24 Jul. 1846: vidi ad *Olot*, *Cledella*, *Jacot*, etc.

De planta adeo polymorpha, e quibus lusibus varias confecerunt species Itali mei praesertim, notas in formam descriptionis, ad individua pyrenaea exaratas, edere non inutile reputavi.

Radix lignosa, e qua unus aut plures prodeunt caules herbacei, sesquipedales, bipedales et ultra, simplices aut ramosi, fragiles, sub-glabri, superne scabriores, quod fit praecipue ab hirsutie stellata, qua induuntur. Pars caulis interior fragilis est, sed cortex tenax, unde consilium de experienda hac specie etiam ad opus textile, ubi spontanea et frequens planta occurrit. Stipulae foliaceae, sub-cordatae, integrae, per marginem praesertim et ad apicem hirsutae.

Folia petiolata, petiolus plerumque longitudinem folii adaequans, cylindraceus, superne laeviter canaliculatus, totus hirtus, pilis fere omnibus stellatis; foliorum limbus lobatus, in inferioribus foliis 5-7-lobatus, lobis tum obtusis; in superioribus 5-3-lobus, lobis tunc acutis et magis elongatis; omnibus nervis validis inferne notatis, per marginem crenatis ac bicrenatis, utrinque, inferne praesertim, pubescentibus, scabrisve, facile flaccidis; caeterum folia in nervis pilis multis stellatis praedita sunt, in reliqua eorum parte pilis simplicibus hirta, totaque pallida. Rami et pedunculi e foliorum axillis prodeunt, basi bibracteati, bracteis oblongis, hirtis, citius prae aliis plantae partibus (si demas corollas) marcescentibus et caducis. Flores axillares solitarii, pedunculo petioli longitudinem subaequante; flores terminales fasciculato-adgregati, vel fastigiati, brevius tunc pedunculati, ast semper bractea propria in eorum pedunculo donati.

Calycis exterioris sepala ovata, sub-acuta: ab eorum forma denominationem sumpsit Dulac.

Corollae pulcrae, grandes, diametro circiter sesquipollicari, roseae, multis saturatioribus praeditae venis; petala biloba. Laevissimus sed gratus odor e floribus emanat.

Carpella rugulosa, basi glabrescentia, superne hirtella. Speciosa et grata species, praesertim florida, herba elata cinerascenti, scabrida, laevem Moschi odorem spirans.

Video calycem exteriorem (bracteam, aut calyculum velis) tum triphyllum *Malvae*, tum sepalis duobus pro tertia parte coalitis, unde ad *Lavateram* acceditur: exsurgit eorum sententia, qui *Lavateram* cum *Malva* comprehendendam opinati sunt! « *Lavatera potius pro Malvarum sectione, quam pro genere diverso haberi debet* » Webb et Berthel. Phytogr. Canar. p. 30, et hoc reapse fecerunt de *Lavateris cretica* et *arborea*, ps. 29, 30; hoc idem de aliis speciebus fecit Visiani, Fl. Dalm. 3, p. 205 sub n. 1610.

Varietates hujus speciei duas distinxit adnotavitque De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 310. *M. italicam* Pollini eamdem esse ac suam *M. Morenii* fatetur ipse Pollini l. c. 3 (1824), p. 805. Hoc non perceperunt neque DC., qui Pr. 1 (1824), p. 436, n. 82, stirpes adhuc separatim enumeravit, nec animadvertit Sprengel, Syst. Vegtb. 3 (1826), p. 91, n. 58, qui si *M. italicam* Pollini ad *M. Alceam* L., sive *ovatam* Dul., ceu varietatem retulit, *M. Morenii* seorsim p. 91, n. 48, refert; denique videtis Steudel, Nom. ed. 2, P. 2 (1841), p. 93-5, hasce tres veluti distinctas species offerre, itemve agi a Dietrich Synops. plntr. 4 (1847), p. 813, ns. 37, 38, 39.

Inaniter Willkomm, Pug. n. 11 Obs. *M. alceoidem* Tenor., ab ipso auctore repudiatam, Syll. 335, n. 1, suffulcire conatur: de ea cf. Moris, Bertoloni locis cts. et insuper Parlat. *Fl. It.* 5, n. 1187.

M. Bismalva Bernhr. sumitur quoque a quibusdam pro *M. ovatae* varietate; habemus illius figuram apud Reichnb. l. c. t. 172, f. 4845. Fateor me de illa absolutam pronuntiare sententiam non audere.

Quid *M. albulensis* Cav. Mondlph. Diss. 2, p. 76, n. 128, t. 34, f. 3, ad *M. Morenii* Pollini a Reichnb. et cum eo a Dietrich relata? Eam cum *M. lobata* ipsius Cavanillesii, Ibid. p. 76, n. 127, t. 18, f. 4, ad *M. fastigiatam* Cavan. item, Ibid. p. 75, n. 124, t. 23, f. 2 affert DC. Pr. p. 432, n. 30 et cum eo Spreng. l. c. p. 91, n. 47. Et revera *M. fastigiatam* Cav. affinem sed distinctam speciem a nostra ego quidem judico, quamvis fuerint, qui eam quoque *M. ovatae* varietatem putaverint, ut fecerunt Schmitz et Reg. Fl. Bonn. (1841) p. 390, Neilr. in Maly Enumr. pl. Austr. p. 271, Parlat. *Fl. It.* 5, n. 1187 β.

M. albulensis et *M. lobata* Cavan. desiderantur inter auctoris archetypa, quae asservantur in Herbr. Hrt. bot. Matrit.

M. foliis incis. ad Verbenacam accedntbs., in Sylva D. Mauri ad Parisios, Cav. Steph. De Re hrt. ed. 1536, p. 61, ed. 1554, p. 61, probabili conjectura ad hanc potius spectat speciem.

Locum Brunfelsii, admodum obscurum, auctoritate G. Bauhini, Sprengelii et Moretti suffultum, retuli. Ego potius *Hibisci Trioni* cum dijudicavissem.

Specificum *Alceae* nomen facile dimisi, primo, quia *Alcea* Dioscoridis, Plinii adhuc libentius, pro *M. moschata* minus mihi displiceret; sed vix, difficile enim mihi visum est species in Graecia non provenientes suscipi posse pro Theophrasti et Dioscoridis typis, ubi patria aliena speciatim non indicatur. Respondent hasce stirpes reperiri in Magna Graecia: ergo sileamus. Insuper *Alcea* manet adhuc ceu nomen generis, quod usque dum non corrigatur absurdum erit eo abuti et pro specifico nomine alieni generis; et revera, cur *Alceam* dices speciem, quae ab *Alceae* genere fugit?

Alceam Dioscoridis in *Althaea cannabina* videbat Anguillara, *Sempl.* p. 223, in *Hibisco Trionum* Sibthrp. Gr. Pr. 2, n. 1632; a qua postrema sententia potissimum removent *radices fere cubitales* a Dioscoride descriptae, ut recte animadvertit Spreng Comm. in Dioscr. 2, p. 565; quae radix, insuper, in *H. Triono* est simplex, plerumque gracilis, neque in ea cadunt characteres, *radicum latarum, quinque ad sex* quales a Dioscoride suae *Alceae* tribuuntur. Fatendum est hac quoque vice Anguillarae interpretationem minime contemnendam esse. *Cannabis sylvestris* Dioscr. l. 3, c. 156 pro *Althaea cannabina*, cum G. Bauhino, sumpta, articulum esse aprocriphum sunt qui eam putent.

SECTIO 2.ª **FASCICULATAE** DC.

Malva sylvestris (Homeri, Theophr., Dioscorid., Hesiod., Plinii, etc.) Turner, Ger. I. Herb. Suppl. (1597) p. 785.

Homer. Batrach. v. 160, Theophr. Hist. pl. 7, c. 7 etc., Dioscr. l. 2, c. 144, Hesiod. Op. dies. v. 41, Plin. Nat. h. l. 20, c. 21, vel 24, Mosch. Id. 3, v. 106, Horat. Carm. l. 1, Od. 31, v. 16, Mart. Epigr. l. 10, Ep. 48, v. 7, etc. Koch p. 142, n. 3, Bert. 7, p. 258, n. 5, Gaud. 5, n. 1584, Parlat. Fl. It. 5, n. 1189, DC. Dub. p. 91, n. 5. M. sylv. et M. mauritiana Moris Sard. 1, ns. 193-4, De Notrs. Reprt. Fl. Lig. ns. 308, 307. Lavatera Olbia La Peyr. Herbr.; Lav. triloba La Peyr. Herbr. s. l.; M. sylvestr. et M. rotundifolia Pourr. Herbr. Matr.; M. ambigua (Guss.) Godr. Gr. Fr. (ex autops. loci Montpellier); M. ruderalis Salisbr. Prodr.; M. vulgaris Ruell. in Dioscr. ed. Lugd. 1552, p. 214 cum fig.; M. vulgatissima Trag. et M. equina Trag. hanc ad icon., itemve Egenolph.; M. sylvatica Pseud. Apul.; M. tomentella et M. racemosa Presl, ex Parl.; M. erecta Gilib. Exerc. phyt.: M. intermedia Cug., Cocc.! Engl. Bot. v. 10, n. 671, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 97, Flor. Dan. t. 1223, Sv. Bot. v. 9, t. 602, Fl. Batv. v. 1, t. 38, Schrank Fl. Monac. t. 257, Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 191, Bull. Herb. Fr. t. 225, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 255, t. 136, f. 1 (2), Reichnb. Icon. C. 15, t. 168, f. 4840, Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 32, t. 540. W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 415, Turp. Fl. med. T. 4, t. 228, Cav. Mondlph. Diss. 2, p. 78, n. 131, t. 26, f. 2, Wood. Hook. Med. bot. V. 3, p. 554, t. 199, Zannich. Vnz. p. 119, t. 260. Matth. p. 455, Fuchs. Hist. st. p. 509, Ic. ed. 1545, t. 291, Brunf. Hrbr. 2, p. 75, vel

ed. 1531, p. 71, Cord. Hist. pl. crt. 114 a, fig. 2, Egenolph. Herbr. imag. P. 2, crt. 5 b fig. supr., Dorsten. Botan. crt. 178 C-D fig. 2, Lob. Obs. p. 371, f. 1, Icon. t. 650, f. 2. Dod. Pempt. p. 653, f. 1, Cod. Paris. ex Lenorm. fol. 50 vers., J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 549, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 521, t. 17, f. 8.

⊙ Flor. Jun. et per Æstatem in Autumnum exordientem. Fruct. Jul. Nov.

Legi in Pyr. Arag. ad *Huesca*, die 30 Sept. 1850. Habeo a Deville e *Tarbes* et ex *Ouzous*. Speciei varietates legi ad *Bilbao (Vizcaya)*, diebus 9 et 16 Jun. 1853.

Vidi hinc inde plantam robustam, elatam, quasi orgyalem, praesertim insignem *a la Carbonera* Pyr. Arag. Forte in hoc eodem statu observata est a Theophrasto, qui scriptum reliquit: « *reperiri alicubi Malvam, quae baculi crassitudinem aequet.* » cf. Hist. pl. 1, c. 5, ed. Schneidr. c. 3.

Obvenit microphylla per regionem mediterraneam, in quo statu potissimum oculos meos affecit ad *la Nouvelle*.

Praecipuam hujus speciei varietatem vidi legique ad *Bilbao*, et haec offerebat plantam erectam, minus prae vulgari villosam, pallidiorem, herbam rugosiorem, flore fructuque praecociorem, floribus minoribus pallidioribusque, fructibus sublaevibus, scilicet valvulis tantummodo minutissime punctatis, sed non rugosis. Proxima ei vivebat communis *M. sylvestris*, ad quam pertinere speciem credidi. Propinqua stabat quoque *M. nicaeensis*, e qua cum altera hybridam stirpem ortum duxisse vix ac ne vix credidi, praesertim quia in citata varietate statura ad orgyalem altitudinem saepe pertingebat, quae talis vix unquam observatur in *M. nicaeensi*.

Caeterum male DC. Pr. p. 432, n. 32 et cum Duby l. c., in speciei diagnosi declarant *caules erectos* et *foliorum lobos acutos*, quum saepius res aliter se habeant.

In modo citata varietate nostra pilosiores sunt calyces prae illis *M. nicaeensis*, carpellorum divisiones profundiores, majores, laeviores; corollaeque grandiores, bracteae angustiores, pedicelli pubescentes, neque ut in *M. nicaeensi* pilosi, ita ut ab hac valde recedamus. Huic meae varietati accedit altera a Durieu in Asturiis observata, de qua pauca, ad specimen pauperrimum, dixit Gay in It. Astur., *Ann. Sc. Nat. Par.* Sér. 2, T. 6 (1836), p. 119. Varietas nostra adrepit etiam *M. erectae* Presl. Delic. Prag., Guss. Fl. Sic. Syn. T. 2, p. 224, n. 6, recte, ut puto, a Bertoloni et a Parlatore ad *M. sylvestrem* relatae: nec eam multum differre puto a *M. mauritiana* L., hanc judicans e Reichenbachiana figura, l. c. t. 168, f. 4839.

Multam quoque percepi similitudinem meae plantae, quoad faciem, cum *Lavatera neapolitana* Tenor. *Fl. Napl.* 3, p. 113, n 523, t. 6, relata a Bertoloni ad *Lavater. sylvestrem* Brot. Lusit., Bert. It. 7, p. 276, n. 9, quae fuit *M. hirsuta* Viv. Cors. Diagn. p. 12, pro *Lav. cretica* L. a plurimis hodie recognita.

Carpella matura lutea describuntur a Godr. Gr. *Fr.* p. 290, quae *sature brunnea* fieri demum adnotavit Deville, ut nobis quoque observatio patefecit.

Malva nicaeensis (Rayi, Cupani) All. Pedem.

Ray Syll. p. 279 Malva etc. ex Cup. Hrt. Cath. p. 122, lin. 3, Suppl. alter. p. 59 (p. err. 63), lin. 20. An M. vulgaris Castell. Hrt. Messan. p. 41 a lin. 1? Credit Gussone: mihi nimium umbrosa

est. Koch p. 142, n. 4, Bert. 7, p. 257, n. 4, Moris Sard. 1. n. 195, Guss. Sic. Syn. 2, p. 223, n. 5, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 306, DC. Dub. p. 91, n. 7. M. sylvestris *d* Noul. Fl., ut puto pone Chaub. consil.; M. parviflora Pourr. Herbr. Matr., partim? M. rotundifolia Desf. ex Boiss.: eodem modo peccarunt alii. M. arvensis et M. excelsa Presl. Cavan. Mondlph. Dissert. 2, p. 79, n. 134, t. 25, f. 1, Reichnb. Icon. C. 15, t. 168, f. 4838. Cupan. Panph. Sic. 2, t. 22.

⊙ Flor. Æstate. Fruct. Jul. Sept. In calidioribus, mediterraneis potissimum.

Legi in Pyr. septr. med. humilior. ad *Toulouse,* die 11 Sept. 1852. Observavi ad *Alet, Donneville, Biaritz,* etc.

Hanc cum superiore specie et cum *M. parviflora* in unicam comprehensam speciem videbis apud Bory, Chaubard, *Morée* p. 197, n. 912.

Malva haec pro *nicaeensi* a Noulet etiam recognita, de speciminibus e *Donerille* ei demonstratis, Jun. 1852, fructus glabros, neque pilosos, ut ille trascripsit, fert; cf. illius opellam *Add. corr.* etc. p. 11. Ita semper rem se habere comperii ad *Toulouse,* ad *Bilbao,* ubi speciem late observavi. Notam illam Noulet evidenter traxit e DC., *Fl. Fr.* 5, p. 828, n. 4507, nec non a Poir. *Dict. Suppl.* T. 3, p. 613, n. 59, relicta observatione de planta, quae, non inficiar, in aliis plagis fructuum superficiem variam offert, ut nobis auctorum descriptiones dicunt, vel melius quorumdam speciminum regionum mediterranearum calidiorum inquisitio demonstravit. Et hoc dictum sit pace Des Moulins, qui fructus *M. nicaeensis* perpetuo glabros esse contendit, Dordogn. *Catal.* p. 40.

Caules evolutiores ferunt folia magis acute lobata, tuncque illudentes illa varietas *b* Lagr. Foss. *Trn. Gar.* p. 53, n. 4, qui status fortuitus est: et quum hoc semper non habeat locum, tunc designatio, vel definitio de hac specie data a DC. et Duby, *foliis angulatis acutis,* non est certe correcta, neque imitanda fuisset, ut quidam fecerunt: nam plura et longe frequentiora occurrunt folia cum lobis obtusis; et foliorum lobos acutos in *M. sylvestri* ad *Toulouse* alibique ipsemet observavi.

Bellardi primus in agro Nicaeensi reperiit, ex Allion. Fl. Pedem. 2, p. 40, n. 1416. Sed si *M. montana* Forsk. Flor. Ægypt. Arab. p. CXVI et p. 124, eadem revera species est, ut volunt, tunc iste primus neotericorum (1775) speciei denominator fuit.

Attamen nomen specificum *montanae* non laudaverim, ex quo generatim haec species in montanis non proveniat, ad humiliora, maritima potissimum frequentior. Addas, quod parvi faciendus est auctor, qui debilissima phrasi speciem obscure indigitavit. Caeterum nec errorum expers fuit Allioni, cujus confusiones extantes in suo Herbario, contra rectam Bellardii denominationem, in istius Herbario recognitam, patefecit Moris l. c. p. 296 Obs.

Malva vulgaris (Herbarior.) Trag. St. h. p. 369, Fries Novit. Fl. Sv. ed. 2, n. 212.

Herbar. Magunt. 1481, c. 86, Dondi Herbr. Vicent. 1491, c. 86. Locum Hippocratis etiam, cum aliis Patrum, relinquo ad M. sylvestrem, contra Spreng. h. r. hrb. p. 45. M. rotundifolia L. et Auctor., Koch p. 142, n. 5 et Add. corrig. p. 440, Bert. 7, p. 253, n. 1, Gaud. 4. n. 1583, DC. Dub. p. 91, n. 6. M. parviflora Pourr. Herb. Matr., partim; M. sylvestris typ., Coder. Herbr., M. prostrata Gilib. Exerc. phyt. Engl. Bot. v. 16, n. 1092, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 98, Flor. Dan. t. 721, Fl. Batv. v. 2, t. 158, Schrank Fl. Monac. t. 372, Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 190, Labr. Heg. Ic. helv. fasc. 11, t. 4, Schk. Handb. 2, t. 192, Reichnb. Pl. cr. C. 1, t. 20, f. 37, Icon. C. 15, t. 167, f. 4836, Bull. Herb. Fr. t. 161, Cavan. Mondlph. Dissert. 2, p. 79, n. 133, t. 26, f. 3, Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 33, t. 541, Schub. Icons. t. 35, f. 6, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 414. Lob. Obs. p. 371, f. 2, Icon. t. 651, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 549, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 585, f. 1, Dod. Pempt. p. 653, f. 2, Camer. Epit. p. 238, Fuchs. Ic. ed. 1545, t. 290, Fuchs. Hist. st. p. 508, Trag. s. c. fig., Brunf. Herbr. 2, p. 74 in edit. 1531, p. 70, Lonicr. Nat. h. crt. 156 C credo.

⊙ Flor. Æstate. Fruct. Jul.-Oct.

Legi in Pyr. or. ad *Mont-Louis,* die 22 Jul. 1836. Habeo e *Tarbes* a Deville.

Malva parviflora (Zanoni) L. Sp.

Zanon. Istor., ex edit. Monti p. 152, t. 113, quae Zanoniana est. Bert. 7, p. 256, n. 3, Moris Sard. 1, n. 196?, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 305, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 94, n. 2, DC. Dub. p. 92, n. 8. M. parvifl. Pourr. Herbr. Matr., partim. Jacq. Hrt. Vindb. 1, p. 14, t. 39, Cav. Mondlph. Diss. 2, p. 68, n. 110, t. 26, f. 1.

⊙ Flor. Maj. Jul. Fruct. per Æstatem. In Pyr. or. cum *Olea,* inque Cantabria extrema..

Legi in Pyr. or. ad *Roussillon,* ad *Ceret,* die 3 Jun. 1843; ad *Montesquieu,* die 30 Maj. ejusdem anni et supra *Bagnouls sur mer,* die 29 Maj. 1837. Observavi sub *Bilbao* ad *Oraviaga, Erandio, Byriathu.* Vidi hic et illic per Pyr. Catal. inferiores.

Caulis saepius prostratus, raro ascendens, rarissime sub-erectus. Pedunculi fructigeri tum erecti, tunc recurvi, vel etiam undique versi. Corollae minimae, longitudine calycis, neque hunc superantes; quod si evenit rarissime certo fit. Affinitas ei multa cum superiore *vulgari*, a qua carpellis marginatis et foveolato-rugosis potissimum distincta.

M. parviflora Desf. Fl. Atl. 2, p. 116 non bene quadrat cum hac nostra, praesertim quum ille dicat *flores sessiles*, aut brevissime pedicellatos, et calycem glabrum.

Pertinetne potius ad *M. microcarpam* Hrt. Paris.? Hoc Munbyo non indixerunt. Perpendenda est *M. microcarpa* Desf., Parl. *Fl. It.* 5, n. 1193.

Ord. 95. GERANIACEAE DC.

Geranium Dioscr., L'Hérit. Cf. Aug. St. Hilaire Notam: « *Rectificat. des caracter. génér. des genrs. Erodium et Geranium* » in *Nouv. Bull. des Scienc. par la Soc. Philomatique de Par.* (anno 1825) p. 27-8; et Flor. Brasil. merid. (1824) p. 103-4.

SECTIO 1.ª **SYLVATICA** (Koch) N.

Geranium montanum (Rijei Georgi) Dod. Pempt. ed. 1, p. 64.

G. Rij. ad Lobelium; cf. Cruydb. fol. 807 et Obs. p. 377, f. 1. G. phaeum Cav. Mondlph. Dissert. 4 (1787), Koch p. 151. n. 2, Bert. 7, p. 213, n. 5, Gaud. 4, n. 1563, DC. Dub. p. 102, n. 6. G. phaeum La Peyr. Herbr.; G. planipetalum Chaix Herbr. ex Timb.; G. fuscum Lob., Robin. Cav. l. c. p. 210, n. 292, t. 89, f. 2, Engl. Bot. v. 5, n. 322, Flor. Dan. t. 987, Fl. Batv. v. 5, t. 390, Schk. Hanbd. 2. t. 190, L'Hérit. Geran. t. 39, Reichnb. Icon. C. 15, t. 197, f. 4891 et f. 4890, Sweet Geran. 3, n. 268 cum tab. Lob. Icon. t. 661, f. 1, Dod. Pempt. p. 65, f. 2, Robin Jard. Henry IV, t. 67, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 477, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 5, S. 5, p. 515, t. 16, f. 18, Clus. Pann. A. p. 415-6 fig. et p. 417, Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 99, f. 1.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jun. Aug. In Pyr. med. frequentior occurrit.

Legi in Pyr. septr. med. ad *Bagnères de Luchon,* die 19 Jun. 1838. Habeo a Deville ex *Estrem de Sales.*

Ger. fuscum L. posse a *montano* absque pudore separari, nec ego credere queo. Jam Cavanilles, l. c., ita effatus est: « *G. phaeum et fuscum L. in unum conjungo ipso innuente, tum etiam quia in*

Herbario Isnardi specimen (err. typogr. *speciem*) *vidi in quo pedunculi extant et solitarii biflori et bini uniflori.* » Reapse Linnaeus ipse declarabat se invitum a *G. phaeo* separare, Mant. 1, p. 97 (1767). Postea Lamarck, *Dict.* 2 (1786) p. 658, n. 26 Notam hanc edidit: « *J'ai cru devoir réunir dans une seule espèce le Geranium phaeum et fuscum de Linné.* » Laudare potuisset Cavanilles quem caeterum citat; sed laudavit DC. *Fr.* 4, p. 846, n. 4543. Et Leysser: « *Non negandum G. phaeum et fuscum potius varietates esse, quam verae species.* » Fl. Ital. ed. alter. n. 683.

Sero Smith (non Flor. Brit., nec Compend.) in *Engl. Bot. G. fuscum* L. Mant. ceu synonymon ad nostram retulit speciem, donec in *Engl. Fl.* V. 3, p. 233, n. 1 sub *G. phaeo*, illo *G. fusco* inter synonyma derelicto, ita de eo effatus est: « *G. fuscum of Linn. Mant. p. 97 differs in having simple single-flowered stalks, in pairs, distinct frome the very base. Otherwise I find no difference. We have it not in Britain. Linnaeus who cultivated it observed the leaves to be more rigid.* » Hooker etiam *G. fuscum* praetermittere; Don, Hrt. Cantabr. Catal. ed. 13 (1845), p. 454, utramque stirpem separatim enumerare. Ita ut res non adhuc ceu omnino absoluta inter botanicos habenda sit. Verum est tamen, quod de *G. fusco* L. aut siluerunt generatim auctores, vel eum ceu synonymon, aut ceu varietatem *G. montani* considerarunt: cf. Lamk. *Dict.* 2, p. 658, n. 26, Kram. El. Veg. animal. Austr. p. 202, n. 8, Spreng. Syst. Veg. 3, p. 72, n. 27, Gmel. Bad. Als. 3, p. 112, DC. Pr. p. 641, n. 32, Poll. Fl. Ver. 2, p. 426.

Dixissem etiam Spach, *Suit. à Buff.* 3, p. 303, nisi ipsum semitam mutavisse novissem. Revera ego in Pyrenaeis unicam tantum formam percepi, nihil faciens quasdam de petalorum colore differentias, veluti eas quas, ex gr., observavi in Valle *d'Aure* Pyr. septr. medior., de petalis atroviolaceis, sordide lilacinis et roseis.

Geranium nodosum (Caesalpini) G. Bauh. Pin. p. 318, n. 12.

Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 258, n. 723, De Plnts. l. 14, c. 26, p. 559. Koch p. 157, n. 3, Bert. 7, p. 214, n. 6, Gaud. 4, n. 1565, DC. Dub. p. 102, n. 5. La Peyr. Herbr.; G. sylvaticum Gater. Montaub., Herbr.; G. latifolium Ovid. Montalb., G. gracile Ledeb., ut opinatur ipse Auct. in Fl. Ross., addito in Add. Em. G. trilobo C. Koch: obstetit Rupr. Cauc. Engl. Bot. v. 16, n. 1091, Cav. Mondlph. Diss. 4, p. 208, n. 289, t. 80, f. 1. Reichnb. Icon. C. 15, t. 195, f. 4887. Sabb. Hrt. Rom. T. 5, t. 9. Clus. Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 101, f. 1 et 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 478, f. 1, Ovid. Montlb. Ind. botangr. Icon. p. 243, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 516, t. 16, f. 22, Petiv. Hrbr. Br. t. 65, f. 4.

♃ Flor. Æstate. Fruct. Jul. Sept. In Pyr. med. et orientalibus.

Legi in Pyr. septr. aurigr. *Donezan*, supra *Artigues*, die 9 Aug. 1843. Habeo a Deville e *Cauterets*.

Rhizoma longe prorepens, gemma terminali munitum, utque videtur planta ab hac extremitate progrediens, deinceps atropha facta in extremitate contraria (cf. ad hoc Aug. St. Hilaire, *Histoir. des plants. rampnts.* in *Morpholog.* (1840) c. 6, p. 103). Caules et petioli saepius erubescunt, rarius pedunculi. Folia in superiore pagina laete viridia, in inferiore nitida. Petala non tantum emarginata, sed quadridentata et laciniata quidem deprehendi; unguis ad latera et praecipue in proximitate laminae, barbatus. Staminum filamenta applanata et ciliata. Ovaria, ad sulcos praecipue pilosa, rostris tenuissime pubescentibus.

Reperitur haec species in locis calidis Italiae meae, Helvetiae, Imp. Austriaci et Galliae; in Pyrenaeis vero loca frigida habitare consuescit.

Videtur etiam frigidiora loca incolere in Arvernia Montis Scodri, et Britanniae montibus.

Geranium batrachioides (Egenolphi?, Fuchsii) Dod. St. h. Comm., Dalech., J. Bauh., Ray Syn., Cavan. Diss. et Praelects.

Egenolph. Herbr. imag. P. 2, crt. 5 a fig. inter., Fuchs. Hist. st. p. 208. G. pratense L. Sp., Koch p. 152, n. 5. Bert. 7, p. 223, n. 12, Gaud. 4, n. 1569, DC. Dub. p. 102, n. 8. G. prat. La Peyr. Herbr. et G. aconitifolium La Peyr. Herbr., Pourr. It. et forte Deruelle (in Vignemale anno 1869), Mut. Fr., saltem quoad pl. Pyren.; G. caeruleum Gilib. Exerc. phyt. Engl. Bot. v. 6, n. 404, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 90, Schrank Fl. Monac. t. 42, Flor. Batv. v. 5, t. 339, Schk. Handb. 2, t. 190 b, Gaertn. Fr. Sem. pl. p. 384, t. 79 f. ult., Loisel. Herb. genrl. amat. 2, t. 118, Dietr. Fl. Bor. v. 12, n. 804, Cav. Mondlph. Diss. 4, p. 210, n. 293, t. 85, f. 2, Turp. in Dict. Sc. Nat. Atl. Dict. t. 131, Duchsn. Pl. ut. vén. Atl. t. 85, Reichnb. Icon. C. 15, t. 193, f. 4883. Schub. Icons. t. 35, f. 2. Fuchs. Icon. ed. 1545, t. 118, Lonicer. Krtb. ex Uffenb. (1688) p. 347, f. 3, Grat. Dei; Matth. p. 857, Camer. Epit. p. 602, Clus. Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 100, f. 1, Dod. St. h. Comm. 1553, p. 52, Hist. pl. (gall.) p. 36. f. 4, Pempt. p. 63 fig. infer. 1.ª, Lob. Obs. p. 376, f. 3, Icon. t. 659, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 475 fig., Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1279, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 514, t. 16, f. 1, n. 14.

♃ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Jul.-Sept. Reperitur potius in Pyr. orientalibus.

Legi ad *Mont-Louis*, die 19 Jul. 1836.

Variat, rarissime, petalis albis.

Hujus speciei faciem secum fert *G. caeruleum* DC., Pr., Colla Herbr., Pedem. Icon. fasc. 2, t. 53, quod e seminibus Dahuricis a Fischer acceptis eduxit Colla. Idem Fischer misit pariter e Dahuria *Geranii pratensis* varie atem laciniatam, cujus plantae quoque figuram dedit Colla Ibid. t. 52, f. 2. Altera species cum *G. pratensi* affinis, mihi nota ex descriptione et ex icone, est *G. albiflorum* Hook. Fl. Bor. Amer. p. 116, n. 2, t. 40; nec ab eo multum recedit quoque *G. affine* Ledeb. Ic. pl. Fl. Ross. Alt. illustr. t. 371.

Reapse illa Egenolphi icon, quam tunc ad manus non habeo, identica, forte, cum ea, quae reperitur in Dioscor. ed. Ryff (1543) p. 264, f. 2 (inter.), inque Dioscr. ed. Rivii p. 263, f. 2 (exter.), ac in Dioscor. Varior. 1549, p. 263, f. 2 (extr.), vel in Dorsten. Botan. (1540) crt. 147 B, aut Lonicer. Nat. h. (1551) crt. 152 C, f. 1, adeo ambigua et dubia sese ostendet cuicunque alii, ut forte quis eam ad *G. Robertianum* spectare dijudicet. Fuchsii prolationem ad insequentem speciem trahit Kirschleger, *Fl. Voy. Rhén.* p. 96, cum *Ger.* 3 Trag. *Krtb.*, de quo postremo nil ego dicere possum.

Geranium sylvaticum (Gesneri) L. Sp.

Ger. Sp. 3, Gesn. Hrt. Germ. crt. 260, lin. 4-ult. Caeslp. Herbr. Tornb. 1563, fol. 258, n. 731, De Plants. l. 14, c. 27, p. 559. Koch p. 151, n. 4 (excl. Cav. prolat.); Bert. 7, p. 219, n. 10, Gaud. 4, n. 1566, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 341, DC. Dub. p. 102, n. 7. Thunb. et Wahlb. Fl. Gothob. n. 451, L. Laches. Lapp. (ed. a Sm.) 1. p. 159 et p. 283. La Peyr. Herbr., G. balsaminum Caes. Herb. et De Plnts. (p. 559); G. alpinum Reliq. Kit., ex Neilr. Croat.; G. aconitifolium Zersi Bresc., ex Parl. It. cum G. palustri All. ex loco. Engl. Bot. v. 2, n. 121, Flor. Dan. t. 124, Reichnb. Icon. C. 15, t. 193, f. 4882. Clus. Pann. A. p. 417-8 fig. et 419, Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 99, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 476, f. 2, Moris. Hist. pl. 2, S. 3, p. 517, t. 16, f. n. 25.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In montanis.

Legi in Pyr. orient. in Valle *d'Eynes*, die 25 Jul. 1836. Habeo a Deville e Valle *de Louron*, ex *Hylatère*, ex *Bareilles* et ex *le Plan d'en Soum.*

Caulis non est certe perpetuo glaber, ut quidam crediderunt, Loiseleur, DC., Dub., quod jam recte in individuis pyrenaeis ipsis animadvertebat Soy. Willem. *Obs. pl. Fr.* (1828) p. 146, not. 1. Pili rariores conspiciuntur in inferiore parte plantae, iidemve reflexi sunt;

nec tantum patentes; glabrescit plerumque ima pars caulis. Pedunculorum, sepalorum ac capsularum pili glandulosi; staminum, pistillorum, corollarum, neque non caulium (in parte eorum media et inferiore), petiolorum atque foliorum pili eglandulosi sunt. Stamina ad medium ciliata (cum Smith Fl. Brit., DC. et Duby) conspexi: praestat tamen dicere cum aliis, filamenta ad mediam illorum partem usque pilosa; insuper et petalorum ungues in parte inferiore, eodem modo ac inferior staminum pars, pilis albis setosis induuntur.

Bertoloni l. c., p. 220, lin. 5-8 seriem prolationum Anglorum superioris speciei, huc quoque, inconsiderate repetivit.

Geranium Endressi! Gay.

Gay Coron. Endr. Pyr. p. 40-1, Mut. Fr. 1, p. 485 a 6 bis, Godr. Gr. Fr. p. 301. G. palustre Benth. Cat.?, ex quo Godr. Gr. (ut puto) ad hanc speciem Pyrenées citaverunt.

♃ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. Cantabr., septr. editior., inque orientalibus?

Legi supra *Lecumberry* et *Behorleguy* ad *le Pic de Behorleguy*, diebus 15 Jul. et 19 Aug. 1841. Speciem se reperiisse dicit Timbal in pratis de *la Llagonne*, ubi ego eam non vidi.

Geranium: pedunculis bifloris, pedicellis alterne floriferis, evolutis patentibus, in anthesi eaque perfecta erectis; petalis cuneato-obovatis, emarginatis, calyce aristato plus quam duplo longioribus; aristis sepalorum quartam ferme horum partem efficientibus; staminum filamentis a basi ad medium pilosis; capsularum valvis laevibus, rostris pilosis, pilis erectis aut patentibus, simplicibus aut glandulosis; seminibus subtilissime punctatis; foliis palmato-quinque-trifidis, laciniis sub bi-trifidis incisisque, dentatis, acutis; caule florifero erecto; planta undique per caulem, petiolos, pedunculos, pilis arcuato-patentibus induta, cum glandulis et absque illis.

Rhizoma praelongum, horizontale, nodosum, multiceps. Caules palmares, pedales, sesquipedales, simplices aut ramosi, farcti, basi quadrangulares, squamati, ad nodos incrassati, ibidemve pars caulis continuans; petioli et pedunculi quidquam ii quidem incrassati, lateraliter stipulis plurimis simplicibus aut complicatis et connexis fulciti; caeterum stipulae angustae, acuminatae, scariosae.

Petioli teretes et, ut dixi, basi incrassati, superne per totum tractum obscure canaliculati. Folia opposita, quinquefida aut trifida, inciso-dentata, quod fit manifesta irregularitate; caeterum folia flaccida, subscabrida, superne sulcata, subtus venosa, pilosa, leviter citrum olentia. Pedunculi axillares longi aut breves, basi incrassati, bracteis angustis suffulti, cum pedicellis binis iis similibus. Flores speciosi, regulares, inodori, rosei aut rubri, virginales patentes, foecundati erecti; petala venosa, cum venis lucidis; emarginata, basi supra unguem barbata, barba magis in superiore parte, minus in inferiore conspicua. Sepala inaequalia, aristata, arista teretiuscula, in interiore parte ad basim floccule barbae ornata; tri-quinquenervia, per marginem scariosa: in angustioribus sepalis margo iste evidentior, qui margo in uno aut altero sepalo vel deficit, vel in altero tantum sepali latere observatur. Staminum filamenta lanceolata, a basi ad medium pilosa, albida, antheris bilocularibus, valvulis ad suturas violaceis. Glandulae nectariferae glabrae, lucidae. Pistillus totus, stigmate excepto, pilosus, virgineus

pallidus, foecundatus erubescens, praegnans ruborem et pallorem illum in viridem mutans colorem. Semina fusco-ferruginea, obscure punctata, modice pilosa. Tota planta pilis patulis tecta, parce glandulosa, citrum quidquam (ut *G. divaricatum, Pelargonium acerifolium*) olens.

Gregarium saepe crescit, ad pedes rupium, ad latera sylvarum, aut inter frutices, ubi a nimio solis ardore, vel a siccitate quidquam minus mactatur; item vidi secus rivulos per aestatem siccos, aut ubi nives et aquae hyeme et vere diutius steterunt, praediligens loca aspera, saxosa, subhumida, solumque calcareum.

Sapor herbaceus; a pecore parum expetitum, vixque et forte nisi necessitate coacto eum edente. Educatum in horto fit bipedale, glabrius, viride, laetissimum copiosioribusque floribus tum luxuriat superbitque, ut a me inlatum penes *la Bordenave* ad *St. Jean Pied de port*, posteriore anno eum admiratus sum.

Proximum est *G. sylvatico*, aliisque ejusdem sectionis, videlicet *aconitifolio palustri* L. (quod novi praecipue figuris Schrank Fl. Monac. t. 191, Libosch. Trin. p. 91, t. 30, Dietr. Fl. Bor. v. 9, n. 614). Insuper ei multum appropinquant:

G. erianthum DC. Pr., Lindley *Bot. Reg.* V. 28 (1842), n. 52 e *Camtschatca*, Sibir. orient. et Amer. bor.;

G. striatum (Tournf.) L. Flor. Graec. Sibthrp. C. 7, p. 55, t. 660, Cav. Mondlph. Diss. 4, p. 207, n. 288, t. 79, f. 1;

G. Vlassovianum Coll. Herbr. Pedem. 1, p. 504, Icon. fasc. 2, t. 52, f. 1 e Sibiria Baikal. et Dahuria;

G. tuberariae (sic!) Jacqum. MNS. Cambessèd. apud hunc Pl. rar. Ind. or. p. 33, t. 37, quamvis affine tantum dicatur *G. tuberoso* L. et inde pessime denominatum sit;

G. Grevilleanum Wallich, Pl. asiat. rars. 3, p. 4, t. 209.

Scire tute et absolute nequivi, quis fuerit primus speciei detector: certe non fuit Endress, qui locum didicit, ut videtur, a quodam Cantabro penes quem plantam vidit, de qua capienda flagrans et studiosissimus fuit Endress, rei novitate commotus. An indoctus ille Cantaber detector primus? an miles Gallus quidam post Napoleonis Magni collapsum ibidem grassans stirpem excerpsit? ut fama jactatur. Hoc tenebris circumvenitur; nam unusquisque, qui de hoc loquitur in proximitate patriae hujus speciei, honorem inventi sibi procaciter tribuit, vel fabulam componit fautoribus suis accomodatam. Revera educitur, ante Endress nullum singularitatem hujus plantae agnovisse, quae Gayo allata, iste eam ab omnibus notis speciebus distinctam declaravit, descripsit pulcre, atque nomine illius, cujus ope ad Scientiae limen accedebat, merito decoravit; relictis Cantabris et si quibus aliis indoctis, eam cum foeno permiscentibus.

Geranium sanguineum (Fuchsii) J. Bauh. Font-Boll. l. 4, p. 206, L. Sp. Fuchs. Hist. st. p. 209. Koch p. 152, n. 8, Bert. 7, p. 206, n. 1, Gaud. 4, n. 1562, DC. Dub. p. 101, n. 1, Thunb. et Wahlb. Fl. Gothob. n. 448. La Peyr. Herbr., G. sanguin. et G. prostratum Cav. ex illius archetyps. in Herbr. hrt. bot. Matr., G. grandiflorum Gilib. Exerc. phyt. Engl. Bot. v. 4, n. 272. Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 5, t. 53. Flor. Dan. t. 1107. Dietr. Fl. Bor. v. 9, n. 613. Coss. Germ. Fl. Par. p. 48, n. 1, t. 6, f. A fl. fr., Sering. Annal. Soc. agric. etc. Lyon 1 (1838), t. 11 cum amplissima analisi, Cav. Mondlph. Diss. 4, ps. 195-6, ns. 269-70, t. 76, f. 1, 3, Reichnb. Icon. C. 15, t. 53, f. 4894. Bull. Herb. Fr. t. 12, Dillen. Hrt. Elth. p. 163, t. 136, f. 163. Fuchs. Icon. (ed. 1545) t. 119, Lonicer. Nat. h. ert. 152 C., f. 2, Dod. St. h. Comm. 1553. p. 51, Hist. pl. (gall.) p. 36, f. 3, Clus. Pann. A. p. 421 fig., p. 419, 422 descr.; Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 102 fig. supr., Lob. Icon. t. 660, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 478, f. 2, Loes. Fl. Pruss. p. 103, t. 18, Barr. Icon. t. 67, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1279, f. 1, Trag. St. h. p. 348.

♃ Flor. Apr. et per Æstatem. Fruct. Jun.-Oct.

Legi in Pyr. septr. med. ad *St. Béat,* die 28 Jun. 1843. Habeo a Deville ex *Sarp*; a Marchant lectum item propre *St. Béat,* et insuper monstrum ab eodem ex *la Peña St. Martyn.*

G. prostratum Cav., quod *G. lancastriense* dixerunt Withering et Hull, varietatem *sanguinei* jam declaravit Smith Fl. Brit. 2 (1800), p. 738, et Willd. Sp. pl. Diadlph. T. 3, P. 1 (1800), p. 697, n. 4; iste judicium sumens e plantis cultura tentatis, cf. l. c. p. 698. Sententiam hanc ego mihi confirmavi inspectione speciminum in Cavanillesianis archetypis.

Speciem *G. haematodes* nuncuparunt Dod., Clus., Dalech., Park., Ray, quod graece idem ac *sanguineum* quum significet, hancine et ego ferme praetulerim denominationem, eo magis ex quo vox latina *Geranium* provenit e graeco *Geranion.*

Status monstrosus interdum occurrit in sylvis offerens, florum loco, capitula foliorum tenuiter sectorum.

SECTIO 2.ª **PETRAEA** (Koch) N.

Geranium varium (Tournefort) L'Hérit. Geraniol.

G. pyren. fol. cinerac. radic. crass. magn. flor. varieg. Tournf. Elém. botq. p. 233, Inst. r. hrbr. p. 267. L'Hérit. Geran. (1787) sin. descr., t. 37. G. cinereum Cav., Bert. 7, p. 225, n. 14, DC. Dub. p. 102, n. 3. Parl. Fl. It. 5, n. 1214. G. subcaulescens L'Hérit., Griseb. Rum. Bith. p. 124, n. 15. G. n. 149 Ass. Enum. st. Arag. in Oryctogn. Zool. Arag. (1784) p. 175, e notis traditis. G. ciner. La Peyr. Herbr., G. montanum et G. argenteum Pourr. Herbr. Matr.; G. subcaulescens L'Hérit. et G. asphodeloides Sibthrp., ex Parl. Fl. It. (non Burm.). La Peyr. Flor. Pyr. p. 3, t. 2, opt. quoad faciem. Cav. Mondlph. Diss. 4, p. 204, n. 283, t. 89, f. 1 mediocr., e sicco et forte culto specim.; Quer. Fl. Españ. T. 1, t. 5, Flor. Graec. Sibthr. C. 7, p. 56. t. 661, Verl. Plnts. alpns. p. 282, t. f. 1.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In editioribus Pyren. mediorum.

Legi in Pyr. Arag. supra *Bielsa*, ad montem *Montinier* eundo *al Portillo de Tella*, die 28 Aug. 1845; mox ad *el Puerto de Gavarnia* supra *Bucaruelo*, die 30 Sept. ejusd. anni. Habui ex ipso *Cirque de Gavarnie* a De Girard et a Matignon; ex *Albi (Azun)* et ibidem ex *le Col d'haurseillan* a Deville. Vivere in m.ᵉ *Vignemale* testatur Rmnd.; in m.ʳ *Lizé* Spruce (in *Lond. Journ. of Bot.* 2, p. 420); *au Cirque d'Arbisson* legebat Philippe, *au Mont-laïd* Grenier.

Humilis planta, palmaris, sesquipalmaris, ad terram ferme tota strata, pubescens, coloris sub-cinerei, flores magnos et speciosos gerens, a quibus praecipuam sumit pulcritudinem.

Rhizoma saepe validum in terram aut inter saxa profunde quaquaversus immersum, simplex aut ramosum, extus fuscescens, intus amoene rubrum cum lignea materia albente, unde fiunt striae et venae perpulcrae, quacunque parte secetur, rara, ut ita dicam, cum corollae tinctura similitudine; juniores vero et teneriores, praesertim, illius partes rubrae vestigiis foliorum tectae, aut nudae. Ex horum ramorum summitatibus exsurgunt teneriores, aerei caules, brevissimi (vestigia veterum petiolorum basi praecipue gerentes), e quibus plura et stipata exoriuntur folia et ad illorum aliquorum axillas pedunculi floriferi, mox fructigeri. Folia orbiculata, longis insident petiolis, basi auriculatis, auriculis membranaceis; foliorum lamina sub-quinque partita, lobis cuneiformibus, bi-trifidis et quinquefidis, ad divisiones puncto impressis, quod fit affluentia vasorum lymphaticorum venas per parenchyma foliorum efficientium, unde (vulgo) venae et foliorum nervi notantur. Lamina fo-

liorum superne pallide virens, infra adhuc pallidior, superne pubescens, subtus magis, inque nervis venisque solemnius etiam, itemve per marginem, unde eae conspicue ciliatas sese ostendunt: petiolus quoque undique pubescens, cylindraceus, inferius saepe erubescens, quo colore pedunculi quoque saepe efficiuntur. Pedunculi axillares praelongi, folia quasi superantes, subnudi, puberuli, sub-biflori, interdum uniflori, aliquando superne divisi, tuncque unus pedunculus uniflorus, alter biflorus, vel bini biflori; ad divisionem inferiorem foliis praediti oppositis, ad pedicellorum subdivisionem vero bracteis pluribus fulti, quae bracteae foliorum auriculis similes, lineares, elongatae, acutae, membranaceae, ciliatae inspiciuntur. Et pedicelli patescunt, apice inflexo in modum candelabri, ut florem fructumque erectum porrigant. Calycis sepala inaequalia ter-quinquenervia, cum marginulo membranaceo; mucronata, mucrone in speciem glandulae rubentis terminato; caeterum pubescentia et ciliata. Petala magna obcordata, calyce fere duplo longiora et adhuc magis latiora, emarginata, de fundo roseo aut carneo pulcherrime rubrovenulata, ungue pallescenti, barbato. Stamina decem fertilia, filamentis basi dilatatis, extus barbulatis, ciliatis, antherae flavae in uniuscujusque lobi sutura linea rubella notatae. Pistillus basi sericeus (ovarium), medio pubescens (stylus), apice glaber (stigma), stigmatis lobis recurvis. Fructus e quinque constans carpellis (*Sterigmum*) basi attenuatis, pilosis; desinens in rostrum quinqueangulatum, intus et extus pubescens; carpella hirsuta; semina ovalia laevia, fuscescenti-cinerea, raro maturantia. Sapor rhizomatis quidquam aromaticus; herbae sub-fatuus; odor vix ullus e planta exsilit.

Auctorum (Cavanilles, La Peyrouse, Mutel, Lindley, Bertoloni, Grenier, Parlatore) descriptiones mendis vix carent. Male Cavanilles dixit petala bifida, quae tantum emarginata sunt: pejus La Peyrouse « *Germe et pistil glabres* » quae aliter se habent; insuper *calycem laevem (lisse)* nuncupare, qui nervosus et pubescens observatur. Plura perverse dicta sunt a Mutel *Fr.* p. 202, n. 3. Non bene Bertoloni pubescentiam generatim patentem describere. Neque Godron, cum Gren. *Fr.* p. 301 declarare absolute debebant *pedunculos bifloros, folia parva, rhizoma erectum (Souche dressée)*, ect. Ex hisce pedunculos et rhizoma haud bene descripsit Parlatore: nec Lindleyi descriptio vitiis caret.

Affine *G. argenteo* (Ponae) L., ast distinctissimum, adeo ut evertatur Villari effatum, qui de nostra specie dixit: ea « *diffère à peine du G. argenteum.* » *Fl. Dauph.* 3, p. 377 in Obs. ad *G. pyrenaeum.*

Geranium pyrenaeum (Barrelieri) L. Mant. 1, p. 97 (1767).

Barr. Icon. t. 40 vix bene. Koch p. 153, n. 11, Bert. 7, p. 227, n. 16, Gaud. 4, n. 1570, Gmel. Bad. Als. 3, p. 118, n. 1040, DC. Dub. p. 102, n. 11. La Peyr. Herbr. et G. pusillum La Peyr. Herbr.; G. perenne Huds. Angl. ed. 1 (1762). G. Minae Tin., et G. villosum Ten. quoque Luc a Parl. confirmata. Engl. Bot. v. 6, n. 405. Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 94. Coss. Germ. Fl. Par. p. 48, n. 4, t. 6, f. F., Dietr. Fl. Bor. v. 12, n. 806, Fl. Dan. t. 2240, Sturm Heft 5; Cav. Mondlph. Diss. 4, p. 203, n. 282, t. 79, f. 2, Waldst. Kit. pl. rar. Hungr. T. 2, p. 131, t. 124 umbros., vix mihi videtur. Tenor. Flor. Napol. 4 in Syll. p. 96, t. 166, Reichnb. Icon. C. 15, t. 192, f. 4881 et t. 191, f. 4880 villos., Ger. Fl. Gall. Prov. p. 434, n. 12, t. 16, f. 2, Fl. Bat. t. 1026. Bocc. Mus. p. 81, t. 72 fig., ex Barrel.

♃ Flor. Æstate in Autumnum exord. Fruct. Aug.-Nov.

Legi in Pyr. or. ad *Mont-Louis*, die 22 Jun. 1837. Habeo a Deville ex m.^e^ *Lhieris*; specimina ex *Hormigués* posui in meo Herbrario generali.

Non ego dicerem petala obcordata, quia nimis acutus est unguis, ni-

mium profunde emarginata est lamina, aequalia latera. Forte melius ea declarabis *obovato-cuneata*, profunde biloba: cf. exactam Germaini delineationem l. citati f. 2.

Item male dixerunt DC., Duby *petala emarginata calyce paulo majora*, nam petala calycem duplo superare agnoverunt ipsi descriptores, e primis Linnaeus et Hudson, quorum postremus, si cum Burmanno *petala bifida* non declaravit, ea recte *biloba*, nec tantum emarginata dixit. Folia generaliter in viva planta perpendiculariter conversa, vel obliquata; rarius horizontalia conspicies.

Hanc speciem, quam perennem esse recte cognoverunt Barrelier et Tournefort, infauste annuam declararunt Loiseleur Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 91, n. 12 (qui eam biennem credidit quo tempore primam suam edidit Fl. Gall. edit. (1807) P. 2, p. 428, n. 13), Bory Chaub. *Morée* p. 195, n. 900, Noul. *Fl. bass. sous Pyr.* p. 128, n. 5, Gill. Magn. *Nouv. Fl. Fr.* (1868), p. 76.

G. umbrosum W. Kit., cum auctoribus (cum cautissimo Host quidem, cum scissore Fuss etiam) Richtero duce? recepi, vix persuasus tamen, utpote qui stirpem affiniorem potius judicaverim cum *G. nodoso* et *Endressi*, inter species, quae in Pyrenaeis vivunt.

G. ocellatum Jacquem., vel Cambessèd. apud Jacquem. Pl. rars. Ind. or. p. 33, t. 38, habitu nec non et foliorum forma cum *G. pyrenaeo* admodum convenit.

G. villosum Reichnb., quod cum Tenoreano non idem est, sed *G. mollis* potius lusum suspicabatur a Bertoloni, It. 7, p. 229, itemve a Visiani, Fl. Dalm. 3, p. 312, sat fidenter ego ad *G. pyrenaeum* refero, cujus juniorem fingere statum judico.

Rationes non video quibus fultus Cavanilles (et pone eum Lamk. *Dict.* 2, p. 655, n. 16) suspicare potuerit hancine speciem a Linnaeana diversam; cf. Cav. l. c., p. 204. In eamdem suspicionem sero inciderunt Richter cum Klett Flor. Leipz. 1830, ut relatum est a Ferussac *Bull. Sc. Nat.* T. 22 (1830), p. 423. Sed ille objectans Linnaeum dixisse *petala emarginata longitudine calycis*, palam est ipsum male Linnaeum legisse, qui scripsit *petala biloba, calyce duplo longiora*.

Accedamus ad Abbatem Noccam. Si quis curiositate aestuaret visendi per se ipsum, qua prorupta audacia opus plagiarii confecerit iste Abbas, dum maxima cum gravitate Botanophilos praeceptis informare suscipiebat, adeat illius fasciculum, magna charta editum cum titulo « *Ticinensis Horti Academici plantae selectae, Ticini 1800* », ibidemve in p. 15 reperiet: « *Monitum eorum gratia editum, qui ad Botanicam introduci volunt.* » Conferat dein, quae Abbas Nocca refert, sive in p. 23 de *Malva parviflora*, sive in p. 35 de *Malva grossulariaefolia*, aut in p. 38 de *Geranio pyrenaeo*, eaque comparet cum Cavanillesii opere de Monadelphiis; pro *Malva parviflora* ad opus Cavanilles p. 68, n. 110, Obs.: et reperiet de hac, vix uno aut altero verbo mutato, aut dimisso, eam observationem a Nocca transcriptam; pro *M. grossulariaefolia* conferat Cavan. ad p. 71, n. 116: et legat Observ. et cito agnoscet nil aliud actum fuisse ab eodem Nocca, quam ditionem tantillum mutare et aliqua in pejus vertere, videlicet de prolatione Plukenetii, quam caeterum ne ipse Cavanilles accurate protulit; exsuere Linnaeum epitheti Clarissimi et moderatam in illum Cavanillesi sententiam audacter in absolutam vertere Nocca. Pro *Ger. pyrenaeo* procedat denique Lector

ad Cavanilles opus cit. p. 204, ubi notam reperiet, quam, observationis initio sub-mutato, reliqua fere ad litteram suscepit miser ille Nocca. Sufficiat hoc ad judicandum hominem, qui vix notus dum inter homines vitam suam agitabat, suimet ipsius obscurissimum nomen, neque honestam famam reliquit.

Plagium Noccaeanum vel non animadvertit, aut condonavit Cavanilles in « *Extracto del prim. fascic. de la obra titulada: Ticin. h. Acad. pl. sel.* » in *Annal. Cienc. Natur. Madrid,* T. 4, p. 239-43.

SECTIO 3.ª **COLUMBINA** Koch.

Geranium pusillum (G. Bauhini) L. Sp.

G. Bauh. Pr. p. 138, n. 2. Koch p. 153, n. 12, Bert. 7, p. 233, n. 19, Gaud. 4, n. 1571, Monteaud Notic. sur le G. pusill. in Act. Soc. Linn. Bordeaux T. 6 (1833), p. 185-7, DC. Dub. p. 103, n. 13, Thunb. et Wahlb. Gothob. n. 454, Bronf. Fl. Vect. p. 98, n. 5. G. malvaefolium Scop., Roth, Gmel. Fl. Bad. Als. 3, p. 126, n. 1046. G. multiflorum Lang. ex Reichnb. Engl. Bot. v. 6, n. 385, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 93, Fl. Dan. t. 1994, Schk. Handb. 2, t. 190 b, Cav. Mondlph. Diss. 4, p. 202, ns. 279-80, t. 83, f. 1, 2, Fl. Batv. v. 7, t. 505, Coss. Germ. Fl. Par. p. 49, n. 5, t. 6, f. D fl. fr. sem., Dill. in Ray Syn. p. 359, n. 9, t. 16, f. 2, Reichnb. Icon. C. 15, t. 190, f. 4877. Vaill. Bot. Paris. p. 79, n. 6, t. 15, f. 1.

⊙ Flor. Æstate. Fruct. Jul. Oct.

Legi in Pyr. septr. med. ad *Oo* et sub m.ᵉ *Esquierry,* die 21 Jul. 1838. Habeo e *Tarbes* a Deville.

Locum Vaillantii nos quoque cum neotericis plurimis ad hanc speciem sistimus, neque ad *G. rotundifolium* cum Linnaeo commendare fuit ulla voluntas. Jam Lightfoot, Flor. Scot. 2, p. 1106, agens de *G. rotundifolio* animadverterat: « *Figura nulla fidenda, quippe figura Vaillantii a Linnaeo citata exhibeat petala bifida.* » Mirum sane, distinxisse Linnaeum, Sp. pl. 2, p. 957, *G. rotundifolium* a *G. pusillo* praecipue petalis integris obtusis, eique attulisse Vaillanti figuram, quae petala evidenter bifida (neque laeviter emarginata tantum, quomodo interdum occurrunt in *Ger. rotundifolio*) portendit. Item dicendum contra eos, qui Fuchsii figuram huc referunt. Caeterum Dillenii figura ab ipso Linnaeo ad *G. pusillum* citata dubium omne amovet quoad susceptam denominationem.

Proclamavit Wahlenberg, Fl. Upsal. n. 447, sub *G. pusillo* L. et Sm. latere verum *G. rotundifolium* L., et item senserat Pollich, Fl. Palat. 2, n. 654; ab omnibus jure merito neglecti, si excipiatur Fries, Novit. Fl. Svec. ed. 2, n. 207.

G. delicatulum Ten., Guss. *Memor. peregrin. del 1834-8* (*Napoli* 1842) p. 46, n. 607, cum tab. fig. 3, Tenor. *Fl. Napol.* 5, p. 84, n. 2418, t. 240, praetermissum fuit a Bertoloni. Facie mihi videtur admodum propinquum *G. pusillo*, cui adducerem, ni forent capsulae, quae rugosae dicuntur, et semina, quae reticulata describuntur. Unde conjicimur: facies ei *G. pusilli*; capsulae *G. mollis*; semina *G. rotundifolii.* Species? nec Parlatoreo plenissime nota; eum cf. *Fl. It.* 5, n. 1229.

Geranium rotundifolium (Brunfelsii, Fuchsii, Tragi) L. Sp.

Robertiana 1.ª Brunf. Herbr. 2, p. 42, Fuchs. Hist. st. p. 205, Trag. St. h. p. **347, n. 2 sin. fig.** Koch 154, n. 16, Bert. 7, p. 229, n. 17, Gaud. 4, 1573, Moris Sard. 1, n. 216, DC. Dub. p. 103, n. 14. La Peyr. Herbr. sine loco; G. propinquum Salisb. Pr.; G. albicans Flor. Brasil. merid. ipso fat. St. Hilair. (A.) cum Naudin Revis. Geran. Malvaceorum a Burm. Ger.; G. pusillum Berter. Mercur. Chil., G. columbinum etc. Feuill., ex Gay (Cl.) Fl. Chil., G. viscosum Gilib. Exerc. phyt. Engl. Bot. v. 3, n. 157, Curt. Flor. Lond. ed. Grav. V. 5, t. 54; Cav. Mondlph. Diss. 4, p. 214, n. 300, t. 93, f. 2, Coss. Germ. Fl. Par. p. 49, n. 7, t. 6, f. G fl. fr. sem., Reichnb. Icon. C. 15, t. 190, f. 4878, Zannich. Vnz. p. 112,

t. 291, Feuill. Journ. Obs. 3, Pl. medic. p. 21, t. 16. Dod. Hist. pl. (gall.) p. 35, f. 2, St. h. Comm. 1553. p. 48, Pempt. p. 61 f. infr., Lob. Obs. p. 376, f. 1, Icon. t. 658, f. 1, Matth. ex ed. Valgr. 1554, p. 402, f. 3 mihi videtur, Petiv. Hrbr. Br. t. 64, f. 5, Fuchs. Ic. ed. 1545, t. 115, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 473, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 511, t. 15, f. 2.

⊙ Flor. Æstate. Fruct. Jul. Oct.

Legi in Pyr. Arag. ad *Torla*, die 3 Aug. 1850. Habeo e *Tarbes* a Deville.

Flores primo mane clausi et penduli, quod primum observavi ad *Toulouse*, delabente Jun. 1852.

Fuchsii auctoritatem pro insequente specie postulat Sprengel, Diss. de r. hrb. Patr. p. 18.

G. pallens transiens in *G. rotundifolium* observatum est a Cesati, quem conferas apud Grisebach, Spicileg. Fl. Rum. Bith. p. 123, n. 11. M. a Biebersteini stirpem ceu synonymon *G. rotundifolii* relatam fuisse vides a Spreng. Syst. 3, p. 75, n. 54. Stirps non ad unguem cognita Ledeboureo, cf. Fl. Ross. p. 471, n. 31.

Geranium molle (Matthioli) L. Sp.

Infr. cit. Matth. cf. edits. 1558, p. 449, 1562 Bohem. p. 258 r. Koch p. 154, n. 17, Bert. 7, p. 231. n. 18, Gaud. 4, n. 1572, Moris Sard. 1, n. 215, DC. Dub. p. 102, n. 12, Thunb. et Wahlb. Gothob. n. 453. La Peyr. Herbr.; G. stipulare Kunze Flora (1846)? Engl. Bot. v. 11, n. 778, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 92, Flor. Dan. t. 679, Fl. Batv. v. 7, t. 519, Schrank Fl. Monac. t. 231, Cavan. Mondlph. Diss. 4, p. 203, n. 281, t. 83, f. 3, Sv. Bot. v. 9, t. 639, Coss. Germ. Fl. Par. p. 49, n. 6, f. E fl. fr. sem., Schk. Handb. 2, t. 190 b fl. fr. sem., Reichnb. Icon. C. 15, t. 191, f. 4879, Vaill. Bot. Paris. p. 79, n. 3, t. 15, f. 3. Matth. p. 855 (cred.: non fig. ed. 1554!) ex edit. G. Bauh. p. 621, f. 3, Camer. Epit. p. 600.

⊙ Flor. Vere et per Æstatem. Fruct. Apr. Oct.

Legi in Pyr. Catal. humil. ad *Gerona*, die 17 Maj. 1851. Habeo a Deville e *Cauterets*.

Geranium saxatile (Thalii) Camer. Hrt. med. p. 66, Park., Ray.

Thal. Sylv. Hercyn. p. 44, t. 5. Richr. de Belleval ex Hall. Helv. n. 942. G. lucidum (e Bauhinis) L., Sp. Koch p. 154, n. 18, Bert. 7, p. 235, n. 20, Gaud. 4, n. 1578, Moris Sard. 1, n. 220, DC. Dub. p. 103. n. 17, Thunb. et Walb. Gothb. n. 455! G. lucid. La Peyr. Herbr.; G. nodosum Gater. Herbr.; G. petraeum Schwenckf. Siles.; G. lucidum J. Bauh., Robertium lucidum Picard, Notic. Gerns. Somm., Pas de Calais. Engl. Bot. v. 2, n. 75, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 4, t. 79, Flor. Dan. t. 218, Cav. Mondlph. Diss. 4, p. 214, n. 299, t. 80, f. 2, Sv. Bot. v. 8, t. 556, Coss. Germ. Fl. Par. p. 49, n. 8, t. 6, f. H fl. fr. sem. Fl. Batv. v. 9, t. 672, Dietr. Fl. Bor. v. 12, n. 805, Reichnb. Icon. C. 15, t. 187, f. 4872. Column. Ecphr. p. 138 et p. 137 fig., J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 481, Parkins. Theatr. p. 707, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 3, p. 512, t. 15, f. n. 6.

⊙ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jun-Aug. Facilius obvium per Pyr. meridionales.

Legi in Pyr. Navarr. Valle *Aezcoa* ad *Arribe*, die 19 Jul. 1844. Habeo a Deville ex *le Chateau de Branesaque*. Observavi ad *Gèdre*, *St. Beat*; ad *Lizasca, las dos Hermanas, Vergara*; in *Sierra de Loarre*, in montibus *les Albères* et *les Corbières*.

« *Flores post solis occasum nutant.* » Roth Obs. in *Neue. Annal. der Botank.* (Leipz. 1797) p. 18, n. 7, quod ego prima vice confirmavi in Pyr. septr. auriger. ad *Ustou*, die 18 Jul. 1862.

Tota planta nitida (*lucida* G. Bauh. Pin. p. 218, n. 15 et frater ejus l. c.), ac fragilis. Saepissime caules, saepe petioli, quandoque folia etiam sub senio, maxime in locis apricis, rubra fiunt, tuncque color herbae rubicundus spectabilis, quorundam *Crassulacearum* more. Et Haller adnotare « *Tota planta amat erubescere.* » Hist. st. Helv. supra citata.

G. saxatile Kar., Kir. fortassis varietas tantummodo est *G. pratensis:* cf. Ledeb. Fl. Ross. p. 785, n. 17.

Geranium Robertianum (Herbarior., Brunfelsi) Pen. Lob. Adversr. p. 296, Dod., Camer., Cupan.

Brunf. Herbr. 2, p. 37 fig. dubia; sed suscipe Robertianam 2 et 3 p. insequentis (in quibusd. edithš. ps. 41-2). Koch p. 155, n. 20, Bert. 7, p. 240, n. 23, Gaud. 4, n. 1579, St. Hilr. (A.) Fl. Bras. med. p. 101, Moris Sard. 1, n. 221, DC. Dub. p. 103, n. 18, Thunb. et Wahlb. Fl. Gothob. n. 456, La Peyr. Herbr. et G. palustre var. La Peyr. Herbr., G. purpureum Vill. Dauph., G. Rayi Lindl. Syn., G. Lobelii Bor. ex Des Moul. Dord. Suppl.; G. palmatisectum Dulac; G. modestum Jord. (1849) ex Griseb. et Schenk It. alp.; G. minutiflorum Jord., ex Carion Saon. Loir.; an et G. simile Jord.? G. foetidum Gilib., G. Rupertianum Tabern., Robertium vulgare Picard. Engl. Bot. v. 21, n. 1486, Suppl. v. 1, n. 2648 var., Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 97, Fl. Dan. t. 694, Bull. Herb. Fr. t. 201, Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 2, p. 28, t. 41, Schrank Flor. Monac. t. 139, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 10, t. 5, Berger. Phytonomat. p. 63 cum tab., Coss. Germ. Fl. Parl. p. 49, n. 9, t. 6, f. 1, Cav. Mondlph. Diss. 4, p. 215, n. 301, t. 86, f. 1, Batv. v. 1, t. 48, Libosch. Trin. p. 33, t. 18, Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 30, t. 537, Turp. Fl. med. T. 4, t. 182, Zannich. Vnz. p. 111, t. 228, Reichnb. Icon. C. 15, t. 187, f. 4871, cum f. 6 purpur., ut et Vill. Dauph. 3, p. 374, n. 9, t. 40. Matth. ex ed. 1554, p. 402, f. 2 et 1565, p. 858 et ex edit. G. Bauh. p. 622, Ger. 3, f. 1, Fuchs. Hist. st. p. 206, Trag. St. h. p. 108, Lob. Obs. p. 375, f. 1, Icon. l. 657, f. 2, Dod. Pempt. p. 62, Camer. Epit. p. 603, Tabern. Krtb. p. 126, f. 1, Icon. t. 56, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 480, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1278, f. 1 vix., Lonicr. Nat. h. crt. 152 C, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 513, t. 15, f. n. 11.

⊙ Flor. Apr.-Jul. Fruct. per Æstatem.

Legi in Pyr. or. ad *Roussillon,* supra *Collioure, à Consolation,* die 2 Jun. 1837. Habeo ex nemore *Larramet*, prope *Toulouse,* a Baillet, nomine *G. Lobelii* Bor.

Vidi legique in eodem loco plantas mixtim crescentes petalis majoribus vel minoribus praeditas, capsulis glabris iisve pubescentibus. Occurrebant interdum individua ferentia petala minora, capsulasque glabras et calycem minus hirsutum ac folia profundius laciniata, facie accedentia ad *G. saxatile*, adeo ut in suspicionem venerim, num ageretur de progenie inter hasce species hybrida, quum et *G. saxatile* ibidem observaretur. Haec intermedia planta odorem hircosum non dimittebat. Forte eam advocat *G. lucid. saxat.*, *foliis G. Robert.*, Ray. Sub quacumque forma interdum rubescit.

Pluribus de *G. Robertiano* actis observationibus, considerato quod *G. purpureum* (Ray Syn.), Vill. Flor. Delphinal. (1785) p. 72 et *Dauph.* l. c., sejunctum fuit a *G. Robertiano* potissimum e petalis minoribus et capsulis glabris (aliis notis minoris adhuc momenti), accedere iis nequeo, qui ceu peculiarem speciem *G. purpureum* adhuc considerant, ut sunt Forster, Lejeune, Sonder, Jordan, Timbal (hic Herb. Chaix p. 55), Eichwald, Lowe; iisque me adjungo, qui, vix varietatem, ceu unum et idem considerant cum *G. Robertiano:* cf. Smith Fl. Br., Ait. Hrt. Kew., DC. *Fr.* et *Pr.*, Bert. Am. et Fl. It., Pollin. Ver., Gaud. Helv., St. Amans *Agen.*, Moris Sard., Hagenb. Basil., Lebel *Recherch. obs. Manche,* Wahlenb. Svec., Noul. *Flor.*, Webb, Berthel. Phytgr. Canar., Mut. *Fr.*, Godr. Gr. *Fr.*, Boreau *Fl. centr. Fr.* (1840), Guss. Sic., Inarim., Visian. Dalm., Baumgrt., Ruprecht Caucas. Transylv., Spenn. Friburg., Lestiboud. Belgiq., Spreng. Syst., Ledebour Fl. Ross., Parlatore *It.*, Bromf. Vect., Brign. in Romn. Cat. (MNS.). Kunth Fl. Ber. 2; ne sileam et de Visiani, Flor. Libyc. Specim. (p. 39), qui rem acutius pertractavit.

Varietatem petalis carneis et albentibus observavi ad pontem *de Malzaga* sub *Elgoibar* Cantabr. *(Guipuzcoa)*, nec non prope *Hendaye* (1879).

G. Lobelii Boreau non considero, quia istud risum mihi movet.

Locum Brunfelsi huc, cum Sprengel, Hist. r. hrbr. p. 314, et Dissert. de Germ. r. hrb. Patr. p. 9, favente Kirschleg. *Voy. Rhen.*, sistere malui, recedens a plurimis nostri aevi botanicis, in Italia quidem a Moris, Bertoloni et Moretti, qui, non absque quadam verisimilitudinis ratione, ad *Erodium cicutaefolium* ferunt. Non defuit nobis Kirschlegeri consilium l. c., p. 99, n. 14: ex adverso; *G.* 3 Matthioli, p. 856 ad *G. Robertianum* a quibusdam adductum, ad *Er. cicutaefolium* potius refero. Targioni (Ott.) *Inst. bot.* 3, n. 992 illud ad *Er. moschatum* evocaverat. Ita rem exposuit G. Bauhinus, Pin. p. 319, ns. 2, 5, ut videatur ad duas diversas species illud citare, videlicet ad *G. Robertianum* et *moschatum.*

« *In locis subjectis monti Guara, vernacule Camaroxa vocant, et miram illius efficaciam praedicant ad consolidanda vulnera.* » Asso Mant. Stirp. Arag. p. 182, n. 635. Tritum et vino adjunctum emplastrum fecerunt, quo acutiores dolores cito sublevarunt monticolae Aragonenses ad *Castanesa.* Unguentum cum *butyro* actum *Tineam* depellere asseruit Dolaeus, in Encycl. med. l. 6, c. 11, p. 431. Quidnam harum victor?

Geranium divaricatum (Winterli) Ehrh. *Beitr.* 7 (1792), p. 164.

Wintrl. Ind. Hrt. bot. Pesth. 1788, t. 2. Koch p. 155, n. 19, Bert. 7, p. 217, n. 8, Host Fl. Austr. 2, p. 292, n. 13, Gaud. 4, n. 1577. La Peyr. Herbr.; G. bohemicum Guéb., ex Kanitz Romanl. Waldst. Kit. pl. rars. Hungr. T. 2, p. 130, t. 123, Reichnb. Icon. C. 15, t. 188, f. 4873.

⊙ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. or. rarissime.

Legi contra *Prades de Baragues*, die 15. Jul. 1837. Vidi ad *Querigut* et sub *Prats de Mollo:* Timbal reperiit inter *Salardu* et *Baños*, Pyr. Catal.

Planta sub-viscida, quemdam *Citri* odorem expirans, qui in hujus Ordinis speciebus ei omnino peculiaris non est. Folia quidquam scabrida, in superiore pagina saepius notata conspexi punctis depressis, concavis, quibus in inferiore pagina respondent totidem puncta item sub-concava. Petala sunt cuneiformia, emarginata, rosea cum venis saturationibus, basi utrinque barbata. Semina laevia. *G. divaricatum* Loisel. *Bohemici* esse volunt Godr. Gr. *Fr.* p. 299; recte, ut videtur.

Geranium dissectum (Caesalpini) L. Sp.

Çaes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 258, n. 732, De Plnts. l. 14, c. 25. p. 558, G. Bauh. Basil. p. 89 lin. ult.? laud. Hagenb. Koch p. 154, n. 14, Bert. 7, p. 238, n. 22, Gaud. 4, n. 1574, Moris Sard. 1, n. 218, DC. Dub. p. 103, n. 16, Thunb. et Wahlb. Fl. Gothob. n. 452, Bromf. Fl. Vect. p. 99, n. 6. La Peyr. Herbr.; G. pusillum Forst. et G. patulum Forst. (cui forte identic. G. retrorsum L'Hérit., DC. Pr.?) varietates sunt, ex Hook. Fl. New Zeland, G. angustifolium Gilib. Exerc. phyt. Engl. Bot. v. 11, n. 753, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 95, Flor. Dan. t. 936, Cav. Mondlph. Diss. 4, p. 199, n. 276, t. 78, f. 2, Fl. Batv. v. 7, t. 504, Dietr. Fl. Bor. v. 12, n. 807, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 15, t. 5, Coss. Germ. Fl. Par. p. 48, n. 3, t. 6, f. C, Reichnb. Icon. C, 15, t. 199, f. 4876, Vaill. Bot. Par. p. 79, n. 5, t. 15, f. 2, Petiv. Hrbr. Br. t. 64, f. 6, 7.

⊙ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jul. Aug.

Legi in Pyr. Arag. ad *San Cosme de Guara*, die 15 Jun. 1850. Habeo a Deville ex *Mauleon (Barousse).*

Obvium mihi venit interdum, in agro patrio ad *Bagnacavallo*, petalis albis. Forte hanc novit speciem Bobart; cf. Moris. Hist. pl. Oxon. 2, p. 511; sed iste adeo obscurus est de hisce speciebus agens, ut ego miratus sim eum ad hanc speciem citari a Willden., Sp. pl. Mondlph. p. 712, n. 35, qui caeterum de hoc minus nitide minusque perspicue egit.

Geranium columbinum (Brunfelsi) L. Sp.

Brunf. Herbr. ed. Germ. 1532, p. 128, ex Moretti. Koch p. 154, n. 15, Bert. 7, p. 237, n. 2, Gaud. 4, n. 1575, Moris Sard. 1, n. 217, DC. Dub. p. 103, n. 15, Thunb. et Wahlb. Gothob. sub n. 452. La Peyr. Herbr.; G. pallidum Salisb. Pr.; G. pes columbinus Corn. Enchr. bot. Par.! G. roseo-caeruleum Gilib. Exerc. phyt. Engl. Bot. v. 4, n. 259, Fl. Dan. t. 1222, Cav. Mondlph. Diss. 4, p. 200, n. 277, t. 82, f. 1, Coss. Germ. Fl. Paris. p. 48, n. 2, t. 6, f. B, Reichnb. Icon. C. 15, t. 189, f. 4875, Vaill. Bot. Par. p. 79, n. 4, t. 15, f. 4. Fuchs. Hist. st. p. 207 vix; J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 474, f. 1 a Fuchs. imit., adde hujus Ic. ed. 1545, t. 117, Tabern. Krtb. p. 123, f. 1, Icon. t. 56, f. 2.

⊙ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug.
Legi in Pyr. Arag. ad *Torla,* die 3 Aug. 1850.
Valvae capsellarum sunt carinato-cristatae.

G. gruinale Dod. St. h. Comm. 1553, p. 50, Hist. pl. *(gall.)* p. 36, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1278, f. 2, spectatis synonymis cum eo conferruminatis a G. Bauh. Pin. p. 316 *b*, n. 6, apparet veluti judicatum ab isto pro *G. columbino,* ni velis, cum aliis, pro *G. dissecto.* Aliquid etiam prae se fert *G. pusilli* ea icon, quae reapse pro nulla specie laudari potest. Item Fuchsii figura, cum illa Dodonaei a G. Bauhino conjuncta et merito, quia evidenter Fuchsium imitavit Dodonaeus et post eum Dalechampius et J. Bauhinus, reapse parum placet. Illam ad superiorem speciem retulit G. Bauh. Basil., sicque Haller, Helv. n. 937 et cum eis Gaudin, denique Sprengel (dicamus etiam Dillen in Ray Syn. p. 359, n. 11), addita J. Bauhini prolatione. Laudabilius foret et hanc iconem pro utraque species praeterire; cf. hoc Moris l. c. p. 337, lin. 5 seq.

Erodium L'Herit. *Herodium* scribendum censet Reichnb. Icon. C. 15, p. 21 Nota.

Non video ego necessitatem restituendi nomen *Myrrhinae,* ex Linnaeo, quomodo actum est a Ruprecht, Flor. Ingr. (1860) p. 232; eo magis ex quo sat clare non liquet *Erodium moschatum* illud fuisse, quod ab antiquis, Plinio referente, *Mirhin* dicebatur, ut quidam botanici a renatis litteris sibi suaserunt.

Erodium malacoides (Dioscoridis et Plinii) Willd. Sp.

Dioscr. l. 3, c. 121. Plin. Nat. h. l. 26, c. 11, vel 68. Koch p. 156, n. 4, Bert. 7, p. 197, n. 11, Moris Sard. 1, n. 229, DC. Dub. p. 104, n. 9. La Peyr. Herbr.; Geranium malacoides Pen. Lob. Adversr., Lob. Obs. et Icon., L. etc.; E. trilobatum Jord. ex Griseb. et Schenk.; E. commutatum Todar. (1868), ex Parl. It. Flor. Graec. Sibthrp. C. 7, p. 53, t. 658, Cav. Mondlph. Diss. 4, p. 220, n. 307, t. 91, f. 1, Reichnb. Icon. C. 15, t. 185, f. 4868, Rivin. Pentp. irreg. t. 111, Jacq. Icon. rars. 3, t. 509 ribifol. G. chium, vern. fol. Coryophy. t. T. Martyn (I.) Hist. pl. rar. Londin. 1728, t. 3, quidq. dub. Matth. p. 859, Camer. Epit. p. 604. Lob. Obs. p. 378, f. 1. Icon. t. 662, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 512, t. 15, f. 5, n. 7.

⊙ Flor. Apr.-Jul. Fruct. Maj.-Aug. Per regionem mediterraneam in locis humil. calidisque frequentius: reperiendum quoque per Pyr. Cantabr. meridionales et in Pyr. septr. med. humilioribus.

Legi in Pyr. Arag. ad *Jaca,* die 5 Maj. 1845; in Pyr. Catal. ad *Berga,* die 21 Maj. 1861; ad *Rosas,* die 6 Jun. 1851. Obtinui a Gautier ex *le Soulier* ad *l'Etang de Bage* (agr. Narb.).

Citata Martyni figura folia quidquam magis incisa offert, sed non adeo ut in sequente specie laciniata, cui tamen sunt qui eam afferant.

Erodium cutaneum (Cupani) Vivian. Cors. Pr. append. p. 5, Delil. Sem. hrt. Monsp. 1836, p. 24.

Cup. Hrt. Cath. p. 84, lin. 7 et Ger. marin., Malv. fol. oblong. asperiusc. Panph. Sic. 2, f. 257, etc. ex Guss. Sic. Syn. E. chium Willd. Sp. vix, Bert. 7, p. 199, n. 12, Moris Sard. 1, n. 228, Guss. Sic.

Syn. p. 209, n. 8. E. murcicum Willd. Sp. vix, Nos Sch. crit. cent. n. 69, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 88, n. 9, cum E. littoreo Loisel. Ibid. n. 13, Gaut. exsicc. E. littoreum Benth. Cat., DC. Du.. p. 104, n. 8. E. littoreum Pourr. Herbr. Matr.; E. involucratum Pourr. in Herbr. Bolos, e specimine mihi dono dat.; E. narbonense Delil. ined., olim in Hrt. Monspel., inq. Herbr. et mecum; E. murcic., E. cuneat., E. littor. Mut. Fr., E. chium et E. littor. Godr. Gren. Fr.; Geranium murcicum et G. chium Cav. Mondlph. Diss., inque Herbr. hrt. Bot. Matr., quamvis de murcico frustulum tantum viderim. Flor. Graec. Sibthrp. C. 7, p. 52, t. 657, Cav. Mondlph. Diss. 4, p. 221, n. 310, t. 92, f. 1, et Dissrt. 5, p. 272, n. 397, t. 126, f. 1, Reichnb. Icon. C. 15, t. 185, f. 4869 vix et t. 186, f. 4869 b laciniat. videtur.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In littore orientali locisque calidioribus.

Legi in agro Ruscinon. ad *Port-Vendres* et ad *Collioure*, diebus 22 et 25 Maj. 1837. Habui a Massot ex *Bagnouls sur mer*, ubi egomet vidi; ex insula *St. Lucie* ad *Narbonne* a Delile, ex *la Sidriere de Leucate* a Gautier. Observavi supra *Cadaques* ad *San Sebastiano* (Catalaun.), ad *Rosas*, ad *Escala*, etc.

Caulem semper prostratum vidi. Folia ab ima ad superiorem caulis partem gradatim magis vel profundius incisa, ita ut planta adultior et productior ea magis magisque dissecta ostendat. Flores sunt grandiusculi, petalis calycem superantibus, integris, pallide roseis. Tota planta subviscida, quod magis conspicuum observatur in inferiore pagina foliorum.

Summa est affinitas cum superiore specie, in quam attente indagandum est, num clandestine transeat. Willdenow, Phytogr. p. 10, n. 34 legitimitatem harum stirpium ceu tutissimam et certam habuit, sed eas tantummodo cultas vidit. Stirps nostra, cujus specimina in Gallia meridionali a Bentham lecta vidit Lindley, pro *Geranio* (perperam Cavanillesii *Erodium* dicto Lindley) *pulverulento* Cavan. (Mondlph. Diss. 5, p. 272, n. 396, t. 125, f. 1) suscepta est ab eo; cf. Fl. Gr. Sibthrp. c. p. 51 sub *E. laciniato,* quae species cum *cuneato* nostro multa affinitate devincitur. Consentaneum, si volumus, judicium dederat Pourret, quando, in scheda Herbr. sui Matr. asservati, sub *E. littoreo,* quod ad nostram pertinet speciem, retulit: « *G. marinum Althaeae foliis pulcre laciniatis, petiolis cruentis, flore rubello, vel purpureo rubro.* » Cupan. Hrt. Cath. p. 85, quod *E. laciniati* Willd. Sp. esse nos certiores facit Guss. quidem, Fl. Sic. Syn. 2, p. 207-8, n. 5.

Non percipio quid pro plantae habitu sibi finxerit Gussone, quum dicat de nostra specie cum superiore comparata: « *Affine, sed habitus alienus.* » l. c. p. 210.

E. chium et *E. littoreum* sejunctim exhibentur a Godron, cum Gr. Fr. p. 308: primum annuum declaratum ad *Bagnouls sur mer* indicatur; secundum, perenne factum, spontaneum dicitur ad *St. Lucie*, prope *Narbonne*. Meae me suadent observationes agi tum denique de una eademque specie et de hac nostra, quam vita gaudere perenni nusquam vidi.

E. laciniatum Reichnb. (l. c. et p. 22) huic potius speciei afferre, quam *E. laciniato* (Ray) Fl. Gr. relinquere malui, aliter ac actum est a Bertoloni, qui hasce prolationes una comprehendit (Fl. It. 2, p. 187), apud quem Reichenbachianam alteram non omnino exactam reperies. Animadvertendum quidem est, plantam a Reichenbach figuratam ei provenisse ab Orsini: patet ex Bertoloni Flora, legisse Orsini *E. cuneatum:* ipsum *E. laciniatum* collegisse non liquet. Officient, speciem Asculanam ex Orsini declaratam a Parlatore, Fl. It. 5, n. 1248: sed credendum erit de planta maritima.

Erodium Ciconium (Columnae) Willd. Sp.

Columm. Ecphr. p. 136, p. 135 fig. Koch p. 156, n. 3, Bert. 7, p. 193, n. 8, Moris Sard. 1, n. 224, DC. Dub. p. 103, n. 3. Geranium ciconium L., Gaud. 4, n. 1561. La Peyr. Herbr. s. l. E. Botryoides Pourr. Herbr. Matr.; E. Neilreichii Janka? ex Neilr. Hungr. Slav.; Geran. Myrrhidaei Ovid. Montbl. Hrt. botangr. Icon. p. 193, Ind. p. 41, G. vehinastrum Adr. Junius? sed verbum istud non est latinum. G. gruinum Pourr. It.? Jacq. Hrt. Vindb. T. 1, p. 7, t. 18, Cav. Mondlph. Diss. 4, p. 228, n. 322, t. 95, f. 2, Reichnb. Icon. C. 15, t. 184, f. 4866, Rivin. Pentp. irreg. t. 113, Martyn Hist. pl. rar. (1728) t. 14. Bocc. Mus. Piant. p. 93, t. 83 et t. 82, Lonicer. Krtb. ex edit. Uffenb. 1688, p. 347, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 513, t. 15 f. ult., n. 13.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. ineunte. In Pyren. med. et orientalibus; mediterraneis praecipue atque calidioribus.

Legi in Pyr. Navarr. humil. prope *Liadena,* die 17 Maj. 1845. Observavi ad *Verdun, Jaca,* in *Roussillon,* per montes Corbarienses et ad *Toulouse.*

Erodium longipes Nobis!

E. Manescavi Nos diximus apud Gaston Sacaze, die 15 Octobr. 1842; Gast. Sac. Obs. distrib. géogr. plnts. Vallée Ossau, in Bull. Soc. Sc. Lettr. Arts. Pau, Ann. 2 (1843), p. 163 seq., Spruce (Rich.) in The Lond. Journ. of Bot. T. 5 (1846), p. 345, Godr. Gr. Fr. p. 312. Coss. Espèces. nouv. critqs., in Ann. Sc. Nat. Par. T. 7 (1847), p. 205, t. 11.

♃ Flor. Maj.-Aug. Fruct. per Æstatem. In Pyr. septr. mediis, rarum.

Habui a Gaston Sacaze lectum in pratis ad pagum *Bielle,* ubi egomet putatam speciem vidi die 24 Sept. 1857. Prope *Lourdes* legebat Mue, in Valle *de Bathurguère,* unde specimen dabat.

Odorem sub-moschatum emanat, minus tamen prae *E. moschato* gratiosum, cui speciei haec nostra proxime cognata est.

Hanc stirpem anno et dimidio ante Manescau detexit Gaston Sacaze (1840), in loco dicto *au haut à rey* prope *Louvie,* sed caduciter pro *E. glanduloso* se eam habuisse mecum confitebatur vir candidus Gaston Sacaze.

A se detectam stirpem dictitavit Manescau, cui ego praepropere, quum fidem habuissem, speciem tum *E. Manescavi* nuncupavi, silente prudentissimo pastore: postea vero, speciei historia penitus agnita, auditoque mox *Toulouse* ipso Manescau, quadam confusione perturbato, de habendo hoc pro vero *E. romano,* tantaque in eo deprehensa imperitia in re herbaria tractanda, hunc hominem honoris primitus decoratum indignum manifestissime reputans, mutato consilio, speciem a nota distinctionis praecipua denominare ratus sum.

Richard Spruce, qui l. c. dicit, vidisse se speciem nostram in hortulo apud Gaston Sacaze (qui reapse eam coluit), ita eam indicavit: « *A new Erodium, lately distinguished by D.r Bubani* (p. err. *Bubagni*) *and named after its finder M. Marescau, the present Mayor of Pau Erodium Manescavi.* » Item Gaston Sacaze speciem nobis tribuerat l. c., quando supervenit Cosson, qui recepta denominatione a me tunc data, hanc sibi tribuit, quamvis non stirpis detector, nec judex, neque primus denominator fuerit, homo qui se criticum denunciat!

Caeterum, talem improbitatis scientificae famam sibi comparavit Cosson (cf. etiam Mérat, ne oblito *Avvertiss. ad Rev. Flor. Par.* impress. die 31 Jan. 1844), ut ego per plures menses Parisiis commoratus, prudentius et tutius duxerim ab illius contubernio, vel a quocunque cum eo commercio me abstinere!

Altera species cum hac nostra propinqua facieque similis est *E.*

alpinum Willd., Bert. 7, p. 191, n. 7, in quod cadit *E. apenninum* Tenor. *Fl. Nap.* 5, p. 87, n. 2405, t. 242, f. 1.

Erodium moschatum (Nicolai Myrepsii) L'Hérit., apud Ait. hrt. Kew.

Nic. Myr. Medicm. opus Sect. 3, c. 46. Herba moschata (ed. Basil. 1549) column. 169, lin. 15 (latin.). Koch p. 156, n. 2, Bert. 7, p. 194, n. 9, St. Hilair. (A.) Fl. Bras. merid. p. 98, n. 2, Moris Sard. 1, n. 223, DC. Dub. p. 104, n. 6. Geranium moschatum Lob., Camer., Ovid. Montalb., Rivin., L. Gaud. 4, n. 1560. La Peyr. Herbr. s. l. G. numidicum Poir. Parlar. et G. Petroselinum L'Hérit. Diss., ex Webb, Berth. Phytgr. Canar. p. 22. Primum ad sequent. trahebatur G. supinum Dod., saltem quoad icon. Engl. Bot. v. 13, n. 902, Fl. Batv. v. 11, t. 863, Sturm Heft. 5, Jacq. Hrt. Vindb. T. 1, p. 27, t. 55, Gaertn. Fr. Sem. pl. p. 383, t. 79, f. 5 (1); Cav. Mondlph. Diss. 4, p. 227, n. 320, t. 91, f. 1, Reichnb. Icon. C. 15, t. 184, f. 4867, Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 30, t. 536, Rivin. Monpt. irreg. t. 112 luxur. Lob. Obs. p. 376, f. 1, Icon. t. 658, f. 2, Dod. Pempt. p. 63, f. 1, Ovid. Montlb. Hrt. botangr. Icon. l. p. 194, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 479 fig., Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1277, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 3, S. 5, p. 512, t. 15, f. n. 10.

⊙ Flor. Maj. et per Æstatem. Fruct. Jul.-Nov. In Pyren. Cantabr. et per regionem oceanicam facilius obveniens.

Legi in Pyr. Cantabr. humil. *(Guipuzcoa)* ad *San Sebastiano*, die 10 Sept. 1844. Habui a Deville ex *Tostat.* Observavi ad *San Jean de Luz*, *Azcoitia*, *Azpeitia* et inter hasce urbes ad *Lojola*; ad *Tarbes*, *Toulouse*; ad *Vailcevauillère.*

Character de staminibus fertilibus basi dilatatis et bidentatis a Sowerby et a Koch editus optimus est, et miror illum non finxisse Sturm, praeteriisse Parlatore, *It.* 5, n. 1243.

Carpella hirsuta sunt pilis utrinque divergentibus; rostrum, quod minus hirsutum est, gerit pilos nonnullos suberectos aliosque adpressos. Species ista major est, et robustior prae *E. cicutaefolio*; odore moschi generatim pollet et folia saepius minus secta habet. Tota herba scatet pilis glanduliferis, unde odor. *E. dentatum* Du Mort. *Opusc.* 1873, p. 231 mera *moschati* varietas mihi videtur.

« *Mr Banks observes that the petals are more linear than in Er. cicutario, and not ciliated at te claws.* » Hook. *Br. Fl.* ed. 1, p. 311, n. 2.

Character vero de calycis appendicibus glabris in *E. moschato*, barbulatis in *E. cicutaefolio*, a Soy. Willemet, *Obs. pl. Fr.*, Nancy 1828, p. 48-9, n. XIII, exhibitus, mihi non constans et inde non bonus sese demonstravit ad augendas distinctionis notas inter hasce species.

Provenire hanc speciem in Hispania ignorabat Cavanilles. Anne stirps revera exoticae originis? (cf. Lamk. *Dict.* 2, p. 667, n. 56 Obs.) sero per Hispaniam diffusa?

Ego vero Lamarckio concedere nequeo hanc esse speciem potius Europae australioris, quum inter primos qui de ea loquuti sunt videam Euricium et Valerium Cordum, Lobelium cum Pena, Dalechampium, Tabernemontanum, J. Bauhinum.

Erodium cicutifolium (Fuchsii) Salisb. Pr. p. 311, n. 2.

Fuchs. Hist. st. p. 204. E. cicutarium L'Hérit. apud Ait. hrt. Kew. ed. 1, Koch p. 155, n. 1, St. Hilr. (A.) Fl. Bras. merid. p. 97, n. 1, Moris Sard. 1, n. 222, Guss. Sic. Syn. p. 2, p. 206, n. 2. DC. Dub. p. 103, n. 4. E. cicutar. et E. staphylinum Bert. 7, ps. 182, 185, ns. 2, 3. E. cicutar. et E. tenuisectum Godr. Gren. Fr. 1, p. 311. Geranium cicutarium L., Gaud. 4, n. 1559, Thunb. et Wahlb. Fl. Gothob. n. 157, Wulf. Fl. Nor. 1213. Myrrhina inodora Rupr. Fl. Ingr. p. 233, n. 151 (denomin. ex Johns. et Dod.). E. cicutr. La Peyr. Herbr., partim. E. arenarium Pourr., aut Geranium parviflorum Pourr. Herbr. Matr.? E. allotrichum Steud. in Schimp. pl. Abyss. ex Richrd. A. Tentam. E. pimpinellifolium Gmel. Bad. Als.; E. cheilanthifolium Dougl. MNS. ex Hook. Fl. Bor. Amer. et ex Asa Gray Pl. Fenderl.; Er. Ballii Samain. ex Coss.; E. fallax Jord.?, E. commixtum Jord., ex Griseb., Schenk. et Carion (laudo): E. Boraei Jord.? E. arenarium Jord.? E. triviale Jord. ex Carion Saon. Loir., ut et God. Jur., E. littorale Jord.?, E. praetermissum Jord.? E. pallidiflorum Jord.? E. Jacquinianum Fisch. Mey. et E. Marcuccii Parl.? E. pentalobum Dulc., G. pentandrum Gilib. Exerc. phyt., E. Lebeli Jord. et D. pilosum Bor., ex Bréb. Norm. Engl. Bot. v. 25, n. 1768, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3, t. 106, Flor. Dan. t. 986, Schk. Handb. 2, t. 190 b, Dietr. Fl. Bor. v. 5, n. 331, Berger.

Phytonomat. p. 65 cum tab., Schrank. Fl. Monac. t. 354, Flor. Batv. v. 4, t. 28, Cav. Mondlph. Diss. 4, p. 226, n. 318, t. 93, f. 1 et n. 319, t. 95, f. 1, vix et Diss. 5, p. 273, n. 399, t. 126, f. 3, Reichnb. Icon. C. 15, t. 183, f. 4864 et f. 4865, Jacq. Eclog. 1, p. 85, t. 58; et tab. access. n. 17 Zannich. Vnz. p. 110, t. 215, Rivin. Pentp. irreg. t. 114, 115. Fuchs. Icon. ed. 1545, t. 111, Trag. St. h. p. 347, Matth. p. 856, Camer. Epit. p. 601, Matth. ex ed. G. Bauh. p. 622, f. 2, n. 5, forte etiam f. 3, n. 6 adjungenda; Dod. St. h. Comm. 1553, p. 47, Hist. pl. (gall.) p. 35, f. 1, Lob. Ic. t. 659, f. 1, Dod. Pempt. p. 64, f. 1 Plant., Moris. Hist. pl. 2, S. 5, p. 512, t. 15, f. n. 9.

⊙ Flor. Mart., Vere, Æstate in Autumn. exordientem. Fruct. Apr.-Oct.

Legi in Pyr. Cantabr. marit. ad *St. Jean de Luz,* die 16 Maj. 1853; in Pyr. septr. med. Valle *d'Aure* ad *Saint Lary,* die 27 Jun. 1852; in Pyr. Arag. ad *Torla,* die 5 Aug. 1850. Habeo a Deville ex *Mauleon (Barousse)* et ex ripa *Adour* ad *Tarbes.*

Obvium venit in maritimis sub *Bilbao,* ad *Algortha,* petalis duobus pallidioribus.

Planta ad *St. Lary* lecta cadit in *Geranium cicutarium* Cav., sive *Er. pimpinellaefolium* Willd. Sp. pl. Mondlph. p. 630, n. 12, sive *E. cicutarium* DC. *Fr.* et Pr. p. 646, n. 21, penes quem prolatio Cavanillesii, quam nonnulli a DC. sumpserunt, fallax et erronea deprehenditur; nam et nomen *G. pimpinellifolii* (quod Dillenianum est) in Cavanillesii opere non inspicitur et prolata a DC. figura, l. c. t., 126, f. 1 *Ger. murcicum* offert.

G. supinum Dod. Pempt. p. 62-3, f. 1 a Cavanilles, ut jam a plurimis, ad hanc formam relatum, a Willdenow l. c., p. 629, n. 11 ad suum *E. cicutarium* adductum, reapse mihi scindendum videtur, partim ad nostram speciem quoad descriptionem adducendo, partim, quoad figuram, a Lobelio susceptam, ad *E. moschatum* referendo. Pejus actum est ab iis, qui identicam figuram Plantinianam, alterutro auctore Lobelio et Dodonaeo citato, ad duas differentes species citarunt.

Characteres a Willdenow datos, l. c. p. 630, n. 12, quibus specifice distinguatur illud *E. pimpinellifolium* ab *E. cicutaefolio*, vel *cicutario* Auctor., fallaces esse observatio demonstravit. Quoad vero ad aristas attinet, a Willdenow in *pimpinellifolio* glabras praedicatas, nec barbatas, vereor ne istas minus attentis oculis vel minus caute ille observaverit. Dum fructus adhuc juniores sunt, vel immaturi, pili adpressi jacent, tuncque si oculis nudis eos respicias, aristis glabratis praeditos dices; ast dum sejunguntur aristae de maturo fructu, barbae et pili intus et extus patescunt, tuncque aristae barbatae facile sese offerunt. Suspicare inde licet juniora speciei individua prae manibus tunc versavisse Willdenow; pari modo ac Roth, Tentam. Fl. Germ. 3 (2) ps. 135-6.

Pulcriorem varietatem legi ad *St. Jean de Luz,* quam puto referre *E. cicutarium* γ DC. Pr. P. 1, p. 647, n. 21, vel *E. staphylinum* Bert., sive *E. Jacquinianum* Fisch. Mey., Parl. *It.* 5, n. 1239. Conspicua sunt in hoc folia cinerea, sub-glabra, vel pilis hinc inde raris, rigidis plerumque adspersa, undique punctata, carnosula, laciniis superne sulcatis; sepala aristata; petala carnea, venosa, ungue barbata; antherae aurantiacae. Descriptiones vero de *Geranio aethiopico* apud Lamk. *Dict.* 2, p. 662, n. 40, deque *Ger. bipinnato* apud Cav. l. c. Diss. 5, p. 273, n. 399, in hoc discrepant a mea planta, quod pedunculos non amplius quam bifloros dicant; nec trifloros: sed involucella 3-5-fida a Cavanilles descripta, majorem numerum florum naturalem, vel si mavis normalem rem esse, ei quoque facile suadere debebant.

E. chaerophyllum (*Geranium* Cav. l. c., t. 95) cum synonymis *E.*

viscosi Salzm. et *E. Salzmanni* Delile, separandum fore a nostra specie existimat Coss. *Pl. nouv. midi Esp.* (1849) p. 38, quod aliter aliis nobisque visum est.

Instabiles eheu sunt characteres, quibus innititur *E. Marcuccii.*

Geranium altera Hermol. Barbar. Corollar. in Dioscr. n. 559 (ex edit. Venet. 1516, sine anno crt. 69 vers.; ed. Colon. 1530, crt. 51 *a*) relata est a G. Bauhino, Pin. p. 318 *b*, n. 1, ad *Geranium rotundifolium:* alii existimarunt eam spectare ad *G. Robertianum:* quidam *E. cicutaefolium* esse putarunt; hisce potius accederem; nisi prudentius actum judicaverim supersedere rei tam obscurae, e manca illius viri de sua planta descriptione.

Erodium tolosanum Jordan!

♃ Flor. vere et per Æstatem. Fruct. Æstat. in Autumni priora tempora.

Vivit in Pyr. septr. med., Atax. cum hisce finitimis. Observavi inter *Prouille* et *Limoux*, ad *le Somail*, agri Narbon., secus *le Canal du midi.*

Habui ex agro Tolosano lectum *aux Ponts jumeaux* a Timbal, qui dederat quoque sub nomine *E. fallacis* Jord.

Quum primum in hanc stirpem incidi eam, cum Noulet aliisque, varietatem superioris speciei existimavi: sero bonam esse speciem ego quoque ratus sum, praecipue quia est aliquid in petalis indicium novitatis offerens. Revisam demum in locis citatis, quum parum opportuna mihi esset occasio eam diligenter colligendi, examinandi et exsiccandi, nihil de ea addere queo: ideoque, ne nuda abiret haec species, quae in Floris Gallicis desideratur, Jordani descriptionem integram reportavi.

« *E. pedunculis multifloris folio longioribus, bracteis ovatis breviter acuminatis, fere in totum membranaceis, erectis vix patulis, sepalis breviter mucronatis, pilis eglandulosis tectis, petalis purpureis vel subalbidis inaequalibus oblongo-obovatis, sensim inferne angustatis, basi in unguem brevem et longe pilosum contractis calyce haud duplo longioribus, filamentis staminum glabris, fertilibus in tertia parte inferiore oblongis, caeterum linearibus, stigmata purpurascentia oblonga haud aequantibus, sterilibus ovario paulo brevioribus* ($^1/_2$ *mill.*), *glandulis tori lividis reniformibus truncatis subemarginatis, fructus rostro adpresse setoso, 10-13 lin.* (28-34 *mill.*) *longo, carpellorum foveola sub-circulari, sulco concentrico angusto conspicuo, aristarum gyris 9, cotyledonibus trilobis, foliis valde hirsutis oblongis pinnatisectis, foliolis parvis petiolulatis ovato-oblongis oblongisve basi cordatis, inciso pinnatifidis, lobis subdentatis ovato-oblongis lanceolatisve acutis haud contiguis saepe sub-distantibus, caulibus diffusis ascendentibus valde abbreviatis saepissime subnullis e caudice perennante prodeuntibus.*

Hab. in herbosis siccis (quod reapse non ita semper fit) et ad vias Occitaniae superiors prope Toulouse (Timbal-Lagrave). Flor. Aprili-Majo.

Variat ut E. fallax loc. cit. (in hac opella hoc citari video e Catal. sem. 1849) *petalis laete vel pallide purpureis aut subalbidis.*

Ab E. romano (L.) petalis conspicue minoribus, magis inaequalibus et angustioribus aliisque notis differt. Hoc certissimum est.

Ad E. fallacem (sic) *Jord. loc. cit.* (pag. 1-2) *propius accedit; sed ab hoc dignoscitur floribus conspicue minoribus, bracteis brevius acumi-*

natis minus patulis, carina viridi saepe destitutis, sepalis brevius mucronatis, filamentis staminum stigmata haud superantibus, antheris valde minoribus, glandulis tori magis reniformibus, foliis minoribus, foliolis eorum multo minus acute incisis.

Specimina hujus tolosana copiosa a cl. Timbal accepi, et ex eorum seminibus plantam vivam in horto meo eductam cum simillimis E. romano (L.), fallaci Jord., Carioti Jord., provinciali Jord. sedulo comparari. » Jordan (Alxs.) Pugillus Plantr. novr. praesert. Gallicr. Paris 1852, p. 50-51 (e verbo *reni-formibus*).

Erodium romanum (Cupani) Willd. Sp.

G. cicutifol. min. supin. etc. Cupan. Hrt. Cath. p. 84, lin. 9 ult. Bert. p. 181, n. 1, DC. Dub. p. 101, n. 5, Guss. Sic. Syn. 2, p. 205, n. 1. E. cicutar. var. fol. altern. La Peyr. Herbr., quoad specimen. Flor. Graec. Sibthrp. C. 7, p. 50, t. 654, Cav. Mondlph. Diss. 4, p. 225, n. 317, t. 94, f. 2, Bot. Mag. t. 377, Barr. Ic. t. 1245.

♃ Flor. Vere et per totam ferme Æstatem. Fruct. Apr. abeunte, Æstate. In Pyr. Atax. oriental. Catal., cum *Olea*, solum expetens calcareum.

Legi in Pyr. Catal. ad *Lampurdan*, ad *Figueras*, die 6 Aug. 1860. Habui ex *Narbonne* a Delort, ex monte *Alaric* ad *Carcassonne* a Baillet. Observavi *à la Nouvelle* ad *Sijean*, ad *la Jonquera*, ad *Sitges*, ad *Palamos*: occurrit hic illic, sed rarum, *aux Corbières.*

Haec planta non est prorsus odoris expers, quamvis odorem *E. moschati* vix commemoret. Rhizoma rubescit. Caules aerei breves, compacti, rarius laxati, sermone vulgari (nec docto) species a Godron diversa dicta ab *E. cicutifolio* absentia caulis herbacei (cum Gr. *Fr.* p. 311): ita peccaverat quoque Gussone noster. Sepala per marginem membranacea, e dorso ad apicem exurgentem emittentia aristam quandam viridem, puberulam, apice pilosam.

Petala non sunt semper aequalia, uti quidam (Sebastiani et Mauri, Bivona, DC., Duby, Bertoloni, Godron, Gussone, Parlatore) autumant; ea subaequalia saepe reperies variantia insuper magis oblongata, angustiorave, apice sub-lobato, vel sub-retuso, nec semper rotundato-integro; offendes insuper venis tribus plus minus conspicuis notata: ea vero calyce multo majora, parenchymate quidquam prae affinibus speciebus densiore, coloris generatim saturatioris, speciem cito denunciantia, aliis quidquam characteribus optime suffultam; petalorum unguis, in hac specie etiam, superne et ad latera barbulatus. Stamina basi tantum pilosula, ibidemve non ut in *E. cicutifolio* evidenter rotundato-dilatata. Pistillus puberulus, ovarium hirsutum, itemve fructus.

Hoc cum *E. cicutaefolio* ceu simplicem illius varietatem consociari voluit Noulet, *Fl. bass. sous Pyr.* p. 131, n. 11, cujus erroris incitamentum ei dedisse Krocker meeum arbitror, ut huic dedit Haller. Krocker, Flor. Siles. 2, p. 110, n. 1106, non solum suspicatus est *E. romanum* et *E. cicutifolium* eamdem esse speciem, sed rem adhuc ultra contulit, videns convenientiam de simul uniendo quoque *E. petraeo*, Hallerum, reapse, male intelligens; cf. illius Hist. st. Helvet. p. 406-7, n. 944.

Hoc *E. romanum* conturbatur a Deakin, Fl. Coloss. Roman. p. 50, phrasi inutili notisque pejoribus adhuc, quum dicantur petala basi maculata et planta annua. Doluit item videre stirpem annuam declarari a

Seb. Maur. Rom. Pr. p. 223, n. 778, neglecta plantae observatione, neglectis Jussieu apud Barrel. Obs. p. 55, n. 568, Burm. Ger. p. 30, n. 30, Linn. Spl. pl. 2, p. 951, n. 25, aliisque, ut se fideret Persoonio, Aitono et Willd. Sp. pl. Mondlph. p. 631, n. 13, qui nec in Supplem. Enum. plntr. hrt. Berol. p. 46 lin. ult., errorem suum correxit. Eodem modo errarunt Sibth. Sm. Gr. Pr. 2, n. 1591, Marg. et Reut. *Zant.* n. 90, Griseb. Rum. Bith. p. 121, n. 5, Tineo Cat. pl. hrt. Panorm. (1827) p. 107, Desf. Hrt. Par. (1829) p. 241, etc.

Erodium supracanum (Sherardi) L'Hérit.

Sher. Schol. Bot. Paris. p. 230 ubi signum asterisci, Tourn. Elem. bot. p. 233, Inst. r. hrbr. p. 269. G. hisp. Willd. Sp. pl. Mondlph. p. 626, n. 4, DC. Pr. P. 1, p. 645, n. 2. Er. rupestre Pourr. Herbr. Matr., Geranium rupestre Pourr. Chlor. Narb. n. 551. Cav. Mondlph. Diss. 4, p. 225, n. 316, t. 90, f. 3, L'Hérit. Geran. t. 2 luxur.

♃ nisi ♄ velis. Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. Arag. paulo super *Oleam.*

Legi supra *Lasquerre*, in vertice montis *el Castillo de Laguarres*, die 22 Maj. 1846; inter *Ischias* et *San Esteban*, vel *Strada* vallis *Isavena* ad montis interstantis summitatem, die 5 Aug. 1861.

Rhizoma crassum, brachiatum, intus album (lignum), tectum cortice tenui, sature rubro, senio secedente. Caules aerei breves, veterum foliorum reliquiis basi indutis, superne rosula foliorum stipatorum onusti, e quorum axillis in superioribus et exterioribus caulium partibus aliqui prodeunt pedunculi floriferi. Folia bipinnatifida, elegantia, basi utrinque stipulata, stipulis bi-trilinearibus acutis, pallidis, petiolo fulcita breviusculo, quod fere planum in superiore parte, manifestius sulcatus est ad folii divisiones ac subdivisiones praecipuas, ubi revera vix petiolus erit dicendus: foliorum laciniae, simul sumptae, circumscriptionem ovato-cordatam efformant, divisae in lacinulas bi-trilineares, quarum latitudo vix linearis; suntque omnia crassiuscula, subtus veluti pruinosa, viridia, superne pubescentia adpressa induta, unde illis superficies cinerea, quae oculos praesertim afficit, ut ex ea colorem herbae desumerent: dantur aliquae laciniae simplices inter alias pinnatifidas, quod sisteret rachidem dentatam, nonnullorum effatu: notabile etiam est, quod in margine inque sulcis vix aliqui adsint pili, unde prope inspectae laciniae foliorum quasi variegatae sese offerunt in planta vivente. Pedunculi uniflori, biflori, aut triflori, pubescentes, saepius rubelli, superne muniti bractea sub-vaginante, albescente, sub-scariosa, trinervi, e quibus nervis medius productior conspicitur, omnesque hi nervi ludunt aut virides, aut rubelli. Flores speciosi, grandiusculi, carnei. Calycis sepala inaequalia, generatim duo latiora, duo angustiora, unum inter hisce medium, omniaque sub-membranacea, validis striis notata viridibus aut erubescentibus; caeterum pubescentia, parva donata arista, per marginem tenuiter membranacea ciliolata, qui margo transit superne ante aristulae basim viridem et ita se continuat, ut, dempta sepali basi qua pedunculo nectitur, eum undique circumvallet.

Petala retusa, aut emarginata, inaequalia, duo generatim majora et ista validius striata, scilicet, quae striae rubrae simplices generatim conspiciuntur in petalis, in majoribus illis solemniores, ramosae et inde evidentiores quum sint, pulcram faciem flori donant, qui grate se spectandus offert. Ovarium sericeum. Sapor caulis ferme nullus, herbae

ingratus. Odor moschatus laevis, qui praesertim provenire videtur e glandulis exiguis in foliorum dorso apparentibus, e quibus pruinosa, ut diximus, superficies illa efficitur: stirps, denique, prorsus inodora, ut eam declarat Cavanilles, pro certo non est. Vivit ad rupes, aut inter saxa, locis planis aut declivibus, ad meridiem generatim versis, aut apricis. Cum speciminibus e loco classico, *Monserrat* Catalauniae, egomet meum comparavi. Non semper *supracanum* est; vixque perpetue *rupestre*.

Forte primus ego extra primum natalem locum speciem inveni, nam dum dubium supervenerat, num *E. petraeum* Sm. et Lindl. Fl. Graec. Sibthrp. revera cum hoc idem foret, ut secum putaverat Lindley l. c. C. 7, p. 49, vidimus graecam stirpem a Boissier distinctam nomine *E. Sibthorpiani* in Diagn. pl. nov. orient. 1, p. 60. Hoc ergo habeamus pro specie cum nostro affine, cui etiam appropinquat *E. daucoides* Boiss. *Voy. botq. Esp.* p. 181, n. 355, t. 37, f. *B*.

Qui primus speciem ab affinibus distinxit videtur Sherard; num e planta a Salvador missa vel a Tournefort allata, hoc non satis compertum habemus.

Erodium petraeum (Lobelii, Magnolii) Nob. Sched. cr. n. 70.

Geran. foetid. Lob. Ill. (1655 op. posth.) p. 134, Magn. Bot. Monspel. p. 109, Tournf. El. bot. p. 233. E petr. et E. glandulosum Willd. Sp. pl. Mondlph. ps. 626, 628, ns. 5, 7, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 87, ns. 1, 2, DC. Dub. p. 103, ns. 1, 2. E. petr. et E. macradenum L'Hérit., Godr. Gr. Fr. p. 312-3. La Peyr. Herbr. et E. radicatum La Peyr. Fl. Pyr. et Herbr., nec non caerulescens, E. crispum et E. lucidum La Peyr. Herbr, Gouan Ill. p. 45. t.21, f. 1, Cav. Mondlph. Diss. 4. p. 224. n. 315, t. 96. f. 2 et Diss. 5, p. 271, n. 395, t. 125, f. 2 glanduls.; L'Herit. Geran. t. 1. La Peyr. Fl. Pyr. p. 1, t. 1. Magn. l. c. cum tab., Park. Theatr. p. 709. f. 4 ex Lo el. MNS., Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 317, n. 27, t. 16, f. ult. n. 27.

♃ vel ♄ Flor. Maj.-Aug. Fruct. Jun-Sept. Per regionem mediterraneam in montanis facilius obvium; repertum etiam, raro, in Pyr. septr. mediis, solo se delectans calcareo.

Legi in Pyr. Navarr. supra *Irurzun*, vertice montis *las dos Hermanas*, prope *l'Ermita*, die 17 Jun. 1845; in Pyr. or. Valle *de Llo*, die 14 Aug. 1836. Habeo ex *Ereslids* et ex *le Pic du midi* a Deville, vel ad ejus basim, ubi prius repererat Massey; e Pyr. or. ad *Roussillon*, lectum in m.^e *de Pene* a Massot, ex *le Grau de Padenu* (Corbr.) a Gautier. Observavi in m.^e *Peña Barry* supra *Salvatierra*, in m.^e *Bal* inter *Luesia* et *Biel*; in m.^e *le Roc Recaufat* et in coll. de *Boutenac* Corbar., sub *Medassolles* in rupibus dictis *de Labatsec*; ad *St. Béat*, *Senet*, *St. Ant. de Galamus*.

Odor plantae moschatus. Patria Hispania Cavanillesio ignota.

E. glandulosum ceu speciem legitimam respuo. Unusquisque, ii etiam, qui specimina alterutrius non viderint, dubitare merito potuissent, num praesentia pilorum glanduliferorum et petalorum acumen et inter petala ista praesentia duorum petalorum rubro venatorum, *Pelargoniorum* more, sufficerent ad *Geraniaceam* speciem firmandam.

Primus character debilis evidentissime, quin imo nullus habendus, exemplis in plurimis plantarum Ordinibus copiosissimis, in hoc etiam, imo in ipso *Erodii* genere facile occurrentibus de *Erodiis laciniato*, *cicutifolio*, *moschato*, *cadmaeo*. Nec credo plantam pro *E. petraeo* a cunctis acceptam (scilicet ab iis etiam, qui *E. glandulosum* ab ea separant) esse omnino et semper glandulis expertem. Secundus putatus character de petalis acutis vim non habet majorem. Dantur in eodem

hoc genere species pari modo variantes, videlicet *E. alpinum* ex Tenore *Fl. Nap.* 5, n. 2405 petalis vel integerrimis vel laevissime subcrenatis; vel ex Jaub. et Spach *E. absynthioides* ludens petalis integerrimis vel subretusis; *E. cadmaeum* petalis integerrimis vel obsolete trilobis; *E. Sibthorpianum* petalis obtusissimis, apice nonnunquam obsolete trilobis; cf. Ill. pl. or. V. 3, p. 3, t. 203 et V. 2, p. 107, t. 189 et V. 3, p. 5, t. 203-4; et cf. insuper observationes meas de *E. romano.*

Et in eodem hoc Ordine omnibus notum *Geranium rotundifolium* ludens petalis integris, iisve etiam emarginatis, primo forte observante Schultes (1809) Obs. bot. p. 139, n. 1072; item in affini *G. molli* petala bifida vel emarginata tantum vidit Gussone, Pl. vasc. Inarim. p. 65, n. 1; *G. columbinum* pari modo ac *G. rotundifolium* petala variantia offerre, testatur Smith, *Engl. Flor.* 3, p. 242, n. 12. Sicque in *Geranio sylvatico* petala plus minus emarginata animadverterat jam Villar, *Fl. Dauph.* 3, p. 373, n. 7, quae mox emarginata obtusa, nec non integra viderunt Lightfoot, Fl. Scot. 2 Append. p. 1106, in quo postremo statu visa sunt a Fries Nov. Fl. Svec. n. 206 et figurantur a Rose *Elem. of Botan. Appnd.* t. 1.

Petala non solum bifida, quin etiam crenata in *G. nodoso* observabat Cavanilles (Diss. s. c. 4, p. 208), in qua specie individuum petala lobulata gerens mihi observare contigit ad *le Roc St. George* supra *Arat*, Pyr. Atax., qui ejusdem speciei plura individua ad *St. Girons* vidi, in quibus petala non tantum emarginata, sed profunde laciniata conspiciebantur. Itemve petala tum emarginata tunc integra in *G. albifloro* vidit Ledebour, Fl. Ross. p. 464, n. 12.

Denique, egomet in quibusdam individuis *E. petraei*, *a las Dos Hermanas* Pyr. Navarr. aut in Valle *de Llo*, Pyr. or., specie late observata, petala vidi sub forma, quae *E. glandulosi* dici posset, ubi petala non semper acuta erant, sed aliquando obtusa et rotundata apparebant, ita ut character iste de petalorum acumine prorsus aufugeret, ut sese nullius momenti demonstraret.

Quae meae et aliorum observationes confirmantur quidem ex Gmelini assertione de *Ger. reflexo* in hortum inlato ex Hispania, petalis laciniatis in integra cultura mutatis, Fl. Bad. Als. 3, p. 113 Obs. De qua re minus obstupuit iste quum in ipso loco natali vidisset stirpem praebentem petala plus minus laciniata et integra, ut de *G. platypetalo* evenire testantur Fisch. et Mey. Et petala in *G. montano* Dod. saepe rotundata et aristata, vidimus aliquando mutica, emarginata et crenulata, ut sero descripsit Picard, *Etud. Geran. Somme, Pas de Calais*, in *Mém. Soc. agric.* etc., *Boulogne sur mer* P. 2, p. 116.

Accedit tertia illa nota de petalis duobus rubro intense venatis; et ista erit tanti? Habemus Smith Fl. Br., aut *Engl. Fl.* 3, p. 230, Koch Syn. ed. 1 et 2, Lebel *Rech. Obs. Manche* (1848) p. 14, observationes, quibus et meas adjungere possum, de *E. cicutifolio* variante floribus immaculatis, magnis, albis (Lebel.); florum petalis duobus majoribus (Haller, Leers, Roth, Koch), aut duobus, vel tribus (Smith), basi pictis macula flavicante fusco-punctulata (Koch), aut viridi (Haller, Smith). Qui variandi modus in quibusdam petalis *Er. cicutifolii* observatus est alibi quoque ab aliis: cf. Bertoloni 7, p. 185, Godr. Fl. Lorr., ne oblito Leers observante vernalem plantam proferre petala duo superiora bimaculata; aestivalem petala omnia concoloria, Herbr. n. 553; et de

hujus speciei magnitudine petalorum, cf. praesertim Ten. *Fl. Napol.* 2, p. 93, n. 494. Item in *E. bipinnato* Moris, sive *melanostigmate* Mart.; petala superiora basi picta punctis atomariis limitatis aequalibus, vel areolis atomariis aequalibus vel inaequalibus observavit Delile, Ind. Sem. hrt. bot. Monspel. 1838, p. 6: in *E. stellato* Delil. conspicuo duobus petalis tam pulcre notatis, ea unicolora, nullimode maculata, interdum reperiebantur ab ipso Delile, ita ut, quae distinctio olim iste proposuerat de *E. atomario* ipsi eidem vix bona videretur, quia istud etiam petalis saepius maculatis obvium, aliquando iis prorsus immaculatis sibi sese officeret, ipse mecum testaretur singularis et torvus Delile.

Sed quid amplius? *G. sanguineum* petalis omnibus variegatis observarunt magni angli Ray, Dillen et Smith, viderunt scilicet (vel effinxit Dillen), aut descripserunt petala carnea, purpureo venosa; cf. Sm. Brit., *Engl. Fl.* 3, p. 243, n. 3: florem variegatum quidem in *G. sanguineo* viderunt Roth, Germ. Tentm. 3 (2), p. 146, Rupp. Jen. ed. 1, p. 117; Tenore etiam in *G. sanguineo* vidit petala rubro-sanguinea vel rosea venis praedita rubris, *Fl. Nap.* 2, p. 98, n. 501. Sicque *G. batrachioides* Dod. observatum a Lawson, referente Ray, Fasc. St. Brit. (1688) p. 24, item ex Halleri, ac Smithi observationibus compertum est variare petalis albo-striatis et totis albis; addamus et *G. sylvaticum*, Hallero quoque observante nec non Linnaeo in Lach. Lapp., referente etiam Roth, varians petalis albis iisdemve albis cum lineis purpureis; pari modo *G. palustre* variat petalis carneis venis purpureis, ex Bess. Gal. A. 2, n. 833; nec aliter ex Tenore observatione evenit in *Erodio romano*, petalis purpureis, roseis, albis (cur non dixit etiam violaceis?) variante; in *E. malacoide* ludente petalis rubris et violaceis, cf. *Fl. Nap.* p. 94, n. 495 et p. 96, p. 499; cuicunque notum est in *G. molle* petala rosea animadvertisse (in maritimis) Wahlenberg, qui alibi ea generatim violacea vidit, cf. Fl. Svec. 2, p. 435, n. 775; in isto petala omnino alba vidit Balbis, *Fl. Lyonn.* p. 149, n. 5, ut ego talia deprehendi in *G. batrachioide, dissecto, Robertiano, pyrenaeo*: item *Ger. carolinianum* petalis diversimode coloratis observavit Darling Fl. Castr. p. 393, n. 2, ut intervenit etiam in *G. incano* e Cap. b Spei ex Ecklon et Zeyh. En. pl. Afric. austr. extratropic. 58, n. 445, in *G. pseudo-sibirico* ex Ledeb. Fl. Ross. p. 469, n. 24, in *G. maculato*, ex Torr. et As. Gr. *North. Amr.* p. 206, n. 1.

In *Pelargonio tristi* petala tum unicam, tunc binas ferunt maculas, ex Breynii observatione, Prodr. fasc. rar. pl. p. 37. Notae unicuique sunt varietates de florum colore in *Pelarg. zonali*: *Pelarg. cordatum* petala tria inferiora alba, nec rubra ostendidit. Datur varietas *P. flavi* petalis lineis rubris striolatis. *P. bicolor* petala gerit tum pallida, tum atropurpurea, per marginem alba. Ludit color petalorum in *P. tomentoso*, de quo commode cfr. DC. Pr. p. 671, n. 229.

Sed quod magis propositi nostri interest, sunt observationes a me factae sive in m.^e *la Clape* agri Narbon. (1839), ubi *E. petraeum* abundat, sive *a las dos Hermanas* (1844), nec non *au Pic St. Loup* agri Monspeliensis (1836), quibus in locis vidi petala tum unicolora, tunc variegata, striis in nonnullis petalis evidentioribus. Ita ut valde miratus sim videns virum insignem ac in hujus Ordinis studio versatissimum, Cavanilles, notam illam de duobus petalis pictis vel non, assumi inter characteres praecipuos distinctionis, quasi si ista ponderosa, nec futilis esset.

E. glanduloso suo tribuit Willdenow involucra lineari-lanceolata, fidens, ut arbitror, figurae L'Héritieri; sed ea nec talia sunt in individuis a me observatis, neque in La Peyrousei icone, denuo nil differunt ab illis *E. petraei* vulgatioris, postremo talia in natura de hac specie non reperiuntur. Attendant quoque Botanici falsis speciebus *E. lucido* et *crispo* a La Peyrouse propositis, *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 390 et *Suppl.* p. 94, ut in hisce formis polymorphiam speciei nostrae ultra percipiant. Et ego de re persuasus inutiliter tempus conterere reputavi, illam Timbali opellam de *Erodiis petraeo, crispo, lucido* et *macradeno* (edit. anno 1858, mihi benevole ab auctore concessam) considerare, ex quo nec *E. glandulosum* a plurimis ceu speciem receptum a *petraeo* aequis rationibus divelli posse firmiter credo.

Auctor primus speciei est Lobelius; specificum nomen ei dederat Parkinson l. c. *Geranium foetidum* eam appellans; quod epithetum nec Gouanio placuit, neque ego libenter restitutum vidissem.

Ord. 96. HYDROCEREAE (Richard A.) Blum., Nob.

Ordo arcta affinitate devinctus cum *Geraniaceis*, cui iterum reducendum esse contendit Oliver, *Flor. of tropic. Afric.* (1868). Hoc nos duceret, cum Aug. De St. Hilaire, ad restituendum integrum ordinem *Geraniacearum* cum Jussieu, comprehendendo sub eo *Oxydeaceas* et *Tropaeoleas* etiam, quod revera nimium foret; surgeret enim Ordo prorsus heteromorphus.

Balsaminearum denominationem repudiavi, ex quo vera Antiquorum *Balsamina* (e qua oleum ad ulcera sananda educebatur) alieni Ordinis, *Cucurbitacea* planta est, scilicet *Charantia Balsamina* (Tragi) N.

Denominationem ita composui, ut non oblivisceretur ordinis auctor; et Blume evocavi, qui e suo genere peculiarem instituit ordinem, sed non percipiens hoc eundem cum Richardiano esse: quo adjuncto, meam quoque adposui auctoritatem.

Impatiens Dod. (1559), L., Edgeworth *Trans. Linn. Soc.* V. 20 (1846), p. 37, Bluff et Fingerh. Compend. Fl. Germ. ed. 2 (1836), p. 426, n. 237.

Impatiens Noli tangere (Tragi) L. Sp.

Mercur. sylvestr. alter. n. 4 Trag. et Esl. sylv. Trag. St. h. p. 190 sin. fig. et p. 295 cum sat bona fig. (nec Balsamina Tragi, ut innuittit Juss. (A. L.) Dict. Sc. Nat. T. 23 (1822), p. 47), Koch p. 157, Bert. 2, p. 691, Gaud. 4. n. 551, DC. Dub. p. 106. La Peyr. Herbr.; I. cucullata Gilib. Pl. Lith. ill. n. 217 et Exerc. phytolg. p. 273, n. 1; Balsamina lutea G. Bauh. Flor. Dan. t. 582, Schk. Handb. 3, t. 270, Sv. Bot. v. 6, t. 371, Schrank Fl. Monac. t. 53, Fl. Batav. v. 4, t. 316, Dietr. Fl. Bor. v. 12, n. 841, Engl. Bot. v. 14, n. 937, Sturm Heft. 5, Turp. in Dict. Sc. Nat. Atl. Dicotyl. t. 134, Roques Phytgr. med. T. 3, p. 163, t. 118, Libosch. Trin. p. 85, t. 28, Reichnb. Icon. C. 15, t. 198, f. 1183, Rivin. Tetrap. irreg. t. 121, Sims Bot. Mag. t. 1256, Parl. Lob. Advrsr. p. 135, Lob. Icon. t. 318, f. 1, Dod. Pempt. p. 659, f. 2, Columm. Ecphr. p. 149-50 fig., Barr. Icon. t. 1197, Lonicer. Nat. h. ert. 99 C. f. 2 mal., J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 21, p. 908, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, p. 282, t. 15, f. 2.

⊙ Flor. Jul.-Aug. Fruct. Aug.-Sept. In Pyr. med. vix alibi.

Legi in Pyr. septr. med. in Valle *de Aran al Portillon*, die 4 Sept. 1861. Habeo a Deville ex *Hourmigué*; ab Arrondeau e loco proxime ubi egomet legi, contra *Luchon au Portillon de Burbes*. Observavi in

Valle *de l'Arbuste,* prope *Tarbes* l. d. *Bourbon;* supra *Salau à la Cascade d'Ilias.*

Nomen genericum adjectivum pejus prae substantivo esse non inficiabitur (L. Phil. Bot. § 235); recepi tamen, ut accepimus *Convolvulum, Arenariam, Habenariam,* etc. Cum Dodonaeo suscepit Linnaeus et cum eo ferme omnes Botanici; fortasse melius fuisset cum Herborariis illud *Chrysaeae* extollere, traditum a Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 876. Sed supervenere species floribus aliusmodi coloratis.

Auctores quidam (Gaudin, Savi Gen., Lorey et Duret, Bertoloni, Duby, Mutel) imitantes DC. *Fr. Suppl.* p. 629, vel *Organogr. végét.* p. 462 et p. 511, dicunt antheras duas uniloculares, tres reliquas biloculares, dum reapse antherae omnes sunt biloculares, ut rectissime observatum est a Roeper *Flor. affin. Balsaminr.* p. 4-5; cf. etiam bonam Spachi descriptionem, *Suit. à Buff.* T. 13, p. 270, Bluff et Fingerh. s. c., Kunth Fl. Berol. ed. 2, ps. 82-4, Parl. Fl. It. 5, p. 254; utique de Ordine consulendus est Sering. *Fl. Jardns.* T. 3, ps. 448-51: videas Le Maout Decsn. Botanq. 1868, p. 351. Fataliter intervenit, ut antherae quae sunt basi coalitae, contrario, apice coherentes dicerentur a Schm. et Regel Fl. Bonn. (1841) p. 386, lins. 2-3. Filamenta sunt apice coalita.

Ord. 97. OXYDEACEAE (DC.) N.

Oxys Latinorum; et insuper Tournef., Hall., Ludwig., Gilib., All., Scop.

Oxalis L., Aug. De St. Hilair. *Pl. us. Brasil.* n. 43, p. 3, *Obs. bot.* 1, etc.

Relinquo *Oxalidis* nomen Linnaeanum, quod antiqui scriptores nonnullis *Rumicis,* seu *Lapathi* speciebus dederunt, et Plinianum restituo. Videas etiam Jacquin (N. I.) *Oxal.* Monogr. Praefationem sub fine.

Oxys Pliniana (Plinii, Nicandri) Gesn. Hrt. Germ., Pen. Lob. Advrsr. p. 381, Pona Bald.

Plin. Nat. h. l. 27, c. 12, vel 89. Nicand. Ther. v. 840. Oxalis Acetosella L. Koch p. 157, n. 1. Bert. 4, p. 726, n. 1, Gaud. 3, n. 1045. DC. Dub. p. 107, n. 3. Oxal. Acet. La Peyr. Herbr.; Oxys alba Gerard Herbl. Ray, Lamk.; Oxalis alba Dulc., Ox. vulgaris Clus., Ox. americana Bigel., ex Torr. et As. Gr. Engl. Bot. v. 11, n. 762. Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 55, Fl. Dan. t. 980. Schk. Handb. 2, t. 123, Schrank Flor. Monac. t. 57, Fl. Batv. v. 1, t. 9, Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 1, t. 1, Dietr. Fl. Bor. v. 2, n. 131, Berger. Phytonom. p. 41 cum tab., Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 17, t. 3, Gaertn. Fr. sem. pl. 2, p. 152, t. 113, f. 5. Mill. Linn. Syst. illustr. Cl. 10 Ord. 6 cum tabs., Reichnb. Icon. C. 15, t. 199, f. 1898, Jacq. Oxal. p. 114, t. 80, f. 1, Sv. Bot. v. 1, t. 10, Plenck Ic. pl. med. T. 4, p. 56, t. 351, Savi Mat. med. p. 35, t. 56, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 385, Turp. Fl. med. T. 5, t. 261 (quoad petal. male): Woodv. Hook. Med. bot. V. 3, p. 563, t. 201. Matth. p. 837, Camer. Epit. p. 584, 2, Brunf. Herbr. 3, p. 50, Fuchs. Hist. st. p. 764, Trag. St. h. p. 521, Cord. Hist. pl. crt. 172 b, f. 2, ex Trag., Dod. Frum. p. 214, Dod. Pempt. p. 578, f. 2, Lob. Obs. p. 495, f. 1, Icon, 2, t. 32, f. 1, Egenolph. Herbr. imag. P. 3, crt. 4 f. infr. extr., Lonicr. Nat. h. crt. 219 A, Dalech. Hist pl. Lugd. 2, p. 1355, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 17, p. 387, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 2, p. 183, t. 17, f. n. 1 infr.

♃ Flor. Mart.-Jun. Fruct. Jun. Jul. Montana, sylvatica praediligens. Legi in Pyr. Navarr. ad *Roncesvalles,* die 14 Jul. 1844. Habeo a Deville ex *Aucreillan.*

E mitioribus locis ubi speciem offendi citare libeat *Durango.* Figura Plantiniana hunc potius refert statum.

Dum planta evellitur manibusque tractatur obvium est videre foliola inter se approximari, eo modo quo noctu conversa conspiciuntur.

Locus Plinii s. c. a saeculis huc citatur, bene quidem; sed alibi Plinius sub eodem *Oxydis* nomine (sic declino) longe alienam, scilicet *Scirpi* speciem indigitavisse videtur! cf. Plin. l. 21, c. 18, vel 69.

Oxys lutea (Caesalpini, Clusii) J. Bauh., Ger., Tourn., Seg.

Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 233, n. 659, De Plantis l. 15, c. 2, p. 564, Clus. Hist. infr. c. **Oxalis corniculata** Auctor., Koch p. 157, n. 3, Bert. 4, p. 727, n. 2. Gaud. 3, n. 1046, Moris Sard. 1, n. 239, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 366, Zuccar. Oxal. p. 53-4, n. 50, DC. Dub. p. 107, n. 2. Oxl. cornic. La Peyr. Herbr., Oxl. repens Thunb. Japon. (sicq. Willd. Herbr.) ex Hook. Arnott. Bot. Cap., confirmans Zuccar., Beeckey Chin. p. 261, Oxl. humistrata et Ox. Dillenii Willd. Herbr. ex Walprs.; in Mey. Obs. bot.; Oxl. pilosiuscula Kunth, Oxl. micrantha Boj., Oxl. Lyoni Pursh, quae Oxl. villosa M. a Bieb., Oxl. lupulina Kunth, sunt vars. ex Zuccar. Oxal.; O. pusilla Salisbur., non ejusd. O. corniculata. Engl. Bot. v. 24, n. 1726 vix; Flor. Graec. Sibthrp. C. 5, p. 38, t. 451 vix, sed citat etiam Grisebach.; Jacq. Oxal. p. 39, n. 10, t. 5, Fl. Dan. t. 1753, Salisb. in Trans. Linn. Soc. V. 2 (1794), p. 243, t. 23, f. 5 pusill., Reichnb. Icon. C. 15, t. 199, f. 4896-7, Perger. Phytonomt. 2, p. 17 cum tab., Dietr. Fl. Bor. v. 4, n. 240, Sabb. Hrt. Rom. T. 1, t. 32 (pedunculis variae longituds.), Savi Mat. med. p. 35, t. 46, Wight Ic. pl. Ind. or. t. 18 dubia; Schk. Handb. 2, t. 123, Thunb. Oxal. n. 20, t. 1, f. 5, St. Hilair. Aug. Pl. us. Brés. n. 43. Clus. Hisp. 475-6 et Rar. pl. Hist. 2, l. 6, p. 249, f. 1, Lob. Obs. p. 495, f. 2, Icon. 2, t. 32, f. 2, Dod. Pempt. p. 579, Camer. Epit. p. 584, 1. J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 17, p. 388 fig., Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1355, f. 3, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 2, p. 183, t. 17, f. n. 2 infr.

⊙, ♃ Flor. Mart.-Maj. et per Æstatem. Fruct. Æstate et Autumno ineunte. Frequentior occurrit per regionem mediterraneam. In Cantabr. locis tantummodo calidioribus obvenit, sicque in Pyr. septr. mediis.

Legi in Pyr. Catal. ad *Gerona*, die 12 Maj. 1851. Habeo a Deville ex *Vic*.

Non annua, sed radicibus repentibus propagatur Nocc. Monit. in pl. sel. Ticin. (1800) p. 44, sumens a Chaix apud Vill. *Dauph.* (1785) T. 1 (1786), p. 326, Not. 1.

Annuam speciem declarant nostris diebus adhuc Koch, Caruel, Bromfield, Babington, Hook. et Arn., ex L., Reichard, Willdenow, Allion., Krock., Schkuhr, Savi, Spenner: annuam et biennem dixit Moris, sicque Crépin; perennem primus declaravit Chaix, Plant. Vapinc. (1785) s. c.; talem dein esse existimarunt Targioni, Gaudin, Host, Ledebour, Godet, Bertoloni, Gussone, qui in Fl. Sic. Syn. 1, p. 522, n. 1, annuam et aliquando perennem novit, ut jam Savigny apud Lamk. *Dict.* 4 (1797), p. 683, n. 18. Smith in *Engl. Flor.* 2, p. 324, n. 2 ceu annuam indicavit, qui in Flor. Graec. Sibthorp. perennem radiceque lignosa praeditam stirpem descripsit.

Vidi ad *St. Béat* lusum caule solitario, erecto, quod raro observare contigit: ego vero illorum opinioni non faveo, qui *O. strictam* cum hac nostra uniendam esse contendunt; cf. ad hoc Savign. apud Lamk. *Dict.*, Salisbury, Jacquin, Zuccarini, Tenore, Spenner, Hooker (sed non cum Arn.), vide quoque Jord. ap. Bill. *Ann.* p. 1.

« *In Germania semper fere planta observatur erecta non decumbens.* » Roth Tent. Fl. Germ. 2, p. 517. Obs. haec forma stricte respondet *O. europeae* Jord.

Variabilis procul dubio species a nonnullis, ne Koch quidem excluso, non bene definita.

Pedunculi variant admodum longitudine; isti petiolis fere duplo longiores erant in individuis observatis ad *Bilbao*, ad *Argeles de Bigorre*. Villositas plantae quoque varia et de vita ejus, puto, cum Gussone, Parlatore, reperiri interdum plantam annuam, seu cito florentem, quae in calidioribus plagis vitam sustentans perennis evenit.

Caeterum qui specimina multa e dissitis regionibus viderunt, speciei variabilitatem late cognoverunt; horum praecipui sunt Hooker fil., cf.

Fl. New Zeal. p. 42, n. 1 et *Fl. Tasm.* p. 59, n. 2; Zuccarini, quem cf. l. c.

Suspicantur quidam stirpem americanae originis esse.

Ord. 98. LINEAE DC.

Linum Vergil., Plin., Neotericor. Cf. Planchon *Linées* apud Hook. *Lond. Journ. of Botan.* V. 6, 7; cf. etiam Reichnb. Icon. C. 16, p. 60-61, qui intimam cum *Hypericineis* affinitatem iterum atque iterum sustinet.

Sectiones a Reichenbach propositae, *Handb. Pfl. Syst.*, mihi minime satisfecerunt.

Linorum species male novit G. Bauhinus, Pin. p. 214; eumque parum attente consideravit Willdenow; potius, pro tempore, laudandus fuit Tournefort.

Linum narbonense (G. Bauhini) L. Sp.

G. Bauh. Pr. p. 107, n. 2. Koch p. 139, n. 10. Bert. 3, p. 542, n. 6, DC. Dub. p. 89, n. 6. La Peyr. Herbr. s. l.: L. narb. et L. perenne Pourr. Herbr. Matr.; L. seariosum Scheele in Flora 1843 ex Planch.; L. laeve Mut. (nec Scop.) ex Gren. Godr. Fr., quibus fideo. Reichnb. Icon. C. 16, t. 331, f. 5161, Moggr. Fl. Menton. t. 55, f. B. Barr. Ic. t. 1007.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jul. Aug. Per regionem mediterraneam in calidioribus, cum *Olea*, vel paulo supra, solo calcareo; repertum est in Pyr. septr. med., per regionem oceanicam, humilem, rarissimum.

Legi in Pyr. Atax. prope *Narbonne* ad *le Pech de l'agnelo*, die 1 Jun. 1839; item ad *Lespischis*, die 28 Maj. ejusdem anni; in Pyr. septr. aurigr. *à la garique d'Escouloubre*, die 2 Aug. 1843. Observavi ad *Pamplona*, *Jaca*, *Berga*; latissime vero in Pyr. Arag. Catal. calidior. et per montes Corbarienses et Ruscinonenses.

L. laeve Scop. Fl. Carn. ed. 2, p. 231, n. 387, t. 11, Sprengelio, Kochio, Bertoloni, Parlatore, *L. alpinum* videbatur; Schultesio, Syst. Veg. V. 6, p. 738, n. 4, *L. perenne*; Reichenbach prius (Icon. C. 16, p. 64) *L. narbonense* putavit, mox forte ad *L. Tommasinii* spectare suspicabatur (Ibid. p. 66, t. 337, f. 5156 *a*). Synonymon perpetuo dubium oblivioni potius damnandum esse duxi, nec aliter fecit Host, qui alia Scopoli *Lina* consideravit.

Linum arvense (G. Bauhini?, Ray) Cupan. Hrt. Cath. p. 114, non G. Bauh.?

G. Bauh. Pin. p. 214, n. 2? Ray Syn. ed. 1 (1690), p. 157, n. 4 ex Sm.; Hist. 1688, p. 1074, n. 13. L. angustifolium Huds. Angl., Sm. Fl. Brit., qui synonymiam ejus expurgavit; Koch p. 139, n. 11, Bert. 3 p. 537, n. 2, Moris Sard. 1, n. 237, DC. Dub. p. 89, n. 8, Hook. et Arn. Br. Fl. ed. 8, p. 74. n. 3. L. usitatissimum var. La Peyr. Herbr.! s. l.; L. usitatissim. Berger. Fl. Bass. Pyr. quoad plant. spontan.; L. usitatiss. et L. tenuifolium Pourr. Herbr. Matr.; L. bienne Mill. Herbr., L. agreste Brot. Lusit., L. vulgare L. Herbr., L. usitatissimum L. Herbr., nec tamen Sp. pl., L. diffusum Schult. Obs., L. fastigiatum? Tausch., L. marginatum C. A. Meyer Ind. Caucas., L. cribrosum Reichnb. Icon. Fl. Germ., ex Planch. Linnée n. 3; L. Lorey Jord. sistit pl. humilr. tenr. gracilr., L. siculum Presl., ex Parlatore It.! Engl. Bot. v. 6, n. 381, Reichnb. Icon. C. 16. t. 329, f. 5158 et t. 330, f. 5158 b, cribros. credo libentissime.

♃ generatim novi. Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug.

Legi in Pyr. Navarr. sub *Pamplona* ad *Sisur major*, die 9 Jul. 1850, in Pyr. septr. occid. supra *Oloron* ad *Curmenson*, die 19 Maj. 1858; in Pyr. Arag. humil. sub *Ayerbe* ad *los Ibones*, die 21 Jun. 1858;

in Pyr. or. ad *Roussillon*, ad *St. Fereol*, contra *Ceret*, die 26 Maj. 1843. Habeo a Deville ex la *Gleiziette d'Auzous.*

Folia plus minus pellucide punctata. Flores pallide caerulei.

Haec species propere florens aliquando annua apparet; hinc ego suspicor, *Lin. narbonense* in hrt. Ticin. a Scopoli cultum et annuum declaratum (Del. Fl. Faun. Insubr. p. 62), nil aliud fuisse quam *L. arvense* ita se gerens, eodem ac Allioni errore denunciatum (Sm. *Engl. Fl.* 2, p. 119, n. 3). Caeterum *L. arvense* annuum et bienne occurrere alii quoque crediderunt.

Synonyma Clusii Hist., G. Bauhin. Pin., Hall. Hist., ab Hudson relata, exsclusit Smith Fl. Brit. p. 344, n. 3, nec ea admisit unquam; tum iste primus inter neotericos est, qui speciem penitus judicavit et illustravit. Attamen supra citatum G. Bauhini locum, ego sustinere auderem, contra Smith, ipsumque Hagenb. Fl. Basil. 293, n. 1 *(L. usitatiss.)*.

L. usitatissimum provenire ad *Villarluengo* dicit Ass. Syn. Stirp. Arag. n. 285 « *spontaneum, cum in illo tractu non colatur.* » Puto *L. arvense* pro *usitatissimo* sumpsisse, quamvis tum vix percipiatur, quomodo tam circumscriptum locum ei tribuerit.

Linum alpinum (Clusii) Jacq. En. St. Vindob. p. 54 et p. 229, n. 29.

Clus., de quo infra dicam. Koch p. 140, n. 14 et Add. em. p. 440 (excl. var. *b* ?); DC. Dub. p. 90, n. 10, Host Fl. A. p. 411, n. 10. L. pyrenaicum Pourr. Chl. Narbn. n. 726, in Mém. Acad. R. Toul. T. 3 (1788), p. 322. L. montanum Schleich., Gaud. 2, n. 736; Coss. Germ. Fl. Par. p. 42, n. 5. La Peyr. Herbr.; L. perenne La Peyr. in Herb. March., ex Timb. et Lor., L. usitatissimum Pourr. Herbr. Matr., partim; L. alpinum Bert. It., partim; L. bavaricum Schultz (W.) ex Griseb. Schenk It. Hungr. n. 35; L. perenne Planch. Lin. n. 15. Jacq. A. 4, p. 11, t. 321, Reichnb. Icon. C. 16, t. 335, f. 5160, Zanon. Hist. ex ed. Mont. p. 146, t. 107 (a Zan. delin.) credo.

♃ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. or. editis praecipue; ad humiliora interdum descendens: occurrit in Pyr. occid., variata forma.

Legi in Valle *d'Eynes*, die 8 Jul. 1839; in summitate Vallis *Prats de Balaguer*, die 4 Aug. 1836. Vidi in m.^{ti} *Cambresdazes, à Costabona,* ad *St. Ant. de Galamus, au Llaurenti.* Reperii in collectione Deville absque loci indicatione.

Haec species multam cum insequente affinitatem habet, et plures sunt, qui in unam conjungant, quam sententiam conterere, vel despicere vix auderem. Opportuna mihi venit in mentem haec Schousboe sententia, prudentiam suadens: « *Species..... plures Lini difficillime nota essentiali distinguuntur, licet totus habitus diversitatem demonstret.* » Marck. p. 152. Animadvertendum quoque est, fuisse auctores graves (Schied. *Linnaea* 1826, p. 71-2, Planch l. c. p. 173-8), qui *L. perenne, laeve, montanum, austriacum, alpinum, Tommasini* (et *squamulosum* ex Janka, vid. Linn. 1860, p. 561), ab uno tantum typo procedere existimaverint.

Huc refero *L. pyrenaeum* Pourr., quod mihi videtur statui posse etiam e loci autopsia, quum et ille suum ad *Eynes* vivere dixerit. La Peyrouse illud ad *L. perenne* amandabat, ut videtur, e loco *Eynes* citato, *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 171, n. 2, vel directe e suo *L. grandifloro, Suppl.* p. 45, (quod pro majore parte (altera *L. usitatissimi*) est, et cui ipse synonymon Pourreti retulit. Hoc Pourreti *Linum* in *L. viscosum* quoque immissum a La Peyr. l. c. n. 5, ad *L. arvense* amandavit DC. *Fr.* 4, p. 799 (non ad *L. tenuifolium*, ut dicit Schultes, cum Roem. Syst. Veg. V. 6, p. 738, n. 5), eumque sequuti

sunt Mut. *Fr.* p. 180, n. 6 (perperam Poireti faciens Mutel, inconsultis, probabiliter, Chloride Narbonensi et *Dict. encycl.*); dein Grenier quoque cum Godr. *Fr.* p. 283. Bentham *Cat.* p. 96 ad *L. perenne* attulit, sequutus ab illo Tchihatcheff, Fl. As. minr. p. 144, n. 12.

Acceptum a Pourret *L. alpinum* nomine *L. pyrenaei* nos monet Lamarck, *Dict.* 3, p. 521, n. 8, quod facile credimus. Cur dein Poiret hoc Pourreti synonymon ad *L. angustifolium* potius voluerit (*Dict. Suppl.* 3, p. 442, n. 27), hoc non intelligitur nisi aut e Candolleano lenocinio; vel quia *L. alpinum* Lamk. e duobus confectum speciebus, *alpino* et *arvense*, deprehenderet, ut sane videtur, tuncque datam a DC. sententiam lubenti animo susciperet. Quocunque modo fallax certe eorum est sententia, qui *L. perenne* Pourr. cum La Peyrouse ad *L. grandiflorum* Desf. trahunt, quum nulla comparatio effici queat inter Desfontainesii speciem optime illustratam et La Peyrousei tricas sub hoc nomine.

L. ruscinonense Timb., *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 7 (1860), p. 509-11, diversum tantum a *L. alpino* vulgatiore mihi sese officit foliis punctis cristallinis conspersis, pedunculis calyce brevioribus, sepalis acuminatis, ita ut mihi videatur contractus status, ferme morbosus, *L. alpini.* Quod judicium non esse mutandum censui tum cum plantam archetypam penes ipsum Timbal inspexi, die 21 Maj. 1862, acceptoque etiam ab eodem frustulo e suo Herbario decerpto. Legitimam esse speciem vult Loret, *Hrb.* Prost. p. 14, idem cum *L. Leonii* Schultz. *L. alpinum* Pourr. It. tum pro suo *L. ruscinonensi* (Reliq. Pourr. p. 31, n. 10) tum pro *L. suffruticoso* interpretatur a Timbal (Ibid. p. 46, n. 1).

Linum Leonii Schultz (F.) (cujus pariter frustulum reapse infirmae notionis ex *Biaritz* a D.re Colomies acceptum possideo) existimatur idem ac *L. ruscinonense* Timbal a Loret, *Herb.* Prost p. 14; eumque referre *L. alpinum* β collinum Gren. Godr. *Fr.* p. 284, ut isti statuerant, confirmarunt Grisebach et Schenk It. Hungr. n. 35, observata planta in loci natalis clivis maritimis ad *Biaritz*, ab horum altero Grisebach. Non adeo facit, si demum Gren. *Jur.* p. 132, *L. Leonii* peculiarem speciem declaravit: aliquid Jordaniani tum in ejus spiritum irrepserat.

Hoc est *L. sylvestr. angustifl. fl. ciner.* Clus. Pann. A. p. 303. n. 2, sive *L. sylv. 5 angustifol. varietas* Clus. Rar. pl. h. l. 3, p. 318, ut recte pervidit Jacquin confirmavitque etiam loci autopsia, alpibus *Schneeberg.* Speciem varietatem *L. tenuifolii* dijudicaverat Clusius, in quem errorem inciderat Linnaeus quoque, ut ipse fatetur Spec. pl. 2 Append. p. 1672.

Linum alpestre (Tragi?, Camerarii?) Ovid. Montalb. hrt. botanogr. Ind. p. 55.

Linaria 4. Trag. St. h. p. 357, n. 4? flores dicit suaviss. olentes; Camer. Epit. p. 202? sic Vill. Dauph. Locus mihi cum L. austriaco dubius; ad Viennam vidit Camer. L. perenne L. Sp., Koch p. 140, n. 13 et Add. em. p. 440, Sm. Engl. Fl. 2, p. 118, n. 2, Hook. Br. Fl. ed. 1, p. 147, n. 2. L. austriacum Dufour (L.) Lettrs. Palass. mont. maud. apud Bory St. Vinc. Voy. soutr. p. 339 (loco Esquerry indicato), L. per. La Peyr. Herbr. et L. usitatissimum La Peyr. Herbr., dempto specimine et excl. var.; ad hoc etiam L. grandiflorum La Peyr. Herbr. partim, et L. flavum Herbr. La Peyr. quoad specimen. L. perenne et L. montanum Mut. Fr.? L. perenne α. γ. δ Planch. Lin. n. 15: L. alpinum Lert. It. pro minore parte; L. sibiricum DC. et L. alpinum b Koch, partim, ex Griseb. et Schenk It. Hungr. n. 35 sibirico a Ledeb. quoq. laud., hoc et Lewisii Muhl. a Torr. et As. Gr. Engl. Bot. v. 1, n. 40, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 147, t. 112, f. 11, Reichnb. Icon. C. 16, t. 336, f. 5159 a, Mill. Icon. 111, t. 166, f. 2. Ovid. Montlb. Ic. 2, p. 151.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In editis, oceanicae praesertim regionis.

Legi in Pyr. septr. medior. m.^e *Esquierry* et ad *Medassolles*, diebus 21 Jul. et 4 Aug. 1838; in Pyr. Catal. Valle *Segre* supra *el Seo de Urgel* ad *Torres*, die 2 Jul. 1846.

Specimina ad *Torres* lecta, quibus similia in m.^e *Cady* etiam perspexi, dubius haesi num ad superiorem traherem speciem. Locus unde specimina illa eduxi mitissimus et calidus erat, circumstante *Olea* quoque. In eo conspiciuntur sepala omnia acuta, pedicelli fructigeri patenti-reflexi, folia serrulata et scabrida, caules declinati. Ast bene quadrat cum supra citatis figuris Sowerby et Reichenbachii. Attamen, quum ejus facies non parum habeat alienae speciei, scilicet *L. angustifolii*, tum vix dubitem quin aliquis minus me cautus, eum in speciem propriam eveheret.

Huic speciei admodum affine judico *L. Beauharnaisianum* Spadoni, *Nuov. Spec. Lin. Siber. (Macerata* 1808) cum tab. Hoc, forte, idem est cum *L. sibirico* DC. Pr., attamen non ego jure anterioritatis nomen Spadonianum restituendum duxerim, quia ejus obsequium Beauharnaisio laudari nequit, de planta jam Gmelino nota. Systematicorum nullus, ne monographo Planchon quidem excepto, hancine Spadonii plantam memorat: tantummodo Pritzel, Thesaur. litter. bot., Spadonii opusculum indigitat, quod ego Parisiis penes Delessert vidi.

Huc spectare arbitror quod *Linum austriacum* in Pyrenaeis degere vitam dixerunt Loisel. Fl. Gall. ed. 2, T. 1, p. 227, n. 8, Gren. Godr. *Fr.* p. 284, qui postremi in Pyr. or. indicant, loco valde dissito ab iis, qui de eadem stirpe iudicantur in illorum Flora. Caeterum illa dubia species est, quae ceu varietas *L. perennis*, seu *alpestris* enumeratur a Schiede et pone eum a Planchon, *Lin.* c. n. 15, cui varietati tamen nec Galliam, neque Pyrenaeos patriam esse dicit Planchon. Suspicare quidam auderet, *L. austriacum* Gren. Godr. spectare revera ad *L. alpestre,* ut de suo, *Fl. Fr.* 5, p. 615, fatebatur DC. ad Schultes, cum Roem. Syst. Veg. V. 6, p. 738 Obs. Nos eam rem in medio relinquemus; sed praeterire nequimus, in Hosti Flora Austriaca unicam tantum harum specierum, *L. austriacum,* nec *perenne* enumerari!

Linum tenuifolium (Caesalpini, Clusii).

Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 232, n. 654; Clus. Pann. A. p. 303. Koch p. 139, n. 9, Bert. 3, p. 543, n. 7 (excl. nonnlls. syns.); Gaud. 2, n. 737 (corr. Hall. prol.), DC. Dub. p. 90, n. 11. Bentham. Cat. p. 97. La Peyr. Herbr. et L. angustifolium La Peyr. Herbr., partim; L. sylvestre Caesalp. l. c. Jacq. A. 3, p. 9, t. 215. Reichnb. Icon. C. 16, t. 328, f. 5165 a. Clus. Pann. A. p. 303, 304 fig.. Hist. pl. rar. l. 3, p. 318, f. 2, Tabern. Krtb. 2, p. 1207, f. 2, Icon. t. 822, f. 1, Barr. Icon. t. 796 mal., Bocc. Mus. pnt. p. 169, t. 125 item., Ger. I. Emac. p. 555, f. 1, a Clus., J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 453 f. extr., sed f. 1 potior.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In calidioribus Pyr. mediorum, orientalium, solo calcareo.

Legi in Pyr. Atax. ad *Limoux*, die 20 Jun. 1852. Habeo a Deville e *Montaigut de Cazarille.* Observavi ad *Pech David* prope *Toulouse,* ad *Bugarach;* frequentius adhuc in calidior. Pyr. mediterr.

Rhizoma plures saepius emittit caules, qui ad paniculam usque simplices sunt, erecti, patentes, aperti, sive quidquam inter sese distracti, secundum loca vigoremque plantae. Folia sub-carinata, subtus nervo valido, superne eodem nervo minus insigniter saliente munita, asperula, rigidula, prae caule fragiliora, ita ut cito laedantur.

Recipio Clusii locum et figuram *(Lin. sylvestr. 5 angustifol.* 2) cum

auctoribus, ab ipso Jacquin ad Host (Fl. A. p. 410, n. 7 et ultra etiam) confirmatum. Haec icon Plantiniana repetita est a Lobelio, Obs. p. 226, f. 1, Icon. t. 413, f. 1, imitata a Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 494. f. 3, a Tabernem. *Krth.* l. c. f. 4, a Gerard, a J. Bauhino et a Zorn apud Pancov. Herbr. t. 1141. Sed mihi hujuscemodi figura placuisset potius ad *L. suffruticosum*. Lumnitz. in Flor. Poson. p. 129, n. 315, ad *L. perenne*, si revera nostrum *alpestre?* eam voluit; Vill. *Dauph.* 2, p. 551, n. 4 ad *L. alpinum*. Dubium mihi supervenit, plantam in Hispania lectam, fortuito in alienum opus (Pann. Austr.) induxisse Clusium.

Linum suffruticosum (Barrelieri) L. Sp.

Barr. Icon. t. 1231. Benth. Cat. p. 97, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, T. 1, p. 227, n. 6. L. salsoloides Lamk. DC. Dub. p. 90, n. 12. La Peyr. Herbr. et L. angustifolium La Peyr. Herb. partim; L. squarrosum Munby, ex Coss. in Bull. Soc. botq. Fr. 2, p. 288; L. ramosissimum Willk. Bot. Zeitng. 1847. Cav. Ic. descr. 2, p. 5, n. 117, t. 108 (excl. a Duby, ego revocare non dubito); Reichnb. Icon. C. 16, t. 328, f. 5165 b, c, Verl. Plnts. p. 187 et p. 252 tab. color., f. 2.

♃ vel ♄ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jun. Aug. Per regionem mediterraneam cum *Olea*, quam aliquando superat, solum praediligens calcareum.

Legi in Pyr. Navarr. supra *Pamplona*, *St. Luciana* versus, l. d. *Balderangulen*, die 20 Jun. 1844; in Pyr. or. supra *la Manera*, l. d. *Pla de l'Alop*, die 2 Jul. 1840. Habeo a Deville ex *le Ger de Troubat*, sed in suo Catal. MNS. non enumeravit: scio tamen speciem vivere in m.^e^ *Cesy* Vallis *Ossau*. Observavi ad *Bascarà*, *Uriol*, *Sarrià*, Pyr. Catal.

Suffruticulus coloris cinerascentis, basi ramosus, in senioribus ramis foliorum emarcidorum vestigia ferens, superficie tenuiter glanduloso-pubescens, floribus praeditus magnis. Dum fructiger evasit, faciem *Helianthemi* cujusdam, sectionis *Fumanae* ferme ostendens. Nullibi statura tam elata, caule inferne manifeste lignoso, nudo, habitu vere suffruticoso vidi ut ad *Pons*.

Radix parum valida sustinet caudiculos plures lignosos, subterraneos, ramosos, flexuosos, intricatos, tenues, raro longe prorepentes, saepe caespitosos, e quibus prodeunt rami plures foliati, intricati, cineracei; sive steriles pollicares, crebris foliis induti, seu fertiles duo tres pollicares, palmares ascendentes, puberuli, vix glandulosi, folia pauca ferentes. Folia spiraliter disposita (facie *Polytrichi formosi*), rigidula, scabra, lineari-angusta, superne planiuscula, subtus convexiuscula, neque revoluta; generatim plana, ast si plicentur tunc involuta manent, nec iterum revolvuntur, unde mihi videtur provenisse illud *folia subulata triquetra* Lamarcki de *L. salsoloide*, *Dict.* 3, p. 521, n. 7: caeterum folia per marginem ope aliquorum denticulorum rigidorum ciliolata, in caulibus sterilibus confertissima, in fertilibus laxa latioraque ad basim praecipue, longiora etiam, totaque punctis glandulosis evidentioribus conspersa. Bracteae cum superioribus foliis conformes, sed quidquam evidentius acuminatae.

Flores corymbosi. Sepala ovato-lanceolata, acuminata, capsulam aequantia, inaequalia, basi et apice integra, trinervia, glabra, ad medietatem serrulato-glandulosa. Petala ante absolutam explicationem flavicantia, bene evoluta, grandia, alba, venis purpureis picta, quae exsurgunt e petalorum basi atropurpurea: caeterum petala variant magnitudine, ita ut aliquando vix superent ea *L. tenuifolii*; item macula illa atropurpurea in fundo corollae non semper adeo solemnis est;

unguis petalorum albida, ibidemve conspicitur parum saliens gibber: caeterum non bene flores dilute carneos dixit Loiseleur: non cum Mutel flores carnei nec corolla *Lini tenuifolii* cum DC. Duby declaranda est. Stigmata, subemarcida observata, formae capitatae videbantur. Affine *L. tenuifolio*, ast primo intuitu in loco natali distinctissimum sese offerens densitate caespitis, habitu non adeo elato, sed pulcriore, magnitudine et colore florum, facieque jucundiore, alliciente.

Opinor differentiam omnem inter *Lina suffruticosum* et *salsoloides* apud Lamarck l. c. ns. 6, 7 pendere a statu, aut vivo in quo primum ille examinavit, aut sicco in quo alterum (n. 7) descripsit: scilicet a natura, vel a statu speciminum differentium: ita ut, e longo tempore, distinctionem ab eo propositam flocci fecerim. Quod autem spectat ad Barrelieri icones e Lamarck adductas, supra citatam recipio, alteram vero, t. 1004 (quam ille retulit ad varietatem β n. 6) respuo. Icon vero 795 ad *L. salsoloidem* (n. 7) a Lamarck adposita, mihi tam diversae est speciei, ut percipere nequiverim, quomodo eam *(crispum, parviflor.*, etc. Barr.) adduxerit Lamarck.

Rationibus sane tenuibus, vix confirmandis, si recte video, harum stirpium sejunctionem iterum praedicavit Boissier, *Voy. botq. Esp.* p. 108, n. 310, quam distinctionem recipi video a Planchon, *Linées* ns. 21, 22, nec non a Willkomm, apud Losco, y Pard. Ser. pl. Arag. p. 20 Not.

Linum viscosum (G. Bauhini) L. Sp.

G. Bauh. Pin. p. 214, n. 6; J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 454 cap. 78 sin. icon. Koch p. 139, n. 8, Bert. 3. p. 545, n. 8, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 357. L. hirsutum Benth. Cat. p. 96, DC. Dub. p. 89. n. 5. La Peyr. Herbr.; L. hirsutum Colmeir. Cat. pl. Catal., cum quo sunt qui nostram speciem conjungant. Lin. Asso En. st. Arag. n. 59? Scop. Fl. Carn. ed. 2, p. 229, t. 11, Reichnb. Icon. C. 16, t. 333, f. 5167, Moggr. Fl. Menton. t. 55, f. A. Barr. Ic. t. 1013.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. Per regionem mediterraneam, locis calidior., solo calcareo, potissimum: apparens quoque in merid. Cantabr. circa *Oñate* et prope *Tolosa.*

Legi in Pyr. Navarr. prope *Pamplona* ad *Villaba,* die 8 Jun. 1844; in Pyr. or. supra *la Manera*, l. d. *la Serellia*, die 2 Jul. 1840. Observavi in Valle *de Roncal*, Pyr. occ.; ad *Leaburu* l. d. *Pena* de *Torrea,* ad *Fiscal,* in m.^e^ *Turbon,* ad *Campo, Conca de Tremp, Ripoll, Berga.*

Folia erecto-patentia, trinervia, raro quinquenervia. Petala pulcre rosea e fundo ad medium venata, aliquando ad apicem usque, venis violaceis picta, interveniis pallidioribus, inferioribus praesertim; petalorum unguis luteus, in interiore sui parte gibbosus, seu incrassatus, gibbere carinato, carina obverse spathulata. Petala sub exsiccatione (plurium *Malvacearum* more) colorem lilacinum adipiscuntur. Individuum petalis albis donatum offendi in m.^e^ *Turbon.* In individuis pyrenaeis longiores sunt foeminae prae masculis, et flores nutant ibi praecipue ubi bacchantur venti. Pili per caulem patentissimi; viscositas interdum manifestissima, lucentibus marginibus foliorum e copia humoris e glandulis exsudantis; quae viscositas etiam dum minus copiosa, semper facile animadverti potest attactu et inspectione corpusculorum extrinsecorum plantae adhaerentium. Interdum, ut circa *Pamplona* et per Navarram, glandulae parcissimae occurrunt, quae in aliis plagis magna copia promunt, veluti in Catalaunia: praestant, ut mihi quidem videtur, in locis siccioribus et calidioribus.

Accepi a Dufour (L.), litteris mihi datis ex *St. Sever,* die 20 Apr.

1850, repertam fuisse speciem ad *St. Palais* Pyr. septr. medior., cum Cantabria finitimorum, ubi ego advenam apparuisse plantam suspicor, seminibus ex opposita Navarra facile inlatis, pari modo ac de quibusdam aliis mediterraneis plantis in regione oceanica Pyrenaeorum cum Hispania finitima suspicari licet.

L. hirsutum indicatum in Pyrenaeis ad *viscosum* absque more refero. Illius existentiam in Pyrenaeis non abnuebat Planchon; scribebat enim de *L. hirsuto*: « *Qui paraît atteindre les Pyrénées* » Plnch. *Linn. cit.* (1846) p. 603, quod puto ipsum dixisse, non fide speciminum, sed e parum ponderoso auctore: et revera, ipse Planchon mox in revisione specierum sub *L. hirsuto* n. 82, de Pyrenaeis siluit et sub *L. viscoso* n. 83, istud in Pyrenaeis vivere fide La Peyrouse, dicit. Reapse de hac re La Peyrouse contra DC. feliciter luctavit, in *Suppl.* p. 45; et Grenier Godron, *Fr.* p. 285 excludentes *L. hirsutum* e Flora Gallica, confirmant *L. hirsutum* DC. *Fr.* pertinere reapse ad *L. viscosum*.

Linum campanulatum (Gesneri, Penae, Lobelii) L. Sp., confirmatum quidem a Planchon.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. lign. 18, f. 158, Pen. Lob. Advrsr. p. 177 cum fig. Bert. 3, p. 548, n. 10, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 228, n. 15. L. glandulosum Moench. Meth. p. 287, DC. Dub. p. 89. n. 4. La Peyr. Herbr.; L. flavum et L. campanul. Mut. Fr., L. monopetalum Steph., a Ledeb. confirmatum. D'Orbigny Dict. univ. Hist. Nat. Dicot. t. 38; Reichnb. Icon. C. 16, t. 340, f. 5173, Moggr. Fl. Menton. t. 56, Verl. Plnts. alpns. p. 187 f. inter. et p. 286 tab. color. f. 2. Lob. Ic. p. 414, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 20, p. 317, f. 1 vix.

♃ vel ♄ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. In Pyr. Arag., Catal. or., Atax., cum *Olea*.

Legi in Pyr. Arag. ad *Jaca*, die 4 Jun. 1845; in Pyr. or. ad *Prats de Mollo*, l. d. *Bauze de l'Aze*, die 26 Jun. 1840. Observavi ad *Jebra*, in *Sobrarbe*, ad *Solsona*, *Perpignan*, *Narbonne*, *Fourques*, etc.

Caules in superiore parte acute angulati. Petala in fundo laminae invicem cohaerent, eorum ungue libero, suntque pulcre flava striis vitellinis ad corollae faucem notata, quae striae in venas minus intensas per laminam excurrunt. Stamina calycem parum superant et pistilli illis ferme duplo minores sunt.

De prolatione Gesneriana minime dubitavissem, ni foret pistillus unicus, ita, forte, celatoris peccato delineatus. Locus unde planta eruta est, Montes Monspel. l. c. p. 122, ubi species facile obvia venit; ad hoc, dictum fuisse a Gesnero: « *Chamaelinum possumus hanc vocare* (plantam) », judicium nostrum longe probabile reddunt.

Regionem mediterraneam aliquando praetergreditur haec species, reperta in Galliae parte vulgo *le Depart. du Lot*, teste Puel, *Cat. pl. Lot.* p. 76, n. 449.

Linum heterophyllum (Matthioli) Moench. Meth. Suppl. p. 99.

Matth. L. maritimum L., Koch p. 138, n. 5. Bert. 3. p. 553, n. 14, Moris Sard. 1, n. 235, DC. Dub. p. 89, n. 3. Jacq. Hrt. Vindb. T. 2, p. 72, t. 416, Reichnb. Icon. C. 16, t. 331. f. 5172. Moggr. Fl. Menton. t. 5, Zannich. Vnz. p. 168, t. 78. Matth. p. 416, Camer. Epit. p. 201, Cienfueg. Hist. pl. MNS. Matr. asserv. T. 5 (1627), p. 672, ex Asso Arag., Lob. Obs. p. 225, f. 2, Icon. t. 412, f. 2, Dod. Pempt. p. 534 fig. Plant. huc potius quam gall., J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 454 f. infr.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept. Provenit magna manu in littore orientali; sed reperitur etiam in Pyr. Arag., *Sobrarbe*, circa *l'Ainsa*, ad *Huesca*, *Ayerbe*, *Murillo Gallego*; in Pyr. Catal. ad *El Seo de Urgel*.

Legi in Pyr. Arag. ad *l'Ainsa*, die 1 Jul. 1845.

Reperii in centro Pyrenaeorum Aragonensium, locisque citatis. Jam circa *Caesaraugustam* observatum erat ab Asso, quem conf. Syn. St. Arag. (1779) p. 41, n. 289; egomet ibidem vidi, mense Oct. 1850; ad ripas lacus *Bagnolas*, supra *Gerona*, citat Vayreda. Willdenow, Sp. pl. Pentndr. p. 1538, n. 12, indicat ad Thermas Badenses, sed Gmelin in Flor. Bad. Alsat. rem non confirmat itemve Koch. « *Ad rivulos regionis montanae in via inter Granada et Guejar de la Sierra* » altitudine 0,3000' vidit Boissier, *Voy. bot. Esp.* p. 108, n. 307; additum a Willkomm reperiri in arenosis salsuginosis Hispaniae centralis, *Strand und Stepp. Iber. Halb.* p. 111, n. 47. Aliqui dadderem ex Camerario, si huic prolationi et huic auctori plane fiderem. In Delphinatu reperiebat Villar, Fl. Delphinat. (1785) p. 30, confirmatque *Fl. Dauph.* 2, p. 552, n. 5; supra *Avignon* observatum dicunt Gren. Godr. *Fr.* p. 281. In *Fl. centr. Fr.* a Boreau edita (1840) haec species non enumeratur; et a Lamotte, *Cat. pl. vasc. Eur. centr.* 1847, p. 21, stricte *Galliae mediterraneae* dicitur! Longe a mari raro repertum *Linum* in Italia mea, ut expresse declarat Bertoloni: « *apud nos incolit semper uliginosa ad mare inter Juncos* » l. c. p. 554 sub fine descriptionis. Ast jam innotuerat, reperiisse hanc speciem Pollini in collibus Euganeis ad Thermas *di Monte Grotto*, Fl. Ver. 1, n. 597; et ego observavi ad *San Potito* supra *Bagnacavallo*, loco a mari 4-5 leucas remoto: vix tres leucas a mari remotum reperii in agro monspeliensi: demum in alveo fluminis *Taro* prope *Noceto* et *Medesano*, agri Parmensis inveniebat Passerini, teste Parlat. *It.* 5, n. 1265, mihique voce ipso Passerini, die 31 Maj. 1878; ad *Rubiera* agri Mutinensis Gibelli, a quo indidem specimina accepi.

Denique, quum eam non esse, strictu sensu, maritimam plantam abunde compertum habuerim, tunc denominationem ab omnibus receptam dereliqui.

Zannichelli prolationem in Zanon. Hist. ed. Mont. p. 78 perperam De Notaris assimulavit, Reprt. Fl. Ligust. n. 355.

Linum gallicum (Caesalpini) L. Sp.

Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 232, n. 655, De Plnts. l. 14, c. 35, p. 563. Koch p. 138, n. 1, Bert. 3, p. 554, n. 15, Moris Sard. 1, n. 233 (excl. prol. Fl. Graec.), DC. Dub. p. 89, n. 1. La Peyr, Herbr.; L. procumbens Gater. Montaub.; L. abyssinicum Hochstett. in pl. Schimpr. Abyss., ex Richrd. A. Waldst. Kit. Pl. rar. Hung. 2, p. 193, t. 177, Reichnb. Icon. C. 16, t. 326, f. 5168, Gerard. Fl. Gall.-Prov. p. 421, n. 9, t. 16, f. 1.

⊙ Flor. Maj-Jul. Fruct. Jun.-Aug.

Legi in Pyr. Cantabr. *(Vizcaya)* ad *Cestona*, die 16 Jul. 1857; in Pyr. Catal. humil. ad *Gerona*, die 23 Maj. 1851. Habeo a Deville ex *Cap-vern.* Observavi ad *Bilbao*, *Zornoza*, *Azcoitia*, *Tolosa*, *Hernani*; ad *Larramet* prope *Toulouse*, ad *Montaigut* prope *St. Girons*, aux *Corbières*, in *Roussillon*.

Petala flava, venis aurantiacis ramosis picta. Molles sunt pedunculi flores gerentes, qui rigiduli fiunt maturascente capsula.

De *L. gallico* Fl. Graec. cf. quae sagaciter exposuit Bertoloni l. c. p. 556. Suspicatur Planchon *Linées* n. 34, hoc forte referre peculiarem speciem. Grisebach, Rum. Bith. p. 118, n. 8 ad *L. gallicum* currenti calamo retulit, ut alii jam fecerant. Mihi reapse nec pro *L. gallico*, neque pro *L. stricto* placuit locus ille, quem cf. Fl. Graec. Sibthrp. C. 4, p. 3, t. 303. Video Visiani, Dalm. 3, p. 218, n. 1649, eum retulisse ad *L. corymbulosum* Reichnb. (sive *liburnicum* Scop.?), cujus

optimam iconem habes ab ipso Reichenbach datam C. 16, t. 326, f. 5169. Huic simillimae sunt meae plantae ad *Durango* et ad *Montagut* lectae, varietates insequentis speciei habitae.

Linum strictum (Lobelii) L. Sp.

Lob. Obs. p. 224. f. 2. Koch p. 138, n. 3, Bert. 3, p. 550, n. 12, Moris Sard. 1, n. 234, DC. Dub. p. 89, n. 2. La Peyr. Herbr. et L. flavum La Peyr. Herbr., partim. L. rigidum Sarat., ex Parl. It. Flor. Graec. Sibthrp. C. 4, p. 4, t. 304, Reichnb. Icon. C. 16, t. 327, f. 5170. Lob. Ic. t. 411, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 455, f. 3.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun.-Aug. Per regionem mediterraneam, in locis calidior.; rariss. in Pyr. septr. med., inque occidental. extremis.

Legi in Pyr. or., *Roussillon*, ad *Bagnouls sur mer*, die 29 Maj. 1837; in Pyr. Catal. marit. ad *San Feliu de Guixols*, die 8 Jun. 1860. Varietatem *corymbulosam* legi in Pyr. Cantabr. (*Vayreda*) ad *Durango*, die 23 Jul. 1857, in Pyr. Catal. supra *Sarrià*, ad *Montagut*, die 28 Jun. 1860. Observavi ad *Pamplona*, ad *Jaca*, ad *Villefranche du Conflent* etc. Vidique ad *Bilbao*, ad *Algortha*, ad *St. Martory*, ad *Toulouse au Pech David*, ad *St. Girons* in m.^e *Montaigut* etc.: habeoque ex *Jacque* a Deville, qui speciem etiam ad *Castelvieilh* animadvertit.

L. corymbulosum Reichnb. Fl. excurs., Koch p. 138, n. 2, quod ceu speciem peculiarem laudant quoque De Notaris, Reprt. Fl. Ligust. n. 354 et in *Linnaea* V. 18 (1844), p. 158 (addita futili nota), Gussone, Visiani, Parlatore, Ledebour, Fischer, Meyer, varietas *L. stricti* dijudicatur a Planchon *Lin.* 30, ut opinatus quidem erat Bertoloni. Non alienum judicium meretur *L.*, quod *spicatum* dictum a Lamk. *Dict.* 3, p. 523 et a Parlatore; reapse *L. sessiliflore* Lamk. Ibid. n. 17, γ *spicat.*, in quod cadit *L. inaequale* Presl. et Reichnb. figur. l. c. t. 327, f. 5170; cf. Guss. Inar. p. 58, n. 3 et Parl. *It.* 5, p. 293.

Caeterum *Lin.*, seu *Cathartolinum corymbosum* Reichnb. Icon. C. 16, t. 326, f. 1569, propinquius *L. gallico* a quibusdam existimatur: et fateri oportet, varietates ad *Durango* et ad *Montagut* a me lectas offerre veluti gradus, quibus *Lin. strictum* et *gallicum* arcte appropinquantur.

Linum catharticum (Thalii) Off., L. Fl. Dalek. p. 15.

Linocarpum Thal. Sylv. Hercyn. p. 72, lin. 8, vel si mavis lin. 19. latine, nec graece script. Koch p. 141, n. 16, Bert. 3, p. 558, n. 17, Gaud. 2, n. 738, DC. Dub. p. 90, n. 13. La Peyr. Herbr.: L. minimum J. Bauh. Hist. pl. 3, p. 455 (denomin. proposit.). Engl. Bot. v. 6, n. 382, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 38, Sv. Bot. v. 4, t. 250, Schk. Handb. t. 87, Fl. Batv. v. 7, t. 506, Gibb. Exerc. phytolog. 1, p. 288, n. 30 cum tabs., Reichnb. Icon. C. 16, t. 325, f. 5153, Zannich. Vnz. p. 169, t. 258, Dietr. Fl. Bor. v. 2, n. 92. Plenck Ic. pl. med. T. 3, p. 41, t. 244. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 455, f. 2, Chabr. Sciagr. p. 180, f. 2, Loes. Pruss. p. 261, n. 682, t. 80, Barr. Ic. t. 1165, f. 1.

⊙ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Jul.-Sept.

Legi in Pyr. Arag. ad *Torla*, die 5 Aug. 1850; in Pyr. Catal. ad *Camprodon*, die 20 Jul. 1846. Habeo a Deville ex *le Ger de Troubat*, ex *Cap-vern*.

Observabat Gilibert: « *Post foecundationem stili tali modo sese tangunt, ut oculo nudo unus tantum appareat* » l. c. et prius Pl. Lith. ill. n. 236; cf. et Ust. Del. opusclr.

Vereor ne planta visa a Boreau foliis alternis praedita (*Fl. centr. Fr.* ed. 1840, p. 26 Obs.) potius quam naturalis fuerit morbosus status. Stirpem tetrameram novit Roth, cf. Tent. Fl. Germ. 2, p. 372.

Hanc stirpem si visu judicaberis eam *Alsinastream*, vel *Alsinaceam* potius dices.

E nomine plantae dato Thalium, prae Reichenbachio, extollite.

Cathartolinum despicimus; sed fatemur, plura neotericorum genera recepta tam peculiarem habitum, ut haec *Lini* species, secum non ferre.

Hoc esset *Helleborine* Gesneri ex Rupr. Fl. Ingr. p. 235; sed si iste se refert ad *Helleborinem* Hrt. Germ. crt. 258 vers., hanc ego praecise nego; si ad opellam de *Lunariis* (1555) p. 31, illius pariter sententiam rejicio.

Radiola Dillen.

Radiola Millegrana (Lobelii) Sm. Fl. Brit.

Lob. Cruydb. fol. 506. Bert. 2, p. 249. R. linoides Gmel. Syst., Koch p. 141, Gaud. n. 372, Moris Sard. 1, n. 238, DC. Dub. p. 90. La Peyr. Herbr., dempto specim.; Linum multiflorum Lamk.; Radiola multiflora Aschers.; R. filiformis Dulac; Millegrana minima Lob. Engl. Bot. v. 13, n. 893, Flor. Dan. t. 178, Dietr. Fl. Bor. v. 11, n. 128. Fl. Bat. t. 975, Reichnb. Icon. C. 16, t. 325, f. 5152, Michel. Nov. pl. genr. p. 23, n. 1, t. 21. Vaill. Bot. Par. p. 33, n. 1, t. 4, f. 6, Dill. in Ray Syn. ed. 3, p. 345, t. 15, f. 3.

⊙ Flor. Jul.-Aug. Fruct. Aug. Sept. Facilius obvia per regionem oceanicam.

Legi in Pyr. Cantabr. supra *Ernialde* ad basim montis *Unciur*, die 8 Jul. 1857; in Pyr. septr. med. humil. prope *Labarthe*, l. d. *Scala*, die 25 Aug. 1852. Habeo a Deville ex *Vic*. Observavi supra *Tolosa* ad *Beroby*; prope *Toulouse*; ad *Marseillan*.

Hoc scribebat vir, qui se botanicum reputabat: « *Forsan tantum varietas praecedentis (Lini cathartici), cui simillimum, licet minus.* » Weigel Fl. Pomer. Rug. (1769) p. 60, n. 211.

Linea repudiata.

Linum usitatissimum (Bibl. Sacr.) L. In agris et campis offendi, sed semper, ut visum est, e seminibus ab individuis cultis provenientem stirpem, quae non apparet in Pyrenaeis ubi *Lini* cultura negligitur. Advenam tum speciem excludo, nec Scopoli imitare volui: cf. Fl. Carn. n. 381.

Quum hinc inde offendi per Pyrenaeos facie spontaneae plantae, vidi eam caule robustiore et e basi ramosam. An tunc *L. arvense* G. Bauh. Pin. p. 214, n. 2?, de quo sic ille scripsit: « *Caulibus et folliculis crassioribus priore (L. usitatissimo) differt et inter Avenam reperitur.* » Sed dubito quidem, num haec G. Bauhini planta sufficienti ratione trahi possit ad *L. angustifolium* Huds.

Ord. 99. HYPERICINEAE DC.

Hypericum L.; cf. Treviran. (L. Chr.) *Hypericor.* gen. sp. animadvrs. (1861).

Satis placuerunt Sectiones a Spach propositae; sin aliter novas disposuissem eas desumendo ab antheris glandulosis aut eglandulosis, visui saltem talibus.

SECTIO 1.ª **SICILIANA** Italor.

Hypericum bacciforme (Gesneri) N.

Gesn. Hrt. Germ. crt. 246 vers. Respuo Plinii interpretationem susceptam a Fée. H. bacciferum Lamk. Fr. 3, p. 151, non L. Mant. p. 277, quod Vismia. H. Androsaemum Schwenckf. Siles. p. 110, L., Bert. 8, p. 308, n. 1, cum H. anglico Bert. Ibid. p. 310, n. 2 (excl. prol. Vis., Sacc.). Androsaemum officinale All., Koch p. 146, Gaud. 4, n. 1739, DC. Dub. p. 96. Hyprc. Andr. La Peyr. Herbr. Engl. Bot. v. 18, n. 1225, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 109, Curt. Fl. Lond. ed. 1, t. 164, Reichnb. Icon. C. 16, t. 352, f. 5192, Gaertn. Fr. Sem. pl. p. 282, t. 59, f. 2, Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 80. Dod. St. h. Comm. 1553, p. 76, Hist. pl. (gall.) p. 51, Pempt. p. 78, f. 2. Lob. Obs. p. 357, f. 3, Icon. t. 632, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 472, t. 6, f. 12, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1156, f. 2.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept. Per regionem oceanicam longe frequentius.

Legi in Pyr. septr. med. ad *Bagnères de Luchon*, die 14 Jul. 1838. Habeo a Deville ex *Cap-vern.*

Occurrit generatim in sylvis parce ramosum, diffusum, vix ascendens, cauleque sesquipedali, vel bipedali: sed vidi in locis minus umbrosis habitu omnino alieno, spectandum statura quadripedali et ultra, caule erecto et valde ramoso. Saepe superiores plantae partes sub fructificatione erubescunt, vel lividae fiunt. Capsula primum rubra, dein fusco-atra evenit sub completa maturatione.

H. chinense L. Amoen., sive *H. monogynum* L. Sp., Curt. *Bot. Mag.* t. 334, cui patria sunt India, Japonia, China, Caput bonae Spei, huic *H. bacciformi* facie simile est, ast corollis pollicaribus foliisque angustioribus, etiam si fructus deerit, cito distingueretur. Istud reperitur in Herbr. Pourr. Matr. asservato cum hac scheda: « *Hypericum monogynum? in Pyrenaeis.* » Specimen in horto cultum falsa patriae indicatione ad Pourret missum, qui dubitationis signum, non post speciei denominationem, sed post indicatum locum ponere debuisset.

Respuere debebam Linnaei denominationem; et quum fructus stricte bacca non sit, Lamarckianam moderavi.

Androsaemum Dioscr. l. 3, c. 163 huic speciei respondere primus declaravit Dodonaeus; exclusit vero Sibthorp *H. ciliatum* Lamk. supponens, Gr. Pr. n. 1857 sub *H. perfoliati* L. nomine; neque ego abnuerim, ut non abnuit Spreng. Comm. in Dioscr. 2, p. 567. Loca ad nostram speciem a Fée relata, Hippocratis, Dioscoridis, Oribasii, Plinii, obscura neque unius tantum speciei judico. Respuenda item est interpretatio de *Ascyro* vel *Ascyroide* Dioscoridis et Plinii ad nostram plantam male relata a Spreng. Hist. r. hrb. p. 185, e falsa Columnae interpretatione, quem nec exacte citavit Sprengel (Ecphr. p. 16, loco p. 76-7), sed quem, inconsulto Ecphrasi, cum Sprengelio ad litteram citavit Desfontaines in Plinii edit. Lemair, Nat. h. l. 27, c. 20 (vel V. 7, P. 2, p. 820 *b*, 1): agitur nempe de *H. vulgari*.

SECTIO 2.ª **HELOSEPALUM** Spach.

Hypericum exiguum Tragi! Stirp. h. p. 72 fig. inter.

H. humifusum L. Sp., Koch p. 146, n. 2, Bert. 8, p. 324, n. 12, Gaud. 4, n. 1743. Loisel. Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 167, n. 7, DC. Dub. p. 97, n. 5, Wulf. Fl. Nor. n. 1284. H. humifus. La Peyr. Herbr. et H. Liottardi Vill., La Peyr. Herbr.; H. pusillum Choisy et H. japonense Hook. Tasm. et forte ipsum H. japonense Thunb., cum Ascyro humifuso Labill. Nov. Holl. 2, p. 33, t. 175, ex Trevir. l. c., cui officere non auderem; H. minus Gesnr., Dod. Engl. Bot. v. 18, n. 1226, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 106, Fl. Dan. t. 141, Dietr. Fl. Bor. v. 5. n. 325, Fl. Batv. v. 7, t. 507, Reichnb. Icon. C. 16, t. 342. t. 5176, Pereboom Mat. veg. Dec. 1, t. 9, f. 13, Vill. Fl. Dauph. 3, p. 504, n. 11, t. 44. Dod. Pempt. p. 76, f. 2, Clus. Rar. pl. h. 2, l. 6, p. 181, f. 3, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 384, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 469, t. 6, f. 3, Lob. Icon. t. 400, f. 1 mal.

♃ Flor. Jun. et per Æstatem. Fruct. Jul.-Oct. Frequentius occurrit per regionem oceanicam.

Legi in Pyr. septr. ad *Bagnères de Luchon,* die 22 Jun. 1838; in Pyr. aurigr. ad *Peches* et ad *Farga d'Ascou* prope *Ax,* diebus 11 et 22 Aug. 1840. Habeo a Deville ex *Lourdes* et ex *Sarraméa.* Observavi ad *Camprodon,* in *Monseny,* ad *Lloret de mar.*

Folia in centrali parte parce pellucido punctata, per marginem vero glandulas nigras gerunt. Sepala non sunt acuminata, ut in *H. vulgari,* et stamina prae illo breviora etiam, cum antheris eglandulosis, quod aliter se habet in *H. vulgari:* insuper stamina in *H. exiguo* pauca conspiciuntur, scilicet quindecim vel paulo ultra: eorum nullum offert infelix Lobelii Icon (t. 400, f. 1). Calycis sepala per marginem ferunt glandulas atropurpureas, et sepala post anthesim ampliantur. Corollam calyce productiorem saepe vidi, contra Besseri, Choisy, DC., Duby effatum et eorum, qui hosce imitarunt.

Datur forte aliqua varietas *H. vulgaris* parva, ramosa, diffusa, quae hoc *H. exiguum* simulet: credi nequit verum *H. exiguum* prae oculis habuisse Vitmannum, Bertoloni, Pollini, dum Summ. Pl. et Sagg. Alp. Pist. etc. p. 8; Amoen. Ital.; Fl. Ver. (forte cum Barbier. *Agg.* p. 53) *H. exiguum* varietatem *H. vulgaris,* unici in orbe botanico, declararunt.

Hypericum quadrangulum (Trag.) L. Sp. pl.

Trag. St. h. p. 73, f. 1, duce Kirschl., Fl. Vog. Rhen. p. 101, n. 2. Koch p. 146, n. 3, Bill. Annot. (1855) p. 106, Gren. Ibid. p. 175. H. quadrang. *b* Choisy apud DC. Pr., DC. Dub. p. 96, n. 2. H. Leersii Gmel. Bad. Als. T. 3, p. 353 (non 352, ut Koch). H. dubium Leers, Bert. 8, p. 315, n. 6, Gaud. 4, n. 1741, Benth. Cat. p. 91. Wils. apud Hook. Journ. of Bot. 1 (1834), p. 267, n. 36. H. dubium La Peyr. Herbr.: H. fallax Grim., confirmans Gmel. Hrt. Carlsr., H. vulgaris, seu perforati forma, ex Carion, Saon. Loir., videlicet *g* Spenn. Friburg. et ex hoc H. maculatum Hayn., H. tetragonum Fries et Brob. Hallnd., H. perfoliatum Wulf. Nor., H. pulchellum Hrtr., ex Meyr. C. A. Engl. Bot. v. 5, t. 296, Vill. Dauph. 3, p. 497, n. 4, t. 44, Reichnb. Icon. C. 16, t. 343, f. 5178, Roemer Flor. Eur. fasc. 7, n. 8, All. Pedem. 2, n. 1433, t. 83, f. 1 ex Spenn.

♃ Flor. Jul.-Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. orient. et mediis.

Legi in Pyr. septr. aurigr. Valle *de Savignac,* die 26 Aug. 1840; in Pyr. or., *Capsir,* ad *les Angles,* die 19 Jul. 1839; in iisdem Pyr. or. prope *la Manera,* die 2 Jul. 1840. Habeo a Deville ex *Iglatère (Barousse).*

Caulis saepe obscure quadrangularis, saepius anceps, angulis duobus sub-alatis. Folia venuloso-reticulata; punctata nunquam percepi. Stili plerumque tres, vidi etiam quatuor in nonnullis floribus, adstantibus in eodem individuo trigynis floribus: in flore tetragyno capsulae quadriloculares proveniunt, caeterum capsulae triloculares reperiuntur. Et capsula est conoidea, angulos obtusos offerens, vix manifestos ad ejus basim praecipue; qui anguli in superiore parte capsulae sunt evidentiores. Glandulae atrae in foliorum margine, floralium etiam, copiosae in petalis, rarae in sepalis et per caulem, nunquam a me in filamentis neque in stilis repertae, apparent in summitate antherarum, nunquam vero in stigmatibus.

Hypericum tetrapterum (Fuchsii, Matthioli, Caesalpini) Fries. Novit.

Fuchs. St. h. p. 71. Matth. infra citatur. Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 227, n. 634, De Plnts. l. 9, c. 42, p. 395. Koch p. 147, n. 4. Gren. Jur. p. 153, Boiss. Fl. orient. p. 805, Bill. Annot. (1855) p. 107. H. quadrangulum Plur. Botanicor., Bert. 8, p. 312, n. 5, Gaud. 4, n. 1740, Moris Sard. 1. n. 207; DC. Dub. p. 96, n. 2 a, Lor. Dur. Fl. Côt. d'Or p. 172, n. 1. H. 4-angulum La Peyr. Herbr. et H. repens La Peyr. Hrbr.; H. vulgare Trag. H. neapolitanum Ten., Guss., ex Parl. It. quoque, qui et Corsicum Steud. confirmat; H. decipiens Wats. pl. sicc. ex Trev. Engl. Bot. v. 6, n. 370, Curt. Flor. Lond. ed.

Grav. V. 2, t. 110, Fl. Dan. t. 640, Fl. Batv. v. 2, t. 109, Dietr. Fl. Bor. v. 4, n. 272, Reichnb. Icon. C. 16, t. 344, f. 5179, Tratt. Œstr. Fl. t. 33, ex Trev. Matth. p. 937, ed. Valgr. 1554, p. 428, Camer. Epit. p. 676, Trag. St. h. p. 73 f. inter. Lob. Obs. p. 216, f. 3, Icon. t. 399, f. 1, Dod. Pempt. p. 78, f. 1, Fuchs. Icon. ed. 1545, t. 42, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 471, t. 6, f. 10, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1155, f. 2.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept.

Legi in Pyr. Catal. ad *Arbucias*, die 1 Jul. 1851. Habeo a Deville e *Tarbes*.

Folia reapse punctata, non vero *dense* punctata, ut autumat Koch; aut *crebre* cum Parlatore. Antherae glandulis atris conspicuae.

H. boeticum Boiss., vix ovario truncato (nec acuto) satis diversam constituit speciem, ex Kunze, Chlor. Austr. Hispan. p. 36, n. 366; imo deleatur ex Trevir. l. c. p. 9.

Cui speciei, nisi ad hanc (*Ascyrum* inventoris) adduceres *H. Ascyrum* « *en los Pirineos* » degentem? ex Quer Esp. 3, p. 127, Pal. y Verdr. *Part. pract. Bot. Linn.* T. 5, p. 772, n. 8.

Laudatam Fuchsii iconem ad *H. hirsutum* evocavit Sprengel, Diss. de Germ. r. hrb. Patv. p. 13.

SECTIO 3.ª **MILLEPORUM** Spach.

Hypericum vulgare (Hippocrat., Dioscorid., Plin.) Calceol., G. Bauh. Basil., Pin. (excl. in observ.), Grisl. (non Trag.), Cup.

Hippocr. Morb. mul. 1, 610, Dioscr. l. 3, c. 162, Plin. Nat. h. l. 26, c. 8, vel 53. H. perforatum L. Sp. et Auctor.! Koch p. 146, n. 1, Bert. 8, p. 316, n. 7. Gaud. 4, n. 1742, Moris Sard. 1, n. 208, De Notrs. Reprt. Fl. Lgust. n. 326, DC. Dub. p. 97, n. 6, Trev. l. c. p. 9, n. 70. H. perfor. La Peyr. Herbr., H. *officinale* Gater.; H. *stenophyllum* Opitz, Tausch, ex Wimm. Grab. Siles. n. 1172; H. microphyllum et H. lineolatum Jord., ex Des Moul. Dordogn. Suppl., nisi potius e rei evidentia; H. tetraptero-perforatum Michal., ipso fat. Jur.; H. deidesheimense Schulz Bip., ex Trevir. Herba perforata Trag. St. h. Engl. Bot. v. 5, n. 295, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 105, Flor. Dan. t. 1043, Schrank Fl. Monac. t. 113, Sv. Bot. v. 2, t. 75, Fl. Batv. v. 7, t. 542, Sturm Heft 18, Mill. Linn. Syst. ill. Cl. 18 Ord. 3 cum tabs., Dietrich Fl. Bor. v. 4, n. 271, Gaertn. Fr. sem. pl. p. 300, t. 62, f. 11, Reichnb. Pl. cr. C. 3, t. 283, f. 446 songar. (sist. var. latifol.). Reichnb. Icon. C. 16, t. 343, f. 5177, Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 89, Turp. Fl. med. T. 5, t. 238 et in Dict. Sc. Nat. Atl. Dicot. t. 158, Plenck Ic. pl. med. T. 6, p. 57, t. 582, Savi Mat. med. p. 12, t. 3, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 420, Duchsn. Pl. ut. ven. Atl. t. 84, Woodv., Hook. Med. bot. V. 3, p. 587, t. 208. Matth. p. 936, Camer. Epit. p. 675, Fuchs. Hist. st. p. 831, Trag. St. h. p. 72, f. 1, Brunf. Herbr. 3, p. 81, Lob. Obs. p. 216, f. 1, Icon. t. 398, f. 1, Dod. Pempt. p. 76, f. 1, Egenolph. Herbr. imag. crt. 39 a fig. extr. et p. 2, crt. 14 a fig. extr., Dorsten. Botan. crt. 216 A, Lonicr. Nat. hist. crt. 129 C, Bocc. Mus. pnt. p. 25, t. 11 B, B. fol. Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 469, t. 6, f. 1, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1153 fig.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Oct.

Legi in Pyr. septr. med. ad *Bagnères de Luchon*, eundo *al Portillon*, die 11 Jul. 1838. Habeo a Deville ad *Tarbes*, ut puto, lectum.

Primo mane pluries observatum obtulit petala omnino patentia, vel normalia vel marcescentia inspecta. Stolones prodire e junioribus radicum fibris monuit Jordan apud Bill. *Ann.* (1855) ps. 13-4.

Reapse folia punctata, minime vero perforata sunt: unde duplex ratio, qua Linnaeanam denominationem despicerem; istam ille incaute sive e vulgari hinc inde denominatione, vel a Kybero cum Trago suscepit.

Varietatem microphyllam observavi prope *el Passaje* (littor. Cantabr.), die 20 Jun. 1857 et ad *Pons*, die 21 Jun. 1861: ex hac suum *H. microphyllum* confecisse Jordan, mecum reputo: Koch in Add. Em. p. 440 exclusam vellet e loco s. c. varietatem β, *H. veronense* Schrank seorsim laudans; sed characteribus prolatis minime fideo et, puto, eam rem sat bene prius actam in malam vertisse, distinguendo ceu speciem simplicem plantae lusum. Huic formae accedere arbitror *H. Schlosseri*

Heuff., quod dico duce Neilr. Croat. Ex adverso varietati γ latifoliae adjungi potest *H. songaricum* Reichnb. Americana species europaeae affinior mihi se praebet *H. laxiusculum* St. Hilr. Pl. Usuell. Bras. n. 62.

SECTIO 4.ª **ADENOSEPALUM** Spach.

Hypericum linarifolium (Tourneforti) Vahl. Symb. 1, p. 65.

H. lusit. Linar. fol. Tournf. Elem. botq. p. 222. Lamk. Dict. T. 4, p. 180, n. 75 (excl. var. *b*), Broter. Fl. Lusit. 2, p. 321, n. 2, Babingt. Prim. Fl. Sarn. p. 20 et Man. Brit. Bot. ed. 5, p. 61, n. 7, Trev. l. c. p. 13, n. 103 (excl. H. austr.). H. linearifolium Willd., DC. Dub. p. 98, n. 16, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 161, n. 9 (excl. loco Toulon, vixque quoad charactrs. speciei). Jaub. et Spach Ill. Pl. orient. T. 1 (1842), p. 51. H. linearifol. Willd. Sp. et plur. botancr., sicque Godr. Gr. Fr.; H. hyssopifolium Pourr. Fl. Gallc., ex Herb. Bolos.; H. linarifol. et H. hyssopifolium Pourr. Hrbr. Matr., partim; H. angustifolium Lowe Primit., et H. nubigenum Lowe Primit. et Hook. Journ. Bot. Engl. Bot. Suppl. v. 3, n. 2851, Reichnb. Icon. C. 16, t. 350, f. 5190 b.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. Per regionem oceanicam, praesertim vero in Cantabria; inque Pyr. septr. aurigr., solum schistosum amans.

Legi in Pyr. Cantabr. (ubi olim et Vahl legebat) inter *Baigorry* et *Banca*, ad rupes apricas, die 19 Jun. 1841; in Pyr. septr. aurigr. sub *Ax* ad *le Pont de Perles*, ad *Guillemur*, supra *Ax*, diebus 18 Jul. et 5 Aug. 1840.

Caules basi subfruticosi, tenues, ascendentes, sub-ancipites, angulis sub-alatis; palmares, pedales etiam. Folia semi-amplexicaulia, vix plana in vivente planta, cito per marginem sub exsiccatione revolvuntur, subtus glauca, apice obtusa. Folia et sepala pellucido-punctata sunt, qua nota distingueretur planta pyrenaea ab affini *H. australi* Tenr., quod Itali mei descripserunt (quodque coram habeo e Corsica et ex agro Lucensi a me quoque lectum), et ante eos Salis Marschl. *Korsik.* p. 66. Revera Bertoloni puncta illa in italica quoque stirpe aliquando apparere dicit, *rarissime* quamvis. Et folia, cum bracteis, sepalis et petalis raris per marginem glandulis atris donantur, quae in sepalorum dorso quoque se promunt. Calyx fructum protegens clausus, sive adpressus reperitur et sepala minus prae foliis obtusa gerit, itemve bracteas, quae acutiusculae sunt. Corolla in anthesi patens et stamina tunc erecta, quae organa post anthesim sibi accedunt invicem, impulsa a calyce, qui se constringit. Antherae glandulam aurantiacam ferunt in altera eorum extremitate; Glandulae in antheris junioribus parum conspicuae, in adultis manifestissimae: eas, ceu constantes considero, nec eas accidentales putaverim. Semina longitudinaliter striata.

Willdenow l. c. Vahli descriptionem ad litteram reportavit, sed synonymon Tournefortii a Vahl citatum, *H. lusitanicum linariae folio* Tournf. Inst. r. hrb. p. 256, ille exclusit. Puto tamen restituendum fore speciei nostrae, quam in Lusitania reapse provenire non dubitamus et in quam optime cadit Broteriana descriptio.

Specificam *H. linariaefolii* denominationem, a Tournefort oblatam, in *linearifoliam* mutavit Willd. Sp. pl. Polyadelph. p. 1470, n. 82 et cum eo turba imitatorum, inclusis Choisy apud DC. Pr. n. 163, Reichenbach Iconogr., Godron cum Grenier *Fr.* Bréb. Norm. Mirum sane de Choisy, qui in Monogr. Prodr. (1821) rem exactissime attigerat, citans Vahl Symb. ad litteram, sicque Willd. Sp. ad litteram secundum istius errorem, Prodr. l. c. p. 56, n. 89.

Habemus speciem habitu facieque cum nostra similem in *H. saturejaefolio* Jaub. et Spach Ill. Pl. or., Par. 1842, T. 1, p. 55, t. 28.

Num *H. australe* Tenor. sisteret revera peculiarem speciem, ut contra Bertoloni sustinuit Caruel, *Pr. Fl. Tosc.* p. 112, ego satis non maturaveram. Treviranus, l. c. p. 14, n. 103, plantas identicas esse praedicavit: ast Parlatore, *Fl. It.* 5, n. 1334 Carueli sententiam clare nitideque firmat. Recte ergo *H. linarifolium* occidentalis species a plurimis existimatur, cf. *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 4 (1857), p. 125-6, *Seance du 13 Fevr. 1857;* videas et Puel Ibid. T. 8 (1861), p. 468, quam alii perperam in Italia, Corsica, Sardinia, Graecia, Algeria, inveniri crediderunt. Sed stirpes admodum affines boni characteres et regiones dividunt; ista mediterranea, altera oceanica est. Neque me praeterit, Sprengelium species separatim proposuisse Syst. Vegtb. Polyadlph. ns. 78 et 101, sicque Godr. Gr. *Fr.* ps. 315-6, Ard. *Fl. Alp. marit.* p. 74.

Loquuti de *H. linarifolio,* Bory et Chaub. *Pélop.* p. 53, n. 1317, ad illius regionis specimina, eum nimium affine dixerunt *H. exiguo*, pro certo inconsulto dictum, nam *H. australe* Tenr. ab *exiguo* abunde differt.

Hybridas fructificantes persistere admittimus, easque plures ceu species recipimus scientes aut inscientes. Nonne origo stirpis austro-orientalis *H. humifusum* et *H. Coris?*; origo austro-occidentalis *H. humifusum* et *H. pulcrum?* in Anglia quoque tandem repertum.

H. olympicum Pyrenaeis tribuitur a Palau y Verder. *Part. pract. Bot. Linn.* T. 5, p. 774, n. 12, sed perperam. Mihi videtur species nostra, habitu graecae stirpi accedens, fucum fecisse viro, qui crassa laborabat Minerva.

Hypericum pulcrum Tragi! L. Sp.

Trag. St. h. p. 74 fig. Koch p. 148, n. 8, Bert. 8, p. 336, n. 20, Gaud. 4, n. 1747, DC. Dub. p. 97, n. 11, Hall. Comm. Goett. 1, p. 225, n. 25, Bromf. Fl. Veet. p. 92, n. 7. H. linearifolium La Peyr. Herbr. Engl. Bot. v. 18, n. 1227, Curt. Flor. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 107, Fl. Dan. t. 15, Sv. Bot. v. 8, 536, Fl. Batv. v. 11, t. 813, Dietr. Fl. Bor. v. 4, n. 247, Lamk. Ill. t. 653, f. 4, Reichnb. Plant. cr. C. 3, t. 284, f. 447 et Icon. C. 16, t. 347, f. 5185. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 383, f. 1 mal., Lonicr. Nat. h. crt. 130 B, Petiv. Hrbr. Br. t. 60, f. 6.

♃ Flor. Æstate. Fruct. Aug. Sept. Per regionem oceanicam promptius obvium fiet.

Legi in Pyr. septr. med. prope *Bagnères de Luchon,* eundo *al Portillon,* die 11 Jul. 1838. Habeo a Deville ex *Nestier.*

Retuli cum scriptoribus aliquot illum J. Bauhini locum, sed, fateor, invite. Sprengel, Fl. Hal. Tentm. ed. 1, p. 215, eum voluisset potius ad suum *H. Kohlianum* referre, quod idem est cum *H. eleganti,* Willd. Sp., Reichnb. Pl. cr. C. 3, t. 280, f. 443. Hanc ego sententiam vix respuerem, ablata, cum Sprengelio, J. Bauhini descriptione.

Hypericum hyssopifolium (Tournf., Jussieu B.) Vill. *Dauph.*

Tournf. Coroll. p. 19, lin. 5, ex Willd. Sp., sed iste oppugnat.: tutior Jussieu, de quo infra, a Fratre Gabriele aquisextiensi (d'Aix). Bert. 8, p. 337, n. 21, Parl. Fl. It. 5, n. 1345, Trev. l. c. p. 12, n. 102, Lamk. Dict. 4, p. 179, n. 74, Ledb. Fl. Ross. p. 451, n. 20, DC. Dub. p. 98, n. 15, Rupr. Fl. Cauc. p. 246. H. galloprovinciale P. Gabr. d'Aix, ex Vill.; H. alpestre Stev. in littrs. ad Ledeb. confirmatum a Trevir., qui plura alia adducit, vel perpendit synonyma; H. repens Boiss. et H. poligonifolium Rupr., ex Trautv. Vill. Fl. Dauph. 3, p. 505, n. 12, t. 44, Reichnb. Icon. C. 16, p. 70, t. 351, f. 5190 e et Pl. cr. C. 3, p. 71, t. 282, f. 445 elongt., Ledb. Ill. pl. Ross. Alt. t. 486 elong.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. sera Æstate. In montibus Corbariensibus; inque orientalibus?

Habui ex *les Corbières* a Timbal et ex iisdem montibus *l'Alaric,* a Gautier.

Primus La Peyrouse hanc speciem vivere vitam dixit *à la Tranca de d'Ambouillas par de sous Villefranche* (*Pyr.* 2, p. 450, n. 14). Ab alio ibidem, vel propter, repertam fuisse compertum non habui, nec stirpis specimina vidi in Herbario Coder. Specimen in Herbr. La Peyr. asservatum, inflorescentia contractiore ab icone Villari discedit. Felix Timbal stirpem communem reperiit *au Touch près Touchant,* montium Corbariens., *Excurs.* 2, ps. 454, 455 et p. 470 I.

Si bene rem intueor, La Peyrouse putavit sibi in conspectum prodiisse opportunitatem novi condendi nominis et stirpem sublatam, ut suspicor, de Herbario Chaix, in suum Herbarium Pyren. induxit, ut ea evulgaret quae in suo opere habentur, quamvis reapse nil boni dixerit; ut ad nominis commutationem laudabiliter deveniret. Caeterum ipse La Peyrouse mox, *Suppl.* p. 118, agnovit prioritatem undecim annorum Villariani nominis supra Willdenowianum et dum criticam exercere conabatur, incidit in novum errorem sumendo specificum *fasciculati* nomen, quod ipse Willdenow, Sp. pl. Polyad. p. 1452, n. 39, jam adhibuerat ad designandam speciem Americae borealis (ex Michx.).

Speciem nostram Lamarck vidit in Herbario Jussieu, et Villar dicit fratrem Gabriel d'Aix cum Jussieu litterarum commercium habuisse; tum facile est inferre ex illo specimina in summi viri Herbarium decurrisse, cujus consilio fultus, Frater ille speciei cognomentum jecit.

Godr. Gr. *Fr.* p. 317 excludunt Willdenowi prolationem, sed cujus speciei illam velint non declarant, nec ego percipio cui melius adduceretur. Gussone, Pl rars. p. 318, cum Lamarck, Willd. Sp. etiam citat. Ab eo non descisco, considerans *H. hyssopifolium* in Iberia confirmari a Marsch. a Bieberstein, a Wilhelms, a Ledebour.

Species istas fugit Dietrich in sua incuriosa Synopside.

Hypericum nummulariaefolium (Burseri) G. Bauh. Pr.

G. Bauh. l. c. p. 130. H. nummularium L., Bert. 8, p. 334, n. 18, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 168, n. 13, Gmel. Bad. Als. T. 4, p. 576, n. 1151, DC. Dub. p. 97, n. 10. H. numularium La Peyr. Herb. Lamk. Ill. t. 643, f. 3, Reichnb. Icon. C. 16, t. 346, f. 5184, Verl. Plnts. alpns. p. 228, f. 2 tab. Bocc. Mus. piant. p. 134, t. 91.

♃ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Aug. Sept. In montan. et editis praesertim Pyr. mediorum, rupes plerumque calcareas colens.

Legi in Pyr. septr. med. sub *le port de Venasques* et in Pyr. Arag. adverso m.^e^ *Peña blanca*, diebus 31 Jul. et 9 Aug. 1838. Habeo a Deville ex *le Ger de Troubat.* Observavi in Valle *de Roncal, al Puerto de Canfranc,* ad *Torla, Bielsa,* supra *Panticosa,* supra *les Eaux Bonnes,* in Vallibus *d'Aspe*, de *Lavedan*, in nemore *St. Pée* sub *Lourdes,* ad *Cauterets, au Cirque de Gavarnie, au Cagire,* in m.^e^ *Buchet* supra *St. Girons,* in m.^e^ *Aloña*, inter *Ustou* et *Aulus*, itemve ad *Ustou* contra *Vencarede,* ut ad *Salau*; in m.^e^ *Llaurenti,* alibique.

Caules teretes, erecti, vel undique diffusi, interdum e rupibus propendentes. Folia parce glanduloso-punctata, opposita, saepe decussata, interdum verticalia. Bracteae striatae, dentato-glandulosae, glandulis atris. Sepala lucido-venulosa, per marginem serrato-glandulosa. Petala extus conspicue striata, margine nigris glandulis decorata. Antherae eglandulosae. Stili plerumque tres.

Rara extra Pyrenaeos species. Gmelin intulit in suam Floram Bad. Als. ex G. Bauhino, sed ipse specimina pyrenaea tantummodo vidit. Oc-

currit rara in Sabaudia. Provenit in Graecia, ubi, testantibus Bory, Chaub. *Morée* n. 703, abludit a planta per Pyrenaeos obvia *foliis pellucido-punctatis et corolla ac calyce nigro punctatis*; quin etiam additum, in *Fl. Pélop.* n. 1316, folia in graeca stirpe quidquam minora esse.

Hypericum montanum (Fuchsii) L. Sp.

Fuchs. Hist. st. p. 76. Koch p. 148, n. 9, Bert. 8, p. 329, n. 15, Gaud. 4, n. 1745. De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 329 (excl. Matth.); DC. Dub. p. 97, n. 13, Trev. l. c. p. 12, n. 95. La Peyr. Herb., H. tauricum Hortr. Engl. Bot. v. 6, n. 371, Fl. Dan. t. 173, Sv. Bot. v. 9, t. 641, Dietr. Fl. Bor. v. 11, n. 729, Fl. Batv. v. 10, t. 763, Schrank Fl. Monac. t. 369, Reichnb. Icon. C. 16, t. 347, f. 5187. Fuchs. Icon. ed. 1545, t. 43, Trag. St. h. p. 73 f. extr., Dod. St. h. Comm. 1553, p. 75, Hist. pl. (gall.) p. 50, f. 2, Columm. Ecphr. p. 73-4 fig., J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 383, f. 2, Bocc. Mus. pnt. p. 50, t. 44. Petiv. Hrbr. Br. t. 60, f. 7, Barr. Icon. t. 490, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 471, t. 6, f. n. 9.

♃ Flor. per Æstatem. Fruct. Aug. Sept.

Legi in Pyr. septr. aurigr., *Donezan*, ad *Mijanes*, die 17 Aug. 1843. Habeo a Deville lectum inter *Pierrefitte* et *Luz*, ubi ipsemet vidi.

Glandulae nigrae antheras coronant. Florum involucra post anthesim plicantur.

Nullum Matthioli locum ad hanc speciem adduci posse sustinuit Moretti; et reapse *Androsaemum* Matthioli, a G. Bauhino Pin. et ab aliis quibusdam, nostri aevi etiam, merito relatum est ad *H. ciliatum* Lamk., sive *H. dentatum* Loisel. Fl. Gall. t. 17.

Hoc verum *Androsaemum* Matthioli, editionis a nobis citatae p. 938, ut Castelli Hrt. Messan. p. 3, Camer. Epit. p. 677. Quid? Matthiolum expedite, Camerarium dubitanter ad nostram speciem citavit Sm. *Engl. Fl.* 3, p. 327, n. 7.

Hypericum hirsutum (Tragi, Caesalpini) L. Sp.

Trag. St. h. p. 73 fig. media, ut ego opinor. Caes. Herb. Tornab. (1563) fol. 227, n. 663, De Plnts, l. 9, c. 42, p. 395, Asevr. 2. Koch p. 148, n. 10, Bert. 8, p. 331, n. 16, Gaud. 4, n. 1746, DC. Dub. p. 97. n. 9. La Peyr. Herbr.; H. atomarium Boiss. Diagn.? ex Trev. l. c. n. 86, H. radiatum Hort.. ex Meyr. C. A. Engl. Bot. v. 17, n. 1156, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 111, Flor. Batv. v. 10, t. 762, Fl. Dan. t. 802, fol. min. acut., Dietr. Fl. Bor. v. 4, n. 288, Reichnb. Icon. C. 16, t. 349, f. 5189. Lob. Obs. p. 217, f. 1, Icon. t. 399, f. 2, Dod. Pempt. p. 76-7, f. 1, Columm. Ecphr. p. 75, p. 74 fig. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 382, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 471, t. 6, f. 11.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. In Pyr. mediis potissimum.

Legi in Pyr. septr. med. editiorum Valle *d'Aure* secus *le Reumajou*, die 23 Jul. 1852. Habeo a Deville ex Valle *de Louron*. Observavi ad *Astigarraga*, *Olot*, *au Pont de la Fou*, *au Pic de Gard*, *au Cagire*, etc.

Conveniunt observationes meae cum illis Crantzi, Stirp. A. fasc. 97, n. 1, et dico folia inferiora generatim minus adhuc prae superioribus punctata; ea impunctata se vidisse dicit Bertoloni l. c. p. 332; folia omnia generatim punctata describuntur a Smith, Savi *Due Centur.* p. 157, a Coss. Ferm. *Par.*, a Boreau *Fl. centr. Fr.*, a Godr. Gr. *Fr.*, ab Host Austr. Delastr. *Vienn.*, Godet et Greu. *Jur.*, Parl. *It.*, Baumgrt. Transylv., Wahlenb. Upsal., Sadler Pest., Heller Wirceb., etc. dum, e contra, *folia omnia punctis carentia* describit Pollich Fl. Parlat. 2, p. 361, n. 720.

Caeterum folia valde nervosa et contra nervos superne sulcata conspiciuntur. Non punctata, sed pellucido-lineata, ad latera nervi medii video sepala, quae per marginem pulcre glandulosa inspicies. Petala ludunt in eodem loco lutea et pallide flava. Antherae eglandulosae sunt. Flores odorati. Choisy, DC., Duby dicunt caulem suffruticosum,

cf. etiam DC. Pr. 1, p. 551, n. 86: sed plantae signum ♃ tantummodo adponunt. Flores noctu obsevantur...... Expeti a capris, testatur Timb. Reliq. Pourr.

Hypericum tomentosum (Penae, Lobelii, Clusii) Lobel. Obs. p. 218 ex Adversr., sed excl. icon.

Androsaem. tomentos. Pen. Lob. Advrsr. p. 173; Hyper. supinum Clus. Hisp. n. 427-8 infl. mal. Bert. 8, p. 333, n. 17, Moris Sard. 1, n. 211, DC. Dub. p. 97, n. 8, Trev. l. c. p. 11, n. 81, Sm. Engl. Flor. 3, p. 330, sub n. 11. H. toment. palustr. Lusitan. Grisl. Virid. Lusit. Moris l. c. t. 21, Reichnb. Icon. C. 16, t. 346, f. 5183. Clus. Rar. pl. Hist. 2, l. 6, p. 181, f. 2, Lob. Obs. p. 217, f. 2 a Clus. Tabern. Krtb. in Lobelii iconibus desideratur, p. 1249, f. 3, Icon. t. 865, f. 1, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1154, f. 1.

♃ Flor. Æstate. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. Arag. Catal. or. Atax. cum *Olea,* locisque udis et calidioribus.

Legi in Pyr. Arag. sub *Huesca* l. d. *Pebredo,* vel *Prevedo,* die 22 Jun. 1850; in Pyr. Catal. ad *Figueras,* l. d. *las Cabanas,* die 9 Aug. 1860. Observavi ad *Castejon de Arbanies* et *Vandalies* supra *Huesca.*

Saepius humi stratum, e centro plantae rami floriferi exsurgunt. Folia sese evolvendo tomentum admodum dilatant; in illis non vidi semper adesse glandulas, ut dicunt Choisy, DC., Duby; quin imo in individuis pyrenaeis eas non conspexi. Occurrunt saepius glandulae in sepalis, raro in petalis. Antherae sunt glanduliferae. Aliquid caerulescentis est in colore plantae, reapse admodum tomentosae. Vivit in locis calidioribus, saxosis, in solo potius calcareo et ubi aquae saltem per hyemem steterunt.

Hoc est *H. tomentosum* Lobel., Visiani, *Atti 2.ª Riun. Scienz. Ital. (Torino* 1841) p. 180 et *Illustr. piant. Grec. Asia minor., (Venez.* 1842) p. 17, n. 12 *(H. supinum),* p. 18, n. 13. Sed distinctio *H. supini* Clusii me non suadet, et agitur de eadem icone apud utrumque, quae icon, quamvis non perfecte respondeat plantae nostrae, attamen ab ea non divellenda est ita, ut a Visiani subtilitate abhorream.

Specimina Catalaunica quidquam a speciei typo recedunt. Tomentum adeo in evolutioribus ramis diminutum reperitur, ut vix amplius appareat. Planta erecta densum efformabat caespitem, vixque sese repentem offerebat. Antherae eglandulosae gravem differentiae notam porrigunt. Insuper pedicelli nec omnes, quin neque generatim calyce breviores sunt. Sed tanta est cum *H. tomentoso* alibi viso et collecto (extra Pyrenaeos etiam) similitudo, ut credere malim, haec omnia variare posse in hac stirpe, nec alienae speciei praebere normam.

Scriptores quidem una confundunt Plantinianas figuras a Clusio, Lobelio et Dodonaeo datas de hac specie et de *Elodea palustri,* de qua mox. Inter hosce fuit Choisy, qui in Prodr. *Hyperic.* (1821) p. 52, n. 70 et in DC. Pr. p. 551, n. 84, illam citat Morisoni figuram, quae a Lobeliana desumpta, a Dodonaeo quoque si mavis, non est certe bona pro *H. tomentoso.* In eamdem confusionem incidit Moris s. c., cujus notae et observationes ad hasce figuras additae graviter et ipsum hallucinatum fuisse demonstrant. Fatendum est eamdem hanc confusionem reperiri apud Lobelium et apud Dodonaeum, de planta hispanica et de brabantica, absque distinctione specifica loquentes.

Jussieu (A. L.) in *Dict. Sc. Natur. Par.* T. 10 (Par. 1818) p. 357 et p. 375 *bis* referens hujus plantae nomen Salmanticense *Coraçoncillo* et *Corançoncillo* semper perperam scripsit, nunquam ex Clusio ipso

correcte *Coraçoncillo*. Prima vice ipse Jussieu nomen specificum Clusii *supinum*, vel Linnaei *humifusum* gallice in *rampant (repens)* false vertit, quod ipse quidem denuo, p. 375, in *couché (supinum)* convertit. Patet jam ipsum adhuc magis peccavissse in eo quod Clusii locum ad *H. tomentosum* pertinentem ad *H. humifusum* false retulerit. Nec una, neque altera harum specierum humi repit.

SECTIO 5.ª **DROSOCARPIUM** Spach.

Hypericum fimbriatum (Caesalpini, Richeri) Lamk. *Dict.*, DC. *Fr.*

Caes. Herbr. Tornab. (1563) fol. 228, n. 636, Richer ex Vill. infr. c. p. 501, etc. Loisel. Fl. Gall. ed. 2, T. 2, p. 168, n. 14, DC. Dub. p. 98, n. 14, Host. Austr. 2, p. 80, n. 7. H. Richeri Vill. Fl. Delph. p. 81, Koch p. 147, n. 6, Bert. 8, p. 319, n. 8, Gaud. 4, n. 1744. H. Richr. La Peyr. Herbr. et H. pulcrum La Peyr. Herbr.; H. alpinum Waldst. Kit., ut quidem putavere, confirm. a Janck. Dac. eur. n. 68; H. Rochelii Griseb. It. et H. umbellatum Kern., ex Neilr.; H. obtusum Dulac. Vill. Dauph. 3, p. 501, n. 8, t. 44 et Ibid. p. 502, n. 9 item t. 44 delph., Waldst. Kit. Pl. rar. Hung. 3, p. 294, t. 265 alpin., Rochel Pl. Banat. rars. p. 49, n. 28, t. 12, f. 27, Reichnb. Icon. C. 16, t. 348, f. 5186 et t. 345, f. 5179 macul., Bass. Comm. Inst. Bonon. T. 4 (1757), p. 293, t. 3, f. 1. Richr. Bellev. Figur. pl. ex Gilib. Demonstr. botq. p. 58, n. 168. Pluk. Phyt. t. 93, f. 6.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept. In editis, Pyren. medior. praesertim et occident., solum calcareum praediligens.

Legi in Pyr. Cantabr. m.^te^ *Irei*, die 5 Aug. 1841; in Pyr. septr. med. Valle *de la Bassette* prope *Luchon*, die 10 Jul. 1838. Habeo a Deville ex nemore de *Izaun*, ex *Mont-Sacon;* a Darracq ex *les Eaux Bonnes.* Observavi ad summitatem montis *Izarris*, supra *les Eaux Chaudes*, ad *Cauterets*, ad Balnea de *Panticosa*, in editiore parte Vallis *d'Aure*, in m.^te^ *Cagire:* Deville vidit in m.^te^ *Biacalé* et sub *le Vignemale.*

Caules cylindracei. Folia lucido-venosa, punctis praedita raris, lucidis, minutissimis, ope tantum vitri percipiendis. Antherae glandulosae, stili tres aut plures, ut saepe fit in hoc genere. Bracteae, sepala, petala, ovarium, antherae atris glandulis obducta; folia vero per marginem tantummodo glandulosa. Vidi in Herbr. La Peyrouse lusum foliis nonnullis ternis.

Chaubard, *Fragm. bot. cr.* 1830, p. 11 hoc cum *H. montano* commiscere ausus est.

Planta pyrenaea ceu peculiaris species nomine *H. Burseri* sejungitur a Spach, *Suit. à Buff.* T. 5 (1836), p. 397, faventibus mox Godr. Gr. *Fr.* p. 319. Nunc palam est speciem nostram non sese adstringere ad unicam tantum formam, et ego sejunctionem *H. Burseri* semper adversatus sum: hinc Bertoloni laudo, qui eam rejecit. Caeterum, huic sejunctioni ansam praebuit DC. *Fr. Suppl.* p. 630, n. 4576, per ea quae de pyrenaea stirpe effatus est, quamvis hanc pro varietate tantum *H. fimbriati* habuerit. Comparetur cum *H. bithynico* Boiss. a Ruprecht, Fl. Cauc. p. 249.

Apud G. Bauh., Pin. p. 130 haec species denominata reperitur *Ascyron magno flore*, dictum a Burser in Pyrenaeis lectum, sed nomen *H. Burseri* in G. Bauhini operibus non apparet, quo inconsulto, veluti Bauhinianum Spach prompsit.

Helodea Desv. Vix genus proprium: nihilosecius sustentatum quoque a Torrey et As. Gray, *Fl. North Amer.* (1838) p. 167 qui Spach laudant.

Helodea glandulosa (Lobelii, Dodonaei, Clusii) ex St. Lager *Nom. bot.* (1881) p. 37.

Lob. Obs. et Icon., Dod. infr. citandi. Ascyr. supin. elod. Clus. Rar. pl. Hist. Append. alter. auctar. p. penult. ult., planta a Pawio in Opere Exoticor. ante Bellon. Observts. Elodea palustris Desv. Obs. pl. Angr. p. 145, Elodesia palustris Desv. Fl. Anj. p. 285. Elodes palustris Spach Hyperic. apud Brongn. Guillem. Ann. Sc. Nat. Par. Ser. 2, T. 5 (1836), p. 171 descript. gener. et spec., et Suit. à Buff. T. 5, p. 369. Guep. Main. Loir. p. 261, n. 867. Hypericum elodes L., Koch p. 148. n. 12, DC. Dub. p. 97, n. 7, Lestiboud. Botanogr. Belg. p. 345, Sm. Engl. Fl. 3, p. 330, n. 11, Trev. l. c. p. 10, n. 83. Hypr. elod. La Peyr. Herbr. et Chironia uliginosa La Peyr. Herbr. Roem. Fl. Eur. fasc. 1, n. 6, Schk. Handb. 3, t. 213, Dietr. Fl. Bor. v. 4, n. 248, Reichnb. Icon. C. 16, t. 342, f. 5182, Fl. Bat. t. 1086. Lob. Obs. p. 218. f. 1, Icon. t. 400, f. 2. Dod. Pempt. p. 77, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1154, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 29, p. 384, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 5, p. 470, n. 5, t. 6, f. 5 plant. imitat., Mentz. Pug. t. 7, f. 3, Petiv. Hrbs. Br. t. 60, f. 12.

♃ Flor. Æstate. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. regionis oceanicae; Cantabr. septentr. praesertim frequentior.

Legi in Pyr. Cantabr. ad *Ispur* sub m.e *Aradoi*, die 27 Jul. 1841. Habeo a Deville e *Bayonne* et *Tarbes*. Observavi secus iter *de Guernica* ad *Orobia,* ad *Cap-vern,* in Valle *Ossau!* etc.

Corollae mane clausae, contortae, sub solis radiis aperiuntur; nubilo caelo reputavi eas per totam diem clausas permanere; sed observata planta supra *Zornoza,* die 28 Jul. 1857 (in *Vizcaya),* duobus circiter horis post meridiem, quamvis tota dies nubilosa fuerit, nec sol vulgi oculis patuerit, corollas juniores apertas reapse offendi, remanentibus tantum clausis corollis senioribus, marcescentibus. Paulo post, sub hora quinta pomeridiana, iter prosequutus per *Galdacano,* iterum plantam inspexi, eamqne corollis omnibus clausis reperii.

Elodes Adans., *Fam. pl.* 2, p. 444, nec *Elodea,* ut pone Jussiaei indicationem fallaciter referunt, est genus quod nomine *Martiae* salutatum est a Sprengel, *Triadenii* a Rafinesque, prototypo *Hyperico aegyptio* L., vel *heterostylo* Parl. (Loudon *Arboret.* f. 2416).

Chironia uliginosa La Peyr. *Hist. abr. pl. Pyr. Suppl.* p. 39 iterum exhibet Grisebach apud DC. Pr. P. 9, p. 61, n. 20 sub *Erythraea elode* cum Roem. Sch., ignarus aut oblitus de Benthami observatione, recepta et evulgata a Loisel. et a Duby Gall. Item damnandus fuit Steudel.

Planta regionis oceanicae vix eam transgrediens, observata tamen a me in m.e *Urquiola* supra *Ochandiano*, ubi sub nubiloso caelo ad meridiem usque corollas omnes clausas offerebat.

Specificum nomen mutandum erat, quod minus feliciter successit St. Lugar, e charactere in Ordine communi. Praestabat, cum Clusio, speciem *supinam* denominare.

Hypericineae repudiatae.

Hypericum hircinum (Belli) L. receptum ceu gallicam speciem a Godr. Gr. *Fr.* p. 320, ad *Bayonne* indictam, nolim ego excipere, quia ad *Bayonne* non nisi ex hortis aufugam percepi. Mihi hancine exclusionem Darracquio enuncianti, ita ille respondere in litteris datis e *St. Esprit* (ad *Bayonne),* die 20 Dec. 1853: « *Je partage entièrement votre opinion sur notre Hypericum hircinum L. Je crois en effet qu'il faut le rejeter de la Flore Pyrénéenne et ne le considérer, que comme espèce échappée de la culture.* » Nec stirpem per Cantabriam calidiorem, *San Sebastian, Orio, Zarauz, Bilbao, Portugalette, Algortha* reperies spontaneam.

Ord. 100. ZYGOPHYLLEAE R. Br.

Tribulus Theophr.?, Dioscr.?, Vergil.?, Plinii? sed dicamus partim; reapse Tournef.

Tribulus terrestris (Theophr., Dioscr.?, Verg.?, Plinii?) Matth., Cord., Dod., Clus., Caesalp., L. Sp.

Theophr. Hist. pl. l. 6, c. 5. Trib. Cicerul. fol., Dioscr. l. 4, c. 15? De Vergil. cf. Fl. Virg. p. 112-3, Plin. Nat. h. l. 21, c. 16, vel 58. Koch p. 158, Bert. 4, p. 422, Gaud. 2, n. 915, Moris Sard. 1, n. 240. Kralik, Trib. aliq. oriental. Diagn. in Ann. Sc. Nat. Par. Sér. 3, T. 11 (1849), p. 28, n. 4, DC. Dub. p. 107. La Peyr. Herbr.; T. bicornutus Fisch. e Mey. ex Ledeb. Fl. Ross.; T. albus Poir. Dict., DC. Pr. ex Schmidt. Cap. Verdisch. et Guill. Perot. Richrd. A. Seneg. Tentam., ubi item dubitatur de L. humifuso Schum. Thom. Guin.; T. Theophrasti ex Anguillr. Sempl., T. Gussonii Todr. et Pirain. Pl. exsic. ex Parl. Flor. Graec. Sibthrp. C. 4, p. 65, t. 372, Schk. Handb. t. 115, glabrior, Gaertn. Fr. Sem. pl. p. 335, t. 69, f. 2, Lamk. Ill. t. 346 f. infr. 1.ª, Reichnb. Icon. C. 15, t. 161, f. 4821, Sabb. Hrt. Rom. T. 5, t. 17. Zannich. Vnz. p. 263, t. 222. Matth. p. 974, Camer. Epit. p. 714, Dod. Cereal. p. 223 fig., Pempt. p. 537, Lob. Obs. p. 528, f. 1, Icon. 2, t. 84, f. 1, Clus. Hisp. p. 465, Rar. pl. Hist. 2, l. 6, p. 241, f. 2, Barr. Ic. t. 558.

⊙ Flor. Jun. in Autumn. exordientem. Fruct. Jul.-Nov. Per regionem mediterraneam, locisque calidior., potissimum ergo in Pyr. orientalibus.

Legi in Pyr. or. ad *Roussillon*, ad *Bagnouls sur mer*, die 9 Sept. 1843. Vidi ad *El Seo de Urgel*.

Caulis plerumque prostratus, scilicet rarissime erectus. Petioli subarticulati ad foliorum insertionem. Folia et flores cito clauduntur, vel sese complicant, dum in obscuris latitant aut nimium manibus pertractatur planta e solo avulsa. Facies quarumdam *Papilionacearum* (*Medicae, Onobrychidis*), a quibus vero et fructus structura et tota fabrica floris recedunt *Tribuli*.

Hedysarum uniflorum La Peyr. *Hist. abr. pl. Pyr.* 2, p. 426, n. 3, ex Serres, qui iniquas manus in La Peyrouse Herbarium nimium injecit, ad *T. terrestrem* retulit Grenier in illo suo *Fragm. Voy. botq.* (1849) p. 70. Suam plantam indicavit La Peyrouse inter *Bellegarde* et *la Jonquera*, cujus descriptio hanc Serres et Grenier determinationem, loco minime adversante, probabilem esse demonstrat, quamvis illa exactissima non sit. Ego autem plantam non procul loco citato ad *la Jonquera* magna copia provenientem reperii, aestate 1860. Forte aliquando ad *Bellegarde* etiam reperta. Sed citare desinant La Peyr. Herbr., cum Godr. Gr. *Fr.* p. 327 scriptores nostri, ex quo e La Peyrouse Herbario *Hedysarum uniflorum* disparuit.

Tribulus Bibl. Sacr., Genes. c. 3, v. 18, Hos. c. 10, v. 8, Matth. c. 7, v. 16, Ebr. c. 6, v. 8, a pluribus *Fagoniam creticam* significare existimatur; Olaus. Cels. eum videt in *Fagonia arabica*. *Tribuli* vero Theophrasti et Dioscoridis duas diversas stirpes indigitant, quarum nulla tutissime ad nostram speciem adduceretur, cf. quidem Olaum Celsium, Hierob. 2, p. 137, non despecto Sprengel, Comment. in Dioscr. 2, p. 578-9, minoribus exagitato dubiis. Num patres scientiae sub *Tribuli* nomine, veluti collectivo, comprehenderent *Zygophylleam* nostram et quasdam *Medicae* et *Onobrychidis* species leguminibus aculeatis praeditas, in quibusdam locis aeque communes, non ita pridem mecum reputavi, exposuique jamdudum in mea *Flora Virgiliana*.

Interim referam; qui *Tribulus* inspicitur pictus a Dioscoridis Codice Caesar. Vindob. pro nostro potius recognitum fuisse relatum est; cf. Linnaei Litter. ad Jacquin (ed. 1841) p. 70; nec aliter dijudicaretur

Tribuli figura in altero Codice satis praestanti degente Florentiae in Bibl. Laur. Plut. 73, n. 16.

Harmala Dod., Pen. Lobel., Clus., Tournf.

Olim, nunc etiam a multis, ad *Rutaceas* relata, ab aliis potius ad *Zygophylleas* laudata; cf. etiam Bunge Reliq. bot. Asiae, ex Lehm. (1851) p. 275, videasque Brongn. *En. Genr. pl.* 1850, p. 139.

Harmala syriaca (Dioscoridis) Pen. Adversr. p. 390.

Dioscr. l. 3, c. 46. Peganum Harmala L., Bert. 5, p. 6. P. dauricum Pall. It. 1, ipso fat. in V. 2. Flor. Graec. Sibthrp. C. 5, p. 43, t. 456, Schk. Handb. 2, t. 127, Bull. Herb. Fr. t. 243, Lamk. Ill. t. 401, Reichnb. Icon. C. 15, t. 158, f. 4818. Matth. p. 738, Camer. Epit. p. 496, Clus. Hisp. p. 426, 425 fig., Rar. pl. Hist. 2. l. 5, p. 136 f. infer., Lob. Obs. p. 508, f. 1, Icon. 2, t. 55, f. 1, Dod. Pempt. p. 121, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 26, p. 200, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 973, f. 2.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. Arag. Catal., humilioribus, calidioribus.

Legi in Pyr. Arag. ad *Piedra tajada*, die 25 Jun. 1850. Observavi ad *Ena*, ad *Andani*. Iserne me certiorem faciebat vidisse se stirpem sub *El Seo de Urgel.*

Linnaeana generis denominatio, summopere absurda, hodie magis magisque repellenda est. Sic ille olim: « *Affinitas sat magna intercedit hanc speciem inter et Rutam, hinc excluso nomine barbaro Harmala, recepi nomen Rutae graecum Peganum.* » Hrt. Cliffort. p. 206. Sed cur ceu specificum nomen *Harmalae* suscepit, qui nomina barbara condemnabat? Cur admitterentur leges diversae (sub eadem conditione) hinc pro genericis, illinc pro specificis nominibus? Ipse Linnaeus recepit *Caryocar, Daturam, Aucubam, Huram, Ribes*, etc.; qui alia etiam minus feliciora confecit. Ille qui plures sententias optimas a Ludwigo decerpsit, pessimum tulit consilium sequentem praestantissimam despiciendo: « *Nomina barbara, si idonea sunt et facile pronuncianda, non rejiciantur; assumimus ab illis plantas, cur non etiam nomina?* » Inst. hist. phys. Regn. Veget. (Lipsiae 1742) p. 73, § 211. Recipiamus ista nomina injuria barbara appellata, potius quam nomina ante rem, nomina aliena, novis plantis imponere, ut nimium nimiumque repetite actum est. Cf. etiam Ludw. Aphor. bot. (Lips. 1738) p. 31, n. 189, nec non Inst. ed. 2 (1757), p. 86, § 219; et videas quomodo rem pensitabat Smith, *Intr. to Botan.* ed. 1833, p. 187 *Perhaps* etc.

Ex hac planta, utque credit Mirbel ex radice, eliciunt orientales materiem coloratam, qua utuntur ad lanas et setas rubro colore inficiendas. Caeterum, pauca certiora ad rem noscimus; cf. *Compt. rend. Acad. Sc. Par.* T. 12 (1841), p. 847. Non vidi hoc ab ullo ex antiquis scriptoribus relatum fuisse.

Pro *Moly Cappadocicum* cum Galeno habita est haec species a Valla (Georg.) De Simplicib. Natur. (Argentinae 1528) *Moly* pag. innumer.; a Ruell. De Nat. Stirp. l. 3, c. 39, p. 694, lin. 11, 16: 27-9.

Ord. 101. DIOSMEAE Juss. Andr.

Fraxinella Cord., Dod., Clus., Dalech., Cupan., Tournef., Michel., Hall., Rivin., Ludv., Segr., Gaertn.

Quidquid sibi suaserint antiquorum plures et nuper etiam Fée de

Dictamno Hippocratis, Theophrasti, Dioscoridis, Vergilii ut pro *Fraxinella*, de qua mox, haberent, ego aliter sentio, qui in illa Patrum planta Labiatam video (*Origanum Dictamnum*), ut alii plures existimarunt. Hac permotus ratione genericum Linnaei nomen utpote falsum rejeci.

Fraxinella fulgurans (P. Crescentii, Egenolphi) Nob.

Ditt. Frassinell. P. Cresc. Agricolt. l. 6, c. 42 (ed. Sorio V. 2, p. 275). Herbr. imag. crt. 28 f. extr. Dictamnus Fraxinella Pers. Syn., Koch p. 159 et Add. em. p. 441 et iterum p. 1019, DC. Dub. p. 108. Dictamnus albus Caes., Camer., L., Bert. 4, p. 409, Gaud. 3, n. 913. D. alb. La Peyr. Herbr.; D. gymnostylis Stev. ex Jank. Dac. eur. n. 76; D. odorus Salisb. Pr.; D. vulgaris Trag., D. angustifolius G. Don., ex Ledeb. Ross., D. alb. et D. Fraxin. Vayrd. Jacq. A. 5, p. 13, t. 428, Schk. Handb. t. 114 vix, petls. ros., mag. elongts., angustrbs. Sturm Heft 6, Gaertn. Fr. Sem. pl. p. 337, t. 69, f. 4, Dietr. Fl. Bor. v. 12, n. 823, Garid. Aix p. 191, t. 36, Duchsn. Pl. ut. vén. Atl. t. 88, Storck Libell. (1769) p. 36, t. 2, Spalow Dissert. p. 26, t. 6, Lamk. Ill. t. 344, f. 1, Reichnb. Icon. C. 15, t. 159, f. 4819, Sabb. Hrt. Rom. T. 7, t. 62, Plenck Ic. pl. med. T. 4, p. 32, t. 325, Rivin. Pentp. irreg. t. 134, 135, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 379, Fl. med. T. 3, t. 171, Mill. Icon. t. 123, Woodv. Hook. Med. bot. V. 3, p. 465, t. 266, Sweet Fl. Gard. t. 93 angustif. Dorsten. Botan. crt. 106 A, f. 1, Lonicer. Nat. h. crt. 115 C, f. 2, Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. aen. 19, f. 165, Trag. St. h. p. 27, Cord. Hist. pl. crt. 94 b, 95 a fig., Dod. St. h. Comm. 1553, p. 339 (expuncto nomine), Hist. pl. (gall.) p. 231, f. 2, Purg. p. 83, Pempt. p. 348, Clus. Pann. A. p. 54 sine fig., sed. Rar. pl. Hist. l. 1, p. 99, f. 2, Lob. Obs. p. 537, Icon. 2, t. 97, Matth. p. 706, Camer. Epit. p. 473.

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. Rara hinc inde species, montana et sub-montana loca colens, in Pyr. regione mediterranea.

Habui de Herbr. Coder, lectam (ut verisimile mihi et Jonquet visum est) ad *Villefranche*, donatam a Coder filio. Apparuit in Pyr. Arag. ad *Salles*; in Pyr. Catal. prope *Olot*, ex Vayreda; in Pyr. or. iterum ad *St. Antoine de Galamus*; in Pyr. Atax. ad *Limoux* et ad *le Pech de l'agnelo* quoque; ast, ut mihi sane videtur, in eodem loco constanter non perdurat.

Ord. 102. RUTACEAE Juss.

Ruta Verg., Colum., Plin., Tournef.

SECTIO 1.ª **RUTASTRUM** (Juss.) N.

Sectio haec *Haplophyllum* denominatur a Neotericis. Sed quum viderim hocce nomen apud Dioscoridem, l. 3, c. 95, inter synonyma *Alyssi*, ab eo fugi, veluti si me adurerem, oblita suspicione de quibusdam in Dioscoridem notis apocryphis judicatis.

Ruta pubescens (Barrelieri) Willd. En. hrt. Berol. p. 446 Not.

Barr. Ic. t. 1186. Ruta linifolia L. partim, itemve DC. Tr. p. 711, n. 17. Haplophyllum hispanicum Spach l. infr. c., p. 177 et cum Jaub. Ill. Pl. or. T. 3, p. 78, n. 1. H. pubescens Boiss. Voy. bot. Esp. p. 125, n. 371. H. hispan. Spach, Ruta linifolia (ex parte) L. Sp., Andr. Bot. Re. posit., Willd. Sp.; R. linifolia DC. Pr., quoad stirp. hispanic. et excl. syn. Fontaines.; R. rosmarinifolia Juss. Herbr.! et Pers. Syn. (Plant. autumn. v. hyemal. ramulos steriles, dense folios. praebens); non R. linifolia Sibthrp. Sm., nec Forsk., neque M. a Biebrst., nec Sims, neque Reichnb., ita ex Spach Ann. Sc. Nat. Par. Sér. 3 (1849), T. 11, p. 176. R. patavina Pourr. Herbr. Matr. Bot. Mag. t. 2254, Andr. Bot. Reposit. t. 565 credo, quamvis glabram offerat plantam, Lamk. Ill. t. 345, f. 2. Bocc. Mus. pnt. p. 82, t. 73, f. 3.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. Arag. Catal. calidioribus locis, rara.

Legi in Pyr. Catal. *Conca de Tremp*, inter *Figarola* et *Bastus*, die 17 Jun. 1846; ibidemve inter *San Romà* et *l'Ermita de Tosca* ad *Bastus*, die 25 Jun. 1861. Habui ex *Castillon Roy* Pyr. Arag. ab Iserne, qui se vidisse quoque asseruit ad *Gerry* Pyr. Catal.

Perpulcra planta, statura sub-pedali, valido praedita caule, e quo

plures surgunt rami erecti; estque herba praedita colore pallide virenti, pubescenti-glandulosa, floribus amoene spectandis onusta.

Rami simplices, primo breviter ascendentes, mox perpendiculares, in inferiore eorum parte crebre foliati, in superiore per longum tractum nudi. Folia ovato-elliptica, subacuta, erecta, quasi approximata, uninervia, parce punctata, utrinque pubescentia. Flores concavo-corymbosi, pedunculi dichotome paniculati, exteriores longiores, omnes pluribracteati. Petala ovata, integra, grandiuscula, concava, lutea, carina virescente; ut folia, bracteae ac calyces glanduloso-punctata, suntque unica pars plantae omnino glabra, nam et genitalia ad basim aut pilosa, aut saltem pubescentia inspiciuntur. Stamina generatim decem, filamentis a basi ad mediam partem dilatatis, ibidemve pilosis; antherae apice glanduliferae. Pistillus ad stilum sub-inflexus, vel etiam contortus, staminibus longior; stigma capitatum, papillosum, sub-quinque-lobatum. Capsularum valvae ad apicem extus appendice aut area ovali dense ciliata praeditae, ferme ceu *Pediculus pubis*; glandulae per capsulam magis quam alibi tumidae. Semina (vix matura vidi) albida, reniformia, granulata, in quovis capsulae lobo quaterna mihi videbantur.

Odor herbae gravis, rutaceus, vel quasi rutaceo-melinus, scatet ex utriculis, vel e glandulis, quibus rami, folia nec non inflorationis partes sat copiose induuntur.

Species novi generis *Haplophylli* nomine *Pseudo-Rutae* distinxerant in Italia Micheli et Zannichelli, quod genus ceu artificiale, nec recipiendum considero, iis spectatis quae mox explanabo.

Numerus partium floris exterarum quaternarius vel quinarius nihil significat, quum in *Euruta* etiam calix et corolla perpetuo quaternaria non sint; et ut haec variat florum involucris quinaris, sic *Rutastrum* ea interdum senaria profert. Limbus petalorum non est planus, sed superne concavus, subtus carinatus; filamentorum basis dilatata, introrsus villosa, antherae apice glandula minuta instructae (plurium *Hypericorum* more) tanti non sunt momenti, quia characteres hujuscemodi commode ad sectionem statuendam inservire possunt. Numerus ovulorum et inde dispositio eorum in loculo aliquantulum irregularis nimium consideranda non sunt, quum haec in plurimis speciebus plantarum ludibunda reperiantur; et multo minus adhuc faciendus est ovariorum numerus 5-4. Stilus ab origine sua quinarius, nec quaternarius, staminibus subaequalis, nec brevior, a basi ad apicem dilatatus, neque attenuatus, sunt mihi quidem notae parvi momenti, nec ceu genericae habendae quotiescunque *habitus* quidam genus non indicat. Semina, denique, scrobiculata, aut tuberculata, nec punctata tantum, occurrunt in aliis plantis generum differentium, in quibus res aliter se habet in nonnullis congeneribus speciebus absque magno novitatis effectu.

Aplophyllum Juss. (Adr.) *Mém. Rutac.* in *Mém. Hist. Nat. Par.* T. 12 (1825), praesertim p. 464, ubi de generis etymologia agitur, in *Haplophyllum* mutarunt Reichenbach, Webb, Endlicher, Meisner, Ledebour et cum istis Walpers, Petermann, Visiani, Fuss, e graeco cum aspiratione correctius expressum, *foliis simplicibus*. *Haplophyllum* legitur apud Saracenum et Sprengel inter synonima *Alyssi* (ut supra dictum est), explicata etymologia *a foliorum teneritudine* (ex Sarac. in ed. Dioscr. p. 456); quamvis reapse intelligi debeat *a simplicitate foliorum*.

R. pubescentem ita denominatam reperii in Herbario Hrt. bot. Matrit.,

speciminibus a Conde et a Rodriguez e variis locis allatis nec non cultis cum hoc nomine in Horto bot. Matr.

SECTIO 2.ª EURUTA N.

Ruta montana Dioscoridis!, Clus. Hisp. p. 422-4, Grisl. Virid. Lusit.

Dioscr. l. 3, c. 45. Bert. 4, p. 416, n. 3, Gaud. 3, n. 914, DC. Dub. p. 408, n. 1. R. tenuifolia Pourr. Chl. Narb. p. 965 et Herbr. Matr., partim; R. sylvestris Pen. Lob., Camer. Jacq. Coll. p. 74 et Icon. rar. t. 76, Reichnb. Pl. cr. C. 8, t. 786, f. 1059, Icon. C. 15, t. 154, f. 4811, Clus. Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 136, f. 1 vix et Append. alter. p. 16 (innumer.) ben.; Pen. Lob. Adversr. p. 930, Lob. Ic. 2, t. 54, f. 1, Lob. Obs. p. 507, Icon. 2, t. 54, f. 2. Dod. Pempt. p. 120, Camer. Epit. p. 495, G. Bauh. in Matth. ed. 1, p. 541 fig.; J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 26, p. 200, f. 1, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 973, f. 1.

♃, ♄ Flor. Jul. Aug. Fruct. Sept. Oct. Per regionem mediterraneam cum *Olea*, quam parum excedit: solum calcareum amat.

Legi in Pyr. Navarr. sub *Pamplona*, ad fontem *Batueco*, die 31 Jul. 1858; in Pyr. or. ad *Conflent*, supra *Rià* et ad *Cadelet*, diebus 27 et 23 Sept. 1843. Observavi ad *Pamplona*, in *Sobrarbe*, ad *Pons*, ad *Narbonne*, ad *St. Ant. de Galamus* et per montes Corbarienses.

Prae insequente humilior; generatim pedalis, vel sesquipedalis, rarissime bipedalis. Validissimus saepe fit caudex. Omnes plantae partes, ast folia praecipue, glandulis flavo-diaphanis consperguntur. Panicula florens aperta, patens; fructigera constricta. Petala concava, integra, acutiuscula. Semina reniformia, rugosa.

Stirps quae in locis pinguibus, vel opportunae submissa culturae, faciem aliquantulum mutat: puto e specimine hortensi suam finxisse iconem Jacquin.

Curiorum est perlegere quae de hac specie buccinavit Linnaeus, in illa sua infelici scriptura De Plantis hybridis, Amoen. Acad. T. 3, p. 52, n. 44.

R. sylvestrem Trag., St. h. Comm. p. 69 cum fig., nullus huc afferre auderet, neque ego hoc facere auderem, quamvis faciem nostrae plantae admodum prae se ferat icon illa, praesertim, si ad plantam cultam nos convertimus. Notandum quoque est stirpis semina obtinuisse Tragum a C. Gesnero, qui per regionem mediterraneam sat late peragravit, ad Monspelium usque, ubi species nostra facilis est inventus.

Ruta tenuifolia (Theophrasti, Plinii) Tabernaem.

Theophr. Hist. pl. l. 7, c. 6, Plin. Nat. h. l. 20, c. 13, vel 51. R. chalepensis L. Mant., Bert. 4, p. 414, n. 2, Moris Sard. 1, n. 241. De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 369. R. bracteosa et R. angustifol. Auctor., DC. Dub. p. 108, ns. 3, 4. R. bracteosa DC., Koch p. 159, n. 3. Webb, Berthel. Phytogr. Canar. p. 13. R. graveolens La Peyr. Herbr. et R. montana Herbr. La Peyr.; R. legitima Pourr. in Herbr. Peig. et R. hortensis Pourr.? in eodem Herbr. Peig.; R. chalepensis angustifolia d'Urville En., ex DC. et ex Cambess. Balear. n. 117, R. Fernandesia Coll. Mem. Tor. T. 28, p. 52; Flor. Graec. Sibthrp. C. 4, p. 61, t. 368 accedens formae bracteos.; Bot. Mag. t. 2018 macrophyll. dubia: et t. 2311 bene, Reichnb. Pl. cr. C. 8, t. 789, f. 1063 bracteos. et t. 788, f. 1062 ang. Icon. C. 15, t. 156, f. 4813 et t. 157, f. 4815. Gesn. Op. bot. ed. a Schmid. tab. lign. 17, f. 148 sic credo; Tabern. Krth. p. 387, f. 2, Icon. t. 133, f. 2.

♃, vel ♄ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jul. Aug. Per regionem mediterraneam cum *Olea*, frequentius adhuc in marit.: in Pyr. Cantabrs. marit. aut calidior. rara occurrens: rarissima in Pyr. septr. med.: ad hoc cf. Dulac *Fl. Hauts Pyr.* p. 636.

Legi in Pyr. Cantabr. marit. supra *Behobie* secus *la Bidassoa*, in ruderatis ad *Biriatu*, die 10 Maj. 1841; ad *San Sebastian* (*Guipuzcoa*) sub arce, die 1 Jun. 1841, et ibidem ad muros contra *Fuentarabia*, die 2 Jun. ejusdem anni; in Cantabria edita vero legi ad *Banca* supra

Baigorry, die 3 Jul. ejusdem anni. In Pyr. Arag., *Sobrarbe*, contra pagum *Murillo de Tou*, die 2 Jul. 1845; in Pyr. or. ad *Roussillon*, ad *Ceret*, die 16 Maj. 1843. Habeo a Deville ex *la Gleiziette d'Ouzous (Estrem de Salles)*. Vidi in *Lavedan* ad *Agos*, eamque cum *R. montana* confudisse Philippe et Dulac palam constitit: eos cf. *Fl. Pyr.* p. 179, *Hts. Pyr.* n. 698.

Planta interdum bipedalis et altior, alias longe humilior, contracta, gravissime odora. Caulis saepe suffruticosus, ast non semper, occurrens prorsus herbaceus et simplex. Caeterum planta glauca, glandulosa, odoris vehementis: hae glandulae undique emergunt, praecipue e bracteis, pedunculis, sepalis, petalis, nec non e capsularum valvis. Habitus varius, quod fit interdum e natura loci ubi planta sese evolvit, vel ab hominum et muliercularum vexationibus.

Bracteae variant admodum magnitudine.

Vidi petala subito in unguem contracta, lamina concavo-saccata, margine ciliata, tota glandulosa, etiam inter cilia. Non semper capsulae lobi loculique totidem ac sepala sunt; vidi nempe calycem quinquepartitum et capsulas quadrilobas. Folia sunt semper manifeste petiolata, vel, si mavis, versus basim per longum tractum attenuata; perperam ergo *R. bracteosae* folia sub-sessilia assignavit Koch l. c.

R. bracteosa DC. et Florar. Gallicar., nulla nota constanti et certa praedita, mihi quoque falsa videtur species. Status qui eam refert in Pyrenaeis per Cantabriam praesertim observatur, ubi quoque in *R. tenuifoliam* communem transit, naturae lusum palam ostendens. Haec *R. bracteosa* formam *R. tenuifoliae* declarata jam est a Bertoloni, *Ann. Stor. Natur. Bologn.* T. 3 (1830), p. 76: « *Posso assicurare essere uno scherzo della R. chalepensis L.* » Eamdem opinionem protulerunt auctores *Flore de Morée*, Bory et Chaubard p. 114, n. 531, Sav. P. Florul. Gorgon. n. 50, Boiss. *Voy. botq. Esp.* n. 370 et Fl. or. p. 922, Moris et De Notrs. Caprar. n. 70, Moris Sard. l. c., De Notrs. Reprt. Lig. n. 369, Visian. Dalm. 3, p. 236, inter quos potissimum commendandus est Moris, qui observationes edidit et notas plane demonstrates ipsum penitus et accurate rem perpendisse. Similem opinionem sibi confecerat Webb, qui sub *tenuifolia* sive *angustifolia* hoc scriptum reliquit: « *This plant and R. bracteosa, macrophylla, divaricata and perhaps some others appear to be peculiar developements of a common species, which is probably R. chalepensis L.* » It. Hisp. p. 59. Reapse *R. divaricatam* Ten., DC., Koch, Reichnb. ad *R. graveolentem* potius adducendam contendit Bertoloni, p. 412, n. 1, quem conferas etiam in *Miscell. Bot.* 17, p. 13, n. 63. Et hoc idem jam statuerant Bory Chaub. *Pélop.* (1838) n. 643, Mert., Koch *Deutschls. Fl.* 3, p. 87, Visian. Dalm. 3, p. 236. Quidam ad hanc speciem retulerunt *Peganion Narbon.* sive *Rutul.* Pen. Lob. Advrsr. p. 390 cum fig. (infr.), Lob. Icon. 2, t. 54, f. 1, sed invite. Rectius locum istum ad *R. montanam* deportandum arbitratus sum.

Ord. 103. CNEOREAE Webb., Baill.

Pteleaceae Kunth (C. S.) apud Aud. Brongn. Dum. *Ann. Sc. Nat. Par.* T. 2 (1824), p. 254.

Cneorum L., Kunth l. c. p. 357. Quum *Chamaelea* Dioscoridis a sequente specie removenda videatur, tunc nomen hocce plurium antiquorum, Latinorum quoque (ut norunt etiam Adanson, Scopoli Ann. Bot. 2, susceptum quamvis fuerit a G. Bauhino, Pin., a Tournefort, Adans. Fam. pl. 2, p. 345 et 537, Ludw. Defin. genr. pl. (1760), n. 488, Gaertner, Moench) non suscepi et *Cneorum* cum L. sumpsi, et Ordinem *Cneorearum* cum Webb nuncupavi, etiamsi fateri oporteat et nomen hocce nubibus circumventum esse.

Porro, *Cneorum* est nomen genericum obscurum et ut videtur ab ipsis Scientiae Patribus diversis datum plantis; num et huic, de qua modo agendum erit, aliquando impositum, hoc nec asserere, neque denegare velim; cf. de *Cneoro* antiquorum Matth. Epist. l. 4 ed. Prag. p. 231-2 (ed. Lyon. p. 504, ed. G. Bauh. p. 463), etsi ab eo ego recedam. Remoti tamen magis magisque sumus, cum Sprengelio, a recognoscenda *Chamaelea* Dioscr., l. 4, 169 (cum Serapione, Matthioli, Gesnero aliisque bene multis) pro Neotericorum *Cneoro*, quae nobis quidem cum Sibthorpio, Fl. Graec. Pr. 1, n. 888, plaudente Sprengelio, Comm. in Dioscr. 2, p. 640, nec non Fraas Fl. Class. p. 225, potius sese offerat in *Thymelaea*, sive in *Daphne oleoide*, quantum dici potest perpensis Graeciae indigenitate et (nimium eheu!) concinna Dioscoridis descriptione.

Non me fugit, inter synonyma *Thymelaeae* Dioscoridis (*Thymelaeae Gnidii*) haberi et illud *Cneori*; sed alia alii habuerunt, ut supra tetigi.

Cneorum tricoccum (Matthioli) L. Sp.

Matth. ed. Valgr. 1554, p. 546, Epit. Med. (ed. Prag. 1561) l. 4. Bert. 1, p. 196, DC. Dub. p. 114. La Peyr. Herbr.: Chamaelea Dod. s. c. n. 2 gallic Noms. Chamaelaea tricoccos G. Bauh. Gaertn. Fr. sem. pl. p. 342, t. 70, f. 1, Lamk. Ill. t. 27, Turp. Fl. med. T. 2, t. 87 (sed fruct. tubercul.): Mill. Icon. t. 98, Moggr. Fl. Menton. t. 7, Dub. Arbr. Arb. 1. t. 69. Matth. p. 1264-5. ex ed. G. Bauh. p. 871, f. 2. Dod. Hist. pl. (gall.) p. 250, Pempt. p. 363, Clus. Hisp. 169-71, Rar. pl. Hist. 1, p. 87. Pen. Lob. Adversr. p. 157 f. infr., Icon. t. 369, f. 2, Camer. Epit. p. 973, J. Bauh. Hist. pl. 1, l. 5, p. 584. Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1664 fig. et p. 1665, f. 1.

♄ Flor. Apr. Maj. et iterum aliquando Sept. Fruct. Maj. et per Æstatem. Per regionem mediterraneam cum *Olea*, locis calidior., solo se delectans calcareo.

Legi in Pyr. or. ad *Roussillon*, ad *Regleille*, die 31 Maj. 1843; in Pyr. Catal. marit. ad *Rosas*, die 27 Aug. 1860 (specimina floribus tetrameris, fructibus quadribaccatis). Observavi copiosum praecipue in collibus supra *Leucate*, *la Nouvelle* et *aux Corbières*.

Florum partibus tetrameris fructibusque quadribaccatis obvium mihi venit pluries ad *la Nouvelle*; ad *Rosas*, ubi legi. « *Drupas quatuor (ut in Cn. pulverulento) et in hac specie observavi, at ut plurimum tres.* » Vahl. En. 2, p. 34, n. 1.

Reperies in Gesneri Operibus botanicis editis a Schmiedel, tab. lign. 20, f. 180, iconem huic speciei sat aptam; tetramera vero est. Nomen in Illustrat. impositum, p. 123, traheret ad *Thymelaeam Mezereum*, a qua admodum distat, etiam si cum Gesneriana figura compares quae fulget in Clariss. Viri Iconibus coloratis et cujus delineationem imitatam habes in Camerarii Epitome, nec alibi.

Singulare arbustum a Teneriffa est *Cn. pulverulentum* Ventn. *Jard. Cels.* crt. 71 cum tab. « *foliis cinereo-pulverulentis, floriferis, petalis staminibusque quatuor* », insuper bacca tetra-gibberosa, facie tamen cum

C. tricocco simillimum, a quo insigniter differt et situ et numero partium floris constanti, quae quaternariae in Africana stirpe, ternariae generatim sunt in Europaea; eo modo, ferme, ac *Osyris quadripartita* Salzm. (quae *O. myrtifolia* Pourr. Herbr., Europae meridionalis et Africae borealis incola) ab *O. mediterranea* communi distinguitur: ut retrocedit a congeneribus *Linophyllum alpinum* staminibus tribus aut quatuor, perigonii limbo trifido vel quadrifido: etc.

Praedicatur naturae norma in plantis Dicotyledoneis numerus quinarius, aut ex hoc compositus; sunt tamen plantae dicotyledoneae summopere affines ludentes numero ternario et quaternario, nec quinario. Credunt naturam in constituendis individuis numerum stricte computavisse et monstrum conclamant quodcumque individuum, quamcumque speciem a regulis, quas sibi finxerunt, abludentia; auctores isti poetae magis quam philosophi, ne minime quidem deterrentur ab immensa monstrorum farragine.

Extant Ordines quidam, genera multa, species plures a putata norma recedentia. Occurrunt etiam plantae, quae staminum numero, nec non partium in flore, inludant theorias hujucemodi, certa quadam regularitate. Quaternarius constanter est numerus partium in floribus *Zieriae, Tetradii, Aubertiae, Bruceae, Bulliardae, Alsinellae, Radiolae, Anagallidastri;* binarius in iis *Carlostephaniae, Curangae, Diarrhenae* Rafin.

Numerus partium floris frequenter varius reperitur in eodem individuo, si te vertas ad genera *Hottoniam, Gustaviam, Cossigniam, Hoveniam, Evonymum, Amaracarpum, Chrysoplenium, Rutam.*

Alia exempla subpeditant plures stirpes Ordinum quidem differentium, ut sunt *Elaeagnus angustifolia, Corispermum hyssopifolium, Scleranthus diandrus* et species *Gentianarum, Loranthi, Alchemillae, Holostei* seu *Meyeriae, Spergulae, Myosuri,* quae numero partium in flore, vel organorum generationis facile variant. Inspice *Casaleam* affinem *Ranunculo,* floris partes ternarias offerentem. Est inter *Epimedia,* Ordinis *Berberidearum, E. hexandrum* Hook., seu *Vaccinium hexandrum* Morr., Decaisn., vel *Æpipileum hexandrum* N., americana species e California boreali hexandra, ut hexandrum est genus *Berberis:* notaeque sunt species tetrandrae *Tournefortiae, Cuscutae, Rhamni;* et *Feliciana rubrifolia* (*Myrtacea*) Brasiliae meridionalis, in qua calyces quadrifidi, petala quatuor et totidem stamina reperiuntur; cf. St. Hil. (A.) Fl. Bras. merid. 2, p. 376, n. 888. Sunt quidem *Siphanthera, Rexia, Oxyspora, Tetrazygia* aliaque genera Ordinis *Melastomacearum* offerentes inflorationis organa quaternaria, duplicata, vel bina tantum. Item *Cordiae* nonnullae pentamerae, sed tetramerae quoque occurrunt, vel etiam hexamerae. Descripserunt Nees ab Esenb et Blum. *Delinam tripetalam* (*Dilleniaceam*). *Passiflora tetrandra* Bank., DC. (*Tetrapthea* Raoul, gen. spec.) floribus praedita est quadrimeris, dioicis: tetramera saepius *Portulaca quadrifida* L., heptamerum aliquoties *Rhododendrum Metternichii* Sieb., Zuccr., ex Maxim.

Invicem, nulla lege servata numero ludunt florum partes in *Staphylea, Polycarpone, Balsamina* (Auctor.), *Tropaeolo, Amorpha, Ulice.*

Reperiuntur in *Epilobiacearum* Ordine *Œnothera, Brunyera octovalvis* N., *Gaura tripetala, Lythrum, Chabraea diandra,* aliaque *Ch. tetrandra* et *Tetradia* Thouars, flore tetramero. Tres nobis innotescunt *Tamaricis* species, in quibus flores sunt tetrasepali, tetrapetali et te-

trandri, scilicet *T. tetrandra* Pall., *T. laxa* Willd. (si revera species est propria, nec *tetrandrae* varietas) et *T. parviflora*, sive *Kotschyi* Bung. Et dum flores in hoc genere generatim trigyni sese offerunt, reperta est species, *T. tetragyna* Ehrenbrg., eos tetragynos portendens. Insuper *T. songarica* Pall. ludit floribus octandris, iisque decandris, qui perpetuo octandri reperiuntur in specie sic denominata a Bunge. Genus *Niota (Simarubea?)* secum trahit duas species, unam *tetrapetalam*, floribus 4-petalis, octandris, *pentapetalam* alteram, floribus 5-petalis pentandris? sed forte decandris. Subjicimus *Ascyrum stantem (Hypericineam)* floribus tetrameris, ne genus notandum latius considerem; ut considerationi commendo genus *Krameriam (Polygaleum)*, in quo potissimum inter tot Didynamo-hexandras species affecit me illa Peruviana species, quae *K. triandra* Ruiz et Pav. Ostendit haec ipsa Flor. Pyr. (p. 1736) *Arenariam tetraquetram* tetrameram. Objiciunt Rossici, cum Endlichero, *Dryadanthem* illam *Rosaceam* florum organis omnibus tetrameris, vel quaternariis: inspice *Sanguisorbam* late susceptam et considera *S. dodecandram* 6-12-15 staminibus donatam. Tetramerae sunt species omnes generis *Tetrathecae*, Ordinis *Tremandrearum*. *Ficaria verna* procedit potius ceu planta trimera, quam pentamera.

In *Borragineis* reperimus ovarium 1-2-3-4-loculare, fructusve 1-4-spermos. In *Solanaceis* nos detinet *Nicotiana quadrivalvis* Pursh in qua capsula quadrilocularis est. Florum partes sunt ternae in *Rumphia (Anacardiacea)*, quaternae in *Philagonia*, inque *Tetradia (Terebinthacea)*. *Tetratheca (Tremandrea)* florum partes tetrameras gerit sicque *Melastomaceae* plures, ut supra adnotatum est. *Nitraria (Ficoidea)* fructum 3-6-loculare offert et in eodem ordine *Tetragonia* florum ac fructus partes modo ternas, quaternas, vel ternas octonas gerit. Obvium est videre *Hyperica*, staminum fasciculis 3-5, 3-5-gyna. In *Haloragearum* ordine *Serpicula*, *Gonocarpus*, *Haloragis*, *Cercodia*, *Myriophyllum*, florum partes tetrameras ferunt; *Proserpinaca* ternarias; *Callitriche* vel *Stellina* 1-2-narias; *Hippuris*, seu *Limnopeuce* simplices, vel unicas. In *Sapotacearum* ordine *Mimusops* dividitur in sectiones duas; primam *Quaternariam*, secundam *Ternariam* e partium floris numero; nec desunt in eodem ordine lusus hujuscemodi in aliis quoque generibus. Examinandae item sunt *Corneae*, *Hamamelideae*, *Ebenaceae* etc., et *Guettarda Rubiacea* divisa a quibusdam in sectiones penta-hexa-tetra-heptandria (Sprengel).

Sempervivum multiplex numeri quinti esse nequit. *Tillaea* tribus tantum donatur partibus; in eodemque ordine *Crassulacearum* inveniuntur flores hexapetali, hexasepali, hexandri in quibusdam *Sedi* speciebus; ibidemve *Bulliarda*, *Kalanchoe*, *Rhodiola* quaternarium partium numerum offerunt. Senus organorum numerus dominatur in generibus *Prino*, *Canarina*, *Lagestroemia*, *Chabraea*, *Cuphea*, *Velezia*, *Blakea*, ut ferme in *Berberide*, *Nandina*, *Machonia* et in nonnullis ordinibus, scilicet in *Polygoneis*, *Magnoliaceis*, *Anonaceis*, *Ebenaceis*, *Malpighiaceis*, *Berberideis*, *Chabraeaceis*, nec non in calycibus, corollis staminibusque nonnullorum ordinum, aut generum.

Rhizophora Walk. Arn. perpendum est genus, ferens involucra florum quaternaria, stamina ab 8 ad 11-12. Item in eodem ordine *Rhizophorearum Corollia*, numero partium floris 6-7 duplicato, stigmatibus tribus, bacca uniloculari, plerumque monosperma consideratione dignissima

evenit. *Lejospermum (Saxifrageum)* quoque floribus tetrameris si excipias pistillos.

In *Primulaceis* a generali norma quinaria abludit *Trientalis*, calyce, corolla, staminibus heptameris, nonameris etiam, cf. Koch Syn. p. 666. Tetrameri *Solani* plures, potissimum in Sect. *Leptostemoni*.

Loranthacearum ordo quoque innumeras offert exceptiones contra supra memoratam vel putatam legem, quae in eo rarissima observatur. *Peratropia* DC. (*Heptapleurum* Gaertn., *Araliacea*) corollam, stamina, ovarii locula, a quinque ad novem variantia portendit, quae saepius septena occurrere ex Gaertnero conjicimus. Varius, sed a quinto discendens est numerus partium floris observatus in *Diospyro (Ebenaceo)*, in cujus Ordine plura inveniuntur genera, quae putatam regulam irridunt. Reperitur numerus sex in *Clematide bicolore*, saliens ad octo: *Papaver bracteatum* et *Dianthus sinensis* senarium numerum plerumque offerunt. Et DC., *Organogr. vég.* t. 31, *Hysophyllae* ramum flore hexasepalo delineandum curavit. Reperta est *Plumbago europaea hexandra*. Quot varius est staminum numerus in *Salicibus*, quae diandrae, vel ternis, quaternis, quinis et ultra (*S. pentandra*, *octandra*, aliaeque in exteris terris) staminibus donatae sunt; *S. pentandra* staminum numero vario, ad decem etiam insignis. Idem ferme observatur in *Ulmacearum* ordine. In *Araliaceis* exultat *Gilibertia* floris partibus omnibus, ne capsularum valvis exceptis, heptameris. Et ludibunda *Polyscias* vix aliquando petala ac stigmata quina porrigit, saepius floris et fructus particulas 3-4 gerit; aliquando 6-7-8 luxuriat. *Gastoniam* qualem invenies non divinabis, siquidem floris et fructificationis partibus maxime variantem. In *Campanulaceis* quotannis superbae surgunt *Canarinae*, *Michauxiae*; se humiliant *Wahlenbergiae* et *Mercierae* quaedam. Inter *Polygaleas*, pulcritudine et usu medico aeque praecellens, *Krameria triandra* flores gerit sepalis ac petalis tetrameris, staminibus ternis, pistillo unico instructos. *Munronia javanica* Benth. (*Meliacea*) flores gerit saepe quadrimeros, ovarium ter-quinque-loculare, plerumque triloculare, teste Hasskarl, Hrt. Bogor. p. 219. *Steriphomae* (*Capparideae*) gerunt calycem bilobum, petala quatuor, stamina sex.

Sed forsan solus *Rubiacearum* Ordo suppeditare potest quantum satis est ad infirmandam hanc pentatotomiae legem nimis generaliter susceptam in Dicotyledoneis. Caulis saepe in hoc ordine quadrangulus, foliorum verticilli 4-5-6-7-8-9-10 aut pluribus foliis constantes variique saepe in eodem individuo; calyces et corollae 4-5-6-secta, quae sectiones interdum in eodem individuo variantes occurrunt, ut fit in *Vaillantia murali*, ex St. Am. *Fl. Agen.*; in *Asperula cynanchica*, mea et aliorum observatione; item in hujus propinqua *A. tinctoria* unicuique notum est variare stamina, ut corollae limbum terna et quaterna.

Et fructus in *Rubiaceis* saepissime bilobus, bilocularis, dispermus. Ast hic nulla insignior planta prae *Asperula sinaica* Delile, quae foliis oppositis, nullis suffulta stipulis, unica est in toto ordine Delile et Decaisne observantibus; cui potius denominatio *oppositifoliae* stetisset. Geruntque folia opposita *Karamyschewia hedyotoides*, *Gaillonia Szovitsii*, *Mitchellia repens*, aliaeque. Sunt aliae quoque species ibidem notatu dignissimae, videlicet *Portlandia hexandra*, *Coffea occidentalis*.

Sequuntur *Rubiaceae* arborescentes aut suffruticosae foliis oppositis et stipulatis praeditae, quae magnam exceptionem continuant in Ordine

plantarum Dicotyledonearum, in quo numerus quinarius non solum longe abest quin sit generalis, sed rarissime et tantummodo ad exceptionem ostendam in eo appareat, veluti in *Crucianella pentandra, Coprosmate stellata*, inque generibus subtribus *Nauclearum: Guettardaceis, Coffeaceis, Valerianeis* aliisque multis.

Sunt quidem alia Dicotyledonearum genera plura, quae generatim numerum partium floris binarium et quaternarium offerant, praebeatque tantummodo in illis exceptio numerum quinarium, ut videmus in *Cornu pentandra, Veronicis* nonnullis.

Relinquo quas ulterius observationes eruere potuissem de *Globulariis, Dipsaceis, Valerianeis, Magnoliaceis, Menispermaceis, Polygaleis, Papaveraceis, Hypericineis, Ampelideis, Ternstroemiaceis, Rosaceis, Guttiferis, Labiatis, Scrofularineis, Polygoneis, Plantagineis, Laurineis, Aristolochiis, Epilobiaceis, Papilionaceis, Dilleniaceis, Elaeagneis, Araliaceis, Cruciferis, Gentianaceis, Phytolaccaceis, Coniferis.*

Majoris indicii et veluti theoriae istius praesaga (in dicotyledoneis) Linnaeana Classis Pentandria, undique exceptionibus, maximeque pistillorum fructuumve aberrationibus commentitiam legem ludificatur.

Similes observationes praebet Classis plantarum Monocotyledonearum, in qua numerus ternarius foret magna naturae norma. « *Numerus partium ternarius in monocotyledonibus generatim usitatior.* » Gaertn. fil., Fruct. Sem. pl. 3 (1805), p. 6, lin. 27. Idem intelligendum est de numero sex, illius duplicato; cf. Fernaud in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 2, 1855, p. 466-70.

Sunt tamen in hac classe genera plura numerum quaternarium offerentia, videlicet *Potamogeton, Ruppia, Maianthemum, Paris* (crebro), *Gymnostachys*; binarium *Cyperaceae* et *Gramina* quaedam vulgaris notitiae etiam; unicum *Najas, Zostera, Scitamineae* vel *Amomaceae* generatim, Gramina plura, *Tradescantia monandra*, in *Aphelia cyperoide* R. Br. (*Centrolepidea*).

Solemnius vero ab hac immodica lege saepe recedunt *Cyperaceae*, offerentes plantas floribus bivalvibus, distichis, monandris, diandris, saepius ut in *Gramineis* digynis, monospermis, calamoque vel compresso, vel quadrangulari praeditae. E normali statu discedens *Typha palustris* Ruell. objecit Wulfenio (Nor. n. 1413) filamenta non tripartita tantum, sed quadripartita, cum totidem antheris: cf. *Nectaroscordum* etiam et adde Graminum genera tetrandra, *Anomochloam, Microlaenam, Tetrarrhenam.*

Videbis Clos, citatae theoriae propugnatorem, de *Alismaceis* agentem, in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 17 (1870), p. 279-82, quasdam et ipsum protulisse observationes propulsatoribus potius opportunas.

Ord. 104. BERBERIDEAE Venten.

Berberis Brunfels et Neotericor. Cf. St. Hilair. (Aug.) Flor. Bras. merid. p. 44, de genere docte, de more, disceptantem.

Berberis vulgaris (Plinii, Galeni) Belon, De Neglect. cult. stirp. edente Clusio (1589) p. 41, lin. 12, Clus., Camer., etc.

Plin. Nat. h. l. 24, c. 13, vel 70, Galen. Facult. Simplic. medic. p. 116 (Oxyacanth.). Koch p. 29, Ser. 4, p. 222, n. 1, Gaud. 2, n. 837, DC. Dub. p. 19; cf. sed caute Regl. in Act. hrt. Petrpl. 2,

ps. 410-5. La Peyr. Herbr. s. l.; B. marginata Friv. herbr. Rum. (specim. baccifer.), ex Griseb; B. sinensis Desf.! ex Sieb. et Zuccar. Japon.; B. dumetorum G. Bauh. Pin., Ray Syn., Tournf. Inst.; B. officinalis Dalech. Engl. Bot. v. 1, n. 49, Sv. Bot. v. 1, t. 24, Flor. Dan. t. 904, Schrank Fl. Monac. t. 78, Fl. Batv. v. 3, t. 175, Schk. Handb. t. 99, Reichnb. Icon. C. 15, t. 18, f. 4486, Gaertn. Fr. sem. pl. p. 200, t. 42, f. 6, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. p. 368, Turp. Fl. med. T. 2, t. 65, Dietr. Fl. Bor. v. 10, n. 685, Plenck Ic. pl. med. T. 3, p. 44, t. 252, Arduin. Mem. p. 71, t. 12, Turp. in Dict. Sc. Nat. Atl. Dicot. t. 119, Spach Suit. à Buff. Atl. t. 124, f. 2 fr. sem., Hayn. Tern. bot. 35. f. 2, Nouv. Duham. T. 4, p. 12, n. 1, t. 4, Woodv. Hook. Med. Bot. V. 3, p. 618, t. 219, Zannich. Vnz. p. 35, t. 18, Mill. Icon. t. 63, f. 1, Duchsn. Pl. ut. ven. Atl. t. 78, Matth. p. 165, Camer. Epit. p. 86, Duh. Arbr. Arb. 1, t. 38 a Matth., Fuchs. Hist. st. p. 543, Trag. St. h. p. 993, Dod. Pempt. p. 749-50, Egenolph. Herbr. imag. crt. 24 b fig. inter., P. 2, crt. 15 b f. infer., Lonicer. Nat. h. crt. 46 B. Dorsten. Bot. crt. 48 B, Lob. Obs. p. 599, f. 2, Icon. 2, t. 182, f. 2, Clus. Rar. pl. h. l. 1, p. 120, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 1, l. 6 (P. 2), p. 52 fig., Cub. Hrt. Sanits. ed. Germ. 1585, c. 55.

♄ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Sept. Oct., Brunfelsio jam observante, Herbr. 3, p. 183. In calidior. per regionem mediterraneam cum *Olea*, vel parum super eam.

Legi in Pyr. Arag. ad *Jaca*, die 7 Maj. 1845. Habeo a Deville lectam, ut dicit, de *Pierrefitte* ad *Viscos;* fertur ibidem reperta a Corbin, cujus forte est specimen Devilleanum, mihi ultra modum suspectum ne potius e cultura eductum. Observavi ad *Sanguessa* hic et illic per Pyrenaeos mediterraneos; extra non nisi cultam vidi.

Rami facile rumpibiles. Racemi floriferi rigiduli, fructiferi arcuatim patentes. Stamina esse irritabilia experimento confirmavi; item odorem pollinis fortiter spermaticum recognovi.

Dum planta floret folia parum evoluta sunt, unde nonnullorum figurae, Flor. Dan., *Nouv. Duham.*, Woodville, etc., Matthioli, etc.; floribus foliisque bene evolutis onustae, mihi potius enormes videntur.

Berberidea repudiata.

Epimedium alpinum (Calzolar.) L. « *En los Pirineos de Cataluna* » Pal. y Verdr. *Part. pract. Bot. Linn.* T. 1, p. 712. Solemne mendacium!

Epimedium Dioscoridis, l. 4, c. 19 et ex eo Plinii, huic speciei spectare minime credimus neoterici (primo Dodonaeo), Sibthorp, Sprengel, DC., Desfontaines, ego, aliique.

Species a gallis *Chapeau d'Evêque* nomen det generi, si libet, et dicatur *Æpipileum.*

Ord. 105. RANUNCULACEAE Juss.

Plantae saepe anomalae, exceptionibus et vitiis facile subjectae, vel ab iis adortae; transitum ad Classem sequiorem melius quocumque alio Dicotyledonearum ordine mihi praebere visae sunt. Porro, *Casalea* sepalis petalisque ternis, staminibus saepe senis fructusve natura, ceu genus cum St. Hilaire si recipiatur, vel potius ceu *Ranunculi* sectio habeatur, gradum ad *Alismaceas* et propinquiores ordines molitur: cf. etiam St. Hilair. (Aug.) *Morphol. vég.* p. 332, lin. 9 seq.; ne oblito Adanson, qui *Alismaceas* cum *Ranunculaceis* comprehendebat, *Fam. pl.* 2, p. 451 seq.

Tribus 1.ª PAEONIACEAE DC.

Christophoriana Italor. *Actaea* Plinii? L.

Actaea Plinii, Nat. h. l. 27, c. 7, vel 26, pro hac nostra specie

interpretata, parum me suadet, praesertim quia caules asperi adnotantur a Plinio, ita ut fidenter pro *Ranunculacea*, quam ad manus habemus, nunquam recipietur.

Nostram jam Itali plures et cum eis magni nominis exteri viri, Gesner. C. Hrt. Germ. crt. 253, Pena, Lobelius Advrsr. p. 304, Dodonaeus, Clusius, Rayus aliique *Christophorianam* nuncuparunt, quod nomen lubenti animo acceperunt Tournefort, Volkamer, Dillen, Ruppius, Haller, Adanson, Micheli, Manetti, Bergen, Zinn, Buxbaum, Hoppe, Moench.; laudarunt insuper Ludwig Instit. Regn. veget. (1742) p. 72, § 205, Heister, Syst. pl. gener. (1748) p. 38; suscepitque demum Ruprecht Fl. Ingr. p. 42.

Christophoriana vulgaris (Gesneri) Ruprecht Ingr., Rupp., Michel., etc.

Gesn. Hrt. Germ. crt. 253 a, lin. ult. Actaea spicata L., Koch p. 27, Bert. 5, p. 306, Gaud. 3, n. 1189, DC. Dab. p. 18. Act. spic. La Peyr. *Herbr.*; A. americana Pursh et A. brachypetala DC., cum vartbs., quae A. rubra Willd. et A. alba Bigel. et A. pachypetala Ell., ex Asa Gray Man.; A. nemoralis Nob. olim in MNS. Fl. Pyr.; A. erythrocarpa Fisch. et A. rubra Ledeb. Alt. ipso fat. Ross. Cimicifuga foetida Pourr. It.? ex Timb.; Napellus racemosus Dalech.; Aconitum racemosum G. Bauh. et Ac. bacciferum G. Bauh. Flor. Dan. t. 498, Sv. Bot. v. 5. t. 291, Bull. Herb. Fr. t. 83, Sturm Heft 21, Dietr. Fl. Bor. v. 6, n. 407, Schk. Handb. 2, t. 139, *Gaertn.* Fr. sem. pl. 2, p. 154, t. 114, f. 1, Lamk. Ill. t. 448, f. 1, Engl. Bot. v. 13, n. 918, Schrank Fl. Monac. t. 64, Reichnb. Icon. C. 14. t. 121, t. 4739, Roques Phytgr. med. T. 2, p. 488, t. 107, Hayn. Term. bot. t. 50, *f.* 7, Sabb. Hrt. Rom. T. 5, t. 50, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. 3, *t.* 17, 18. Clus. Pann. A. p. 504 (nuda), Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 86, f. 2, Lob. Obs. p. 389, f. 1, Icon. t. 682, f. 1, Dod. Purg. 237, Pempt. p. 402, f. 1. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 35, p. 660, f. 1, Dalech. Lugd. 2, p. 1747 fig., Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 1, p. 8, t. 2, f. n. 8.

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jul. Aug. In montan. opacis, solo plerumque calcareo.

Legi in Pyr. Catal. contra *Porté*, l. d. *el Badat*, die 24 Jul. 1851. Habeo e *Barèges* a Deville.

Nullimode spicata est: nuncupavit eam spicatam Linnaeus e quo denominationem *racemosae* (quam Bauhini speciei nostrae indiderant) pro Americana specie usurpare maluit: haec racemos longiores portendit; demum utraque species racemos, nec spicas fert, et nullus antiquorum stirpem europaeam spicatam, plures racemosam dixerunt, ut hodie omnes necessario eam ceu racemosam stirpem describunt. Denique denominatio *spicatae* repugnat ipsius Linnaei definitioni (Phil. bot. § 82) et falsam de speciei infloratione donat ideam. Miror nomenclationem istam repetivisse Moench, dum genericum nomen a Linnaeo inditum repudiabat, Meth. p. 279.

Actaea Plinii s. c. videbatur Ruellio intelligi posse pro *Sambuco Ebulo*, sed perperam; cf. Ruell. De Nat. Stirp. l. 1, c. 129, p. 332, lin. 6.

Paeonia Dod., G. Bauh., Tournf.

Paeonia peregrina (Caesalpini, Dodonaei) Mill. *Dict.*

Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 259, n. 736, De Plnts. l. 15, c. 36, p. 588 P. foem.; Dod. Flor. Coronr. ed. 1.a 1568, p. 110, n. 2, p. 113 fig. Koch p. 28, n. 2, Gaud. 3, n. 1211, Coss. Notic. pl. midi Esp. (Par. 1851) p. 93 (P. peregr. leiocrp.); Gren. Godr. Fr. p. 53, DC. Syst. 1, p. 390, n. 4. P. officinalis La Peyr. Herbr.? Colmeir. Cat. pl. Catal.? P. nigra Pourr. Herbr. Matr.? P. Broteri Boiss. et Reut.? P. corallina var. fruct. glabr. Cambess. Balear. n. 14? P. humilis gallica Salm Dyck, Hrt. Dickens. (1834) p. 369? P. paradoxa Andrs.; P. humilis Retz, P. decora Andrs., P. arietina Andrs., P. pubescens et P. bannatica Reichnb., ex Gren. Fr., ut ex Coss. l. c. Bull. Herb. Fr. t. 101, Bot. Mag. t. 2264, Poulzolz Fl. Deprt. Gard. p. 33, n. 3 (cum var. carpell. glabris); Reichnb. Icon. C. 14, t. 124, f. 4741 b vix, quia carpell. pubesc. et t. 125, *f.* 4741 caps. desider. et t. 123, f. 4741 a lobat., Moggr. Fl. Menton. t. 3. Dod. Fl. Coron. ed. 2 (1569), p. 116 fig., Dod. Pempt. p. 194, f. 2 (ita DC., Gaud., Court. visum est). Lob. Obs. p. 390, f. 2, ex Dod., Icon. t. 683, f. 2.

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. Per regionem mediterraneam in montanis *Oleam* dominans.

Legi in Pyr. Navarr. Valle *Aezcoa* inter *Villanueva* et *Arribe,* solo calcareo, die 19 Jul. 1844; in Pyr. or. ad *Roussillon*, infra turrim (vulgo) *du Diable,* ad *Collioure,* mare contra, die 1 Jun. 1837. Observavi in *Montsec* supra *Estall;* in m.ᵉ *Basagoda* Pyr. Catal. et prope *Abeillas.*

Rhizoma tuberibus multis crassis onustum. Caulis superne angulatus, angulis obtusis, saepe erubescentibus. Folia in pagina inferiore quidem tum glaberrima tunc modice pubescentia vidi in individuis Navarrensibus. Flores odorati ab odore e petalis expirante; sed odor e genitalibus, e staminibus praecipue exsiliens, nil grati habet. Petala ludunt majora, integra, lobata, incisa, sublaciniata et laciniata quoque, vel erosa, divisione eorum mediana prae caeteris profundiore, aliquando ad dimidiam petali partem pertingente. Et petalorum color varius, pallide roseus, roseus et sature ruber, qui frequentior est casus.

Antherae pulcre flavae, insidentes in filamentis superne e luteo albentibus, inferius rubris, ut externa pars disci hypogyni, in qua insident; disci interna pars, circa ovaria, luteo pingitur colore. Stigmata spiraliter contorta: carpella juniora vix pubescentia, adulta glabra et glauca, ut ferme tota est planta. Carpella matura divaricata, stigmatibus bilamellatis, cristaeformibus, recurvatis coronata. Semina obovata, rubra, nitida; nec excipiendi sunt DC., Duby, Bertoloni, Ledebour, Godet, quique de generis characteribus agentes, ea *sub-globosa,* aut *sub-rotunda* dixerunt. Tournefortium emendarunt Linnaeus et Jussieu *semina ovalia* (nec *fere globosa)* declarantes.

Revera *P. Broteri* Boiss. et Reut., Diagn. pl. novr. Hisp. p. 4, cum dubio retuli, quia *carpella tomentosa* declarantur; sed suspicor nostram speciem ea talia interdum proferre.

De *P. festiva* Tausch, quae lusus sterilis nostrae speciei est ex Facchini, cf. Koch Add. em. p. 435.

De prolatione Candolleana certissimus sum, nam identicam cum pyrenaea ego jam legeram in agro Monspeliensi *au Pic St. Loup,* ubi suam decerpsit DC.

Tribus 2.ª HELLEBOREAE DC.

Aconitum Theophr., Tournf.

SECTIO 1.ª **NAPELLUS** DC.

Aconitum Napellus (Notionis remotissimae, a Bibl. Sacr.) L.

Beyschim, Baescha Job. c. 31, v. 40, Esaia c. 5, v. 24, ex Clels. Hierob. 2, p. 199. Koch p. 25, n. 2, Bert. 5. p. 420, n. 3, Gaud. 3, n. 1217, DC. Dub. p. 17, n. 5. La Peyr. Herbr. et A. neomontanum La Peyr. Herb. et A. paniculatum La Peyr. Herbr. s. l.; A. Calcitrapa P. et A. Cammarum Pourr. Herbr. Matr.; Pal. y Verdr. quoad pl. Pyr. Catal.; A. caeruleum Dulac. Jacq. A. 4, p. 42, t. 281 et Jacq. Ic. rar. 3, t. 492, Plenck Ic. pl. med. T. 5, p. 47, t. 435, Engl. Bot. Suppl. v. 2, n. 2730, Sv. Bot. v. 1, t. 46, Fl. Batv. v. 11, t. 878 vix, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 1-8, t. 1, Reichnb. Icon. C. 14, t. 92, f. 4700, cum fl. anal. in t. 76, Br., Phoeb., Ratzb. Pl. vénén. Germ. p. 142-3, t. 42 ben., sed et p. 145, t. 41, neumberg. vix remover., Loisel. Fl. gener. Fr. t. 25, Ser. Mus. Helv. 1, p. 162, t. 15, f. 41, 42, 50, Mill. Linn. Syst. illustr. Cl. 13, Ord. 3 tabs., W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. p. 395, et W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. 3, t. 93 et t. 94 rad. et fol. vars.; Roques Phytgr. med. 2, p. 468, t. 103, Turp. Fl. med. T. 1, t. 5, Woodv., Hook. Med. bot. V. 3, p. 461, t. 265. Matth. p. 1094, Trag. St. h. p. 248, Cord. Hist. pl. ert. 145 fig. a Trag., Dod. Purg. p. 317-8 fig., Pempt. p. 442, Lob. Obs. p. 387, f. 1, Icon. t. 679, f. 1, Clus. Rar. pl. h. 2, l. 5, p. 96, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 34, p. 655 fig. Clus. Ibid. f. 1, J. Bauh. Ibid. p. 657, f. 2, hae form. neuberg.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In montan. edit. raro ad mitiora descendens.

Legi in Pyr. Cantabr. supra *la Source de la Nive*, ad *Eruzate*, die 14 Aug. 1841; in Pyr. or. supra *Mont-Louis*, die 9 Aug. 1836. Habeo a Deville ex *le Pic d'Arrigue*, ex *Peyrehite* (*Estibe de Luz*) et ex descensu a *Lac d'Estaing*. Observavi ad *Orthez*, inter *Montory* et *Tardetz*, ubi *Valerianam vulgarem* quam vidi sub *Mauleon* non animadverti: vidi etiam ad *Sallen*, ad *Panticosa*, ad *Cauterets*, *Gavarnie*, supra *Luchon*, in Valle *d'Aure* superiore, supra *Setcasas*, in m.^e *Cagire*, *au Coll de la Perche*, etc.

Variat racemo simplici et paniculato, compacto et laxo, floribus majoribus et minoribus, intense violaceis et pallide caerulescentibus, subalbidis, pedunculis glabris et pubescentibus. Occurrunt etiam individua flores variegatos offerentia. In petalis nectariformibus notabilem differentiam non percepi in individuis pyrenaeis.

A. neomontanum Flor. Dan. t. 169 ad nostram speciem libenter afferrem. Citatur ad *A. Cammarum*.

Non respuo alias prolationes et figuras Reichenbachi, huc quoque e citato opere a Bertoloni relatas: sunt hae *A. Hoppeanum* t. 94, f. 4703; *A. Koelleanum* t. 99, f. 4710; *A. tauricum* Ibid. f. 4709; *A. laxum* t. 93, f. 4701; *A. angustifolium* Benth. t. 95, f. 4704; *A. neubergense* DC. (istud deget in L. Herbr. sub *Napelli* denominatione, ex Sm.) t. 88, f. 4694, de quibus forms cf. florum analysim in tabs. 76-7.

Notam rectam de carpellis sub maturitate rachidi racemi (non vero spicae!) adpressis, Gren. Godr. *Fr.* p. 51, mutavit inconsulto Grenier in contrariam dicens *carpella patentia* (*étalés*), *Fl. Jur.* p. 27. Idem Grenier, *Fr.* s. c., incitatus a Godet *Jur.* p. 22, describit semina trigona hujus speciei in unica facie striata (*ridées*); sunt reapse semina in tribus eorum faciebus aeque *striato rugulosa*, splendentia, mea et Devillei observatione. Loca quaedam Patrum huic speciei afferuntur, quae mihi non adeo certa visa sunt: Theophr. Hist. pl. l. 9, c. 16; Dioscr. l. 4, c. 78; Vergil. Georg. 2, v. 152; cf. etiam *Fl. Virgil.* ps. 14-5.

Hanc Salmasii observationem forte pauci animadverterunt: « *Napellus non multum dissimilis Aconito Lycoctono: nec dubito genus esse Aconiti.* » Homon. c. 50 (ex edit. Water etc. Traj. ad Rhen. 1689) p. 59 *a*, lin. 16.

SECTIO 2.^a ANTHORA DC.

Sed vix sustinenda a superiore Sectione distincta!

Aconitum Anthora (Avicennae) L. Sp.

Avicenn. Canon. l. 4. Fen. 6. Summ. 2. c. 1. Koch p. 25. n. 1. Bert. 5, p. 415, n. 1, Gaud. 4, n. 1215. DC. Dub. p. 17, n. 1. A. Jacquini Reichenb., Sadler Flor. Pest. 2, p. 52, n. 718. La Peyr. Herbr. Jacq. A. 4. p. 15. t. 382 Lamck. Fl. gen. Fr. t. 24 Sering. in Mus. Helv. 1. p. 130. t. 15. f. 2, 3, 4 et 47. Br., Pluch., Ratzb. Fl. Sax. Germ. p. 134, t. 48 f. 1. Reichenb. Icon. C. 14, t. 100. f. 4711, Tab. anat. fl. in t. 77. Roques Phytogr. med. 2 p. 481 t. 106. Mill. Icon. t. 12. Sabb. Hrt. Rom. T. 7. t. 58. Flores Pl. pl. med. 1. 3. p. 48 t. 436. B. von Pendje icon. t. 128. Matth. p. 1095. Camer. Epit. p. 837 et t. 838 una pars pl.; Dod. Purg. p. 324, Pempt. p. 443 f. infer., Lob. Obs. p. 385, f. 3, Icon. t. 677, f. 4, Clus. Rar. p. Hist. 2, l. 5, p. 98, f. 2. Barr. Ic. t. 609. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 34, p. 660, f. 2.

♃ Flor. Aug. Sept. Fruct. Sept. Oct. ineunte. In montan. editis, potius rarum.

Legi in Pyr. Cantabr. supra la *Source de la Nive*, l. d. *Eruzate*, die

14 Aug. 1841; in Pyr. or. Valle *d'Eynes,* die 27 Aug. 1836. Habeo a Deville ex *le Lac d'Estaing.* Observavi ad *le Lac d'Oo,* in m.^e *Esquierry,* supra *Cauterets,* ad *Gavarnie;* ad *Sallen,* supra *Balnea de Panticosa,* ad *Bielsa,* circa *Torla,* in Valle *de Aran,* etc., non eadem ac superioris frequentia individuorum.

Quidam sibi jecit in mentem *Anthoram* et *Thoram* ceu remedium contra *Napelli* venenum ab Avicenna praedicari. Sed iste Canon. l. 4, Fen. 6, Summ. 2, c. 1, ed. Juntae 1608, T. 2, p. 202, lin. 11, inter plura remedia ad hoc laudata, a *Thure* etiam medelam expectandam pollicetur, fallaciter in citatas plantas converso.

SECTIO 3.ª **LYCOCTONUM** DC.

Aconitum Lycoctonum (Theophrasti? Arabum) L. Sp., ne dicam Salmasii.

Theophr. Hist. pl. l. 9, c. 16? Vaheschah, Vihuschim Arabum, ex Lyngbye Obs. Hierob. Koch p. 27, n. 6, Bert. 5, p. 417, n. 2, Gaud. 3, n. 1216, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 59, Gren. Obs. botqs. 1838, p. 6. A. Lycoct. et A. pyrenaicum Lamk., Loisl. Fl. Gall. ed. 2, p. 388, ns. 1, 2, DC. Dub. p. 17, ns. 2, 3. La Peyr. Herbr. et A. pyren. La Peyr. Herbr.; sicque Duf. Bouq., Colmeir. Cat. pl. Catal.; A. Lycoct. et A. Lamarckii Reichnb. et A. pyren. Mut. Fr.; A. ochroleucum Baumgrt., forma pyren. secund. Herbr. Fusse et locum, ex Griseb. et Schenk It. Hungr. n. 113, confirmante Neilr. hocce synon., nec non Fuss. Trans.; A. excelsum Turcz. Baik., ex Ledb. Ross. Jacq. A. 4, p. 41, t. 380, Schrank. Fl. Monac. t. 6, Bull. Herb. Fr. t. 63, Loisel. Fl. genr. Fr. t. 23, Br., Phoeb., Ratz. Pl. vén. Germ. p. 136, t. 38, f. 2 pl. gracil.; Reichnb. Icon. C. 14, t. 78, f. 4678 et t. 75 flor. anal., et t. 79, f. 4680 Thelyph. et t. 80, f. 4681, Gaertn. Fr. Sem. pl. p. 311, t. 65, f. 4, Roques Phytogr. med. 2, p. 483, t. 105, Sabb. Hrt. Rom. T. 7, t. 59. Matth. p. 1085 et 1089 videtur, Camer. Epit. p. 831, Fuchs. Hist. st. p. 88, Trag. St. h. p. 247, Cord. Hist. pl. crt. 145 a, Dod. Purg. p. 310, Pempt. p. 439, f. 1, Lob. Obs. p. 385, f. 4, Icon. t. 677, f. 2, Clus. Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 94 fig., Lonicer. Nat. h. crt. 147 A, f. 2, Krtb. ex ed. Uffenb. 1688, p. 335, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 34, p. 652, Barr. Icon. t. 599 et t. 600.

♃ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Jul. abeunte, Aug. Sept. In montanis et editis.

Legi in Pyr. or. in Valle *d'Eynes,* die 24 Aug. 1837. Habeo a Deville ex *St. Pierre d'Iruley* (Pyr. humilior., sive occidental.), et ex *Armenteule* (Vallis *de Louron),* et ex le *Port de la Canaou.*

A. pyrenaeum ceu speciem nec ego admitto. Ipse DC., qui Syst. 1, p. 368, n. 6, de eo disceptans exclamavit: « *Affine A. Lycoctono, sed certo distinctum* », quin etiam « *characteres non momentosi sed constantes* », mox in Pr., p. 57, n. 2, Seringeo *(Mus. Helv.* 1, p. 133) concedens, *A. pyrenaeum* pro varietate *A. Lycoctoni* recepit, quae sententia a pluribus laudata est, denuo etiam a Dietrich, Bluff, Fingerhut, Koch, Grenier.

Procul dubio agitur de stirpe admodum variabili: egomet vidi apud Coder specimina *A. Lycoctoni* e *Départ. du Mont Tonnère,* non parum a nostris recedentia. Certum est tamen, quod characteres distinctionis desumpti e ramorum copia in caule, e pilis in illo inque foliis longioribus aut copiosioribus, e foliorum sectione plus minus repetita et profunda, nec non ex ovariis glabris aut velutinis, longis aut brevibus pedicellis insidentibus, tam variabiles notae sunt in hisce plantis, ut super illas nil firmi statui posse, observatio pone naturam facta plane docuerit.

Neque Zetterstedt, qui *A. Lycoctonum* svecicum familiare habebat, stirpem pyrenaeam a Linnaeana specie separandam censebat, contentus adnotare, plantam svecicam quidquam majorem sibi videri et floribus sub-caeruleis *(bleuâtres)* praeditam: cf. *Pl. vasc. Pyr. Principls.* n. 51 et Spenn. Fl. Friburg. 3, p. 1040, n. 1. Deville noster, recepta in suo

Catal. MNS. stirpium unione, veluti si non omne dubium amovisset hancine addebat observationem: « *Il existe cependant chez nous* (in *Départ. Haut. Pyren.*), *deux formes remarquables, à mon avis du moins, quant aux feuilles inférieures. Dans l'une, qui croit au Lhieris, les découpures des lobes de ces feuilles, au lieu d'être acuminées depuis leur naissance jusqu'à leur extrémité comme dans les échantillons, que j'ai recueillis au pied du Port de la Canaou etc., conservent presque la même largeur de la base au sommet, où ils deviennent presque tout à coup arrondis aigus.* » Confirmavit sententiam jam editam Seringe, cujus cf. *Fl. Jard.* n. 3, p. 155-8.

Pourret, in Herbr. suo Matr., multis nominibus eamdem semper speciem vexavit. Dixit *Delphinium Aconiti* L.? et *D. aconitifolium* Pourr., *D. napellifolium* (sed fateor hoc e fere deperdito specimine dubium mihi mansisse an foret *D. montanum*) et *Ac. Lycoctonum* L.; et *Ac. pyrenaicum* an *Lycoctoni sola varietas?*

Ad hanc speciem relatum est *Aconitum* Dioscoridis, l. 4, c. 77-8 ab Encontre cum DC. *Recherches Acon. anciens*, p. 23, quod iste confirmavit in Syst. Nat. p. 369, n. 7. Huic sententiae non subscribimus.

Delphinium Dioscor., Gesn., Dod., Clus., Tournf.

SECTIO 1.ª **DELPHINIASTRUM** DC.

Delphinium montanum (Titae) DC. *Fr.*

Acon. caerul. hirs., fl. Consol. regal. Tit. It. per Alp. Trident. etc., in calc. Hrt. Mauroc. p. 11 (innum.) Bert. 5, p. 412, n. 10, Loisel. Gall. ed. 2, p. 387, n. 8, DC. Dub. p. 16, n. 7. D. elatum a Koch p. 24, n. 2 et partim. D. elatum La Peyr. Herbr. et D. intermedium Loisel. Nat., La Peyr. Herbr.; D. elatum *b* Gren. Godr. Fr.; D. elatum var. 1. Sering. Jardns.; D. elatum Pal. y Verdr. Part. pract. Bot. Linn. T. 4, p. 394, n. 7, locis indicts. Pyr. Arag. Catal., D. intermedium *g* Trevir. Acon. Delph.; D. pyrenaicum Pourr. ined. ex DC. Fr. et Syst. (a me nullibi visum); D. uncinatum Ziz. in litrs. ad Caesr. Lindl. Bot. Reg. New Ser. V. 9 (integr. collect. v. 23, 1837) n. 1936 e specm. cult. (excls. syns. D. hirsuti Roth et elati All., a DC. nimium fidenter suscepts); Reichnb. Icon. C. 14, t. 73, t. 4676 b.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. med. et orient. editis.

Legi in Pyr. or. Valle *d'Eynes* (Candolleano loco certiore, diebus 21 et 28 Aug. 1839 et 1836; in Pyr. Catal. supra *Setcasas* l. d. *El pla de Morens*, die 28 Jul. 1846. Vivit in Pyr. Arag. fide Pal. y Verdera.

Planta molliter pubescens, ingratum, quamvis laevem, expirans odorem, vitam vivens in locis montanis editis, alpestribus, statura pedali, sesquipedali, speciosos offerens flores, quamvis isti moesta potius quam laeta facie se porrigant, e pallido, ut est herbae quoque, colore.

Caules sub-flexuosi, obscure angulosi, ramis sterilibus nonnullis saepe onusti. Folia quinque-septem lobata, lobis profundis iisque basi cuneatis, superne pinnatifido-laciniatis, lacinia mediana productiore; petioli ad basim evidenter dilatati, quidquid in contrarium dixerint DC., Duby; sunt insuper petioli superne planiusculi, scilicet vix obscurissimo canaliculo ibidem percursi, saltem generatim et in viva planta observati. Superiores bracteae simplices, quasi falciformes. Calcar emarginatum. Flores pallide caerulei, venosi, calcare saturatiore, petalis intus fusco-lividis.

Ceu dubiam retineo Koch prolationem s. r., ex quo characteres ab eo dati parum aut vix conveniant et quia plurium specierum confusio sub illius *D. elato* percipiatur. Agitur potius de illo *D. hirsuto* Roth, Beitr. 2, p. 88, male a pluribus versato, in quod potius cadit locus

Clusii, Rar. pl. Hist. 2, l. 5, p. 94, f. 2, adductus a DC. ad *D. intermedium*, e quo incassum peculiarem instituit speciem Host, Fl. Austr. 2, p. 67, n. 7. Item *D. alpinum* W. Kit. huc inlatum, ex Koch, a Gren. Godr. *Fr.* p. 49, excipiendum non est. Planta Silesiaca-Clusiana, iterum cum Grabowski pro *D. elato* habetur a Wimm. Schles. p. 496.

Nomen indidit novum sine necessitate DC. *(Fr.* 5, p. 641), qui illud Pourret ineditum evulgavit et ceu specificum aptissimum a se recognitum ad designandam alteram speciem *Ranunculaceam* pyrenaeam, quae ut *Aquilegia pyrenaea* a DC. admissa est, dum utraque species tum temporis tantummodo e Pyrenaeis innotebantur, exclusis fallacibus ab ipso DC. allatis synonymis, Rothi et Clusii, non computato Tita, ab italis meis sero recognito, ut et Zannichellio.

SECTIO 2.ª **DELPHINELLUM** DC.

Delphinium verdunense (Castellani) Balb. Append. ad Cat. stirp. hrt. Taur. (1813) p. 31, Not. 1.

Emer. De Castell. ad Balbis, cf. La Peyr. infr. c. Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 387, n. 5. D. cardiopetalum DC. Dub. p. 16, n. 6. D. Garumnae La Peyr. Herbr.; Hist. abr. pl. Pyr. Suppl. 73, cum syn. Balbis. La Peyr. Herbr., D. peregrinum Pourr. Herbr. Matr., Gater. Montaub.; Noul. Fl., Bory, Chaub. Pélop., Gren. Godr. Fr., isti ut videtur, ex Chaubard.; Phledinium virgatum Spach Suit. à Buff.

⊙ Flor. Æstate. Fruct.-Oct. In Pyr. med., or., Atax., ad humilia descendens loca.

Legi in Pyr. septr. aurigr. humil. ad *Pamiers*, die 11 Aug. 1851; in Pyr. or. ad *Fontpedrouse* eodem die anni 1836. Species per regionem mediterraneam facilius obvia, cum fluminum glareis ad humiliora descendens; reperitur nunc facile ad *Toulouse*, ubi La Peyrousei tempore rara conspiciebatur: delecta primo ad *Verdun* et ad *Blagnac* Garumnae, a qua prius non recedebat, hodie ad *Calvinet* et ad *Pech David* facile obvenit. Vidimus in Valle *de Venasques*; ad *Viescas*; in Valle *de Aran*, huc et illuc per *Roussillon*, in *Conflent* etiam ad *Olette*, in agro Narbonensi etiam, inter *Raunel* et *Cuxac*.

Bory et Chaub. *Morée* p. 150, n. 691 opinati sunt, Linnaeum in statuendo suo *D. peregrino* Castellani et Balbisii stirpem prae manibus versavisse. Eis accesserunt Mut. *Fr.* p. 449, Not. ad p. 32, Noul. *Fl. bass. sous Pyr.* p. 21, n. 2 (qui tamen a Bertoloni, Moris, meoque ductus consilio talem dereliquit sententiam in suis *Add. corr.* (1846), p. 7, inque *Flor. analytq. Toulouse* (1861) p. 8), nec non Gren. cum Godr. *Fr.* p. 47, Lagr. Foss. *Tarn. Gar.* p. 11, Sering. *Fl. Jardns.* 3, p. 169.

Sed Smith, in Flora Graeca Sibthorpiana, sub *D. peregrino,* C. 6, p. 4, non *D. cardiopetalum* DC., sed hujus *D. junceum* ad Linnaeanam retulit speciem, observans insuper (sed ut opinor minus feliciter): « *Icon apud J. Bauhin. Hist. pl. 3, P. 1, p. 212, f.* 2 (infer.) *ad D. cardiopetalum DC. Syst. potius referenda mihi videtur.* » Puel, qui plura verba, absque utilitate, de hac re fecit anno 1861, in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 8, p. 203-10, praestantissimum Auctorem Smith praeteriit. Non novit stirpem nostram Treviranus. Antiquorum loca a Tournefort usque a DC., Syst. Nat. 1, p. 347, n. 13, allata, potius respuenda et cum Bertoloni ad *D. halteratum* confirmanda dijudico.

SECTIO 3.ª **CONSOLIDA** DC.

Delphinium pubescens (Magnolii) DC. *Fr.*

Magn. Bot. Monspel. p. 73. DC. Dub. p. 16, n. 3, Griseb. Rum. Bith. p. 319, n. 67. D. Consolida Bert. 5, p. 398, n. 1 (expurg. synon., vel partim). D. tenuissimum Mut. Fr.; D. rigidum Griseb. It. 2, p. 330, 332, ipso fat. Rum. Bith. s. c. D. addendum Mac. Nab.? *D. Consolida Pourr. It.* (ad St. Ant. de Galamus).

⊙ Flor. Jun. abeunte, Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. Per regionem mediterraneam cum *Olea,* solo plerumque calcareo.

Legi in Pyr. Navarr. humil. ad *Liadena*, die 10 Aug. 1844. Observavi ad *Burghuy, Ansò, Hecho,* in *Sobrarbe,* ad *Benavarre,* in Valle *de St. Arnae* ad *Lescherda*, supra *Cadaques* ad *San Sebastiano*, ad *Narbonne, Perpignan,* etc.

Tota planta, ne calyce excepto, pubescens, color herbae sub-cinereus. Caulis in locis propitiis ramosissimus fit, ramis imis strictis, superioribus divaricatis. Bracteae in pedicellis plures, saepius duae sub-oppositae. Flores lilacini, nec pallidi. Antherae luteae. Calcaria ascendentia, obtusiuscula. Capsulae erectae lateraliter ab apice dehiscentes, ferentes semina plura formae irregularis, sub-triangularia tamen, nigrescentia, transversim membranaceo-rugosa. Facile conspicuus est in hac specie stilus organi foeminei prorsus lateralis. Pubescentia plantae interdum parcissima; dum copiosa adest sub-adpressa, et patula sese offert.

Num *D. Consolidae* varietas? dubitatum est a Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 386, n. 2, qui bonam esse speciem judicaverat dum eam, *Notic.* p. 85, sub nomine *D. ambigui* descripsit. Pro *D. Consolida* accepere quidam, Gouan Hrt. Monspel., Brot. Fl. Lusit., Savi Pis., Asch. Kan. Pl. or.; cum eo conjunxit Smith, in Flor. Graec. Sibthrp. C. 6, p. 3, quam sententiam sequuti sunt Chaub. *Fragm. bot.* cr. 1830, p. 1, Noul. *Fl. bass. sous Pyr.* p. 20, n. 1, qui observationibus Bory Chaub. *Morée* n. 690 quoque cum suis conjunctis, *D. Ajacis* etiam ceu varietatem б densifloram consideravit, a qua sententia sero discessit, amicorum judiciis collectis, editis ab eo *Add. corr.* (1846) p. 7, ut et in *Fl. anal. Toul.* ps. 7-8. Item Bertoloni, auctoritatis Smithianae perdite fautor, nullum inter *D. pubescens* et *Consolidam* discrimen admisit, Fl. It. c. Smithianae sententiae accessit etiam Treviranus, dum in sua opella de *Delphin.* deque *Aquileg.* p. 8, n. 2, ita ad scribendum se induxit: « *Neque D. ambiguum Loisel. a D. Consolida differre videtur, multo minus novam speciem constituit, quam Cel. Candolleus D. pubescentis nomine salutavit. Characteres enim quibus illud tum a D. Consolida L. separare conatur, instabiles esse, cuique facile patebit.* » Alii, ut Reichnb. Fl. Germ. excursr. n. 4469, Mut. *Fr.* 1, p. 32, n. 3, *D. pubescens* DC. ceu idem ac *D. tenuissimum* Flor. Graec. praedicarunt; sed istud ad *D. Consolidam* ducit Grisebach. Reperii apud D'Urville, Enumer. pl. or. p. 57, n. 453, quamdam observationem, quae me in suspicionem induxit, num iste habuerit *D. pubescens* DC. sub suo *D. cardiopetalo* DC. Syst.? cum synon. *D. peregrini* Lamk. *Dict. En.* D'Urville. « *Planta nostra pubescens in omnibus partibus, capsulas usque, floresque pallide caerulei. Quasi media inter D. cardiopetalum et D. junceum DC. Frequens in campis arenosis insulae Scyri Junio florens* ⊙. » *D. junceum* DC. synonymon esse *D. peregrini* L. juvat recordare.

D. divaricatum Ledeb., Eichwald. Pl. nov. min. cogn. Casp. Cauc.

p. n. t. 16 pro specie a *D. pubescente* distincta non tam cito recipitur, idque ulterius examinandum, cultura etiam tentandum censeo. Henningius *D. pubescens* DC. illud crediderat, Pl. Tanaic. (1823). *D. paniculatum* Host. Austr. 2, p. 65, n. 2, et *D. divaricatum* Reichnb. Ic. C. 14, p. 20, t. 66, f. 4669 *b*, videntur eaedem plantae.

Porro, *D. addendum* Mac. Nab. describitur in *Trans. Soc. bot. Edimb.* T. 9, P. 2 (1868), p. 332-6, cf. *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 16 (1869), p. 100; diciturque in Anglia repertum. Spectatis characteribus datis ego in suspicionem veni, agi de *D. pubescente* DC. cum cerealibus in Angliam invecto.

Addam ea quae perpendenda protulerunt Fisch., Mey. Animadv. bot. etc. in Indic. 2.° Sem. hrt. Petropol. Dec. 1835, cf. *Ann. Sc. Nat. Par.* Sér. 2, T. 5 (1836), p. 80. « *Ad D. Ajacis L., neque ad D. Consolidam, nec ad D. pubescens DC. spectat D. Consolida Flor. Graec. t. 504. Pariter, D. Consolida Engl. Bot. t. 1839 aut speciem distinctam (an D. ambiguum Mill.?) aut potius varietatem D. Ajacis, ramis pedunculisque magis patentibus, existimamus. Ad D. Consolidam L. (cf. Flor. Dan. t. 683 et Clus. Rar. pl. h. p. 207 D. vulgar. plen. flor.) haec britannica planta pertinere nequit.* » Et revera Bory, Chaub. *Morée* l. c. retulerunt *D. Consolidam* Flor. Graec. ad *D. Ajacis*, de *Consolida* L. silentes inter adducta synonyma; in observationibus vero palam demonstrantes, se istud habere pro peculiari ac diversa specie. De *D. Consolida* Flor. Graec. idem datum est judicium a Grisebach. Patet ergo, quam incaute Bertoloni, l. c., Flor. Graec., *Engl. Bot.* et Fl. Dan., ad unicam retulerit speciem, sub nomine *D. Consolidae*, quae ita ab eo concepta est, ut, saltem quoad synonyma, chaos eveniat, nimium hac vice quoque, eximio caeterum viro, Smith indulgendo, imitandoque!

Ego quoque tantorum virorum auctoritate permotus *D. Consolidam* Flor. Graec. ad *D. Ajacis* mitterem; ast si meam sequi auderem opinionem ad *D. pubescens* potius referrem.

Desistendum jam est, ex quo, monente Janka, Dac. eur. n. 36, *D. Ajacis* Griseb. et ut videtur aliorum modo citatorum auctorum, ad *D. orientale* (Dioscr.?) Gay potius spectare videtur; de hac specie cf. Gay apud Gren. Godr. *Fr.* p. 47 cum nota; huic *D. ornatum* Bouché, etc. Locus Dioscoridis huc, neque ad *D. Consolidam* Auctor. firmatus, est *Delphin.* 1, Dioscr. l. 3, c. 77.

Neque magis tutum mihi visum est *D. tenuissimum* Flor. Graec. ad *D. Consolidam* cum Grisebach relatum Rum. Bith. p. 319, n. 65, adeo ut eum reliquendum fore potius existimaverim.

D. pubescens DC. est *Consolida regalis arvensis* Magnol (non G. Bauh. Pin.) Bot. Monspel. (1686) p. 73, ut egomet e loci autopsia certior sum factus; citavitque Magnol jam in *Fl. Fr. Suppl.* DC. p. 641; neque antiquiorem speciei auctorem percepi. Reapse ille speciem minus exacte denominaverat, nec agi de re tunc temporis apud botanicos nova pervidit; ast dum de antiquis auctoribus agitur, minus scrupulosos esse consuevimus, ex quo certiores facti sumus eamdem ac nostram illos prae manibus versavisse speciem. Sed *Consolida regalis minor flore pleno albo et caeruleo,* J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 26, p. 212, f. 3, a DC. pariter, dubitanter quamvis, citata, mihi tam incerta sese offert, ut eam huc citare non audeam. Illico aliquid alieni in plantae habitu video; et stirps e

patria ignota, culta in horto Montbelgardensi monstrosa insuper facta, vix unquam recipietur ab iis, qui prolationes certas, ut veritatis fundamentum sint, in illorum operibus tantummodo inferunt.

Delphinium Consolida (Brunfelsii, Ruellii?) L. Sp.

Brunf. Herbr. 1, p. 83; Ruell. De Nat. stirp. pl. 3, c. 49, p. 713, lin. 10? Koch p. 24, n. 1, Gaud. 3, n. 1212, Lagr. Foss. Trn. Gar. c. 11, n. 2, Noul. Add. corr. ad Fl. du bass. sous Pyr. p. 7, Dub. p. 16, n. 2, Baker apud Irvin. Phytol. 2 (1857-8), p. 376. La Peyr. Herbr. s. l.; D. segetum Tournf., Lamk.; D. divaricatum Dulac. (non Ledeb.?); D. arvense Park., Buxb. Hall., D. monophyllum Gilib. Exerc. phyt., D. confusum Low. Madr. Add. Emnd. Flor. Dan. t. 683, Sv. Bot. v. 1, t. 58, Flor. Batv. v. 9, t. 677, Dietr. Fl. Bor. v. 5, n. 336, Reichnb. Icon. C. 14, t. 66, f. 4669, Lamk. Ill. t. 482, f. 1, Plenck Ic. pl. med. T. 5, p. 46, t. 433, Rivin. Pentp. irreg. t. 124, f. 1 vix, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 27, t. 4. Matth. p. 760, Camer. Epit. p. 521, Fuchs. Hist. st. p. 27, Trag. St. b. p. 569, Cord. Hist. pl. crt. 159 b fig., Lob. Obs. p. 427, f. 1, Icon. t. 739, f. 2, Dod. Pempt. p. 252, f. 2. Egenolph. Herbr. imag. crt. 18, f. 2 vix; Dorstn. Botn. crt. 90 B, Lonicr. Nat. crt. 182 C, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 26, p. 210, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 970 f. infr.

⊙ Flor. Jul. Aug. Fruct. Jul.-Sept. Per regionem oceanicam potius obvium in Pyrenaeis; semper tamen rarum.

Sub *Toulouse* vidit Noulet; *à Pech David* Timb., ad *Vic* Corbin, ad *Mosset* ego.

Clusiana figura, Rar. pl. Hist. 2, l. 6, p. 207, f. 1, offert plantam floribus duplicatis onustam.

Tragi et Cordi prolationes (cum eadem figura) ad *D. Ajacis* traxit DC. Syst. p. 342, n. 3, cui firmiter obstamus, plurium quoque consilio muniti.

Si recte video, *D. Consolida* (vel *Consolida regalis* plurium a renatis litteris studiisve) species est potius septentrionalis, quam meridionalis; saltem illuc longe frequentior.

Delphinium simplex (Dioscoridis? Dodonaei) Salisbr. Pr. p. 375, n. 2.

An D. alter. Romanis Buccinum. Dioscr. l. 3, c. 77? Dod. Coronr. ed. 1568, p. 54-5 fig. D. Ajacis L. Sp., Bert. 5, p. 400, n. 2, Gaud. 3, n. 1213, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 58, Gren. Godr. Fr. p. 46, DC. Dub. p. 16, n. 1, Baker apud Irvin. Phytol. 2 (1857-8), p. 376. D. pubescens Noul. Add. corr. ad Fl. bass. sous Pyr. p. 7. D. Consolida var. La Peyr. Herbr.; D. Consolida Bull. Par. et Engl. Bot. D. sativum Rivin. Engl. Bot. v. 26, n. 1839 credo; Bull. Fl. Par. T. 3, t. 301, Reichnb. Icon. C. 14, t. 67, f. 4670, Rivin. Pentp. irreg. t. 125, Moggr. Fl. Menton. t. 52. Dod. Coron. ed. 1569, p. 55-6 fig., Pempt. p. 252, f. 1 mihi quidq. dub.; volunt DC., Curt.; Clus. Rar. pl. h. 2, l. 6, p. 206, f. 1 ead.; Lob. Ic. t. 740, f. 1, haec fig. tutior.

⊙ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept.

Legi in Pyr. septr. med. ad *St. Agneau* et ad *Boussens,* diebus 22 Jun. 1852 et 28 Aug. ejusdem anni. Observavi ad *Castanet*, ad *Toulouse.*

Multum variat statura. Caulis interdum unicum tantum racemum, saepius eorum plures gerens, densos aut laxos. Flores generatim caerulei occurrunt in planta spontanea.

Num *D. Ajacis* Gay, in litteris ad Des Moulins (cf. *Dordogn.* p. 12) identicum nec ne cum nostro sit, asserere non auderem.

Demum Noulet (a die 22 Jun. 1852), consilio amicorum ductus, hanc stirpem pro *D. Ajacis* (nec *pubescente*) recipit et plantam sat frequentem ad *Toulouse* inter segetes, ex hortis migravisse putat, quamvis neque hoc dixerit in sua *Flor. anal. Toulous.* p. 8. Miraberis Noulet, l. c., adduxisse *D. Consolidam* et *D. pubescentem* in *Fl. bass. sous Pyr.* p. 20, ubi unicam tantum plantam, *D. Consolidam,* tractavit, cui perperam ceu synonymon retulit *D. pubescens* DC.

Sunt qui in hac planta videant *Hyacinthum* Theocr. Idyll. 19, Ovid. Metam. 10, Vergil. Buc., Georg., quam sententiam respuit Bertol. It. 5,

p. 401, et ego quoque in *Flor. Virgil.*, quam conferas, si libet, ps. 63-4, ac ps. 133-5. Et quum huc introiverit illud *Ai Ai* Ovidianum, Met. c. v. 215, quasi nomenclationis origo, tum ego de re ad nostram stirpem pertinente (quamvis agatur de poesis interpretione quantumvis libera) minime persuasus, Linnaenam illam nomenclationem deserendam duxi.

Caulis basi plerumque simplex quapropter Salisburiana denominatione non deterruit.

Aquilina Matth., Lobel., Camer. *Aquilegia* Trag., Tournf., L. Hoc nomen derivatum a similitudine calcarium corollae cum aquilinis unguibus, *Aquilinam* rectius cum Mattiolo antiqui plures scripserunt, sicque ego restituendum duco. Nam *Aquilegia,* sive corruptum habeatur ab *Aquilina,* sive sumatur pro eo quod latine significat (aquarum receptum) ad plantas hasce nostras relata vel non convenit aut etymon mutat, semperque aliqua parte graviter peccat. Objectari posset *Aquilinam* adjectivum esse; excludatur tum et in novum mutetur nomen, quo die exclusio adjectivorum omnium ad genera adhibitorum cum plausu praedicabitur.

Aquilina pyrenaea (G. Bauhini ? Tourneforti) Nob.

G. Bauh. Pr. p. 75, n. 2. De Tournf. dicam infra. Aquilegia pyrenaica DC. Fr., Koch p. 24, n. 5, Bert. 5, p. 431, n. 3, Gaud. 3. n. 1224, Sering. Fl. Jardns. 3, p. 115, n. 6, DC. Dub. p. 15, n. 4. Lallm. in Ind. 11 h. Petropl. (1845) p. 50. Aqulg. alpina La Peyr. Herbr., Pourr. Herbr. Matr., Berger. Bass. Pyr., Dufour Bouq. Pyr., A. viscosa De Notrs. Rprt. Fl. Lig. 54 ? Trevir. Delph. Aquilg. p. 23, t. 2, fig. integr.; Reichnb. Icon. C. 14, t. 117, f. 4732 et t. 116, f. 4731 b viscs., Verl. Plnts. alpns. p. 238, f. 2.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In editioribus Pyrenaeorum, mediorum praesertim.

Legi in Pyr. septr. med. sub *le Port de Venasques*, die 31 Jul. 1836. Habui in m.^e^ *Gurzy* supra *les Eaux Bonnes* a De Girard; ex *le Pic de Gabizos*, e *la Péne de Lhieris, l'Oule du Marboré* et ut videtur ex *Higlatère* a Deville, cujus specimina ex *le Pic de Bazés (Azun)* transierunt in meum Herbar. gener. Accedunt specimina e Pyr. Arag. Bordère. Observavi in m.^e^ *Aloña* supra *Oñate*, ad Balnea *de Panticosa*, supra *Cauteretz*, sub *le Port de Salau*, etc.

In suspicionem adducor *Aq. discolorem* Leresch. Levier (1880) meram esse nostrae speciei varietatem.

Aqlg. mont. parv. flor. thalictr. fol. G. Bauh. Pr. p. 75, n. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 484 (sin. fig.), Uster. Delect. Opusclr. t. 3, Lachenal. Act. Helv. 8, p. 146, t. 5 hinc inde jactata est.

Haller eam *Olfam thalictrifoliam* esse voluit (Helv. n. 1190); stirpem a Lachenal illustratam ab *A. viscosa* Gouani primus separavit Persoon, Syst. Veg. ed. 15, p. 541, n. 1; DC. Syst., p. 335, prius ex Lachenal ad *A. viscosam* referre, mox ad *A. pyrenaeam*, p. 337, Hegenbach, Fl. Basil. Supplem. p. 97 formam depauperatam *A. vulgaris* dijudicare. Supervenit tandem Schott, qui, Zool. bot. Verein. 2, 1853, p. 128, illam proprio distinxit nomine *A. Bauhini*, cui retulit *A. viscosam* Host Austr. Syn., Trevir. *Delph. Aquil.* s. c., et Wulf. Nor. ex Fenzl (et Graf), nec non *A. Enselianam* F. B. Schultz.; quibus synonymis alia quoque adducta sunt a Neilreich in Maly Enum. pl. Austr. p. 225-6, scilicet *A. alpina* Sternb., *A. pyrenaica* Reichnb., Germ. et hujus

nominis plantae varietas β Bertol., Koch, ac insuper *A. viscosa* Reichnb. s. c., denique *A. thalictrifolia* Schott et Kotschy. *A. pyrenaica* Visian. Dalm. pro *A. Kitaibeli* Schott recognita est. Hoc in fide auctorum relicto, mihi declarandum restat, stirpem Bauhinorum non adhuc bene illustratam me percipere, ut non percepit Gaud. Helv. 3, p. 477 in Obs. ad *Aqlm. alpinam.*

Oblitam speciem a Dufour dicit Grenier, *Souven. botq.* 1837, p. 11, sed evidenter ea est planta, quae pro *A. alpina* (Pyrenaeis exotica) indigitatur a Dufour, *Bouq.* in *Excurs. botq. Pics An. et Amoul.* p. 37, n. 15.

La Peyrouse, qui *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 306, n. 2 differentiam speciei nostrae ab *alpina* All. optime animadverterat, dein, *Suppl.* p. 75, distinctioni a DC. propositae parum si accomodavit. Male omnino Chaubard, *Fragm. botq.* cr. 1830, p. 2, non solum *pyrenaeam alpinae* adjunxit, quin etiam *Aquilinae vulgaris* varietatem esse suspicatus est. Item de istis parum exactam sibi confecerat notionem Richard Spruce, ut liquet e sequente nota: « *I do not see how this is to be kept apart from A. alpina, for I find the spur always more or less curved at the extremity; and I consider it hightly probable that both of them are merely alpine states of A. vulgaris.* » Spr. *Not. on the Botan. of the Pyren.* in *London Journ. of Botan.* T. 5 (1846), p. 537.

Stirpem pyrenaeam in reliquiis Herbar. Tournefrt., Parisii, frustra quaesivi. Sed minime dubito, quam stirpem e Tourneforti topographia circa *Gavarnie* et *au Pont d'Espagne* sub nomine *A. viscosae* indigitavit La Peyr. l. c. Voy. de Tournf. p. LXXVI, nec non in m.^e *Lhieris* ad p. LVII, ipsissimam hanc esse nostram *A. pyrenaeam*, in citatis locis a pluribus nostrum repetitis vicibus visam vel collectam.

Aquilina vulgaris (Hildegardiae) Nob.

Hildeg. (fat. funct. 1180) Physic. ed. Schott. Argent. 1544. Acoleia, S. 2, c. 140. Aquilegia vulgaris Weinm., L. Sp., Koch p. 23, n. 1, Bert. 5, p. 428, n. 1, Gaud. 3, n. 1222 et Add. in V. 7-p. 658, Moris Sard. 1, n. 32, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 55, A. vulgar. et A. viscosa Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 389, ns. 1, 2; DC. Dub. p. 15, ns. 1, 2, Brot. Flor. Lusit. 2, p. 333, ns. 1, 2. Aqlg. vulgr. La Peyr. Herbr. et A. diversifolia La Peyr. Herbr.?, A. vulgr. *b* pauciflora St. Am. Fl. Agen.; A. caerulea et A. rubra Gerard. J.; A. viscosa Gouan. infr. c.; Aqlg. sylvestris Vetr. plur. A. cornuta Gilib. Exerc. phyt., A. nemoralis, A. praecox et A. collina Jord.; A. speciosa Timb., sic judic. et inde A. arbacensis Timb., A. atrata Koch, ex Gren. et Godet Jur., A. ruscinonensis Timb. et Jeanbr. Engl. Bot. v. 5, n. 297, Fl. Dan. t. 695, Sv. Bot. v. 2, t. 118, Schrank Fl. Monac. t. 46, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 175, t. 118, f. 3, Loisel. Fl. genr. Fr. t. 14, Libosch. Trin. p. 41, t. 14, Plenck Ic. pl. med. T. 5, p. 48, t. 437, Reichnb. Icon. C. 14, t. 114, f. 4729, Turp. Fl. med. T. 1, t. 24, Mill. Linn. Syst. illustr. Cl. 13, Ord. 5 cum tabs.; Gouan Ill. p. 32 (p. err. 33) t. 19, f. 1 contract., Garid. Pl. Aix p. 38, t. 8. Matth. p. 629, Camer. Epit. p. 404, Fuchs. Hist. st. p. 102, Trag. St. p. 137, Dod. Flor. Coronr. (ed. 1568) p. 81, Pempt. p. 181, f. 1, Lob. Obs. p. 440, f. 1, Icon. t. 761, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 820 f. infr., Columm. Phyt, ed. Neap., vel ed. Flor. aeque p. 1, t. 1, Egenolph. Herbr. imag. P. 1, f. 1 et crt. 9 f. inter. ead. et P. 2, crt. 14 a f. inter. Dorsten. Bot. crt. 30 D, Lonicr. Nat. h. crt. 85 B, Cub. Hrt. San. ed. Germ. 1585, c. 162, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 484 figurae.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. Plerumque in montanis provenit, scilicet cum *Olea* raro.

Legi in Pyr. or. ad *Mont-Louis* et ad *Eynes,* diebus 9 et 25 Jul. 1836. Habeo a Deville ex *Sarouilles* et, ut videtur e relictis notis, e *Tarbes* (specimina absque scheda); e m.^e *Llaurenti* a Timbal sub n. *A. cyclophyllae.* Varietatem floribus albis, lectam ut credidimus ad *St. Béat,* de Herbr. Parentau accepi a Montané. Observavi ad *Consolation* supra *Collioure* (zona oleifera, ut vidimus ad Monspelium).

Individua aliqua ad *el Passaje,* die 20 Jun. 1857, vel ad *Tolosa* (Cantabr.), 6 Jul. ejusdem anni observavi, in quibus superior plantae

pars tantum aliquot scatebat glandulis, vel si mavis, conspiciebantur in iis pili vel apice glandulosi, vel basi admodum bulbilli incrassati.

Distinxerunt nonnulli, Gouan praeeunte, ceu peculiarem speciem, in qua tantummodo statura minor est, et pubescentia viscosa major. De hujus plantae separatione legitima dubitarunt Villar *Dauph.*, Pollini Ver., DC. Syst. et Pr.; ne dicam Linnaeus, qui (fere incredulus) in litteris saepe Gouan sollicitare, ut illustraret *A.* suam *viscosam,* ut ejus semina aut frustula mitteret, denique illum exortare, ut videret « *num semper sit viscosa?* » cf. *Letts.* Linn. Gouan apud Amouroux *Notic. histor. sur Gouan* in *Mem. Soc. Linn. Par.* T. 1 (1822), p. 191-2. *A. viscosam* ceu speciem porro respuere Murray Syst. Vegtb.; La Peyr. *Hist. abr. pl. Pyr.*, St. Am. *Agen.*, Wallr. Ann. bot., Bert. Am., Spreng. Syst. Veg., Chaub. Fragm. (1830).

Non erat ideo cur clamorem de re palam conclamata ageret Grenier in sua opella *Obs. bot. Besanç.* 1838, p. 5; nec aequus fuit Boiss., *Voy. botq. Esp.* p. 12, n. 31, hancine sententiam Greniero tribuens. De Murray erit observandum, quod dum hic dicit, Syst. Veget. ed. 13, p. 420, n. 1, ed. 14, p. 505, n. 2, se semina *A. viscosae* a Gouan accepisse, iste *Herbris.* p. 38, nullum de ea semen misisse Murrayo declarat.

A. viscosa Waldst. Kit. pl. rar. Hungr. T. 2, p. 184, t. 169 sese offert ceu speciem ab ea de qua loquimur absimilem, cf. Wallr. Ann. bot. p. 72, n. 143; item ab *A. pyrenaea* diversa judicatur. Eam e Pyrenaeis se possidere dicit Koch, Syn. ed. 2, p. 23 sub n. 1, et *A. viscosam*, cum *A. pyrenaea*, utramque in Pyrenaeis indicant Grisebach et Schenk, Obs. pl. alpin. (1851) ns. 295, 296! Sunt etiam Loret cum Martins, *Herb. Lozér. Prost* (1862) p. 39-42, qui putatam Gouani speciem iterum vitae redire conati sunt. Inanis mihi labor. De Kitaibeli planta quidquam relatum est etiam sub superiore specie, sed cf. *A. Kitaibeli* Schott, Zool. bot. Verein. (1853) 2, p. 129.

Degit in Herbr. La Peyrouse illius *A. diversifolia* e Pyr. occ. a Lalonne accepta, quae videtur lusus aut monstrosus status *A. vulgaris.* De illa siluit La Peyrouse in suis scriptis. Gerit ista flores prae illis *A. vulgaris* minores, semiduplices, petala lutea, parva et folia quidquam diversa. D.r Lalonne (quem, ut de nonnullis plantis pyrenaeis interrogarem, inquisivi Oloron, die 14 Oct. 1842) mecum, homo misanthropus, dicere, a se semel repertam stirpem, dein incassum perquisitam. Caeterum *A. vulgarem* floribus albentibus plures viderunt, et in Flor. Dan. V. 4 edit. a Muller, sub t. 695, inspicitur hujus speciei figura cum floribus plurimis, inter quos unus pingitur luteus. Denique *A. vulgaris* ludens corollis albis facile in hortis visitur, e quibus in ruderatis et in campis transiens, alienam a typo interdum obtulit faciem.

A. canadensem esse hybridam plantam matre *A. vulgari,* patre *Fumaria sempervirenti*, seu *Corydalide glauca* (Cornut.) Pursh, cogitare, credere et scribere potuit Linnaeus in illa sua famosa Dissert., Plant. hybrid., in Am. Acad. T. 3 (1787), p. 39, n. 8.

Nigella Trag., Tournf.

Nigella hispanica (J. Gerardi) Ignot. penes G. Bauhin. (Pr. p. 75, n. 1) semina sic denominata mittents.

Ger. Herbl. p. 1085 f. cum n. 6. DC. Pr. p. 49, n. 4 et cum Dub. P. 2, p. 1023, Lagr. Foss. Tarn. Gar. p. 10, n. 2. N. sativa La Peyr. Herbr., partim.; N. arvensis et N. hispanica Noul. Fl. bass. sous Pyr., ipso fat. Add. corr. p. 7; N. hispan. et N. arvensis Pourr. Herbr. Matr., haec partim; Asso Arag.; N. gallica Jord. Pug.? Noul. Fl. anal. Toul.; N. divaricata Baupré. Desf. Fl. Atl. p. 430, t. 112, Mill. Ic. t. 187, f. 1 mihi placet, DC. dubia, Sims Bot. Mag. t. 1265 vix. Besl. Hrt. Eyst. Aest. 2, t. 10, f. 1 tollerab.; Park. Theatr. p. 1375, fig. 2 mal. Debry Floril. renovat. 1641, t. 52, f. extr., Debry Florileg. nov. 2, t. 52 f. exter., Weinm. Phytgr. t. 758, f. b et t. 757 f. e. Moris. Hist. pl. Oxon. 3, S. 12, p. 316, n. 9, t. 18, f. 9 mala.

⊙ Flor. Jun., Æstate et Autumno ineunte. Fruct. Æstate-Nov. Per regionem mediterraneam facilius obvenit; sed huc et illuc reperitur in Pyr. septr. med., humilior.; occidentalibusque etiam.

Legi in Pyr. Navarr. ad *Pamplona,* die 25 Jun. 1844; in Pyr. Arag. ad *Fiscal,* die 13 Oct. 1845. Observavi supra *Bilbao* ad *Gordejuela;* ad *Toulouse, Pamiers, Narbonne.*

Statura plantae pedalis, sesquipedalis etiam; caulis glaber, si demas scabritiem aliquam ad angulos. Folia glabra, in costis aeque scabrida, superne sulcata. Sepala pallide caerulea in eorum superiore pagina; in inferiore albentia cum venis anastomosantibus, reticulum viridem efficientibus. Antherae apiculatae. Stili circinnatim revoluti. Capsulae scabridae, ultra medium connatae. Pistillos vidi quinque, sex, octo et decem, in pauperioribus individuis perpaucos, plures in luxuriantibus, vel in primario flore.

Figura Desfontäinesii male in flore integro, vix in petalo seorsim delineato, offert unguem tam longum (ferme longitudine limbi), ut video in meis speciminibus; antherae seorsim delineatae vix bene expressae sunt, apiculo tenuissimo; aliae, in flore integro, male omnino reprehesentantur, sit pace percelebris delineatoris Redouté. Sub *Lejona* Cantabriae, mare versus hanc stirpem vidi sesqui- vel bi-pollicarem, simplicem, unifloram, lateque in hoc statu crescentem in locis incultis, macris, siccis; sed ubi segetes fuerant elatior, ramosior, plurifera, ut alibi, reperiebatur.

Speciem Cosson in varietates dividere, inter quas pyrenaea nostra varietati *parviflorae* subjiceretur; cf. Coss. *Pl. nouv. cr. midi d'Espagne,* (1850) p. 49.

Besleriana figura robustam offert plantam, in qua tamen notae praecipuae adstant, ruditer tamen et minus feliciter, de more ejus, expressae. Vix excipienda est Debryana figura. Morisoniana male florem, pejus adhuc fructum refert, rudis insuper, nec bene partium formas et proportiones reddens, omittenda potius fuisset. Parkinson ramum floriferum tantum, nec adeo feliciter delineavit.

Latet nostra species in Herbar. Dilligemensi a Wijnhouts composito (anno 1633), falso tamen insignita nomine, ut testatur Courtois in Dod. Pempt. Comm. 2.

Agnovi per errorem hanc speciem *N. arvensem* denominatam fuisse; hanc per Pyrenaeos nusquam inventam credo; aliter opinati sunt Grenier, Godr. *Fr.* p. 44, *N. arvensem* in *Roussillon* expedite indicantes.

Nigella damascena Ryff et Egenolphi! Cordi V., Trag. p. 118, L.

Egenlph. in Dioscr. ed. 1 cum Ryff. p. 243; ed. Varior. 1549, p. 241 cum fig. (1.a). Koch. p. 22, n. 2, Bert. 5. p. 434, n. 1, Moris Sard. 1, n. 31, DC. Dub. p. 15, n. 3. La Peyr. Herbr.: N. coarctata DC. Syst. et N. pygmaea Pers. Syn., ex Spenn. Monogr.? Erobathos damascenum Spach Suit. à Buff. Flor. Graec. Sibthrp. C. 6, p. 7, t. 609, Schk. Handb. 2, t. 146, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 174, t. 118, f. 1 (1); Lamk. Ill. t. 488, f. 2, Reichnb. Icon. C. 14, t. 120, f. 4737, Curt. Bot. Mag. n. 22, Savi Mat. med. p. 28, t. 16, Mill. Icon. t. 187, f. 2, Sabb. Hrt. Rom. T. 4, t. 94. Moggr. Fl. Menton. t. 52 bis f. C. Matth. p. 796, Camer. Epit. p. 552, Trag. St. h. p. 117, Cord. Hist. pl. crt. 128 a, Fuchs. Hist.

st. p. 504, Lob. Obs. p. 428, f. 1, Icon. t. 741, f. 2, Dod. Pempt. p. 304, Weinm. Phytgr. t. 747 f. c, d, Cienfuegos MNS. Matr. Hist. pl. (1627) T. 5, p. 542, p. 546 fig. ex Asso.

⊙ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jul. Aug. Pyr. Atax., or., Catal., cum *Olea*. Legi in montbs. Corbariens. ad *Cascastel*, die 9 Jun. 1852. Habui ex viciniis *de Perpignan* a Massot. Observavi ad *Touchant*, ad *St. Paul de Fenouilledes*, ad *St. Ant. de Galamus*; ad *Casas de Pena*, ad *Curbanel* sub *Alet*; ad *Cardona*, *Pons*, etc. Ad *Toulouse* ceu advena consideranda.

Caulem apice ramosum dixerunt Desfontaines Atl., DC. Fr. et cum istis Noulet *Fl. bass. sous Pyr.* p. 18, n. 1, quod quum in spontanea planta rarius interveniat, tunc absolute dici nequit, in Floris praesertim.

Icon Fuchsii evidenter e planta culta desumpta est, quia elatam ac valde ramosam fingit plantam; ipse Fuchsius hanc *N. hortensem* nuncupare, scitumque insuper *N. damascenam* in Germania, saltem Fuchsii tempore, non visam spontaneam.

Melanthium Dioscor. l. 3, c. 83 ad *N. sativam* pertinet; nec ad *N. arvensem*, cui speciei quidam cum G. Bauh. Pin. p. 145, n. 1 afferunt.

Olfa Adans. *Fam. pl.* 2, p. 458. *Isopyrum* L. et Auctor.

Isopyrum Dioscr. l. 4, c. 119 densis obsitum tenebris intelligere nequeo. Istud Matthiolo aliisque fuit *Nigella damascena*; Caesalpino *Lathyrus currentifolius*; Columnae, a Clusio laudato, *Aquilina vulgaris*; Dodonaeo (Dioscoridis textu ad mentem suam accomodato, Pempt. p. 580) *Menyanthes palustris*; Adansonio *Hepatica nobilis* (*Fam. pl.* 2, p. 460); Sprengelio, prius (et Fontanesio ex eo) *Isopyrum fumarioides*, quae species in Graecia desideratur; mox, Sprengelio ipso (Comm. in Dioscr. 2, p. 626), *Corydalis claviculata*; Sibthorp dubitanter (neque absolute ut autumat DC. Syst. p. 323 Nota) *Fumaria capreolata*; aliis, inter quos Theis (*Gloss. botq.* p. 245) videbatur stirps *Nigellae sativae* proxima, imo similis, consideratis seminibus a Dioscoride dictis *saporem Nigellae imitantibus*; non dixit tamen Theis illud esse *Nigellam sativam*, ut re non bene considerata, eum asseruisse declarat DC. l. c. Sibthorpii opinionem laudarunt DC., Billerbeck, Fée, Fraas. Ego vero in nullum incumbo: hoc tantum clare percipio, *Isopyrum* Dioscoridis ab eo Neotericorum abhorrere, quapropter Linnaeanam denominationem damnandam fore existimavi. Praeterivi *Isopyrum seu Phasiolum* Galeni, De Simpl. facult. l. 6 (alphabet.).

Olfa thalictrifolia (Clusii) N.

Clus. Pann. A. p. 378, 379 fig. Isopyrum thalictroides L., Koch p. 22, Bert. 5, p. 582, Gaud. 3, n. 1285, DC. Dub. p. 14, Maxim. Pl. asiat. in Bull. Acad. Sc. Petersb. V. 11 (1883), p. 631, n. 7. Is. thal. La Peyr. Herbr.; I. album Dulac., Is. aquilegioides L.; non I. thalictr. Hook. fil. et Thoms., quod Is. anemonoides Kar., Kir., nec Is. thalictr. Hook. Journ., quod Is. biternatum Torr. et As. Gray, ex Maxim. Jacq. A. 2, p. 3, t. 105, Loisel. Fl. genr. Fr. t. 7, Reichnb. Icon. C. 14, t. 113, f. 4728, Clus. Rar. pl. h. l. 2, p. 233, f. 1, Barr. Ic. t. 480, Bocc. Mus. pnt. p. 84, t. 79, fig. I. ex Barrl., Mentz. Pug. t. 8, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 437, n. 12, t. 28, f. 12 ex Clus. et 3, S. 12, p. 458, n. 5, t. 1 fig. ult. n. 5, hanc ex Mentz.

♃ Flor. Mart. et per Ver. Fruct. Maj. Jul.

Legi in Pyr. occ. Valle *d'Aspe* supra *Urdos*, die 30 Apr. 1845; in Pyr. septr. med. *au Pic de Gard*, die 1 Jul. 1840. Habui ex *les Eaux Bonnes* ab opt. Marcoth; lectam *au Pic de Lhieris* et in Valle *Azun* a Deville. Vidi ad *Barèges*, *Séméac*, *Seix*, in m.ᵗᵉ *Esquierry*, *Llaurenti*, etc.

Habitus, faciesve *Thalictri* (jam a Clusio indigitata), folia *Thalictri tuberosi* potissimum, fructus figurae *Thal. macrocarpi* similis, *Thalictrum* Tournefortio: attamen ab hoc genere tribus necessario divellenda.

Helleborus Theophr., Adans.

Helleborus foetidus (Ruelli?, Tragi, Fuchsii) L. Sp.

Trag. St. h. p. 404 et Consiligo Ruellii Trag. Ibid. p. 251 fig. mal.; et ante Kreuth. german. 1539. Koch p. 22, n. 5, Bert. 5, p. 592, n. 3, Gaud. 3, n. 1289, DC. Dub. p. 14, n. 3. La Peyr. Herbr. sin. l., H. niger Pourr. It. (ad Salvanaire)! Engl. Bot. v. 9, n. 613, Bull. Herb. Fr. t. 71, Reichnb. Icon. C. 14, t. 103, f. 4715, Plenck Ic. pl. med. S. 5, p. 55, t. 449, Savi Mat. med. p. 43. t. 13, Berger. Phytonomat. p. 187 cum tab. in qua calyx nimium coloratus reprehesentatur; Roques Phytgr. med. 2, p. 464, t. 100, Br., Phoeb., Ratzb. Pl. vén. Germ. p. 128, t. 35, Sabb. Hrt. Rom. T. 5, t. 27, Woodv., Hook. Med. bot. V. 3, p. 477, t. 170, W., W., F. et N. ab. Esenb. Pl. offic. 3, t. 47, 48. Fuchs. Hist. st. p. 275, Icon. ed. 1545, t. 156, Lob. Obs. p. 387, f. 4, Icon. t. 680, f. 1. item Lob. Obs. ibid. f. 3, Icon. t. 679, f. 2, Dod. Pempt. p. 386' J. Bauh. Hist. pl. 3, Appnd. p. 880 fig., Rob. Ic. t. 10, Moris. Hist. pl. Oxon. 3, S. 12, p. 459, t. 4, f. n. 6 (1).

♃ Flor. Mart.-Jul. Fruct. Maj.-Sept., secundum loca plus minus edita.

Legi in Pyr. Arag. ad *Sallen,* die 26 Jul. 1850. Habeo a Deville e Pyr. septr. med., loco exacto non indicato.

DC. in Syst. Nat. p. 320, n. 8 citat Clusii iconem, ad Rar. pl. Hist. p. 274: sed Clusius Ibid., l. 2, plantam indigitavit, sed illius figuram non apportavit.

Enneaphyllon Plinii, Nat. h. l. 27, c. 9, vel 54, hanc significare plantam opinatur Brotier, sed haec sententia parum suadet: alia supposita de *Dentaria enneaphylla,* cf. Spreng. Hist. r. hrb. 1, p. 205, minore adhuc fiducia mihi recipienda videtur, admiserit quamvis hanc potius DC. (cum dubio), Syst. Nat. p. 272, n. 2.

Ruellium cf. ubi loquitur de *Pulmonaria,* vel *Pomelea* (vulgo), forte *Consiligine,* De Nat. Stirp. l. 2, c. 133, p. 593, lin. 18.

Helleborus viridis (Brunfelsi) L. Sp.

Brunf. Herbr. p. 30. Koch p. 21, n. 2, Bert. 5, p. 589, n. 2, Gaud. 3, n. 1288, DC. Dub. p. 14, n. 2. La Peyr. Herbr.; H. niger Gater. Montaub.; H. occidentalis Reut. et Gren.; H. multifidus Visian. pl. rars. Dalm., H. angustifolius Host A. et H. Bocconi Tenor., ex Bert., assentiente Visian. Dalm. n. 1310. Engl. Bot. v. 3, n. 200. Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 74, Jacq. A. 2, p. 4, t. 106, Schk. Handb. 2, t. 154, Loisel. Fl. genr. Fr. t. 4, Gaertn. Fr. Sem. pl. p. 310, t. 65. f. 2, Flor. Batv. v. 10, t. 757, Guss. Pl. rars. p. 224, t. 41, Sabb. Hrt. Rom. T. 5. t. 26, Savi Mat. med. p. 43, t. 12. Dietr. Fl. Bor. v. 8, n. 538, Roques Phytgr. med. 2, p. 464, t. 99, Plenck Ic. pl. med. T. 5, p. 54, t. 447, Br., Phoeb. Ratzb. Pl. vén. Germ. p. 130, t. 36, Reichnb. Icon. C. 14, t. 105, f. 4718 et t. 103, f. 4717, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. 3, t. 46. Matth. p. 1221, Camer. Epit. p. 941, Fuchs. Hist. st. p. 274, Trag. St. h. p. 405, Cord. Hist. pl. crt. 102 b; Lob. Obs. p. 387, f. 2, Icon. t. 680, f. 2, Dod. Pempt. p. 385, f. 2, Clus. Rar. pl. Hist. l. 2, p. 275, f. 1, Bocc. Mus. pnt. p. 26, t. 11, bis, Robrt. Ic. t. 9, Moris. Hist. pl. Oxon. 3, S. 12, p. 459, t. 4, f. n. 5.

♃ Flor. Vere. Fruct. Maj.-Jul. Aug., secundum loca.

Legi in Pyr. or. Valle *d'Eynes*, die 17 Jun. 1837. Habeo a Deville e Pyr. septr. med., locis absolute non indicatis; sed specimen unum, ex MNS., diceretur e *Lascazères,* alterumve e *Seméac.*

Florum odor, exploratus ad *St. Martyn* secus *le Touch,* Pyr. septr. medior., aliqua pollebat gratia; reapse debilis, sed odorem florum *Vitis viniferae* commemorans. Iterum flores exploravi, die ultimo Maj. 1853, inter *Ermua* et *Durango,* Pyr. Cantabr., ad montis summitatem, eosque, aeque ac ad *St. Martyn,* odoratos expertus sum; grate dein olentes ad pagum *Gavarnie,* sub-foetidos ad *la Cascade,* 6 Jun. 1879. Exploratos in Italia ad Bononiam laeviter odoratos die reperii, noctu vero quasi fragrantes; et flores odoratos sub horis vespertinis tentatos percepi in Italia quidem ad *Massaciuccoli*, agri Lucensis, die 20 Dec. 1856; minus

ergo mihi placet Bertoloni scribens « *flores..... grate, sed brevi tempore olentes* » l. c. p. 592.

In Valle *d'Eynes* flores potius foetidos animadverti, ita ut tunc percipere nequivi quomodo Jacquin eos aliqua suaveolentia pollentes dixerit.

Planta glabra, in superiore tamen parte, pedunculis, petiolis nervisque praecipuis foliorum plus minus molliter pubescens, pilis tamen, ut videtur, saepius aetate evanescentibus. Passim observavi pedunculos florigeros rugosos, laeves fieri maturascente fructu, forte quia tunc distendebantur.

Oh quam parum felices sunt adhuc nonnulli in describendis plantis, qui stirpes hujuscemodi *caule inferne nudo* praeditas describunt: ita effati sunt Savi Etr., Gaud. Helv., Bert. It., Noul. *Fl. bass. sous Pyr.*, Lagr. Foss. *Trn. Gar.*, Gren. *Fr.*, Lloyd *Ouest Fr.*, Lestib. *Belgiq.*, Crép. item, Ledeb. Ross., Godet *Jur.*, Godr. *Lorr.*, Dietr. March.

Et Koch sectionem constituere de *Helleboris caule aphyllo*, quod sane nimium est. Speciem nullam cognosco in quam bene cadat *Hell. nigr. horts. flor. virid.* Garid. *Aix* p. 226, t. 47, quamvis non desint, qui hunc *H. viridi* afferant, inter quos reperietis DC. Syst. p. 319, n. 5.

Variabilem admodum hanc esse speciem novit Neilreich, qui formae grandiflorae esse declarat *H. odorum* W. Kit., *H. graveolentem*, *H. laxum* Host. et *H. purpurascentem* W. Kit.: status parviflori vult *H. dumetorum* W. Kit., *H. pallidum* Host, *H. atrorubentem* W. Kit. et *H. cupreum* Host: cf. Neilr. Hungr. Slavon., qui in opere de Croat. addidit quoque inter speciei synonyma *H. intermedium* Host. Ei accesserunt Asch. et Kantz. addentes *H. multifidum* Vis. sub *H. Hunfalcyano* Kan.

De *H. occidentali* Reut. Cat. Sem. 1868, videas *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 16 (1869) *Rev. bibl.* p. 53, ibidemve rem non invenies seriam. Citatur *Engl. Bot.* t. 200!

Optimus ad vulnera sananda, teste Dejean Med. Veter., domo *Prades du Conflent*: mirum quia omnibus notum est veterinarios uti ejus radice pro setaceo.

Non video quo fundamento haberetur pro *Consiligine* Plinii, Nat. h. l. 25, c. 8 vel 48, vel l. 26, c. 7 vel 21, cum G. Bauh. Pin. p. 185, n. 2. Nec acquiescere eorum opinioni possum, qui in ea vident *Pulmonariam officinalem*, ut jam relatum habui suo loco.

Helleborus niger (Matthioli) Pen. Lob. Advrsr. p. 304.

Matth. Comm. a Dioscor. ed. 1 (1544), p. 357, (ed. 1554) Valgr. p. 591 fig. Koch p. 21, n. 1, Bert. 5, p. 588, n. 1, Gaud. 3, n. 1287, DC. Dub. p. 14, n. 1. La Peyr. Herbr. s. l.; H. grandiflorus Salisb. Pr. p. 374, n. 2, nomen forte praeferendum, quia H. niger Theophr. et Dioscor. ab hoc nostro alienus est; H. cyclophyllus Bois. ex Heldr. Cephl. Jacq. A. 3, p. 1, t. 201, Bull. Herb. Fr. t. 33, Sturm Heft 7, Reichnb. Icon. C. 14, t. 111, f. 4726. Br., Phoeb. Ratzb. Pl. vén. Germ. p. 123, t. 34. Curt. Bot. Mag. t. 8, Plenc's Ic. pl. med. T. 5, p. 53, t. 446, Spach Suit. Buff. Atl. t. 58, f. 2 fl. sem.; Berger. Phytonom. 2, p. 21 cum tab. Savi Mat. med. p. .3, t. 55, Sabb. Hrt. Rom. T. 5, t. 28, W., W., F., N. ab. Esenb. Pl. offic. t. 393, Turp. Fl. med. T. 3, t. 155, Woodv., Hook. Med. bot. V. 3, p. 473, t. 169, Roques Phytgr. med. T. 2, p. 457, t. 98. Matth. p. 1220, Camer. Epit. p. 940, Dod. St. h. Comm. 1553, p. 353, Hist. pl. (gall.) p. 236, f. 2, Pempt. p. 385, f. 1, Lob. Obs. p. 388, f. 1, Icon. t. 681, f. 1, Clus. Rar. pl. Hist. l. 2, p. 274, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 34, p. 635 fig., Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. aen. 15, t. 133, Schmid. cum Kell. Icon. pl. et anal. part. p. 26, t. 6.

♃ Flor. Febr. Mart. Fruct. Mart. Apr. In alpestribus, rarus.

Habui e Valle *Ossau* Pyr. septr. medior., ex *Quiâlas de Beost* a Gaston Sacaze; e Pyr. Catal. de Herbr. Bolos accepi ab ejus filio; e Pyr. septr. med.? loco non indicato habeo a Deville, in Pyr. Arag. ad *Jesa* et *Aragues* indicat Asso Mant. p. 171, n. 1109.

Foret *Moly* Homericum, ex Triller Dissert. (1746) § 16.

Quidam adhuc huc afferre malunt Plinii *H. nigrum,* Nat. h. l. 25, c. 5 vel 21, sed desumptum a Theophr., Hist. pl. l. 9, c. 11, ed. Schneid. c. 10, omni dubio procul amoto, cum isto ad *H. orientalem* (Hippocr., Theophr., Dioscr.) Garsault, Lamk. retulendum est. Planta a Botanicis Anglis cum Flora Graeca potissimum illustrata (C. 6, 1827) ignorari non debuisset a Woodville et Hooker l. c. (1832), adeo ut scriptum reperietur ab iis: « *Wether our Hellebore be the same species as that said to grow in the island of Anticyra, and about Mount Olympus, so frequently alluded to by the Latin poets, is no easy matter to determine* » etc. l. c. p. 476, 1, cf. et p. 473 pone synonymorum enumerationem. Boni viri obliti adhuc de hisce paucis verbis in ipsa Smith *Engl. Flora* perlegendis: « *true plant of the ancients, H. officinalis Sibth. in Fl. Graec. t. 523* » Sm. l. c. (1829) p. 58, n. 1.

Trollius Gesn. (C.) Mons. Fract.; Rupp. Jen., L.

Trollius europaeus (Matthioli) L. Sp.

Matth. ed. Valgr. 1554, p. 479, f. 2, Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 250, n. 707, De Plnts. l. 15, c. 34, p. 587 Vulgar. 1.ª Koch p. 21, Bert. 5, p. 580, Gaud. 3, n. 1284, DC. Dub. p. 14. La Peyr. Herbr.: Tr. napellifolius Roep. ex Koch, confirmat. a Neilr.; Ranunculastrum Heisteri, ex Fabric. En. pl. hrt. Helmst. ed. 2, p. 272. Schk. Handb. 2, t. 153, Sturm Heft 5, Sv. Bot. v. 6, t. 383, Flor. Dan. t. 133, Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 177, t. 118, f. 5, Lamk. Ill. t. 499, Schrank Fl. Monac. t. 50, Dietr. Fl. Bor. v. 6, n. 406, Engl. Bot. v. 1, n. 28, Loisel. Fl. genr. Fr. t. 8, sive Herb. genr. Amat. t. 64, Reichnb. Icon. C. 14, t. 107, f. 4713, Roques Phytgr. med. 2, p. 454, t. 97. Matth. ex ed. Albert. Nicol. (1604) p. 649, ed. G. Bauh. p. 459, f. 2 melior; Camer. Epit. p. 385, Dod. Purg. p. 287, Pempt. p. 430, f. 1, Lob. Obs. p. 385, f. 1, Icon. t. 675, Clus. Rar. pl. Hist. l. 2, p. 237, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 419, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 1033, f. 2, Robrt. Ic. t. 27, Moris. Hist. pl. Oxon. 3, S. 12, p. 468, t. 2, f. 8, n. 2.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In editis, aliquando etiam editissimis.

Legi in Pyr. or. ad *Mont-Louis,* die 7 Jul. 1836. Habeo a Deville ex *l'Estiba de Luz.* Vidimus *au Roumigas;* supra *Gavarnie,* circa *Barèges,* in montibus *Esquierry* et *Medassolles* etc., observavique *a la Cueilla da verde* supra *Rivas* et *Villalonga,* supra *Mongarry* et supra *Setcasas,* ubi jam viderat Ortega (in Quer *Esp.* 5, p. 218); e m.^e^ *Cesy* demonstravit Sacaze.

Dodonaei iconem, Plantinianam figuram, ad *Tr. napellifolium* potius laudavit Courtois, pone Herbr. Dilligem. inspectionem; cf. illius Comm. 2 in Dod. Pempt. Sed haec contempta est distinctio, a D'Avoine et Morren quoque despecta.

DC. Syst. Nat. 1, p. 312, n. 1 ad hanc speciem in linea 1.ª et 2.ª synonymorum, revera dubitanter, quasdam retulit prolationes non excipiendas. Prima est illa Tragi indicta *Aconitum* 5, Stirp. p. 582, f. 1, quam non invenimus; secunda Matth. Comm. 765, f. 1, absque editionis prolatione (reapse Bauhiniana) aegre percipitur et contemnitur. Tertia Dalechampii Hist. pl. Lugd. 2, p. 1740, f. 2 manifeste repugnat. Quarta *Camer. Epit.* p. 830? *ic. pess.* (sic) item ad *Ranunculos* fugiens.

Populago Tabernaem., Tournf., Michel., Seg., Scop. etc. *Caltha* L., Juss., non Vergil., nec Plin. etc. Notae sunt rationes, quae nomen *Calthae* ad hocce genus relatum intolerabile reddunt.

Populago palustris (Ruellii, Tragi) Scopol. Fl. Carn. ed. 2.

Ruell. De Nat. Stirp. l. 2, c. 137, p. 598, lin. 13, Trag. St. h. p. 142 cum fig. Caltha palustris Cord. h., Gesn. hrt., Lob. Ic., L. Sp., Koch p. 21, Bert. 5, p. 596, Gaud. 3, n. 1290, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 45, DC. Dub. p. 14, Ledeb. Fl. Ross. p. 45, n. 1. C. palustr. La Peyr. Herbr.: C. flabellifolia Pursh Fl. Bor. Amer. et C. integerrima Pursh, DC., ex Torrey New-York, C. pallidiflora Matr. Tarn. fragm.; C. Guerangeri Boreau? C. alpina Ovid. Montalb. Hrt. botanogr. Ind. p. 21, C. glabra Gilib. Exerc. phyt., C. parnassifolia Raf., C. orthorhyncha Rupr., ex Trautv. Engl. Bot. v. 8, n. 506, Curt. Fl. Lond. V. 1, t. 76, Drev. et Havn. Ch. pl. Eur. T. 1, p. 15, t. 10, Schk. Handb. 2, t. 154, Sturm Heft 8, Schrank Fl. Monac. t. 48, Fl. Batv. v. 1, t. 5, Fl. Dan. t. 668, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 1, t. 1, Sv. Bot. v. 3, t. 200, Dietr. Fl. Bor. v. 2, n. 101, Berger. Phytonom. 2, p. 85, cum tab., Gaertn. Fr. Sem. pl. 2, p. 176, t. 118, f. 4, Reichnb. Icon. C. 14, t. 101, f. 4712, Br., Phoeb., Ratzb. Pl. vén. Germ. p. 132, t. 37. Loisel. Fl. genr. Fr. t. 31, Plenck Ic. pl. med. T. 5, p. 56, t. 451, Sabb. Hrt. Rom. T. 5, t. 30, Roques Phytgr. med. 2, p. 490, t. 108, Lamk. Ill. t. 500. Matth. p. 846, Camer. Epit. p. 594, Dod. St. h. Comm. 1553, p. 31, Hist. pl. (gall.) p. 24, f. 3, Pempt. p. 598, Lob. Obs. p. 323, f. 2, Icon. t. 594, f. 1, Tabern. Krtb. 2, p. 1128, f. 1128, f. 1, 2, Icon. t. 750, f. 1, 2, Cord. Hist. pl. crt. 122 a fig., Ovid. Montlb. Hrt. botanogr. Icon. 3, p. 135 vers., Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. aen. 6, f. 54, fl. plen. et tab. ligu. 21, f. 199 fl. in statu normali, Lonicer. Nat. h. crt. 8, vers. C-D fig.; Tragum! citat, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 3, p. 470.

♃ Flor. Apr. in Æstatem. Fruct. Jun. Oct. Frequens in montanis editis, inde aliquando descendit.

Legi in Pyr. septr. aurigr. supra *Mijanes,* secus amnem *la Maura,* die 14 Aug. 1843. Habeo e *Tarbes* a Deville.

Rhizoma crassum, simplex; radix fibrosa in Alpibus (ex Gaudin), inque Pyrenaeis ex meis observationibus.

De *C. radicante* Forster, mihi suspecta, quam diversimode agitant Angli, judicium pervideo (infaustum): cf. Withering *Arrng. Br. pl.* ed. 7, 3 (1830), p. 688, Hook. et Arn. *Br. Fl.* ed. 8, p. 11. Pariter in praecipitium vertit *C. asarifolia* DC., cf. Ledeb. l. c. Nec duraturam censeo Boreaui speciem descriptam apud Bill. *Ann.* (1855) p. 11.

Anne haec species *Chamaeleuce* Plinii? Nat. h. l. 26, c. 6, vel 16 (nec l. 24, c. 15 DC.), pone Sprengel, petit DC. Syst. Nat. p. 308, n. 1. Nullum ego Plinii locum ad *Populaginem* verterem, qui illius *Chamaleucem* facile, cum aliis multis, ad *Tussilaginem Farfaram* refero.

« *Questa pianta.... resa di fior doppio fa dei fiori gialli assai belli.* » Targ. Tozz. Ott. *Ist. bot.* 3.ª ed., 2, n. 829; ita effatus, veluti si diceres colorem luteum petalorum ab horum duplicatione advenisse.

Tribus 3.ª RANUNCULEAE DC.

Ranunculus Plin. Hall. Cf. Schlechtend. Animadvers. botan. in *Ranuncul.* Candollii (Berolini 1819) P. 1 et 2: Cesati Animadv. in *Ranuncul.* charact. specif. Iconogr. Stirp. Italicr. universal. fasc. 1. Folia qua mente inspicienda sint dixit Sering., *Melanges botaniques* 2, p. 46.

SECTIO 1.ª **ECHINELLA** DC.

Ranunculus ophioglossifolius (Caesalpini) Vill. *Dauph.*

Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 254, n. 721, De Plnts. l. 14, c. 4, p. 546. Koch p. 16, n. 17, Bert. 5, p. 409, n. 2, Moris Sard. 1, n. 10, DC. Dub. p. 13, n. 42, Schlechtd. l. c. p. 19. R. ophioglossoides Willd. La Peyr. Herbr., R. polyphyllus Wdst. Kit., DC. Syst., R. cochlearifolius Hornem. Cat. hrt. Hafn. et En., R. uliginosus Willd., DC. Syst., R. pusillus Poir., DC. l. c., R. Flammula var. natans Tenor., R. minimus Hortulnr. ex Schlecht. l. c. p. 19, R. Flammula *b* Vill. Fl. Delphin., Vill. Dauph. 4, p. 731, t. 49, Reichnb. Icon. C. 13, t. 21, f. 4613, Engl. Bot. Suppl. v. 3, n. 2833; R. lesb. palustr. ophiogl. fol. Tourn. Cor. p. 20, Icon. pict. hrt. Paris ex DC.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. Non rara species per regionem mediterraneam cum *Olea* ad fossas reperienda. Rarior in regione oceanica humiliora calidioraque loca colens.

Legi in Pyr. Navarr. ad *Pamplona,* die 10 Jun. 1844. Vidimus ad *Larramet* prope *Toulouse:* abunde eam offendi ad *San Feliu de Guixols,* in *Lampurdan,* in *Roussillon.*

Herba sub-pilosa, pilis generatim adpressis. Caulis fistulosus, nunquam radicans. Petioli et pedunculi item fistulosi, sed primi in inferiore tantum eorum parte tales evidenter sese offerunt, qui in altera illorum parte quum sint superne canaliculati et inde depressi, videntur farcti, quamvis tales reapse non sint. Sunt pedunculi cylindracei.

Iconem pictam Musaei Parisiensis s. c. vidit Villar, *Dauph.* 4, p. 731 sub n. 3, sed suam speciem in ea non recognovit, relata observatione ad *R. Flammulam.* Plantam a se distinctam, de qua hic egimus, primo ille adnotaverat in Flor. Delphinal. p. 56 ceu varietatem *R. Flammulae,* dubius num ageretur potius de peculiari specie, quam in *Fl. Dauph.* reapse distinxit, sed obtruncatam ejus offerens historiam, quam primus completavit Poir. *Dict.* 6, p. 301, n. 13.

In limite Florae Pyrenaeae non percepi *R. lateriflorum* (Cupan.) DC., Deless. (cum quo idem est *R. dichotomiflorus* Lagasc. in uliginosis prope Legionem a me visus in Herbr. hrt. bot. Matr.), quem primus ego detexi in Gallia mediterr. ad Biterras, l. d. *Roque haute,* die 1 Jun. 1840 ubi repetitis vicibus me contuli, ut locum, cum *Gramont* agri Monspel. divitiis botanicis certantem, plenius et primus forte Botanicorum, explorarem, aliorumque attentioni fidentius commendarem.

Ranunculus parviflorus (G. Bauhini) L. Sp.

G. Bauh. Pr. p. 95. n. 2. Koch p. 20, n. 37 et Add. corr. p. 1016, Bert. 5, p. 568, n. 45. Moris Sard. 1, n. 26, De Notrs. Reprt. Flor. Ligust. n. 43, Schlecht. l. c. 2, p. 34. R. parvulus La Peyr. Herbr. bis; R. micranthus Link Herbr., ex Schlecth.; R. subapetalus Viet. Aug., DC. Dub. Gall. p. 40, ex Bory Chaub. Morée n. 730, Pélop. n. 867; R. Schraderianus Fisch. Mey. Ind. 4, Vis. Dalm., R. incrassatus Guss. Sic., R. chius Guss. Inarim., ex Vis. Dalm. Suppl., R, trachispermus Ebl. ex Torr. et As. Gr. Engl. Bot. v. 2, n. 120, Loisel. Fl. genr. Fr. 66, Sturm Heft 82, Flor. Dan. t. 1218, Cesat. Iconogr. stirp. Italier. fasc. 1, Reichnb. Icon. C. 13, t. 22, f. 4616, Guss. Pl. vasc. Inarim. p. 4, n. 6, t. 1, f. 1 (chius Guss.). Dill. in Ray Syn. ed. 3, p. 248, t. 12, f. 1, Pluk. Phytgr. t. 55, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 440, n. 21, t. 28, f. 12, n. 21.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In humilior., nec adeo frequens.

Legi in Pyr. or. ad *Roussillon,* sub *Oms,* secus *Riu Cerda,* die 23 Maj. 1843. Habeo a Deville ex *Vic* lusum elongatum, foliis quidquam depauperatum, veluti si in loco coenoso lectum; habui absque nomine ex *Oñate* Cantabr. a Mieg. Observavi egomet ad *Oñate, Azcoitia, Aramitz, Ramitz, Oloron, Toulouse,* ad *Benavarre,* etc.

Caespes densitate, caulis statura variant; constanter vero herba pallida sese offert in Pyrenaeis. Melius speciem *micropetalam* nuncupavissent.

R. Schraderianus Fisch. et Mey. Ind. 4 sem. hrt. Petropol. (1837) p. 44, Visian. Dalm. 3, p. 86, n. 1307, huic *R. parvifloro* affinis, videtur eadem planta ac ea, quae ab Hochstetter, ex Istria et Dalmatia examinata, nomen tulit *R. crassipedis,* reperienda apud Seubert Azor. (1844) p. 43, n. 308. Visiani l. c. ei retulit loca *R. parviflori* Stirp. Dalmat., Host et Vegw. partim, nec non *R. incrassatum* Guss. Sic. Syn., quae postrema planta apud Bertoloni inter synonyma speciei nostrae adstringitur. Dolendum quod hactenus nullus de illo *R. Schraderiano* idoneam praestiterit iconem: interim videmus Visiani Fischeri, Meyeri suamque revocavisse sententiam, l. s. c. et stirpem ad nostrum typum iterum conduxisse.

Ranunculus muricatus (Dioscorid.?, Caesalpini) L.

Dioscr. l. 2, c. 206, Caesalp. Herbr. Tornab. 1563, fol. 254, n. 720, De Plnts. l. 14, c. 2, p. 514, cap. lin. 20 seq. R. sem. hirs. l. fol. subrot. Koch p. 20, n. 36 et Add. corr. p. 1016, Bert. 5, p. 566, n. 14, Moris Sard. 1, n. 27, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 42. St. Hilr. (Aug.) Fl. Bras. merid. p. 7, DC. Dub. p. 13, n. 38. La Peyr. Herbr. Flor. Graec. Sibthrp. C. 6, p. 18, t. 522, Reichnb. Icon. C. 13, t. 22, f. 4615, Schk. Handb. 2, t. 152 fruct., Gaertn. Fr. Sem. pl. p. 353, t. 74, f. 4? Lamk. Ill. t. 498, f. 2, Loisel. Flor. genr. Fr. t. 67. Clus. Rar. pl. Hist. l. 2, p. 233, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, App. 858 f. infr.; R. palustr. echinat. G. Bauh. Pr. p. 95, n. 3 (certe ex autops. loci agr. Monspel.) sine icone sed recta a Feuill. data Journ. Obs. physiq. P. 2 Hist. pl. med. p. 58, t. 18.

⊙ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Maj.-Jul. Per regionem mediterraneam cum *Olea* facile obvius, rarus in maritimis Cantabriae.

Legi in Pyr. or. ad *Roussillon*, inter *St. Cyprian* et *Lagnà*, die 13 Jun. 1843. Observavi ad *St. Jean de Luz!* abunde ad *Perpignan*.

Iconem hujus speciei nullam extare dixit Gussone, Fl. Sic. Syn. V. 2, P. 1 (1853) p. 50, n. 26, nullamque reapse adduxit! Sed mox, Add. emend. p. 836, eas J. Bauhini, Lamarckii, Sibthorpii (vel Baueri) et Reichenbach citavit; Lamarckianam tamen minus exacte indicans.

Gaertner l. c. *R. arvensem* simul confundere, sed icon *R. muricati* potius diceretur.

Ranunculus arvensis (Fuchsii) Cord., Gesn. Hrt. Germ.

Fuchs. Hist. st. p. 157. Koch p. 20, n. 35, Bert. 5, p. 564, n. 43, Gaud. 3, n. 1277. Moris Sard. 1, n. 28, DC. Dub. p. 12, n. 37. La Peyr. Herbr.; R. segetalis Kit. ex Neilr. Croat.; et nomen R. segetalis adjunxerat Cord. l. c. *b* (sive vers.); R. arvorum Lobel., Pachyloma arvense Spach Suit. a Buff. Engl. Bot. v. 2, n. 135. Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 71. Sv. Bot. v. 8, n. 537, Flor. Batv. v. 4, t. 289. Flor. Dan. t. 219, Bull. Herb. Fr. t. 117, Sturm Heft. 82, Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 182, Schk. Handb. 2, t. 152 fr., Brugnone Act. Acad. Taur. (1788-9) V. 4, p. 108, t. 3, Reichnb. Icon. C. 13, t. 21, f. 4614, Fuchs. Icon. ed. 1545, t. 86, Cord. Hist. pl. crt. 120 a, f. 2, Dod. St. h. Comm. (1553) p. 407, Hist. pl. (gall.) p. 284, f. 2, Pempt. p. 427 f. infr., Lob. Obs. p. 380, f. 1, Icon. t. 685, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, Append. p. 859, f. 1. Dalech. Hist. pl. Lugd. 1, p. 1030, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 440, t. 29, f. 1, n. 23.

⊙ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Jun. Jul.

Legi in Pyr. Arag. ad *Huesca*, die 8 Jun. 1850. Habeo a Deville ex *Gédre* et ex *Tarbes*.

Viderunt quidam carpella laevia, Schlechtendal, Seringe, Nees ab Esenbeck.

Ranunculus dulcis (Tragi?, Matthioli, Cordi) Cupan. Hrt. Cathol. Suppl. alter. p. 75.

Matth. Comm. in Dioscr. ed. 1 (1544), p. 104 Ran. 2; certe ed. Valgr. 1544, p. 296, f. 3; item R. sec. spec. Cord. Hist. pl. crt. 119 b sine icone An R. subratissimus Trag. St. h. p. 93-4? R. Sardous Crantz A. (ex Matth., Cord., Gesnr.) fasc. 2 (ed. 1769), p. 111, n. 2, Brot. Fl. Lusit. 3, p. 371, n. 13. R. Philonotis Ehrh., Koch p. 19, n. 33, Bert. 5, p. 560, n. 41, Gaud. 3, n. 1276, Moris Sard. 1, n. 24, DC. Dub. p. 12, n. 35 et P. 2, p. 1022 (excl. var. *b*). R. heterophyllus Pourr. Herbr. Matr., partim; R. palensis Berger. Bass. Pyr.; R. intermedius Poir. Herbr.; R. pallidior Chaix apud Vill. Dauph.; R. pseudo-bulbosus Schur, ex Neilr.; item R. laciniatus Baumgrt. est var. ex Neilr. Engl. Bot. v. 21, n. 1504, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 71, Sturm Heft 82, Dietr. Fl. Bor. v. 10, n. 668, Fl. Batv. v. 8, t. 615, Cesat. Icongr. St. Ital. fasc. 1, Flor. Dan. t. 1459, Reichnb. Icon. C. 13, t. 23, f. 4617 et t. 22, f. 4618 verruc. cred., Sering. Fl. Jard. 3, p. 65 et p. 3 (cum explicatione tabulae) t. 1. Matth. p. 611, item ex ed. G. Bauh. p. 458, f. 1, Camer. Epit. p. 381, Tabern. Krtb. p. 107 f. infr., Icon. t. 42, f. 2, Column. Ecphr. p. 314, 316 fig. Bocc. Mus. Piant. p. 162, t. 121, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 417, f. 3, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 439, t. 28, f. 20!

⊙ Flor. Vere. Fruct. Jun. Jul.

Legi in Pyr. Catal. humilr. ad *Rosas*, die 7 Jun. 1851. Habeo a Deville ex *Bagnères de Bigorre*.

Linnaeus nomen specificum huic speciei a se inditum desumebat e parvo ac graciliore specimine, carens sat ampla stirpis cognitione; hinc botanici, fere omnes, nomen ejus *R. parvuli* seposuerunt et profecto bene egerunt. Sed acceperunt multi, imo plures, nomen *R. Philonotidis* citantes generatim Retz, qui Obs. fasc. 6, p. 31, n. 53 speciem ex

Ehrhart, Beitr. 2, p. 145, n. 24, indicat, sed nec eam describit, neque de illa minimum quidem characterem tradit. Crantzii denominatio, ab antiquis pluribus sumpta, me non suasit, qui hanc speciem veram *Sardoam herbam* Vergilii, Plinii, Pausaniae, sistere vix credo, ut dixi in *Flor. Virgil.* p. 61.

Jam Villar in suspicionem venerat *R. pallidiorem* Chaix eumdem esse cum *R. Sardoo* Crantz.: cf. *Fl. Dauph.* 4, p. 751, n. 25.

R. luteum Trag. St. h. p. 94 ic. tam ad hanc speciem, perperam, quam ad *R. acrem* retulit DC. Syst., differentes sequutus scriptores. Locus Morisoni cum insequente specie ambigit.

Ranunculus trilobus (Morisoni?) Desf. Atl.!

Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, t. 28 f. sub n. 20, mihi videtur. Sed descr. p. 439, n. 20 se refert potius, duce Columna, ad R. dulcem (praecedentem), a quo icon etiam imitata est. Bert. 5, p. 563, n. 42, Moris Sard. 1, n. 25, Poir. Dict. T. 6, p. 129, n. 77, DC. Dub. p. 13, n. 41. R. parviflorus La Peyr. Herbr.; R. Xartarti La Peyr. Hist. pl. Pyr. Suppl. p. 77; R. heterophyllus Pourr. Herbr. Matr., partim? R. rhoeadifolius DC. Syst. variet. sistit, ex Webb Berthl. Phytgr. Canar. R. Philonotis *g* Loisel. Gall. ed. 2; *d* Cambess. Balear. n. 8. Desf. Fl. Atl. p. 437, t. 113, Deless. Ic. sel. p. 11, t. 40 rhoeadifol.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. orient. locis humilior. calidioribus.

Legi in Pyr. Catal. sub pago *Camagia* ad stagnum *de Castellò de Ampurias*, die 9 Jun. 1851. Habui e *Bagnouls sur mer* a Massot. Observavi ad *San Feliu de Guixols, Palamos* etc.

In viva planta non vidi pedunculos sulcatos quales denique fieri dicunt quidam. Individua quae transitum ostendant ad *R. dulcem* (de quibus loquitur Cambessèd. Enum. Balear. p. 31, n. 8) ego non vidi, et vix reperiri credam. Ægre viderem abrogatam notam, quam usque adhuc tanti fecimus in speciebus *Ranunculi* distinguendis, de pedunculis cylindraceis aut sulcatis.

Melius inter *Ranunculos* non satis notos collocavisset DC. suum *R. rhoeadifolium*, Syst. Nat. p. 284, n. 99, quam ignoto fructu, affinitate male comperta, in Sectione sexta, *pericarpiis laevibus* collocare, ubi veritatis detectio deducebatur.

SECTIO 2.ª **HECATONIA** DC.

Ranunculus aquaticus (Herbarior.) Fuchs. Icon. ed. 1545, t. 88.

Cod. Paris. ex Lenorm. fol. 29 vers.; et alter Cod. Paris. Dioscr. Saec. XII, sub n. 2179, fol. 1, dub. florib. rubr. color. fucat., teste Millin. R. sceleratus L., Koch p. 20, n. 34, Bert. 5, p. 533, n. 25, Gaud. 3, n. 1269, Moris Sard. 1, n. 16, Schlecht. l. c. 2, p. 10, DC. Dub. p. 11, n. 23. R. sceler. La Peyr. Herbr.; Hecatonia palustris Lour. Cochinch., Spach Suit. à Buff.; R. palustris Cord. (V.), Histor. et antiquor. plur., non DC., nec Sm.; R. umbellatus Willd. asser. Schlechtl. Engl. Bot. v. 10, n. 681, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 72, Fl. Dan. t. 571, Sv. Bot. v. 6, t. 412, Fl. Batv. v. 4, t. 260, Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 179, Bull. Herb. Fr. t. 47, Libosch. Trin. p. 65, t. 22, Turp. Fl. med. T. 6, t. 295, Roques Phytgr. med. 2, p. 423, t. 85, Plenck Ic. pl. med. T. 5, p. 59, t. 456, Reichnb. Icon. C. 13, t. 11, f. 4598, Br. Phoeb. Ratzb. Pl. vén. Germ. p. 118, t. 32, f. 1 extr., Sturm Heft 82, Gmel. Fl. Sibir. 4, p. 203, n. 48, t. 83 a, f. A. Fuchs. Hist. st. p. 159, Trag. St. h. p. 93, Cord. Hist. pl. crt. 119 b. Ran. 1 cum fig., Dod. St. h. Comm. 1553, p. 406, Hist. pl. (gall.) p. 284, f. 1, Purg. p. 278, Pempt. p. 426 f. infer., Lob. Obs. p. 382, f. 1, Icon. t. 669, f. 1, Matth. p. 310, Cam. Epit. p. 380, Lonicer. Nat. h. crt. 163 A f. extr., J. Bauh. Hist. pl. 3, App. p. 858, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 441, t. 29, f. 27-28.

⊙ Flor. Maj. et per Æstatem. Fruct. Jul.-Sept. Frequens in Pyr. or., rarus in Pyr. occidentalibus.

Legi in Pyr. Catal. ad *Rosas*, die 9 Jun. 1851; *a las Lagunas de Sils*, die 7 Jul. 1851. Observavi ad *Irun*, ad *Toulouse*, secus *le Canal du midi*, alibique.

Ranunculus rapaceus (Brunfelsi) Caesalp. Herbr. Tornab.

Brunf. Herbr. 1, p. 145 (non 125, ut quid. citant). Hunc praetervidit Sprengel. R. bulbosus Lob. Obs. et Icon., Ray, Volkam., L., Koch p. 19, n. 32, Bert. 5, p. 555, n. 36, Gaud. 3, n. 1275, Moris Sard. 1, n. 21, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 39, DC. Dub. p. 12, n. 34. R. bulbos. La Peyr. Herbr.; R. parvulus St. Am. Agen, ex Noul.; R. bulbifer Jord. et R. brachiatus Br. et R. sparsipilus Jord.? suspicamur cum Perard.; cum R. albonaeco ac valde pubente et R. pilibundo Jord.; R. tuberosus Dod. Engl. Bot. v. 8, n. 515, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 73, Fl. Dan. t. 551, Sv. Bot. v. 6, t. 387, Roem. Fl. Eur. fasc. 11, n. 3, Bull. Herb. Fr. t. 27, Schk. Handb. 2, t. 152 fr., Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 176, Reichnb. Icon. C. 13, t. 20, f. 4611, Fl. Batv. v. 1, t. 26, Bigel. Amer. med. bot. V. 3, P. 1, t. 47, Schrank Fl. Monac. t. 314, Plenck Ic. pl. med. T. 5, p. 60, t. 457, Roques Phytgr. med. 2, p. 429, t. 87, Mill. Linn. Syst. illustr. Cl. 13, Ord. 7 cum tabs., Sturm Heft 46. Matth. p. 614, Fuchs. Hist. st. p. 160, Camer. Epit. p. 384, Dod. Purg. p. 290, Pempt. p. 431, f. 1 (f. 2 offert vars. fl. plen. et prolifer.); Lob. Obs. p. 380, f. 3, Icon. t. 667, f. 1, Cord. Hist. crt. 121 a fig. 1, Egenolph. Herbr. imag. P. 2, crt. 18 a fig. exter., Lonicr. Nat. h. crt. 162 vers., f. 2. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 417, f. 4.

♃ Flor. Maj.-Jun.; in editis Jul. ineunte. Fruct. Jun. elabente, Aug. Legi in Pyr. Catal. humil. ad *Gerona,* die 21 Maj. 1851; in Valle *d'Eynes,* loco alpestri, die 2 Jul. 1837. Habeo a Deville e *Tarbes* et ex *Asolades* prope *Lourdes.*

Occurrit glabrior et foliis plus minus albo-maculatis, pedalis et bipedalis; vidi etiam floribus quibusdam hexasepalis et hexapetalis.

Caule fasciato flore unico terminato, sed isto sepalis, petalis, staminibus pistillisque ditissimo multiplicatis, vidi ad *Canfranc,* die 24 Maj. 1858. Pedunculo fasciato-trifloro observavi ad *Urr (Cerdaña),* die 13 Maj. 1861. De simili lusu cf. Gilibert, Pl. Lith. illustr. n. 351, Exerc. phytolog. p. 372. n. 70, vel etiam apud Uster. Delect. Opuscul. 2, p. 419 Obs.

Dari varietatem repentem de hac specie, ut autumat Poiret. *Dict.* 6, *Var.* p. 411 *b,* lin. 13, credere ego nequeo, nec ille eam indigitaverat, tum cum de hac specie egerat, Ibid. T. 6, p. 115-6, n. 42. Forte ei in animum rediit confuse pristina Willichi sententia, Obs. bot. (1747) p. 4, Hallerique, En. pl. hrt. agr. Gotting. (1753) p. 100, de *R. rapaceo repentis* varietate; quam sententiam ipsi clarissimi viri prompte candideque dimiserunt, sive primus, Observ. bot. (1762) p. 24, n. 45, sive alter, Histor. Stirp. Helvet. 2, p. 74, n. 1174. Quamobrem Nota Kroeckeri (Sil. 2, p. 262) obliteranda est. Differentias inter hasce species perspicue jam animadverterat Rayus, Hist. pl. p. 581, n. 2, qui lubenti animo conferri potest.

R. neapolitanus Tenor. Append., non Fl. Napol., dubia species Bertoloni, cf. Fl. It. 5, p. 556, n. 37; hujus *R. rapacei* varietas existimatur a Cosson, *Notic. pl. rar. nouv. Paris* (1848) p. 3; ceu bona species recipitur a Guss. Pl. vasc. Inarim. p. 2, n. 2, cum Syn. *R. heucherifolii* Presl. et cum *R. bulboso β brachiato* Schleich., Reichnb. l. s. c. t. 23, f. 4611 *b;* forte non immerito, ut mihi videtur. Res attente revisenda comparationem agendo cum plantis vivis et perfectis!

Sunt qui utuntur hujus speciei tubere ad verrucas exuendas: hoc mecum a mercatore pedemontano praedicatum est, sub specie portenti. Sed cf. Buxb. pl. Hal. p. 276.

Sermone vitioso, bulbus adhuc appellatur a Botanicis pars ima subterranea caulis. Habuimus in eodem genere, ejusdem naturae species unam *R. bulbosum,* alteram *R. tuberosum* nuncupatas.

Ranunculus repens (Dodonaei) J. Bauh. Font-Boll. l. 4, p. 207.

Dod. Purg. p. 274. Koch p. 19, n. 31, Bert. 5, p. 551, n. 35, Gaud. 3, n. 1274, DC. Dub. p. 12, n. 32. La Peyr. Herbr.; R. macranthus Scheel. in Linnaea V. 21, p. 585, ex Asa Gray Pl. Lieheimer.

in Boston Journ. of Nat. Histr. V. 6 (1859) et Pl. Wright p. 141; R. vinealis Tabern. R. praemorsus et R. Bonplandianus Kunth, ex Griseb. Br. West. Ind. Ill. (var.); R. intermedius et R. Clintonii Beck, R. fascicularis Bart., R. nitidus Muhl. et R. marylandicus Poir., ex Torr. et As. Gr. Engl. Bot. v. 8. n. 516, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 72, Sv. Bot. v. 6, t. 400, Fl. Dan. t. 795, Fl. Batv. v. 6, t. 463, Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 177, Sturm Heft 45. Roem. Fl. Eur. fasc. 12, n. 4, Reichnb. Icon. C. 13, t. 20, f. 4610, Ten. Fl. Nap. 5, Syll. p. IX, t. 137. f. 1 oenanth.; Ten., Guss. Mem. peregr. del 1834-8, p. 38, n. 477 cum tab. f. 1. Gmel. Fl. Sibir. 4, p. 206. n. 54, t. 84. Dod. Pempt. p. 425, Matth. Comm. ex edit. G. Bauh. p. 458, f. 3, Lob. Obs. p. 379, f. 1, Icon. t. 664, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 419-20, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 439, t. 28, f. 18.

♃ Flor. Apr.-Jul. Fruct. Æstate.

Legi in Pyr. Catal. humil. ad *Gerona*, die 21 Maj. 1851. Habeo a Deville e *Lascazéres*.

Vidi in hac specie, ut in *R. rapaceo*, praeflorationem valvarem, non imbricatam, qualem ex DC. Alph. et Aug. Pyr., Vaucher, Bartling, Le Maout et Decaisne, Bromfield, Endlicher, Spach, Meyer (C. A.) reperire putaveram; neque quinqueuncialem qualem in hisce speciebus dari praedicavit Clos.

Spontaneus etiam occurrit petalis sub-duplicatis.

R. Wallichianus Wight Ic. pl. Ind. or. 3, t. 937 accedit facie ad *R. repentem*, sed ab hoc praecipue distinguitur plurium partium villositate, petalis minoribus, stilo apice solemniter uncato.

Ranunculus lanuginosus (Dioscorid.? G. Bauhini) L. Sp.

Diosr. l. 2, c. 206 R. 2? G. Bauh. Pr. p. 96, n. 6 cum fig.; Basil. p. 54. Koch p. 19, n. 28 et p. 431, Bert. 5, p. 544, n. 30, et 10, p. 501 (antiquor. syns. expuncts.); Gaud. 3. n. 1273, Gmel. Bad. Alsat. 2, p. 549, n. 842, Schlecht. l. c. 2, p. 25, DC. Dub. p. 12, n. 31. R. monspeliacus Chaix Herbr., ex Timb.; R. constantinopolitanus D'Urvill. Archip., Griseb. Rum. Bith., ex Neilr.; R. strigosus Link, Hoffms.? ex Schl. Flor. Graec. Sibthrp. C. 6, p. 16, t. 519, Flor. Dan. t. 397, Schrank Fl. Monac. t. 326, Sturm Heft 46, Dietr. Fl. Bor. v. 4, n. 287?, Reichnb. Icon. C. 13, t. 19, f. 4609.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jun. et per Æstatem.

Plures in Pyrenaeis indicant: ego eum nunquam percepi: an cum alterutro sequentium commutatum?

Rejicio Bertolonii sententiam, qui citatum G. Bauhini locum ad *R. velutinum* spectare contendit, l. c. p. 548; quae species laxiore habitu pollens, non tanta, nec illius ut reprehesentantur formae, folia superne gerit. Alia antiquorum putata synonima a Bertolonio citata, sequentis potius speciei sunt. Dubius est Dioscoridis locus, ex quo iste dicit, *Ran.* suum secundum in Sardinia praecipue copiose provenire, ubi *R. velutinus* Tenor., nec *lanuginosus* repertus est. Confuderunt hasce species plures neotericorum etiam, Moris quidem Stirp. Sard. Elench. fasc. 1, p. 2, quod in Flor. Sard. occultavit; potuit et Dioscorides una confundere.

Ranunculus sylvaticus (G. Bauhini) Thuill. *Fl. Par.* ed. 2 (1799), p. 276, n. 14?

G. Bauh. Pr. p. 96, n. 7. Gren. Fl. Jur. p. 20, Godr. Fl. Lorr. ed. 2, p. 20. R. nemorosus DC. Syst. p. 280, n. 90, Koch p. 19, n. 30, Gaud. 3, n. 1272 et Ibid. Append. p. 572, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 35, DC. Dub. p. 12, n. 30, Gren. Jur. P. 3, p. 28, Reut. Cat. Gen. ed. 2, p. 5. R. villosus St. Am. Fl. Agen. (1821) p. 227, n. 8. R. polyanthemus Pollich, Schlecht. l. c. 2, p. 23-4. R. lanuginosus Gilib. Exerc. phytolog. p. 371, n. 68. R. montanus *k* Bert. 5, p. 540, n. 29. R. lanuginosus La Peyr. Herbr., partim, Pesn. Cat. ex Lloyd.; R. aureus Schleich. (1821). R. napellifolius Loisl. Gall. ee. 2; R. Breynianus Crantz. A. fasc. 2 (1769), p. 115, n. 11; R. heucheraefolius Pourr. Herbr. Paris.; R. auricomus Chaix Herb. ex Timb.; R. Amansii Jord., R. spretus et R. radicescens Ejusdem. St. Am. l. c. Bouq. t. 5 rud. et infel.; Pollin. Ver. 2. n. 1080, t. 3, f. 5, Crantz l. c. t. 4, f. 2, Sturm Heft 46, Reichnb. Icon. C. 13, t. 18 f. 4608, Pl. cr. C. 2, t. 140, f. 262. Breyn., Gilib. l. c. cum tab. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 417, Chabr. Sciagr. p. 465, f. 6, Loes. Fl. Pruss. p. 220, n. 595, t. 71.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. Per regionem oceanicam, superiorem praesertim, magis diffusus.

Legi in Pyr. septr. med. Valle *d'Aure* nemore *de St. Lary* et ad *Rieumajou*, diebus 14 et 23 Jul. 1852; supra *Bagnères de Luchon*, die 19 Jul. 1838. Habeo a Deville ex *Sarouilles*.

Villositas plantae patens, reflexa etiam. Folia in pagina superiore, contra nervos et venas paginae inferioris, excavata. Teretes sunt caules, sub-sulcati rami, sulcati pedunculi, canaliculati petioli. Receptaculum setosum. Cito cadunt sepala, mox petala et stamina.

In planta humili, vix palmari, petala magna vidi *à la Fourquette d'Ancizan* Pyr. septr. medior., die 7 Aug. 1852; et florem seorsim maximum delineavit Chaubard apud St. Am. *Bouq.* c.

Video in *R. nemoroso* figurato a Pollini foliorum lacinias angustiores, superiores praesertim plures lineares fasciculatas, flores nimis parvos et carpella tumida, quae caeterum pro quavis specie male expressa forent.

Fries et solemnius Schultz F. *Arch. Fl. Fr. Allmgn.* p. 52 varietatem esse contendunt *R. polyanthemi* (ut jam opinati fuerant Wallroth, Gmel. Bad. Als. 4, p. 430, Spenner Flor. Friburg. 3, p. 1026, n. 14, Schlechtendal l. c., Meyer Fl. Hanov. p. 7, n. 14, Neilr. Croat. etc.), sed ipse Schultz mox, Ibid. p. 120 pro bona specie recognovit (ut jam fecerat Besser Knaf *Exig. bot. Flora* (1846) n. 19, p. 290) laudato, cum Grenier et Godron, bono et antiquiore Thuillieri nomine. Ego quidem jam a die 14 Jun. 1834 bonam speciem sustinebam, contra Bertoloni sententiam.

Revera antiquior est Crantzii denominatio, *R. Breyniani*, deducta e loco unde accepit plantam Crantz *(Breyn-alpen)*; ast nomen ambiguum, quod virum, caeterum existimandum, Breynium Genadensem, intempestive evocaret, nec ego praeferendum fore duxi.

Cosson et Germain, qui, in illorum praestanti *Flora Paris.*, *R. lanuginosum* Thuill. et *R. polyanthemum* Thuill. suis locis collocarunt, de *R. sylvatico* Thuill. siluerunt. Proh dolor! Sero Boreau edere sententiam Grenier *Jur.* P. 3 (1875), p. 28 de identitate *R. sylvatici* Thuill. cum *R. Steveni* et inde cum *R. acri*.

Potior mihi sententia eorum apparet, qui *R. villosum* St. Am. et inde *R. Amansii* Jord. huc referunt, nec ad *R. tuberosum* La Peyr., ut maluit Loret, in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 13 (1866), p. 15.

R. adscendentem Brot. Fl. Lusit. 2, p. 370, n. 11, Phytgr. Lusit. sel. 2 (1827), p. 229, t. 181 (ult.), ne minime quidem consuluisse Steudel fas est credere, dum illum retulit ad *R. flabellatum* Desf., *R. chaerophyllum* Auctor., Nomencl. ed. 2, T. 2, p. 432.

Broteri planta affinior potius est *R. sylvatico*, sed attente inspecta aliena ab hoc quoque sese ostendit et locus ei facile decernitur cum *R. palustri* L. MNS., Smith apud *Rees. Cyclop.*, cum quo incedit, ut puto, *R. velutinus* Tenor., quidquid in contrarium de plantae characteribus, in speciminibus imperfectis, vel praecipiter observatis, declaraverit Boissier, *Voy. botq. Esp.* p. 10, n. 21. Porro, mihi in capite sumendum videtur Broteri nomen, desumptum e nota ramorum optima, Linnaeano ambiguo seriusque evulgato nomine, ne dicam ab aliis pro alienis speciebus adhibito.

Huic speciei pertinet, Brotero monente, *R. latifol. radic. grumos. oblong. maj.* Grisl. Virid. Lusit. n. 1608, qui hujus speciei auctor salutandus erit. Nec ad alienam, sed ad hanc eamdem spectare speciem

judico *R. corsicum* DC. *Fr. Suppl.* p. 637, quem judico, non tantum e Bertolonii descriptione, It. 5, p. 548, n. 32, quin etiam e speciminibus Corsicanis mihi notis.

Ranunculus tuberosus La Peyrouse!

La Peyr. Hist. abr. pl. Pyr. p. 220, n. 28, DC. Syst. p. 281, n. 92 et cum Dub. p. 11, n. 29, Schlecht. l. c. 2, p. 26, Spenn. Flor. Friburg. 3, p. 1025 Obs., Loret Hrb. Prost. p. 8, Timb. Not. in Mém. Acad. Sc. Toul. Ser. 4, T. 5 (1855). p. 344 et in Bull. Soc. botq. Fr. T. 11 (1864), p. XXXVI. La Peyr. Herbr. et R. divaricatus La Peyr. Herbr. et R. polyanthemus La Peyr. Herbr.! inque Herbr. March. ex Timb. et Loret.; et R. lanuginosus La Peyr. Herbr. partim? R. montanus Loisel. Gall. ed. 2; R. lanuginosus Philippe et Dulac, evidenter; R. polyanthemus Ser.? ex Koch, remoto dubio ex Janka Dac. eur. n. 28, qui specimina Timbal vidit; item prius opinatus erat Walk. Arn.; R. Lecockii Bor., ex Loret., R. Perusianus Timb. Reichnb. Icon. Bot. exot. C. 1, p. 35, n. 49.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. med. Catal. editioribus. Legi in Pyr. Arag. m.^e^ *Turbon*, die 17 Jul. 1861. Habui ex *le bousquet des bains* ad *Bagnères de Luchon* a Timbal; ibidem proxime ego vidi sub *le Port de Venasques* et in m.^e^ *Cagire;* item habeo a Deville ex nemore ad *Barèges;* adnotabatque Deville se quoque eamdem vidisse stirpem in nemoribus de *Landervieille* et de *Louron.* Ego observavi in Pyr. Catalan. *al Puerto de Salau* et ad *Mongarry.*

Pedunculi in viva planta evidenter sulcati, quod magis apparet in iis florem nec fructum gerentibus. Receptaculum interdum glabrum (sic *au Port de Salau*). Carpella adulta colorantur.

Bona species de qua pauca, sed recte composita, edidit quidem Spenner (1829); eam neglectam, vel obfuscatam reperimus a pluribus Gallicae Florae scriptoribus, Loiseleur, Mutel, Grenier, Godron. Terruit forte quosdam Candolleana observatio: « *An satis a R. nemoroso* (scilicet *sylvatico) distinctus?* » Syst. Nat. p. 282 sub n. 92, Pr. p. 37, n. 96.

Ranunculus acer (Brunfelsi) L. Sp., ab Host correctus.

Brunf. Herbr. 1. p. 143. Neglectus a Sprengel. Koch p. 18, n. 27 et Add. corr. p. 1016. Bert. 5, p. 537, n. 28, Gaud. 3, n. 1271, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 34, DC. Dub. p. 11, n. 27, Gren. Jur. P. 3 (1875), p. 27, God. Fl. Jur. Suppl. p. 5. La Peyr. Herbr.; R. repens La Peyr. in Herb. March. ex Timb. et Lor.; R. bulbosus Gunn. Norv. et Herb., ex Blytt Pl. Christian.; R. subtuberosus Gilibrt. Exerc. phytlg.; R. vulgatus et R. Boreanus Jord., ut credo; R. rectus et R. Friesianus Jord. et Bor., ex Carion Saon. Loir.; R. homophyllus Jord.? R. Steveni Andrz. apud Bess., ex Spreng., confirm. a Ledeb. Ross., R. Deppii Nutt. ex Torr., A. Gr., R. strigulosus Schur. Engl. Bot. v. 10. n. 652, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 73, Loisel. Fl. genr. Fr. t. 58, Schrank Flor. Monac. t. 160, Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 178, Flor. Dan. t. 2115, Bull. Herb. Fr. t. 109, Sv. Bot. v. 6, t. 375, Sturm Heft 46, Crantz A. fasc. 2, p. 114, t. 4, f. 1 fol., Flor. Batv. v. 6. t. 464, Spach Suit. Buff. Atl. t. 57, f. 1 Br., Phoeb., Ratz. Pl. vén. germ. p. 119, t. 32, f. 2 (intr.); Plenck Ic. pl. med. T. 5, p. 60, t. 458, Turp. Fl. med. T. 6, t. 291, Roques Phytgr. méd. T. 2, p. 427, t. 86, Reichnb. Icon. C. 13. t. 16 bis, f. 4606 et t. 17, f. 4605 et f. 4605, Steven. Wood., Hook. Med. bot. V. 3, p. 482, t. 172, Zannich. Vnz. p. 223, t. 108. Fuchs. Hist. st. p. 879, Trag. St. h. p. 94, Cord. Hist. pl. ert. 120 b, fig. 2, Dod. Pempt. p. 426 f. supr., Lob. Obs. p. 379, f. 2, Icon. t. 655, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 416, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 439, t. 28, f. 16, Lonicr. Nat. h. ert. 163 A, f. 1.

♃ **Flor. Maj-Jul. Fruct. Jul. Aug.**

Legi in Pyr. or. ad *Fontpedrouse,* die 15 Jul. 1837. Habeo a Deville ex *Aureillan.*

Carpella lenticularia, compressa, neque globosa ut quidam ausi sunt dicere. Rostrum in carpellis, aut junioribus, aut maturis, quidquam directione varium. Color herbae generatim obscurus.

Lusum petalis bi-triplicatis iisve gradatim minoribus observavi ad *la Buerda* Pyr. Arag., die 2 Aug. 1853. In primum cadit *R. Deppii* Nutt. Petalis quinis et senis laciniatis ludere stirpem observavi ad *Hendaye* (vere 1879).

Ranunculus Villarii! DC. Syst. p. 276, n. 83 (excl. Crantzi prolat.!).

R. lapponicus? Vill. Dauph. 4, p. 743, n. 16. Koch p. 18, n. 26, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 33, DC. Dub. p. 11, n. 25. R. Villarii et R. aduncus Gren. Godr. Fr. ps. 31, 32, laudante Neilr. R. Grenerianus Jord. Reichnb. Icon. C. 13, t. 18 f. extr., parv., innumer.. Sturm Heft 46 Hornsch.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. In Pyr. or. edit. ad *Mont-Louis*, ex Gren. Godr., Endress.; alii incolam dicunt Valli *de Llo*; Timbal Vallis *d'Eynes*.

Sunt qui non speciem propriam, sed varietatem *R. montani* faciant; cf. Benth. *Cat.* p. 115, Sternberg et Schlechtndl. l. c. 2, ps. 18-20, Neilr. in Maly En. pl. Austr. p. 221. Alii *R. aduncum* Gren. Godr. idem ac *R. carpathicum* esse contendunt; cf. Neilr. Ibid. p. 222.

Allatus est a De Notaris ad hanc speciem *R. nivalis* II Crantz. Austr. fasc. 2, p. 117, n. 12, t. 4, f. 4. Dubius mihi adhuc est locus iste, sed si confirmabitur, tunc male species *Villarii* diceretur et *Crantzii* nuncupanda foret. Caeterum non absolute hanc speciem *R. lapponicum* declaravit Villar, ut ferunt DC., Koch, Mutel, Grenier aliique; sed dubitanter (?), ut sero dubitatum est quoque a Georgi *Bescherden Russ.* (1802).

Ranunculus montanus (Bauhinorum) Koch Syn. ed. 1 (1836), p. 16, n. 25.

R. montan. latifol. hirsut. G. Bauh. ex Vaill. Herbr., teste DC. J. Bauh. infr. citatur. Koch p. 18, n. 25, Gaud. 3, n. 1270, Moris Sard. 1, n. 20, Bert. 5, p. 539, n. 29 (plurim. expuncts. syns. et tota var. *k*). R. montan. et R. Gouani Willd., DC. Dub. p. 11, ns. 25, 26 et P. 2, p. 1022. La Peyr. Herbr. et R. Gouani La Peyr. Herbr. et R. involucratus La Peyr. Herbr. et R. lanuginosus La Peyr. Herbr., partim; et R. Philonotis La Peyr. Herbr., dempto specimine obscuro. R. geraniifolius Pourr. Chl. Narb., ex Timb.; R. Aleae Willk. Pug. n. 2? R. alpicola Timb. (1868); R. furcatus Berger. Bass. Pyr. ex DC.; R. montan. et R. pilosus Dulac.; R. trilobatus Kit. ex Schl. Gouan Ill. p. 33, t. 17, Jacq. A. 4, p. 13, t. 325, 326, Sturm Heft 19 et 46 carinthiac.; Reichnb. Icon. C. 13, t. 16, f. 4604 et f. 4603, gracil. et f. 4608 b, Loisl. Fl. gener. Fr. t. 57, Timb. Mass. Arbas. p. 83, n. 2. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 416-7 et Append. p. 861 f. infr. sive 4, Chabr. Sciagr. p. 465, f. 1 et p. 468, f. 5.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jun-Aug. In editis.

Legi in Pyr. septr. med *au Pic de Gard* ad summitatem, die 1 Jul. 1843; in Pyr. or. Valle *d'Eynes*, die 7 Jul. 1837. Habui ex *le Pic de Ger* supra les *Eaux Bonnes* a De Girard; ex *Clarabide*, ex *le Pic d'Eyre* a Deville, qui in Valle *Barousse* specimen legit petalis duplicatis; accepi denique a Bordère ex *le Cirque de Gavarnie* et *d'Aspé*, sub forma *R. gracilis* Schleich.

Synonymon Gouani ad hanc speciem primus adduxit Asso, dum sub *R. nivali* Jacq. ait: « *Ex his quae tradit Cl. Jacquin in Fl. A. 4, p. 13 Ranunculum pyrenaeum Cl. Gouan nostri varietatem existimo.* » Asso En. Stirp. Arag. etc. p. 170, n. 109.

R. Villarii ex Valle *d'Eynes*, quem missum a De Lens vidi in Herbr. Ital. centr., evidenter lusus est hujus *R. montani*.

Quidam adhuc a *R. montano* separant *R. Gouani*; cf. Gren. *Cat. Doubs.* (1843) p. 11 et cum Godr. *Fr.* ps. 31, 32, Timbal. *Excurs. Panticosa* (1868) p. 11-2.

Vix Zetterstedt, qui si ceu species hasce plantas sejunxit (*Pl. vasc. Pyr. principls.* n. 32, 33), candide fatetur (de *R. Gouani*): « *Il me semble qu'il passe par nuances insensibles dans le précedent.* » Vidit insuper Zetterstedt *R. montanum* foliorum floralium lobis dentatis, nec integris semper (ut autumat DC.) praeditum, et tum insigni a DC. ei tributa nota exutum.

Nuperrime Timbal *R. geraniifolium* Pourr. peculiarem esse speciem

contendit, *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 20 et *Massif d'Arbas* (1876) p. 84, rem herbariam in solatium vertens. Melius actum est a Gren. *Jur.* P. 3, p. 26.

R. suaneticus Rupr. Cauc. p. 21, t. 1, f. 3 dubia species est, de qua cf. Trautv. Act. hrt. Petrpl. 2, p. 492.

Ranunculus auricomus (Fuchsii) Dod. *gall.*, Lob. Icon., L. Sp. (neque *R. dulcis* Lob., ut denunciat Blytt Christ).

Fuchs. Hist. st. p. 156. Koch p. 17, n. 23, Bert. 5, p. 515, n. 26, Gaud. 3, n. 1268, Schlecht. l. c. 2, p. 7, DC. Dub. p. 11, n. 22. La Peyr. Herbr.; R. furcatus Berger. Bass. Pyr.?, ut ego opinor.; R. *mitis* Gilibrt. Pl. Lith. ill. n. 333; R. affinis Brown et Hook. in Parry Voy. ex Hook. Account coll. Arctic plants.; R. nivalis Chaix Herbr., ex Timb. (R. nivalem Vill. ac montanum referunt Gren. Godr. Fr.): R. flabellifolius Heuff. (Reichnb. f. 4602) Neilrechio est monstr. gamophyll.; R. binatus Kit. (consonans cum Berger. denominat.), ex Jank. et Neilr. Croat.; R. polyrrhizus Boiss. Flor. or., ex Janka; R. pratensis Trag. p. 96; R. nemorosus Ger. J. Herb., L. St. Oel., Gothl. Ind. n. 462; R. dulcis Pancov.: R. fragarioides Pourr. Herbr. Paris. Engl. Bot. v. 9, n. 624, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 70; Flor. Dan. t. 665, Loisel. Flor. genr. Fr. t. 54, Sturm Heft 59, All. Fl. Pedem. 2, n. 1499, t. 82, f. 2, Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 175, Fl. Batv. v. 7, t. 484, Reichnb. Icon. C. 13, t. 12, f. 4599 et t. 13, f. 4599 et t. 14. Fuchs. Ic. ed. 1545, t. 85, Trag. St. h. p. 97 fig., Lonicer. Nat. h. crt. 162 D. f. 1 et Krth. ex Uffenb. 1688, p. 356, f. 2 (inter Malvas!) et iterum p. 267, f. 1 (intra Ranunculos!): Dod. St. h. Comm. 1553, p. 408, Hist. pl. (gall.) p. 284, f. 3, Lob. Ic. t. 669, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. 1, p. 1029, f. 4. J. Bauh. Hist. pl. 3, Append. p. 841 (per. err., reapse 857), f. 3, Panc. Herb. ed. Zorn. n. 410, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 439, t. 28, f. 15.

♃ Flor. Apr.-Jun. Fruct. abeunte Maj.-Jul. Per regionem oceanicam in humilior.; per regionem mediterraneam in montanis. Hoc generatim, nec absolute dicitur.

Legi in Pyr. septr. med. hum. supra *Toulouse* secus *le Touc*, die 7 Apr. 1853; in Pyr. or. Valle *d'Eynes*, die 17 Jun. 1837.

Potiore forte jure *R. furcatus* Berger *Fl. bass. Pyr.* 2, p. 409, n. 18 ad superiorem speciem cum DC. *Fr.* Syst. et Pr. traheretur. Judicent qui specimina autoptica in prato ad *Gabas* Vallis *Ossau* examinare poterunt.

Ranunculus Flammula (Cordi) L. Sp.

Cord. Hist. pl. crt. 121 b, fig. 1. Koch p. 16, n. 16, Bert. 5, p. 497, n. 1, Moris Sard. 1, n. 11, DC. Dub. p. 11, n. 21, Schlchtd. l. c. p. 17. R. Flamm. et R. reptans Gaud. 3. ns. 1278, 1279. La Peyr. Herbr. et R. *reptans* La Peyr. Herbr. et R. Lingua La Peyr. Herbr., partim? R. caespitosus Dumort.? R. filiformis Michx. Pursh., Bigel. et inde R. reptans *b*? DC. Syst., ex Hook. Bor. Amer. et Asa Gray Man.; R. declinatus Gilib. Exerc. phyt.; Flammula Ranunculus Dod. Engl. Bot. v. 6, n. 387, Curt. Flor. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 70, Fl. Dan. t. 575 et t. 108 rept.; Sv. Bot. v. 2. t. 117, Bull. Fl. Par. 4, t. 310, Herb. Fr. t. 15, Schrank Fl. Monac. t. 340, Fl. Batv. v. 3, t. 239, Reichnb. Icon. C. 13, t. 10, f. 4595, Linn. Fl. Lapp. p. 190, t. 3, f. 5 rept., ed. Sm. p. 198, n. 286 semper., Lightf. Fl. Scot. p. 289, n. 3 fig. in fronte operis, Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 180, Hayn. Term. bot. t. 10, f. 9, fol. tenuiss., Bart. Fl. Am. septr. 2, p. 101, t. 70, f. 2 rept., Plenck Ic. pl. med. T. 5, p. 61, t. 459, Tarp. Fl. med. T. 7, t. 54, Id. Icon. véget. t. 54. Roques Phytgr. med. 2, p. 131, t. 89, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 3, t. 1, 1 r., Phoeb., Ratzb. Pl. vén. Germ. p. 123 (correct. L. etc. proat.), t. 32, f. 1, Woodv., Hook. Med. Bot. V. 5, p. 51, t. 15, Amm. Stirp. Ruthen. p. 80, t. 13, f. 1 rept. Dod. Purg. p. 292, Pempt. p. 432, f. 1. Lob. Obs. p. 382, f. 2, Icon. t. 670, f. 1, Zorn. in Pancov. Herbr. n. 419, J. Bauh. Hist. pl. 3, Append. p. 864, f. 3, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 443, t. 29, f. n. 25.

♃ Flor. per totam Æstatem in Octobr. Fruct. Jul.-Nov. Per regionem oceanicam valde magis frequens.

Legi in Pyr. Cantabr. ad *St. Jean pied de Port*, die 21 Jun. 1841. Habeo a Deville ex *Lourdes*, *Tarbes* et *Visken*.

Caulis plus minus radicans, secundum loca. Carpella laevia, non ita tamen, ut in viva planta conspici nequeant minuta puncta et rugae aliquae, quamvis haec admodum obscura sint.

Nonnullos flores hexapetalos vidi ad *Paglietta*, Vallis *Aspe*.

Provenit generatim in humidis et uliginosis locis, sed dum aquae copiosae occurrunt, tunc obvius petiolis elongatis et foliis abbreviatis, sub-cordatis, facie *Echinodori natantis* (*Alismae* Auctor.), pro qua specie, dum adhuc sterilis intuetur, facile sumeretur; in hoc statu, ferme am-

bigno, obvius mihi venit ad *Carcanières* inter et *le Puig.*, Pyr. aurigr., die 31 Jul. 1843.

R. reptantem L. (*R. minimum* Tillands.) simplicem *Flammulae* lusum esse ego confirmavi, observationibus primo ad *St. Jean de Luz* factis, Sept. 1844. Ipse Linnaeus de hac re suspicionem caeperat; Hallerus vero dixit: « *Pene certus sum varietatem esse R. Flammulae* » Helv. 2, p. 79, n. 1183. Excelsum virum laudavit Gilibert, Pl. Lithuan. illustr. n. 336, vel Exerc. phytolog. p. 376, n. 77. Hujusmet formae plantas una conjunxit Gmel. Flor. Sibir. 4, p. 201, n. 45. Rem postea amplissime demonstrarunt vel sustinuerunt Scopoli, Flor. Carn. ed. 2, T. 1, p. 391, n. 682, Smith Fl. Brit. et *Engl. Flor.*, Thunb., Wahlb. Gothob. n. 376, Fries Nov. Fl. Svec. p. 173, Obs. 2, St. Am. *Fl. Agen.* p. 225, n. 1, Schlecht. l. c. 2, p. 18 et cum De Chamiss. in *Linnaea* V. 6, p. 577, Reichnb. Icon., Spenn. Fl. Friburg. 3, p. 1013, Turczan. Baic. Dahour. p. 60, n. 47, Cesat. Icongr. ital. fasc. 2, Ledeb. Fl. Ross. p. 32, n. 18, Dietr. Fl. March. p. 772, n. 6, Gren. *Jur.* p. 3 (1875), p. 25; Coss. Germ. *Fl. Paris*, Meyer. Fl. Hanov. ex austr., acceperuntque inde Botanici ferme omnes, obstante inopinato Koch Syn. ed. 2 Add. em. p. 434, qui speciminibus perfectis (ut ille dicit) a Lindblom acceptis et fructibus evolutioribus praeditis, *R. reptantem* cum L., Retz Scandin., Retz in *Balding. nouv. magaz.* T. 5, P. 3, p. 198, Roth Fl. Germ., Gort. Fl. Ingr. p. 88, Baumgr. Trans. 2, p. 222, Wahlenb. Fl. Upsal. n. 363 et Fl. Sved. 2, n. 609, DC. Syst. et Pr., Meyer apud Ledeb. Fl. Alt. 2, p. 310, n. 5, Weinm. Fl. Petrpol. p. 56, iterum ceu propriam speciem proponit, quam sententiam laudant Bunge Reliq. bot. Lehm. n. 24, God. *Fl. Jur.* p. 12, Sonder *Fl. Hamb.* p. 306, n. 7, Fuss Fl. Trans. n. 87, Reut. *Cat. pl. Genv.* ed. 2, p. 4, Ruprecht Ingr. p. 34, n. 33, Du Mort. *Opusc.* 1873, p. 407, ut in America jam fecerant Barton, Beek Bot. p. 8, n. 3, Darlingt. Cestr. Add. corr. p. 601, Torr. et As. Gr. N. Amer. p. 16, n. 4, qui in hac postrema specie carpella punctulata (nec levia), rostrum brevem, obtusum (non subulatum) vident.

Plinianae interpretationes de *Enneaphyllo*, aut de *Ægolethrone* huc a quibusdam subactae, prorsus spernendae sunt. De primo jam diximus in hoc eodem opere; de secundo, cf. *Flor. Virgil.* p. 122.

Ranunculus longifolius (Caesalpini) Lamk. *Fr.* 3, p. 189 (ex Ambrosino).

Caes. De Plnts. l. 14, c. 4, p. 546. R. Lingua L., Koch p. 16, n. 18, Bert. 5, p. 502, n. 5, Gaud. 3, n. 1280, DC. Dub. p. 11, n. 20, Crép. Pl. rar. or. Belg. fasc. 5, p. 16. R. Ling. La Peyr. Herb., partim; R. platyphyllus Thal. Herc. Engl. Bot. v. 2, n. 100, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 5, t. 42, Fl. Dan. t. 755, Sv. Bot. v. 9, t. 636, Roem. Fl. Eur. fasc. 8, n. 5, Sturm Heft 81, 82, Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 181, Turp. in Dict. Sc. Nat. Atl. Dicot. t. 114, Reichnb. Icon. C. 13. t. 10, f. 4595 (infer. pro 4597); Fl. Batv. v. 7, t. 483, Roques Phytgr. med. 2, p. 430, t. 88. Dalech. Hist. pl. Lugd. 1, p. 1037, f. 1, Tabern. Krth. p. 111, f. 2, Icon. t. 48, f. 2, Ambros. Phyt. p. 458-9 mala (de more); Zorn apud Pancov. Herbr. n. 419, J. Bauh. Hist. pl. 3. Append. p. 865, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 442, n. 33, t. 29, f. 33.

♃ Flor. Æstate. Fruct. Jul. Oct. Per regionem oceanicam inferiorem occidentalem.

Legi in Pyr. Cantabr. ad *St. Jean de Luz*, l. d. *Cuba*, die 30 Aug. 1841.

Locus Tragi, *Kreuterb.*, *Strasb.* 1556, crt. 258 *b*, citatus a Sprengel, Diss. de Germ. r. hrb. Patr. p. 21, mihi ignotus est; eumdem in ed. Kyberi non percipio.

Etiam gemmis propagatur: cf. Belhomme in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 9 (1862), p. 241. *Lingua* Plinii videtur potius *Scolopendrium* Theophrasti et Neotericorum; de quo suo loco.

Quapropter, ii qui Dalechampi nomen servare voluerant, nomen hocce scribere debebant cum parva *l*, quomodo factum est a Thunberg Flor. Japon. (non p. 330) de suo *Acrosticho lingua* in tab. 33, quod *Polypodium lingua* Sw. inscribendum est, sed quomodo non fecit Thunberg ipse in textu, Linnaeus de sua *Othonna Lingua* pessime denominata.

Ranunculus graminifolius (Penae, Lobelii) Pourr. It., Salisb. Pr. p. 372, n. 1.

Pen. Lob. Adversr. p. 299 *cum fig.* R. g r a m i n e u s Tabern., L., Koch p. 16, n. 15, Bert. 5, p. 503, n. 6, Moris Sard. 1, n. 12, Gaud. 3, n. 1281, DC. Dub. p. 10, n. 19. R. gramineus La Peyr. Herbr.; R. Myconi Pourr. Herb. Matr. (specim. luxur., idem ac R. phoenic. Mycon. Dalech. Hist. pl. Lugd. 1, p. 1036); R. graminifol. radic. grumos. villos. Grisl. Virid. Lusit. p. 81. Engl. Bot. v. 33, n. 2306, Roem. Fl. Eur. fasc. 14, n. 3, Loisel. Fl. genr. Fr. t. 46, Bull. Herb. Fr. t. 123, Reichnb. Icon. C. 13, t. 10, f. 4594. Lob. Ic. t. 671, f. 1 ead. ac illa Adversr.. *Ibidemve etiam f.* 2; Dod. Pempt. p. 428, f. 2 flor. plen.; Lobel. Columm. Ecphr. p. 314, 313 fig. J. Bauh. Hist. pl. 3, Append. p. 850 f. inter., vel in exemplr. correct. p. 866 f. inter.; item f. 1. Lobel. fl. plen. imitat., Tabern. Krtb. p. 113, f. 1, Icon. t. 51, f. 1, Moris. Hist. pl. 2, S. 4, p. 444-5, ns. 38, 39, t. 30, f. ns. 38, 39.

♃ Flor. Apr. Maj. Fruct. Jun. Per regionem mediterraneam, *Oleam* non raro superans; per regionem oceanicam occidental., cum Hispan. proxim. rarissime; solum sabulosum aucupatur.

Legi in Pyr. Navarr. contra *Sanguessa* supra *Rocafuerte*, die 21 Maj. 1845. Habui e *Gédre* a Bordère, loco cum Hispania finitimo! ex *la Montagne raze* Pyr. or. de Herbar. Coder accepi a filio. Observavi inter *Canfranc* et *Villanua*, ad *St. Juan de la Peña*, in *Peña de Uruel*, ad *Asso Beral*, sub *Verdun*, ad *San Cosme de Guara*, in *Sierra de Loarre*, in *Roussillon*. Philippe (Fl. Pyr. 15) indicat in Valle *d'Iteas*.

Caulis ad collum fibrillosus, more *Crocorum* plurium; in pauperioribus individuis palmaris, pedalis, uniflorus, foliisve angustissimis praeditus; in luxuriantibus (locis fertilioribus, sub-umbrosis, vel inter frutices enatis) sesquipedalis, bipedalis, tripedalis etiam, ramosus, multiflorus, foliisve tunc latioribus donatus, quae tunc vix graminea dicenda forent, e significatione verbi vulgo recepta; nam dantur reapse *Gramina arundinacea* aliaque latifolia scilicet foliis lanceolatis praedita. Et Biria adnotaverat: « *Observavi in Horto Monspeliensi folia lanceolata R. graminei in ovata transientia, si solum pingue.* » *Ranuncul.* p. 36, n. 14: et in hoc statu figuratur planta a Dalechampio, l. c., quem imitavit J. Bauh. l. c. f. 2 et ex hoc Chabr. Sciagr. p. 471, f. 3.

Ad lusum foliis, e contra, angustissimis pertinere videtur *R. setaceus* Cav. Icon. ined. in Bith. Hrt. bot. Matr. t. 42, f. 2, quem et in Herbario ejusdem Horti Matrit. vidi de Cavanillesii archetypis, ex montibus *de Sant-Anna* et *Coba-alta*. Item suspicor, alterum hujus speciei lusum esse *R. abnormem* Cut. et Willk. Pug., e m.^e^ *la Serrota*, Castellae novae. Nec folia omnino *glabra* sunt, ut plures ea describunt, cf. etiam Coss. Germ. *Fl. Par.* p. 11, sed raris hinc inde obducta pilis; et varietatem sericeam (nam credere nolo agi de morbosa planta) se observavisse in Hispania testatur Webb It. Hispan. p. 79; confirmavitque Boissier, *Voy. bot. Esp.* n. 14. Video ego in hujusce speciei foliis inque illis quarumdam aliarum specierum ejusdem generis et in *Myosuro*, nervos simplices ac talis texturae, ut e planta evulsis ea Monocotyledonalis potius quam Dicotyledonalis stirpis dicerentur.

Flores lutei, sed non *saturate*, ut dicit Koch; tales a me tantummodo in quibusdam hortis visi; minus adhuc *phoenicei*, ut eos declarat Dalechamp; fucum forte sumentes e speciminibus vel male exsiccatis, vel minus diligenter servatis. Squamulae petalorum basi tubulosae, in latere interno producta in laciniam longiusculam, more perianthii *Aristolochiae*.

Ranunculus amplexicaulis (Venerii) L. Sp.

Vener. apud Clus. Append. alter. Auctar. p. 26 (innumer., vers. fin., vel in opere Exoticr., vel in opere Cur. posterior.). Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 393, n. 16, DC. Dub. p. 10, n. 17. La Peyr. Herbr.; R. plantaginifolius Salisb. Pr. Loisel. Fl. genr. Fr. t. 44, Deless. Ic. sel. 1, p. 7, t. 27, f. C, Bot. Mag. t. 266. Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 444, t. 30, f. 36, Mentz. Pug. pl. t. 8, f. 8 (sive ult., nec 6 cum quibusd.).

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In editior., praesertim Pyrenr. mediorum.

Legi in Pyr. septr. med. m.^e^ *Esquierry*, die 21 Jul. 1838. Habeo a Deville ex *le Lac de Pouchirgues*. Vidi supra *les Eaux chaudes* et in adverso latere *al Formigal de Sallent*; observavi quoque *à l'Estibe de Luz*, in m.^e^ *Medassolles* et alibi supra *Luchon*, supra *Castanesa*, ad *Basibè*, in m.^e^ *Llaurenti* alibique.

Tota planta glabra. Caulis (non *scapus* DC. Dub.!) et pedunculi subcylindracei, nec sulcati. Folia tenuiter marginata, inferiora marcescendo in fibras soluta, ut in praecedente specie.

Carpella tumida, stilo persistente uncato.

Video a DC., Syst. p. 244, n. 18, citari Gerard. J. Herbal p. 963, f. 3, Chabr. Sciagr. p. 466, f. 4, quae figurae a Clusio desumptae, ut isti fatentur, revera ad hanc pertinent speciem. Sed videmus DC. in eodem opere. p. 243, n. 16, afferre ad *R. pyrenaeum* Auctr. *R. pyr. fl. alb.* Clus. Cur. poster. p. 48 (sive p. 25 edit. fol.), qui nos ducit ad plantam a se descriptam in Auctor. Append. alter. p. 26 (innum.), unde exorierunt modo citatae Gerardi et Chabraei figurae, aliaeque a Parkinson et a Morison imitatae de *R. amplexicauli*. Citat insuper DC. ad suum n. 16 *R. pyr. fol. obl. non lacint.* J. Bauh. Hist. pl. 3, App. p. 864 (sine fig.), ubi legitur nota confecta e supra citata planta Clusiana, quae ergo item referri debet ad *R. amplexicaulem*.

Figura altera Morisoniana, a me omissa, a DC. citata, n. 37, similem alterius, offert plantam floribus quidquam diversis, semiduplicatis, qui lusus forte ita exortus est in hortis anglicis, ubi planta, Parkinsonio notissima, ab anno 1633 colitur, ut testantur Aiton, Hrt. Kew. 3, p. 352, n. 7, Don Hrt. Cantabrig. ed. 13 (1845), p. 381.

Videtis Dietrich, Syn. pl. S. 3, p. 315, n. 46, citare Delessert Ic. et patriam a Mentzel fallaciter desumere « *In Apenninis* », nec amplius.

Ranunculus multiformis (Burseri, Richeri) Nob.

Burs. cf. Act. Svec. 1724, p. 505; Pl. Mart. Burser. V. IX. n. 100, Richer. p. 192. R. parnassifolius L. Sp., Nos Sched. cr. cent. n. 53. R. parnass. et R. pyrenaeus L. Mant., Koch ps. 15, 16, ns. 13, 14, Bert. 5, p. 506 et p. 504, ns. 8, 7, Gaud. 3, n. 1267 et n. 1266 (excl. var. *d* lacer.). R. parnass., pyren. et angustifolius DC. et cum Dub. p. 10, ns. 18, 15, 16, Loisl. Gall. ed. 2, p. 393, ns. 11, 14, 15. R. parnass. et R. amplexicaulis Gouan Ill. p. 34, n. 2 et 3, excls. nonnlls. syns., praecipue L. Sp. ac Morisoni ns. 36, 37 et J. Bauh. prolat. R. parnass. et R. pyren. La Peyr. Herbr.; R. cordiformis etc. Dalac. (cordatus Murith.). Wulf. apud Jacq. Collect. 1, p. 191, n. 62, t. 9, f. 3, Jacq. Misc. p. 154, t. 18, f. 1 pyr., Roem. Flor. Eur. fasc. 4, n. 7 et fasc. 8, n. 4, All. Pedm. 2, n. 1445, t. 76, f. 1 luxur., Loisel. Fl. genr. Fr. t. 45 latifol. et t. 43 angustif., Sturm Heft 19, Reichnb. Icon. C. 13, t. 4, f. 4579 et f. 4578 pyren. Deless. Ic. sel. 1, p. 7, t. 27 f. B et A (sed excludatur a f. B nomen Gouani); Hohenwart et Rein. Itin. 1, p. 190, t. 5.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. Ex editiore ad alpestrem et montanam descendens zonam.

Legi in Pyr. or. Valle *d'Eynes*, diebus 7 et 10 Jul. et 8 Aug. 1836; *au Puig Perich*, die 27 Jul. 1836; ad *Mont-Louis*, diebus 8, 12 et 14 Jul. 1836 et ex eodem loco habui quoque a Massot. Habeo a Deville ex *le Monné, la Brèche de Roland* et *la Soume d'Aucupat;* denique ex *le Mont-perdu* specimina a Ramond lecta; obtinui insuper cum nomine *R. bupleurifolii* La Peyr. e Pyr. Catal. ex *Pic de la Vache*, a Gaut. Observavi supra *les Eaux Chaudes, al Coll de Marcadu*, ad *Bucaruelo, Basibé*, supra *Gavarnie*, supra *Luchon, a l'Estibe de Luz, Caranzà* etc.

R. bupleurifolius La Peyr., *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 314, a Koch l. c., a Mut. *Fr.* p. 18, n. 17, a Gren. Godr. *Fr.* p. 29, a Sering. *Fl. Jardns.* 3, p. 56, absque operis consultatione citatus, sumendo a DC. Syst. p. 243, n. 16, ceu nomen specificum, falsa est prolatio, nam in citato La Peyrouse opere legitur *R. pyrenaeus γ bupleurifolius*, ut citatur a Gaudin.

Observatis individuis bene multis, e variis locis, hujus speciei, visis iconibus e differentibus plagis desumptis, perlectis auctorum descriptionibus quotquot ad manus habere datum est, in opinionem veni, stirpes omnes quas ceu peculiares species nominibus *R. parnassifolii, plantaginei, pyrenaei, angustifolii, alismoidis* distinxerunt et evulgarunt auctores, ab uno tantum typo ortum duxisse. Sub primo ingressu meo in Pyrenaeos (ineunte Jul. 1836) ego quoque cum auctoribus plures recipiebam species; sed repetitis itineribus, hoc ultra inaniter sustineri comperii, natura propius et attente inspecta. Vidi formas innumeras et gradationes, quae transitum ab una in alteram stirpem ostenderunt; ita ut plane persuasus fuerim agi de specie polymorpha, qualis et Bellardio visa est, cf. illius Append. ad Flor. Pedem. p. 29.

Et revera: qualis diceretur character firmus? Variat statura et superficies plantae, quae glabra, glauca, pilosa, praecipue pilosa ad pedunculos observatur; variant folia longitudine, latitudine (ut in affini *R. graminifolio* intervenire diximus, utque in aliis quoque hujus generis speciebus, foliis indivisis praeditis, hinc inde obvium est videre), nec non nervis, vel striis plus minus conspicuis; occurrunt pedunculi nudi aut bracteolati, caules uniflori aut pauciflori, flores magni et parvi, coloris nivei, rosei, cum striis saturatioribus vel minus conspicuis; stili tum in carpellis recti, tunc apice recurvati, alias sphacelati et hoc in omnibus formis.

Porro respuenda est Zetterstedti suspicio (*Pl. vasc. Pl. principls.* n. 26) de habendo *R. angustifolio* DC. pro planta hybrida e *Rancls. amplexicauli* et *pyrenaeo;* conjungendo sententiam a DC. prius datam de hac forma (*Fr.* 4, n. 4625 β), cum La Peyrousiana altera, *Pl. Pyr.* p. 314, lin. 1. *R. angustifolius* est forma plerumque in locis quidquam mitioribus reperienda.

Icones *R. pyrenaei* apud Wulf. in Jacq. Miscell., aut Roem. Fl. Eur. fasc. 8, fingunt statum foliis imis latioribus, caulino superiore unico angusto, qualem in Pyrenaeis non offendi, sed qui frequens videtur in Alpibus Europae septentrionalis, ut generatim dici potest de formis foliis latioribus praeditis, quae in frigidioribus et prorsus alpinis locis provenire solent. Ex modo citata forma facilis est transitus ad *R. planta-*

gineum All., ut ex hoc ad *R. amplexicaulem* Gouani (non L.), dein ad *parnassifolium* Auctr.; ita ut haec mihi sit series: *R. parnassifolius*, *amplexicaulis* Gouan, *plantagineus* All., *pyrenaeus* L. Mant., *angustifolius* DC. et *alismoides* Bory Florul. *Sierr. Nevad.* n. 181 et Boiss. *Elench.* 1828, p. 2, n. 3.

Sed quis tam docilis, Alpium et Pyrenaeorum ignarus, auctoritate excelsorum virorum munitus, qui visis in Herbariis *R. parnassifolio* e locis editissimis et *R. angustifolio* DC. e mitioribus ad limitem Hispanicum, addito quoque *R. alismoide* e montibus Hispaniae ipsius erutis, unioni a nobis propositae faveat, nec se cum Sprengel, Nov. pl. cent. p. 43 adjiciat? Nos vero sententiam nostram pluribus abhinc annis sustinuimus et sustinebimus, non amore novitatis editam, sed observatione veluti naturae nutum nobis demonstratam.

Confundebat hanc speciem cum *R. graminifolio* Hallerus, cujus speciei et *R. amplexicaulis* quoque (nec omnia hujus solius speciei, ut voluit Gaudin) sunt synonyma ab eo prolata.

Huic speciei, neque *R. graminifolio* spectare Burseri locum plane persuasus sum, ex ipsius Burseri phrasi, qui plantam alpinam et flore albo praeditam suam declarat. Male ergo Martin, cum Linnaeo Amoen. Acad. 1, p. 155, de interpretatione Burserianae plantae sese verterunt ad *R. montan. flor. gramin.* C. Bauh. Pin. p. 180 *b*, n. 5, qui locus reapse pertinet ad *R. graminifolium*. De Richero relinquo rei fidem ad Hallerum.

Ranunculus aconitifolius (Ruellii?, Caesalpini, Penae, Lobelii) L. Sp., vel potius Krock.

Ruell. De Nat. stirp. l. 2, c. 106, p. 565, lin. 3? Caes. Herbr. Torn. 1563, fol. 251, n. 710, De Plnts. l. 14 c. p. 546 Ran. mont. 3, Pen. Lob. Advrsr. p. 300. Koch p. 15, n. 12, Bert. 5. p. 517, n. 16, Gaud. 3, n. 1265. Moris Sard. 1, n. 17. Krock. Fl. Siles. 2, n. 879, Schlchtdl. l. c. p. 14, DC. Dub. p. 10, n. 13. La Peyr. Herbr.; R. platanifolius L. Mant., Ass. Eu., Gouan Ill., Pourr. It. etc., La Peyr. Herbr. et R. giganteus La Peyr. Herbr., Nos Sch. cr. cent. n. 54, adde R. heterophylli varietat. La Peyr. Herbr.; R. albus Tabern.; R. multiflorus Dulac. Flor, Dan. t. 111, Dietr. Fl. Bor. v. 5, n. 352, Loisel. Fl. genr. Fr. t. 41, Cesat. Icon. pl. Ital. fasc. 1, Reichnb. Icongr. C. 13, t. 7, f. 4585. Lob. Obs. p. 381, f. 2. Icon. t. 668, f. 1 et f. 2 haec ead. ac Adversr., Dod. Pempt. p. 429, f. 2, Clus. Pann. A. p. 369-70 fig. et p. 371, Rar. pl. Hist. l. 2, p. 236. f. 1, Camer. Ep.t. p. 383. J. Bauh. Hist. pl. 3, Append. p. 859-60, G. Bauh. in edit. Matth. p. 458, f. 3, Barr. Icon. t. 88,

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Sept. In montanis editis.

Legi in Pyr. septr. med. Valle *de Marignac* ad casus aquarum, die 5 Jul. 1843; in Pyr. aurigr. Valle *de Savignac*, diebus 10 et 26 Aug. 1840; sub *le Roc blanc du Llaurenti* ad *Artunan*, die 5 Aug. 1843 et secus *la Manera* sub *Tarbason*, die 14 Aug. 1843. Habeo a Deville ex *Cauterets*, ex *la Gorge de Clarabide*; et formam *R. heterophyll.* La Peyr. ex *le Pont de Peyresourde*, *le long du rouisseau de Banestas*, *au bas de Loudenvieille*.

Caulis ut tota planta, crassus; folia sub-coriacea, nitida; petioli canaliculati; pedunculi tenuissime et obscure quidem striati. Foliorum laciniae non sunt semper trifidae et variant obtusae, acutae. Margo superior foveae nectariferae petalorum producitur in squamam marginibus replicatis, eum in modum ut tubulum mentiatur. Sed videas quoque illius descriptionem apud Cesati Icon. ital. fasc. 1.

Varia admodum est hujus plantae pubescentia. Caulis generatim glaber, glaucus, dempta superiore parte, scilicet pedunculis, qui saepius pubescentiam induunt, solemnius vero in individuis alicubi etiam magis prae vulgatiore statu pubescentibus. Folia in inferiore pagina plus minus

puberula; petioli vero et foliorum nervi saepe solemniter pubescentes. Glabriora plerumque sunt individua in locis umbrosis degentia. Et variabilis admodum est statura plantae a paucis pollicibus, ad duos et tres pedes. Item variant petala magnitudine; et bracteae latiusculae-serratae, lineari-integrae, ita ut locus non sit Candolleanae observationi, Syst. Nat. 1, p. 241 lins. ults. Frequentius in aquosis, vel in spongiosis aut madidis locis provenit in Pyrenaeis.

Respuo hodie, sicuti prius probe jam feceram, distinctionem *R. gigantei* ab *aconitifolio,* cum quo forte unum et idem est *R. platanifolius* L. Mant., jam ab Hallero judicatus (Helv. n. 1164). Reapse consilium mutaveram quum re actutum judicata, botanophilo pyrenaeo nimium indulgens, mei injuria diffidi, ut erroneam ederem sententiam in Schedulis meis criticis p. 10.

Mox penitus rem novi, die 14 Aug. 1843 et quam tunc statui sententiam, alibi quoque per Pyrenaeos confirmare feliciter datum est. Descendendo e *Pic de Tarbason* reperii ad scaturigines frigidas plantam nanam, exacte respondentem *R. aconitifolio δ nano* Gaud. Helv. (cujus specimina ex Alpibus vidi apud Amicos), cui formae magis appropinquat Penae et Lobelii figura; mox in eodem rivulo apparebat planta evolutior facta, ut paulatim statura, foliis, florum copia, facie et habitu tam variata sese obtulerit planta, ut dum in ima valle sese evolutiorem et giganteam praebebat, aliena videretur species, adeo mutata ab illa. Non miror si quis hujuscemodi plantas extremos tales referentes in Herbariis tantummodo viderit, eas ab unico typo derivare vix, nisi oculatissimus fuerit, concederet.

R. dealbatus La Peyr. *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 315, n. 10, La Peyr. Herbr., videtur species peculiaris, proxima *R. cretico* (Clus.) L., quam tunc temporis quo haec pertractabam cultam videbam in Hort. Bot. Monspel. La Peyrousianam comprehenderunt sub *R. aconitifolio*, ceu peculiarem varietatem, DC. Syst. et cum Dub. Gall.; sub *R. platanifolio* Mut. *Fr.* p. 18, n. 15 *c-e,* Gren. Godr. *Fr.* p. 27. In locis a La Peyrouse indicatis *Cagire, Pic de Gard, Mail du Cristal* stirpem nunquam vidi, nec eam reperiimus in Herbariis Marchant et Parentau. Quibus consideratis, in suspicionem veni, num La Peyrouse stirpem ex horto eduxerit et ceu pyrenaeam venditaverit, vel dolose, vel quia hortulanus ei dixerit se e Pyrenaeis pulcherrimam plantam in Horto Tolosano induxisse. Denique, meo sensu, nec species in Flora Pyrenaea admittenda est, tantis circumventa dubiis, neque ceu synonymon ad *R. aconitifolium* referri debet, ut fecerunt citati auctores et cum eis Zetterst. *Pl. vasc. Pyr. princips.* n. 23, Sprengel, Steudel Seringe *(Fl. Jardns.),* aliique.

Ranunculus alpestris (Gesneri) L. Sp.

R. montn. minim. Gesn. Hrt. Germ. crt. 275 a. Koch p. 14, n. 9, Bert. 5, p. 515, n. 15, Gaud. 3, n. 1264, Sm. Engl. Fl. 3, p. 49, n. 7. DC. Dub. p. 9, n. 12. La Peyr. Herbr.; R. Traunfellneri Hoppe, ex Schlecht. l. c. 2, p. 6; R. crenatus Bert. It. et inde R. Bertoloni Haufn., sive R. bilobus Bert. Misc., ex Jank. Dae. eur. n. 22; R. montanus Dod. Pempt. Jacq. A. 2, p. 7, t. 110, Sturm Heft 19, Reichnb. Icon. C. 13, t. 5, f. 4581, Loisel. Fl. genr. Fr. t. 38, Br., Phoeb., Ratzb. pl. vén. Germ. p. 121, t. 33, f. 2 (inter.). Engl. Bot. v. 34, n. 2390. Dod. Pempt. p. 429, Clus. Pann. A. p. 362-3, p. 364-5 fig., Rar. pl. Hist. l. 2, p. 234, Seguier Ver. p. 489, n. 10, t. 12, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3, Append. p. 845 f. infer.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In editioribus Pyr. mediorum. Legi in Pyr. Arag. Valle *de Venasques* contra *la Maladetta*, die

19 Jul. 1838. Habeo a Deville lectum *au pied du Vignemale* et *au Pic de Gabizos*. Vivit *au Pic de Ger* vallis *Ossau*, unde mihi demonstrabat Gaston Sacaze. Observavi *a la Breca de Roldan*, supra *Bucaruelo* et supra *Gavarnie, au port d'Oo, de Venasques*, in m.^e^ *Llaurenti* etc.

Lusum petalis trilobis (omnibus?) acceptum e Pyrenaeis a DC. memorat Bert. l. c. p. 516.

Ranunculus glacialis (Ruelli? Platerii) L. Sp.

Nonne herba sub Eriphia descripta a Ruell. De Nat. st. l. 2, c. 136, p. 597, lins. 2-4? De Platero cf. J. Bauh. infr. c. Koch p. 14, n. 7, Bert. 5, p. 521, n. 18, Gaud. 3, n. 1263, DC. Dub. p. 9, n. 10; L. Lachs. Lapp. (ed. a Sm.) 1, p. 288. Towns. in Schrad. Journ. bot. 1, p. 379, La Peyr. Herbr. Linn. Fl. Lapp. n. 233, t. 3, f. 1, Wulf. apud Jacq. Coll. 1, p. 189, n. 61, t. 8 medioer. t. 9, f. 1 et 2 opt. Sturm Heft 19, Fl. Dan. t. 19, Sv. Bot. v. 11, t. 747. Reichnb. Icon. C. 13, t. 6. f. 4584, Loisel. Fl. genr. Fr. t. 39, Scheuchz. It. alp. 139 et p. 339. t. 20, f. 1. Riehr. de Bellev. Fig. pl. ex Gilibrt. Demonstrs. botqs. p. 61, n. 177 cum tab.; J. Bauh. Hist. pl. 3, Append. p. 862, f. 3 (infr.); Chabr. Sciagr. p. 469, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 448, t. 31, f. 55.

♃ Flor. Jul. et Aug. incunte. Fruct. Aug. In editior. Pyr. medior., orientalium.

Legi in Pyr. or. summa Valle d'*Eynes,* die 14 Aug. 1836. Habeo e *Vignemale* a Deville. Observavi *a la Breca de Roldan,* in m.^e^ *la Maladetta, au Port d'Oo, au Port de la Canau;* et in m.^e^ *Carança* Pyr. or. Ramond vidit *au Pic de Neouvielle:* amicus Bualè *à la Brequette de Cambale.*

Collatis individuis pyrenaeis cum alpinis video petala minora in meis, nec plantae omnino identicae videntur. Caeterum, quae observatio de Œderi tabula (19) facta est a Wulfen, in nostra quidem specimina cadit: « *Icon Œderi, ut elegans, minus tamen naturalis; in Carinthiacis certe stirpibus, nunquam tanta foliorum hirsuties, sed neque eorumdem petioli basi teretes.* » l. c. p. 191. Nec figura foliorum qualis expressa est in Fl. App. et in Flor. Dan. placuit Willdenow; cf. Sp. pl. Polyandr. p. 1320, n. 29. Item Svecica icon non parvam differentiam illius plantae cum pyrenaca stirpe ostendit. Varios speciei status perbelle figuravit Reichenbach l. c.

Haec species ceu valde variabilis declaratur a Schlecht. l. c. p. 12; cf. etiam Schrank Prim. Fl. Salisb. n. 519, Suter Fl. Helv. p. 338, ed. Hegetschw. p. 401, n. 15, Wahlenb. Fl. Helv. p. 108, vel Carp. n. 556.

Prudentius prae DC., Syst. Nat. p. 238, n. 8, Villar, *Dauph.* 3, p. 739, n. 13 et Poiret, *Dict.* 6, p. 123, n. 57, ab usu hujus plantae ceu sudorem cientis lectores dehortari studuerunt. Et rem revera credidisse DC. patet legentibus quae ab eo exposita sunt in opere *Essai sur les Propriétés médicales des Plantes* (1816) p. 67, lin. 12 seq.!

SECTIO 3.^a^ **CALLIANTHEMUM** (Mey.) N.

Ranunculus rutaefolius (Clusii, Ponae) L. Sp.

Clus. Rar. pl. Hist. l. 2, p. 232; Pona Plant. Simplic. in Bald. etc. in cal e operis Clus. c. 1601, p. 341 cum fig. Animadvertendum est Epist. Ponae ad Clusium esse anni 1595! Koch p. 14, n. 5, Bert. 5, p. 519, n. 17, Gaud. 3, n. 1262, Schrank Prim. Fl. Salisb n. 518, DC. Dub. p. 9, n. 9. La Peyr. Herbr.; Callianthemum bipinnatum Dulac.; R. Berardi Vill. in tab. (nec Bellardi, ut cit. Gren.), R. isopyroides DC. Pr. et R. fumariaefolius Hort. Gorenk et Ledeb. Ross. Wulf. apud Jacq. Collect. p. 186, t. 6, 7. All. Pedm. 2, n. 1451, f. 1, Sturm Heft 19, Reichnb. Icon. C. 13, t. 25, f. 4623 et 4624. Item Pl. cr. C. 8, t. 779, f. 1048, Vill. Dauph. 4, p. 740, n. 14, t. 49 folium. Pon. Bald. ed. Venz. p. 197, ed. Basil. (1608) p. 87, Barr. Ic. p. 56, n. 676, t. 456 ex Pon., Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 448, t. 31, f. 54, item ex Clusio flore pessime tincto.

♃ Flor. Jul-Sept. ineunte. Fruct. Aug. Sept. In Pyr. med. septr. editioribus rarissimus.

Habeo a Philippe ex viciniis *du Lac dellìou* (sic lego; Dulac ex Philippe scribit *le Lac Meu*); item a Deville ex Philippe l. indic. *le Lac Delièou*, quod in Devilleana scheda corrigitur in *aux environs du Lac de Lhieou*; addito et *du Lac de Pouchergues*.

Unionem *R. anemonoidis* cum hoc a Mutel, Fr. p. 17, n. 11, propositam, receptam a Bertoloni, forte laudabere, nam video specimina pyrenaea quoad flores referre potius *R. rutaefolium*, quoad folia *R. anemonoidem*, quem adhuc separare maluit (cum Reichenbach) Koch l. c. n. 6.

Iconem Clusii merito criticavit Haller, Helv. n. 1165 et post eum Wulf. Coll. Jacq. p. 187, Fl. Nor. n. 1037 Obs. Morisoniana a Clusiana desumpta est. Barrelieri figura ad hanc speciem et iterum ad *R. glacialem* a Bertoloni citata, evidenter a Pona imitatata, majore fiducia ad *R. rutaefolium* adducitur, ut jam diffuse dixit Wulfen.

Genus *Callianthemum* Meyer (C. A.), apud Ledeb. Fl. Alt. 2, p. 336, semine pendulo commendatum et ad Tribus *Anemonearum* relatum, nimium artificii secum ferre mihi visum est, nec a *Ranunculis* sejungere volui. Caeterum, peculiaris generis ideam primus excitavit Vill. *Dauph.* 4, p. 741 Obs., dein Wahlenberg, Fl. Lapp. p. 155 sub *R. glaciali*.

Attamen, obliviscenda non erit nota vegetationis insignis, qua ad *Anemoneas* adhuc propius accedit, scilicet, observavi in hoc *Ranunculo folia juniora lobis intus replicatis*, ut in *Thalictro!* Planta insuper nullimode acris, fide Villari.

SECTIO 4.ª **THORA** DC.

Ranuculus scutatus (Gesneri) Waldst., Kit., N. Sch. cr. n. 52.

Tora venerata Gesnr. de Lunariis infr. cit. R. Thora Koch p. 11, n. 20, Bert. 5, p. 510, n. 11, Gaud. 3, n. 1282 (expunct. prolats. aliqs.); Host Austr. 2, p. 108, n. 8. R. Thora La Peyr. Herbr., Duf. Bouq., Mass. apud Henry Guid. Roussill., Colm. Cat. pl. Cat.; H. Thorab Mut. Fr. cum L. et Willd.; R. squamosus Dulac. Waldst. Kit. pl. rar. Hungr. 2, p. 205, t. 187, Sturm Heft 59, Weber Alp. Pflanz. 1, t. 79, Reichnb. Icon. C. 13, t. 9, f. 4593. Loisel. Fl. genr. Fr. p. 101, n. 25, t. 53, Br., Phoeb., Ratzb Pl. vén. Germ. p. 122, n. 2, t. 33, f. 3 extr. (relicts. Patrbs.). Gesn. De Lunar. 1555, p. 39 fig. bona; ed. alter. p. 70; et Gesn. De Aconit. etc. (ed. Wolph. 1577) crt. 4 a f. 1 et f. 2, quae superne caul. vald. ramos. offert, et ed. 1557, p. 4, f. 1, 2 eaed. Matth. p. 1084, Camer. Epit. p. 826, Dod. Purg. p. 322 f. exter., Pempt. p. 443 f. supr., Clus. Rar. pl. h. l. 2, p. 239, f. 2, Tabern. Krtb. 2, p. 944, f. 1 et p. 985 f. 1, 2, Icon. t. 585, f. 1, 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1738, f. 2, p. 1739, f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 449, t. 31 fig. ult.

♃ Flor. Jun. Jul. ineunte. Fruct. Jul. In editior. Pyr. medior. praecipue; rarius in Pyr. or., solum expetens calcareum.

Legi in Pyr. septr. sub *le Port de Venasques* et ad *Medassolles*, diebus 19 et 23 Jul. 1838. Habui e nemore de *Sarrancolin (Canton de la Soule)* a Boutigny; e variis Pyr. sept. locis, ultimo *l'Estibe de Luz*, a Deville. Observavi in editiore parte vallis *Lienz*, *au Cirque de Gavarnie*, in Valle *d'Aure* editiore, *au Port d'Oo*, in montibus *Esquierry*, *Cagire*, *Pic de Gard*, in m.^e *Segalis* supra *Berga*, in monte *Llaurenti*, alibique.

« *Carpella laevia, sub-globosa* » DC. Syst. et Prodr. p. 30 de Sectione *Flora*, et cum eo Duby, Mutel. Laevia non sunt carpella, quae a media illorum parte ad apicem nervoso-reticulata sese offerunt; nec subglobosa, sed semi-globosa potius declaranda forent.

Folium radicale vulgo dictum, scilicet ab ima caulis parte promens,

quod deficere saepius videram in individuis Pyrenaeis; in illis a Boutigny acceptis adest.

Plantam folio inferiore sic onustam e Gallia non adhuc noverat Grenier *Fr.* 1 (1848), p. 26 (qui dein in *Fl. Jur.* 1865, p. 16 eam describit), nec alibi observatam fuisse putabat Billot *Arch. Fl. Fr. Allmgn.* (Fevr. 1853), quod iste dicere non ausus esset, si in Hornemanni, DC., Gaudin, Bertoloni, Wahlenbergii, Cesati descriptionibus nec non in quibusdam figuris, animum intendisset.

R. Thora Jacq. A. 5, p. 21, t. 442 a mea stirpe pyrenaea separari nequit: adductus ab Host, Koch aliisque ad alteram speciem (*R. hybridum* Br., *pseudo-thoram* Host) nebulas aliquas invehit quoad distinctionem specierum sectionis *Thorae*, quam antea pro certa habueram, et cui adversatur Cesati l. c. propriis innixus observationibus, ut conspici quoque potest in figuris ab eo datis, quae gradatim stirpium unionem perhibent (f. 7, n. pl. r.). Hanc sibi quoque confecerant opinionem Wahlenberg Fl. Carp. p. 170 *Contra* etc., Mutel *Fr.* p. 16, n. 10, Schlecht. l. c. S. 1, p. 27-8, Spr. Syst. Veg. 2, p. 646, n. 6.

Nemo dubitare potest, Linnaeum, in suo nimium celebrato Species plantar. p. 775, n. 10, Hallero faventem, duas distinctas plantas in unam compegisse sub suo *Thora* α et β, a Jacquin, Reichardt, Willdenow et cum istis ab aliis multis imitatum. Ambae species reperiuntur apud Clusium sub denominationibus *Phtorae Valdensium, Montis Baldi, et Ranunculi grumosa radice* l. c. f. 3 et 2. Item dicendum est de Camerarii figuris, cf. s. c. et alteram ad p. 825 (cum qua incedere potest Lobeliana illa reperienda in Adversr. p. 263, repetita in Icon. t. 604) a Linnaeo sub α et β citatis, quae figurae sat similes sunt Clusianis, et quibus altera adjungenda erit Tabernemontani, *Krtb.* 2, p. 982, f. 2, quamvis nec radicem neque alios characteres omnes perbelle exprimant. Reprehendendus utique mihi est Candolleus, omnes hasce prolationes aliasque a citatis auctoribus derivatas una confundens, Syst. Nat. p. 265, n. 59. Liceat denique Seguieri opinionem referre, de re quidem ab eo perpensa: « *Herbariorum vulgus..... in duas species Thoram dividit, majorem et minorem, recte quidem, nam una ab altera tum foliorum structura, cum minore flore diversa est. Ex assertione Ponae utraque in Baldo monte provenit et inde delatam conspexi.* » Pl. Ver. Suppl. p. 213, cf. Pona, *Monte Bald.* p. 241, ubi indicat *La Thora di due specie.* Mendosa pro certo est quoad florem (tetramerum) J. Bauhini figura, Hist. pl. 3, l. 34, p. 650, sed qualis est strictius pertinet ad s. cit. f. 3, vel ad Lobelianam etc. Sed non est *monstrosa* (DC.) Morisoni figura (n. 60) a nobis supra citata.

SECTIO 5.ª **RANUNCULASTRUM** DC.

Ranunculus monspeliacus (G. Bauhini) L. Sp.

G. Bauh. Pr. p. 96, n. 8. R. fol. Olusatr. etc. Wijnhouts in Herbr. Dilligem. (1633) et Court. in Dod. Pempt. Comm. 2. Schlecht. l. c. S. 1, p. 26, DC. Dub. p. 9, n. 6. R. illyricus *g* Bert. 5, p. 531, n. 24? R. parvulus 1 La Peyr. Herbr.; R. saxatilis Balb. ipso fat. Append. ad Cat. stirp. hrt. Acad. Tour. (1813) p. 65, n. 3. DC. Ic. pl. Gall. rar. p. 16, t. 50, Reichnb. Icon. C. 13, t. 8, f. 4588.

♃ Flor. Apr. Maj. Fruct. Maj. Jun. In Pyr. Atax., or. cum *Olea.* Legi ad *Narbonne,* die 17 Jun. 1839. Habui ex *Consolation* supra *Collioure* a Penchinat; ex *les Albères* supra *Bagnouls* a Massot: ad *Argelès* et ad *Cerbère* vidit Timbal.

R. albicans Jord., Pouzolz *Fl. Déprt. Gard.* p. 21, n. 18, ni fallor, forma est hujus *R. monspeliaci.*

Ranunculus flabellatus (Cupani) Desf. Atl.

Cup. Hrt. Cath. p. 186, lins. 6-7 R. Prizens. Noul. Fl. bass. sous Pyr. p. 14, n. 11. R. chaerophyllos Auctr., Bert. 5, p. 525, n. 21, Moris Sard. 1, n. 15, Schlecht. l. c. S. 1, p. 24, DC. Dub. p. 9, n. 5. R. chaer. La Peyr. Herbr., R. flabell. et R. leptophyllus Pourr. Herbr. Matr., R. bulbosus L. Herbr. (ex Guss.), R. adscendens DC., ex Link. in Broter. Lus. Desf. Atl. p. 438, t. 114, Flor. Graec. Sibthrp. C. 6, p. 16, t. 520. Barr. Ic. t. 581 e specim. luxur.; Bocc. Mus. piant. p. 162, t. 124, infer. pl. pars.

♃ Flor. Apr. Maj. Fruct. Maj. abeunte et Jun. Per regionem mediterraneam cum *Olea,* solo praesertim calcareo Repertus ad *Toulouse* et *à Pène nère;* forte istic inlatus.

Legi in Pyr. Navarr. sub *l'Ermita de Lumbier,* die 24 Maj. 1845. Abunde vidi in montibus Corbar. et praecipue ad *Touchant,* inque agro Ruscin. *ad St. Ant. de Galamus.*

Planta villosa, villis patentibus praedita. Pedunculi cylindracei: flores grandiusculi. Squamae nectariferae ad basim petali valde obtusae. Carpella compressa, itemve rostrum, in spiculam denique digesta. Radix grumosa, interdum sobolifera.

Plantae pubescentiam adpressam describunt Gussone, Moris, Bertoloni. Variam, patulam et adpressam novit DC. Sub-adpressam et nos vidimus in individuis Corsicanis. Proximae et huic similes species sunt *R. millefoliatus* Vahl Symb., Desf. Fl. Atl. t. 116, Flor. Gr. t. 521; et *R. dimorphorizus* Brot. Phytgr. Lusit. 2, p. 227, t. 180.

Individuum perspexi in quo deprehendi unum petalum ferens in squamula nectarifera stamina quatuor perfecta, alterum petalum pariter in squamula gerens totidem stamina abortiva; tria alia petala a normali statu non abludebant. Loquutus de hoc cum optimo magistro Dunal lusum hujuscemodi ab eo considerari audivi ceu *un dédoublement accidentel:* cf. Dunal, *Considrts. Natur. orgns. flor.* p. 32.

Plantam spontaneam floribus semiplenis, scilicet petalis 8-10 onustis, observavi in m.^e^ *Canzias,* Pyr. Arag. supra *Fiscal* et ad *Voltaña* ibidem proxime. Lusum adhuc magis singularem vidi de calyce per duo sepala a latere juncta et quintum sepalum super alterum e duobus junctis positum, ita ut sepala omnia non viderentur in eodem verticillo posita.

De necessitate relinquendi Linnaei denominationem *R. chaerophylli* persuasum me ultra fecerunt observationes editae a Chaubard *Fragm. botq. crit.* et cum Bory *Fl. Morée,* Noul. *Fl. c.,* Moris Sard. c. Sed nec speciem cum Bory Chaub. *Morée* n. 725, *Pelop.* n. 862 haberem pro *R. asiatico,* neque cum Benth. *Cat.* p. 118, ceu varietatem *R. rapacei,* seu *bulbosi* Auctr.; ut non attendendum est Serres canenti: « *Cette espèce se rapproche par des variétés intermédiaires du R. monspeliacus.* » *Flor. de Toulouse* (1836) p. 2 sub *R. chaerophyllo.*

SECTIO 6.ª BATRACHIUM Dioscr. Plin., DC.: EURANUNCULUS Nob.

Batrachium apud Graecos nomen *Ranae* (ab Homero celebratissimae); et Latinorum *Ranunculus* a *Rana* quidem deductus est. Quae voces sunt ergo absolute synonyma et proveniunt e primis generis speciebus in locis palustribus vel aquosis repertis, paucisque tantummodo speciebus stricte convenirent. *Ranunculum* non permutem, sed *Batrachium* in *Euranunculum* commutandum propono.

Ranunculus fluitans (Gesneri) Lamk. *Fr.*

Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. lign. 22, f. 191 e. Koch p. 13, n. 4, Gaud. 3, n. 1260, Godr. cum Gr. Fr. p. 25. R. fluviatilis Willd. Sp., Bert. 5, p. 578, n. 51, Du Mort. Batrach. n. 23. R. aquatilis *d* Kunth Fl. Berol. ed. 2. p. 41; DC. Dub. p. 8, n. 3 *e*. R. peucedanifolius La Peyr. Herbr.; R. foeniculaceus Pourr. Act. Tolos. (ut ille dicit) Herbr. Matrit. sed, in Chlor. Narbon. desideratur; R. pumilus Poir., Batrachium fluitans Wimm. Schles. Godr. Ess. Ran. Batrach. p. 29, n. 8, t. 2, f. 8, Coss. Germ. Fl. Par. p. 11, n. 5, t. 2, f. 1, 2, Flor. Dan. t. 376, Fl. Bat. t. 997, Loisel. Fl. genr. Fr. t. 35, Sturm Heft 67, Reichnb. Icon. C. 13, t. 2, f. 4577, Engl. Bot. Suppl. v. 4, n. 2870. Dalech. Hist. pl. Lugd. 1, p. 1023, f. 3, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 38, p. 782, f. 1, in aliis exemplbs. p. 774, f. 1, Chabr Sciagr. p. 564, f. 5, Petiv. Hrbr. Brit. t. 39, f. 4.

♃ Flor. Apr.-Jun. Fruct. Jun. Jul.

Legi in Pyr. septr. med. humilr. ad *Toulouse* secus *le Canal du midi*, prope rus *l'Espinette*, die 20 Apr. 1853; in Pyr. or. ad *Roussillon* inter *Maurillas* et *le Pertus*, secus *la rivière de Roms*, diebus 20 Maj. et 8 Jun. 1843; ad *le Boulou*, die 30 Maj. ejusdem anni. Habeo a Deville e *Tarbes*. Observavi ad *Pamplona*, in *Lampurdan*, alibique.

In planta ad *Toulouse* lecta observavi caules obtuse angulatos, folia extra aquam in penicillum collabentia, caeterum non parallelae erant laciniae, sed in planum orbicularem dispositae. Eamdem stirpem esse credo, quam sub *Bilbao* perspexi ad *Zornoza*, die 15 Jun. 1853, quae ab aquis educta ostendebat longiora folia laciniis in penicillum collabentibus, breviora ea laciniis rigidis expansis, qua de re characterem illum de foliis in penicillum collabentibus non magni esse momenti experimentum demonstravit. Petala generatim quina, raro sena. Stamina numerosa, ovariorum capitulum superantia. Stigmata tumida, rectiuscula. Alabaster globosus.

Planta Ruscinonensis ostendidit caulem cylindraceum (teretiusculum), foliorum lacinias aeque parallelas in planta ubi aquae fluitabant degente, vix de ea, quae in aqua quieta degebat; quae dum extra aquas vivebat folia divaricata proferebat; ita ut, repeto, e positura laciniarum foliorum character certus desumi nequeat, quum hoc pendeat a statione, a loco, a copia aquarum plantam circumambiente et ab ipsa foliorum evolutione majore aut minore. Alabaster erat globosus, vix tantillum depressus. Petala plerumque sex; sed vidi in planta terrestri petala 7-9 et plura etiam; et vidi quoque flores pentapetalos. In petalis observavi nervos 5-7 ramoso-venosos, in iisque vidi foveam nectariferam cum margine suo tumidulo. Stamina sub-duodena, ovariorum capitula superantia. Stigmata obliquata, ne recta: carpella glabra, rugosa, evidentius adhuc dum ea exsiccata iterum inspexi.

Planta Devilleana videtur mihi proxima *R. confuso* Godr. Gr. *Fr.* p. 22; quae (species?) reperta ad *Dax*, ad. *Montmarsan* inque Asturiis? probabiliter in termino Florae nostrae alicubi per regionem oceanicam invenietur.

Ranunculus tricophyllus (Tragi? Lobelii) Chaix apud Vill. *Dauph.*

Trag. St. h. p. 687, n. 1? sin. ic., Lobel. Crydeb. fol. 967, Caesalp. De Plnts. l. 14, c. 2, p. 544. Bab. Man. Br. Bot. ed. 5, p. 5, ut credo cum R. Droueti Sch. F., Bab. Ibid. p. 6, n. 2. R. panthotrix Sav. Etr., Pert. 5, p. 575, n. 49, Gaud. 3. n. 1259, partim (non recte citatur a Reutr.). R. paucistamineus Tausch Pl. sel. Bohem., Koch Add. em. p. 433. R. aquatilis var. capillaceus Kunth. Fl. Berol. ed. 2. p. 41. DC. Dub. p. 8, n. 3; vars. duae *b* et *g* Coss. Germ. Par. p. 10, n. 4 c, d; Mey. Han. exc. p. 17, n. 2 sub Batrach. Batrachium tricophyllum et B. Droueti Du Mort. Batr. ns. 16, 17. R. Bauhini Tausch. Flora 1834!; R. Godroni Gren., ex Contej. Montbelgrd. Godr. et Crép., ipso quidem Gren.; R. tricoph. et R. paucistamin. Gren. Jur.: R. Drouetii Reut. et Quibusd., et forte etiam Schultzii; R. minutus Boll., ex Mey., R. radians Revel, ex Bab. et credo Godr. Lorr. Sturm Heft 67, Schk. Handb. 2, t. 152 aquatil., Coss. Germ. l. c. t. 2, f. 4, 5, Fl. Dan. t. 2357, Reichnb. Icon. C. 13, t. 2, f. 4576, *a*, *g* part., Fl. Bat. t. 995 et t. 992 radns. Lob. Ic. t. 791, f. 1, Tabern. Krtb. p. 187, f. 1, Icon. t. 74, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 38, p. 781, f. 2, in aliis exempl. p. 773, Columm. Ecphr. p. 315-6, Barr. Ic.

t. 566, Ger. Em. p. 827, Petiv. Herbr. Br. t. 39, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 442, t. 29, f. n. 32.

♃ Flor. Maj. et per Æstatem. Fruct. Jun.-Oct.

Legi in Pyr. septentr. med. prope *St. Béat*, eundo ad *Eup*, die 28 Jun. 1843. Habui a Timbal lectum ad *Toulouse* retro *le Polygone*; e viciniis *de Narbonne* a Delort. Eumdem vidi ad *Oo* et hinc inde per Pyren. inferiores.

Caules obtuse quadrangulares. Folia omnia multifido-setacea, laciniis in acqua quieta in formam orbicularem degentia, extra aquam in penicillum collabentia. Alabastra ovata, abbreviata; et quamquam pedunculi sunt oppositifolii, ita disposita, ut tegantur a stipulis et a foliis eis oppositis ante eorum plenam evolutionem; eo modo, ut stipulae folium et alabastrum una protegant. Sepala elliptica, concava, viridia, sed maculis saepe nigricantibus picta, marginulo albente, per quem praecipue imbricata percipiantur. Petala constanter quinque, magnitudine variantia, obovata, in unguem angustata, striolata, cum fovea nectarifera manifeste prominula, squamula abbreviata, obtusa, obscura. Stamina 7-8-10 plerumque decem pistillos quidquam superantia. Carpella adhuc viridia, in viva planta, vix rugulosa, neque in illis apparent striae transversae; maturo tantum fructu manifeste striata et carinata; caeterum sub-reniformia, turgidula, breviter apiculata, parceque pilosa. Pedunculi fructigeri reflexi. Haec adnotavi in planta prope *Eup* lecta ad fontem aquarum purarum et frigidarum degente. Pulchra est Schkuhrii figura, in qua tamen video folia quidquam breviora, stamina numerosiora (ad viginti) et carpella hispidiora, comparata cum speciminibus meis.

R. pantothrix Brot. Fl. Lusit. 2, p. 375, n. 19 adductus a DC. Syst. p. 235, n. 4 et cum eo a Gaudin l. c., a Du Mortier quoque, revera praetermittendus erat quum duas saltem comprehendat species, *R. tricophyllum* et *R. fluitantem*, ut percipitur consideratis Lusitanici auctoris diagnosi descriptione et synonymis. Et dico synonyma etiam, nam refert *R. aquatilem* δ L., qui ad *R. fluitantem* pertinet; γ L., qui hujus *tricophylli*; et β L., qui *R. uncinati* L. videtur.

R. Drouetii! Schultz apud Godr. Gr. *Fr.* p. 24, Bab. l. c., huic tam similis sese offert, ut ejus varietatem eum existimaverim; mox hanc sententiam confirmari vidi a Thielens: Grenier quoque, *Flor Jur.* p. 16 petere: « *Est-elle différente du R. paucistamineus?* » Videtur planta intermedia inter *R. tricophyllum* et *R. circinatum*, illi astrictior. Eum legi in Pyr. Arag. editis sub *Sireza* Valle *d'Echo*, die 9 Jul. 1858. Forte idem est, quem habeo a Deville ex *Louey*.

R. radiantem Revel. (Act. Burdig. 1853) ad *R. hololeucum* spectare putant aliqui.

Ranunculus circinatus (G. Bauhini) Sibth. Fl. Oxon. (1794) n. 503; nomen aptissime a Rayo mutatum.

G. Bauh. Pr. p. 73, n. 5 cum bona fig. confirmante Kirschleg. Alsat. 2, p. 406; G. Bauh. Basil. p. 43, Bert. 5, p. 577, n. 50, Drej. Fl. exc. Hafn. n. 554, Du Mort. Batr. n. 21 (Friesio non recte exposito); Babingt. Man. Br. Bot. (1862) p. 8, n. 9. R. divaricatus Schrank. Baier. Fl. (1789), Koch p. 13, n. 3 et Add. em. p. 1016. R. aquatilis var. *g* Kunth Fl. Berol. ed. 2, p. 41; *d* DC. Dub. p. 8, n. 3. Batrachium circinatum Mey. Fl. Hanov. excrs. p. 17, n. 3. R. aquatilis La Peyr. Herbr., Auctor. Americ., Asa Gray Pl. Wright.; R. foeniculaceus Gilib. Exerc. phyt. suads. Ledeb. Fl. Ross. et Fries Mant. 3. Sturm Heft 67, Coss. Germ. Fl. Par. p. 11, n. 6, t. 1, f. 9, Fl. Dan. t. 2236, Reichnb. Icon. C. 13, t. 2, f. 4575, Engl. Bot. Suppl. v. 4, t. 2869, Fl. Fat. t. 999. G. Bauh. in Matth. ed. p. 813, f. 2 e Pr., Tabern. Krtb. p. 188, f. 2 e Bauh. (non habet in Iconib.); J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 38, p. 784, f. 1, in aliis exemplrhs. p. 776; a fratre imit., Pluk. Phytgr. t. 55, f. 2, Petiv. Hrb. Br. t. 39, f. 3.

♃ Flor. Æstate. Fruct. ?. Per regionem oceanicam rarus.

Degit in La Peyr. Herbr. ex *l'Estagnau* prope *St. Béat,* nec non ex fonte *Souanes* ad *Vicdessos.* Ni mea me recordatio fallit, ego per Pyrenaeos vidi, sed incommodam stirpem neglexi.

Ranunculus aquatilis Dodonaei!

Dod. St. h. Comm. 1553. p. 130. Koch p. 12, n. 2 et Add. em. p. 433, Bert. 5, p. 571, n. 48 et V. 10, p. 502, Gaud. 3, n. 1258; DC. Dub. p. 8, n. 8 a et partim, Hook. et Arn. Br. Fl. ed. 8, p. 7, n. 3 a. R. aquat. La Peyr. Herbr. bis, s. l., R. natans Pourr. Herbr. Matr. et forte R. spissophyllus, cum R. amphibio Pourr. Herbr. Matr.; R. intermedius Knaf. ex Neilr. R. Baudotii Godr.?, ex Crép. Belg., Batrachium aquaticum Wimm. Schles., truncatum, aquatile et penicillatum Du Mort. Batr. ns. 12-3-4, R. peltatus Fries.; R. floribundus Bab.?, Engl. Bot. v. 2, n. 101, Sturm Heft 67, Reichnb. Icon. C. 13, t. 3, f. 4576 *b*, *g* part., Fl. Dan. t. 2416, Schk. Handb. 2, t. 152 heteroph.; Coss. Germ. Fl. Par. p. 10, n. 4, t. 2, f. 3 (exclus. vars.); Dietr. Fl. Bor. v. 3, n. 183. Dod. Hist. pl. (gall.) p. 80, f. 3, Pempt. p. 587 f. infer.; Lob. Obs. p. 497, f. 2, Icon. 2, t. 35, f. 2, Tabern. Krtb. p. 119 fig., Icon. t. 54, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 1021 f. infer., J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 38, p. 781, f. 1, in aliis exempl. p. 773, Barr. Icon. t. 565, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 442, t. 29, f. n. 31.

♃ Flor. Mart.-Jun. Fruct. Apr. Jul.

Legi in Pyr. Atax. sub *Narbonne,* die 15 Maj. 1839; in Pyr. Catal. marit. inter *Rosas* et *Castello de Ampurias,* die 9 Jun. 1851. Habeo a Deville ex *Suillan, Ibos* et ex *le Lac de Lourdes,* postremum hunc in statu gerente folia omnia tenuiter laciniata.

Legi ad *Rosas* formam, in qua folia saepius omnia tripartita, nulla capillaceo-multifida, et petala maxima. Sed ibidem aliquando vidi individua foliis nonnullis imis capillaceo-multifidis, quod tantum fieri percepi ubi plantae in aqua pro parte degebant; enatae in solo exsiccato folia reniformia tantummodo ferebant. Dicamus in hoc statu referre *R. aquatilem* A. Mér. *Par.* ed. 3 et 4, p. 531, n. 17, Godr. *Ess. Batrach.* p. 17 et cum Gren. *Fr.* p. 23, aliorumve. Non vidi tamen in eo pilos in receptaculo, neque in carpellis!

Ad interpretandum *Ranunculum* 4 Dioscor., l. 2, c. 206, *R. aquatilem* porrexit Sibthorp, Gr. Pr. n. 1284, cujus promptae sententiae acquievit DC., Syst. p. 234, n. 3, Sibthorpio ceu auctoritate citato. Quamvis haec species unica inter graecas nostri generis stirpes floribus lacteis praedita videatur, neque locus fuerit dubitandi, cum Sprengelio, de *R. rutaefolio, alpestri* et *aconitifolio,* attamen me hoc non suasit judicium, remque in suspenso relinquo. Idem subest dubium de *Batrachio* 4 Oribasii, Medicinal. l. 11 (ed. Ald. p. 428, lin. 1) e Dioscoride ab hoc relato, quod Fée iterum pro *R. aquatili* interpretatur. Offici possent *Olfam thalictrifoliam* et *Anemonem nemorosam,* cui postremae, relata antiquorum loca mihi admodum dubia visa sunt.

De *Cardamine amphibia* observatum est ipsam folia submersa capillacea gerere: cf. principem Lobelium *Cruydeb.* p. 393, Deless. Ic. sel. 2, t. 15.

Folia ita laciniosa facta dicunt a parenchymatis maceratione (cf. A. St. Hil. *Morph. Veg.* p. 152) et ea comparant cum foliis ab insectis corrosis et perfossis.

Sed vita entium organicorum in naturali eorum habitatione degentium, a physicis et chymicis locorum actionibus labem non patitur. Revera, in *Ranunculo* nostro, in *Cardamine amphibia,* in *Trapa natante,* in *Cabomba aquatica* et similibus plantis (quoad foliorum structuram) superficies tota foliorum capillaceorum ab epidermide tegitur, nec vasa lymphatica nuda, neque corruptionis indicium ostendit. Folia ista similia fiunt illis *Aldrovandae, Ceratophyllorum, Utriculariarum.* Puto hoc a

Natura ita dispositum, ne plantae in aquis innatae, nimium ponderis ex integritate foliorum nactae, nimisque contractae essent; mutatis verbis hoc dicamus: auxiliandum fuisse cauli et illius majori evolutioni subveniendum, quod non nisi ope parenchymatis foliorum in eum transfusi effici poterat; ut tandem flores ad aquarum superficiem perducti, foecundationis et fructificationis officia perficerent.

Vivit in continente americano stagnalis planta, familia *Compositarum, Bidens Beckii* Torrey, *Fl. New York* p. 388, n. 5, t. 68, in qua etiam observantur folia submersa dichotome multifido capillacea, superiora valde minus secta, emersa lanceolato-serrulata, florum involucro integro. Si quis nostrum eam viderit flore carentem *Ranunculum* Sectionis nostrae potius, vel *Halorageam,* aut *Ceratophyllum,* non vero *Compositam* dixerit. Item *Cabomba aquatica* Aubl. *Guian.* Fr. p. 321, t. 124, ex Cayenna et Guyana magnam cum hisce nostris *Ranunculis* et cum *Hydrocharide* similitudinem portendit, affinitatem vero cum *Nymphaeaceis* majorem habens (cujus cum *Brasenia* subordinem constituunt Le Maout Decsn. *Botanq.* p. 401); nec satis adhuc liquet, num Dicotyledonalis an Monocotyledonalis planta sit. Asa Gray ceu typum Ordinis admisit, quem inter *Berberideas* et *Nelumbiaceas* collocavit, Gen. Fl. bor. Amer. ill. (1848) p. 93, t. 38. Sed Gartner, apud Hooker Ic. pl. 7, n. 641, de *Cabomba piauhyensi* agens (quae faciem omnino *Euranunculi,* seu *Batrachii* secum fert, ut et *Cab. Caroliniana* Asa Gray, Hook. Ibid. n. 642) sustinet habendum esse genus ejusdem ac *Ranunculi* ordinis, cujus sectionem tantummodo peculiarem sisteret. *Ranunculus hydrophilus* Gaudich., etiam, Hook. fil. Fl. Antarct. 2, p. 226, n. 7, t. 82, f. B. faciem *Echinodori natantis* ostendit. De *Casalea* dixi ad *Ranunculacei* ordinis declarationem: ut denique omnibus hisce collatis notitiis aliisque facile eruendis, clare pateat, Seriem Ordinum a nobis susceptam Candolleana praestantiorem esse. Cf. etiam quam antea exposui observationem de structura foliorum in nonnullis *Ranunculaceis* sub *Ran. graminifolio.*

Ranunculus hololeucus (DC.) Garcke, Lloyd *Loir. infr.* p. 3.

R. tripartitus *b* obtusifol. DC. Syst. p. 234, n. 2 (excl. Petiv.) Lloyd Fl. Ouest. Fr. p. 3, Godr. Gr. Fr. p. 21, Du Mort. Batrach. n. 6. R. tripart. *b* Godr. Ess. Monogr. Batr. p. 10 (excl. Petiv.). R. Petiveri Coss. Germ. Fl. Par. p. 10, n. 2, t. 1, f. 5, 6 (non Koch omnino), DC. Ic. Gall. rar. t. 49.

♃ Flor. Maj. Jul. Fruct. ? In Pyrenaeis orientalibus. Ad *Perpignan* indicat Godron.

Ranunculus hederifolius (Dalechampii) Salisb. Pr. p. 373, n. 12.

Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 1031, f. 2. R. hederaceus Dalech., L., Koch p. 12, n. 1, Add. corr. p. 1016, Bert. 5, p. 570, n. 47, Gaud. 3, n. 1261; DC. Dub. p. 8, n. 1, Du Mort. Batr. n. 1. R. hederac. La Peyr. Herbr., R. chrysosplenifolius Pourr. Herbr. Matr., R. aquatilis var. Bentham Cat., e Noul. Fl., Batrachium hederaceum Fries, Mey.; R. papillatus Dulac. Engl. Bot. v. 28, n. 2003, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 76, Coss. Germ. Fl. Par. p. 9, n. 1, t. 1, f. 1, 2, Sv. Bot. v. 10, t. 673, Fl. Dan. t. 321 simplicior, Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 5, p. 8, t. 106, Sturm Heft 67, Loisel. Fl. genr. Fr. t. 37, Godr. Ess. Batr. p. 4, n. 1, t. 1, f. 1, Fl. Batv. v. 5, t. 328, Reichnb. Icon. C. 13, t. 2, f. 4573. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 38, p. 782, f. 4, in aliis exempl. p. 774, Chabr. Sciagr. p. 564, f. 4, Petiv. Hrb. Brit. t. 38, f. 12, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 441, t. 29, f. n. 29.

♃ Flor. Vere et Æstate. Fruct. Maj.-Oct. Montana loca praediligit, puriores neque copiosas aquas exposcens.

Legi in Pyr. septr. aurigr. ad *Ax*, die 18 Jul. 1840; in Pyr. ad *Arles,* die 14 Maj. 1843; sub *la Serella de la Manera,* die 2 Jul. 1840. Habeo a Deville ex *Seméac* et ex *Loucrup.* Vivit ad *Castelnau* ex Deville; copiosum observavi in *Cerdaña,* ad *Angustrine* praesertim.

Folia superne nitida, saepe in disco maculata. Alabaster globosus. Sepala reflexa, pallida, albo marginata, carina viridi. Petala parva, florem tamen superantia, spathulata, basi ad apicem ferme trivenoso-sulcata; eorum fovea nectarifera per marginem tumidula. Stamina pistillis longiora, sed pauca; vidi generatim flores pentandros, sed hexandros et heptandros etiam reperii ad *Puycerda*, vere 1846, cum aliquot staminibus eo modo dispositis, ut bini starent contra sepalum, quo considerato vix dubitari posset dari flores decandros, et revera decandros deprehendi ad *Arreau* Vallis *d'Aure*, Pyr. septr. medior., Jul. 1852; ubi mixtim crescentia reperii individua ferentia stamina septem ad undecim; et hoc idem videre mihi contigit ad *Ellorio* Pyr. Cantabr., die 23 Jun. 1853. Stamina 12, ut viderunt Smith, Hooker, Brébisson, ego non animadverti. Sed cf. de hoc Roth Tent. Fl. Germ. 2, p. 619 Obs., Drev. et Hayn. l. c. p. 9.

Petala generatim quina vidi, sed sena in flore hexandro; sepala constanter sena observavi: hic siste et considera duodena stamina horum extremum numerum adhuc observatum.

Stigmata omnino sessilia; carpella punctato-rugulosa, obscure tamen, neque in vivis strias conspicuas offerentia, quae dein percipiuntur in exsiccato fructu. Pedunculi fructigeri reflexi.

R. chrysoplenium Pourr. Herbr. Matr. huc retuli, quamvis ille declaraverit eum speciem mediam inter *R. hederifolium* et *aquatilem*.

Ceratocephalus Moench. Aug. De St. Hilaire in opella *Examen du genre Ceratoc.*, in *Ann. du Mus. d'Hist. Nat. de Par.* T. 19 (1822), p. 463; a *Ranunculo* non divellendum falsum sustinet genus, ad Morison revertendo, ut infra videndum erit.

Ceratocephalus falcatus *(Kentmanni)* Pers. Syn.

Chamaepith. cognat. Kentmanni Cod., ex Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. lign. 16, f. 136 (p. err. 122). Koch p. 12, n. 1 et Add. corr. p. 1016, DC. Dub. p. 8. Ranunculus falcatus L., Bert. 5, p. 569, n. 46 (excls. prolts. Jacq. A. et Barr. 2.a). Melampyr. pusill. luteum incol. Paponesch, Rauwolf Hodoep. P. 1, p. 118, Hrt. sicc. 133 ex Gronov. Fl. orient. n. 171. Ran. ceratophyllos Moris. Hrt. Blesens. (1699) p. 299 et p. 386. De hallucin. G. Bauh., pro tempore bene. Reichnb. Icon. C. 13, t. 1, f. 4570 Pen. Lob. Adversr. p. 111. Melampyr. perpus. lut. seors. impress., Icon. t. 37, f. 2. Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 420, f. 1 reaps. pess., Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 440, n. 22, t. 28, f. 22, Barr. Ic. t. 375, Bocc. Sicil. Mel., p. 28, t. 14, f. 3 N, O.

⊙ Flor. Mart. Apr. Fruct. Maj. In Pyr. Arag. humilioribus, fide Asso.

Prof. St. Hilaire, analysi acuta, observationibus perdoctis demonstrat fallacem Persooni sententiam, qui genus *Ceratocephali* statuit describens fructum hoc modo: « *Semina plurima per paria dorso adnata, rostro aciniformi* » Synops. Pentndr. 1, p. 341. Fructus monospermus, cum aliis generis *Ranunculi* speciebus, in intima sui fabrica, identicus est. « *Genus a Ranunculo potius habitu, quam carpellorum structura distinctum.* » Mey. apud Ledeb. Alt. 2, p. 304. Nec aliter Cesati.

Jussieu in edendo Barrelieri opere duarum specierum distinctionem non recepit et in Obs. p. 57, n. 580 simul comprehendit stirpes, quas Barrelier recte separatim proposuerat *(Crataegonium* etc. Barrel.). Non me latet, nuperrime Bunge, Reliq. Asiat. Lehm. n. 18, harum specierum legitimitatem in dubium posuisse, ut de ea vix persuasus erat DC. Syst. 2, p. 230-1 (qui earum synonyma non intergnovit), sicque Schlecht. *Ran.* S. 1, p. 6, S. 2, p. 5.

Hanc speciem obviam venire ad *Huesca*, Pyr. Arag., testatur Asso, Mant. stirp. Arag. p. 171, n. 1108, qui eam considerabat ceu varietatem alterius stirpis, quam ad Caesaraugustam provenire ipse novit. Res quidquam dubia manet.

Interim observo, *C. falcatum* e nullo alio loco, praeter Galliam meridionalem, a Steven visum esse (cf. Adnot. botan. in *Nat. Sc. Nat. Par.* Sér. 3, T. 12 (1849), p. 368), unde ego in suspicionem veni, speciem cum lanis exoticis *au Port Juvenal* advenisse, e quo loco per circumstantes agros monspelienses migravisse.

Ceratocephalus orthoceras (Barrelieri) DC. Syst.? Pr. p. 26, n. 2.

Barr. Ic. t. 376. f. 2. Koch p. 12, n. 2, Roem. Schult.! Syst. Veg. V. 6. p. 801. n. 2, Mey. apud Ledeb. Fl. Alt. 2. p. 304, Gruner Pl. Borysth. et Konk (1865) n. 6. Ranunculus testiculatus M. a Bieb. Fl. Taur. Caucas. 3. p. 386, n. 1092. R. falcatus Pourr. Herbr. Matr., Jacq. A., Dufour Diagn. obs. pl. Esp., ex Barr. fig. citata. Deless. Icon. Sel. p. 6, t. 23, Jacq. A. 1, p. 30, t. 48, Sturm Heft 56, Reichnb. Icon. C. 13, t. 1, f. 4570 b.

⊙ Flor. Apr. Maj. Fruct. Maj. Jun. In Pyr. Navarr. Arag. Catal. cum *Olea,* solo calcareo.

Legi in Pyr. Navarr. prope *Liadena* l. d. Liscar, die 17 Maj. 1845. Observavi ad *Bermués, Balaguer.*

Tota planta alba lanugine induta, in carpellorum rostris etiam, horum tantum apicibus exceptis, qui calvescunt. Video carpella dorso costata, neque *canaliculata*, qualia in *falcato* declarantur a Koch. Sed Steven carpellorum dorsum canaliculatum in neutra specie discernere potuit; cf. Stev. l. c. sub *C. falc.* p. 369. Reapse in carpellis exsiccatis *C. falcati* sulci apparent.

Caeterum in hoc meo rostrum quasi rectum, et rectius adhuc fingitur a Jacquin, non falcatum, nec arcuatum, ut in superiore specie est. Icon Delesserti in hoc peccat, quod rostrum sub-quadratum non demonstrat, quod jam rectissime observatum est a Meyer (C. A.) l. c.

Ranunculorum seriem sic ordinandam censebat St. Hilaire (l. s. c.): *Ficariam, Ranunculi* species fructu laevi praeditas, dein eas, quae fructum tuberculatum gerunt, postremo *Ranunculos ceratocephalos*, unde transitum ad *Myosurum.* Ego *Ficariam* ad *Anemoneas* appropinquavi.

Myosurus Dodon., Dillen.

Myosurus minimus (Tragi) L. Sp.

Coronop. sylvestr. Trag. st. h. p. 98 sine ic., ex G. Bauh. Koch p. 12, Bert. 3, p. 567, Gaud. 2, n. 743, DC. Dub. p. 8, Schlecht. Animadv. in Ran. DC. p. 6. La Peyr. Herbr.; M. scaposus Gilib. Exerc. Phytlg. p. 376, n. 78; M. cauda muris Ejusdem Pl. Lith. ill. n. 337; Holosteum Lonicerі Dalech. Engl. Bot. v. 7, n. 435, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 3, t. 64, Fl. Dan. t. 406. Fl. Batv. v. 1. t. 13, Gaertn. Fr. Sem. pl. p. 355. t. 74, f. 5, Schk. Handb. t. 88, Bull. Fl. Par. T. 2, t. 169, Lamk. Ill. t. 221, Mill. Linn. Syst. illustr. Cl. 5. Ord. 6 cum tabs. bene, sed plantam delegit staminum numerum variantem, Torrey Gen. pl. Amer. bor. p. 27, t. 8, Sturm Heft 11, Reichnb. Icon. C. 13, t. 1. f. 4569, Dietr. Fl. Bor. v. 3. n. 171, Trattin. Tabul. t. 130, Le Maout Decsn. Botaniq. (1868) p. 390. Lonicer. Botan. 2. p. 18, f. 1 (ex DC.); Id. Krtb. ex Uffenb. 1688, p. 388, Dod. St. h. Comm. 1553, p. 116, Hist. pl. (gall.) p. 72, Pempt. p. 112, f. 1, Lob. Obs. p. 241. f. 1, Icon. t. 440, f. 1, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2. p. 1328, f. 3 et p. 1189, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 31, p. 512.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. ineunte. Rarus.

Distributionem geographicam hujus speciei pensitavit Bromfield *Fl. Vectens.* p. 12.

Genus in Tribu *Anemonearum* laudavit Kunth, ibidemve afferre Endlicher Gen. pl.; Le Maout cum Decaisne l. c., Duchartr. *Elém. Botq.* p. 971: sed ego, qui *Callianthemum* rejeci, hanc immutationem

laudare nequeo. Et revera; si genus hoc (de quo egimus) semen inversum neque erectum habet, tamen calyce sub-colorato tantum, petalorum ungue tubuloso totoque habitu magis ad tribum *Ranunculacearum* placuit, et speciem *Ranunculum Myosurum* dixerunt olim Afzel. et Wadsb. apud Roem. *Arch.* 3, P. 1 (1803), p. 85 Obs. 3; ut stirpem inter *Ranunculos* enumeravit Tournefort.

Ficaria Brunf. Herbr. ed. 1 (1530), T. 1, p. 215, Dillen. Hall., Juss., Ventn., Moench, Pers., Dum. Cors., DC., Endl.

Ficaria verna (Theophrasti, Dioscoridis, Plinii) Huds. Angl.

Theophr. hist. pl. l. 7, c. 8, Dioscr. l. 2, c. 212, Plin. Nat. h. l. 25, c. 8, vel 50, Galen. Simpl. medic. l. 8, Gaud. 3, n. 1283. F. ranunculoides Moench. Meth., De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 44, DC. Dub. p. 13, Crép. Pl. rar. cr. Belg. fasc. 2, p. 11. Ranunculus Ficaria L. Sp., Koch p. 17, n. 19, Bert. 5, p. 508, n. 10, Moris Sard. 1, n. 13. R. Ficr. La Peyr. Herbr.; F. grandiflora Robert Toul., Riss. Nic., ex De Notrs. in Parlat. Giorn. bot. Ital. 1844, ergo probabiliter et Ran. ficariaefolius Schultz F., cum syns. itemve Bory Chaub. Mor., Pel.; R. calthaefolius Bluff. et Fingr.; F. vulgaris Rupp., F. Brunfelsii Heist., F. nudicaulis Kern. relatae a Neilr.; F. ambigua Bor., R. claviformis Dulac. Engl. Bot. v. 9, n. 584, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 71, Flor. Dan. t. 499, Bull. Herb. Fr. t. 43, Sv. Bot. v. 1, t. 17, Sturm Heft 11, Dietr. Fl. Bor. v. 2, n. 100, Berger. Phytonom. p. 43 cum tab., Labr. Heg. Icon. Helv. fasc. 22, t. 3, Schrank. Fl. Monac. t. 208 flor. quidq. minor.; Flor. Batv. v. 1, t. 76, fol. dentat.; Bory Chaub. Mor. p. 456, n. 718, t. 15, f. 2, Pélop. p. 34, n. 853, t. 16, f. 2, Sabb. Hort. Rom. T. 5, t. 37, Reichnb. Icon. C. 13, t. 1, f. 4572 et f. 4571, Plenck Ic. pl. med. T. 5, p. 62, t. 460, Fuchs. Hist. st. p. 867, Cord. Hist. pl. crt. 121 b, fig. 2 ex Trag., Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 1048 fig., Lonicr. Nat. h. crt. 166 B, Trag. St. h. p. 113; Brunf. l. c., qui p. 216 dicit hanc esse Testiculum Sacerdotis, vel Zemae Pandectarii; Matth. p. 631, Camer. Epit. p. 403, Dod. St. h. Comm. 1553, p. 33, Hist. pl. (gall.) p. 24, f. 2, Pempt. p. 49, Lob. Obs. p. 323, f. 1, Icon. t. 593, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 468 fig.

♃ Flor. Mart.-Maj. Fruct. Apr.-Jun.

Legi in Pyr. Arag. ad *Jaca*, die 5 Maj. 1845.

Folia varia in eadem specie videre noluerunt ii, qui species in pulverem extenuant: talia in eodem loco, imo in eodem etiam individuo occurrunt: cf. quidem Guss. Pl. Inar. 2, p. 2, n. 1.

Calycem 3-5-phyllum, corollam 8-10-12-petalam viderunt Hagenbach Tentam. Fl. Basil. 2, p. 71, DC. Syst. p. 305, n. 1, Gilibrt. Pl. Lith. ill. n. 327, et Exerc. phyt. p. 368, n 62, Gaud. et addamus Godron, Bromfield; et Kirschleger, qui vidit stamina ad 13 usque Fl. Vog. Rhen. p. 9, n. 7, Spenn. Fl. Friburg. 3, p. 1011, n. 3, Moris l. s. cs., quod iste mecum confirmavit in litteris etiam. Sepala tria, quatuor hinc inde vidi; petala vero extra Pyrenaeos ad *Draguignan* Provinciae, observavi, die 17 Mart. 1857, eaque numero ab octo ad undecim usque conspexi. Mox ad *Brignolles* die 20 Mart. petala etiam duodenaria vidi; ad *Bagnacavallo*, vere 1847, petala 8-10 numeravi.

Æstivatio calycis imbricata est. Symmetria floris ternaria est, in verticillo corollino plerumque multiplicata. Planta biennalis potius declaranda.

Haec species raro fructificat; abunde vero fructificabat ad *Jaca* et in hoc statu legi. Jam Dillen, Catal. pl. Gissen. Append. p. 19 declaraverat: « *Semina vero pusilla manent, et ad maturitatem non perveniunt.* » Stolonibus et tuberculis gemmiferis saepius propagatur: cf. Clos, *Etud. organogr.* in *Ann. Sc. Nat. Par.* S. 3, T. 17, p. 29-42. Plantam ad foliorum inferiorum axillas bulbillis onustam observarunt Dill. Gis. l. c., t. 5, f. D, Bergeret Phytonom. c. p. 44, Gilibrt. ls. s. cs., Withering, Lejeune Fl. Spa (1811) p. 249, DC. l. c., item Spenner et Hagenb., Noul. *Fl. bass. sous Pyr.* p. 16, Guillon apud Coss. *Notic. pl. rar. nour. Par.* 1848, p. 14, Guss. Sic. Syn. 2, p. 41, n. 5, Kirschleg.

Alsat. p. 17, n. 8, Trem. Savat *Cat. pl. Charente,* Van Tieghem in *Ann. Sc. Nat. Par.* S. 5, T. 5 (1866), p. 88-110 alibique, Lagr. Foss. *Trn. Gar.* p. 5, n. 3, Bromf. Fl. Vect. p. 8, Babington, Brébisson, Kirschleger, Godron, Ruprecht; et ego quidem ad *Magnac,* contra et paulo infra *Toulouse,* die 2 Apr. 1853, et in Italia mea ad Bononiam, generatim de planta quae ad fructificationem progredere non demonstrabat.

De vegetatione plantae cf. Aug. St. Hilr. in *Mém. Myrsin. Sapot.* etc. p. 28-9, *Trém.* Savat *Pl. Charent.* p. 8, Vauch. *Physiol. pl. Eur.* 1, p. 32-4.

Divisae sunt auctorum sententiae quoad hujus generis receptionem, quam bonis argumentis sustinuit princeps Aug. De St. Hilaire *Morphol. bot.* ps. 645-6. Nec mihi ponderosa sunt contraria judicia quorundam scriptorum, videlicet, sepalorum numero considerato, St. Amans *Fl. Agen.* p. 325, n. 3.

« *Planta calycis et petalorum numero, etiam qualitate haud nocira a Ranunculis differt* » Pers. Syn. 2, p. 102, et ceu plantam innocuam et culinariam indicant Krock. Fl. Siles. 2, n. 873, Lesson Fl. Rochfort. p. 15, item Bertol. l. c. p. 510, God. *Fl. Jur.* p. 13; scribitque Moris: « *Species minus acris ac aliae congeneres. Folia cocta edulia* » l. s. c., cum Linnaeo congruens, qui scripsit: « *Folia primo vere cum oleribus coquuntur.* » Fl. Svecic. ed. 2, n. 496.

Herbam jam in Italia nulla acredine pertimescendam agnoverant Matthioli l. c., Camer. Epit. c. Append.; cf. etiam Krapf *Ran.* p. 97, L. Amoen. Acad. T. 6, p. 127, n. 50.

Hinc dubia evenirent Dioscoridis et Galeni loca, quorum descriptiones de *Chelidonio minore* cum *Ficaria* nostra congruunt, excepto quod de viribus plantae loquuti, eas acres et exuberantes declarant; sed hoc de sola radice intelligendum est.

Caeterum unguem petalorum squamatum gerit *Ficaria,* ut *Ranunculus,* nec tantum foveatum, quomodo eum declarant DC., Grenier, Endlicher, ita ut cum *Ranunculo* reapse multa affinitate devinciatur, pari modo ut *Oxygraphus* Bunge, olim *Ficaria glacialis* Fischer et prius *Ranunculus Kamtschaticus* DC. Considera etiam illum *R. lapponicum* calyce triphyllo, petalis quinque, sex pluries praeditum, hinc, e characteribus, inter *Ficarias* potius recensendum.

Tribus 4.ª ANEMONEAE Richrd.

Comprehendens *Clematideas.* Non video necessitatem distinguendi tribum *Clematidearum,* quae characteribus notabilioribus omnino cum *Anemoneis* convenit, dempta calycis aestivatione. Quae aestivatio nec semper constans, non tantum in tota tribu, quin etiam in eodem genere reperitur, quum nanciscantur *Clematidearum* species sepalis aestivatione valvatis, aliaeque induplicatis.

Adonis Matth., Camer., Dillen.

SECTIO 1.ª **HELLEBORASTER** Heister., N. (**Consiligo** DC.).

Heister, Designat. plantr. (Helmst. 1731, p. 32). A *Consiligine,* Pliniano obscurissimo nomine abhorreo: cf. quae dixi p. 563 et p. 2221,

Adonis vernalis (Tragi) L. Sp.

Hellebr. nigr. vers. Trag. St. h. p. 404-6 fig. Detexit anno 1544, cf. p. 407, lin. 25. Koch p. 11, n. 4, Gaud. 3. n. 1257, DC. Dub. p. 7, n. 7. La Peyr. Herbr.; Helleborine tenuifolia Cord., Adonanthe vernalis Spach Suit. à Buff., A. pratensis Ernst Virid. Varsav., A. villosa Kar., Kir. Soong. non Ledeb., ex Ledb. Ross. Add. Em. Jacq. A. 1, p. 27, t. 44, Schk. Handb. 2, t. 152, Roem. Fl. eur. fasc. 4, n. 4, Mill. Ic. t. 14. Dietr. Fl. Bor. v. 5, n. 292, Gaertn. Fr. Sem. pl. p. 355, t. 74, f. 6, Lamk. Ill. t. 498, f. 3, Curt. Bot. mag. t. 134, Plenck Ic. pl. med. T. 5, p. 56, t. 450, Roques Phytgr. med. 2, p. 446, t. 94, Reichnb. Icon. C. 13, t. 24, f. 4622 vix, W., W., F., N. ab Esenb. pl. offic. 3, t. 19. Matth. p. 1224, Camer. Epit. p. 942, Cord. Hist. pl. crt. 92 b et crt. 93 a fig. 1.ª ex Trago; Dod. St. h. Comm. 1553, p. 230; Hist. pl. (gall.) p. 141, f. 1, Fl. Coronr. ed. 1, p. 238, ed. 2, p. 248, Pempt. p. 261, Clus. Rar. pl. h. l. 3, p. 333, f. 1, Lonicr. Nat. h. crt. 172 A, Barr. Ic. t. 1178.

♃ Flor. Apr. Maj. Fruct. Maj. Jun. In Pyr. Navarr. Arag. humil. cum *Olea!*

Legi in Pyr. Navarr. supra *Pamplona* monticulo *San Cristobal*, die 10 Jul. 1844; contra *Liadena* in m.^e *Labal* supra iter *de Pamplona*, die 20 Maj. 1845. Observavi ad *Nardués;* in monticulis *Gordun* et *Casas de Esper* contra et infra *Murillo Gallego;* ad *las Tiesas altas* supra *Nobés.*

Foliis imis sub-abortivis (ad squamas reductis), pedunculis florum brevibus, carpellis ante apicem rostellatis et pubescentibus, illico ab *A. pyrenaea* botanici pyrenaei distinguimus, etiamsi non in dissita regione nobis obvenerit. Caulis flexuosus, sub-teres et quasi glaber. Foliorum laciniae lineari-falcatae, superne sulcatae, sicut praecipuae petiolorum subdivisiones; in harum partium dorso conspicitur linea mediana prominula viridis, additis lineolis marginalibus viridibus, inter quas lineas vel lineolas color pallidior est. Pedunculus sulcatus, evidenter pubescens. Petala numeravi viginti: ea numero variantia observarunt Leyser, Fl. Hal. (1783) n. 560, qui a duodecim ad sexdecim numeravit; Jacquin sepala et petala ad viginti quatuor; plerumque duodecim reperiit Roth, Tentm. Germ. T. 2, p. ult.; Crantz duodecim, tredecim et plura, A. fasc. 2, p. 110, n. 1; 10-15 Lamk. *Dict.* p. 45, n. 2 itemve Gren. Godr. *Fr.* p. 16; 10-20 et sic Kirschleg. *Als.* p. 13, n. 4. Petala 12 ad 18 recensuit Sadler, Pest. n. 723.

Mirandum certe est, septentrionalem speciem non reperiri in toto Apenninorum tractu, nec in Pyr. septr., exoriri in Pyr. merid. med. cum *Olea!* Eam indicant ad *Montpellier* Gren. Godr. *Fr.* p. 17, procul dubio inconsiderate Gouan legentes, qui in Fl. Monspel. p. 322 enumeravit, sed amandans ad suum Hrt. Monspel. p. 264 ubi locum *Lesperou* mont. Cebenn., neque *Montpellier* indicatur.

In Pyr. Catal. hanc speciem oriri non credo, hinc quem *A. vernalem en las faldas de los Pirineos de Cataluña* indicant Palau y Verdera *Part. pract. Bot. Linn.* T. 4, p. 463, n. 3, fidenter ego ad *A. pyrenaeum* refero.

Nollem hunc *A. vernalem* sumptum esse pro *Anemone Pulsatilla* ab Hernandez De Gregorio, *Dicionar. elemntr. de Farmac. Botan. y Mater. med.* (Madrid, 8.° 1803) p. 226, n. 2, qui speciei locum proclamat: « *Se cria en Navarra en el cerro de San Cristobal, y cerca de Villaba* » ubi ego de *A. Pulsatilla* ne vestigium quidem inveni et ubi hunc *A. vernalem* copiose crescentem reperii.

Quaestus Facchini de Botanica distributione, vel de limite geographico hujus speciei in Alpibus Tyrolensibus, respondidit, eam non reperiri in horum montium latere meridionali, notum sibi ad *Innsbruck* tantum repertam fuisse: cf. *Atti 4.^a Riun. Scienz. Padova* 1843, p. 314. Occurrit in Serbiae montanis, cf. Aschers. et Kan. pl. Or. p. 72.

Species per longum aevum, fallaci Tragi sententia, suscepta est pro *Helleboro nigro* Patrum, hodie *H. orentiali* Lamk. Aliqua tamen efficacitate gaudet: relatum est a Pallas (It. 2 vers. gall. p. 127 et 3, p. 26) recognitam plantam a puellis praegnantibus sub nomine *Starodoubka*, qua criminaliter utuntur ad abortum ciendum.

Adonis pyrenaeus DC. *Fr.*

DC. Syst. 1, p. 226, n. 10 (excl. Pall. et Fisch.); et cum Dub. p. 7, n. 8, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 399, n. 6, Sering. Fl. Jardns. 3, p. 42, n. 5, Bert. 5, p. 495: Huic (A. distorto) etc. A. apenninus Gouan Ill. p. 33 A et 1 (non L., cujus planta est var. praecedentis). A. apenn. La Peyr. Herbr.; Pourr. Herbr. Matr.; A. vernalis Pal. y Verdr., quoad pl. Pyr. Catal.; Pourr. It.; Adonanthe pyrenaica Suit. Buff.; Cosmarium pyrenaicum Dulac. Loisel. Fl. genr. Fr. t. 72, Deless. Ic. sel. 1, p. 5, t. 21 bene, sed numero petalor. excedente; Regel Ost-Sibir. (1861) p. 38, t. 2, f. c, d, e, carpella.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. ineunte. In editioribus Pyr. medior. et oriental., praesertim in latere meridion. et solo calcareo.

Legi in Pyr. or. Valle *d'Eynes,* diebus 27 Jun. 1837, 25 Jul. 1836, in Valle *de Llo,* die 16 Jul. 1839. Habeo donatum Devilleo a Gaston Sacaze ex *le Col de Neriuos-aijous.* Observavi supra *Castanesa* ad *Basibé,* in m.e *Caranzà;* e Valle *de Gabas* demonstravit Philippe; ad *Salvanaire* se vidisse dicit Pourret.

Huic magis affines species sunt *A. volgensis* Steven, Deless. Ibid. p. 5, t. 20; et *A. distortus* Tenor. *Fl. Nap.* 4, p. 337, t. 149, f. 1. De differentiis cum horum primo cf. DC. Syst. 1, Add. em. p. 545; cum secundo, cf. Guss. Pl. rars. p. 219 et Bert. l. c. p. 495-6; de affinitate deque differentiis cum *A. vernali* et, dicamus, cum hujus forma *apennina* consulendus est Koch p. 12, lin. 3. *A. pyrenaicus?* Brocchi relatus jam est a Bertoloni ad *A. distortum.* Dubitat Cesati, in Not. ad Morisii Flor. Sard. an *A. Ircutiana* Fisch huic (*A. pyrenaeo* nostro) spectet tanquam varietas: nonne potius ad *A. vernalem?* cum cf. in *Bibl. Ital. Milan.* 1838, T. 89, p. 197 *Not.* Illa varietas *A. apennini* censetur a Ledeb. Ross. p. 23, n. 7. Nostram speciem cum affini *A. amurensi* comparat Regel s. c.

Varius quidem est petalorum numerus in hac quoque specie.

Repetitis attentisque observationibus inquirant Botanici num et in speciebus affinibus foliorum inferiorum abortus et petalorum numerus, nec non pubescentia et glabrities carpellorum sint notae vere constantes ad unam vel alteram speciem sistendam, ita ut rebus bene agnitis et statutis, de validitate specierum hisce notis insidentium ultra dubitare nefas sit.

SECTIO 2.a **ADONEUS**, seu **EUADONIS** N. (**Adonia** DC.).

Adonia dicebantur dies festus in honorem *Adonidis,* teste Amm. Marcell.

Adonis aestivalis (Tragi) L. Sp.

Trag. St. h. p. 128, fide DC. et Kirschleg. Koch p. 11, n. 2, DC. Dub. p. 7, n. 5, Gren. Godr. Fr. p. 16, Crép. Pl. rar. cr. Belg. fasc. 5, p. 11. A. ambigua Gaud. 3, n. 1255. A. vulgaris Spach Suit. Buff. T. 7, p. 225. La Peyr. Herbr., partim.; Nigella arvensis Pourr. Herbr. Matr. partim; A. parviflora Fisch. in DC., ex Ledeb. Ross., Cosmarium aestivale Dulac, Anemone agrestis Trag. Jacq. A. 4, p. 28. t. 354, Dietr. Fl. Bor. v. 11, n. 777, Coss. Germ. Fl. Par. p. 7, n. 2, t. 3, f. 3, 4, fl. fr., Reichnb. Pl. cr. C. 4, t. 317, f. 490-4, Icon. C. 13, t. 24, f. 4619. Matth. p. 906, Camer. Epit. p. 648, Cord. Hist. pl. crt. 151 a fig. ex Trag.

⊙ Flor. Apr.-Jul. Fruct. Jul.-Aug. Rarior prae *A. poetarum* et *flammeo.*

Legi in Pyr. Navarr. supra *Pamplona*, inter *Huarte* et *Egues*, die 13 Jun. 1844; contra *Sanguessa* sub *Rocafuerte*, die 16 Maj. 1845; in Pyr. Arag. ad *Jaca*, die 6 Jun. 1845. Observavi ad *Lumbier*, *Salvatierra*, in Pyr. or. *Conflent.*

Caulis simplex, aut superne tantum ramosus, generatim pedalis, flexuosus, irregulariter sulcatus. Folia bipinnata, e regione nervi praecipui vix sulcata, evidentius in lacinulis, quae aut rectae, aut sub-falcatae sunt. Calyx obscure ruber, sub-puberulus, sepalis ciliolatis, nec laudare possum Jacquin describentem « *calycis foliola glaberrima* », imitatum ab Host A. 2, p. 104, n. 1, a Grenier etc., a God. *Jur.* p. 8. Revera pubescentiam hanc variationi obnoxiam novi, et novit Smith, qui jam in Fl. Brit. de hac specie scripsit « *calyce interdum basi villoso* » 2, p. 587. Petala miniata, ungue interdum atro; certo expansa, neque in globum hemisphaericum conniventia. Dentes a Koch et a Godet in carpellis indicatos ego non percipio.

Tota planta glaberrima, demptis calyce (ut adnotavi) et nonnihil foliorum ima basi. Radicis saporem prius exploravi die 17 Jun. 1854 extra Pyrenaeos *Bagnacavallo* inter et *Traversara*, dum jam solus siccus evenerat et calor aeris vehemens, eumque mitiorem prae illo radicis *A. poetarum* expertus sum; scilicet nec tam acrem, neque adeo amarum et ingratum.

Sequentes addo notas e speciminibus ad *Sanguessa* observatis et lectis; itemve ex aliis, petala citrina ferentibus e *Jaca.*

Prima est planta interdum simplex, alias e basi ramosa et admodum densa; adultior elongata et laxiuscula eveniens, pluriflora, pedunculis magis solutis, qui in junioribus individuis interdum breves et floriferi, vix e circumsepientibus vel sub-positis foliis emergunt et potius abditos flores prae se tenent; hinc in juniore planta, florifera etiam, quaedam habitus et faciei singularitas oculos afficit. Caulis basi praesertim hispidus. Folia longe petiolata, petiolis laciniisque superne canaliculatis. Calyx modice hispidulus. Petala generatim flammea, calyci adpressa, patentia, expansa, nullimode in hemisphaerum conniventia. Visebantur in eodem loco individua petala pallidiora neque omnia inter se aequalia gerentia. Placuitque mihi Leysseri observatio: « *Variat corolla miniata et ochroleuca, unguibus semper atropurpureis. Petala 6-8, rarius 5* » Flor. Hal. (1783) p. 137, n. 558; cf. et Scholl. Fl. Barb. n. 452.

Alteram, *A. aestivalem β pallidam* Koch, Cambess. Balear. p. 30, n. 2, *Ad. aestiv. β flavam* aliorum, sive *A. flavam* DC., Syst. et cum Dub. p. 7, n. 2, reperii inter segetes. Haec elata, pedalis, sesquipedalis, generatim apice sub-ramosa. Caulis striatus, sulcatus et foliorum laciniae superne canaliculatae. Calyx fere semper glaber. Flores pulcri, petalis stamineo-flavis, tenuissime venosis, macula fuscescente in fundo petalorum et ii quoque notati, ast ungue semper stamineo. Petala erectiuscula, attamen in hemisphaerum non conniventia. Carpella approximata, in spiram neque in lineas perpendiculares distributa. Planta caeterum nitida, pallida, glabra, paucos si exceperis pilos conspiciendos in foliorum axillis. Plurimis in locis eam observavi per Pyrenaeos meridionales, prope *Barbastro a la Virgen del Pueyo*, ad *Balaguer*, *Castillon Roy*, *Estavar*, *Puycerda.*

Hanc formam plures veterum cognoverunt, Camerarius, Tabernaemontanus, G. Bauhinus, eam vero signanter varietatem *A. aestivalis* (ni fallor) declaravit Volckamer Flor. Norimberg. (1700, vel 1718) p. 13, lin. 9.

Controversa est historia specierum ad hanc sectionem *Adonei* pertinentium. Primi inter neotericos Crantz, Miller, Lamarck et Desfontaines *A. aestivalem* cum *autumnali* una comprehendendos esse censerunt, quam sententiam receperunt vel laudarunt St. Am. *Fl. Agen.*, Pollin. Fl. Ver., Bory Chaub. *Morée* et *Pélop.*; ampliarunt quoque aliis simul conjunctis speciebus, Kunth Fl. Berol., Moris Sard. et cum De Notrs. Caprar., Bertoloni It. (5, p. 492, n. 1), Lagr. Foss. *Tarn. Gar.*, Visian. Dalm.

Cedens Kirschlegero (non tantum DC.), prolationem Tragi (eademque figuram a Cordo repetitam) huc retuli. Magis mihi placuisset illa figura ad insequentem speciem. Sed cum DC. non cedo Sibthorpio, ut non cessit Sprengel, quoad *Argemonem* Dioscor., l. 2, c. 208, quae nec pro *Papavere clavato,* imo non video quali speciei decerneretur.

Adonis flammeus (Cordi?, Besleri) Jacq. A.

Besl. infr. c. An Anemon. tenuifol. alter. Cord. Hist. pl. crt. 151 a? Koch p. 11, n. 3, Boreau Fl. centr. Fr. (1840) p. 6, n. 11, Crép. Pl. rar. crit. Belg. 5, p. 11. A. aestivalis Gaud. 3, n. 1254. A. flamm. (excl. var. *b*) et A. anomalus Wallr. Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 399, ns. 3, 4. A. micranthus, A. citrinus et A. dentatus DC. Dub. p. 7, ns. 3, 4, 6? A. microcarpus Friv. Herbr. Rumel., ex Griseb.; A. vernalis Asso Arag. n. 486. Jacq. A. 4, p. 29, t. 355, Loisel. Fl. Genr. Fr. t. 75, Coss. Germ. Fl. Par. p. 7, n. 3, t. 3, f. 5-6 fl. fr. Reichnb. Pl. cr. C. 1, t. 318, f. 495-6, Icon. C. 13, t. 24, f. 4620. Besl. Hrt. Eyst. Æstiv. Ord. 5, t. 11, f. 3.

⊙ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul.

Legi in Pyr. Arag. ad *Jaca,* diebus 10 Maj. et 4 Jun. 1845. Habui e Pyr. de Herbr. Coder ab ejus filio. Observavi in m.ᵉ *Pech David* supra *Toulouse;* late per regionem mediterraneam.

Sapor radicis amarus, nauseosus et valde ingratus. Caules et petioli (isti ad basim praecipue) pilosi. Pedunculi angulato-sulcati, itemve (minus tamen solemniter) caulis. Petiolorum canaliculus excurrit per foliorum lacinulas. Calyx hirsutus. Petala valde inaequalia numeroque 3-5 ludentia, expansa, basi aliquando maculata, lamina eorum miniata.

Praecocior quidquam est *A. aestivali.*

Jacquini figura offert statum plantae caule ramosiore, petalis subaequalibus, caeterum eam Reichenbach, Koch, Spach, etc. eamdem credo significare speciem ac nostram, cui plura nomina fecerunt auctores, inter quae adhuc inedita manserunt *A. stenopetalus* et *A. tripetalus* Delile, mecum declarata.

Quoad unionem cum *A. autumnali* hoc declarandum est: pericula a Delile e cultura tentata in Hort. bot. Monspel. demonstravisse utriusque speciei legitimitatem.

Dubius Cordi locus, ubi flores pallidi declarantur, attamen hoc quidem intervenire in hac specie palam est. Mihi semper difficilis compositionis visae sunt Cordi prolationes, quarum alteram non consideravit DC. Syst. (fastuose, sed parum correcte inceptum opus).

Adonis Poetarum? (Ovid.?, Tragi) Spach *Suit. à Buff.* V. 7, p. 224, Sering. *Fl. Jardns.* T. 3, p. 39.

Ovid. Metam. l. 10 ultimi versus? Trag. Stirp. h. p. 129. A. autumnalis L. Sp., Koch p. 11, n. 1, Gaud. 3, n. 1256, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 399, n. 2, Noul. Add. corr. ad. Fl. bass. sous Pyr.

p. 5, n. 1, DC. Dub. p. 7, n. 1, Crép. pl. rar. Belg. fasc. 5, p. 11. La Peyr. Herbr. et A. aestivalis La Peyr. Herbr., partim; Cosmarium autumnale Dulac; Ranunculus purpureus Caesalp. Her r.; Ad. hortensis G. Bauh., Eranthemum vulgare Dod. Engl. Bot. v. 5, n. 308, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 2, t. 69, Coss. Germ. Fl. Par. p. 7, n. 1, t. 3, f. 1, 2 fl. fr., Fl. Batv. v. 12, t. 883, Schk. Handb. 2, t. 152, Reichnb. Pl. cr. C. 1, t. 319, f. 497, Icon. C. 13, t. 21, f. 4621, Garid. pl. Aix p. 396, t. 82, Dod. St. h. Comm. p. 225, Hist. pl. (gall.) p. 140, Dod. Fl. Coron. ed. 1, p. 235, ed. 2, p. 245, Lob. Obs. p. 150, f. 1, Icon. t. 283, f. 2, Parl. Parad. p. 293, 291, f. 5, Pempt. p. 260, f. 3, Clus. Rar. pl. Hist. l. 3, p. 336, f. 1, Camer. Epit. p. 647 dubia.

⊙ Flor. praecipue Jun. Fruct. Jul. Aug.

Legi in Pyr. Catal. humil. ad *Gerona,* die 20 Maj. 1851.

Sapor radicis acris, subamarus, ingratus. Deprehendi petala in hemisphaerum conniventia. Sepala basi quidquam pubescentia, quod, ut in speciebus huic affinibus, characterem non praebet. Convenit cum diagnosi data a Des Moulins, *Dordogn.* p. 8, excepto quod iste dicat « *petala..... ad ungues nunquam nigro maculata.* » Ungues petalorum in hac nostra revera nigri non sunt, sed violacei, cum extrema eorum parte decolorata. Sed maculam in fundo petali nigram viderunt alii; cf. Vill. *Dauph.,* Sm. *Engl. Fl.,* Gaud. l. c.

A. Poetarum cum Spach (imo cum antiquis nonnullis ex Pena Lob. Advrsr. p. 114, qui monent sub eorum tempore *Adonium Poetarum* nuncupari), potius quam *autumnalem,* cum Linnaeo, speciem revera aestivalem, imo ferme vernalem declaro; iis indulgendo, qui in hac specie vident plantam in quam conversum esse Myrrhae filium canit Ovidius Metam. l. 10, v. 503 seq. Pro mea parte quid in mente sua versaverit Ovidius clare non percipio e nimium concinna suae plantae adumbratione, annuae (si vis, cf. v. 727), flore praeditae sanguineo, petalisque cito caducis, quae mihi libentius explicaretur pro *Anemone coronaria,* planta revera non annua. In hanc sententiam pronus fuit Dodonaeus, quem conferas Pempt. p. 261 et fusius p. 436.

A. boeticus Coss. *Notic. pl. nouv. cr. rar. midi Esp.* (1849 *Par.*) p. 25 mihi non videtur a nostra specie legitime distinctus.

Haec pertimescenda *Ranunculacea* pro *Fumaria officinali* aegris suppeditata est gravi eorum damno, penes nos in Provincia Ravennati, nullo Auctoritatis interventu; mihi referente, ac plantam demonstrante amico Aristide Farini Pharmacopola ad *Russi* (Jun. 1873).

Hepatica Brunf., Dillen.

Hepatica nobilis (Plinii? Herbarior.) Volckam. Fl. Norimbrg. (1700) p. 208, Weinm. Phytgr. ex Pona.

Violae Calathianae Plini.! Nat. h. l. 21, c. 6. vel 14, cf. dubium jam expositum sub Gentiana verna. Le Grand. Herb. etc. de Raz. Avic. etc. Paris 1520] vel prope par Jean Petit crt. 14 b, f. 1; item ex edit. Jacq. Opuerto. H. triloba Chaix apud Vill. Dauph. 1 (1786), p. 336, DC. Dub. p. 6. Anemone Hepatica L., Koch p. 7, n. 1, Bert. 5, p. 443, n. 1, Gaud. 3, n. 1226, Pritz. Revis. Anem. p. 130, n. 72 (reject. prolat. de Engl. Bot.). An. Hep. La Peyr. Herbr. H. americana Ker, ex Torrey New York et H. acutiloba DC., cum As. Gr.; An. triloba Dulc. Flor. Dan. t. 610, Schrank Fl. Monac. t. 62, Loisel. Herb. genr. Amat. t. 61, Sturm Heft 7, Flor. Graec. Sibthrp. C. 6, p. 10, t. 513, Schk. Handb. 2, t. 150, Dietr. Fl. Bor. v. 4, n. 216, Sv. Bot. v. 2, t. 141, Curt. Bot. Mag. t. 10 fl. ros., Ker Bot. Reg. t. 387, Reichnb. Icon. C. 14, t. 47, f. 4642, Sabb. Hrt. Rom. T. 5, l. 38, Plenck Ic. pl. med. T. 5, p. 57, t. 452, Dill. Giss. Appnd. p. 108, t. 5, f. 1 A, B, C. Brunf. Herbr. 1, p. 190, Matth. p. 838, Camer. Epit. p. 585, Trag. It. h. p. 519, Cord. Hist. pl. crt. 93 a. f. 2 ex Trag., Clus. Pann. A. p. 765 et p. 766, Rar. pl. Hist. 2, l. 6, p. 247 f. infr. et p. 248, f. 1, add. f. 2 de fl. dupl., Lob. Obs. p. 496, f. 3, p. 497 f. supr., Icon. 2, t. 34, f. 1, 2, t. 35, f. 1, Dod. Frum. etc. p. 216, Pempt. p. 579, Weinm. Phytgr. 3 (1742), t. 570, f. a-f.

♃ Flor. Vere. Fruct. Maj.-Jul. ineunte.

Legi in Pyr. Arag. supra *Ipas,* ad verticem montis *Alvadun,* die 9 Jun. 1845. Habeo a Deville e variis Pyr. septr. medior. locis.

« *Calyx Hepaticae certe involucrum proprium est* » L. Hrt. Cliffrt. p. 223, et post Linnaeum Leysser: « *Calyx pro perianthio non habendus, sed pro involucro, cum spatio a corolla remotus sit* » *Fl. Hal.* ed. 1783, n. 538; item Crantz. A. fasc. 2 (ed. 1769) p. 121; Lamk. *Dict.* 1, p. 169 (1783), nam cf. definitionem verbi *Collerette* in *Dict.* 2, p. 64 et videbis involucrum significare; Adans. *Fam. pl.* 2 (1763) p. 453 et p. 460 ad suum *Isopyrum*, Scopoli Fl. Carn. ed. 2 (1772) p. 382, Roth Tentm. Fl. Germ. T. 1 (1788), 2 (1789), p. 602 Obs., Lumn. Fl. Pos. (1791) n. 523, ut olim Linnaeus ad Flor. Svec. ed. 2 (1755), n. 480, qui tamen *Gen. pl.* ed. 1 cum Dillen stetit, porro instabili huc et illuc judicio: cf. Sp. pl. ed. 2, Gen. pl. ed. 6 etc. Et ita eum considerant DC., Boreau, Crépin, Spenner, Ledebour, Kirschleger, Asa Gray, Gras; denique Pritzel; contrariam adhuc favente sententiam Noulet *Fl. bass. sous Pyr.* p. 6, Lestib. *Belg.* 2, p. 352.

Organum cui alludimus, infeliciter quidam, Haller, Pollich, Allioni, diversi gradus fecerunt, ita ut in *Hepatica* ceu calycem, in *Anemone* ceu involucrum consideraverint.

Occurrit haec species frequentissime perigonio hexaphyllo; phyllis vero duodenis vidi *al Casteillet* montis *Arlos*, Pyr. sept. medior. in quo individuo foliola involucri exteriora terna in duo verticilla conspiciebantur, interiora sex alia in unum tantum disposita, omnia itaque simul considerata in tria verticilla distributa observabantur.

« *Flores ante anthesim cernui, florentes erecti, postea ita reclinati, ut semina humum attingant.* » Savi G. Obs. bot. in *Neue Annalen der Botanik. (Leipz.* 1797, T. 1, p. 2).

Variat huc illuc per Pyrenaeos quoque, ut primo observavi ad *los Mulinos* sub *San Victorian*, *Sobrarbe*, colore florum violaceo rubello, albo. Nec isti sunt semper hysteranthei.

Icon *Engl. Bot.* v. 1, t. 51, incaute a Pritzel, ut a Pollini, Spenner, Presl, cum DC. Syst. (p. 216, n. 1) citata, pertinet ad *Anemonem Pulsatillam*, cui citat DC. suo loco (p. 192, n. 5) et cui iterum citat Pritzel quoque. Iste de distributione geographica speciei agens, l. s. c. p. 132, caute loca natalia Angliae et Scotiae merito exclusit.

Melchior Sanz Parroch. ad *Fanlo* me monuit, monticolas Aragonenses uti herba in oleo concocta, efficaciter, ad vulnera sananda. Confirmatur ergo vulneraria proprietas a quibusdam huic herbae tributa.

Anemone Theophr., Dioscor., Hippocr., Hall.: Pritzel Revis. *Anemonr.* Lips. 1842.

Videas, si libet, comparationem hujus generis cum *Papavere* actam a Ruellio, De Nat. stirp. l. 2, c. 107, p. 566, lin. 41 seq.

SECTIO 1.ª ANEMANTHUS Endl.

Anemone narcissiflora (Caesalpini, Penae et Lobelii) L. Sp.

Caes. Herbr. Tornab. 1563, fol. 250, n. 709, De Plants. l. 14, c. 5, p. 546. Ran. mont. 1, Pen. Lob. Advrs. p. 309. Koch p. 9, n. 10, Bert. 5, p. 452, n. 6, Gaud. 3, n. 1236, Pritz. Revis. p. 124, n. 68, DC. Dab. p. 6, n. 16, Ledeb. Fl. Ross. p. 18, n. 15. La Peyr. Herbr.; An. umbellata Willd. Sp., Deless. Ic. sel. t. 18? ex Hook. Fl. Bor. Amer., remoto dubio confirm. a Pritzel.; Dulac.; A. aconitifolia Turcz. ex Ledeb. Ross. Add. em. Jacq. A. 2, p. 38, t. 159, Loisel. Fl. genr. Fr. t. 84. Crantz A. fasc. 2, p. 122, t. 3, f. 1, Reichnb. Icon. C. 14, t. 48, f. 4647. Bell. Ped. Append. p. 26, t. 5, var. unifl.; Zollikof. Tent. Fl. alp. Helv. t. 2, Deless. s. c. p. 4, t. 18 credo, Bot. Mag. t. 1120. Lob. Ic. t. 696, f. 1, Clus. Pann. A. p. 366 fig. et p. 337, Rar. pl. Hist. l. 2, p. 235, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 3,

Append. p. 860 et 861, f. 1, vel p. 844-5, f. 1; Barr. Ic. t. 494; Tabern. Krtb. p. 326, f. 3, Icon. t. 116, f. 1, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1743 f. infr. (mal. hexapet. flor. finct.).

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun Jul. In editis, Pyr. medior. praesertim. Legi in Pyr. septr. med. Valle *de Larbust*, versus summitatem, die 10 Jul. 1838. Habeo a Deville ex *le Pic de Bergons* et ex *le Pas de Clarabide.*

Jacquini prolatione bis usus est Pritzel, ad hanc speciem et perperam ad *A. ranunculoidem* quoque, speciem a Jacquin nusquam figuratam.

Lobelii figuram vel prolationem ad hanc speciem non adduxerunt G. Bauh., DC.

Figurae apud Lobelium, cum Pena Advrsr. p. 309, Icon. t. 696, f. 1 (ead.), Cast. Dur. (ed. *Vnz.* 1667) p. 184, f, 2, videntur mihi hanc speciem, potius quam *Potentillae* speciem significare. Lobelius stirpem ex Alpibus Rhaeticis prope Clavennam repertam dicit, ubi *A. narcissifloram* degere vitam facile inducimur. Castor Durante plantam a Matthiolo in Bohemia detectam esse vult. Sed ego in suspicionem veni Castor Durante sese retulisse ad *Geum alpinum,* aliena figura adposita, a Lobelio deprompta.

DC. in Syst. de modo citatis figuris minime usus est pro nostra *Anemone:* sed Willdenow, Sp. pl. Polyandr. p. 1283, n. 27, huic adducens *Caryophyll. alpin. quinquefl.* G. Bauh. Pin. p. 322, n. 9, idem ac nostrum edidisse judicium palam fit, quamvis Clusianam, bene notam, figuram citaverit, Lobelianam vero nullam. Porro Willdenow ad *Car. alpin. quinquefl.* Tabern. *(Krtb.* p. 326, f. 3, cum syns. in pag. inseq.) sese quoque referebat, quam a nostra specie fugere non credimus. *Polyrrhizos latifolia* Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1140, f. 2, a G. Bauhino, dubitanter, cum supra citatis figuris subposita, alienissimam fingit plantam, quam pro *Trientali europaea* satius laudabere. Pelleterius in pl. Wal. Zeel. synon. (1610) ad *Ranunculum aconitifolium* illam poscebat Lobelii figuram, quam ad Clusianam stirpem, cum hac nostra forte eamdem, conjungi posse arbitrabatur J. Bauhinus Hist. pl. 2, l. 17, p. 3980, columm. b. Clusiana planta ad quam se referebat J. Bauhinus est *Ranunculus* 3 Pennaei apud Clusium Pann. Austr. p. 367-8 fig. et 369, Rar. pl. Hist. l. 2, p. 235, f. 2, quem in suam induxit Historiam J. Bauhinus, l. c. p. 861, vel 845, f. 2 sub denominatione *Ranunc. montan. albi hirsut.;* laudato iterum Lobelii loco. Patria Pennaeinae plantae est mons Jura, ubi nulla crescit stirps, cui melius quadret haec secunda planta a Clusio et J. Bauhino exposita. Quapropter relictis difficultatibus parvi momenti, eam quoque huic confirmandam censemus.

Anemone ranunculoides (Fuchsii, Tragi) L. Sp.

Fuchs. Hist. st. p. 162, Trag. st. h. p. 95 fig. min. Ran. sylv. lut. Koch p. 10, n. 15, Bert. 5, p. 450, n. 5, Gaud. 3, n. 1235, Pritz. Rev. p. 98, n. 45 (excl. Jacq.), DC. Dub. p. 6, n. 14. La Peyr. Herbr.; A. lutea Lamk. Fr. 3, p. 318 nomen ferme praeferendum, et praetulit Dulac. Engl. Bot. v. 21, n. 1484, Flor. Dan. t. 140, Sv. Bot. v. 6, t. 405, Schrank Fl. Monac. t. 360, Fl. Batv. v. 6, t. 460, Libosch. et Trin. p. 101, t. 34, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 17, t. 4, Dietrich Fl. Bor. v. 3, n. 164, Loisel. Fl. genr. Fr. t. 83, Sturm Heft 7, Lodd. Bot. Cab. t. 556, Reichnb. Icon. C. 14, t. 47, f. 4643, Moggr. Fl. Menton. t. 51 bis f. C. Fuchs. Icon. ed. 1545, t. 90, Cord. Hist. pl. crt. 120 a fig. med. ex Trag.; Lob. Icon. t. 674, f. 1, Tabern. Krtb. p. 108, f. 4, Icon. t. 44, f. 2, Dalech. Hist. pl. Lugd. 1, p. 1030, f. 3, Lonicer. Nat. h. crt. 163 C, f. 3, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 413 sin. icon. quam dat Chabr. Sciagr p. 465, f. 2.

♃ Flor. Mart. Maj. Fruct. Maj. Jun. Per regionem oceanicam tantummodo vidi, et insequente rariorem: solo calcareo sese delectat.

Legi in Pyr. septr. med. supra *Toulouse*, secus *le Tech*, die 22 Mart. 1841. Habeo a Marchand filio e Pyr. septr. med., forte e *St. Béat*; ex *Trébons* a Deville. Ego vidi supra *Bagnères de Luchon*, ad *Gavarnie*, ad *Trébons*.

Folia in viva planta nitidiora illis *A. nemorosae*.

Vidi petala mirimode ludentia, majora, minora, brevia, longa, angusta, lata, apice rotundato, applanato-truncato, marginato, lobulato, in eodem individuo etiam. Neque hoc satis; numero etiam varia novi.

Dari petalis violaceis, ut dictitant Bergeret (apud La Peyr. in litter.?, nam in *Fl. Bass. Pyr.* 2, p. 399, n. 6 hoc non reperitur), La Peyrouse (*Hist. abr. pl. Pyr.* p. 309, n. 10) et refert DC. Syst. p. 207, n. 29 ac cum eo Pritzel, ego minime credo et hanc inter La Peyrousei fabulas, a bonis concreditas viris jactatas, spernens repello.

DC. l. c. Tragum citat, sed iconem non pervidit: citat locum J. Bauhini cum icone, ubi haec desideratur, relata tantum a Chabraeo ex Fuchsiana.

In montaneis regionis mediterraneae Pyrenaeorum ego hanc stirpem non offendi: habenda ne erit fides Asso, qui (Enumr. n. 105) eam indicat in m.^s *Soba* et *al Formigal de Sallen*? in hoc postremo loco ego eam non percepi.

Huic nostrae speciei et insequenti affinis est *A. isopyroides* Juss. (A. L.) *Nouv. espèc. Anem.* in *Annal. du Mus. d'Hist. Natur.* T. 3, p. 249, t. 20, f. 3, cujus patria adhuc ignoratur.

Anemone nemorosa (Theophrasti?, Dioscoridis?) L. Sp.

Theophr. h. pl. l. 6, c. 7; l. 7, c. 8; Dioscor. l. 2, c. 207 An. 3.ª, ita volunt Sprengel et Sibthorp.; parum fidenter eorum sententiam recipio. Koch p. 10, n. 14, Bert. 5, p. 447, n. 3, Gaud. 3. n. 1234, Pritz. Rev. p. 90, n. 40, DC. Dub. p. 6, n. 12. La Peyr. Herbr. et A. sylvestris La Peyr. Hist. abr. pl. Pyr. p. 309, n. 8 e loco! A trifolia Bast., Thuill.; A. laciniifolia Pursh, DC., ex Torr. et As. Gr., Ranunculus candidus Trag. Engl. Bot. v. 5, n. 355, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 57, Flor. Dan. t. 549, Sv. Bot. v. 1, n. 3, Bull. Herb. Fr. t. 3, Sturm Heft 14, Schrank Fl. Monac. t. 82 flor. rubell., Dietr. Fl. Bor. v. 3. n. 163, Libosch. et Trin. p. 50, t. 17, Drev. et Hayn. Ch. pl. Eur. T. 1, p. 2, t. 2, Schk. Handb. 2, t. 150 fr., Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 4, t. 3, Plenck Ic. pl. med. T. 5, p. 57, t. 453, Roques Phytgr. med. 2, p. 412, t. 93, Br., Phoeb., Ratz. Pl. vén. Germ. p. 115, t. 31, f. 2, Reichnb. Icon. C. 14, t. 47, f. 4644, Schub. Icons. t. 28, f. 8. Fuchs. Hist. st. p. 161, Id. Ic. ed. 1545, t. 91, Trag. St. h. p. 95, Cord. Hist. pl. crt. 120 a fig. 1 (non media), Brunf. Herbr. 2, p. 84, Dod. Purg. p. 300, Pempt. p. 435, f. 2, Lob. Obs. p. 384, fig. 2, Icon. t. 673, f. 2, Clus. Rar. pl. Hist. l. 2, p. 247, f. 1, Tabern. Krth. p. 109, f. 1, Icon. t. 45, f. 1, Lonicr. Nat. h. crt. 163 C, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 412, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 437, t. 28, f. n. 10 (1).

♃ Flor. Mart. Apr. Fruct. Maj. Jun. ineunte.

Legi in Pyr. septr. med. supra *Toulouse*, die 6 Apr. 1859. Habeo ex *Montgaillard* a Deville; e nemore de *Baladrès* prope *Prats de Mollo* a Massot.

Indumentum lanuginosum ab ima ad superiorem plantae partem adauctum; sub flore quasi albescens. Foliorum petioli canaliculati. Flores laevi praediti odore.

Anemone pavonina (Lobelii) Lamk. *Dict.*

Lob. Obs. p. 146, f. 1, 2, relictis ejus Clusii et Matthioli prolationibus. Loisel. Notic. p. 87 et Flor. Gall. ed. 2, p. 400, n. 4, DC. Syst. p. 197, n. 13 et cum Dub. p. 5, n. 7, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. 13, Grateloup Ann. genr. Sc. physiq. (Bruxell. 1820) p. 375-7, Seringe Fl. Jardns. 3, p. 22, n. 14. A. hortensis *b* Bert. 5, p. 458, n. 9. A. fulgens Gay, ex DC., Pritz. Revis. p. 58, n. 20. A. stellata *b* et *g* Guller in Bull. Soc. botq. Fr. T. 8 (1861), p. 244. A. Regina Risso Fl. Nic., ex De Notrs. in Giorn. Bot. Ital. 1844; A. hortensis Thor. Land., Gren. Godr. Fr. *b* et *g*; A. latifolia Bell. MNS. ex Re Reliq. Bellard. in Mem. Acad. Sc. Torin. V. 33 (1829) p. 233. Reichnb. Pl. cr. C. 3, t. 201, f. 343, Icon. C. 14, t. 49, f. 4650, Moggr. Fl. Menton. t. 1. Lob. Icon. t. 278 figurae. Clus. Rar. pl. h. l. 2, p. 261 rhizom. et fol., p. 262, f. 1 Lobelianae, et f. 2 propria Clusii flor. dupl. offer., cui J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 404, f. 4 et p. 405, f. 1.

♃ Flor. Mart. Apr. Fruct. Apr. Maj. In Pyr. occident. et Cantabr. Habeo lectam inter *Ustaritz* et *Cambo* a Darracq.

Plantam in hortis saepe cultam nollem pro spontanea venditatam fuisse. Prope *Bayonne* sat diffusa evenit stirps, alibi vix reperienda per Pyrenaeos. Ad *Toulouse* sub-spontaneam declarat Noulet, *Fl. anal.*, 1861, p. 4, raram dicens; et revera adeo rara est, ut nunquam ibidem oculos meos affecerit.

Anemone baldensis (Gesneri?, Burseri) L. Mant.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmid. tab. lign. 16, f. 138 IIII? Burser. apud G. Bauh. Pr. p. 94, n. 4; Berard Theatr. 1 (1653) p. 970 A. Koch p. 10, n. 12, Bert. 5, p. 454, n. 7, Gaud. 3, n. 1232, Pritz. Rev. p. 74, n. 31, DC. Dub. p. 6, n. 11. La Peyr. Herbr. Wulf. apud Jacq. Miscell. 2, p. 55-7 et Fl. Nor. n. 1022; Jacq. Ic. rar. 1, t. 103 non bene; Scop. Carn. ed. 2, n. 662, t. 26 mal. All. Pedem. 2, n. 1928, t. 44, f. 2 et t. 67, f. 2, Sturm Heft 14, Reichnb. Icon. C. 14, t. 50, f. 4562, Vill. Dauph. 4, p. 723, t. 49 folium.

♃ Flor. Jun. Jul. ineunte. Fruct. Jul. In Cantabr. merid. elatiore *(Guypuzcoa).*

Legi in m.^e *Aloña* supra *Oñate,* ad summitatem, die 30 Jun. 1853. Ex eodem m.^e dederat Mieg Ferd.

In Pyr. septr., orient. et aurigr., speciem indicat La Peyrouse, *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 309, n. 7, unde specimen nullum, vivum aut mortuum, omnino unquam videre mihi contigit.

SECTIO 2.ª **PULSATILLA** (Matth.).

Anemone alpina (Gesneri) Gesner Mons Fract. (ed. 1555) p. 64.

Gesn. Hrt. crt. 247 a lin. 8. Koch p. 9, n. 11, Bert. 5, p. 465, n. 14, Gaud. 3, n. 1230, Pritz. Rev. p. 47, n. 15, DC. Dub. p. 5, n. 5. La Peyr. Herbr. et A. sulphurea L. Mant., La Peyr. Herbr.; A. myrrhidifola b Chaix Herb., ex Timb. (stat. sulphur.); Pulsatilla lutea Camer. Jacq. A. 1, p. 53, t. 85, Wulf. apud Jacq. Miscell. 2, p. 47, n. 10, t. 4, ben., sed fl. grandior. et folia nim. ten. divis., Sturm Heft 51, Dietr. Fl. Bor. v. 7, n. 481, Reichnb. Icon. C. 14, t. 51, f. 4653 et f. 4654, Crantz A. fasc. 2, p. 124, n. 8, t. 3, f. 2. Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. aen. 2, f. 18 et Ibid. tab. lign. 16, f. 138, n. 3?, Clus. Pann. A. p. 382-83 fig. et p. 384, Rar. pl. Hist. l. 2, p. 245, Lob. Obs. p. 149, f. 4, Icon. t. 282, f. 2, Tabern. Krtb. p. 81, f. 2, Icon. t. 30, f. 1; Camer. Epit. p. 393.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jun.-Aug. In edit. Pyr. medior. orient.

Legi in Pyr. septr. med. m.^e *Esquierry,* die 21 Jul. 1838; in Pyr. or. ad *Mont-Louis* et contra in summa Valle *de Planes*, inque m.° *Cambresdazes,* diebus 14 Jul., 4 Aug., 12 Jul. 1836. Habeo a Deville ex *Eres-lids* et ex *le Pic de Bergons.* Observavi in summa Valle *de Ossau,* supra *Gédre, au Port d'Oo, au Pic de Gard,* in Valle *de Aran,* in m.^e *Audé* supra *Seix,* circa *Salau,* ad *Mongarry, au Canigou.*

Varietas sulphurea facilius occurrit per Pyrenaeos orientales.

Communis est ad *Setcasas* Pyr. Catalaun., ubi, teste Iserne, *A. Pulsatilla* desideratur, contra Ortega in Quer *Fl. Esp.* et Palay y Verder. *Part. pract. Bot. Linn.* Facile ergo in opinionem inducor, horum scriptorum *A. Pulsatillam* fuisse *A. alpinam,* quam visam aut lectam fructificantem isti non bene agnoverunt et pro officinali planta venditarunt.

Anemone Pulsatilla (Brunfelsi, Matthioli) L. Sp.

Brunf. Herbr. 1, p. 217, ex G. Bauh., Haller, Moretti, Spreng., Kirschleg., mihi dubia: subest Matthioli (nec Trag. cujus prolatio, a quibusd. relata, est A. pratens.). Koch p. 8, n. 5, Bert. 5, p. 463, n. 13, Gaud. 3, n. 1229, Pritz. Rev. p. 26. n. 6, DC. Dub. p. 5, n. 3. La Peyr. Herbr.; Pulsatilla vulgaris Lob., P. recta Gilib. Exerc. phyt. Engl. Bot. v. 1, n. 51, Curt. Fl. Lond. V. 4, t. 67, Bull. Herb. Fr. t. 49 form. Bogenhard., Flor. Dan. t. 153, Sv. Bot. v. 5, t. 292, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 28, t. 3, Fl. Batv. v. 11, t. 806, Reichnb. Icon. C. 14, t. 54, f. 4657, Dietr. Fl. Bor. v. 7, n. 478, Sturm Heft 46, Duchsn. Pl. ut. vén. Atl. t. 77, Roques Phytgr. med. 2, p. 437, t. 90, Turp. Fl. med. T. 1, t. 25.

Plenck Ic. pl. med. T. 5, p. 58, t. 455, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 391, Br. Phoeb. Ratz. Pl. vén. Germ. p. 112, t. 30, Gilib. l.c. p. 380, n. 85, cum icone (parum felici). Matth p. 620, Camer. Epit. p. 392, Lob. Obs. p. 149, f. 2, Icon. t. 281. f. 2, Tabern. Krtb. p. 80, f. 1, Icon. t. 29. f. 1, Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 428, t. 26, f. 1, Dod. Pempt. p. 433, f. 1, Clus. Rar. pl., Hist. l. 2, p. 246, f. 1.

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In montan. Pyr. or. rara; in Pyr. septentrionalibus mediis rarissima.

Legi in Pyr or. ad *la Llagone,* die 25 Jun. 1837. Ex hoc ipso loco habui a Charlier milite Gallo, qui dabat Urcini *(Ajaccio)*, die 8 Sept. 1832, primam a me visam et acceptam pyrenaeam stirpem! Vidi e m.^e^ *Gouaux* supra *Sierpe* Pyr. septr. medior. in Herbr. Timbal, lectam a Byasson,. observavique sub *le Mont-Llaurenti.*

Consulto me abstinui a prolatione Libosch. et Trin., quae e data icone (p. 1, t. 1) mihi potius ad *A. montanam* spectare videbatur. Dolendum est Pritzel rem hanc non maturavisse in Revis. c., et eo magis quia *A. montanae* distributio geographica sententiam meam non confirmat. Sed quis ignorat, quam saepe plantarum figuras, non ab indigenis, sed ab exoticis stirpibus, imo et in hortis cultis, quin etiam ex aliorum auctorum operibus vel imitari, vel inferri et desumi? In compilatorio opere Pritzelii Icon. bot. Ind. p. 70 citata figura ad *A. Pulsatillam* sub-signatur.

Ast *A. montanam* Hoppe recte cum *A. Pulsatilla* conjunxerunt Bertoloni et Visiani, Dalm. 3, p. 79, n. 1280? Videmus Neilreich, in Maly En. pl. Austr. p. 218, *A. montanam* Hoppe ceu varietatem *A. pratensis* dijudicare. Nonne melius Koch, Ibid. n. 6, Grenier. Godr. *Fr.* p. 11, Sering. *Fl. Jard.* 3, p. 35, n. 3, Pritzel Rev. p. 33-5, n. 8, Fuss Trans. n. 43, separarunt? Hoc illis decidendum relinquo, qui pleniorem stirpis notionem adepti sunt.

Grenier, qui pyrenaeam stirpem mecum vidit ad *Mont-Louis* (medio Junio 1837), eam ad *A. Pulsatillam* spectare vult; hoc mihi aliter videbatur, etiam pone Pritzelii consultationem. Caeterum *A. montana* Hoppe videtur eadem ac *A. rubra* Lamk. *Dict.* 1, p. 163, n. 2. Male ergo haec, si revera bona species est, a DC. *Fr.*, Syst. et Prodr., ut ab ejus asseclis, ne Pritzel excluso (l. c. p. 37), relata fuit inter varietates *A. Pulsatillae.* Primi qui stirpem illam ceu speciem distinxerint, vel indigitaverint, videntur Pena et Lobelius, Advrsr. p. 111, ut Obs. p. 147, f. 3, Icon. t. 282, f. 1, et post eos Dalechampius, Hist. pl. Lugd. p. 850, eorum imitans figuram.

Hosce inter neotericos sequutum fuisse Delarbre, *Fl. Auvergn.* ed. 2, p. 553, n. 6, pauci animadverterunt: in hoc tamen reprehendendus Delarbre, quod dixerit, nullam de stirpe factam esse mentionem a Tournefortio, quum palam sit clarum virum eam indigitavisse, pone Lobelium, G. et J. Bauhinos, in Inst. r. hrbr. p. 284, cum phrasi *Pulsatilla flore rubro, obtuso!* lin. 30.

Flore sulphureo a se inventam speciem *prope Grodnam in arvis circa Stanislavov* dicit Gilibert, Pl. Lith. illustr. (1785) p. 84, n. 343 Obs. et Exerc. phytlg. 1 (1792) p. 381, n. 85 Obs. vel apud Uster Delect. Opusculr. botancr. V. 2 (1793) p. 423, quam varietatem num alius dein observaverit me adhuc latet, nec eam agnovisse Pritzel clare elucet. Hoc male olet! Sed spem concipio videns Giliberti locum a Ledebour, Fl. Ross. p. 21, n. 6, confirmari.

Albos flores vero in hac specie viderunt Lindern, ex Haller Helv. n. 1146; Besler Hrt. Eyst. hyem., Gmel. Pl. Sibir. 4, p. 195, n. 34,

neque Haller, ut quidam referunt (Reichard, Lamarck, DC.). Sed ad Lindernum revertendo, video Hallerum quoque minus attentum fuisse, nam Lindern ceu auctoritatem de illa varietate floribus albis Tournefortium citat (revera intorte, nam illa Tournefortiana prolatio *Puls. fl. alb.* Inst. r. hrb. p. 284 spectat ad *A. alpinam),* dum ipse Lindern *florem potius cinereum* declarat, in suo Tournf. Alsat. (1728) p. 20.

Nisi illae mihi imposuissent auctoritates citatae, locum Brunfelsii ad *A. vernalem* adduxissem.

Porro, relinquenda est ad *A. pratensem Herba venti* Trag. St. h. p. 413, quam Kirschleger, *Als.* 2 *Add. corr.* p. 403, clamat ad *A. Pulsatillam.*

A. Bogenhardiana Reichnb. vix bona species videbatur Pritzelio, quem cf. Rev. p. 31-3, n. 7; ejus figuras dederunt Bulliard et Reichenbach, quarum primam huc retuli; alteram Reichnb. l. c. f. 4657 *b* facile quidem admittes.

Anemone vernalis (Gesneri) L. Sp.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. lign. 16, f. 138, n. 4. Koch p. 8, n. 2, Bert. 5, p. 461, n. 11. Gaud. 3, n. 1227, Pritz. Rev. p. 5, n. 1, DC. Dub. p. 4, n. 1, L. Lachs. Lapp. (ed. a Sm.) 1, p. 15, La Peyr. Herbr.; A. alpina Pourr. Herbr. Matr.; A. patens Mut. Fr. 1, p. 446 ex Gren. Fr., A. albo-rosea Gilib. Fl. Dan. t. 29, Sv. Bot. v. 9, t. 637, Sturm Heft 24, Reichnb. Icon. C. 14, t. 59, f. 4660, Hall. Helv. n. 1147, t. 21 folio nimium profunde secto, lacins. angustrbs. offerens, Gilib. Exerc. phyt. p. 379, n. 83 cum ic., Dalech. Hist. pl. Lugd. p. 851, f. 1.

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In editioribus Pyr. medior. orientalium.

Legi in Pyr. or. ad *Mont-Louis,* die 29 Apr. 1861; ad summitatem montis *Cambresdazes,* diebus 28 Jun. 1837 et 11 Jul. 1836. Habeo a Deville e Pyr. septentrionalibus mediis.

Haller ad hanc speciem, nec non ad *Geum montanum* citavit alteram Gesneri figuram, Ibid. 137, quae mihi pro neutra specie satisfecit.

Clematis G. Bauh., Tournf., DC.

SECTIO 1.ª **PLURIPETALA** N. (**Atragene** DC.).

Sectionem *Atragenem* nuncupare fugi, ex quo notum et receptum est, *Atragenem* Theophr. Hist. pl. l. 5, c. 10, ad *Cl. Vitalbam* spectare, ut primi monuerunt Anguillara, Clusius, Stapelius.

Caeterum ceu genus peculiare *Atragene* Recentior. sine sufficienti ratione praedicata est, ut veteribus plurimis visum est, et neotericorum etiam quibusdam. Perpendenda quoque erit *Cl. barbellata* Edgeworth, *Trans. Linn. Soc. Lond.* V. 20 (1846), p. 25, n. 5, habitu aliisque notis ad *Atragenem* auctorum accedens, ita ut, num genus ex ea distinctum, vel si *Clematidis* sectionem constitueret, dubitaverit ambiguus ferme Edgeworth. Linnaeani generis debilitatem jam palam fecerunt Ludw. Defin. genr. pl. (ed. Boehm. 1760, n. 946), Lamk. *Dict.* 2, p. 44, n. 12, Mill. *Dict.,* DC. etc.

Clematis alpina (Ponae) Mill. *Dict.*

Pon. Bald. ed. Clus. p. 335. DC. Syst. l. p. 165, n. 80 et cum Dub. p. 3, n. 7. Atragene alpina L. Sp., Koch p. 3, Bert. 5, p. 469, Gaud. 3, n. 1237. Cl. alpina La Peyr. Herbr., C. alp. et C. sibirica DC. Pr. et Hook. cum Arn. Beech. Voy. fide Ledeb. Fl. Ross. Jacq. A. 3, p. 24, t. 241, Sturm Heft 20, Schk. Handb. 2, t. 150, Crantz A. fasc. 2, p. 127, t. 5, Gaertn. Fr. Sem. pl. p. 356, t. 74, f. 8,

Pall. Fl. Ross. 2, p. 69, t. 76, Reichnb. Icon. C. 14, t. 60, f. 4662, Nouv. Duham. T. 6, p. 103, t. 30, Curt. Bot. Mag. t. 530, Mill. Icon. t. 284? Andr. Fot. Repos. t. 180, Sims. Bot. Mag. t. 807 b. Pon. Bald. ed. ital. p. 175, ed. Basil. 1608, p. 68, Pluk. Phytgr. t. 84, f. 7, Moris. Hist. pl. Oxon. 3, S. 15, p. 616, n. 3, t. 2 f. ult. innumr., J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 15, p. 129, f. 2.

♄ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. septr. mediis.

A me nunquam visa est. Sed eam vivere *au Pic de Lisse* fert St. Amans; in Pyr. aurigr. *au Roc blanc du Mont Llaurenti*, La Peyr. *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 310, loco a Pourret ei indicato; revera in Herbr. Pourr. Parisii asservato specimen desideratur, teste Puel in *Bull. Soc. botq. Fr.* T. 7 (1860), p. 271, qui speciem Pyrenaneis denegat: nec eam illic degere vitam crediderunt Loiseleur, Mutel, Dulac, Timbal. Et vix ego credo!

Grenier, cum Godr. *Fr.* p. 4, hanc speciem habitare dicit in m.^e *Canigou au Roc blanc*, loco e La Peyrouse minus attente transcripto, nam aliter res se habet.

SECTIO 2.ª **FLAMMULA** DC.

Clematis Vitalba (Theophrasti, Plinii) L. Sp.

Theophr. Hist. pl. l. 5, c. 10, Plin. Nat. h. l. 24, c. 10, vel 49. Koch p. 2, n. 4, Bert. 5, p. 474, n. 3, Gaud. 3, n. 1238. Moris Sard. 1, n. 2, DC. Dub. p. 2, n. 3. La Peyr. Herbr.; C. pilosa Dulac., C. crenata Jord., ex Crép., Godr.. Kanitz. Engl. Bot. v. 9, n. 612, Curt. Fl. Lond. ed. Grav. V. 1, t. 69, Jacq. A. 4, p. 4. t. 308, Schrank Fl. Monac. t. 108, Labr. Heg. Ic. Helv. fasc. 18, t. 2, Fl. Batv. v. 12. t. 887, Schk. Handb. 2, t. 151, Bull. Herb. Fr. t. 89, Reichnb. Icon. C. 14, t. 64, f. 4667, Gaertn. Fr. Sem. pl. p. 353, t. 74, f. 3. Plenck Ic. pl. med. T. 5, p. 51, t. 442, Turp. Fl. med. T. 3, t. 124. Sabb. Hrt. Rom. T. 5, t. 40, Roques Phytgr. med. 2, p. 447, t. 95. Duh. Arbr. Arb. 1, t. 69 a Matth.; Lonicer, Nat. h. crt. 240 A. Matth. p. 958, Camer. Epit. p. 697, Fuchs. Hist. st. p. 97, Trag. St. h. p. 818, Lob. Obs. p. 345, f. 3. Icon. t. 626, f. 1, Dod. Pempt. p. 401, f. 1, Clus. Rar. pl. Hist. l. 1, p. 122. f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 15, p. 125, f. 2.

♄ Flor. Jun. Jul. Fruct. per Autumnum.

Legi in Pyr. Arag. ad *Torla*, die 5 Aug. 1850; ad *El Fossao* sub *San Victorian*, die 7 Sept. ejusdem anni. Habeo a Deville e *Tarbes*. Variat in Pyrenaeis etiam foliis basi ovatis, neque cordatis, ut repetite observavi sub *Bilbao* ad *Lejona*, ad *Elgoibar*, *Zarauz* etc.

Perigonium pentasepalum deprehendi ad *Bagnacavallo*, Italiae meae, die 22 Jul. 1872.

Viornam Ruellii quidem, De Nat. Stirp. l. 3, c. 152, p. 876 (p. err. 878) lin. 12, libentissime, cum Dodonaeo, hujus speciei facio, quae *Viorne* Gallor., Parisiensium etiam; cf. Coss. Germ. *Par.* p. 4.

Sed, cum plurimis auctoribus, *Clematidem alteram* Dioscr. l. 4, c. 7 et c. 179, huic speciei denego, eamque ad *C. cirrhosam*, circa Athenas communem, adstringo, relictis dubiis vel tergiversationibus et scissuris Sibthorpianis, quem conferas Gr. Pr. 1, ns. 1252 et 1253. Agitur de una eademque specie; passim vero in *C. cirrhosa* (bene *polymorpha* nuncupata a Visiani) caules aetate purpurascentes fiunt. Hanc abunde in Corsica meridionali observabam, aestate 1832.

Clematis Flammula Quibusdam, sui aevi, ex Gesnr. Hrt. Germ.! Platearii.

Platear. ex Sprengel. Gesn. l. c. crt. 254 verso. Anguill. Sempl. p. 301. Koch p. 2, n. 3, Bert. 5, p. 475, n. 4, Gaud. 3, n. 1239, Moris Sard. 1, n. 1, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 3, DC. Dub. p. 2, n. 2. La Peyr. Herbr.; C. suaveolens Salisb. Pr.; C. urens Tabern. Reichnb. Icon. C. 14, t. 62, f. 466 et t. 63, f. 466 *b, g, d,* Zannich. Vnz. p. 68, t. 129. Dod. St. h. Comm. 2, p. 206. Hist. pl. (gall.) p. 261, f. 1, Purg. p. 313. Pempt. p. 404. f. 2, Lob. Obs. p. 346, f. 1, Icon. t. 627, f. 1, Dalech. Hist. pl. Lugd. 2, p. 1171, f. 1, Tabern. Krtb. 2, p. 1273, f. 1, 2, Icon. t. 882, f. 2, 883, f. 1, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 15, p. 127, f. 1.

♄ Flor. Jun.-Aug. Fruct. Aug.-Oct. In Pyr. orient. cum *Olea*.

Legi in Pyr. or. ad *Conflent*, supra *Molight*, die 26 Sept. 1843; ad mare, inter *Port-Vendres* et *Bagnouls*, die 7 Sept. ejusdem anni; in Pyr. Catal. ad *Massanet de la Selva,* die 6 Jul. 1851.

C. fragrans Tenor. *Fl. Nap.* 1, p. 308, n. 346, ex Hayn. Dendrol. (1822) est varietas *C. Flammulae*, quae sententia confirmatur a Bertol. It., a Don Hrt. Cantabr. ed. 1845, a Gussone Sicil. et Inarim., etc. Sed ego supersedi; tantam in ea faciem speciei sequentis video.

Clematis erecta (Matthioli) Jacq. All. Pedem., Roth Germ.

Matth. in Diosc. Comm. ed. 1 (1544), p. 297 B lin. 4. Gaud. 3, n. 1240, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. n. 1, DC. Dub. p. 2, n. 1. C. recta L., Koch p. 2, n. 2, Bert. 5, p. 478, n. 5. Cl. rect. La Peyr. Herbr. C. mandshuria Rupr., ex Regel; Flammula Matthioli Clus. Jacq. A. 3, p. 49, t. 291, Sturm Heft 8, Fl. Batv. v. 12, t. 927, Reichnb. Icon. C. 14, t. 61, f. 4664, Plenck Ic. Pl. med. T. 5, p. 51, t. 441, W., W., F., N. ab Esenb. Pl. offic. t. 390, Roques Phytgr. med. 2, p. 449, t. 96, Zannich. Vnz. p. 68, t. 159, Storck Libell. (1769) p. 7, t. 1, Spalow Dissert. p. 8, t. 2, Woodv., Hook. Med. Bot. V. 3, p. 480, t. 171. Matth. p. 959, Camer. Epit. p. 698, Dod. Purg. p. 244, Pempt. p. 405, f. 1, Clus. Pann. A. p. 296-7 fig. et p. 298, Rar. pl. Hist. l. 1, p. 124, f. 1, Lob. Obs. p. 346 f. inter., Icon. t. 627, f. 2, J. Bauh. Hist. pl. 2, l. 15, p. 127 f. infr.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Per regionem mediterraneam cum *Olea* et non parum super eam adhuc.

Legi in Pyr. or. sub *Prats de Mollo a la Vallanosa*, diebus 25 Jun. et 6 Jul. 1840. Observavi ad *Sanguessa*, sub *Leire* ad *Ruesta*, ad *Jaca*, *Fiscal*, ad *Servisé* sub *Broto*, ad *Aren*. Ad *Rivesaltes*, *au Mas de la Garrigue,* vidit Le Grand.

Nominis specifici emendationem Allionio (1785), neque Jacquino (1775), injuria tribuerunt DC. Syst., Pr. et cum Duby Gall. Ipse Allioni Jacquinum citare. Hanc viam incuriose cucurrit DC., utpote qui *Fl. Fr. Cl. erectam* L. dixit et Syst. *C. rectam* L. recognovit, sub qua, nec pone *erectam*, Jacquin citavit. Video Lamarck quidem, *Dict.* 2, p. 42, n. 2, citavisse *Flammulam erectam* Dod. Pempt., dum Dodonaeus l. c. ed. 1 et 2, neque non Purg., *Flammulam alteram* nostram stirpem dicit. Linnaeus nomen specificum suum a G. Bauhino mutuabat, quamvis praestantius illud *surrectae* ei obtulissent Lobelius, J. Bauhinus, Tournefort, Ruppius, etc.

DC. Syst. lubens edendo antiquorum prolationes e vetustissimis eorum scriptis desumptas, pro hac specie (cf. Syst. p. 133, n. 1) nullam ipsius Matthioli editionem citat, conversus ad hujus editionem datam a G. Bauhino anno 1598. Quam editionem iste suis ipsis plantis iconibusque locupletavit de quibus nil actum erat a Matthiolo, quo abrupte citato, hujus videantur plantae, de quibus ille minime egit; ut accidit in prolatione *Nigellae sativae creticae* DC. Syst. 1, p. 331, in altera *Delphinii halterati*, sub *D. cardiopetalo* a DC. false adducta Ibid. 1, p. 347; solemnius adhuc in illa *Chelidonii laciniati* DC. Ibid. 2, p. 99 etc.

Thalictrum Dioscor.? Tournef. « *Profecto, quam discernitur genus promptissime, tam determinare species arduum est.* » Jacq. Hrt. Vindb. 3, p. 35. « *C'est un des genres sur lesquels les meilleurs botanistes sont le moins d'accord.* » God. *Fl. Jur.* p. 4.

Recepi ego quoque Dioscoridis nomen (cf. l. 4, c. 96, Plin. Nat. h. l. 27, c. 13 vel 112) ad designandas stirpes, inter quas num illa habeatur nomine *Thalictri* ab Anazarbeo insignita, dubium admodum est. Quod dubium, caeterum, non omnes percipiunt, ita ut fidenter

Dioscoridis, Plinii et Galeni loca ad *Th. minus* aut flavum afferant, ut videre est inter neotericos apud Spreng. Comm. in Dioscr. 2, p. 616, Desf. in Plin. ed. Lemair. V. 7, P. 2, p. 883, Fée in Plin. ed. Panck. T. 16, p. 342, Billerbeck, Fraas. Sibthorpii interpretationem non novi.

SECTIO 1.ª **EUTHALICTRUM** DC.

Thalictrum tuberosum (Mycoi) L. Sp.

(Œnanthe Myconi, Dalech. Hist. pl. Lugd. 1 (1587) p. 785 f. infer. Willd. Sp. pl. Polyandr. p. 1296, n. 3, Sering. Fl. Jardns. 3, p. 7, n, 5, DC. Dub. p. 4, n. 5. Mill. Icon. t. 265, f. 2. J. Bauh. Hist. pl. 3, t. 27, p. 193, f. 1 (pro exceptione inter Umbelliferas ab auctore una comprehensum!); Moris. Hist. pl. Oxon. 2, S. 4, p. 438, t. 28, f. 4, n. 13.

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. Per regionem mediterraneam, mediam praesertim, in calidioribus, solo calcareo.

Legi in Pyr. Navarr. ad *Pamplona*, die 10 Jun. 1844. Habui ex *Castejon* vallis *Essera*, Arag., a Paul Boileau. Ad *Carcassonne* DC. vidit, itemve proxime, in m.ᵉ *Alaric* extare confirmavit Durieu. Observavi sub *Canfranc*, ad *San Juan de la Peña, a la Peña d'Uruel;* ad *Campo* et ad *Áren;* in *Sierra de Loarre*, ad *San Cosme de Guara;* ad *Cardona, Solsona* in vertice montis *San Bartolomé*, ibidemve proxime in m.ᵉ *Perracamps* etc.

Multa huic speciei similitudo inest cum *Olfa thalictrifolia* N.

Radix grumosa, vel fasciculata, *Asphodelorum* aut *Phellandriorum (Œnanthearum)* nonnullorum, vel si mavis, exemplo proximiore evocato, *Ranunculi asiatici* (Dioscr.) L. more, scilicet fibris multis composita, superne plus minus incrassatis, in tubera ovata aut oblongata, subsessilia aut longe pedunculata abeuntibus, carne praeditis alba, saporis sub-acris odorisve ingrati: pars tenuis radicis in qualicunque tubere plus minus producta, ab uno ad quatuor vel quinque pollices etiam. Caeterum rhizoma tenue, horizontale, repens, multis fibris radicalibus praeditum, e cujus extremitate plus minus per solum producta plura exoriuntur folia elegantissima, tripinnata, petiolo donata tereti, petiolulis sensim procedendo abbreviatis, ferentibus foliola cordato-subrotunda, apice dentato-lobata, dentibus aut lobis obtusis; superne amoene viridia, subtus pallidiora, glauca, amoenissime venosa; dum folia ista prodeunt, adhuc tenera et delicata, ea cujusdam *Corydalidis* esse diceres. Caulis aereus sub-teres, striatus, glaucescens, statura plerumque sesquipedalis, occurrens tripedalis etiam, plerumque simplex, pauca ferens folia floresque raro solitarios, non raro 5 et plures paniculato-corymbosos, congestos in extremitate caulis aut ramorum terminalium. Folia simpliciora fiunt in superiore caulis parte, foliolis angustioribus, in iisque lobis acutioribus spectanda; haec folia in caulis extrema parte, vel ad pedunculorum divisiones, denique mutantur in bracteas oblongas, lineares, striatas. Perigonium albescens, interdum extus roseum solemniterque striatum, staminibus duplo longius, nec adeo facile vel tam prompte ac in aliis speciebus caducum.

Antherae tenues, longiusculae, cum filamentis aequilongae. Carpella sessilia, congesta, stipata, ovato-acuta, striata, sulcata, glaucescentia, apice cum stigmate marcescente sub-uncinata. Flores parum grate olent. Perigonii phylla non sunt adeo aperta vel patentia ut sese non tangant, imo per quamnam marginis partem alterum alteri superimpositum

observatur. Quidam non male cum DC. flores *Th. tuberosi* illis *Parnassiae* seu *Enneadynami Polonorum* comparant, qui quamvis nimium grandes sint et multo magis patentes, nihilominos supra citatae plantae comparationem non arcent.

Vivit in nemusculis vel ad sylvarum oras, ad sepes, inter frutices et ad agrorum margines; si locus collinus, inter saxa, humiliorem potius incolens regionem.

Citata Morisoni icon non bene habitum faciemve plantae reprehesentat, ut eam bene non refert prima Dalechampi figura. Caulis superne in planta nostra non adeo vestitus est, flores majores sunt; non laxi et divaricati, ut eos citatae icones fingunt.

Retineo semper pro specie regionis mediterraneae, nec eadem ac Puel fiducia recipio ceu tutum locum *St. Jean pied de port*, adpositum cuidam specimini in Herbr. a Chaubard asservato. Aut scheda illa falsa est, aut planta fortuito ex adversa *Pamplona* allata brevem apparitionem neque moram fixam, si unquam circa supra citatam urbem (a me bene circumspectam) statuit. Item respuo, vel idem intelligo de altero loco ex Filhol ad *Bagnères de Luchon* conclamato, in specimine conspiciendo in Herbario Soubeiran (L.); excepto quod non e *Pamplona*, sed e proximiore Aragonia, vel e Valle *de Aran*, aliquo casu exorta sit planta, quae eamdem ingeneraverit confusionem. Suntque loca citata mihi notissima, ubi *Th. tuberosum* nunquam vidi, nec de illo ibidem mihi ullus loquutus est praeter Paul Boileau, qui candide e Pyr. Arag. specimine mihi largitus est.

Caeterum qui Pueli dicta per se consulere cupit, adeat *le Bull. Soc. botq. Fr.* T. 7 (1860) p. 502.

Thalictrum macrocarpum Grenier! cum Gay!

Gren. Observ. botqs. (Besanç. 1838) p. 3-5, n. 1 et Mém. Acad. Besanç. (1838) p. 119 et cum Godr. Fr. p. 5. T. majus Benth. in Herbr. Mus. Par. ex Puel; Gren. Souvn. Eaux bonnes p. 11. Gr. Obs. et Mém. Ac. Bes. t. 1, Doassans de Th. macroc. (Par. 1881) cum fgrs., non vidi.

♃ Floret Maj.? Jun. et Jul. ineunte. Fruct. Jul. Aug. In Pyr. septr. mediis, occidentalibus potius.

Habui ex *le Col de Torthes* a Gaston Sacaze; ex Valle *Azun* l. d. *le Pic de Bazes* a Deville. *Au Col d'Athas* (vallis *d'Aspe*) detexit Jordan anno 1838; cf. *Obs.* etc. *fragm.* 3, p. 239; Grenier vidit quoque *au Col d'Arbas* et supra *les Eaux bonnes* eundo ad *Arrens* et ad *Argéles*, nec non in *Mont-laid*; denique felix Timbal stationem ejus dilatavit ad *Cagire* usque.

Insignis species, habitu praedita laxo, divaricato, fructibus magnis, inter europaeas affinis potius *T. majori*, potissimum vero ei formae, aut speciei, quae *T. capillare* Reichnb. Fl. Germ. excurs. 2, p. 729, Icon. C. 13, t. 36, f. 4634. Nec ego video, qua ratione Sectionis *Physospermi* eam declaraverint Gren. Godr. *Fr.*

Rhizoma praelongum, cylindraceum, sed sensim attenuatum, per longum tractum in superiore parte obductum vestigiis foliorum praeteritorum in fibras tenues, nigrescentes solutorum, ut in quibusdam *Umbelliferis* obvium est videre in aliisque plantis etiam, quae progrediente aetate videntur sese in terram infigere. Caules aerei 3, 4, rigidi, monotripedales, glabri, sub-glauci, ramosi, ramis raro solitariis, plerumque binis oppositis, quandoque in summitate caulis terni, semper basi folio,

vel bractea muniti. Folia (saltem generatim) exstipulata, repetite ter, quatuor, quinque vices trichotoma, foliolis praedita cuneato-obovatis, trilobis, lobis integris, vel bi-tri-lobulatis; caeterum apice vel apicibus rotundato-mucronata; folia caulina superiora bi-triternata, sensim ad superiorem caulis partem ascendendo simpliciora, integra, ad ramorum basim ovalia, suprema ovali-oblongata, omniaque in pagina superiore laete viridia, in inferiore minus colorata, sub-glauca. Dantur (in inferiore plantae parte potissimum) rami 2-3-pollicares, in superiore eorum parte paucis foliis muniti istisque saepe integris, longitudine eorum cum latitudine aequali, e quorum axillis prodit pedunculus semipollicaris uniflorus; nec ipsi rami majores semper pluriflori sunt.

Hi rami elongati, divaricati, angulum ferme rectum cum axe plantae efficientes, dum planta contractior remanet non in inferiore tantum ejus parte apparent, sed undecumque sese promunt. In individuis evolutioribus superiores partes minuuntur, breviores fiunt pedunculi foliaque angustiora, elongata et integra. Flores flavicantes, per totam plantam rari, apice semper pauci, vix paniculati dicendi. Perigonium 4-5-phyllum, phyllis exiguis, mono-bilinearibus, staminibus pro media parte brevioribus, ovalibus, acutis, luteolis, trinervosis, nervis virescentibus. Stamina apiculata, 6-linearia, filamentis tenuissimis, antheris flavicantibus tertiam staminum partem longitudine efficientibus. Stigma lineari-lanceolatum, angustissimum, utrinque ala membranacea fulcitum. Carpella magna, duo quatuor in quovis toro, stellatim patentia, stipitata, stipitulo reapse brevissimo, lanceolato-navicularia, compressa, 7 ad 8 lineas longa, manente adhuc altera pistilli parte longitudine duplicata, stigmate tunc trilineari falciformi sub-contorto; caeterum carpella longitudinaliter striata, striis proeminentibus sese anastomosantibus, quarum duae, saltem, in unaquaque carpelli facie, per totam ejus longitudinem excurrunt. Stigmata denique caduca; semina piriformia, fusca.

Thalictrum majus (Dodonaei) Jacq. A.

Dod. Purg. p. 436, n. 2, p. 434 fig. Bert. 5, p. 484, n. 4. DC. Dub. p. 4, n. 7. T. sylvaticum Koch et T. majus Koch ? p. 4, ns. 4, 6, hoc secundo dubio et forte inter formas T. minoris comprehendendo, ut ille dicit Add. corr. 1015. T. sylvaticum Koch, Kirschleg. Fl. Alsat. 2 Add. rect. p. 405, Gren. Godr. Fr. p. 8. T. Grenieri Loret, in Bull. Soc. botq. Fr. T. 6 (1859) p. 16 absq. descript. propria. T. nutans Gren. Godr. Fr. p. 7 et T. saxatile, cum T. majore Gren. Godr. Ibid., saltem partim. T. saxatile Zetterst. Pl. vasc. Pyr. principals. n. 6, partim. T. aurigeranum Baill. et Timb. in Bull. Soc. botq. Fr. T. 11 (1864), p. LXIII. T. maj. et T. elatum Caud. 3, n. 1246 et 1245. T. minus var. e et forte d etiam (excls. T. elato Murr.) Mey. Fl. Hanov. excurs. p. 6, n. 5. T. calcareum Jord. Obs. pl. nouv. rar. critiq. Fragm. 5 (1847), n. 9-10 et Diagn. Esp. nouv. méconn. (1864) p. 23 ? T. majus Noul. Fl. partim, viso Herbr.; T. foetidum Vill. Dauph., ex Jord. Diagn., Th. ruthenicum Fisch., fide Ledeb. Fl. Ross., T. magnum Dod. ad icon., Th. minus *b* umbros. Coss. Germ. Par., ex God., Th. praeruptorum Timb., Th. globiferum Ledeb., ex Fisch., Reg. et Clirc. Jacq. A. 5, p. 9, t. 420, Engl. Bot. v. 9, n. 611, Reichnb. Icon. C. 13, t. 26, f. 4629 et t. 29, f. 4628 glaucum, ex Herder, et placet, Fl. Bat. t. 955 sylv. Dod. Pempt. p. 58, f. 1, Lob. Obs. p. 508, f. 3, Icon. 2, p. 56, f. 1, Tabern. Krtb. p. 120, f. 2, in Icon. desider., Ger. Emac. p. 1251, f. 1.

♃ Flor. Maj. Jun. Fruct. Jun. Jul. In Pyr. med. et oceanicis potissimum.

Legi in Pyr. Cantabr. septr. *à la sourse de la Nive*, die 1 Jul. 1841. Habui a Timbal, ex *La Croix falgarde* agri Tolosani; a Deville ex *Barèges*; iterumve a Timbal ex m.r *Esquierry* sub nomine *T. Grenieri* Lor., ex ripa *Ariège* prope *la Croix falgarde*, sub nomine *Th. aurigerani*, denique ex *le Massif d'Arbas* nomine *Th. praeruptorum.*

Specimina magis absoluta stolones ostenderunt Timbal, qui plantam tali modo evolutiorem mecum communicavit nomine *T. sylvatici* Koch (*Noul. Fl. anal. Toul.* 1861, p. 3) ex agro Tolosano: eodem judicio,

a *Th. ruthenico* Schraderi non fuit praeter modum deterritus Ledebour, Fl. Ross. p. 9, n. 11.

Quidquid haesitavi in Kochianis prolationibus adhibendis, sed nec ipse firmus unquam fuit in speciebus istis agendis (cf. Syn. ed. 1, p. 4, ed. 2 lcs. cts. et proximis infra ad sequentes species citds.).

Quidam, stolonum praesentia potissimum considerata, *T. sylvaticum* Koch ad insequentem speciem afferre maluerunt; sic Dölliner, Wimmer.

T. elatum Reichnb. Icon. C. 13, p. 15, t. 35, f. 4633 (quod dubium mihi est num stricte respondeat *T. elato* Murr., Jacq. Hrt. Vindb. 3, p. 49, t. 96), varietatem speciei nostrae mihi videtur repraesentare. Num *T. capillare* quoque, Reichnb. Ibid. t. 36, f. 4634, eamdem speciem referat loco umbroso ortam, ego quidem suspicor. Interim secundum Meyeri locum, hisce fulcitum prolationibus, cum dubio citavi.

Relatum *T. sylvaticum* palam facit quam parum (ut in *Valeriana vulgari*) ego faciam evolutionem aut absentiam stolonum in hac specie. Sed neque stipellarum praesentia aut defectus, non striarum numerus in carpellis ad hasce species firmandas plurimum valent, ex Dölliner, quem cfrs. apud Koch Add. corr. p. 1016, lin. 2 seq., ut ipsum Koch in p. 5, l. 36 seq.

Antiquorum loca accurate statuere de plantis genus naturale evidenter efficientibus, perdifficile est. Dicam de *Thalictris* a Dodonaeo principe figuratis. Illius *Th. magnum* Purg. et Pempt. (s. c.) vidi a quibusdam (Sm. Fl. Br., Gmel. Bad. Als., Sm. *Engl. Fl.*, Bert. It.) ad *Th. majus* citari, iisque libenter assentior. Alii, invito quamvis Hallero, Linnaeum sequi maluerunt, qui hujus generis perpaucas novit species, illud adhuc afferunt ad *Th. flavum,* inter quos nominare placet Poiret, Loiseleur, Naccari, Gorter, D'Avoine et Morren.

DC. Syst. 1, p. 169, n. 1 suspicatus est, ut olim Sprengelius?, num potior locus ei foret sub *T. montano* Caesalp. (*aquilegifolio* Auctor.), cui sententiae suffragatur Courtois in Dod. Pempt. Adduxit, vero dubitanter, DC. ad *T. majus* Jacq. *Th. magn. secund.* Dod. l. c. (figura dempta); cui plantae potius quam *Thalictro* 1.° Dod. jungendam esse Dodonaei iconem mihi persuaderem; dum considero Dodonaeum in citata figura non finxisse strias quas adesse in primo suo *Thalictro*, non in secundo, aperte dicit in descriptione. Longi stolones, in nostra Dodonaei figura inspiciendi, strictius adducerent ad formam *sylvaticam* Koch.

Haec et quae sequitur species locum dederunt illusionibus et inde scriptorum falsis speciebus plurimis, ex eorum indole variabili nec bene explorata prolapsi. Non semper eamdem offerunt faciem plantae, quae a natura soli, a loco umbroso aut aprico, ab annorum tempestate diversa, a vegetatione tum celeri tunc lenta, summopere variae sese spectandae praebent. Rebus late in natura inspectis fas est retrocedere, revertendo ad Jacquin, imo ad Dodonaeum ipsum. Jacquini denominationes, pro certo, laudem non merentur, sed species a viro longe praestantissimo solemniter illustratas nefas foret alienis a suis designare nominibus.

Thalictrum minus Dodonaei!

Dod. St. h. Comm. (1553) p. 133; Rut. sylv. alter. Caes. De Plnts. l. 9, c. 2, p. 371. Bert. 5, p. 482, n. 3, Gaud. 4, n. 1244, Moris Sard. 1, n. 4, Lestib. Botngr. Belgq. p. 350, Crép. Pl. rar. cr.

Belg. fasc. 4, p. 8. T. saxatile DC. Dub. p. 3, n. 6? T. min. et T. Jacquinianum Koch ps. 4 et 5, ns. 5 et 7 et ex Dolliner Add. corr. p. 1015, ns. 1 et 2 (excl. a 1.º var. *g*). T. commune Kyttel, Kirschleg. Fl. Als. p. 11, n. 2 et 2 Add. rect. p. 405. T. minus a et b (nec amplius) Meyr. Fl. Hanv. excursr. ps. 5-6, n. 5. T. pyrenaicum Jord. Diagn. esp. nouv. mecon. (1864) p. 29-30! T. min. et T. majus et T. medium? La Peyr. Herbr. et Th. foetidum La Peyr. Herbr.? T. min. Noul. Herbr., partim; Duf. Bouq.? T. nutans Gilibrt. Pl. Lith. illustr. n. 247? dubium exclud. Ledeb.: T. flexuosum Bernh.; T. concinnum Colla?, Th. glaucescens Willd. En. ex Link Ibid., Th. glaucovirens Timb., Gaut., Th. stenocarpum Timb. Arbas, Th. minutissimum Timb., Gaut.? 1875, Th. appendiculatum C. A. Mey., ex Ledeb. et Clirc., Th. dunense Du Mort. Jacq. A. 5, p. 9, t. 419, Engl. Bot. v. 1, n. 11. Flor. Dan. t. 732, Schk. Handb. 2, t. 151 absq. stipells.; Reichnb., Pl. cr. C. 5, t. 410 saxat. a Schleich.; Icon. C. 13, t. 34, f. 4632 (saxat.)? et Icon. c. t. 27, f. 4627 et t. 28-9, f. 4628 cum *b* glauc., Coll. Herb. Pedm. fasc. 1, t. 5; Seg. Pl. Ver. p. 476, n. 4 et 5 (ex ipso Suppl. p. 307), t. 11, Lamk. Ill. t. 497, f. 3? quibusd. T. pubescens. Dod. Hist. pl. (gall.) p. 33, f. 3, Purg. p. 435, Pempt. p. 58, f. 2, Lob. Obs. p. 508, f. 4, Icon. 2, t. 56, f. 2, Tabern. Krtb. p. 121, f. 2, Icon. t. 55, f. 2, Moris. Hist. pl. Oxon. 3, S. 9, p. 325, n. 12, t. 20, f. n. 12, ex Dod., J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 487, f. 3, Ger. Emac. p. 1251, f. 2.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. Per regionem oceanicam frequentius obvium.

Legi in Pyr. Cantabr. m.e *Aradoi,* die 21 Jul. 1841. Habui ex *les Eaux bonnes* a De Girard; sub nomine *Th. glaucovirentis* obtinui demum a Gautier e nemore *de Boucheville* ad *Sournia*, ex *Bicicalée* (Vallis *Azun)* et ex *le Ger de Lourdes* a Deville, ex *Encausse* a Timb. *stenocarp.*, ex m.e *Arbas* nomine *cyclophylli* a Timb. Observavi supra *Cauterets,* circa *Gavarnie,* in Valle *d'Aure* editiore, *au Roc de Benal,* ad *Mongarry.*

Caulis striatus, neque teres vel cylindraceus, epruinosus: striae et sulci gradatim minuuntur a caule ad petiolos generales, ad pedunculos et ad pedicellos; petioli generales vix striati et partiales adhuc minus. Folia subtus glauca, aliquot glandulis onusta; caeterum folia glabra et odor plantae vix ullus. Stipellas et ego deficere vidi, foliaque subtus glauca susceptam determinationem dubiam redderent, ni scirem quam parum hi characteres faciendi sint, secundo praesertim, ab aliis quoque, in hac specie viso et recognito incerto. Flores erecti: stamina pendula.

Refero Gmelini observationem: « *Variat in uno eodemque loco caule glauco; hinc T. saxatile DC., caule polline destituto, vix pro peculiari specie habendum est.* » Fl. Bad. Als. T. 4, p. 421. Item sequentem pretiosam ex Sprengel observationem transcribere libeat: « *In vineis et collibus calcareis primariam hanc formam (T. minoris n. 678), radice repente, statura fere sesquipedali, servat. Est T. montanum Wallr. Sched. cr. n. p. 253. Ubi in prata et pascua descendit, rorem exuit, foliis viridibus; statura paulo altiori ad Lettin provenit. Schk. t. 151, Fl. Dan. t. 732. Est T. collinum Wallr. l. c. p. 259. Tandem in dumetis humidis, nemoribus et arvis, amisso rore, altius ascendit. Est T. majus Wallr. Ann. bot. p. 72 elatum Sched. p. 260. Cf. de indumento pollinario Hegetschweiler Beitr. zu einer krit. Aufzählung der Schweizerpfl. p. 140-1.* » Fl. Hal. ed. 2, p. 245. Reapse adeo procedens Sprengel, ut ad unionem cum *T. majore* videatur adducere; sed ista non fuit mens sua: cf. Syst. Vegtb. 2, p. 673, ns. 44 et 46.

T. calcareum et *pyrenaicum* Jord. inverso modo intelligebat Deville. Grenier *T. calcareum* Jord. ad *T. majus* retulit, *Fl. Jur.* 1865, p. 5. Sed tunc temporis, ipsum Jordani *Diagnoses* etc. (1864) perspectas habuisse non elucet. Ego haec synonyma ceu dubia habeo.

Percipere nequivi qua nota tuta *Th. glaucovirens* Timb. a *minore* separari queat.

De *Th. minutissimo* T. G., mihi forma nana *Th. minoris,* cf. Mém. *Acad. Toul.* S. 7, T. 7, p. 472.

T. saxatile Reichnb. Icon. f. 4632 s. c. non hujus Schleicherianae stirpis, non *T. minoris*, sed *Th. Kochii* Fries, quibusdam *Th. medium*. Attamen ab eo non abhorrui et adnotavi.

Thalictrum pubescens (Gesneri, G. Bauhini) Schleich. apud DC. Fr. 5, p. 633.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmid. tab. lign. 17, f. 148, G. Bauh. Pr. p. 147, n. 2. Gaud. 3, n. 1243, DC. Dub. p. 3, n. 4, an cum Eorumd. T. foetido, Gaud. n. 1241, DC. Dub. n. 3? Nonne et T. alpestre Gaud. n. 1342. T. foetidum Plur. Auctr., Bert. 5, p. 481, n. 2, Loisel. Fl. Gall. ed. 2, p. 403, n. 2; T. minus De Notrs. Repert. Fl. Ligust. n. 8? T. foetidum Gouan, non L.?, T. minus *g* Koch et Boiss. Voy. botq. Esp., *b* God., T. saxatile Vill. Dauph., ex DC., Spreng., Jord. Diagn. Waldst. Kit. pl. rar. Hungr. 2, p. 190, t. 174, Reichnb. Icon. C. 13, t. 26, f. 4626. Moris. Hist. pl. Oxon. 3, S. 9, p. 325, n. 13, t. 20, f. n. 13 credo.

♃ Flor. Jul. Aug. Fruct. Aug. Sept. In montan. Pyr. or., rarum.

Legi in Pyr. or. sept. ad *Fontpedrouse*, diebus 15 Jul. 1837 et 14 Aug. 1836.

Maxima stirpis affinitas cum *T. minore*, cui retulissem, ni amicis magistrisque meis Monspeliensibus (ubi identica viget species ab eis recognita), principe veneratissimo Dunal, concessissem. Lamarckii figuram (*Ill.* t. 497, f. 3) a quibusdam huc relatam, malui cum aliis ad superiorem relinquere speciem.

Thalictrum flavum (V. Cordi et Gesneri) L. Sp.

Th. nigrum Cord. Hist. pl. crt. 97 vers. cum fig., Gesn. Op. bot. ed. a Schm. tab. aen. 9, f. 79 (malae). Bert. 5, p. 485, n. 6, Host. A. 2, p. 102, n. 9 (cum T. Bauhini Spr. p. 103, n. 10). T. angustifol. et T. flavum Koch ps. 6, 7, ns. 11, 12, De Notrs. Reprt. Fl. Ligust. ns. 7, 6, Mey. Fl. Hanov. excurs. p. 5, ns. 4, 3. T. angustifolium Jacq., T. nigricans Jacq. et T. flavum, Gaud. 3, ns. 1848-9-51 (excl. a 1.° var. 3), DC. Dub. p. 4, ns. 9, 11, 12. La Peyr. Herbr. et T. angustifolium La Peyr. Herbr.; T. pauperulum Gren., ex Carion Saon. Loir.; T. Bauhini Spreng. Syst. ex Neilr. et T. laserpitiifolium Reichnb., T. medium Host (non Jacq.), Th. Morisoni Mut. Fr.; T. Morisoni Gmel., Reichnb. et T. peucedanifolium Griseb. et Schenk, ex eodem Neilr.; T. spurium Timery, T. vulgare Rudb., T. riparium Jord. Bor., T. campestre Caesalp., Th. rufinerve Lej., ex Godt. Herbr. Tornab. 1563, fol. 49, n. 118 form. angustifol.; T. magnum Dod. Pempt. p. 58, n. 3, sine ic.? Engl. Bot. v. 6, n. 367, Sv. Bot. v. 5, n. 328, Jacq. A. 5, p. 10, t. 421, Hrt. Vindb. 3, p. 25, t. 43, Flor. Dan. t. 939, Dietr. Fl. Bor. v. 11, n. 730, Plenck Ic. pl. med. T. 5, p. 52, t. 443, Reichnb. Icon. C. 13, t. 44, f. 4639 et t. 43, f. 4638 et tab. 41, 42 f. cum n. 4637 et t. 38, 39, f. 4636 et t. 45 Moris., ex Clirc. Zannich. Vnz. p. 257, t. 311. Dod. St. hist. Comm. 1553, p. 45, Hist. pl. (gall.) p. 33, f. 2, Tabern. Krtb. p. 120, f. 1, item p. 121, f. 1 angust. Ic. desidr. (Icon. t. 55, f. 1), f. 1, G. Bauh. Pr. p. 146, n. 1 cum fig. angustifl. (male a quibusdam ad T. galioides relat.); J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 486 fig. et p. 487, f. 1?, Moris. Hist. pl. Oxon. 3, S. 9, p. 324, t. 20, f. 3, Pluk. Phytgr. t. 65, f. 3.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Aug. Non est planta communis, praeter Pyren. orientales, ubi facile obvenit.

Legi in Pyr. Catal. sub pago *Camargià*, prope *Rosas*, die 8 Jun. 1851. Habui e *Perpignan* a Massot.

De *Th. nigricante* Jacq. varietate tantummodo *T. flavi* dubitari nequit, quamvis nuper Grisebach et Schenk, It. Hungr. n. 102, illud solemniter distinctum praedicent foliorum segmentis angustis, subtus pube adspersis, stipulisque nullis.

Sed et *T. angustifolium* Jacq., in quo statu stirpem legi ad *Rosas*, in eamdem intrare speciem mihi persuasi: hoc idem jam suspicaverunt Lumnitz. Fl. Poson. n. 533, Spenner Fl. Friburg. 3, p. 995, quibus applausit Neilreich; nec me detinuerunt contrariae sententiae Gaudini, Hosti, Wimm. et Grabowsk., Meyer, Koch, Reichnb., Ledebour, DC., Grisebach, etc.

In forma quae *T. angustifolium* statura orgyalis, flores albidi grate odori, antherae luteae; vidi in ea caulem superne sive ramos contortos. Huic prope crescentem reperii plantam foliorum laciniis brevioribus,

latioribus, obtusioribus, nec de una stirpis origine, in loco, ullum mansit dubium. Quanti faciam stipellarum praesentiam aut defectum alibi declaravi. De *T. angustifolio* L., a Jacquiniano diverso, disceptavit Grenier *Fl. Jur.* p. 8-10. Sed *T. lucidum* L. Sp. non diversum ab *angustifolio* Jacq., vel cum hoc transitum faciens ad *T. flavum* vix est quod dubites.

Th. magn. tert. Dod. Pempt. p. 58, n. 3 meditabundus retuli; num majore jure cum DC. et Courtois, D'Avoine et Morren, ad *T. glaucum* Desf. adduci queat, hoc perpendendum erit. Inanitatem specificam *Th. glauci* a Linnaeo, Brotero, Willdenow, declaratam, noviter et solemnius confirmat Spach, *Suit. à Buff.* T. 7, p. 236, qui ne varietatem quidem *Th. flavi* facit, confirmans etiam, pone DC., sub eadem specie *Th. vaginatum* Desf., vix obstante Desf. Cat. hrt. Paris (1829) p. 208. *T. glaucum* in Pyrenaeis ex La Peyrouse indicatum a DC. et a Duby, eorum laevitatis indicium est.

Th. angustifolium Cord. Hist. pl. crt. 97 *b*, 98 fig., interpretari a quibusdam video, cf. G. Bauh. Pin. p. 337 *b*, n. 8, pro *T. minore*, a quo meo sensu plurimum recedit; adeo ut mihi videatur propinquius huic nostro *T. flavo*, sub forma, dicamus, typica (latifolia), quamdam offerens faciem ab *Apio vulgari* non dissimilem.

Thalictrum simplex (Linnaei) L. Sv. et Mant.

L. Fl. Sv. infr. cit. Koch p. 6, n. 9, Gaud. 3, n. 1250, DC. Dub. p. 4, n. 13, Mey. Fl. Hanov. exers. p. 4, n. 2. La Peyr. Herbr.; Th. angustifolium Gilibrt. Cat. (Grodn.? in Chl. Lugd. desiderata) ex Balb., Th. Costae Timb. Fl. Lyonn., item Fl. d. Wett., ex Mey., Th. agreste Kar., Kir. var.? cf. Ledeb. Ross. 1, p. 727. Flor. Dan. t. 244, Reichnb. Icon. C. 13, t. 32, f. 4631 vix (pl. gracilior., pauciflor.).

Legi in Pyr. or. ad *Capsir*, sub *Matemale*, secus flumen *Aude*, die 3 Aug. 1837, et ex eodem loco obtinui a Gautier. Observavi inter *Cortals* et *la Llagone*; in Valle *d' Alp, al Collsacabra.*

Rhizoma breviter repens et cum hoc habitus plantae ferme caespitosus. Caules vix glauci, valide striati, indeque sulcati. Folia in inferiore pagina glauca, sub-erecta, non ut in *T. flavo* patentia, et panicula quoque strictior est. Habitus plantae cum *flavo* comparatus minor, simplicior, gracilior et contractior.

Ludunt folia plus minus angusta, ita ut interdum iis *T. angustifolii* L. Sp. ed. 1, p. 546, n. 9, sive *galioidis* Pers., Fries., Koch (cf. Gren. *Jur.* p. 8-10) appropinquent. Imo fuerunt auctores, qui harum stirpium affinitatem nimiam esse contenderent, veluti si *T. angustifolium* L. esset ad *simplicem* idem ac *T. angustifolium* Jacq. ad *flavum*; cf. Gmel. Bad. Als. 4, p. 422, Wallr. Ann. Bot. p. 74 sub. n. 145, Grenier *Cat. Doubs* (1843) p. 9-10; Schultz. F. *Arch. Fl. Fr. Allmgn.* p. 51 et p. 85 et p. 120, Neilr. Diagn. Hungr. Slavn. (1867) p. 2.

Modo citata, cum Meyer, Reichenbachii figura, vix cum mea planta quadrat, adeo e strictius conjuncta planta cum *T. flavo* desumpta videtur: porro stirpi meae melius conveniret altera Reichenbachi figura sub *Th. Bauhini* nomine inspicienda, l. c. t. 40, f. 4636, quamvis nec hanc laudare queam.

Ad *T. angustifolium* L., neque ad illud Jacquini, adhuc citari video G. Bauhini locum, Prodr. p. 146 cum ic., quem ego fidenter ad formam angustifoliam *T. flavi* spectare judico. Ita ut, expunctis a Linnaeana prolatione synonymis fere omnibus ab auctore citatis, Plukenetium, vel Parkinson cum eo, auctorem *T. angustifolii* seu *galioidis* (Pluken.)

Pers. salutem, ut Linnaeum principem de *T. simplici* (Fl. Sv. ed. 2, p. 191, n. 490) noverim. De *Th. angustifolio* Gilib. hoc observo, illud describi ceu Delphinalem plantam, Exerc. phyt. p. 384, n. 91, ubi Linnaeanam crescere confirmant Gr. Godr. *Fr.* p. 9.

Thalictrum alpinum (Llwyd.) L. Sp.

Llwyd apud Moris. Hist. pl. Oxon. 3, p. 325, n. 14, vel ex Ray Syn. ed. 1 (1690), p. 62, n. 4. Koch p. 3, n. 2, Bert. 5, p. 480, n. 1; DC. Dub. p. 3, n. 2. La Peyr. Herbr. Engl. Bot. v. 4, n. 262, Fl. Dan. t. 11, Lightf. Fl. Scot. p. 286, n. 3, t. 13 pl. junior; Sv. Bot. v. 10, t. 655, Sturm Heft 51, Reichnb. Icon. C. 13, t. 26, f. 4625, Petiv. Herbr. Brit. t. 71, f. 12 ex Lights. Moris l. c. S. 9, t. 20 fig. ult. n. 14, Boerh. Ind. altr. pl. Lugd. Batv. p. 44, n. 13 cum tab. 1 reapse infelici.

♃ Flor. Jun. Jul. Fruct. Jul. Aug. In editior. Pyr. medior., or., potius rarum.

Legi in Pyr. or. m.[e] *Cambresdazes* inque Valle *d' Eynes*, diebus 11 Jul. et 18 Aug. 1836. Habeo a Deville ex *Vignemale*. Observavi ad *Basibé* supra *Castanesa*; ibidem proxime *à la Rencluse* montis *la Maladetta* observavit Lezat. Vidi insuper *a la Breca de Roldan*, ad *le Port d' Oo*; in m.[e] *Llaurenti*, supra *Setcasas*, in Valle *de Llo*.

Th. acaule Jacquin MNS., Cambessèd. apud eum Pl. rar. ind. or. (1834-44) p. 3, t. 1, tanta pollet cum *T. alpino* similitudine, ut stirpes comparare ac differentias (saltem cum citato opere) eruere opportunum quidem judicem. Caeterum nomen *acaulis*, in vulgari etiam significatione, improprium demonstrarunt individua delineata, in quibus folium ab aliis longe discretum fingitur. Ergo si species firma manebit, tunc aliter denominanda erit.

Nomen detectoris speciei diversimode scriptum reperitur: Llhwyd apud Morison; Lloyd apud Ray Syn. ed. 1, Lhwid in ed. 2, sicque ab Huds. et Haller; Llhwyd in Syn. ed. 3.

SECTIO 2.[a] **TRIPTERIUM** DC.

Thalictrum aquilegifolium (Generi, Caesalpini) L. Sp.

Gesn. Op. bot. ed. a Schmied. tab. aen. 9, f. 79, Caes. Herbr. Tornb. 1563, fol. 47, n. 115, De Plnts. l. 9, c. 2, p. 371. Koch p. 3. n. 1 et Add. corr. p. 1015, Bert. 5, p. 489, n. 8, Gaud. 3, n. 1253, DC. Dub. p. 3, n. 1. La Peyr. Herbr.; Tripterium aquilegifolium Spach Suit. à Buff.; T. montanum Caes. Herbr. c.; T. alatum Dulac. Jacq. A. 4, p. 10, t. 318 et Hrt. Vindb. 3, p. 34, t. 61, Schrank Fl. Monac. t. 273, Mill. Icon. t. 265, f. 1, Sturm Heft 44, Reichnb. Icon. C. 14, t. 36, f. 4635, Sabb. Hrt. Rom. T. 5, t. 24, Bot. Mag. n. 1818. J. Bauh. Hist. pl. 3, l. 30, p. 487, f. 2? Moris. Hist. pl. Oxon. 3, S. 9, p. 325, t. 20, f. 9, n. 13.

♃ Flor. Maj.-Jul. Fruct. Jul. Sept.

Legi in Pyr. septr. aurigr. sub *le Mont-Llaurenti*, die 9 Aug. 1843. Habeo e *Mont-Sacon* a Deville.

Admodum variat statura, foliorum latitudine ac florum colore. Carpella generatim triquetra e tribus alis, sed etiam quadrilatera, quarta ala plus minus evoluta, mixtim cum carpellis triquetris observavi in Valle *de Merens*, Pyr. aurigr., die 14 Aug. 1850, ad *Camprodon*, Pyr. Catal., aestate 1846, per Cantabriam et in Apenninis.

Si aliqua *Thalictri* prolatio e Dodonaeo Pempt. huc adducenda foret, ego eam *T. magni* n. 4 Pempt. p. 58 sumerem.

Profecto, quod Bertoloni dicit, Mant. Fl. Alp. Apuanr. p. 38, de commutatione figurarum apud J. Bauh. Hist. plantar. c. p. 487, ad duo *Thalictra* ibidem descripta, non videtur spernendum judicium, ita ut ad *T. aquilegifolium* citare potius maluerim fig. 1, nisi me detinuisset figura carpelli seorsim delineata in fig. 2, quae potius hujus

Thalictri nostri diceretur. Easdem figuras, nihil immutato, vides apud Chabr. Sciagr. p. 489, f. 2, 3. Caeterum, ut scitis, confusiones, sive transpositiones hujuscemodi saepe occurrere in citato J. Bauhini opere posthumo animadverterunt jam Morison, Praelud. bot. (1669) Animadvrs. in tres tom. Hist. univ. pl. J. Bauhini ps. 427-59, Haller, Bibl. bot. 1 (1771), p. 383, DC. Théor. élém. botq. ed. 1 (1813), p. 283.

Ranunculaceae repudiatae.

Delphinium Staphysagria (Hippocr.) L. Dari in *Conflent ad Prades* spontaneum dixit Gouan, credidit La Peyrouse, *Hist. abr. pl. Pyr.* p. 304. Inter plantas ad *Salvanaire* a se visas enumerat Pourret. Latet in Herbr. Coder sine scheda, cum altera specie proxima *D. velutino* (Matth.) Bert., pariter absque scheda. Ambae procul dubio plantae hortenses, quarum prima culta pro medicinali usu, e pharmacopolae horto tantillum erravit.

Anemone apennina (Clus.) L. « *En las faldas de los montes Pirineos de Cataluña* » Pal. y Verd. *Part. pract. bot. Linn.* T. 4, p. 441, n. 21, cui nullus fidem praestitit.

Anemone sylvestris (Matth.) L. « *En las faldas de los montes Pirineos* » Pal. y Verd. s. c. p. 437, n. 3, ex Quer *Fl. Esp.* 3, p. 33. Item in monte *Soba*, circa *Sallent*, Ass. Arag. En. n. 104; mox *Rap* ad *St. Béat* La Peyr. s. c. p. 309, n. 8 et ex eo Gren. Godr. *Fr.* p. 12. Credo *A. nemorosam* sumptam esse a Quer et a La Peyrouse pro *A. sylvestri*, qua iste in Herbr. caruit.

Anemone coronaria (Hippor.? Dioscr.) L. Ad *Gerona* se vidisse mecum dixit Iserne; ibidem ego plurimum commoratus extra hortos non vidi, unde aliquando migravisse valde probabile est. Ad Tolosam Galliae reperiri dixit Noul. *Fl. bass. sous Pyr.* p. 5, n. 1; et ex eo ibidem vivere dixerunt Gren. Godr. *Fr.* p. 14. Ast Noulet stirpem ibidem vere spontaneam non credidit, ut declarat l. c. Obs., utque confirmat in *Fl. anal. Toul.* 1861, p. 3. Inter plantas vigentes ad *St. Paul de Fenouilhedes* enumerat Pourr. It.

Clematis integrifolia (Clus.) L. « *Au Graux d'Olette, à Fontpedrouse, en basse Navarre (Tournef.)* » Sic La Peyr. (*Hist. abr. Pyr.* p. 310, n. 4; et ex La Peyr. Mut. *Fr.* p. 2, n. 4. Sagaciter Grenier, cum Godr. *Fr.* p. 53, orientalem stirpem e Fl. Gall. excludere, quod non ausus est facere DC., Syst. p. 159, n. 67.

INDEX

Acer . . . . *pag.* 292
Acerineae . . . . . . » 292
Aconitum. . . . . » 366
Actaea. . . . . » 364
Adonis. . . . . » 409
Adyseton (= Alyssum Auct.) » 204
Aëtheonema. . . . . . . » 244
Agrostemma . . . . . . » 61
Alsinaceae . . . . . . » 22
Alsinastreae . . . . . » 21
Alsinastrum (= Elatine Auct.) » 21
Alsine . . . . » 44
Alsinella (= Sagina Auct.) . » 54
Althaea . . . . » 298
Alyssum . . . . » 204
Ammodenia (= Honckenya Auct.) . . . . » 72
Ampelideae. . . . . . » 294
Anemone. . . . . » 415
Antoniana (= Hesperis Auct.) » 170
Aquilegia. . . . . » 374
Aquilina (= Aquilegia Auct.) » 374
Arabis. . . . . » 152
Arenaria . . . . » 36
Astrocarpus. . . . . . . » 258

Balsamineae. . . . » 330
Barbarea . . . . » 150
Berberideae . . . . . » 363
Berberis . . . . » 363
Bergeretia (= Illecebrum Auct.) » 10
Biauricula (= Iberis Auct.) . » 217
Biscutella . . . . » 227
Brassica . . . . » 183
Buffonia . . . . » 59
Bunias. . . . . » 248

Cakile . . . . » 251
Calepina . . . . » 248
Caltha. . . . . *pag.* 381
Camelina. . . . . » 231
Capsella . . . . » 234
Cardamine Bub. (= Nasturtium Auct.) . . . . . » 146
Cardamine Auct. . . . . » 158
Cerastium . . . . » 22
Ceratocephalus. . . . . » 406
Cheiranthus. . . . . . . » 168
Chelidonium . . . . . . » 263
Cherleria. . . . . » 43
Christophoriana (= Actaea Auct.) . . . . » 364
Cistineae. . . . . . . » 124
Cistus . . . . » 124
Clematis . . . . » 420
Clypeola . . . . » 203
Cneoreae. . . . . . . » 358
Cneorum. . . . . » 359
Cochlearia . . . . » 195
Conringia Heist. (= Erysimum Auct.) . . . . . » 179
Coriareae. . . . . . . » 290
Coriaria . . . . » 290
Coronaria (= Lychnis Auct.) » 61
Corrigiola . . . . » 16
Corydalis. . . . . » 272
Cruciferae . . . . . . » 145
Cucubalus. . . . . » 82

Delphinium . . . . . . » 369
Dentaria . . . . » 166
Dianthus . . . . » 89
Dictamnus . . . . » 354
Diosanthos (= Dianthus Auct.) » 89
Diosmeae. . . . . . . » 354
Diplotaxis . . . . » 184
Dorella (= Camelina Auct.) . » 231
Draba . . . . » 197

Drabella (= Draba Auct.). . *pag.* 197
Drosera . . . . » 107
Droseraceae . . . . . » 107

Elatine . . . . » 21
Elatineae. . . . . . . » 21
Elodes. . . . . » 351
Enneadynamis (= Parnassia) » 109
Erodium . . . . » 319
Eruca . . . . » 194
Erucago . . . . » 248
Erucastrum . . . . » 190
Erysimum . . . . » 179

Ferriera (= Paronychia Auct.) . . . . » 6
Ficaria . . . . » 408
Frankenia . . . . » 105
Frankeniaceae . . . . » 105
Fraxinella (= Dictamnus Auct.) » 354
Fumaria . . . . » 275
Fumariaceae . . . . . » 272
Furera (= Corrigiola Auct.). » 16

Geraniaceae . . . . » 307
Geranium. . . . . » 307
Ghinia (= Cardamine Auct.) » 158
Glaucium. . . . . » 264
Gypsophila . . . . » 87

Harmala . . . . » 354
Helianthemum . . . . . » 130
Helleborus . . . . » 379
Helodea (= Elodes Auct.) . » 351
Hepatica . . . . » 414
Herniaria . . . . » 11
Hesperis . . . . » 170
Hibiscum . . . . » 295
Holosteum . . . . » 32
Honckenya . . . . » 42
Hornungia (= Hutchinsia Auct.) . . . . » 236
Hutchinsia . . . . » 236
Hydrocerae. . . . . . » 330
Hypecoum . . . . » 261
Hypericineae . . . . . » 342
Hypericum . . . . » 342

Iberis . . . . » 217
Illecebrum . . . . » 10
Impatiens . . . . » 330
Isatis . . . . *pag.* 247
Isopyrum . . . . » 378

Lavatera . . . . » 296
Lepidium. . . . . » 236
Lineae . . . . » 333
Linum. . . . . » 333
Lobularia. . . . . » 210
Loeflingia . . . . » 5
Lunaria . . . . » 213
Lychnanthus (= Cucubalus Auct.) . . . . » 82
Lychnis . . . . » 61

Malaccion (= Malachium Auct.) . . . . » 22
Malachium . . . . » 22
Malcolmia . . . . » 169
Malva . . . . » 301
Malvaceae . . . . . . » 295
Matthiola. . . . . » 166
Meconopsis . . . . » 266
Melandryum . . . . . . » 63
Meyera (= Holosteum Auct.) » 32
Moehringa . . . . » 33
Moenchia . . . . » 27
Montia. . . . . » 2
Myosurus. . . . . » 407

Nasturtium . . . . . . » 146
Neslia . . . . » 247
Nigella. . . . . » 376
Nuphar . . . . » 260
Nymphaea . . . . » 260
Nymphaeaceae . . . . » 259
Nymphona (= Nuphar Auct.) » 260

Olfa (= Isopyrum Auct.) . » 378
Oxalideae . . . . . . » 331
Oxalis. . . . . » 331
Oxydeaceae . . . . . . » 331
Oxys (= Oxalis Auct.) . . . » 331

Paeonia . . . . » 365
Papaver . . . . » 267
Papaveraceae. . . . . » 261
Parnassia . . . . » 109
Paronychia . . . . » 6
Paronychieae. . . . . » 6
Petrocallis . . . . » 202
Phryne (= Sisymbrium Auct.) » 171

Phytolacca . . . . pag. 1
Phytolaccaceae . . . . » 1
Polycarpon . . . . » 18
Polygala . . . . » 282
Polygalaceae . . . . . » 282
Populago (= Caltha Auct.) . » 381
Portulaca . . . . » 2
Portulacaceae . . . . » 2
Ptilotrichum . . . . . . » 211

Radiola . . . . » 342
Ranunculaceae . . . . » 364
Ranunculus. . . . . . . » 382
Raphanistrum . . . . . . » 249
Rapistrum . . . . » 250
Raynaudetia (= Telephium Auct.) . . . . » 17
Reseda . . . . » 253
Resedaceae . . . . . . » 253
Ruta . . . . » 355
Rutaceae. . . . . » 355

Sabulina (= Alsine Auct.) » 44
Sagina . . . . » 54
Saponaria . . . . » 83
Sarcocapnos . . . . » 274
Schrankia (= Rapistrum Auct.) » 250
Sclerantheae . . . . . » 3
Scleranthus . . . . » 3
Senebiera . . . . » 245

Silenaceae . . . . . . pag. 61
Silene . . . . » 64
Sinapis. . . . . » 192
Sisymbrium. . . . . . . » 171
Spergula . . . . » 52
Spergularia . . . . » 50
Stellaria . . . . » 28
Subularia. . . . . » 233

Teesdalea . . . . . . » 215
Telephium . . . . » 17
Thalictrum . . . . » 422
Thlaspi . . . . » 213
Thlaspi Bub. (= Capsella Auct.) » 234
Thlaspidium (= Tlaspi Auct.) » 213
Tilia. . . . . » 295
Tiliaceae . . . . » 295
Tribulus . . . . » 353
Trollius . . . . » 381
Turrita (= Arabis Auct.). . » 152
Turritis . . . . » 152

Vaccaria . . . . » 86
Velezia . . . . » 104
Viola . . . . » 111
Violarieae . . . . . . » 111
Viscaria . . . . » 62
Vitis . . . . » 294

Zygophylleae . . . » 353

Mediolani - ULRICUS HOEPLIUS - Mediolani

Viris doctis et bibliothecarum academicarum scholasticarumque administratoribus nec non aliorum institutorum ac societatum antistitibus me offero cum ad omnes libros et quaevis scientiarum monumenta ordine certisque temporibus subministranda tum ad majores bibliothecarum lacunas explendas omnibusque me desideriis quam aequissimis conditionibus ac diligentissime sufferturum esse promitto.

Catalogi mei omnibus studiosis maximeque bibliothecarum et studiorum praefectis nullo impendio prompte praebentur.

Paulo ante editus est

CATALOGUS 130

Bibliotheca Botanica, enumerans 2613 opera et herbaria ab rerum botanicarum initiis ad nostra usque tempora.

Inter alia extant sequentia:

Anzi M.

Lichenes exsiccati minus rari Italiae super. 8 fasc. (400 numeri) . Fr. 120.—

Bertoloni A.

Flora italica 10 vol. Flora cryptog. 2 vol. et Gorinus Index Bertolonianus 1 vol. Ins. 13 vol. Bononiae 1834-67 . . . . » 120.—

Cooke M. C.

Fungi britannici exsiccati. Ed. II 7 cent. (700 species exsicc.). London 1875 cart. . . . . » 200.—

Decaisne J.

Le jardin fruitier du Muséum, ou Iconographie de toutes les espèces et variétés d'arbres fruitiers cultivés dans cet établissement avec leur description, leur histoire, leur synonymie, etc. 129 Livrs. Av. env. 500 plchs. color. in-4°. Paris 1858 et suiv. . . . . » 200.—

De Toni J. B.

Sylloge algarum omnium hucusque cognitarum. Vol. I-IV sectio 1, 2. Patavii 1888-1900 . . . . » 280.—

Enciclopedia

Agraria Italiana, redatta da agronomi delle varie provincie e diretta da G. Cantoni. 8 vol. C. tav. ed inc. in-8 gr. Torino 1880-82 . . » 80.—

Erbario

Crittogamico italiano, pubbl. da Ardissone, Baglietto, Cesati, De Notaris, Gennari, ecc. Fasc. I-XX. (1000 specie) in-fol. Genova 1858-63 Cart. . . . . » 450.—

Greville R. K.

Scottish Cryptogamic Flora or colour. figures and descript. of cryptog. plants, belonging chiefly to the order Fungi. 6 vol. Av. 360 plchs. color. gr. in-8. Edinb. 1823-28 D. rel. tr. dor. . . . . Fr. 200.—

Panizzi Fr.

Flora fotografata delle piante piu pregevoli e peregrine di Sanremo e sue adiacenze. Fotografie di P. Guidi 153 tavole di fanerog. e 20 tavole di funghi, in-fol. Sanremo 1870 . . . . » 250.—

Copia d' uso dell' autore, colle annotazioni fatte dal medesimo in 6 cartelle apposite.

Parlatore F.

Flora italiana ossia descriz. d. piante che crescono in Italia, contin. da P. Caruel. 10 vol. (20 pti.). Firenze 1850-94 . . . . » 190.—

Patouillard N.

Tabulae analyt. Fungorum, descriptiones et analys. microscop. des champignons nouveaux, rares ou crit. 7 fasc Av. 224 pl. color. 1883-89. » 120.—

Saccardo P. A.

Fungi italici (novi vel critici) 38 fasc. c. indice. 1500 tabulae color. autogr. Patavii 1877-86. 4-gr. . . . . » 300.—

Thümen F.

Mycotheca universalis. Cont. I-XVI c. 1600 specimin. exsicc. et ind. alphabet. centur. I-XII. in-4. Bayreuth 1875-80. cart. . . . . . . » 300.—

Todaro A.

Hortus botanicus Panormitanus s. plantae novae vel crit. 2 vol. (20 fasc.) C. 40 tab. color. in-fol. Panormi 1876-92. . . . . » 200.—

Willkomm M.

Illustrationes florae Hispaniae insularumque Balearium. 2 vol. c. 182 tab. in-fol. Stuttg. 1881-92. cart. (Fr. 300) . . . . » 160.—